

Yi dɔbrɛ nándúl lé sɛ̀bɛ̀ rɛ̀

Lyele 2001 Edition

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Məco	4
Markε.....	32
Lwiki.....	50
Zhǎ.....	80
Tùntúmá bé	101
Orɔm.....	128
1 Kɔrĕtε.....	140
2 Kɔrĕtε.....	152
Galəshi	160
Efεεε.....	165
Shilipu.....	170
Kɔɔɔε	174
1 Tesəloniki	177
2 Tesəloniki	180
1 Timote	182
2 Timote	186
Titi	189
Shəlamɔ.....	191
Ebərəbá.....	192
Zhake.....	201
1 Pyεεε	205
2 Pyεεε	209
1 Zhǎ.....	212
2 Zhǎ.....	216
3 Zhǎ.....	217
Zhidi.....	218
Kɔn dèbé Zhǎ nɔ mó	220

Mæco

Mæco yà n wó Yezu Kristə kwā-lyi bí shí ñdá bàlyè y mэдù. N byili n sébé ré wé, bà Yezu wó lò mó m̀b́b́ Yi y'à bwəl nyí Zhwifubá ne shāā ga, bà rə la ce n bà n vwārḥ be, sə n yə bà pyř mó. Mæco byili Yi dabré nándwəl lé sébé ré mye zòmà nánzhəzhǎ, n zè n byili Yezu gé tó né n pyirḥ kɔn dèbé zòmà né nəmyé mó byili mú, n súl n byili Zhwifubá yé né ciné bé gé tó né bà m'e zhè Yezu mú gako. N byili bà Yezu tú Zhwifubá ñdá byèbé bà dè Zhwifubá mó gako yilə, sə è dè Zhwifubá dúdú yil n tú yé.

Twər nánzhəzhǎ, Mæco zòm "Arəzana tənà y" ráá "Arəzana pyèlè ré" yò. Zhwifubá nánzhəzhǎ y'à bà shè Yi yil lé cìcì mú byǒ yé. Wó rəmyé è ce, bà gə la Yi byǒ, bà y'a k'a byè bà "dè" ráá "Arəzana". Bà gə la wál bà "Yi pyèlè ré", bà k'a wò bà "Arəzana pyèlè ré". Rəmyé ce, né mē sə ná lwar bà, bà gə wò bà "Arəzana pyèlè ré" ráá "Yi pyèlè ré", rəmyé ga wó kɔn rədù. Èta mye, bà gə wò bà "Arəzana tənà yá", ráá "Yi tənà yá", rəmyé ga wó kɔn rədù.

Yezu nàmbala bé yilə né

(Lwiki 3.23-38)

1 Yezu Kristə wó Abərahām ñdá Dəvyidi nǎ. Nyīnə n nàmbala bé yilə né.

² Wó Abərahām n lùl Yəzake,

Yəzake zè n lù Zhakɔbe,

Zhakɔbe zè n lù Zhidə ñdá n da-byā bé,

³ Zhidə zè n zə Tamaare n mə n lù Farəese ñdá Zara,

Farəese zè n lù Esəɔm,

Esəɔm zè n lù Aram,

⁴ Aram zè n lù Amyənaadaabe,

Amyənaadaabe zè n lù Naasǎ,

Naasǎ zè n lù Saləma,

⁵ Saləma ñdá n kē Arayaabe zè bà lù Booze,

Booze ñdá n kē Riti zè bà lù Obəede,

Obəede zè n lù Zhese,

⁶ Zhese zè n lù pyř Dəvyidi,

Dəvyidi zè n zə Yuri kē mó n mə n lù Saləma,

⁷ Saləma zè n lù Orɔbwaam,

Orɔbwaam zè n lù Abya,

Abya zè n lù Asafe,

⁸ Asafe zè n lù Zhɔzafate,

Zhɔzafate zè n lù Zhɔram,

Zhɔram zè n lù Ozhaase,

⁹ Ozhaase zè n lù Zhwatam,

Zhwatam zè n lù Akaaze,

Akaaze zè n lù Ezəcaase,

¹⁰ Ezəcaase zè n lù Manase,

Manase zè n lù Amɔne,

Amɔne zè n lù Zhɔzhaase,

¹¹ Zhɔzhaase zè n lù Yəkɔnəya ñdá n da-byā bé.

Wó rəmyé yi ní bà zə Esərayel lyi bí bà m'e vò Babyəlɔne.

¹² Bà gé zə be bà m'e vò gàà, rəmyé kwā né,

Yəkɔnəya zè n lù Salacəə,

Salacəə zè n lù Zorobəbyəə,

¹³ Zorobəbyəə zè n lù Abyuudi,

Abyuudi zè n lù Elyəcim,

Elyəcim zè n lù Azɔɔre,

¹⁴ Azɔɔre zè n lù Sadɔɔke,

Sadɔɔke zè n lù Acim,

Acim zè n lù Elyuudi,

¹⁵ Elyuudi zè n lù Elyazaare,

Elyazaare zè n lù Matā,

Matā zè n lù Zhakɔbe.

¹⁶ Zhakɔbe zè n lù Mare byal Zhozefu. Wó Mare mó nmyé n lùl Yezu mú m̀b́b́ bà n'è byè bà Kristə mó.

¹⁷ Èta, kɔn gé ju kùr ñdá Abərahām e m'e yí Dəvyidi yi ní mú, wó nàmbala kùrə shí ñdá nənə. Kɔn zhí Dəvyidi e m'e yí bà gé zə Esərayel lyi bí bà m'e vò Babyəlɔne yi ní mú mye, wó nàmbala kùrə shí ñdá nənə. Kɔn zhí bà gé zə be bà m'e vò Babyəlɔne yi ní e m'e yí Kristə lul lé mó mye, wó nàmbala kùrə shí ñdá nənə.

Yezu lul lé

(Lwiki 2.1-7)

¹⁸ Nyīnə bà gé lùl Yezu Kristə né. N ná Mare yà n né n jí Zhozefu, sə Mare zə pǔ ñdá Eshirḥə náàcənə jàn ñdá bà gwě yə jòm ñdá dwā yé. ¹⁹ N byal Zhozefu yà n wó wu-cángá cəbal. N yà n tá n yā n zhili Mare yil yé. Rəmyé ce, n zòm n gu n wé bà n mà n zhè m̀ n vùr mò shéshé.

²⁰ N gé yà n né n téré rəmyé yi ní, Cinu máléka èdù lyi mu n dàrhà wé, e wò m̀: "Dəvyidi byi Zhozefu, bàkà dūr ywé yé. Jòm ñdá n kē Mare, bà pwí y kèbé n zhe mó wó Eshirḥə náàcənə tum. ²¹ N mà n lù byi. N m'ā ce n yil bà Yezu, bà wó nmyé n mà n vwārḥ n dwí lyi bí bà yə-bəlwàálé wé." †

²² Rəmyé gako wèrhé, m̀nì zòmè ré Cinu yà n tó n nyi-zwennə mó dennə n byili mú pyirḥ. N yà n zòm n wò:

²³ "Nyīnə kē-byi kèbé è yəl bal pár m'a zə pǔ, e lù bal-byi.

Bà m'a byè y bà Emawəə."

Rə kùr wó: "Yi nḡwéné ñdá néba."

† "Yezu" kùr wó: Cinu ná n vwārḥ lyi bí, ráá: Cinu wó lyi bí zwennə.

²⁴ Zhozefu gá zè jan dé wa, n wèrhé òdà Cinu màléka y gá byili mu ní. N jòm òdà n kè mós, ²⁵ sà n yè n pàr lwar kòn m'e yí n byí mú lul. N ce n yil bà Yezu.

Lwarna shí yi-pwírhí sàta bà bà Yezu co

2 Bà lùl Yezu Betələyem né, Zhide tənà y wa, pyš Erɔɔde pyèlè ré yi ní. Rəmyé kwā né, lwarna † shí yi-pwírhí sàta, bà bà Zhərazalem, ² bà n'è bwərh bà zhe: "Yè Zhwifubá pyš mós bà lùl mós ηwéné né? Ná nɔ n cāmásš w yi-pwírhí sàta, ná zè ná bàn mò co."

³ Pyš Erɔɔde gá nyèè rəmyé, nmyé òdà Zhərazalem lyi bí púlápúlá wun zè. ⁴ N byè Zhwifubá Yi jì y wñ-zwálnə bé yé né ciná bé òdà Muiysi nyé né byilnə bé gako n cí dwā yó, n bwərh bè bà wó yè bà wò bà m'a lù Kristə mó né?

⁵ Bà zè bà wò mò: "Wó Betələyem né Zhide tənà y wa, òdà Yi nyi-zwennə mədù gá yà n kè né. ⁶ N yà n kè n wò:

'Nmyé Betələyem, Zhide tənà y co, è dè nmyé n yè yírh swí Zhide cə-fwààlè wé yé, bà wó nmyé sono m̀b̀b̀ n mà n yè à dwí Esərayel nənòn mós mà n shí ní.' "

⁷ Rəmyé yó, Erɔɔde shèè n byè lwarna bé, n bwərh bè náàcənè n nyí wó dō yi ní bà nɔ cāmásš wá. ⁸ N zè n byili bi Betələyem sómá yá, n wò be: "Zhəlnə á pyà bàs̀b̀wèlè y náàcənè. Á gə tú á nɔ ya, s'á k'á kwè á b'á byili ni, m̀ǹǹ àmye vò a ce yə."

⁹ Bà gá cili kòn dèbè pyš mós byili bi mú bà zhè, bà zhír bà la bà sómá yá. Cāmásš w bà y'á jèrè bà nə yi-pwírhí sàta mós tó bà yé, o vò o zhì jàà y kèbè bàs̀b̀wèlè y ηwéné è wé mós yó wə.

¹⁰ Bà gá nɔ cāmásš wá, bà wun yàl nyèn d'è d'è. ¹¹ Bà yí bà zù kèlè wa, bà nə bàs̀b̀wèlè y òdà è ná Mare, bà tu bà nədwaná yó, bà wùlì è yé né. Bà pul bà zhír rí nyí ni, bà vùr panse bà pa. È y'á wó sánámá òdà wè rə lwé nányənyé, bà n'è byè bà àsá òdà myíiri.

¹² Rəmyé kwā né, Yi byili bi bà dər̀hà wé, bà bà bàk'a k'è tó Erɔɔde sono yé. Bà zè bà kwè sómá dō bà vò jè.

Zhozefu zə Mare òdà n byí mú n mə n vò Ezhibti

¹³ Lwarna bé gá k'a kwè bà zhè, Cinu màléka zè e bà e lyí Zhozefu n dər̀hà wé, e wò mò: "Zè n zə bàs̀b̀wèlè y òdà è ná n má dūr n vò Ezhibti, n jòm gàà n má d'è à gə tú à pɔ mós nyí sá ká bà. Nyí Erɔɔde ná n yàl n ce bà pyà bàs̀b̀wèlè y bà gu."

¹⁴ Rəmyé yó, Zhozefu zè cəcə y wé n zə bàs̀b̀wèlè y òdà è ná n mə n vò Ezhibti, ¹⁵ n jòm gàà kòn m'e yí Erɔɔde cu.

Rəmyé wèrhé m̀ǹǹ ga kòn dé dèbè Cinu yà n tó n nyi-zwennə mó denne n byili mú pyirh. N yà n wòwə: "À byè à byí mú n du Ezhibti ní."

Erɔɔde pɔ nyí bà bà gu Betələyem lyi bàs̀b̀ná bé

¹⁶ Erɔɔde gá pwírí lwarna bé jájèrè mɔ, n lyim zè d'è d'è, n zè n pə nyí n kwā-lyi bí ni, bà bà zhèl

† Lwarna bé bəmyé wó lyi byèbè cāmásš gə duwə, bà yè ò yò kùrə.

Betələyem òdà cəme né nyèbè nə bwəl gàà mós gako wé, bà gu bàs̀b̀ná bé byèbè bà yú byinə nəlyè òdà byèbè bà gwé yə byinə nəlyè yí mú gako. Wó lwarna bé gá y'á tú n sō, bà b'e byili mu d'è ré tēbè bà nɔ cāmásš w mós n téré.

¹⁷ Rəmyé yó, kòn dèbè Yi nyi-zwennə Zheremyi yà n zòm mós pyirh. N yà n wòwə:

¹⁸ "Búbwéese zè Arama né, cilá òdà wiisi, sə wó Arashəə n nə n kúrh n byā bé bà cù mú ni. N bà shè bà bà swé n wu ni, n byā bé gá k'è tənè mós yil yé."

Zhozefu zə Mare òdà n byí mú n mə n shér Ezhibti ní

¹⁹ Erɔɔde gá cùwə, Cinu màléka lyí Zhozefu n dər̀hà wé Ezhibti ní, e wò mò: ²⁰ "Zè n zə byí mú òdà n ná n ká má vò Esərayel, bà byèbè bà y'á n'è pyà mò bà la gu mú gako cùwə."

²¹ Zhozefu zè n zə byí mú òdà n ná, n ká n mə n vò Esərayel. ²² Sə n gá nyèè bà wó Erɔɔde byí Arkəlyuusi n wó Zhide pyš n da jàà wə, n dūr ywé òdà gàà jòm, n zhír n vò Gəlile òdà Yi gá y'á byili mu n dər̀hà né wé né, ²³ n jòm Nazarete né Gəlile tənà y wa.

Rəmyé wèrhé m̀ǹǹ ga kòn dèbè Yi nyi-zwennə bé y'á byili mú pyirh. Bà y'á byili bà bà m'a byè Kristə mó bà Nazarete lyi byí.

Zhə-Bətiisi bwəl Yi zòmè ré

(Marke 1.1-8; Lwiki 3.1-18; Zhə 1.19-28)

3 Dwā né nəmyé wé, Zhə-Bətiisi zhəl Zhide gɔ-elú èpòlò w wə, n ná n bwəl n zhe: ² "Pyirhina á wun. Arəzana pyèlè ré bwəse."

³ Wó nmyé yò Yi nyi-zwennə Ezəyi yà n zòm n wò: "Cəl n'è bwəl gɔ-elú èpòlò wə, rə zhe:

'Kwerhena Cinu sómá yá, s'á wèrhé sə-byísi sə yè cángá á pō.' "

⁴ Zhə kàmə-zwí y n yà n zù mú wó yómó kur bà y'á m'e s̀s̀ yà, n zə cǎ-t̀ǹǹ n mə n lyé yə. Səs̀m̀è òdà gɔ t̀r̀ rə y'á wó n k̀j̀j̀. ⁵ Zhərazalem lyi bí òdà Zhide tənà y lyi bí gako, e súlì cəme né nyèbè nə jè Zhərdé bwí y yala nɔ mós gako lyi bí y'á n'è zhəl n sono, ⁶ sə lò gako yà n nə n byili n dwəáré. Zhə zè n pō n'è-shə Zhərdé bwí y wə.

⁷ Farezhééba òdà Sadəsənyebá nánzhəzhə y'á n'è zhəl Zhə gá yà n nə n pə n'è-shə lyi bí ni məgǎ. Sə n gə nɔ be bà bàna, n ya n wò be: "Kúrh dwí, m̀s̀ lò n byili ába bà d̀r̀nə á lú Yi lyim dí rə bàn mós yé né? ⁸ Wèrhəna kòn dèbè rə m'a byili b'á pyirhí á wun, ⁹ s'á bàk'a bù á wé bà, Abəraham gá wó ámyé nambal mós dúdú yú yé. À n'á wəl ába: Yi wó rə b'a ce nəkúulí tēbè jírə Abəraham byā. ¹⁰ Nyinə, d̀l̀l̀ pyé cəmé kúr wə. K̀b̀b̀ ò t'á ce byā byèbè bà càn, bà m'a kà w bà jì myin.

¹¹ "Ámyé n'á zə n'è à pə ába n'è-shə. Rəmyé n'è byili b'á pyirhí á wun. Sə m̀b̀b̀ n la tà-kwā n bà mós du ámyé. À yə yírh swí s'á vùr n nəcìlè né mye cici yé. Nmyé mà n zə Eshirhə náàcənè òdà myin n pə ába n'è-shə. ¹² N zhe zwǎ n j̀s̀ wə, n la n mə n cèlè jíjí rí, n pɔr rə byā bé òdà rə púulí dwā wa, n ló jíjí-byā bé n b̀b̀wə y wa, n zè n ló púulí myin m̀b̀b̀ mə t'á la cú gaga wé."

¹⁰ Wu-nyǝ cíná wó lyi byèbé lyi bí n'è nwènè bè, bà gá n'è wèrhé Yi pùbùlè né mó yilə, bà Arəzana tənà y wó bəmyé bà cí yə.

¹¹ "Lyí bí gə n'è tǝrh ába, bà n'è nwènè ába, bà n'è gòm kɔma bà cí ywè nánzhəzhǝ á yó wə, àmyé kùr tó yilə, s'á lwar b'á wó wu-nyǝ cíná. ¹² Fǝnə ñdá wu-nyǝ nánfǝlǝ, bà kwānde nánfǝlǝ zhǝ Arəzana w á yilə. Wó èta bà jèrè bə nwènè Yi nyi-zwennə bé ne, bà zè bə m'e yí ámye."

Ámyé wó ñdə ñəkwǝ ñdá kɔn dèbé rə n'è pɛ pwè ta lǝ w wé

(Marké 9.50; Lwiki 14.34-35)

¹³ Yezu zè n súlí n wò n kwā-lyi bí ni: "Ámyé wó ñdə ñəkwǝ ta lǝ w wé. Sə ñəkwǝ gə tárh, etər è b'á tó né e k'e zə nyí? È k'è bə tum zhe yé. Bà m'a dwǝ y pwè nè, lyi nò y ñdá bà nərh.

¹⁴ "Ámyé wó ñdə kɔn dèbé rə n'è pɛ pwè ta lǝ w wé. Cɔ kòbɔ bà lù pyò yó, kaka wər w rə la círhú yé. ¹⁵ Bà t'á ji pàntémé myǝn, bə k'a kwè y bə pú ñəbwéné kùr w yé. Bà gə ju yə, bà y'a cí y pàntémé jàà wà, mùni ga lyi bí byèbé bà ñwéné jù w mú gako yírhə nə né. ¹⁶ Èta, ámye pwè dé mē sə rə yər lyi bí yírhə wə, bə nə cènè tēbé á n'á wèrhé mó, mùni ga bə cèrhé á Da mó n'ə ñwéné Arəzana w mó."

Yezu yə twí Muiyisi nyé né zhilù yé

¹⁷ "Á bàk'á bù b'á tú Muiyisi nyé né ñdá kɔn dèbé Yi nyi-zwennə bé y'á byili mú zhilù yé. À tú à la ce lyi bí lwar nə kùrè né cìci mú pamparǝǝ. ¹⁸ Zhənà, à n'á wəl ába: nyé né nəmyé pwèrhè mye cìci t'á la lyǝ, ñdá dǝ ñdá cɛ gwè ñwéné yé, sə kɔn dèbé gako bà kǝ Yi nyé né sébé ré wé mó b'á pyǝrh.

¹⁹ "Rəmyé yilə, lò mɔbɔ n'á n'á cǝ bá nyé né námpólse ràdù mye cìci, n zè n cèrhè n'á dwā bé ne bəmye kwè n'á nà yá, rə-ná-cí mà n yə nánkwaá Arəzana tənà y wa. Sə lò mɔbɔ n'á n'á zwè nyé né n zè n cèrhè n'á dwā bé ne, bəmye kwè n'á nà yá, rə-ná-cí mà n yə lyi-fǝlǝ Arəzana tənà y wa.

²⁰ "Á n'á wəl ába: á gə yə Yi pùbùlè wèrhé du Muiyisi nyé né byilnə bé ñdá Fəzəzhǝǝbá, á t'á la Arəzana tənà y wé zú yé.

Bàk'á kwè lyim ñdá n'á dō yé

²¹ "Á nyèè bà bà y'á wò á nambala bé ne: 'Bàk'á gu lò yé. Lò mɔbɔ n'á gu n'á dō, sə bə zə mó bə bür.' ²² Sə àmyé n'á wəl ába: lò mɔbɔ n'á kwè lyim ñdá n'á dō, sə bə zə mó bə bür. Lò mɔbɔ n'á wò n'á dō ne bà 'Kòkwà', wó bürsí gùlú w nánfǝlǝ w ò m'a bür n'á bürsí. Lò mɔbɔ n'á wò n'á dō ne bà 'Nyènyà', bà mē sə bə ká n'á bürsí bə ce n'á vò myǝn-jù wə.

²³ "Rəmyé yilə, n'á gə tú n'á n'á pɛ n'á wǝ pené y wǝ-jilú w yé né, n'á zè n'á lyírh bə n'á gwar n'á dō n'á zè n'á n'á jí zùürí ñdá mó, ²⁴ sá yǝ n'á pené y n'á wǝ-jilú w yé né, n'á ká vò á pə sǝbri dwā nɛ, sá ká kwè n'á bə pə n'á pené yá.

²⁵ "N'á dō gə co mó cà, n'á zè n'á zə mó n'á má n'á la bürsí jàà wà, sá ce jàn né á kwèrhə yò w ñdá dwā, ñdá gwè yə yí

yé. È gə də rəmyé, n'á mà n'á zə mó n'á yí bür-kárna mó yé né, bür-kárna mó ce n'á kwā-lyi bí zə mó bə ce byənə-jù wə. ²⁶ Zhənà, à n'á wəl mó: n'á b'á kwè jim dí gako n'á zhè, fòrò bə dwǝ mú. Rə tánká mye t'á la dāl n'á sō yé.

Bàk'á nyí kǝ ñdá fwəl shil yé

²⁷ "Á nyèè bà bà y'á wòwə: 'Bàk'á fwəl yé.' ²⁸ Sə àmyé n'á wəl ába: lò gə nyí kǝ ñdá fwəl shil, wó fwəl n'á fwəl ñdá mɔ. ²⁹ N'á jǝjǝ yírh gə n'á ce n'á wèrhé lwelɛ, sá jàrh rə n'á dwǝ kwā né. N'á yala né kəkàlà èdù gə tənè cǝ bà gə co n'á yala né gako myǝn-jù wə. ³⁰ N'á jǝjǝ y gə n'á ce n'á wèrhé lwelɛ, sá gō y n'á dwǝ kwā né. N'á yala né kəkàlà èdù gə tənè cǝ n'á yala né gako gə zhəl myǝn-jù wə.

Bal bə mē sá zhè n'á kǝ yé

(Mæco 19.9; Marké 10.11-12; Lwiki 16.18)

³¹ "Bə k'e wò: 'Bal mɔbɔ n'á zhǝ n'á kǝ n'á vür mò, n'á mē sé sébé n'á pǝ n'á má byili n'á zhǝ kùrə.' ³² Sə àmyé n'á wəl ába: bal mɔbɔ n'á zhǝ n'á kǝ n'á vür mò, n'á jà n'á yə fwəl, wó fwəl sómá yó n'á cí mu ní. Sə bal mɔbɔ n'á jù kǝ mó n'á myé mó, rə-ná-cí mye wó fwəl n'á n'á n'á fwəl.

Á bàk'á zə Yi yil lé á bwəl nyí yé

³³ "Á k'á nyèè mye bà bà y'á wò á nambala bé ne: 'Bàk'á zə Yi yil n'á bwəl nyí, e j'á wó kɔma yé. N'á gə bwəl nyí Yi yé né, sé pyǝrh n'á nyí-bwəl lé.' ³⁴ Sə àmyé n'á wəl ába: á bàk'á zə Yi yil lé á bwəl nyí bá námpólé mye cìci yé. Á bàk'á bwəl nyí ñdá dǝ yi yé, bà rə wó Yi pyèlè dəgwá. ³⁵ Á bàk'á bwəl nyí ñdá cɛ y mye yé, b'è wó Yi nərh cú jàà. Á bàk'á bwəl nyí ñdá Zhəzələm yé, b'ò wó pyǝ nánfǝlǝ cɔ. ³⁶ Bàk'á bwəl nyí ñdá n'á yó w mye yé, bà n'á wər n'á b'á ce n'á ywésé èdù ga jǝrh námpwǝ ráá námbýí yé. ³⁷ Á gə mē s'á wò bà 'ǝǝ', s'e yə 'ǝǝ'. Á gə mē s'á wò bà 'ǝǝ', s'e yə 'ǝǝ'. Á gə súlí kɔn dō né, wó lwelɛ cəbal mó sō rəmyé shí ní.

Pana dwā sǝbri

(Lwiki 6.29-30)

³⁸ "Á nyèè bà bà y'á wòwə: 'Wó yírh bà y'a jàrh bə m'e cí yírh jim. Wó yélé bà y'a wūr bə m'e cí yélé jim.' ³⁹ Sə àmyé n'á wəl ába: lò gə wèrhé mó lwelɛ, sə bàk'á càrh mɔ lwelɛ yé. Lò gə mà mó jə-sà n'á jǝjǝ pəpá y nɛ, sá pyǝrhí è dō mó n'á pǝ. ⁴⁰ Lò gə byè mó bürsí n'á n'á yál n'á kàmə-zù-pólé yá, sá yǝ n'á kàmə-zù-èdùlò w mye nɛ n'á súlí n'á pǝ. ⁴¹ Lò gə n'á yál n'á nyéé mó n'á ce n'á vò coló, sá vò cəále rəlyè n'á yilə. ⁴² Lò gə lwəl mó kɔn, sá pǝ. Lò gə n'á n'á yál bà n'á jimi mù kɔna, sə bàk'á cǝ yé.

Swénénə á zwə bé

(Lwiki 6.27-28,32-36)

⁴³ "Á nyèè mye bà bà y'á wòwə: 'Swénə n'á dō, sé súl n'á zù-bal.' ⁴⁴ Sə àmyé n'á wəl ába: swénénə á zwə bé. Lwəl n'á byèbé bà n'á nwènè ába mó yilə. ⁴⁵ Èta, á m'a yə á Da mó n'á ñwéné Arəzana w mó byá, bà n'á n'á ce n'á n'á nyónó w púrh lyi-bəlwálsé ñdá lyi-twésé ga yilə, n'á jà n'á n'á ce dwà y nywè wu-cángá cínə ñdá byèbé bà dè wu-cángá cínə mó ga yilə.

⁴⁶ “Á gə só byèbé bè só ába mó dúdú, byè kwānde á b’á dǝ? Wó èta mȳl-kwāndé zwennə bé mye n’è wèrhé né. ⁴⁷ Á gə n’á ce á da-byā bé dúdú, byè á n’á wèrhé rə wó cènè du lyì bí dwā bé? Wó èta lyì bí byèbé bè yəl Yi rí tǝbé rə wó zhən mó pár mó mye n’è wèrhé né. ⁴⁸ Ámyǝ yálna náàcènà námpúm, ñdə á Da mó n’ə ḡwéné Arəzana w mó gə wó náàcènə námpúm ní.”

Á bə̀k’á wèrhé á yò-ècènà né lyì yírhá yil yé

6 Yezu zǝ n súlí n wò be: “Dǝna á cìnə. Á gə la kɔn wòrhó Yi yilə, s’á bə̀k’á wèrhé rɛ m̀nì ga lyì bí b’è nə ába yil yé. Á gə wèrhé èta, á t’á la kwānde nɔ á Da mó n’ə ḡwéné Arəzana w mó sǝ yé.

² “N’ə gə sǝ nəm̀ nè, sə bə̀k’á kwè n’ə má ce wí n’ə cəl né, ñdə mỳnì cìnə bé gə n’è wèrhé né dwā-guúlí jìsì ñdə dwā-guúlí jààsé wé mó ta yé. Bè n’è wèrhé èta, m̀nì ga numbyínsí cèrhé be. Zhənà, à n’á wəl ába: bè nɔ rə kwānde. ³ N’ə gə la nəm̀ nè sǝs, sə n’ə jəgwǝ y bə̀k’á lwar kɔn dé dǝbé n’ə jǝj’ y n’è wèrhé mó yé, ⁴ m̀nì e yè shéé n’ə shèè n’ə sǝ mɔ; sə n’ə Da mó n’ə nə kɔn dǝbé rə shèè mó m̀ n’ə kwǝ mó.

Yezu cèrhé Yi-co n’ə kwā-lyì bí ni

(Lwiki 11.2-4)

⁵ “Á gə la Yi co, s’á bə̀k’á wèrhé ñdə mỳnì cìnə bé ta yé. Bè só dǝ zhǝ dwā-guúlí jìsì ñdə dwā-guúlí jààsé wé bæ m’è ce Yi, m̀nì lyì bí yírhá nə be. Zhənà, à n’á wəl ába: bè nɔ rə kwānde. ⁶ Sə è gə wó ñmyé yilə, n’ə gə ná n’ə yál n’ə ce Yi, sá zù n’ə sǝ jíní wə, n’ə pyi n’ə nyí ní, n’ə shèè n’ə bá ce n’ə Da mó lyì yírhá wər nə nɛ mó, sə ñmyǝ m̀bɔ́ n’ə nə kɔn dǝbé rə shèè mó m̀ n’ə kwǝ mó.

⁷ “Á gə la Yi co, s’á bə̀k’á zòm zòmà nánzhəzhǝ e j’á wó zòm-fwə̀, ñdə lyì bí byèbé bè yəl Yi rí tǝbé rə wó zhən mó pár mó ta yé. Bè n’è b̀l bè Yi m’á zwé bè lwəl mó bè zòmà né nánzhəzhǝ w yilə. ⁸ Á bə̀k’á wèrhé ñdə bə̀myé ta yé, b’á Da mó yé kɔn dǝbé ná-dwí yil á zhe rə tum ñd’á gwǝ yè m̀ lwəl yé.

⁹ “Ámyǝ gə la Yi co, s’á wò:

‘Nə Da n’ə ḡwéné Arəzana wa, ce lyì bí gakó lwar bè n’ə bæ dǝ zhe yé, bæ cèrhé n’ə yil lé.

¹⁰ Ce n’ə pyèlè ré yí lǝ w wé.

Ce n’ə p̀b̀lè né wèrhé ce yó ñdə Arəzana w ta.

¹¹ Pə nába ná zà kùjú.

¹² Pə nába ná dwááré sǝbri,

ñdə námye gə n’ə pɛ byèbé bè n’è dwé nába mó sǝbri ní.

¹³ Bə̀k’á yǝ nába ná tu sòlò wé yé,

sá zwé nába lwelə cábal mó jǝ wà.

[Wó ñmyé n’ə wó pyǝ, n’ə zhe jàn, n’ə m̄ ñdə còrhó, byinə nə bæ zhǝ zhe yilə. Amèn!]

¹⁴ “Á gə n’á pɛ sǝbri á dwā bé nɛ, bè gə gwar ába yi ní, á Da mó n’ə ḡwéné Arəzana w mó mye m̀ n’ə pə ába á dwááré sǝbri. ¹⁵ Sə á gə yè sǝbri á dwā bé nɛ pɛ, á Da mó mye tá n’ə la ába á dwááré sǝbri pɔ yé.

Nyi-lyǝ́ yò

¹⁶ “Á gə lyè á nyí, s’á bə̀k’á pɔn á yírh ñdə mỳnì cìnə bé ta yé. Bè n’è pɔn bè yírh m̀nì lyì bí lwar bè bè lyè bè nyí. Zhənà, à n’á wəl ába: bè nɔ rə kwānde. ¹⁷ N’ə gə lyè n’ə nyí, sá p̀l n’ə yé, n’ə t̀r nwǝ, ¹⁸ m̀nì ga lyì bí bə̀k’á lwar bè n’ə lyè n’ə nyí yé, s’è yè n’ə Da mó numbyínsi yírhá wər nə nɛ mó n’ə yé. N’myǝ m̀bɔ́ n’ə nə kɔn dǝbé rə shèè mó m̀ n’ə kwǝ mó.

Pyāna á jǝ-kɔn dé á cí Arəzana wa

(Lwiki 12.33-34)

¹⁹ “Á bə̀k’á pyà nəcèndé á cí ce yó yé. Á gə cí di ce yó, ḡwələ wǝ bè m’á pwər á jìsì bæ zù bæ pwà rə, cǝ wǝ ò jí ri, e jà rə wǝ rə cò mye. ²⁰ Pyāna á jǝ-kɔn dé á cí Arəzana wa, bæ ḡwələ tǝné gāà bæ la jìrh pwər bæ zù bæ pwà rə yé, cǝ mye tǝné ò la rɛ jú yé, e jà rə wər rə la cǝ mye yé. ²¹ N’ə jǝ-kɔn dé gə ḡwéné mǝgǝ, wó gāà n’ə wu b̀lè né mye ḡwéné.

Yírhá nə wó numbyíni yala né p̀ntémé

(Lwiki 11.34-36)

²² “Numbyíni wó è yírhá né nə wó è yala né p̀ntémé. N’ə yírhá né gə càn, n’ə yala né námpúm ḡwéné pwé wé. ²³ Sə n’ə yírhá né gə bæ càn, n’ə yala né námpúm ḡwéné cə-byín wə. Sə pwé dé tǝbé n’ə yírhá né n’ə pɛ mó mó gə k’á jìrh cə-byín, cə-byín dí m’á kwɛrɛ rə jìrh námbýú fúrí.

Lò mǝdù wər n’ə m’á tó yó-cìnə bə̀lyè p̀b̀lè yé

(Lwiki 16.13)

²⁴ “Lò mǝdù wər n’ə m’á tó yó-cìnə bə̀lyè p̀b̀lè nè yé. N’ə m’á súl mǝdù yá, n’ə swéné n’ə dǝ mó, ráá n’ə m’á jòm ñdə mǝdù yá, n’ə fulsi n’ə dǝ mó. Á wər á m’á n’á tó Yi ni, á j’á n’á tó səbyā mye nɛ yé.

Á bə̀k’á cí kaka twálá á wé yé

(Lwiki 12.22-31)

²⁵ “Wó rəmyé yil à n’á wəl ába: á bə̀k’á tə̀ kùjú kòbɔ́ á la jú, ñdə g̀nɔ́ kòbɔ́ á la co yil, á zǝ á n’á cí á mȳl lé zal twálá á wé yé. Lwarna bæ numbyíni mȳl lé du kùjú; è yala né du g̀nɔ́. ²⁶ Á gə n’á yál, s’á nyí kúmsí. Sə t’á dwi twá yé; sə t’á jər jǝj’ sə ce bòbwə̀rh w yé. E jà á Da mó n’ə ḡwéné Arəzana w mó n’ə n’ə kɔn sè. Lwarna b’ámyǝ du səmyé dǝ́ dǝ́. ²⁷ Wó mǝ n’ə ḡwéné á wé, n’ə wǝ n’ə m̀ n’ə zə twálá né nyèbé n’ə n’ə cí n’ə wé mó n’ə m̀ n’ə súlí n’ə mȳl dwèlè bá jə̀-tórhó yírh rə̀dù cìcì?

²⁸ “Sə wó byè yil á n’á cí gàndé twálá á wé? Á gə n’á yál, s’á nyí gɔ p̀nə né. Nə t’á twi yé; nə t’á nywè tǝtǝ yé. E jà ñdə rəmyé ga, nə n’è byil cènè. ²⁹ Á n’á wəl ába: Saləmə ñdə n’ə nəcèndé ga, n’ə yə kàmə-zwí zwí è cènè ré yú gɔ p̀nì rə̀dù ga yé. ³⁰ Byè yil á yè Yi ni zhí? Yi nə gə n’ə kwɛrɛ gɔ w ò ḡwéné zà, e jà nəkɔl ñdə ò jú mȳn mú èta, rə t’á la ámyǝ kɔrhɔ dwini òmyé dǝ́ dǝ́?

³¹ “Á bə̀k’á zǝ á n’á cí twálá á wé, á m’á zhe: ‘Yè ná m’á nə kùjú ní ná jí? Yè ná m’á nə n’è né ná nyò? Yè ná m’á nə gàndé né ná m’é círhí ná yala né?’ ³² Wó lyì bí byèbé

bà yèl Yi rí tèbé rà wó zhèn mós pár mós wè dé ràmyé mós gako pyà yò zù twéé gako. Sə è gə wó ámyé yilə, á Da mós n̄ ηwéné Arəzana w mós yé b'á zhe ràmyé mós gako tum. ³³Jèrənà á ce Yi pyèlè ré yò shònó ñdà rà pùbùlè né wòrhó yò zù ába, s'á yé bà rà m'a pə ába tèbé rà dàl mós rə súlí. ³⁴Á bàk'á cí twálá á wé nəkɔl dɛ ré yil yé. Nəkɔl dɛ ré b'a nyí rà cìcì yò. Dɛ gako yò w yú ñdà ràmye."

Á bàk'á ká á dwā bé bursi yé

(Lwiki 6.37-38,41-42)

7 Yezu zé n súlí n wò be: "Á bàk'á ká á dwā bé bursi á pə be dóó yé, m̀nì Yi bàk'a ká ámye bursi rə pə ába dóó yé. ²Zhənà, Yi m'a ká á bursi kɔn myerhe ñdə á gá n'á ká á dwā bé nyésé né. Zwǎ y á n'á ce è wé á pə á dwā bé ne mós, wó èmyé dwí rí cìcì wé Yi m'a ce né rə pə ámye ne.

³"Byè yil ñ nə màlá y è ηwéné ñ dō mó yírh ré wə, n̄ zé ñ yèl bà də-bú ηwéné ñmyé cìcì nyān dé wé? ⁴Etər ñ m'á tó né n̄ wò ñ dō mó ne: 'Yé a vùr màlá y è ηwéné ñ yírh ré wé mós', də-bú w j'á ηwéné ñmyé cìcì nyān dé wé? ⁵Myìnù cəbal, jèrè n̄ vùr də-bú w ò ηwéné ñ yírh ré wé mó. Rəmyé yó, ñ yírhá m'a nə màlá y è ηwéné ñ dō mó nyān dé wé mó cènè, n̄ zé n̄ ηwéné n̄ vùr yə.

⁶"Á bàk'á kwè kɔn dèbé rà wó Yi nyān á pə kùlsi ni, e jà sè la pyìrhú, sə k'a d'á á cìcì mú sə zhəzherə yé. Á bàk'á kwè á dōmsé shèbé sà ye cè á ló kùkúr yé né, e jà rà la se tɛ' nóm ñdà rà nər̀h sə cò yé.

Lwəlnə, bà m'a pə ába

(Lwiki 11.9-13)

⁷"Lwəlnə, bà m'a pə ába. Pyāna, á m'á na. Kókwána, bà m'a pul bòlò w bə pə ába á zù. ⁸Zhənà, lò m̀bó gako n̄ ná n̄ lwələ, bà y'a pə; lò m̀bó n̄ ná n̄ pyà, n̄ ya n na; lò m̀bó n̄ ná n̄ kókwá, bà y'a pul bòlò w bə pə n zù.

⁹"Ámyé m̀dù byí gə lwəl mò búru, n̄ mà n ká n kwè náku lu n pə? ¹⁰Ráá n̄ byí gə lwəl mò mómwā, n̄ mà n ká n kwè kùwə n pə? ¹¹Ámyé ñd'á wó lwelə cinə ga, wó kɔn dèbé rà càn á n'á pə á byā bé ne, s'e m'e zòm á Da mós n̄ ηwéné Arəzana w mós zòm, n̄ mà n pə kɔn dèbé rà càn lyi bí byèbé bà n'è lwəl mò mó ne.

¹²"Kɔn dèbé gako á n'á yān b'á dwā bé wèrhé á yilə, s'ámye wèrhé rə bəmye yilə. Wó èta Muiisi nyə né sébé ré ñdà Yi nyi-zwennə bé sáábá né n'è byili ní.

Tónə bwə̀rə y nánshəshéné y á zù

(Lwiki 13.24)

¹³"Tónə bwə̀rə y nánshəshéné y á zù. Bwə̀rə y kèbé è wà mós, ñdà sómá y kèbé è wà mós, wó jó jàà w sà zā né. Byèbé bà n'è tó se bà zwì mú já. ¹⁴Sə bwə̀rə y nánshəshéné y ñdà sómá y nánshəshéné yá, wó nyū mà t'á la zhǎ jàà sà zā né, sə byèbé bà nə səmyé mós bə já yé.

Cò byí n'è byili ò ná y gá wó né

(Lwiki 6.43-44)

¹⁵"Dɛna á cìn ñdà byèbé bà n'è myìni ába bà bəmyé wó Yi nyi-zwennə mó. Bà n'è twí á wé ñdə wó pyiisi sè la sè dwā pyiisi wé ta, e jà bà wun ní wé mó, bà wó go

kùlsi sè bàn pyiisi zal. ¹⁶Wó bà tuntwə̀ə né denne á m'á tó né á lwar bà párá. Bà t'á kwé écin bàasóbó yó yé. Bà k'è t'á kwé épyilá sásónó yó yé. ¹⁷Èta, cò k̀bó ò càn, wó byā byèbé bà càn ò n'ó ce. Cò k̀bó ò bə càn, wó byā byèbé bà bə càn ò n'ó ce. ¹⁸Cò k̀bó ò càn wà ò ce byā byèbé bà bə càn yé. Cò k̀bó ò bə càn wà ò ce byā byèbé bà càn yé. ¹⁹Cò k̀bó ò t'á ce byā byèbé bà càn, bà y'a kà w bə ji myin. ²⁰Èta mye, byèbé bà n'è myìni ába bà bəmyé wó Yi nyi-zwennə mó, wó bà tuntwə̀ə né denne á m'á tó né á lwar bà párá.

Wó byèbé bà n'è wèrhé Yi pùbùlè mó bà m'a zù Arəzana tənə y wa

(Lwiki 13.25-27)

²¹"È də lyi bí byèbé bà n'è byè nè bà 'Cinu, Cinu' mú, bà la Arəzana tənə y wé zú yé. Wó byèbé bà n'è wèrhé à Da mós n̄ ηwéné Arəzana w mós pùbùlè mó, bà m'a zù è wé. ²²Bursi dɛ ré yùwə, lyi nánzhəzhǎ m'a zé bà n'è wəl nè: 'Cinu, Cinu, è də ñmyé yil lé yil ná y'á zòm zòmà nyèbé Yi byili nába nà? È də ñmyé yil lé yil ná y'á jì nəcìl-si námməlwálsə nà? È də ñmyé yil lé yil ná y'á wèrhé māmāarhe nánzhəzhǎ nà?' ²³Sə à m'a wò be: 'Tùm-bəjə́əle cinə, jénə tɛ' à nyi ni, b'á yèl á pár yé.'

Cilina à zòmà né, s'á wèrhé ñdə nà gá n'è byili ní

(Lwiki 6.47-49)

²⁴"Èta mye, lò m̀bó gako n̄ ná n̄ cili zòmà né nyèbé à n'á byili mú, n zé n wèrhé ñdə nà gá n'è byili ní, rà-ná-cí nyé ñdə surhə cəbal ta. N̄ lù n̄ jì pàtá yó. ²⁵Dwà nyò, n̄é mós wùl dɛ' dɛ', zho nánf̀lò zé, rə dom dom jì y rə ga. È gá lù pàtá yó mó ce, rà yə ηwéné rə wūr y yé.

²⁶"Sə lò m̀bó gako n̄ ná n̄ cili zòmà né nyèbé à n'á byili mú, n zé n tá n̄ wèrhé ñdə nà gá n'è byili ní, rà-ná-cí nyé ñdə lò m̀bó n̄ bə surhə zhe ta. N̄ lù n̄ jì y nyòrhó yó. ²⁷Dwà nyò, n̄é mós wùl dɛ' dɛ', zho nánf̀lò zé, rə zhízhí jì yé, è gako wūr e ló tɛ'."

²⁸Yezu gá byili zòmà né nəmyé n zhè, n̄ kàrmó èta mós jàr lyi-zhā bé dɛ' dɛ'. ²⁹N̄ gá yà n̄ ná n̄ zòm ñdà n̄ səpwà ηwònó mós ce, n̄ kàrmó y'á də ñdə Muiisi nyə né byilnə bé nyān mós ta yé.

Yezu wárh nɔ cəbal m̀dù

(Marke 1.40-45; Lwiki 5.12-16)

8 Rəmyé kwā né, Yezu zhír n só pyò wá. Lyi nánzhəzhǎ zé bə tó mo. ²Nɔ cəbal m̀dù zé n yí n̄ nyí ni, n jòm n̄ nədwə́nə yó, n wùli n̄ yé né, n wò m̀: "Yó-cəbal, kɔn gə wó ñ búlə, ñ wó ñ wárh ne a jír̀h wárhgáá."

³Yezu zé n cèlè n̄ jè n dwə̀rh mò, n wò: "Kɔn wó á búlə. Wárh n̄ jír̀h wárhgáá." Bal mós já n wárh rəmyé yó cìcì n̄ jír̀h wárhgáá.

⁴Yezu zé n wò m̀: "Dɛ ñ cìnə. Bàká shéné n̄ wò lò lò nè yé. Zhəl n̄ byili ñ cìn Yi jì y wí-zwəlnə mó ne, sə pə wí-kɔn ñdə Muiisi gá pə nyí ní. Rəmyé m'a yə zhən kɔna, rà n'è byili lyi bí gako ne bà ñ wárh."

Yezu wárh shèdéese yó-cábal kèlé tùntùnnè

(Lwiki 7.1-10)

⁵ Ràmýé kwā né, Yezu zhír n vò Kapernaòm. Ní gé tú n nà n'è zwi cɔ w wu w wé yi ní, shèdéese zǝm yó-cábal mædù yí n nyí ni, n lwəl mò n wò: ⁶ "Yó-cábal, à kèlé tùntùnnè bə jè, n pyè tǝ' kèlé w n wàr n nà n'è zǝ yé. Ní nà n'è nwènè dǝ' dǝ'."

⁷ Yezu wò mò: "À m'a b'a wárh mɔ."

⁸ Shèdéese yó-cábal mɔ zǝ n wò: "Yó-cábal, à yè yírh swí sá zù à sò kèlé w yé. Nýmýé wírí n púr n nyí, b'à tùntùnnè mó mà n wárh. ⁹ Nyí à zhe yó-ciná bə cǝ ni, àmye zǝ à cǝ shèdéese, à n'á pe se nyó. À gə wò mædù nì bə n'è zhəl nyònn, n vò. À gə wò n'è dǝ ne bə n'è bə nyəmá, n bə. À gə wò à tùntùnnè nè bə n'è wèrhé èta, n wèrhé."

¹⁰ Yezu gə nyèè ràmýé, rə jàr mɔ. N zǝ n wò lyi bí byèbé bə y'á tó mo mó ne: "Zhəna, à n'á wəl ába: à gwě yə lò mædù ga ne, bá Esərayel né, n'è zhí Yi ni èta yé."

¹¹ Sə à n'á wəl ába: lyi nánzhəzhǝ m'a shí yi-pwírí wə, ndá yi-zür wə, bə b'è tó Abəraham ndá Yəzake ndá Zhakɔbe ne bə jòm Arəzana tənà y wé bə jí. ¹² Sə bə m'a ce byèbé bə y'á mə sə bə yə Arəzana tənà y lyi bí mú pwě nè cə-byú wə. Bə m'a n'è kúrh ndá bə n'è dòm bə yálá dwā ne gəà."

¹³ N zǝ n zhízhílí n wò shèdéese yó-cábal mɔ ne: "Ká vò jè. Kɔn yál èta, n gə zhí ni mú yilə."

N tùntùnnè mó já n wárh ràmýé yi ní cici.

Yezu wárh nəbwànà nánzhəzhǝ

(Marke 1.29-34; Lwiki 4.38-41)

¹⁴ Ràmýé kwā né, Yezu zhír n vò Pyere sò kèlé wa. N yí n pwírí Pyere cə-kǝ yala shǝ n'è pyè tǝ'. ¹⁵ N zə n'è jǝ nǝ, n'è yala né k'a sò, n já n zǝ n'è n'è tene mɔ.

¹⁶ Dədèné y yi gə tú e yí, bə zə lyi nánzhəzhǝ nəcílsi námmləwǎlse y'á zhe, bə m'e bə Yezu sò. N zə n'è nyi-zòmè dúdú n jì sì. N já n súlí n wárh nəbwànà bə dwā bə gəko. ¹⁷ N wèrhé èta, mùnì ga Yi nyi-zwennə Ezəyi zòmè ré pyírh. Ezəyi yà n'è wòwə: "N zǝ n'è bə-jàn-zhəərə ndá n'è címsí ga n zhí."

Lyì byèbé bə n'è yál bə tó Yezu ni

(Lwiki 9.57-62)

¹⁸ Yezu gə nɔ lyi-zhā bə bə kəkélé mɔ, n zǝ n pə nyí n kwā-lyi bí ni bə bə zhəl mwǎ y èpákè.

¹⁹ Muiyisi nyé né byilnə mædù zǝ n yí n'è nyí ni n wò mò: "Yó-cábal, à m'a tó mó a vò n'è gə la məgǝ mɔ gəko."

²⁰ Yezu zǝ n wò mò: "Zúlá zhe pwálá n'è pyè né. Kúmsi mye zhe jálá. Sə Numbyíni Byí bə jàà zhe n'è la n'è yó né co n shírh mye cici yé."

²¹ N kwā-lyi bí mædù mye wò mò: "Cinu, à n'á lwəl mó, sá yǝ a jèrè a vò a kwè à da a ce."

²² Yezu wò mò: "Tó à kùrə, sá yǝ cùurí ni rə ce rə cùurí."

Yezu ce zho ndá mwǎ nǝ zhí shéé

(Marke 4.35-41; Lwiki 8.22-25)

²³ Yezu gə zòm ràmýé n zhè, n zù bǝ-bwəl rədù wə. Ní kwā-lyi bí zǝ bə tó mo bə zù. ²⁴ Zho nánfílò j'a zǝ, ò n'ò

wúl nǝ mɔ yó, mə zǝ mà n'è zwi bǝ-bwəl lé wə, rə n'è yál rə mólé. Yezu já n'è yà n'è dǝ. ²⁵ N kwā-lyi bí zǝ bə yí n'è nyí ni, bə zhərh mɔ, bə wò: "Cinu, zǝ n'è zǝ n'è n'è. Nyí n'è m'á cǝ."

²⁶ N zǝ n wò bə: "Byè yil á n'á dūr ywé? Á yə ne zhí nd'á wun gəko nà?"

N zǝ n bya zho w'ndá mwǎ y nǝ mɔ. Ràmýé ga j'a zhí shéé. ²⁷ Kɔn jàr bə dǝ' dǝ', bə zǝ bə n'è wələ: "Bal mɔ mòbɔ wò tər lò, zho ndá mwǎ nǝ mye m'è shènè n'è nyí ni?"

Yezu wárh lyi bəlyè nəcílsi námmləwǎlse y'á zhe

(Marke 5.1-20; Lwiki 8.26-39)

²⁸ Yezu yú mwǎ y èpákè Gadara lyi bí tənà y wa. Ràmýé yó, lyi bəlyè nəcílsi námmləwǎlse y'á zhe shí lú-bòlà w bə du bə jəl mo. Bə yò w y'á zum dǝ' dǝ'. Lò lò wàr n'è n'è tó sómá y gəà mɔ n'è lyé yé. ²⁹ Bə zǝ bə n'è wúrh bə m'è wələ: "Etər n'è n'è yál n'è wèrhé n'èba né Yi Byí? N'è tó n'è la n'èba còrhò-tum pɔ, e já rə dǝ ré gwě yə yí?"

³⁰ Kùkúr nánzhəzhǝ y'á zhí gəà sətə rə n'è dòm gɔ.

³¹ Nəcílsi zǝ sə n'è lwəl Yezu ni bə n'è gə la sə jü, sə n ce sə vò e zù kùkúurí wé.

³² N zǝ n wò sè: "Zhəlnə." Sə du sə vò e zù kùkúurí wé. Ràmýé yó, rə gəko j'a dūr rə cəcélé pyò w rə ló mwǎ y wə, rə mǝ gəà rə cǝ.

³³ Lyi bí byèbé bə y'á n'è yilì rì mú dūr bə vò cɔ w wa, bə byili byèbé nəcílsi y'á zhe mó gə tó né bə wárh, ndá kɔn dèbé gəko rə wèrhé mɔ. ³⁴ Cɔ w lyi bí gəko du bə la Yezu sono. Bə gə yú bə nə mɔ, bə lwəl mò bə n'è du bə tənà y wa.

Yezu wárh gwànà èdù

(Marke 2.1-12; Lwiki 5.17-26)

9 Yezu zù bǝ-bwəl lé wə, n ká n byerhe n vò jè. ² Lyi zǝ bə zhí gwànà èdù ndá pyònn bə m'e bə n'è sono. Yezu gə pwírí bə zhí mu, n wò gwànà y ne: "À byí, kám n'è wu, bə n'è n'è yə-bəlwəálé sǝbri."

³ Muiyisi nyé né byilnə bə jàlà zǝ bə n'è zòm bə wé bə zhe: "Bal mɔ mòbɔ n'è n'è tǝrh Yi."

⁴ Yezu lwar bə wun búlə né, n zǝ n wò bə: "Byè yil búlə né námmləwǎlsé shébé èta mó n'èwéné á wé? ⁵ À gə wò bə n'è n'è yə-bəlwəálé sǝbri, ráá à gə wò bə n'è zǝ n'è zhí dǝ n vò, wò tǝ rə wò n'è du? ⁶ Sə èlāsǝ' á m'á lwar bə Numbyíni Byí zhe n'èwón, n'è wò n'è pe yə-bəlwəálé sǝbri ce yó."

N zǝ n zhízhílí n wò gwànà y ne: "Zǝ n'è kwè n'è pyònn w n'è vò jè."

⁷ Bal mɔ shí tǝ' n zǝ n'è la jè. ⁸ Lyi-zhā bə gə n'è ràmýé, ywé zə bə, bə zǝ bə n'è cèrhé Yi, rə gə pɔ n'èwón numbyíni ni èta mó yilə.

Mæco yǝ kɔn gəko ne n'è tó Yezu ni

(Marke 2.13-17; Lwiki 5.27-32)

⁹ Yezu zhír gəà n'è n'è lyé, n nə bal mædù n'è yil Mæco, n jə myəl-kwānde zǝ jàà wə. N wò mò: "Zǝ n'è tó ne." Mæco shí tǝ' n zǝ n'è tó mo.

¹⁰ Rəmyé kwā né, Yezu zḗ n jě Mæco sṓ n ná n jí kùjú. Myəl-kwāndε zwennə́ ñdó lyi nánzhəzhǒ̀ bə́ n'è wèrhé yàà̀yà̀ bə́ t'á zwḗ Yi nyə́ né y'á tú bə́ tó nmyé́ ñdó́ n kwā-lyi bí ni bə́ n'è jí. ¹¹ Farezhḗbá gá nɔ̀ rəmyé́, bə́ zḗ bə́ bwərh Yezu kwā-lyi bí bə́ wò: "Byè yil á yó-cábal mó tó myəl-kwāndé zwennə́ bé ñdó byèbé́ bə́ t'á zwḗ Yi nyə́ né mó ne n'è jí?"

¹² Yezu gá nyèè, n wò be: "È dà lyi bí byèbé́ bə́ zhe bəsə̀zùlí mú bə́ zhe lyitwə́r tum yé. Wó byèbé́ bə́ wó nə̀bwànà mó bə́ zhe n'è tum. ¹³ Bə́ kḗ Yi zòmè ré sébé ré wé́ bə́ wò: 'Nò̀nò̀-ďṹr à n'á yàlá, sə́ è dà vwě́ yé.' Zhəlnə́ á cèrhé zòmè ré rəmyé́ mó á lwar rə kùrə́, s'á lwar b'è dà wu-cángá cínà à tú byǒ́ yé. Wó yə̀-bə̀lwə̀áale cínà à tú byǒ́."

Lyì bí bwərh Yezu nyi-lyǒǒ shò-kwā né

(Marke 2.18-22; Lwíki 5.33-39)

¹⁴ Rəmyé yó, Zhā-Bətiisi kwā-lyi bí twě́ bə́ yí Yezu nyí ni, bə́ bwərh mò bə́ wò: "Byè yil nəmyé́ ñdó́ Farezhḗbá n'è lyé́ ná nyí twə́r nánzhəzhǒ̀, ñmyé kwā-lyi bí zḗ bə́ t'á lyé́ bə́ nyí?"

¹⁵ Yezu wò be: "Á n'á búl bə́ lò kḗ-jú gə́ ñwéné, n zḗ n byè́ lyi bə́ bə́, bə́ wó bə́ m'á wèrhé wu-zhilù ñdó́ kḗ mó byal mó gwě́ ñwéné ñdó́ be? Á t'á búl yé. Sə́ dḗ ñwéné rə́ bə̀nà, bə́ m'á vùr kḗ mó byal mó bə́ wé. Rəmyé́ yi ní, bə́ m'á zḗ bə́ lyé́ bə́ nyí."

¹⁶ "Bə́ t'á kwè kàmə̀-jě́ nándwə́ bə́ m'è pwí gàn-dó́ yé. Bə́ gə́ zə́ y bə́ pú wə́, kàmə̀-jě́ y nándwə́ y m'á vwě́ gàn-dó́ w e kwərhe e kār w dwini shā́ ga."

¹⁷ "Bə́ t'á kwè sà-bùlú́ bə́ ce nə̀-bòlsé́ nándwə́rh wé́ yé. Bə́ gə́ co w né, ò́ m'á púrh nə̀-bòlsé́, ò́ cici mú ló tḗ, nə̀-bòlsé́ myé j'á cò. Sà-bùlú́ wó nə̀-bòlsé́ nándwə́rh wé́ bə́ mə́ sə́ bə́ ce w né. Èta, rəmyé́ ga t'á la cǒ́ yé."

Yezu wárh kḗ, n jà n bwirhi kḗ-byí èdù

(Marke 5.21-43; Lwíki 8.40-56)

¹⁸ Cɔ́ w yé né cábal mədù́ bə́ ñdó́ Yezu gwě́ ná n zòmà, n jòm n nə̀dwə́nə́ yó n wùlí Yezu yé né, n wò mò: "Á bə̀kó́ kó n tu èlāsé́'-lāsé́'. Bə́ cí jě́ n yó bə́ n mà n bwirhi."

¹⁹ Yezu shí tḗ n zḗ, nmyé́ ñdó́ n kwā-lyi bí tó bal mó ne bə́ la.

²⁰ Rəmyé yó, kḗ mədù́ shí kwā né n bə́, n tu yó, o wèrhé byinə́ shí ñdó́ nə̀lyè ñdó́ ò́ n'ò lyèè mò. N tó Yezu kwā né, n dwərh n kàmə̀-zwí y bə̀rhá né ne, ²¹ bə́ n yà n ná n téré́ n wé́ n zhe: "Á gə́ ñwéné a dwərh n kàmə̀-zwí y myé cici ni, à m'á wárh."

²² Yezu zḗ n pyirhí n nə́ mɔ́, n wò: "Á bə̀kó́, kám n wu, bə́ n gá chí ní mú ce n nɔ́ n cínə́." Kḗ mó jà n wárh rəmyé́ yi ní cici.

²³ Yezu yí n zù cɔ́ w yé né cábal mó sṓ kèlé wa. N gá n dàlā́ bə́ ñdó́ bə́ n'è wúl wísi, ñdó́ lyi-zhā́ bə́ bə́ n'è ce sǒ̀rɛ́, ²⁴ n wò be: "Dunə́ pwě́ nè bə́ bə̀kó́ mó wó dé́ n dḗ. N yə́ cì yé." Bə́ zḗ bə́ n'è mɔ́n mɔ́.

²⁵ Bə́ gá ce lyi-zhā́ bə́ du pwě́ nè bə́ zhè, Yezu zù jù wə́, n zə́ bə̀kó́ mó jě́ nè. Bə̀kó́ mó jà n bwirhi, n shí tḗ n zḗ. ²⁶ Yò w òmyé́ j'á du, o yí tənà y èmyé́ cə́-yala né gá kó wə́.

Yezu púr lyilyâr rəlyè yírhá

²⁷ Yezu gá tú n zhír gə́a yi ní, n bə́ n ná n lyé, lyilyâr rəlyè zḗ rə́ pú n kùrə́. Rə́ n'è bya rə́ zhe: "Də́vyidi Byí, ďṹr ná nò̀nò̀."

²⁸ N gá tú n yí kèlé wa, lyilyà́aré zḗ rə́ yí n nyí ni. N bwərh rə́ n wò: "Á n'á zwḗ nyí b'á wó tḗbé á n'á lwə́l nḗ mó à la wòrhó?"

Rə́ wò mò: "Né n'è zwḗ nyí Cinu."

²⁹ N zḗ n zə́ n jě́ n dwərh rə́ yírhá né ne n wò: "Kɔ́n yál èta ñdó́ á gá chí ní ni."

³⁰ Rə́ yírhá né j'á púr. Yezu zḗ n gwirhi n yé, n wò rə́: "Dḗnə́ á cínə́. Á bə̀k'á shèné́ lò lò lwar yé."

³¹ Sə́ rə́ gá shár rə́ zhè, rə́ zḗ rə́ n'è bwə́l Yezu yil lé tənà y èmyé́ púlápúlá wə́.

Yezu wárh lò mədù́ n yà n wó nyi-bədǒ

³² Bə́ gá tú bə́ n'è zhír gə́a yi ní, lyi jàlá zə́ bal mədù́ bə́ bə́ Yezu sono, nəcíli nammə́lwé́lé y'á zhe mo, e ce n ká n wárh n ná n zòm yé. ³³ Yezu jì nəcíli yá. Bal mó zḗ n ná n zòmà. Kɔ́n jàr lyi-zhā́ bə́, bə́ zḗ bə́ zhe: "Nə́ gwě́ yə́ rə́myé́ dwí rí ne Esə́rayel né gaga yé."

³⁴ Sə́ Farezhḗbá y'á n'è wə́l bə́ wó nəcísi nammə́lwə́lé sé pyǒ́ mó jàn Yezu mə́ n ná n jì si.

Lyì-zhā́ bə́ nò̀nò̀ zhe Yezu

³⁵ Yezu yà n ná n tó cə́-fwə̀alè ñdó́ cə́-byísi gá kó wé, n ná n cèrhé kə́rmò lyi bí ni bə́ dwā́-gùúlí jìsi wé, n ná n bwə́l Yi pyèlè ré yò-ècò̀nò̀ nyí rí, sə́ n yà n ná n wárh lyi byèbé́ gá kó címsi dwí gá kó y'á zhe mó. ³⁶ N gá nɔ́ lyi-zhā́ bə́ bə́ gá kó lyèè kókó, bə́ wun zhili, bə́ nyé ñdó́ pyiisi shèbé́ sà bə́ kálna zhe ta, bə́ nò̀nò̀ zə́ mɔ́. ³⁷ N zḗ n wò n kwā-lyi bí ni: "Jòró w já, sə́ jə̀rnə́ bə́ bə́ já yé."

³⁸ Rəmyé́ yilə́, lwə́lnə́ kèlé y cábal mó ne bə́ n twí jə̀rnə́ n jíjí rí jə́r yilə́."

Yezu tuntúmá bə́ shí ñdó́ bə̀lyè y yilə́ né

(Marke 3.13-19; Lwíki 6.12-16)

10 Rəmyé kwā né, Yezu byè́ n kwā-lyi bí shí ñdó́ bə̀lyè yá, n pə́ be ñwə́nó́, múnì bə́ jì nəcísi nammə́l-wə́lse, sə́ bə́ wárh lò mòbó́ gá kó cími y kèbé́ è zhe mo mó wé.

² Nyíñə́ bə́ yilə́ né. Náyáá́ mó, wó Shə́mɔ́ mòbó́ bə́ n'è byè́ bə́ Pyeeré mó, ñdó́ n da-byí Andə́re, ñdó́ Zebede byá bə́ Zhake ñdó́ Zhā́, ³ e súli Shilipu ñdó́ Bə́tə́ləmyi, Tɔ́ma ñdó́ Mæco mòbó́ n yà n ná n zwḗ myəl-kwāndé mó, e súli Alə́fe byí Zhake ñdó́ Tade, ⁴ ñdó́ yə̀wə́l cínə́ bə́ gùlú́ w lò mədù́ n yil Shə́mɔ́, † ñdó́ Zhidə́ Esə́karəyɔ́te, mòbó́ n myiní Yezu n pə́ bə́ zə́ mó.

Yezu twí n tuntúmá bə́ shí ñdó́ bə̀lyè yá

(Marke 6.7-13; Lwíki 9.1-6)

⁵ Yezu zḗ n twí n tuntúmá bə́ bə́myé́ shí ñdó́ bə̀lyè yá, n pə́ be nyí n wò: "Á bə̀k'á vò lyi byèbé́ bə́ dà Zhwifubá

† "Yə̀wə́l cínə́ bə́ gùlú́ wə́" y'á wó Zhwifubá lyi bə́ y'á n'è yál bə́ jì Orɔ́m lyi bí ñdó́ jàn bə́ nyə́ né yilə́. Bə́ t'á yál sə́ dwí dṓ b'è cò bə́ nyə́ né yé.

sō yé, s'á bàk'á vò Samare lyi bí ceme né wé yé. ⁶ Zhálnə Esərayel lyi bí bà nyě ñdə pyiisi shèbé sà jé ta mós sō. ⁷ Á gə la, s'á n'á bwəl á zhe: 'Arəzana pyèlè ré bwəlse.'

⁸ Wárhna nəbwànà, s'á bwirhì cùuri. Wárhna nɔr ciná bə jirh wárhgáá, s'á jì nəcìlsi námmləwəlse. Pana nánfò, bə wós nánfò bə pɔ ámye ne. ⁹ Á bàk'á ce sánómá, ráá wáirse, ráá tám mye cici á byé yé. ¹⁰ Á mədù ga bàk'á n zə lɔbò, ráá kàmə-zürh səlye, ráá nəcilè, ráá də-dɔlò sómá y kò yil yé, bə tũntũnnə mē dwā ñdə n' nyí kùjú.

¹¹ "Á gə yú cə-fɔlò ráá cə-byí wə, s'á pyà lò mɔbò n' mǎ n shənè n zwè ába n' sō mó. Mēna nmyé mós sō, kɔn m'e yí dē ré tēbé á la gāà zhír mó. ¹² Á gə zù kélé wa, s'á wò è lyi bí ni: 'Yə-zúlá yál né ñd'ába.' ¹³ Kélé y əmyé lyi bí gə zwè á zhəalé, s'á yə-zúlá né sò bə yó wə. Sə bə gə yə á zhəalé zwè, s'á yə-zúlá né k'a bə á sono. ¹⁴ Sə kélé kèbé ráá cɔ kɔbò ò lyi bí yə shənè bə zwè á zhəalé, ráá bə yə á zòmà né cili, s'á pwà á nərɔh gāà. ¹⁵ Zhənà, à n'á wəl ába: bürsí kó dē ré yúwə, cɔ w əmyé zwini rí m'á dwini Sɔɔɔm ñdə Gɔmɔɔre nyān dé.

Yezu byili n' kwā-lyi bí ni bə lyi bí b'a nwènè bē
(Marke 13.9-13; Lwiki 21.12-17)

¹⁶ "Nyīnə à n'á twí ába ñdə pyiisi ta gɔ kùlsi wé. Yálna surhə ciná ñdə dɔma ta, s'á yə wu-bɔnɔ ciná ñdə ép-wənsə ta. ¹⁷ Dēna á cin ñdə lyi bí. Nyí bə m'á zə ába bə vò bürsí jàà wə. Bə m'á zə dənəshəáare bə mǎ ába bə dwā-gùulí jisi wé. ¹⁸ Bə m'á zə ába bə vò ceme yó-ciná ñdə pyā sono əmyé yilə, muni á yə à zhən-cinnə bəmyé ñdə byèbé bə də Zhwifubá mó yé né.

¹⁹ "Sə bə gə tú bə zə ába bə la bürsí jàà wə, s'á bàk'á zè á n'á téré á wé á m'á pyà dèbé á la zòm, ráá á gə la né zòm né yé. Yi m'á byili ába zòmà né nyèbé á la zòm mós rəmyé yi ní cici. ²⁰ È də əmyé cici á la zòm yé. Wós á Da mós Eshirhə y è m'á tó á dənne e zòm.

²¹ "Lyi m'á zə bə da-byā bə pə bə gu, dabá m'á zə bə byā bə pə bə gu, sə byā mye m'á bú ñdə bə dabá, bə ce bə gu bi. ²² Lyi bí gə kó m'á jí zùuri ñd'ába əmyé yil lé yilə. Sə mɔbò n' pyéné n' zhì n' nà y yó kəkē, n' m'á nə vwārh. ²³ Cɔ kɔbò bə jì ába ò wé, s'á dūr á vò ò dō wə. Zhənà, à n'á wəl ába: á t'á la Esərayel ceme né gə kó wé tó á zhè ñdə Numbyíni Byí yə twí yé."

²⁴ "Lò mɔbò bə n' è cèrhè bə n' cərhə mós du yé. Tũntũnnə bə n' yó-cəbal du yé. ²⁵ Mɔbò bə n' è cèrhè mós gə jirh ñdə n' cərhə mós ta, kɔn mǎ. Tũntũnnə gə jirh ñdə n' yó-cəbal mós ta, kɔn mǎ. Bə gə byè kélé cəbal bə Bəzəbul, † sá nyí bə m'á byè n' kélé y lyi bí ñdə yil tēbé rə lwelə ré du rəmyé.

Zòmna pamparēē, á bàk'á dūr ywē yé
(Lwiki 12.2-9)

²⁶ "Á bàk'á dūr numbyínsi ywē yé. Kɔn tənè rə shèè rə t'á la pwè nè du yé. Kɔn tənè rə wós shə kɔna, bə t'á la rə lwar yé. ²⁷ Kɔn dèbé à byili ába cə-byín wə, s'á du á byili rí pwè wə. Kɔn dèbé à sósómé á zhé wa, s'á jì lyarh wa, á bwəl lè.

† "Bəzəbul": wós Shətana bə n' è byè èta. Wós è gə wós nəcìlsi námmləwəlse pyǔ mós è ce bə ce y yil lé rəmyé. Gwē Mæco 12.24 mye wé.

²⁸ "Á bàk'á dūr lyi bí byèbé bə n' è gwi yala né, bə j'á wār ywəlá y bə n' è gwi mú ywē yé. Dürnə mɔbò n' wós n' cò yala né ñdə ywəlá y ga myín-jù w mú ywē. ²⁹ Bə gə la kúmsi námpləse səlye yò, sə wéré y də nántwə yé. È jà ñdə rəmyé ga, kúmsi səmyé èdù ga t'á la tē' tu ñd'á Da mós yəl yé. ³⁰ È gə wós əmyé yilə, Yi yé á ywésé mye cici yó. ³¹ Á bàk'á dūr ywē yé, b'á cò kúmsi námpləse dē'dē'.

³² "Lò mɔbò gə kó n' zhì lyi bí yé né n' byili pamparēē bə n' zù əmyé, əmye m'á zhì à Da mós n' ŋwéné Arəzana w mós yé né, a byili bə n' wós əmyé lə. ³³ Sə lò mɔbò n' zhì lyi bí yé né n' wós bə n' yəl à párá, əmye m'á zhì à Da mós n' ŋwéné Arəzana w mós yé né, a wò b'á yəl n' pár yé.

Yezu zòm pɔrá yò
(Lwiki 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ "Á bàk'á bə b'á zə yə-zúlá a bə ce yó yé. È də yə-zúlá à m'á bə yé. Wós búlú shù à m'á bà. ³⁵ Zhənà, à tú ñdə pɔrá. Byí ñdə n' da m'á pɔr dwā ne. Bə kó ñdə n' ná m'á pɔr dwā ne. Byi-can ñdə n' nyè m'á pɔr dwā ne. ³⁶ N' kélé lyi cici m'á jirh n' zwə.

³⁷ "Lò mɔbò n' sò n' da ráá n' ná du əmyé, n' wār n' yəl à kwā-lò yé. Lò mɔbò n' sò n' byí ráá n' bə kó du əmyé, n' wār n' yəl à kwā-lò yé. ³⁸ Lò mɔbò n' yə n' də-jɔrhó n' kwè n' zhí n' mǎ tó à kùrə, n' wār n' yəl à kwā-lò yé. ³⁹ Lò mɔbò n' né n' shili n' myəl lé, rə m'á sá, sə lò mɔbò n' shənè n' myəl lé sós əmyé yilə, n' m'á ká nə re.

Yi m'á kwē lyi byèbé bə n' è zwē Yezu kwā-lyi bí zhəale
(Marke 9.41)

⁴⁰ "Lò mɔbò n' shənè n' zwè á zhəale, wós əmyé zhəale n' zwè. Lò mɔbò n' shənè n' zwè əmyé zhəale, wós mɔbò n' twí n' mú zhəale n' zwè. ⁴¹ Lò mɔbò n' shənè n' zwè Yi nyi-zwennə zhəale, n' gə wós Yi nyi-zwennə mó yilə, Yi m'á kwē rə-ná-cí ñdə rə gə n' è kwē rə nyi-zwennə né. Lò mɔbò n' shənè n' zwè wu-cángá cí zhəale, n' gə wós wu-cángá cí mú yilə, Yi m'á kwē rə-ná-cí ñdə rə gə n' è kwē wu-cángá cí ní. ⁴² Zhənà, à n'á wəl ába: lò mɔbò n' zwè à kwā-lyi bí námplé mədù zhəale, n' pō n' tónónónó zō-bwélé mye cici n' nyò, n' gə wós əmyé kwā-lò mó yilə, rə-ná-cí mǎ n' nə kwāndə zhən zhənà."

11 Yezu gə tú n' pə nyə né nəmyé n' kwā-lyi bí shí ñdə bəlye y ne n' zhè, n' zhír gāà, n' vò n' né n' cèrhè kərmò lyi bí ni, n' mǎ n' bwəl yò-ècònn' nyí rí bə ceme né wé.

Zhā-Bətiisi twí n' kwā-lyi bí jàlā Yezu sono
(Lwiki 7.18-35)

² Zhā zhì byənə-jù w n' nyèè Kristə tumə né yò, n' zè n' twí n' kwā-lyi bí jàlā bə vò bə bwərh mò bə wò: ³ "Wós n' myé n' wós mɔbò bə wò bə n' bən mós, ráá né dē gwē?"

⁴ Yezu wò be: "Zhálnə á cí kɔn dèbé á zhā nyèè, á yírhá j'a nə mós Zhā ne. ⁵ Lyilyār yírhá n' è púrá; gwənsə n' è zè sə zhələ; nɔr ciná n' è wárh bə jirh wárhgáá; səbwəàrhè zhā n' è nyèè; cùuri n' è bwirhì; bə n' è bwəl yò-ècònn' nyí rí bə byili nəmwà nè. ⁶ Wu-nyò cí wós lò mɔbò n' wu t'á la gə əmyé shò-kwā né."

†† "Kwè n' də-jɔrhó w n' zhí" kùr wò: pə n' myəl lé ñdə Yezu gə pɔ n' nyān dé né mós.

⁷ Zhã kwã-lyi bí gá k'a kwě, Yezu zě n ná n zòm n yò ñdá lyi-zhã bé n zhe: "Byè á zhàl á nà gɔ-elũ èpòlò w wə? Vwal-gɔ zho n'ó fúfú? ⁸ Sə è nə wó byè á zhàl á na? Lò n zù kàmə-zũrh shèbé sà càn? E jà byèbé bà n'è zwi kàmə-zũrh shèbé sà càn mɔ́, wó pyà kálse wé bà ñwéné. ⁹ Sə è nə wó byè á zhàl á na? Yi nyi-zwennə? À n'á wəl ába: n wó Yi nyi-zwennə, sə n nà jà n du Yi nyi-zwennə mye cici. ¹⁰ Wó ñmyé yò w bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bà Yi wòwà:

'Nyĩ à n'á twĩ à tũntúm n la yè n yé né, n kwerhe n sómá yá.'

¹¹ Yezu súlí n wò: "Zhànà, à n'á wəl ába: ké yè byĩ lùl n du Zhã-Bətiisi yé. E jà lò m̀b̀b̀ n wó lyi bí gako námpólé Arəzana tənà y wé mó du mu. ¹² Kɔn gá ju kùr Zhã-Bətiisi n̄-shɔ w pɔ yi ní e m'è yí zà, Arəzana tənà y jĩrh jàn kɔna; jàn ciná n'è pyà sə bə zù è wé ñdá jàn. ¹³ Yi nyi-zwennə bé gako ñdá Muiisi nyá né zòm Arəzana tənà y yò, kɔn m'è yí Zhã-Bətiisi. ¹⁴ Á gə n'á yàlá, s'á lwar bà wó ñmyé n wó Elyi mú bà y'á wò bà n mà n ká n bà mɔ́. ¹⁵ Lò n la cilu, sá cili."

¹⁶ Yezu súlí n wò: "Á m'a zə lū w kòb́ lyi bí a merhe ñdà b̀k̀n ta? Bà wó ñdà b̀s̀nà byèbé bà jè dwã-gulú èpóró wé ta, bà n'è byè dwã bà m'è wəl: ¹⁷ 'Ná wúl wúrh, á yè se yé. Ná nún wu-zhilú núr, s'á yè kúrh yé.'

¹⁸ Yezu ká n wò: "Zhã túwá, n yà n tá n jí kùjù yé, n tá n nywè s̄ yé. Bə zě bà zhe bà wó nəcílí námməwèlé è ñwéné ñdá mɔ́. ¹⁹ Numbyíni Byĩ bà, n ná n jí, n ná n nywè. Bə zě bà zhe bà n wó sùl-wòrò, n jà n wó sə-nyòrɔ́, bà wó myəl-kwãndé zwennə bé ñdá lyi byèbé bà n'è wèrhé yaàyaà bà t'á zwě Yi nyá né bà wó n dɔwabá."

Yezu zě n zhízhíli n wò: "Lò m̀b̀b̀ n zhe Yi surhə né, wó n tũntwə̀̀ né dɛnnə bà y'á tó né bə lwar bà n zhe surhə."

Zwini m'a zə ceme né nyèbé nà lyi bí t'á zwě Yezu zòmà né mɔ́

(Lwiki 10.13-15)

²⁰ Yezu zě n ná n jí búlú ceme né nyèbé n wèrhé màmyaarihé nánzhəzhɔ́ w nè wé, nə lyi bí j'á yè bà wun pyirhí mú ni, n zhe: ²¹ "Zwini m'a zə ába Krazé lyi, zwini m'a zə ába Betəsəyiidi lyi, bà màmyaarihé tɛbé rə wèrhé á sono mó gə y'á wèrhé Tiiri ñdá Səḍḍí né, ceme né nemyé lyi bí gə pyirhí bà wun shã shã ga, bə zù ywáále ñdà kàmə-zũrh ta bə m'è tu tòm. ²² À n'á wəl ába: b̀rs̀ kó d̄ ré yùwə̀, á m'á nə còrhò-tum dwini Tiiri ñdá Səḍḍí lyi bí nyàn dé.

²³ "Sə ámyé Kapernaom lyi, á n'á búl b'á yil m'a du rə yí Arəzana wa? Gaga! Bà m'a só ába t̄ á vò ǹǹ jàà wà. Màmyaarihé tɛbé rə wèrhé á s̄ mó gə y'á wèrhé Sɔɔm né, ò lyi bí gə gwě ñwéné èlās̄. ²⁴ À n'á wəl ába: b̀rs̀ kó d̄ ré yùwə̀, á m'á nə còrhò-tum mə dwini Sɔɔm lyi bí nyàn dé."

† Zhwifubá y'á n'è búl bà Elyi ráá Yi nyi-zwennə dō mà n ká n jèrè n bà, fòró Kristə mó zě n bà. Gwě bà gá byili zòmà né jàlà kùr màgã mó mye. Bà byili Elyi yò gàà mɔ́.

Yezu còrhò mó zō bæ zum yé

(Lwiki 10.21-22)

²⁵ Rəmyé yi ní, Yezu zě n wò: "À Da, ñmyé m̀b̀b̀ n cĩ d̄ ñdá cɛ, à n'á cèrhé mó, n gá shèè rəmyé lármo ciná ñdá surhə ciná yé né, n zě n byili ri b̀s̀nà nɛ mó yilə.

²⁶ Zhànà, à Da, rəmyé yàl ñmyé p̀b̀l̀.

²⁷ N zě n wò lyi bí ni: "À Da co kɔn gako à j̄ wà. Lò lò yèl Byĩ mú párá, è gə dè Da mó dúdú. Lò lò yèl Da mó mye párá, è gə dè Byĩ mú dúdú, ñdá lò m̀b̀b̀ Byĩ mú ná n yál n byili mu Da mó párá.

²⁸ "Ámyé byèbé á zhĩ zhĩ rí á lyèè mó, bàna à sono. À m'a pə ába shìrhə. ²⁹ Shènəna á zwě zhĩ rí tɛbé àmyé la ába pɔ mó, s'á zwě kɔn dɛbé à la ába byilu mú, m̀ǹ ga á nə shìrhə, b'á wó wu-b̀ǹ ñdá cin-lwəl cábal. ³⁰ Nyĩnə zhĩ rí tɛbé à la ába pɔ mó nyé fúláá. Rə bə dùm yé."

Numbyíni Byĩ cĩ shìrhə d̄ ré

(Marke 2.23-28; Lwiki 6.1-5)

12 Dwã m̀ngelé rəmyé kwã né, shìrhə d̄ yùwə̀, Yezu ñdá n kwã-lyi bí y'á tó kálsé wé bà n'è lyé. E j'á y'á wó f̄ yi. Sə nɔrh y'á zhe n kwã-lyi bí, bə zě bà n'è ké jíjí rí bà d̀m̀.

² Farezhééba gə nɔ rəmyé, bə wò Yezu ni: "Nyĩ n kwã-lyi bí n'è wèrhé kɔn dɛbé lò bæ sómá zhe sə n wèrhé shìrhə d̄ yùwə̀."

³ Yezu zě n wò be: "Á gwě yə kɔn dé dɛbé Dəvyidi wèrhé nɔrh mó gə y'á tú è zhe ñmyé ñdá n tó-dwã bé mó karmə nà? ⁴ N zù Yi jù wə̀, n kwè búrú w bà y'á pɔ Yi ni mú, ñmyé ñdá n tó-dwã bé d̄. E jà bà y'á bæ sómá zhe sə bə d̄ w yé. Wó Yi jì y wĩ-zwálnə bé dúdú bà y'á wò bà d̀m̀ wà.

⁵ "Á gwě yə kɔn dé dɛbé bà ké Muiisi nyá né sébé ré wé mó mye karmə nà? Bà ké rə wé bæ wò bà wĩ-zwálnə bé n'è twĩ Yi jù w shìrhə d̄ ré yùwə̀, e j'á dè dóó yé.

⁶ A zě à n'á wəl ába: lò ñwéné nỳǹ n du Yi jì yá. ⁷ Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bà Yi wòwà: 'Ǹǹ-đũr à n'á yàlá, sə è dè vwámá vwě yé.' Á gə y'á nyé zòmè ré rəmyé kùrə, á y'á t'á la yò byèbé bà yə dwé mó yó w cú yé.

⁸ Lwarna bà Numbyíni Byĩ cĩ shìrhə d̄ ré."

Yezu wárh bal m̀d̀ n j̄ y'á cùwə̀

(Marke 3.1-6; Lwiki 6.6-11)

⁹ Yezu zhĩr gàà n vò cɔ w òmyé dwã-gulú jì y wə. ¹⁰ Bal m̀d̀ yà n ñwéné gàà n j̄ y'á cùwə̀. Sə byèbé bà y'á ñwéné gàà mó y'á n'è yál bæ cí yò Yezu yó wə. Bə zě bæ bwərh mò bæ wò: "Lò zhe sómá n wárh nəbwě shìrhə d̄ yùwə̀?"

¹¹ Yezu wò be: "Ámyé m̀d̀ gə zhe n pyirhə èdù, e zě e tu góró nánlyilyimú wé shìrhə d̄ yùwə̀, n tá n la y v̄r? ¹² Numbyíni nə bæ pyirhə c̄ nà? Èta, shìrhə d̄ yùwə̀, lò zhe sómá n wèrhé cènè n dō ne."

¹³ N zě n wò bal mó n j̄ y'á cù mó ni: "Cèlè n j̄ yá." N cèlè yə. E k'a bà è jàà y wa ñdà è dō mó ta.

¹⁴ Farezhééba zě bæ du pwě nè, bæ jòm dwã yó, bæ pyà bà gə m'a tó né bæ zə Yezu bæ gu.

Yezu wó Yí tùntùnnè rə cír

¹⁵ Yezu gá lwar bà bà y'à n'ê yâi bæ zə mɔ bæ gu, n zhír gàà mɔ. Lyi nánzhəzhǎ y'à tó mo, sə n wárh nəb-wànà bé gako. ¹⁶ N zɛ n gwirhi n yé, n pə bæ nyí bà bà bèk'a shéné lyi bí lwar lò ná-dwí yil nmyé wó yé. ¹⁷ Kɔn yàl èta, muni ga Yí nyi-zwennə Ezəyi zòmè ré pyirh. N yà n byili bà Yi wòwə:

¹⁸ "Nyí mɔbɔ à cír, n wó à tùntùnnè mó. Wó nmyé à só, n sú à yír. À m'a ce à Eshirhə y só n yó wə, n mà n byili kɔn dɛbé rə wó cángá lyi dwí gako ne. ¹⁹ N tá n la búl pyà ñdà lò lò yé, n tá n la sò co yé. Bə t'á la n cəl nyòò dwā-gùlú jààsé wé yé. ²⁰ N tá n la vwal-gɔ kòbɔ ò glè tɛ' mye cici kó n báásé yé. N tá n la pàntémé kèbé è bwəl cú mye cici cú yé. N mà n wèrhé èta kɔn m'e yí lyi bí shéné bæ zwé cángá tumə né nyí, ²¹ sə tənèsé lyi bí gako m'a nyí nmyé yó wə."

Yezu jì nəcílsí námmləwəlé ñdə Eshirhə náàcənə jàn

(Marke 3.22-30; Lwiki 11.14-23)

²² Bà y'à zɔ bal mədù nəcíli námmləwəlɛ y'à zhe bæ bà Yezu sono. Nəcíli y y'à ce n wó lyilyò, n nyí rí j'a dɛ. Yezu wárh mɔ. Bal mɔ zɛ n ná n zòmà, n yírthé né mye j'a púr. ²³ Kɔn jàr lyi-zhà bé gako, bæ zɛ bæ zhe: "È də Dəvyidi Byí mú ñdə mɔbɔ nà?"

²⁴ Farezhɛɛbá gá nyèè rəmyé, bæ zɛ bæ wò: "Bal mɔ mɔbɔ wó nəcílsí námmləwəlé pyɔ Bəzəbul jàn n má n ná n jì sì."

²⁵ Yezu lwar bà bùlè né, n zɛ n wò be: "Tənà èdù lyi gə zɛ bæ pɔr dwā ne bæ n'ê bwí dwā, tənà y èmyé yò zhìli. Èta mye, cɔ kòbɔ ò lyi bí pɔr dwā ne bæ n'ê bwí dwā, cɔ w òmyé wàr ò la dɛ zhǎ yé. Kèlé kèbé è lyi bí pɔr dwā ne bæ n'ê bwí dwā, kèlé y èmyé wàr è la dɛ zhǎ yé. ²⁶ Shə-tana gə k'á n'ê jì è cici, è tənà y pɔr dwā ne. Etər è pyèlè ré m'a tó né rə zhì?"

²⁷ "Àmyé gə wó Bəzəbul jàn à m'á jì nəcílsí, sə ámyé kwā-lyi bí, wó mǎ lò jàn bæ m'ê jì sì? Wó bəmyé cici bæ m'a ká á bursi. ²⁸ Lwarna bæ wó Yi Eshirhə y jàn à m'á jì sì, sə rəmyé n'ê byili bà Yi pyèlè ré yú á sono.

²⁹ "Lò wàr n m'á zù nəjəl-bal sɔ kèlé wa, n pwà n jɛ-kɔn dé ñdə n yə jèrè n lyè mo n cí tɛ' yé, sə n gə lyè mo n zhè, n wǎ n m'á pwà n jɛ-kɔn dé gako.

³⁰ "Lò mɔbɔ n tá n tó àmyé ne, rə-ná-cí ná n jí zùrì ñdə ne. Lò mɔbɔ n tá n sɛ ne n pé à pyiisi n cí dwā yó, wó láá n ná n làà sè. ³¹ Rəmyé ce, à n'á wəl ába: lyi bí wó bæ ne bæ dwəéré ñdə tùrhi tɛbé gako bæ n'ê tùrh Yi mú sǔbri, sə lò mɔbɔ n tùrh Eshirhə náàcənə, n tá n la sǔbri nɔ gaga yé. ³² Lò mɔbɔ n zòm Numbýini Byí yil námmləwəlɛ, rə-ná-cí mà n nə sǔbri, sə lò mɔbɔ n zòm Eshirhə náàcənə yil námmləwəlɛ, rə-ná-cí tá n la sǔbri nɔ lū w kòbɔ wé, n tá n la sǔbri nɔ kòbɔ ò bàn mɔ mye wé yé."

Cǔ byí n'ê byili ò ná y gə wó né

(Lwiki 6.43-45)

³³ Yezu zɛ n súli n wò: "Cǔ gə càn, ò n'ò ce byá byèbé bæ càn. Sə cǔ gə bæ càn, ò t'á ce byá byèbé bæ càn yé. Cǔ wó ò byá bé denne bæ y'a tó né bæ lwar ò párá.

³⁴ Kùrh dwí, etər á m'á tó né á zòm zòmà nyèbé nà càn, á j'á wó lwele ciná? Wó kɔn dɛbé rə sú numbyíni wu w mú rə n'ê dwi è nyú wə. ³⁵ Lyi-twə n'ê vùr kɔn dɛbé rə càn è wé è ce pwé nè, bæ wó cənè dúdú rə sú è wu wá. Lyi-bəlwélɛ n'ê vùr kɔn dɛbé rə bæ càn è wé è ce pwé nè, bæ wó lwele dúdú rə sú è wu wá.

³⁶ "À n'á wəl ába: lyi byèbé gako bæ n'ê zòm zòmà nyèbé nà bæ kùr zhe, bæ m'a bwərh bè nà yò bursi kó dɛ ré yùwə. ³⁷ Wó n zòmà né denne bæ m'a tó né bæ ká n bursi bæ pǎ bwiri. E j'á wó nəmyé denne mye bæ m'a tó né bæ ká n bursi bæ pǎ dóó."

Yezu yə shéné n wèrhé màmɔ yé

(Marke 8.11-12; Lwiki 11.29-32)

³⁸ Rəmyé yó, Muiyisi nyé né byilnə bé jàlà ñdə Farezhɛɛbá jàlà zɛ bæ wó Yezu ni: "Yó-cəbal, ná r'é yâi bæ n wèrhé màmɔ n byili nába."

³⁹ Yezu wò be: "Lū w kòbɔ lyi bí wó lwele ciná. Bə dūr bæ yɛ Yi ni. Bə n'ê yâi bæ wèrhé màmɔ bæ yírthé na, sə bæ t'á la màmɔ òdú ga nɔ kádò yé, è gə də kɔn dɛbé rə wèrhé nyi-zwennə Zhɔnaase ne mɔ dúdú.

⁴⁰ Zhɔnaase wèrhé dwā nətò émwā nánfwélɛ wé. Èta, Numbýini Byí mye mà n wèrhé dwā nətò ce y kùr wə.

⁴¹ "Niniivi lyi bí zwé Yi zòmè ré Zhɔnaase yà n ná n bwəl mó, bæ pyirhi bæ wun. E jà lò ŋwéné nyəmə n du Zhɔnaase. Rəmyé ce, bursi kó dɛ ré yùwə, Niniivi lyi bí m'a zɛ bæ cí dóó lū w kòbɔ lyi bí yó wə. ⁴² Lū jəjí pyə-kɛ mɔ shí lū kùr w n bæ n cili surhə cəbal Saləmə zòmà né. E jà lò ŋwéné nyəmə n du Saləmə. Rəmyé ce, bursi kó dɛ ré yùwə, lū jəjí pyə-kɛ mɔ mà n zɛ n cí dóó lū w kòbɔ lyi bí yó wə."

Nəcíli námmləwəlɛ gə shér lò wé, e zɛ e k'a bà

(Lwiki 11.24-26)

⁴³ Yezu súli n wò: "Nəcíli námmləwəlɛ gə y'à ŋwéné lò wé, e zɛ e shér, è y'a vò è n'ê pyà jàà kèbé è wó já, muni ga e shír gàà. È gə pyà pyà è gowa, ⁴⁴ è y'a wò: 'Á m'a k'a vò à jàà y nándwá y wa.' È gə k'á kwé è tú è pwíri bæ zwàr jàà y bæ yɛ wárhé, bæ kwərhe ya, ⁴⁵ rəmyé yó, è k'á n'ê zhà è zal è dwā nəcílsí shàlpyè, səmye lwele ré k'è du èmyé nyàn dé, sə tó dwā sə b'e zù lò mó wé. Rəmyé yi ní, n zwini rí n'ê dwini shǎa ga nyàn dé. Wó èta kɔn m'a yə né ñdə lū w kòbɔ lyi bí bæ wó lwele ciná mó."

Byé bæ wó Yezu dwí-lyi zhàn zhànà?

(Marke 3.31-35; Lwiki 8.19-21)

⁴⁶ Yezu da-byá bé ñdə n ná y'à tú bæ zhí pwé nè bæ n'ê yâi bæ zòm ñdə mɔ, ñdə n yà n gwé ná n zòm ñdə lyi-zhà bé. ⁴⁷ Lò mədù zɛ n wò mò: "Nyí n ná ñdə n da-byá bé zhí pwé nè bæ n'ê yâi bæ zòm ñdə mó."

⁴⁸ Yezu wò mò: "Mǎ n wó à ná mɔ? Byé bæ wó à da-byá bé?"

⁴⁹ N zè n tá jè ñ kwā-lyi bí sæta, n wò: “Nyĩ à ná mó ñdà à da-byâ bé. ⁵⁰ Lwarna bà lò m̀b̀b̀ gako ñ ná n wèrhé à Da mó ñ ñwéné Arəzana w mó p̀b̀b̀l̀, wò ñmyé ñ wò à da-byĩ, ñ wò à nəkó, ñ wò à ná.”

Twá-dùrnè səswalá (Marke 4.1-9; Lwiki 8.4-8)

13 Dè ré rəmyé yùwà, Yezu shər kélé w n vò ñ jè mwá y yó. ² Lyi nánzhəzhə zè bə bə ñ sono. N zè n zù b̀-̀wəl̀ rədu wé, n jòm tē. Lyi-zhā bé gako zhì b̀-̀cũ y yó.

³ N zè n zə səswalə ñ má ñ zòm wè nánzhəzhə yò ñdà be, ñ zhe: “Bal m̀d̀d̀ ñ ya n du ñ la ñ twá dú. ⁴ Ñ gá yú ñ ná ñ dwi, jíjí byā bé jàlà ló tē sómá y nyi ni. Kúmsi bə sə jí rə gako. ⁵ Bə jàlà ló pàtá yó, shó y'á bə já gàà d' d' yé. Bə lyi lalà, shó w gá y'á bə já mó yilə. ⁶ Sə nənýónó w gá byil o mà rə, rə k'a cì, rə nèsé gá y'á bə já mó yilə. ⁷ Bə jàlà ló sər jàà wà. Rəmyé ñdà socré ga tó dwā rə lyi. Socré byi rə pyéné rə. ⁸ Bə jàlà ló ce kèbé è càn wé, bə lyi bə byi. Jíjí ywé jàlà ce byā zòm zòm, jàlà ce shí-shəldù shí-shəldù, jàlà ce shə-ètò shə-ètò.”

⁹ Yezu zè n súlí n wò: “Lò ñ la cilu, sé cili.”

Yezu byili kɔn dèbé rə ce ñ ná ñ zə səswalə ñ zòm ñdà lyi bí

(Marke 4.10-12; Lwiki 8.9-10)

¹⁰ Yezu kwā-lyi bí zè bə yí ñ nyi ni, bə bwərh mò bə wò: “Byè yil ñ ná ñ zòm ñdà lyi bí ñdà səswalə?”

¹¹ N wò be: “Yi ce ámyé yé Arəzana pyèlè ré ywé né nà shèè mó kùrə, sə bəmyé wà rəmyé bə la lwar yé.

¹² Lwarna bà lò m̀b̀b̀ ñ zhe, bə m'a p̄ n mə n súlí, rə jírħ nánzhəzhə. Sə lò m̀b̀b̀ ñ bə zhe, bə m'a zwé tēbé ñ zhe námpólé y mó mye cici. ¹³ Wó rəmyé è ce à n'ā zòm ñdà be ñdà səswalə, bə bə n'ē nyi, bə j'ā bə nē yé; bə n'ē cili, bə j'ā bə rə kùr nyé yé. ¹⁴ Èta, kɔn dé dèbé Yi nyi-zwennə Ezəyi zòm mó pyirh bə yilə. Ñ byili bə Yi wòwə: ‘Á m'ā cili náàcèné, sə á t'á la nà kùrə nyòò yé.

Á m'ā nyi náàcèné, sə á yírħá t'á la kaka nɔ yé.

¹⁵ Zhənà, dwi rí tēbé lyi bí jírħ yó-kùùli ciná.

Bə shi bə zhǎ né,

bə pyi bə yírħá né,

m̀ǹni ga bə yírħá bək'a na,

sə bə zhǎ bək'a nyèè,

sə bə surhə né mye bək'a pul,

bə pyirhi bə wun bə k'a b'ā sō m̀ǹni ga a wárh be yé.’”

¹⁶ Yezu súlí n wò: “Ámyé wó wu-nyò ciná, b'ā yírħá na, á zhǎ mye nyé. ¹⁷ Zhənà, à n'ā wəl̀ ába: Yi nyi-zwennə nánzhəzhə, ñdà wu-cángá ciná nánzhəzhə y'ā n'ē yál sə bə yírħá nà tēbé á yírħá nə mó, sə bə yè rə nē yé. Bə y'ā n'ē yál bə nyèè tēbé á zhǎ nyé mó, sə bə yè rə nyèè yé.”

Yezu byili twá-dùrnè mó səswalá y kùr ré ñ kwā-lyi bí ni

(Marke 4.13-20; Lwiki 8.11-15)

¹⁸ Yezu zè n wò: “Cilinə twá-dùrnè mó səswalá y kùr ré. ¹⁹ Lyi jàlà n'ē cili Arəzana pyèlè ré zòmè ré, bə j'ā bə

† Zhwifubá sō, rəmyé yi ní, bə y'ā t'ā dwi twá né ñdà ná sō mó ta yé. Bəmyé wó lé bə y'ā n'ē le bə jíjí rí; bə t'ā dwi rí yé.

rə kùr nyé yé. Lwəle cábal mó ná ñ twi n vùr zòmè ré bə wé. Bəmyé mó nyé ñdà sómá y nyi rí ta.

²⁰⁻²¹ “Jàlà n'ē cili Arəzana pyèlè ré zòmè ré, bə pú e zwé de làlà ñdà wu-nyò. Sə rəmyé kwā né, bə t'ā pyéné bə yé de rə jòm bə wé rə rə nərħ yé. Bə n'ē zwé nyi kùr yó, sə zwini ráá ǹǹǹ gə tú Yi zòmè ré yilə, bə n'ē ge bə wun làlà. Bəmyé mó nyé ñdà pàtá y yó mó ta.

²² “Jàlà n'ē cili Arəzana pyèlè ré zòmè ré. Sə rəmyé kwā né, lū w twálá né ñdà ò ǹc̀c̀ndé shil lé n'ē pyéné zòmè ré bə wé, rə t'ā ce byā yé. Bəmyé mó nyé ñdà socré jàà y ta.

²³ “Jàlà n'ē cili Arəzana pyèlè ré zòmè ré, bə nyèè rə kùrə, bə zè bə ce byā. Bə jàlà ce byā zòm zòm, jàlà ce shí-shəldù shí-shəldù, jàlà ce shə-ètò shə-ètò. Bəmyé mó nyé ñdà ce y kèbé è càn mó ta.”

Jíjí-cār səswalá

²⁴ Yezu ké n ji səswalá n pə lyi-zhā bé nē n wò: “Nyĩnə kɔn dèbé rə n'ē myerħe Arəzana pyèlè ré. Bal m̀d̀d̀ ñ ya n du jíjí tēbé rə càn ñ kélé wa. ²⁵ Ce y gá tú e yil, lyi bí gako pyé tē' bə d' yi ní, ñ zù-bal zè n vò n du jíjí-cār n g̀l̀l̀ jíjí rí tēbé rə càn mó nē, n ká n kwé.

²⁶ “Jíjí rí gá tú e lyi rə b'ē n'ē ce byā yi ní, bə pwírí jíjí-cār ñwéné. ²⁷ Kélé y cábal mó tuntunnə bé zè bə b'ē wò m̀: ‘Yó-cábal, è dè jíjí tēbé rə càn ñ du ñ kélé y wé nà? Yé jíjí-càaré nə shi ní?’

²⁸ “N wò be: ‘Wó à zù-bal ñ wèrhé èta.’

“Ñ tuntunnə bé zè bə bwərh mò bə wò: ‘Ñ ná ñ yál bə nə zhəl ná m̀r̀ jíjí-càaré?’

²⁹ “N wò be: ‘Jí. Á gə la rə m̀r̀, dèga á m'ā m̀r̀ jíjí rí tēbé rə càn mó mye á súlí. ³⁰ Yé nə rə ga nē rə byi. Rə gə tú rə yú jār, à m'a wò jèrnə bé nē: jèrənà á zə jíjí-càaré á lyé, á ló púl púl á ji myin, s'á jər jíjí rí tēbé rə càn mó á ló à b̀b̀wà y wa.’”

Cō byi námpólé səswalá

(Marke 4.30-32; Lwiki 13.18-19)

³¹ Yezu ké n ji səswalá n pə be n wò: “Nyĩnə kɔn dèbé rə n'ē myerħe Arəzana pyèlè ré. Bal m̀d̀d̀ ñ ya n kwé cō byi námpólé n du ñ b́́ wá. ³² Èmyé è nyé námpólé du báaré dɔma bé byā bé gako. Sə è gə lyi, è n'ē byil nánfíl̀ du báaré wé dé gako, e jírħ cō. Kúmsi n'ē twi sà cí sà jàlà ò jèsé yó.”

Sà-nəbyé səswalá

(Lwiki 13.20-21)

³³ Yezu ké n ji səswalá dō n pə be n wò: “Nyĩnə kɔn dèbé rə n'ē myerħe Arəzana pyèlè ré. Ké m̀d̀d̀ ñ ya n kwé sà-nəbyé n ce búru mún nánzhəzhə wé, m̀ gako j'a zè.”

Kɔn dèbé rə ce Yezu ná ñ zə səswalə ñ zòm ñdà lyi bí

(Marke 4.33-34)

³⁴ Yezu yà ñ ná ñ zal səswalə ñ má ñ byili rəmyé gako lyi-zhā bé nē. Ñ yà ñ tá ñ zòm ñdà be ñdà è dè səswalə yé, ³⁵ m̀ǹni ga kɔn dèbé Yi nyi-zwennə mó yà ñ byili mú pyirh. Ñ yà ñ wòwə:

“À m’a zə səswalæ a zòm ñdǎ bæ;
a m’a byili bi ywě nyèbé nà shèè lū w kùr-ju yi ní ga
mó kùrǎ.”

Yezu byili jíjí-càáré səswalá y kùr ré

³⁶ Rəmyé yó, Yezu zhír n yě lyi-zhâ bé ñe n vò kèlé wa.
N kwā-lyi bí zě bæ yí n nyí ni bæ wò mò: “Byili nába jíjí-
càáré bè dù kélé y wé mó səswalá y kùrǎ.”

³⁷ N wò bæ: “Lò mó mòbó n dù jíjí rí tēbé rə càn mó, ná
n myerhe Numbyíni Byí. ³⁸ Kélé y n’è myerhe lū wá. Jíjí rí
tēbé rə càn mó n’è myerhe byèbé bæ wó Arəzana tənà y
lyi bí mú. Jíjí-càáré n’è myerhe lyi bí byèbé bæ wó lwele
cəbal mó kwā-lyi bí mú. ³⁹ Zù-bal mó n dù jíjí-càáré mó
ná n myerhe Shətana. Jíjí jòró w n’ò myerhe lū zhǎ. Sə
jərnə bé n’è myerhe málékabá.

⁴⁰ “Lū zhǎ gə yúwá, kən m’a yə ñdǎ bæ gé mūr jíjí-
càáré bæ ji myín ní mú. ⁴¹ Numbyíni Byí mà n twí n
málékabá bæ b’e vùr lyi bí byèbé bæ n’è cìrh bæ dwā bé
bè ce lwele wé mó, ñdǎ byèbé gakó bæ n’è wèrhé lwele
mó n tənà y lyi bí wé, ⁴² bæ ce myìn-còlò w wa. Bè m’a
n’è kúrh ñdǎ bæ n’è dòm bæ yálá dwā ñe gǎà. ⁴³ Sə
rəmyé yi ní, wu-cángá cíná bé m’a n’è jəjəmè ñdǎ
nənyónó ta bæ Da tənà y wa. Lò n la cilu, sé cili.”

Nəcəndè rə y’ə shèè mó səswalá

⁴⁴ Yezu ká n ji səswalæ n pə lyi-zhâ bé ñe n wò: “Nyíñə
kən dèbé rə n’è myerhe Arəzana pyèlè ré. Nəcəndè rə
y’ə shèè cə èdù wé. Lò mǎdù zě n vò n tu rə yó, nmye
ká n kwerhe n shèè rə, sə n wu zə nyèn, n zě n vò n kwè
kən dèbé n yà n zhe mó gakó n yè, n mə n yè cə yá.”

Dòmè y è ye y cè mó səswalá

⁴⁵ Yezu ká n wò: “Nyíñə kən dǎ rə n’è myerhe Arəzana
pyèlè ré. Dǎlna mǎdù n yà n ná n pyà dòmšə shèbé sə
càn n la yǎ. ⁴⁶ N vò n nə dòmè èdù è ye y cè dǎ dǎ, n
kwè n vò n kwè kən dèbé n yà n zhe mó gakó n yè, n
mə n yè yə.”

Gùndwâ né səswalá

⁴⁷ Yezu ká n wò: “Nyíñə kən dèbé rə n’è myerhe
Arəzana pyèlè ré. Gwànnà bæ y’a zə gùndwâ bæ m’è
gwě mwǎ wə, bæ zə mómrh dwí gakó. ⁴⁸ Gùndwâ né
gé sú nə zhè, bæ zə ñe bæ du bæ cí bù-cú w yó, bæ zě bæ
jòm tǎ bæ cír émšə shèbé sə càn mó bæ ló sáyərth wə,
bə pwà shèbé sə bæ càn mó bæ dwí. ⁴⁹ Wó èta kən la né
yál lū zhǎ yi ní mye. Málékabá m’a bà, bæ vūr lyi-bəlwâl-
sé wu-cángá cíná bé wé, ⁵⁰ bæ ce myìn-còlò wə. Bè m’a
n’è kúrh ñdǎ bæ n’è dòm bæ yálá dwā ñe gǎà.”

⁵¹ Rəmyé yó, Yezu zě n bwərth n kwā-lyi bí n wò: “Á
nyèè zòmà né nyèbé à byili ába èta mó gakó kùrǎ?”
Bə wò mò: “ǎ.”

⁵² N zě wò bæ: “Lwarna bæ Muiyiisi nyé né byilnə mòbó
gakó n shènə n cèrhə Arəzana pyèlè ré ywě né kùr n
lwar, n jírth ñdǎ kélé cəbal mòbó n ná n vùr n wé
nándùn ñdǎ nándwé n nəcəndé wé n má n twí ta.”

Nazaretə lyi bí yə Yezu zòmà né zwě yé

(Marke 6.1-6; Lwiki 4.16-30)

⁵³ Yezu gé ju səswalé səmyé gakó n zhè, n zě n zhír
gǎà, ⁵⁴ n vò n da-dǎ, n ji kùr n ná n cèrhə kàrmò bæ
dwā-gùlú ji y wé, sə kən jàr lyi bí byèbé gakó bæ y’ə
ñwéné gǎà mó. Bə zě bæ zhe: “Yè mòbó nɔ surhə né
nyèbé èta mó né? Etər n tó né n wǎ màmyaarhé tēbé
èta mó n ná n wèrhé? ⁵⁵ È dè nmyé n wó dè-shəlnə mó
byí mú nà? È dè nmyé n ná yíl Mare mó nà? È dè nmyé
n wó Zhake ñdǎ Zhozefu ñdǎ Shəmo ñdǎ Zhidə da-byí
nà? ⁵⁶ È dè n nəkwá bé bæ tó nába bæ ñwéné nyòñn nà?
Yé n nə nɔ surhə né ñdǎ ñwòñn w kòbó èta mó né?”

⁵⁷ Wó rəmyé è ce, bæ y’ə t’á zwě Yezu zòmà né yé. N zě
n wò bæ: “Bə n’è nyàm Yi nyi-zwennə jààsé gakó wə, sə
bè t’á nyàm mò n da-dǎ w ñdǎ n da sǎ kélé y yé.”

⁵⁸ Bə gé yə mə zhí mú ce, n yə màmyaarhe
nánzhəzhǎ wèrhé gǎà yé.

Bə gu Zhǎ-Bətiisi

(Marke 6.14-29; Lwiki 9.7-9)

14 Rəmyé yi ní, Gəlile tənà y pyǎ Erɔɔde nyèè bæ n’è
zòm Yezu yə. ² N zě n wò n tùntùnnə bé ne:

“Mòbó wó Zhǎ-Bətiisi n ká n bwírth n du cùuri wé! Wó
rəmyé è ce, n zhe ñwòñn n ná n wèrhé màmyaarhe.”

³ Wó Erɔɔde cici n yà n ce bæ zə Zhǎ bæ lyé bæ ce
byəñə-jù wə. Erɔɔde yà n jú n da-byí Shilipu ké Erɔ-
jaade. ⁴ Zhǎ zě n ná n ji mu búlú n zhe: “N bæ sómá zhe
n ná n jí n da-byí mú ké mó yé.” Wó rəmyé yil Erɔɔde ce
bə zə mo. ⁵ Erɔɔde yà n ná n yál n ce bæ gu mu, sə n yà
n ná n dūr cɔ w lyi bí ywé, bæ bæ y’ə n’è búl bæ Zhǎ wó
Yi nyi-zwennə.

⁶ Dǎ rədu, Erɔɔde yà n ná n wèrhé n lul dǎ yò lyírth
címsi. Erɔjaade bə́k zě n du n zhí lyi bí byèbé Erɔɔde yà
n byè mó yé né n sa. Erɔɔde wu yə nyèn, ⁷ n zě n bwəl
bə́k mó nyí, bæ kən dèbé gakó n gə lwəl mò, n mà n pǎ
re.

⁸ Bə́k mó ná zě n cìrh mò n ce né, n vò n wò Erɔɔde
ne: “Á n’á lwəl mó bæ n cí Zhǎ-Bətiisi yó w nəzhǎ w n
pǎ.”

⁹ Pyǎ mó wu zhìli, sə n gá yà n bwəl nyí lyi bí byèbé n
yà n byè mó yírth w mó ce, n pə nyí bæ bæ zə w bæ b’e
pǎ. ¹⁰ N twí lò n vò byəñə-jù wə, n gǎ Zhǎ yó wə, ¹¹ n cí
nəzhǎ wə, n bæ n pə bə́k mó ñe. Bə́k mó kwè n vò n pə
n ná ñe.

¹² Zhǎ kwā-lyi bí b’e kwè mò bæ vò e ce, bæ zě bæ vò e
byili kən dèbé rə wèrhé mó Yezu ni.

Yezu ce búuri rənu pù rə jírth nánzhəzhǎ

(Marke 6.30-44; Lwiki 9.10-17; Zhǎ 6.1-14)

¹³ Yezu gé nyèè yò w òmyé, n zhír n zù bú-bwəl rədu
wé, n ná n byerhe n la jàà èdù wə, lò lò gé tənə mǎgǎ.
Sə lyi bí gé lwar, bæ shí cemə né wa, bæ du nánzhəzhǎ
bə tó mwǎ y nà n ñdǎ bæ nərth bæ zà n gá la má mó.

¹⁴ N gá shí bú-bwəl lé wé, n nə lyi bí bæ zhí dwā yó
nánzhəzhǎ. Bə nòñn zə mo, n zě n wárh bæ nəbwànə bé.

¹⁵ Də̀dènyé y yi gá tú e yí, n kwā-lyi bí zě bæ yí n nyí ni
bə wò mò: “Nyòñn wó gɔ-elū, kélé tənə bwəlbwəl yé, cə y

mye j'á yìi e zhè. Ce lyì-zhâ bé k'a kwě̀ bæ vò ceme né wa, bæ yè kùjú bæ jí."

¹⁶ N wò be: "È dà nyóó bæ bæ k'a kwě̀ yé. Á cìci pæ be kùjú bæ jí."

¹⁷ Bæ wò mò: "Búúri rènu òdó émòrh sàlyè sásá sà òwéné ná sò nyòndò."

¹⁸ N zè n wò be: "Zəna rəmyé ga á bæ nyòndò."

¹⁹ N zè n ce lyì bí jòm tɛ́ gɔ w yó, n kwě̀ n nyí dɛ́, n ce Yi nəbána, n zè n ká ká búúri dwā wa, n pæ n kwā-lyi bí ni, bæ m'è tɛ̀ lyi bí. ²⁰ Lò gako dɛ́ n sú. N kwā-lyi bí pwa yəywaalé tɛ̀bé rə dàl mɔ rə sú cɪrhni shí òdó nàlyè. ²¹ Kana bé òdó bəsóná bé byèbé bæ tó bæ jí kùjú w mú twər gə yə né ce, bala bé dúdú y'á yú m̀òrhè rənu.

Yezu zhəl nɛ́ yó

(Marke 6.45-56; Zhā 6.15-21)

²² Rəmyé kwā né, Yezu já n zhízhíli n ce n kwā-lyi bí zù bú-bwəl lé wé lalà bæ tó yé bæ la mwě̀ y epákè, òdó n ná n pæ sómá lyi-zhâ bé ne bæ k'á la jè. ²³ N gə pɔ sómá lyi-zhâ bé ne n zhè, n zhír n jì pyò òdú yó n dúdú n ná n ce Yi. Ce y yìi mù gàà.

²⁴ Sə rəmyé yi ní, òdó bú-bwəl lé yú mwě̀ y cəcəl wə. Sə rə yé y gə y'á zā zho w mɔ ce, nə-zhə y'á n'è zhízhí ri. ²⁵ Yezu zè cə-lár bəl wà, n ná n zhəl nɛ́ mɔ yó n la bæ sətə. ²⁶ Bə gə nɔ mɔ n ná n zhəl nɛ́ mɔ yó, bæ wun zè. Ywě̀ zè rə zhe be, bæ wò: "Nyí wó yóló."

Bə zè bæ n'è wùrhá. ²⁷ Rəmyé yó, Yezu zè n wò be: "Á bək'á dūr ywě̀ yé. Kámna á wun, bæ wó àmyé."

²⁸ Pyere zè n wò mò: "Cinu, è gə wó òmyé zhəná, sá pæ nyí àmye ne a vò nɛ́ mɔ yó a bæ n sono."

²⁹ Yezu wò mò: "Bà!"

Pyere zè n du bú-bwəl lé wə, n ná n zhəl nɛ́ mɔ yó n la Yezu sono. ³⁰ Sə n gə pwírí zho w já, ywě̀ zè rə zhe mo, n jì kùr n ná n mólé. N zè n wùrh n wò: "Cinu, zwě̀ ne!"

³¹ Yezu já n cèlè n jè rəmyé yó cìci n kwár mɔ, n zè n wò mò: "Bəkón yil n co tətóná? N yə ne zhí òdó n wu gako ná?"

³² Bəmyé bəlyè y ga zè bæ zù bú-bwəl lé wə, zho w j'á kwí. ³³ Yezu kwā-lyi bí byèbé bæ y'á òwéné bú-bwəl lé wé mɔ zè bæ jòm bæ nədwóná yó, bæ wùli n yé né bæ wò: "Zhən zhəná, n wó Yi Byí."

³⁴ Bə gə byerhe mwě̀ y bæ zhè, bæ yí bù-cù w kòbò ò zà Zhenezarete tənà y sətə mɔ né. ³⁵ Gàà lyi bí gə lwar bæ wó Yezu, bæ zè bæ twí lyi, bæ byili tənà y èmyé lyi bí gako ne. Bə zə nəbwànà bé gako bæ bæ n sono, ³⁶ bæ zè bæ n'è lwəl mò bæ n yè nəbwànà bé dwərh n kàmə-zwí y bərhá né cìci. Sə byèbé gako bæ y'á n'è dwərh y mɔ y'á n'è wárhá.

Yezu zòm Farezhɛ́bá lùl-e-pwírí yò

(Marke 7.1-13)

15 Rəmyé kwā né, Farezhɛ́bá òdó Muiysi nyé né byilnə bé jalà shí Zhərazalem bæ bæ Yezu sono bæ bwərh mò bæ wò: ² "Byè yil n kwā-lyi bí t'á zwě̀ ná nambala bé lùl-e-pwírí y nyé né? Bə t'á sàm bæ jèsé òdó lùl-e-pwírí y gə n'è byili ní bæ m'è jí kùjú."

³ Yezu wò be: "Sə ámyé, byè yil á t'á nambala bé lùl-e-pwírí y yil á t'á zwě̀ Yi nyé né? ⁴ Yi wòwə: 'Nyám n da òdó n ná.' Rə súli rə wò: 'Lò mòbò n bwəl lwəle n pæ n da ráá n ná ne, bæ mē sə bæ gu mú.' ⁵ Sə ámyé n'á wəl lyi bí ni bæ lò wó n wəl n da ráá n ná ne: 'Á zhe kɔn à y'á n'á yál a pɛ́, sə wó Yi ni à mē s'á pæ re.' ⁶ Á n'á wəl bæ lò gə wò èta, kɔn k'è dà nyóó bæ n sɛ́ be yé. Á t'á lùl-e-pwírí y èta mɔ yil á ce Yi zòmè ré jírɔ kɔn nánfò. ⁷ Á wó myìnù ciná. Kɔn dɛ̀bé Yi nyi-zwennə Ezəyi byili á shò-kwā né mɔ wó zhəná. N byili bæ Yi wòwə:

⁸ 'Lyi bí byèbé wó bæ nyú w dúdú bæ n'è cərhé ne né, sə bæ wun ní nye òdó ne.

⁹ Bə n'è cərhé ne, sə bæ còrhó w bæ kùr zhe yé, bæ kɔn dɛ̀bé bæ n'è cərhé lyi bí ni mú wó numbyínsi nyé.' "

Wó kɔn dɛ̀bé rə n'è shí numbyíní wé mɔ rə n'è pɛ y

jimdi
(Marke 7.14-23)

¹⁰ Yezu zè n byè lyi-zhâ bé bæ bæ n nyí ni, n wò be: "Cil-inə kɔn dɛ̀bé à la ába byilu mú. ¹¹ Lwarna b'è dà kɔn dɛ̀bé rə n'è shí pwě̀ nè rə zwí numbyíní wé mɔ rə n'è pɛ y jimdi yé. Wó tɛ̀bé rə n'è shí numbyíní wé mɔ rə n'è pɛ y jimdi."

¹² Rəmyé yó, n kwā-lyi bí zè bæ yí n nyí ni, bæ wò mò: "N yé? N zòmà né èta mɔ n'è nwènə Farezhɛ́bá dɛ́ dɛ́."

¹³ N wò be: "Cò kòbò gako ò dà à Da mɔ n òwéné Arəzana w mɔ n zhele wə, bæ m'á mūr wə. ¹⁴ Yəná be, bæ bæ wó lyilyə̀r rə n'è vwě̀ dwā. E jà lyilyò gə n'ò vwě̀ ò dō lyilyò, rə ga rəlyè y m'á tu góró wa."

¹⁵ Pyere zè n wò mò: "Byili nába səswalá y n ju n pæ lyi-zhâ bé ne mɔ kùr ré."

¹⁶ Yezu wò: "Ámye surhə né gwě̀ yə pul nà? ¹⁷ Á yəl bæ kɔn dɛ̀bé numbyíní n'è ce è nyú w mú n'è zhəl è súlú w wé, rəmyé kwā né, e zè e to re tɛ́? ¹⁸ Sə kɔn dɛ̀bé rə n'è dwi numbyíní nyú wə, wó è wu w wé rə n'è shí ní. Wó rəmyé rə n'è pɛ jimdi numbyíní ni. ¹⁹ Lwarna bæ wó wu w wé búlə namməlwálsé n'è shí ní: lyi-guuri, òdó fwəl tumə, òdó òwəlɛ́, òdó koma góm e ce dō nyí ni búrsi jàà wà, òdó dō yil zhìlù. ²⁰ Wó rəmyé gako rə n'è pɛ jimdi numbyíní ni, sə e jí òdó è yə jèrh sàm t'á pɛ jimdi numbyíní ni yé."

Yezu wárh kɛ́ mədù bəkó

(Marke 7.24-30)

²¹ Yezu zè n zhír gàà n vò Tiiri òdó Sədɔ tənà y wa. ²² Kanāã lyi kɛ́ mədù yá n òwéné gàà. N zè n bæ Yezu sō, n ná n bya n zhe: "Yó-cábal, Dəvyidi Byí, dūr à nòndò. Nyí nəcílí namməlwélé n'è nwènə à bəkó dɛ́ dɛ́."

²³ Sə Yezu yə mɔ lyár bæ kaka yé. N kwā-lyi bí zè bæ yí n nyí ni bæ lwəl mò bæ wò: "Ce n ká n vò jè. N ná n ce sò ná yó wə."

²⁴ N wò be: "Bə yə nè twí lyi dwā yil yé. Wó Esərayel lyi bí bæ nyé òdó pyiisi shɛ́bé sà jé ta mɔ yil bæ twí ni."

²⁵ Kɛ́ mɔ zè n bwəlse, n jòm n nədwóná yó, n wùli Yezu yé né n wò mò: "Yó-cábal, sɛ́ ne."

²⁶ Yezu wò mò: "Kɔn bæ mē bæ bæ kwě̀ bəsóná kùjú bæ pæ kùl-bwálsə ne yé."

²⁷ Kē mō zē n wō mō: “Rəmyé wó zhən yó-cábal, sə kùl-bwálsé mye y’a jí kùjú w yəywaalé tēbé rə n’ê lwé tē’ sà ciná bé kùr w mó.”

²⁸ Rəmyé yó, Yezu zē n wō mō: “Kē, ñ zhí ni ñdá ñ wu gakó zhən zhənà. Rəmyé ce, kɔn m’a yə ñdá ñ gé ná ñ yâi né.”

Ñ bə́kó mō já n wárh rəmyé yi ní cìcì.

Yezu wárh nə̀bwà̀nà nánzhəzhǎ

²⁹ Rəmyé kwā né, Yezu zhír gàà, n vò Gə̀llile mwé y yó. N zhí gàà n jì pyò òdù yó, n jòm tē’. ³⁰ Lyì nánzhəzhǎ zē bə zə nə̀bwà̀nà bə bə́ ñ sono: è yà wó lyilyâr, ñdá gwànsè dwí gakó, ñdá sə̀bwààrhè, ñdá nə̀bwà̀nà dwā nánzhəzhǎ; bə́ cí bi ñ yé né, n wárh bə. ³¹ Lyì-zhâ bé gé nɔ sə̀bwààrhé rə n’ê zòmà, gwànsé zē sà n’ê zhə̀lè, byèbé bə́ yà n’ê twi cá né mō n’ê zhə̀l náàcənè, lyì-lyə̀aré yírhá púr, kɔn jà̀r bə́ dḗ dḗ. Bə́ zē bə́ zhe: “Es-ə̀rayel Yi rí nə̀ còrhó!”

Yezu ce búúri tàlpyè pù rə jírĥ nánzhəzhǎ

(Marke 8.1-10)

³² Yezu byè ñ kwā-lyì bí n wō bə: “Lyì-zhâ bé byèbé gé ŋwéné ñdá nɛ mō zhe dwā nətò zà, bə́ j’á bə́ kaka zhe bə́ la jú yé. Rəmyé ce, bə́ nòn zhe nɛ. À t’á yâi a ce bə́ k’a kwé ñdá bə́ nɔrh mō yé. Dēga bə́ t’á la ŋwónó bə́ yí jè yé.”

³³ Ñ kwā-lyì bí wō mō: “Yè ná nə́ m’á nə́ kùjú ní gɔ-elū èpòlò w kòbó wé ná pə́ lyì-zhâ bé byèbé nɛ bə́ jí bə́ sú?”

³⁴ N zē n bwə̀rh bə́ n wō: “Búúri m̀ngal rə́ ŋwéné á byé?”

Bə́ wō mō: “Búúri tàlpyè ñdá émǎrh m̀ngelé rə́ ŋwéné ná sō.”

³⁵ N pə́ nyí lyì-zhâ bé nɛ bə́ bə́ jòm tē’, ³⁶ n zē n zwé búúri tàlpyè y ñdá émǎsè, n ce Yi nə̀bána, n kə́ kə́ re dwā wa, n pə́ ñ kwā-lyì bí ni bə́ b’è tḗ lyì-zhâ bé. ³⁷ Bə́ gakó dǎ́ bə́ sú. Ñ kwā-lyì bí pwá yəywaalé rə́ dàl mō rə́ sú círĥni nyàlpyè. ³⁸ Kana bé ñdá bə̀sóná bé byèbé bə́ tò bə́ jí kùjú mú twér gə́ yə́ né ce, bala bé dúdú y’á wó m̀d̀rhè rə̀na.

³⁹ Rəmyé kwā né, n ce lyì-zhâ bé k’a kwé, n zē n zù bú-bwəl wə, n byerhe n vò Magadā tənà y wa.

Farezhḗbá ñdá Sadəsənyebá lwəl Yezu ni bə́ ñ wèrhé m̀mɔy

(Marke 8.11-13; Lwiki 12.54-56)

16 Farezhḗbá ñdá Sadəsənyebá y’á n’ê yâi bə́ zhè Yezu. Bə́ zē bə́ yí ñ nyí ni, bə́ lwəl mò bə́ ñ wèrhé m̀mɔy ò n’ò byili bə́ wó Yi rə́ twí mù.

² Yezu wō bə: “[Dàdèné yi gə́ yúwá, á gə́ pwírí ce y nyé nánshò dḗ, á y’á wō bə́ dwà t’á la nyó yé. ³ Á gə́ nɔ bə́ban rə́ ŋwéné yi-pwírĥi sə̀ta nək̀kólé nɛ, á y’á wō bə́ dwà y m’a bə́ zà. Byè yil á yé wé tēbé rə́ n’ê wèrhé dḗ yi w mú kùrə́, á j’á yəl tēbé rə́ n’ê wèrhé ce yó èlāsé’ mō kùrə́?] ⁴ Lū w kòbó lyì bí wó lwelè ciná, bə́ dūr bə́ yé Yi ni. Bə́ n’ê yâi bə́ bə́ wèrhé m̀mɔy bə́ yírhé na, sə́ bə́ t’á la m̀mɔy òdù ga nɔ kədó yé, è gə́ dà kɔn dèbé rə́ wèrhé Zhɔnaase nɛ mō dúdú.”

Rəmyé kwā né, Yezu zē n zhír n yé bə.

Á gwé bə́ à zòmà né kùr nyé?

(Marke 8.14-21)

⁵ Yezu kwā-lyì bí byerhe bə́ vò mwé y èpákè, sə́ bə́ y’á swé bə́ yə́ búru zal yé. ⁶ N zē n wō bə: “Dēna á cin ñdá Farezhḗbá ñdá Sadəsənyebá sã-nə̀byé dé.”

⁷ Ñ kwā-lyì bí zē bə́ n’ê zòm ñdá dwā bə́ zhe: “E zē wó námyé gé yə́ búru zal mō yil ñ ná ñ zòm èta?”

⁸ Yezu lwar bə́ gé n’ê zòm né, n zē n wō: “Á yə́ nɛ zhí ñd’á wun gakó yé. Byè yil á n’á zòm ñdá dwā bə́ wó á gé yə́ búru zal mō yil à n’á zòm èta? ⁹ Á gwé bə́ nə́ kùrə́ nyé? Á t’á lyírĥ búúri rə̀nu y à y’á pɔ bala bé m̀d̀rhé rə̀nu y ni bə́ dǎ́ mō? Á y’á pwá yəywaalé rə́ sú círĥni m̀ngala? ¹⁰ Á k’á t’á lyírĥ búúri tàlpyè y à y’á pɔ bala bé m̀d̀rhé rə̀na y nɛ bə́ dǎ́ mō mye? Á y’á pwá yəywaalé á sú círĥni m̀ngala? ¹¹ Á gé wō bə́ dēna á cin ñdá Farezhḗbá ñdá Sadəsənyebá sã-nə̀byé dé mō, byè yil á yəl b’è dà búru yò à n’á zòmà?”

¹² Rəmyé yó, ñ kwā-lyì bí lwar b’è dà sã-nə̀byé dé tēbé bə́ n’ê ce búru w wé mō yò ñ ná ñ zòm yé. Wó Farezhḗbá ñdá Sadəsənyebá kàrmó yò ñ ná ñ zòmà.

Pyere byili bə́ wó Yezu ñ wó Kristə mō

(Marke 8.27-9.1; Lwiki 9.18-27)

¹³ Yezu gé tú n yí Shilipu Sə̀zare cɔ w wa, n zē n bwə̀rh ñ kwā-lyì bí n wō: “Lyì bí n’ê wəl bə́ Numbyíni Byí wó mǎ?”

¹⁴ Bə́ wō mō: “Lyì bí jà̀là n’ê wəl bə́ ñmyé wó Zhā-Bə̀ti-isi; jà̀là zhe bə́ wó Elyi; jà̀là mye zhe bə́ wó Zheremyi, ráá Yi nyi-zwennə́ dō.”

¹⁵ N zē n bwə̀rh bə́ n wō: “Sə́ ámyé, á n’á wəl b’ámyé wó mǎ?”

¹⁶ Shə̀mɔ Pyere wō mō: “Wó ñmyé ñ wó Kristə mō, Yi nǎnyì Byí mú.”

¹⁷ Yezu zē n wō mō: “Zhɔnaase byí Shə̀mɔ, ñ wó wu-nyó cábal, b’è dà ñ sə̀pwa surhə́ ñ bə́ lwar rə́myé yé. Wó à Da mō ñ ŋwéné Arə̀zana w mō ñ byili mú. ¹⁸ Sə́ àmyé n’á wəl mō: ñ yíl ‘Nákulu’, † sə́ wó nákulu w òmyé yó à m’a lù à gúlú w ní ñdá jì ta, sə́ cu mye cìcì t’á la ò yà̀là zal yé. ¹⁹ Á m’a pǎ́ Arə̀zana tənà y bwəl-byā́ bé. Kɔn dèbé ñ gə́ lyè ce yó, bə́ m’a lyè de Arə̀zana w mye. Kɔn dèbé ñ gə́ bwélè ce yó, bə́ m’a bwélè re Arə̀zana w mye.”

²⁰ Rəmyé yó, n zē n pə́ nyí ñ kwā-lyì bí ni n wō: “Á bə́k’á shèné á byili lò lò nè bə́ wó ámyé à wó Kristə mō yé.”

²¹ Kɔn zhí rə́myé yi ní, Yezu jì kùr ñ ná ñ byili ñ kwā-lyì bí ni pamparḗ bə́ kɔn wó nyó bə́ ñ zhəl Zhə̀razalem, cɔ w náncesé ñdá Yi jì y wwi-zwálnə́ bé yé né ciná bé ñdá Muiyisi nyé né byilnə́ bé zə́ mɔ, bə́ nwènè mō dḗ dḗ, bə́ gu mu, sə́ ñ mà n ká n bwírĥi ñ dwā nətò yúwə́.

²² Pyere zē n byè mò n mə́ n vò kwā né, ñ ná ñ jì mu búlú ñ zhe: “Cinu, Yi t’á la rə́myé shò́nó yé. Rə́ b’a yilì mú.”

† “Pyere” kùr wó: Nákulu.

²³ Yezu pyirhí n wò mò: “Zhəl kwā né à nyí ni Shətana. N ná n cə̀r à sómá ne, bə̀ n tá n bül Yi nyəná né yé. Wó numbyínsi nyəná n ná n bülə̀.”

²⁴ N zē n wò n kwā-lyi bí ni: “Lò m̀b̀b̀ n ná n yāl n tó àmyé ne, sá zhē n cìnə̀, n kwè n dè-jr̀rh́ w n zhí n má tó ne. ¹²⁵ Lwarna bə̀ lò m̀b̀b̀ n ná n shili n myəl lé, rə̀ m’a sá, sə̀ lò m̀b̀b̀ n shènə̀ n myəl lé só àmyé yilə̀, n m’a k’á nə̀ rē. ²⁶ Lò gə̀ n lū w kən gakó, n jà n dwí n cìnə̀, n neré y zhe kùrə̀? Kən n̄wéné̀ lò wó n pə̀ n mə̀ lyər n myəl lé?”

²⁷ “Zhənà, Numbyíní Byí mà n zə̀ n m̀lèkábá n bə̀ ñd́á n Da zùwá yə̀. Sə̀ rə̀myé yó, n mà n kwé̀ lò gakó kən myerhe dwā ñd́á n t̀ntwə̀š́ né. ²⁸ Zhənà, à n’á wəl ába: lyi bí byèbè bə̀ zhí nyò̀ǹǹ m̀j̀alà t’á la cú ñd́á bə̀ yírhá yə̀ Numbyíní Byí nē n b̀an ñd́á n pyèlè ré yé.”

Yezu yé y lyár

(Marke 9.2-13; Lwiki 9.28-36)

17 Dwā nyə̀ld̀d̀ rə̀myé kwā né, Yezu zə̀ Pyeere ñd́á Zhake e súlì Zhake nyé Zhā n mə̀ n jì pyò dḗ dḗ yó bə̀ dúdú. ² N lyár bə̀ yírhá né wə̀. Ní yé y zḕ è n’è jájèmé ñdə̀ nəǹyò̀ǹǹ ta. N g̀andé̀ jír̀h námpwé pwé́pwé́. ³ Bə̀ pwírí Muiiisi ñd́á Elyi bə̀ zhí bə̀ n’è zòm ñd́á m̀.

⁴ Pyeere zḕ n wò mò: “Cinu, kən mə̀ bə̀ ná mē nyò̀ǹǹ. Kən gə̀ wó n p̀b̀b̀l̀ə̀, à m’a pú kwə̀rhe rət̀, n jí òd̀d̀, Muiiisi jí òd̀d̀, Elyi jí òd̀d̀.”

⁵ Éb̄̀ ò n’ò jájèmé shí dḕ o b’o pyi bi ñd́á Pyeere gwé ná n zòmá. Cəl rə̀d̀d̀ zḕ rə̀ zòm éb̄̀ w wé rə̀ wò: “M̀b̀b̀ wó à ywálá byí. Á só mo dḗ dḗ. Cilinə̀ n zòmá né.”

⁶ Yezu kwā-lyi bí gá nyèè cəl lé, ywé nánf̀l̀l̀ zə̀ bə̀, bə̀ zḕ bə̀ zə̀ bə̀ yər̀h bə̀ pú tḗ. ⁷ Yezu zḕ n yí bə̀ nyí ni, n dwər̀h bə̀, n wò: “Zḕnà dḗ. Á bə̀k’á d̀r̀ ywé yé.”

⁸ Bə̀ gá kwé̀ bə̀ yésé dḗ, bə̀ yə̀ lò dō ne, è gə̀ də̀ Yezu dúdú.

⁹ Bə̀ gá tú bə̀ k’á n’è swé pyò w yi ní, Yezu pə̀ bə̀ nyí n wò: “Á bə̀k’á shènə̀ á byili kən dé dḕbè á yírhá n̄ m̀j̀alà lò ne yé, kən b’è yí dḗ ré tḕbè Numbyíní Byí mà n b̀wir̀h n zḕ n du c̀ùr̀i wé m̀.”

¹⁰ N kwā-lyi bí zḕ bə̀ b̀wər̀h mò bə̀ wò: “È nə̀ wó byè yil Muiiisi nyá né byilnə̀ bə̀ n’è wəl bə̀ Elyi mà n tó yé n bə̀?”

¹¹ N wò bə̀: “Zhənà, Elyi mà n bə̀ n kwər̀he kən gakó n cí rə̀ jàà wə̀. ¹² Sə̀ à n’á wəl ába: Elyi túwá, sə̀ lyi bí yə̀ n pár lwar yé. Bə̀ wər̀hé m̀ ñdə̀ bə̀ gá n’è yāl né. Wó èta bə̀ m’a nwènè Numbyíní Byí mye né.”

¹³ Rə̀myé yó, n kwā-lyi bí lwar bə̀ wó Zhā-Bə̀tiisi yò n ná n zòm ñd́á bə̀.

Yezu wárh bə̀s̀b̀wèlè̀ èd̀d̀ k̀nk̀mbolo y’ə̀ zhe

(Marke 9.14-29; Lwiki 9.37-43a)

¹⁴ Yezu ñd́á n kwā-lyi bí gá tú bə̀ yí lyi-zhā bə̀ sono, bal m̀d̀d̀d̀ yí n nyí ni, n jòm n ǹd̀wə̀nə̀ yó n ẁl̀l̀ n yé né, ¹⁵ n wò: “Yó-cə̀bal, k̀nk̀mbolo zhe à byí, ò n’ò nwènè m̀ dḗ dḗ. D̀r̀ n ǹǹ. Nyí twər̀ nánzhə̀zh̄, ò y’ə̀

† “Kwè n dè-jr̀rh́ w n zhí” k̀r̀ wó: pə̀ n myəl lé ñdə̀ Yezu gə̀ pə̀ n nyān dé né m̀.

kwè mò o ji myí n wə̀, ráá nḗ wa. ¹⁶ Á zə̀ m̀c a vò n kwā-lyi bí sono, sə̀ bə̀ yə̀ n̄wéné̀ bə̀ wárh m̀c yé.”

¹⁷ Yezu wò mò: “Ámyé lū w k̀b̀b̀ lyi bí yə̀ Yi ni zhí yé. Á wó lwele cìnə̀. Á gwé b’a yə̀ né ñd’ába kən m’è yí dō? Á gwé b’a pyéné a yə̀ né ñd’ába kən m’è yí dō? Zə̀na bə̀s̀b̀wèlè̀ y á bə̀ nyò̀ǹǹ.” ¹⁸ N zḕ n bú nəcílí yə̀, e du bə̀s̀b̀wèlè̀ y wé. Bə̀s̀b̀wèlè̀ y j’a wárh rə̀myé yó cici.

¹⁹ N kwā-lyi bí dúdú zḕ bə̀ yí n nyí ni, bə̀ b̀wər̀h mò bə̀ wò: “Byè yil nə̀myé yə̀ nəcílí y kèbè n̄wéné̀ ná jì?”

²⁰ N wò bə̀: “Wó á gá yə̀ Yi ni zhí ñd’á wun gakó mó è ce. Zhənà, à n’á wəl ába: á Yi-ni-zhú mú gə̀ y’ə̀ yú ñdə̀ cō byí námpólé ta, á y’á m’a wò pyò w k̀b̀b̀ nē b’ò zhír o vò o zhí nyə̀má, sə̀ ò y’á m’a shènə̀ á nyí ni. Kən t’á la né yál á wər̀ á la wər̀hó yé. [²¹ Wó Yi l̀wəl ñd́á nyi-lyò̀d̀ dúdú rə̀ wó rə̀ jì nəcílí y kèbè dwí rí.]”

Yezu ká n zòm n cu mú ñd́á n b̀r̀h̀d̀ mú yò

(Marke 9.30-32; Lwiki 9.43b-45)

²² Dḗ rə̀d̀d̀, Yezu ñd́á n kwā-lyi bí gakó y’ə̀ zhí dwā yó Gə̀lile tənà y wa. N zḕ n wò bə̀: “Bə̀ m’a zə̀ Numbyíní Byí bə̀ pə̀ numbyínsi ni, ²³ bə̀ gu mu, sə̀ dwā nət̀ ỳwə̀, n mà n ká n b̀wir̀hì.”

Rə̀myé yó, n kwā-lyi bí wun zhili dḗ dḗ.

Yezu zòm Yi jì y l̀r̀ẃ w yò

²⁴ Yezu ñd́á n kwā-lyi bí gá tú bə̀ yí Kapernaom, byèbè bə̀ n’è zwé Yi jì y l̀r̀ẃ w m̀ yí Pyeere nyí ni bə̀ b̀wər̀h mò bə̀ wò: “Á yó-cə̀bal m̀ tá n pə̀ Yi jì y l̀r̀ẃ w nà?”

²⁵ Pyeere wò bə̀: “Ní n’è pə̀.”

Pyeere gá tú n zù kèlè wa, Yezu zḕ n jèrè n b̀wər̀h mò n wò: “Shə̀m̀, byè n’è n b̀l̀l̀? Lū w pyā bə̀ wó byè lyi sō bə̀ n’è zwé l̀r̀ẃ w né? Wó bə̀ cici byā bə̀ sono, ráá wó lyi bí dwā bə̀ sono?”

²⁶ Pyeere wò mò: “Lyi bí dwā bə̀ sō bə̀ n’è zwé w né.”

Yezu zḕ n wò mò: “Èta, bə̀ byā bə̀ twər̀ tənə̀ gàà yé.

²⁷ Ñd́á rə̀myé ga, zhəl mwé y yó, n ji zelé. Émwā y kèbè n la jèrè n zə̀ m̀, sá kál è nyí rí, n b’á nə̀ wéré è nyú wə̀, è yú àmyé ñd́á n̄myé ga l̀r̀ẃ wa, n v̀r̀ n bə̀ pə̀ bə̀, m̀ǹi nə̀ bə̀k’á zhilì bə̀ wun ni yé.”

M̄́ n wó lyi-f̀l̀l̀ du n dwā bə̀ Arə̀zana tənà y wa?

(Marke 9.33-37; Lwiki 9.46-48)

18 Rə̀myé yó, Yezu kwā-lyi bí zḕ bə̀ yí n nyí ni, bə̀ b̀wər̀h mò bə̀ wò: “M̄́ n wó lyi-f̀l̀l̀ du n dwā bə̀ Arə̀zana tənà y wa?”

² N zḕ n byè bə̀s̀b̀wèlè̀ námpólé èd̀d̀, n ce e zhì bə̀ yé né, ³ n wò: “Zhənà, à n’á wəl ába: á gə̀ yə̀ pyirhí á jír̀h ñdə̀ bə̀s̀nà námpólse ta, á t’á la Arə̀zana tənà y wé zú yé. ⁴ Lò m̀b̀b̀ n wó lyi-f̀l̀l̀ du n dwā bə̀ Arə̀zana tənà y wa, wó m̀b̀b̀ n ná n l̀wəl n cìn tḗ n jír̀h ñdə̀ bə̀s̀b̀wèlè̀ y kèbè ta. ⁵ Lò m̀b̀b̀ n zwé bə̀s̀b̀wèlè̀ y kèbè dwí rí zhə̀le àmyé yilə̀, wó àmyé cici zhə̀le n zwé.”

Yezu zòm dwā lwele wé co yò

(Marke 9.42-48; Lwiki 17.1-2)

⁶ Yezu súlì n wò: “Lò m̀b̀b̀ bə̀ gə̀ lyé nákul-pō nánf̀l̀l̀ n byā né bə̀ cìrh mò bə̀ ji mwé wə̀, n vò nḗ m̀ k̀r̀ w c̄̀

ñ gə cìrh byèbé bà yə yírh swí bə j'a zhí àmyé ne mɔ́ mǎdù cìcì ñ co lwɛɛ wa. ⁷ Zwini b'a zə lū w kɔ́bɔ́ lyi bí bà gə n'è cìrh dwā bə ce lwɛɛ wé mɔ́ yilə. Zhənà, kɔn dèbé rà n'è ce lò lwɛɛ wé t'â la jó yé. Sə zwini b'a zə lò mɔ́bɔ́ ñ ná ñ tó rà dɛnne ñ cìrh ñ dō ñ ce lwɛɛ wa!

⁸ “Ñ jě ráá ñ nà gə n'è ce ñ wèrhé lwɛɛ, sá gō y ñ dwí kwā né. Ñ gə zù nyũ mà t'â la zhǔ wé ñdǎ jě èdù ráá nà èdù cǔ ñ gə zù myín mà t'â cì gaga wé ñdǎ jèrh sàlyè ráá nàrh sàlyè. ⁹ Ñ yírh gə n'è ce ñ wèrhé lwɛɛ, sá jàrh rē ñ dwí kwā ne. Ñ gə zù nyũ mà t'â la zhǔ wé ñdǎ yírh ràdù cǔ ñ gə zù myín-jù w ñdǎ yírhá nàlyè.”

Pyírhà y è y'á jé mɔ́ səswalá
(Lwiki 15.3-7)

¹⁰ Yezu súlí n wò: “Děna á cìnə. Á bək'á shənə á fulsi byèbé èta bà yə yírh swí mú mǎdù ga yé. Á n'á wəl ába: bà málékabá zhí à Da mɔ́ ñ ñwéné Arəzana w mɔ́ yé né twéé gako. [¹¹ Numbyíni Byí tú byèbé bà jé mɔ́ wárh yilə.]”

¹² Yezu zè n ji səswalá n pə ñ kwā-lyi bí ni n wò: “Lò gə zhe pyiisi zǔm, èdù zè e jé, á n'á búl bà ñ tá ñ la shá-nəbɔ́ ñdǎ nəbɔ́ y ne yǔ pyɔ́ w yó n vò n pyà kèbé è jé mɔ́? ¹³ Á n'á wəl ába: ñ gə nɔ́ ya, ñ wu b'a yə nyèn èmyé yil du shá-nəbɔ́ ñdǎ nəbɔ́ y sà yə jé mɔ́. ¹⁴ Èta mye, á Da mɔ́ ñ ñwéné Arəzana w mɔ́ tá ñ yál bà byèbé èta bà yə yírh swí mú mǎdù ga jé yé.”

Ñ dō gə dówá, sá byili mu

¹⁵ Yezu ká n wò ñ kwā-lyi bí ni: “Ñ dō gə gwar mɔ́, sá vò ñ sō, ñ byè mò kwā né ñmyé ñdǎ ñmyé dúdú, ñ byili mu ñ dóó wá. Ñ gə cili ñ zòmà né, sá nyí ñ kwèrhe ñ yò. ¹⁶ Sə ñ gə yə shənə n cili ñ zòmà né, sá pyà lò mǎdù, ráá lyi bàlyè, ñmyé ñdǎ bəmyé ga tó dwā á vò ñ sō, bà bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bà yò gə la kɔ́rhɔ́ gako, s'è yə zhən-cìnə bàlyè ráá bàtò yírh wə. ¹⁷ Sə ñ gə yə shənə n cili bəmye zòmà né, sá byili Yi lyi bí gúlú w ni. Ñ gə yə shənə n cili gúlú w lyi bí mye zòmà né, sá nyí mu ñdə lò mɔ́bɔ́ ñ yəl Yi rí tēbé rà wò zhən mɔ́ pár ta, ráá ñdə myəl-kwānde zwennə ta.”

¹⁸ Yezu ká n wò: “Zhənà, à n'á wəl ába: kɔn dèbé gako á gə lyé ce yó, bà m'a lyé de Arəzana w mye, sə kɔn dèbé gako á gə bwélé ce yó, bà m'a bwélé re Arəzana w mye.

¹⁹ “Zhənà, à k'á n'á wəl ába: ámyé lyi bàlyè gə wèrhé nyí ràdù ce yó bə lwəl kɔn à Da mɔ́ ñ ñwéné Arəzana w mɔ́ ne, ñ mà n pə be, ²⁰ bà lyi bàlyè ráá bàtò gə gúlí dwā àmyé yil yilə, àmyé cìcì ñwéné ñdǎ be.”

Yezu zòm dwā sǔbri pɔ́ yò

²¹ Pyeere zè n yí Yezu nyí ni, n bwərh mò n wò: “Cinu, à dō gə ná ñ gwar ne, twəp mǎngal à mē s'a pǔ sǔbri? Á mē sə à n'á pə mɔ́ sǔbri twəp tǎlpyè?”

²² Yezu wò mò: “Á n'á wəl mɔ́: bəká pǔ sǔbri twəp tǎlpyè yé. Ñ mē sá pǔ sǔbri twəp tǎlpyè tǎlpyè kùrə shá-shàlpyè. ²³ Rəmyé yilə, à m'a byili ába kɔn rà n'è myerhe Arəzana pyèlè ré. Pyɔ́ mǎdù ñ ya n byè ñ kèlè tùntùnnə ñ la ñ nəcèndè yò bwərh. ²⁴ Ñ gə tú n ji kùr ñ ná ñ

bwərh ñ nəcèndè yò yi ní, bə zə lò mǎdù bə bà, ñ yà ñ zhe pyɔ́ mɔ́ jim warse mərh-fwàalè nánzhəzhǔ. ²⁵ Sə ñ yà ñ bə kaka zhe ñ la mə n ñwéé jim dí yé. Yó-cəbal mɔ́ zè n pə nyí bà bə zə ñmyé ñdǎ ñ kē mɔ́ ñdǎ ñ bəsóná bé ñdǎ kɔn dèbé gako ñ zhe mɔ́ bə yə bə m'è ñwéé jim dí. ²⁶ Kèlè y tùntùnnə mɔ́ zè n tu ñ nədwanə yó n wùli yó-cəbal mɔ́ yé né, n lwəl mò n wò: ‘Zhili ñ yala ne, b'a m'a ñwéé mɔ́ ñ jim dí gako.’ ²⁷ Ñ nòn zə yó-cəbal mɔ́, n yé ñ jim dí ni n ce bə dwí mù n zhír.

²⁸ “Ñ gə tú ñ ná ñ dwi, n nə ñ dō tùntùnnə ñ yà ñ zhe ñ jim. È y'á wò dwā zǔm tum warse. N zə mɔ́, n shàr ñ byā ne, n wò mò: ‘Ñwéé à jim dí.’ ²⁹ Ñ dō mɔ́ tu ñ nədwanə yó n wùli ñ yé né, n lwəl mò n wò: ‘Zhili ñ yala ne, b'a m'a ñwéé mɔ́ ñ jim dí.’ ³⁰ Sə ñ yə shənə yé. N ce bə zə mɔ́ bə ce byənə-jù wə, kɔn la m'è yí ñ gə tú ñ ñwéé jim dí ñ zhè.

³¹ “Ñ dwā bé gə nɔ́ ñ gə wèrhé né mɔ́, bà wun zhili dǛ dǛ, bə vò e cí rà gako bà yó-cəbal mɔ́ ne. ³² Yó-cəbal mɔ́ zè n ce bə zə mɔ́ bə m'è bà, n wò mò: ‘Tùntùnnə namməlwélè, ñ lwəl nè, a shənə a yè ñ jim dí gako ne a pǔ. ³³ Ñmye yà ñ mē sá dūr ñ dō mɔ́ nòn ñdə àmye gə dūr ñ nòn né.’ ³⁴ Yó-cəbal mɔ́ lyim y'á zè dǛ dǛ, n pə nyí bà bə zhəl bə zə tùntùnnə mɔ́ bə ce byənə-jù wə, bə pǔ còrhò-tum, kɔn m'è yí ñ gə ñwéé jim dí gako n zhè.”

³⁵ Yezu súlí n wò: “Ámyé mǎdù mǎdù gako gə yə sǔbri ñ dō ne pə ñdǎ ñ wu gako, wò èta à Da mɔ́ ñ ñwéné Arəzana w mɔ́ mà n wèrhé ñmye ne.”

FarezhǛbá bwərh Yezu ñdǎ sómá gə ñwéné bà bal ñdǎ ñ kē zhǛ dwā
(Marke 10.1-12)

19 Yezu gə zòm zòmà né nəmyé gako n zhè, n zhír Gəlile tənà y wa, n byerhe ZhərdǛ bwí y n vò Zhide. ² Sə lyi nánzhəzhǔ y'á tó mo bə vò gə. N wárh byèbé bà y'á wò nəbwànə mɔ́.

³ FarezhǛbá jàlà y'á n'è yál bə zhè mò. Bə zè bə yí ñ nyí ni bə bwərh mò bə wò: “Sómá ñwéné bà bal zhǛ ñ kē, n vùr mò yò kǔkǔ yilə?”

⁴ N wò be: “Á gwě yə kɔn dèbé bà kē Yi zòmè ré sébé ré wé mɔ́ kàrmə nà? Bə kē rà wé bə wò bà, kùr-ju yi ní, ‘Yi wèrhé numbyínsí, bal ñdǎ kē,’ ⁵ rə zè rà wò: ‘Rəmyé yilə, bal mɔ́ mà n yè ñ da ñdǎ ñ ná ne, n jòm ñdǎ ñ kē mɔ́, sə bəmyé bàlyè y ga b'a mù dwā ne bə jír kɔn ràdù.’”

⁶ Yezu zè n súlí n wò: “Èta, bà k'è t'â la lyi bàlyè yál yé. Bà b'a mù dwā ne bə jír kɔn ràdù. Kɔn dèbé Yi gə co dwā ne, sə numbyíni bəká pɔ́ re yé.”

⁷ FarezhǛbá zè bə bwərh mò bə wò: “È nə wò byè yil Muiyisi pɔ́ nyí bà lò gə la ñ kē zhǛ, sá kē sébé ñ pǔ, rà m'a byili bà ñ zhǛ mò?”

⁸ Yezu wò be: “Wó á yó-kùlú rà ce Muiyisi pə ába sómá bà vùrnə á kana bé. Sə kɔn y'á də èta kùr-ju yi ní yé. ⁹ Sə à n'á wəl ába: lò mɔ́bɔ́ ñ gə zhǛ ñ kē, ñ ká jí ñ dō, e j'á də fwəl ñ kē mɔ́ fwəl, sá lwar bà wò fwəl ñ ná ñ fwəlá.”

¹⁰ Ñ kwā-lyi bí zè bə wò mò: “È gə wò èta kɔn la né yál bal ñdǎ kē cəcəl wə, sá nyí lò gə yə kē jí cǔ.”

¹¹ N wò be: “È dà lỳì bí gakò bə wǝ rəmyé bə la shònó yé. Sə Yì n'è pe ɲwònó lỳì jàlà nè, mùnì ga bə shènè rəmyé. ¹² Lỳì jàlà ɲwéné bə nábá lùl bə èta, bə wàr kɛ̀ bə la jú yé. Jàlà ɲwéné wó lỳì bə gu bə bele ré. Jàlà ɲwéné wó Arəzana tənà y yil bə zhǝ̀ kɛ̀ jú. Lò m̀b̀b̀ ñ gə la shònó, sá shènè.”

Yezu cí bwəl bəsóná bé yó
(Marke 10.13-16; Lwiki 18.15-17)

¹³ Rəmyé yó, lỳì y'à zə bəsóná námpólse bə m'è bə Yezu sono, mùnì ga n cí ñ jèrh bə yó, n lwəl Yì bə yilə. Ñ kwā-lỳì bí zɛ̀ bə n'è ji bi búlál.

¹⁴ Yezu zɛ̀ n wò be: “Yě̀nə bəsóná bé ne bə bə à sono, s'á bə́k'á cə̀r bə yé, bə Arəzana tənà y wó lỳì byèbé bə nyé ñdə̀ bəmyé ta mó nyā.”

¹⁵ N cí ñ jèrh bəsóná bé yó, n zɛ̀ n zhír n súlí ñ sómá yá.

Nəcəm-bal Arəzana tənà y wé zú m'a yè zwini
(Marke 10.17-31; Lwiki 18.18-30)

¹⁶ Rəmyé yó, ébó-dâl m̀d̀d̀ yì Yezu nyí ni n bwərh mò n wò: “Yó-cəbal, yò-c̀ǹǹ kǝ̀ à mē s'a wèrhé mùnì a nə nyũ m̀è t'á la zhǝ̀?”

¹⁷ Yezu wò m̀: “Byè yil ñ ná ñ bwərh nè kɔ̀n dèbé rə càn shò-kwā né? Cènè cəbal wó m̀d̀d̀ sásá. Ñ gə né ñ yâl ñ zù nyũ m̀è t'á la zhǝ̀ wé, sá zwé Yì nyé né.”

¹⁸ Bal mó zɛ̀ n bwərh mò n wò: “Yì nyé nyé?”

Yezu wò m̀: “Bàkà gu lò yé; bə́k'á fwəl yé; bə́k'á ɲwò yé; bə́k'á gō kɔ̀ma ñ ce ñ dō nyí ni b̀rsi jàà w yé;

¹⁹ nyám ñ da ñd́ ñ ná; sá swéné ñ dō ñd́ ñ cìcì ta.”

²⁰ Ébó-dâl mó wò: “À zwé nyé né nəmyé gakò. Bə́k'ón rə̀ dàl à mē s'a wèrhé kə̀d̀?”

²¹ Yezu wò m̀: “Ñ gə ná ñ yâl ñ yə̀ lỳì-ècèn námpúm, sá vò ñ kwè kɔ̀n dèbé ñ zhe mó gakò ñ yé, ñ pə̀ rə wársé nəmwà nè, sá ká kwé ñ bə ñ tó ne, sá yé bə ñ m'á nə nəcèndé dɛ̀ Arəzana wa.”

²² Ébó-dâl mó gə nyèè zòmà né nəmyé, n zhír ñ la jè ñd́ wu-zhilù, bə ñ yà ñ wó nəcəm-bal nánf̀l̀.

²³ Yezu zɛ̀ n wò ñ kwā-lỳì bí ni: “Zhənà, à n'á wəl ába: nəcəm-bal Arəzana tənà y wé zú m'a yè zwini. ²⁴ À k'á n'á wəl ába: yómó gə la gǝ̀-məshím b̀l̀ w tó o lyé, k'á wó nàná du nəcəm-bal gə la Arəzana tənà y wé zú.”

²⁵ Ñ kwā-lỳì bí gə nyèè zòmè ré rəmyé, bə wun zɛ̀, bə wò: “È gə wó èta, wó mǝ̀ lò ñ nə wó ñ mà n nə ñ cìn vwàrh?”

²⁶ Yezu zɛ̀ n nyí bi, n wò be: “Numbyíni bə rəmyé yàlà zhe yé, sə Yì wǝ̀ kɔ̀n gakò.”

²⁷ Pyeere zɛ̀ n wò m̀: “Nyí nəmyé, ná yé kɔ̀n gakò ne ná tó mó. Wó etər kɔ̀n m'a yə̀ né ná yilə?”

²⁸ Yezu zɛ̀ n wò be: “Zhənà, à n'á wəl ába: Yì gə k'á tú rə kwèrhé lū w o jìrh nándù, Numbyíni Byí mà n bə ñ jòm ñ pyèlè dègwá y yó, ñ zùwá y wé. Sə rəmyé yì ní, ámyé shí ñd́ bəlyé y á tó à kùr mó mye b'á jòm pyèlè dègwárh yó, á b̀r Esərayel lỳì bí kwálsé shí ñd́ səlyé y b̀rsi. ²⁹ Sə lò m̀b̀b̀ gakò ñ zhír ñ yé ñ kélé, ñd́ ñ da-byā, ñd́ ñ nəkwá, ñd́ ñ da ñd́ ñ ná, ñd́ ñ byā, ñd́ ñ kálsé ne àmyé kùr tó yilə, ñ b'á ká nə rəmyé gakò twər zòm, ñ jà ñ b'á nə cəl nyũ m̀è t'á la zhǝ̀ wé. ³⁰ Byèbé bə̀

wó náyáá bé mó nánzhəzhǝ̀ m'a jìrh nánkwaá, sə byèbé bə̀ wó nánkwaá bé mó nánzhəzhǝ̀ m'a jìrh náyáá.”

Nánkwaá bé m'a jìrh náyáá

20 Yezu zɛ̀ n ji səswalá n pə̀ be n wò: “À m'a byili ába kɔ̀n dèbé rə̀ n'è myerhe Arəzana tənà yá. Kélé cəbal m̀d̀d̀ ñ ya n du nə̀k̀k̀l̀é shāā shāā ñ la t̀ǹ- t̀ǹǹ p̄w̄a n ce ñ kélé wa. ² N nə̀ t̀ǹt̀ǹǹ, n wò be bə̀ ñ mà n pə̀ dɛ̀ rə̀d̀d̀ tum wársé lò gakò ne dɛ̀ wé. Bə̀ shènè. N zɛ̀ n ce bə̀ vò ñ kélé y wa. ³ N ká n du ñd́ yì rí tú dɛ̀, n nə̀ bə̀ dwā bə̀ zhǝ̀ cɔ̀ w wé nánf̀, bə̀ t'á wèrhé kaka yé. ⁴ N wò be: ‘Ámye zhə̀nə̀ à kélé y wa, b'á m'a kwé ába ñdə̀ kɔ̀n gə̀ mē né.’ ⁵ Bə̀ zhír bə̀ vò.

“N ká n du kə̀d̀, ñd́ yì rí yú yə̀-pèlé ecəl wə̀, n nə̀ bə̀ dwā. N ce bə̀mye vò ñ kélé y wa. N ká n du yì-kár ne, n nə̀ bə̀ dwā. N ce bə̀mye vò ñ kélé y wa. ⁶ Rəmyé kwā né, n ká n du ñd́ yì rí la tɛ̀, n nə̀ bə̀ dwā bə̀ zhǝ̀ nánf̀. N bwərh bə̀ n wò: ‘Byè yil á zhǝ̀ nyò̀ǹ nə̀k̀k̀l̀é ga kɔ̀n m'è yì èlāsɛ̀, á t'á wèrhé kaka?’ ⁷ Bə̀ wò m̀: ‘Lò lò yə̀ nə́ba tum w ce yé.’ N zɛ̀ n wò be: ‘Ámye zhə̀nə̀ à kélé y wa.’

⁸ “Dəd̀èné yì gə̀ yúwá, kélé y cəbal mó wò ñ nəcèndé yilnə̀ mó ne: ‘Byé t̀ǹt̀ǹǹ bə̀, ñ pə̀ lò gakò ñ kwāndé. Sə̀ ñ gə̀ la be pɔ̀, sá ji kùr ñd́ byèbé bə̀ tà-kwā bə̀ bə̀ mó, ñ bə̀ vò byèbé bə̀ tó yé bə̀ bə̀ mó ne.’ ⁹ Nəcèndé yilnə̀ mó byé byèbé bə̀ tú ñd́ yì rí la tɛ̀ mó, n pə̀ dɛ̀ námpúm tum wársé lò gakò ne. ¹⁰ Kɔ̀n gə̀ tú e yì byèbé bə̀ tó yé mó, bə̀ y'á n'è búl bə̀ ñ mà n pə̀ bə̀mye ne dɛ̀ dɛ̀, sə̀ ñ pɔ̀ dɛ̀ rə̀d̀d̀ tum wársé bə̀mye m̀d̀d̀ gakò ne.

¹¹ “Bə̀ gə̀ zwé bə̀ zhè, bə̀ zɛ̀ bə̀ n'è ɲwòɲwǝ̀ ñd́ kélé y cəbal mó, bə̀ zhe: ¹² ‘Byèbé bə̀ tà-kwā bə̀ bə̀ dəd̀èné y wé bə̀ twǝ̀ námpólé, ñ zɛ̀ ñ kwé bə̀myé ñdə̀ nəmyé byèbé ná tú nə̀k̀k̀l̀é ga ná twǝ̀ dɛ̀ ré námpúm, nə̀nyóǹ w gakò mɛ̀ né yó w mó ta?’

¹³ “Kélé y cəbal mó zɛ̀ n wò t̀ǹt̀ǹǹ bə̀ m̀d̀d̀ ñ: ‘À yə̀ dwé yé dɔ̀wa. À wò mó b'á m'a p̄ dɛ̀ rə̀d̀d̀ tum wársé, ñ shènè. ¹⁴ Zwé ñ wársé, ñ vò kwā né. À m'a pə̀ m̀b̀b̀ ñ tà-kwā mó ne ñdə̀ à gə̀ pɔ̀ ñmye ne né. ¹⁵ À bə̀ sómá zhe à m'a wèrhé à nəcèndé ñdə̀ à gə̀ n'á yâl né náá etə̀ra? Nà wó à gə̀ zhe wu mú è ce ñ bə̀ só, ñ ná ñ d̀r̀ bwé?’”

¹⁶ Yezu súlí n wò: “Èta mye, nánkwaá bé m'a jìrh náyáá, sə̀ náyáá bé m'a jìrh nánkwaá.”

Yezu zòm ñ cu mú ñd́ ñ b̀rh̀ mú yò twər rət̀ nyàn dé

(Marke 10.32-34; Lwiki 18.31-34)

¹⁷ Rəmyé kwā né, Yezu ñd́ ñ kwā-lỳì bí zhír bə̀ la Zhə̀rəzalem. Bə̀ gə̀ yú sómá y yó, n zɛ̀ n zə̀ ñ kwā-lỳì bí shí ñd́ bə̀lye y n vò kwā né bə̀ dúdú, n wò be: ¹⁸ “Nyíne ná la Zhə̀rəzalem, sə̀ bə̀ m'a zə̀ Numbyíni Byí bə̀ pə̀ Yì jì y wǝ̀-zwələnə̀ bə̀ yé né ciná bé, ñd́ Muiyisi nyé né byilnə̀ bə̀ ne, sə̀ bə̀ m'a ká ñ b̀rsi bə̀ wò bə̀ ñ mē ñd́ gu. ¹⁹ Bə̀ m'a p̄ lỳì byèbé bə̀ də̀ Zhwifubá ne, bə̀ fulsi mu, bə̀ zə̀ dənə̀shááre bə̀ mà m̀, bə̀ zɛ̀ bə̀ pə̀pa m̀ də̀- jɔ̀rhó yó n cì, sə̀ ñ mà n bwirhì ñ dwā nət̀ yùwə̀.”

Lò m̀b̀b̀b̀ n̄ n̄ yâł n̄ yè lyì-f̀l̀l̀ á wé, s̄ n̄ tw̄ n̄ p̄ ába
(Marke 10.35-45)

²⁰ Rəmyé yó, Zebede byâ bé bəlyè y ná zə be n yí Yezu nyí ni, n wùli n̄ yé né, n̄ n̄ yâł n̄ lwəl mò k̄na.

²¹ Yezu z̄ n̄ bwərh mò n̄ wò: "B̀k̀n̄ n̄ n̄ yàlá?"

N wò mò: "Á n'á lwəl mó bə n̄ bwəl nyí b'á byâ bé byèbé bəlyè y m̀d̀d̀ m̀ n̄ jòm n̄ j̄j̄ ni, m̀d̀d̀ jòm n̄ j̄ḡw̄ n̄, n̄ pyèlè ré j̄à y wa."

²² Yezu z̄ n̄ wò: "Á yèł k̄n̄ d̄ ná-yil á n'á lwəl yé. Á m'á sh̄n̄é á nwèn̄ n̄n̄ w̄ k̀b̀b̀b̀ àmyé la n̄n̄ m̀?"

Bə wò: "Ná m'á sh̄n̄é."

²³ N z̄ n̄ wò: "Zh̄n̄à, á m'á sh̄n̄é á nwèn̄ n̄n̄ w̄ k̀b̀b̀b̀ àmyé la n̄n̄ m̀. Sə è gə wò à j̄j̄ ni n̄d̄ à j̄ḡw̄ n̄ n̄ j̄m̄ mó, è d̄ àmyé à la rəmyé nyí p̄ yé. J̄às̄ s̄əmyé ŋwén̄é byèbé à Da tene se bə yil mó yilə."

²⁴ N̄ kwā-lyì bí dwā bé shí y gá nyèè rəmyé, bə lyimə z̄ n̄ n'è yì byèbé bəlyè yá.

²⁵ Yezu z̄ n̄ byè bə gako n̄ wò be: "Á yè bə tən̄s̄é pyā bé n'è jí pyèlè bə lyì bí yó, e j̄à lyì-fwààl̄e mye ŋwén̄é bə n'è w̄rh̄e j̄an̄ lyì bí ni. ²⁶ Sə àmyé b̀k̀'á w̄rh̄e èta yé. Lò m̀b̀b̀b̀ n̄ ŋwén̄é á wé n̄ n̄ yâł n̄ yè á gako lyì-f̀l̀l̀, s̄ n̄ yè á t̄nt̄unn̄ n̄ tw̄ n̄ p̄ ába. ²⁷ Lò m̀b̀b̀b̀ n̄ n̄ yâł n̄ yè á yé né c̄bal, s̄ n̄ yè á gako yə-bal. ²⁸ W̄s̄ èta n̄d̄ Numbyíni Byí mye. N̄ yè twí m̀ni ga lò tw̄ n̄ p̄ yé. N̄ túwá, n̄ la t̄ n̄ p̄ lyì bí ni, s̄ n̄ p̄ n̄ mȳl̄ lé lyì nánzhəzh̄ z̄o yilə."

Yezu púr lyilyâr rəlyè yírhá
(Marke 10.46-52; Lwiki 18.35-43)

²⁹ D̄ r̄d̀, Yezu n̄d̄ n̄ kwā-lyì bí y'á ŋwén̄é Zheriko né. Bə gá tú bə n'è dwi c̄ w wa, lyì nánzhəzh̄ y'á tò be. ³⁰ Lyilyâr rəlyè y'á j̄ s̄m̄á y v̄ n̄. Rə nyèè bə Yezu tó ḡà n̄ n̄ lȳ, rə z̄ r̄ n'è búbwéé rə zhe: "Cinu, Dəvyidi Byí, d̄r̄ n̄ n̄n̄."

³¹ Lyì-zh̄á bé z̄ bə n'è j̄ ri búl̄á bə r̄ ȳ r̄ s̄ w n̄. Rə kw̄rh̄e rə búbwéé dwini sh̄ā ga, rə wò: "Cinu, Dəvyidi Byí, d̄r̄ n̄ n̄n̄."

³² Yezu sw̄rh̄ n̄ zh̄, n̄ byè bə, n̄ bwərh̄ bə n̄ wò: "B̀k̀n̄ á n'á yâł b'á w̄rh̄é á yilə?"

³³ Rə wò mò: "Cinu, ná r'è lwəl mó bə n̄ púr ná yírhá né." ³⁴ Rə n̄n̄ zə Yezu, n̄ z̄ n̄ dwərh̄ rə yírhá né ne, n̄ j'á púr. Rə zh̄r̄ rə tó mo.

Bə c̄rh̄é Yezu Zh̄r̄azalem s̄m̄á y yó
(Marke 11.1-11; Lwiki 19.28-40; Zh̄ 12.12-19)

21 Yezu n̄d̄ n̄ kwā-lyì bí bwəlse Zh̄r̄azalem, bə yí Betəfazhe. C̄ w òmyé ŋwén̄é pȳ w bə n'è byè bə Olyivyâr pȳ m̀ s̄ta. N̄ z̄ n̄ tw̄ n̄ kwā-lyì bí bəlyè, n̄ wò be: ² "Zh̄l̄n̄ c̄ w ò ŋwén̄é á yé né mó wə. Á m'á n̄ b̄n̄ə-nyè è lyè t̄, è byí zh̄ è yala n̄. Lw̄rn̄ə yə, á zə se á b'á p̄. ³ Bə gə bwərh̄ ába, s'á wò: 'Cinu zhe s̄ tum.' Rəmyé yí ní, bə m'á ȳ á zə se á b̄."

⁴ Rəmyé w̄rh̄é m̀ni k̄n̄ d̄ d̄b̄é Yì nyi-zwennə m̀d̀d̀ byili mú pyirh. N̄ wòwə:

⁵ "Wálna Səȳ lyì bí ni: †

† Gw̄ bə gá byili z̄m̄à né j̄l̄à k̄r̄ m̀ḡá m̀. Bə byili Səȳ k̄r̄ gá n'è yâł e wò né ḡà m̀.

'Nyīn̄ á pȳ m̀ n̄ lwəl n̄ c̄n̄ t̄, n̄ j̄ b̄n̄a n̄d̄ è byí, n̄ b̄n̄ á s̄o.' "

⁶ Yezu kwā-lyì bí bəlyè y zh̄r̄ bə vò bə w̄rh̄é n̄d̄ n̄ gá p̄ be nyí ní. ⁷ Bə zə b̄n̄ə-nyè y n̄d̄ è byí y bə m'è b̄, bə lyèlè bə ḡand̄é s̄ə yó, bə ce Yezu j̄m̄. ⁸ Lyì-zh̄á bé j̄l̄à lyèlè bə ḡand̄é s̄m̄á y yó. Bə j̄l̄à k̄à c̄m̄é v̄r̄ bə lyèlè né. ⁹ Lyì-zh̄á bé bə y'á ŋwén̄é n̄ yé né n̄d̄ n̄ kwā né mó ga z̄ bə n'è bya bə zhe:

"Dəvyidi Byí mú n̄ c̄rh̄ó!

Cinu m̄ n̄ c̄ bwəl m̀b̀b̀b̀ n̄ b̄n̄ n̄ yil lé yil mó yó!

Sə Yì n̄ c̄rh̄ó d̄ Arəzana wa!"

¹⁰ Yezu gá tú n̄ z̄ Zh̄r̄azalem wu w wə, c̄ w p̄l̄p̄l̄ dom. Bə z̄ bə n'è bwərh̄ bə zhe: "M̄s̄ lò n̄d̄ m̀b̀b̀b̀?"

¹¹ Lyì-zh̄á bé wò: "W̄s̄ Yì nyi-zwennə Yezu, c̄ w ò yil Nazarete ò ŋwén̄é Galile t̄n̄à y wé mó lyì bal m̀."

Yezu jì wò-yərn̄é bé Yì jì y k̀n̄ w wa
(Marke 11.15-19; Lwiki 19.45-48; Zh̄ 2.13-22)

¹² Yezu z̄ Yì jì y k̀n̄ w wa, n̄ j̄ d̄l̄na bé bə y'á n'è yè w̄ dé mó n̄d̄ lyì byèbé bə y'á tú w̄ ȳ mó gako n̄ ce pw̄ n̄. N̄ c̄rh̄ w̄ dé t̄b̄é s̄əbyi-lȳrn̄á bé y'á n'è lȳr̄ bə s̄əbyā bé r̄ə yó mó n̄ làà t̄, n̄ c̄rh̄ byèbé bə y'á n'è yè épw̄ns̄é mó mye d̄əgw̄s̄é n̄ làà t̄. ¹³ N̄ z̄ n̄ wò be: "Bə k̄é Yì z̄m̄é ré s̄ébé ré w̄ bə Yì wòwə: 'Bə m'á byè à j̄ y bə Yì-co j̄.' " N̄ z̄ n̄ s̄l̄í n̄ wò be: "Ámyé z̄ á zə èmyé m̀ è j̄rh̄ ŋwòl̄à j̄à."

¹⁴ Lyilyâr n̄d̄ lyì byèbé bə n'è twi c̄ z̄ bə yí n̄ nyí ni Yì jì y k̀n̄ w wa, n̄ w̄rh̄ be. ¹⁵ Yì jì y w̄w̄-zw̄l̄n̄á bé yé né c̄n̄á bé n̄d̄ Muiyisi nyá né byiln̄á bé gá n̄ m̄myaarih̄ t̄b̄é Yezu ná n̄ w̄rh̄é m̀, n̄d̄ b̄s̄n̄á bé bə zh̄ Yì jì y k̀n̄ w w̄ bə n'è bwəl bə zhe bə Dəvyidi Byí mú n̄ c̄rh̄ó mó, bə lyimə z̄ n̄ n'è yì. ¹⁶ Bə bwərh̄ mò bə wò: "N̄ nyè b̄s̄n̄á bé gá n'è w̄l̄ né?"

N wò be: "Ō, à nyé. Sə à la ába k̄n̄ r̄d̀ b̄w̄rh̄. Bə k̄é Yì z̄m̄é ré s̄ébé ré w̄ bə wò: 'N̄ ce n̄ c̄rh̄ó w̄ sh̄í b̄s̄n̄á n̄d̄ byi-sh̄ēm̄se sh̄ēbé s̄ə n'è ŋw̄e yil nyú w o du.' Á gw̄e yè r̄əmyé k̄arm̄à n̄?"

¹⁷ N̄ z̄ n̄ zh̄r̄ Zh̄r̄azalem né n̄ vò Betani, n̄ z̄ ḡà.

Épyilú òdù y'á yè byā ce, s̄ə Yezu ce o cì
(Marke 11.12-14,20-24)

¹⁸ Yezu d̄l̄í n̄ z̄ n̄k̄k̄l̄é sh̄ā sh̄ā n̄ k̄á n̄ b̄n̄ c̄ w wa. N̄rh̄ z̄ m̄ə zhe mo. ¹⁹ N̄ n̄ épyilú ò zh̄í s̄m̄á y nyí ni, n̄ yw̄r̄ n̄ yí ò k̄r̄ w̄, n̄ pwírí ò w̄ v̄r̄ dúdú. Byí èdù ga mye t̄n̄é ò yó yé. N̄ z̄ n̄ wò w̄: "N̄ k̄á n̄ tá n̄ la byí co gaga yé."

Épyilú w̄ j'á cì r̄əmyé yì ní c̄cì. ²⁰ N̄ kwā-lyì bí gá n̄ r̄əmyé, k̄n̄ j̄r̄ b̄ d̄ d̄, bə z̄ bə bwərh̄ mò bə wò: "B̀k̀n̄ r̄ə ce épyilú w̄ j'á cì k̄r̄ yó èta m̀?"

²¹ N̄ wò be: "Zh̄n̄à, à n'á w̄l̄ ába: á gə zh̄í Yì ni, á t'á ce t̄t̄n̄á, á w̄ á m'á w̄rh̄é t̄b̄é à w̄rh̄é épyilú w̄ ni mu, s̄ə è d̄ r̄əmyé dúdú yé. Bá á gə wò pȳ w k̀b̀b̀b̀ èta m̀ n̄ b'ò zh̄r̄ ḡà ò vò ò tu mw̄s̄ y wə, k̄n̄ m'á yè èta.

²² Á gə zh̄í Yì ni, k̄n̄ d̄b̄é gako á gə lwəl á Yì-co wé, á m'á n̄ r̄."

**Bà bwèrh Yezu ní gá nɔ sómá mægǎ ní má ní jì wò-yèrnè
bé Yí jì y kònó w wa**
(Marke 11.27-33; Lwiki 20.1-8)

²³ Yezu gá tú n yí cɔ w wa, n zù Yí jì y kònó w wa, n zè n jì kùr ní ná ní cèrhè kàrmò lỳi bí ni. Ràmýé yó, Yí jì y wíi-zwálnə bé yé né cíná bé òdǎ Zhwifubá nánceésé zè bə yí ní nyí ni, bə bwèrh mò bə wò: “Yè ò nɔ sómá né ò má ò ná ò wèrhé ràmýé? Mǎ lò ní pɔ mó sómá y èmyé?”

²⁴ N zè n wò bɛ: “Àmye la ába kɔn rədù sásá bwèrh. Á gə lýár ne, àmye m’á zè a byili ába à gá nɔ sómá mægǎ à m’á wèrhé ràmýé. ²⁵ Nè-shɔ mó Zhǎ yà ní ná ní pɛ mú, wó Yí sǒ ní yà ní nɔ sómá ne, ráá numbyínsi sǒ?”

Bə zè bə n’è zòm òdǎ dwǎ bə zhe: “Ná gə wò bə wó Yí sǒ Zhǎ yà ní nɔ sómá né, ní mà n bwèrh nába bə wó byè yil ná nə yà ní zòmà né zwè? ²⁶ Ná j’á n’è dùr ywè òdǎ wál bə wó numbyínsi sǒ ní yà ní nɔ sómá né mye, lỳi bí gá n’è bùl bə Zhǎ yà ní wó Yí nyi-zwennə mó yilə.”

²⁷ Bə zè bə wò mò: “Ná yəl yé.”

N wò bɛ: “Àmye t’á la ába à gá nɔ sómá mægǎ à m’á wèrhé ràmýé mó byilu yé.”

Bal òdǎ ní byá bəlyè səswalá

²⁸ Yezu zè n jì səswalá n pə bɛ n wò: “Etər á n’á bùl né? Bal mədù ní yà ní zhe ní byá bəlyè. N zè n wò mədù y ni: ‘Zhəl ní twí kélé y w zà.’ ²⁹ Byí mú wò mò: ‘Á t’á la yé.’ Sə ràmýé kwǎ né, ní surhə né pyirhí, n du n vò. ³⁰ Da mó zè n ká n wò ní byí mú dǒ mó mye ne èta. Nímyé zè n wò da mó ne: ‘Á m’á vò.’ Sə ní yə zhəl yé.”

³¹ Yezu zè n zhízhílí n bwèrh bə n wò: “È gə wó ámyé yilə, á n’á bùl bə bəmyé bəlyè y wé mó, wó mǎ ní wèrhé ní da mó pùbùlè?”

Bə wò mò: “Wó náyáá mó.”

N zè n wò bɛ: “Zhənà, à n’á wəl ába: myəl-kwándé zwennə bé òdǎ kə-nəfwəálé m’á jèrè ába Yí tənà y wa. ³² Zhǎ tú n byili ába sómá kèbé á m’á tò mùni ga á wèrhé Yí pùbùlè, s’á yè ní nyí ni zwè yé. Wó myəl-kwándé zwennə bé òdǎ kə-nəfwəálé bə zwè ní nyí ni. Á nɔ ràmýé gakó, á j’á yə á wun pyirhí á shènè á zwè ní nyí ni yé.”

Byèbé bə n’è nyí cémé né yò mó səswalá

(Marke 12.1-12; Lwiki 20.9-19)

³³ Yezu ká n wò: “Cilinə səswalá dǒ kádò: bal mədù ní yà ní zhele cémé nyèbé bə n’è zə nà byá bé bə m’è wèrhé sǛ mó ní cɛ wa, † n zè n báá bók n kákélé ne, n kù górc né bə m’è wèrhé sǛ mó, n lù ku dǛ dǛ n súlí, lò wǎ ní jòm gàà ní má ní yili cémé né ne. N kwè lỳi n cí ní, bə n’è nyí nà yò. N zè n zhír n vò sómá kèbé è nyɛ.

³⁴ “Cémé né byá bé gá tú bə byi yí ní, n zè n twí ní kèlé y tuntunnə, bə bə zhəl byèbé bə n’è nyí cémé né yò mó sǒ, bə zwè ní cəl lé bə b’è pǎ. ³⁵ Byèbé bə n’è nyí cémé né yò mó zə bɛ, bə mà mədù yá, bə gu mədù yá, bə zè bə dul mədù y òdǎ nákulə bə gu. ³⁶ Cɛ y cəbal mó zè n

† Gwè bə gá byili zòmà né jàlà kùr mægǎ mǎ. Bə byili sǛ-cǒ gá wó né pamparèè gàà mó.

kə n twí ní tuntunnə dwǎ nánzhəzhǒ du náyáá bé. Byèbé bə n’è nyí cémé né yò mó k’è wèrhé bəmye èta. ³⁷ “Ràmýé yó, n zè n twí ní səpwà byí bə sono. Ní yà ní ná ní bùl bə dɛga bə m’á nyè ní byí mú. ³⁸ Sə bə gá nɔ mɔ ní bànà, bə wò dwǎ ne: ‘Nyínə mǒbók ní la bə n cini ní da jè-kɔn dé mǎ. Bànà né gu mu, ná cini ní jè-kɔn dé.’ ³⁹ Bə zè bə zə mɔ bə du bók w wa, bə gu.”

⁴⁰ Yezu zè n zhízhílí n bwèrh lỳi bí n wò: “Sə cɛ y cəbal mó nə gə túwá, etər ní mà n wèrhé byèbé bə n’è nyí ní cémé né yò wó mó né?”

⁴¹ Bə wò mò: “Ní mà n gu lỳi-bəlwálsé səmyé, ní tá ní la sə nònò dùr yé. Sə ní mà n kwè lỳi byèbé cémé né byá bé gə tú bə byilə, bə m’á pǎ ní cəl lé mó, n cí ní cɛ y nyí ni.”

⁴² Yezu zè n wò bɛ: “Á gwè yə zòmè ré tèbé bə kè Yí zòmè ré sébé ré wé mó kàrmə nà? Bə kè bə wò:

‘Wó nákuu w kǒbók jì-lurnə bé y’á vùr bə dwí kwǎ né mǎ,

ò jírɔ jì y jàn nákuu wá.

Ràmýé wó kɔn nánfìlò rə càn námyé yírɔ wə, bə wó Cinu ní wèrhé èta.’”

⁴³ Yezu súlí n wò: “Wó ràmýé yil à n’á wəl ába: bə m’á zwè Yí tənà y á jǐ wà, bə pə lỳi byèbé bə m’á cɛ e cɛ byá mǎ ne. [⁴⁴ Lò ò gə tu nákuu w òmyé yó, ò m’á yəywɛlɛ, sə lò mǒbók nákuu w òmyé gə tu ò yó, ò m’á gúmsi mú.]”

⁴⁵ Yí jì wíi-zwálnə bé yé né cíná bé òdǎ Farezhèǎbá gə cili Yezu səswalé səmyé, bə lwar bə wó bəmyé ní ba.

⁴⁶ Bə zè bə n’è pyà bə gá m’á tò né bə zə mɔ. Sə lỳi-zhà bé gá y’á yè bə Yezu wó Yí nyi-zwennə mó cɛ ywè y’á zhe be.

Kè-jú címsi səswalá

(Lwiki 14.15-24)

22 Yezu ká n zə səswalé ní ná ní zòm òdǎ lỳi bí ní zhe: ² “Á m’á byili ába kɔn dèbé rə n’è myerhe Arəzana pyèlè ré. Pyǒ mədù ní ya n tene ní byí kè-jú címsi, ³ n zè n twí ní kélé tuntunnə bə bə zhəl bə wó lỳi bí byèbé ní byè címsi yil mó ne, bə bə bə, sə bə y’á t’á yəl bə bə yé.

⁴ “N zè n ká n twí ní kélé y tuntunnə dwǎ, n pə bɛ nyí n wò: ‘Zhəlnə á wò byèbé à y’á byè kè-jú w címsi jàà w mó ne bə bə bə. Nyí à tene kùjú w a zhè. Á gu à nə-byesé òdǎ à vwámá né nyèbé nə nù mú. Kɔn gakó tene rə zhè.’

⁵ “Sə byèbé ní yà ní byè mó yə gàà nyí yé. Lò gakó shér ní la ní tumə ne: mədù y la ní kélé wa, mədù y la ní dǒl ne. ⁶ Bə dwǎ bé zə kélé y tuntunnə bé, bə nwènè bè, bə gu bi.

⁷ “Pyǒ mó lỳim zè, n twí ní shədəéɛsə sə vò e gu bi, sə jì bə cɔ w myín, bə gá gu ní kélé y tuntunnə bé mó yilə.

⁸ N zè n wò ní kélé y tuntunnə bé byèbé bə dəl mó ne: ‘Címsi kùjú w tene ò zhè, e jà byèbé à y’á byè mó bə mà òdǎ címsi yé. ⁹ Zhəlnə sə-jéésé yó. Lỳi byèbé á nɔ gàà, s’á byè bə gakó bə bə kè-jú címsi.’

¹⁰ “Kélé y tuntunnə bé zè bə vò sə-jéésé yó, bə byè lỳi bí byèbé bə nɔ mǎ gakó bə m’è bə. Bə y’á gúlí dwǎ, lỳi-

écènà òndá lyi-bælwâlse ga, sà lyi bí y'à sú címsí kùjú w jí yé.

¹¹ “Pyǝ mós zè n zù kùjú w jí y wə, n la byèbé n byè mó byóló. N nə bal mādù n yə kē-jú w címsí kāmà-zwí zwí yé. ¹² N bwərh mò n wò: ‘Dɔwa, etər n tó né n zù nyòndò, n jà n yə kē-jú címsí kāmà-zwí zwí?’

“Sə bal mós yə lyár bə kaka yé. ¹³ Pyǝ mós zè n wò n kèlé y tùntùnnə bé ne: ‘Zəna mɔ á lyè n jèsé òndá n nèsé, á dul mo pwè nè cə-byú w wə, sə n m à n nà n kúrh òndá n nò n dòm n yálá dwā nɛ gāà.’”

¹⁴ Yezu zè n zhízhílí n wò: “Lyí bí byèbé bə byè mó já, sə byèbé bə cír mó bə já yé.”

Bə zhè Yezu myâl-kwāndé shò-kwā né
(Marke 12.13-17; Lwiki 20.20-26)

¹⁵ Farezhëǝbá zè bə jòm dwā yó bə pyà bə gé m'a wèrhé né bə tó Yezu cìcì zòmà né dɛnnɛ bə zə mɔ. ¹⁶ Bə zè bə twí bə kwā-lyi òndá Erɔɔde mye lyi † Yezu sò, bə yí bə wò mɔ: “Yó-cəbal, ná yé bə n wó zhən-cí, n ná n byili Yí pùbùlè né lyi bí ni òndá zhənà. N tá n dùr lò yírh òndá zhən dé byilu yé, bə lò lò ywè bə mós zhe yé. ¹⁷ Byili ná-ba kɔn dèbé n ná n bùl nyí rí shò-kwā né: sómá ñwéné bə nə pə myâl-kwāndé Səzaare nɛ, † ráá sómá tènɛ?”

¹⁸ Yezu yà n yé bə surhə né námɔwâlésé yò, n zè n wò bɛ: “Myìnù ciná, byè yil á n'á zhè nè? ¹⁹ Zəna myâl-kwāndé wéré èdù á bə a nyiwé.”

Bə vür y bə b'e pš. ²⁰ N zè n bwərh bə n wò: “Èsǝyùlú w òndá yil lé tɛbé rə ñwéné è yó mó wó mš nyān?”

²¹ Bə wò mò: “Wó Səzaare nyān.”

N zè n wò bɛ: “È gə wó èta, s'á pə Səzaare nɛ tɛbé rə wó n nyān dé mós, s'á pə Yí mye nɛ tɛbé rə wó rə nyān dé mós.”

²² Bə gé nyèè rəmyé, kɔn jàr bə dɛ' dɛ'. Bə zhír bə yě mo.

Bə bwərh Yezu cùurí bürhù mú shò-kwā né
(Marke 12.18-27; Lwiki 20.27-40)

²³ Lyi jàlà y'à ñwéné bə n'é byè bə Sadəsənyebá, bə t'á zwè nyí bə cùurí m'a bwirhì yé. Lyi bí bəmyé mós jàlà zè bə tú Yezu sono rəmyé yù w cìcì, bə bwərh mò bə wò:

²⁴ “Yó-cəbal, Muiyisi pɔ nyí n wò: ‘Lò gə jú kē n zè n cì òndá n yə bəsóbwèlé nɛ, sə n nyɛ' jí n kē mós, n zə mɔ n lù bəsóná mòbó n cù mú yilə.’

²⁵ “E jà nəmyé sono, byá bwàlpyè y'à ñwéné bə da nɛ. Bə nánɛ y jí kē, n cì òndá n yə bəsóbwèlé nɛ òndá mɔ yé. Mòbó n pú mu mú jí kē mós, n mye cì n yě mo. ²⁶ Mòbó n mye kə n pú mú jí kē mós, wó rəmyé rədu yá. Èta èta, bəmyé bwàlpyè y ga jú kē mós, bə cì bə yě mo òndá bə yə bəsóbwèlé nɛ òndá mɔ yé. ²⁷ Rəmyé kwā né, kē mós mye zè n cì. ²⁸ Sə cùurí nə gə tú rə bwirhì, bəmyé bwàlpyè y ga j'a jí kē mós, wó mš n m à n ciní mu?”

²⁹ Yezu wò bɛ: “Á gə yəl Yí zòmè ré sébé ré zòmà né kùrə, á j'a yəl Yí jàn dé gə wó né mós ce, á n'á dwé á

cinə. ³⁰ Cùurí gə tú rə bwirhì, bala òndá kana k'é t'á la dwā jú yé. Bə m'a yə òndə màlékabá ta Arəzana wa.

³¹ “È gə wó cùurí bürhù mú shò-kwā né mós, á gwě yə kɔn dé dèbé Yí byili ába rə zòmè ré sébé ré wé mó kàr-mə nà? Rə wòwə: ³² ‘Á wó Abəraham Yí, òndá Yəzake Yí, òndá Zhakɔbɛ Yí.’”

Yezu súlí n wò: “Yí wó lyi-nyirh Yí, rə də lyi-cùurí Yí yé.”

³³ N zòmà né jàr lyi-zhā bé byèbé bə y'à n'é cili mú dɛ' dɛ'.

Yi nyə né wé, wó tɛ rə du rə dwā bé gakó?
(Marke 12.28-34; Lwiki 10.25-28)

³⁴ Farezhëǝbá gé nyèè bə Yezu zòm n jí Sadəsənyebá tɛ', bə byè dwā, bə jòm dwā yó. ³⁵ Mādù jà n ñwéné bə wé n wó Muiyisi nyə né byilnə. N yà n ná n yāl n zhè Yezu. Nmyé mós zè n bwərh mò n wò: ³⁶ “Yó-cəbal, Yí nyə né wé, wó tɛ rə du nə dwā bé gakó?”

³⁷ Yezu wò mò: “Yí nyí rí tɛbé rə du rə dwā bé gakó mó n'é wə̀lə: ‘Swéné Cinu n Yí òndá n wu gakó òndá n surhə gakó.’ ³⁸ Wó rəmyé rə wó Yí nyí rí nǎyéé ré, rə j'à du nə dwā bé gakó mó. ³⁹ Sə nàlyè nyān dé mye wó òndə nǎyéé ré ta. Rə n'é wə̀lə: ‘Swéné n dō òndə n cìcì ta.’

⁴⁰ Kɔn dé dèbé rə kē Muiyisi nyə né òndá Yí nyi-zwennə bə sáábá né wé mó ga shí nyə né nyèbé nàlyè y wé.”

Kristə mó wó mš byí?
(Marke 12.35-37; Lwiki 20.41-44)

⁴¹ Farezhëǝbá y'à zhí dwā yó. Yezu zè n bwərh bə n wò: ⁴² “Á n'á bùl bə byè Kristə mó shò-kwā né? Mš byí òndá mɔ?”

Bə wò: “Dəvyidi byí òndá mɔ.”

⁴³ Yezu wò bɛ: “Etər Dəvyidi nə tó né n byè mò òndá Es-hirhə náacənɛ jàn bə ‘Cinu’? Dəvyidi zòm n yò n wò:

⁴⁴ ‘Cinu Yí wò à Cinu ni:

bə jòm à jəjí ni,

kɔn m'e yí a ce n nò n zwə bé n nərɔ kùr wə.’

⁴⁵ Etər Kristə mó m à n zè n tó né n yə Dəvyidi byí, Dəvyidi cìcì jà n byè mò bə Cinu?”

⁴⁶ Sə mādù ga yə ñwéné n lyár Yezu bə kaka yé. Kɔn zhí dɛ ré rəmyé, lò lò yà n kə n kwàl sə n bwərh mò zòmè yé.

Á bə'ká wèrhé òndə Muiyisi nyə né byilnə bé òndá Farezhëǝbá ta yé

(Marke 12.38-39; Lwiki 11.43,46; 20.45-46)

23 Rəmyé kwā né, Yezu zè n wò n kwā-lyi bí òndá lyi-zhā bé nɛ: ² “Muiyisi nyə né byilnə bé òndá Farezhëǝbá wó Muiyisi nyə né bə n'é cèrhè lyi bí ni.

³ Rəmyé yilə, zwənə kɔn dèbé bə n'é cèrhè ába mó, á wèrhé òndə bə gé n'é byili ní, s'á bə'ká tó bə tùntwə̀ǝ né, á zè á n'á wèrhé òndə bə ta yé, bə bə t'á wèrhé tɛbé bə n'é byili lyi bí ni mú yé.

⁴ “Bə n'é lyè zhí tɛbé rə dùm dɛ' dɛ' bə zhí lyi bí ni, bəmyé cìcì mú j'à t'á yāl bə dwərh rə òndá bə jəfólɛ mye cìcì bə m'e sɛ bɛ yé. ⁵ Bə n'é twí bə tumə né gakó lyi yírhá yilə. Bəmyé wé dé tɛbé bə wèrhé bə n'é ce Muiyisi nyə né sáábá né zòmà né jàlà rə wé bə lyè bə cílá nɛ ráá bə vòmè nè Yí-co yi ní mú n'é yàl nánfwààlè du bə dwā

† “Erɔɔde lyi”: wó Zhwifubá jàlà bə y'à ñwéné pyǝ Erɔɔde kwā, bə n'é yāl sə Erɔɔde dwí lò zwè lò mó mòbó Orɔm lyi bí y'à ce n bə n'á cì bə tənà y mós jàà yá. †† Gwè bə gé byili zòmà né jàlà kùr mægá mós. Bə byili Səzaare kùr gə n'é yāl e wò né gāà mós.

bé nyân dé. Bè n'ê ce bõrhá nándèdwaàlè bà kàmà-zwísí ni mye. ¹⁶ Bè gə yú címsi kùjú jàà wà, bè só sə bə jòm lyi-fwàalé jààsé wa. Bè gə yú dwā-gùúlí jisí wé, bè só sə bə jòm yé né. ⁷ Bè só mye sə lyi bí ce be náacèné dwā-gùúlí jààsé wa, sə bə byè bè bà 'Kàrmò byilnə'. ⁸ "Ámyé gako wó da-byā, á kàrmò byilnə mó wó mədù sásá. Á bàk'á ce lyi bí byè ába bà 'kàrmò byilnə' yé. ⁹ Á gako Da mó wó mədù, wó mòbò hí ŋwéné Arəzana w mó. Á bàk'á byè lò mədù ga ce yó b'ā da yé. ¹⁰ Á yó-cábal mó wó mədù, wó Kristə. Á bàk'á byè lò mədù ga ce yó b'ā yó-cábal yé. ¹¹ Lò mòbò hí wó lyi-fǝlǝ á wé, hí mē sə n yə á gako tuntunnə. ¹² Lò mòbò hí nə hí zhě hí cin dǝ, bè m'a lwəl mó tǝ, sə lò mòbò hí nə hí lwəl hí cin tǝ, bè m'a zhě mó dǝ."

Yezu bú Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá
(Marke 12.40; Lwiki 11.39-52; 20.47)

¹³ Yezu zǝ hí nə hí zòm ñdá Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá hí zhe: "Zwini b'a zə ámyé Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá, b'ā wó myinù ciná. Á n'á cəŋ lyi bí yé ne, bè bàk'a zù Arəzana tənà y wé yé. Á cici mú t'á yāl á zù, á j'ā n'á cəŋ byèbé bè n'ê yāl bə zù mú mye muni bè bàk'a zù yé.

[¹⁴ "Zwini b'a zə ámyé Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá, b'ā wó myinù ciná. Á n'á kəkəle ejənə bé jǝ-kən gako á yǝ be, á zǝ á wèrhé Yi-cəŋ nándèdwaàlè, muni ga lyi bí nyí ába ñdə lyi-twərh ta. Rəmyé yilə, á m'ā nə còrhò-tum nánfǝlǝ du lyi bí gako.]

¹⁵ "Zwini b'a zə ámyé Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá, b'ā wó myinù ciná. Á n'á jil lū w wə, á byerhe bürh, á m'á pyə s'á nə lò mədù mye cici n yə á kwā-lò. Á gə tú á nc mc, á n'á ce Yi pə mc còrhò-tum dwini ámyé nyân dé twəŋ rəlyè."

¹⁶ "Zwini b'a zə ámyé byèbé á wó sóm-byilnə bé mó, b'ā wó lyilyəŋ. Á n'á wəl bè lò gə bwəl nyí Yi jì y ni, rəmyé dè yò yé, sə lò gə bwəl nyí sánámá mó mē ŋwéné Yi jì y wé mó ne, sə n pyirh hí nyí-bwəl lé. ¹⁷ Bə-surhə-zhe ciná, á wó lyilyəŋ wé! Wó sánámá mó mē wó kən nánfǝlǝ du, ráá wó Yi jì y è n'ê ce sánámá mó jirh kən dèbé Yi cí mú?

¹⁸ "Á n'á wəl mye bè lò gə bwəl nyí Yi jì y wvǝ-jilú w ni, rəmyé dè yò yé, sə lò gə bwəl nyí pené y è zhí wvǝ-jilú w yó mó ne, sə n pyirh hí nyí-bwəl lé. ¹⁹ Lyilyəŋ, wó pené y è wó kən nánfǝlǝ du, ráá wó wvǝ-jilú w ò n'ò ce pené y jirh kən dèbé Yi cí mú? ²⁰ Lò gə bwəl nyí wvǝ-jilú w ni, wó ñdá kən dèbé gako rə ŋwéné ò yó mó ne hí bwəl. ²¹ Lò gə bwəl nyí Yi jì y ni, wó ñdá kən dèbé gako rə ŋwéné è wé mó ne hí bwəl. ²² Lò gə bwəl nyí dǝ yi ni, wó Yi pyèlè dègwǝ y ñdá Yi cici rə jǝ è yó mó ga ne hí bwəl.

²³ "Zwini b'a zə ámyé Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá, b'ā wó myinù ciná. Á n'á vür á dcma lyəmbwəərə òdù shí gako yó w á pə Yi ni. Á j'ā dè wu-cángá ñdá nòn-dǝŋ ciná yé, á yə Yi mye ne chí kəkə yé.

† *Zhwifubá sono, bà n'ê wèrhé wé bà zǝ bà kǝ Muyiisi nyə né sááb né zòmà né jàlà bè ce rə wé. Bà gə tú bè la Yi co gako, bà n'ê kwè rè bà lyè bà cílá ne ráá bè wòmè nè bà m'ê wèrhé Yi-co wá. Bà n'ê wèrhé wé dé rəmyé muni ga bə tó rə denne bà n'ê lyirh nyə né yò. Kən súlí mye, bà n'ê ce bõrhá nándèdwaàlè bà kàmà-zwísí ni bà m'ê lyirh nyə né yò.*

E j'ā wó nyə né nəmyé nè du nè dwā bé Yi nyə né wé. Wó nəmyé á y'ā mē s'á zwé, s'á bàk'á yǝ nyèbé nè dàl mó mye ne yé. ²⁴ Ámyé byèbé á wó sóm-byilnə bé mó, á wó lyilyəŋ. Á gə la nǝ nyó, á n'á lyəl bəmbwéné, á j'ā n'á lyil yómó púlápúlá."

²⁵ "Zwini b'a zə ámyé Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá, b'ā wó myinù ciná. Á n'á shərh zwərh ñdá nəzhirh kwərh, sə wun ní j'ā sú ñdá ŋwólè e súlí tùm-bəlwáse wé dúdú. ²⁶ Farezhǝǝ nánlyilyə, jènè hí shərh zwǝ y wu wə, sə yǝ b'è kwā y mye b'a lyí.

²⁷ "Zwini b'a zə ámyé Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá, b'ā wó myinù ciná. Á wó ñdə lú-bǝlǝ byèbé bè pwèlè pwǝ'pwǝ' ta. Bè pwè nè mó càn, e jà bè wun ní sú ñdá cùuri kúr ñdá wò-bədəàrhè dúdú. ²⁸ Wó èta cici á nyé né. Á wó ñdə wu-cángá ciná ta lyi bí yirhə wə, á wun ní j'ā sú ñdá myinù e súlí lwele dúdú.

²⁹ "Zwini b'a zə ámyé Muyiisi nyə né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá, b'ā wó myinù ciná. Á n'á lwí Yi nyi-zwennə bé lú-bǝlǝ bé, á n'á kwerhe wu-cángá ciná bé bǝlǝ bé, ³⁰ á zǝ á n'á wəl: 'Nəmyé gə y'ā ŋwéné nə nambala bé yi ní, nə y'ā t'á la tó né gu Yi nyi-zwennə bé yé.' ³¹ Sə á gə n'á wəl èta mó, á cici mú n'á byili bè wó ámyé nambala bé bè gu Yi nyi-zwennə bé. ³² Sə ámyé, cəèlènə á bááse dèbé á nambala bé y'á ju kùr bè n'ê wèrhé mó.

³³ "Á wó dcma, kùrh dwí. Etəŋ á m'á tó né á lú myin-jì y yé né? ³⁴ Wó rəmyé yilə, nyinə á b'a twí Yi nyi-zwennə ñdá surhə ciná, ñdá Yi zòmè ré byilnə. Sə á m'á gu bè jàlà, á pəpa bè jàlà dè-jaərhe yó, á mà bè jàlà ñdá ywàalé á dwā-gùúlí jisí wé, sə á m'á jì bì bə wò cə dō wə, á twèlè be gàà, á k'á jì bì bə wò cə dō wə. ³⁵ Èta, byèbé bè gu nánfò bè ló bè jal mó tǝ, kən ji kùr ñdá wu-cángá cábal Abyəə jal mó, e m'ə yí Bəŋəci byí Zakəŋ á gu Yi jì y ñdá wvǝ-jilú w bwəl mé w mó nyân mó. ³⁶ Zhənà, à n'á wəl ába: ywé né nəmyé gako b'a jòm zà zà lū w lyi bí yó wə."

Zwini tǝbé rə la Zhəŋəzələm zal
(Lwiki 13.34-35)

³⁷ Yezu súlí n wò: "Zhəŋəzələm lyi, Zhəŋəzələm lyi, ámyé á n'á gwi Yi nyi-zwennə bé, á n'á zə nəkulə á dul byèbé Yi twí á sono mó. Twəŋ nánzhəzhǝ à byè ába à la dwā yó co ñdə cóló gə y'a kókwá ò byə o ce ò kùr w né, sə á yə shènə yé. ³⁸ Rəmyé yilə, Yi m'a yǝ ába á dúdú á cə w wa.

³⁹ "Á n'á wəl ába: kən chí èlāsǝ, á k'á t'á la ne nc, kən m'ə yí dǝ ré tǝbé á m'á wò: 'Cinu mà n cí bwəl mòbò hí bàn hí yil lé yil mó yó!'"

Yezu zòm Yi jì y wǝŋ mó ñdá nòn ò kòbò ò bàn mó yò
(Marke 13.1-23; Lwiki 21.5-24)

24 Yezu shí Yi jì y kòn w wé n du, n yí yé né nám-pólé. Ní kwā-lyi bí zǝ bə yí ní nyí ni, bè n'ê zòm Yi jì y lùlwírí rí yò ñdá mc. ² N zǝ n wò be: "Á nə rəmyé gako èta mó? Zhənà, à n'á wəl ába: nəkulu òdù ga t'ā la ò dō yó máš yé. Bè m'a wǝŋ nè gako bæ ló tǝ."

³ Yezu zǝ n wò Olyivvəərə pyò w yó, n jòm tǝ. Ní kwā-lyi bí dúdú zǝ bæ yí ní nyí ni bæ wò mò: "Byili nəba yi rí

tèbé ràmýé la wòrhó mó. Sá byili nába mycrhc w kòbó ò m'a byili bà ò twírí y òndá lū zhǎ bwølse mó."

⁴ N wò bæ: "Dëna á cìnè, mùni ga bà bèk'a jàjèré ába yé. ⁵ Lyì nánzhəzhǎ m'a bà òndá àmyé yil lé, sə lò gakó mà n wò bà wó rímyé ñ wó Kristə mó, sə bà m'a jàjèré lyì nánzhəzhǎ. ⁶ Bà m'a zòm jààsè shèbé sə nye búlál yò òndába. Á m'a nyèè búlál dweme bwəlbwəlwə, s'a bèk'a dūr ywē yé, bà kcn wó nyóó sə ràmýé gakó wèrhé, sə è gwě t'á la lū zhǎ yál yé. ⁷ Ceme b'a zé búlál òndá dwā; tənərh b'a zé búlál òndá dwā; ce y m'a zhízhǎ jààsè nánzhəzhǎ wa; ncrh m'a yə né; ⁸ sə ràmýé gakó m'a yə òndá kē pwi yin kúr-ju ta. ⁹ "Lyì bí m'a zə ába bæ pə lyì ni bæ nwènè, sə bà m'a gu ába. Tənèsè gakó lyì bí m'a tē àmyé yil bæ jí zùuri òndába. ¹⁰ Sə ràmýé yi ní, lyì nánjəjóló m'a gə bæ wun, bæ myini dwā, bæ jí zùuri òndá dwā. ¹¹ Lyì nánzhəzhǎ m'a fwí tē' bà n'é jàjèré lyì bí bæ bəmýé wó Yi nyi-zwennə, sə bà m'a jàjèré lyì nánjəjóló. ¹² Lwele ré m'a j'á n'é súlì gaga, sə lyì nánzhəzhǎ dwā sóno w m'a bə. ¹³ Sə lò mòbó ñ pyéné ñ zhì ñ nà y yó kəkē, ñ m'a nə wwarh. ¹⁴ Bà m'a bwəl Yi pyèlè ré yò-ècòndó nyí rí tèbé lū w púlápúlá wə, bæ byili lyì bí gakó ne. Ràmýé kwā né, lū w b'a zhè."

¹⁵ Yezu súlì n wò: "Á m'á nə súlúlu kcn dé Yi nyi-zwennə Danəyəə zòm rə zòmá mó rə zhǎ Yi jì y jàà náàcèné y wa. (Mòbó ñ né ñ karmə rə, sə ce jàn né ñ lwar rə kúrə.)

¹⁶ Ràmýé yi ní, lyì byèbé bæ òwéné Zhìde tənà y wa, sə bæ dūr bæ vò pyààré wa. ¹⁷ Lò mòbó ñ jē lyarh wa, sə ñ bèk'a pyà tē' só ñ pwà ñ wè jù w yé; ¹⁸ lò mòbó ñ òwéné gɔ né ñ kélé wa, sə ñ bèk'a pyà jè zhəl ñ kwè ñ karmə-zwí yé.

¹⁹ "Dwā né nəmýé wé, zwini b'a zə kana byèbé bæ zhe pŭrh, òndá byèbé bæ n'é òwé byá mó. ²⁰ Lwəlnə Yi mùni ga è bèk'a yə wàr yi ni ráá shìrhə dē yù w á la dŭr yé.

²¹ Ràmýé yi ní, zwini rí b'a dwini tèbé rə yál né lū w kúr-ju yi ní ga kcn m'e yí èlāsé' mó. Zwini rí ràmýé dwí rí k'è t'á bàn gaga yé. ²² Yi gə y'á yə dwā né nəmýé mó bə, lò mədù ga yə ñ tá ñ la lú yé. Sə rə bə nè, lyì bí byèbé rə cír mó yilə.

²³ "Ràmýé yi ní, lò gə wò ába bæ nyí Kristə mó òwéné nyòndò, ráá jàà dō wə, s'a bèk'a zwè nyí yé. ²⁴ Lyì m'a fwí tē' bæ n'é jàjèré lyì bí, jàlà wò bà bæ wó Kristə mó, jàlà wò bà bæ wó Yi nyi-zwennə. Bà m'a wèrhé màmyaarhe nánfwààlè òndá wò-jààré, bæ m'e jàjèré lyì bí. Kcn gə wó, bæ m'a jàjèré byèbé Yi cír mó mye cìci. ²⁵ Nyìnə à dāmā à n'á byili ába.

²⁶ "Sə bæ gə wò ába bæ nyí Kristə mó òwéné gɔ-elū èpòlò w wə, s'a bèk'a vò yé. Bà gə wò ába bæ nyí ñ shèè jù wə, s'a bèk'a zwè nyí yé. ²⁷ Zhənà, Numbyíni Byí twírí y m'a yə òndá dwā y gə y'a lyályǎ yi-pwírí wə, e vò e yār yi-zùr w ní. ²⁸ Kcn gə cù rə pyé màgǎ, wó gàà mye zúmá né n'é zhəl nə ne dwā né."

Yezu zòm ñ twírí y nánkwaá y yò

(Marke 13.24-37; Lwiki 17.26-30,34-36; 21.25-33; 12.41-48)

²⁹ Yezu súlì n wò: "Dwā né nəmýé zúzúnú w gə tú ò lyé, ràmýé yó cìci, nənýónó pwè dé m'a jé; cànə pwè k'è

t'á la né yál yé; cāməsǎrh m'a shí dē sə ló tē'; kcn dèbé gakó rə òwéné dē yi w mú b'a zhízhǎ. ³⁰ Sə ràmýé yó, mycrhc b'a du dē ò n'ò byili bà Numbyíni Byí twírí y bwølse. Nunə dwí gakó m'a zé bà n'é kúrhá, sə bà m'a nə Numbyíni Byí ñ òwéné bəban wé ñ bàn òndá jàn òndá zúwá nánfɔlò. ³¹ Ñ mà n twí ñ màlécabá òndá pólá è cəl nánfɔlò, lū w cə-yala gakó, kcn zhí yi-pwírí e m'e yí yi-zùr, bæ byé lyì bí byèbé ñ cír mó bæ cí dwā yó.

³² "Nyìnə mycrhc òdù, s'a lwar ò kúrə. Á gə nc épyilú ò jésé n'é tò, ò wɔré n'é pŭrhə, á yé bæ shí rí bwølse.

³³ Éta mye, á gə tú á nc ywé né nəmýé nə n'é wèrhé, s'a lwar bæ Numbyíni Byí twírí y bwølse, ñ òwéné bwə̀rə y nyí ni. ³⁴ Zhənà, à n'á wə̀l ába: zà zà lū w lyì bí gakó t'á la lyé òndá ràmýé gakó yə wèrhé yé. ³⁵ Dē òndá ce m'a lyé, sə àmyé zòmá né t'á la lyé gaga yé.

³⁶ "Lò lò yəl dē ré ráá yi rí ràmýé yé. Arəzana màléc-abá mye yəl yé; Yi Byí mú mye cìci yəl yé. Wó Da mó dúdú ñ yé. ³⁷ Kcn dèbé rə yəl né Nəwee yi ní mú, wó ràmýé cìci rə m'a k'e yə né Numbyíni Byí twírí y mye yi ní. ³⁸ Nē mó gə y'á gwě yə lū w cò yó, lyì bí y'á n'é jí, bæ n'é nywè, bala n'é jí kana, kana n'é jí byónə, bæ n'é pə bèkwá byónə ne, kcn m'e yí dē ré tèbé Nəwee zù bú-bwəl lé wé mó. ³⁹ Bà y'á t'á búl kaka yé, kcn m'e yí dwā y nánfwèlè y nyò, è nē mó zə bæ gakó mə m'e lyé. Wó èta Numbyíni Byí twírí y mye b'a yə né.

⁴⁰ "Sə ràmýé yi ní, bala bàlyè gə tó dwā bæ n'é twí kélé èdù wé, bæ m'a zə mədù y bæ yé ñ dō mó ne. ⁴¹ Kana bàlyè gə tó dwā bæ n'é nòm mún nəmú yó, bæ m'a zə mədù y bæ yé ñ dō mó ne. ⁴² Ràmýé yilə, zəna á yírhá, b'á yəl dē ré tèbé á Cinu mú bàn mó yé.

⁴³ "Lwarna bæ kélé cəbal gə yə ñ yé yi rí tèbé òwəl-bal bàn ñ wè dé òwól cəcē y ne, ñ yə ñ tá ñ la dòò, n yé mo n zù ñ sō kélé w yé. ⁴⁴ Ràmýé yilə, ámye tənena á zhì, bæ Numbyíni Byí mà n bæ yi rí tèbé á t'á dē mò mó."

⁴⁵ Yezu súlì n wò: "È nə wó mǎ ñ wó tùntùnnə nántwə ñ zhe surhə? Lwarna bæ wó mòbó ñ yó-cəbal kwè n cí ñ kélé lyì nyí ni, mùni ga kùjú yi gə yúwə, sə n sùr ñ dwā bé mó. ⁴⁶ Yó-cəbal mó gə ká ñ tú ñ pwírí ñ nə ñ wèrhé òndá ñ gə byili mu ní, tùntùnnə mó ñmyé mó b'a nə ñ cìnə. ⁴⁷ Zhənà, à n'á wə̀l ába: ñ yó-cəbal mó mà n cí mu ñ nəcèndé gakó nyí ni.

⁴⁸ "Sə ñ gə wó tùntùnnə namməlwèlé, ñ nə ñ búl ñ wé bæ ñ yó-cəbal mó nə ñ dene òndá tú, ⁴⁹ n zé n ji kúr ñ nə ñ mà ñ dwā bé, ñ nə ñ jí kùjú yààyaà, ñ nə ñ tó sè-nyóóre ne ñ nywè sé', ⁵⁰ tùntùnnə mó ñmyé mó yó-cəbal mó mà n ká n bæ dē ré tèbé ñ tá ñ dē mò mó, òndá yi rí tèbé ñ yəl ñ nyí ni mú. ⁵¹ Sə ñ mà n pǔ còrhò-tum nán-fɔlò, n wèrhé mɔ òndá bæ gə y'a wèrhé myìnù cìnə bé né, sə ñ mà ñ nə ñ kúrə òndá ñ dòm ñ yélá dwā ne gàà."

Kana-byá shí səswalá

25 Yezu kə n ji səswalá n pə ñ kwā-lyì bí ni n wò: "Nyìnə kcn dèbé rə b'a myerhe Arəzana pyèlè ré Numbyíni Byí twírí y dē ré. Dē rədù, kē-jú y'á òwéné. Kana-byá shí zé òndá bæ pàntámse bæ la vò e jəl kē mó byal mó. ² Bənu y'á lówá, sə bənu y'á wó namməyuri. ³ Byèbé namməyurí kwè bæ pàntámse, bæ j'á yə nwě dō zal bæ m'e súlì kèbé è òwéné sə wé mó ne yé,

4 sà byèbé bà ló mój'á co nwě dõ nõ-kwàlsè wě bæ m'e súlí kèbé è ñwéné bà pàntámsé wě mó ne. 5 Sà kě mój byal mój yà ñ ná ñ dene ñdó tú. Ràmýé ce, jan zà bà gako bà dèè.

6 "Cε y gē tú e swal kókó, bæ nyèè cəl rə wòwà: 'Nyĩnə kě mój byal mój bàna. Dunə á vò á jəl mo.'

7 "Bə gako zēè bà n'è kwèrhe bà pàntámsé. 8 Nám-məyurí zēè rə wò byèbé bà ló mój ne: 'Twerhna á nwě y námpólé námpólé á pə nába. Nyĩnə ná pàntámsé n'è yál sà cí'.

9 "Byèbé bà ló mój zēè bæ wò be: 'ḶḶ, nwě y kèbé yír námýé ñd'ámýé ga yé. Zhəlnə dǎlna bé sono á yè á ce á pàntámsé wa.'

10 "Sə bə gə zhír bə là vò e yè nwě y yí ní, kě mój byal mój já n bà. Byèbé bənu y bə y'á tene bə zhí mú tó mo bə zù kē-jú címsí kùjú jì y wə. Bə pyi bəlò wá. 11 Kana-byā bé nám-məyurí zēè bæ tà-kwā bə bà, bə zhe: 'Yó-cəbal, yó-cəbal, púl bəlò w ñ pə nába ná zù.' 12 Kě mój byal mój zēè n wò be: 'Zhə̀nà, à n'á wəl ába: à yəl á pər yé.'"

13 Yezu zēè n zhízhílí n wò: "Zəna á yírhá, b'á yəl dē ré ráá yí rí tēbé Numbyíní Byí mà n bə mój yé."

Yó-cəbal mój ñdó ñ kélé tũntũnnə bé bə̀tò y səswalá (Lwiki 19.11-27)

14 Yezu ká n jì səswalá n pə ñ kwā-lyì bí ní n wò: "Nyĩnə kən dèbé rə n'è myerhe Arəzana pyèlè ré. Bal mə̀dù ñ yà ñ la sómá. N zēè n byè ñ kélé tũntũnnə bé, n kwè ñ jē-kən dé n pə be, bæ bə zwē bæ m'e twí. 15 N pə lò gako ne ñdó ñ gə wò ñ m'á twí ní. N pə byinə shí-ənu tum wársə mə̀dù y ní, n pə byinə shí-əlyè tum wársə ñ dõ mó ne, n zēè n pə byinə shí tum wársə bə̀tò nyān mój ne, n zēè n zhír n vò ñ sómá yá.

16 "Mò̀bò̀ bə̀ pə mɔ byinə shí-ənu tum wársé mój zēè làlā n vò n zə se n dǎl, n nə byinə shí-ənu tum wársé dwā n mə̀n súlí. 17 Mò̀bò̀ bə̀ pə mɔ byinə shí-əlyè tum wársé mój mye wèrhé èta, n nə byinə shí-əlyè tum wársé dwā n mə̀n súlí. 18 Sə mò̀bò̀ bə̀ pə mɔ byinə shí tum wársé mój zhír n vò n kù gǎrɔ n ce ñ yó-cəbal mój wársé né.

19 "Kən dene dē dē", bə̀ yó-cəbal mój ká n bà, n zēè n wò bə̀ lò gako sá zə ñ wársé ñ mé bə̀ n nyiwé. 20 Mò̀bò̀ bə̀ pə mɔ byinə shí-ənu tum wársé mój twě n yí ñdó byinə shí-ənu tum wársé dwā ñ dǎl n nə mój, n wò: 'Yó-cəbal, àmyé wój byinə shí-ənu tum wársə ñ yà ñ pə ne. Nyí à zə se a nə byinə shí-ənu tum wársə dwā a m'á súlí.' 21 Yó-cəbal mój wò mò̀: 'Kən cən tũntũnnə nántwə. Ñ zə kən námpólé ñ mé twí à pùbùlè. À m'á pǎ kən nánfɔ̀lò ñ nyí rə̀ yò. Bə̀ ñ tó ne ñ fùu.'

22 "Mò̀bò̀ bə̀ pə mɔ byinə shí-əlyè tum wársé mój mye twě n yí ñdó byinə shí-əlyè tum wársé dwā ñ dǎl n nə mój, n wò ñ yó-cəbal mój ne: 'Yó-cəbal, àmyé wój byinə shí-əlyè tum wársə ñ yà ñ pə ne. Nyí à zə se a nə byinə shí-əlyè tum wársə dwā a m'á súlí.' 23 Yó-cəbal mój wò mò̀: 'Kən cən tũntũnnə nántwə, ñ zə kən námpólé ñ mé twí à pùbùlè. À m'á pǎ kən nánfɔ̀lò ñ nyí rə̀ yò. Bə̀ ñ tó ne ñ fùu.'

24 "Rə̀myé kwā né, mò̀bò̀ bə̀ pə mɔ byinə shí tum wársé mój mye twě n yí, n wò ñ yó-cəbal mój ne: 'Yó-

cəbal, à yè bə̀ ñ zum dē dē. Ñ y'á jər ñ gə̀ yə̀ mə̀gǎ dwi, ñ kwar ñ gə̀ yə̀ mə̀gǎ le. 25 À dūr ywé, a vò a kù gǎrɔ a ce ñ wársé né. Nyí ñ kən dé.'

26 "Yó-cəbal mój wò mò̀: 'Ñ wój tũntũnnə námmə̀lwélé, ñ jà ñ wój nə̀wacə̀nyelé. Ñ gə̀ yè̀ b'á n'á jər à gə̀ yə̀ mə̀gǎ dwi, à n'á kwar à gə̀ yə̀ mə̀gǎ le mój. 27 Ñ yà ñ mē sá zə à wársé ñ vò ñ cí sə̀byā̀ jì y wé, m̀nì ga à gə̀ k'á túwə, s'á vò a zwé à kən dé ñdó rə̀ twírí yá.' 28 N zēè n súlí n wò: 'Zwēnə byinə shí tum wársé ñ sō mó á pə̀ mò̀bò̀ ñ zhe byinə shí-ənu tum wársé mój ne. 29 Zhə̀nà, lò mò̀bò̀ ñ zhe, bə̀ m'á pǎ dē dē' n mə̀n súlí, sə̀ mò̀bò̀ ñ bə̀ zhe, bə̀ m'á zwé tēbé námpólé y ñ zhe mó mye cíci. 30 Zəna tũntũnnə mój ñ bə̀ kūr zhe èta mój á ce pwé nē cə̀-byú wə. Ñ mà ñ ná ñ kúrħ ñdó ñ ná ñ dòm ñ yəlá dwā ne gāà.'"

Bùrsí dē ré

31 Yezu súlí n wò: "Numbyíní Byí gə̀ tú ñ zùwá y wé, ñdó ñ málékabá gako yi ní, ñ mà n jòm ñ pyèlè də̀gwá y yó ñdó zùwá. 32 Nunə dwi gako m'á bə̀ bæ gúlí dwā ñ yé né, sə̀ ñ mà n pər be dwā ne ñdə̀ vwə̀-ə̀nə̀n gə̀ ya n pər ñ pyiisí ñdó ñ bòn né dwā ne né, 33 n ya n ce pyiisí ñ jə̀jì ní, n ce bòn né ñ jə̀gwá nè. 34 Sə̀ rə̀myé yó, pyč mój mà n wò byèbé bà ñwéné ñ jə̀jì sō mó ne: 'Ámyé byèbé à Da cí bwəl á yó mó, bàna á cini tənà y bə̀ tene bæ cí ába lū w kūr-ju yi ní ga mój. 35 Nə̀rh y'á zhe ne, á pē kùjú a jí; nənnyèlsè y'á zhe ne, á pē nē a nyò; à y'á tú zhə̀le á sō, á zwé à zhə̀lé; 36 à y'á wój nánlwè, á pē gə̀ndè a zù; à y'á bə̀ jàn zhe yé, á b'á gwé à jàà wà; bə̀ y'á co ne byə̀nə̀-ju wə̀, á b'á gwé ne.'

37 "Sə̀ rə̀myé yó, wu-cángá cìná bé m'á zēè bæ bwə̀rh mò̀ bæ wò: 'Cinu, dõ ná nɔ mój ñdó nə̀rh zhe mó, né pǎ kùjú ñ jí? Dõ ná nɔ mój ñdó nənnyèlsè zhe mó, né pǎ nē ñ nyò? 38 Dõ ñ yà ñ tú zhə̀le né sō, né zwé ñ zhə̀lé? Dõ ná nɔ mój ñdó ñ wój nánlwè, né pǎ gə̀ndè ñ zù? 39 Dõ ná nɔ mój ñdó ñ bə̀ jàn zhe, ráá bə̀ y'á co mó byə̀nə̀-ju wə̀, né b'è gwé ñ jàà wà?'

40 "Sə̀ pyč mój mà n wò be: 'Zhə̀nà, à n'á wəl ába: kən dèbé gako á wèrhé à nyáná bé námpólsé byèbé mə̀dù ní, wój àmyé ne à wèrhé re.'

41 "Rə̀myé kwā né, ñ mà n zēè n wò byèbé bà ñwéné ñ jə̀gwá sō mó ne: 'Ámyé byèbé á yə̀ à Da bwəl lé ne mój, lyēna à yala ne á vò myín mò̀bò̀ mə̀ t'á cí gaga bə̀ tene Shətana ñdó è málékabá yil mó wé. 42 Nə̀rh y'á zhe ne, s'á yə̀ nè kùjú pe a jí yé; nənnyèlsè y'á zhe ne, s'á yə̀ nè nē pe a nyò yé; 43 à y'á tú zhə̀le á sono, s'á yə̀ à zhə̀lé zwé yé; à y'á wój nánlwè, s'á yə̀ nè gə̀ndè pe a zù yé; à y'á bə̀ jàn zhe, bə̀ y'á co ne byə̀nə̀-ju w mye, s'á yə̀ twí á gwé à jàà w yé.'

44 "Rə̀myé yó, bə̀mye m'á zēè bæ bwə̀rh mò̀ bæ wò: 'Cinu, dõ ná nɔ mój ñdó nə̀rh zhe, ráá nənnyèlsè zhe mó, né zēè ná yə̀ mó sē? Dõ ñ yà ñ tú zhə̀le né sō, né zēè ná yə̀ ñ zhə̀lé zwé? Dõ ná nɔ mój ñdó ñ wój nánlwè, ráá ñdó ñ bə̀ jàn zhe, ráá bə̀ co mó byə̀nə̀-ju wə̀, né zēè ná yə̀ mó sē?'

45 "Sə̀ rə̀myé yó, pyč mój mà n wò be: 'Zhə̀nà, à n'á wəl ába: kən dèbé gako á yə̀ wèrhé à nyáná bé námpólsé byèbé mə̀dù ní, wój àmyé ne á yə̀ rə̀ wèrhé yé.' 46 Sə̀

bəmyé m'a vò bæ nə còrhò-tum rà t'á la zhǔ, sə wu-cángá ciná bé m'a vò bæ nə nyũ mà t'á la zhǔ."

Zhwifubá yé né ciná bé y'à n'ê téré bà gá m'a tó né ba zə Yezu bæ gu
(Marke 14.1-2; Lwiki 22.1-2; Zhǎ 11.45-53)

26 Yezu gá zòm ràmyé gako n zhè, n zè n wò n kwǎ-lyì bí ni: ² "Á yě bæ Pake y címsí dǎl lyé né, † bæ m'a zə Numbyíní Byí bæ pə bæ pəpa dè-jǎrhó yó."

³ Yì jì y wǎi-zwǎlnə bé yé né ciná bé ndá Zhwifubá nánce sé gùlì dwǎ wǎi-zwǎlnə bé yé né ciná bé gako náncə y Kəyifu sǒ kélé wa, ⁴ bæ sà ndá dwǎ bæ pyà surhə nyèbé bæ m'a wèrhé, mùni ga bæ zə Yezu ndá lò lò yàl yé, sə bæ gu mu. ⁵ Bə y'à zhe: "Kɔn bæ mē sə ná zə mɔ címsí yú w yé, mùni ga cɔ w lyì bí bə k'a zè búlú ná yó w yé."

Kē mǎdù ló nwǎ è lwé nányènyélé Yezu yó wə
(Marke 14.3-9; Zhǎ 12.1-8)

⁶ Yezu yà n ɲwéné Shəmə mɔ mɔ̀bɔ nɔ w y'à zhe mɔ sǒ kélé w Betəni ní. ⁷ Kē mǎdù fwâr n yí n yala ne ndá kwâl-byí náàcɛné, è y'à sú ndá nwǎ è ye y y'à cè dɛ́ dɛ́, è lwé dé j'à nyè. N ló nwǎ y Yezu yó w ndá n yà n né n jí kùjú.

⁸ Yezu kwǎ-lyì bí gá nɔ ràmyé, bæ lyimə zè, bæ zè bæ zhe: "Byè yil n ná n zhili nwǎ è ye y cè èta mɔ nánfò? ⁹ Bə y'à wǎ bæ yè y bæ zə è səbyí mú bæ m'e sɛ nəmwa nè."

¹⁰ Yezu lwar, n zè n wò be: "Byè yil á n'á zhili kē mɔ wu ni? Dèbé n wèrhé à yil mɔ wɔ kɔn dɛ́bé rà càn. ¹¹ Nyíne nəmwa m'a yə né nd'ába twéé twéé. Sə è gə wɔ àmyé yilə, á t'á la ne nɔ dɛ́ gako yé. ¹² N gá ló nwǎ y à yó mɔ, wɔ à yala né n tene lú-bòl w cɔ yilə. ¹³ Zhənà, à n'á wəl ába: bæ gá la yò-ècònd nyí rí bwəl lū w wé mǎgǎ gako, bæ m'a byili kɔn dé dɛ́bé kē mɔ wèrhé mɔ mye, bæ m'e lyírɪ n yò."

Zhidə téré n gá mà n tó né n myìni Yezu n pə bæ za
(Marke 14.10-11; Lwiki 22.3-6)

¹⁴ Rəmyé yó, Yezu kwǎ-lyì bí shí ndá bəlyè y mǎdù n yíl Zhidə Esəkarəyɔtə zhír n vò Yì jì y wǎi-zwǎlnə bé yé né ciná bé sono, ¹⁵ n wò be: "Bàkón á m'á pɛ́ s'a byili ába á gá m'á tó né á zə Yezu?"

Bə zè bæ gə dwǎ shá-ètò tum wárse bæ pǎ. ¹⁶ Kɔn zhí ràmyé yì ní, n já n jì kùr n ná n pyà n gá mà n tó né n myìni Yezu n pə bæ za.

Yezu ce n kwǎ-lyì bí tene Pake y címsí kùjú wə
(Marke 14.12-16; Lwiki 22.7-13)

¹⁷ Búru w bæ yə sǎ-nəbyè ò wé ce mɔ címsí dɛ́ ré náyéé ré yùwə, Yezu kwǎ-lyì bí yí n nyí ni bæ bwərh mò bæ wò: "Yè n ná n yâl bæ né tene Pake y címsí kùjú w ní né pǎ?"

† Gwè bà gá byili zòmà né jàlà kùr mǎgǎ mɔ. Bə byili címsí gako gá n'ê jí ní gàà mɔ.

¹⁸ N wò be: "Zhəlnə cɔ w wa, bə káka sǒ, á wò mɔ: 'Ná yó-cəbal mɔ wò bæ n yi rí yúwə, sə wɔ nmyé sǒ nmyé ndá n kwǎ-lyì bí la Pake y címsí kùjú w ní jú.' "

¹⁹ N kwǎ-lyì bí vò bæ wèrhé ndá n gá byili bí ní, bæ tene Pake y címsí.

Yezu byili bæ lò mǎdù la mɔ myìni
(Marke 14.17-21; Lwiki 22.14,21-23; Zhǎ 13.21-30)

²⁰ Dədèné y yi gá yúwə, Yezu ndá n kwǎ-lyì bí shí ndá bəlyè y zè bæ jě tɛ́ bæ n'ê jí kùjú wə. ²¹ Bə gá y'à n'ê jí yì ní, n wò be: "Zhənà, à n'á wəl ába: ámyé mǎdù la ne myìni n pə bæ za."

²² Bə gako wun zhili kókó, bæ zè bæ n'ê bwərh mò mǎdù mǎdù bæ zhe: "Cinu, è wírí è dè àmyé yé?"

²³ N wò be: "Mɔ̀bɔ n tó ne n ce n jè y nəzhí y wé mɔ, n la ne myìni n pə bæ za. ²⁴ Numbyíní Byí ná n zhír ndá Yì zòmè ré sébé ré gá n'ê byili n shò-kwǎ né né, sə zwini m'a zə lò mɔ mɔ̀bɔ n la mɔ myìni n pə bæ zə mɔ! Bə gá y'à yə lò mɔ nmyé mɔ lùl y'à cǎ."

²⁵ Zhidə mɔ mɔ̀bɔ n yà n ná n myìni mù mú zè n bwərh mò n wò: "È nə wɔ àmyé yó-cəbal?"

Yezu wò mɔ: "Wó èta, ndə n gá wò né."

Yezu ndá n kwǎ-lyì bí jú Pake y címsí kùjú wə
(Marke 14.22-25; Lwiki 22.14-20; 1 Kɔrɛtə 11.23-25)

²⁶ Bə gá tú bæ n'ê jí kùjú w yi ní, Yezu kwè búru n ce Yì nəbána, n kə w dwǎ wa, n pə n kwǎ-lyì bí ni, n wò: "Zwəná á jí. Tèbé wɔ àmyé yala."

²⁷ N zè n kwè kâ-zòm ndá sɛ́ mə wé, n ce Yì nəbána, n pə be n wò: "Zwəná á gako nyò. ²⁸ Mɔ̀bɔ wɔ àmyé jal, sə mə n'ê byili bæ Yì dɔbré wɔ zhənà. Jal mɔ məmyé la tɛ́ ló mùni ga lyì nánzhəzhə nə bæ yə-bəlwáálé súbri.

²⁹ À n'á wəl ába: kɔn zhí èlāsɛ́, à k'á t'á la sɛ́-cò byā nɛ́ mɔ məmyé nyó gaga yé, kɔn m'e yí dɛ́ ré tɛ́bé àmyé nd'amyé m'á k'é tó dwǎ ná nyò mə dǒ nándul à Da tənà y wé mɔ."

³⁰ Rəmyé kwǎ né, bæ nún bæ cərhé Yì, bæ zè bæ shár bæ vò Olyivyəərəé pyò w yó.

Yezu wò bæ Pyeere mà n wò bæ n yàl n pár yé
(Marke 14.27-31; Lwiki 22.31-34; Zhǎ 13.36-38)

³¹ Rəmyé yó, Yezu zè n wò n kwǎ-lyì bí ni: "Cəcɛ y kèbé, á gako m'á dūr á yě ne. Bə kɛ́ Yì zòmè ré sébé ré wé bæ wò: 'À m'a gu wǎ-ènɔn mɔ, sə n pyiisí m'a làà dwǎ ne.' "

³² Yezu súlì n wò: "Sə à gə tú a bwírɪ, à m'a tó yé a vò a dɛ́ ába Gəlilə né."

³³ Pyeere zè n wò mɔ: "Bá bæ gako gə la dūr bæ yě mɔ mye, àmyé t'á la dūr a yě mɔ gaga yé."

³⁴ Yezu wò mɔ: "Zhənà, à n'á wəl mɔ: cəcɛ y kèbé cici, cá-bya m'a la m'e kúrh ndá n wò twər ràtò bæ n yàl à pár yé."

³⁵ Pyeere zè n wò mɔ: "Bá à gə m'a tó mɔ a ci mye, à t'á la wál b'á yàl n pár gaga yé." Yezu kwǎ-lyì bí gako tó bæ zòm ràmyé rǎdù yá.

Yezu zhəl Zhətəsəmāni í ná í ce Yi
(Marke 14.32-42; Lwiki 22.39-46)

³⁶ Rəmyé yó, Yezu zě n zə í kwā-lyi bí n vò jàà èdù wé, bə n'ê byè jàà y èmyé bə Zhətəsəmāni. N wò be: "Jòm-nə nyòòn, à la vò a ce Yi."

³⁷ N zə Pyere ndá Zebede byā bé bəlyè y n mə n zhír. Í wu zě o zhili dě'dě', n nyār í cìnə, ³⁸ n zě n wò be: "Wu-zhilù nánfílò zhe ne, à n'ā yāl a cì. Mēna nyòòn, á tó ne á zə á yírhá."

³⁹ N zě n twě n vò yé né námpólé, n zə í yé n pú tē', í ná í lwəl Yi í zhe: "Á Da, kɔn gə wǎ, sə nòòn w kòbɔ fwār à yala ne. Sə zhən zhənà, è bə'k'a yə ndə àmyé gə n'ā yāl né yé. È yāl ndə ñmyé gə ná ñ yāl né."

⁴⁰ N zě n kwě n vò í kwā-lyi bí bətò y sō, n pwírí bə dě. N wò Pyere ne: "Á yə ñwéné á zə á yírhá á jòm námpólé mye cìcì? ⁴¹ Zana á yírhá, s'á lwəl Yi, mùni Shətana bə'k'a ñwéné e swèlè ába yé. Numbýíni wu w n'ò yalá, sə è yala né jàn dé yə yí yé."

⁴² N kə n vò, n lwəl Yi í twər rəlyè nyān dé, n wò: "Á Da, nòòn w kòbɔ gə wār ò m'á fwār à yala ne, à gə mə s'a nwèné, sə kɔn yə ñmyé pùbùlè."

⁴³ N kə n kwě n vò n pwírí í kwā-lyi bí dě. Jàn dé y'á zù bì dē'dē'. ⁴⁴ N kə n yě be, n vò n lwəl Yi í twər rətò nyān dé, n zòm ndə í gə yà í jèrè n zòm né. ⁴⁵ N zě n kə n kwě n vò í kwā-lyi bí sō, n wò be: "Á gwě dě, á n'ā shirhà? Kɔn yú èlāsē'. Bə la Numbýíni Byí zal bə pə lyi byèbé bə t'ā zwē Yi nyə né ne. ⁴⁶ Zēnà dē ná vò. Nyí mòbɔ í la ne myinù mú bwəlse."

Bə zə Yezu

(Marke 14.43-50; Lwiki 22.47-53; Zhā 18.3-12)

⁴⁷ Yezu gə yà í gwě ná í zòm yi ní, í kwā-lyi bí shí ndá bəlyè y mədù já n du, mòbɔ í yíl Zhidə mó, ímyé ndá lyi nánjəjóló bə y'á zə shimi, bə pyélé mǎngwərth bə m'è bān Yezu ni. Wó Yi jì y wǐ-zwálnə bé yé né cìnə bé ndá Zhwifubá náncesé bə y'á twí bì. ⁴⁸ Myinù cəbal mó yà í zòm n c'í ndá be n wò: "Mòbɔ à la yí a kwə̀lè mó, s'á zə mɔ bə wó ímyé."

⁴⁹ N já n yí Yezu yala ne, n wò mò: "Á n'ā ce mó yó-cəbal." N zě n kwə̀lè mò.

⁵⁰ Yezu wò mò: "Á dɔwa, wərhé kɔn dəbé ñ tú rə yil mó."

Rəmyé yó, lyi bí yí bə zə Yezu. ⁵¹ Í kwā-lò mədù zě n fwərth í shù, n za wǐ-zwálnə bé yé né cìnə bé gəkó nánce y kələ y tuntuñnə mədù, n pyir í zhě.

⁵² Yezu zě n wò mò: "Ká ce ñ shù w ò pyá y wa! Lò mòbɔ gəkó í ná í zə shù í bwí búlú, wó shù bə y'á m'è gu mu. ⁵³ N ná ñ búl b'á wār à m'á lwəl à Da ne bə í twí málékabá nánjəjóló bə b'e zwē ne lāsē'-lāsē'? ⁵⁴ Sə à nə gə wərhé èta, etər kɔn dəbé bə ké Yi zòmè ré sébé ré wé mó m'á tó né rə pyirh?"

⁵⁵ N zě n wò lyi-zhā bé ne: "Á zə shimi ndá mǎngwərth á m'á bān ne zal ndə ñwəl-bal ta? E já dē gəkó à y'á n'ā twí à jòm Yi jì y kòñ w wa, à cèrhè kàrmɔ, sə á yə ne zal yé. ⁵⁶ Sə rəmyé gəkó n'è wərhé mùni ga kɔn dəbé Yi nyi-zwennə bé y'á ké mó pyirh."

Rəmyé yó, í kwā-lyi bí gəkó dūr bə yě mo.

Bə zə Yezu bə vò búrsí gúlú w nánfílò w yé né
(Marke 14.53-65; Lwiki 22.54-55,63-71; Zhā 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Bə zə Yezu bə m'è vò Yi jì y wǐ-zwálnə bé yé né cìnə bé gəkó nánce y Kəyifu sō. Wó gəà Muiiis nyə né byilnə bé ndá náncesé y'á gúlí dwā né. ⁵⁸ Bə gə y'á zə mɔ bə la gəà yi ní, Pyere yà í ñwéné kwā né kwā né, n mə n tó n yí wǐ-zwálnə bé yé né cìnə bé gəkó nánce y bwərə y nyí ni, n zù kələ w n tó Yi jì y yilnə bé ne í jě tē' í má í nyí kɔn gə la né tó.

⁵⁹ Wǐ-zwálnə bé yé né cìnə bé ndá búrsí gúlú w nánfílò w lyi bí gəkó y'á n'è pyà sə bə gō kɔma bə ce Yezu nyí ni, mùni ga bə ñwéné bə ce bə gu mu. ⁶⁰ Lyi nánzhəzhǐ y'á tú bə gō kɔma bə ce í nyí ni. Sə ndá rəmyé ga, bə yə ñwéné yé.

Rəmyé kwā né, lyi bəlyè mye zě bə k'è b'è wò: ⁶¹ "Bal mó mòbɔ wò bə ñmyé wó í mà n wūr Yi jì y n ká n lù y dwā nətò wé."

⁶² Wǐ-zwálnə bé yé né cìnə bé gəkó nánce y zě n zhì dē', n wò: "N tá ñ lyār bə kaka? Bə'kón yil lyi bí byèbé n'è ce yò ñ nyí ní?"

⁶³ Yezu shí í nyí. Wǐ-zwálnə bé yé né cìnə bé gəkó nánce y zě n wò: "Yi rí nányi y yil yilə, è gə wó ñmyé ñ wó Kristə, Yi Byí mú, sə wò nába."

⁶⁴ Yezu wò mò: "Wó èta, ndə ñ gə wò né. A zě à n'ā wəl ába: kɔn zhí èlāsē', á m'ā nə Numbýíni Byí í jě Yi jàn cəbal mó jəj'í ni. Á m'ā nə mɔ mye í wə bəban wé í bānə."

⁶⁵ Wǐ-zwálnə bé yé né cìnə bé gəkó nánce y lyim zě, n kār í gəndé, n wò búrsí gúlú w lyi bí ni: "N túrh Yi. Ná k'è bə zhən-cìnə tum zhe kədò yé. Á cìcì nyèè í gə túrh Yi ní. ⁶⁶ Bə'kón á n'ā búlè?"

Bə wò: "N mə ndá gu." ⁶⁷ Bə zě bə n'è pürh tətər í yé wə, bə n'è mà mɔ jə-gúlú, jàlà n'è mà mɔ jə-sərth, bə m'è wəlè: ⁶⁸ "Kristə, ñ gə wó lwarna, sə lwar lò mɔ ná-yil í mà mɔ."

Pyere wò bə í yəl Yezu pár yé

(Marke 14.66-72; Lwiki 22.56-62; Zhā 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Bə gə y'á n'è bwərth Yezu yi ní, ndá Pyere yà í jě pwè nè kələ y wu w wé. Kē-byí èdù è n'è twí kələ y wé zě e yí í nyí ni, e wò mò: "Nmye yà ñ ná ñ tó Gəlile lyi bal Yezu mú ní."

⁷⁰ Pyere jòm bə púlápúlá yé né n mà nyə-pǐ n wò: "Á yəl tēbé ñ ná ñ zòm mó kūr yé."

⁷¹ N zě í la bwərə y nyí ni, ké-byí dō nə mɔ, e wò lyi bí byèbé bə y'á zhí gəà mó ne: "Mòbɔ èta mó yà í ná í tó Nazarete lyi bal Yezu mú ní."

⁷² N kə n mà nyə-pǐ, n du Yi n wò: "Á yəl bal mó ímyé mó pár yé."

⁷³ Kɔn yə námpólé, byèbé bə y'á zhí gəà mó yí Pyere nyí ni bə wò mò: "Zhən zhənà, ñ wó bal mó kwā-lò. Kɔn súlú mye, ñ zòzòmà né mye cìcì n'è byili ñ gə shí má."

⁷⁴ Pyere zě í ná í mà nyə-pǐ í má í dùl Yi í zhe: "Á yəl bal mó ímyé mó pár yé."

Rəmyé yi ní cìcì, cá-bya j'á kúrth. ⁷⁵ Pyere zě n lyírth bə Yezu yà í wò mò: "Cá-bya m'á la m'è kúrth ndá ñ wò"

twər rətò bè ñ yəl à pá r yé." N zë n du pwè nè ñ ná ñ kúrh dë́ dë́.

Bə zə Yezu bə vò Pyəlate sō
 (Marke 15.1; Lwiki 23.1-2; Zhā 18.28-32)

27 Ce y gá tú e lá, Yi jì y wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá Zhwifubá náncesé gakó jòm dwā yó bə pyà bə gé m’á wèrhé né bə gu Yezu. ² Bə zë bə zə mɔ bə lyë, bə zə mɔ bə vò e pə cɔ w cébal Pyəlate ne.

Zhidə tɔr nyíní
 (Tüntúmá bé 1.18-19)

³ Zhidə mó mɔ̀bɔ̀ ñ myìnì Yezu n pə bə zə mɔ̀ gá pwírí bə kɔ̀ Yezu bürsí bè ñ mē ñdá gu, ñ bülə né lyár, n zë n ká n zə wársé n vò ñ la wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá náncesé ne pɔ, ⁴ n wò: "À dówá, à gá myìnì lò mɔ̀bɔ̀ ñ bə lwɛle zhe a pə bə la gu mú yilə."

Bə wò mò: "Rəmyé də námyě yé yé, wó ñmyé yò."
⁵ Zhidə kwè wársé n dul tɛ́ Yi jù wə, n lyë n vò n tɔr nyíní.

⁶ Wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé zë bə pwà wársé, bə wò: "Wársé shèbé wó jal wársɛ. Sómá tènɛ sə ná ló se Yi jì y wársé yó yé."

⁷ Bə zë bə jòm dwā yó, bə wèrhé nyí rədù, bə zə wársé səmyé mú bə m’e yè də-mɔrna ce zhələ cùurì co yilə. ⁸ Wó rəmyé yilə, kɔn m’e yí zà, bə gwě ñ’é byè jàà y èmyé bə "Jal cɛ". ⁹ Èta, Yi nyì-zwennə Zheremyi zòmɛ ré pyìrh. Ñ yà ñ wòwə: "Bə kwè dwā shə-ètò tum wársé. Wársé səmyé, wó mɔ̀bɔ̀ Esərayel lyi bí jú ñ yé y mó yé yá, ¹⁰ bə zə se bə m’e zwë də-mɔrna ce, ñdà Cinu gá yà ñ pɔ ne nyí ní."

Pyəlate kɔ Yezu bürsí
 (Marke 15.2-20; Lwiki 23.3-5,13-25; Zhā 18.33-19.16)

¹¹ Bə gé zə Yezu bə yí Pyəlate yé né, Pyəlate bwərh mò n wò: "Wó ñmyé ñ wó Zhwifubá pyɔ́ mɔ?"

Yezu wò mò: "Wó èta, ñdà ñ gé wò né."
¹² Yi jì y wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá náncesé y’á ñ’é ce mo cà, sə ñ yə lyár bə kaka yé.

¹³ Pyəlate zë n wò mò: "Ñ bə ywè né nyèbé gakó bə ñ’é cí ñ yó w mó nyě nà?"

¹⁴ Yezu cē ñ yə lyár bə kaka yé, sə rəmyé jàr Pyəlate dë́ dë́.

¹⁵ Pake címsi gakó, cɔ w cébal mɔ̀ ya n vùr byəñá-jì lò mədù, mɔ̀bɔ̀ lyi bí ñ’é yál mɔ̀. ¹⁶ E jà rəmyé yi ní, bə y’á co èmà-byí mədù byəñá-jù wə, ñ yíl Barabaase, lyi bí y’á yé ñ məmà-byùurí yò.

¹⁷ Pyəlate zë n bwərh lyi-zhā bé bə y’á zhí dwā yó mó n wò: "Mɔ́ á n’á yál b’á dwī? Barabaase ráá Yezu mú mɔ̀bɔ̀ bə ñ’é byè bə Kristə mó?" ¹⁸ Ñ yà ñ yé bə wó bwě-dür è ce bə zə Yezu bə bə ñ sono.

¹⁹ Ñ gé yà ñ jě bürsí jàà w yi ní, ñ kē mɔ̀ twī lò n bə n wò mò: "Bəká ce ñ cìn wu-cángá cébal mɔ̀ mɔ̀bɔ̀ yò w wé yé. Nyí à dàrh mò cəcɔ́ wa, sə dàrhà né nwènè nè dë́ dë́."

²⁰ Yi jì y wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá náncesé cíci lyi-zhā bé, bə bə lwəl Pyəlate ne bə ñ vür Barabaase, sə

n ce bə gu Yezu. ²¹ N zë n ká n bwərh bè n wò: "Mɔ́ á n’á yál b’á dwī bəmyé bəlyè y wé?"

Bə wò: "Barabaase!"
²² N ká n bwərh bè n wò: "Sə Yezu mú bə ñ’é byè bə Kristə mó, à wèrhé mɔ̀ ètəra?"

Bə gakó wò: "Ce bə pəpa mɔ̀ dè-jɔrhó yó!"
²³ N zë n bwərh bè n wò: "Bəkɔ́n lwɛle ñ wèrhé?"

Bə zë ñ’é bya dë́ dë́ bə zhe: "Ce bə pəpa mɔ̀ dè-jɔrhó yó!"

²⁴ Lyi bí zë bə kwərhe bə ñ’é ce sòr bə súlí. Pyəlate pwírí wó ñ cìn ñ ná ñ lyèè, n ce bə zə ñé bə b’e pō n sè ñ jèrh bə gakó yé né, n wò: "Ámyé twər tènɛ bal mɔ̀ mɔ̀bɔ̀ gu mú wé yé. Ñ gu mú ŋwénɛ á jǐ wà."

²⁵ Lyi bí gakó zë bə wò: "Ñ gu mú yò w zhí námyě ñdá ná byā bé yó wə."

²⁶ Rəmyé yó, Pyəlate ce bə vùr Barabaase byəñá-jù wə, ñdà bə gé lwəl mò né, n ce bə mà Yezu ñdá dānəshàare, n zë n pə nyí bə bə zhəl bə pəpa mɔ̀ dè-jɔrhó yó.

²⁷ Shədəésé zë sə zə Yezu sə vò cɔ w cébal mɔ̀ sō kélé wa, sə ce sè gúlú w lyi bí púlápúlá bə bə kákélé mɔ̀,

²⁸ bə lwâr ñ gándé bə kwè kàmə-zù-èd̀l̀l̀ nánshǐ bə zù mù, ²⁹ bə jée sɔr ñdà pyèlè yá-pú ta bə pú ñ yó wə, bə kwè eshɔ̀ bə ce ñ jǎjí y wə. Bə zë bə ñ’é jòm bə nàd-wáná yó ñ yé né, bə ñ’é m̀n m̀ bə m’è wəl̀: "Ná r’è ce mó Zhwifubá pyɔ́!"

³⁰ Bə pùrh tətər ñ yó, bə zë bə zwë eshɔ̀ w ñ jǐ w bə mà mà ñ yó wə. ³¹ Bə gé fulsi mu èta bə zhè, bə lwâr kàmə-zù-èd̀l̀l̀ w ñ cəl né, bə k’a zù mù ñ gándé, bə zë bə zə mɔ̀ bə la vò bə pəpa dè-jɔrhó yó.

Bə pəpa Yezu dè-jɔrhó yó
 (Marke 15.21-41; Lwiki 23.26-49; Zhā 19.17-30)

³² Bə gá tú bə ñ’é dwi cɔ w wé yi ní, bə jəl Shərene lyi bal mədù, ñ yíl Shəmɔ. Shədəésé nyéé mɔ̀ jàn n zhí Yezu dè-jɔrhó wá. ³³ Bə vò bə yí jàà èd̀l̀l̀ bə ñ’é byè bə "Gɔləgɔta", rə kùr wò: "Yó-kóló jàà". ³⁴ Sə zə cəm cèé sə ghlí sɛ́ ne, sə pə Yezu ni bə ñ nywé. Ñ gá lálá mɔ̀, ñ yə shènɛ n nyò mɔ̀ yé.

³⁵ Bə pəpa mɔ̀ dè-jɔrhó w yó, bə zë bə tə tántéé bə m’e tə ñ gándé, ³⁶ bə zë bə jě ñ nyí ni bə ñ’é yili mù.

³⁷ Bə y’á kē bwèlè yó bə wò: "Mɔ̀bɔ̀ wó Zhwifubá pyɔ́ Yezu," bə fwar bwèlè y dè-jɔrhó w ne ñ yá-pèlé wa, bə m’e byili ñ cu mú kùrə. ³⁸ Bə súlí bə pəpa vwārha bə-lyè dè-jaárhe dwā yó, mədù Yezu jǎjí ni, mədù ñ jègwà ñé.

³⁹ Lyi bí byèbé bə y’á ñ’é tó gàà bə lyé mɔ̀ y’á ñ’é zhízhí bə ywé, bə ñ’é túrh mò bə zhe: ⁴⁰ "Ñmyé mɔ̀bɔ̀ ñ yà ñ ná ñ yál ñ wür Yi jì y sá ká lù y dwā nètò wé mó, ñdá è gə wó ñmyé ñ wó Yi Byí mú, sá zwë ñ cìnə, ñ só dè-jɔrhó w yó ná nyì!"

⁴¹ Yi jì y wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá Muiyisi nyé né byilnə bé, e súlí náncesé mye y’á ñ’é m̀n m̀ bə m’è wəl̀: ⁴² "Ñ zwë lyi dwā, n jà ñ wār sə n zwë ñ cìn yé. Ñ gə wó Esərayel pyɔ́, sə n só dè-jɔrhó w yó èl̀àsɛ́! Èta ná m’á zwë nyí. ⁴³ Ñ zhí Yi ni, n wò bə ñmyě wó Yi Byí. Sə Yi gə só mo, rə m’á zwë mo èl̀àsɛ́ ná lwar."

44 Vwârhna bé byèbé bà y'à pæpa dâ-jaârhé dwā bé yó mó mye y'à n'ê tûrh mò èta.

45 Yi rí gá tú e yí yâ-pèlé ecæl wæ, ce y gako j'a zhizhi e jîrh námbyú, kcn m'e yí yi-kár. 46 Ræmyé yi ní, Yezu bya dǝ dǝ n wò: "Eli, Eli, lama sabakætane?" Ræ kùr wó: "À Yi, à Yi, byè yil ñ yě ne?"

47 Lyi bí byèbé bà y'à zhí gàà mó gé nyèè ræmyé, bà jàlà wò: "Nyîna ñ ná ñ byè Elyi."

48 Mædù zǝ n dùr n kwè ku ñdæ kàmæ-jûrhú ta n mórhr sǝ káré wa, n ciì eshò nè ñ ná ñ pæ mæ bà ñ nywé. 49 Lyi bí dwā bé wò: "Yǝ mo, ná m'â nyí ñdæ Elyi gæ mà n bèn n zwè mo."

50 Yezu ká n bya dǝ dǝ, n já n ci. 51 Ræmyé yó, gòndò w ò y'à bòn Yi jì y dwā w mó kâr ò cæcæl wæ, o zhí dǝ o bæn tǝ. Ce y zhízhi; nækkuuli nánfwàalè ywarh dwā wa; 52 lú-bòlà púr; lyi-ècènà byèbé bà y'à cù mú nánzhæzhǝ bwîrhì, 53 bæ dâ lú-bòlà bé wa, bæ vò Zhærazalem Yezu burhù mú kwā né, lyi nánzhæzhǝ næ bæ.

54 Shædéesè zǝm yó-cábal mó ñdæ ñ kwā-lyi bí bà y'à n'ê yili Yezu ni mú gé næ ce y zhízhi mú, ñdæ kcn dèbé gako ræ wèrhé mó, ywè nánfìlò zæ bæ, bæ wò: "Mòbó yà ñ wó Yi Byí Zhèna."

55 Kana bé byèbé bà y'à shí Gælige bæ n'ê tó Yezu ni bæ n'ê sǝ mæ mó nánzhæzhǝ y'à ñwéné gàà, sæ bæ y'à zhí kwā né bæ n'ê nyí. 56 Magædala lyi bàkó Mare, † e súlí Zhake ñdæ Zhozefu ná Mare, ñdæ Zebede byâ bé ná mó y'à ñwéné bæ wé.

Bà co Yezu

(Marke 15.42-47; Lwiki 23.50-56; Zhã 19.38-42)

57 Dædéné yi gé yúwá, Aræmate lyi nècè-m-bal mædù ñ yil Zhozefu zǝ n bæ. Nmye yà ñ jîrh Yezu kwā-lò. 58 N zǝ n vò Pyælate sono, n lwæl mò Yezu ñ la kò n vò n ce. Pyælate shéné n pæ nyí bæ bæ kwé Yezu bæ pæ Zhozefu ni. 59 Zhozefu kwè mò n zæ gòndò kòbó ò nyé zwézwé n mæ n pyípyílí mu, 60 n vò n ce lú-bòlò nándul wé. †† N yà ñ ce bæ kù lú-bòlò mó mæmyé mó pyò wà, ñ cici yilæ. N byíbyílí nækulu nánfìlò n mæ n pyi mæ nyí ni, n zhîr.

61 Ræmyé yi ní, ñdæ Magædala lyi bàkó Mare ñdæ Mare mó dō mó y'à jǝ tǝ, bá zæ bæ yârh bæ zâ lú-bòlò mó.

62 E zǝ nækukólé, shîrhá y dǝ ré tcnæ mó gé tú e lyǝ, Yi jì y vwî-zwálnæ bé yé né ciná bé ñdæ Fæzhæðbá tó dwā bæ vò Pyælate sono, bæ wò mò: 63 "Yó-cábal, né lyîrh bæ kòmò w kòbó gé y'à gwǝ ñwéné yi ní, ò y'à wò b'ò gæ cùwè, ò m'a k'a bwîrhì ò dwā nètò yùwè. 64 Ræmyé ce, pæ nyí bæ yili lú-bòlò mó næ, kcn m'e yí dwā né nètò yá, mùnì ga ñ kwā-lyi bí bàk'a b'e vùr mò, bæ zǝ bæ wò lyi bí ni bæ ñ bwîrhì n du cùurì wé yé. Kcma bé bæmyé m'a yè yò du nǝyáá bé."

65 N wò bæ: "À zhe á kwā shædéesè. Zhælnæ á ce bæ yili lú-bòlò mó næ ñdæ ámyé gé n'a yâl né."

† "Magædala lyi bàkó Mare". Wó cò òdù ò yil Magædala. Wó òmyé wé Mare yà ñ shí ní. Wó Mare mó ñmyé bæ n'ê byè bæ Mare Madalé. †† Zhwifubá y'à n'ê kwi bæ lú-bòlà bé pyò nèbân næ. Bæ y'à t'â kwi bí bæ zul tǝ yé. Wó lîrh bæ n'ê lîrh pyò w ñdæ myélé ta, bæ zǝ bæ shar nækulu nâmpöp bæ m'e pyi mæ nyí ni.

66 Bæ zhîr bæ vò bæ kwærhæ nækulu w bæ pyi cènè, bæ cinì bæ cí mycrhcó né, bæ zǝ bæ cí yilnè bé mæ nyí ni.

Kana bé zhèl bæ pwírí Yezu tènè lú-bòlò mó wé yé

(Marke 16.1-10; Lwiki 24.1-12; Zhã 20.1-10)

28 Shîrhá y dǝ ré zǝ nækukólé jèmaásé yùwè, Magædala lyi bàkó Mare, ñdæ Mare mó dō mó pyè pyè bæ zǝ bæ la vò e byélé lú-bòlò mó næ. 2 Ce y zhízhi e zhízhi dǝ dǝ. Cinu màléka shí dǝ e bæ e byíbyílí lú-bòlò mó nækulu w e cí sarh næ, e jòm ò yó. 3 È y'à n'ê jájèmè ñdæ wó dwà è n'ê lyályó ta. È gændé y'à nyé nâmpwé pwé'pwé. 4 Byèbé bà y'à n'ê yili lú-bòlò mó næ mó gé næ màléka yá, ywè zæ bæ, bæ didi, bæ jîrh ñdæ cùurì ta.

5 Kana bé gé yúwá, màléka y wò bæ: "Ámyé bàk'a dūr ywé yé. À yǝ bæ wó Yezu mú bæ pæpa dâ-jcrhó w yó mó á n'a pyà. 6 N tènè nyòndò yé; ñ bwîrhì ñdæ ñ gé yà ñ wò né. Bàna á nyí ñ gé yà ñ pyé má, 7 s'á wò á byili ñ kwā-lyi bí ni làlà bæ nyí ñ bwîrhì n zǝ n du cùurì wé, sæ ñ tó yé ñ la Gælige. Wó gàà bæ m'a næ mæ né. Wó nyí rí ræmyé à y'à zhe à la ába byilu."

8 Kana bé zhîr bòlò mó nyí ni làlà. Ywè ñdæ wu-nyò nánfìlò y'à zhe bæ. Bæ dūr bæ la vò bæ cí nyí rí Yezu kwā-lyi bí ni. 9 Yezu zǝ n jæl bæ n wò: "A zǝ ába."

Bæ yí ñ nyí ni bæ wùlì ñ yé né, bæ zhe ñ nèsé næ, bæ n'ê cèrhé mo. 10 N zǝ n wò bæ: "À bàk'a dūr ywé yé. Zhæl-næ á byili à nyána bé næ, bæ bæ zhîr bæ vò Gælige. Wó gàà bæ m'a næ næ né."

Bæ pæ shædéesé nyí bæ sè bàk'a wò bæ Yezu bwîrhì yé

11 Kana bé gé y'à ñwéné sómá yó bæ la yi ní, byèbé bæ y'à n'ê yili lú-bòlò mó næ mó jàlà zhîr bæ vò cæ w wa, bæ byili kcn dèbé gako ræ wèrhé mó Yi jì y vwî-zwálnæ bé yé né ciná bé næ. 12 Yi jì y vwî-zwálnæ bé yé né ciná bé zǝ bæ byè nâncesé, bæ jòm dwā yó, bæ zòm nyí ràdù, bæ pæ wársæ nánzhæzhǝ shædéesé næ, 13 bæ zǝ bæ wò sè: "Wálna bæ ñ kwā-lyi bí tó cæcè næ bæ b'e vùr mò lú-bòlò mó wa ñd'a dǝ. 14 Cæ w cábal mó gæ nyèè ræmyé, ná m'â wèrhé ná gé wò né, ná zòm ñdæ mæ, mùnì ga yò bàk'a jòm á yó w yé."

15 Shædéesé zwé wársé, sæ wèrhé ñdæ bæ gé pæ se nyí ní mú cici. Zòmà né næmyé j'a làà Zhwifubá sono kcn m'e yí zà.

Yezu twí ñ tùnùmá bé

(Marke 16.14-18; Lwiki 24.36-49; Zhã 20.19-23; Tùnùmá bé 1.6-8)

16 Yezu kwā-lyi bí shí ñdæ mædù y zhîr bæ vò Gælige, bæ jì pyò w ñ yà ñ byili bi mú yó. 17 Bæ gé tú bæ næ mæ, bæ wùlì ñ yé né bæ cèrhé mo, sæ bæ jàlà y'à n'ê ce tâtòná. 18 N zǝ n yí bæ nyí ni, n zòm ñdæ bæ n wò: "Bæ pæ næ kcn gako pyèlè dǝ ñdæ ce yó. 19 Ræmyé yilæ, zhælnæ á ce tænesé gako lyi bí jîrh à kwā-lyi, s'á pæ bæ nǝ-shc, Da ñdæ Byí ñdæ Eshîrhæ náacènè yil yilæ, 20 s'á cèrhè bæ kcn dèbé gako à byili ába mó, bæ zwé rà nyí. Sæ nyîna à ñwéné ñd'ába dǝ gako kcn la m'e yí lû zhǝ."

²⁶ E zē e vuvũ bal mó, e mà wìrhí nánfwèlè, e du rí wé.
²⁷ Κον jàr lỳ bì gako dḗ dḗ, bæ zḕ bæ n'è bwèrh dwā̀ bæ zhe: “Bàkón yò òdà kòbò èta mó? N ná rí cèrhè kàrmò nándùl òdà lò mòbò rí zhe òwòncò ta. N ná rí pè nyí nàcìlsi námməlwálsə mye ne, sə shèné sə zwè rí nyí ni.”
²⁸ Yezu yil lé pú e du rə yí Gəlile tənà y gako wé lalà.

Yezu wárh nəbwàna nánzhəzhǎ
 (Məco 8.14-17; Lwiki 4.38-41)

²⁹ Yezu zē n shər dwā̀-gùlú jì y wé, rímyě òdà Zhake òdà Zhā̀ vò Shəmo òdà Andəre sò kèlé wa. ³⁰ Sə Shəmo cǎ-ké mó yala y'á shé rí pyé tḗ. Yezu gə yúwá, bæ j'a zòm nəbwé mó yò òdà mo. ³¹ N yí rí nyí ni, n zə rí jé nè n zhě mo dḗ. N yala né k'a só, n zē rí ná rí tene be.
³² Yí rí gə tú rə zù, ce y n'è byíbyílí, lỳ bì zə bæ nəb-wàna bé gako òdà byèbé nàcìlsi námməlwálsə y'á zhe be mó gako, bæ m'è bæ Yezu sò. ³³ Cə w lỳ bì gako y'á tú dwā̀ yó bwərà y nyí ni. ³⁴ Sə rí wárh bæ nəbwàna bé dwí gako, n jì nàcìlsi námməlwálsé. Sə sə gə y'á yé rí gə wó lò ná-dwí yil mó ce, rí yà rí tá rí yé sə zòm yé.

Yezu bwəl yò-ècòndò nyí rí Gəlile tənà y wa
 (Lwiki 4.42-44)

³⁵ Yezu dùlí nəkòkólé shā́ shā́ n zē n du òdà ce y gwě yə wárh yé, n vò èpòlò wə, lò gə tənè məgǎ, rí ná rí ce Yí. ³⁶ Shəmo òdà rí tó-dwā̀ bé zḕ bæ n'è pyà mò.
³⁷ Bə gə tú bæ nə mo, bæ wò mò: “Lỳ bì gako n'è pyà mó.”
³⁸ N zē n wò be: “Bàna ná vò jàà dō wə, cə-bwálsé sə òwéné bwəlbwəl mó wé, mùni ga a bwəl yò-ècòndò nyí rí gəà mye, bæ wó rəmyé yil à túwá.”
³⁹ N zhír n byéle Gəlile tənà y púlápúlá, rí má rí bwəl yò-ècòndò nyí rí bæ dwā̀-gùlú jìsì wé, sə rí yà rí ná rí jì nàcìlsi námməlwálsə.

Yezu wárh nɔ cəbal mədù
 (Məco 8.1-4; Lwiki 5.12-16)

⁴⁰ Dḕ rədù, nɔ cəbal mədù tú Yezu sono, n jòm rí nəd-wóné yó, n wùli rí yé né, n lwəl mò n wò: “Kɔn gə wó n búlə, n wó n wárh ne a jírɔ wárhgáá.”
⁴¹ N nòndò zə Yezu, n cèlè rí jé n dwərh mò, n wò: “Kɔn wó à búlə. Wárh rí jírɔ wárhgáá.”
⁴² Rəmyé yó cìcì, nɔ w zhè, n jírɔ wárhgáá.
⁴³ Yezu zē n gwirhi rí yé, n zòm òdà mo n wò: ⁴⁴ “Zhəl, sə dḕ n cìnə. Bàká shèné rí wò lò lò nè yé, sə vò rí byili n cìn Yí jì y wí-zwəlɔnə mó ne, sə pə kɔn n gə wárh rí jírɔ wárhgáá mó yilə, òdà Muiiisi gə ké nyá né sébé ré wé n byili ní. Rəmyé m'a yə zhən kɔna, rə n'è byili lỳ bì gako ne bæ n wárh.”
⁴⁵ Sə bal mó gə zhír, rí bwəl yò w n ce dḕ n byili. Rəmyé ce Yezu yà rí ká rí wàr rí ná rí zwì cɔ w wa, òdà è gə də shéé rí shèè yé. N yà rí òwéné gɔ sono, lò gə tənè məgǎ, sə lỳ bì y'á n'è shí jààsé gako w bæ twí rí sono.

Yezu wárh gwàna èdù
 (Məco 9.1-8; Lwiki 5.17-26)

2 Dwā̀ màngelé rəmyé kwā̀ né, Yezu ká n bæ Kapernaom. Lỳ bì lwar bæ rí òwéné kèlé wa, ² bæ zḕ bæ bæ

nánzhəzhǎ bæ sú jì yá, bæ dàl bæ zhí pwè nè. Bwəl y'á k'è tənè tútwí-ènyí rí ni yé. N zḕ rí ná rí byili bi Yí zòmè ré.
³ Rəmyé yó, lỳ jàlà y'á zə bal mədù rí wó gwàna bæ m'è bàn rí sò. Wó lỳ bəna bæ y'á zhí mu. ⁴ Lỳ-zhā̀ bé ce bæ y'á wàr bæ la zə mo bæ yí Yezu yé né yé. Bə zḕ bæ sūr bəl lyarh ré wa, bæ tó gəà bæ só mo tḗ Yezu gə zhí məgǎ mó òdà rí pyòndò w ga.
⁵ Yezu gə pwírí bæ zhí mu, n zḕ n wò gwàna y ne: “À byí, n nɔ n yə-bəlwáálé súbri.”
⁶ Muiiisi nyá né byilnə bé byèbé bæ y'á jé gəà mó zḕ bæ n'è búl bæ wé bæ zhe: ⁷ “Byè yil bal mó mòbò ná rí zòm èta, rí ná rí túrh Yí. Lò wó rí pè yə-bəlwáálé súbri, òdà è gə də Yí dúdú?”
⁸ Yezu lwar bæ wun búlə né rí wé, n zḕ n wò be: “Byè yil á n'á búl èta á wé? ⁹ À gə wò gwàna y ne b'è nɔ è yə-bəlwáálé súbri, ráá à gə wò y b'è zḕ e kwè è pyòndò w e vò, wó tḕ rə wó nàna du? ¹⁰ Sə èlāsé́ á m'á lwar bæ Numbyíní Byí zhe òwòncò ce yó, rí wó rí pè yə-bəlwáálé súbri.”

N zḕ n zhízhílí n wò gwàna y ne: ¹¹ “À n'á wəl mó: zḕ dḕ rí kwè n pyòndò w rí vò jè.”
¹² Rəmyé yí ní cìcì, bal mó shí tḗ n zḕ n kwè rí pyòndò w lỳ bì gako yírɔ wə, n zhír rí la jè. Κον jàr bæ gako dḗ dḗ, bæ zḕ bæ n'è cèrhé Yí bæ zhe: “Ná gwě yə rəmyé èta mó dwí rí ne gaga yé.”

Levyi yě kɔn gako ne n tó Yezu ni
 (Məco 9.9-13; Lwiki 5.27-32)

¹³ Yezu ká n vò Gəlile mwé y yó. Lỳ nánzhəzhǎ y'á n'è zhəl rí sono, n zḕ rí ná rí cèrhè bè kàrmò. ¹⁴ N zhír gəà rí ná rí lyé, n nə Aləfə byí Levyi rí jé myəl-kwā̀ndé zò jàà wà. N wò mò: “Zḕ rí tó ne.” Levyi shí tḗ n zḕ n tó mo.
¹⁵ Rəmyé kwā̀ né, Yezu zḕ rí jé Levyi sò rí ná rí jí kùjú. Myəl-kwā̀ndé zwennə nánzhəzhǎ òdà lỳ byèbé bæ n'è wèrhé yàayàà bæ t'á zwè Yí nyá né y'á tú bæ tó rí nyá òdà rí kwā̀-lyì bì ni bæ n'è jí. Bə y'á já dḗ dḗ bæ n'è tó mo.

¹⁶ Fərezhḗbá byèbé bæ wó Muiiisi nyá né byilnə bé mó gə pwírí Yezu tó myəl-kwā̀ndé zwennə bé òdà lỳ byèbé bæ t'á zwè Yí nyá né mó ne rí ná rí jí kùjú, bæ bwərh rí kwā̀-lyì bì bæ wò: “Byè yil á yó-cəbal mó tó myəl-kwā̀ndé zwennə bé òdà byèbé bæ t'á zwè Yí nyá né mó ne rí ná rí jí?”
¹⁷ Yezu gə nyèè rəmyé, n wò be: “Lỳ byèbé bæ zhe bəsàzùlí bæ lýtúwír tum zhe yé. Wó byèbé bæ wó nəb-wàna mó bæ zhe rí tum. È də wu-cángá cìnə à tú byǒ yé. Wó yə-bəlwáálé cìnə à tú byǒ.”

Lỳ bì bwərh Yezu nyi-lyóó shò-kwā̀ né
 (Məco 9.14-17; Lwiki 5.33-39)

¹⁸ Dḕ rədù, Zhā̀ kwā̀-lyì bì òdà Fərezhḗbá y'á lyè bæ nyí. Lỳ zḕ bæ bà, bæ bwərh Yezu bæ wò: “Byè yil Zhā̀ kwā̀-lyì bì òdà Fərezhḗbá kwā̀-lyì bì n'è lyè bæ nyí, nmyé kwā̀-lyì bì zḕ bæ t'á lyè bæ nyí?”
¹⁹ Yezu wò be: “À n'á búl bæ lò kḗ-jú gə òwéné, n zḕ n byè lỳ, bæ wó bæ m'a yí gəà bæ lyè bæ nyí, ké mó byal mó já rí gwě òwéné òdà be? À t'á búl yé. Ké mó byal mó

gə gwě ɲwéné ɲdá be, bæ wàr bæ m'a lyě bæ nyí yé.
 20 Sə dē ɲwéné rà bànà, bæ m'a vùr kē m' byal m' bæ wé. Rəmyé yi ní, bæ m'a zē bæ lyě bæ nyí.
 21 "Bə t'ā kwè kāmà-jě nándwə bæ m'é pwí gàn-dó yé. Bə gə zə y bæ pú wə, kāmà-jě y nándwə y m'a vwě gàn-dó w e kwerhe e kār w dwini shāā ga.
 22 "Bə t'ā kwè sà-bùlú bæ ce nà-bòlsè nándwərh wé yé. Bə gə co w né, ò m'a púrh nà-bòlsé, ò cìcì mú ló tē', nà-bòlsé mye j'á cò. Sà-bùlú w' nà-bòlsé nándùrh wé bæ mē sə bæ ce w né."

Numbyíni Byí cǐ shirhá dē ré
 (Məco 12.1-8; Lwíki 6.1-5)

23 Shirhá dē ràdù yùwə, Yezu ɲdá n kwā-lyi bí y'á tò kálse wé bæ n'é lyé. E j'á y'á w' f' yí. N kwā-lyi bí zē bæ jì kùr bæ n'é ké jíjí rí sómá y nyí ni mú.
 24 Farezhēbá zē bæ w' Yezu ni: "Nyíwé, w' byè yil n kwā-lyi bí n'é wèrhé kɔn dēbé lò bæ sómá zhe sə n wèrhé shirhá dē yùwə?"
 25 Yezu w' be: "Á gwě yə kɔn dé tēbé Dəvyidi wèrhé nɔrh m' gá y'á tú è zhe nmyé ɲdá n tó-dwā bé, e jà ka-ka y'á tēné bæ la jú mú karmə gaga nà? 26 N zù Yi jù wə, n kwè búru w bæ y'á pɔ Yi ni mú n dǔ. E jà w' vwǐ-zwəl-nə bé dúdú bæ y'á zhe sómá bæ w' bæ dòm wə. W' Aby-ataare n y'á n w' vwǐ-zwəl-nə bé yé né ciná bé gako náncə rəmyé yi ní. Dəvyidi kwè búru w n dǔ, n dàl n pə n tó-dwā bé mye nə bæ dǔ."
 27 Yezu zē n súlí n w' be: "Yi wèrhé shirhá dē ré numbyíni yilə, sə rà yə numbyíni wèrhé shirhá dē ré yil yé.
 28 Èta, Numbyíni Byí cǐ shirhá dē ré mye."

Yezu wárh bal mādù n jě y'á cùwə
 (Məco 12.9-14; Lwíki 6.6-11)

3 Rəmyé kwā né, Yezu ká n vò dwā-gùlú jì y wé. Bal mādù yà n ɲwéné gāà n jě y'á cùwə. 2 Sə byèbé bæ y'á ɲwéné gāà m' y'á n'é yāl bæ cǐ yò Yezu yó wə. Bə zē bæ n'é myélé mɔ, bæ la nyí ɲdá n gə mà n wárh bal m' shirhá dē ré yùwə.
 3 Yezu w' bal m' n jě y cù mú ni: "Zē n zhì dē lyi bí gako yé né."
 4 Yezu zē n bwərh lyi bí n w' be: "Shirhá dē ré yùwə, lò zhe sómá n wèrhé cènè ráá lwelə? N w' n vwārh numbyíni myəl, ráá n jər è myəl?"
 Sə bæ yə lyár bæ kaka yé. 5 N zē n nyí bæ gako. N lyim zē, n wu zhìlì dē dē', bæ wu-kùlìl yilə. N zē n w' bal m' né: "Cèlè n jě yá." N cèlè yə, e j'á k'a b'è jàà y wa.
 6 Farezhēbá zē bæ du pwè nè, làlà ɲdá bæ zhəl bæ nə Erɔɔde lyi bí, † bæ la pyà bæ gə m'a tó né bæ zə Yezu bæ gu.

Lyì nánzhəzhǐ y'á n'é twí Yezu sono

7 Yezu ɲdá n kwā-lyi bí zhǐr bæ vò Gəlile mwé y yó, sə lyi nánjəjóló y'á shí Gəlile ɲdá Zhidə 8 ɲdá Zhərazəlem ɲdá Yidume, ɲdá ceme né nyèbé nə ɲwéné Zhərdē bwí y èpákè m' ɲdá nyèbé nə ɲwéné Tiiri ɲdá Sədǔ sarh nə

† "Erɔɔde lyi": w' Zhwifubá jàlà bæ y'á ɲwéné pyǔ Erɔɔde kwā, bæ n'é yāl sə Erɔɔde dwí lò zwè lò mó m' b' b' Orɔm lyi bí y'á ce n bæ n' cǐ bæ tənà y m' jàà yá.

m' wé, bæ du bæ tó mo. Bəmyé gako y'á nyèè tēbé n nə n wèrhé m' yò. W' rəmyé è ce, bæ zē bæ bæ n sono. 9 N w' n kwā-lyi bí ni bæ bæ tene bú-bwəl ràdù bæ pǔ, m'ni ga lyi bí bə'k'a pyéné m' yé. 10 N gá y'á n nə n wárh lyi nánzhəzhǐ m' ce, lyi bí byèbé gako bæ y'á w' nəbwānà m' y'á n'é jènè dwā, m'ni ga bæ ɲwéné bæ dwərh mò.
 11 Nəcǐlsí námmləwálsé gə nɔ mɔ, sə tu n yé né sà n'é w'rh sə zhe: "N w' Yi Byí." 12 Sə Yezu y'á n nə n jì sí búlú, n nə n pə se nyí bæ sà bə'k'a ce bæ lwar n gá w' né yé.

Yezu cǐr n kwā-lyi bí shí ɲdá bəlyè n ce bæ yə n tùntúmá
 (Məco 10.1-4; Lwíki 6.12-16)

13 Yezu zē n jì pyò òdù yó, n byè lyi bí byèbé n nə n yāl m' bæ bæ n yala nə. 14 N zē n cǐr lyi shí ɲdá bəlyè bæ wé n ce bæ jǐrh n tùntúmá. N cǐr be m'ni ga bæ yə né ɲdá mɔ, sə n twí bì bæ bwəl yò-ècɔnɔ nyí rí, 15 n pə be ɲwɔnɔ m'ni bæ jì nəcǐlsí námmləwálsé.
 16 Nyína byèbé shí ɲdá bəlyè y n cǐr mó yilə né: Shəməɔ m' m' b' Yezu co n yil bæ Pyere m', †† ɲdá Zebede byā bé Zhake ɲdá Zhā (Yezu co bæ yə-lyərse bæ Bwanerzhe; rəmyé n'é yāl e byili bæ bæ nyé ɲdá dwā-gùlú ta), 18 e súlí Andəre ɲdá Shilipu, ɲdá Bətələmyi, ɲdá Məco, ɲdá Tɔma, ɲdá Aləfe byí Zhake, ɲdá Tade, ɲdá yəwāl ciná bé gùlú w lò mādù n yil Shəməɔ, ††† e súlí Zhidə Esəkarəyɔte, m' b' n myini Yezu n pə bæ zə m'.

Yezu jì nəcǐlsí námmləwálsé ɲdá Yi jàn
 (Məco 12.22-32; Lwíki 11.14-23; 12.10)

20 Rəmyé kwā né, Yezu zē n vò kélé wa. Lyi nánzhəzhǐ k'é bæ dwā yó. Rəmyé ce nmyé ɲdá n kwā-lyi bí k'é bæ yé zhe sə bæ jí kùjú mye cìcì yé. 21 N dwí lyi bí gá nyèè rəmyé, bæ w' be: "Dəga n yó w' n'ò yāl o zhǐr." Bə zē bæ bæ, bæ la zə mɔ bæ m'e vò kwā né.
 22 Muiyisi nyá né byilnə bé bæ y'á shí Zhərazəlem bæ bæ cɔ w wé gāà m' y'á n'é wəl bæ w' nəcǐlsí námmləwálsé pyǔ Bəzəbul †† n zhe mo. Jàlà mye y'á n'é wəl bæ w' nəcǐlsí pyǔ m' jàn n m' n' n' n' jì sí.
 23 N zē n byè bè, n jì səswalá n pə be n w' be: "Shətana m'a wèrhé etər e jì Shətana? 24 Tənà èdù lyi gə pɔr dwā nə bæ n'é bwí dwā, tənà y èmyé t'ā la zhǐ e yə tənà yé.
 25 Èta mye, kélé èdù lyi gə pɔr dwā nə, bæ n'é bwí dwā, kélé y èmyé t'ā la zhǐ e yə kélé yé. 26 Shətana gə zē e k'ā n'é bwí ɲdá è cìcì, èmyé yò zhìlì; è pyèlè ré t'ā la zhǐ yé.
 27 "Lò wàr n' m'a zù nəjàl-bal sō kélé wa, n pwà n jě-kɔn dé, ɲdá n yə jèrè n lyé mo n cǐ tē' yé. Sə n gə lyé mo, n w' n' m'a pwà n jě-kɔn dé gako."
 28 Yezu ká n súlí n w' be: "Zhənà, à n'ā wəl ába: lyi bí w' bæ m'a nə bæ dwáé ɲdá bæ tùrhí tēbé gako bæ n'é tùrh Yi mú sǔbri. 29 Sə lò m' b' n tùrh Eshirhə náàcɛnè, n wèrhé yə-bəlǐl k'òb' ò bæ sǔbri zhe gaga, sə yə-bəlǐl w' òmyé b'a mē n yó w' dē gako."

†† "Pyere" kùr w' n' nəkulu. ‡ "Yəwāl ciná bé gùlú w' y'á w' Zhwifubá lyi bæ y'á n'é yāl bæ jì Orɔm lyi bí ɲdá jàn bæ nyé né yilə. Bə t'ā yāl sə dwí dō b'e cò bæ nyé né yé. †† "Bəzəbul": w' Shətana bæ n'é byè èta. W' è gá w' nəcǐlsí námmləwálsé pyǔ m' è ce bæ ce y' yil lé rəmyé. Gwé Məco 12.24 mye wé.

³⁰ Wó bə gá wò bə wó nəcílí námməlwèlé è zhe mo mó è ce n zòm èta.

Byě bə wó Yezu dwí-lyì zhèn zhènà?
(Məco 12.46-50; Lwíki 8.19-21)

³¹ Yezu da-byâ bé ñdá n ná zě bə bə. Bə zhì pwě nè, bə twí lò bə n byě mo n pə be. ³² N yí ñdá lyì-zhâ bé jě bə kákéle mɔ, n wò mɔ: “Nyí ñ ná ñdá ñ da-byâ bé zhì pwě nè bə n'è yâl mɔ.”

³³ Yezu zě n wò be: “Mɔ n wó à ná mɔ? Byě bə wó à da-byâ bé?”

³⁴ N zě n pyìrhí n byili lyì bí byèbé bə jě bə kákéle mɔ mɔ n wò: “Nyí à ná mɔ ñdá à da-byâ bé. ³⁵ Lwarna bə lò mɔbɔ gako ñ nə ñ wèrhé Yi pùbùlè, wó ñmyé ñ wó à da-byì, ñ wó à nəkó, ñ wó à ná.”

Twá-dùrnə səswalá
(Məco 13.1-23; Lwíki 8.4-15)

4 Rəmyé kwā né, Yezu ká n ji kùr n ná n cèrhè kàr-mò lyì bí ni mwě y yó. Lyì nánzhəzhǎ zě bə bə ñ sono, sə bə gá y'á já d'è d'è mɔ ce, n zě n zù bǔ-bwəl ràdù wə, rə y'á ŋwéné mwě y wé, n jòm t'è. Lyì-zhâ bé gako zě bə zhì bù-cù w yó.

² N zě n zə səswalə n mə n cèrhè bè wě nánzhəzhǎ, n zhe: ³ “Cilinə: bal mədù n ya n du n la n twá dú. ¹⁴ N gá yú n ná n dwì, jíjì byâ bé jàlà ló t'è sómá y nyí ni. Kúmsi bə sə jí rə gako. ⁵ Bə jàlà ló pàtá yó, shó y'á bə já gàà d'è d'è yé. Bə lyì lalà, shó w gá y'á bə já mɔ yilə. ⁶ Sə nənýónó w gá byil o mà rə, rə k'a cì, rə nèsé gá y'á bə já mɔ yilə. ⁷ Bə jàlà ló sɔr jàà wə. Rəmyé ñdá sɔcré ga tó dwā rə lyì. Sɔcré byì rə pyéné jíjì rí, rə yə byâ ce yé. ⁸ Bə jàlà ló ce kèbé è càn wé, bə lyì, rə byì rə ce byâ nánzhəzhǎ. Jíjì ywé jàlà ce byâ shá-ètò shá-ètò, jàlà ce shí-shəldù shí-shəldù, jàlà ce zòm zòm.”

⁹ Yezu zě n súlí n wò: “Lò ñ la cilu, sá cili.”

¹⁰ N gá tú n kɔl n yě lyì-zhâ bé ne n vò n zhì kwā né n dúdú, lyì bí byèbé bə y'á zhì bə kákéle mɔ mɔ, e súlí n kwā-lyì bí shí ñdá bəlyé y zě bə bwərh mò səswalá y kùrə. ¹¹ N zě n wò be: “Yi ce ámyé yé rə pyèlè ré ywé né nə shèè mó kùrə. Sə è gə wó lyì bí dwā bé yilə, à n'á by-ili bəmyé ne ñdá səswalə, ¹² muni ga, ‘Bə gə n'è nyí mye, sə bə bək'a nə yé; bə gə n'è cili mye, sə bə bək'a nyèè nə kùrə, bə pyìrhí bə wun bə k'a b'á sō muni Yi pə be súbri yé.’”

¹³ N zě n zhízhílí n bwərh bè n wò: “Á yàl səswalá y kèbé kùrə? Etər á nə b'á tó né á lwar sə dwā bé kùrə?”

¹⁴ Twá-dùrnə mó wó Yi zòmè ré n ná n dwì. ¹⁵ Lyì jàlà n'è cili Yi zòmè ré, sə Shətana n'è twí lalà e vùr zòmè ré bə y'á zwè bə cí bə wé mó. Bəmyé mó nyé ñdá sómá nyí rí ta.

¹⁶⁻¹⁷ “Jàlà n'è cili Yi zòmè ré, bə pú e zwè de lalà ñdá wu-nyǎ. Sə rəmyé kwā né, bə t'á pyéné bə yě de rə jòm bə wé rə pə nərh yé. Bə n'è zwè nyí kùr yó, sə zwini ráá nònò gə tú Yi zòmè ré yilə, bə n'è ge bə wun lalà. Bəmyé mó nyé ñdá pàtá y yó mó ta.

† Zhwifubá sō, rəmyé yi ní, bə y'á t'á dwì twá né ñdá nə sō mó ta yé. Bəmyé wó lé bə y'á n'è le bə jíjì rí; bə t'á dwì rì yé.

¹⁸⁻¹⁹ “Jàlà n'è cili Yi zòmè ré. Sə rəmyé kwā né, lū w kòbɔ twálá né, ñdá ò nəcèndé shil, ñdá shilə dwā nánzhəzhǎ n'è twí nə zwì bə wé, nə pyéné Yi zòmè ré, rə t'á ce byâ yé. Bəmyé mó nyé ñdá sɔcré jàà y ta.

²⁰ “Jàlà n'è cili Yi zòmè ré, bə zwè de bə cí bə wé, bə zě bə ce byâ. Bə jàlà ce byâ shá-ètò shá-ètò, jàlà ce shí-shəldù shí-shəldù, jàlà ce zòm zòm. Bəmyé mó nyé ñdá ce y kèbé è càn mó ta.”

Pàntémé səswalá
(Lwíki 8.16-18)

²¹ Yezu zě n ká n wò n kwā-lyì bí ni: “Bə y'a kwè pàntémé bə pú nəbwéné kùr wə, ráá bə cí pal kùr wə? È dà pàntémé jàà w bə y'a cí y ní? ²² Zhənà, kaka tənè rə shèè, rə t'á la pwě nè du yé. Kaka mye tənè bə yàl, bə t'á la rə lwar pamparɛɛ yé. ²³ Lò ñ la cilu, sá cili.”

²⁴ N ká n wò be: “Tèbé á n'á cili mú, cilinə re cènè. Zwǎ y kèbé á n'á ce è wé á pə á dwā bé ne mó, wó èmyé cìcì wé Yi m'a ce né rə pə ámye ne, sə rə m'a súlí kɔn né rə pə ába. ²⁵ Zhənà, mɔbɔ ñ zhe, bə m'a p'á n mə súlí. Mɔbɔ ñ bə zhe, bə m'a zwè tèbé nampólé y ñ zhe mó mye cìcì.”

Jíjì byâ bé bə n'è lyì bə cìcì nì mú səswalá

²⁶ Yezu ká n ji səswalá n wò: “À m'a byili ába kɔn dèbé rə n'è myerhe Yi pyèlè ré. Lò gə dù jíjì dwí ñ ce wa, ²⁷ n zě n vò ñ y'a dèè, n dúlí n zě, cəcɛ ñdá nənýónó ga. Jíjì rí n'è lyì rə zě ñdá ñ yàl kɔn gá n'è tó né yé. ²⁸ Jíjì rí n'è lyì rə cìcì nì, rə jèrə rə tò rə ce cǎ; rəmyé kwā né, wó pùrh; rə zě rə ce byâ. ²⁹ Sə rə gə byil rə zhè, bə n'è jər rə, bə wó jòrò yi rə yúwá.”

Cǔ byì nampólé səswalá
(Məco 13.31-34; Lwíki 13.18-19)

³⁰ Yezu ká n wò be: “Bəkón ná m'á m'è myerhe Yi pyèlè ré, ráá səswalá kě ná m'á m'è byili rə gá wó né? ³¹ Rə nyé dwā ñdá cǔ byì nampólé ta, è nyé nampólé du lū w bááré dɔma bé byâ bé gako. ³² Sə bə gə dù yə, è n'è lyì, e byi nánfɔl du bááré wé dé gako, e tò jèrh nánfwààlè. Kúmsi n'è twí sè cí sè jàlà è ywél mó wə.”

³³ Èta, Yezu yà n ná n tó səswalə nánzhəzhǎ denne n byili bi Yi zòmè ré ñdá bə gá y'á w' bə m'a nyèè rə kùr né. ³⁴ N yà n tá n zòm ñdá be ñdá è gə dà ñdá səswalə yé. Sə è gə wó nmyé ñdá n kwā-lyì bí dúdú, n yà n ná n byili bi sè gako kùrə.

Yezu ce zho ñdá mwě n'è zhì shéé
(Məco 8.23-27; Lwíki 8.22-25)

³⁵ Rəmyé yù w cìcì, dādèné y gá tú e yí, Yezu wò n kwā-lyì bí ni: “Bànà ná byerhe ná vò mwé y epákè.”

³⁶ Bə ce lyì-zhâ bé zhìr bə la jè. Yezu kwā-lyì bí zě bə kwè mò ñdá bǔ-bwəl lé tèbé n yà n ŋwéné rə wé mó. Bǔ-bwələ dwā mye y'á pú n kùrə. ³⁷ Zho nánfɔl zè ò n'ó ce, n'è mó zè m'è zwì bǔ-bwəl lé n yà n ŋwéné rə wé mó wə, rə n'è yâl rə sú. ³⁸ Yezu yà n pyé bǔ-bwəl lé kwā y wa, n zə yó-k'ɔ́ n kwé n yó, n d'è. N kwā-lyì bí zě bə

zhàrh mò, bæ wò: “Yó-cábal, ñ tá ñ gá né gá la cú mú ni?”

³⁹ N shí jan dé wé ñ zé, n bya zho wá, n wò mwé y nē mó ne: “Shí ñ nyí. Yé ñ sò w ne.” Zho w j’a zhízhílí o kwí. Nē mó mye zhí shéshé.

⁴⁰ N zé n wò ñ kwā-lyi bí ni: “Byè yil á n’á dùr ywé? Á gwé yè ne zhí nà?”

⁴¹ Ywé nánfìlò zé rà zhe be. Bæ zé bæ n’è wèl dwā ne: “Bal mó m̀b̀b̀ wò tər lò, zho ñd́ mwé nē mye m’è shèné ñ nyí ni?”

Yezu wárh bal m̀d̀d̀ ǹc̀l̀s̀i ǹamm̀lẁẁs̀e y’á zhe
(M̀c̀o 8.28-34; Lwíki 8.26-39)

5 Yezu ñd́ ñ kwā-lyi bí yú mwé y èpákè Zherasa lyi bí tənà y wa. ² N shí bũ-bwəl lé wé n du. Lò m̀d̀d̀ ǹc̀l̀s̀i ǹamm̀lẁẁl̀é y’á zhe já n shí lú-b̀l̀à w n du n b̀n j̀l mo. ³ Ñ yà ñ ná ñ zwé lú-b̀l̀à bé wa. Lò lò yà ñ wàrh mò ñ ná ñ lyé ñd́ nyáná mye cìcì yé. ⁴ Twər nánzhəzhə bæ y’á lyé ñ nésé ñd́ c̀b̀s̀e, bæ lyé ñ jésé ñd́ nyáná, n sá c̀b̀s̀é ñd́ nyáná né ga. Lò yà ñ tènè ñ zhe jàn ñ mà n ñwènè n zə m̀c̀ yé. ⁵ Twéé gako, cəcə ñd́ ǹnỳǹg̀ǹ ga, ñ yà ñ ñwènè lú-b̀l̀à bé wa, ñd́ pyààré wa, ñ ná ñ wùrhá, ñ ná ñ zə nákuulí ñ c̀m̀è ñ cìnè.

⁶ Ñ gá nc Yezu ñd́ ñ gwé ñwéné pyépyé, n dùr n jòm ñ ǹd̀ẁǹá yó n wùli ñ yé né, ⁷ n wùrh dé dé n wò: “Yezu, Dé c̀b̀al Byí, etər ñ ná ñ yál ñ wèrhé ne né? Á n’á lwəl mó Yi yil lé yilə, ñ b̀k̀á ǹẁǹè ǹè yé.” ⁸ Yezu yà ñ ná ñ wèl ǹc̀l̀s̀i y ni b’è du bal mó wé. Wó rəmyé è ce bal mó wò èta.

⁹ N zé n bwərth mò n wò: “Ñ yil byè?”

Bal mó wò mò: “Á yil ‘Nánjəjóló’, ná gá já mó yilə.” ¹⁰ Sə ñ yà ñ ná ñ lwəl Yezu ni bæ ñ b̀k̀á n jì ǹc̀l̀s̀i sə du bæ tənà y wé yé.

¹¹ Kùkùr nánzhəzhə y’á zhí pyò òd̀d̀ ǹb̀án ne g̀àà, rà n’è d̀m̀ g̀. ¹² Ǹc̀l̀s̀i zé sə lwəl Yezu ni sə wò: “Yé ná vò é zù kùkùrí t̀b̀é èta mó wé.”

¹³ N zé n pə se sómá. Sə du sə zù kùkùrí wé. Rə gako j’a dùr rə c̀c̀l̀é pyò w rə ló mwé y wə, rə mē g̀àà rə cì. Rə gako y’á yú m̀d̀r̀h̀è r̀l̀yè.

¹⁴ Lyi bí byèbé bæ y’á n’è yil kùkùrí ni mú dùr bæ vò e byili c̀ w wa, ñd́ cə-byísi sə ñwéné c̀ w v̀ ñè mó wé. Lyi bí zé bæ la vò bæ nyí kcn dé t̀b̀é rà wèrhé mó. ¹⁵ Bə yí Yezu sono, bæ pwíri m̀b̀b̀ ǹc̀l̀s̀i ǹamm̀lẁẁs̀é y’á zhe mó ñ surhə né k’a bæ dwā yó, n zù g̀and̀è ñ jé tē’. Ywé zə be. ¹⁶ Byèbé bæ y’á ñwéné g̀àà bæ nc yò w ñd́ bæ yírhá mó. Cí bi kcn gá tó né ñd́ m̀b̀b̀ ǹc̀l̀s̀i y’á zhe mó, ñd́ kcn gá tó né ñd́ kùkùrí mú mye. ¹⁷ Bə zé bæ lwəl Yezu ni bæ ñ du bæ c̀ w wa.

¹⁸ Yezu gá tú ñ ná ñ zwí bũ-bwəl lé wə, bal mó m̀b̀b̀ ǹc̀l̀s̀i y’á zhe mó zé ñ ná ñ lwəl mò bæ ñ mà n tó mo n vò, ¹⁹ sə Yezu yə shèné yé. Ñ wò mò: “Ká vò jè, ñ byili kcn d̀b̀é gako Cinu dùr ñ ǹǹǹ n wèrhé ñ yil mó ñ dwi lyi bí ni.”

²⁰ Bal mó zhír n vò Ceme-shí tənà y wa, n bwəl n byili kcn d̀b̀é gako Yezu wèrhé ñ yil mó. Kcn jàrh lyi bí gako dé’ dé’.

Yezu wárh kē, n jà n bwírhi kē-byí èd̀d̀
(M̀c̀o 9.18-26; Lwíki 8.40-56)

²¹ Yezu zé n zù bũ-bwəl lé wə, n byerhe n ká n vò mwé y èpákè, ñ zhí mwé y bũ-c̀ w yó. Lyi nánzhəzhə zé bæ bæ ñ sono. ²² Dwā-g̀l̀l̀ jì yó-cábal m̀d̀d̀ mye zé n bà, ñ yil Zhəyiiri. Ñ gá nc Yezu, n tu ñ ǹd̀ẁǹá yó, n wùli ñ yé né, ²³ n lwəl mò ñd́ ñ wu gako n wò: “Á b̀k̀ó bæ jàn zhe, ñ ná ñ yál n cì. Bə zə ñ jé ñ dwərth mò, m̀ǹǹ ga n wárh n nə ñ cìnè.”

²⁴ Yezu zhír n tó mo ñ la. Sə lyi nánjəjóló y’á tó, bæ y’á n’è pyéné m̀c̀. ²⁵ Sá nyí kē m̀d̀d̀ yà ñ ñwéné g̀àà, ñ yà ñ tu yó, o wèrhé byinə shí ñd́ ǹl̀yè ñd́ ò n’ò lyèè mò.

²⁶ Ñ yà ñ ǹẁǹè dé’ dé’ lyitwərá nánzhəzhə j̀d̀ wà, n zhili ñ jé-kcn dé gako n mə n shili ñ cìnè, sə ñ yə wárh yé. Címí y gaga mó j’a kwerhe è n’è nyááse. ²⁷ Ñ gá nyèè bæ n’è zòm Yezu yò, n zé n bæ n tó kwā né n zù lyi-zhà bé wé, n jéè jéè lyi bí n yí n tó Yezu kwā né n dwərth ñ kàmə-zwí y ni, ²⁸ bæ ñ yà ñ ná ñ téré ñ wé ñ zhe: “Bá à gə dwərth ñ kàmə-zwí y ni mye cìcì, à m’á wárh.”

²⁹ Rəmyé yi ní, jal mó m̀d̀ y’á n’è dwi mú j’a zhízhílí m̀ kwí kùr yó. N já n tó ñ yala né wé n lwar bæ ñ címí y zhè.

³⁰ Rəmyé yó cìcì, Yezu já n lwar bæ jàn shí ñ yala ne rə shár. N pyírhi lyi-zhà bé cəcəl wə, n bwərth n wò: “M̀ l̀ò ñ dwərth à kàmə-zwí y ni?”

³¹ Ñ kwā-lyi bí wò mò: “Ñ nə lyi bí gá n’è pyéné mó né, ñ já ñ ná ñ bwərth bæ wò m̀ l̀ò ñ dwərth mó?”

³² Yezu zé n pyírhi n nyí lyi bí bæ kákélé m̀c̀ mó wé, ñ la mə n lwar lò yil ñ wèrhé èta mó. ³³ Ywé y’á zhe kē mó, ñ ná ñ kəkə, ñ gá yà ñ yé kcn d̀b̀é rà wèrhé ñ yala né wé mó yilə. N twé n yí Yezu yala ne, n tu ñ ǹd̀ẁǹá yó, n wùli ñ yé né, n byili mu ñ wu pamparēē.

³⁴ Yezu zé n wò mò: “Á b̀k̀ó, ñ gá zhí Yi ni mú ce, ñ nc ñ cìnè. Címí y è y’á zhe má mó zhè. Zhəl ñd́ yə-z̀l̀l̀.”

³⁵ Rəmyé yó, lyi shí dwā-g̀l̀l̀ jì y yó-cábal mó s̀d̀ k̀l̀é w bæ bæ ñd́ Yezu gwé né ñ zòmà, bæ wò dwā-g̀l̀l̀ jì y yó-cábal mó ne: “Ñ b̀k̀ó mó tènè yé. B̀k̀ǹ yil ñ b’á ká lyèè yó-cábal mó?”

³⁶ Sə Yezu yə bəmyé zòmà né cili yé. N zé n wò dwā-g̀l̀l̀ jì y yó-cábal mó ne: “B̀k̀á dùr ywé yé. Ñmyé wíri ñ zhí ni.”

³⁷ Ñ yə shèné lò d̀ tó mo, è gə də Pyere ñd́ Zhake ñd́ ñ da-byí Zhā. ³⁸ Bə gá yú dwā-g̀l̀l̀ jì y yó-cábal mó s̀d̀ k̀l̀é wa, Yezu pwíri lyi bí n’è kùrhá, bæ n’è wùrh bæ m’è ce sò dé’ dé’.

³⁹ N zù kélé wa, n bwərth bè n wò: “B̀k̀ǹ s̀ò á n’á ce èta mó? Byè yil á n’á kùrhá? B̀s̀b̀ẁl̀é y wò dé è dé. È yə cì yé.”

⁴⁰ Lyi bí zé bæ n’è m̀ǹ mò. N ce bæ gako du pwé nè, n zé n zə b̀s̀b̀ẁl̀é y da ñd́ è ná ñd́ ñ kwā-lyi bí b̀t̀ò y bæ tó mo, n mə n zù jì y k̀b̀é b̀s̀b̀ẁl̀é y pyé è wé mó wə. ⁴¹ N zə b̀s̀b̀ẁl̀é y jé nè, n wò ya: “Təlita kum!” (Rə kùr wò: “Á b̀k̀ó, à n’á wèl mó, zé dé!”)

⁴² Rəmyé yó cìcì, b̀k̀ó mó já n shí tē’ n zé ñ ná ñ zhèlè. Lyi bí gá nc rəmyé, bæ wun zé dé’ dé’. B̀k̀ó mó yà ñ zhe byinə shí ñd́ ǹl̀yè. ⁴³ Yezu zé n gwírhi ñ yé, n pə be

nyí bà bà bàk'a shèné lò lò lwar yé. N zè n súlí n wò be: "Pana mo kùjú n jí."

Nazarete lyi bí yà Yezu zòmà né zwè yé
(Mæco 13.53-58; Lwíki 4.16-30)

6 Rèmyé yó, Yezu zhír n vò n da-dò, sà n kwā-lyi bí y'à tó mo bà vò. ² N zè n vò dwā-gùlú jì y wé shìrhá dè ré yùwà, n ná n cèrhè kàrmò lyi bí ni. Kɔn jàr lyi bí byèbé bà y'à n'è cili n zòmà né mó nánzhəzhǎ, bà zè bà n'è wàlà: "Yè mǎbò nɔ zòmà né nyèbé èta mó né? Yè n nɔ surhə né mye èta mó né? Sə màmyaarhé tèbé n ná n wèrhé mó, yè n nɔ re né? ³ È dè Mare byí mú n ná n shəl dàaré mó nà? È dè nmyè n wó Zhake òdà Zhoze òdà Zhidə òdà Shəmo da-byí mú nà? È dè n nəkwa bé bà tó nába bà ηwéné nyònò nà?"

Wó rèmyé è ce bà y'à t'á zwè Yezu zòmà né yé. ⁴ N zè n wò be: "Bà n'è nyàm Yì nyi-zwennə jààsé gakó wə, sə bà t'á nyàm mò n da-dò w òdà n da-byā bé òdà n da sò kèlé w yé."

⁵ Yezu yà ηwéné n wèrhé màmyo òdù ga gàà, è gə də nəbwànà màngelé, n cí n jè bà yó, bà wárh, ⁶ sə bà gə yè Yì ni zhí mú jàr mò.

Yezu twí n kwā-lyi bí shí òdà bàlyè yé
(Mæco 10.5-15; Lwíki 9.1-6)

Yezu yà n ná n zhəl cə-bwālsé shèbé sə bwəl gàà mó wé n cèrhè kàrmò lyi bí ni.

⁷ Dè rədù, n byè n kwā-lyi bí shí òdà bàlyè y, n jì kùr n ná n twí bì bàlyè bàlyè. N pə be ηwòndɔ, mùni bə jì nəcíl-si námməlwālsə. ⁸ N pə be nyí n wò: "Á bàk'á zə kaka sómá y kò yilə, òdà è gə də dè-dòlò dúdú yé. Á bàk'á zə búru ráá bɔlā yé; á bàk'á ce wársə mye á byé yé, ⁹ s'á ce nəcílà á nərh né, s'á bàk'á zə kàmə-zúrh səlyè səlyè yé."

¹⁰ N wò be n súlí: "Á gə yú mægǎ, kèlé kèbé á la è wé zul mó, s'á mē gàà kɔn m'e yí dè ré tèbé á la jàà y èmyé wé zhír mó. ¹¹ Cɔ kòbɔ á zù ò wé, ò lyi bí gə yə á zhəalé zwè bà cili á zòmà né, s'á k'á du cɔ w òmyé wa, á pwà á nərh. Sə rèmyé m'a yə myɔrhɔ ò n'ó byili bà bà yò zhili."

¹² Bà zhír bà vò bà bwəl bà byili lyi bí ni bà bà pyírhí bà wun. ¹³ Bà y'à n'è jì nəcísi námməlwālsə, bà n'è zal nwě bà tútú nəbwànà nánzhəzhǎ bà wárhá.

Bə gu Zhā-Bətiisi
(Mæco 14.1-12; Lwíki 9.7-9)

¹⁴ Yezu yil du jààsé gakó wə. Pyǎ Erɔɔde mye nyèè n yò. Lyi bí jàlà y'à n'è wəl bà wó Zhā-Bətiisi n ká n bwírhì n du cùuri wé, bà wó rèmyé è ce n zhe ηwòndɔ n ná n wèrhé màmyaarhe. ¹⁵ Sə jàlà y'à zhe bà wó Elyi. † Jàlà mye y'à zhe bà wó Yì nyi-zwennə òdə Yì nyi-zwennə bé dwā bé ta.

¹⁶ Erɔɔde gə nyèè rèmyé, n wò: "Zhā-Bətiisi mú à ce bə gō n yó w mó n ká n bwírhì!"

¹⁷ Wó Erɔɔde cici n yà n ce bə zə Zhā bə lyě mo bə ce byənə-jù wə. Erɔɔde yà n jú n da-byí Shilipu kē Erɔ-

† Zhwifubá y'à n'è búl bà Elyi ráá Yì nyi-zwennə dō mà n ká n jèrè n bà, fòró Kristə mó zè n bà.

jaade. ¹⁸ Zhā zè n ná n jí mu búlú n zhe: "Nə bə sómá zhe n ná n jí n da-byí mú kē mó yé."

¹⁹ Erɔɔjaade lyim zè rə n'è yì Zhā rèmyé yilə. N ná n yəl n ce bə gu mu, sə n yà n wàr yé, ²⁰ bà Erɔɔde yà n ná n dùr Zhā ywé, n gə yà n yè bà Zhā wó wu-cángá cí, n jà n wó Yì lò yilə. N yà n bə shè n yò yé. N gə ná n cili Zhā zòmà né, n ká n yəl n gə ná n wèrhé né yé, n jà n yà n sò nə cilu.

²¹ Dè rədù, Erɔɔde yà n ná n wèrhé n lul dè yò lyírh címsi. N byè n kwā lyi-fwàalé òdà shèdéesé yó-cinə bé, òdà Gəlile tənə y lyi-fwàalé gakó. Erɔɔjaade jà n tó rèmyé denne n nə bɔl. ²² N bəkɔ zù címsi jàà y wa, Erɔɔde òdà lyi bí byèbé bà y'à n'è jí kùjú w mú gakó yé né, n sa. Bà wun yə nyèn. Erɔɔde zè n wò bəkɔ mó ne: "Kɔn dèbé n ná n yəl sá lwəl nè." ²³ N súlí n wò mò: "Á n'á bwəl mó nyí: kɔn dèbé gakó n gə lwəl nè, à b'a pǎ de, bá è gə wó à tənə y kəkàlā mye."

²⁴ Bəkɔ mó du pwè nè n bwərh n ná n wò: "Bəkɔn à m'a lwəl?"

N ná wò mò: "Lwəl Zhā-Bətiisi yó wá."

²⁵ Bəkɔ mó ká n kwè yèwəl yèwəl, n yí pyǎ mó nyí ni n wò mò: "Á n'á lwəl mó bà n cí Zhā-Bətiisi yó w nəzhǐ wé èlāsē-lāsē" n pē."

²⁶ Pyǎ mó wu zhili, sə n gə yà n bwəl nyí lyi bí byèbé n yà n byè mó yírh w mó ce, n yə ηwéné n cē yé. ²⁷ N jà n zhízhíli n twí n shèdáá èdù, n wò b'è zhəl e zə Zhā yó w e bà. Shèdáá y zhír e vò byənə-jì y wə, e gō Zhā yó wá, ²⁸ e cí nəzhǐ wə, e zə e bà e pə bəkɔ mó ne. Bəkɔ mó kwè n pə n ná ne. ²⁹ Zhā kwā-lyi bí gə nyèè rèmyé, bə vò bà kwè mò bə ce.

Yezu ce búuri rənu pù rə jír nánzhəzhǎ
(Mæco 14.13-21; Lwíki 9.10-17; Zhā 6.1-14)

³⁰ Yezu tuntúmá bé k'a kwè bə bà n sono, bə byili mu kɔn dèbé gakó bà wèrhé òdà dèbé bà cèrhè lyi bí ni mú.

³¹ Sə lyi nánzhəzhǎ y'à n'è twí Yezu sono bà k'á kwè. Rèmyé ce nmyé òdà n kwā-lyi bí y'à bə yé zhe sə bə jí kùjú mye cici yé. N zè n wò n kwā-lyi bí ni: "Bànà ná kɔl ná vò kwā né, lò lò gə tənə mægǎ, á shír nánpólé."

³² Bà zhír bà vò bà zù bú-bwəl rədù w bà dúdú, bà la jàà èdù wə, lò lò gə tənə mægǎ. ³³ Sə lyi nánzhəzhǎ nɔ be òdà bà la, bə lwar bà wó bəmyé. Bə shí cemé né gakó wé bə du, bə dùr òdà bà nərh bə jèrè Yezu òdà n kwā-lyi bí gàà.

³⁴ Yezu gə shí bú-bwəl lé wé, n nə lyi bí bà zhí dwā yó nánzhəzhǎ. Bà nòndə zə mo, bà bà y'à nyè òdə pyiisi shèbé sə bə kálna zhe ta. N zè n jì kùr n ná n cèrhè bə wé nánzhəzhǎ.

³⁵ Cə y y'à n'è yì, n kwā-lyi bí zè bə yí n nyí ni bə wò mò: "Nyòndə wó gɔ-elū. Kèlé tənə bwəlbwəl yé. Cə y mye j'à n'è yì. ³⁶ Ce lyi bí zhír bà vò jààsé shèbé sə bwəl mó òdà cə-bwālsé wé, bə yè kùjú bə jí."

³⁷ Yezu wò be: "Á cici pana be kùjú bə jí."

Bə bwərh mò bə wò: "Nə zhəl ná zə dwā zwǎ-àlyè tum wársə né m'é yè búru né b'è pə be bə dǐ?"

³⁸ N wò be: "Zhəlnə á gwé á nyí wó búuri màngal rə ηwéné á byé."

Bà gé zhàl bæ gwě, bæ wò mò: “Búúrí rànu ñdá émòrh sàlyè sà ñwéné ná sò.”

³⁹ N zè n pæ be nyí bæ bæ ce lyi bí jòm kùkùlè kùkùlè go w nánlyò w yó. ⁴⁰ Bæ jòm zòm zòm, ñdá shí-ènu shí-ènu. ⁴¹ N zè n kwè búúrí rànu w ñdá émòsé sàlyè y, n kwě n nyí dè, n ce Yi nàbáná, n zè n ká ká búúrí dwā wa, n pæ n kwā-lyi bí ni bæ m'e tē lyi bí. N zà émòsé sàlyè y mye n tē lyi bí gako. ⁴² Lò gako dō n sú. ⁴³ N kwā-lyi bí pwà búúrí ñdá émòsé yəywaalé rà dàl m' rə sú cīrhni shí ñdá nàlyè. ⁴⁴ Bala bé byèbé bæ ðòm búúrí mú y'à wò mòrhè rànu.

Yezu zhàl nē yó
(Mæco 14.22-36; Zhā 6.15-21)

⁴⁵ Rəmyé kwā né, Yezu já n zhízhíli n ce n kwā-lyi bí zù bŭ-bwəl lé wé lalà, bæ jèrè bæ la mwé y èpákè Betəsyiidi sətə, ñdá nmyé cici ná n pæ sómá lyi-zhā bé ne bæ k'ā la jè. ⁴⁶ Lyi bí gé lyé bæ zhè, n zhír n vò n jì pyò òdù yó n la Yi co.

⁴⁷ Cε y yì ñdá bŭ-bwəl lé ñwéné mwé y cəcəl wə, sə Yezu yà n zhí pwé nè bù-cŭ w yó n dúdú. ⁴⁸ N pwírí n kwā-lyi bí n'è nwènè ñdá bŭ-bwəl lé swāl m'w, bæ zho w y'à zā bæ yé, ñdá ce y bwəl ló. N zhír n ná n zhàl nē m'w yó n la bæ sò, n yà n la bæ lyō.

⁴⁹ Bè gé nɔ mɔ n ná n zhàl nē m'w yó, bæ y'à n'è bùl bæ w'w yóló. Bə wŭrh, ⁵⁰ bæ bæ gako nɔ mɔ, sə bæ y'à n'è dŭr ywé. Rəmyé yó, Yezu zòm ñdá be n wò: “Á bàk'á dŭr ywé yé. Kámna á wun, bæ w'w àmyé.”

⁵¹ N zè n zù bŭ-bwəl lé tēbé bæ ñwéné rà wé m'w. Zho w j'a kwī. Sə bæ wun y'à n'è zhizhiri. ⁵² Bə yó-kùlŭl y'à ce bæ yə búúrí k'w m'w kŭr nyèè yé.

⁵³ Bə gé byerhe mwé y bæ zhè, bæ yí bù-cŭ w kòb'ò zā Zhenezarete tənà y sətə m'w né. ⁵⁴ Bə gé shí bŭ-bwəl lé wé bæ du, lyi bí lwar Yezu p'ar lalà, ⁵⁵ bæ dŭr bæ vò cɔ w wa, bæ pwà nəbwànà ñdá bæ pyèndè ga bæ m'e vò jàà kèbé gako bæ gə nyèè bæ Yezu ñwéné è wé m'w. ⁵⁶ N gə yú mægā gako, bá è gə w'w cə-fwàalè ráá cə-bwālse, ráá go vúúrí wé, lyi bí n'è pwà bæ nəbwànà bé bæ twí bæ cí dwā-gùlŭl jààsé wa. Bə n'è lwəl mò bæ n'è yè nəbwànà bé dwərh n kàmə-zwí y bərhá né ne cici. Sə byèbé gako bæ y'à n'è dwərh y m'w y'à n'è wárhá.

Yezu zòm Farezhēbá lùl-e-pwírí yò
(Mæco 15.1-9)

7 Farezhēbá ñdá Muiysi nyá né byilnə bé jàlà shí Zhərazalem bæ bæ dwā yó Yezu sono. ² Bə nə n kwā-lyi bí jàlà bæ n'è jí kùjú ñdá bæ yə bæ jèsé sàm yé. (È n'è yāl e wò bæ yə sè sàm ñdá bæ lùl-e-pwírí y gé n'è byili ní yé. ³ Lwarna bæ Farezhēbá ñdá Zhwifubá gako y'à n'è zwè bæ nambala bé lùl-e-pwírí y nyá né: bæ y'à t'ā jí kùjú ñdá bæ yə jèrè bæ sà bæ jèsé nàcèné yé. ⁴ Bə gə shí lyi-zhā w bæ túwá, bæ t'ā jí kùjú ñdá bæ yə jèrè bæ zhérhé nē bæ yó ñdá bæ lùl-e-pwírí y gé n'è byili ní. Bə zhe lùl-e-pwírí tuntwəè dwā nánzhəzh' bæ n'è wèrhé. Bə n'è zházhéle bæ z'sé ñdá bæ kwālné, ñdá bæ kùjú nəzh'ísi, ñdá bæ nyá né gé n'è byili ní.)

⁵ Farezhēbá ñdá Muiysi nyá né byilnə bé gé nɔ Yezu kwā-lyi bí bæ n'è jí kùjú w bæ j'à yə bæ jèsé sàm, bæ

bwərh mò bæ wò: “Byè yil n kwā-lyi bí t'ā zwé lùl-e-pwírí y nyá né? Bə t'ā sàm bæ jèsé ñdá lùl-e-pwírí y gé n'è byili ní bæ m'è jí kùjú.”

⁶ N wò be: “Á w'w myinù ciná. Kɔn dèbé Yi nyi-zwennə Ezəyi byili á shò-kwā né m'w w'w zhənà. N kē bæ Yi wòwə: ‘Lyi bí byèbé w'w bæ nyú w dúdú bæ n'è cèrhé ne né, sə bæ wun ní nye ñdá ne.’”

⁷ Bə n'è cèrhé ne, sə bæ còrhó w bæ kŭr zhe yé, bæ kɔn dèbé bæ n'è cèrhè lyi bí ni mú w'w numbyinsi nyə.”

⁸ Yezu zè n súli n wò: “Ámyé yé Yi nyá né ne, á k'á n'á zwé numbyinsi lùl-e-pwírí nyə.”

⁹ N ká n wò: “Á n'á bùl b'ā gé dwí Yi nyá né tē, á zè á n'á zwé á səpwà lùl-e-pwírí y nyá né m'w càn? ¹⁰ Muiysi wòwə: ‘Nyám n da ñdá n ná.’ N súli n wò: ‘Lò mòb'ò n bwəl lwele n pæ n da ráá n ná ne, bæ mē sə bæ gu mú.’”

¹¹ Sə ámyé n'á wəl lyi bí ni bæ lò w'w n'w wəl n'w da ráá n'w ná ne: ‘Á zhe kɔn à y'à n'ā yāl a p'j, sə w'w Yi ni à mē s'ā pə re,’ ¹² Á n'á wəl bæ lò gə wò èta, kɔn k'è dè nyóú bæ n'w sē be yé. ¹³ Èta m'w, á lùl-e-pwírí y á n'á cèrhè dwā ne m'w ce Yi zòmè ré j'irh kɔn nánfò. Á j'ā n'á wèrhé wé dwā nánzhəzh' rəmye w'w èta.”

W'w kɔn dèbé rà n'è shí numbyíní wé m'w rà n'è pə y jimdí
(Mæco 15.10-20)

¹⁴ Yezu ká n byè lyi-zhā bé n wò be: “Á gako cilinə kɔn dèbé à la ába byilu mú, s'á nyèè rà kŭrə. ¹⁵ È dè kɔn dèbé rà n'è shí pwé nè rà zwí numbyíní wé m'w, rà n'è pə y jimdí yé. W'w dèbé rà n'è shí numbyíní wé m'w rà n'è pə y jimdí. [¹⁶ Lò n la cilu, sá cili.]”

¹⁷ N gé tú n zhír n yé lyi-zhā bé ne n zù kèlé wa, n kwā-lyi bí zè bæ n'è bwərh mò zòmè ré rəmyé kŭrə.

¹⁸ N wò be: “Ámye bæ rà kŭr nyé nà? Á yəl bæ kɔn dèbé rà n'è shí pwé nè rà zwí numbyíní wé m'w w'w rà n'è pə y jimdí? ¹⁹ Á bæ ne bæ kɔn dé rəmyé t'ā zwí n'w w wé, w'w n'w súlú w rà n'è zwí ní. Rəmyé kwā né, n'w gə la n'w n'w jòm, rə zè rə k'ā du?”

Yezu wò èta n mə n byili bæ lò w'w n'w mà n jí kùjú dwí gako. ²⁰ N ká n wò: “W'w kɔn dèbé rà n'è shí numbyíní wé rà dwí pwé nè m'w rà n'è pə y jimdí. ²¹ Lwarna bæ w'w numbyíní wu w wé bùlè náməlwālse n'è shí ni: yàà yàà tuntwəè ñdá ñwòlè ñdá lyi-guuri, ²² ñdá fwəl tumə, ñdá dō kɔn yāl, ñdá wu-kùlù ñdá myinù, ñdá w'w n'w cìn n'w n'w pyèné tuntwəè, ñdá bwé-dŭr, ñdá dō yil zhìlù, ñdá cìn-byilu, ñdá lyi-bəyuru tuntwəè. ²³ Tùn-tùm-bəlwālsé səmyé gako n'è shí numbyíní wé, sə pə y jimdí.”

Yezu wárh kē mādù bàk'w
(Mæco 15.21-28)

²⁴ Yezu zhír gàà n vò Tiiri tənà y wa. N yí n zù kèlé èdù wé, sə n'w yà n'w tá n'w yāl bæ lò lwar n'w nyí ni gàà yé, sə n'w yə ñwéné n shèè yé. ²⁵ Kē mādù nəcílí náməlwélé y'à zhe n'w bàk'w, kē m'w nmyé m'w nyèè bæ n'è zòm Yezu yò, n bæ Yezu sono, n tu n'w nədwnə yó n wùl n'w yé né, ²⁶ n lwəl mò bæ n'w jí nəcílí y náməlwélé y e du n'w bàk'w m'w wé. Kē

mó ja' n' yà n' dè Zhwifu yé. N' yà n' wó Siri tənà y cɔ òdù bà n'è byè bà Fenishi lyi bə̀kó.

²⁷ Yezu zè n wò mò: "Yè bə̀sóná bé jèrè bə jí bə sú. Kɔn bə m̄ bə bə kwè bə̀sóná kùjú bə pə̀ kùl-bwálsɛ nɛ yé."

²⁸ Ké mó wò mò: "Rə̀myé wó zhən yó-cə̀bal, sə̀ kùl-bwálsé mye y'a jí kùjú w yə̀ywaalé rə̀ n'è lwé tɛ́ bə̀sóná bé kùr w mó."

²⁹ Yezu zè n wò mò: "N' gá lyár èta mó yilə̀, ká vò jè, bə̀ nəcílí y du n' bə̀kó mó wé." ³⁰ Ké mó gá zhír n yí jè, n pírí nəcílí y du n' bə̀kó mó wé, n pyé pyònò w wə̀.

Yezu wárh bal mədù n' yà n' wó sə̀bòrhò, n' nyí rí mye j'á y'á dɛ́

³¹ Yezu zhír Tiiri tənà y wa, n tó Sədɔ́, n lyé n tó Cɛmɛ-shí tənà y wa, n ká n' bən Gə̀lilɛ mwé y sətə̀. ³² Bə̀ zə̀ bal mədù bə̀ bə̀ n' sono. Bal mó yà n' wó sə̀bòrhò, n' wàr n' n' n' zòm yé. Bə̀ lwəl Yezu ni bə̀ n' cèlè n' jè n' yó.

³³ Yezu zə̀ bal mó n du lyi-zhà bé wé n vò kwā́ né, n ce jə̀fíalá bal mó zhǎ́ né wa, n pùrh tətà̀r n mə̀ n dwə̀rh n' mə̀jòlò w ne, ³⁴ n kwé n nyí dɛ́, n shírhwàà, n zè n wò bal mó nɛ: "Efata." (Rə̀myé n'è yàl rə̀ wò: "Púr".)

³⁵ Rə̀myé yi ní cìcì, bal mó zhǎ́ né j'a púr, n mə̀jòlò w mye bwélé. N zè n' n' zòm wárhé wárhé. ³⁶ Yezu zè n pə̀ nyí lyi bí gakó ne, bə̀ bə̀ bə̀k'a wò lò lò n'è yé. Sə̀ n' gə̀ pə̀ bɛ nyí gakó, bə̀ wàr bə̀ n'è pyéné yé. Bə̀ y'a kwərhe bə̀ bwəl tɛ̀bè n' wèrhé mó bə̀ byili. ³⁷ Sə̀ n' gə̀ wárh bal mó mó jàr lyi bí dɛ́ dɛ́ kɔn lyé ce nɛ. Bə̀ y'á n'è wələ̀: "N' tumə̀ né gakó càn. N' n' n' ce sə̀bwààrhé mye cìcì zhǎ́ nyèè, n ce nyi-bə̀dā̀are ŋwənéné rə̀ zòm."

Yezu ce búúri təlpyè pù rə̀ jírhwàà nánzhə̀zhǎ́
(Mə̀co 15.32-39)

8 Dwā́ né nə̀myé wé, lyi nánzhə̀zhǎ́ k'è bə̀ dwā́ yó Yezu sono. Bə̀ y'á bə̀ kaka zhe bə̀ la jú yé. N zè n byè n' kwā́-lyi bí n wò bɛ: ² "Lyi-zhà bé byèbé gə̀ ŋwéné ñdə̀ nɛ mó zhe dwā́ nətò zà, e jà bə̀ bə̀ kaka zhe bə̀ la jú yé. Bə̀ nònò zhe ne. ³ Bə̀ jàlà jààsé j'á nɛ. À gə̀ ce bə̀ k'á kwé ñdə̀ nɔrh, bə̀ t'á la ŋwònó bə̀ yí jè yé."

⁴ N' kwā́-lyi bí wò mò: "Yè n'ə̀ n'ə̀ m'á n'ə̀ kùjú ní gɔ-elú èpòlò w kòbó wé, n'ə̀ pə̀ byèbé gakó ne bə̀ jí bə̀ sú?"

⁵ N zè n' bwə̀rh bə̀ n wò: "Búúri mǎngal rə̀ ŋwéné á byé?"

Bə̀ wò mò: "Búúri təlpyè rə̀ ŋwéné n'ə̀ sɔ́."

⁶ N ce lyi bí gakó jòm tɛ́, n zwé búúri təlpyè y n ce Yi nə̀bána, n ká ká rɛ dwā́ wa, n pə̀ n' kwā́-lyi bí ni bə̀ bə̀ zwé bə̀ m'è tə̀ lyi bí. N' kwā́-lyi bí zè bə̀ zwé búúri bə̀ m'è tə̀ bə̀.

⁷ Yezu kwā́-lyi bí y'á zhe émə̀-bwálsɛ mǎngélé mye. Yezu ce Yi nə̀bán sə̀mye yilə̀, n zè n wò n' kwā́-lyi bí ni bə̀ bə̀ zwé sə̀mye bə̀ b'è tə̀ lyi bí. ⁸ Bə̀ jí bə̀ sú. N' kwā́-lyi bí pwà yə̀ywaalé rə̀ dəl mó rə̀ sú círhwàà nyəlpyè. ⁹ E jà lyi bí y'á yú ñdə̀ lyi mɔ̀rhè rə̀na ta. Rə̀myé kwā́ né, n zè n ce bə̀ k'á kwé.

¹⁰ Rə̀myé yó cìcì, n'nyé ñdə̀ n' kwā́-lyi bí j'a zhízhlí bə̀ zù b'ə̀-bwəl lé wə̀ bə̀ k'á la Də̀lmə̀nutə̀ tənà y wa.

Farezhéébá lwəl Yezu ni bə̀ n' wèrhé màmɔ́
(Mə̀co 16.1-4)

¹¹ Farezhéébá tú bə̀ ji kùr bə̀ n'è m'ə̀ nyə̀-pàr ñdə̀ Yezu. Bə̀ y'á n'è yàl bə̀ zhè mò. Bə̀ zè bə̀ n'è lwəl mò bə̀ n' wèrhé màmɔ́, ò n'ò byili bə̀ wó Yi rə̀ twí mù.

¹² Yezu shírhwàà, n zè n wò: "Byè yil lū w kòbó lyi bí n'è yàl b'á wèrhé màmɔ́? Zhənà, à n'á wəl ába: lū w kòbó lyi bí t'á la màmɔ́ ga nɔ́ kədò yé." ¹³ N zhír n yé Farezhéébá nɛ, n ká n zù b'ə̀-bwəl lé wə̀ n' la mwé y èpákè.

Á gwé bə̀ à zòmà né kùr nyé?
(Mə̀co 16.5-12)

¹⁴ Yezu kwā́-lyi bí y'á swé bə̀ yè kùjú zal bə̀ m'è zù b'ə̀-bwəl lé wé yé. Wó búrú òdù sásá bə̀ y'á zɔwa. ¹⁵ Yezu pə̀ bɛ nyí n wò: "Dɛ̀na á cìn ñdə̀ Farezhéébá sǎ-nə̀byé dé ñdə̀ Ercɔ̀de sǎ-nə̀byé dé."

¹⁶ N' kwā́-lyi bí zè bə̀ n'è zòm ñdə̀ dwā́ bə̀ zhe: "E zè wó n'ə̀myé gə̀ yè búrú zal mó yil n' n' zòm èta?"

¹⁷ Yezu lwar bə̀ gə̀ n'è zòm né, n zè n' bwə̀rh bə̀ n wò: "Byè yil á n'á wəl bə̀ wó á gə̀ yè búrú zal mó yil à n'á zòm èta? Á gwé bə̀ n'ə̀ kùrə̀ nyé? Á yəl n'ə̀ kùrə̀? Á surhə̀ né pyi? ¹⁸ Á zhe yírhá á j'á bə̀ nɛ? Á zhe zhǎ́ á j'á bə̀ nyé? Á k'á t'á lyírh, ¹⁹ à gə̀ y'á kó kó búúri rə̀nu y a pə̀ lyi bí mɔ̀rhè rə̀nu y ni bə̀ dɛ́ mó? Á y'á pwà yə̀ywaalé rə̀ dəl mó rə̀ sú círhwàà mǎngala?"

Bə̀ wò mò: "Círhwàà shí ñdə̀ n'ə̀lyè."

²⁰ N ká n' bwə̀rh bə̀ n wò: "Sə̀ à gə̀ kó kó búúri təlpyè y dwā́ w a pə̀ lyi bí mɔ̀rhè rə̀na y nɛ bə̀ dɛ́ mó, á y'á pwà yə̀ywaalé rə̀ dəl mó rə̀ sú círhwàà mǎngala?"

Bə̀ wò: "Círhwàà nyəlpyè."

²¹ N zè n wò bɛ: "Á n'ə̀ zè á gwé bə̀ à zòmà né kùr nyé?"

Yezu púr lyilyə̀ òdù yírhá Bətəsə̀yiidi ní

²² Yezu ñdə̀ n' kwā́-lyi bí zhír bə̀ vò Bətəsə̀yiidi. Bə̀ gə̀ yú gaà, lyi zə̀ lyilyə̀ òdù bə̀ bə̀ n' sono, bə̀ lwəl mò bə̀ n' dwə̀rh wə̀.

²³ N zə̀ lyilyə̀ w jè n'è, n mə̀ n du cɔ́ w wa, n vò kwā́ né, n pùrh n' tətà̀r ò yírhá né wə̀, n cí jè ò yó, n zè n' bwə̀rh wə̀, n wò: "N' yírhá n'ə̀ kɔna?"

²⁴ Lyilyə̀ w púr ò yírhá né, o wò mò: "À n'ə̀ lyi, sə̀ bə̀ nyé dwā́ ñdə̀ cémé ta, bə̀ j'á n'è zhə̀lè."

²⁵ Yezu ká n zə̀ n' jè n' dwə̀rh bal mó yírhá né ne. Bal mó zè n' nyí shéshé, n já n' wárh, n n'ə̀ kɔn gakó pam-paré. ²⁶ Yezu zè n wò mò bə̀ n' ká n vò jè, sə̀ n' bə̀ká n zù cɔ́ w wé yé.

Pyɛɛɛ byili bə̀ wó Yezu n' wó Kristə̀ mó
(Mə̀co 16.13-28; Lwiki 9.18-27)

²⁷ Yezu ñdə̀ n' kwā́-lyi bí zhír bə̀ la cɛmɛ né n'ə̀ ŋwéné Shilipu Sə̀zare cɔ́ w sətə̀ mó wé. Bə̀ gə̀ yú sómá yó, n zè n' bwə̀rh bə̀ n wò: "Lyi bí n'è wəl b'ə̀myé wó mɔ́?"

²⁸ Bə̀ wò mò: "Lyi bí jàlà n'è wəl bə̀ n' wó Zhə̀-Bə̀tiisi; jàlà zhe bə̀ wó Elyi; jàlà mye zhe bə̀ wó Yi nyi-zwə̀nə̀ mədù."

29 N zɛ̃ n bwərh bè n wò: “Sə ámyɛ̃, á n’á wəl b’á wó mš lò?”

Pyεεε zɛ̃ n wò mò: “Wó ñmyé ñ wó Kristə mó.”

30 Yezu zɛ̃ n gwirhi n yé n pə be nyí n wò: “Á bèk’á shèné á byili ràmyé lò lò nè yé.”

31 Rəmyé kwā né, Yezu zɛ̃ n ji kùr n ná n cèrhè kàrmò n kwā-lyi bí ni. N yà n ná n wəl bè bà kcn wó nyóò bà Numbyíni Byí nwènè dɛ́dɛ́, cɔ w náncesé ñdá Yi jì y wñ-zwálnə bé yé né ciná bé, ñdá Muiysi nyé né byilna bé m’a zhè mò, bə gu mu, sə n mà n ká n bwirhi n dwā nètò yùwə.

32 N yà n ná n byili bi ràmyé pamparɛ̃. Pyεεε zɛ̃ n byè mò n mən vò kwā né, n ná n ji mu búlú.

33 Yezu zɛ̃ n pyirhi n yé n zà n kwā-lyi bí, n gwirhi n yé, n wò Pyεεε ne: “Zhəl kwā né à nyí ni Shətana, bà n tá n bùl Yi nyèná né yé. Wó numbyínsi nyèná n ná n bùlè.”

34 N zɛ̃ n byè lyi-zhā bé ñdá n kwā-lyi bí n wò bè: “Lò m̀b̀b̀ n ná n yāl n tó àmyé ne, sá zhè n cinè, n kwè n dè-jr̀rh̀ w n zhí n mé tó ne. 135 Lò m̀b̀b̀ n ná n shili n myəl lé, rə m’a sá, sə lò m̀b̀b̀ n shèné n myəl lé sɔ àmyé ñdá yò-èc̀ǹǹ nyí rí yilə, n m’á ká nə re. 36 Lò gə zhe lū w kcn gakó, n j’á dwí n cinè, n neré y zhe kùrè?”

37 Kcn ηwéné lò w n pe n mé lyár n myəl lé? 38 Lò m̀b̀b̀ n dùr cizhil ñdá àmyé ñdá à zòmà né, lū w k̀b̀b̀ lyi bí bə wó nɛfwəále, ñdá lwɛle ciné mó cəcəl wə, Numbyíni Byí gə tú n Da zùwə y wə, ñdá Yi málékabá, n mà n dùr cizhil ñdá mó mye.”

9 Yezu ká n wò be: “Zhènà, à n’á wəl ába: lyi bí byèbé bà zhí nyònò mó jàlà t’á la cú ñdá bə yírhə yə Yi pyèlè ré ne rə bàn ñdá jàn yé.”

Yezu yé y lyár

(Məco 17.1-13; Lwiki 9.28-36)

2 Dwā nyèldù ràmyé kwā né, Yezu zə Pyεεε ñdá Zhake ñdá Zhā n mən n jì pyò dɛ́dɛ́ yó bà dúdú. 3 N lyár bə yírhə né wə. N gándé jirh námpwè pwɛ́pwɛ́, rə n’è jéjémé. Ce yó lò wər g̀ǹǹ n la pòlò o jirh námpō èta yé.

4 Bə pwírí Elyi ñdá Muiysi bə zhí bə n’è zòm ñdá mɔ.

5 Pyεεε zɛ̃ n wò mò: “Yó-cábal, kcn m̄ bə né m̄ nyònò. Né m’á pú kwəárhə rətò; n jí òdù, Muiysi jí òdù, Elyi jí òdù.”

6 N yà n yəl n gə mà n zòm né yé. Ywē y’á zhe nmyé ñdá n tó-dwā bé dɛ́dɛ́. 7 Éb̄ bə o zhì bə yó wə, ò ywəl mó pyi bi. Bə nyèè cəl rə zòm éb̄ w wé rə wò: “M̀b̀b̀ wó àmyé Byí. À só mo dɛ́dɛ́. Cilinə n zòmà né.”

8 Yezu kwā-lyi bí j’á yə làlà bə pyirhi bə nyí jààsé gakó, sə bə yə lò dō ne yé. Wó Yezu dúdú n tó be n zhí.

9 Bə gə tú bə zhír bə n’è swé pyò wá, Yezu pə bə nyí, bə bèk’á cí kcn dé tɛ́bé bə yírhə nɔ mó lò lò nè yé, kcn m’e yí Numbyíni Byí gə ká n bwirhi n zɛ̃ n du cùrì wé.

10 Sə bə zwè zòmè ré ràmyé, bə m’è n’è bwərh dwā bə n’è pyà bùrhù e du cùrì wé mó kùrə. 11 Bə zɛ̃ bə bwərh mò bə wò: “E nə wó byè yil Muiysi nyé né byilna bé n’è wəl bə Elyi mà n tó yé n bà?”

12 N wò be: “Zhènà, Elyi mà n tó yé n bə n kwərhe kcn gakó n cí rə jàà wə. Sə wó byè yil bə ké Yi zòmè ré sébé ré wé bə wó nyóò sə Numbyíni Byí nwènè dɛ́dɛ́, bə fulsi mu? 13 Sə à n’á wəl ába: Elyi túwə, sə lyi bí wèrhé mɔ ñdá bə gə n’è yāl né. Wó èta bə y’á ké Yi zòmè ré sébé ré wé né n shò-kwā né.”

Yezu wárh bəsóbwélè èdù nəcílí námmlwélè y’á zhe

(Məco 17.14-21; Lwiki 9.37-43a)

14 Yezu ñdá Pyεεε ñdá Zhake ñdá Zhā gə tú bə yí n kwā-lyi bí dwā bé sō, bə nɔ lyi-zhā ñdá Muiysi nyé né byilna bé jàlà bə kákélè be bə ce cəcəl w bə n’è mà nyə-pār ñdá be. 15 Lyi-zhā bé gə nɔ Yezu n bànà, kcn jàr bə gakó, bə dùr bə vò bə n’è ce mo.

16 Yezu zɛ̃ n bwərh bè n wò: “Bəkón nyə-pār á n’á mà ñdá be?”

17 Bal m̀d̀d̀ zɛ̃ n zhì lyi-zhā bé wé, n wò mò: “Yó-cábal, à zə à byí a bə n sono. Nəcílí námmlwélè zhe mo, e ce n ká n wər n ná n zòm yé. 18 È gə kwè mò m̀g̀g̀ m̀g̀g̀, è y’a ji mu tɛ́, n tətə-pùnù du, n ná n dòm n yálə dwā ne, n cí sáám. À lwəl n kwā-lyi bí ni bə bə jì y, sə bə yə y ηwéné bə jì yé.”

19 Yezu zɛ̃ n wò be: “Ámyé lū w k̀b̀b̀ lyi bí yə Yi ni zhí yé. À gwé b’a yə né ñd’ába kcn m’e yí dō? À gwé b’a pyéné a yə né ñd’ába kcn m’e yí dō? Zəna bəsóbwélè y a bə nyònò.”

20 Bə zɛ̃ bə zə bəsóbwélè y bə m’e bà. Nəcílí y gə nɔ Yezu, e j’a vúnvú bəsóbwélè y e tu tɛ́ è n’è byibyílí, è tətə-pùnù n’ò dwi. 21 Yezu zɛ̃ n bwərh byí mú da mó n wò: “Dò è ju kùr è zhe mo?”

Da mó wò mò: “N bəswéné yi ní ga. 22 È y’a ji mu myín wə, e ji mu n̄ wé twər nánzhəzh̄, è n’è yəl e gu mu. Ñdá n gə wó, sá dùr nə nònò, n sɛ́ nába.”

23 Yezu zɛ̃ n wò mò: “Bəkón yil n ná n wəl b’á gə wó? Lwar bə lò m̀b̀b̀ n zhí Yi ni, kcn gakó wó rə wèrhé rə-ná-cí yilə.”

24 Rəmyé yó, da mó já n bya dɛ́dɛ́ n wò: “Á zhí Yi ni, sə sɛ́ ne a kwərhe a zhí ri ñdá à wu gakó.”

25 Yezu gə nɔ lyi-zhā bé bə n’è dùr bə bànà, n zɛ̃ n bú nəcílí y n wò: “Nmyé wó nəcílí kèbé è n’è ce lò zhā shí, e ce n ká n wər n ná n zòm yé, à n’á pe mó nyí bə n du bəsóbwélè y kèbé wé, sə n bèk’á ká zù è wé gaga yé.”

26 Nəcílí y zɛ̃ e wúrh, e vúnvú bəsóbwélè y e ji tɛ́ è n’è vóvwā, e zɛ̃ e shár. Bəsóbwélè y jirh ñdá cùu ta. Lyi nánzhəzh̄ y’á n’è wəl bə n cùwə. 27 Yezu zɛ̃ n zə n jè nè n zhè mo n ce n zhì dɛ́.

28 Yezu gə ká n bə kèlé w yó né, è y’á wó nmyé ñdá n kwā-lyi bí dúdú. Bə zɛ̃ bə bwərh mò bə wò: “Bəkón yil námmyé yə nəcílí y èmyé ηwéné ná jì?”

29 N wò be: “Wó Yi lwəl dúdú è wó è m’a jì nəcílí y kèbé dwí rí.”

Yezu ká n zòm n cu mú ñdá n bùrhù mú yò

(Məco 17.22-23; Lwiki 9.43-45)

30 Yezu ñdá n kwā-lyi bí zhír bə tó Gəlile bə lyé, sə n yà n tá n yāl bə lyi-zhā bé lwar n shò yé. 31 N yà n ná n cèrhè kàrmò n kwā-lyi bí ni, n ná n wəl: “Bə m’a zə

† “Kwè n dè-jr̀rh̀ w n zhí” kùr wó: pə n myəl lé ñdá Yezu gə pɔ n nyân dé né mɔ.

Numbyíni Byí bæ pə numbyínsi ni, bæ gu mu, sə n' mà n ká n bwirhì n' dwā nətò yùwə."

³² N' kwā-lyi bí y'à bæ zòmè ré rəmyé mó kùr nyé yé, e jà bæ y'à kwàl sə bæ bwərth mò mye yé.

Yezu kwā-lyi bí y'à n'ê yâl bæ lwar lò m̀b̀b̀ n' mà n yè bæ yé né

(Məco 18.1-5; Lwiki 9.46-48)

³³ Bə yí Kapernaom, bæ zù jù wə. Yezu zè n bwərth bè n wò: "Bàkón nyè-pâr á y'â n'á mà sómá y yó?"

³⁴ Bə zhí bæ nyí cám, bæ bæ y'à n'ê mà nyè-pâr ñdá dwā sómá y yó, bæ m'ê pyà lò m̄ yil n' mà n yè bæ yé né. ³⁵ N zè n jòm tē', n byé n' kwā-lyi bí shí ñdá bàlyè y, n wò be: "Lò m̀b̀b̀ n' ñwéné á wé n' n'á n' yâl n yè á yé né cəbal, sə n lwəl n' cìn tē' n yè á gako tũntũnnə n twí n pə ába."

³⁶ N zè n zə bə̀s̀b̀wèlé námpólé èdù, n ce e zhì bæ yé né, n zə n' jèrh n kwə̀lè yè, n wò be: ³⁷ "Lò m̀b̀b̀ n' shènè n' zwè bə̀s̀nà bé bə̀myé m̀d̀d̀ zhəəle àmyé yilə, wó àmyé cici zhəəle n' zwè. Sə lò m̀b̀b̀ n' zwè àmyé zhəəle, è dè àmyé dúdú zhəəle n' zwè yé. Wó ñdá m̀b̀b̀ n' twí n' mù ga zhəəle n' zwè."

Lò m̀b̀b̀ n' tá n' pyà né yò zhilù, rə-ná-cí wó nəmyé lò

(Lwiki 9.49-50)

³⁸ Zhǎ zè n wò Yezu ni: "Yó-cəbal, né n' bal m̀d̀d̀ n' n'á n' jì nəcísi námməlwáise n'myé yil yilə, sə né y'â n'ê yâl né cə̀r mò, n' gá tá n' tó nába mó yilə."

³⁹ Yezu zè n wò: "Lò wà̀r n' mà n wèrhé m̀m̀yò àmyé yil yilə, n zè n ká n' zhízhlí n' zhilì à yil yé. Á bə̀k'á cə̀r mò yé. ⁴⁰ Lwə̀rə bæ lò m̀b̀b̀ n' tá n' pyà né yò zhilù, rə-ná-cí wó nəmyé lò. ⁴¹ Zhə̀nà, à n'á wə̀l ába: lò m̀b̀b̀ n' pə ába n' zə̀-bwèlé mye cici á nyò á gá wó Kristə kwā-lyi yilə, rə-ná-cí mà n' nə kwā̀ndə zhə̀n zhə̀nà."

Yezu zòm dwā lwelə wé co yò

(Məco 18.6-9; Lwiki 17.1-2)

⁴² Yezu súlì n wò: "Lò m̀b̀b̀ bæ gə lyé nəkul-pō nánfìlì n' byā n' bæ cìrh mò bæ jì mwə̀ w c̄ n' gə cìrh byèbé bæ yə yírh swí bæ j'á zhí àmyé n' mó m̀d̀d̀ cici n' ce lwelə wa."

⁴³ "N' jè gə n'ê ce n' wèrhé lwelə, sá gō yə. N' gə zù nyũ m̀t'â la zhǎ wé ñdá jè èdù c̄ n' gə zù myĩn m̀t'â cì gaga wé ñdá jèrh sàlyè. [⁴⁴ Gàà mó zə̀z̀m̄ né t'â cì yé, myĩn mù mye t'â cì yé.] ⁴⁵ N' nà gə n'ê ce n' wèrhé lwelə, sá gō yə. N' gə zù nyũ m̀t'â la zhǎ wé ñdá nà èdù c̄ n' gə zù myĩn-jù w' ñdá nərth sàlyè. [⁴⁶ Gàà mó zə̀z̀m̄ né t'â cì yé, myĩn mù mye t'â cì yé.] ⁴⁷ N' yírh gə n'ê ce n' wèrhé lwelə, sá jàrh rə n' dwí. N' gə zù Yì tənà y wa ñdá yírh rə̀d̀d̀ c̄ n' gə zù myĩn-jù w' ñdá yírhá nàlyè. ⁴⁸ Gàà mó zə̀z̀m̄ né t'â cì yé, myĩn mù mye t'â cì yé."

⁴⁹ "Bə m'á zə myĩn bæ ce lò gako jìrh wárhgáá, ñdə nək̄wǎ gə n'ê wèrhé né. ⁵⁰ Nək̄wǎ nyè, sə è gə tárh, etər è m'á tó né e k'è zə nyí? Yálna ñdə nək̄wǎ ta, s'á jòm ñdá dwā ñdá yə-zúlá."

Farezhééba bwərth Yezu ñdá sómá gə ñwéné bæ bal ñdá n' kē zhé' dwā

(Məco 19.1-12; Lwiki 16.18)

10 Yezu zhír gə̀à, n wò Zhide tənà y wa, n lyé n wò Zhə̀rdé bwí y èpákè. Lyi nánzhəzhǎ k'è bæ n' sono, n zè n ká n' né n' cèrhè bè kàrmò ñdə n' gə ya n' cèrhè bè né gaga mó.

² Farezhééba jà̀là y'à n'ê yâl bæ zhè mò. Bə zè bæ yí n' nyí ni, bæ bwərth mò bæ wò: "Sómá ñwéné bæ bal zhé' n' kē n' vùr mò?"

³ N zè n bwərth bè n wò: "Muyiisi pə ába nyí bæ byè?"

⁴ Bə wò m̀: "Muyiisi pə sómá bæ bal wó n' kē zhǎ sébé, n zè n zhé' n' kē n' vùr mò."

⁵ N zè n wò be: "Wó á yó-kùlìlì rə̀ ce Muyiisi kē nyí rí rə̀myé sébé ré wé n' pə ába. ⁶ Sə lū w' kùr-ju yì ní, 'Yì wèrhé numbyínsí, bal ñdá kē. ⁷ 'Rə̀myé yilə, bal mó mà n' yé n' da ñdá n' ná n' e, n' jòm ñdá n' kē mó, ⁸ sə bə̀myé bàlyè y ga b'á mù dwā n' bæ jìrh kən rə̀d̀d̀.'" "

Yezu zè n súlì n wò be: "Èta, bæ k'è t'â la lyi bàlyè yál yé. Bə̀ mù dwā n' bæ jìrh kən rə̀d̀d̀. ⁹ Kən dèbé Yì co dwā n' e, sə numbyíni bə̀k'á pə̀r rə̀ yé."

¹⁰ Bə̀ gá yú kèlé wa, n' kwā-lyi bí k'è bwərth mò zòmè ré rə̀myé mó shò-kwā né. ¹¹ N zè n wò be: "Bal gə zhǎ n' kē n' vùr mò, n' zè n' jí n' dō, wó fwəl n' n'á n' fwəl ñdá m̀b̀b̀ n' t̄-kwā n' jí mù. ¹² Wó èta ñdá kē mye. N' gə shər n' yé n' byal n' e, n' vò n' jí bal dō, wó fwəl n' n'á n' fwəl ñdá bal mó n'myé mó."

Yezu cí bwəl bə̀s̀nà bé yó

(Məco 19.13-15; Lwiki 18.15-17)

¹³ Lyi y'à n'ê zə bə̀s̀nà námpólse bæ twí Yezu sono, m̀nì ga n' dwərth bè. N' kwā-lyi bí zè bæ n'ê jì bi búlú.

¹⁴ Yezu gə̀ n' rə̀myé, n' wu zhilì, n zè n wò n' kwā-lyi bí ni: "Yè̀nə bə̀s̀nà bé n' e bæ bæ à sono, s'á bə̀k'á cə̀r bè yé, bæ Yì tənà y wó lyi byèbé bæ nyé ñdə bə̀myé ta mó nyā. ¹⁵ Zhə̀nà, à n'á wə̀l ába: lò m̀b̀b̀ n' gə yə̀ Yì pyèlè ré yò shènè ñdə bə̀s̀b̀wèlé ta, n' t̄ n' la rə̀ tənà y wé zú gaga yé."

¹⁶ N zè n kwə̀lè bè, n' cí jè m̀d̀d̀ m̀d̀d̀ gako yó, n' cí bwəl bæ yò.

Nəcènà Yì tənà y wé zú m'á yè zwini

(Məco 19.16-30; Lwiki 18.18-30)

¹⁷ Yezu gə̀ du n kwè sómá yá, lò m̀d̀d̀ d̀r n' jòm n' nə̀dwə̀nə yó n' yé né, n' bwərth mò n wò: "Yó-cəbal nán-twə̀, byè à m̄ s'á wèrhé m̀nì a nə nyũ m̀t'â la zhǎ?"

¹⁸ Yezu zè n wò m̀: "Byè yil n' n'á n' byè n' bæ lyi-twə̀? Lò tənè n' wó lyi-twə̀ ñdá è gə̀ dè Yì dúdú yé. ¹⁹ N' yé nyá né gá n'ê byili ní. Nə̀ n'ê byili èta: 'Bə̀k'á gu lò yé; bə̀k'á fwəl yé; bə̀k'á ñwò yé; bə̀k'á gō koma n' ce n' dō nyí ni b̀rsi jà̀ w yé; bə̀k'á myini n' dō yé; nyám n' da ñdá n' ná.'" "

²⁰ Bal mó wò m̀: "Yó-cəbal, à zwè nyé né nə̀myé gako à bə̀swéné ga kən m'è yí zà."

²¹ Yezu zè n nyí mu, n' swéné mo. N zè n wò m̀: "Kən rə̀d̀d̀ rə̀ mwiri mù: zhəl n' kwè kən dèbé n' zhe mó gako"

ń yè, ń pà rə wársé nəmwà nè, sá ká kwě ń bà ń tó ne, sá yě bà ń m'á nə nəcèndé dĕ Arəzana wa."

²² Bal mój gə nyèè zòmè ré rəmyé, ń wu kwě ń wé, n zhir ń la jè òdó wu-zhilù, bà ń yà ń wój nəcèm-bal nán-filò.

²³ Yezu zĕ n pyirhi n wò ń kwā-lyi bí ni: "Nəcèná bé Yi tənà y wé zú m'á yè zwini tǎ!"

²⁴ ń gə zòm èta, ń kwā-lyi bí wun zĕ. N ká n wò: "À bàsóná, Iwarna bà Yi tənà y wé zú m'á yè zwini tǎ!"

²⁵ Yómó gə la gā-məshim bəl wé tó o lyé k'á wój nàná du nəcèm-bal gə la Yi tənà y wé zú."

²⁶ Bà wun k'e kwərhe nə zĕ. Bə zĕ bà n'è bwərth dwā bà zhe: "É gə wój èta, wój mǎ lò ń nə wój ń mà n nə ń cìn vwārth?"

²⁷ Yezu zĕ n nyí bi n wò: "Rəmyé du numbyíná bé jàn, sə rə bə Yi jàn du yé, bà Yi wój kən gəkó."

²⁸ Pyere zĕ n wò mò: "Nyí námyĕ, ná yĕ kən gəkó ne ná tó mój."

²⁹ Yezu wò mò: "Zhəná, à n'á wəl ába: lò mòbó ń yĕ ń kélé y òdó ń da-byā, òdó ń nəkwa, òdó ń da òdó ń ná, òdó ń bàsóná òdó ń kálse nə àmyé òdó yò-ècòndé nyí rí yilə, ³⁰ ń m'á k'á nə rəmyé gəkó twər zòm èlāsĕ', lū w kòbó wé. ń m'á nə kálse òdó da-byā òdó nəkwa òdó ná òdó bàsóná òdó kálse. ń jà ń m'á nə nòndé mye. Sə ń m'á nə nyũ mà t'á la zhǎ lū w kòbó ò bàn mój wa.

³¹ Byèbé bà wój náyáá bé mój nánzhəzhǎ m'á jirh nánkwaá, sə byèbé bà wój nánkwaá bé mój nánzhəzhǎ m'á jirh náyáá."

Yezu zòm ń cu mú òdó ń bürhù mú yò twər rətò nyàn dé

(Məco 20.17-19; Lwiki 18.31-34)

³² Yezu òdó ń kwā-lyi bí y'á kwè sómá y bà la Zhərazalem. Sə ń yà ń ñwéné bà yé né, sə bà wun y'á n'è zĕ bà m'è ñwéné ń kwā né. Ywé y'á zhe byèbé bà y'á n'è tó be mój. N zĕ n ká n zə ń kwā-lyi bí shí òdó bàlye y n wò kwā, ń ná ń byili bi kən dèbé rə la mǎ wòrhó. ń yà ń zhe:

³³ "Nyíñə ná la Zhərazalem, sə bà m'á zə Numbyíní Byí bə pə Yi jì y wĩ-zwálnə bé yé né cíná bé òdó Muiysi nyá né byilnə bé ne, bə ká ń bürsi òdó cu. Bə m'á pǎ lyi byèbé bà dà Zhwifubá ne, ³⁴ bə fulsi mu, bə pürh tətər ń yó, bə zə dānəshááre bə mà mò, bə zĕ bə gu mu. Sə ń mà n bwirhì ń dwā nètò yùwə."

Lò mòbó ń ná ń yál n yè lyi-filò á wé, sə n twí n pə ába

(Məco 20.20-28)

³⁵ Zebede byā bé Zhake òdó Zhā zĕ bə yí Yezu nyí ní, bə wò mò: "Yó-cábal, kən dèbé ná lá mój lwəl mój, ná r'è yál bà ń wèrhé rə ń pə nába."

³⁶ N bwərth bè n wò: "Bəkón á n'á yál b'á wèrhé a pə ába?"

³⁷ Bə wò mò: "Ná r'è lwəl mój bà ń ce ná mədù jòm ń jəjí ní, mədù jòm ń jəgwǎ nè ń pyèlè ré jàà wà."

³⁸ N wò be: "Á yəl kən dĕ ná-dwí yil á n'á lwəl yé. Á m'á shéné á nwènè nòndé w kòbó àmyé la nòndé mój? Á m'á shéné á zwè nòndé nĕ-sho mój à la zō mój?"

³⁹ Bə wò mò: "Ná m'á shéné."

N wò be: "Zhəná, á m'á nwènè nòndé w kòbó àmyé la nòndé mój. Á m'á zwè nòndé nĕ-sho mój à la zō mój. ⁴⁰ Sə è gə wój à jəjí ní òdó à jəgwǎ nè jòm mój, è dà àmyé à la rəmyé nyí pə yé. Jààsé səmyé ñwéné byèbé à Da tene se bà yil mój yilə."

⁴¹ ń kwā-lyi bí shí y dwā bé gə nyèè rəmyé, bà lyimə zĕ nə n'è yì òdó Zhake òdó Zhā.

⁴² Yezu zĕ n byè bà gəkó n wò be: "Á yĕ bà byèbé lyi bí n'è nyí òdó tənərh pyā ta mój n'è jí pyèlè bà lyi bí yó. E jà lyi-fwàalé mye ñwéné bà n'è wèrhé jàn lyi bí ní. ⁴³ Sə àmyé bàk'á wèrhé èta yé. Lò mòbó ń ñwéné á wé ń ná ń yál n yà á gəkó lyi-filò, sə n yə á tuntunnə n twí n pə ába. ⁴⁴ Lò mòbó ń ná ń yál n yə á yé né cábal, sə n yə á gəkó yə-bal. ⁴⁵ Wój èta òdó Numbyíní Byí mye. ń yə twí mùnì ga lò twí n pǎ yé. ń túwá, ń la tú n pə lyi bí ní, sə n pə ń myəl lé lyi nánzhəzhǎ zō yilə."

Yezu púr lyilyö yírhá

(Məco 20.29-34; Lwiki 18.35-43)

⁴⁶ Yezu òdó ń kwā-lyi bí zĕ bə yí Zheriko. Bà gə tú bà n'è dwi co w wa, lyi nánzhəzhǎ y'á tó be. E jà lyilyö òdú y'á jĕ sómá y wǎ nè ò n'ò lwələ. É y'á wój Time byí, ń yil Bərtime. ⁴⁷ N nyèè bà wój Nazarete lyi bal Yezu ń bàná, n zĕ ń ji kúr ń ná ń búbwéé ń zhe: "Dəvyidi Byí Yezu, dūr à nòndé."

⁴⁸ Lyi-zhā bé zĕ bà n'è ji mu búlú bà ń yĕ ń sò w nə.

N kwərhe n búbwéé dwini shāā ga n wò: "Dəvyidi Byí, dūr à nòndé."

⁴⁹ Yezu swərth n zhì, n wò: "Byĕnə mo n bà."

Bə zĕ bə byè lyilyö w bə wò: "Kám ń wu ń zĕ. Nyí ń ná ń byè mój."

⁵⁰ O dul ò gòndé w tĕ', o zĕ o dūr o bà Yezu sono.

⁵¹ Yezu bwərth mò n wò: "Bəkón ń ná ń yál b'á wèrhé ń yilə?"

Lyilyö w wò mò: "Yó-cábal, à n'á lwəl mój bà ń púr à yírhá né."

⁵² Yezu zĕ n wò: "Zhəl, ń gá zhí ní mú ce ń nǎ ń cìnə." Ò yírhá né j'a púr, o zhir o tó Yezu ní ò la.

Bə cèrhé Yezu Zhərazalem sómá y yó

(Məco 21.1-11; Lwiki 19.28-40; Zhā 12.12-19)

11 Yezu òdó ń kwā-lyi bí y'á bwəlse Zhərazalem, bə yí Bətəfazhe òdó Bətəni. Ceme né nəmyé ñwéné pyò w bà n'è byè bà Olyivyár pyò mój səta. N zĕ n twí ń kwā-lyi bí bàlye, n wò be: ² "Zhəlñə co w ò ñwéné á yé né mój wə. Á gə tú á n'á zwì ò wé, á m'á nə bàñə-bwélé è lyé tĕ', lò gwě yə kúr è yó cí gaga yé. Lwərnə y á m'á bà. ³ Lò gə bwərth ába bà wój byè yil á n'á wèrhé èta mój, s'á wò mò: 'Cinu zhe è tum. Sə ń mà n ká n càrh y èlāsĕ'-lāsĕ.'"

⁴ Bə zhir bə wò, bə nə bàñə-bwélé y è lyé pwě nè bwərth èdù nyí ní, sómá wǎ nè. Bə lwərth yə. ⁵ Lyi bí byèbé bà y'á ñwéné gàà mój jàlà bwərth bè bə wò: "Bəkón á n'á wèrhé gàà? Byè yil á n'á lwərth bàñə-bwélé yá?"

⁶ Bə lyár be òdó Yezu gə yà ń byili bi ní. Lyi bí zĕ bə yĕ be bə zə bàñə-bwélé y bə zhir. ⁷ Bə zə y bə m'è bà Yezu sono, bə lyèlè bà gándé è yó, Yezu zĕ n jòm. ⁸ Lyi nánzhəzhǎ lyèlè bà gándé sómá y yó. Bà jàlà kà cémé

ò jǐrh jì y jàn nákulu wé.
 11 Rəmyé wó kɔn nánfɔ̀lò rə càn námyé yírɔh wə, bə wó Cinu n wèrhé èta.'"
 12 Zhwifubá yó-ciná bé zě̀ bə n'è pyà bə gə m'a tó né sə bə zə mɔ, bə gə y'à yé bə wó bəmyé yil n ju səswalá y èmyé mɔ yilə. Sə lyi-zhà bé ywé y'à zhe be. Bə yě mo n lyě.

Bə zhè Yezu myəl-kwāndé shò-kwā né
 (Məco 22.15-22; Lwiki 20.20-26)

13 Zhwifubá yó-ciná bé zě̀ bə twì Fərezhēēbá ñdǎ Erɔɔde lyi bí jàlà Yezu sono, bə bə zhəl bə bwərh mò zòmà, mùnì bə ɔwèné bə tó n cìcì zòmà né denne bə zə mɔ. 14 Bə yí bə wó mɔ: "Yó-cábal, ná yé bə n wó zhən-cí. Ñ tá n ñ dūr lò yírɔh ñdǎ zhən byilu yé, bə lò lò ywé bə mɔ zhe yé. Ñ ná n cèrhè Yi sómá y zhən zhənà. Sómá ɔwèné bə ná pə myəl-kwāndé Səzaare ne, ráá sómá tènè? † Kɔn wó nyóó, ráá kɔn dè nyóó?"
 15 Sə Yezu yà n yé bə myinù mú yò. N zě̀ n wò be: "Byè yil á n'á zhè nè? Zəna wár-kùlì èdù á bə a nyiwé."
 16 Bə vùr y bə b'e pɔ. N zě̀ n bwərh bə n wò: "Èsəyùlú w ñdǎ yil lé tēbé rə ɔwèné è yó mɔ wó mɔ nyān?"
 Bə wò mɔ: "Wó Səzaare nyān."
 17 N zě̀ n wò be: "Pana Səzaare ne tēbé rə wó n nyān dé mɔ, s'á pə Yi mye ne tēbé rə wó rə nyān dé mɔ." Bə gə nyèè rəmyé, kɔn jàr bə d'è d'è."

Bə bwərh Yezu cùurì bùrhù mú shò-kwā né
 (Məco 22.23-33; Lwiki 20.27-40)

18 Lyi jàlà y'à ɔwèné bə n'è byè bə Sadəsənyebá, bə t'á zwé nyí bə cùurì m'a bwirhì yé. Lyi bí bəmyé mɔ jàlà zě̀ bə tú Yezu sɔ, bə bwərh mò bə wò: 19 "Yó-cábal, nyé né sébé ré wé, Muiyisi pɔ nába nyí n wò: 'Lò gə jú kē n zě̀ n cì n yě n kē mɔ ne, ñdǎ n yə bə̀sɔ̀bwélé ne ñdǎ mɔ, sə n nyé' jí n kē mɔ, n zə mɔ n lù bə̀sɔ̀ná mɔ̀bɔ́ n cù mú yilə.'
 20 "E jà byá bwəlpýé y'à ɔwèné bə da ne. Bə nánce y jí kē, n cì n yě kē mɔ ne ñdǎ n yə bə̀sɔ̀bwélé ne ñdǎ mɔ yé.
 21 Mɔ̀bɔ́ n pú mu mú zě̀ n jí kē mɔ, n mye cì n yě kē mɔ ne ñdǎ n yə bə̀sɔ̀bwélé ne ñdǎ mɔ yé. Mɔ̀bɔ́ n mye ká n pú n mye ne mɔ jí kē mɔ. Wó rəmyé rə̀dù yə. 22 Èta èta, bəmyé bwəlpýé y ga jú kē mɔ, bə cì bə yé mo. Mə̀dù ga yə bə̀sɔ̀bwélé ne ñdǎ mɔ yé. Rəmyé kwā né, kē mɔ mye zě̀ n cì. 23 Sə cùurì nə gə tú rə bwirhì, bəmyé bwəlpýé y ga j'a jí kē mɔ, wó mɔ n mà n cìní mu?"
 24 Yezu zě̀ n wò be: "Á gə yəl Yi zòmè ré sébé ré zòmà né kùrə, á j'a yəl Yi jàn dé gə wó né mɔ, è dè dó á dówə?
 25 Cùurì gə tú rə bwirhì, bala ñdǎ kana k'è t'á la dwā jú yé. Bə m'a yə ñdə màlèkábá ta Arəzana wa.
 26 "È gə wó cùurì bùrhù yò w shò-kwā né mɔ, á gwě yə Muiyisi sébé ré jàà y kēbé è n'è zòm sòlò w myin mú y'à zhe ò wé mɔ zòmà mɔ kərmə nà? Bə kē gəà bə Yi wò Muiyisi ni: 'Á wó Abərahān Yi, ñdǎ Yəzake Yi, ñdǎ Zhakɔ̀be Yi.'"
 27 Yezu súlì n wò: "Yi wó lyi-nyirh Yi, rə dè lyi-cùurì Yi yé. Á ɔwèné dóó sómá yó nāmpúm."

† Gwě̀ bə gə byili zòmà né jàlà kùr mə̀gǎ mɔ. Bə byili Səzaare kùr gə n'è yəl e wò né gəà mɔ.

Yi nyé né wé, wó tḕ rə du rə dwā bé gə́kó?
 (Məco 22.34-40; Lwiki 10.25-28)

28 Muiyisi nyé né byilnə mə̀dù gə nyèè Yezu ñdǎ Sadəsənyebá gə n'è zòm ñdǎ dwā né, n pwírì Yezu lyár be cènè, n mye zě̀ n twě̀ n yí Yezu nyí ni, n bwərh mò n wò: "Yi nyé né wé, wó tḕ rə du rə dwā bé gə́kó?"
 29 Yezu wò mɔ: "Yi nyí rí tḕbé rə du rə dwā bé gə́kó mɔ n'è wəlè: 'Cili Esərayel, Cinu ná Yi dúdú sá n wó Cinu.
 30 Swéné Cinu n Yi ñdǎ n wu gə́kó, ñdǎ n surhə gə́kó, ñdǎ n jàn gə́kó.' 31 Nə̀lyè nyān dé n'è wəlè: 'Swéné n dǔ ñdə n cìcì ta.' Nyí dǔ tènè rə k'è du nəmyé nəlyè y èta mɔ yé."
 32 Muiyisi nyé né byilnə mɔ zě̀ n wò mɔ: "Yó-cábal, kɔn càn. Tḕbé n byili mú wó zhənà. Cinu dúdú n wó Yi, Yi dǔ tènè è gə̀ dè n mye dúdú. 33 Ñ gə swéné mo ñdǎ n wu gə́kó, ñdǎ n surhə gə́kó, ñdǎ n jàn gə́kó, n gə sò n dǔ ñdə n cìcì ta, rəmyé cǔ wə̀ né bə n'è jì nə kɔn gə́kó myin mú, ñdǎ wə̀ né dwā bé gə́kó."
 34 Lyályééé tḕbé n mə n lyár Yezu mú ce, Yezu wò mɔ: "Ñ bə nye ñdǎ Yi tənà y yé."
 Sə rəmyé kwā né, lò lò yà n ká n kwəl sə n bwərh ka-ka Yezu ni yé.

Kristə mó wó mɔ̀ byí?
 (Məco 22.41-46; Lwiki 20.41-44)

35 Yezu gə yà n ná n cèrhè kərmú Yi jì y kòno w wé yi ní, n wòwə: "Byè yil Muiyisi nyé né byilnə bé n'è wəl bə Kristə mó wó Dəvyidi byí? 36 Dəvyidi cìcì zòm ñdǎ Es-hirhə náàcèné jàn n wò: 'Cinu Yi wò à Cinu ni: bə jòm à jəjí ni, kɔn m'e yí a ce n nò n zwə bé n nərh kùr wə.'
 37 Etər Kristə mó mɔ n zě̀ n tó né n yə Dəvyidi byí, Dəvyidi cìcì jà n byè mò bə Cinu?"

Á bə́k'á wèrhé ñdə Muiyisi nyé né byilnə bé ta yé
 (Məco 23.1-36; Lwiki 20.45-47)

Lyi nánzhəzhǎ y'à n'è cili Yezu zòmà né ñdǎ wu-nyǎ.
 38 Rəmyé yó, n yà n ná n wəl lyi bí byèbé n yà n ná n cèrhè bə kərmú mɔ ne: "Dě̀na á cinə. Á bə́k'á wèrhé ñdə Muiyisi nyé né byilnə bé ta yé. Bə sò kəmə-zù-èdwààlè zú bə m'e jí. Bə sò bə lyi bí ce be náàcèné dwā-guúlí jààsé wa. 39 Bə gə yú dwā-guúlí jìsì wé, bə sò sə bə jòm yé né. Bə gə yú címsi kùjú jàà wə, bə sò sə bə jòm lyi-fwààlè jààsé wa. 40 Bə n'è kɔkɔle ejə̀nə jě̀-ɔn gə́kó bə yě be. Bə n'è wèrhé Yi-cər nándəd̀wààlè mùnì ga lyi bí nyí bi ñdə lyi-twərh ta. Bə m'a nə còrhò-tum nánfɔ̀lò du lyi bí dwā bé."

Yezu zòm ejě̀-kē mə̀dù pené yò
 (Lwiki 21.1-4)

41 Rəmyé yó, Yezu zě̀ n jě̀ Yi jì y pansé ló jàà y səta, n ná n nyí lyi bí gə n'è lwé wársé né. Byèbé bə wó nəcènə bé mɔ nánjə̀jóló y'à n'è lwé wársé nánzhəzhǎ né. 42 Ejě̀-kē mə̀dù n wó zúzúnú cí, n mye yí n ló wársé səlyè né.
 43 Yezu zě̀ n byè n kwā-lyi bí n wò be: "Zhənà, à n'á wəl ába: ejě̀-kē mɔ̀ mɔ̀bɔ́ n wó zúzúnú cí èta mɔ ló wársé né

du lyi bí dwā bé gako. ⁴⁴ Lyi bí dwā bé wó wársé shèbé bə bə sè tum zhe mó bà ló né, sə rímyé gé bə zhe mó, wó kɔn dé tɛbé n̄ yà n̄ zhe n̄ la mə n̄ yili n̄ cìn mú gako n̄ ló né."

Yezu zòm Yi jì y wūr mó ñdá n̄n̄n̄ kòb̄ ò bàn mó yò
(Məco 24.1-28; Lwiki 21.5-24)

13 Yezu shí Yi jì y kònó w wé n du, n yí yé né nám-pólé. N̄ kwā-lyi bí mādù wò mò: "Yó-cábal, nyí nákulə nánçècènə nyèbé ma bə m'e lù Yi jì yá, sə nyí è lùlwiri rí mye gé càn né."

² Yezu wò mò: "N̄ nə nákulə né nánfwàalè tɛbé èta mós? Nákulə òdù ga t'á la ò dō yó māš yé. Bə m'a wūr nə gako bə ló tɛ'."

³ Yezu z̄ n̄ vò Olyivyəaré pyò w yó, n jòm tɛ', n zə n̄ yé n zā Yi jì yá. Rəmyé yó, ñdá è y'á wó Pyere ñdá Zhake ñdá Zhā ñdá Andəre dúdú bə y'á ñwéné n̄ sono gaa. Bə z̄ bə wò mò: ⁴ "Byili nába yi rí tɛbé rəmyé la wòrhó mó. Sá byili nába myorho w kòb̄ ò m'a byili dɛ' ré tɛbé rəmyé la wòrhó mó."

⁵ Yezu z̄ n̄ ji kùr n wò be: "Dɛna á cinə. Á bək'á yě bə jəjèré ába yé. ⁶ Lyi nánzhəzh̄ m'a bə ñdá àmyé yil lé, sə lò gako m̄ n wò bə wó rímyé n̄ wó Kristə mó, sə bə m'a jəjèré lyi nánzhəzh̄. ⁷ Bə m'a zòm jààsè shèbé sə nye búlú yò ñdába. Á b'á nyèè búlú dweme bwəlbwələ, s'á bək'á dūr ywé yé, bə kɔn wó nyó sə rəmyé gako wərhé, sə è gwé t'á la lū zh̄ yál yé. ⁸ Ceme b'a z̄ búlú ñdá dwā; tənərh m'a z̄ búlú ñdá dwā; ce y m'a zhízhí jààsè nánzhəzh̄ wa; n̄rh m'a yə né. È m'a yə ñdə ké pwí yin kūr-ju ta.

⁹ "Sə dɛna á cinə. Lyi bí m'a zə ába bə wò búrsi jàà wà. Bə b'a m̄ ába dwā-gùúlí jisí wé. Bə m'a zə ába bə wò ceme yó-cinə ñdá pyà sono àmyé yilə. Sə rəmyé yi ní, á m'á yə à zhən-cinnə bə yilə. ¹⁰ Wó nyó sə bə jèrè bə bwəl yò-ècònd̄ nyí rí bə byili lū w lyi bí gako ne.

¹¹ "Bə gə tú bə zə ába bə la búrsi jàà wà, s'á bək'á z̄ è á n'á téré á wé á m'á pyà kɔn dé tɛbé á la lyár mó yé, s'á lyár tɛbé Yi la á wé co rəmyé yi ní cici mú. È dā àmyé cici á la zòm yé. Wó Eshirhə náàcènə è m'a tó á denne e zòm. ¹² Lyi m'a zə bə da-byā bə pə bə gu. Dabá m'a zə bə cici byā bə pə bə gu, sə byā mye m'a bú ñdá bə dabá bə ce bə gu bi. ¹³ Lyi bí gako m'a jí zùuri ñdába àmyé yil lé yilə, sə lò m̄b̄b̄ n̄ pyéné n̄ zhì n̄ nà y yó kəkə, n̄ m'á nə vwārh."

¹⁴ Yezu súlí n wò: "Á m'á nə súsulú kɔn rə ñwéné rə gə y'á bə m̄ sə rə yə mägǎ. (M̄b̄b̄ n̄ né n̄ kàrmə rə, sə ce jàn né n̄ lwar rə kùrə.) Rəmyé yi ní, lyi byèbé bə ñwéné Zhide tənə y wa, sə bə dūr bə wò pyààré wa. ¹⁵ Lò m̄b̄b̄ n̄ jə lyarh wa, sə n̄ bəká pyà tɛ' só n̄ zù jù w n̄ kwè n̄ wé yé. ¹⁶ Lò m̄b̄b̄ n̄ ñwéné gɔ né n̄ kélé wa, sə n̄ bəká pyà jə zhəl n̄ kwè n̄ kàmə-zwí yé.

¹⁷ "Dwā né nəmyé wé, zwini b'a zə kana byèbé bə zhe pūr, ñdá byèbé bə n'è ñwé byā mó. ¹⁸ Lwəl̄nə Yi, m̀n̄ni ga wé dé rəmyé bək'á wərhé wàr yi ni yé. ¹⁹ Dwā né nəmyé zwini rí m'a dwini tɛbé rə yàl né, Yi gə wərhé kɔn gako lū w kūr-ju yi ní ga, kɔn m'e yí èlāsɛ' mó. Zwini rí rəmyé dwí rí k'è t'á bàn gaga yé. ²⁰ Cinu gə yə n̄ yə dwā

né nəmyé mó b̄, lò mādù ga yà n̄ tá n̄ la lú yé. Sə n̄ b̄ nè, lyi bí byèbé n̄ cír mó yilə.

²¹ "Rəmyé yi ní, lò gə wò ába bə nyí Kristə mó ñwéné nyònd̄, ráá jàà dō wə, s'á bək'á zwé nyí yé. ²² Lyi m'a fwí tɛ' bə n'è jəjèré lyi bí, jàlà wò bə bə wó Kristə mó, jàlà wò bə bə wó Yi nyi-zwennə. Bə m'a wərhé m̄myaarhe ñdá wò-jààrè, bə m'è jəjèré lyi bí. Kɔn gə wó mye, sə bə jəjèré byèbé Yi cír mó, ²³ s'á dɛ' á cinə. Á dāmā a byili ába kɔn gako."

Yezu zòm n̄ twírí y nánkwaá y yò
(Məco 24.29-44; Lwiki 21.25-33)

²⁴ Yezu súlí n wò: "Dwā né nəmyé wé, zúzúnú yi rí rəmyé gə tú è lyé, nən̄yónó w pwé dé m'a jé; cànə pwé k'è t'á la né yál yé; ²⁵ cāmásōrh m'a shí dɛ' sə ló tɛ'. Kɔn dɛbé gako rə ñwéné dɛ' yi w mú b'a zhízhí. ²⁶ Sə rəmyé yó, bə m'a nə Numbyíní Byí n̄ ñwéné bəban wé n̄ bàn ñdá jàn nánf̄l̄, ñdá zúwə. ²⁷ N̄ m̄ n̄ twí m̄lékabá lū w cə-yala gako, kɔn zhí yi-pwírhi e m'e yí yi-zür, bə byé lyi bí byèbé n̄ cír mó bə cí dwā yó.

²⁸ "Nyīnə myorho òdù, s'á lwar ò kùrə: á gə n̄ épyilú ò jésé n'è tò, ò wocré n'è púrhá, á j'á yé bə shí rí bwəlse. ²⁹ Èta mye, á gə tú á n̄ ywé né nəmyé n̄ n'è wərhé, s'á lwar bə Numbyíní Byí twírí y bwəlse, n̄ ñwéné bwərà y nyí ni. ³⁰ Zhənə, à n'á wəl ába: zà zà lū w lyi bí t'á la lyó ñdá rəmyé gako yə wərhé yé. ³¹ Dɛ' ñdá ce y m'a lyé, sə àmyé zòmà né t'á la lyó gaga yé.

³² "Lò lò yəl dɛ' ré, ráá yi rí rəmyé yé. Arəzana m̄lékabá mye yəl yé. Yi Byí mú mye cici yəl yé. Wó Da mó dúdú n̄ yé. ³³ Zəna á yírhá, á bək'á dɛè yé, b'á yəl dɛ' ré tɛbé rəmyé bàn mó yé.

³⁴ "Kɔn nyé dwā ñdə kélé cábal gə ya n̄ la n̄ sómá, n z̄ è n̄ yé n̄ kélé y ne n̄ ce n̄ kélé y t̄unt̄unnə bé j̄ w ta. N pə lò gako n̄ tum, n z̄ è n̄ pə nyí bwərà y yilnə mó ne bə n̄ yili bwərà y cənə, sə n̄ zə n̄ yírhá. ³⁵ Rəmyé yilə, zəna á yírhá, b'á yəl dɛ' ré tɛbé kélé y cábal mó m̄ n̄ ká n̄ bə mó yé. È gə wó d̄d̄n̄é n̄ ká n̄ bànə, ráá cəc̄é-swélé ne, ráá cə-byə-cíl ne, ráá cə-lár b̄l̄ wà, á yəl yé. ³⁶ Cenə jàn né, m̀n̄ni ga n̄ gə ká n̄ jàr jàr n̄ túwá, sə n̄ bəká n̄ bə n̄ pwírí á dɛ' yé. ³⁷ Kɔn dé tɛbé à n'á byili ába mó, wó lyi bí gako ne à n'á byili ri: zəna á yírhá."

Zhwifubá yé né cinə bé y'á n'è téré bə gə m'a tó né bə zə Yezu bə gu

(Məco 26.1-5; Lwiki 22.1-2; Zhā 11.45-53)

14 Búru w bə yə s̄à-nəbyé ò wé ce mó címsi bə n'è byé bə Pake mó † gə tú sə d̄al lyé né, Yi jì y wv̄i-zwálnə bé yé né cinə bé ñdá Muiisi nyé né byilnə bé y'á n'è pyà bə gə m'a tó né bə myini Yezu bə za, ñdá lò lò yəl yé, sə bə gu mu. ² Bə y'á zhe: "È bək'á yə címsi yú w n̄ la m̄ zal yé, m̀n̄ni ga c̄ w lyi bí bək'á z̄ búlú ná yó w yé."

† Gwé bə gə byili zòmà né jàlà kùr mägǎ mó. Bə byili címsi gako gə n'è jí ní gaa mó.

Kĕ màdù ló nwǎ è lwé nányènyèlé Yezu yó wà
(Màco 26.6-13; Zhǎ 12.1-8)

³ Yezu yà ñ ñwéné Shəməc mɔ̀ mɔ̀bɔ̀ nɔ̀ w y'à zhe mɔ̀ sɔ̀ kélé w Betəni ní. Ní gá tú ñ la kùjú jú yi ní, kĕ màdù já n zù bà yó ñdǎ kwâl-byĩ náàcèné, è y'à sú ñdǎ nwǎ è ye y y'à cè dĕ' dĕ', è lwé dé j' à nyè. Wó cǔ òdù bà n'ê byè bà nááre bà y'à m'e wèrhé ya. N sũr kwâl-byĩ y nyí rí n ló nwǎ y Yezu yó wə.

⁴ Lyi bí byèbé bà y'à jě gàà mɔ̀ jàlà lyimə zĕ̀ bà n'ê zòm ñdǎ dwā̀ bà zhe: “Byè yil ñ nǎ ñ zhili nwǎ y è ye y cè èta mɔ̀ nánfò? ⁵ Bà y'à wǎ̀ bà yè y kɔ̀n lyĕ dwā̀ zwǎ̀-àtò tum wárese, bæ m'e sĕ̀ nəm̀wà nĕ.”

Sə̀ bà y'à n'ê zòm kĕ̀ mɔ̀ sɔ̀. ⁶ Yezu zĕ̀ n wò be: “Byè yil á n'á zhili kĕ̀ mɔ̀ wu ni? Yĕnə̀ mo. Dĕ̀bé ñ wèrhé à yil mɔ̀ wó kɔ̀n dĕ̀bé rə̀ càn. ⁷ Nyinə̀ nəm̀wà m'a yè né ñd'ába twéé twéé. Á wǎ̀ á wèrhé be cènè ñdǎ á gá n'á yál né. Sə̀ è gə̀ wó àmyé, á t'á la ne nɔ̀ dĕ̀ gakò yé. ⁸ Kĕ̀ mɔ̀ wèrhé kɔ̀n dĕ̀bé ñ wǎ̀, ñdǎ nwǎ̀ y ñ ló à yó mɔ̀. Ní dāmā̀ n tene à yala né lú-bàl w co yilə̀. ⁹ Zhənà, à n'á wəl̀ ába: bà gá la yò-ècò̀nò nyí rí bwəl̀ màgǎ̀ màgǎ̀ gakò, bà m'a byili kɔ̀n dé tèbé kĕ̀ mɔ̀ wèrhé mɔ̀ mye, bæ m'e lyirh ñ yò.”

Zhidə̀ téré ñ gá mà n tó né n myini Yezu n pə̀ bæ za
(Màco 26.14-16; Lwiki 22.3-6)

¹⁰ Rə̀myé yó, Yezu kwā̀-lyi bí shí ñdǎ bàlyè y màdù, ñ yil Zhidə̀ Esəkarə̀yctə̀, zhəl̀ n wò Yi jì y wwi-zwə̀lnə̀ bé yé né cinə̀ bé ne, bà ñ mà n byili bi bà gá m'a tó né bæ zə̀ Yezu. ¹¹ Bà gá cili ñ zòmè ré, bà wun yè nyèn dĕ̀' dĕ̀', bæ zĕ̀ bæ bwəl̀ mo nyí bà bæ m'a pǔ̀ sàbyi. N zĕ̀ n ji kùr ñ nǎ ñ pyà ñ gá mà n tó né n myini Yezu n pə̀ bæ za.

Yezu ce ñ kwā̀-lyi bí tene Pake y címsí kùjú wá
(Màco 26.17-19; Lwiki 22.7-13)

¹² Búru w bà yə̀ sà-nə̀byĕ̀ ò wé ce mɔ̀ címsí dĕ̀ ré náyéé ré, dĕ̀ ré tèbé bà n'ê gwi pyi-bwā̀lsé Pake y címsí jú yil mɔ̀ yùwə̀, Yezu kwā̀-lyi bí bwə̀rh mò bæ wò: “Yĕ̀ ñ nǎ ñ yál bà nǎ zhəl̀ nǎ tene Pake y címsí kùjú w ní nǎ pǔ̀?”

¹³ N zĕ̀ n vùr lyi bàlyè bà wé n twi, n wò be: “Zhə̀lnə̀ cɔ̀ w wa. Á m'á nə̀ bal màdù ñ zhí nĕ̀ kòl, s'á tó ñ kùrə̀.

¹⁴ Kélé y kĕ̀bé ñ la è wé zú mú, s'á wò è cə̀bal mɔ̀ ne: ‘Ná yó-cə̀bal mɔ̀ wò bà nǎ bwə̀rh mɔ̀ bà wó yĕ̀ jì y ñmyĕ̀ ñdǎ ñ kwā̀-lyi bí la Pake y címsí ní jú mú ñwéné?’ ¹⁵ S'á yĕ̀ bà ñ mà n byili ába dĕ̀-yó jì nánfwèlè. Kɔ̀n dĕ̀bé gakò á zhe rə̀ tum kùjú w tɔ̀nɔ̀ yil mɔ̀ ñwéné è wé. Wó gàà á m'á tene címsí kùjú w ní á pə̀ nába.”

¹⁶ Bə̀ zhĩr bæ vò cɔ̀ w wa, bæ nə̀ kɔ̀n gakò ñdǎ Yezu gá byili bi ní, bæ tene Pake y címsí kùjú wá.

Yezu byili bà lò màdù la mɔ̀ myinù
(Màco 26.20-25; Lwiki 22.14,21-23; Zhǎ 13.21-30)

¹⁷ Də̀dèné y yi gá yúwə̀, ñmyĕ̀ ñdǎ ñ kwā̀-lyi bí shí ñdǎ bàlyè y zĕ̀ bæ vò. ¹⁸ Bà gá tú bà n'ê jí kùjú w yi ní, ñ wò bè: “Zhənà, à n'á wəl̀ ába: ámyĕ̀ màdù la ne myinù n pə̀ bæ za. E já wó mɔ̀bɔ̀ ñ nǎ ñ tó ne ñ jí mú.”

¹⁹ Bà gakò wun zhili kókó, bæ zĕ̀ bà n'ê bwə̀rh mò màdù màdù bà zhe: “È wíri è dǎ àmyé myĕ̀ yé?”

²⁰ N wò be: “Wó ámyĕ̀ shí ñdǎ bàlyè y màdù, mɔ̀bɔ̀ ñ nǎ ñ tó ne ñ ce ñ jĕ̀ y nə̀zhĩ y wé mɔ̀. ²¹ Zhənà, Numbyini Byĩ nǎ ñ zhĩr ñdǎ Yi zòmè ré sébé ré gá n'ê byili ní ñ shò-kwā̀ né. Sə̀ zwini m'a zə̀ lò mɔ̀ mɔ̀bɔ̀ ñ la mɔ̀ myinù n pə̀ bæ zə̀ mɔ̀! Bà gə̀ y'à yə̀ lò mɔ̀ ñmyĕ̀ mɔ̀ lùl y'à cǔ.”

Yezu ñdǎ ñ kwā̀-lyi bí jú Pake y címsí kùjú wá
(Màco 26.26-30; Lwiki 22.14-20; 1 Kɔ̀rĕte 11.23-25)

²² Bà gá tú bà n'ê jí kùjú w yi ní, Yezu kwè búru n ce Yi nə̀bána, n kə̀ w dwā̀ wa, n pə̀ ñ kwā̀-lyi bí ni n wò: “Zwĕ̀nə̀. Tĕ̀bé wó àmyé yala.”

²³ N zĕ̀ n kwè kâ-zəm̀ ñdǎ sĕ̀' mà wé, n ce Yi nə̀bána, n pə̀ bæ gakò ne bæ nyò. ²⁴ N zĕ̀ n wò be: “Mɔ̀bɔ̀ wó àmyé jal, sə̀ mà n'ê byili bà Yi dɔ̀bré wó zhənà. Jal mɔ̀ màmyé la tĕ̀' ló lyi nánzhə̀zhĩ yilə̀. ²⁵ Zhənà, à n'á wəl̀ ába: à k'á t'á la sĕ̀'-cǔ byā̀ nĕ̀ nyó gaga yé, kɔ̀n m'e yí dĕ̀ ré tèbé à m'a k'a nyò mà dǔ̀ nándùl Yi tənà y wé mɔ̀.”

Yezu wò bà Pyere mà n wò bà ñ yəl̀ ñ pár yé
(Màco 26.30-35; Lwiki 22.31-34; Zhǎ 13.36-38)

²⁶ Rə̀myé kwā̀ né, bæ nún bæ cĕ̀rhé Yi, bæ zĕ̀ bæ shər̀ bæ vò Olyivyə̀ré pyò w yó.

²⁷ Yezu wò ñ kwā̀-lyi bí ni: “Á gakò m'á dūr á yĕ̀ ne. Bà kĕ̀ Yi zòmè ré sébé ré wé bæ wò: ‘Á m'a gu wǎ̀-ènɔ̀n mɔ̀, sə̀ ñ pyiis m'a làà dwā̀ ne.’ ” ²⁸ Yezu súlì n wò: “Sə̀ à gə̀ tú à bwirhì, à m'a tó yé a vò a dĕ̀ ába Galile né.”

²⁹ Pyere zĕ̀ n wò mɔ̀: “Bà bæ gakò gə̀ la dūr bæ yĕ̀ mɔ̀ mye, àmyé t'á la dūr yé.”

³⁰ Yezu wò mɔ̀: “Zhənà, à n'á wəl̀ mɔ̀: zà cə̀cĕ̀ y cici, cə̀-bya m'a la m'e kúrh twər̀ rə̀lyè, ñdǎ ñ wò twər̀ rətò bà ñ yəl̀ à pár yé.”

³¹ Pyere kwər̀he n mà nyə̀-pǔ̀ dwini shǎ́a ga n wò: “Bá à gə̀ m'a tó mɔ̀ a cì mye, à t'á la wál b'a yəl̀ ñ pár gaga yé.” Ní tó-dwā̀ bé gakò mye wò èta.

Yezu zhəl̀ Zhətəsəmə̀ni ñ nǎ ñ ce Yi
(Màco 26.36-46; Lwiki 22.39-46)

³² Yezu ñdǎ ñ kwā̀-lyi bí zĕ̀ bæ vò jàà èdù wé, bà n'ê byĕ̀ jàà y èmyé bæ Zhətəsəmə̀ni. N wò be: “Jòmənə̀ nyò̀nò, à la vò a ce Yi.”

³³ N zə̀ Pyere ñdǎ Zhake ñdǎ Zhǎ n mə̀ n zhĩr. Ywĕ̀ zĕ̀ rə̀ zhe mo. Ní wu ji kùr ò n'ò zĕ̀ dĕ̀' dĕ̀', ³⁴ n zĕ̀ n wò be: “Wu-zhilù nánfìlò zhe ne, à n'á yál a cì. Mĕ̀na nyò̀nò, s'á zə̀ á yirhə̀.”

³⁵ N twĕ̀ n vò yé né námpólé, n tu tĕ̀', ñ nǎ ñ lwəl̀ Yi m̀nì ga, ñdǎ kɔ̀n gə̀ wǎ̀, sə̀ nò̀nò w kòbɔ̀ bàk'a zə̀ mɔ̀ yé. ³⁶ N yà ñ nǎ ñ wəl̀: “Á Da, ñ wǎ̀ kɔ̀n gakò. Ce nò̀nò w kòbɔ̀ vò kwā̀ né, ò bàk'a yí ni yé. Sə̀ zhən zhənà, è bàk'a yə̀ ñdǎ ámyé gá n'á yál né yé. È yál ñdǎ ñmyé gá ñ ñ yál né.”

³⁷ N zĕ̀ n kwè n vò ñ kwā̀-lyi bí bàtò y sɔ̀, n pwíri bà dĕ̀. N wò Pyere ne: “Shə̀məc, ñ dĕ̀? N yə̀ ñwéné ñ zə̀ ñ yirhə̀ námpólé mye cici? ³⁸ Zana á yirhə̀, s'á lwəl̀ Yi, m̀nì Shə̀tana bàk'a ñwéné e swèlè ába yé. Numbyini wu w n'ò yàlá, sə̀ è yala né jàn dé yə̀ yí yé.”

39 N ké n vò, n lwàl Yi òdà ní gá yà ní zòm né. 40 N ké n kwě n vò n pwírí ní kwā-lyì bí dǎ. Jan dé y'á zù bì dǎ dǎ. Bə zǎ bə yàl bə gá m'á lyár mɔ né yé.

41 N ké n vò. Ní gá ká n bə ní twər rətò nyàn dé yó, n wò bε: "Á gwě dǎ, á n'á shìrhá? Kɔn mā. Kɔn yú èlāsǎ." Bə la Numbyíní Byí zal bə pə lyì byèbè bə t'á zwè Yi nyá né ne. 42 Zǎnà dǎ ná vò. Nyí mǔbò ní la nε myìnù mú bwǎlse."

Bə zɔ Yezu

(Məco 26.47-56; Lwiki 22.47-53; Zhā 18.3-12)

43 Yezu gá yà ní gwě ná ní zòm yi ní, ní kwā-lyì bí shí òdǎ bəlyé y mǎdù já n du, mǔbò ní yíl Zhidə mó, nímyé òdǎ lyì nánjǎjóló bə y'á zɔ shimi, bə pyélé mǎngwǎrh bə m'é bān Yezu ní. Wó Yi jì y vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé, òdǎ Muiyiisi nyá né byilnə bé, òdǎ nánccesé bə y'á twí bí. 44 Myìnù cǎbal mǔ yà ní zòm n cí òdǎ bε n wò: "Mǔbò à la yí a kwǎèlè mó, wó nímyé. Á gə zɔ mɔ, s'á yìli mù cǎnɛ, ní bəká n vwǎrh yé."

45 N já n yí Yezu nyí ní n wò mò: "Yó-cǎbal." N zǎ n kwǎèlè mò.

46 Lyì-zhā bé j'á yí bə zə Yezu. 47 Byèbè bə y'á ŋwéné gǎà mǔ mǎdù já n fwǎrh shù, n za vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé gǎkó nǎnce y kélé y tǔntǔnnə mǎdù zhǎ n pyir.

48 Yezu zǎ n wò bε: "Á zɔ shimi òdǎ mǎngwǎrh á m'á bān nɛ zal òdǎ ŋwǎl-bal ta? 49 E já dǎ gǎkó, à y'á tó ába à ŋwéné Yi jì y kɔn w wa, à n'á cǎrhè kǎrmò, sə á yə nε zal yé. Kɔn mǎ sə rə tó èta, m̀nì kɔn dé tǎbè rə kǎ Yi zòmɛ ré sébè ré wě mó pyirh."

50 Rəmyé yó, ní kwā-lyì bí gǎkó dūr bə yě mo. 51 Ébú-dāl mǎdù yà ní pú ní kūrə. N yà ní dul gǎmǎ-lyǎnò dúdú. Bə la mɔ zal, 52 n vwǎrh n dūr nánlwé n yě gǎmǎ-lyǎnò n nε.

Bə zə Yezu bə vò bursí gǔlú w nánfǎl w yé né

(Məco 26.57-68; Lwiki 22.54-55,63-71; Zhā 18.13-14,19-24)

53 Bə zə Yezu bə vò Yi jì y vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé gǎkó nǎnce y sono. Vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé gǎkó òdǎ nánccesé òdǎ Muiyiisi nyá né byilnə bé bə, bə jòm dwā yó. 54 Bə gá y'á zɔ mɔ bə la gǎà yi ní, Pyεεε yà ní ŋwéné kwā né kwā né, n mə n tó n yí n zù vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé gǎkó nǎnce y sɔ kélé wa, n tó Yi jì y yilnə bé nɛ ní jǎ tǎ ní n'á ní ywǎl myín.

55 Vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé òdǎ búr-kárna bé gǔlú w lyì bí gǎkó y'á n'é pyà yò bə la Yezu yó w cú, m̀nì bə gu mu, sə bə yə nε yé. 56 Lyì nánzhəzhǎ y'á n'é góm kɔ-ma bə ce ní nyí ní, sə bə zòmǎ né y'á t'á tó dwā yé.

57 Rəmyé yó, bə jàlǎ zǎ bə gō kɔma bə n'é yǎl bə cí yò ní yó wa, bə wò: 58 "Né nyèè ní nyú wa. Ní wò bə ní mǎ n wúr Yi jì y kǎbε numbyíná lù mú, sə dwā nətò wé, ní mǎ n ká n lù è dǎ, kǎbε numbyíná jǎrh yə lwí mú." 59 Sə òdǎ rəmyé ga, bə zòmǎ né y'á t'á tó dwā yé.

60 Rəmyé yó, Yi jì y vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé gǎkó nǎnce y zǎ n zhì dǎ bə gǎkó yé né, n bwǎrh Yezu n wò: "Ní tá n lyár bə kaka? Bəkɔn yil lyì bí byèbè n'é ce yò ní nyí ní?"

61 Sə Yezu shí ní nyí, ní yə lyár bə kaka yé. Vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé gǎkó nǎnce y ká n bwǎrh mò n wò:

"Nímyé n wó Kristə, Yi rí tǎbè rə mǎ òdǎ cǎrhó mó Byí mú?"

62 Yezu wò: "Wó àmyé, sə á m'á nə Numbyíní Byí ní jǎ Yi jàn cǎbal mǔ jǎjí ní. Á m'á nə mɔ mye ní wə bəban wé ní bānə."

63 Vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé gǎkó nǎnce y lyim zǎ, n kār ní gǎndé n wò bursí gǔlú w lyì bí ní: "Né k'é bə zhàn-ciná tum zhe kǎdò yé. 64 Á cici nyèè ní gá tǔrh Yi ní. Bəkɔn á n'á bǔlè?"

Bə gǎkó tó dwā bə wò bə ní mǎ dwā òdǎ gu. 65 Bə jàlǎ y'á n'é pǔrh tǎtār ní yó, bə n'é pyi ní yé y nε bə mǎ mǔ òdǎ jə-gǔlǎ, bə zhe: "Lwar lò mǔ ná-yil ní mǎ mǔ!" Yi jì y yilnə bé mye y'á n'é mǎ mǔ jə-sǎrh.

Pyεεε wò bə ní yàl Yezu pár yé

(Məco 26.69-75; Lwiki 22.56-62; Zhā 18.15-18,25-27)

66 Bə gá y'á n'é bwǎrh Yezu yi ní, òdǎ Pyεεε yà ní ŋwéné kélé y wu w wé. Kǎ-byí èdù è wó Yi jì y vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé gǎkó nǎnce y tǔntǔnnə, èmyé mǔ zǎ e yí, 67 e nə Pyεεε ní jǎ tǎ ní n'á ní ywǎl myín, e nyí mu shéshé, e wò mò: "Nímye yà n'á n tó Nazarete lyì bal Yezu mú ní."

68 Pyεεε mǎ nyə-pǎ n wò: "Àmyé gaga mǔ búl à yàl tǎbè n'á n zòm mǔ kūr yé."

N zǎ n vò bwǎr-zɔnɔ w wa. [Rəmyé yó, cǎ-bya kúrɰ.]

69 Kǎ-byí y k'e nə mɔ, e zǎ e wò lyì bí byèbè bə y'á zhí gǎà mǔ nε: "Mǔbò èta mǔ wó Yezu mú kwā-lò."

70 Pyεεε ká n mǎ nyə-pǎ.

Kɔn yà nǎmpólé rəmyé kwā né, byèbè bə y'á zhí gǎà mǔ mye wò mò: "Ní wó Galile lò zhàn zhànə. Sə rəmyé n'é byili bə òmye wó Yezu mú kwā-lò."

71 Pyεεε zǎ ní n'á ní mǎ nyə-pǎ ní mǎ ní dùl Yi ní zhe: "Á yàl bal mǔ mǔbò á n'á zòm ní yò w mó pár yé."

72 Rəmyé yi ní cici, cǎ-bya kúrɰ twər rəlyé nyàn dé.

Pyεεε zǎ n lyírɰ bə Yezu yà ní wò mò: "Cǎ-bya m'á la m'é kúrɰ twər rəlyé, òdǎ n wò twər rətò bə n'á yàl à pár yé." N zǎ ní n'á ní kúrɰ.

Pyəlate kó Yezu bursí

(Məco 27.1-2,11-31; Lwiki 23.1-5,13-25; Zhā 18.28-19.16)

15 Ce y gá tú e lá, Yi jì y vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé, òdǎ nánccesé, òdǎ Muiyiisi nyá né byilnə bé, òdǎ búr-kárna bé dwā bé gǎkó jòm dwā yó, bə ce bə zə Yezu bə lyé, bə zə mɔ bə vò e pə Pyəlate nε.

2 Pyəlate bwǎrh mò n wò: "Wó òmyé n wó Zhwifubá pyó mó?"

Yezu wò mò: "Wó èta, òdǎ n'á gá wò né."

3 Yi jì y vwǐ-zwǎlnə bé yé né ciná bé zǎ bə n'é ce cǎrh nánzhəzhǎ ní nyí ní.

4 Pyəlate ká n bwǎrh mò n wò: "Ní tá n lyár bə kaka? Ní bə césé shébé gǎkó bə n'é ce ní nyí ní mú nyé nà?"

5 Sə Yezu ká ní yə lyár bə kaka yé. Rəmyé jār Pyəlate dǎ dǎ.

6 Pake címsi gǎkó, Pyəlate ya n vūr byənə-jì lò mǎdù, mǔbò lyì bí lwǎl mó. 7 E já rəmyé yi ní, òdǎ lò mǎdù yà ní ŋwéné byənə-jù w ní yíl Barabaase. Nímyé òdǎ ní tó-dwā y'á ce zòmǎ jòm cɔ w wa, sə bə y'á gu lò. 8 Lyì-zhā bé yí

Pyəlatə nyí ni, bæ lwəl mò bà n wèrhé kɔn dé tɛ̀bé n ná n wèrhé byin byin gakó mó.

⁹ Pyəlatə wò bɛ: "Á n'á yál b'á dwí Zhwifubá pyɔ́ mɔ́ nɛ?"

¹⁰ Ní yà n yě bà wó bwě-dür è ce Yi jì y vwí-zwálnə bé yé né cíná bé zə Yezu bæ bà n sono. ¹¹ Bə cìrh lyi-zhà bé bə ce né bà lwəl Pyəlatə nɛ bà n vür Barabaase.

¹² Pyəlatə ká n bwər̀h bè n wò: "Sə mòbɔ́ á n'á byě̀ bà Zhwifubá pyɔ́ mɔ́, à wèrhé mɔ́ etə̀ra?"

¹³ Bə kwər̀he bæ búbwéé bæ wò: "Ce bæ pə̀pa mɔ́ də̀-jr̀hó yó!"

¹⁴ Pyəlatə ká n bwər̀h bè n wò: "Bàkón lwɛɛ́ n wèrhé?" Bə zě̀ bæ búbwéé dě̀ dě̀ bæ wò: "Ce bæ pə̀pa mɔ́ də̀-jr̀hó yó!"

¹⁵ Pyəlatə gá yà n ná n yál n swé lyi-zhà bé wun ni mú ce, n vür Barabaase, ñdə̀ bà gá lwəl mò né, n ce bæ mà Yezu ñdə̀ dànə̀shàare, n zě̀ n pə̀ nyí bà bhə̀ zhə̀l bæ pə̀pa mɔ́ də̀-jr̀hó yó.

¹⁶ Shədə́ésé zě̀ sə zə Yezu sə zù cɔ́ w cábal mɔ́ kɛ̀lé y wu w wé, sə byě̀ sè gùlú w lyi bí púlə̀púlə̀ bæ bà dwā́ yó. ¹⁷ Bə zù mù kàmə̀-zù-èd̀l̀l̀ nánshə̀, bæ jéé sɔ́r ñdə̀ pyè̀lè yá-pú ta bæ pú n yó wə, ¹⁸ bæ zě̀ bà zhe: "Ná r' é ce mó Zhwifubá pyɔ́!"

¹⁹ Bə zə eshò bæ mà mò, bæ pùrh tətà̀r n yó, bà n' é jòm bà nəd̀wóná yó, bæ m' é wùlì n yé né. ²⁰ Bà gá fulsi mu èta bæ zhè, bæ vür kàmə̀-zù-shə̀ w bà y' à m' é zù mù mú, bæ k' a zù mù n gándé, bæ zě̀ bæ zə mɔ́ bæ du sè la vò bæ pə̀pa də̀-jr̀hó yó.

Bə pə̀pa Yezu də̀-jr̀hó yó

(Mə̀co 27.32-56; Lwiki 23.26-49; Zhā 19.17-30)

²¹ Shə̀reɛ lyi bal məd̀ù n yil Shə̀mɔ́ n yà n shí gɔ́, n kwè sómá y èmyé. Wó nmyé n lùl Alesā̀dərə ñdə̀ Oroyfi-isi. Bə nyéé mɔ́ jàn n zhí Yezu də̀-jr̀hó wá. ²² Bə zə Yezu bæ vò jàà èd̀ù bà n' é byě̀ bà "Gələ̀gɔ́ta", rə̀ kùr wó: "Yó-kóóló jàà". ²³ Bə zə cá m bà n' é byě̀ bà myííri bæ gùlì sɛ́ nɛ bæ n' é pɛ mɔ́ bà n zwé n nyò, sə n yè mɔ́ zwé yé.

²⁴ Bə zě̀ bæ pə̀pa mɔ́ də̀-jr̀hó w yó, bæ kwè n gándé bæ tá tántéé mùni ga bæ lwar lò gakó gá mà n jí ní. ²⁵ È y' à wó nək̀kólé ñdə̀ yi rí tú dě̀.

²⁶ Bà y' à kě̀ bwèlè yó bæ wò: "Zhwifubá pyɔ́", bæ fwar bwèlè y də̀-jr̀hó w nɛ, bæ m' é byili n cu mú kùrə̀. ²⁷ Bà y' à súlì bæ pə̀pa vwār̀hna bə̀lyè də̀-jaár̀he dwā́ yó Yezu yala nɛ, məd̀ù n jə̀jí ni, məd̀ù n jə̀gwā̀ nɛ. [²⁸ Èta, kɔn dèbé Yi zòmè ré sébé ré byili mú pyìrh. Bə kě̀ rə̀ wé bæ wò: "Bə wèrhé mɔ́ ñdə̀ lyi-bə̀lwélé ta."]

²⁹ Lyi bí byèbé bà y' à n' é tó gàà bà lyé mɔ́ y' à n' é zhízhì bæ ywé, bæ n' é tùrh mò bæ zhe: "Hâyà, ñmyé mòbɔ́ n yà n ná n yál n wūr̀ Yi jì y n ká lù y dwā́ nətò wé mó, ³⁰ zwé n cìnə̀, n só də̀-jr̀hó w yó ná nyi!"

³¹ Yi jì y vwí-zwálnə bé yé né cíná bé ñdə̀ Muiyisi nyá né byilnə bé mye y' à n' é mɔn mò. Bà n' é zòm ñdə̀ dwā́ bæ zhe: "Ní zwé lyi dwā́, n jà n wà̀r sə n zwé n cìn yé.

³² Bà Kristə́ mó, Esə̀rayel lyi pyɔ́ mɔ́, só tɛ́ də̀-jr̀hó w yó èlāsɛ́ ná nyi! Ná gə̀ nɔ́ mɔ́ n só tɛ́, ná m' à zwé nyí." Byèbé bæ pə̀pa də̀-jaár̀hé yó n yala nɛ mó mye y' à n' é tùrh mò.

³³ Yi rí gá tú e yí yá-pèlé ecə̀l wə, cɛ y gakó j' a zhízhì e jìrh námbyú, kɔn m' é yí yi-kár nɛ. ³⁴ Rə̀myé yí ní, Yezu bya dě̀ dě̀, n wò: "Eloyi, Eloyi, lama sabakə̀tane?" Rə̀ kùr wó: "À Yi, à Yi, byè yil n yě̀ nɛ?"

³⁵ Lyi bí byèbé bà y' à zhí gàà mó jàlà gá nyèè rə̀myé, bæ wò: "Nyíinə́ n ná n byè Elyi!"

³⁶ Məd̀ù zě̀ n dūr n kwè ku ñdə̀ kàmə̀-jùrhú ta n mór̀h sɛ́ káré wa, n cìi eshò nɛ, n ná n pɛ mɔ́ bà n nywé, n zě̀ n wò: "Yě̀nə̀ mo! Ná m' à nyí ñdə̀ Elyi gə̀ mà n bà n só mɔ́ tɛ́ də̀-jr̀hó w yó!"

³⁷ Yezu bya dě̀ dě̀, n já n cì.

³⁸ Gònò w ò y' à bòn Yi jì y dwā́ w mó j' a zhí dɛ́ o kār o zhí tɛ́. ³⁹ Shədə́ésé zòm yó-cábal mó yà n zhí Yezu yé né. Ní gá nɔ́ n gá cù ní mú, n wò: "Bal mó mòbɔ́ yà n wó Yi Byí zhənà."

⁴⁰ Kana jàlà mye y' à ηwéné gàà, bà y' à zhí kwā́ né bà n' é nyí. Sə Magə̀dala lyi bàkó Mare, † ñdə̀ Zhake mɔ́ nám̀pólé y ñdə̀ Zhoze ná Mare, ñdə̀ Salə̀mɛ ga y' à ηwéné kana bé bə̀myé mó wé. ⁴¹ Bà y' à n' é tó Yezu ni Gə̀lile né, sə bæ y' à n' é sɛ́ mɔ́. Kana dwā́ nánzhə̀zhə̀ mye y' à ηwéné gàà, bà y' à tó Yezu ni bæ bhə̀ Zhə̀razalem.

Bə co Yezu

(Mə̀co 27.57-61; Lwiki 23.50-56; Zhā 19.38-42)

⁴² Dě̀ ré tɛ̀bé bà y' à n' é tene shìrhá y dɛ́ ré, rə̀ y' à dāl̀ bæ nək̀kól mɔ́, dəd̀enɛ y gá tú e yí, ⁴³ Arə̀mate lyi bal məd̀ù bà, n yil Zhozefu. Ní yà n wó lyi-f̀l̀l̀ bür-kárna bé gùlú w wé; nmye yà n ná n dɛ́ Yi pyè̀lè ré twírí yé. N zě̀ n kə̀ n wu n vò Pyəlatə sɔ́, n lwəl mò Yezu n la kó n vò n ce.

⁴⁴ Pyəlatə gá nyèè bà Yezu cù làlà èta mó, kɔn jà̀r mò. N zě̀ n byè shədə́ésé zòm yó-cábal mó, n la bwər̀h mò n nyí Yezu gá cù mú dene nà? ⁴⁵ Shədə́ésé yó-cábal mó gá byili mu, n zě̀ n wò Zhozefu ni bæ bà m' a pɔ́ Yezu.

⁴⁶ Zhozefu yè gònò, n swà̀r Yezu də̀-jr̀hó w yó, n zə̀ gònò w n pyípyíli mu, n zě̀ n kwè mò n vò n ce lú-b̀l̀l̀ wá. † Bə y' à kù lú-b̀l̀l̀ mó mə̀myé pyò wə. N zě̀ n byíbyíli nákulu nánf̀l̀l̀ n mə̀ n pyi b̀l̀l̀ mó nyí ni. ⁴⁷ Magə̀dala lyi bàkó Mare ñdə̀ Zhoze ná Mare y' à n' é nyí bæ gá n' é cí mu mə̀gǎ́.

Kana bé zhə̀l bæ pwírí Yezu tənɛ́ lú-b̀l̀l̀ mó wé yé

(Mə̀co 28.1-8; Lwiki 24.1-12; Zhā 20.1-10)

16 Shìrhá dɛ́ ré gá tú e lyé, Magə̀dala lyi bàkó Mare, ñdə̀ Zhake ná Mare, ñdə̀ Salə̀mɛ yè nür̀h sà lwé nǎnyə̀nyèlé, bæ la vò bæ m' é tūr Yezu. ² È zě̀ nək̀kólé jəmáásé yùwə, bæ pyé pyé bæ zě̀ ñdə̀ yi rí n' é pùrhá, bæ la lú-b̀l̀l̀ mó yó. ³ Bà y' à n' é bwər̀h dwā́ bæ zhe: "Mš̀ lò n mà n byíbyíli lú-b̀l̀l̀ mó nyí rí nákulu w n ce kwā́ né n pə̀ nə̀ba?"

⁴ Bà la nyũ bæ pwírí nákulu w byíbyíli ò pyé sarh nɛ, o j' à y' à já dɛ́ dɛ́. ⁵ Bə yí bæ zù lú-b̀l̀l̀ mó wa, bæ nə̀ ébɔ́-dāl̀ məd̀ù n zù kàmə̀-zù-èd̀l̀l̀ nám̀pṓ n jé jə̀jí sɔ́. Ywé nán-

† "Magə̀dala lyi bàkó Mare". Wó cɔ́ òd̀ù ò yil Magə̀dala. Wó òmyé wé Mare yà n shí ní. Wó Mare mó nmyé bà n' é byè̀ bà Mare Madaléé.

†† Zhwifubá y' à n' é kwí bà lú-b̀l̀l̀l̀ bé pyò nə̀bán nɛ. Bà y' à t' à kwí bì bæ zul tɛ́ yé. Wó l' r̀h bæ n' é l' r̀h pyò w ñdə̀ myèlé ta, bæ zě̀ bæ shar nákulu nám̀pɔ́ bæ m' é pyi mə̀ nyí ni.

fɔ̀lò zɛ̀ rə zhe be. ⁶ Ébó-dál mɔ̀ wò be: “Á bàk’á dùr ywě yé. Wó Nazarete lyi bal Yezu mú bà pəpa dè-jɔ̀rhó w yó mó á n’á pyà. Ní tènè nyòhò yé. Ní bwìrhì. Nyĩnə bà gá y’á cí mu màgǎ. ⁷ Zhəlnə á byili Pyeere ñdó Yezu kwǎ-lyi bí dwǎ bé ne bà nyí n tó yé n vò Gəlile. Wó gǎà bà m’á nə mɔ̀ né, ñdə n gá yà n byili bi ní.”

⁸ Kana bé zɛ̀ bà shí lú-bòl mɔ̀ w bà du, bà dùr. Bà y’á n’è kəkə. Bà k’è yəl bà gá n’è wèrhé né yé. Sə ywě dé gá y’á zhe be mó ce, bà yə̀ lò lò nè wəl bà kaka yé.

Yezu lyi Magədala lyi bàkó Mare

(Məco 28.9-10; Zhǎ 20.11-18)

[⁹ Yezu bwìrhì shìrhó dɛ̀ ré zɛ̀ nəkəkólé shǎǎ shǎǎ, n jèrè n lyi Magədala lyi bàkó Mare. Wó nmyɛ̀ nəcíl sí nám-məlwǎlsé shàlpyè y’á zhe, Yezu zɛ̀ n jì sì mú. ¹⁰ Yezu tó-dwǎ bé wun y’á zhìlì, bà n’è kúrhá. Mare vò n byili bi kɔ̀n dèbé rə wèrhé mɔ̀. ¹¹ Ní gá wò bè bà Yezu bwìrhì, bà nmyɛ̀ nɔ̀ mɔ̀, bà yə̀ nyí zwě yé.

Yezu lyi n kwǎ-lyi bí bàlyè

(Lwiki 24.13-35)

¹² Rəmyé kwǎ né, Yezu lyə̀r n kwè nyɔ̀rhɔ̀ dǔ, n mə n lyi n kwǎ-lyi bí bàlyè ñdó bà ηwéné sómá yó bà la gɔ̀ sono cə-byí èdù wé. ¹³ Bə k’á kwè̀ bà b’e byili bà dwǎ bé ne, sə bà yə̀ bəmye zòmà né zwě yé.

Yezu twǎ n tùntúmá bé

(Məco 28.16-20; Lwiki 24.36-49; Zhǎ 20.19-23; Tùntúmá bé 1.6-8)

¹⁴ Yezu zɛ̀ n tà-kwǎ n lyi n kwǎ-lyi bí shí ñdó màdù y ñdó bà n’è jí kùjú. N jì bi búlá, bà gá yə̀ Yi ni zhí mú, ñdó bà gá yə̀ byèbé bà nɔ̀ mɔ̀ n bwìrhì mú zòmà né zwě mó yilə.

¹⁵ N zɛ̀ n wò be: “Zhəlnə lū w púləpúlə wə, á bwəl yò-ècòhò nyí rí á byili lyi bí gakó ne. ¹⁶ Lò mòbó n zwě nyí bà zɛ̀ bà pǔ nɛ̀-shɔ̀, rə-ná-cí mà n nə n cìn vwārɔ̀, sə lò mòbó n yə̀ nyí zwě, bà m’á ké n bursi bà pǔ dóó.

¹⁷ Nyĩnə māmyaarhé tɛ̀bé byèbé bà la nyí zǔ mó b’a wèrhé mɔ̀: bà m’á jì nəcíl sí nám-məlwǎlse ñdó àmyé yil lé. Bà m’á zòm dwé dwǎ zòmà. ¹⁸ Bà gə zɔ̀ dɔ̀ma bà jèrh w mye, dɔ̀ma bé t’á la be kaka wòrhó yé. Bà gə nyò cəm mòbó mà n’è gwi lò mye, mà t’á la be kaka wòrhó yé. Bà gə cí bà jèrh nəbwànà yó, nəbwànà bé m’á wárh.”

¹⁹ Cinu Yezu gá zòm ñdó n kwǎ-lyi bí èta n zhè, Yi ce n zɛ̀ n vò dɛ̀ Arəzana wa, sə n jè rə jə̀jí ni. ²⁰ Ní kwǎ-lyi bí zhìr bà vò bà bwəl yò-ècòhò nyí rí jààsé gakó wə. Sə Cinu yà n nə n sɛ̀ be tum dí rəmyé wé, n nə n tó māmyaarhé bà n’è wèrhé mɔ̀ denne n byili bà yò-ècòhò nyí rí bà n’è bwəl mó wó zhə̀nà.]

Lwiki

Lwiki dà Zhwifu yé. Ní yè tó n yè Yezu kwā-lyi bí shí òdà bàlyè y wé yé. Wó Kristə tùntúm Pwəə ne n tó n vò jààsè nánzhəzhǎ wé, n sē mɔ n tumə né wé. Wó Lwiki n kē Tùntúmá bé tumə né sébé ré mye. Lwiki jèrè n byili bà n yà n né n yā n kē kɔn dèbé gako rə ŋwéné Yezu Kristə shò-kwā né mɔ náàcèné. Ní kē zòmà né nəmyé Zhwifubá òdà byèbé bà dè Zhwifubá mɔ gako yilə, m̀nì ga bà gako lwar bà kɔn dèbé bà byili bi mú zhe kùr zhən zhànà. Lwiki byili zòmà nánzhəzhǎ Yi sònó w shò-kwā né. Sə lyi bí byèbé n zòm bà yò du mú, wó nəm̀wà bé, òdà byèbé bà t'á nyí òdà lyi ta mɔ, òdà kana bé, òdà zhələ bé, bà wó bəmyé Yi só dɛ́ dɛ́ du. Lwiki ju kùr n zòm Zhā-Bətiisi lul lé zòmà. N zè n zòm Yezu mye nyān dé yò, n súlí n zòm Yezu bəswéné ré mye zòmà. Ní byili Mare òdà Zakarə òdà Shəmənyǎ gə cèrhé Yi ní mú. Zòmà né nəmyé mɔ wó Lwiki dúdú n kē ne. Mə-ko òdà Marke òdà Zhā yə ne kē yé.

Lwiki byili kɔn dèbé rə ce n kē n sébé ré

1 À yó-cábal Cofyil, lyi nánzhəzhǎ ŋwéné bə kē ywé nyèbé gako nə wèrhé ná cəcəl w mɔ, ² òdà byèbé bà yírhá nɔ ywé né nəmyé kùr-ju yi ní ga, bə zè bə jírɰ zòmè ré bwə̀lnə bé mɔ gə byili nába né. ³ Wó rəmyé yil àmye zè a bwə̀rh bwə̀rh a lwar kɔn dèbé gako rə wèrhé kùr-ju yi ní ga mɔ, a pwírí bə kɔn mə b'á kē kɔn gə tó né mɔ a pǎ, ⁴ m̀nì n lwar bà kɔn dèbé bà byili mú mú zhe kùr zhən zhànà.

Yi màlėka tú e byili Zhā-Bətiisi lul

⁵ Yi jì y wí-zwə̀lnə mə̀dù yà n ŋwéné n yíl Zakarə. Ní yà n wó wí-zwə̀lnə bé byèbé Abya yà n cí mú lò mə̀dù. Ní kē mɔ yà n yíl Eləzabete. Nmye yà n wó Arǎ dwí rí lyi bə̀kɔ. Rəmyé yi ní òdà wó Erɔ̀de n yà n wó Zhidə tənà y pyǎ. ⁶ Zakarə òdà n kē mɔ ga y'á wó wu-cángá cíná Yi yé né. Bà y'á n'è zwé Cinu nyá né náàcèné kɔn gako wé, ⁷ e jà bà y'á gwě bə bə̀sɔ̀bwəlél zhe yé, bà Eləzabete yà n wó kə-əju. Kɔn súlí mye, bà ga y'á jírɰ nánçerh.

⁸ Dɛ́ rə̀dù, Zakarə yà n né n twí Yi jì y wí-zwə̀lnə tumə né Yi jù wə, [†] bə wó nmyé òdà n tó-dwā bé bà y'á mə sə bə twí nì rəmyé yùwə. ⁹ Bə zè bə cír mo, òdà bə gə y'á myèrhé bà n'è cír dwā né, n zù Yi jì y jàà náàcèné y wa, n jì wé dé rə lwé nányənyél y myín. ¹⁰ Sə n gə yà n né n jì wé dé myín yi ní, lyi bí púlápúlá y'á zhí pwé nè, bà n'è ce Yi. ¹¹ Rəmyé yi ní, Cinu màlėka èdù tú e lyi mu. È y'á zhí bà gə y'á n'è jì wé dé myín mə̀gǎ mɔ jə̀jì ni. ¹² Zakarə gə nɔ ya, n wu zè, ywé zè rə zhe mo.

¹³ Màlėka y wò mò: “Bə̀ká dūr ywé yé Zakarə, bà Yi zwé n lwəl mɔ. Ní kē Eləzabete mà n lù byí n pǎ, sə n m'á ce n yil bà Zhā. ¹⁴ Ní m'á fù̀ òdà wu-nyǎ, sə lyi nánzhəzhǎ wun b'á yə nyən n lul lé yilə. ¹⁵ Ní mà n yə̀ lò m̀bɔ́ n sù Cinu yírɰ. Ní tá n'è la sɛ́ nyó yé. Ní mà n sù òdà Eshirhə náàcèné òdà n gwě ŋwéné n ná wé. ¹⁶ Ní mà n ká n zə Esərayel byá bé nánzhəzhǎ bə̀ bə̀ Cinu bà Yi rí sǎ. ¹⁷ Yi m'á twí nmyé cìcì n jèrè n tó rə yé òdà Eshirhə y

[†] Gwé bà gə byili zòmà né jà̀là kùr mə̀gǎ mɔ. Bà byili Yi jì y gə y'á nyé né gàà mɔ.

rə y'á pɔ rə nyi-zwennə Elyi ni mú jàn, m̀nì n ká n wvé dabá òdà bə byá bé n ce dwā yó, sə n pyírɰ yó-kù̀lì cíná wun bə kwé byèbé bà n'è zwé Cinu nyá né mɔ surhə né, bə yə lyi byèbé bà n'è dɛ́ Cinu twírí yá.”

¹⁸ Zakarə zè n wò màlėka y ne: “À jírɰ nánçə. À kē mɔ mye jírɰ ezhèné. Wó etə̀r à m'á tó né a lwar bà rəmyé m'á yə zhànà?”

¹⁹ Màlėka y zè e wò mò: “À yíl Gabə̀rəyəə. À ŋwéné Yi yé né. Wó rəmyé rə twí nì b'á zhəl a byili mú yò-èc̀nɔ́ nyí rí rəmyé. ²⁰ Lwar bà rə dɛ́ ré m'á yí, rə t'á la kwārɰ yé. Sə n gə yə̀ à zòmè ré zwé mɔ ce, n nyí rí b'á dɛ́. Ní ká n tá n la ŋwɔ̀nɔ́ n zòm kɔn m'è yí rə dɛ́ ré.”

²¹ Rəmyé yi ní òdà lyi bí y'á gwě zhí bà n'è dɛ́ Zakarə. Sə n gə yà n né n deɛ Yi jì y wé mɔ y'á jà̀r bə. ²² Ní gə tú n du pwé nè, n yà n ká n wà̀r n né n zòm òdà bə yé. Wó n jèsé dúdú n yà n mɔ n zòm òdà bə. Ní nyí rí k'è wà̀r rə n'è púr yé. Bə zè bə lwar bà wó kɔn n nɔ Yi jì y jàà náàcèné y wa.

²³ Sə n tum dí gə zhè Yi jì y wə, n ká n vò jè. ²⁴ Dwā mà̀ngəlél rəmyé kwā né, n kē Eləzabete kwé pǎ. N mɛ́ jù w cə̀nsè sə̀nu, n mɔ n zòm n zhe: ²⁵ “Nyí kɔn dèbé Cinu Yi wèrhé à yilə. Ní vùr kɔn dèbé rə y'á n'è pɛ ne cizhìl lyi yírɰ wə.”

Màlėka byili Mare ne bà n la Yi Byí lúl

²⁶ Cə̀nsè shə̀ldù nyá y yó, Yi zè rə twí màlėka Gabə̀rəyəə Gə̀lilə tənà y cɔ òdù wé, ò yíl Nazarəte, ²⁷ e vò kē-byí èdù sono. Kē-byí y'á yíl Mare. È y'á n'è jí pyǎ Də̀vyidi dwí rí lò mə̀dù, n yíl Zhozefu. ²⁸ Màlėka y zù Mare sono, e ce mo e wò: “Ce n wu yə nyən. Cinu ná n nyí mú òdà sònó nánf̀l̀. Ní ŋwéné òdà mɔ.”

²⁹ Mare gə nyèè zòmà né nəmyé, n wu zè, n zè n né n pyà co mɔ məmyé mɔ kùrə. ³⁰ Màlėka y wò mò: “Mare, bə̀ká dūr ywé yé. Yi n'è nyí mú òdà sònó nánf̀l̀. ³¹ Ní m'á zə pǎ, n lù byí. Ní m'á ce n yil bà Yezu. ^{††32} Ní mà n yə̀ lò m̀bɔ́ n sù Cinu yírɰ. Bà m'á byè mò bà Dɛ́ cə̀bal Byí. Cinu Yi mà n ce n jòm n da Də̀vyidi pyèlè dè̀gwā y yó.

^{††} “Yezu” kùr wó: Cinu ná n wvārɰ lyi bí, ráá: Cinu wó lyi bí zwennə.

³³ Ní mà n cini Zhakwabe dwí rí byinà nà la gaga, sà n pyèlè ré t'á la zhǒ yé."

³⁴ Mare zè n wò màlèka y ne: "Etər kɔn m'a tó né, à gá yàl bal pàr mót?"

³⁵ Màlèka y wò mò: "Eshirhə náàcèné m'a só n yó, Dě cábál jàn dé yè né òdà mót. Wó rəmyé yilə, byí mú n la lúl mó mà n yè Yí rə cí mu. Bə m'a byè mò bə Yí Byí.

³⁶ Nyí n dwí lò Eləzabete mye zhe pǔ, kɔn yú cənsè shəldù. Ní la byí lúl n nánccwə wé, nmyé m̀b̀b̀ bə y'a n'è byè bə kə-eju mú. ³⁷ Zhənà, kaka bə Yí jàn du yé."

³⁸ Mare zè n wò: "À ηwéné Cinu pùbùlè wòrhó yilə. Kɔn yál òdà n gá byili ní à yilə." Màlèka y zè e zhír e yè mo.

Mare zhəl n la Eləzabete ne gwā

³⁹ Dwā né nəmyé mó wé, Mare zè làlà òdà yəwāl n vò Zhide tənà y cɔ òdù wə, ò wɔ pyàr cəcəl wə, ⁴⁰ n yí n zù Zakare sō kèlé wa, n ce Eləzabete. ⁴¹ Eləzabete gá nyèè n co mó, n byí mú já n zhí n wé n fùù. Eləzabete sú òdà Eshirhə náàcèné, ⁴² n zè n bya dè dè n wò Mare ne: "N nɔ bwəl du kana bé gako, sə n pǔ byí mú mye nɔ bwəl! ⁴³ Bə̀k̀n à wó, à Cinu ná mə n bə à sō? ⁴⁴ Nyí n co mó gá já e tu à zhě wa, à byí mú fùù òdà wu-nyǒ à wé. ⁴⁵ N wó wu-nyǒ cəkē, bə n zwè nyí bə tēbē Cinu ce bə byili mú mú b'a pyirh."

Mare cèrhé Yí rə yò-ècèna né òdà mɔ mó yilə

⁴⁶ Mare zè n wò:

"À n'á cèrhé Cinu òdà à wu gako.

⁴⁷ À n'á fùù òdà wu-nyǒ Yí à Zwennə mó yilə,

⁴⁸ bə rə lwəl rə nyí ni òdà à yè yírh swí ga.

Sə kɔn zhí èlāsē, nunə dwí gako m'a byè nè bə wu-nyǒ cəkē,

⁴⁹ bə Yí jàn cábál mó wèrhé ywè nánfwaàlè à yilə.

Ní mə òdà còrhó.

⁵⁰ Ní ná n dūr byèbè bə n'è nyàm mò mó nònò twéé gako

kɔn m'è la gaga.

⁵¹ Sə n byili n jè jàn cìn-byilu cìnə ne, n làà bə dwā ne.

⁵² N byirh pyā bə pyèlè dəgwərh yó n ló tē, n zhě byèbè bə yè yírh swí mú ywé dè.

⁵³ N pə wè-ècèna nánzhəzhǒ nòrhna nè, n kwè nàcèna òdà jə-fwə.

⁵⁴⁻⁵⁵ N lyírh n nyí rí n yà n bwəl ná dabá ne mó yò, n sē n dwí Esərayel lyi bí ni,

sə n yè Abərahām òdà n byā bé yò swé yé.

Ní ná n dūr bə nònò twéé gako kɔn m'è la gaga."

⁵⁶ Mare mē Eləzabete sono kɔn yí òdà cənsè sətò ta. Rəmyé kwā né, n ká n vò jè.

Zhā-Bətiisi lul òdà n yil co

⁵⁷ Eləzabete lul lé dè ré gá tú rə yí, n lùl bal-byí. ⁵⁸ Ní jè-dwā bé òdà n dwí lyi bí gá nyèè bə Cinu dūr n nònò dè d'è èta, bə zè bə tó mo bə fùù òdà wu-nyǒ.

⁵⁹ Dwā nyàlpyè bə̀s̀b̀wèlè y lul lé kwā né, bə tú bə gō yə. † Bə y'a n'è yál bə byè mò bə Zakare. ⁶⁰ Ní ná zè n cē n wò: "È dè èta yé. Byèna mo bə Zhā."

⁶¹ Bə wò mò: "Sə lò gá tènè á dwí rí wé n yíl èta mót?"

⁶² Bə zè bə gwàr n da Zakare, bə byili mu òdà bə jèrh, bə wó etər n ná n yál bə bə byè bə̀s̀b̀wèlè y né? ⁶³ N ce bə kwè bwèlè bə pǔ, n kē è yó bə: "Bə byè bə̀s̀b̀wèlè y bə Zhā."

Kɔn jàr bə gako. ⁶⁴ Rəmyé yó cici, n nyí rí j'a púr, n zè n ná n zòm n mə n cèrhé Yí. ⁶⁵ Ywé zɔ lyi bí byèbè gako bə y'a bwəl gàà mót. Sə ceme né nyèbè nə y'a ηwéné tənà y èmyé pyààré yó mó lyi bí mye y'a n'è zòm yò w òmyé mó zòmà. ⁶⁶ Lyi bí byèbè gako bə nyèè yò w òmyé mó y'a cí w bə wé, bə n'è wəlè: "Bə̀k̀n lò bə̀s̀b̀wèlè y kèbè la yál?"

Zhən ga, Cinu jàn dé y'a ηwéné òdà ya.

Zakare byili Yí sònó w rə dwí rí ni òdà Eshirhə náàcèné jàn

⁶⁷ Zhā da Zakare sú òdà Eshirhə náàcèné, n zè n ná n zòm zòmà nyèbè Yí y'a byili mu n zhe:

⁶⁸ "Cinu Esərayel lyi bí Yí rí mà n nə còrhó, bə n gwé n dwí rí ni, n zwè de.

⁶⁹ Ní ce n tùntunnə Dəvyidi dwí rí lù jàn cábál, n zwè nába.

⁷⁰ Ní pyirh kɔn dèbè n yà n tó n nyi-zwennə bé denne n byili shā ga mó.

⁷¹ Ní yà n bwəl nyí bə n mà n zwè nába né zwè bé òdà byèbè gako bə súl nába mó jǐ wà,

⁷² bə n mà n dūr né dabá nancesé nònò, n lyírh n cici dɔbré n yà n zɔ òdà be mó yò.

⁷³ Wó ná nambal Abərahām ne Cinu yà n bwəl nyí,

⁷⁴ bə n mà n zwè nába né zwè bé jǐ wà.

Ywé k'è t'á la nába zal yé.

⁷⁵ Ná m'a ηwéné né pǔ còrhó òdà wu nántwə òdà wu-cángá n yírh wá, kɔn m'è yí né cu.

⁷⁶ Sə à byí, è gə wó nmyé yilə, bə m'a byè mó bə Dè cábál nyi-zwennə, bə n m'a tó Cinu yé, n kwerhe n sómá yá,

⁷⁷ n ce n dwí rí lwar bə n la rə zō rə yè-bəlwàálé wa.

⁷⁸ Ná Yí rí wó wu-bònò òdà nònò-dūr cí.

Rə m'a ce pwè shí dè rə b'è yār nába òdà nənýónó gá y'a púrh né.

⁷⁹ Pwè dé rəmyé m'a yār byèbè bə jè cə-byín òdà cu ywəl wə,

rə cí nába yè-zúlá sómá yó."

⁸⁰ Sə bə̀s̀b̀wèlè y y'a n'è byilə. È surhə né mye y'a n'è súlí. Rəmyé kwā né, n zhəl n yè gɔ-elū èpòlò wə, kɔn m'è yí dè ré tēbè n tú n byili n cìn Esərayel lyi bí ni mú.

Yezu lul lé

(Məcə 1.18-25)

2 Dwā né nəmyé wé, pyǒ Səzaare Ogusti pɔ nyí bə bə gál lū lyi bí púlápúlá. ² Gál mó məmyé mà yàl gál náyéé mó. Mə gál òdà Kwirinyuusi yà n wó Siri tənà y yó-cábál. ³ Lyi bí gako y'a zhəl gál mó, lò gako n da-dō wə. ⁴ Zhəzefu yà n wó pyǒ Dəvyidi kwálá y lò. Rəmyé ce n zè n zhír Nazarete ne, Gəlilə tənà y wa, n vò Zhide

† Gwé bə gá byili zòmà né jàlà kùr mägǎ mó. Bə byili góm mó kùr gə n'è yál e wò né gàà mó.

tə̀nà y wa, Də̀vyidi da-dǒ w bə̀ n'ê byě̀ bə̀ Betə̀ləyem mǒ́ wa, ⁵ mǔ̀nì bə̀ kě̀ nmyě̀ ñdǎ́ n kě̀ Mare. Mare jà n yà n zhe pǔ́.

⁶ Bə̀ gá y'á ñwéné gàà yi ní, Mare lul dǛ́ ré tú e yí. ⁷ N lù bal-byí. Wǒ́ nmyě̀ n yàl n byí náyáá mǒ́. Sə̀ bə̀ yə̀ jàà ne zhə̀lə̀ bé jì y wé yé. Rə̀myé yilə̀, n pyípyíli mu ñdǎ́ kàmə̀-jə̀rh, n cí mu vwámá kùlkǒ́ wə̀.

Màlė́ka byili vwǎ-ènǎ̀nà bé ne bə̀ Kristə̀ lùlè

⁸ Vwǎ-ènǎ̀nà y'á n'ê zwě̀ gàà, gǒ w wa, bə̀ m'ê yili bə̀ pyiisi. ⁹ Cinu màlė́ka èdù líyí bí. Cinu zùwá y pwě̀ dé yə̀r rə̀ kákéle bé. Ywě̀ nánfìlò zə̀ bə̀.

¹⁰ Màlė́ka y zě̀ e wǒ̀ bə̀: "Á bə̀k'á dǔ̀r ywě̀ yé. Nyí à zhe yò-ècǎ̀nǎ̀ à la ába byilu. Ò m'a yə̀ wu-nyǒ̀ nánfìlò dwí rí púlápúlá yilə̀. ¹¹ Bə̀ lùl mǔ̀bǒ́ n la ába zǒ́ mǒ́ zà Də̀vyidi da-dǒ wə̀. Nmyě̀ n wǒ́ Kristə̀ mǒ́, Cinu mǔ́ mǔ̀bǒ́ Yí y'á bwəl nyí bə̀ rə̀ m'a twí n bə̀ mǒ́. ¹² Nyínə̀ kǎn dǛ́bǛ́ rə̀ m'a ce á lwar n párá: á m'á nə̀ byi-shémé bə̀ pyípyíli ñdǎ́ kàmə̀-jə̀rh, è pyě̀ vwámá kùlkǒ́ wə̀."

¹³ Rə̀myé yó, Arə̀zana màlė́kabá nánzhə̀zhǎ́ tú bə̀ súli màlė́ka y ne, bə̀ n'ê cə̀rhé Yí bə̀ zhe:

¹⁴ "Yi nə̀ cǒrhó dǛ́ Arə̀zana wa,

sə̀ yə̀-zùlǎ́ jòm ce yó ñdǎ́ numbyínə̀ bé rə̀ só mǒ́!"

¹⁵ Màlė́kabá gá kwě̀ bə̀ vò dǛ́, vwǎ-ènǎ̀nà bé zě̀ bə̀ n'ê wəl dwǎ́ ne: "Bà̀nà né lyě̀ né yí Betə̀ləyem, né nə̀ yò w ò wə̀rhé, Cinu cí nǎ̀ba ò nyí mǔ́."

¹⁶ Bə̀ zhír bə̀ vò lǎ̀lǎ̀, bə̀ yí bə̀ nə̀ Mare ñdǎ́ Zhozufu ñdǎ́ byi-shémé y è pyě̀ vwámá kùlkǒ́ wə̀. ¹⁷ Bə̀ gá nǒ́ byi-shémé yá, bə̀ zě̀ bə̀ cí kǎn dǛ́bǛ́ màlė́ka y y'á byili bí bə̀sǒbwèlé námpólé y èmyé yil mǒ́. ¹⁸ Vwǎ-ènǎ̀nà bé zǎ̀mà né jà̀r byèbè bə̀ y'á n'ê cili mǔ́ gǎkó, ¹⁹ sə̀ Mare yà n ná n cí ywě̀ nə̀myé gǎkó n wé, n ná n téré ne.

²⁰ Vwǎ-ènǎ̀nà bé k'a kwě̀, bə̀ n'ê shènə̀ Yí, bə̀ m'ê cə̀rhé re, kǎn dǛ́bǛ́ gǎkó bə̀ zhǎ́ nyèè, bə̀ yírhá j'a nə̀ mǒ́ yilə̀. Kǎn gǎkó yàl ñdǎ́ màlė́ka y gá y'á byili bí ní.

Bə̀ co bə̀sǒbwèlé y yil lé bə̀ Yezu

²¹ Dwǎ́ nyàlpyè bə̀sǒbwèlé y lul lé kwǎ́ né, dǛ́ ré tǛ́bǛ́ bə̀ y'á mǎ́ dwǎ́ sə̀ bə̀ gǒ y mǒ́ gá tú e yí, bə̀ co è yil bə̀ Yezu, yil lé tǛ́bǛ́ màlė́ka y y'á byili ñdǎ́ n ná yà n gwě̀ bə̀ n pǔ́ zhe mǒ́.

Bə̀ zə̀ Yezu bə̀ vò Yí jù w bə̀ pə̀ Yí ní

²² Kě̀ lul jìmdí vǔ̀r dǛ́ ré gá tú e yí, Zhozufu ñdǎ́ Mare wə̀rhé ñdǎ́ Muiyisi gá yà n pǒ́ nyí ní: bə̀ zə̀ bə̀sǒbwèlé y bə̀ m'ê vò Zhə̀rə̀zalem, bə̀ pə̀ Cinu ní, ²³ ñdǎ́ Cinu nyí rí sébé ré gá byili ní. Bə̀ kě̀ rə̀ wé bə̀ wò: "Kě̀ gə̀ lùl n byi-yáá, è gə̀ wǒ́ bal, wǒ́ Cinu n cí yə̀." ²⁴ Bə̀ pə̀ kǎn dǛ́bǛ́ rə̀ kě̀ Cinu nyí rí sébé ré wé wǔ̀r rí zwǎ́l yil mǒ́ mye: "Ép-wǎnse sǎ̀lyè, ráá épò-bwǎlse sǎ̀lyè."

²⁵ Bal mǎ̀dù yà n ñwéné Zhə̀rə̀zalem né, n yil Shə̀mǎnyǒ́. Bal mǒ́ nmyě̀ yà n wǒ́ wu-cángá cə̀bal, n yà n ná n cə̀rhé Yí. N yà n ná n dǛ́ mǔ̀bǒ́ n mǎ́ n zwě̀ Esə̀rayel lyi bí. Eshirhə̀ náàcǎ̀né y'á ñwéné ñdǎ́ mǒ́. ²⁶ È y'á byili mu bə̀ n mǎ́ n nə̀ Kristə̀ mǒ́, mǔ̀bǒ́ Cinu la tǔ́ mǔ́, éfòró n zě̀ n cí. ²⁷ E ce n vò Yí jù wə̀. Yezu da ñdǎ́ n ná gá zə̀ mǒ́ bə̀ m'ê bə̀ Yí jù w bə̀ la wǒ̀rhǒ́ ñdǎ́ nyí rí gá y'á

n'ê byili ní, ²⁸ Shə̀mǎnyǒ́ cèlè n jə̀rh n zwě̀ mǒ́, n zě̀ n ná n ce Yí nǎ̀bǎn n zhe:

²⁹ "Cinu, èlǎ̀sǛ́, n zǒmè ré pyirh.

Yě̀ n tǔ̀ntǔ̀nnə̀ mǒ́ ne n vò ñdǎ́ yə̀-zùlǎ́,

³⁰ b'á yírhá nǒ́ mǔ̀bǒ́ n twí nǎ́ zǒ́ yil mǒ́.

³¹ N twí mǔ́ lyi bí gǎkó yírhá nə̀ mǒ́.

³² Wǒ́ nmyě̀ n wǒ́ pwě̀ dé rə̀ m'a ce lǔ́ lyi dwí gǎkó lwar n párá,

e jà n mǎ́ n ce n dwí Esə̀rayel lyi bí nə̀ cǒrhó."

³³ Kǎn dǛ́bǛ́ Shə̀mǎnyǒ́ yà n ná n zǒm bə̀sǒbwèlé y yil mǒ́ y'á jà̀r è da ñdǎ́ è ná. ³⁴ Shə̀mǎnyǒ́ lwəl Yí bwəl bə̀ yó, n zě̀ n wǒ́ Mare ne: "Yi twí bə̀sǒbwèlé y kǛ́bǛ́ Esə̀rayel lyi nánzhə̀zhǎ́ yò zhilù, ñdǎ́ bə̀ nánzhə̀zhǎ́ yò kǒrhǒ́ yilə̀. N mǎ́ n byili Yí pùbùlǎ́, sə̀ lyi bí m'a mǎ́ nyə̀-pǔ́. ³⁵ N mǎ́ n byili lyi nánzhə̀zhǎ́ wun bùlǎ́. Sə̀ nmyé cici mǔ́, kǎn m'a yí mǔ́ ñdǎ́ wǒ́ shí bə̀ m'ê zǒ́ mǒ́ ta."

³⁶ Kě̀ mǎ̀dù mye yà n ñwéné n yil Anne, n yà n wǒ́ Yí nyi-zwennə̀. N da mǒ́ yà n wǒ́ Aseere kwǎ́lǎ́ lò, n yil Fanə̀wə̀. Anne yà n ce dǛ́ dǛ́. N yà n wə̀rhé byinə̀ nyàlpyè ñdǎ́ n byal mǒ́. ³⁷ Rə̀myé kwǎ́ né, n byal mǒ́ cí n yě̀ mǒ́, sə̀ n kǎ́ n yə̀ byal dǒ́ jí yé. N yà n yú byinə̀ shə̀lyeɛ ñdǎ́ nənə̀. N yà n ñwéné Yí jù w twéé gǎkó, n ná n lyé n nyí, n ná n wə̀rhé Yí-co, n mǎ́ n cə̀rhé Yí cǎ̀cǛ́ ñdǎ́ nənýǒ́nǒ́ gǎ.

³⁸ Rə̀myé yi ní cici, nmye bə̀ n zù bə̀ yó, n zě̀ n ná n cə̀rhé Yí, n mǎ́ n zǒm bə̀sǒbwèlé y zǎ̀mà ñdǎ́ lyi bí byèbè gǎkó bə̀ y'á n'ê dǛ́ Zhə̀rə̀zalem cìn néré y dǛ́ ré mǒ́.

³⁹ Zhozufu ñdǎ́ Mare gá wə̀rhé ñdǎ́ Cinu nyí rí gá n'ê byili ní bə̀ zhè, bə̀ k'a zə̀ Yezu bə̀ kwě̀ bə̀ vò bə̀ da-dǒ Nazarete, Gə̀lile tə̀nà y wa. ⁴⁰ Bə̀sǒbwèlé y y'á n'ê byilə̀. È jàn dé ñdǎ́ è surhə̀ né ga y'á n'ê súli, sə̀ Yí y'á só yə̀.

Yezu mǛ́ Zhə̀rə̀zalem Yí jì y kǎ̀nǒ́ w wa, n da ñdǎ́ n ná j'á yə̀ lwar yé

⁴¹ Byin byin gǎkó Pake y címsí † gə̀ yúwǎ́, Yezu da ñdǎ́ n ná y'á n'ê zhəl bə̀ jí si Zhə̀rə̀zalem né. ⁴² Yezu gá tú n yí byinə̀ shí ñdǎ́ nǎ̀lyè, bə̀ zə̀ mǒ́ bə̀ vò Zhə̀rə̀zalem ñdǎ́ bə̀myé gá n'ê zhəl byin byin gǎkó ta.

⁴³ Címsí gá tú sə̀ zhè, bə̀ k'a kwě̀ bə̀ la jè, sə̀ Yezu yà n mǛ́ Zhə̀rə̀zalem né. Zhozufu ñdǎ́ Mare j'á yə̀ lwar yé.

⁴⁴ Bə̀ y'á n'ê bùl bə̀ n ñwéné lyi bí byèbè bə̀ y'á tó bə̀ shí Zhə̀rə̀zalem mǒ́ wé. Sə̀ bə̀ zhəl dǛ́ námpúm, bə̀ zě̀ bə̀ jì kùr bə̀ n'ê pyà mǒ́ bə̀ dwí lyi bí ñdǎ́ bə̀ dǒwabá wé, ⁴⁵ sə̀ bə̀ yə̀ mǒ́ ne yé. Bə̀ zě̀ bə̀ k'a n'ê pyà mǒ́ bə̀ m'ê la Zhə̀rə̀zalem.

⁴⁶ Bə̀ dwǎ́ nǎ̀tò yùwǎ́, bə̀ vò bə̀ nə̀ mǒ́ Yí jì y kǎ̀nǒ́ w wa, n j'è tǛ́ Muiyisi nyé né byilnə̀ bé cə̀cəl wə̀, n ná n cíli bə̀ zǎ̀mà né, n jà́ n ná n bwə̀rh bə̀ zǎ̀mà. ⁴⁷ Sə̀ surhə̀ né nyèbè n yà n mǎ́ n lyár be mǒ́ y'á n'ê jà̀r byèbè bə̀ y'á n'ê cili n zǎ̀mà né mǒ́ gǎkó. ⁴⁸ N da ñdǎ́ n ná gá tú bə̀ nə̀ mǒ́, kǎn jà̀r bə̀ dǛ́ dǛ́. N ná zě̀ n wò mǒ́: "Á byí, byè yil n wə̀rhé nǎ̀ba èta mǒ́? Nyí, àmyé ñdǎ́ n da wun zhilì né m'ê pyà mǒ́."

† Gwě̀ bə̀ gá byili zǎ̀mà né jà̀lǎ́ kùr mǎ̀gǎ́ mǒ́. Bə̀ byili címsi gǎkó gá n'ê jí ní gàà mǒ́.

⁴⁹ Yezu zè n wò be: “Byè yil á y’á n’á pyà nè? Á yèl bà kɔn wó nyóó òndá ne b’á cili à Da tumə né sò nà?” ⁵⁰ Sə bə yə ñ zòmè ré kùr nyèè yé.

⁵¹ N zè n ká n tó be n vò Nazarete. N yà ñ ná ñ zwè bə nyí ni, sə ñ ná yà ñ ná ñ cí ywè né nəmyé gako ñ wé.

⁵² Sə Yezu yà ñ ná ñ byilə. N lárma mó òndá ñ tum-ècənà ga yà n’è súlí Yi òndá numbyínsi yírhá wə.

Zhã-Bətiisi bwəl Yi zòmè ré

(Məco 3.1-12; Marke 1.1-8; Zhã 1.19-28)

3 Pyš Təbeere Səzaare pyèlè ré byinə shí òndá nənuyó, òndá wó Pšs-Pyəlate ñ yà ñ cí Zhide tənà yá, òndá Erɔɔde mye wó Gəlile tənà y pyš, òndá ñ zhəm-bal Shilipu wó Yiture òndá Tərəkoniiti pyš, òndá Ləzanyaase wó Abələne tənà y pyš, ² òndá Anne òndá Kəyifu wó Yi jì y vwĩ-zwálnə bé yé né ciná bé gako náncerh. Rəmyé yó, Yi byili rə zòmè ré Zakare byi Zhã ne gɔ-elü èpòlò w wə. ³ N zè n tó jààsé shèbé sà ŋwéné Zhɔrdé bwí y yala ne mó wé, ñ ná ñ bwəl ñ byili lyi bí ni bə bə pyírhí bə wun, bə zwè nē-shɔ, m̀ǹni ga Yi pə be bə yə-bəlwáale súbri.

⁴ Bə y’á kē ñ yò Yi nyi-zwennə Ezəyi sébé ré wé, bə wò: “Cəl n’è bwəl gɔ-elü èpòlò wə, rə zhe:

‘Kwerhena Cinu sómá yá, s’á wèrhé sə-byísi sə yə cángá á pš.

⁵ Bə m’á shí gwáaré gako; bə m’á só pyàaré òndá pyálsé gako tē;

bə m’á zwór sóm-bəjəlé gako rə jírɔh cángá; bə m’á kwerehə sómse shèbé sà bə càn mó;

⁶ sə lyi bí gako b’á nə Yi vwárh mó òndá bə yírhá.’”

⁷ Lyi-zhã bé y’á n’è zhəl Zhã sono, m̀ǹni n pə be nē-shɔ, sə ñ yà ñ ná ñ wəl bə: “Kùrh dwí, m̀lò ñ byili ába bə dŭrnə á lú Yi lyim dí rə bàn mó yé né? ⁸ Wèrhéna kɔn dèbé rə m’á byili b’á pyírhí á wun, s’á bək’á zè á n’á b̀l̀ à wé bə, Abərahám gə wó ámyé nambal mó dúdú yú yé. Á n’á wəl ába: Yi wš rə b’á ce nákuulí tēbé jírɔh Abərahám byá. ⁹ Nyínə, d̀l̀l̀ pyé cémé né kùr wə. Kòbó gako ò t’á ce byá byèbé bə càn, bə m’á ká w bə jì myín.”

¹⁰ Lyi-zhã bé zè bə bwərh mò bə wò: “Byè námyé nə m̄sə sə ná wèrhé?”

¹¹ N wò be: “Lò mòbó ñ zhe kàmə-zŭrh sàlyè, sá pə èdù lò mòbó ñ bə zhe ne. Lò mòbó ñ zhe kùjú, sə ñmyé tə ñ pə lò mòbó ñ bə zhe ne.”

¹² Myəl-kwándé zwennə jàlà mye y’á tú m̀ǹni Zhã pə be nē-shɔ. Bə zè bə bwərh mò bə wò: “Yó-cəbal, byé námyé m̄sə sə ná wèrhé?”

¹³ N wò be: “Á bək’á zwè lò wárese kɔn lyé bə gə pə ába nyí ní mú yé.”

¹⁴ Shèdéése mye bwərh mò bə wò: “Sə námyé, byé ná m̄sə sə ná wèrhé?”

N wò be: “Á bək’á ce ywé lyi bí kùr w á m’á zwè bə wársé yé. Á bək’á cí yò kòbó ò dè zhən lò yó w yé. Cena á wun yə nyèn òndá dèbé bə n’è kwé ába mó.”

¹⁵ Sə lyi bí y’á n’è dè kɔn dèbé rə la wòrhò òndá bə wun gako. Rəmyé ce, lò gako yà ñ ná ñ bwərh ñ cìn ñ wé ñ zhe òndá è gə dè Zhã ñ wó Kristə mó?

¹⁶ Zhã zè n wò bə gako ne: “Ámyé n’á zə nē à pə ába nē-shɔ, sə lò m̀d̀d̀u bànà, rímyé jàn dé du àmyé. Á yə yírh swí s’á lwərh ñ nəcìlè né nyínsi mye cìcì yé. Nmyé

mà n zə Eshirhə náacənè òndá myín n pə ába nē-shɔ.

¹⁷ N zhe zwá ñ jš wà, ñ la n mə n cèlè jíjí rí, n pɔr rə byá bé òndá rə púúlí dwá wa, n ce jíjí byá bé ñ b̀b̀wá y wa, n zè n ló púúlí myín mòbó mà t’á la cú gaga wa.”

¹⁸ Zhã yà ñ ná ñ cícì lyi bí òndá zòmà dwá nánzhəzhš; sə ñ yà ñ ná ñ tó rəmyé denne ñ bwəl yò-ècənò nyí rí ñ byili bí. ¹⁹ N yà ñ ná ñ bwí Erɔɔde ñ gə zwè ñ da-byí mú kē mó bə y’á n’è byè bə Erɔɔde ñ jí mú, òndá ñ bəcà tumə né dwá bé nyèbé gako ñ yà ñ ná ñ twí mú yilə. ²⁰ Erɔɔde zè n ká n twí bəcà tum d̀l̀ n súlí: n ce bə zə Zhã bə ce byənə-jù wə.

Yezu zwè nē-shɔ

(Məco 3.13-17; Marke 1.9-11)

²¹ Lyi bí gako gə zwè nē-shɔ mó bə zhè, Yezu mye zè n zwè. N gə zwè mo n zhè, n zè ñ ná ñ ce Yi. N gə tú ñ ná ñ ce Yi yi ní, dè yi rí pul. ²² Eshirhə náacənè shí dè òndá épwenè ta, e só ñ yó wə. Bə zè bə nyèè cəl rə shí dè rə wò: “N wó à ywáál byí. Á só mó dè dè.”

Zhozefu nambala bé yilə né

(Məco 1.1-17)

²³ Yezu gə tú n jì ñ tum dí kùr mó, òndá ñ yú byinə shə-ètò, sə lyi bí y’á n’è b̀l̀ bə wó Elyi byi Zhozefu ñ l̀l̀ mò.

²⁴⁻³⁸ Nyínə kɔn gə ju kùr né òndá Adəma kɔn m’ə yí Zhozefu:

Wó Yi rə wèrhé Adəma,
Adəma zè n l̀l̀ Sete,
Sete zè n l̀l̀ Enɔɔse,
Enɔɔse zè n l̀l̀ Kayənan,
Kayənan zè n l̀l̀ Maləlyeəle,
Maləlyeəle zè n l̀l̀ Yarete,
Yarete zè n l̀l̀ Enɔke,
Enɔke zè n l̀l̀ Matəsala,
Matəsala zè n l̀l̀ Laməke,
Laməke zè n l̀l̀ Nəwee,
Nəwee zè n l̀l̀ Sem,
Sem zè n l̀l̀ Arəfasaade,
Arəfasaade zè n l̀l̀ Kayənam,
Kayənam zè n l̀l̀ Sala,
Sala zè n l̀l̀ Ebere,
Ebere zè n l̀l̀ Faleke,
Faleke zè n l̀l̀ Aragawɔ,
Aragawɔ zè n l̀l̀ Shəruki,
Shəruki zè n l̀l̀ Nakɔre,
Nakɔre zè n l̀l̀ Tara,
Tara zè n l̀l̀ Abərahám,
Abərahám zè n l̀l̀ Yəzake,
Yəzake zè n l̀l̀ Zhakɔbe,
Zhakɔbe zè n l̀l̀ Zhudə,
Zhudə zè n l̀l̀ Fəreese,
Fəreese zè n l̀l̀ Esəɔm,
Esəɔm zè n l̀l̀ Arəni,
Arəni zè n l̀l̀ Adəmyinni,
Adəmyinni zè n l̀l̀ Amyənaaba,
Amyənaaba zè n l̀l̀ Naasɔ,
Naasɔ zè n l̀l̀ Sala,
Sala zè n l̀l̀ Booze,

Booze zɛ̃ n lù Zɔbɛɛdɛ,
 Zɔbɛɛdɛ zɛ̃ n lù Zhese,
 Zhese zɛ̃ n lù Dəvyidi,
 Dəvyidi zɛ̃ n lù Natanne,
 Natanne zɛ̃ n lù Matata,
 Matata zɛ̃ n lù Menna,
 Menna zɛ̃ n lù Mələya,
 Mələya zɛ̃ n lù Elyəcim,
 Elyəcim zɛ̃ n lù Yɔnam,
 Yɔnam zɛ̃ n lù Zhozefu,
 Zhozefu zɛ̃ n lù Zhudə,
 Zhudə zɛ̃ n lù Shəmənyɔ̃,
 Shəmənyɔ̃ zɛ̃ n lù Levyi,
 Levyi zɛ̃ n lù Mataate,
 Mataate zɛ̃ n lù Yorim,
 Yorim zɛ̃ n lù Elyezɛɛɛ.
 Elyezɛɛɛ zɛ̃ n lù Zhozwe,
 Zhozwe zɛ̃ n lù Eɛɛɛ,
 Eɛɛɛ zɛ̃ n lù Eləmadam,
 Eləmadam zɛ̃ n lù Kɔsam,
 Kɔsam zɛ̃ n lù Aji,
 Aji zɛ̃ n lù Mələci,
 Mələci zɛ̃ n lù Neri,
 Neri zɛ̃ n lù Salacəə,
 Salacəə zɛ̃ n lù Zorobəbyəə,
 Zorobəbyəə zɛ̃ n lù Arəsa,
 Arəsa zɛ̃ n lù Ywanam,
 Ywanam zɛ̃ n lù Yɔda,
 Yɔda zɛ̃ n lù Zhozekɛ,
 Zhozekɛ zɛ̃ n lù Səməyinni,
 Səməyinni zɛ̃ n lù Matakaase,
 Matakaase zɛ̃ n lù Maate,
 Maate zɛ̃ n lù Nəgəyi,
 Nəgəyi zɛ̃ n lù Esəlyi,
 Esəlyi zɛ̃ n lù Nəyum,
 Nəyum zɛ̃ n lù Amɔɔsɛ,
 Amɔɔsɛ zɛ̃ n lù Matakaase,
 Matakaase zɛ̃ n lù Zhozefu,
 Zhozefu zɛ̃ n lù Yənəyi,
 Yənəyi zɛ̃ n lù Mələci,
 Mələci zɛ̃ n lù Levyi,
 Levyi zɛ̃ n lù Mataate,
 Mataate zɛ̃ n lù Elyi,
 Elyi zɛ̃ n lù Zhozefu, m̀b̀b̀ l̀ỳ b̀í ỳà n'ê b̀ùl b̀ə ẁ
 n̄myɛ̃ n̄ l̀l̀ Yezu mú.

Shətana swèlè Yezu

(Məco 4.1-11; Marke 1.12-13)

4 Yezu zɛ̃ n zhĩr Zhɔrdɛ̃ bw̄ y yó n̄ ká n̄ bànà. N̄ sù
 ndá Eshirhə náàcɛ̃nɛ̃. Eshirhə y zə mɔ e vò gɔ-elũ
 èpòlò w wə. ² Shətana swèlè mò gàà dwā shá-èna.
 Dwā né n̄myé wé, n̄ yə kaka jí yé. Sə n̄ gá lyɛ̃ kwā né,
 nɔrh zə mɔ.

³ Shətana y zɛ̃ e wò m̀: "N̄ gə wó Yi Byí, sá pə nyí
 náku w k̀b̀b̀ n̄ o j̄rh búru."

⁴ Yezu wò yà: "Bə kɛ̃ Yi zòmə ré sébé ré wé bə wò: 'È dà
 búru dúdu ò w̄ ò b'a ce numbyíni zə myə̄l yé.' "

⁵ Shətana y zɛ̃ e zə mɔ e vò e j̄ pyò k̀b̀b̀ ò nyɛ̃ d̄ɛ̃ d̄ɛ̃
 yó, e byili mu lū w tənèsé púlápúlá twər rə̀d̀ sá, ⁶ e zɛ̃
 e wò m̀: "À m'a p̄ tənèsé shèbé ndá sà n̄cɛ̃ndé gakó
 n̄ ciní, bə wó àmyé n̄ bə pɔ rɛ, àmye zɛ̃ à n'á pɛ m̀b̀b̀ à
 n'á yál m̀ n̄. ⁷ N̄ gə wùli à yé né, à m'a p̄ rə̀ gakó."

⁸ Yezu wò yà: "Bə kɛ̃ Yi zòmə ré sébé ré wé bə wò:
 'Wó Cinu n̄ Yi yé né n̄ m̄ sá wùli ní,
 n̄ cèrhé n̄ dúdu sá.' "

⁹ Shətana y k'e zə mɔ e zhĩr e vò Zhərəzalem, e ce n
 zhì Yi j̄ y yə-pèlé wa, e zɛ̃ e wò m̀: "N̄ gə wó Yi Byí, sá
 zhì gàà n̄ zɛ̃ n̄ fwɛ̃ tɛ̃, ¹⁰ bə bə kɛ̃ Yi zòmə ré sébé ré wé
 bə wò:

'Yi m'a pə nyí rə̀ m̀lékabá n̄ bə nyí n̄ yò.

¹¹ Bə m'a kwɛ̃ m̀ ndá bə j̄rh,
 m̀n̄ n̄ nà bə k'a m̀ náku ni yé.' "

¹² Yezu wò yà: "Bə kɛ̃ Yi zòmə ré sébé ré wé bə wò:
 'Bàká zhè Cinu n̄ Yi yé.' "

¹³ Shətana y gá tú e b̄ɛ̄ b̄ɛ̄ mɔ ndá sòlò dwí gakó e ga,
 e zhĩr e ȳ mo è m'ê d̄ɛ̃ d̄ɛ̃ d̄o.

Yezu ju n̄ tum dí kùr Gəlile né

(Məco 4.12-17; 13.53-58; Marke 1.14-15; 6.1-6)

¹⁴ Rə̀myé kwā né, Yezu ká n̄ bə Gəlile tənà y wa. Es-
 hirhə náàcɛ̃nɛ̃ jàn dé y'á n̄wéné ndá mɔ. N̄ yil du tənà y
 èmyé púlápúlá wə. ¹⁵ N̄ yá n̄ n̄ cèrhé kàrmò bə dwā-
 gùlú j̄s̄i wé, sə lyi bí gakó y'á n'ê cèrhé mo.

¹⁶ D̄ɛ̃ rə̀d̀, n̄ zɛ̃ n vò Nazarete, bə gá k̀n̄ m̀ m̀ḡǎ.
 Shirhá y d̄ɛ̃ ré gá yúwá, n̄ zɛ̃ n vò dwā-gùlú j̄ y wə, ndə
 n̄ gá yá n̄ myə̄rhè n̄ n̄ wèrhé né twéé twéé mó, n̄ zɛ̃ n
 zhì d̄ɛ̃ n̄ la Yi zòmə ré sébé ré kàrmò. ¹⁷ Bə kwè Yi nyi-
 zwennə Ezəyi sébé ré bə p̄. N̄ gá púr sébé ré, n̄ tu jàà
 èd̀ yó bə kɛ̃ bə wò:

¹⁸ "Cinu Eshirhə y n̄wéné ndá n̄.

N̄ c̄r ne, n̄ p̄ n̄wónó b'a bwəl yò-èc̀ǹ nyí rí a byili
 n̄m̀wà n̄.

N̄ twí n̄ b'a bwəl a byili lyi byèbé bə n̄wéné byəná-jù w
 mú ni bə bə m'a vùr bə,

s'a byili lyilȳr ne bə bə yírhá né m'a púr,
 s'a ce byèbé lyi bí n'ê n̄wènè m̀ n̄ cin-cinú,

¹⁹ s'a bwəl mye bə byin dí t̄b̄é Cinu la lyi n̄n̄n̄ m̀
 bwəlse."

²⁰ N̄ ká n̄ pyípyíli sébé ré, n̄ pə dwā-gùlú j̄ y t̀nt̀nn̄
 mó n̄, n̄ zɛ̃ n ká n̄ j̄m̄ t̄ɛ̃. Lyi bí byèbé gakó bə y'á
 n̄wéné dwā-gùlú j̄ y wé mó y'á n'ê nyí mu shéshé. ²¹ N̄
 zɛ̃ n wò b̄ɛ̄: "Sébé ré zòmə né nyèbé á cili èl̄s̄ɛ̃ m̀ pyirh
 zà."

²² Bə gakó y'á n'ê cèrhé mo. Sə n̄ zòmə né gá y'á wò
 yò-èc̀ǹ zòmə mó ce, n̄ y'á n'ê j̄r b̄. Bə zɛ̃ bə n'ê
 wəl̀: "È dà Zhozefu byí mú ndá m̀b̀b̀ nà?"

²³ N̄ zɛ̃ n wò b̄ɛ̄: "À yé b'a m'a j̄ səswalá y kèbé á p̄ á
 wò: 'Nəbwànà shilnə, shili n̄ cinè.' Sə á m'a wò n̄ mye:
 'Kɔn d̄èbé gakó n̄ nyèè bə n̄ wèrhé Kapernaɔm né mó,
 zɛ̃ n̄ wèrhé r̄ n̄ da-d̄ w nyòn̄.' "

²⁴ N̄ zɛ̃ n wò b̄ɛ̄ n s̄lí: "Zhənà, à n'á wəl̀ ába: bə t'á
 zwé Yi nyi-zwennə n̄ da-d̄ w cènè yé. ²⁵ A zɛ̃ à k'á n'á
 wəl̀ ába: Yi nyi-zwennə Elyi yi ní, dwà y gá wèrhé byinə
 n̄t̀ n̄d́ fwā ndá è yə nywè mó, ejènə y'á já Esərayel
 né. ²⁶ Sə ndá rə̀myé ga, Yi yə Elyi twí bəmyé m̀d̀d̀ ga s̄

yé. Wó ejǎ-kǎ mǎdù n̄ yà n̄ n̄wéné Sarepata né Sədǝ tǎnà y wa, wó n̄myǎ sō rǎ twǐ mù ní. ²⁷ Yi nyi-zwennə Elize yi ní mye, n̄r cìná y'á já Esərayel né. E já mǎdù ga yǎ wárh yé. Wó Siri lyi bal Naama dúdú n̄ wárh."

²⁸ Lyi bí byèbé gako bà y'á n̄wéné dwǎ-gùlú jì y wé mó gá nyèè rǎmyé, bà lyimə zǎ, ²⁹ bà zǎ bà zə m̄cə bə m'ə shár c̄ w wa, bə yí pyǝ w kòb̄ bə y'á lù bə c̄ w ò yó mó yá-kwal lé yó. Bà y'á n'è yǎl bə c̄rh mò bə jì pyǝ w górw w wa, ³⁰ sə n̄ tó bə c̄cəl wə, n̄ lyǎ n̄ la.

Yezu wárh bal mǎdù n̄cǐlí n̄amməlwélé y'á zhe

(Marké 1.21-28)

³¹ Yezu zǎ n̄ zhǐr Nazarete ne n̄ vò c̄ òdù ò yíl Kapernaom. Òmye n̄wéné Gǎlile tǎnà y wa. Shǐrhá dǎ ré gá yúwá, n̄ zǎ n̄ ná n̄ c̄rhè kǎrmò lyi bí ni. ³² N̄ gá yà n̄ ná n̄ zòm ñdǎ n̄ sǎpwà n̄wónó mó ce, n̄ kǎrmò y'á jǎr bə dǎ' dǎ'.

³³ Sə bal mǎdù yà n̄ n̄wéné dwǎ-gùlú jì y wə, n̄cǐlí n̄amməlwélé y'á zhe mo. N̄ zǎ n̄ ná n̄ bya n̄ zhe: ³⁴ "Èé, bǎkón n̄ tú pyá ná sō Nazarete lyi bal Yezu? E zǎ wó ná yò zhilù yil n̄ túwá? À yǎ n̄ gá wó lò ná-dwí yilə: Yi lò ñdǎ mó. Wó rǎmyé rǎ twǐ mú n̄ bà."

³⁵ Yezu zǎ n̄ bú n̄cǐlí y n̄ wò: "Gu n̄ nyí, sá du bal mó wé."

E zǎ e jì bal mó tǎ' lyi bí yé né, e du n̄ wé. È yə m̄cə lwelə wǎrhé yé. ³⁶ Lyi bí gako wun zǎ, bə zǎ bə n'è bwàrh dwǎ bà zhe: "Zòmè ré tǎbé èta mó kùr wó byè? N̄ wó n̄ ná n̄ p̄e nyí n̄cǐlí n̄amməlwǎlse ne ñdǎ jàn, sə shèné sə du lyi bí wé." ³⁷ Rǎmyé yó, Yezu yil lé du tǎnà y èmyé gako wé.

Yezu wárh n̄əbwànà n̄anzhəzhǝ

(Məco 8.14-17; Marké 1.29-34)

³⁸ Yezu zǎ n̄ shár dwǎ-gùlú jì y wé, n̄ vò Shəməc̄ sō kèlé wa, sə Shəməc̄ cǎ-kǎ mó yala y'á shǎ dǎ' dǎ'. Kèlé y lyi bí zǎ bə lwəl Yezu ni bə n̄ dūr n̄ n̄n̄. ³⁹ N̄ zǎ n̄ lwəl n̄ yó, n̄ bú yə-byìrhə né, nə shár kǎ mó yala né wé. N̄ já n̄ zǎ n̄ ná n̄ tene bə.

⁴⁰ Dǎdèné y yì gá tú e yí, lyi n̄anzhəzhǝ zə n̄əbwànà dwí gako bə m'ə bə Yezu sō. N̄ zǎ n̄ c̄í n̄ jǎ bəmyé mǎdù mǎdù gako yó, n̄ wárh bə. ⁴¹ N̄cǐlí n̄amməlwǎlse y'á n'è shár lyi n̄anzhəzhǝ wé, sə n'è bya sə zhe: "N̄myé wó Yi Byí."

Sə sà gá y'á yǎ bə wó n̄myé n̄ wó Kristə mó ce, n̄ yà n̄ ná n̄ jì si búlá, n̄ bə shə bə sə zòm yé.

Yezu bwəl yò-èc̄n̄n̄ nyí rí Zhide tǎnà y wa

(Marké 1.35-39)

⁴² C̄e y gá tú e lá, Yezu du c̄ w wa, n̄ vò èpòlò wə, lò gá téné mǎgǎ. Lyi-zhā bé zǎ bə n'è pyá mò. Bà gá tú bə nə m̄cə, bə zǎ bə n'è yǎl bə c̄ər mò bə n̄ bǎká n̄ zhǐr n̄ yǎ be yé. ⁴³ N̄ zǎ n̄ wò bə: "K̄n̄ wó nyóó ñdǎ ne b'á bwǎl Yi pyèlè ré yò-èc̄n̄n̄ nyí rí a byili c̄eme né dwǎ bé lyi bí mye ne, bə wó rǎmyé yil Yi twǐ n̄i."

⁴⁴ N̄ zǎ n̄ ná n̄ bwəl lè Zhide tǎnà y dwǎ-gùlú jì s̄i wə.

Yezu byè gwànà bət̄ bə jǐrh n̄ kwǎ-lyi

(Məco 4.18-22; Marké 1.16-20)

⁵ Dǎ rǎdù, Yezu yà n̄ zhǐ Zhenezarete m̄wǎ y bù-c̄w yó. Lyi-zhā bé bà, bə zhǐ bə kákélé m̄cə, bə n'è cili Yi zòmè ré. ² Rǎmyé yi ní, n̄ n̄c̄ b̄-bwələ n̄əlyè n̄ə zhǐ bù-c̄w nyí ni. Gwànà y'á shí n̄ə wé bə du bə n'è shàrh bə gùndwə né. ¹³ N̄ zù b̄-bwəl lé tǎbé rǎ y'á wó Shəməc̄ nyān dé mó wa, n̄ lwəl mò bə n̄ zə re n̄ twé n̄ vò yé né n̄ampólé. Yezu jòm b̄-bwəl lé wé, n̄ zǎ n̄ ná n̄ c̄rhè kǎrmò lyi-zhā bé ne.

⁴ N̄ gá c̄rhè bə n̄ zhè, n̄ wò Shəməc̄ ne: "Zhəl yé né nǎ mó gá lyim mǎgǎ, s'á zə á gùndwə né á gwé."

⁵ Shəməc̄ wò m̄cə: "Yó-cábal, né gwé c̄c̄e y n̄ampúm, ná yə kaka zal yé. Sə n̄ gá p̄c̄ nyí yilə, à m'á zə gùndwə né á gwé."

⁶ Bə zə gùndwə né bə zə ém̄rh n̄anjǎjóló. Bà gùndwə né y'á n'è yǎl nə k̄ar. ⁷ Bə zǎ bə gwàr bə dwǎ bé byèbé bə y'á n̄wéné b̄-bwəl lé dō mó w mó, bə bə b'ə sǎ bə. Bəmye bà, bə ce bə b̄-bwələ né n̄əlyè y ga sú, nə zǎ n̄ə yǎl nə mólé.

⁸⁻⁹ Shəməc̄ Pyere gá n̄c̄ rǎmyé, n̄myé ñdǎ lyi bí byèbé bə y'á n'è tó m̄cə bə twǐ mú wun zǎ dǎ' dǎ' ém̄s̄é bə zə èta mó yilə. N̄ zǎ n̄ tu n̄ n̄ədwánə yó Yezu yé né, n̄ wò: "Cinu, zhǐr à yala ne, b'á wó yə-bəlwǎále cábal."

¹⁰ N̄ tó-dwǎ bé mye, Zebede byá bé Zhake ñdǎ Zhā, wun y'á zǎ. Yezu zǎ n̄ wò Shəməc̄ ne: "Bǎká dūr ywé yé, bə k̄n̄ zhí zà, wó numbyínsi n̄ la zal."

¹¹ Shəməc̄ ñdǎ n̄ tó-dwǎ bé zǎ bə vwé bə b̄-bwələ né bə c̄í bù-c̄w yó, bə zhǐr bə yǎ k̄n̄ dǎbé gako bə y'á zhe mó ne, bə tó Yezu ni.

Yezu wárh n̄c̄bal mǎdù

(Məco 8.1-4; Marké 1.40-45)

¹² Dǎ rǎdù, Yezu yà n̄ zhəl c̄ òdù. N̄c̄ cábal mǎdù yà n̄ n̄wéné gǎà, n̄ yala né gako y'á kwəse. N̄ gá n̄c̄ Yezu, n̄ tu n̄ n̄ədwánə yó, n̄ wùli n̄ yé né, n̄ zə n̄ yé n̄ pú tǎ', n̄ lwəl mò n̄ wò: "Yó-cábal, k̄n̄ gə wó n̄ b̄l̄ə, n̄ wó n̄ wárh ne a jǐrh wárhgáá."

¹³ Yezu c̄èlè n̄ jǎ n̄ dwàrh mò, n̄ wò: "K̄n̄ wó à b̄l̄ə. Wárh n̄ jǐrh wárhgáá."

Rǎmyé yi ní c̄ic̄i, n̄c̄ w zhè. ¹⁴ Yezu zǎ n̄ p̄c̄ nyí n̄ wò: "N̄ bǎká wò lò lò n̄ə yé. Zhəl n̄ byili n̄ c̄in Yi jì y wǎi-zwǎlnə mó ne, sá pə k̄n̄ bə m'ə zwǎl wǎi n̄ gá jǐrh wárhgáá mó yilə, ñdə Muiiisi gá yà n̄ p̄c̄ nyí ní. Rǎmyé m'á yə zhàn k̄na, rə n'è byili lyi bí gako ne bə n̄ wárh."

¹⁵ Rǎmyé yi ní, Yezu yil lé kwerhe rə du rə súlí. Lyi n̄anjǎjóló y'á n'è twí dwǎ yó bə cili n̄ zòmà né, sə n̄ yà n̄ ná n̄ wárh byèbé bə y'á wó n̄əbwànà mó. ¹⁶ Sə n̄ yà n̄ ná n̄ d̄wi n̄ zhəl lò gá téné mǎgǎ n̄ ce Yi n̄ dúdú.

Yezu wárh gwànà èdù

(Məco 9.1-8; Marké 2.1-12)

¹⁷ Dǎ rǎdù, Yezu yà n̄ ná n̄ c̄rhè kǎrmò lyi bí ni. Farezhǎbá ñdǎ Muiiisi nyó né byilnə bé y'á jǎ n̄ nyí ni, bə n'è cili n̄ zòmà né. Bà y'á shí Gǎlile ñdǎ Zhide c̄eme

† Zhwifubá gùndwə né y'á də ñdə n̄myé nyànà né ta yé. Nə yə wə dǎ' dǎ', e zǎ wó dúl bə y'á n'è dul ne b̄ w bə m'ə zal m̄m̄s̄é.

né gakó wə, ñdá Zhərəzələm. Sə Cinu Yi jàn dé y'à ɲwéné ñdá mɔ m̀nì n wárh nəbwàná bé.

18 Lyì zě̀ bə zhī bal m̀dù pyònò wə, bə z'e bə, ń yà ń wó gwàná. Bə y'à n'ê yál bə zə mɔ bə zù bə cí Yezu yé né. 19 Sə lyi-zhà bé ce, bə y'à yəl bə gá m'a tó né bə zə mɔ bə zù yé. Rəmyé ce, bə zə mɔ bə jì lyarh wa, bə sũr bəl, bə tó gàà bə só mo tǝ́ Yezu yé né lyì bí cəcəl wə.

20 Yezu gá pwírí bə zhí mu, n zě̀ n wò gwàná y ne: "Á lò, ñ nɔ ñ yə̀-ə̀lwàálé sũbri."

21 Muiyisi nyá né bylì nə ñdá Farezhǝǝ́bá zě̀ bə n'ê b̀l bə wé bə zhe: "Yé lò ñdá m̀b̀b́ èta m̀? ń ná ń túrh Yi. Lò wó ń pe yə̀-ə̀lwàálé sũbri, ñdá è gə̀ dà Yi dúdú?"

22 Yezu lwar bə wun b̀l̀ è né, n zě̀ n wò bə: "Byè yil á n'á b̀l̀ èta á wé? 23 Á gə̀ wò bə ń nɔ ñ yə̀-ə̀lwàálé sũbri, ráá à gə̀ wò bə ń zě̀ n zhì dǝ́ n vò, wó tǝ́ rə̀ wó nàná du? 24 Sə ɛ̀l̀sǝ́́ á m'a lwar bə Numbyíní Byí zhe ɲwónɔ́ cə̀ yó, ń wó ń pe yə̀-ə̀lwàálé sũbri."

N zě̀ n zhízhílí n wò gwàná y ne: "Á n'á wəl̀ m̀: zě̀ dǝ́ ń kwè ñ pyònò w ń vò jè."

25 Rəmyé yi ní cìcì, bal m̀ shí tǝ́, n zě̀ n kwè ń pyònò w ń yà ń pyè ò wé m̀ lyì bí gakó yír h wə, n zhír ń ná ń cèrhé Yi ń má ń la jə̀. 26 Kɔn jà̀r bə gakó dǝ́ dǝ́, bə zě̀ bə n'ê cèrhé Yi. Ywé nánf̀l̀ò y'à zhe be. Bə zě̀ bə n'ê wəl̀: "Ná nɔ yò-jà̀rè zà."

Levyi yě̀ kɔn gakó ne n tó Yezu ni
(Mə̀cò 9.9-17; Markè 2.13-22)

27 Rəmyé kwā né, Yezu zhír gàà, n nə myə̀l-kwāndé zwennə̀ m̀dù, ń yíl Levyi, ń jě̀ myə̀l-kwāndé zǝ́ jàà wà. N wò m̀: "Zě̀ ń tó ne." 28 N zě̀ n yě̀ kɔn gakó ne n tó Yezu ni.

29 Rəmyé kwā né, Levyi zě̀ n tene kùjú nánzhə̀zhǝ́ ń sǝ́ kèlè yə̀ w Yezu yilə̀. Myə̀l-kwāndé zwennə̀ nánzhə̀zhǝ́ ñdá lyì dwā y'à tó be bə ɲwéné kùjú w jàà wà. 30 Farezhǝǝ́́bá ñdá Muiyisi nyá né bylì nə̀ be byèbè bə y'à ɲwéné ñdá be m̀ y'à n'ê ɲwúnwúní bə zhe Yezu kwā-lyi bí ni: "Byè yil á tó myə̀l-kwāndé zwennə̀ bé ñdá lyì bí byèbè bə t'á zwé Yi nyá né m̀ ne á n'á jì?"

31 Yezu wò bə: "Lyì byèbè bə zhe bə̀sàzùlí bə lyitwá̀r tum zhe yé. Wó byèbè bə wó nə̀bwàná m̀ bə zhe ń tum. 32 E dà wu-cángá cinə̀ à tú byǝ́ yé. Wó yə̀-ə̀lwàálé ciná wun pyír h́ yil à túwá."

33 Bə zě̀ bə wò m̀: "Zhā kwā-lyi bí ñdá Farezhǝǝ́́bá n'ê lyè bə nyí twə̀r nánzhə̀zhǝ́, bə n'ê wèrhé Yi-co, ñmyé kwā-lyi bí zě̀ bə n'ê jí, bə n'ê nywè."

34 N wò bə: "Á n'á b̀l̀ bə̀ lò kǝ́-jú gə̀ ɲwéné, n zě̀ n byè lyì, á wó á m'a ce bə lyè bə nyí ñdá kǝ́ m̀ byal m̀ gwě̀ ɲwéné ñdá be? Á t'á b̀l̀ yé. 35 Sə̀ dǝ́ ɲwéné rə̀ bə̀nà, bə m'a vùr kǝ́ m̀ byal m̀ bə wé. Rəmyé yi ní, bə m'a zě̀ bə lyè bə nyí."

36 N zě̀ n jì səs walá n pə̀ be n wò: "Lò wà̀r ñ m'a kà̀r gònò nándũ̀ kàmə̀-jě̀ ń bə̀ pú gàn-dǝ́ yé. Bə̀ gə̀ zə̀ y bə̀ pú wə̀, gàn-dũ̀ w b'a cò, e jà̀ kàmə̀-jě̀ nándwə̀ y t'á la cènè yál ñdá gàn-dǝ́ w yé.

37 "Bə̀ t'á kwè sə̀-b̀l̀ú bə̀ ce nə̀-b̀l̀sə̀ nándwə̀rh wé yé. Bə̀ gə̀ co w né, ò m'a púrh nə̀-b̀l̀sə̀, ò cìcì m̀ ló tǝ́, nə̀-b̀l̀sə̀ mye j'á cò. 38 Sə̀-b̀l̀ú wò nə̀-b̀l̀sə̀ nándũ̀rh wé bə̀ m̄ sə̀ bə̀ ce w né.

39 "Lò gə̀ nyò sə̀-dwə̀lmə̀, ń kə̀ ń tá ń yál sə̀-dũ̀lmə̀ yé. ń ná ń wəl̀ bə̀ sə̀-dwə̀lmə̀ m̀ nyè." †

Numbyíní Byí cǝ́ shìrhá dǝ́ ré
(Mə̀cò 12.1-8; Markè 2.23-28)

6 Shìrhá dǝ́ rə̀dù yùwə̀, Yezu ñdá ń kwā-lyi bí y'à tó kálsə̀ wé bə̀ n'ê lyé. E j'á y'à wó f̄ yì. ń kwā-lyi bí zě̀ bə̀ n'ê kǝ́ jíjí rí bə̀ wówó bə̀ d̀m̀.

2 Farezhǝǝ́́bá jà̀l̀ zě̀ bə̀ wò bə: "Bə̀kón yil á n'á wèrhé kɔn d̀b̀é̀ l̀ò bə̀ sómá zhe sə̀ n wèrhé shìrhá dǝ́ yùwə̀?"

3 Yezu zě̀ n wò bə: "Á gwě̀ yə̀ kɔn dé tǝ̀bé̀ Də̀vyidi wèrhé, nɔrh m̀ gə̀ y'à tú è zhe ñmyé ñdá ń tó-dwā be m̀ kàrmə̀ nà? 4 ń zù Yi jù wə̀, n kwè bú_rú w bə̀ y'à pɔ Yi ní m̀ n dǝ́, n vùr n pə̀ ń tó-dwā be mye ne bə̀ dǝ́. E jà̀ wó vwǝ́-zwə̀l̀nə̀ bé dúdú bə̀ y'à zhe sómá bə̀ wò bə̀ d̀m̀ wà." 5 N wò bə n sùlí: "Numbyíní Byí cǝ́ shìrhá y dǝ́ ré."

Yezu wárh bal m̀dù ń jě̀ y'à cùwə̀
(Mə̀cò 12.9-14; Markè 3.1-6)

6 Rəmyé kwā né, shìrhá dǝ́ dǝ́ yùwə̀, Yezu ká n zù cɔ w òmyé dwā-gùlú jì y wé ń ná ń cèrhé kàrmə̀ lyì bí ni. Bal m̀dù yà ń ɲwéné gàà, ń jə̀jí jě̀ y cùwə̀. 7 Muiyisi nyá né bylì nə̀ bé ñdá Farezhǝǝ́́bá y'à n'ê yál bə̀ cí yò Yezu yó wə̀. Bə̀ zě̀ bə̀ n'ê myèlé m̀, bə̀ la nyí ñdá ń gə̀ m̀ n wárh bal m̀ shìrhá dǝ́ ré yùwə̀.

8 Sə̀ Yezu yà ń yě̀ bə̀ gə̀ n'ê b̀l̀ né. N zě̀ n wò bal m̀ ń jě̀ y cù m̀ ni: "Zě̀ ń zhì dǝ́ lyì bí gakó yé né."

Bal m̀ zě̀ n zhì bə̀ yé né.

9 Yezu wò bə: "Á n'á bwə̀rh ába: shìrhá dǝ́ ré yùwə̀, lò zhe sómá n wèrhé cènè ráá lwelè? ń wó n vwárh numbyíní myə̀l, ráá n jə̀r è myə̀l?"

10 N zě̀ n nyí bə̀ gakó, n wò bal m̀ ne: "Cèlè ñ jě̀ yá." N cèlè yə̀, e j'a k'a b'è jàà y wa.

11 Bə̀ gə̀ nɔ rə̀myé, bə̀ lyimə̀ zě̀, bə̀ zě̀ bə̀ n'ê pyà bə̀ gá la m̀ né wə̀rhó.

Yezu cír ń kwā-lyi bí shí ñdá bə̀lyè ń la ce bə̀ yè ń tún-tú́má

(Mə̀cò 10.1-4; Markè 3.13-19)

12 Dwā né nə̀myé wé, Yezu zhír n jì pyò òdù yó ń la Yi co. Sə̀ ń mǝ́ gàà m̀ n ce Yi kɔn m'è yí cə̀-lár. 13 Cə̀ y gá l̀ e zhè, n zě̀ n byè ń kwā-lyi bí, n cír lyì shí ñdá bə̀lyè bə̀ wé n ce bə̀ jír h ń tún-tú́má. 14 Wó Shə̀mɔ m̀ m̀b̀b́ ń co ń yil bə̀ Pyere m̀, †† ñdá ń da-byí Andə̀rə̀, e sùlí Zhake ñdá Zhā, ñdá Shilipu ñdá Bətə̀ləmyi, 15 ñdá Mə̀cò ñdá Tɔma, ñdá Alə̀fə̀ byí Zhake ñdá Shə̀mɔ m̀ m̀b̀b́ bə̀ n'ê byè bə̀ yə̀wəl̀ cinə̀ bé gùlú w lò m̀, ††† e sùlí Zhake byí Zhide, ñdá Zhidə̀ Esə̀karə̀yɔ̀tə̀, m̀b̀b́ ń jír h myinnə̀ m̀.

Yezu wárh nə̀bwàná nánzhə̀zhǝ́
(Mə̀cò 4.23-25)

17 Yezu zə̀ ń tún-tú́má bé n só pyò wá, bə̀ zhì jàà kèbé è yə̀ lwəl̀ wé. ń kwā-lyi bí nánjə̀jóló y'à zhí gàà, sə̀ lyì dwā

† Sǝ́́ m̀ m̀b̀b́ Yezu ná ń z̀m̀ m̀ yó m̀ wó nànsár sǝ́́. Mə̀ gə̀ dene, mə̀ nyè. Farezhǝǝ́́́bá myérhè bə̀ l̀l̀-ə̀-pwírí yə̀, bə̀ k'è t'á yál Yezu kàrmə̀ yé. †† "Pyere" kùr wó: nəkulu. ††† "Yə̀wəl̀ cinə̀ bé gùlú wá" y'à wó Zhwífubá lyi bə̀ y'à n'ê yál bə̀ jì Orɔm lyi bí ñdá jàn bə̀ nyá né yilə̀. Bə̀ t'á yál sə̀ dwi dǝ́ b'è cò bə̀ nyá né yé.

nánzhəzhǐ mye y'à ŋwéné gàà. Bə jàlà y'à shí Zhide ñdó Zhərazalem, jàlà shí ceme né nà y'à ŋwéné nà-fɔ̀lò w yó bə n'è byè bə Tiiri ñdó Sədǝ mɔ́ wa. ¹⁸ Bə gako y'à tú bə la n zòmà né cilu sə n wárh be, sə byèbé nəcílsí nám-məlwálse y'à n'è nwènè mɔ́ mye y'à n'è ne bəsəzúlí. ¹⁹ Lò gako yà n'è n'è yál n dwərh mò, bə jàn nánfɔ̀lò y'à n'è shí n yala né rə wárh bə gako.

Yezu zòm lyi byèbé bə la wu-nyǝ nc ñdó byèbé bə la wu-zhilù nc zòmà
(Məco 5.1-12)

²⁰ Yezu zè n kwě n nyí n kwā-lyi bí, n wò: "Wu-nyǝ ciné wó ámye byèbé á wó nəmwa, bə Yi tənà y wó ámye á cǝ yə. ²¹ Wu-nyǝ ciné wó ámye byèbé ncərh zhe èlāsɛ́ mɔ́, b'á m'á nə kùjú á jí á sú. Wu-nyǝ ciné wó ámye byèbé á n'á kúrh èlāsɛ́ mɔ́, b'á b'á mɔ̀n. ²² "Lyì bí gə tú bə n'è jí zùurì ñd'ába, bə n'è jarh ába, bə n'è túrh ába, bə n'è zhilì á yil Numbyíni Byí yilə, s'á lwar b'á wó wu-nyǝ ciné. ²³ Dɛ́ ré rəmyé gə yúwə, s'á fùù ñdó wu-nyǝ. Nyíñə, kwānde nánfɔ̀lò zhí Arəzana w á yilə, bə wó èta bə dabá mye wərhé Yi nyi-zwennə bé né. ²⁴ "Sə zúzúnú m'á zə ámye nəcənə bé, b'á nc á cəl wu-nyǝ w èlāsɛ́. ²⁵ Zúzúnú m'á zə ámye byèbé á n'á jí á swí èlāsɛ́ mɔ́, bə ncərh m'á zə ába. Zúzúnú m'á zə ámye byèbé á n'á mɔ̀n èlāsɛ́ mɔ́, b'á m'á kúrh yə-nàná. ²⁶ "Lyì bí gako gə tú bə n'è cərhé ába, s'á lwar bə zúzúnú m'á zə ába, bə wó èta bə dabá y'à n'è cərhé lyi bí byèbé bə y'à n'è gòm kɔma bə bəmyé wó Yi nyi-zwennə mó né.

Swénénə á zwə bé
(Məco 5.38-48; 7.12a)

²⁷ "Ámye byèbé á n'á cili à zòmà né mɔ́, à n'á wəl ába: swénénə á zwə bé, s'á wərhé cənè ñdó byèbé bə n'è jí zùurì ñd'ába mɔ́. ²⁸ Lwəlnə Yi byèbé bə n'è lwe ába mó yilə. Lwəlnə re bə rə cí bwəl byèbé bə n'è bwəl lwele bə pe ába mó yó. ²⁹ Lò gə mà mɔ́ jə-sà, sá pyírhí n pəpá y dō mó n pǝ. Lò gə ná n'è yál n zwé n kàmə-zù-èdɔ̀lò, sá bəká cə nampólé y mye yò yé. ³⁰ Lò mɔ̀bɔ́ gako n'è gə lwəl mó kɔn, sá pǝ. Lò gə zwé n kɔn, sə n bəká bwərh mò yé. ³¹ Dèbé á n'á yál b'á dwā bé wərhé ába, s'ámye wərhé re bəmyé ne. ³² "Á gə só byèbé bə só ába, á mə ñdó byè kwānde? Nyíñə, lyi bí byèbé bə t'á zwé Yi nyá né mó mye só byèbé bə só be mó. ³³ Á gə n'á wərhé cənè á pe byèbé bə n'è wərhé ába cənè mó ne, á mə ñdó byè kwānde? Wó èta lyi bí byèbé bə t'á zwé Yi nyá né mó mye n'è wərhé né. ³⁴ Á gə n'á jimi lyi byèbé á n'á búl bə bə m'á k'á càrh ába ne, á mə ñdó byè kwānde? Lyi bí byèbé bə t'á zwé Yi nyá né mó mye n'è jimi bə dwā bé ne. Bə n'è búl bə bə m'á k'á càrh bə dèbé bə jimi bì mú cici. ³⁵ Sə ámye, swénénə á zwə bé, s'á wərhé cənè ñdó be, s'á jimi bì. E də bə la k'á càrh ába yil yé. Èta, á b'á nə kwānde nánzhəzhǐ. Á m'á yə Dɛ́ cəbal Yi byā. N'è n'è n

wərhé cənè byèbé bə yəl dəlànè ñdó bəcà ciné ga ne. ³⁶ Yálna nɔ̀nɔ̀ dūr ciné ñdə á Da mɔ́ gə wó nɔ̀nɔ̀ dūr cəbal né.

Á bək'á kə dwā bursi yé
(Məco 7.1-5)

³⁷ "Á bək'á kə á dwā bé bursi, muni Yi bək'á kə ámye bursi yé. Á bək'á pə dóó á dwā bé ne, muni Yi bək'á pə dóó ámye ne yé. Pana sǝbri dwā ne, muni ga Yi pə sǝbri ámye ne. ³⁸ Pana á dwā bé ne, muni ga Yi pə ámye ne. Yi b'á myerhe zwā w e sú e shil rə pə ába. Zwā y á n'á ce è wé á pe á dwā bé ne mɔ́, wó èmyé dwí rí cici wé Yi m'á ce né rə pə ámye ne."

³⁹ Yezu kə n ji səswalá n pə be, n wò: "Lyilyǝ wǝ ò m'á vwé ò dō lyilyǝ? Bəmyé bəlye y ga t'á la górw tú? ⁴⁰ Lò mɔ̀bɔ́ bə n'è cərhé bə n'è cərhəné mó du yé, sə n'è gə cərhé n lwar, n'emyé ñdó n'è cərhəné mó ga jirh kɔn rədu.

⁴¹ "Byè yil n'è málá y è ŋwéné n'è dō mó yírh ré wə, n zè n'è yəl bə də-bú ŋwéné n'emyé cici nyān dé wé? ⁴² Etə n'è m'á tó né n'è wò n'è dō mó ne: 'Á da-byí, yé a vür málá y è ŋwéné n'è yírh ré wé mó', n'è jà n'è bə də-bú w'è ò ŋwéné n'emyé cici nyān dé wé mó ne? Myinù cəbal, jèrè n'è vür də-bú w'è ò ŋwéné n'è yírh ré wé mó. Rəmyé yó, n'è yírhá b'á nə málá y è ŋwéné n'è dō mó nyān dé wé mó cənè, n'è zè n'è ŋwéné n'è vür yə.

Cǝ byí n'ò byili ò ná y gə wó né
(Məco 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ "Cǝ kɔ̀bɔ́ ò càn t'á ce byā byèbé bə bə càn yé. Cǝ kɔ̀bɔ́ ò bə càn mye t'á ce byā byèbé bə càn yé. ⁴⁴ Bə y'a tó cǝ byā denne bə lwar ò ná y párá. Bə t'á kwé épyilá bəasɔ̀bɔ́ yó yé. Bə t'á kwé écin ésonɔ́ yó yé. ⁴⁵ Lyi-twə n'è vür kɔn dèbé rə càn è wé è ce pwé nè, bə wó cənè rə sú è wu wə. Lyi-bəlwélé n'è vür kɔn dèbé rə bə càn è wé è ce pwé nè, bə wó lwele rə sú è wu wə. Wó kɔn dèbé rə sú numbyíni wu w'è mú rə n'è dwi è nyú wə.

Cilinə à zòmà né, s'á wərhé ñdə nə gə n'è byili ní
(Məco 7.24-27)

⁴⁶ "Byè yil á n'á byè nè bə 'Cinu, Cinu', e j'á t'á wərhé ñdə à gə n'á byili ába né? ⁴⁷ Lò mɔ̀bɔ́ gako n'è tú à sono, n'è cili à zòmà né, n'è zè n'è n'è wərhé ñdə nə gə n'è byili ní, à la ába rə-ná-cí gə wó ne mɔ́ byilu. ⁴⁸ N'è wó ñdə lò mɔ̀bɔ́ n'è ju n'è jì kùr n'è la lú ta. N'è kù jì y nà y e vò tɛ́ n'è cí è kùr ré pátá yó. Dwà nánfwélè zè e nyò, è nɛ́ mɔ́ wùl mə tó jì y kùr wə. Sə è gə lù cənè mó ce, nɛ́ mɔ́ yə ŋwéné mə dom y yé.

⁴⁹ "Sə lò mɔ̀bɔ́ n'è n'è cili à zòmà né, e jà n'è tá n'è wərhé ñdə nə gə n'è byili ní, n'è wó ñdə lò mɔ̀bɔ́ n'è lù n'è jì ce y yó tɛ́ nánfò ta. N'è yə è nà y kwí e vò tɛ́ yé. Dwà zè e nyò, è nɛ́ mɔ́ wùl mə tó jì y kùr wə. È gako wūr e ló tɛ́."

Yezu wárh shədəéese yó-cəbal kélé tuntunnə
(Məco 8.5-13)

7 Yezu gə tú n byili zòmà né nəmyé gako lyi bí ni n zhè, n zhír n vò Kapernaom, n zù cɔ w wu w wé. ² Shədəéese zòm yó-cəbal mədu yà n'è ŋwéné gàà. N'è kélé y tuntunnə mədu n'è yà n'è só dɛ́ dɛ́ yà n'è bə jè, n'è n'è yál

n ci. ³Yó-cábal mó gé nyèè bè n'é zòm Yezu yò, n twí Zhwifubá nánceh n sono bà bè lwâl mo, bà n bè n wárh n tuntunnà mó. ⁴Bà yí Yezu sô, bà lwâl mò ñdá yàwâl bà m'é zhe: "Bal mó mòbó wó lyi-twâ. Kón mâ bè n sê m. ⁵Ñi só ná dwí rí. Nmyé n ce bà lù ná dwā-gulú jì y bæ pə nába."

⁶Yezu zhír n tó be n la. N yà n ká n bæ nye ñdá kélé y yé, shèdéésé yó-cábal mó twí n dɔwabá jàlà bæ vò bæ wò mò: "Yó-cábal, bàká lyèè ñ cìn yé. À yà yírh swí sá zù à sô kélé w yé. ⁷Wó rəmyé yil à yə bùl b'á mâ s'a bwəlse ñ nyí ni yé. Nmyé wírí n púr ñ nyí, à tuntunnà mó mà n wárh. ⁸Nyí à zhe yó-cíná bà cí ni. Amye zè à cí shèdéésé à n'á pə se nyá. À gə wò mādù nì bà n zhəl nyòñ, n vò. À gə wò n dō ne bà n bè nyəmá, n bà. À gə wò à tuntunnà nè bà n wèrhé èta, n wèrhé."

⁹Yezu gé nyèè rəmyé, rə jàr m, n zè n pyírhi n wò lyi-zhâ bé bè y'á tó mo mó ne: "À n'á wəl ába: bá Esərayel lyi bí wé, à gwě yə lò ne n chí ni èta dono yé."

¹⁰Byèbé bè twí mú gé k'a kwè bæ yí kélé wa, bæ pwírí tuntunnà mó wárh, n zhe bəsàzúlí.

Yezu bwirhi ejè-ké mādù byí

¹¹Rəmyé kwā né, Yezu zè n vò cɔ òdù bà n'é byè bè Nəyin. N kwā-lyi bí ñdá lyi-zhâ nánjəjóló y'á tó mo.

¹²Bè gé tú bè n'é bwəlse cɔ wá, bæ nə cùu lyi zhí bè la vò bæ ce. Mòbó n cù mú yà n wó byi-dùwə n ná ne. Ná mó jà n yà n wó ejè-ké. Cɔ w lyi bí nánzhəzhə y'á tó ná mó ne.

¹³Cinu gé nɔ ké mó, n nòñ zɔ m, n wò mò: "Bàká kúrh yé."

¹⁴N bwəlse n dwərh kùlkó wá. Byèbé bè y'á zhí w mú swárh bæ zhì. N zè n wò: "Byí, à n'á wəl mó, zè dè."

¹⁵N zè n jòm n kùr yó, n ná n zòmà. Yezu zə n jè nè n pə n ná ne. ¹⁶Ywè zə bæ gako. Bə zè bè n'é cèrhé Yi, sə bæ y'á zhe: "Yi nyi-zwennə nánfɔlò tú ná sô." Jàlà mye y'á zhe: "Yi tú rə gwè rə dwí rí ni."

¹⁷Yò w òmyé du o yí Zhide tənà y púlápúlá, ñdá ceme né nyèbé gako nə nywéné Zhide yala ne mó wa.

Zhā-Bətiisi twí n kwā-lyi bəlyè Yezu sono
(Məco 11.2-19)

¹⁸Zhā kwā-lyi bí tú bæ cí mu rəmyé gako. N zè n vùr lyi bəlyè bè wé, ¹⁹n twí bì Cinu sô bæ bè bwərh mo bæ wó nmyé n wó mòbó bæ wò bæ n bàn mó, ráá bæ dè gwě?

²⁰Bè gé yú Yezu yala né, bæ wò mò: "Zhā-Bətiisi twí nába ñ sono, bæ ná bwərh mó, ñdá è gə wó nmyé ñ wó mòbó bæ wò bæ n bàn mó, ráá ná dè gwě?"

²¹Rəmyé yi ní cici, Yezu wárh lyi nánzhəzhə bæ címsi ñdá bæ yala yin wé, n wárh byèbé nəcílsi námməlwəlse y'á zhe, n púr lyilyəh nánzhəzhə yírhá. ²²N zè n wò be: "Zhəlnə á cí kɔn dɛbé gako á yírhá nɔwa, á zhā j'a nyèè mó Zhā ne. Lyilyəh yírhá n'é púrá; gwənsə n'é zè sà zhəlà; nɔr cíná n'é wárh bæ jírth wárhgáá; səbwəàrhə zhā n'é nyèè; cùuri n'é bwirhi; bæ n'é bwəl yò-ècòñ nyí rí bæ byili nəmwà nè. ²³Wu-nyí cí wó lò mòbó n wu t'á la gə àmyé shò-kwā né."

²⁴Byèbé Zhā twí mú gé k'a kwè, Yezu zè n ná n zòm n yò ñdá lyi-zhâ bé n zhe: "Byè á zhəl á nə gɔ-elú èpòlò w wə? Vwal-gɔ zho n'ò fúfú? ²⁵Sə è nə wó byè á zhəl á na? Lò n zù kàmə-zúrh shèbé sə càn? E jà byèbé bæ n'é zwì kàmə-zúrh shèbé sə càn, bæ n'é jí nyèn mó, wó pyá kál-se wé bæ nywéné. ²⁶Sə è nə wó byè á zhəl á na? Yi nyi-zwennə? À n'á wəl ába: n wó Yi nyi-zwennə, sə n nə jà n du Yi nyi-zwennə mye cici. ²⁷Wó nmyé yò bæ y'á ké Yi zòmè ré sébé ré wé bæ Yi wòwə:

'Nyí à n'á twí à tuntúm n la yə ñ yé né, n kwərhe ñ sómá yá.'

²⁸Yezu súlí n wò: "À n'á wəl ába: ké yə byí lùl n du Zhā yé. E jà lò mòbó n wó lyi bí gako námpólé Yi tənà y wé mó du mu."

²⁹Lyi bí gako ñdá myəl-kwāndé zwennə bé y'á n'é cili n zòmà né, sə bæ lwar bæ Yi wó cángá. Bə zè bæ zwé nɛ-shɔ Zhā sono. ³⁰Farezhɛɛbá ñdá Muiyisi nyé né byilnə bé gé yə shéné bæ zwé nɛ-shɔ mó, n'é byili bæ bæ cè dɛbé Yi y'á n'é yál rə wèrhé bæ yil mó.

³¹Yezu súlí n wò: "À m'a zə lū w kòbɔ lyi bí a merhe ñdə bəkɔn ta? Bə nyé ñdə byè ta? ³²Bə nyé ñdə bəsóná byèbé bæ jè dwā-gulú èpóro wé ta, bæ n'é byè dwā bæ n'é wəlà: 'Ná wúl wúrh, á yə se yé. Ná nún wu-zhilú núrth, s'á yə kúrh yé.'"

³³Yezu súlí n wò: "Zhā-Bətiisi túwá, n yà n tá n jí kùjú yé, n tá n nywè sɛ' yé. Á zè á zhe bæ wó nəcíli námməl-wélé è nywéné ñdá m. ³⁴Numbyíni Byí bà, n ná n jí, n ná n nywè. Á zè á zhe bæ n wó sùl-wòrò, n jà n wó sè-nyòr, bæ wó myəl-kwāndé zwennə ñdá lyi bí byèbé bæ n'é wèrhé yàà yàà bæ t'á zwé Yi nyé né mó bæ wó n dɔwabá."

³⁵Yezu zè n zhízhíli n wò: "Lò mòbó n zhe Yi surhə né, wó n tuntwəè né denne bæ y'á tó né bæ lwar."

Yezu pɔ súbri ké mādù ni Shəmo sô

³⁶Farezhɛɛ mādù yà n byè Yezu bæ n bæ n jí kùjú n sô. Yezu zhír n vò. Bə zè bæ jè tɛ' bæ n'é jí kùjú wá. ³⁷Sə ké mādù yà n wɔ cɔ w wa, n wó yə-bəlɔlɔ cəkɛ. N gé lwar bæ Yezu yà n ná n jí kùjú Farezhɛɛ mó sô, n zè n zə kwāl-byí kɛbé è càn, è sú ñdá nwě è lwé nányənyélé, ³⁸n tó kwā né n zhí Yezu nèsé yó n má n kúrhá, n zè n zə n ywésé n mə n pópɔ n yə-náná né nə y'á n'é lwé Yezu nèsé yó mó, n má n kwə̀lè n nèsé, n má n lwé nwě y sà yó.

³⁹Farezhɛɛ mó mòbó n byè Yezu mú gé nɔ rəmyé, n zè n bù n wé n wò: "Bal mòbó gə yà n wó Yi nyi-zwennə zhənà, n yà n mà n lwar ké mó mòbó n ná n dwərh mò mó gé wó né, bæ n wó yə-bəlɔlɔ cəkɛ."

⁴⁰Yezu zè n wò Farezhɛɛ mó ne: "Shəmo, à zhe zòmè à la mó wál."

Shəmo wò mò: "Zòm yó-cábal."

⁴¹Yezu zè n wò: "Lyí bəlyè bæ y'á zhe lò mādù jim. Mādù y wó dwā zwā-ànu tum wársə, n dō mó wó dwā shí-ənu tum wársə. ⁴²Sə bəmyé mādù ga gé yà n wàr jim dí n la cārth mó ce, mòbó bæ zhe n jim dí mú já n yě bæ ga ne." Yezu zè n bwərh mò n wò: "Wó mɔ n mà n swéné mo, bəmyé jimə ciná bəlyè y wé, du n dō?"

⁴³ Shəməw wò mò: “À n’á bül bà wó mòbó n jim dí y’á já dǝ́ dǝ́ mǝ́.”

Yezu zǝ́ n wò mò: “N zhe bwìrì.”

⁴⁴ N pyìrhí n zə́ n yé n zà kǝ́ mǝ́, n wò Shəməw ne: “N nə́ kǝ́ mǝ́ mòbó? À zù n sǝ́, n yə́ n nǝ́ nǝ́ pǝ́ a m’á sǝ́ à nèsé yé, sə́ nmyé sàm sè ñdá n yá-nàná né, n zǝ́ n pǝ́pǝ́ sɛ ñdá n ywésé. ⁴⁵ À gə́ zù n sǝ́ jù wə́, n yə́ n nǝ́ kwə̀ə̀lè yé, sə́ à gə́ zù ga, nmyé já n ná n kwə̀ə̀lè à nèsé. ⁴⁶ N yə́ nwǝ́ à yó w twərh yé, sə́ nmyé ló nwǝ́ kèbé è lwé nǎnyənyélé à nèsé yó. ⁴⁷ Wó rəmyé rə́ ce à n’á wəl mǝ́: n nɔ́ n yə́-bəlwə́alé nánzhəzhǝ́ sǝ́bri. Wó rəmyé yil n wərhé sǝ́nó nánfǝ́lǝ́ tum. Sə́ lò mòbó n nɔ́ sǝ́bri kɔn nǎmpǝ́lé yilə́, n sǝ́nó bə́ já yé.”

⁴⁸ N zǝ́ n wò kǝ́ mǝ́ ne: “N nɔ́ n yə́-bəlwə́alé sǝ́bri.”

⁴⁹ Byèbé bà y’á n’è tó mo bà jí kùjú w mú zǝ́ bə́ n’è wəlò: “Wó mǝ́ lò ñdá mòbó èta mǝ́, n ná n pǝ́ yə́-bəlwə́alé sǝ́bri mye?”

⁵⁰ Yezu zǝ́ n wò kǝ́ mǝ́ ne: “N gá zhí ni mú ce n nɔ́ wərh. Zhəl ñdá yə́-zúlá.”

Kana bé byèbé bà y’á n’è tó Yezu ni mú

8 Rəmyé kwǝ́ né, Yezu yà n ná n byélé cə́-fwààlè ñdá cə́-byísi, n ná n bwəl Yi pyèlè ré yò-ècònd nyí rí. N kwǝ́-lyi bí shí ñdá bàlye y’á n’è tó mo, ² e súli kana jàlà n jì nəcìlsi nǎmməlwǝ́sɛ sə́ shər bə́ wé, n vùr címsi shèbé sə́ y’á zhe be n súli. È y’á wó Mare mòbó bə́ n’è byè bə́ Magədala lyi bə́kǝ́, [†] mòbó Yezu jì nəcìlsi nǎmməlwǝ́sɛ shǎlpyé y sə́ shər n wé mǝ́, ³ e súli Shuzə mòbó n yà n ná n yilì Ercəde jǝ́-kɔn dé ne mǝ́ kǝ́ Zhanne, ñdá Suzǝ́ ñdá bə́ dwǝ́ nánzhəzhǝ́, bə́ y’á n’è sǝ́ Yezu ñdá n kwǝ́-lyi bí ni ñdá kɔn dèbé bə́ zhe.

Twá-dùrnə́ səswalá

(Mə́o 13.1-23; Marke 4.1-20)

⁴ Lyi nánzhəzhǝ́ y’á n’è shí cə́mɛ né gakó wé bə́ twí Yezu sono. N zǝ́ n ji səswalá n pə́ be n wò: ⁵ “Bal mǝ́dù n yà n shər n la n twǝ́ dú. ^{††} N gə́ yú n ná n dwí twǝ́ né yí ní, jíjí rí byá bə́ jàlà ló tǝ́ sǝ́má y nyí ni. Lyi nò rə́ ñdá bə́ nərh, kúmsi jí rə́ gakó. ⁶ Bə́ jàlà ló pàtá yó, bə́ lyí, bə́ k’a cì, twéné gə́ y’á tənè mǝ́ yilə́. ⁷ Bə́ jàlà ló sɔr cə́cəl wə́. Bə́myé ñdá sɔrɛ́ ga tó dwǝ́ rə́ lyí. Sɔrɛ́ byi rə́ pyéné jíjí rí. ⁸ Bə́ jàlà ló cɛ kèbé è càn wé, bə́ lyí, rə́ ce byá. Jíjí yó òdù gakó ce byá zǝ́m.”

Yezu gá zòm rəmyé n zhè, n zǝ́ n bya dǝ́ dǝ́ n wò: “Lò n la cilu, sá cili.”

⁹ N kwǝ́-lyi bí zǝ́ bə́ bwərh mò səswalá y kùrə́. ¹⁰ N zǝ́ n wò be: “Yi ce ámyé yə́ rə́ pyèlè ré kùr ré rə́ y’á shèè shǝ́ ga mǝ́. Sə́ è gə́ wó lyi bí dwǝ́ bə́ yilə́, à n’á byili bi ñdá səswalɛ, mùni ga,

‘Bə́ gə́ n’è nyí mye, sə́ bə́ bə́k’a nə́ yé;

bə́ gə́ n’è cili mye, sə́ bə́ bə́k’a nyèè rə́ kùr yé.’”

¹¹ Yezu súli n wò: “Nyíne səswalá y kùr ré. Jíjí dwí rí n’è myerhe Yi zòmè ré. ¹² Lyi jàlà gə́ cili Yi zòmè ré, Shətana

[†] “Magədala lyi bə́kǝ́ Mare”. Wó cɔ́ òdù ò yil Magədala. Wó òmyé wé Mare yà n shí ní. Wó Mare mǝ́ nmyé bə́ n’è byè bə́ Mare Madǝ́lǝ́. ^{††} Zhwifubá sǝ́, rəmyé yi ní, bə́ y’á t’á dwí twǝ́ né ñdá ná sǝ́ mǝ́ ta yé. Bə́myé wó lé bə́ y’á n’è le bə́ jíjí rí; bə́ t’á dwí rí yé.

y’á b’è vùr rə́ bə́ wé mùni bə́ bə́k’a zwé nyí bə́ nə́ wərh yé. Bə́myé mǝ́ nyé ñdá sǝ́má y nyí ni mú ta.

¹³ “Jàlà gə́ cili Yi zòmè ré, bə́ n’è zwé de ñdá wu-nyǝ́, sə́ rəmyé kwǝ́ né, bə́ t’á yǝ́ de rə́ jòm bə́ wé rə́ pə́ nərh yé. Bə́ n’è zwé nyí bə́ kùr yó, sə́ zwini gə́ tú yi ní, bə́ n’è gə́ bə́ wun. Bə́myé mǝ́ nyé ñdá pàtá y yó mó ta.

¹⁴ “Jàlà gə́ cili Yi zòmè ré, lū w twǝ́l né ñdá ò nəcèndé ñdá ò wu-nyǝ́ w pyéné zòmè ré bə́ wé. Rə́ yə́ n wərhé rə́ byi rə́ ce byá yé. Bə́myé mǝ́ nyé ñdá sɔrɛ́ jàà y ta.

¹⁵ “Jàlà n’è cili Yi zòmè ré ñdá wu kòbó ò càn nǎmpúm, bə́ cí di bə́ wé, rə́ ce byá, bə́ gá zhe cìn-pyónó mǝ́ yilə́. Bə́myé mǝ́ nyé ñdá cɛ y kèbé è càn mó ta.”

Pàntémé səswalá

(Marke 4.21-25)

¹⁶ Yezu súli n wò be: “Bə́ t’á ji pàntémé, bə́ k’a kwè y bə́ pú ku kùr wə́, ráá bə́ cí pal kùr w yé. Bə́ gə́ ju yə́, bə́ y’á cí y pàntémé jàà wə́, mùni ga byèbé bə́ n’è zwí ji y wé mó yírhə́ nə́ né. ¹⁷ Kaka tənè rə́ shèè, rə́ t’á la pwé nè du yé. Kaka mye tənè bə́ yəl, bə́ t’á la re lwar pamparǝ́ yé.

¹⁸ “Dǝ́na á cìn á cilu mú wé. Mòbó n zhe kɔna, bə́ m’á pǝ́ bə́ súli. Mòbó n bə́ zhe, bə́ m’á zwé tǝ́bé n ná n bül bə́ n zhe mó mye cìcì.”

Byé bə́ wó Yezu dwí-lyi zhən zhənà?

(Mə́o 12.46-50; Marke 3.31-35)

¹⁹ Yezu da-byá bə́ ñdá n ná y’á tú bə́ la mɔ́ nɔ́, sə́ lyi-zhā bə́ ce bə́ yə́ n wərhé bə́ yí n yala ne yé. ²⁰ Bə́ byili Yezu ni bə́ wò: “N ná ñdá n da-byá bə́ zhí pwé nè, bə́ n’è yál bə́ nə́ mǝ́.”

²¹ N zǝ́ n wò be: “Lyì byèbé gakó bə́ n’è cili Yi zòmè ré, bə́ zǝ́ bə́ n’è wərhé ñdá rə́ gə́ n’è byili ní, wó bə́myé bə́ wó à ná ñdá à da-byá bə́.”

Yezu ce zho ñdá mwé nǝ́ zhì shéé

(Mə́o 8.23-27; Marke 4.35-41)

²² Dǝ́ rǝ́dù, Yezu ñdá n kwǝ́-lyi bí y’á zù bǝ́-bwəl wə́. N zǝ́ n wò be: “Bànà né byerhe né vò mwé y èpákè.”

Bə́ zhír. ²³ Yezu dǝ́ ñdá bə́ gwé n’è byerhe. Zho nán-fǝ́lǝ́ zǝ́ ò n’ò wùl nǝ́ mǝ́ yó, mǝ́ zǝ́ mǝ́ n’è zwí bǝ́-bwəl lé wə́. Rə́ sú rə́ n’è yál rə́ mólé. ²⁴ Bə́ zǝ́ bə́ yí n nyí ni, bə́ zhàrh mò bə́ wò: “Yó-cábal, yó-cábal, ná la cú.”

N shí jan dé wé, n zǝ́ n bya zho w ñdá nǝ́ mǝ́ mǝ́ y’á n’è fùò mú. Rə́ gakó zhì shéé. ²⁵ N zǝ́ n wò be: “Bə́kón yil á yə́ nə́ zhí?”

Kɔn jàr bə́ dǝ́ dǝ́. Ywé zə́ be. Bə́ zǝ́ bə́ n’è wəl dwǝ́ ne: “Bal mó mòbó wó tər ló, zho ñdá mwé nǝ́ mye m’è shènè n nyí ni?”

Yezu wárh bal mǝ́dù nəcìlsi nǎmməlwǝ́sɛ y’á zhe

(Mə́o 8.28-34; Marke 5.1-20)

²⁶ Yezu ñdá n kwǝ́-lyi bí shí Gə́lile bə́ byerhe mwé y bə́ yí Zherasa lyi bí tənà y wa. ²⁷ N gə́ shí bǝ́-bwəl lé wé n shər, cɔ́ w bal mǝ́dù zǝ́ n dùr n jəl mo. Nəcìlsi nǎmməlwǝ́sɛ y’á zhe mo. N yà n denɛ ñdá kàmə-zwí zú. N yà n tá n zwé kélè w yé. Wó lú-bòlà yó n yà n ná n zwé né.

²⁸ Ní gá nɔ Yezu ní bàná, n zè n wùrh dè dè, n bà n tu n nàdwáná yó ní yé né, n bya n wò: "Etər n ná n yál n wèrhé nɛ né, Dè cábál Byí Yezu? À n'á lwəl mó, bàká nwènè nè yé."

²⁹ Yezu yà n pɔ nyí nàcílí y ni b'è du bal mó wé. Wó rəmyé è ce ní zòm èta. Twər nánzhəzhǐ nàcílí y y'á n'è nwènè bal mó. Bà y'á n'è zal mɔ bà lyè ní jèsé ndá nyáná, bà lyè ní nèsé ndá cəbse bà m'è yilì mù. Sə ní ya n sé nyáná né ndá cəbsé. Nàcílí y y'á n'è cìrh mò ní zhəl gɔ sɔ èpòlò wə. ³⁰ Yezu zè n bwərth mò n wò: "Ní yíl byè?"

N wò mò: "À yíl 'Nánjəjóló'." Nàcílí námməlwálsé y'á já ní wé, wó rəmyé yil ní zòm èta.

³¹ Nàcílí zè sà n'è lwəl Yezu ni bà ní bàká n pə se nyí sə vò górw n nánlyilyimú w wé yé.

³² Kùkúr nánzhəzhǐ y'á zhí pyǒ òdù yó gàà rə n'è dòm gɔ. Nàcílí zè sà lwəl Yezu ni bà ní ce sə zù kùkúrí wé. N shənè n pə se sómá bà sà zwí. ³³ Nàcílí zè sà shər bal mó wé, sə vò sə zù kùkúrí wé. Rə gá kó j'a dūr rə cəcélé pyǒ w rə ló mwǎ y wə, rə mǝ gàà rə cì.

³⁴ Lyì bí byèbè bà y'á n'è yilì rì mú gá nɔ rəmyé, bà zè bà dūr bà vò bà byilì cɔ w wa, ndá cə-byísi sà n'wéné cɔ w vǒ nè mó wé. ³⁵ Lyì bí zè bà du bà la vò bà nyí kɔn dé tǝbè rə wèrhé mó. Bà gá yú Yezu sono, bà pwírí mǔbǔ nàcílí shər sə yǝ mó, ní jǝ tǝ Yezu yala nɛ, n zù ní gándè, e já ní surhə né mye k'a bà dwā yó. Ywǝ zè rə zhe be. ³⁶ Byèbè bà nɔ yò w ndá bà yírhá mó zè bà cí bi bal mó nàcílí y'á zhe mó gá tó né n nə ní cìnə.

³⁷ Cɔ w lyì bí púlápúlá zè bà lwəl Yezu ni bà ní zhír n yǝ bà cɔ w nɛ, bà ywǝ nánfǔlǔ y'á zhe be. N zè n zù bǔ-bwəl lé wé ní la zhír. ³⁸ Bal mó mǔbǔ nàcílí shər ní wé mó zè ní ná ní lwəl Yezu ni bà ní yǝ n'nye jòm ndá mɔ.

Yezu zè n ká n càrh mò, n wò mò: ³⁹ "Ká vò jè, ní byilì kɔn dèbè gá kó Yì wèrhé n yil mó."

Bal mó ká n kwǝ, n vò n bwəl kɔn dèbè gá kó Yezu wèrhé ní yil mó n byilì cɔ w lyì bí gá kó nɛ.

Yezu wárh kǝ, n já n bwirhì kǝ-byí èdù

(Məcɔ 9.18-26; Markɛ 5.21-43)

⁴⁰ Yezu gá ká n shí mwǎ y èpákè ní bàná, lyì-zhà bé jəl mo, bà zwǝ mo náàcənè, bà bà gá kó y'á n'è dè m̀.

⁴¹ Dwā-gúlú jì y yó-cábal mǎdù ní yà ní n'wéné ní yíl Zhəyiiri. N zè n bà Yezu sono, n tu ní nàdwáná yó ní yé né, n lwəl mò bà ní bà ní sǔ kǝlé wa. ⁴² Ní yà ní zhe bà kó mǎdù ní byinə y'á yú shí ndá nǎlyè, ní yà ní bà jàn zhe, ní ná ní yál n cì. E já wó n'nye dúdú ní wó ní bəsǔbwəlè.

Yezu gá tú n zhír ní la gàà yì ní, lyì-zhà bé y'á n'è pyéné mɔ dǝ dǝ. ⁴³ Sə nyí kǝ mǎdù yà ní n'wéné gàà, ní yà ní tu yó o wèrhé byinə shí ndá nǎlyè ndá ò n'ò lyèè m̀. [Ní kwè kɔn dèbè gá kó ní yà ní zhe mó n mə n shilì ní cìnə,] sə ní yè n'wéné n wárh yé. ⁴⁴ Ní gá nɔ Yezu, n tó ní kwā né, n dwərth ní kàmə-zwí y nyí rí ní. Rəmyé yì ní cìcì, jal mó j'a kwí.

⁴⁵ Yezu zè n bwərth n wò: "Mǔ lò ní dwərth nè?"

Lò gá kó zè ní zhe b'è dè n'nye yé. Pyɛɛɛ zè n wò: "Yó-cábal, lyì bí já dǝ dǝ, bà n'è pyéné mó."

⁴⁶ Yezu zè n wò: "Lò dwərth nè. À lwar bà jàn shí à yala nɛ rə shər."

⁴⁷ Kǝ mó gá tú n pwírí ní yò w du dǝ, n zè ní ná ní kəkə, n yí Yezu nyí ní, n tu ní nàdwáná yó ní yé né lyì bí gá kó yírh wə, n byilì kɔn dé dǝbè rə ce n dwərth mò, ndá kɔn gá tó né n mə n wárh. ⁴⁸ Yezu zè n wò mò: "À bà kó, n gá zhí ní mú ce n wárh. Zhəl ndá yə-zúlá."

⁴⁹ Rəmyé yó, lò mǎdù shí dwā-gúlú jì y yó-cábal mó sǔ kǝlé w n bà ndá Yezu gwǝ ní ná ní zòmá, n wò dwā-gúlú jì y yó-cábal mó nɛ: "Ní bà kó mó tənè yé. Bà ká ká lyèè yó-cábal mó yé."

⁵⁰ Yezu gá nyèè rəmyé, n zè n wò dwā-gúlú jì y yó-cábal mó nɛ: "Bà ká dūr ywǝ yé. N'nye wírí ní zhí ní, sá yǝ bà ní bà kó mó mà n nə ní cìnə."

⁵¹ Bə zè bə zhír bə yí kǝlé wa. Yezu yə shənè lò dǔ tó mo n zù jù w yé. Wó Pyɛɛɛ ndá Zhā ndá Zhakɛ, e súlí bà kó mó da ndá ní ná dúdú. ⁵² Sə lyì bí gá kó y'á n'è kúrh bà kó mó nɛ. Yezu wò bɛ: "Bà k'á kúrh yé, bà wó dé ní dǝ, ní yə cì yé."

⁵³ Bà gá kó zè bà n'è mǔn m̀, bà gá y'á yǝ bà bà kó mó wó cú ní cù mú yilə. ⁵⁴ Yezu zè n zə bà kó mó jǝ nɛ, n byè mò n wò: "À bà kó, zè dǝ."

⁵⁵ Rəmyé yì ní cìcì, bà kó mó bwirhì, n já n shí tǝ n zè. Yezu pə nyí bà bà pə kùjù bà kó mó nɛ n jí. ⁵⁶ Kɔn jàr ní da ndá ní ná dǝ dǝ. Yezu zè n pə bɛ nyí bà bà bà k'a shənè bà wò lò lò nè yé.

Yezu twí ní kwā-lyì bí shí ndá bàlyè yó

(Məcɔ 10.5-15; Markɛ 6.7-13)

9 Yezu byè ní kwā-lyì bí shí ndá bàlyè y n cí dwā yó, n pə bɛ jàn ndá n'wónǔ bà bà jì nàcílí námməlwálsé, sə bə wárh nəbwànə. ² N zè n twí bì, bà bà zhəl bə bwəl Yì pyèlè ré, sə bə wárh nəbwànə. ³ N wò bɛ: "À bà k'á zə kaka á jǔ w ndə də-dǔlǔ, ráá lǔbǔ, ráá kùjù, ráá səbyí ta sómá y kǔ yil yé. Á mǎdù ga bà ká n zə kàmə-zǔrh sǎlyè mye yé. ⁴ Kǝlé kǝbè á la è wé zúl mó, s'á mǝ gàà kɔn m'è yí á zhír. ⁵ Sə byèbè bà yə á zhəəle zwǝ, s'á k'á du cɔ w òmyé wa, á pwə á nərth. Sə rəmyé m'a yə myɔrhɔ ò n'ò byilì bà bà yò zhilì."

⁶ Ní kwā-lyì bí zhír bə vò, bə tó cɛmɛ né gá kó wé bə bwəl yò-ècǔnǔ nyí rí, sə bà y'á n'è wárh nəbwànə jààsé gá kó wə.

Erɔɔde wu zhilì

(Məcɔ 14.1-12; Markɛ 6.14-29)

⁷ Rəmyé yó, pyǒ Erɔɔde nyèè kɔn dèbè gá kó rə n'è wèrhé mó. Ní ká ní yàl ní gá mà n téré né yé, bà lyì jàlà y'á zhe bà wó Zhā-Bətiisi ní ká n bwirhì n du cùrì wé. ⁸ Bà dwā mye y'á zhe bà wó Elyi ní ká n bà. [†] Bà dwā mye y'á zhe bà wó shāā ga Yì nyi-zwennə mǎdù ní ká n bwirhì.

⁹ Erɔɔde zè n wò: "À ce bə gǔ Zhā-Bətiisi yó wé, sə mǔbǔ à nyé ní yò w èta mó mye wó mǔ?" N zè ní ná ní pyà sə n nə Yezu ndá ní yírhá.

[†] Zhwifubá y'á n'è búl bà Elyi ráá Yì nyi-zwennə dǔ mà n ká n jèrè n bà, fǔrǔ Kristə mó zè n bà. Gwǝ bà gə byilì zòmá né jàlà kùr mǎgǎ mó mye. Bà byilì Elyi yò gàà mó.

Yezu ce búúri rənu pù rə jǐrh nánzhəzhǐ

(Məco 14.13-21; Marke 6.30-44; Zhǎ 6.1-14)

¹⁰ Yezu tuntúmá bé k'a kwě̀ bə̀ bə̀ n̄ sono, bə̀ cí mu kɔn dèbé gakò bə̀ zhə̀l bə̀ wèrhé m̄. N zě̀ n zə̀ bə̀ n zhǐr n vò kwā́ né, cɔ̀ òdù sə̀ta bə̀ dúdú. Bə̀ n'ê byě̀ cɔ̀ w òmyé bə̀ Betəsə̀yiidi. ¹¹ Lyi-zhā́ bé lwar, bə̀ zhǐr bə̀ tó mo. N shəné, n zě̀ n n̄ n̄ zòm Yi pyèlè ré zòmà̀ òdà̀ bə̀, n súlì n wárh nə̀bwà̀nà bə̀.

¹² Sə̀ yi rí gé tú rə̀ n'ê yāl rə̀ zù, n̄ kwā́-lyi bí shí òdà̀ bə̀lyè y zě̀ bə̀ yí n̄ nyí ni, bə̀ wò m̄: "Nyəmá wó gɔ̀-elú n̄ ɣwéné. Ce lyi-zhā́ bé k'a kwě̀ bə̀ vò ceme né n̄ ɣwéné v̄ n̄ m̄ òdà̀ cə̀-byísí wě̀, bə̀ pyà jààsè bə̀ zul né, sə̀ bə̀ pyà kùjú bə̀ jí."

¹³ N zě̀ n wò bə̀: "Á cici pana bə̀ kùjú bə̀ jí."

Bə̀ wò m̄: "Búúri rənu òdà̀ émǝrh sə̀lyè sásá sə̀ ɣwéné n̄ s̄ nyòn. Ráá n̄ n̄ yāl bə̀ n̄ zhə̀l n̄ yè kùjú lyi bí byèbé gakò yilə̀?" ¹⁴ Sə̀ bala bé y'á yú nuna m̄dǝrhè rənu.

N zě̀ n wò n̄ kwā́-lyi bí ni: "Cenə̀ bə̀ jòm kùkùlè kùkùlè, lyi shí-ènu shí-ènu."

¹⁵ Bə̀ wèrhé òdà̀ n̄ gé byili bi ní, bə̀ ce lyi bí gakò jòm tǝ́. ¹⁶ N zě̀ n kwè búúri rənu w òdà̀ émǝsè sə̀lyè yá, n kwě̀ n nyí dǝ́, n ce Yi nə̀bána, n zě̀ n yə̀ywele re, n pə̀ n̄ kwā́-lyi bí ni, bə̀ m'è tə̀ lyi bí. ¹⁷ Lò gakò dǝ́ n sú. N̄ kwā́-lyi bí zě̀ bə̀ pwà yə̀ywaalé rə̀ dàl m̄ rə̀ sú cǝrhni shí òdà̀ n̄lyè.

Pyεεε byili bə̀ wó Yezu n̄ wó Kristə́ m̄

(Məco 16.13-28; Marke 8.27-9.1)

¹⁸ Dǝ́ rə̀dù, Yezu yà n̄ n̄ ce Yi n̄ dúdú, sə̀ n̄ kwā́-lyi bí y'á ɣwéné gə̀. N zě̀ n bwə̀rh bə̀ n wò: "Lyi-zhā́ bé n'ê wəl b'ə̀myé wó m̄?"

¹⁹ Bə̀ wò: "Lyi bí jàlā n'ê wəl bə̀ n̄ wó Zhā́-Bə̀tiisi; jàlā zhe bə̀ wó Elyi; jàlā mye zhe bə̀ wó shā́ ga Yi nyi-zwenə̀ m̄dù n̄ ká n bwirhi."

²⁰ N zě̀ n bwə̀rh bə̀ n wò: "Sə̀ ə̀myé, á n'á wəl b'ə̀ wó m̄?"

Pyεεε wò: "Wó òmyé n̄ wó Kristə́, m̄b̄b̄ Yi twí m̄."

²¹ Yezu zě̀ n gwirhi n̄ yé, n pə̀ bə̀ nyí bə̀, bə̀ bə̀k'a byili rə̀myé lò lò n̄ yé. ²² N zě̀ n wò bə̀ n súlì: "Kɔn wó nyó́ bə̀ Numbyíni Byí n̄wènè dǝ́ dǝ́. Cɔ̀ w náncesé òdà̀ Yi jì y v̄wí-zwə̀lnə̀ bé yé né ciná bé òdà̀ Muiiisi nyá né byilnə̀ bé m'á zhě̀ m̄, bə̀ gu mu, sə̀ n̄ m̄ n̄ ká n bwirhi n̄ d̄wā̀ n̄t̄ yùwə̀."

²³ N zě̀ n wò bə̀ gakò ne: "Lò m̄b̄b̄ n̄ n̄ yāl n̄ tó ə̀myé n̄, sá zhě̀ n̄ cinə̀, n̄ kwè n̄ d̄-jr̄h̄ w n̄ zhǐ twéé gakò n̄ má tó ne. ²⁴ Lò m̄b̄b̄ n̄ n̄ shili n̄ myəl lé, rə̀ m'á sá, sə̀ lò m̄b̄b̄ n̄ shənè n̄ myəl lé s̄ ə̀myé yilə̀, n̄ m'á n̄ re. ²⁵ Lò gə̀ zhe lū w kɔn gakò, n̄ j'á d̄wí n̄ cinə̀, ráá n̄ zhili n̄ cici yò, n̄ n̄eré y zhe kùrə̀? ²⁶ Lò m̄b̄b̄ n̄ d̄ur cizhil òdà̀ ə̀myé yil lé òdà̀ zòmà̀ né, Numbyíni Byí gə̀ ká n̄ tó òmyé òdà̀ n̄ Da òdà̀ m̄alékabá zùwə̀ y yi ní, òmye m̄ n̄ d̄ur cizhil òdà̀ m̄ mye."

²⁷ "Zhənà à n'á wəl ába: lyi bí byèbé bə̀ zhǐ nyòn m̄ jàlā t'á la cú òdà̀ bə̀ yírhá yə̀ Yi pyèlè ré n̄ yé."

† "Kwè n̄ d̄-jr̄h̄ w n̄ zhǐ" kùr wó: pə̀ n̄ myəl lé òdà̀ Yezu gé pɔ̀ n̄ nyān dé né m̄.

Yezu yé y lyér

(Məco 17.1-8; Marke 9.2-8)

²⁸ Yezu gé zòm zòmà̀ né n̄myé kwā́ né, e wèrhé òdà̀ d̄wā́ lyele ta, n zə̀ Pyεεε òdà̀ Zhā́ òdà̀ Zhake n mə̀ n̄ jì pyò òdù yó n̄ la Yi co. ²⁹ N̄ gé yà n̄ n̄ wèrhé Yi-co w yi ní, n̄ yé y zhǐzhilí, n̄ gə̀ndé jǐrh nāmpwé p̄wé'p̄wé', rə̀ n'ê jàjémé. ³⁰ Rə̀myé yó, lyi bə̀lyè y'á tú bə̀ n'ê zhə̀rh òdà̀ m̄. È y'á wó Muiiisi òdà̀ Elyi. ³¹ Wó bə̀myé bə̀ lyi mu òdà̀ zùwə̀ nánf̄l̄, bə̀ y'á n'ê zòm Yezu gé la cú Zhə̀rə̀zalem né n mə̀ n bāáse n̄ tum dí mú yò.

³² Jan y'á zù Pyεεε òdà̀ n̄ tó-d̄wā́ bé dǝ́ dǝ́, sə̀ jan dé jé twə̀r rə̀dù sá. Bə̀ yírhə̀ nə̀ Yezu zùwə̀ y òdà̀ bala bé bə̀lyè y bə̀ y'á tó mo bə̀ zhǐ mú. ³³ Muiiisi òdà̀ Elyi gé tú bə̀ n'ê zhǐr bə̀ yě̀ Yezu ni yó, Pyεεε wò m̄: "Yó-cə̀bal, kɔn m̄ bə̀ n̄ m̄ nyòn. Nə̀ m'á pú kwə̀rhe rə̀t̄; n̄ jì òdù, Muiiisi jì òdù, Elyi jì òdù."

Sə̀ n̄ yà n̄ yəl kɔn dèbé n̄ n̄ zòm m̄ kùr yé. ³⁴ Éb̄ shí dǝ́ o bə̀ o zhì bə̀ yó w òdà̀ n̄ gwě̀ n̄ n̄ zòmà̀. Ò ywəl m̄ pyi bi. Bə̀ gé pwírì bə̀ ɣwéné éb̄ w wě̀, ywě̀ nánf̄l̄ zə̀ bə̀. ³⁵ Bə̀ nyèè cəl rə̀ zòm éb̄ w wě̀ rə̀ wò: "M̄b̄b̄ wó à Byí mú, wó òmyé à cír. Cilinə̀ n̄ zòmà̀ né."

³⁶ Cəl lé gé zòm rə̀ zhè yó, n̄ kwā́-lyi bí pwírì Yezu dúdú n̄ zhǐ. Bə̀ zhǐr bə̀ shǐ bə̀ nyí. Bə̀ yə̀ ywě̀ né nyèbé bə̀ yírhə̀ n̄ m̄ lò lò n̄ cǝ́ rə̀myé yi ní yé.

Yezu wárh bə̀s̄bwélè èdù n̄cílì nāmmə̀lwélè y'á zhe

(Məco 17.14-18; Marke 9.14-27)

³⁷ È zě̀ n̄kɔ́kɔ́lè, bə̀ gé tú bə̀ n'ê swé pyò w yi ní, lyi-zhā́ nánjə̀jóló tú bə̀ jəl bə̀. ³⁸ Bal m̄dù zhì lyi-zhā́ bé wě̀, n bya n wò: "Yó-cə̀bal, à n'á lwəl m̄: bə̀ ji yírh à byí mú yó. N̄myé dúdú n̄ wó à byí. ³⁹ N̄cílì nāmmə̀lwélè zhe mo. È gə̀ kwè m̄, n̄ jà n̄ n̄ wùrhá, è y'a vóvwā́ m̄, n̄ tətə̀-pùnú du, e n̄wènè m̄ éf̄oró e shár. ⁴⁰ À lwəl n̄ kwā́-lyi bí ni bə̀ bə̀ jì yə̀, sə̀ bə̀ yə̀ y ɣwéné bə̀ jì yé."

⁴¹ Yezu zě̀ n wò bə̀: "Ámyé lū w k̄b̄b̄ lyi bí yə̀ Yi ni zhǐ yé. Á wó lwelè ciná. Á gwě̀ b'a yə̀ né òd'ába kɔn m'è yí dǝ́? Á gwě̀ b'a pyéné a yə̀ né òd'ába kɔn m'è yí dǝ́?"

N zě̀ n wò bal m̄ ne: "Zə̀ n̄ byí mú n̄ m̄ bə̀ nyəmá."

⁴² Byí mú gé tú n̄ n̄ b̄wə̀se Yezu ni, n̄cílì y ji mu tǝ́, e vóvwā́ m̄. Yezu zě̀ n bú n̄cílì yá, n wárh byí mú, n ká n pə̀ n̄ da n̄. ⁴³ Kɔn jàr bə̀ gakò, bə̀ yírhə̀ gé n̄ Yi jàn dé nánf̄l̄ w èta m̄ yilə̀.

Yezu ká n zòm n̄ cu mú yò

(Məco 17.22-23; Marke 9.30-32)

Kɔn dèbé gakò Yezu yà n̄ n̄ wèrhé m̄ y'á n'ê zě̀ lò gakò wu ni, n zě̀ n wò n̄ kwā́-lyi bí ni: ⁴⁴ "Cilinə̀ kɔn dèbé à la ába byilu mú cènè. Bə̀ m'á zə̀ Numbyíni Byí bə̀ pə̀ numbyínsi ni."

⁴⁵ N̄ kwā́-lyi bí y'á bə̀ n̄ zòmè ré rə̀myé kùr nyé yé. Rə̀ kùr ré y'á shèè m̄nì ga bə̀ bə̀k'a lwar re yé, e jà bə̀ y'á kwəl sə̀ bə̀ bwə̀rh m̄ rə̀ kùr mye yé.

Yezu kwā-lyi bí y'à n'ê yâi bə lwar lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ mà n yè b̀̀è yé né
(Məco 18.1-5; Marke 9.33-37)

⁴⁶ Yezu kwā-lyi bí y'à n'ê mà nyè-pâr ñdá dwā, bə la m'è lwar lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ mà n yè b̀̀è yé né.
⁴⁷ N lwar bə wun b̀̀l̀̀è né. N zə bə̀̀s̀̀b̀̀wè̀̀l̀̀è èd̀̀ù, n ce e zhi n̄ yala n̄e, ⁴⁸ n zè n wò be: "Lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ shèné n̄ zwè bə̀̀s̀̀b̀̀wè̀̀l̀̀è y kèbé zhəale àmyé yilə, wó àmyé cici zhəale n̄ zwè. Sə lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ zwè àmyé zhəale, wó ñdá m̀̀b̀́b̀́ n̄ twí n̄i mú ga zhəale n̄ zwè. Lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ ñwéné àmyé gakó wé n̄ yè yír̄h swí, wó ñmyé n̄ wó á yé né cəbal."

Lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ tá n̄ pyà á yò zhiłù, rə-ná-cí wó àmyé l̀̀ò
(Marke 9.38-40)

⁴⁹ Zhā zè n wò: "Yó-cəbal, n̄ n̄c lò m̀̀d̀̀ù n̄ ná n̄ jì n̄c̄ilsí námməlwāse n̄ yil lé yilə, sə n̄ y'a n'ê yâi n̄c̄à r̄m̀̀, n̄ gá tá n̄ tó nába mó yilə."
⁵⁰ Yezu zè n wò m̀̀: "Á bə̀̀k'á c̄à r̄m̀̀ mò yé, bə̀̀ lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ tá n̄ pyà á yò zhiłù, rə-ná-cí wó àmyé l̀̀ò."

Samare c̄o òd̀̀ù lyi yə shèné bə zwè Yezu yé

⁵¹ Yezu gá yà n̄ m̄ə s̄ə n shár l̄ũ w k̀̀b̀́b̀́ wé mó yí rí gá tú rə n'è bwəse, n zè n k̄è n̄ wu n̄ la Zhərazalem. ⁵² N twí lyi bə tó n̄ yé. Lyi bí bə̀̀myé mó yí bə̀̀ zù Samare tənà y c̄o òd̀̀ù wé, m̀̀n̄i ga bə tene k̄n̄ gakó bə c̄i mu. ⁵³ Sə n̄ yé gá y'a zā Zhərazalem s̄əta mó ce, c̄o w lyi bí yə shèné bə zwè n̄ zhəale yé.
⁵⁴ N̄ kwā-lyi bí bə̀̀lyè y Zhake ñdá Zhā gá pwírí wó èta, bə zè bə̀̀ bwərh mò bə̀̀ wò: "Cinu, ñ ná ñ yâi bə̀̀ ná ce myín shí d̄è m̄ə b'è jí bi?"
⁵⁵ N pyír̄hí n̄ jì bi búl̄l̄. ⁵⁶ Bə zè bə̀̀ zhír̄ bə̀̀ la c̄o d̄o wə.

Lyì byèbè bə̀̀ n'ê yâi bə̀̀ tó Yezu ni
(Məco 8.19-22)

⁵⁷ Bə̀̀ gá y'a ñwéné sómá y yó bə̀̀ la yì ní, lò m̀̀d̀̀ù yú Yezu nyí ni, n wò m̀̀: "Á m'á tó mó a vò ñ gá la m̀̀gá mó gakó."
⁵⁸ Yezu zè n wò m̀̀: "Zúlá zhe pwáíá n̄ n'è pyè né. Kúmsi mye zhe jàlá. Sə Numbyíní Byí bə̀̀ jàà zhe n̄ la n̄ yó né c̄o n shír̄h mye cici yé."
⁵⁹ N zè n wò lò d̄o ne: "B̄ə̀ tó ne."

Lò mó wò m̀̀: "Yó-cəbal, à n'á lwəl̄ mó, sá yè a jèrè a vò a kwè à da a ce."
⁶⁰ Yezu wò m̀̀: "Yè̀ c̀ù̀r̄i n̄i rə ce rə̀ c̀ù̀r̄i. Sə̀ ñmyé vò n̄ bwəl̄ Yì pyèlè ré."
⁶¹ Lò d̄o mye ká n wò m̀̀: "Yó-cəbal, à la mó tó, sə̀ à n'á lwəl̄ mó, sá yè a vò a ce à dwí lyi bí n̄b̄áná."
⁶² Yezu wò m̀̀: "Lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ ju kùr̄ n̄ la vwál, n̄ jà n̄ ná n̄ nyí n̄ kwā né, rə-ná-cí wà r̄ n̄ la t̄ũ Yì tənà y yil yé."

Yezu c̄ir n̄ kwā-lyi bí shə-shàlpyè ñdá bə̀̀lyè n twí

10 Rə̀myé kwā né, Cinu ká n c̄ir lyi dwā shə-shàlpyè ñdá bə̀̀lyè, n̄ la t̄ũ bə̀̀lyè bə̀̀lyè, bə̀̀ tó yé bə̀̀ vò ceme né ñdá jààsé shèbé gakó n̄ cici la né mó wé. ² N wò be: "Jòró w já, sə̀ jèrnə̀ bé bə̀̀ já yé. Rə̀myé yilə, lwəl̄nə̀ kélé y cəbal mó ne bə̀̀ n̄ twí jèrnə̀ ñ jìjí rí jêr yilə. ³ Zhə-

nə. Nyíne à n'á twí ába ñdə pyi-bwālse ta gō k̄łsi wé.
⁴ Á y'a bə̀̀k'á zə̀ s̄əbyí ráá l̀̀b̀̀b̀̀ ráá n̄c̄ilè yé, s'á bə̀̀k'á zhi sómá ne á ce lò yé.
⁵ "Kélé kèbé gakó á la è wé zul mó, s'á jèrè á wò: 'Yè-zúlá yál né ñdá kélé y kèbé ciná.' ⁶ Lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ só yè-zúlá gə̀ ñwéné kélé y èmyé wé, á yè-zúlá né m'á só rə-ná-cí yó wə. Sə̀ lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ só yè-zúlá gə̀ tènè, á yè-zúlá né m'á k'a bə̀̀ á sono. ⁷ Mēna kélé y èmyé wé. Kùjú k̀̀b̀́b̀́ bə̀̀ p̄o ába, s'á jí; n̄è m̀̀b̀́b̀́ bə̀̀ p̄o ába, s'á nyò, bə̀̀ t̀̀nt̀̀unnə̀ m̄ə ñdá n̄ nyí kùjú. Á bə̀̀k'á lyār á zulá y jàà y yé, k̄n̄ m'è yí d̄è ré t̄èbé á la c̄o w òmyé wé shár mó.
⁸ "C̄o k̀̀b̀́b̀́ á zù ò wé, bə̀̀ gə̀ zwè á zhəale, s'á jí k̄n̄ d̄èbé bə̀̀ tene bə̀̀ p̄ə ába. ⁹ Wárhna c̄o w òmyé n̄əbwànà b̄é, s'á wò ò lyi bí gakó ne bə̀̀ Yì pyèlè ré bwəse be. ¹⁰ Sə̀ c̄o k̀̀b̀́b̀́ á zù ò wé, bə̀̀ yə shèné bə̀̀ zwè á zhəale, s'á zhír̄ á vò bə̀̀ dwā-gùúlí jààsé wé, á wò: ¹¹ 'Nyíne ná r'è pyír̄h á c̄o w shó w mye cici ná n̄s̄é ne ná lwé t̄é', s'á lwar ñdá rə̀myé ga bə̀̀ Yì pyèlè ré bwəse.' ¹² Á n'á wəl̄ ába: b̀̀rsí kó d̄è ré ỳwə, c̄o w òmyé lyi bí b'a n̄ c̄orhò-tum m̄ə dwini S̄od̄cm lyi bí nyān d̄é."

Zwini m'á zə ceme né nyèbé n̄ lyi bí t'á zwè Yezu zòmə né m̀̀
(Məco 11.20-24)

¹³ Yezu súlí n wò: "Zwini m'á zə ába K̄orazé lyi, zwini m'á zə ába Betəsəyiidi lyi, bə̀̀ m̄əmyarhé t̄èbé rə̀ w̄ərhé á sono mó gə̀ y'a w̄ərhé Tiiri ñdá Səd̄s̄ né, ceme né n̄əmyé lyi bí gə̀ pyír̄hí bə̀̀ wun shāā shāā ga, bə̀̀ zù ywáale ñdə k̄àmə-zùrh ta bə̀̀ m'è tu t̄òmò. ¹⁴ Rə̀myé ce, b̀̀rsí kó d̄è ré ỳwə, á m'á n̄ c̄orhò-tum m̄ə dwini Tiiri ñdá Səd̄s̄ lyi bí nyān d̄é.
¹⁵ "Sə̀ àmyé Kapernaom lyi, á n'á búl̄ b'á yil m'á du rə̀ yí Arəzana wa? Gaga! Bə̀̀ m'á só ába t̄é' á vò n̄n̄n̄ jàà wà."

¹⁶ Yezu gá zòm èta n zhè, n zè n súlí n wò n kwā-lyi bí ni: "Lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ ná n̄ zwè á zòmà né, wó àmyé zòmà n̄ ná n̄ zwè. Sə̀ lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ zh̄ à zòmà né, wó àmyé zòmà n̄ zh̄wà. Lò m̀̀b̀́b̀́ n̄ zh̄ à zòmà né, wó m̀̀b̀́b̀́ n̄ twí n̄i mú zòmà n̄ zh̄wà."

Lyì bí Yezu yà n̄ twí mú k'a bə̀̀

¹⁷ Yezu kwā-lyi bí shə-shàlpyè ñdá bə̀̀lyè y n̄ yà n̄ twí mú k'a kwè, bə̀̀ bə̀ ñdá wu-nȳ nánf̄l̄l̄ bə̀̀ wò: "Cinu, ná gə̀ p̄o n̄c̄ilsí námməlwālsé mye cici nyí ñmyé yil lé yilə, sə̀ n'è shèné."
¹⁸ N zè n wò be: "Á n̄ Shətana è shí d̄è e tu t̄é' ñdə wó dwà è lyálȳ né. ¹⁹ Nyíne à p̄o ába jàn, bə̀̀ nómna d̄ma ñdá n̄em̄, ñdá zù-bal mó jàn dwí gakó t̄é'. E jà kaka t'á la ába w̄orhó yé. ²⁰ Sə̀ á bə̀̀k'á ce á wun yə̀ nyèn n̄c̄ilsí gá n'è shèné á nyí ni mú yil yé. Cenə á wun yə̀ nyèn á yilə né gá k̄é Arəzana w mó yilə."

Yezu c̄o n̄ Da n̄báná
(Məco 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Rə̀myé yó cici, Eshirhə náac̄ené ce wu-nȳ Yezu wé, n zè n wò: "Á Da, ñmyé m̀̀b̀́b̀́ n̄ c̄í d̄è ñdá ce, à n'á c̄erhé mó, ñ gá shèè rə̀myé lár̄m̄o ciná ñdá surhə ciná yé né,

ń zě ń byili ri bəsóná ne mós yilə. Zhənà, à Da, rəmyé yàl òmyé pùbùlè."

²² N zě n wò lỳ bí ni: "À Da co kɔn gako à jǐ wà. Lò lò yàl Byí mú párá, è gə dè Da mós dúdú. Lò lò yàl Da mós mye párá, è gə dè Byí mú dúdú, òdó lò mǔbó Byí mú nò ń yál n byili mu Da mós párá."

²³ N zě n pyirhí n zòm òdó ń kwā-lyì bí dúdú n wò: "Wu-nyǒ ciná wó byèbé bə yírhá nə tēbé á nə mós. ²⁴ À n'á wəl ába: Yì nyì-zwennə nánzhəzhǐ òdó pyá nánzhəzhǐ y'á n'è yál sə bə yírhá nə tēbé á yírhá nə mós, sə bə yə rɛ nɛ yé. Bə y'á n'è yál bə nyèè tēbé á zhǎ nyé mós, sə bə yə rɛ nyèè yé."

Samare lỳ bal səswalá

²⁵ Muiyisi nyé né byilnə mǎdù yà ń ná ń yál n zhè Yezu. N zě n zhì dǎ n bwərh mò n wò: "Yó-cəbal, bəkón à mē s'á wèrhé m̀nì a nə nyũ m̀ t'á la zhǒ?"

²⁶ Yezu zě n wò m̀: "Bəkón bə kē Yì nyé né sēbé ré wé? Etər ń nyé rə kùr né?"

²⁷ Bal mós wò m̀: "Bə kē rə wé bə wò: 'Swéné Cinu ń Yì òdó ń wu gako, òdó ń jàn gako, òdó ń surhə gako.' Bə kē rə jàà dō mye wé bə wò: 'Swéné ń dō òdó ń cìcì ta.' "

²⁸ Yezu zě n wò m̀: "N' lỳár cènè. N' gə wèrhé rəmyé, ń m'á nə nyũ m̀ t'á la zhǒ."

²⁹ Sə bal mós yà ń ná ń yál n pə bwìrì ń cìn nì. N zě n bwərh Yezu n wò: "Wó mǔ lò ń wó à dō?"

³⁰ Yezu zě n jì səswalá n pǔ, n wò: "Bal mǎdù ń yà ń shí Zhərazalem ń la Zheriko. Vwārhna cər mò sómá y yó, bə lwəh ń gǎndé, bə zwē ń wé dé gako, bə mǎ m̀, bə zhír bə yě mo cu nyí ni. ³¹ Sə Yì jì y vwi-zwálnə mǎdù mye yà ń kwè sómá y èmyé mós. N nə m̀, n byəbyélé n tó kwā né n lỳé. ³² Levyi lò † mǎdù mye yà ń kwè sómá y èmyé. Nmye nə m̀, n byəbyélé n tó kwā né n lỳé."

³³ "Sə Samare lỳ bal mǎdù yà ń la ń sómá. N' gə yú gǎà, n nə m̀, ń nònò zə m̀, ³⁴ n yí ń nyí ni, n twərh sǎ n mə n shàrh ń nɔkré, n zě n zə nwǎ n mə n tútù ri, n bə re òdó kǎmà-jǎ, n zě n kwè mò n cǐ ń cìcì bəna y yó, n zə m̀ n vò zulá jàà èdù wé, n nyí ń yò. ³⁵ Cə y gə tú e lá, n vùr dwā nǎlyè tum wárase n pə zulá y jàà y yó-cəbal mós nɛ, n wò: 'Nyí ń yò. N' gə súlì kɔn né ń mǎ ń shilì mu, à gə k'á kwǎ, à b'a càrh mós rɛ.' "

³⁶ Yezu zě n bwərh Muiyisi nyé né byilnə mós n wò: "N'nyé nǎ ń b̀l bə bəmyé ga bə̀tò y wé mós, wó mǔ ń nyí bal mós vwārhna bé cər sómá y yó mós òdó ń dō ta?"

³⁷ N zě n wò: "Wó mǔbó ń d̀r ń nònò mós."

Yezu zě n wò m̀: "Zhəl, sə òmye wèrhé èta."

Yezu zhəl Martē òdó Mare sono

³⁸ Yezu òdó ń kwā-lyì bí y'á òwéné sómá yó bə n'è zhəl. Bə yí bə zù cə òdù wé. Kē mǎdù yà ń òwéné cə w òmyé wé ń yíl Martē. N zwē Yezu ń sō. ³⁹ E jà Martē yà ń zhe nyé' ń yíl Mare. Nyé' mós òmyé zě n bə ń jě Cinu yala nɛ ń ná ń cili ń zòmà né. ⁴⁰ È gə wó Martē yilə, wó kùjú w tɔnɔ mós yò ò y'á zù mù ń ná ń zhizhi dǎ. N yí Yezu nyí

ni n wò: "Cinu, à nyé' mós gə yě ne à n'á tene kùjú w à dúdú mù t'á wèrhé mós kaka? Wál m̀ bə ń zě n sǎ nɛ."

⁴¹ Yezu wò m̀: "Martē, Martē! N' nǎ ń pupwiri tǎ' òdó twəlá wé nánzhəzhǐ yilə, ⁴² è jà wó kɔn rə̀dù sásá rə zhe kùr du. Mare cǐr kɔn dé dèbé rə càn du mós. Bə t'á la rə zō ń jǐ w gaga yé."

Yezu cèrhè Yi-co ń kwā-lyì bí ni

(Məco 6.9-13; 7.7-11)

11 Dǎ rə̀dù, Yezu yà ń òwéné jàà èdù wé ń ná ń ce Yi. N' Yi-co w gə zhè, ń kwā-lyì bí mǎdù zě n wò: "Cinu, cèrhè nába Yi-co òdó Zhǎ gə cèrhè ń kwā-lyì bí ni ní."

² Yezu zě n wò bə: "Á gə la Yi co, s'á wò: 'Ná Da, ce lỳ bí gako lwar bə ń bə dō zhe yé, bə cèrhé ń yil lé."

Ce ń pyèlè ré yí lū w wé.

³ Pə nába kùjú dǎ gako o yí nába.

⁴ Pə nába nǎ yə-bəlwǎále sǔbri, òdó nǎmye gə n'è pɛ byèbé bə n'è dwé nába mós sǔbri ní,

sə bəká yě nába nǎ tu sòlò wé yé.' "

⁵ Yezu zě n wò bə: "Ámyé mǎdù gə zhe ń dɔwa, n zě n vò ń sō cəcǎ-swélé ne, n wò m̀: 'Sǎ nɛ òdó kùjú nám-pólé. ⁶ Nyí à dɔwa mǎdù shí sómá n bə n zul à sono, e j'á bə kùjú zhe à la m̀ pɔ yé.' ⁷ Sə dɔwa mós gə zě ń zhì wé n wò m̀: 'Bəká lỳèè nɛ yé. Bwərà y pyi, àmyé òdó à bəsóná bé gako pyé tǎ'. À wàr à la zǎ a pyá kùjú a pǔ yé.'

⁸ "Á n'á wəl ába: ń gə tá ń la zǎ n pyá kùjú w n pə ń dɔwa mós nɛ bə dɔbre yil mye, ń dɔwa mós gə tá ń d̀r cizhil mós ce, ń m̀ n zě n kwè tēbé ń ná ń yál mós gako n pǔ."

⁹ "Sə àmyé n'á wəl ába: lwəl nə, bə m'a pə ába. Pyána, á m'á na. Kókwána, bə m'a pul b̀lò w bə pə ába á zù.

¹⁰ Zhənà, lò mǔbó gako ń ná ń lwəl, bə y'a pǔ; lò mǔbó ń ná ń pyá, ń ya n na; lò mǔbó ń ná ń kókwá, bə y'a pul b̀lò w bə pǔ n zù.

¹¹ "Ámyé mǎdù byí gə lwəl mò mómwá, ń m̀ n ká n kwè kùwə n pǔ? ¹² Ráá ń byí gə lwəl mò cə-cèlè, ń m̀ n ká n kwè nɔ n pǔ? ¹³ Ámyé òdó wó lwelə ciná ga, wó kɔn dèbé rə càn á n'á pɛ á byá bé nɛ, s'è m'è zòm á Da mós ń òwéné Arəzana w mós zòmà, ń m̀ n pə Eshirhə nǎcènè lỳ bí byèbé bə n'è lwəl mò mós ne."

Yezu jì nəcílsí námmləwǎlsé òdó Yi jàn

(Məco 12.22-30; Marke 3.22-27)

¹⁴ Dǎ rə̀dù, Yezu yà ń ná ń jì nəcílì námmləwǎlé è y'á zhe bal mǎdù, e ce ń yà ń wàr ń ná ń zòm yé. Sə è gə tú e shər, bal mós zě ń ná ń zòmà. Kɔn jàr lỳ-zhǎ bé dǎ dǎ."

¹⁵ Bə jàlà zě bə wò: "Wó nəcílsí námmləwǎlsé pyǔ Bəzəbul jàn ń mǎ ń ná ń jì sí."

¹⁶ Bə dwā mye y'á n'è yál bə zhè mò. Bə zě bə n'è lwəl mò bə ń wèrhé mǎmyc kǔbó ò m'a byilì bə wó Yi rə̀t wì mù, ¹⁷ sə ń yà ń yé bə gə n'è b̀l né. N zě n wò bə: "Tənà èdù lỳ gə zě bə pɔr dwā nɛ bə n'è bwí dwā, tənà y èmyé yò zhilì. Kèlé kèbé è lỳ bí pɔr dwā nɛ bə n'è bwí dwā, kèlé y èmyé wàr è la dǎ zhǐ yé. ¹⁸ Á n'á wəl bə wó

† "Levyi lò". Wó Levyi kwálá lỳ bə y'á n'è sǎ Yì jì y vwi-zwálnə bé nɛ Yì jì y tumə né wé.

Bəzəbul jàn à m'á n'á jì nəcílsí námməlwálsé. Sə Shə-tana gə k'á n'è bwí ñdà è cìcì, etər è pyèlè ré m'á tó né rə zhi?

¹⁹ “Ámyé gə wó Bəzəbul jàn à m'á jì nəcílsí, sə ámyé kwā-lyì bí, wó mǝ lò jàn bə m'è jì sí? Wó bəmyé cìcì bə m'á ká á bursì. ²⁰ Lwarna bə wó Yi jàn à m'á jì nəcílsí, sə rəmyé n'è byili bə Yi pyèlè ré yú á sono.

²¹ “Nəjàl-bal gə kwè hí bele wè hí zhǐ hí ná hí yilì hí kèlé ne, hí jǝ-kɔn dé zhǐ rə yó w ga. ²² Sə lò mǝbɔ́ hímye jàn k'è du mu gə túwá, hí mà n zə mɔ́ n zwè hí bele wè dé hí yà hí zhe rə zhən mǝ, n pwà hí jǝ-kɔn dé n mə n tə lyì.

²³ “Lò mǝbɔ́ hí tá hí tó àmyé ne, rə-ná-cí ná hí jí zùürì ñdá ne. Lò mǝbɔ́ hí tá hí sɛ ne hí pé à pyilsi hí cí dwá yó, wó láá hí ná hí làà sɛ.”

Nəcílsí námməlwélé gə shár lò wé, e zé e k'á bà (Məco 12.43-45)

²⁴ Yezu súlí n wò: “Nəcílsí námməlwélé gə y'á ŋwéné lò wé, e zé e shár, è y'a vò è n'è pyà jàà kèbé è wó já, muni ga e shǐrh gəà. È gə pyà pyà è gɔwa, è y'a wò: ‘Á m'á k'á vò à jàà y nándwá y wa.’ ²⁵ È gə k'á kwè è tú è pwírí bə zwàr jàà y bə kwərhe ya. ²⁶ Rəmyé yó, è k'á n'è kwè è zhəl è zal è dwā nəcílsí shàlpyè, səmye lwelè ré k'è du èmyé nyàn dé, e m'è bà, sə tó dwā sə zù sə jòm lò mó wé. Rəmyé yi ní, hí zwini rí n'è dwini shǎá ga nyàn dé.”

Wu-nyǝ cìná wó byé lyì?

²⁷ Yezu gə yà hí ná hí zòm rəmyé yi ní, kɛ mədù zhì lyì-zhà bé wé n bya dɛ dɛ n wò mɔ́: “Wu-nyǝ cákɛ wó kɛ mó mǝbɔ́ hí zhǐ hí pwí y hí j'á ŋwò hí yil mó mó!”

²⁸ Yezu zé n wò mɔ́: “Wál bə wu-nyǝ cìná wó byèbé bə n'è cili Yi zòmè ré, e jà bə n'è wèrhé kɔn dèbé rə n'è byili mú!”

Yezu yə shéné n wèrhé məmyc yé (Məco 12.38-42)

²⁹ Lyì bí y'á tú dwā yó nánzhəzhǝ. Rəmyé yó, Yezu zé n wò be: “Lū w kǝbɔ́ lyì bí wó lwelè cìná. Bə n'è yál bə bə wèrhé məmyc bə yírhá na, sə bə t'á la məmyc ga nɔ́, è gə dè kɔn dèbé rə wèrhé Yi nyì-zwennə Zhɔnaase ne mó dúdú. ³⁰ Numbyíni Byí mà n yè myɔrhɔ lū w kǝbɔ́ lyì bí yilə, ñdə Zhɔnaase gə yàl myɔrhɔ Niniivi lyì bí yil né.

³¹ “Lū jəjí pyè-ké mó shí lū kùr w n bə n cili surhə cəbal Saləmə zòmà né. E jà lò ŋwéné nyəmá hí du Saləmə. Rəmyé ce, bursí kó dɛ ré yùwə, lū jəjí pyè-ké mó mà n zé n cí dóó lū w kǝbɔ́ lyì bí yó wə.

³² “Niniivi lyì bí zwè Yi zòmè ré Zhɔnaase yà hí ná hí bwəl mó, bə pyírhí bə wun. E jà lò ŋwéné nyəmá hí du Zhɔnaase. Rəmyé ce, bursí kó dɛ ré yùwə, Niniivi lyì bí m'á zé bə cí dóó lū w kǝbɔ́ lyì bí yó wə.”

Ñ yírhá né wó ñ yala né pàntémé (Məco 5.15; 6.22-23)

³³ Yezu zé n súlí n wò: “Bə t'á ji pàntémé bə shèè, ráá bə pú y nəbwéné kùr w yé. Bə gə ju yə, bə y'a cí y pàntémé jàà wà, muni ga byèbé bə n'è zwì jì y wé mó yírhá nə né.

³⁴ “Ñ yírhá né wó ñ yala né pàntémé. Ñ yírhá né gə càn, ñ yala né námpúm ŋwéné pwè wé. Sə ñ yírhá né gə bə càn, ñ yala né námpúm ŋwéné cə-byín wə.

³⁵ Rəmyé yilə, dɛ ñ cinə, muni ga pwè dé ñ zhe mó bək'a jǐrh cə-byín ñ yil yé. ³⁶ Ñ yala né námpúm gə ŋwéné pwè wə, nə kəkàlà èdù ga téné cə-byín wə, nə námpúm m'á zə pwè ñdə pàntémé myín gə y'a yər mó né.”

Yezu bú Farezhǝǝbá ñdá Muiysi nyé né byilnə bé (Məco 23.1-36; Marké 12.38-40)

³⁷ Yezu gə zòm n zhè, Farezhǝǝ mədù byè mò, bə hí bə n jí kùjú hí sò. N zhǐr n vò n zù n jòm tɛ́ bə tó dwā bə n'è jí. ³⁸ Kɔn jàr Farezhǝǝ mó dɛ́ dɛ́, hí gə pwírí Yezu ná hí jí kùjú w ñdá hí yə hí jésé sàm mó yilə.

³⁹ Cinu zé n wò mɔ́: “Nyíne ámyé Farezhǝǝbá, á n'á shàrh zwèrh ñdá nəzhǐrh kwərh. Á wun ní j'á sú ñdá ŋwòlè e súlí bəcà tuntwəǝ wé dúdú. ⁴⁰ Bə-surhə-zhe cinə, mǝbɔ́ hí wèrhé kwā y mó də hímyé hí wèrhé wu w mye nà? ⁴¹ Ámyé wírí á pə tɛbé rə ŋwéné á zǝsɛ ñd'á nəzhǐsì wé mó nəmwà nè. Á gə wèrhé èta, kɔn gakó b'a yə wárhgáá á yilə.

⁴² “Sə zwini b'a zə ámyé Farezhǝǝbá, b'á n'á vùr á dɔ-ma lyəmbwəǝrè òdù shí gakó yó w á pə Yi ní. Á yé wu-cángá tuntwəǝ né ñdá Yi sònó mó ne. E j'á wó rəmyé á mǝ s'á wèrhé, s'á bək'á yé dèbé rə dāl mó mye ne yé.

⁴³ “Zwini b'a zə ámyé Farezhǝǝbá, b'á gə zù dwā-gúlú jì y wə, á só yé né jòm. Á j'á só bə lyì bí ce ába dwā-gúlú jààsé wa. ⁴⁴ Zwini b'a zə ába, b'á nyé ñdə lú-bòlà byèbé bə dədwəǝlé jé ta, lò wó hí ná hí zhəl bə yó, e jà hí yəl yé.”

⁴⁵ Rəmyé yó, Muiysi nyé né byilnə mədù wò mɔ́: “Yó-cəbal, hí gə zòm èta mó, wó nəmye gakó ñ bə.”

⁴⁶ Yezu zé n wò mɔ́: “Zwini b'a zə ámye Muiysi nyé né byilnə bé, b'á n'á ce lyì bí zhǐ zhǐ tɛbé rə dùm dɛ́ dɛ́, e jà ámyé t'á yál á dwərh rə ñd'á jəfɔ́lé mye cìcì yé. ⁴⁷ Zwi-ni b'a zə ába, b'á n'á lwì Yi nyì-zwennə bé lú-bòlà bé, e jà wó ámyé nambala bé cìcì bə gu bi. ⁴⁸ Èta, á tuntwǐ rí n'è byili pamparǝ b'á só kɔn dèbé á nambala bé twì mú. Wó bəmyé bə gu Yi nyì-zwennə bé, ámyé zé á n'á lwì bə lú-bòlà bé.

⁴⁹ “Wó rəmyé è ce Yi zòm ñdá surhə rə wò: ‘Á m'á twì à nyì-zwennə bé ñdá à tuntúmá bé bə sono, sə bə m'á gu jàlà, bə nwènè jàlà.’ ⁵⁰ Èta, Yi nyì-zwennə bé jal mó mà ló tɛ́ lū w kùr-ju yi ní ga, kɔn m'è yí èlāsɛ́ mó yò w b'a jòm zà zà lū w lyì bí yó wə. ⁵¹ Zhənà, à n'á wəl ába: kɔn jì kùr ñdá Abyəə gu mú, e m'è yí Zakarə bə gu wvǐ-jilú w ñdá Yi jì y bwəl mó wé mó, ywè né nəmyé gakó m'á jòm zà zà lū w lyì bí yó wə.

⁵² “Zwini b'a zə ámye, Muiysi nyé né byilnə bé, bə lwar mó bwəl-byì y ŋwéné á jǝ wà, á cìcì yə mà wé zwì yé, á j'á cərh byèbé bə n'è yál bə zù mú mye.”

⁵³ Yezu gə tú n zhǐr gəà yi ní, Muiysi nyé né byilnə bé ñdá Farezhǝǝbá lyimə zé nə jì kùr nə n'è yì mù. Bə zé bə n'è bwərh mò zòmà nánzhəzhǝ. ⁵⁴ Bə n'è yál bə hí zòm n dó, sə bə tó gəà bə cí yò hí yó wə.

Á bàk'á wèrhé myìnù tumə yé
(Məco 10.26-27)

12 Rəmyé yi ní, lyi m̀òrhè yàà y'à zhǐ bæ kákélé Yezu, bæ y'à n'è nòm dwā nər̀h nè. N zè n jèrè n wò n kwā-lyi bí ni: "Děna á cinə. Á bàk'á wèrhé myìnù tumə ñdə Farezhě́bá ta yé. Bə myìnù mú nyé ñdə sǎ-nəbyě ta. ² Kɔn tənè rə shèè rə t'á la pwè nè du yé. Kɔn tənè rə wó shə kɔna, bæ t'á la re lwar yé. ³ Rəmyé yilə, kɔn dèbé á zhì cə-byín w á zòm, rə m'a du pwè nè lyi gakó nyèè rè. Kɔn dèbé á sósómé dwā ne jinì kùr wə, bæ m'a ji lyarh w bæ bwəl lè.

Zǝmna pamparě́, á bàk'á d̀ur ywé yé
(Məco 10.28-33; 12.32; 10.19-20)

⁴ "À dɔwabá, à n'á wəl ába: á bàk'á d̀ur lyi byèbé bæ n'è gwi yala né dúdú, e jà bæ wàr kaka dǔ bæ la wòrhó mú ywé yé. ⁵ Á m'a byili ába lò mó m̀bó á mē s'á d̀ur mó: d̀urnə m̀bó n wó n ce ñ zhǐr cə yó, e jà cu mú kwā né mye, n wó n ce mó myĩn-jù wə. À n'á wəl ába: wó nmyé á mē s'á d̀ur.

⁶ "Bə gə la kúmsi námpólse sənu yǒ, sə wéré y də nántwə yé. E jà ñdə rəmyé ga, Yi t'á swé èdu ga yò yé. ⁷ Nyĩnə Yi yé á ywésé mye cici yó. Á bàk'á d̀ur ywé yé, b'á cǝ kúmsi námpólse dḗ dḗ.

⁸ "À n'á wəl ába: lò m̀bó gakó ñ zhì lyi bí yé né n byili pamparě́ bæ ñ zù àmyé, Numbyíní Byĩ mye mà n zhì Yi málékabá yé né n byili bæ ñ wó nmyé lò. ⁹ Sə lò m̀bó ñ zhì lyi bí yé né n wò bæ ñ yəl à párá, àmye m'a zhì Yi málékabá yé né a wò b'á yəl ñ pá yé.

¹⁰ "Lò m̀bó gakó n zòm Numbyíní Byĩ yil námməl-wélé, rə-ná-cí mà n nə sǔbri, sə lò m̀bó gakó n tǔrh Es-hirhə náàcənè, rə-ná-cí tá n la sǔbri nɔ gaga yé.

¹¹ "Bə gə tú bæ zə ába bæ zhəl dwā-gúlú jisí wé, ráá b̀ursi ciná yé né, ráá cɔ w yó-ciná bé yé né b̀ursi yilə, s'á bàk'á zè á n'á téré á wé, á n'á pyà á gə la né zǝm á m'a zwé á cin yé, ¹² bæ rəmyé yi ní cici, Eshirhə náàcənè m'a byili ába kɔn dèbé á mē s'á zòm."

Nàcəm-bal m̀dù n bæ surhə zhe səswalá

¹³ Lò m̀dù zè n zhì lyi-zhà bé wé n wò Yezu ni: "Yó-cábal, wál à da-byĩ mú ni bæ n bæ ná tə ná da jè-kɔn dé n zhǐr n yě n pə nába mó."

¹⁴ Yezu zè n wò m̀: "Bə yə ne cǐr b'á k'á b̀ursi s'a tə ába á wé yé."

¹⁵ Yezu zè n zòm ñdə bæ gakó n wò: "Děna á cin cènè. Á bàk'á wèrhé bwě-d̀ur yé, bæ lò gə zhe nàcəndè dḗ dḗ mye, rə t'á súlì ñ myəl dwèlè yé."

¹⁶ N zè n ji səswalá n pə be n wò: "Nàcəm-bal m̀dù n yà n vwəl jíjí dḗ dḗ. ¹⁷ N zè n ná n téré n wé n zhe: 'Bwəl tənè à la m'a ce à jíjí rí gakó né yé, etər à m'a wèrhé nē?'

¹⁸ N zè n bù n wé n wò: 'Á yé à gə m'a wèrhé né: à m'a mà à b̀obwésé, a k'a lù sə dwā nánfwəlsé sə dwini shèbé, à m'a ce à jíjí rí ñdə à neré y gakó né, ¹⁹ a zè a wò à cin ni: ñ zhe nàcəndé byinə nánzhəzhə yilə. Shǐrh, sá jí, n nyò, n fùò ñdə wu-nyǔ.'

²⁰ "Yi zè rə wò m̀: 'Bə surhə zhe cábal, cəcē y kèbé cici, à m'a zwé ñ myəl lé. Sə tèbé gakó ñ tene n cí mú, mɔ́ n mà n cinì ri?'

²¹ Yezu zè n súlì n wò: "Kɔn m'a yə èta ñdə lò m̀bó n ná n pyà nàcəndè n cí n cin yilə, n jà n dè nàcəm-bal Yi yǐrh w yé."

Á bàk'á cí kaka twəlá á wé yé
(Məco 6.19-21,25-34)

²² Yezu zè n wò n kwā-lyi bí ni: "Wó rəmyé yil à n'á wəl ába: á bàk'á tə kùjú k̀bó á la jú, ñdə g̀nɔn k̀bó á la cɔ yil, á zè á n'á cí á myəl lé zal twəlá á wé yé. ²³ Nyĩnə numbyíní myəl lé du kùjú; è yala né du g̀nɔn. ²⁴ Á gə n'á yál, s'á nyĩ kààrhé. Rə t'á dwi twá yé; rə t'á jər jíjí yé; rə bæ kùjú cú jàà ñdə b̀obwərh zhe yé. E jà Yi n'è k̀n dè. Lwarna b'ámyé du kúmsi dḗ dḗ. ²⁵ Wó mɔ́ n ɔwɛnə á wé, n wó n mà n zə twəlá né nyèbé n ná n cí n wé mó, n mə n súlì n myəl dwèlè bá jə-tórhó yǐrh rədu cici? ²⁶ Á gə wàr á wèrhé kɔn dèbé rə wó námpólé cici, è nə wó byè yil á n'á lyèè á cin ñdə tèbé rə dàl m̀?'

²⁷ "Á gə n'á yál, s'á nyĩ gɔ p̀unə né. Nə t'á twi yé; nə t'á nywé tətǔ yé. Sə à n'á wəl ába: Saləmə ñdə n nàcəndé ga, n yə kàmə-zwi zwi è cènè ré yú gɔ p̀uní rədu ga yé.

²⁸ Byè yil á yə Yi ni zhì? Yi nə gə n'è kwərhe gɔ w ɔ ɔwɛnə zà, e jà nəkɔl ñdə ɔ jú myĩn mú èta, rə t'á la ámyé kɔrhɔ dwini ɔmyé dḗ dḗ?'

²⁹ "Á bàk'á cí twəlá á wé, á n'á pyà tèbé á la jú ñdə tèbé á la nyó mó yé. ³⁰ Wó lù w lyi bí bæ yəl Yi rí tèbé rə wó zhən mó pár mó, wé dé rəmyé mó gakó pyà yò zù twéé gakó. Sə è gə wó ámyé yilə, á Da mó yé b'á zhe rə tum. ³¹ Cenə n pyèlè ré nyĩ ni sh̀nɔn yò zù ába, s'á yé bæ n mà n pə ába tèbé rə dàl mó n súlì.

³² "Ámyé byèbé á wó à pyiisí mú, ñd'á bæ já ga, á bàk'á d̀ur ywé yé, b'á Da mó ná n yál n pə ába n tənà yá.

³³ "Yənə kɔn dèbé á zhe mó, á pə rə wársé nəmwə nè. Wèrhəna l̀bsə shèbé sə t'á cò yé. Pyàna á jè-kɔn dé á cí Yi tənà y wə, bæ ɔwòlà tənè gəà bæ la re ɔwól, cǝ mye tənè ɔ la re jú yé. ³⁴ Á jè-kɔn dé gə ɔwɛnə məgǎ, wó gəà á wun b̀lè né mye ɔwɛnə."

Tenena á zhì
(Məco 24.45-51)

³⁵ Yezu súlì n wò be: "Lyənə á cǎ-tàndè, s'á ji á pàn-támsé myĩn á tene á zhì kəkē. ³⁶ Yálna ñdə lyi byèbé bæ yó-cábal zhəl kē-jú címsi jàà wə, bæ zè bæ jé bæ n'è dḗ n twírí y ta. N gə tú n yú n kókwá b̀òlò wá, sə bæ zè bæ pul lálà bæ p̃ n zù. ³⁷ Lyi bí bəmyé yó-cábal mó gə tú n pwírí bæ n'è dè m̀, bæ m'a yə wu-nyǔ ciná. Zhənà, à n'á wəl ába: n mà n lyé n cǎ-t̀nɔn n ce bæ jòm tḗ, n pə be kùjú bæ jí. ³⁸ N gə tú cəcē-swélé ne, ráá cə-byə-cil yi ní, n pwírí bæ yǐrhə ɔwɛnə, bæ m'a yə wu-nyǔ ciná.

³⁹ "Lwarna bæ kélé cábal gə yà n yé yi rí tèbé ɔwòl-bal bàn n wé dé ɔwól, n yà n tá n la mɔ yǒ n zù n sǔ kélé w yé. ⁴⁰ Ámye tenena á zhì, bæ Numbyíní Byĩ mà n bæ yi rí tèbé á t'á dḗ m̀ mó."

⁴¹ Pyeere zè n bwərh m̀ n wò: "Cinu, wó nămyé dúdú ni n ju səswalá y kèbé n pə, ráá lyi bí gakó ne?"

⁴² Yezu zê n wò: “È nà wó mǎ n wó tuntunnè nántwê n zhe surhə? Lwarna bè wó mǎbó n yó-cábal kwè n cí n kélé lyi nyí ni, mùnì ga, kùjú yi gə yúwá, sə n sùr n dwā bé mǎ. ⁴³ Yó-cábal mǎ gə ká n tǔ n pwrí zhèn ga n nə n wèrhé èta, tuntunnè mó nmyé mǎ b’a nə n cinə.

⁴⁴ Zhènà, à n’á wəl ába: yó-cábal mǎ mà n cí mu n nəcèndé gakó nyí ni.

⁴⁵ “Sə kélé tuntunnè mó nmyé gə zê n nə n búl n wé bè n yó-cábal mǎ nə n dene ndá tǔ, n zê n ji kùr n nə n mà n dwā bé, bala ndá kana ga n gúlí dwā, n nə n jí kùjú yàà yàà, n nə n nywé sɛ’ n tutwi tɛ’, ⁴⁶ tuntunnè mó nmyé yó-cábal mǎ mà n ká n bè dɛ ré tɛbé n tá n dɛ mǎ mǎ, ndá yi rí tɛbé n yəl n nyí ni mú. Sə n mà n pǔ còrhò-tum nánfǐlò, n wèrhé mǎ ndə bè gə y’a wèrhé byébé gakó bè t’á zwé bè yó-cinə nyí ni ta.

⁴⁷ “Tuntunnè mǎbó n yé kɔn dɛbé n yó-cábal nǎ n yál bè n wèrhé, n jà n yə kaka wèrhé rə n’è tó yó-cábal mǎ pùbùlè nè, n m’á nə mààrè dɛ’ dɛ’. ⁴⁸ Sə lò mǎbó n yəl kɔn dɛbé n yó-cábal nǎ n yál bè n wèrhé, n zê n wèrhé kɔn dɛbé rə mǎ ndá còrhò-tum pɔ, bè m’a mà mǎ kɔn myerhe, n gá yəl mó yilə. Lò mǎbó bè pɔ mǎ dɛ’ dɛ’, bè m’a bwərth mó wè nánzhəzhǔ yò. Sə mǎbó bè cí mó wè nánzhəzhǔ nyí ni, bè m’a bwərth mó rə yò kɔn dwini.”

Yezu wò bè lyi bí m’a pɔr dwā nɛ nmyé yilə

(Məco 10.34-36)

⁴⁹ Yezu súlì n wò: “À zə myín a bè ce yó, sə à só ndá à wu gakó ndá mǎ gə y’ à ju èlāsɛ’. ⁵⁰ Nɛ-sho mǎdù nɔwéné, kɔn wó nyǔwó b’á zwé mo, sə wu-zhilù m’a zə nɛ kɔn m’e yí mǎ zǔ.

⁵¹ “Á n’á búl b’á tǔ mùnì ga yə-zúlá yə lǔ w wə? À n’á wəl ába: è dè èta yé. À tǔ mùnì ga pɔr á yə lǔ w wə.

⁵² Kɔn zhí èlāsɛ’, lyi bənu gə jé kélé èdú wé, bè m’a pɔr dwā nɛ, bətò y yə bè dúdú, bəlyè y mye yə bè dúdú.

⁵³ Da ndá n byí m’a pɔr dwā nɛ, nǎ ndá n bək m’a pɔr dwā nɛ, nyè ndá n byi-can m’a pɔr dwā nɛ.”

Lwarna kɔn dé dɛbé rə n’è wèrhé èlāsɛ’ mǎ kùrə

(Məco 16.2-3; 5.25-26)

⁵⁴ Yezu zê n wò lyi-zhâ bé nɛ: “Á gə nɔ dwā è cinì, á j’á wò bè dwā y m’a bà. E jà è bè zhèn ga. ⁵⁵ Á gə nɔ zho ò shí lǔ w jəjí sǔ, á wò bè ce y la bǎrhé yál. E jà è yə bǎrhé zhèn ga. ⁵⁶ Myìnù ciná, á yé kɔn dɛbé rə n’è wèrhé dɛ’ ndá ce yó mó kùrə. È nə wó byè yil á yəl dɛbé rə n’è wèrhé ce yó èlāsɛ’ mǎ kùrə?

⁵⁷ “Bàkón yil á wà à n’á téré á cìcì nì á lwar kɔn dɛbé rə wó cángá párá? ⁵⁸ N dǔ gə co mó cà, n zê n zə mó n mǎ n la bǔrsi jàà wà, sá ce jàn nɛ á kwərhe yò w ndá dwā, nd’á gwé yə yí yé. È gə də rəmyé, n mà n zə mó n yí bǔr-kárna mǎ yé nɛ, bǔr-kárna mǎ ce n kwā-lyi bí zə mó bə ce byəná-jù wə. ⁵⁹ À n’á wəl mó: n b’á kwé jim dí gakó n zhè, fòró bè dwí mú. Rə tǎnká mye t’á la dǎl n sǔ yé.”

Á gə yə á wun ní pyírhí, á m’á cì

13 Rəmyé yi ní, lyi jàlà tǔ Yezu sono, bæ byili mu Gəlile lyi bí Pyəlate yà n ce bæ gu ndá bè n’è zwál wəwé né Yi jì y wé mó yò wá.

² Yezu zê n wò: “Á n’á búl bè Gəlile lyi bí byébé bè gu èta mǎ y’á dó du byébé bè dǎl mǎ? ³ À n’á wəl ába: è dè èta yé. Á gə yə á wun ní pyírhí, ámye gakó m’á cì.

⁴ “Sə lyi bí shí ndá lyele y Silowe dɛ’-yó jì y nánfwèlè y y’á wǔr e pyárh tɛ’ e gu mú, á n’á búl bè bè y’á dó du Zhərazalem lyi bí byébé bè dǎl mǎ? ⁵ À n’á wəl ába: è dè èta yé. Á gə yə á wun ní pyírhí, ámye gakó m’á cì.”

Épyilú w ò t’á ce byâ mǎ səswalá

⁶ Yezu zê n ji səswalá n pə be n wò: “Nyí wó bal mǎdù n yà n zhe épyilú n bǔwá. Dɛ rǎdù, n zê n bǎn ò byá bé kǔ, n bè n pwrí ò yə byâ ce yé. ⁷ N zê n wò bǔwá w tuntunnè mó nɛ: ‘È zhe byinə nətò à n’á twí à byélé épyilú w kǔbó, sə à gwé yə byi nɛ ò yó a kwé yé. Ká wa. Ò n’ò cər ce y nánfò.’

⁸ “Bǔwá w tuntunnè mó zê n wò mǎ: ‘Yó-cábal, yə w dùl byin dí gwé. À m’a kù gǔrú a kákélé wa, a ce pùlú ò kùr wə. ⁹ Dɛga byin ní ò m’a ce byâ. Ò gə zê o yə byâ ce, sá ce bæ kà wà.’”

Yezu wárh ké mǎdù

¹⁰ Shírhá dɛ rǎdù yùwə, Yezu yà n nǎ n cèrhè kǎrmò dwā-gùlú jì èdú wé. ¹¹ Ké mǎdù yà n nɔwéné gàà, nəcílí namməlwélè y’á zhe mo kɔn yú byinə shí ndá lyele. N yà n wǎr n nǎ n kwé dɛ’ yé. ¹² Yezu gá nɔ mǎ, n byè mò, n wò: “Ké, n címí y shér.” ¹³ N zê n cèlè n jèsé n dwərth mò. Twər rǎdù sá, ké mó já n wárh, n kwé dɛ’, n zê n nǎ n cèrhé Yi.

¹⁴ Dwā-gùlú jì y yó-cábal mǎ lyim zê, Yezu gá wárh ké mó shírhá y dɛ ré yù w mú yilə. N zê n wò lyi-zhâ bé nɛ: “Dwā nyèldù nə nɔwéné tum yilə. Bànà dwā né nəmyé wé bæ wárh ába, s’á bək’á bè shírhá dɛ ré yù w yé.”

¹⁵ Cinu zê n wò mǎ: “Myìnù ciná, ámyé mǎdù mǎdù gakó tá n lwêr n nǔ ráá n bəna n vò n pə w nɛ o nyò shírhá dɛ ré yùwə? ¹⁶ Abərahám bəkó mó Shətana lyé byinə shí ndá lyele wé, kɔn y’á bæ mǎ bè bè lwêr mo lyéésé səmyé wé shírhá dɛ ré yùwə?”

¹⁷ N gá zòm èta mó ce, cizhil zɔ n zwé bé gakó. Sə è gə wó lyi-zhâ bé yilə, bæ wun y’á nyè dɛ’ dɛ’, mǎmyaarhè n yà n nǎ n wèrhé mó yilə.

Cǔ byi nǎmpólé səswalá

(Məco 13.31-32; Markə 4.30-32)

¹⁸ Yezu ká n wò: “Yi pyèlè ré nyè ndə bəkón ta? Bəkón à m’a m’e myerhe rə? ¹⁹ Rə nyè dwā ndə cǔ byi nǎmpólé ta lò kwè n dù bǔwá, e líy, e jírh cǔ, kúmsi n’è twí sè cí sè jàlà ò jèsé yó.”

Sǎ-nəbyě səswalá

(Məco 13.33)

²⁰ N ká n wò kádò: “À m’a myerhe Yi pyèlè ré òdà byè kádò? ²¹ Rə nyè dwā òdà sǎ-nəbyě mye ta kě ná n kwè n ce búrú mún nánzhəzhǒ wé, mə gakó j’a zě.”

Tónə bwərə y nánshəshéné y á zù

(Məco 7.13-14,21-23)

²² Yezu yà n la Zhərəzalem, n zě n tó cə-fwàalé òdà cə-byísí wé, n ná n cèrhè kàrmò lỳ bí ní n mə n la.

²³ Lò mādù zě n bwərəh mò n wò: “Cinu, wó lỳ màngelè dúdú bə m’a nə vwərǒh?”

N zě n wò be: ²⁴ “Cenə jàn né á tó bwərə y nánshəshéné y á zù. À n’á wəl ába: lỳ nánzhəzhǒ m’a pyà sə bə zù, sə bə t’â la ŋwòncó yé. ²⁵ Kèlé y cəbal mós gə zě n pyi n bwərə y òd’á gwě wə pwě nè, á m’â zě á n’á kók-wá bòlò w á m’á zhe: ‘Cinu, pul bwərə y n pə néba ná zù.’ Sə n mà n wò ába: ‘À yəl á gé shí má yé.’ ²⁶ Rəmyé yi ní, á m’â zě á n’á wəlò: ‘È dè námýě òdà òmýé né tó dwā ná jí kùjú, né tó dwā ná nyò, n j’â cèrhè kàrmò ná cə w wé ná?’ ²⁷ Sə n mà n wò ába: ‘À yəl á gé shí má yé. Zhəlne kwā né à nyí ni, ámyé byèbé gakó á wó lwele ciné mó.’

²⁸ “À gə tú á nə Abərahām òdà Yəzake òdà Zhakəwbe, òdà Yi nyi-zwennə bé gakó bə jě Yi tənà y wa, e jà bə cìrh ámyé bə ce pwě nè, wó rəmyé yi ní, á m’â n’á kúrh òd’á n’á dòm á yəlá dwā ne. ²⁹ Lỳ m’a shí yi-pwírǒh wə òd’á yi-zùr wə, lū w jǎjǐ ni òd’á ò jəgwǎ nè, bə b’e jòm Yi tənà y wé bə jí.

³⁰ “Nyĩnə, nánkwaá bé jàlà m’a jǐrh náyáé, sə náyáé bé jàlà m’a jǐrh nánkwaá.”

Zwini tēbé rə la Zhərəzalem zal

(Məco 23.37-39)

³¹ Rəmyé yù w cìcì, Farezhǎǎbá jàlà tú bə wò Yezu ni: “Du cə w wa, n vò jàà dǒ wə. Nyĩ Erwəde né n yāl n gu mú.”

³² Yezu zě n wò be: “Zhəlne á wò numbyín-yùrú w òmýé ne bə nyí à n’â jì nəcìlsi námǎwǎlse, à n’â wárh nəbwànà zà, kənc m’e yí nəkola. Sə dwā nətò y yùwə, à m’a zhè à tum dí. ³³ Sə wó nyòcò òd’á ne, b’â súlí à sómá y zà òd’á nəkola òd’á lyě ne, bə kənc bə mǎ bə bə gu Yi nyi-zwennə kwā né òd’á è gə dè Zhərəzalem né yé.

³⁴ “Zhərəzalem lỳ, Zhərəzalem lỳ, ámyé á n’á gwi Yi nyi-zwennə bé, á n’á zə nəkulə á dul byèbé Yi twí á sono mó á gwi. Twə nánzhəzhǒ à byè ába à la dwā yó co, òd’á cólò gə y’á kókwa ò byā o ce ò kùr w né, sə á yè shéné yé. ³⁵ Rəmyé yilə, Yi m’a yě ába á dúdú á cə w wa. “À n’â wəl ába: á k’á t’á la ne nə, kənc m’e yí dǎ ré tēbé á m’â wò: ‘Cinu mà n cǐ bwəl mǒbó n bən n yil lé yil mó yó!’”

Yezu wárh nəbwě mādù shìrhá dǎ ré yùwə

14 Shìrhá dǎ rədù yùwə, Yezu yà n zhəl Farezhǎǎbá yó-cəbal mādù sǒ, n la kùjú jú, sə byèbé bə y’á wə gàà mó y’á n’è myélé mə. ² E jà bal mādù yà n zhǐ n

nyí ni, n yà n bə jè yé, sə cími y y’á fùrh mò. ³ Yezu zě n bwərəh Muiyisi nyé né byilnə bé òd’á Farezhǎǎbá n wò: “Shìrhá dǎ ré, lò zhe sómá n wárh nəbwě, ráá n bə sómá zhe?” ⁴ Sə bə yə lyár bə kaka yé.

N zě n zə nəbwě mó jě nè, n wárh mə, n pǒ sómá bə n zhəl. ⁵ N zě n ká n wò be: “Ámyé mādù byí ráá n nǒ gə tu bǐ w shìrhá y dǎ ré yùwə, n tá n la n byí mú ráá n nǒ w vür làlà?” ⁶ Sə bə yə ŋwènə bə lyár bə kaka yé.

Yezu zòm cìn-lwəl òd’á cìn-dǎ-zhǒ yò

⁷ Yezu gə pwírǒh byèbé bə byè kùjú w yil mó n’è pyà jààsé náyéésé bə la né jòm, n zě n ná n zòm òd’á be n zhe: ⁸ “Lò gə byè mó kǎ-jú címsi jàà wà, sə bəká vò n jòm jàà náyáé y wé yé. Dəga, n gə n byè lò dǒ nmye ká n du òmýé. ⁹ Sə mǒbó n byè ába mó gə tú n wò mó: ‘Zě n yě jàà y ne n pə mǒbó ne,’ rəmyé yi ní, n m’â zě n vò n jòm kwā né òd’á cìzhìlè.

¹⁰ “Bə gə byè mó címsi jàà wà, n gə yú, sə jòm kwā né. Èta, mǒbó n byè mó mó gə túwá, n mà n wò mó: ‘À dowa, zě n bə jòm yé né.’ Sə rəmyé b’a zhě n yó dǎ lỳ bə gakó yírǒh wə. ¹¹ Lò mǒbó gakó n ná n zhě n cìn dǎ, bə m’a lwəl mó tǎ, sə lò mǒbó n ná n lwəl n cìn tǎ, bə m’a zhě mó dǎ.”

¹² Yezu zě n wò mǒbó n byè mò mó ne: “N gə tene kùjú nənyónó ráá dədəné, sə n bəká byè n dɔwabá, ráá n dwí lỳ, ráá n jə-dwā byèbé bə wó nəcənà yé, bə bəmye wǎ bə byè mó bə pǐ n jí, sə rəmyé b’a yə n kwānde. ¹³ N gə tene címsi kùjú, sə byè nəmwà òd’á gwənsə òd’á byèbé bə n’è twi cə òd’á lyilyâr. ¹⁴ N gə wèrhé èta, n m’â yə wu-nyò cəbal, bə bə wàr kaka bə la mó cārǒh yé. Yi m’a cārǒh mó re dǎ ré tēbé lỳ-ècənà bé la búrǒh mú yùwə.”

Lỳ bí byèbé bə byè kùjú w yil mó səswalá

(Məco 22.1-10)

¹⁵ Byèbé bə y’á n’è jí kùjú w mú mādù gə nyèè zòmà né nəmyé, n wò Yezu ni: “Wu-nyò cəbal wó lò mǒbó n mà n jí kùjú Yi tənà y wa.”

¹⁶ Yezu zě n wò mò: “Bal mādù n yà n tene kùjú nánzhəzhǒ, n byè lỳ nánjəjóló. ¹⁷ Kùjú w yí gə tú e yí, n twí n kèlé y tuntunnə mādù, bə n zhəl n wò byèbé n byè mó ne bə bə bə, bə kənc gakó tene rə zhè.

¹⁸ “Lò gakó zě n ná n pə bwìrǒh n cìn nì. Náyáé mó wò mò: ‘Bə pə ne ce. À n’â yāl a vò a byélé ya. Rəmyé ce, à n’â lwəl mó, n gə yú sə wò n yó-cəbal mó ne bə nyí à t’â la ŋwòncó a bə yé.’

¹⁹ “Bəlye nyân mó wò mò: ‘À yè vwál-nǎ nándulè shíyá. À n’â yāl a vò a dwé ne a nyi. Rəmyé ce, à n’â lwəl mó, n gə yú sə wò n yó-cəbal mó ne bə nyí à t’â la ŋwòncó a bə yé.’

²⁰ “Bətò nyân mó wò mò: ‘À vür kǎ nándul. Rəmyé ce, à wàr à bən yé.’

²¹ “Kèlé y tuntunnə mó ká n kwě n yí jè, n byili lò gakó gə lyár né mó n yó-cəbal mó ne. Yó-cəbal mó lyim zě, n wò mò: ‘Du làlà n vò dwā-guúlí jààsé wa, òd’á sə-byísí yó, n zə nəmwà, òd’á gwənsə, òd’á lyilyâr, òd’á byèbé bə n’è twi cə, n mə bə.’

ń zwě ñ jě-kon dé n vò n ywàl ñdà kə-ñəfwəále mó yil, ñ ce bæ zə nə-cel lé dèbé rə nù mú bæ gu?³¹ “Da mó zě n wò m̀: ‘À byĩ, ñmyé ŋwéné ñdà ne twéé twéé. À kon dé gakó wó ñmyé nyān. ³² Sə kon m̄ə bə ná wèrhé wu-nyĩ, bə ñ nyé’ mó yà ñ cùwə, sə ñ ká n bwĩrhì; ñ yà ñ jé, sə ná k’á nə m̀.’ ”

Jě-kon yilnə səswalá

16 Yezu zě n ji səswalá dō n pə ñ kwā-lyi bí ni n wò: “Nàcēm-bal m̀dù ñ yà ñ kwè lò m̀dù n cĩ ñ jě-kon dé nyi ni ñ ná ñ yilì. Lyi zě bæ b’è byili mu bə m̀b̀b̀ ñ ná ñ yilì ñ jě-kon dé ne mó ná ñ ywàl lè. ² N zě n byè mò n wò m̀: ‘Etər ñ ná ñ wèrhé né? À nyèè bə ñ ná ñ ywàl à jě-kon dé. Byili ni kon gakó gé tó né, bə kon zhi zà, ñ kə ñ tá ñ la à jě-kon dé ne yilù yé.’

³ “Jě-kon dé yilnə mó zě n wò ñ wé: ‘À yó-cəbal mó ná ñ vùr nè ñ tum dí wə, e j’ə bə jàñ zhe à la wv́al yé, e jà lwəĺ y ə mye cizhil zhe ne. Wv́ etər à m’ə wèrhé né èl̀asé’? ⁴ À yè à gé m’ə wèrhé né, mùni ñ gə vùr nè tum dí wə, s’ə nə lyi bæ zwé ne bə sō.’

⁵ “N zě n byè byèbè bə zhe ñ yó-cəbal mó jimə né mó m̀dù m̀dù, n bwərh náyáá mó n wò: ‘Bəkón ñ m̄ə sé cərh à yó-cəbal mó ne?’ ⁶ M̀b̀b̀ ñ zhe jim dí mú zě n wò m̀: ‘Nwě ñəbwánse z̄m.’ Nàcëndé yilnə mó zě n wò m̀: ‘Zwé ñ sébé ré ñ jòm tē’ ñ kē l̀alà bə wó ñəbwánse shí-ènu jim ñ zhe.’

⁷ “N bwərh ñ dō mó n wò: ‘Bəkón ñmye m̄ə sé cərh à yó-cəbal mó ne?’ N wò m̀: ‘Jíjí ywəále z̄m.’ Jě-kon dé yilnə mó zě n wò m̀: ‘Zwé ñ sébé ré ñ kē bə wó ywəále shá-lyele jim ñ zhe.’

⁸ “Yó-cəbal mó cèrhé nàcëndé yilnə mó ñdà ñ yũyũ mú ga, surhə né nyèbè ñ wèrhé mó yilə. Nyĩnə lū w k̀b̀b̀ lyi bí zhe surhə ñdà dwā du byèbè bə wó pwè dé lyi bí mó.”

⁹ Yezu zě n súlí n wò: “Sə àmyé n’á wəĺ ába: lū w k̀b̀b̀ səbyĩ mú n’è dwĩ lò. Sə ñdà rəmyé ga, zəna m̀ á pyà yò-èc̀ǹ ñdà lyi bí, mùni ga m̀ gə tú m̀ mwĩri ába yi ní, sə Yi zwé ába nyũ m̀ t’á la zhĩ jàà wà. ¹⁰ Lò m̀b̀b̀ ñ wó zhən-cí kon námpólé yilə, rə-ná-cí m̀ n yə zhən-cí kon nánf̀l̀l̀ mye yilə, sə lò m̀b̀b̀ ñ də zhən-cí kon námpólé yilə, ñ tá ñ la zhən-cí yál k̀ǹ nánf̀l̀l̀ mye yil yé.

¹¹ Ámyé gə yə zhən-cinə yàl ñdà lū w k̀b̀b̀ səbyĩ mú, wó m̄ ñ m̀ n pə ába nàcëndé zhən zhən ga m̀? ¹² Á gə yə zhən-cinə yàl ñdà á dō kɔna, m̄ ñ m̀ n pə ába tēbé rə wó á cici nyān dé m̀?”

¹³ “Tũntũnnə m̀dù wàr ñ m’á tó yó-cinə bəlyè p̀b̀b̀l̀ nè yé. Ñ m’á súl m̀dù yá, ñ swéné ñ dō mó, ráá ñ m’á jòm ñdà m̀dù yə, ñ fulsi ñ dō mó. Á wàr á m’á n’á tó Yi ni, á j’á n’á tó səbyā mye ne yé.”

¹⁴ Farezhéé́bá y’á n’è cili Yezu zòmà né, sə bə gá y’á só wársə dḗ dḗ’ mó ce, bə y’á n’è m̀ǹ m̀.

¹⁵ Yezu zě n wò be: “Ámyé wó lyi byèbè bə n’è zə bə cìn bə yàl wu-cángá cinə numbyĩnsi yĩrhá wə. E jà Yi yé á wun ní, bə kon dèbé rə wó k̀-twə numbyĩnsi yĩrhá wə, rə wó k̀-bəỳl̀ Yi yĩrh wə.”

Dě ñdà ce y lyĩ wó nàná du Muiyiisi nyé né rə̀d̀d̀ mye cici tē’ tu

(Məco 11.12-13; 5.31-32; Marke 10.11-12)

¹⁶ Yezu súlí n wò: “Muyiisi nyé né ñdà Yi nyi-zwennə bé yàl né, kon m’è yí Zhā-Bətiisi. Sə kon gə ju k̀r̀ rəmyé yi ní ga, bə n’è bwəĺ Yi tənà y yò-èc̀ǹ nyi rí, sə lò gakó ná ñ pyà n zù è wé ñdà jàñ.

¹⁷ “Dě ñdà ce lyĩ wó nàná du Yi nyé né pwèrhè mye cici tē’ tu.”

¹⁸ Yezu súlí n wò: “Bal m̀b̀b̀ ñ zhĩ ñ kē ñ vùr mò ñ zě ñ jí kē dō, wó fwəĺ ñ ná ñ fwəĺ, sə bal m̀b̀b̀ ñ jú kē m̀b̀b̀ ñ byal zhĩwà, ñmye ná ñ fwəĺ.”

Nàcēm-bal námməlwéle ñdà nèm̀ Lazaare səswalá

¹⁹ Yezu zě n ji səswalá n pə be n wò: “Nàcēm-bal m̀dù ñ yà ñ ŋwéné, ñ ná ñ zwì gàndè tēbé rə càn, rə ye y j’ə cè, ñ ná ñ jí kon dèbé rə nyè twéé gakó. ²⁰ Sə nèm̀ m̀dù mye yà ñ ŋwéné ñ yil Lazaare, ñ yala né gakó y’á wó ncr dúdú, ñ yà ñ ná ñ twi ñ jòm nàcēm-bal mó bwərà y nyi ni. ²¹ Ñ yà ñ ná ñ yàl kùjú w yəywaalé tēbé rə y’á n’è lwé tē’ nàcēm-bal mó k̀r̀ w mó mye cici n jí, e jà k̀l̀si mye y’á n’è jə̀l̀ ñ ncré.

²² “Sə nèm̀ mó gé tú n cì, màlékabá kwè mò bə vò bə cĩ Abəraham yala ne Arəzana wa. Nàcēm-bal mó mye bə n cì. Bə ce mo, ²³ sə ñmyé zhə̀l̀ ǹǹǹ jàà wà. N zě n zhì gàà mó n kwě ñ la nyũ, n pwĩri Abəraham ñ ŋwéné pyépyé. Lazaare zhĩ ñ yala ne. ²⁴ N zě n búbwéé n wò: ‘À da Abəraham, dũr à ǹǹǹ, sé twi Lazaare n m̀r̀h ñ jə̀f̀lé n̄é wa, n bə n twərh à m̀j̀l̀l̀ w yó o zhilì. Nyi myĩn mú zù nì dḗ dḗ’.

²⁵ “Abəraham zě n wò m̀: ‘À byĩ, lyĩrh bə ñ jú nyèn ñdà ñ ŋwéné ce yó, sə Lazaare jú zúzúnú. Sə èl̀asé’, wó ñmyé wu ni Yi n’è swé, sə ñmyé zhe ǹǹǹ. ²⁶ Kon súlí mye, górc nánlyilyimú ŋwéné námyé ñd’ámyé cəcəl wə. Rəmyé ce lò wàr ñ zhì nyəmá ñ twi á sō yé, lò ká ñ wàr ñ zhì á sō ñ twi nyəmá yé.’

²⁷ “Nàcēm-bal mó zě n wò: ‘À da, è gə wó èta, à n’á lwəĺ mó bə ñ twi Lazaare n vò ce yó à da sō kèlé wa;

²⁸ nyi à zhe da-byā bənu, n byili bí, mùni ga bəmye bə’k’á bə ǹǹǹ w k̀b̀b̀ wé yé.’

²⁹ “Abəraham zě n wò: ‘Muyiisi ñdà Yi nyi-zwennə bé ŋwéné ñdà be. Bə gə n’è yál, sə bə cili bəmyé zòmà né.’

³⁰ “Nàcēm-bal mó zě n wò: ‘È dè èta yé à da Abəraham. Lò gə shí cùurì wé n zhə̀l̀ bə sō, fòrò bə zwé nyi bə pyĩrhì bə wun ní.’

³¹ “Abəraham zě n wò m̀: ‘Bə gə yə Muyiisi ñdà Yi nyi-zwennə bé zòmà né zwé, bá lò gə shí cùurì wé ñ zhə̀l̀ bə sō mye, bə t’á la ñ zòmà né zō yé.’ ”

Yezu zòm dwā lwele wé co ñdà dwā sũbri pɔ yo

(Məco 18.6-7,21-22; Marke 9.42)

17 Yezu zě n wò ñ kwā-lyi bí ni: “Lwarna bə kon dèbé rə n’è ce lò lwele wé t’á la jò yé, sə zwini b’á zə lò m̀b̀b̀ ñ ná ñ tó rə denne ñ cĩrh ñ dō ñ ce lwele wé.

² Bə gə y’á lyé nákul-pō nákulu nánf̀l̀l̀ ñ byā né bə cĩrh

mò bæ ji mwě w cǝ́ n̄ gə cǝrh byěbé bæ yə yírh swí mú mǝ̀dù cǝ̀cǝ̀ n̄ co lwele wa. ³ Dǝ̀na á cǝ̀nè!

"N̄ dō gə gwar m̄, sá vò n̄ byili mu n̄ dóo wá. N̄ gə lwar bæ n̄ dówá, sá p̄ sǝ̀bri. ⁴ N̄ gə gwar m̄ twər tǝlp̄yè dǝ̀ rǝ̀dù wě, n̄ jà n̄ ká n̄ ná n̄ twí n̄ lwəl m̄o sǝ̀bri twər ré rǝ̀myé yó w ga, sá p̄ sǝ̀bri."

Yezu kwā-lyi bí lwəl mò bæ n̄ ce bæ kwərhe bæ zhí Yi ni

⁵ Yezu tǝ̀ntúnmá bé zǝ̀ bæ wò m̄: "Cinu, ce ná kwərhe ná zhí Yi ni ná súlǝ̀."

⁶ N zǝ̀ n wò be: "Á Yi-ni-zhú mú gə y'à yú ñdǝ̀ cǝ̀ byí nǝ̀mp̄lé ta, á y'á m'á wò cǝ̀ w kǝ̀bó n̄e b'ò m̄r ò cǝ̀n o vò o zhele n̄-ǝ̀l wě, sǝ̀ ò y'à m'a shèné á nyí ni."

Yezu zòm kǝ̀lé tǝ̀ntunnà yò

⁷ Yezu zǝ̀ n súlǝ̀ n wò: "Ámyǝ̀ mǝ̀dù gə zhe ñ tǝ̀ntunnà n̄ ná n̄ vwàlǝ̀, ráá n̄ ná n̄ kál ñ vwámá, n̄ gə shí gǝ̀ n̄ ná n̄ yí, ñ m'á wò mò bæ n̄ bæ làlà n̄ jòm tǝ̀ n̄ jí kùjú? ⁸ N̄ tá ñ la m̄ wál èta yé. N̄ m'á wò m̄: 'Lyǝ̀ n̄ kwərhe ñ cǝ̀n n̄ zù gǝ̀ndè dwǝ̀, n̄ tene kùjú n̄ p̄ a jí. Rǝ̀myé kwǝ̀ né, ñmye m'á zǝ̀ n̄ jí.' ⁹ Yó-cǝ̀bal m̄o n̄ m̄ n̄ zǝ̀ n̄ ná n̄ ce ñ n̄báná, n̄ gá zwě n̄ nyí ni mú yilǝ̀? N̄ tá n̄ la ñ n̄bán co yé. ¹⁰ Ámye wó èta. Á gə wèrhé kǝ̀n dǝ̀bé bæ p̄o ába nyí bæ wèrhéna m̄o á zhè, s'á wò: 'Námyǝ̀ wó tǝ̀ntunnà byěbé bæ yə yírh swí. Tum dí tǝ̀bé bæ p̄o nába m̄o, wó rǝ̀myé ná twí.'"

Yezu wárh n̄r cǝ̀né shíyá

¹¹ Yezu yà n̄ kwè sómá y kǝ̀bé è n'è tó Samare ñdǝ̀ Gǝ̀lile bwəl m̄o w m̄o n̄ má n̄ la Zhərəzalem. ¹² N bæ n̄ ná n̄ zwì cə-byi èdù wě. N̄r cǝ̀né zǝ̀ bæ la m̄ jəl, bæ y'à wó nunə shíyá. Bə zhì kwā né, ¹³ bæ búbwéé bæ byè mò bæ wò: "Yó-cǝ̀bal Yezu, dūr né n̄n̄."

¹⁴ N̄ gə n̄o be n zǝ̀ n wò be: "Zhəl n̄ á byili á cǝ̀n Yi jì y wǝ̀-zwǝ̀lnə bé ne."

Bə gə tú bæ zhír bæ la, bæ yí sómá yó, bæ wárh.

¹⁵ Mǝ̀dù y gə pwírí n̄ wárh, n ká n kwě n̄ ná n̄ bya n̄ má n̄ cèrhé Yi. ¹⁶ N yí Yezu sono, n tu n̄ nǝ̀dwáná yó Yezu yé né, n zə n̄ yé n pú tǝ̀ n̄ ce ñ n̄báná. E jà bal m̄o ñmyǝ̀ yà n̄ wó Samare lyi bal.

¹⁷ Yezu zǝ̀ n wò: "È dǝ̀ shí y gǝ̀kó bæ wárh nà? Byěbé nǝ̀bó y n̄ə ñwéné yè? ¹⁸ E zǝ̀ wó zhə-bal m̄o m̄bó dúdú ñ kwě n bæ n̄ la Yi nǝ̀bán co?"

¹⁹ N zǝ̀ n wò bal m̄o ne: "Zǝ̀ n̄ vò. N̄ gə zhí ni mú ce ñ n̄o ñ cǝ̀nè."

Yezu zòm Yi pyèlè ré twírí y yò

(Mǝ̀co 24.23-28,37-41)

²⁰ Farezhǝ̀bá zǝ̀ bæ n'è bwərh Yezu bæ wó dǝ̀ yi ní Yi pyèlè ré m'a bà? N zǝ̀ n wò be: "Yi pyèlè ré dǝ̀ kǝ̀n dǝ̀bé rə m'a bànà sə lyi yírhə nə rə yé. ²¹ Bə t'á la wál gaga bæ nyí n̄ Yi pyèlè ré rə ñwéné nyò n̄ ráá jàà dǝ̀ w yé. Lwarna bæ rə ñwéné á wě."

²² N zǝ̀ n wò n̄ kwā-lyi bí ni: "Dwā ñwéné n̄e bànà, á m'á n'á yál á nə Numbyíni Byí twírí y dǝ̀ rǝ̀dù cǝ̀cǝ̀, sə á t'á la rə n̄o yé. ²³ Lyi jàlà m'a wò ába bæ n̄ ñwéné nyò n̄, jàlà wò bæ n̄ ñwéné jàà dǝ̀ wə, s'á bə k'á dūr á vò yé."

²⁴ Lwarna bæ Numbyíni Byí twírí y m'a yə ñdǝ̀ dwà gə y'a lyǝ̀lyǝ̀ e yār cə-yala gǝ̀kó né. ²⁵ Sə nyó ñwéné bæ n̄ jərə n̄ n̄wéné dǝ̀ dǝ̀, lū w kǝ̀bó lyi bí zhǝ̀ mò.

²⁶ "Kǝ̀n dǝ̀bé rə yàl né Nəwee yi ní mú, wó rǝ̀myé cǝ̀cǝ̀ rə m'a yə né Numbyíni Byí twírí y mye yi ní. ²⁷ Nəwee yi ní, lyi bí y'à n'è jí, bæ n'è nywè, bala y'à n'è jí kana, kana y'à n'è jí byóná, kǝ̀n m'e yí dǝ̀ ré tǝ̀bé Nəwee zù bú-bwəl lé wə, dwà y nánfwèlè y zǝ̀ e nyò, e gu lyi bí gǝ̀kó mó.

²⁸ "Kǝ̀n m'a yə ñdǝ̀ Lǝ̀te mye yi ní ta. Lyi bí y'à n'è jí, bæ n'è nywè, bæ n'è yè wě, bæ n'è dǝ̀r wě, bæ n'è vwalà, bæ n'è lwí kǝ̀lǝ̀. ²⁹ Sə Lǝ̀te gə shār Sǝ̀dǝ̀m né yùwə, Yi ce myí n̄ nyò cǝ̀ w yó ñdǝ̀ dwà ta, mə gu lyi bí gǝ̀kó. ³⁰ Sə dǝ̀ ré tǝ̀bé Numbyíni Byí mà n ká n bæ m̄o mye b'a yə èta.

³¹ "Dǝ̀ ré rǝ̀myé yùwə, lò m̄bó ñ ñwéné lyarh wa, ñ wě j'á ñwéné jù wə, sə ñ bə k'á pyà tǝ̀ só ñ pwà rə yé. Lò m̄bó ñ ñwéné gǝ̀ né ñ kǝ̀lé wa, sə ñmye bə k'á pyà jè zhəl yé. ³² Lyírhə kǝ̀n gə tó né Lǝ̀te kǝ̀ m̄o yilə. ³³ Lò m̄bó ñ ná ñ pyà ñ myəl lé shilu, rə m'a jər, sə lò m̄bó ñ shèné ñ myəl lé jər, ñ m'á ká nə rə."

³⁴ Yezu ká n súlǝ̀ n wò: "Á n'á wəl ába: dǝ̀ ré rǝ̀myé cǝ̀cǝ̀ yá, lyi bəlyè gə tó dwā bæ pyè pyò n̄ òdù wě, bæ m'a zə mǝ̀dù y bæ yě ñ dō mó ne. ³⁵ Kana bəlyè gə tó dwā bæ n'è n̄m mún, bæ m'a zə mǝ̀dù y bæ yě ñ dō mó ne. [³⁶ Bala bəlyè gə tó dwā bæ n'è twí kǝ̀lé èdù wě, bæ m'a zə mǝ̀dù y bæ yě ñ dō mó ne.]"

³⁷ N kwā-lyi bí zǝ̀ bæ bwərh mò bæ wò: "Cinu, yè rǝ̀myé m̄o la né wòrhó?"

N zǝ̀ n wò be: "Kǝ̀n gə cù rə pyè mǝ̀gǝ̀, wó gàà mye zúmá né n'è zhəl nə n̄e dwā né."

Bür-kárna námməlwélè ñdǝ̀ ejǝ̀-kǝ̀ mǝ̀dù səswalá

18 Rǝ̀myé kwā né, Yezu ju səswalá kǝ̀bé n pə ñ kwā-lyi bí ni n mə n byili bí bæ bæ m̄ə sə bæ ce Yi twéé twéé, bæ wun bə k'á gə yé. N̄ wòwə: ² "Bür-kárna mǝ̀dù ñ yà ñ ñwéné cǝ̀ òdù wě, ñ yà ñ tá ñ dūr Yi, e jà ñ twər ré mye téné ñdǝ̀ lò lò yé. ³ Ejǝ̀-kǝ̀ mǝ̀dù mye yà ñ ñwéné cǝ̀ w òmyé wě, ñ yà ñ ná ñ twí bür-kárna m̄o sǝ̀ ñ ná ñ wəl mò: 'Ámyé ñdǝ̀ à dǝ̀ zhe zòmè ñdǝ̀ dwā, sə à n'á lwəl mó bæ ñ bür ná bürsí cǝ̀nè, ñ p̄e bwírì.'

⁴ "Sə bür-kárna m̄o yà ñ tá ñ cili ñ sǝ̀ kǝ̀n dene. Dǝ̀ rǝ̀dù, n zǝ̀ n b̄ ñ wě n wò: 'Ñdǝ̀ à t'á dūr Yi, à twər ré mye téné ñdǝ̀ lò ga, ⁵ à m'a bür ejǝ̀-kǝ̀ m̄o m̄bó bürsí a p̄ ñ bwírì yə. È gə dǝ̀ rǝ̀myé, ñ mà ñ ná ñ twí ñ lyèè n̄.'"

⁶ Cinu zǝ̀ n súlǝ̀ n wò: "Á nyèè bür-kárna námməlwélè y kǝ̀bé gə zòm né? ⁷ Yi zǝ̀ rə gə n'è dene myé, rə t'á la rə lyi bí bæ n'è byè dè cǝ̀cǝ̀ ñdǝ̀ n̄nyónó ga m̄o sǝ̀ cilu, rə sǝ̀ be? ⁸ Á n'á wəl ába: rə m'a sǝ̀ be làlà. Sə Numbyíni Byí gə ká ñ túwə, ñ mà n nə lyi cə yó bæ gwě zhí mu?"

Farezhǝ̀ ñdǝ̀ myəl-kwāndə zwennə mǝ̀dù səswalá

⁹ Yezu ká n ji səswalá n pə lyi bí byèbé bæ n'è kwè bæ cǝ̀n ñdǝ̀ wu-cángá cǝ̀né ta Yi yé né, bæ zǝ̀ bæ n'è fulsi bæ dwā bé m̄o ne, n wò: ¹⁰ "Lyi bəlyè bæ y'à zǝ̀ bæ vò Yi jù w bæ la Yi co. Mǝ̀dù y yà ñ wó Farezhǝ̀, mǝ̀dù y wó myəl-kwāndə zwennə. ¹¹ Farezhǝ̀ m̄o yà ñ zhǝ̀ dǝ̀ ñ ná ñ ce Yi"

ń wé, ń zhe: 'Yi, à n'â ce ñ nàbáná, à gé dè ñwàl-bal, à dè lyi-bàlwèlé, à dè nàfòlò ñdà lyi bí dwā bé ta, e j'á dè ñdà myâi-kwānde zwennə mó m̀b́b́ ta m̀yilə. ¹² À n'â lyè à nyí twər rəlyè dwā nyàlpyè nyàlpyè gakó. À n'â vùr kɔn dèbé à n'â ne m̀yilə, rə̀̀d̀ù shí gakó yó wə, à pe m̀yilə.'

¹³ È gə wó myâi-kwāndé zwennə mó yilə, ńmyé yà ń zhi kwā né n lwəl ń yó tē', ń ná ń twi tòm̀, ń zhe: 'Yi, dūr à ǹǹǹ, b'á wó yà-bəlwāáale cábal.'

¹⁴ Yezu zè n súlí n wò: 'À n'â wəl ába: myâi-kwāndé zwennə mó myé nɔ súbri n ká n vò jè, sə Farezhéé mó yè súbri ne yé. Zhànà, lò m̀b́b́ gakó ñ ná ñ zhè ñ cìn dè, bə m'á lwəl mó tē', sə lò m̀b́b́ ñ ná ñ lwəl ñ cìn tē', bə m'á zhè mó dè.'

Yezu cí bwəl byi-shēmse yó (Məco 19.13-15; Marke 10.13-16)

¹⁵ Lyi y'á n'ê zə byi-shēmse mye bə twí Yezu sono m̀ǹǹǹ ga n dwər̀h bə. N kwā-lyi bí gé nɔ be, bə zè bə n'ê ji bí búlǎ, ¹⁶ sə Yezu ce bə zə bə̀sóná bé bə bə ń yé né, n zè n wò ń kwā-lyi bí ni: 'Yēnə bə̀sóná bé ne bə bə à sono, s'á bək'á cər bə yé, bə Yi tənà y wó lyi byèbé bə nyé ñdà bəmyé ta m̀yilə. ¹⁷ Zhànà, à n'â wəl ába: lò m̀b́b́ ñ gə yə Yi pyèlè ré yò shènè ñdà bə̀sónáwèlé ta, ñ tá ñ la rə̀ tənà y wé zú gaga yé.'

Nàcènà Yi tənà y wé zú m'á yə zwini (Məco 19.16-30; Marke 10.17-31)

¹⁸ Lyi-ñlò òdù tú Yezu sono o bwər̀h mò o wò: 'Yó-cábal nántwə, bə̀kón à m̀á s'á wèrhé, m̀ǹǹǹ a nə nyú m̀ə t'á la zhǎ?'

¹⁹ Yezu zè n wò m̀: 'Byè yil ñ ná ñ byè nè bə lyi-twə? Lò tènè ń wó lyi-twə ñdà è gə dè Yi dúdú yé. ²⁰ N yé nyá né gé n'ê byili ní. Nə n'ê byili èta: 'Bəká fwəl yé; bəká gu lò yé; bəká ñwò yé; bəká gō koma ń ce ñ dō nyí ni búrsi jàà w yé; nyám ñ da ñdà ñ ná.'

²¹ Bal mó wò m̀: 'À zwé nyé né nəmyé gakó à bə̀swéné ga kɔn m'ə yí zà.'

²² Yezu gé nyèè rəmyé, n zè n wò m̀: 'Kɔn rə̀̀d̀ù rə̀̀ dàl ñ m̀ə sá wèrhé. Zhəl ń kwè kɔn dèbé gakó ñ zhe mó ń yè, ń zə rə̀ wársé ń m̀ə tə̀ nəmwà, sá ká kwè ń bə ń tó ne, sá yè bə ñ m'á nə nàcèndè dè Arəzana wa.'

²³ Bal mó gé nyèè zòmà né nəmyé, ń wu zhilì dè dè, bə ń yà ń wó nàcèm-bal nánfìlò.

²⁴ Yezu gé pwíri bal mó wu zhilì èta, n wò: 'Nàcènà bé Yi tənà y wé zú m'á yə zwini tã! ²⁵ Yómó gə la gã-məshím b̀l̀ w tó o lyé k'á wó nánà du nàcèm-bal gə la Yi tənà y wé zú.'

²⁶ Byèbé bə y'á n'ê cili ń zòmà né mó gé nyèè rəmyé, bə wò: 'Wó m̀l̀ lò ń nə wó ń m̀à n nə ń cìn vwər̀h?'

²⁷ Yezu zè n wò be: 'Kɔn dèbé rə̀ du numbyíni jàn, rə̀ bə Yi jàn du yé.'

²⁸ Pyere zè n wò m̀: 'Nyí námyé, ná yè kɔn dèbé gakó ná y'á zhe mó ne, ná tó mó.'

²⁹ Yezu zè n wò be: 'Zhànà, à n'â wəl ába: lò m̀b́b́ ñ yé ñ kèlé ñdà ñ kè ñdà ñ da-byà ñdà ñ da ñdà ñ ná ñdà ñ bə̀sóná ne, Yi tənà y yilə, ³⁰ ñ m'á k'á nə rəmyé gakó

twər nánzhəzhǎ lū w k̀b́b́ wé, sə ñ m'á nə nyú m̀ə t'á la zhǎ lū w k̀b́b́ ò bàn mó wa.'

Yezu zòm ń cu mú ñdà ń búrhù mú yò twər rə̀̀t̀̀ nyān dé

(Məco 20.17-19; Marke 10.32-34)

³¹ Yezu zə ń kwā-lyi bí shí ñdà bəlyè y n vò kwā né, n wò be: 'Nyíne né la Zhərəzalem, sə kɔn dèbé gakó Yi nyi-zwennə bé y'á kè bə byili Numbyíni Byí yil mó m'á pyirh. ³² Bə byili bə bə m'á zə mɔ bə pə byèbé bə dè Zh-wifubá ne, bə fulsi mu, bə túrh mò, bə pùrh tətà ń yó, ³³ bə zə dənəsháare bə m̀ə m̀ə, bə gu mu, sə ń m̀ə n bwirhì ń dwā nət̀̀ yùwə.'

³⁴ Sə ń kwā-lyi bí yə rə̀ kùr lwar námpólé mye cìcì yé, bə zòmé ré rəmyé y'á nyé ñdə səswalá ta bə yilə. Bə y'á yèl rə̀ kùr yé.

Yezu púr lyilyó yírhé Zheriko sómá yó (Məco 20.29-34; Marke 10.46-52)

³⁵ Yezu yà ń kwè sómá y kèbé è la Zheriko mó. E jà lyi-lyò òdù y'á jè tē' sómá y vè nè cɔ w kùr nyí ni ò n'ò lwəlò. ³⁶ O nyèè lyi-zhà bé bə y'á tó Yezu ni mú dweme ré, o zè o bwər̀h bə wó bə̀kón dweme rə̀ n'ê dom èta m̀yilə?

³⁷ Lyi bí zè bə wò bə wó Nazarete lyi bal Yezu ń ná ń lyé. ³⁸ Lyilyó w zè o búbwéé o wò: 'Dəvyidi Byí Yezu, dūr à ǹǹǹ.'

³⁹ Lyi bí byèbé bə y'á ñwéné Yezu yé né mó zè bə n'ê ji lyilyó w búlǎ b'ò yè ò sò w ne. O zè o kwerhe o búbwéé dwini shāā ga o wò: 'Dəvyidi Byí, dūr à ǹǹǹ.'

⁴⁰ Yezu swər̀h n zhì, n zè n pə nyí bə bə zə w bə bə. Ò gé bwəlse, n zè n bwər̀h w n wò: ⁴¹ 'Bə̀kón ñ ná ñ yál b'á wèrhé ñ yilə?'

Lyilyó w wò m̀: 'Cinu, à n'â lwəl mó bə ñ púr à yírhé né.'

⁴² Yezu zè n wò: 'Púr ñ yírhé né ń nyí. Ñ gé zhí ni mú ce ñ nɔ ñ cìnə.' ⁴³ Ò yírhé né j'á púr, o zè o tó Yezu kùr ò m'ò cèrhé Yi. Lyi bí gakó gé nɔ rəmyé, bəmye zè bə n'ê cèrhé Yi.

Yezu zhəl Zəshe sō kèlé wa

19 Yezu yà ń tó Zheriko ń ná ń lyé. ² Bal m̀d̀ù yà ń ñwéné cɔ w wa, ń yil Zəshe, ń yà ń wó myâi-kwāndé zwennə bé yó-cábal, n jà ń yà ń wó nàcèm-bal. ³ N zè ń ná ń pyà ń gé m̀ə n tó né n nə Yezu, n lwar ń párá. Sə ń gé ń yà ń nyé nánkùkùlì, lyi bí mye j'á y'á jà mó ce, ń yà ń wà ń la mɔ nɔ yé. ⁴ N zè n dūr n tó yé n vò n jì cǔ òdù yó, Yezu gé la m̀gǎ tó n lyé mó, m̀ǹǹǹ ga n ñwéné n nə mɔ.

⁵ Yezu gé tú n yí gàà, n kwè n nyí dè cǔ w yó, n wò Zəshe ne: 'Ce jàn né ń só tē' lalà, bə zà wó ñmyé sō kèlé w à la né zul.'

⁶ Zəshe só tē' ñdà yəwāl, n dūr n vò n zwé mo ń sō ñdà wu-nyè. ⁷ Byèbé gakó bə nɔ mɔ ń zhəl Zəshe sō mó zè bə n'ê ñwùnyùnì bə zhe: 'N zhəl n zul lò m̀b́b́ ń tá ń zwé Yi nyé né sō kèlé wa.'

né byilnə bé ñdá náncésé zè bə bə í sono, bə wò mò:
 2 "Byili nába ñ gá nc sómá màgǎ ñ mé ñ ná ñ wèrhé rəmyé. Mǎ lò ñ pɔ mɔ sómá y èmyé?"
 3 N zè n wò be: "Àmye la ába kɔn rədù bwərh. 4 Nè-sho mɔ Zhǎ yà ñ ná ñ pɛ mɔ, wó Yí sō ñ yà ñ nc sómá né, ráá numbyínsi sō?"
 5 Bə zè bə n'è zòm ñdá dwā bə zhe: "Ná gə wò bə wó Yí sō ñ yà ñ nc sómá né, ñ mà n bwərh nába bə wó byè yil ná yə ñ zòmà né zwè? 6 Ná gə k'è wò bə wó numbyínsi sono ñ nc sómá né, lyi bí gako m'a zə nakuuli bə dul nába bə gu, bə bə gako yé bə ñ yà ñ wó Yí nyi-zwennə."
 7 Bə zè bə wò: "Ná yəl ñ gá nc sómá màgǎ yé."
 8 Yezu zè n wò be: "Àmye t'á la ába à gá nc sómá y màgǎ à m'á wèrhé rəmyé mɔ byilu yé."

Byèbé bə n'è nyí cémé né yò mó səswalá
 (Məco 21.33-46; Marke 12.1-12)

9 Yezu zè n ji səswalá n pə lyi bí ni n wò: "Bal màdù ñ yà ñ zhele cémé nyèbé bə n'è zə nà byā bé bə m'è wèrhé s'è ñ ce wa, † n zè n kwè lyi n cí nà nyí ni bə n'è nyí nà yò, n zhír n vò jàà kèbé è nye, n jòm gàà n dene d'è d'è."
 10 "Cémé né byā bé gá tú bə byi yi ní, n zè n twí ñ kèlé y tùntùnnə màdù bə ñ zhəl byèbé bə n'è nyí cémé né yò mó sō, n zwè ñ cəl lé n bə n pɔ, sə bə zɔ mɔ bə mà, bə k'a càrh mò nánfò. 11 N zè n ká n twí ñ tùntùnnə dō bə sō. Bə mà mɔ, bə tūrh mò, bə càrh ñmye nánfò. 12 N ká n twí ñ dō bə sō kádò, sə bə cémè ñmye, bə jì mù bə ce pwè nè.
 13 "Ce y cábal mɔ zè n bwərh ñ cìn n wò: 'Byè à m'a wèrhé èlās'è? À m'a twí à byi-sónó w bə sō. Dèga bə m'a nyè ñmyé.'
 14 "Sə byèbé bə n'è nyí cémé né yò mó gá nc mɔ ñ bànà, bə wò dwā ne: 'Nyínə mɔbɔ ñ la bə n ciní ñ da jè-kɔn dé mɔ. Bànà ná gu mu, sə ná ciní ri.' 15 Bə zè bə zə mɔ bə du bɔ w wa, bə gu."
 Yezu zè n zhízhíli n bwərh lyi bí n wò: "Wó etər ce y cábal mɔ mà n wèrhé byèbé bə n'è nyí ñ cémé né yò w mó né? 16 N mà n vò n gu bi, n zè n cí lyi dwā ñ ce y nyí ni."
 Lyi bí byèbé Yezu yà ñ ná ñ zòm ñdá bə mɔ gá nyèè rəmyé, bə zè bə wò: "Kɔn wàr yé."
 17 N kwè n nyí bi n wò: "Bə kè Yí zòmè ré sébé ré wé bə wò:
 'Wó nákuulu w kòbɔ jì-lùrnə bé y'á vùr bə dwí kwǎ né mɔ,
 ò jírj jì y jàn nákuulu wá.'
 Zòmè ré kùr wó byè? 18 Lò mɔbɔ gako ñ tu nákuulu w òmyé yó, ñ mà n cémè d'è d'è, sə lò mɔbɔ nákuulu w òmyé tu ñ yó, ò m'a bəbwéle mɔ n jírj ñdá shó ta."

Bə zhè Yezu myəl-kwándé shò-kwǎ né
 (Məco 22.15-22; Marke 12.13-17)

19 Muiyisi nyé né byilnə bé ñdá Yí jì y vwí-zwálnə bé yé né ciná bé lwar bə wó bəmyé yil Yezu ju səswalá y

† Gwè bə gá byili zòmà né jàlà kùr màgǎ mɔ. Bə byili s'è-cò gá wó né pamparèè gàà mɔ.

èmyé. Bə zè bə n'è pyà bə gá m'a tó né sə bə zə mɔ, sə lyi bí ywè y'á zhe be. 20 Bə zè bə n'è yili mù, bə twí lyi ñ sō bə n'è wèrhé ñdá bə wó wu-cángá cìnə ta, bə la zhè mò ñdá zòmà, mùni bə ñwèné bə tó gàà bə zə mɔ bə pə cɔ w yó-cábal mɔ ne, bə wó ñmyé ñ zhe ñwònc.
 21 Bə zè bə bwərh Yezu bə wò: "Yó-cábal, ná yé bə ñ còrhò mó wó cángá, ñ tá ñ cír lò ñdá numbyínə bé ta yé, ñ ná ñ cèrhé Yí sómá y zhən zhənà. 22 Sómá ñwéné bə ná pə myəl-kwándé Səzaare ne, ráá sómá tən'è?" ††
 23 Sə Yezu lwar bə wó zhè bə n'è yál bə zhè mò, n zè n wò be: 24 "Zəna wár-kùli èdù á bə a nyiwé. Èsšyílú w ñdá yil lé tɛbé rə ñwéné è yó mó wó mɔ nyàn?"
 Bə zè bə wò mò: "Wó Səzaare nyàn."
 25 N zè n wò be: "È gá wó èta, s'á pə Səzaare ne tɛbé rə wó ñ nyàn dé mɔ, s'á pə Yí mye ne tɛbé rə wó rə nyàn dé mɔ."
 26 Bə yə ñwéné bə zə mɔ ñ zòmà né wé lyi bí yé né yé, bə ñ lyályééré jar bə d'è d'è. Bə k'è yə kɔn dō zòm yé.

Bə bwərh Yezu cùrì bùrhù mú shò-kwǎ né
 (Məco 22.23-33; Marke 12.18-27)

27 Lyi jàlà y'á ñwéné bə n'è byè bə Sadəsənyebá, bə t'á zwè nyí bə cùrì m'a bwirhì yé. Lyi bí bəmyé mɔ jàlà zè bə tú Yezu sō, bə bwərh mò bə wò: 28 "Yó-cábal, nyé né sébé ré wé, Muiyisi pɔ nába nyí n wò: 'Lò gə jú kè n zè n cì n yé ñ kè mɔ ne, ñdá ñ yə bəsbwélé ne ñdá mɔ, sə ñ nyé' jí ñ kè mɔ, n zə mɔ n lù bəsbwélé mɔbɔ ñ cu mú yilə.'
 29 "È jà byā bwəlpə y'á ñwéné bə da ne. Bə nánce y jí kè, n cì n yé kè mɔ ne ñdá ñ yə bəsbwélé ne ñdá mɔ yé.
 30 Mɔbɔ ñ pú mu mú zè n jí kè mɔ, ñmye cì n yé mo.
 31 Mɔbɔ ñ ká n pú mú mye jí kè mɔ. Èta èta, bəmyé bwəlpə y ga jú kè mɔ, bə cì bə yé mo. Màdù ga yə bəsbwélé ne yé. 32 Rəmyé kwǎ né, kè mɔ mye zè n cì.
 33 Sə cùrì nə gə tú è bwirhì, bəmyé bwəlpə y ga j'a jí kè mɔ, wó mɔ ñ mà n ciní mu?"
 34 Yezu zè n wò be: "Bala ñdá kana n'è jí dwā lū w kòbɔ wa, 35 sə lyi bí byèbé Yí la ce bə bwirhì bə nə lū w kòbɔ ò bàn mɔ k'è t'á la dwā jú yé. 36 Bə gá bwirhì mú ce, bə m'a yə ñdá màlékabá ta, bə yə Yí byā. Bə k'è wàr bə la cú yé.
 37 "È gə wó cùrì bùrhù yò w shò-kwǎ né mɔ, wó Muiyisi cìcì ñ byili rəmyé pamparèè ñ sébé ré wé, bə ñ gá zòm sòlò w myín mú y'á zhe ò wé mó zòmà yi ní, ñ byè Cinu bə 'Abəraham Yí, ñdá Yəzake Yí, ñdá Zhakɔbɛ Yí."
 38 Yezu súli n wò: "Yí wó lyi-nyirh Yí, rə də lyi-cùrì Yí yé, bə lyi bí byèbé gako bə wó Yí lyi mú wó lyi-nyirh rə yé né."
 39 Muiyisi nyé né byilnə bé jàlà zè bə wò mò: "Yó-cábal, ñ zòm cènè." 40 N gá zòm èta mó ce bə k'è kwəl sə bə bwərh mò kɔn dō yé.

†† Gwè bə gá byili zòmà né jàlà kùr màgǎ mɔ. Bə byili Səzaare kùr gə n'è yál e wò né gàà mɔ.

Kristə mó wó mǎ byí?

(Məco 22.41-46; Marke 12.35-37)

41 Yezu zĕ n wò be: "Etər bə tó né bə n'ê wəl bə Kristə mó wó Dəvyidi byí? 42 Dəvyidi cici zòm Nwíísí sébé ré wé n wò:

'Cinu Yi wò à Cinu ni:

bê jòm à jəjí ni,

43 kɔn m'e yí a ce ñ ñ z wə bé ñ nərħ kùr wə.'

44 Etər Kristə mó mà n zĕ n tó né n yə Dəvyidi byí, Dəvyidi cici ja n byĕ mò bə Cinu?"

Á bə́k'á wèrhé ñdə Muiyisi nyé né byilnə bé ta yé

(Məco 23.1-36; Marke 12.38-40)

45 Lyi bí gakó y'á n'ê cili Yezu zòmà né. Ní zĕ n wò n kwā-lyi bí ni: 46 "Dĕna á cinə. Á bə́k'á wèrhé ñdə Muiyisi nyé né byilnə bé ta yé. Bə só kàmə-zù-əd wààlè zú bə m'e jí. Bə só sə lyi bí ce be náàcèné dwā-gùulí jaàsé wa. Bə gə yú dwā-gùlú jísí wé, bə só sə bə jòm yé né. Bə gə yú címsi kùjú jaà wə, bə só sə bə jòm lyi-fwààlé jaàsé wa. 47 Bə n'ê kɔkɔle ejənə jĕ-kɔn gakó bə yĕ be. Bə n'ê wèrhé Yi-cər nándədwààlè m̀nì ga lyi bí nyí bi ñdə lyi-twərħ ta. Bə m'a nə còrhò-tum nánf̀l̀l̀ du lyi bí dwā bé."

Yezu zòm ejĕ-kĕ mə̀d̀ù pené yò

(Marke 12.41-44)

21 Yezu kwĕ n yé dĕ, n nə nəcənà bé bə n'ê lwé bə wársé Yi jí y pansé ló jaà y wa. 2 N nə ejĕ-kĕ mə̀d̀ù n yà n wó zúzúnú cí, nımye ló wársə səlyé né.

3 Yezu zĕ n wò: "Zhə̀nà, à n'á wəl ába: ejĕ-kĕ mó m̀b̀b̀ wó zúzúnú cí, sə n ló du lyi bí gakó. 4 Lyi bí dwā bé wó wársé shèbé bə bə sə tum zhe mó bə ló né, sə nımyé gə bə zhe mó, wó kɔn dé dèbé n yà n zhe n la mə n yilí n cìn mú gakó n ló né."

Yezu zòm Yi jí y wŭr mó ñdə ǹǹǹ k̀b̀b̀ ò bàn mó yò

(Məco 24.1-21; Marke 13.1-19)

5 Lyi jàlà y'á n'ê zòm Yi jí y cènè ré yò, bə zhe bə bə lù y ñdə nákulə nyèbé nə càn, bə kwərħe y ñdə wĕ dé tĕbé lyi bí pɔ Yi ni mú.

6 Yezu zĕ n wò: "Dĕ ɳwéné rə bənà, tĕbé á nə mó gakó m'a wŭr rə ló tĕ'. Nákulú òdù ga t'á la ò dō yó mǎs yé."

7 Bə zĕ bə bwərħ mò bə wò: "Yó-cábal, dō rəmyé m'a wèrhé? Sə wó myɔrħɔ kɔ ò m'a byili dĕ ré tĕbé rəmyé la wərħó mǎ?"

8 N wò be: "Dĕna á cinə. Á bə́k'á yĕ bə jəjĕré ába yé. Lwarna bə lyi nánzhəzhĕ m'a bə ñdə àmyé yil lé, sə ló gakó mà n wò bə wó nımyé n wó Kristə mó, bə kɔn gakó zhè rə zhè, s'á bə́k'á shèné á tó be yé. 9 Á gə tú á nyĕ bə n'ê zòm búlú yò, bə n'ê zòm bə lyi bí bə shè bə yó-ciná bé nyí ni zō, s'á bə́k'á dŭr ywĕ yé, bə kɔn wó nyúú sə rəmyé jĕrè rə wèrhé, sə è t'á la lŭ zhĕ yál gwĕ yé.

10 Ceme m'a zĕ búlú ñdə dwā; tənərh m'a zĕ búlú ñdə dwā; 11 ce y m'a zhízhí dĕ'dĕ'; nɔrħ ñdə címsi m'a yə jaàsè nánzhəzhĕ wĕ; màmyaarħe ñdə wĕ tĕbé rə n'ê zĕ wu ni m'a wèrhé dĕ yi wə.

12 "Sə bə m'a jĕrè bə zə ámyĕ, bə nwènè ába, bə zə ába bə wò dwā-gùulí jísí wə, bə ká á bŭrsi, bə ce ába byənə-jù wə. Bə m'a zə ába bə wò pyā ñdə ceme né yó-ciná sono àmyé yilə. 13 Rəmyé gakó m'a ce á yə à zhən-cínə.

14 "Á bə́k'á zĕ á n'á téré kɔn dèbé á la zòm á m'a zwĕ á cìn mú á wĕ yé. 15 Wó àmyé cici à m'a pə ába surħə á m'a zòm, á zwə bé t'á la ɳwònó bə zhì á yé né, bə mà nyə-pĕ yé. 16 Á dabá ñd'á nábá ñd'á da-byā bé ñd'á dwi lyi bí ñd'á dɔwabá cici b'a myini ába bə pə bə za. Bə m'a gu á jalà. 17 Lyi bí gakó m'a tə àmyé yil bə jí zùuri ñd'ába, 18 sə á ywésé èdù ga t'á la jó á yó w yé.

19 Pyénéna á cìn á zhì, bə wó rəmyé rə m'a zwĕ ába."

20 Yezu súlí n wò: "Á gə tú á nɔ shə̀dĕ́ése sə tú sə ká kélé Zhə̀razalem, s'á lwar bə cɔ w cɔ mó yú mə zhè.

21 Rəmyé yi ní, lyi byèbé bə wə Zhide né sə bə dŭr bə wə pyààré wa. Byèbé bə wə cɔ w cici wĕ, sə bə dŭr bə dŭr bə wə yé né. Byèbé bə wə gɔ né, sə bə bə́k'á k'ə bə cɔ w wĕ yé. 22 Dwā né nəmyé m'a yə còrhò-tum pɔ dwā, m̀nì tĕbé rə kĕ Yi zòmĕ ré sébé ré wĕ mó gakó pyiħ.

23 "Dwā né nəmyé wĕ, zwini b'a zə kana byèbé bə zhe pŭrh ñdə byèbé bə n'ê ɳwò byā m. Zúzúnú nánf̀l̀l̀ m'a jòm cɔ w lyi bí yó, Yi lyim gá zĕ ñdə be mó yilə. 24 Bə m'a zə búlú shù bə m'e gu bə jalà, bə pwà bə jalà bə làà lŭ w ceme né gakó wĕ, sə lyi byèbé bə də Zhwifubá m'a jí pyèlè Zhə̀razalem yó, bə nò w tĕ' ñdə bə nərħ, kɔn m'e yí dĕ ré tĕbé bə pyèlè ré m'a k'a zhè."

Yezu zòm n twírí y nánkwaá y yò

(Məco 24.29-35; Marke 13.24-31)

25 Yezu súlí n wò: "Màmýaarħe m'a du nənýónó ñdə cànə ñdə càmásɔrħ wa. Numbyíná bé wun b'a zhizhiri ce yó, nə-f̀l̀l̀ w m'a ce sɔ, o f̀ùò o zĕ lyi wun ni. 26 Lyi bí kŭr m'a cí kɔn dĕbé rə bən lŭ w wĕ mó ywĕ dŭr yilə, bə kɔn dĕbé gakó rə ɳwéné dĕ yi w mú b'a zhízhí. 27 Sə rəmyé yó, bə m'a nə Numbyíní Byí n ɳwéné bább wĕ n bən ñdə jàn ñdə zúwá nánf̀l̀l̀. 28 Rəmyé gakó gə tú rə ju kŭr rə n'ê wèrhé, s'á kwĕ, á zhĕ á ywĕ dĕ, b'á vwərħ mó dĕ ré bwəlse."

29 Yezu zĕ n ji səswalá n pə be n wò: "Nyíñə épyilú w ñdə cémé né dwā bé gakó. 30 Nə gə tú nə n'ê pŭr wɔr, á cici yĕ bə shí rí bwəlse. 31 Èta mɳe, á gə tú á nɔ ywĕ né nəmyé nə n'ê wèrhé, s'á lwar bə Yi pyèlè ré bwəlse.

32 Zhə̀nà, à n'á wəl ába: zà zà lŭ w lyi bí t'á la lyō ñdə ywĕ né nəmyé gakó yə wèrhé yé. 33 Dĕ ñdə ce y m'a lyĕ, sə àmyé zòmà né t'á la lyō gaga yé."

34 Yezu súlí n wò: "Dĕna á cinə. Á bə́k'á zĕ á n'á jí, á m'a jí kùjú á dwini á cinə, á n'á nywĕ sĕ', á m'a wèrhé yààyàà yé. Kɔn súlí mɳe, s'á bə́k'á yĕ lŭ w k̀b̀b̀ wĕ dé pyā yò zù ába yé, bə dĕ ré tĕbé Numbyíní Byí ká n bən mó b'a jàr ába ñdə bə gá y'a pà c̀b̀b̀ bə m'e zə gɔ vwâm ta. 35 Èta dono, dĕ ré rəmyé m'a jàr lŭ w lyi bí gakó. 36 Á bə́k'á yĕ jan jí ába yé, s'á lwəl Yi twéé twéé, m̀nì ga á zə jàn á lú kɔn dĕbé rə bən dĕ ré rəmyé mó yú w mú yé né, s'á ɳwéné á zhì Numbyíní Byí yé né."

37 Yezu yà n n'á n'á cèrhè kàrmò Yi jí y k̀ǹó w wĕ nənýónó nɳ. Sə də̀dĕ́né yi gə yúwá, n'á ya n wò n mĕ pyò w bə n'ê byĕ bə Olyivyár pyò mó yó n zĕ. 38 Sə lyi bí

gakó y'à n'ê dùlí bà twí Yì jì y kònó w wa, bà cili n zòmà né.

Zhwifubá yé né ciná bé y'à n'ê téré bà gá m'a tó né ba zə Yezu bæ gu

(Mæco 26.1-5,14-16; Marke 14.1-2,10-11; Zhã 11.45-53)

22 Búru w bà yə sã-nəbyě ò wé ce mó címsí bà n'ê byě bà Pake mó y'à bwølse. ¹² Yì jì y wwi-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá Muiiisi nyá né byilnə bé y'à n'ê pyà bà gá la né wòrhó bæ m'e zə Yezu bæ gu, bà bà y'à n'ê dùr cə w lyi bí ywě.

³ Shətana zě e zù Yezu kwã-lyi bí shí ñdá bàlyè y mədù wé n yil Zhidə Esəkarəyɔtə. ⁴ N zě n vò n nə Yì jì y wwi-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá byěbè bà n'ê yili Yì jì y ni mú yó-ciná bé, bæ pyà n gá mà n tó né n zə Yezu n pə be. ⁵ Bà wun yə nyən d'ɛ' d'ɛ', bæ zě bæ bwəl mo nyí bà bà m'a pɔ səbyí. ⁶ N shənə, n zě n ná n pyà n gá mà n tó né n zə Yezu n pə bæ zə ñdá lyi-zhã bé yə̀l yé.

Yezu ce Pyere ñdá Zhã tene Pake y címsí kùjú wá

(Mæco 26.17-25; Marke 14.12-21; Zhã 13.21-30)

⁷ Búru w bà yə sã-nəbyě ò wé ce mó címsí d'ɛ ré bà n'ê gwi pyi-bwâlse Pake y címsí jú yil mó gá yúwá, ⁸ Yezu zě n twi Pyere ñdá Zhã n wò be: "Zhəlnə á tene Pake y címsí kùjú w á cí nəba, ná b'ě jí."

⁹ Bə bwərh mò bæ wò: "Yě ñ ná ñ yál bà ná zhəl ná tene w né?"

¹⁰ N wò be: "Á gə tú á n'á zwì cə w wa, á m'á nə bal mədù n zhì n'ě kòlì. Kèlè y kèbè n la è wé zú mú, s'á tó mó á zù, ¹¹ á wò kèlè y cábal mó ne: 'Ná yó-cábal mó wò bà ná bwərh mó bà wó yě jì y n'emyě ñdá n kwã-lyi bí la Pake y címsí ní jú mú ñwéné?' ¹² S'á yě bà n mà n byili ába d'ɛ-yó jì nánfwèlè. Kɔn dèbè gakó á zhe rə tum mú ñwéné è wé. Wó gàà á m'á tene címsí kùjú w ní."

¹³ Bə zhĩr bæ vò bæ nə kɔn gakó ñdá Yezu gá byili bi ní, bæ tene címsí kùjú wá.

Yezu jú Pake y címsí kùjú w ñdá n tuntúmá bé

(Mæco 26.26-30; Marke 14.22-26; 1 Kɔrɛtə 11.23-25)

¹⁴ Kùjú w yi gá tú e yí, Yezu ñdá n tuntúmá bé zě bæ jě t'ɛ' bà n'ê jí. ¹⁵ N zě n wò be: "Á só ñdá à wu gakó s'a jí Pake y kèbè kùjú w ñdába s'a m'a zù à nòn wé. ¹⁶ Á n'á wəl ába: à k'á t'á la w jú ñdába kádò kɔn m'e yí d'ɛ ré t'ɛbè Pake y kùr ré m'a yə pamparɛɛ Yì tənà y wa."

¹⁷ N zě n kwè kâ-zɔm ñdá s'ɛ' mà wé, n ce Yì n'əbáná, n zě n wò: "Zwəná á nyò á pə dwā ne. ¹⁸ Á n'á wəl ába: kɔn zhí èlāsɛ' à k'á t'á la s'ɛ' cə byā n'ě nyò, kɔn m'e yí Yì pyèlè ré jú."

¹⁹ Rəmyé kwã né, n kwè búru, n ce Yì n'əbáná, n ká w dwā wa, n pə be n wò: "T'ɛbè wó à yala né à la pɔ á yilə. Wərhəna rəmyé á m'á lyĩrh à yò."

²⁰ Bà gá jú kùjú w bæ zhè, n kwè s'ɛ' kâ-zɔm dō n pə be, n wò: "Kâ-zɔm mó mòbó n'ê byili bà Yì dɔbré nándùl lé wó zhənà. Wó à jal mó mà la t'ɛ' ló á yil mó denne rə tó né rə zə dɔbré rəmyé ñdába.

† Gwě bà gá byili zòmà né jàlà kùr màgã mó. Bà byili címsí gakó gá n'ê jí ní gàà mó.

²¹ "Sə nyĩnə, mòbó n la ce bæ zə ne mó tó ne n ná n jí kùjú w kòbó. ²² Numbyíni Byí la ñdá Yì pùbùlè né gá n'ê yál né, sə zwini m'a zə lò mó mòbó n la mɔ myinù n pə bæ zə mó!"

²³ N kwã-lyi bí zě bà n'ê bwərh dwā bà la nyí, wó m'ò lò n ñwéné bàmyé wé n la rəmyé wòrhó?

Yezu kwã-lyi bí y'à n'ê pyà lò m'á ná-yil n mà n yə̀l yé né cábal

²⁴ Bà y'à n'ê mà nyə-pâr ñdá dwā mye, bà la m'e lwar lò m'á ná-yil n mà n yə̀l yé né cábal.

²⁵ Yezu zě n wò be: "Lū w tənəsé pyā bé n'ê jí pyèlè lyi bí byèbè bà cí mú yó, bæ ce bà n'ê byè bè bà lyi-twərh. ²⁶ Sə ámyé bàk'á wèrhé èta yé. Lò mòbó n la á yé né yál, sə n yə̀l ñdá á gakó nyɛ' ta, n twi n pə ába. ²⁷ Wó lò mòbó n jě t'ɛ' n ná n jí mú n wó nánce, ráá wó mòbó n ná n tene n pə mó? Wó mòbó n jě t'ɛ' n ná n jí mú n wó nánce yá. E jà ámyé ñwéné á wé ñdá lò mòbó n ná n tene n pə ta.

²⁸ "Á yál né ñdá ne kɔn dèbè gakó rə zɔ ne mó wé. ²⁹ Á n'á tene tənà y à la ába cú, ñdá à Da gá tene y n cí àmyé yil né. ³⁰ Á m'á jí, á nyò à tənà y wé, à gá la à pyèlè ré jú màgã mó. Á m'á jòm pyèlè dəgwərh yó á bür Esərayel kwálsé shí ñdá sèlyè y bürsi."

Yezu wò bà Pyere mà n wò bà n yə̀l n pár yé

(Mæco 26.31-35; Marke 14.27-31; Zhã 13.36-38)

³¹ Yezu zě n wò: "Shəmɔ, Shəmɔ, cili: Shətana lwəl sómá è la ába dó e nyí ñdá gə m'á zhì á nà y yó. ³² Sə à zɔ à Da cã ne n yilə, muni n wu bàk'a gə yé. Sə n gə ká n tú n kwərhe n yò ñdá ne, sé zə n da-byā bé wun ni."

³³ Pyere zě n wò: "Cinu, bà gə la mó byənə-jù w co mye, à m'a tó mó a zù. È gə wó cú n la cú mye, à m'a tó mó a cì."

³⁴ Yezu wò mò: "Pyere, à n'á wəl mó: zà cici cá-bya m'á la m'e kúrh ñdá wó twər rətò n wò bà n yə̀l à pár yé."

³⁵ N zě n wò n kwã-lyi bí ni: "Á gá y'à twi ába á yə̀l wéré ñdá nəcil ñdá lə̀bò zal mó, kɔn y'à mwiri ába?"

Bə wò bà kaka y'à yə̀l bè mwiri yé.

³⁶ N zě n wò be: "Èlāsɛ', lò n zhe wéré ñdá lə̀bò n la kə, sá kwè. Lò n bæ shù zhe, sé yə̀l n kàmə-zwí y n má yə̀l shù. ³⁷ Bà k'ɛ yí zòmè ré sébé ré wé bæ wò: 'Bə wèrhé mɔ ñdá lyi-bəlwélé ta.' Á n'á wəl ába: zòmè ré rəmyé m'a pyĩrh à yilə. Zhənà, kɔn wó nyó bə d'ɛbè rə k'ɛ à yil mó wèrhé rə báásɛ."

³⁸ N kwã-lyi bí wò mò: "Cinu, nyí shimi n'əlyè."

N wò: "Kɔn m̄."

Yezu zhəl Olyivyəaré pyə̀l w yó n ná n ce Yì

(Mæco 26.36-46; Marke 14.32-42)

³⁹ Yezu shár n vò Olyivyəaré pyə̀l w yó ñdá twéé twéé ta. N kwã-lyi bí tó mo. ⁴⁰ N gá yú gàà mó, n wò be:

"Lwəlnə Yì muni Shətana bàk'a ñwéné e swèlè ába yé."

⁴¹ N zě n zhĩr n yě be, n vò ñdá bà gá y'a dul jě nəkulu o myerhe né. N jòm n nədwanə yó n lwəl Yì n wò: ⁴² "Á Da, kɔn gə wó n bülə, sé ce nònò w kòbó vò kwã né, ò

bàk'a yí ni yé. Sə kɔn yə̀ ñmyé pùbùlə̀, è bàk'a yə̀ àmyé pùbùlə̀ yé."

[⁴³ Rəmyé yó né, màléka shí dǝ́ e lyí mu, e zə́ n wu ni. ⁴⁴ Wu-zhilù nánfílò zə́ mɔ, n lwəl Yi dǝ́ dǝ́ n súlí. Ní cícírhá né jírħ ñdə́ jal ta nə́ n'ê dwi nə́ twərħ tǝ́.] ⁴⁵ N zǝ́ n shí Yi-co w jàà wa, n ké n bə́ n kwā-lyi bí sono, n pwírí bə́ dǝ́ ñdə́ wu-zhilù. ⁴⁶ N wò be: "Byè yil á dǝ́? Zǝ́nà dǝ́ á lwəl Yi, m̀nì Shətana bàk'a ŋwən é e swèlè ába yé."

Bə zɔ Yezu

(Məco 26.47-56; Marke 14.43-50; Zhā 18.3-11)

⁴⁷ Lyi nánjə̀jóló j'a yí ñdə́ Yezu yà n gwě́ né n zòmà. Wó n kwā-lyi bí shí ñdə́ bə̀lye y mədù n yil Zhidə́ n zə́ be n bà. N zǝ́ n yí Yezu nyí ni, n la mɔ kwə̀lè. ⁴⁸ Yezu zǝ́ n wò m̀: "Zhidə́, n né n kwə̀lè Numbyíni Byí n la bə́ myini mù?"

⁴⁹ Byèbè bə́ y'ə́ zhí ñdə́ Yezu mú gá nɔ kɔn dǝ́bè lyi bí la wərħó m̀, bə́ zǝ́ bə́ bwərħ mò bə́ wò: "Cinu, né wó nə́ zə́ ná shimì ní ná m'è bú ñdə́ be?"

⁵⁰ Mədù zǝ́ n fwərħ n shù n za Yi jì y wǝ́-zwəlŋə́ bə́ yé né cinə́ bə́ gakó nánce y tũntũnnə́ mədù jə̀jǝ́ zhǝ́ n pyir.

⁵¹ Yezu zǝ́ n wò be: "Yēnə́ èta, bə́ kɔn mā." N zə́ n jǝ́ n dwərħ lò mó zhǝ́ ré ne, rə́ wárħ.

⁵² Wó wǝ́-zwəlŋə́ bə́ yé né cinə́ bə́, ñdə́ Yi jì y yilnə́ bə́ yó-cinə́ bə́, ñdə́ cɔ w nánce gakó bə́ y'ə́ tú Yezu zal. N zǝ́ n wò be: "Á zɔ shimì ñdə́ mǎngwərħ á m'á bàn nɛ zal ñdə́ ŋwəl-bal ta? ⁵³ E jà dǝ́ gakó, à y'ə́ tó ába à ŋwéné Yi jì y kɔn w wa, s'á yə́ nɛ zal yé. Sə́ èlǎsǝ́, á yi yúwá, m̀nì cə́-byín cábal m̀ ŋwən é n twí n tum."

Pyere wò bə́ n yəl Yezu páy yé

(Məco 26.57-58,69-75; Marke 14.53-54,66-72; Zhā 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Bə́ zə́ Yezu bə́ m'è vò Yi jì y wǝ́-zwəlŋə́ bə́ yé né cinə́ bə́ gakó nánce y sō kélé wa. Pyere yà n ŋwéné kwā́ né kwā́ né n ná n zhəlè. ⁵⁵ Bə́ y'ə́ jée myin tǝ́ kélé wa, bə́ n'è ywəlè. Pyere yí n tó be n jǝ́ tǝ́ n ná n ywəl myin mú.

⁵⁶ Kǝ́-byí èdù è n'è twí kélé y wé nə́ mɔ n jǝ́ myin mú yala nɛ, e zǝ́ e nyí mu shéshé n wò: "Bal m̀ m̀bó wó Yezu mú kwā-lò."

⁵⁷ Pyere m̀ nyə́-pǝ́, n wò: "Á yəl n páy yé."

⁵⁸ Kɔn yə́ nǎmpólé, lò dǝ́ nə́ mɔ, n wò: "Nmye wó bal m̀ kwā-lyi bí mədù."

Pyere wò: "Á də́ n kwā-lò yé."

⁵⁹ Kɔn dene nǎmpólé, lò dǝ́ ká n wò: "Zhən zhənà, bal m̀ m̀bó yà n wó Yezu mú kwā-lò. Ní gaga m̀ wó Gə́lile lò."

⁶⁰ Pyere wò: "Á yəl kɔn dǝ́bè n ná n yəl n wò m̀ kùr yé."

Rəmyé yó cici, cá-bya kúrħ ñdə́ n gwě́ né n zòmà. ⁶¹ Cinu pyirhí n nyí Pyere shéshé. Pyere zǝ́ n lyirħ kɔn dǝ́bè Cinu yà n zòm ñdə́ mɔ m̀: "Zà cici cá-bya m'á la m'è kúrħ ñdə́ n wò twər rətò bə́ n yəl à páy yé." ⁶² N zǝ́ n du pwè nɛ n ná n kúrħ wu-zhilù cǐl.

Bə fulsi Yezu

(Məco 26.67-68; Marke 14.65)

⁶³ Lyi bí byèbè bə́ n'è yilí Yezu ni mú zǝ́ bə́ n'è mà m̀, bə́ m'è m̀n m̀. ⁶⁴ Bə́ zə́ kəmà-jǝ́ bə́ pyi n yé ne, bə́ zǝ́ bə́ n'è wəlè: "Lwar lò m̀ ná-yil n mà m̀." ⁶⁵ Bə́ tũrh mò ñdə́ tũrħi dwí dwā́ nánzhə́zhǝ́.

Bə zə́ Yezu bə́ vò bursí gúlú w nánfílò w yé né

(Məco 26.59-66; Marke 14.55-64; Zhā 18.19-24)

⁶⁶ Cɛ y gá lówá, nánce sǝ́ ñdə́ Yi jì y wǝ́-zwəlŋə́ bə́ yé né cinə́ bə́, ñdə́ Muiisi nyé né byilnə́ bə́ jòm dwā́ yó, bə́ zǝ́ bə́ ce bə́ zə́ Yezu bə́ m'è bə́ bə́ dwā́-gúlú w nánfílò w yé né, m̀nì bə́ ká n bursí. ⁶⁷ Bə́ wò m̀: "È gə́ wó ñmyé n wó Kristə́ mó, sá wò néba."

N wò be: "Á gə́ wò ába bə́ wó àmyé à wó Kristə́ mó mye, á t'á la nyí zǝ́ yé. ⁶⁸ Á gə́ bwərħ ába zòmè mye, á t'á la nɛ lyár yé. ⁶⁹ Sə́ kɔn zhí èlǎsǝ́, Numbyíni Byí m̀ n jòm Yi jàn cábal m̀ jə̀jǝ́ ni."

⁷⁰ Bə́ gakó zǝ́ bə́ n'è bwərħ mò bə́ zhe: "N nə́ wó Yi Byí?"

N wò be: "Nɔdə́ á gə́ zòm né, à wó Yi Byí."

⁷¹ Bə́ zǝ́ bə́ wò: "Ná k'è bə́ zhən-cinə́ tum zhe kədò yé. Ná cici nyèè n nyi-zòmà né."

Bə zə́ Yezu bə́ vò Pyəlate sono

(Məco 27.1-2,11-14; Marke 15.1-5; Zhā 18.28-38)

23 Nánce sǝ́ ñdə́ Yi jì y wǝ́-zwəlŋə́ bə́ yé né cinə́ bə́, ñdə́ Muiisi nyé né byilnə́ bə́ zǝ́ bə́ zə́ Yezu bə́ vò Pyəlate sono.

² Bə́ gə́ yú gàà, bə́ zǝ́ bə́ n'è cí yò n yó wə́, bə́ zhe: "Ná nɔ bal m̀ m̀bó n ná n cǐrh ná dwí rí n ce né, n ná n wəl bə́, bə́ bàk'a pə́ myəl-kwāndé Sə́zaare nɛ yé. Ní né n byili mye bə́ wó nmyé n wó Kristə́ mó, e jà Kristə́ kùr wó pyǝ́."

³ Pyəlate zǝ́ n bwərħ mò n wò: "Wó ñmyé n wó Zhwi-fubá pyǝ́ m̀?"

Yezu wò m̀: "Wó èta, ñdə́ n gə́ wò né."

⁴ Pyəlate zǝ́ n wò wǝ́-zwəlŋə́ bə́ yé né cinə́ bə́ ñdə́ lyi-zhā́ bə́ ne: "Á bə́ kaka nɛ rə́ n'è byili bə́ bal m̀ dó yé."

⁵ Bə́ gwě́ súlí bə́ wò: "N còrhò mó ce ná dwí rí k'è t'á la Sə́zaare nyé né zǝ́ yé. Ní ju kùr Gə́lile nɛ, n tó Zhidə́ ceme né púlápúlá wə́, n mə́ n yí Zhə́razalem nyònnə́."

Bə zə́ Yezu bə́ vò Erɔɔde sono

⁶ Pyəlate gá nyèè zòmà né nə́myé, n zǝ́ n bwərħ bə́ n wò: "Bal m̀ m̀bó wó Gə́lile lò nà?"

⁷ E jà pyǝ́ Erɔɔde yà n ŋwéné Zhə́razalem né dwā́ né nə́myé wé. Pyəlate gá tú n lwar bə́ Yezu shí Erɔɔde tənə́ y wa, n ce bə́ k'a zə́ mɔ bə́ vò Erɔɔde sono.

⁸ Erɔɔde yà n jèrè n nyé Yezu yò. Rəmyé ce n yà n ná n yəl n nə́ mɔ. Sə́ n gə́ nɔ mɔ n zhè, n wu zə́ nyèn dǝ́ dǝ́, n zǝ́ n ná n b̀l bə́ n mà n wərħé m̀myɔ m̀nì ga nmye yirhá na. ⁹ N zǝ́ n bwərħ bwərħ mò, sə́ Yezu yə́ kaka lyár yé.

¹⁰ Yi jì y wǝ́-zwəlŋə́ bə́ yé né cinə́ bə́ ñdə́ Muiisi nyé né byilnə́ bə́ y'ə́ zhí gàà, bə́ gwě́ súlí bə́ n'è cí yò n yó w

ndá jàn. ¹¹ Erɔɔde ñdá ñ shàdéésé fulsi mu, bæ zè bæ kwè pyɔ̄ kàmà-zwí bæ zù mù, bæ m̀n m̀. Ràmýé kwā né, Erɔɔde zè n ce bæ k'á zə mɔ bæ vò Pyəlate sono. ¹² Ràmýé yùwə, Erɔɔde ñdá Pyəlate jírɪ dwā dɔwabá, e já shāā ga zùùrì y'à ñwéné bæ cəcəl wə.

Pyəlate kó Yezu b̀rsi

(Məco 27.15-26; Marke 15.6-15; Zhā 18.39-19.16)

¹³ Pyəlate zè n byè Yi jì y ẁwí-zwálnə bé yé né ciná bé, ñdá cɔ w lyì bí ñdá bæ yó-ciná bé gakō dwā yó, ¹⁴ n ẁ. be: “Á zə bal m̀ m̀b̀ á b'á sono, á byili bæ ñ né ñ cìrh cɔ w lyì bí ñ la ce bæ k'è t'â la pyɔ̄ m̀ nyá né zò yé, sə à bwərh mò á gakō yírɪ w èlâsé̄. À yə kaka ne t̀bé gakō á zhe bæ ñ wèrhé m̀ wé rə n'è byili bæ ñ dó yé.

¹⁵ Erɔɔde mye cìci yə ñ dóo ne yé. Ẃ ràmýé è ce n ká n ce n bæ ná sono. Ràmýé n'è byili bæ kaka t̀né dèbé ñ wèrhé m̀ wé rə m'á ce bæ gu mu yé. ¹⁶ Ràmýé yilə, à m'á ce bæ mà m̀, s'a yè mo n vò.”

[¹⁷ E já Pake címsi gakō, Pyəlate ya n v̀ur byəñá-jì lò m̀d̀.]

¹⁸ Lyì bí gakō zè bæ bya bæ ẁ: “Ce bæ gu mu, sá v̀ur Barabaase ñ pə nəba!” ¹⁹ Zòmà y'à zè cɔ w wé, Barabaase m̀ zè n gu lò. Ẃ ràmýé yil bæ y'à co mo byəñá-jù wə.

²⁰ Pyəlate gá yà ñ ná ñ yál n yè Yezu ni mú ce, n ká n z̀m ñdá be. ²¹ Bə zè bæ kwèrhə bæ bya dè dè bæ ẁ: “Ce bæ pəpa mɔ də-jrɪh yó! Ce bæ pəpa mɔ də-jrɪh yó!”

²² Pyəlate zè ñ ká n bwérhé n bwərh bæ n ẁ: “Bàkón lwéle ñ wèrhé? Ámyé bæ ñ dóo ne ò m'á ce bæ gu mu yé. Ràmýé ce, à m'á ce bæ mà m̀, s'a yè mo n vò.”

²³ Bə zè bæ n'è ce s̀ dè dè, bæ n'è yál bæ ñ ce bæ pəpa mɔ də-jrɪh yó. Bə nyá né ñwéné Pyəlate, ²⁴ n zè n pə bæ nyí bæ bæ wèrhé m̀ ñdá bæ gá n'è yál né. ²⁵ N ce bæ v̀ur Barabaase, m̀b̀ zòmà né wèrhé cɔ w wé n zè n gu lò mó mó, byəñá-jì y wə, bæ ẃ ñmyé lyì bí lwəl. N zè n pə be sómá bæ bæ wèrhé Yezu ñdá bæmyé gá n'è yál né.

Bə pəpa Yezu də-jrɪh w yó

(Məco 27.32-56; Marke 15.21-41; Zhā 19.17-30)

²⁶ Shàdéésé gá tú sə zə Yezu sə zhír sə la ñ gu mú jàà y wa, sə jəl Shərenə lyì bal m̀d̀ ñ yíl Shəmɔ, ñ yà ñ shí gɔ. Shàdéésé zə mɔ n zwè Yezu də-jrɪh w n zhí n mə n pú ñ k̀rə.

²⁷ Cɔ w lyì bí nánjəjóló y'à tó mo bæ n'è zhəlà. Kana jàlà y'à ñwéné bæ wé bæ n'è wówéle, bæ m'è kúrh mo.

²⁸ Yezu zè n pyírhi n nyí bi, n ẁ: “Zhərazalem lyì kana, bæ k'á kúrh ámyé ne yé. Kúrhə á cìci ñd'á byā bé ne.

²⁹ Nyíñə dè ñwéné rə bəná, bæ m'á ẁ: ‘Wu-nyí ciná ẃ kana byèbé bæ ẃ kə-əjur ñdá byèbé bæ gwè yə byā l̀l bæ pú nyí bæ nəbána ne!’ ³⁰ Sə ràmýé yó, lyì bí m'á ẁ pyààrə ne: ‘Púrhə á ló ná yó á pyi nəba t̀é!’ ³¹ Sə bæ gə n'è wèrhé də-lyò èta, etər bæ m'á wèrhé də-kúlú myé né?”

³² Bə y'à zɔ lyi-bəlwálsə səlyə bæ súlí Yezu ni bæ la vò e gu. ³³ Bə yí jàà èdù bæ n'è byè bæ “Yó-kóló jàà”, bæ pəpa Yezu də-jrɪh w yó, bæ zè bæ pəpa lyi-bəlwálsé də-jaárhə dwā yó, m̀d̀ ñ jəjí ni, m̀d̀ ñ jəgwā nè.

³⁴ Yezu zè n ẁ: “À Da, pə be s̀bri, bæ bæ yəl kɔn dèbé bæ n'è wèrhé m̀ k̀r yé.”

Bə zè bæ t́ tántéé bæ m'è tə ñ gándé. ³⁵ Lyì bí y'à zhí gàà bæ n'è nyí. Bə yó-ciná bé mye y'à zhí gàà bæ n'è fulsi mu bæ zhe: “Ñ zwè lyì dwā. N gə ẃ Kristə, m̀b̀ Yi cìr m̀, sə n zwè ñ cin èlâsé̄.”

³⁶ Shàdéésé mye yí sə p̄ sé́ káré, ³⁷ sə zè sə n'è m̀n m̀ sə zhe: “Ñ gə ẃ Zhwifubá pyɔ̄, sá zwè ñ cinà!”

³⁸ Bə y'à kè bwèlè yó bæ: “Ẃ Zhwifubá pyɔ̄”, bæ fwar bwèlè y də-jrɪh w ne Yezu yó-pèlé wa.

³⁹ Lyì-bəlwálsé bæ y'à súlí bæ pəpa də-jaárhə dwā bé yó mó m̀d̀ zè ñ ná ñ túrh Yezu ñ zhe: “Ñ tá ñ nyàm Yi? Ñmye ná ñ tó ñ nwénə ǹn w òmyé. ⁴¹ È gə ẃ nəmyé, ẃ rə yé. Kɔn mə bæ né zwè ná tumə né kwāndé, sə ñmyé yə lwéle də-byí wèrhé yé.”

⁴² N zè n ẁ: “Yezu, ñ gə ká ñ tú ñ la ñ pyèlè ré jú, sá lyírɪh à yò.”

⁴³ Yezu ẁ m̀: “Zhənà, à n'á wəl mó: zà cìci ñ m'á yə né ñdá ne Arəzana wa.”

⁴⁴ Yi rí gá tú rə yí yó-pèlé ecəl wə, nənyónɔ w pwè dé jé, ce y gakō jírɪ námbyú kɔn m'è yí yi-kár ne. ⁴⁵ G̀n w ò y'à b̀n Yi jì y dwā w m̀ kār ò cəcəl wə. ⁴⁶ Yezu bya dè dè ñ ẁ: “À Da, à n'á ce à ywále y ñ j̀ wà.” N gá z̀m èta n zhè, n já n cì.

⁴⁷ Shàdéésé z̀m yó-cábal m̀ gá nɔ kɔn dèbé rə wèrhé m̀, n zè ñ ná ñ cèrhé Yi ñ zhe: “Bal m̀b̀ yà ñ ẃ wu-cángá cábal zhənà!”

⁴⁸ Byèbé gakō bæ y'à zhí gàà bæ n'è nyí mú, k'á kwè bæ lwəl bæ ywé t̀ bæ la jè ñdá wu-zhilú. ⁴⁹ Sə lyì bí byèbé gakō bæ y'à yè Yezu pár m̀, ñdá kana bé byèbé bæ y'à tó mo bæ shí Gəlile mó y'à zhí kwā né, bæ n'è nyí kɔn dèbé rə n'è wèrhé mó.

Bə co Yezu

(Məco 27.57-61; Marke 15.42-47; Zhā 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Bal m̀d̀ yà ñ ñwéné Zhwifubá b̀rsi gúlú w nán-f̀l w wé, ñ yíl Zhozefu. N shí Zhwifubá cɔ òd̀ wé, ò yíl Arəmate. N yà ñ ẃ wu-cángá cábal nántwə. N ná ñ dè Yi pyèlè ré twírí yá. N yà ñ twár kɔn dèbé b̀rsi gúlú w lyì bí kó Yezu yil mó wé ce yé. ⁵² N zè n vò Pyəlate sono n lwəl mò sómá, ⁵³ n swàr Yezu də-jrɪh w yó, n zə g̀n n pyípyílí mu, n kwè mò n vò n ce lú-b̀l wà. † Bə kú lú-b̀l m̀ m̀myé pyò wə. Bə y'à gwè yə lò lò m̀ wé ce yé.

⁵⁴ È y'à ẃ shírɪhá dè ré tɔnɔ mó yùwə, bæ shírɪhá dè ré y'à yú rə zhè. ⁵⁵ Kana bé byèbé bæ y'à tó Yezu ni bæ shí Gəlile mó zè bæ tó Zhozefu ni bæ vò lú-b̀l m̀ yó, bæ nyí bæ gá cí Yezu m̀ wé né. ⁵⁶ Bə k'á kwè bæ vò jè bæ la ǹrh ñdá cáma bæ lwé nányənyèlé tɔnɔ bæ m'è bæ ñ yala né kərɔ yilə. Sə shírɪhá dè ré gá tú rə yí, bæ yè bæ tumə dwí gakō ne, ñdə Yi nyí rí gə n'è byili ní.

† Zhwifubá yà n'è kwi bæ lú-b̀là bé pyò nəbána ne. Bə y'à t'á kwi bi bæ zul t̀é yé. Ẃ lórh bæ n'è lórh pyò w ñdá myélé ta, bæ zè bæ shar nəkulu nánpóp bæ m'è pyi m̀ nyí ní.

Kana bé zhəl bə pwírí Yezu tènέ lú-b̀l m̀ wé yé

(Məco 28.1-10; Marke 16.1-8; Zhă 20.1-10)

24 Shìrhá dē ré zē nəkəkólé jəməásé yùwà, kana bé pyè pyè bə zē bə zə nūsí sà lwé nānyənyélé y bə y'à tene m̀, bə m'e vò lú-b̀l m̀ yó. ² Bə yí bə pwírí náku lu w ò y'à pyi lú-b̀l m̀ nyí ni mú byíbyílí ò pyè sarh ne. ³ Bə zù m̀ wé bə pwírí Cinu Yezu tènέ yé. ⁴ Bə wun zē, bə gá y'à yèl bə gá m'a wèrhé né m̀ yilə.

Rəmyé yó, bala bəlyè lyí bi bə y'à zù kàmə-zùrh sà n'è jəjəmé. ⁵ Ywé zə be, bə zə bə yərh bə pú té'. Bala bé wò be: "Byè yil á n'á pyá m̀b̀b̀ n' yírhá ηwéné m̀ cùrì wé? ⁶ N' tènέ nyònò yé. N' bwirhì. Lyírhə kən dèbé n' yà n' by-ili ába ñdà n' yà n' gwé ηwéné Gəlile né m̀. ⁷ N' byili bə nyóó ηwéné bə bə zə Numbyíni Byí bə pə lwelə ciná ne, bə pəpa m̀ də-jr̀h yó n' cì, n' ká n' bwirhì n' dwā nətò yùwà."

⁸ Kana bé lyírh kən dèbé Yezu yà n' byili bi mú, ⁹ bə zhír lú-b̀l m̀ yó, bə vò bə cí kən dèbé bə nɔ m̀ gako n' tũntũmá bé shí ñdà m̀dù y ñdà lyi bí dwā bé ne.

¹⁰ Kana bé bəmyé y'à wó Magədalə lyi bəkó Mare ñdà Zhənnə ñdà Zhəke ná Mare. Bə dwā kana bé bə y'à ηwéné ñdà be m̀ mye cí yò w òmyé cìcì Yezu tũntũmá bé ne. ¹¹ Tũntũmá bé y'à n'è cili bə zòmà né ñdə kən dèbé rə bə kùr zhe ta. Bə yè nə zwé yé.

¹² Pyeere zē n' dūr n' vò lú-b̀l m̀ yó. N' gá yú n' gwé m̀ wé, n' pwírí kàmə-jèsé dúdú sà pyè né. Kən jàr m̀ dē'dē', n' ká n' kwé n' vò jè.

Yezu lyí n' kwā-lyi bí bəlyè Eməyusi sómá y yó

(Marke 16.12-13)

¹³ Rəmyé yù w' cìcì, Yezu kwā-lyi bí bəlyè y'à la cɔ òdù ò yíl Eməyusi. Òmyé ñdà Zhərazəlem wó coló shí ñdà òdù. ¹⁴ Bə y'à n'è zòm kən dèbé gako rə wèrhé èta m̀ yò ñdà dwā.

¹⁵ Bə gá y'à n'è zòm bə m'e m̀ nyə-pàaré ñdà dwā, rəmyé yó, Yezu cìcì yú bə nyí ni n' tó be n' ná n' zhələ.

¹⁶ Bə nə m̀, sə bə surhə né y'à pyi. Bə yə ηwéné bə lwar n' pár yé. ¹⁷ N' zē n' bwərh bə n' wò: "Bəkón nyə-pār á n'á zhəl á m'a m̀ ñdà dwā?"

Bə swərh bə zhì bə yərh pən kókó. ¹⁸ M̀dù bə n'è byé bə Kəleyɔpaase zē n' wò m̀: "N'nyé dúdú n' ηwéné Zhərazəlem né, n' yèl kən dèbé rə wèrhé dwā né nyèbé wé?"

¹⁹ N' bwərh bə n' wò: "Bəkón yò?"

Bə wò m̀: "Wó Nazarete lyi bal Yezu mú yò wá. N' tumə né ñdà n' zòmà né y'à n'è byili Yi yé né ñdà lyi bí gako yé né, bə n' wó Yi nyi-zwennə m̀b̀b̀ n' zhe jàn. ²⁰ Yi jì y wwi-zwəlnə bé yé né ciná bé ñdà cɔ w' yé né ciná bé zɔ m̀, bə pə bə ká n' bursi bə n' m̀ ñdà cu, bə pəpa m̀ də-jr̀h yó n' cì. ²¹ E jà nəmyé y'à n'è b̀l bə w' n'nyé n' la Esərayel lyi bí zō bə zúznú w' wé. Sə rəmyé gako wé, zà w' dwā nətò yò w òmyé gá wèrhé m̀. ²² Zhənà, kana bé byèbé bə ηwéné ñdà nába m̀ jàlà ce ná wun zē. Bə y'à dúlí nəkəkólé shāā shāā bə vò lú-b̀l m̀ yó, ²³ sə bə pwírí n' tènέ yé. Bə k'a bə, bə byili nába bə maləkabá lyi bi, bə wò bə n' bwirhì. ²⁴ Nə lyi jàlà zhír bə vò b̀l m̀ yó,

bə pwírí kən gako w' ñdə kana bé gá byili ní, sə bə yə Yezu cìcì ne yé."

²⁵ Yezu zē n' wò be: "Bə surhə zhe ciná! Á pyen ñdà kən dèbé Yi nyi-zwennə bé byili mú zō. ²⁶ Á yèl bə kən y'à m̀ bə Kristə mó nwènə n' cì, n' zē n' zù n' zùwə y' wé?" ²⁷ N' zē n' byili bi kən dèbé gako rə y'à kē Yi zòmè ré sébé ré wé n' yil m̀. N' ji kùr ñdà Muiisi sába né, e m'e vò Yi nyi-zwennə bé sába né gako.

²⁸ Bə gá tú bə bwəlse cɔ w' kòb̀ bə y'à la m̀, Yezu zē n' wèrhé ñdà n' ná n' yàl n' lyé n' vò yé né ta. ²⁹ Bə zē bə n'è cə m̀ mò bə zhe: "Zhí n' mē ná sono. Yi rí zùwə, ce y' n'è yil."

N' zē n' shènέ n' mē bə sono. ³⁰ Bə gá tú bə la kùjú jú yi ní, n' kwè búru n' ce Yi nəbána, n' ká w' dwā w' n' pə be. ³¹ Rəmyé yó, bə yírhá né zē nə púr, bə la n' pár lwar. N' zē n' jé bə yé né.

³² Bə zē bə n'è zòm ñdà dwā bə zhe: "N' gá yà n' ná n' zòm ñdà nába sómá y yó yi ní, n' m̀ n' byili nába Yi zòmè ré sébé ré kùrə, kən y'à w' ñdə w' myín m̀ n'è jí ná wun ní wé ta?"

³³ Rəmyé yi ní cìcì, bə zē bə k'a vò Zhərazəlem, bə yi bə nə Yezu kwā-lyi bí shí ñdà m̀dù y ñdà bə tó-dwā bé, bə jè dwā yó. ³⁴ Yezu kwā-lyi bí zē bə wò be: "Cinu bwirhì zhən ga. N' byili n' cin Shəmɔ mye ne."

³⁵ Bəmye zē bə byili kən dèbé rə y'à wèrhé sómá y yó mó Yezu kwā-lyi bí ni, ñdà bə gá tó né bə lwar n' pár búru w' kó m̀ yi ní mú.

Yezu lyí n' kwā-lyi bí shí ñdà m̀dù yó

(Məco 28.16-20; Marke 16.14-18; Zhă 20.19-23; Tũntũmá bé 1.6-8)

³⁶ Yezu cìcì bə n' zhì bə cəcəl wə ñdà bə gwé n'è zòmà, n' wò be: "Yə-zúlá yál né ñd'ába."

³⁷ Bə y'à n'è b̀l bə w' ywáíá bə nɔwa. Ywé zē rə zhe be dē'dē'. ³⁸ N' zē n' wò be: "Byè yil á n'á ce tátóná á m'a kəkə èta? ³⁹ Wó àmyé cìcì. Nyínə à jèsé ñdà à nèsé. Tətéména ne á nyi. Ywáíá bə nàmá ñdà kúr zhe ñdà àmyé ta yé."

⁴⁰ N' gá zòm rəmyé yó, n' byili bi n' jèsé ñdà n' nèsé.

⁴¹ Bə wun yə nyén. Sə è gá y'à w' kən dèbé rə jàr bə dē'dē' m̀ ce, bə y'à t'á zwé nyí yé. N' zē n' wò be: "Kùjú ηwéné á sō nyəmá?"

⁴² Bə zə émwa kùkùl rə wòwə, bə b'e pō. ⁴³ N' zwé n' dš bə yírh wə. ⁴⁴ N' zē n' wò be: "Nyínə kən dèbé à y'à byili ába ñdà à gwé ηwéné ñd'ába: tēbé gako bə kē àmyé shò-kwā né Muiisi nyó né sébé ré ñdà Yi nyi-zwennə bé ñdà Nwísi sába né wé mó, nyóó ηwéné bə rəmyé gako pyírh."

⁴⁵ N' pul bə surhə m̀nì ga bə lwar Yi zòmè ré sébé ré zòmà né kùrə. ⁴⁶ N' zē n' wò be: "Bə y'à kē bə Kristə mó m̀ n' nwènə n' cì, n' bwirhì n' dwā nətò yùwə, n' zē n' du cùrì wé, ⁴⁷ bə bə m'a bwəl bə byili nunə dwí gako ne bə pyírhí bə wun, m̀nì bə nə bə yə-bəlwáale sũbri n'nyé yil yilə, sə bə m'a ji kùr Zhərazəlem né. ⁴⁸ Á wó rəmyé gako zhən-cínə, ⁴⁹ sə à m'a twí tēbé à Da bwəl rə nyí mú rə bə. Mēna cɔ w' wa, kən m'e yí dē ré tēbé jàn b'a shí dē Yi sō, rə só á yó mó."

Yi kwè Yezu n vò Arəzana wa
(Markε 16.19-20; Tùntúmá bé 1.9-11)

⁵⁰ Yezu zə́ n̄ tùntúmá bé n vò Betəni səta, n zhě́ n̄ jèrh dě́ n cǐ́ bwəl̀ bə̀ yó. ⁵¹ N̄́ gə́ tú́ n̄ nə́ n̄ cǐ́ bwəl̀ bə̀ yó yi ní, Yi kwè̀ mò̀ bə̀ cəcəl̀ wə̀, n vò Arəzana wa.

⁵² Bə̀ wùlí n̄ yé́ né́ bə̀ cèrhé́ mo, bə̀ zě́ bə̀ k'a kwè́ bə̀ vò Zhə̀rəzalem̄ ñd́ wu-nyǎ́ nánfɔ̀lò. ⁵³ Bə̀ y'á́ n'è́ zhəl̀ Yi jí y kò̀nó w wa twéé́ gakó, bə̀ n'è́ cèrhé́ Yi ñd́ nə̀bán-co.

Zhã

Zhã yà n wó Yezu kwã-lyì bí shí òdà bàlyè y màdù. Ní gə la n cìcì zòmà zòm, n bə shè n yil lé byǒ yé. Ní gə tú n ná n yál n zòm n cìn yò, n ya n ká n byili bè wó “Yezu kwã-lò màdù”. È gə dè rəmyé, n ya n wò bè wó “Yezu kwã-lò mó mòbò n yà n só mó”.

Zòmà né òdà tumə né nyèbé Məco òdà Marke òdà Lwiki byili Yezu shò-kwã né mó, Zhã yè nəmyé mó byili dǛ dǛ òdà bè ta yé. Zhã mye dúdú ká n byili ywě dwā nè wèrhé, Məco òdà Marke òdà Lwiki mye yè nè yò zòm yé. Zhã byili bè Yezu wó Yì nyì-zòmè ré, sə n jǐrh numbyíní. Wó Yezu n zə pwě dé òdà zhèn dé n bè n byili nába (). Zhã byili mye bè n kě sébé ré mùnì ga lyì bí shèné bə zwě nyí bè Yezu wó Yì Byí, lò mó mòbò Yì y'à bwəl nyí bè rə la ce n bè n vwārh lyì bí mú ().

Zhã byili màmyaarhe kùrə tàlpyè Yezu wèrhé mùnì ga lyì bí tó rə denne bə lwar n gə wó lò ná-dwí yilə. Ní byili mye bè Yezu jòm òdà lyì, n zhərh òdà be, n cèrhè bè kàrmò dǛ dǛ. Sə òdà rəmyé ga, Zhwifubá nánzhəzhə yè shèné bə zwě nyí bè n wó Yì Byí yé. Zhã byili cícú mú mòbò Yezu pə n kwã-lyì bí ni mú, òdà zòmà né n zòm n Yì-co n wě n byili n Da ne, bè yil mó (), n súlì n zòm Yezu cu mú òdà n bùrhù mú mye yò.

Yì nyì-zòmè ré jǐrh numbyíní

¹ Kùr-ju yi ní, òdà Yì nyì-zòmè ré y'à òwéné. Rə y'à òwéné òdà Yì, sə rə y'à wó Yì. ² Kùr-ju yi ní, òdà rə y'à òwéné òdà Yì. ³ Wó rəmyé denne Yì tó né rə wèrhé kən gakó. Kən rədù ga tənè Yì yè rə zòmè ré denne tó rə wèrhé yé. ⁴ Wó rəmyé rə n'è pə nyũ, sə nyũ mú màmyé wó numbyíná bé pwě. ⁵ Pwě dé yâr cə-byín wə, sə cə-byín dí yè rə cə yé.

⁶ Yì twí lò màdù n bà, n yíl Zhã. ⁷ Ní tú zhèn byilu, mùnì n yè pwě dé zhèn-cínnə, mùnì lyì bí gakó tó n denne bə zwě nyí. ⁸ È dè òmyé cìcì n yà n wó pwě dé yé. Wó twí bè twí mù bè n yál pwě dé zhèn-cínnə. ⁹ Yì zòmè ré dúdú rə wó pwě zhènà, rə tú lǔ w wə, mùnì rə yâr lò gakó.

¹⁰ Rə y'à òwéné lǔ w wə, sə lǔ w lyì bí yè rə pər lwar yé. E jà wó rəmyé denne Yì tó né rə wèrhé lǔ wá. ¹¹ Rə tú rə cìcì lyì bí sǒ, sə bè yè shèné bə zwě de yé. ¹² Òdà rəmyé ga, bè jàlà shèné bə zwě de, sə rə ce bəmyé mó jǐrh Yì byà, bè gə zù rì mú yilə. ¹³ Sə bè yè Yì byà jǐrh òdà numbyíní jàn ráá òdà numbyíní pùbùlè yé. Bə yè bal òdà kě denne tó bə jǐrh Yì byà yé. Wó Yì cìcì rə ce bə jǐrh rə byà.

¹⁴ Yì nyì-zòmè ré jǐrh numbyíní, sə numbyíní y èmyé jòm né sǒ. Ná yírhə nɔ è zùwə yá. Wó Da mó n pə zùwə y èmyé n Byì-dùwə y ne. È sònó w já dǛ dǛ. Wó èmyé denne né tó né ná lwar Yì gə wó kən ná-dwí yil né zhèn zhènà.

¹⁵ Zhã yàl n zhèn-cínnə, n bwəl n mə n zòm n yò n wò: “Wó òmyé yò à y'à zòm a byili bè lò la tà-kwā n bà, sə n du àmyé, bè n jèrè nè n òwéné.”

¹⁶ Sə ná gakó tó òmyé denne ná nə Yì sònó w nám-púm òdà rə pansé rə n'è pə nába twéé twéé mó. ¹⁷ Yì tó Muyiisi denne rə byili nába rə nyé né, sə rə tó Yezu Kristə denne rə byili nába rə sònó w òdà rə gə wó kən ná-dwí yilə. ¹⁸ Lò lò gwě yè Yì ne òdà n yírhə yé. Sə wó

rə Byì-dùwə y è wó Yì, è òwéné òdà Da mó mó, è ce numbyíná bé lwar rə pərə.

Zhã byili b'è dè òmyé n wó Kristə mó yé

(Məco 3.1-12; Marke 1.1-8; Lwiki 3.1-18)

¹⁹ Zhwifubá yó-cìnə bé y'à twí Yì jì y wí-zwálnə bé jàlà, òdà Levyi lyì jàlà, bə shí Zhərazalem bə vò bè n'è bwərh Zhã bè zhe: “Òmyé wó mǒ?”

²⁰ Rəmyé yó, Zhã byili bi pamparǛǛ. Ní yè be kaka shèè yé. Ní byili bi bè è dè òmyé n wó Kristə mó yé.

²¹ Bə zǛ bə bwərh mò bə wò: “Òmyé nə wó mǒ? N wó Elyi?”

N wò be: “Àmyé dè Elyi yé.”

Bə k'è bwərh mò bə wò: “È nə wó òmyé n wó Yì nyì-zwennə mó?”

N wò be: “ǞǞ, è dè àmyé à wó Yì nyì-zwennə mó mye yé.”

²² Bə zǛ bə k'è bwərh mò bə wò: “Sə òmyé nə wó mǒ? Òmyé cìcì byili nába n gə wó lò ná-dwí yilə, mùnì ga né vò é byili byèbé bè twí nába mó ne.”

²³ N zǛ n wò be: “Àmyé wó mòbò Yì nyì-zwennə Ezəyi yà n zòm n yò mó. Ní yà n zòm n wò:

‘Cəl n'è bwəl gɔ-elǔ èpòlò wə, rə zhe:

Kwerhena Cinu sómá y á ce e yè cángá.’”

²⁴ Lyì bí byèbé bè y'à twí Zhã sǒ mó jàlà y'à wó

FarezhǛǛbá. ²⁵ Bə zǛ bə bwərh mò bə wò: “È nə gə dè òmyé n wó Kristə mó, n já n dè Elyi, e já è dè òmyé n wó Yì nyì-zwennə mó mye, byè yil n nə ná n pə lyì bí nǛ-shɔ?”

²⁶ Zhã wò be: “Àmyé n'á zə nǛ à pə ába nǛ-shɔ, sə lò màdù òwéné á wě, á j'á yàl n pər yé. ²⁷ Àmyé jèrè mɔ à bà, sə à yè yírh swí s'á lwərh n nəcìlè né nyínsí mye cìcì yé.”

²⁸ Rəmyé gakó wèrhé Betəni ní, ZhərdǛ bwí y èpákè, Zhã gə yà n ná n pə lyì bí nǛ-shɔ màgǛ mó.

Mòbòb ñ ná ñ vùr lū w yè-bəlwàálé mós

²⁹ È zè nəkəkólé yá, Zhã nc Yezu ñ bàn ñ sono, n zè n wò: "Nyĩnə Yi pyi-bwèlé y è n'è vùr lū w yè-bəlwàálé mós. ^{†30} Wó ñmyé yò à y'à zòm a byili bè lò la tà-kwā n bà, sə ñ du àmyé, bè ñ jèrè nè ñ ñwéné né mós. ³¹ E j'à y'à yəl ñ pár yé, sə àmyé tú à n'â pə nē-sho Esərayel lyi bí ni, mùni ga bæ lwar ñ párá."

³² Zhã ká n wò: "À nc Eshirhə náàcèné è shí dè ñdə ép-wéné ta, è n'è swé ñ yó. ³³ À y'à yəl ñ pár yé, sə Yi rí tēbé rə twí nì b'à zə nē a pə lyi bí nē-sho mós wò nè: 'Ñ b'â nə lò Eshirhə náàcèné shí dè è n'è swé ñ yó. Sá lwar bè wó ñmyé ñ mà n zə Eshirhə y n pə lyi bí nē-sho.' ³⁴ Sə à yírhə nc mc. Rəmyé ce, à n'â byili bè ñ wó Yi Byí zhən zhənà."

Andəre ñdə Shəmc ñdə lò dō jīrh Yezu kwā-lyi

³⁵ È zè nəkəkólé kádò, Zhã yà ñ ká ñ zhí gàà, ñmyé ñdə ñ kwā-lyi bəlyè. ³⁶ Ñ gə nc Yezu ñ ná ñ lyé, n wò: "Nyĩnə Yi pyi-bwèlé yá."

³⁷ Ñ kwā-lyi bí bəlyè y gá nyèè ñ gá zòm né mós, bæ zhír bæ tó Yezu ni.

³⁸ Yezu pyírhí n pwírí bè ñwéné ñ kwā né, n zè n wò be: "Bəkón á n'á pyà?"

Bə wò mò: "Rəbyi, yè ñ ná ñ zwè né?" (Rəbyi kùr wó: "Yó-cábal".)

³⁹ Ñ zè n wò be: "Bànà á lyé b'â m'â lwar à gá n'â zwè məgǎ." Bə tó mo bæ yí, bæ nə ñ gá nə ñ zwè má. È y'à wó yi-kár bəl wà, bæ j'a mē ñ sō dē ré rəmyé dədəné yá.

⁴⁰ Zhã kwā-lyi bí bəlyè y bè y'à nyèè ñ gá zòm né bæ zhír bæ tó Yezu ni mú, mədù y yà ñ wó Shəmc Pyeere da-byí Andəre. ⁴¹ Andəre jèrè n vò n nə Shəmc n wò mò: "Né nc Məshi." (Rə kùr wó: Kristə.)

⁴² N zə mc n vò Yezu sō. Yezu gə nc mc, n wò mò: "Ñ yíl Shəmc, ñ da yíl Zhã. Sə bè m'a byè mó bæ Kəfaase." (Kəfaase ñdə Pyeere ga kùr wó: "Nákulu".)

Shilipu ñdə Natanayəə jīrh Yezu kwā-lyi

⁴³ È zè nəkəkólé yá, Yezu zè n vò Gəlile tənà y wa, n nə Shilipu, n wò mò: "Bə tó à kùrə."

⁴⁴ Shilipu yà ñ wó cə w bè n'è byè bè Betəsayiidi mú lò, ñmyé ñdə Andəre ñdə Pyeere ga. ⁴⁵ Rəmyé kwā né, Shilipu vò n nə Natanayəə, n wò mò: "Né nc mòbòb Muiisi zòm ñ yò Yi nyé né sébé ré wé, Yi nyi-zwennə bé mye j'a zòm ñ yò bè sábab né wé mó. Nyí wó Nazarete lyi bal Zhozefu byí Yezu."

⁴⁶ Natanayəə zè n wò mò: "Kò-twə wǎ è b'a shí Nazarete?"

Shilipu wò mò: "Bà, ñ yírhə b'a na."

⁴⁷ Yezu gə nc Natanayəə ñ bàn ñ sō, n zè n zòm ñ yò, n wò: "Nyí Esərayel lò zhən zhənà. Yũyũ yè mə gùlí yé."

⁴⁸ Natanayəə zè n bwərh mò n wò: "Yè ñ nc à pár né?"

Yezu wò mc: "À nc mós épyílú w kùr wə, ñdə Shilipu gwě yə twí n byè mó yé."

† Gwě bè gá byili zòmà né jàlà kùr məgǎ mós. Bə byili pyi-bwèlé gá wó kcn ná-dwí yil gàà mós.

⁴⁹ Natanayəə zè n wò mò: "Yó-cábal, ñ wó Yi Byí, ñ jà ñ wó Esərayel pyǎ."

⁵⁰ Yezu wò mò: "Wó à gá wò b'â nc mós épyílú w kùr w mós è ce, ñ zwè nyí? Nyí ñ yírhə b'a nə ywé nánfwaalé dwā nə du kòbòb." ⁵¹ N zè n ká n wò mò: "Zhən zhənà, à n'â wəl ába: á b'â nə dē yi rí rə pul, Yi màlékabá n'è zè bè zhəl dē bè k'â swé Numbyíni Byí yó."

Yezu ce nē jīrh sē'

2 Shilipu ñdə Natanayəə gá jīrh Yezu kwā-lyi mú, è dwā nəlyè yùwə, kē-jú y'à ñwéné Gəlile tənà y cə òdù wé. Bə n'è byè cə w òmyé bè Kana. Yezu ná yà ñ zhəl gàà, ² sə bè y'à byè Yezu ñdə ñ kwā-lyi bí mye bæ bè kē-jú w címsí jàà wà.

³ Sə címsí sē' mós tú mə mwiri. Yezu ná zè n wò mò: "Bə sē' mós zhè."

⁴ Yezu wò mò: "Kē, è nə wó ñmyé ñ b'â byili ni? À yi gwě yə yí yé."

⁵ Ñ ná zè n wò kèlé y tuntunnə bé ne: "Kcn dèbé ñ gə wò bè wèrhéna, s'á wèrhé."

⁶ Nákulu nəbwándé təldù y'à zhí tē' gàà, Zhwifubá y'à n'è ce nē rə wé bæ m'è sàm bè jèsè ñdə bè lùl-e-pwírí y gá y'à n'è byili ní. Sə nəbwándé rəmyé òdù gakó y'à yú kòlú yírhə nəlyè ráá nətò. ⁷ Yezu wò kèlé y tuntunnə bé ne: "Tē' na nē á ce nəbwándé dèbé wé rə sú."

Bə tē' nē mós bæ ce né rə sú pyámm. ⁸ Yezu zè n wò be: "Tē' na èlāsē' á vò á pə mòbòb ñ ná ñ nyí címsí yò mó ne."

Bə tē' bæ vò e pǎ. ⁹ Ñ gá lálá nē mós mə jīrh sē' mós, ñ yà ñ yəl sē' mós məmyé mós gá shí məgǎ yé, sə kèlé y tuntunnə bé byèbé bæ tē' nē mós mós y'à yé sē' mós gá shí má, n zè n byè kē mós byal mós, ¹⁰ n wò mò: "Lò gakó ya n jèrè n pə sē' mós mòbòb mə nyé dē' dē' mós lyi bí ni. Bə gə nyò mò bæ súwá, n zè n pə be mòbòb mə bæ nyé dē' dē' mós. Ñmyé zè ñ cərh mòbòb mə nyé dē' dē' mós ñ cí kcn m'è yí èlāsē'?"

¹¹ Wó màmycə w òmyé ò yəl Yezu màmycə náyóó ñ wèrhé n mə n byili ñ gá wó lò ná-dwí yilə. Ñ tó òmyé denne n byili ñ zùwá. Wó Gəlile tənà y cə w bè n'è byè bæ Kana mós wé ñ wèrhé n né. Ñ kwā-lyi bí j'a zwè nyí bæ ñ wó Kristə mó.

¹² Rəmyé kwā né, ñmyé ñdə ñ ná ñdə ñ nyáná bé ñdə ñ kwā-lyi bí zhír bæ vò Kapernaom, bæ wèrhé dwā mangelé.

Yezu jì wò-yərnə bé Yi jì y kònó w wa
(Məco 21.12-13; Marke 11.15-17; Lwiki 19.45-46)

¹³ Zhwifubá címsí bæ n'è byè bæ Pake y mós gá tú e bwəlse, Yezu zè n vò Zhərazalem. ^{†14} N yí n nə lyi bæ zə nə-byərh ñdə pyiisi ñdə épwənsə bæ jē tē' Yi jì y kònó w wa, bæ n'è yè. N nə səbyi-lyərnə bəmye jē tē' bæ n'è lyár bæ səbyā. ¹⁵ N zè n kwè nyinsi n mə n wèrhé dānəshòrú, n jì bəmyé ñdə bæ pyiisi ñdə bæ nə-byesé gakó n ce pwè nè, n cìrh wé dé tēbé səbyi-lyərnə bé y'à n'è lyár səbyā bé rə yó mó ñdə səbyā bé ga n làà tē', ¹⁶ n zè n wò byèbé bæ y'à n'è yé épwənsé mó ne: "Zəna wé dé

†† Gwě bè gá byili zòmà né jàlà kùr məgǎ mós. Bə byili címsí gakó gə n'è jí ní gàà mós.

èta m'á á m'á du nyòndò. Á bàk'á zà à Da kèlé y á m'á wèrhé ya yé."

¹⁷ Ràmyé yó, n kwā-lyi bí zè bə lyirh kɔn dɛbɛ rə kɛ Yi zòmɛ ré sébé ré wé mó. Bà kɛ rə wé bə wò: "À só n kèlé y dɛ́ dɛ́ Cinu. È sóno w n'è jí ni ñdə myĩn ta."

¹⁸ Zhwifubá yó-ciná bé zè bə wò mò: "Wèrhé màmɔy n byili nába, m̀ni ná lwar bə n zhe sómá sá jí lyi bí."

¹⁹ Yezu wò be: "Wŭrnə Yi jí y kèbé, s'á yé b'á m'á k'a lù y dwā nətò wé a zhè."

²⁰ Zhwifubá yó-ciná bé wò mò: "Bə wèrhé byinə shə-èna ñdó nyəldù Yi jí y kèbé lù mú yó, ñmyé zè n wò bə n b'á k'a lù y n zhè dwā nətò wé?"

²¹ E já Yi jí y kèbé Yezu yà n ná n zòm è yò mó, w'ó n yala né yò n yà n ná n zòmá. ²² Sə n gá tú n ci n ká n bwiirh n du cùurì wé kwā né, n kwā-lyi bí zè bə k'a lyirh bə n yà n byili ràmyé. Bə j'a zwé kɔn dé tɛbɛ rə kɛ Yi zòmɛ ré sébé ré wé mó ñdó tɛbɛ Yezu yà n byili mú.

Yezu yé lò gako gá wó né

²³ Yezu gá yà n ñwéné Zhərazalem né Pake y címsí yi ní mú, lyi bí y'á nə mɔ n ná n wèrhé màmɔy aarhé. Ràmyé ce bə nánzhəzhə zù mù. ²⁴ Sə n gá yà n yé bə gako yé-shò mó ce, n yà n bə bə zhən zhe yé. ²⁵ N cici gá yà n yé kɔn dɛbɛ rə ñwéné numbyíni wu w wé mó ce, n yà n tá n pyà bə lò byili mu n dō gá wó né yé.

Yezu zhərh ñdó Nəkdɛm

3 Fəzəzhɛɛbá lò m̀dù yà n ñwéné n yil Nəkdɛm, e já n yà n ñwéné Zhwifubá yó-ciná bé g̀lù w wé. ² Dɛ́ r̀d̀d̀, n zè n bə Yezu sono ñdó cəcɛ, n wò mò: "Yó-cábal, lò tɛné n w'ó màmɔy aarhé tɛbɛ n ná n wèrhé mó n la wòrhó ñdó Yi gə tɛné ñdó rə-ná-cí yé. Ràmyé ce, ná yé bə w'ó Yi rə twí mú n bə n ná n byili nába rə zòmɛ ré."

³ Yezu zè n wò mò: "Zhən zhənà à n'á wəl mó: lò m̀b̀b̀ bə gə yə mó l̀l̀ dɛ́ l̀l̀ mó, n tá n la Yi pyèlè ré nɔ n nyí ñdó n yirhá yé."

⁴ Nəkdɛm zè n bwərh m̀ n wò: "Etər bə m'á tó né bə k'a kwərhe bə lù nánce y mye? N w'ó n mà n ká n zù n ná wé, n ná lù mù kádò?"

⁵ Yezu wò mò: "Zhən zhənà à n'á wəl mó: lò m̀b̀b̀ bə gə yə mó l̀l̀ nɛ́ ñdó Eshirhə náacɛné wé, n wər n m'á zù Yi tənə y wé yé. ⁶ Lò m̀b̀b̀ bə l̀l̀ numbyíni jal wé, n w'ó numbyíni jal kɔna. Lò m̀b̀b̀ bə l̀l̀ Eshirhə náacɛné wé, n w'ó Eshirhə kɔna. ⁷ Zòmɛ ré à zòm bə w'ó nyó s'á l̀l̀ dɛ́ l̀l̀ mó bə k'a jár mó yé. ⁸ Zho w n'ò ce ò la ò gá só má. N nyè ò dweme, n já n yəl ò gá shí má, n yəl ò gá la má mye yé. Kɔn m'á yə èta ñdó lò m̀b̀b̀ bə l̀l̀ Eshirhə y wé mó mye."

⁹ Nəkdɛm ká n bwərh m̀ n wò: "Etər ràmyé w'ó rə m'á tó né rə wèrhé?"

¹⁰ Yezu wò mò: "Ñmyé n ná n cèrhè Yi zòmɛ ré Es-ərayel lyi bí ni, n zè n yəl ràmyé? ¹¹ Zhən zhənà à n'á wəl mó: námyé n'è zòm kɔn dé dɛbɛ ná yé mó. W'ó tɛbɛ ná n ñdó ná yirhá mó ná r'è byili, e j'á t'á yál á zwé dɛbɛ ná r'è byili ába mó yé. ¹² Á gə n'á zòm kɔn dɛbɛ rə ñwéné ce yó mó yò, á zè á t'á zwé nyí. Sə à nə gə zòm

dɛbɛ rə ñwéné dɛ́ Arəzana w mó yò, etər á m'á tó né á zwé nyí? ¹³ È gə də Numbyíni Byí mú n shí Arəzana w n bə mó, lò dō gwé yə Arəzana w zhəl yé.

¹⁴ "Ñdə Muiyisi gá yà n zə kámɔ w n zwirhi dɔm mó gɔ-elū èpòlò w wé, n byábyélé mɔ d'w n n zhe dɛ́ né, w'ó nyó bə bə zhè Numbyíni Byí mye èta, ¹⁵ m̀ni ga lò m̀b̀b̀ gako n zù mù, sə nə nyú m̀ t'á la zhə."

¹⁶ Yi swéné lū w dɛ́ dɛ́ kɔn m'è yí rə twí rə byi-dùwə y ò wé, m̀ni ga lò m̀b̀b̀ gako n zù mù sə n bə ká jé yé, sə nə nyú m̀ t'á la zhə.

¹⁷ Yi yə rə Byí mú twí lū w wé bə n ká ò b̀rsi n pə w còrhò-tum yé. Rə twí mù m̀ni ga lū w lyi bí tó ñmyé dɛnne bə nə wərh. ¹⁸ Lò m̀b̀b̀ n zù mù, bə t'á la n b̀rsi k'ó bə p'ó còrhò-tum yé. Sə lò m̀b̀b̀ n yə m̀ zwì, n b̀rsi k'wá, n m'á nə còrhò-tum, n gá yə Yi Byi-dùwə y zwì mú yil. ¹⁹ Pwè dé tú lū w wə, sə lū w lyi bí só cə-byíni dí du pwè dé. W'ó ràmyé rə ce Yi k'ó bə b̀rsi, rə la bə còrhò-tum pɔ. ²⁰ Lò m̀b̀b̀ gako n ná n twí lwele, pwè w'ó n súsúlú. N yé bə, n gə du pwè dé ne, lyi bí m'á lwar n lwele ré. Ràmyé ce n bə shè pwè dé ne du yé. ²¹ Sə lò m̀b̀b̀ n ná n twí zhən wé, rə-ná-cí ná n dwi pwè dé ne, m̀ni ga lyi bí lwar pamparɛɛ bə w'ó Yi p̀b̀l̀ n ná n twí.

Zhã-Bətiisi byili bə Yezu du ñmyé

²² Ràmyé kwā né, Yezu ñdó n kwā-lyi bí zhír bə vò Zhide tənə y wa. Bə wèrhé dwā m̀ngelè gàà, sə n yà n ná n pɛ nɛ-sho lyi bí ni. ²³ Zhã mye yà n ná n pɛ nɛ-sho. Cə-byí èdù y'á ñwéné Səlyim sarh nɛ, bə n'è byè bə Enɔ. Nɛ́ y'á ñwéné gàà dɛ́ dɛ́. W'ó ràmyé è ce n yà n ná n pɛ nɛ-sho lyi bí byèbè bə y'á n'è twí n sono mó ne gàà. ²⁴ Ràmyé yi ní mú, ñdó bə y'á gwé yə Zhã byənə-jù w ce yé.

²⁵ Dɛ́ r̀d̀d̀, Zhã kwā-lyi bí jàlà ñdó Zhwifu m̀dù zè bə n'è mà nyə-pār ñdó dwā kɔn dɛbɛ lò m̀ m̄ sə n wèrhé, n m̄ n kwərhe n yò ñdó Yi mú shò-kwā né. ²⁶ Bə zè bə vò Zhã sono bə wò mò: "Yó-cábal, bal mó m̀b̀b̀ n yà n tó mó n ñwéné Zhərdɛ́ bwí y èpákè, n yà n zòm n yò ñdó nába mó, ñmye ná n pɛ nɛ-sho lyi bí ni èlāsɛ́, sə lyi bí gako n'è zhəl n sono."

²⁷ Zhã zè n wò be: "Lò wər n mà n nə kɔn ñdó è gə də Yi rə pɔ mɔ rɛ yé. ²⁸ Á cici yé b'á byili ába pamparɛɛ b'è də àmyé à w'ó Kristə mó yé. W'ó twí bə twí ni a tó n yé a bə. ²⁹ M̀b̀b̀ n jú kɛ mó mó, w'ó ñmyé n w'ó n byal mó, sə kɛ mó byal mó dɔwa mó w'ó zhí n zhí n dɔwa mó sarh nɛ, n ná n cili n zòmà né. Sə n gə nyèè n cəl, n wu nyè. Èta mye, tɛbɛ w'ó àmyé wu-nyò námpúm. ³⁰ W'ó ñmyé yil lé rə m̄ sə rə du, sə àmyé nyàn dé kwéné tɛ́."

³¹ M̀b̀b̀ n shí dɛ́ yi w n bə mó du lyi bí gako, sə m̀b̀b̀ n shí ce y shó w wé mó, w'ó ce y lò, n ná n zòm wé dé tɛbɛ rə ñwéné ce yó mó yò. M̀b̀b̀ n shí dɛ́ Arəzana w mó du bə gako. ³² N ná n byili kɔn dɛbɛ n n ñdó n yirhá ñdó tɛbɛ n nyèè ñdó n zhá mó, sə lò lò bə shè zhən dé n ná n byili mú zō yé. ³³ Sə lò m̀b̀b̀ n shènè n zwé zhən dé n ná n byili mú, n lwar pamparɛɛ bə Yi w'ó zhən cábal. ³⁴ Yi n'è ce m̀b̀b̀ rə twí mú sú ñdó rə Eshirhə yá. Ràmyé ce, zòmà né nyèbè n ná n zòm mó w'ó ràmyé nyənà. ³⁵ Da mó só n Byí mú, n kwè kɔn gako n

ce n' jǐ wà. ³⁶ Lò mòbòbó n' zù Byí mú, rə-ná-cí zhe nyũ mà t'â la zhǐ. Sə lò mòbòbó n' yè mò zwi, rə-ná-cí tá n' la nyũ mú zal yé. Yi lyim dí b'a mē n' yó wə.

Yezu zhərħ ñdá Samare lyi kē mǎdù

4 Yezu lwar bə Farezhǐbá nyèè bə n' né n' ne kwā-lyi n' pɛ bɛ nǐ-sho du Zhã. ² (È gə wó zhən wál yilə, Yezu cici yà n' tá n' pɛ nǐ-sho yé. Wó n' kwā-lyi bí bə y'á n'ê pɛ.) ³ Yezu zǐ n' zhǐr Zhidè tənà y wa, n' ká n' la Gəlile, ⁴ e jà Gəlile sómá y y'á n'ê tó Samare tənà y wa.

⁵ N' yí Samare cɔ òdù bə n'ê byè bə Səkaare. Cɔ w òmyé mó ŋwéné cɛ y Zhakɔbɛ yà n' pɔ n' byí Zhozefu ni mú yala ne. ⁶ Zhakɔbɛ zhilí y y'á ŋwéné gǎà.

Yezu gǎ zhəl zhəl n' lyèè, n' yí n' jǐ zhilí y nyí ni n' ná n' shirhá. È y'á wó nənýónó cəcəl. ⁷ Samare lyi kē mǎdù zǐ n' bə zhilí y yó, n' la nǐ tǎǎ. Yezu zǐ n' wò mò: "À n'á lwəl nǐ à la nyó."

⁸ (N' kwā-lyi bí y'á lyè bə wò cɔ w wa, bə la kùjú yǒ.)

⁹ Kē mó wò mò: "Etər ñmyé Zhwifu, n' zǐ n' ná n' lwəl nǐ ñmyé Samare lyi kē ne n' la nyó?"

(Zhwifubá ñdá Samare lyi bí y'á t'â ce dwā né yé. Wó rəmýé è ce kē mó wò èta.)

¹⁰ Yezu wò mò: "N' gə yà n' yé pené kē ná-dwí yil Yi n'ê yál rə pǐ, n' jà n' yé lò mó mòbòbó n' ná n' lwəl mó nǐ mó n' la nyó mó párá, wó ñmyé n' yà n' b'á lwəl mò nǐ, sə n' yà n' bə n' pǐ nǐ mòbòbó mà n'ê pɛ nyũ."

¹¹ Kē mó zǐ n' wò mò: "Yó-cəbal, n' bə kǐ-zwǎ zhe yé, zhilí y j'á lyimə. Yè n' b'á nə nǐ mó mà n'ê pɛ nyũ mú ní? ¹² Ná da Zhakɔbɛ n' pɔ nába zhilí y kèbɛ, n' cici nyò è nǐ. N' byá bɛ ñdá n' wvámá né mye nyò è nǐ. N' ná n' bül bə n' du mu nà?"

¹³ Yezu wò mò: "Lò mòbòbó gako n' nyò nǐ mó mòbòbó, nənýèlsè gwǐ la mó zal. ¹⁴ Sə lò mòbòbó n' nyò nǐ mó mòbòbó ñmyé la mó pɔ mó, nənýèlsè k'ê t'â la mó zal gaga yé. Nǐ mó mòbòbó à la mó pɔ mó b'a jǐrh nə-bülì è n'ê bül n' wé, sə nə-bülì y èmyé b'a ce n' zə nyũ mà t'â la zhǐ."

¹⁵ Kē mó zǐ n' wò mò: "Yó-cəbal, pǐ nǐ mó məmýé, mùnì ga nənýèlsè bə k'a k'e zə ne, a bə a tǐ nǐ nyò n' kádò yé."

¹⁶ Yezu wò mò: "Zhəl n' byè n' byal mó á bə nyò n'."

¹⁷ Kē mó wò mò: "À bə byal zhe yé."

Yezu wò mò: "N' zhe bwiri n' bə wò bə n' bə byal zhe yé. ¹⁸ N' jú byónə bənu, sə mòbòbó n' ŋwéné n' sò èlāsɛ' mó mye dà ñmyé byal yé. N' zòm zhənà."

¹⁹ Kē mó zǐ n' wò mò: "Yó-cəbal, à yé èlāsɛ' bə n' wó Yi nyi-zwennə. ²⁰ Né dabá y'á n'ê cèrhé Yi pyò w kòbó yó, sə ámyé Zhwifubá n'á wəl bə wó Zhərəzalem né bə mə sə bə cèrhé Yi ní."

²¹ Yezu wò mò: "Lwar bə dǐ ŋwéné rə bənà, è k'ê t'â la yál pyò w kòbó yó ráá Zhərəzalem né á mə s'á cèrhé Da mó né yé. ²² Ámyé Samare lyi bí n'á cèrhé mòbòbó á yəl n' párá, sə nəmýé Zhwifubá n'ê cèrhé mòbòbó ná yé n' párá, bə wó Zhwifubá denne Yi tó né rə byili bə rə m'a wárh numbyíná bɛ. ²³ Sə kɔn bwəlse, rə gaga mó yúwá, lyi byèbɛ bə n'ê cèrhé Da mó zhən zhən mó, b'a cèrhé mo bə wun wé ñdá Eshirhə náàcənɛ jàn, sə bə cèrhé mo ñdá Byí mú gǎ byili ní. Lwarna bə Da mó wó lyi bí byèbɛ bə n'ê cèrhé mo èta mó dwí rí n' ná n' yálá. ²⁴ Yi wó Es-

hirhə; byèbɛ bə n'ê cèrhé re mó mə sə bə cèrhé re bə wun wé ñdá Eshirhə náàcənɛ jàn, sə bə cèrhé re ñdá Byí mú gǎ byili ní."

²⁵ Kē mó wò mò: "À yé bə Məshi bənà. (Məshi kùr wó: Kristə.) N'nyé gə túwá, n' mà n' byili nába kɔn gako."

²⁶ Yezu wò mò: "Wó ñmyé mòbòbó à n'á zòm ñdá mó mó à wó Məshi mú."

²⁷ Rəmýé yó, Yezu kwā-lyi bí zǐ bə bə. Bə gə nɔ mɔ n' ná n' zòm ñdá kē mó, kɔn jàr bə, sə lò lò yə mà bwərħ bə wó byè n' ná n' yálá, ráá bəkɔn yil n' ná n' zòm ñdá kē mó yé.

²⁸ Rəmýé yó, kē mó zhǐr n' yǐ n' kòlò w ne, n' vò cɔ w wa, n' wò lyi bí ni: ²⁹ "Bənà á nyí lò n' byili ni kɔn dǐbɛ gako à wərħé. È gə è dà ñmyé n' wó Kristə mó?"

³⁰ Lyi bí shí cɔ w wa, bə du bə vò Yezu sono.

³¹ Rəmýé yi ní, n' kwā-lyi bí zǐ bə n'ê lwəl mò bə zhe: "Yó-cəbal, jí kùjú wá."

³² N' zǐ n' wò bɛ: "À zhe kùjú à n'á jí, ámyé yəl kùjú kǐ ná-dwí yil yé."

³³ N' kwā-lyi bí zǐ bə n'ê zòm ñdá dwā bə zhe: "Lò gə n' yə kùjú zə n' bə n' pǐ n' jí?"

³⁴ Yezu wò bɛ: "À kùjú w wó a wərħé mòbòbó n' twí n' ni mú pùbùlè, s'a twí tum dí tǐbɛ n' twí n' rə yil mó a bááse.

³⁵ Á cici t'á wəl bə nyò n' ñdá cənsè sənà ñdá jòró w yúwá? Sə ñmyé n'á wəl ába: kwěñə á nyí cesé. Sə jíjí rí byilə, rə yú jər. ³⁶ Jərnə mó la n' kwānde zǐ èlāsɛ'. N' mà n' pwə jíjí-byá bɛ n' ce bə nə nyũ mà t'â la zhǐ. Èta, twá-durnə mó ñdá jərnə mó ga b'a tó dwā bə nə wu-nyũ.

³⁷ Səswalá èdù ŋwéné è y'a wò: 'Mədù ya n' dù, n' dǒ bə n' jər.' Səswalá y èmyé wó zhənà. ³⁸ À twí ába, á vò á jər dǐbɛ á yə twí á nwènə rə yil mó. Lyi dwā twí bə nwènə, ámyé zǐ á tó bəmýé nòn w denne á na."

³⁹ Samare cɔ w òmyé lyi nánzhəzhǐ zù Yezu, kē mó gǎ byili zhən n' wò: "N' byili ni kɔn dǐbɛ gako à wərħé."

⁴⁰ Wó rəmýé è ce, bə gə tú Yezu sono, bə zǐ bə n'ê lwəl mò bə n' mē bə sono. N' shənɛ n' zǐ gǎà dwā nǎlyè.

⁴¹ Lyi dwā nánzhəzhǐ cili n' cici zòmà né, bəmýe zù mù. ⁴² Bə zǐ bə n'ê wəl kē mó ne: "È k'ê dà ñmyé zòmà né dúdú nə ce né zù mù yé. Ná cici cili n' zòmà né, sə ná lwar bə mòbòbó wó lū w Zwennə zhən zhənà."

Yezu wárh pyǐ kwā-lò mǎdù byí

⁴³ Dwā nǎlyè rəmýé kwā né, Yezu zhǐr gǎà n' vò Gəlile tənà y wa. ⁴⁴ N' cici yà n' byili bə Yi nyi-zwennə tá n' ne còrhó n' da-dǒ w yé. ⁴⁵ Gəlile lyi bí gə y'á zhəl Zhərəzalem Pake y címsí, bə nə kɔn dǐbɛ n' wərħé gǎà címsí yù w' mú ce, n' gə yú bə tənà y wa, bə zwé mo náàcənɛ.

⁴⁶ Rəmýé kwā né, n' ká n' vò Gəlile cɔ w bə n'ê byè bə Kana, n' gə yà n' ce nǐ mó jǐrh sɛ' mǎgǎ mó. Pyǐ kwā lyi-filò òdù y'á ŋwéné gǎà, ò byí bə jàn zhe Kapernaom né.

⁴⁷ Pyǐ kwā-lò mó gə nyèè bə Yezu shí Zhidè n' bə Gəlile, n' zǐ n' vò n' sono, n' lwəl mò bə n' bə n' wárh n' byí mú, nyí n' ná n' yál n' cì.

⁴⁸ Yezu zǐ n' wò mò: "Á yírhá gə yə màmýar ñdá zhən byilu tumə né ne, á t'á yál á zwé nyí yé!"

⁴⁹ Pyǐ kwā-lò mó wò mò: "Yó-cəbal, bə ñdá à bəsób-wèlé y gwǐ yə cì yé!"

⁵⁰ Yezu zǐ n' wò mò: "Zhəl jè. N' byí mú wárh."

Bal mɔ zwě Yezu zòmè ré, n zhĩr n la jè. ⁵¹ N gá zhĩr n la jè yi ní, n kèlé y tuntunnà bé dūr bə jəl mo sómá yó bə wò mò: "N byĩ mú wárh."

⁵² N zě n bwərh bə bə wò dō yi ní cìci n wárh?

Bə wò mò bə wò dəlànè yi-kár bəl wà. ⁵³ Da mɔ já n pwírí wò rəmyé yi ní cìci Yezu yà n wò mò bə n zhəl jè, bə nyĩ n byĩ mú wárh mɔ. Nmyě ñdá n kèlé y lyi bí gákó j'a zù Yezu.

⁵⁴ Wó màmyo w òmyé ò wó Yezu màmyar rəlyè nyǎ w n wèrhé Gəlile né, n mə n byili n gá wò lò ná-dwí yilə. È yəl n gá ká n shí Zhide n bə Gəlile mó yó.

Yezu wárh gwànà póló òdù nyĩ ni

5 Rəmyé kwā né, Zhwifubá címsi èdù y'à ŋwéné. Yezu zě n vò Zhərazəlem. ² Póló òdù y'à ŋwéné bwərə y kəbé bə n'è byè bə "Pyiisì bwərə" mó sətə. Bə y'à n'è byè póló w òmyé mɔ ñdá ebərə bə Bezata. Kwəərhə rənu y'à zhĩ ò sarh nɛ. ³ Nəbwànà nánzhəzhĩ y'à pyè kwəərhé wə. È y'à wó lyilyə, ñdá lyi byèbè bə n'è twi cá, ñdá gwənsè. [Bə n'è dē nē mɔ gə tú mə la dom. ⁴ Twər nánzhəzhĩ Yi máléka èdù y'à n'è swé póló w nē mɔ wé, è n'è dom mo, sə è gə tú è n'è dom nē mɔ yi ní, nəbwě mɔbɔ n jèrè n dō n zù mə wé, nmyě mɔ ya n wárh.]

⁵ Bal màdù yà n ŋwéné gəà, cími èdù y'à zhe mo kɔn yú byinə shə-ètò ñdá lyelɛ.

⁶ Yezu gá nɔ mɔ n pyè tǝ', n já n lwar bə cími y gá zhe mo èta mɔ dɛnɛ dǝ' dǝ', n zě n bwərh mò n wò: "N nə n yəl n nə bəsəzúlí?"

⁷ Nəbwě mɔ wò mò: "Yó-cəbal, nē mɔ gə tú mə n'è domə, à bə lò zhe n nə n sɛ nɛ a zwì póló w wé yé. À gə la zú gákó, ñdá lò dō jèrè nɛ n zù."

⁸ Yezu wò mò: "Zě dē n kwè n pyònò w n vò."

⁹ Bal mɔ já n wárh, n zě n kwè n pyònò w n nə n zhəlè. E j'a y'à wó shĩrhá dǝ yùwə. ¹⁰ Rəmyé ce Zhwifubá yó-cinə bé zě bə wò bal mɔ nɛ: "Zà wó shĩrhá dǝ, n bə mē sá zhĩ n pyònò w yé."

¹¹ Bal mɔ zě n wò bɛ: "Wó mɔbɔ n wárh nɛ mɔ n wò nɛ b'a kwè à pyònò w a vò."

¹² Bə zě bə bwərh mò bə wò: "Mš lò n wò bə n kwè n pyònò w n vò?"

¹³ Lyi bí y'à já gəà dǝ' dǝ', Yezu já n zhĩr n zù bə wé n lyé. Rəmyé ce mɔbɔ n wárh mɔ yə lwar lò ná-dwí yil n wárh mɔ yé.

¹⁴ Rəmyé kwā né, Yezu zhəl n nə mɔ Yi jì y kònɔ w wa, n wò mò: "Nyiwé, n wárh. Sə dǝ n cinə, n bəká ká wèrhé yə-bəlɔlɔ, m̀nì ga n ká n bə zwini nɛ rəmye k'è du tǝbé yé."

¹⁵ Bal mɔ zhĩr n vò n wò Zhwifubá yó-cinə bé nɛ, bə wó Yezu n wárh mɔ. ¹⁶ Bə zě bə n'è pyà Yezu bə la nònɔ, n gá twĩ tum dí rəmyé shĩrhá dǝ ré yù w mú yilə.

¹⁷ Rəmyé yó, Yezu wò bɛ: "À Da ná n twĩ twéé twéé, sə àmye n'á twĩ."

¹⁸ N gá wò èta, bə zě bə kwèrhə bə n'è pyà n gu, n gá wèrhé kɔn dèbé lò bə sómá zhe n wèrhé shĩrhá dǝ ré yù w mú; kɔn súlí mye, n gá byè Yi bə n Da, n mə n zə n cin n merhe Yi mú yilə.

Kɔn dèbé Yezu ná n wèrhé, wó dèbé n Da pɔ mɔ rə nyĩ mú

¹⁹ Yezu zě n ká n wò bɛ: "Zhən zhənà, à n'á wəl ába: Byĩ mú wàr n mà n wèrhé kɔn ñdá n səpwà jàn yé, sə wó kɔn dèbé n nɔ ñdá n Da mɔ ná n wèrhé mɔ, wó rəmyé nmye ná n wèrhé. ²⁰ Da mɔ só n Byĩ mú, n nə n byili mu kɔn dèbé gákó n nə n wèrhé mɔ, sə n mà n byili mu tum-fwàlè n wèrhé, nəmye k'è du nyèbé, sə nə m'a jàr ába. ²¹ Nðə Da mɔ gá nə n bwirhì byèbè bə cù mú n ká n pə bɛ nyũ ní, èta Byĩ mú mye ná n pɛ nyũ byèbé n nə n yəl n pə mɔ nɛ. ²² Da mɔ tá n bür lò màdù ga bürsì yé. N pɔ n ŋwònɔ w gákó Byĩ mú ni bə n bür lyi bí gákó bürsì, ²³ m̀nì bə gákó nyè Byĩ mú ñdə bə gá n'è nyàm Da mɔ nɛ. Lò mɔbɔ n tá n nyàm Byĩ mú, rə-ná-cí tá n nyàm Da mɔ n twĩ mù mú mye yé.

²⁴ "Zhən zhənà, à n'á wəl ába: lò mɔbɔ n nə n cili à zòmà né, n j'á zhì mɔbɔ n twĩ nì mú ni, n zhe nyũ mə t'á la zhĩ. N tá n la còrhò-tum nɔ yé. N tó cu wé n lyé n zù nyũ wé. ²⁵ Zhən zhənà, à n'á wəl ába: dǝ ŋwéné rə bəà, rə gaga mɔ yúwə, byèbé bə cù mú m'a nyèé Yi Byĩ mú cəl, sə byèbé bə la rɛ cilu mú b'a zə nyũ. ²⁶ Nðə Da mɔ gá nə n pɛ nyũ ní, èta n ce Byĩ mú mye ná n pɛ nyũ. ²⁷ N pɔ mɔ nyĩ bə n bür bürsì, n gá wó Numbyíni Byĩ yilə. ²⁸ Rəmyé bək'a jàr ába yé. Dǝ bəà, sə rəmyé yó, byèbé bə ŋwéné lú-bòlè wé mó b'a nyèè n cəl, ²⁹ sə bə m'a du pwé nɛ. Byèbé bə twĩ cènɛ mɔ m'a bwirhì bə zə nyũ mə t'á la zhĩ. Byèbé bə twĩ lwelɛ mɔ mye b'a bwirhì, bə nə còrhò-tum.

³⁰ "À wàr kaka à la wòrhó ñdá à səpwà jàn yé. À n'á ké bürsì ñdə à Da gá byili ni ní. À t'á pyà à səpwà pùbùlè wòrhó yé. Wó mɔbɔ n twĩ nì mú pùbùlè wòrhó à n'á pyà. Rəmyé ce, à bürsì wó cángá."

³¹ Yezu súlí n wò: "À gə n'á byili zhən à cìci shò-kwā né, à byilu mú bə kùr zhe yé. ³² Lò dō n nə n byili zhən à shò-kwā né, sə à yè bə zhən dé n nə n byili à shò-kwā né mɔ wó zhən cìci. ³³ Á twĩ bə vò Zhã sǝ, sə n byili zhən dé. ³⁴ Àmyé bə numbyíni zhən byilu tum zhe yé. À n'á wəl rəmyé gákó m̀nì ga á nə vwàrh.

³⁵ "Zhã yà n wó ñdə pàntémé ta bə juwə, è pwé dé yə. Á shənɛ á fùù námpólé ñdə wu-nyũ n pwé dé wə. ³⁶ Sə àmyé zhe zhən-kɔn rə du Zhã nyàn dé. Wó tumə né nyèbé à Da pɔ nɛ b'a twĩ, a zě à n'á twĩ nì mú, nə n'è byili bə wó à Da n twĩ nì. ³⁷ Nmyě n twĩ nì, sə wó n cìci n nə n byili zhən à shò-kwā né, sə á gwě yə n cəl lé nyèé gaga yé. Á gwě yə mɔ nɛ ñ'dá yírhá gaga yé. ³⁸ Á gá t'á zwé mɔbɔ Yi twĩ n bə mɔ nyĩ ni mú ce, á t'á cí rə zòmà né á wé yé. ³⁹ Á n'á kərmə Yi zòmè ré sébé ré náàcènɛ, á n'á bül b'a m'a nə nyũ mə t'á la zhĩ rə wé. Zhən mye, wó rəmyé rə n'è zòm à yò. ⁴⁰ Á j'á t'á yəl á bə à sǝ, m̀nì ga á nə nyũ mú yé.

⁴¹ "Numbyinə bé còrhó w t'á wèrhé nɛ kaka yé. ⁴² À yé á gá nyé né. À yé b'a bə Yi só yé. ⁴³ Àmyé tú à Da yil yilə, sə á yə nɛ zwé yé. Sə lò dō gə tú n səpwà yil yilə, á m'a zwé rə-ná-cí. ⁴⁴ Àmyé n'á pyà còrhó dwā sono, á zé á t'á pyà còrhó Yi rí rə bə dō zhe mó sono yé. Etər á m'á tó né á zwé nyĩ?"

⁴⁵ “Á bàk’á bù bà wó àmyé à m’a cí yò á yó w à Da yé né yé. Wó Muiiisi mú m̀b̀b̀ á zhí mú cìcì n mà n cí yò á yó wə. ⁴⁶ Á gə y’â zwē Muiiisi zòmà né, á y’â b’â zwē àmye nyənà né zhənà, bà wó àmyé yò n zòm n sáábá né wé. ⁴⁷ Sə á t’á zwē zòmà né nyèbé n kē mó yé. Etər á m’á tó né á zwē àmyé zòmà né?”

Yezu ce búúri rənu pù rə j̄rh nánzhəzh̄

(Məco 14.13-21; Marke 6.30-44; Lwiki 9.10-17)

6 Rəmyé kwā né, Yezu zh̄r n vò Gəlile mwé y bà n’ê byè bà Təberəyaade mú èpákè. ² Lyi bí gá y’á n’ê ne màmyaarhé tēbé n yà n né n wèrhé n mé n wárh nəb-wànà bé mó ce, bæ du nánzhəzh̄ bæ twélé mo. ³ Nmyé ñdá n kwā-lyi bí zē bæ jì pyò òdù yó, bæ jòm tē’ gàà. ⁴ E jà Zhwifubá címsí bà n’ê byè bà Pake mó y’á bwəlse.

⁵ N kwē n la nyū, n pwírí lyi nánzhəzh̄ bà bàn n sono, n zē n bwərh Shilipu n wò: “Yé ná b’â nə kùjú ní ná yè ná pə lyi bí byèbé gakó ne bæ jí?”

⁶ Yezu yà n ná n bwərh Shilipu èta, n la mə n lwar n wu. N cìcì jà n yà n yé n gá la né wòrhó.

⁷ Shilipu wò mò: “Bá ná gə kwè dwā zwā-àlyè tum wársə ná m’è yè kùjú mye, ò t’â la yú lò gakó nə nám-pólé mye cìcì yé.”

⁸ N kwā-lò dō n yíl Andəre, Shəmə Pyere da-byí, nmyé mó zē n wò: ⁹ “Bəsóbwélé èdù zə búúri rənu ñdá émòrh sàlyè è n̄wéné nyònò, sə rəmyé nə zhe lyi-zh̄ w kòb̀b̀ yàlà?”

¹⁰ Yezu zē n wò: “Cenə lyi bí gakó jòm tē’.” E jà gə y’á jà jà y èmyé wa. Lyi bí jòm tē’, sə bala bé dúdú y’á yú nunə m̀d̀rhè rənu. ¹¹ N zē n kwè búúri, n ce Yi nəbáná, n zə re n tə lyi bí byèbé bà y’á jè tē’ mó. N kwè émòsə mye n mə n tə be. Lò gakó nə n jí ñdə n gá ná n yál né.

¹² Bə gá jú bæ sú, n zē n wò n kwā-lyi bí ni: “Pwána yəywaalé rə dàl mú, m̀ǹni kaka bàk’á jé yé.”

¹³ Bə pwà búúri rənu y lyi bí jú mú yəywaalé rə dàl mú bæ sú círhni shí ñdá n̄lyè. ¹⁴ Lyi bí bəmyé gá n məmyə w kòb̀b̀ Yezu wèrhé mó, bæ zē bà n’ê wə̀l̀: “Bal mó m̀b̀b̀b̀ zhən ga wó Yi nyi-zwennə mó m̀b̀b̀b̀ bæ wò bæ n bàn lū w wé mó.” ¹⁵ Bə y’á n’ê yál bæ zə mə jàn bæ m’è yə pyò, sə Yezu gá lwar, n ká n jì pyò w yá-pèlè w n dúdú.

Yezu zhəl n̄yó

(Məco 14.22-33; Marke 6.45-52)

¹⁶ Də̀d̀éné yi gá yúwá, Yezu kwā-lyi bí shí pyò w yó bæ só tē’, bæ vò mwé y bù-cũ w yó, ¹⁷ bæ zù bú-bwəl rə̀d̀ù wé, bæ n’ê byerhe bà la Kapernaom. Ce y y’á yil ñdá Yezu yà n gwé yə̀ bæ sono twí yé. ¹⁸ Zho nánf̄l̀b̀ y’á zē ò n’ò ce. Mwé y n̄yó y’á n’ê zhízh̄ d̄é d̄é. ¹⁹ Bə gá zə bwəl lé bæ zh̄r bù-cũ w ni bæ vò né mó, kən y’á yú coló bənu, ráá bwə̀l̀d̀, bæ la nyū bæ pwírí Yezu n bwəlse bæ nyí ni, n ná n zhəl n̄yó mó yó. Ywé zē rə zhe be. ²⁰ Yezu zē n wò be: “Á bàk’á dùr ywé, bæ wó àmyé.”

²¹ Bə zē bà n’ê yál bæ kwè mò ñdá bú-bwəl lé, ñdá bæ j’á yí bù-cũ w yó, bæ gá y’á la m̀g̀g̀ mó.

Yezu wó búúri kòb̀b̀ ò n’ò pə nyū

²² È zē nək̀k̀lé yùwə, lyi-zh̄a bé bà y’á m̄é mwé y èpákè mó pwírí bà wó bú-bwəl rə̀d̀ù sásá rə̀ n̄wéné bù-cũ w ni. Bə y’á yé bà Yezu yà n yè n kwā-lyi bí ni tó n zù bú-bwəl lé wé yé; wó bæ dúdú bà y’á zh̄r. ²³ Rəmyé yi ní, ñdá lyi y’á zə bú-bwələ dwā bæ shí Təberəyaade bæ bà jàà y kēbé Cinu yà n kwè búúri w n ce Yi nəbáná, n pə be bæ d̄é mó nyí ni. ²⁴ Lyi-zh̄a bé gá pwírí Yezu ñdá n kwā-lyi bí ga y’á tènè gàà, bæ zù bú-bwələ né nəmyé wé, bæ vò Kapernaom, bæ n’ê pyà mò. ²⁵ Bə gá n mə mwé y èpákè, bæ bwərh mò bæ wò: “Yó-cəbal, dō n pú n yí nyònò?”

²⁶ Yezu wò be: “Zhən zhənà, à n’â wəl ába: wó á gá d̄m búúri w á sú mú yil á n’á pyà nè, sə è dè màmyaarhé á n mə kùr á nyè yé. ²⁷ Á bàk’á twí á m’á pyà kùjú w kòb̀b̀ ò n’ò cò mó yé. Twí n̄a á m’á pyà kùjú w kòb̀b̀ ò n̄wéné twéé gakó, o j’á n’ò pə nyū m̄é t’â la zh̄ mó. Numbyíni Byí m̄ə n pə w ába. Wó nmyé n Da mó n wó Yi mú cí, n p̄ n cìcì n̄wónó.”

²⁸ Bə zē bæ bwərh mò bæ wò: “Etər né b’â twí tumə né nyèbé Yi n’ê yál bæ ná twí mú ní?”

²⁹ Yezu wò be: “Tum dí tēbé Yi n’ê yál b’â twí mú wó á zù m̀b̀b̀b̀ rə̀ twí mú.”

³⁰ Rəmyé yó, lyi-zh̄a bé zē bæ bwərh Yezu bæ wò: “Məmyc k̄ n b’â wèrhé n byili n̄ba, né nə ñdá né yírhá, m̀ǹni né zwé nyí bæ n wó Kristə mó? Məmyc tum d̄é n b’â twí? ³¹ Né n̄mbala bé gá y’á n̄wéné gə-elū w wə, bæ y’á n’ê jí kùjú kòb̀b̀ bæ n’ê byè bæ m̄áne mó, † ñdə Yi zòmè ré sébé ré gá byili ní. Bə kē rə̀ wé bæ wò: ‘N pə be búúri kòb̀b̀ ò shí d̄é mó bæ d̄é.’”

³² Yezu wò be: “Zhən zhənà, à n’â wəl ába: è dè Muiiisi n pə ába búúri w kòb̀b̀ ò shí d̄é mó yé. Wó à Da n né n pə ába Arəzana búúri w páá kòb̀b̀ ò shí d̄é mó. ³³ Búúri w kòb̀b̀ Yi n’ê pə mó, wó m̀b̀b̀b̀ n shí Arəzana w n bæ n né n pə nyū lū w lyi bí ni mú.”

³⁴ Bə zē bæ wò: “Yó-cəbal, pə n̄ba búúri w òmyé mó twéé gakó.”

³⁵ Yezu zē n wò be: “Àmyé wó búúri kòb̀b̀ ò n’ò pə nyū. Lò m̀b̀b̀b̀ n tú à s̄, n̄rh t’â la mó zal gaga yé. Lò m̀b̀b̀b̀ n zù àmyé, n̄nyèlsè t’â la mó zal gaga yé. ³⁶ Sə à byili ába b’á n̄ ce, sə á t’á zwé nyí yé.

³⁷ “Byèbé à Da ná n pə n̄ mó gakó m’á bæ à sono, sə lò m̀b̀b̀b̀ n bàn à s̄, à t’â la mə círh a ce kwā né yé. ³⁸ Á shí Arəzana w a bæ m̀b̀b̀b̀ n twí n̄ mú p̀b̀l̀l̀ wòrhó yilə. Á yè twí à cìcì p̀b̀l̀l̀ wòrhó yil yé. ³⁹ M̀b̀b̀b̀ n twí n̄ mú tá n yál b’á yé byèbé n pə n̄ mó m̄èd̀ù ga n̄ jé yé. N ná n yál b’á bwirhì bì d̄é ré nánkweé ré yùwə. ⁴⁰ Á Da ná n yál bæ lyi bí byèbé gakó bæ n’ê nyí n Byí mú, bæ j’á zwé n zòmè ré mó, nə nyū m̄é t’â la zh̄, s’á bwirhì bì d̄é ré nánkweé ré yùwə.”

⁴¹ Rəmyé yó, Zhwifubá zē bà n’ê n̄wónw̄, n gá wò bæ nmyé wó búúri w kòb̀b̀ ò shí d̄é mó yilə, ⁴² bæ zhe: “M̀b̀b̀b̀ d̄ə Zhofefu byí Yezu nà? Ná yé n da ñdá n ná ga pára. Tətər yil n̄ nə ná n wəl bæ n shí Arəzana wa?”

† Gwé bà gá byili zòmà né jàlà kùr m̀g̀g̀ mó. Bə byili m̄áne gá y’á wó kən ná-dwí yil gàà mó.

⁴³ Yezu wò be: “Yěna á ηwójηwǒ mós ne. ⁴⁴ Lò lò wàr ñ twí à sono ñdó è gə dè à Da mós ñ twí ñi mú ñ ce n bə yé, sə àmyé à m’á bwirhì mù dē ré nánkweé ré yùwə. ⁴⁵ Bə kē Yi nyi-zwennə bé sáábá né wé bə: ‘Yi cici m’á cèrhè rə nyé né bə gako ne.’ Lò mòbó gako ñ né ñ cili à Da zòmà né, ñ jà ñ né ñ zwé ñ còrhò mó, ñ m’á bə à sono.

⁴⁶ “Rəmyé t’á yál rə wò bə lò yírhá nɔ à Da yé. Sə wó mòbó ñ shí Yi sono mó dúdú ñ nɔ Da mós. ⁴⁷ Zhèn zhənà, à n’á wəl ába: mòbó ñ zù ñi, ñ zhe nyũ mə t’á la zhǒ. ⁴⁸ Àmyé wó búru kòbó ò n’ò pe nyũ. ⁴⁹ Á nàmbala bé gá y’á ηwéné gə-elú w wə, bə y’á n’è dòm mǎne, sə bə cùwə. ⁵⁰ Sə búru w kòbó ò shí dē mós, lò mòbó ñ dòm, ñ tá ñ la cú yé. ⁵¹ Àmyé à wó búru w kòbó ò n’ò pe nyũ, ò shí Arəzana w mós. Lò mòbó ñ dòm búru w òmyé, ñ tá ñ la cú gaga yé. Búru w kòbó à la pɔ mós, wó à yala nàmá bé à n’á pe, mùni ga lū w lyi bí nə nyũ.”

⁵² Rəmyé yó, Zhwifubá zē bə n’è mà nyə-pār ñdó dwā, bə m’è bwərh dwā bə zhe: “Etər mòbó mà n tó né n ηwéné n pə ñ yala nàmá nəmyé ne né dǒ?”

⁵³ Yezu zē n wò be: “Zhèn zhənà, à n’á wəl ába: á gə yə Numbyíni Byí yala nàmá dòm, á gə yə ñ jal nywè, á t’á la nyũ zal yé. ⁵⁴ Lò mòbó ñ né ñ dòm àmyé yala nàmá, ñ jà ñ né ñ nywè à jal, ñ zhe nyũ mə t’á la zhǒ, sə à m’á bwirhì mú dē ré nánkweé ré yùwə. ⁵⁵ Àmyé yala nàmá bé wó kùjú zhèn zhənà, à jal mós wó kò-nyòòmà zhèn zhənà. ⁵⁶ Lò mòbó ñ né ñ dòm àmyé nàmá bé, ñ jà ñ né ñ nywè àmyé jal mós, ñ ηwéné à wé, àmye ηwéné ñ wé. ⁵⁷ À Da mós ñ twí ñi mú wó nányi, wó ñmyé ñ ce à ηwéné. Èta mye, lò mòbó ñ né ñ dòm àmyé yala nàmá bé, wó àmyé à ce ñ ηwéné. ⁵⁸ Nyína búru w kòbó ò shí Arəzana w mós. Ò dè ñdə kòbó á nàmbala bé dòm bə j’á cì mú ta yé. Lò mòbó ñ né ñ dòm búru w kòbó, ñ m’á yə né twéé gako yilə.”

⁵⁹ Wó Yezu gá yà ñ né ñ cèrhè kàrmós lyi bí ni Kaper-naom dwā-gulú jì y wé mó yi ní, ñ zòm zòmà né nəmyé.

Yezu zòmà né n’è pe nyũ mə t’á la zhǒ

⁶⁰ Rəmyé yó, Yezu kwā-lyi bí gá cili ñ zòmà né, bə nánzhəzhǒ zē bə wò: “Zòmà né nyèbé zum. Mǒ lò ñ wǒ ne ñ la zǒ?”

⁶¹ Yezu tó ñ wé n lwar bə bə n’è ηwójηwǒ rəmyé yilə. N zē n wò be: “Á wun zē rəmyé yilə? ⁶² Sə á gə tú á nɔ Numbyíni Byí ñ zē ñ la dē ñ gá yà ñ ηwéné mǎgǎ mós, á m’á k’á wò byè? ⁶³ Wó Eshirhə náàcèné è n’è pe nyũ, sə numbyíni yala né dúdú wàr kaka nə la wòrhó yé. Zòmà né à byili ába mó wó Eshirhə náàcèné zòmà, nə n’è pe nyũ, ⁶⁴ sə lyi jàlà ηwéné á wé bə t’á zwé nyí yé.”

Yezu yà ñ yé lyi bí byèbé bə t’á zwé nyí mú, ñdó lò mó mòbó ñ la mɔ myìnù n pə bə zə mós pár kùr-ju yi ní ga. Wó rəmyé è ce n zòm èta.

⁶⁵ N zē n ká n sulí n wò: “Wó rəmyé è ce, à y’á wò ába bə lò wàr ñ twí àmyé sǒ, ñdó è dè à Da ñ ce n bə yé.”

⁶⁶ Kɔn zhí dē ré rəmyé, Yezu kwā-lyi bí nánzhəzhǒ j’á pɔr ñ kwā né, bə k’è t’á tó mo yé. ⁶⁷ N zē n bwərh byèbé shí ñdó bəlye y n wò: “Sə àmyé, àmye n’á yál á pɔr à kwā né nà?”

⁶⁸ Shəmo Pyeere wò mɔ: “Cinu, mǒ sǒ né m’á wò né? Ñmyé ñ zhe nyũ mə t’á la zhǒ zòmà. ⁶⁹ Èlāsē né r’é zwé nyí, ná j’á yé mye bə ñmyé wó Yi lò, ñ shí Yi sǒ.”

⁷⁰ Yezu zē n wò be: “È dè àmyé à cír àmyé shí ñdó bə-lye y ga nà? E jà àmyé mədù wó shətána.”

⁷¹ Wó Shəmo byí Zhidə Esəkarəyɔte yò Yezu yà ñ né ñ zòmà. Wó ñmyé ñ yà ñ la mɔ myìnù, n jà ñ yà ñ wó Yezu kwā-lyi bí shí ñdó bəlye y mədù.

Yezu cèrhè kàrmò címsi jàà wà

7 Rəmyé kwā né, Yezu zē ñ né ñ byélé Gəlile tənà y ceme né. Zhwifubá yó-cinó bé gá y’á n’è pyà mò bə la gu mú ce, ñ yà ñ tá ñ yál n byélé Zhidə tənà y ceme né yé.

² E jà rəmyé yi ní ñdó Zhwifubá címsi shèbé bə n’è byé bə Kwəárhe címsi mú y’á bwəlse. ³ Yezu da-byā bé zē bə wò mò: “Zhír nyòndó ñ wò Zhidə, mùni ñ kwā-lyi bí mye yírhá nə tumə né nyèbé ñ né ñ wèrhé mós. ⁴ Lò gə ná ñ yál bə bə lwar ñ yò, ñ tá ñ shèè ñ wèrhé kɔn yé. Ñ gə ná ñ wèrhé tumə né nyèbé èta mós dwí rí, sá wèrhé rɛ ñ ce lyi bí gako yírhá nə mós.” ⁵ N da-byā bé mye cici y’á bə shè mɔ zú yé.

⁶ N zē n wò be: “À yi gwě yə yí yé, sə àmyé yi rí wó dē gako. ⁷ Lū w lyi bí wàr bə m’á jí zùurì ñd’ába yé, sə àmyé gá n’á byili bi pamparēē bə bə n’è twí kɔn dèbé rə bə mē mós ce, bə n’è jí zùurì ñdó ne. ⁸ Àmyé zhəlnə címsi jàà wà. È gə wó àmyé yilə, à t’á la yé, b’á yi gwě yə yí yé.” ⁹ N gá zòm ñdó be èta, n mē Gəlile né.

¹⁰ Sə ñ da-byā bé gá zhír bə wò címsi jàà wà, ñmye zē n tà-kwā n wò, sə wó shéé ñ shèè, ñ yə shèné bə nə mɔ yé.

¹¹ Zhwifubá yó-cinó bé y’á n’è pyà mò címsi wé, bə y’á zhe: “Yé ñ ηwéné?”

¹² Lyi nánzhəzhǒ y’á n’è mà nyə-pār ñ yó. Jàlà zhe bə ñ wó lyi-twə; jàlà zhe bə wó lyi bí ñ né ñ yúyũ. ¹³ Sə Zhwifubá yó-cinó bé ywé gá y’á zhe be mó ce, bə y’á t’á zòm bə ce dē yé.

¹⁴ Bə gá jú címsi sè dwā né b’e bwě dwā wa, Yezu zē n zhír n wò Yi jì y kòndó w wa, ñ né ñ cèrhè kàrmò lyi bí ni.

¹⁵ N kàrmós jàr Zhwifubá yó-cinó bé, bə zē bə zhe: “Etər mòbó tó né ñ yé Yi nyé né èta, ñ jà ñ yə nə cèrhè?”

¹⁶ Yezu zē n wò be: “Zòmà né à n’á byili mú dè àmyé nyəná yé. Wó mòbó ñ twí ñi mú nyəná. ¹⁷ Lò mòbó ñ né ñ yál ñ wèrhé Yi pùbùlè, ñ m’á lwar pamparēē ñdó zòmà né nyèbé à n’á byili mú gə wó Yi zòmà, ráá àmyé nyəná. ¹⁸ Lò mòbó ñ né ñ zòm ñ səpwà yò, rə-ná-cí né ñ pyà ñ cici còrhó. Sə mòbó ñ né ñ yál bə bə cèrhé mòbó ñ twí mù mú, rə-ná-cí wó zhən-cí, sə kɔn dèbé ñ né ñ byili mú gako wó zhənà. Kɔma dá-byí yə rə gulí yé. ¹⁹ È dè Muiiisi ñ byili ába Yi nyé né nà? E jà àmyé mədù ga tá ñ zwé ne yé. Byè yil á n’á yál á gu ni?”

²⁰ Lyi-zhā bé wò mò: “Nyí wó nəcílí namməlwélé è zhe mó. Mǒ lò ñ né ñ yál n gu mú?”

²¹ N wò be: “Á wèrhé mòmɔyò òdù, o pú o jàr á gako.

²² Muiiisi pɔ ába nyí bə, á gə lùl bal-byí, s’á gǒ yə. Sə è dè Muiiisi ñ ju rə kùr yé, wó á nàmbala bé bə ju rə

† Gwě bə gá byili zòmà né jàlà kùr mǎgǎ mós. Bə byili címsi gako gá n’è jí ní gàà mós.

kùrə. Á zë á n'á gòm á bàsóná bé shìrhá dë ré mye cìci yùwə. ²³ Á gə n'á gòm bàsóbwèlé shìrhá dë ré yùwə, wó m̀nì ga á bàk'á yě Muiiisi nyí rí ni yé; è nə wó bàkón yil á lyimə n'è yì àmyé, à gə wárh lò shìrhá dë ré yù w n nə n'á cìn námpúm mú yilə? ²⁴ Á bàk'á nyí lyi bí yésé á m'á búr yé. Á gə la búr, s'á bursí yə cángá."

²⁵ Zhərazalem lyi bí jàlà y'á zhe: "È dè n'ímyé bà y'á n'è pyà bà la gu mú nà? ²⁶ Nyí mu n'á zhí lyi bí yé né n'á n'á zòmà, sə bà t'á wəl bà kaka yé. Ná yó-cíná bé mye g'è zwě nyí bà wó n'ímyé n'á Kristə mó zhən ga? ²⁷ E jà n'á yé m̀bób gə shí m̀gǎ, sə Kristə mó gə túwá, lò lò tá n'á la lwar n'á gə shí má yé."

²⁸ Yezu jà n'á yà n'á n'á cèrhè kàrmò lyi bí ni Yi jì y kònó w wa. N zë n'á bya dë dë n wò: "Zhənà, á yé à párá, á j'á yé à gə shí má? E j'á dè à səpwà yil à tú yé, sə m̀bób n'á twí ni mú wó zhən-cí. Á yèl n'á pár yé, ²⁹ sə àmyé yé n'á párá, b'á shí n'á sono. Wó n'ímyé n'á twí ni."

³⁰ Bà y'á n'è pyà sə bə zə m̀. Sə n'á yì gə y'á gwě yə yí mú ce, lò lò yə n'wéné n zə n'á j'è n dwərh mò yé. ³¹ Lyi-zhã bé jàlà nánzhəzhǐ zù m̀, bə zë bà zhe: "Kristə mó gə túwá, n'á n'á wèrhé m̀m̀yaarhe nánzhəzhǐ rə dwi-ni tēbé bal m̀ m̀bób wèrhé m̀?"

³² Farezhëbá nyèè kòn dèbé lyi-zhã bé y'á n'è n'wúnwúní Yezu yó mó. Bàmyé ndá Yi jì y wí-zwálnə bé yé né cíná bé zë bə twí Yi jì y yilnə bé jàlà, bə bə zhəl bə zə m̀.

³³ Yezu wò lyi-zhã bé ne: "Á m'á yə né nd'ába námpólé gwě, s'á k'á wò m̀bób n'á twí ni mú sono. ³⁴ Á m'á zë á n'á pyà nè, sə á t'á la ne nɔ yé. Á yír à gə la m̀gǎ m̀ yé."

³⁵ Zhwifubá yó-cíná bé zë bà n'è zòm ndá dwã bà zhe: "Yé n'á la né, n'á m'á t'á la m̀ nɔ? È nə wó lyi bí byèbé bà dè Zhwifubá mó cemé né wé n'á la né, n'á wò n'á jòm Zhwifubá byèbé bà làà n'á wé mó sō n'á m̀ n'á cèrhè kàrmò n'á lyi bí ni? ³⁶ N'á wò bà n'á m'á zë n'á r'á pyà m̀, sə n'á t'á la m̀ nɔ yé, n'á jà n'á wò bà n'á yír n'á gə la m̀gǎ m̀ yé. Rəmyé kùr wó byè?"

Yezu bwəl Eshirhə náàcèné nyí byèbé bà zù mù mú ni

³⁷ Címsí dë ré nánkwéé ré, wó rəmyé rə yàl dë ré nán-fìlò wá. Yezu zë n'á zhì lyi bí gako yé né, n'á bya dë dë n wò: "Lò m̀bób n'á nyèlsè zhe mó, sə bà à sono n'á zwě n'á n'á nyò. ³⁸ Lò m̀bób n'á zù àmyé, n'á m̀bób m̀ n'á pɛ nyũ b'á n'á dūr n'á wé ndə bwí n'á ta. Wó èta bà k'á Yi zòmè ré sébé ré wé né."

³⁹ Wó Eshirhə náàcèné y n'á yà n'á la byèbé bà zù mù mú ni pɔ mó yò n'á yà n'á n'á zòmà. Sə n'á gə yà n'á gwě yə n'á zúwá y n'á Da sono mó ce, n'á yà n'á gwě yə bɛ y pɛ yé.

Lyì-zhã bé pɔr dwã ne Yezu shò-kwã né

⁴⁰ Rəmyé yó, lyi jàlà zhì lyi-zhã bé wé, bə nyèè Yezu zòmà né n'ámyé, bə zë bà zhe: "Bal m̀ m̀bób wó Yi nyi-zwennə mó m̀bób n'á y'á n'á dë m̀ zhənà."

⁴¹ Jàlà zhe bà wó Kristə mó. Bà jàlà mye y'á zhe: "Wó Gəlile tənà y wé Kristə mó la né shú nà? ⁴² Yi zòmè ré sébé ré byili bà Kristə mó wó Dəvyidi dwí rí wé n'á la né shú, e jà wó Bətəlayem né, Dəvyidi da-dō wə."

⁴³ Lyi-zhã bé ji kùr bə pɔr dwã ne Yezu shò-kwã né.

⁴⁴ Jàlà y'á n'è yál bə zə m̀, sə lò lò yə kwéné n zə m̀ yé.

⁴⁵ Yi jì y yilnə bé k'á kwě bə bə wí-zwálnə bé yé né cíná bé ndá Farezhëbá sono. Bə zë bə bwərh bə bə wò: "Byè yil á yə m̀ zal á m'á bà?"

⁴⁶ Bə lyár bə wò: "N'á gwě yə lò ne n'á n'á zòm ndə bal m̀ m̀bób ta gaga yé."

⁴⁷ Farezhëbá zë bə wò: "Ámye shèné n'á yúyũ ába nà?"

⁴⁸ Lò m̀dù mye cìci tənə né yó-cíná bé, ráá Farezhëbá wé n'á zù mù yé. ⁴⁹ Lyi-zhã bé byèbé yò zhili; bə yəl Muiiisi nyé né yé."

⁵⁰ Nəkdem m̀ m̀bób n'á yà n'á tú Yezu sō ndá cəcɛ y m̀ mye yà n'á tó be n'á n'wéné gəà. N'ámyé zë n'á bwərh bə n'á wò:

⁵¹ "N'á nyí rí gə n'è byili ní mú, n'á wó n'á k'á lò bursí, ndá n'á yə j'èrè n'á cili n'á zòmà né, n'á lwar kòn ná-yil n'á wèrhé?"

⁵² Bə wò m̀: "N'ámye shí Gəlile nà? Pyà Yi zòmè ré sébé ré wé n'á nyi, n'á b'á pwírí Yi nyi-zwennə m̀dù ga yə Gəlile shí yé."

[⁵³ Rəmyé kwã né, lò gako ká n'á wò jè.]

Bà zə k'á m̀dù ndá n'á n'á fwəl bə m'ə bà Yezu sō

8 Yezu zë n'á zhír n'á wò pyò w'á bə n'è byè bà Olyivyár pyò mó yó. ² N'á ká n'á d'ílí n'á k'á k'á shāā shāā n'á bə Yi jì y kònó w wa. Lyi bí gako bə n'á sono. N'á zë n'á jòm t'á n'á n'á cèrhè bə kàrmò.

³ Rəmyé yó, Muiiisi nyé né byilnə bé ndá Farezhëbá zə k'á m̀dù bà y'á zə fwəl jàà wà, bə m'ə bà Yezu sono, bə ce n'á zhì lyi bí cəcəl wə. ⁴ Bə zë bə wò Yezu ni: "Yó-cəbal, bə zə k'á m̀ m̀bób ndá n'á n'á fwəl. ⁵ E jà Muiiisi pɔ n'ába nyí n'á nyé né sébé ré wé, bə n'á dul kana bé byèbé bàmyé èta mó ndá n'á kulə n'á gu. Wó bàkón n'ámyé né n'á b'á rəmyé yilə?"

⁶ Bà y'á n'è bwərh mò èta bà la m'ə zhè mò, m̀nì ga bə n'wéné bə cí yò n'á yó wə.

Yezu zë n'á kó t'á, n'á n'á j'əf'ílé n'á má n'á k'á shó w wə. ⁷ Bà gə y'á gwě zhì bà n'è bwərh mò mó ce, n'á zë n'á kwě dë n'á wò be: "Lò m̀bób n'á n'wéné àmyé wé n'á gwě yə yə-bəlìlò wèrhé gaga, sə rə-ná-cí j'èrè n'á zə n'á kulə n'á dul k'á m̀."

⁸ N'á zë n'á ká n'á kó t'á n'á n'á j'əf'ílé n'á má n'á k'á shó w wə.

⁹ Bà gə nyèè rəmyé, bə zë bà n'è zhír m̀dù m̀dù; n'áncəsé j'èrè sə tó yé, bə y'á Yezu dúdú ndá k'á m̀ n'á zhí n'á jàà y wa. ¹⁰ Yezu zë n'á kwě dë n'á bwərh mò n'á wò: "K'á, y'á byèbé bà zə m̀ bə bə m̀ n'á n'wéné? M̀dù ga yə n'wéné n'á cí d'óó n'á yó wə?"

¹¹ K'á m̀ wò m̀: "Yó-cəbal, m̀dù ga yə n'wéné n'á cí d'óó à yó yé."

Yezu wò m̀: "Ámye t'á la d'óó n'á yó w'á yé. Zhəl, sə n'á b'á k'á k'á bwérhé n'á wèrhé yə-bəlìlò yé.]"

Wó Yezu n'á wó lū w pwè

¹² Yezu ká n'á zòm ndá lyi bi n'á wò: "Wó àmyé à wó lū w pwè. Lò m̀bób n'á n'á tó à kùrə, n'á tá n'á la cə-byín wé zhəl gaga yé, sə n'á m'á n'á pwè dèbé rə n'á pɛ nyũ m̀ t'á la zhǐ."

¹³ Farezhëbá zë bæ wò mò: “N ná ñ byili zhèn ñ cìcì shò-kwã né, sà kòn dé tèbé ñ ná ñ byili mú bæ kùr zhe yé.”

¹⁴ Yezu wò be: “Bá à gə n'â byili zhèn à cìcì shò-kwã né mye, s'á lwar bà kòn dèbé à n'â byili mú wó zhènà, b'â yè à gé shí má, a j'â yè à gé la má. Sə ámyé yèl à gé shí má, á j'â yèl à gé la má mye yé. ¹⁵ Á n'â kè lyì bí bürsí ñdá numbyínə surhə, sə àmyé t'â kè lò lò bürsí yé. ¹⁶ Á gə n'â kè bürsí mye, à n'â kè se ñdá zhènà, b'è dè à dúdú à n'â kè se yé. Á Da m'á ní twí ñì mú ñwéné ñdá ne. ¹⁷ Bè kè á nyó né sébé ré wé bæ wò: ‘Lyì bəlyè gə n'ê byili zòmè ràdù kòn shò-kwã né, sá nyí kòn dé tèbé bæ n'ê byili mú zhe kùrə.’ ¹⁸ Ámyé n'â byili zhèn à cìcì shò-kwã né. Á Da m'á ní twí ñì mú mye ná ñ byili zhèn à shò-kwã né.”

¹⁹ Farezhëbá zë bæ bwərh mò bæ wò: “N Da ñwéné yè?”

Yezu wò be: “Á yèl àmyé párá s'e b'e zòm à Da zòmà yé. Á gə y'â yè àmyé párá, á y'â b'â lwar à Da mye párá.”

²⁰ Yezu zòm zòmà né nəmyé ñdá ní yà ní jě Yì jì y kònó w wa, bæ gé n'ê lwé Yì jì y pansé màgǎ m'á səta, ní ná ní cèrhè kàrmò lyì bí ní. Sə ní yì gá y'á gwě yè yí mú ce, lò lò yè ñwéné n zə mɔ yé.

Yezu byili bè ní ká ní la ní Da sǒ

²¹ Yezu ká n wò lyì bí ní: “Á n'â zhìré. Á m'â tà-kwã á n'á pyà nè, sə á m'â mē á yè-bəlwáálé wé á cì. Á yír à gé la màgǎ m'á yé.”

²² Zhwifubá yó-cíná bé zë bæ n'ê zòm ñdá dwã bæ zhe: “Ní gé wò bæ ná yír ní gé la màgǎ m'á, e zë wó ní cìn ní la gu náá etəra?”

²³ N zë n wò be: “Ámyé wó ce yó lyì, sə àmyé wó dǎ yì yì à shí ní a bà. Ámyé wó lū w kòbó lyì, sə àmyé dè lū w kòbó lò yé. ²⁴ Wó rəmyé è ce à wò ába b'â m'â mē á yè-bəlwáálé wé á cì. Á gə t'á zwě nyí b'â wó m'á wó mú, á m'â mē rə wé á cì.”

²⁵ Bə zë bæ bwərh mò bæ wò: “Nmyé wó m'á?”

Yezu wò be: “Á wó m'á wó mú à n'â byili ába kùr-ju yì ní ga b'â wó mú. ²⁶ Wé nánzhəzhə ñwéné à n'â yál a byili á shò-kwã né, a m'á ká á bürsí, sə m'á wó ní twí ñì mú wó zhèn-cí. Wó kòn dé tèbé ní byili ní mú dúdú à n'â bwəl à byili lū w lyì bí ní.”

²⁷ Sə Zhwifubá y'á yèl bæ Yezu wó ní Da yò ní ná ní zòm yé. ²⁸ N zë n wò be: “Á gə tú á zhě Numbyíni Byí á co dǎ, rəmyé yó, á m'á lwar b'â wó m'á wó mú, sə à t'á wèrhé kaka à səpwà nè yé. Wó kòn dé tèbé à Da byili ní mú dúdú à n'â byili. ²⁹ M'á wó ní twí ñì mú yè nè yé à dúdú yé. N ñwéné ñdá ne, bæ wó dèbé rə wó ní bülè mó à n'â wèrhé twéé gako.”

³⁰ Yezu gá zòm zòmà né nəmyé m'á yì ní, lyì nánzhəzhə zù mù.

Lò gə zwě Yezu zòmà né, ñ ká ñ dè yóm yé

³¹ N zë n wò Zhwifubá byèbé bæ zù mù mú ní: “Á gə zwě à zòmà né á c'í á wé, á m'â yè à kwã-lyì zhèn zhènà. ³² Á m'â lwar zhèn dé gé wó né, sə zhèn dé m'á ce á c'íní á c'ínə.”

³³ Bə zë bæ wò mò: “Nəmyé wó Abərahám nəmé. Ná yè lò lò yómá yál gaga yé. È nə wó byè yil ñ ná ñ wəl bæ ná m'á c'íní ná c'ínə?”

³⁴ Yezu wò be: “Zhèn zhènà, à n'â wəl ába: lò m'á wó gako ní né ní wèrhé yè-bəlólól, ní wó yè-bəlólól w yə-bal.

³⁵ Bə t'â yé yə-bal ne ní jòm kélé w twéé twéé yé, sə kélé y byí né ní jòm è wé twéé twéé. ³⁶ Rəmyé ce, á gə tó Byí mú denne á c'í á c'ínə, á m'â yè lyì byèbé bæ c'í bæ c'ín zhèn zhènà. ³⁷ Á yé b'â wó Abərahám nəmé, sə á bæ shè à zòmà né zō yé. Wó rəmyé è ce á n'á yál á gu ní. ³⁸ Kòn dé tèbé à n'á Da sǒ mó, wó rəmyé à n'â zòmà, sə ámyé wó kòn dé tèbé á da cèrhè ába mó, wó rəmyé á n'á wèrhé.”

³⁹ Bə zë bæ wò mò: “Wó Abərahám ní wó nəmyé da.”

Yezu wò be: “Á gə y'â wó Abərahám byâ zhèn ga, á y'â m'á twí ñdə ní ta. ⁴⁰ Sə èlāsé' à byili ába zhèn dé Yì c'í ní mú, e jà ñdá rəmyé ga, á n'á yál á gu ní. Abərahám yè rəmyé m'á wèrhé yé. ⁴¹ Sə ámyé, wó á da tuntwèè né c'íní á n'á twí.”

Bə zë bæ wò mò: “Ná dè ébwá-byâ yé. Yì dúdú rə wó ná Da.”

⁴² Yezu zë n wò be: “Yì gə y'á wó á Da zhèn zhènà, á y'á m'á swéné ne, bæ wó Yì sǒ à shí ní a bà. Wó rəmyé rə twí ñì, sə à yè twí ñdá à səpwà pùbùlè yé. ⁴³ Wó á gé wàr à zòmà né á n'á zwě á c'í á wé mó è ce, á bæ tèbé à n'â byili ába mó kùr nyé yé.

⁴⁴ “Wó Shətana è wó á da. Á zè á n'á yál á wèrhé á da m'á pùbùlè. È wó lyì-gurnə kùr-ju yì ní ga. È gé dè zhèn cébal m'á ce, è yè zhèn wé zhì gaga yé. Èmyé è wó kòmde da. Rəmyé ce, è gə n'ê gòm è koma bé, wó tèbé rə m'á ñdá y m'á è n'ê zòmà, ⁴⁵ sə àmyé wó zhèn à n'â zòmà. Wó rəmyé yil á t'á zwě à zòmà né yé. ⁴⁶ Ámyé wé mó, wó m'á ní mà n byili b'â dówá? Sə è gə wó zhèn à n'â zòmà, è nə wó byè yil á t'á zwě à zòmà né? ⁴⁷ Lò m'á wó Yì lò, rə-ná-cí ná ní c'íní Yì zòmà né. Wó ámyé gé dè Yì lyì mú è ce á t'á c'íní yé.”

Yezu ñwéné ñdá bæ gwě yè Abərahám lùl yé

⁴⁸ Zhwifubá zë bæ wò mò: “Ná bæ bwìrì zhe ná m'á wò bæ ñ wó Samarè lò, nəc'ílí námmləwélé zhe mó?”

⁴⁹ Yezu zë n wò be: “Nəc'ílí námmləwélé bæ ne zhe yé. Wó à Da à n'â cèrhé, sə ámyé n'á fulsi ní. ⁵⁰ Á t'â pyà bæ bæ cèrhé ne yé, sə lò màdù ñwéné, wó nmyé ní ná ní pyà sə bæ pǎ còrhó, n jà ní ná ní kè bürsí. ⁵¹ Zhèn zhènà à n'â wəl ába: lò m'á wó ñ ná ñ zwě à zòmà né, ñ tá ñ la cú gaga yé.”

⁵² Zhwifubá zë bæ wò mò: “Èlāsé' myé, ná yé pamparǎé bæ nəc'ílí námmləwélé zhe mó. Abərahám cùwə, Yì nyi-zwennə bé mye cì, nmyé zë ñ zhe bæ lò m'á wó ní ná ní zwě ñ zòmà né, rə-ná-cí tá ní la cú gaga yé! ⁵³ Ná da Abərahám cùwə, ní zë ñ ná ñ bül bæ nmyé du mu? Yì nyi-zwennə bé mye cùwə, nmyé zë ñ ná ñ kwè ñ c'ín ñdə m'á ta?”

⁵⁴ Yezu wò be: “Á c'íní gə y'á n'â cèrhé à c'ínə, à còrhó w y'á bæ kùr zhe yé. Sə m'á wó ní ná ní cèrhé ne mó wó à Da. Wó nmyé á n'á wəl bæ ní wó á Yì, ⁵⁵ e j'â yèl ní párá yé. Ámyé yé ní párá. Á gə y'á wò b'â yèl ní párá, à y'á b'á gǒ koma ñdə á ta. Sə à yé ní párá; à n'â zwě ní zòmà né. ⁵⁶ Á

da Abərahām yà n nà n fùù òdó wu-nyǒ, n gá yà n nà n bùl bà n yírhá b'a nà à twírí dĕ ré mǒ yilə. Zhənà, n nɔ rɛ, sǎ n wu yàl nyèn."

⁵⁷ Zhwifubá zĕ bə wò mò: "Nmyé gwě yə byinə shí-ènu mye cìcì yí, n jà n wò bà n nɔ Abərahām?"

⁵⁸ Yezu zĕ n wò bɛ: "Zhən zhənà, à n'á wəl ába: àmyé ŋwéné òdó bà gwě yə Abərahām lùl yé."

⁵⁹ Rəmyé yó, bə pwà nákulə bà la m'e dul mo. N zĕ n tò lyi-zhā bé wé n shèè n du Yi jì y kònó w wa.

Yezu púr lyilyǒ òdù yírhá

9 Dĕ ràdù, Yezu yà n nà n lyĕ. N nə bal mədù, n ná lùl mò lyilyǒ. ² N kwā-lyi bí zĕ bə bwərh mò bə wò: "Yó-cábal, byè yil bal mǒ mǒbǒ ná lùl mò lyilyǒ? Wó n cìcì n wèrhé yə-bəlwàáɛ, ráá n lùlnə bé bà wèrhé yə-bəlwàáɛ, wó rəmyé è ce n ná lù mù lyilyǒ?"

³ Yezu wò bɛ: "È dè nmyé ráá n lùlnə bé bà wèrhé yə-bəlwàáɛ yé, sǎ wó mùnì ga Yi tumə né tò nmyé dennə nə du lyi yírhá na. ⁴ Wó nyǒ òdó nába bà ná twí mǒbǒ n twí nì mú tumə né òdó yi rí gwě yə zwi yé. Cɛ y la yùù, sǎ è gə tú è yìl è zhè, lò ké n wàr n twí yé. ⁵ À gə gwě ŋwéné lū w wé mǒ, wó àmyé à wó ò pwě."

⁶ N gá zòm èta n zhè, n pùrh n tətàr tĕ, n mə n dú bo, n fón n mə n tútù bal mǒ yírhá né, ⁷ n zĕ n wò mò: "Zhəl n pùl n yé y Silowe póló w wə." (Silowe kùr wó "Mǒbǒ bà twí".)

N zhír n vò n pùl n yé yá. Sǎ n gá kwě n bànà, n yírhá né j'a púr.

⁸ N jə-dwā bé òdó byèbé gako bà y'a n'è nɛ mɔ shāā ga n wó lwəlè mǒ gə nɔ mɔ, bə zĕ bə wò: "È dè mǒbǒ n yà n jĕ tĕ n nà n lwəl mǒ?"

⁹ Jàlà zhe bà wó nmyé, jàlà zhe bà, ʒʒ, bà wó n nyerhdō, sǎ n cìcì yà n zhe: "Wó àmyé cìcì."

¹⁰ Bə zĕ bə bwərh mò bə wò: "Etər n yírhá né tò né nə púr?"

¹¹ N wò bɛ: "Bal mǒ mǒbǒ bà n'è byè bà Yezu mú n wèrhé bo n tútù à yírhá né, n zĕ n wò b'a zhəl póló w bà n'è byè bà Silowe mǒ wé a pùl à yé yá. A zhír a vò a pùl à yé y à yírhá né j'a púr."

¹² Bə bwərh mò bə wò: "N ŋwéné yè?"

N wò bɛ: "À yàl yé."

¹³ Bə zə mɔ bə vò Farezhĕĕbá sono. ¹⁴ E jà Yezu gá yà n wèrhé bo w n mə n púr bal mǒ yírhá né mǒ y'a wó shírhá dĕ yùwə. ¹⁵ Farezhĕĕbá mye k'e bwərh mò bə wó etər n yírhá né tò né nə púr?

N wò bɛ: "N dĕ bo à yírhá né nɛ, a zĕ a vò a pùl à yé y à yírhá né j'a púr."

¹⁶ Farezhĕĕbá jàlà zĕ bə wò: "Bal mǒ mǒbǒ dà Yi lò yé. N tá n zwě shírhá dĕ ré nyá né yé."

Bə dwā mye y'a zhe: "Etər lò mǒbǒ n tá n zwě Yi nyá né m'a tò né e wèrhé mǎmyaarihé tĕbé èta mǒ?"

Bə jì kùr bə pɔr dwā nɛ. ¹⁷ Bə k'e bwərh bal mǒ n yà n wó lyilyǒ w mǒ bə wò: "È gə wó nmyé yilə, n nà n bùl bà byé bal mǒ mǒbǒ n púr n yírhá né mǒ yilə?"

N zĕ n wò bɛ: "N wó Yi nyi-zwennə."

¹⁸ Sə Zhwifubá yó-cinā bé y'a t'ā yāl bə zwě nyí bà bal mǒ yírhá né y'a bĕ nɛ, wó púr nə k'a púr zhən ga yé.

Rəmyé ce, bə byĕ n da òdó n ná, ¹⁹ bə bwərh bə bə wò:

"Mǒbǒ wó á byí mú á wò b'a lùl mò lyilyǒ mǒ? Etər n tò né n yírhá né b'e púr?"

²⁰ Bə wò: "Ná yĕ bà mǒbǒ wó nāmyĕ byí, nà lùl mò lyilyǒ. ²¹ Sǎ è gə wó n yírhá né gá tò né nə púr, òdó lò mǒ mǒbǒ n púr nɛ mǒ, nà yàl rəmyé yé. Bwərhə mo. N dà bəšǒbwélé yé, n mà n lyár n cìcì nì."

²² N da òdó n ná y'a n'è dūr Zhwifubá yó-cinā bé ywĕ. Wó rəmyé è ce bə zòm èta. Zhwifubá yó-cinā bé y'a jĕrè bə zòm òdó dwā bə cí, bà lò mǒbǒ n shĕnɛ n wò bà Yezu wó Kristə mǒ, sǎ bə cərh mò, n bəká n ká n bà dwā-gùlú jì y wĕ yé. ²³ Wó rəmyé è ce n da òdó n ná wò bà n dè bəšǒbwélé yé, bə bə bwərh mo.

²⁴ Bə k'e byĕ bal mǒ, bə wò mò: "Byili nába zhən pam-parĕĕ Yi yé né, bà nāmyĕ yĕ bà bal mǒ mǒbǒ tá n zwĕ Yi nyé né yé."

²⁵ N zĕ n wò bɛ: "N gə wó lò mǒbǒ n tá n zwĕ Yi nyé né mye, àmyé yàl yé. Kɔn ràdù à yĕ: à y'a wó lyilyǒ, sǎ à yírhá né púr èlāsĕ."

²⁶ Bə bwərh mò bə wò: "Byè n wèrhé mǒ? Etər n púr n yírhá ná né?"

²⁷ N wò bɛ: "À jĕrè a byili ába, sǎ á yĕ cili yé. Byè yil á n'á yāl bà a k'a byili ába kádò? Nà àmye n'á yāl á jírĥ n kwā-lyi?"

²⁸ Bə tùrh mò bə wò: "Nmyé n wó mǒbǒ kwā-lò. Nāmyĕ wó Muiyisi kwā-lyi. ²⁹ Ná yĕ bà Yi zòm òdó Muiyisi, sǎ ná yàl mǒbǒ gá shí mǎgǎ yé."

³⁰ Bal mǒ wò bɛ: "Wó rəmyé rə wó yò wá. Á yàl n gá shí mǎgǎ yé, n jà n púr àmyé yírhá né. ³¹ Ná yĕ bà Yi t'ā zwĕ lyi-bəlwélé lwəl yé. Sǎ lò mǒbǒ n ná n nyàm Yi, n nà n wèrhé rə pùbùlè, rə n'è zwĕ rə-ná-cí lwəl. ³² Ná gwĕ yə nyĕè gaga bà lò púr lò mǒbǒ bà lùl lyilyǒ yírhá yé."

³³ Mǒbǒ gə yà n yə Yi sono shí, n yà n wàr kaka n la wòrhú yé."

³⁴ Bə wò mò: "Nmyé bà lùl yə-bəlwàáɛ wé, n zĕ n nà n yāl n cèrhè nāmyĕ kàrmò?" Bə jì mù bə ce pwĕ nè.

³⁵ Yezu nyĕè bà bə jì bal mǒ bə ce pwĕ nè. N gá tú n nə mɔ, n bwərh mò n wò: "N nə zhí Numbyíni Byí ni?"

³⁶ N bwərh Yezu n wò: "Mǒ lò òdó nmyé mǒ Yó-cábal, s'a zhí mu?"

³⁷ Yezu wò mò: "N nə mɔ. Wó nmyé n nà n zòm òdó mǒ mǒ."

³⁸ Bal mǒ zĕ n wò: "À zhí mú Cinu." N zĕ n wùlì Yezu yé né.

³⁹ Yezu zĕ n wò: "À tú lū w kǒbǒ wé bursi kó yilə, mùnì lyilyâr yírhá púr, sǎ byèbé bà yírhá nĕ mǒ jírĥ lyilyâr."

⁴⁰ Farezhĕĕbá byèbé bà y'a zhí n yala nɛ mǒ gá nyĕè rəmyé, bə zĕ bə bwərh mò bə wò: "Nāmye wó lyilyâr?"

⁴¹ Yezu wò bɛ: "Á gə y'ā wó lyilyâr, á gə bə dóó zhe yé, sǎ èlāsĕ á zĕ á zhe b'a yírhá né nĕ. Rəmyé ce, á dwááré gwĕ zhí á yó wə."

Yezu wó wă-ènòn nántwê

10 Rəmyé yó, Yezu wòwə: "Zhən zhənà, à n'á wəl ába: lò mǒbǒ n ná n tò pyi-jil lé jàà dō w n zwì, n tá n tò rə nyí rí, rə-ná-cí wó ŋwəl-bal, n jà n wó wərhna. ² Sǎ lò mǒbǒ n ná n tò pyi-jil lé nyí rí n má n zwì mú, wó nmyé n wó pyiisí nənòn mǒ. ³ Mǒbǒ n ná n yilì pyi-jil lé nɛ mǒ ná n pul pyi-jil lé n pɛ mɔ n zwì. Pyiisí

n'ê cili n' cæl lé. N' ná n' byè sè èdù gako òdá è yil. Sà n'ê tó mo sà dwi. ⁴ N' gə zɔ se n' duwə, n' ná n' yàl sà yé né, sà zè sà tó n' kùrə, bə sà yè n' cæl lé párá. ⁵ Sà t'á tó lò dö kùr yé. Sà n'ê dùr sà zhəl kwā né sà yè mo, sà gé yəl n' cæl lé párá mú yilə."

⁶ Yezu ju səswalá y' èmyé n' pə be, sə bə yə lwar kɔn dé tèbé n' yà n' ná n' yàl n' byili mú yé.

⁷ N' ká n' wò be: "Zhən zhənà, à n'á wəl ába: àmyé à wó pyi-jil lé nyí rí. ⁸ Byèbé bə jèrè n'è bə bə mó gako wó ŋwòlā, bə j'á wó vwārhná, sə pyiisi yə bə cələ né cili yé. ⁹ Àmyé à wó pyi-jil lé nyí rí. Mòbó n' tó nyí rí rəmyé n' zù, rə-ná-cí mà n' nə n' cìnə. N' mà n' ná n' zwi, n' jà n' ná n' dwi n' n' kùjú n' jí. ¹⁰ Nwòl-bal wó ŋwòlè òdá gu òdá cɔ dúdú yil n' ná n' twí, sə àmyé túwə, m̀nì numbyíná bə zə nyù mə bɔrh.

¹¹ "À wó vwǎ-ènòn nántwə. Vwǎ-ènòn nántwə ná n' pə n' myəi n' pyiisi yilə. ¹² Sə lò mòbó n' dè vwǎ-ènòn, wó kwé bə kwé mò bə n'ê kwé. Pyiisi gé dè n'nyé nyərh mɔ ce, n' gə nɔ gɔ-kúlí è bənà, n' dùr n' yè se, gɔ-kúlí y zù sə wé, e zə sà jàlā, shèbé sà dàl mó làà dwā n'è. ¹³ Wó pyiisi gé dè n'nyé nyərh mó yil n' ná n' dùr n' yè se, n' tá n' gá se yé.

¹⁴ "Àmyé wó vwǎ-ènòn nántwə. À yé à pyiisi párá, à pyiisi mye yé à párá, ¹⁵ òdà à Da gé yé à párá, àmye j'á yé à Da párá né. À n'á pə à myəi lé à pyiisi yilə. ¹⁶ À zhe pyiisi dwā, sə gwé tènè jil lé tèbé wé yé. Sə wó nyóú òdá n'è b'á zə səmye a bə a ce né, sə cili à cæl lé; pyi-jil lé yə rədu sá, sə vwǎ-ènòn mó mye yə m̀dù sá.

¹⁷ "À Da só n'è, à gé n'á pə à myəi lé m̀nì ga a k'a nə ré mó yilə. ¹⁸ È dè lò n' la à myəi lé vür yé. Wó àmyé cici à la rə pɔ. À wó à pə rə, e j'á wó à k'á zwé de. Wó nyí rí rəmyé à Da pɔ n'è."

¹⁹ Zhwifubá gé nyèè zòmà né nəmyé mó, nyə-pār k'è zè bə cəcəl wə, bə pɔr dwā n'è. ²⁰ Bə nánzhəzhǎ y'á n'è wələ: "Nàcílí námmləwélé zhe mo. N' wó nyənyà. Byè yil á n'á cili n' zòmà né myé?"

²¹ Bə dwā zè bə zhe: "Zòmà né nyèbé dè lò mòbó n'ècílí námmləwélé zhe mo zòmà yé. Nàcílí námmləwélé wó lyilyərh yírhá è la púr?"

Zhwifubá yə shənè bə zwé nyí bə Yezu wó Yi Byí yé

²² Bə y'á n'è jí Zhərazalem Yi jì y' bəwəl lé cú mú yò lyírh címsi, † e jà è y'á wó wār yí. ²³ Sə rəmyé yí ní, òdá Yezu yà n' ná n' jíl Saləmə zónó w' wa, Yi jì y' kónó w' wé. ²⁴ Zhwifubá bə bə kəkélé mɔ, bə wó mò: "N' la yé nába n' r'è ce tətóná kɔn m'è yí dö? È gə wó n'nyé n' wó Kristə mó, sə byili nába pamparèè."

²⁵ Yezu wó be: "À jèrè a byili ri ába, sə á t'á zwé nyí yé. Tumə né nyèbé gako à n'á twí à Da yil lé yil mó n'è byili bə tèbé à n'á byili mú wó zhənà. ²⁶ Sə á gé dè àmyé pyiisi mó ce á t'á zwé nyí yé. ²⁷ À pyiisi n'è cili à cæl lé. À yé sà párá, sà n'è tó n'è, ²⁸ sə à n'á pə se nyù mòbó m̀ t'á la zhǎ. Sə t'á la cú gaga yé, sə lò mye wār sè n' la vwār h à j' w' yé. ²⁹ Wó à Da n' pɔ se n'è, e jà à Da du kɔn gako. Rəmyé ce, lò wār se n' la vwār h à Da j' w' yé.

³⁰ Àmyé òdá à Da ga wó rədu."

† Gwé bə gé byili zòmà né jàlā kùr m̀gǎ mó. Bə byili címsi gako gé n'è jí ní gàà mó.

³¹ Rəmyé yó, Zhwifubá k'è pəwà nákulə bə la m'è dul Yezu. ³² N' zè n' wò be: "À twí tùm-ècènà nánzhəzhǎ á yírh wə, òdá à Da jàn. È nə zè wó d'è yil á n'á yàl á dul n'è òdá nákulə á gu?"

³³ Bə wó mò: "È dè tùm-ècènà né rədu ga yil n'è r'è yàl ná dul mó ná gu yé. Wó n' gé ná n' tūrh Yi mú è ce, bə n'nyé n' wó numbyíni, n' jà n' ná n' zə n' cìn n' myerhe Yi."

³⁴ Yezu wó be: "Bə k'è á nyə né sébé ré wé bə Yi wòwə: 'Àmyé m̀dù gako wó yí.' ³⁵ E jà nyə né sébé ré dè y'ò kɔn yé. Sébé ré rəmyé gə n'è byè byèbé bə cili Yi zòmè ré mó m̀dù m̀dù gako bə yí, ³⁶ á nə wó á wəl b'á n'á tūrh Yi, à gé wò b'á wó Yi Byí mú yilə, e jà wó Yi rə cír n'è rə twí lū wə?"

³⁷ "À gə t'á twí tumə né à Da pɔ n'è nyí b'á twí mú, s'á bə k'á zwé à zòmà né yé. ³⁸ Sə à gə n'á twí tumə né nəmyé, bá á gə t'á zwé à zòmà né mye, s'á zwé nyí tumə né nəmyé mó yilə, s'á lwar náàcènè b'á Da ŋwéné à wé, àmye j'á ŋwéné à Da wé."

³⁹ Zhwifubá k'è zè bə n'è pyá n' zal, sə n' lú bə j'ò wə.

⁴⁰ Rəmyé kwā né, n' ká n' zhír n' vò Zhərdə bwí y' èpákè, Zhã gé yà n' ná n' pə n'è-shɔ lyi bí ni m̀gǎ mó, n' m'è gàà. ⁴¹ Lyi nánzhəzhǎ y'á n'è twí n' sono, bə n'è wələ: "Zhã yə m̀mɔyɔ òdù ga wèrhé yé, sə kɔn d'èbé gako n' zòm bal mó mòbó shò-kwā né mó wó zhənà." ⁴² Sə lyi nánzhəzhǎ zù mù gàà.

Lazaare yə n' cùwə, sə Yezu bwirhì mù

11 Bal m̀dù yà n' ŋwéné Betəni ní, Məre òdá n' zhè-k'è Marte da-dò wə, n' yil Lazaare. N' yà n' bə jàn zhe yé. ² Wó Məre mó n'nyé n' yà n' ló nwé y' è lwé n'nyənyèlé y' Cinu n'è sé yó, n' zè n' zə n' ywésé n' pópɔ se mó, wó n'nyé n'əbó òdá Lazaare. ³ Məre òdá n' zhè-k'è mó zè bə twí lò n' vò n' wó Yezu ni: "Cinu, nyí mòbó n' só mó bə jàn zhe yé."

⁴ Yezu gé nyèè rəmyé, n' zè n' wò: "Címí y' k'èbé dè Lazaare cu cími yé. Wó m̀nì ga Yi tó è denne rə byili rə zùwá yá, sə rə Byí mú mye tó è denne n' nə zùwá."

⁵ Yezu yà n' só Marte òdá n' nyé' mó òdá Lazaare ga.

⁶ N' gé nyèè bə Lazaare bə jàn zhe, n' cəèlè n' m'è n' gé yà n' ŋwéné m̀gǎ mó n' wèrhé dwā n'əlyè n' súlí. ⁷ Rəmyé kwā né, n' zè n' wò n' kwā-lyi bí ni: "Bànà ná k'è vò Zhide."

⁸ Bə wó mò: "Yó-cábal, è dè n'nyé Zhwifubá y'á n'è yàl bə dul òdá nákulə è dwā né gwé bə nyé mó, n' zè n' k'è n' la gàà k'ádò?"

⁹ N' wó be: "Cə-lár è m'è la yí-zür dè lür shí òdá rəlyè nà? Lò gə n'è n' zhəl n'ənyónó n'è, n' tá n' mà n' nà yé, bə n' n'è lū w' kòbó pwé dé. ¹⁰ Sə lò gə ná n' zhəl cəc'è n'è, n' ya n' mà n' nà, n' gé bə pwé dé n'è mó yilə."

¹¹ N' gé zòm rəmyé n' zhè, n' zè n' wò be: "Lazaare d'è, sə à m'á vò a zhàrh mò."

¹² N' kwā-lyi bí bə wó mò: "Cinu, n' gə d'è, sə nyí n' mà n' n'è n' cìnə."

¹³ Wó Lazaare cu mú zòmà Yezu yà n' ná n' zòmà, sə bəmyé y'á n'è bül bə wó jan dé páá mó zòmà n' yà n' ná n' zòmà. ¹⁴ Rəmyé yó, n' zè n' wò be pamparèè: "Lazaare cùwə. ¹⁵ Sə à gé y'á tènè gàà n' cu mú yí ní mú ce, à wu nyé á yilə. Èta, á b'á zwé nyí. Bànà ná vò n' cùu w' yó."

¹⁶ Tɔma mɔ̀bɔ̀ bə n'ê byè bə "Nə̀cílí" mú zè n wò n tó-dwā bé nɛ: "Bànà nə̀mye vò nə̀ tó nə̀ Yó-cə̀bal mɔ̀ nə̀ cì."

¹⁷ Yezu gé yú gàà, n pwírí Lazaare yà n zhe dwā nənà lú-b̀l̀ mɔ̀ wə. ¹⁸ Betəni ñd́ Zhə̀razalem y'á yú ñd́ coló bə̀t̀ ta. ¹⁹ Rə̀myé ce, Zhwifubá nánzhə̀zhɔ̀ y'á tú Martə ñd́ Mare sɔ̀, m̀nì bə̀ zə̀ bə̀ wun ni bə̀ nə̀bɔ̀ mɔ̀ cu mú yilə. ²⁰ Martə gé nyèè bə̀ Yezu bànà, n vò n jəl mo, ñd́ Mare yà n jè kèlé wa. ²¹ Martə wò Yezu ni: "Cinu, n gə̀ yà n ŋwéné nỳǹǹ, à nə̀bɔ̀ mɔ̀ gə̀ yə̀ cì yé. ²² Sə̀ ñd́ rə̀myé ga, à yè bə̀ kɔn dèb́ gako n lwəl̀ Yì ni, èlāsɛ́ gwě, rə̀ m'á p̄́ dɛ."

²³ Yezu wò m̀: "N̄ nə̀bɔ̀ mɔ̀ mà n bwìrhì."

²⁴ Martə wò m̀: "À yè bə̀ n mà n bwìrhì dɛ́ ré nánkwéé ré yùwə, dɛ́ ré tɛ̀b́ cùurí la b̀rh̀h̀ mú."

²⁵ Yezu wò Martə nɛ: "Ámyé à wɔ̀ b̀rh̀h̀ mú ñd́ nyũ mú. Lò m̀bɔ̀ n zù àmyé, bá n gə̀ cù mye, n b'á k'á zə̀ nyũ. ²⁶ Lò m̀bɔ̀ gako n wɔ̀ lyi-nyì, n jà n zù àmyé, n tá n la cú gaga yé. N̄ nə̀ n zwé rə̀myé nyí?"

²⁷ Martə wò m̀: "Ǿ̄, à n'á zwé nyí Cinu. À n'á zwé nyí bə̀ wɔ̀ ñmyé n wɔ̀ Kristə, Yì Byí mú bə̀ wò bə̀ n bàn lũ w wé m̀."

²⁸ Martə gé zòm èta, n zhír n vò n byè n nyé́ Mare, n s̀s̀m̀ mɔ̀ n wò: "Yó-cə̀bal mɔ̀ túwá. N̄ nə̀ n byè m̀."

²⁹ Mare gé nyèè rə̀myé, n já n zè n la Yezu sɔ̀. ³⁰ Yezu yà n gwě yə̀ cɔ̀ w wé yí yé. N̄ yà n gwě ŋwéné Martə gé jəl mo m̀g̃á m̀. ³¹ Zhwifubá byèb́ bə̀ y'á ŋwéné Mare nyí ni kèlé w bə̀ n'ê zal n wu ni mú, gé nɔ̀ mɔ̀ n zè lalà n du pwè nè, bə̀ zè bə̀ tó mo. Bə̀ y'á n'ê b̀l̀ bə̀ wɔ̀ lú-b̀l̀ mɔ̀ yó n la nɛ n vò n kúrh.

³² Mare gé yú Yezu gé yà n ŋwéné m̀g̃á m̀, n nə̀ mɔ̀, n tu n ñə̀dwáná yó, n ẁl̀ n yé nɛ, n wò: "Cinu, n gə̀ yà n ŋwéné nỳǹǹ, à nə̀bɔ̀ mɔ̀ gə̀ yə̀ cì yé."

³³ Yezu gé nɔ̀ mɔ̀ n nə̀ n kúrhá, ñd́ Zhwifubá byèb́ bə̀ tó mo bə̀ bə̀ mɔ̀ mye bə̀ n'ê kúrhá, n wu zhili dɛ́ dɛ́, ³⁴ n zè n bwə̀rh̀ bə̀ n wò: "Yè á cɔ̀ mo nɛ?"

Bə̀ wò: "Cinu, bə̀ nyí n b̀l̀ m̀."

³⁵ Yezu kúrh. ³⁶ Zhwifubá zè bə̀ zhe: "Nyí n yà n só mo t̄̀!"

³⁷ Bə̀ jàlà y'á zhe: "N̄myé n púr lyilyò yírhá, n yà n wàr n ce bal mɔ̀ m̀bɔ̀ bə̀ká n cì nà?"

³⁸ Yezu wu k'ò kwərhe o zhili o súlí, n zhír n vò lú-b̀l̀ mɔ̀ yó. † È y'á wɔ̀ pyò wé b̀l̀ mɔ̀ ŋwéné, bə̀ pyi m̀ nyí ni ñd́ nəkulu. ³⁹ N wò: "Púr nə̀ nəkulu w á ce kwā nɛ."

Lazaare nəkó Martə wò Yezu ni: "Cinu, n mà n zə̀ lwé, bə̀ zà wɔ̀ n dwā nənà."

⁴⁰ Yezu wò m̀: "À yə̀ mɔ̀ wəl̀ bə̀ n gə̀ zwé nyí, n yírhá b'á nə̀ Yì zùwá yá?"

⁴¹ Bə̀ púr nəkulu wá. Yezu zè n kwé n nyí dɛ́, n wò: "À Da, à n'á ce n nə̀báná, n gé zwé à lwəl̀ m̀ yilə. ⁴² À yè bə̀ n nə̀ n zwé à lwəl̀ twéé twéé, sə̀ wɔ̀ lyi-zhā b́ byèb́ bə̀ zhí bə̀ kákéle nɛ èta m̀ yil à n'á zòmá, m̀nì bə̀ zwé nyí bə̀ wɔ̀ ñmyé n twí nì."

⁴³ N̄ gé wò èta, n zè n bya n wò: "Lazaare, du pwè nè."

† Zhwifubá y'á n'ê kwí bə̀ lú-b̀l̀ b́ b́ pyò nə̀bán nɛ. Bə̀ y'á t'á kwí b́ b́ zəl̀ tɛ́ yé. Wɔ̀ l̄rh̀ bə̀ n'ê l̄rh̀ pyò w ñd́ myélé ta, bə̀ zè bə̀ shar nəkulu n̄mp̄p̄ bə̀ m'ə̀ pyi m̀ nyí ni.

⁴⁴ Lazaare shí lú-b̀l̀ mɔ̀ w n du, n nèsé ñd́ n jèsé y'á lyè ñd́ kàmə̀-jèrh, n yé y mye y'á lyè ñd́ kàmə̀-jé. Yezu zè n wò bɛ: "Lwə̀rnə̀ mo, s'á yè mo n vò."

Zhwifubá yó-cìná b́ y'á n'ê yál bə̀ zə̀ Yezu bə̀ gu

⁴⁵ Zhwifubá byèb́ bə̀ y'á tú Mare cɔ̀ m̀ nánzhə̀zhɔ̀ gé nɔ̀ kɔn dé tɛ̀b́ Yezu wə̀rhé m̀, bə̀ zù mù. ⁴⁶ Bə̀ jàlà zè bə̀ vò bə̀ nə̀ Fə̀zə̀hɛ́b́, bə̀ cì b́ kɔn dèb́ gako n wə̀rhé.

⁴⁷ Yì jì y wv̄-zwəl̄nə̀ b́ yé nɛ cìná b́ ñd́ Fə̀zə̀hɛ́b́ zè bə̀ byè b̀rs̀ g̀l̀l̀ w nánf̀l̀ w lyi b́ dwā yó, bə̀ wò: "Bal mɔ̀ m̀bɔ̀ nə̀ n wə̀rhé m̀myaarhe dɛ́ dɛ́. Etə̀ nə̀ m'á wə̀rhé nɛ? ⁴⁸ Nə̀ gə̀ yè mo, lyi b́ gako m'á zù mù, sə̀ rə̀myé kwā nɛ, Orɔ̀m lyi b́ yó-cìná b́ m'á bə̀ bə̀ cò nə̀ Yì jì y ñd́ nə̀ dwí rí p̀l̀p̀l̀."

⁴⁹ Lò m̀d̀d̀ yà n ŋwéné bə̀ wé, n yil Kayifu, n̄myé n yà n wɔ̀ wv̄-zwəl̄nə̀ b́ yé nɛ cìná b́ gako nánce rə̀myé byin dí. N̄ zè n wò bɛ: "Ámyé yəl̀ kaka wé. ⁵⁰ Á yəl̀ bə̀ kɔn m̄ sə̀ lò m̀d̀d̀ cì lyi b́ gako yilə, m̀nì ga nə̀ dwí rí p̀l̀p̀l̀ bə̀k'á cò?"

⁵¹ Sə̀ è dè n sə̀pwà p̀b̀l̀ n̄ yà n m̄ n zòm yé. È gé y'á wɔ̀ n̄myé n wɔ̀ wv̄-zwəl̄nə̀ b́ yé nɛ cìná b́ gako nánce y byin dí rə̀myé wé m̀, Yì zè rə̀ tó n dɛ̀nɛ rə̀ ce n zòm Yezu yò, n wò bə̀ Yezu m̄ sə̀ n cì bə̀ dwí rí p̀l̀p̀l̀ yilə. ⁵² Sə̀ è dè bə̀myé dúdú yil yé, n mà n ce Yì byā b́ bə̀ ŋwéné cə̀yala gako m̀ bə̀ dwā yó bə̀ jír̄h kɔn rə̀d̀.

⁵³ Kɔn zhí dɛ́ ré rə̀myé, Zhwifubá yó-cìná b́ j'á jì kùr bə̀ n'ê yál bə̀ gu Yezu. ⁵⁴ Wɔ̀ rə̀myé yil n̄ yà n kə̀ n tá n zhəl̀ Zhwifubá wé pamparɛ́ yé. N̄ zè n vò cɔ̀ òd̀ ò y'á ŋwéné gɔ̀ sono, ò yil Efrayim. N̄myé ñd́ n kwā-lyi b́ m̄ g̀à.

⁵⁵ Zhwifubá címsí bə̀ n'ê byè bə̀ Pake y m̀ y'á bwə̀se. Lyi nánzhə̀zhɔ̀ zè bə̀ la Zhə̀razalem bə̀ vò bə̀ kwərhe bə̀ yò ñd́ Yì éfòrò címsí m'ə̀ yí. ⁵⁶ Bə̀ zè bə̀ n'ê pyā Yezu ñd́ bə̀ ŋwéné Yì jì y kònj w wa, bə̀ m'ə̀ bwə̀rh̀ dwā bə̀ zhe: "Bə̀kón á n'á b̀l̀? N̄ bàn címsí, ráá n tá n bàn sɛ́?"

⁵⁷ Sə̀ wv̄-zwəl̄nə̀ b́ yé nɛ cìná b́ ñd́ Fə̀zə̀hɛ́b́ y'á pɔ̀ nyí, bə̀ lò m̀bɔ̀ n̄ gə̀ yè Yezu gé wɔ̀ m̀g̃á, sə̀ n ce bə̀ lwar, m̀nì ga bə̀ zə̀ mɔ̀.

Mare ló nwě è lwé n̄nyə̀nyèlé Yezu nèsé yó

(Mə̀cɔ̀ 26.6-13; Markə̀ 14.3-9)

12 Pake y gé tú e d̄l dwā nyə̀ld̀, Yezu zè n vò Betəni, Lazaare mɔ̀ m̀bɔ̀ n̄ bwìrhì mú gé yà n ŋwéné m̀g̃á m̀. ² Bə̀ y'á tɛ̀nɛ kùjú g̀à bə̀ pə̀ Yezu ni. Lazaare yà n ŋwéné lyi b́ byèb́ bə̀ y'á tó Yezu ni bə̀ n'ê jì kùjú w mú wé, sə̀ wɔ̀ Martə n̄ yà n nə̀ n pɛ bɛ w bə̀ jì.

³ Mare zè n kwé nwě è lwé n̄nyə̀nyèlé n ló Yezu nèsé yó, n zə̀ n̄ ywésé n m̄ n p̄p̄ sɛ. Wɔ̀ cò òd̀ bə̀ n'ê byè bə̀ náare bə̀ y'á m'ə̀ wə̀rhé ya. È y'á yú b̀t̀l̀ g̀m̀á, è ye y'á cè dɛ́ dɛ́, sə̀ è lwé dé y'á j'á sú jì y kókó. ⁴ Yezu kwā-lò m̀ m̀bɔ̀ n̄ yà n la mɔ̀ myinù bə̀ n'ê byè bə̀ Zhidə̀ Esə̀karə̀yɔ̀tɛ̀ m̀, zè n wò: ⁵ "Bə̀ gə̀ y'á yè nwě y kèb́, è y'á m'á yí dwā zwā-à̀t̀ tum wáɾsɛ bə̀ m'ə̀ sɛ̀ n̄m̀wà nɛ."

⁶ E j'á dè n̄m̀wà b́ sóno yil n̄ zòm èta yé. Wɔ̀ n̄ gé yà n wɔ̀ ŋwəl̀-bal, è jà wɔ̀ n̄myé sɔ̀ wáɾsɛ̀ l̀b̀ w y'á ŋwéné

mó è ce. Ní yà n ná n vùr wársé shèbé bà y'à n'ê pe mo n ce ò wé mó.

⁷ Yezu zè n wò mò: "Yě kě mó ne shéé. Ní yà n cí nwě y kèbé dē ré tèbé bà la ne lú-b̀l w co mó yilə. ⁸ Nyĩnə nəm̀wà b'a yè né ñd'ába dē gakó, sə á t'á la àmyé no dē gakó yé."

Yi ji y wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé y'à n'ê yál bə gu Lazaare

⁹ Zhwifubá nánzhəzhǎ gá nyèè bà Yezu tú Betəni, bə zè bə vò gàà, sə è dà Yezu dúdú yil bə y'à zhèl yé. Bə y'à n'ê yál bə nə Lazaare mó m̀b̀b̀ Yezu bwĩrhì mú mye. ¹⁰ Yi ji y wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé zè bə sə ñd́ dwá bə y'à n'ê yál bə gu Lazaare mye, ¹¹ bə wó nımyé yil Zhwifubá nánzhəzhǎ n'ê yě bəmyé ne bə zwi Yezu.

Lyì bí cèrhé Yezu Zhərazalem sómá y yó
(Məco 21.1-11; Marke 11.1-11; Lwiki 19.28-40)

¹² È zè nək̀k̀lélé yá, lyì bí nánzhəzhǎ w bə y'à tú Pake y címsí Zhərazalem né mó nyèè bə Yezu bàn gàà. ¹³ Bə zè bə ká kwǎ vcr bə du bə m'è jəl mo. Bə y'à n'ê bya bə zhe:

"Yi nə còrhó!
Cinu mà n cí bwəl m̀b̀b̀ ǹ b̀ǹ ǹ yil lé yil mó yó!
Esərayel pyǎ mó nə còrhó!"

¹⁴ Yezu nə bə̀nə-bwèlé, n zè n jòm è yó, ñdə Yi zòmè ré sébé ré gá byili ní. Bə kě rə wé bə wò:

¹⁵ "Səyǎ lyì, á bə̀k'á d̀r̀r̀ ywé yé. †
Nyĩnə á pyǎ mó, n jě bə̀nə-bwèlé yó ǹ b̀ǹǹ."

¹⁶ Ní kwǎ-lyì bí yè dāmā bə sú rəmyé mó kùr yé, sə wó n gá tú n zù n zùwá y wé mó kwǎ né, bə zè bə lwar bə wó Yezu yò bə kě Yi zòmè ré sébé ré wé, sə rə tó kcn dé tèbé bə wèrhé Yezu ni mú denne rə pyirh.

¹⁷ Lyì bí byèbé gakó bə y'à tó Yezu ni bə n̄wéné n gá bwĩrhì Lazaare n du lú-b̀l mó w yi ní mú, y'à n'ê byili kcn dèbé gakó bə n̄wa. ¹⁸ Wó lyì-zhā bé gá y'à nyèè bə Yezu wèrhé m̄amyc w òmyé mó è ce bə zè bə du bə jəl mo. ¹⁹ Farezhēébá zè bə n'ê zòm ñd́ dwá bə zhe: "Á nə lyì bí gakó bə n̄wéné n kwǎ! Á wàr kaka á la wòrhó yé."

Yezu zòm n cu mú yò

²⁰ Gərekebá jàlà y'à n̄wéné lyì bí byèbé bə y'à zhèl Zhərazalem címsí yi ní bə la Yi còrhó mó wé. ²¹ Bə zè bə yí Betəsəyiidi lyì bal Shilipu nyí ni, bə wò mò: "Yó-cábal, ná r'è yál ná vò ná nə Yezu." (Betəsəyiidi wó Gəlille tənə y co.)

²² Shilipu zè n vò n byili Andəre ne. Bəmyé bəlyè y ga zè bə vò e byili Yezu ni.

²³ Yezu wò be: "Kcn yú èlāsé", Numbyíní Byí zùwá y m'a du lyì yírhə wə. ²⁴ Zhən zhənà, à n'á wəl ába: bə gə yə jjí byí tē' ce e bwár, è t'á la byá co yé, è b'á zhí è dúdú. Sə bə gə co y tē' e bwár, è n'è ce byā nánzhəzhǎ. ²⁵ Lò m̀b̀b̀ ǹ s̀ s̀ ǹ myə̀l lé, rə m'a sá. Sə lò m̀b̀b̀ ǹ tá ǹ gá ǹ myə̀l lé ne lū w k̀b̀b̀ wa, n m'á nə nyũ mə t'á la zhǎ. ²⁶ Lò m̀b̀b̀ ǹ ná ǹ yál ǹ yə à t̀nt̀nt̀nnə, s̀ t̀ t̀ à k̀r̀ə.

† Gwé bə gá byili zòmà né jàlà kùr m̀g̀g̀ mó. Bə byili Səyǎ kùr gá n'è yál e wò né gàà mó.

Nımye m'a yə à gá la m̀g̀g̀ yál mó. Lò m̀b̀b̀ ǹ wó à t̀nt̀nt̀nnə, à Da mà n zhè n yó dē."

²⁷ Yezu zè n súlí n wò: "Wu-zhilù nánf̀l̀b̀ zhe ne èlāsé'. Sə à nə wál bə byè? Á wál à Da ne bə n zwé ne ǹǹǹ w k̀b̀b̀ ò b̀ǹ ne zal èlāsé' mó wé? E jà wò ǹǹǹ w òmyé yil à túwó. ²⁸ Á Da, ce n yil lé nə còrhó."

Rəmyé yó, cəl shí dē yi w rə wò: "Á ce rə nə còrhó, sə à gwé b'a ce rə nə còrhó."

²⁹ Lyì-zhā bé bə y'à zhí gàà mó gá nyèè cəl lé, bə zè bə zhe bə wó dwà è bya. Jàlà zhe bə wó máléka è zòm ñd́ mo.

³⁰ Yezu wò be: "È dà àmyé yil cəl lé tèbé zòm yé. Wó àmyé yilə. ³¹ Èlāsé', lū w k̀b̀b̀ b̀rsí kó yúwə. Kcn yú èlāsé' bə bə jǐ ò pyǎ mó bə ce pwé nè. ³² Sə è gə wó àmyé yilə, bə gə tú bə zhè ne dē ce yó, à m'a vwé lyì bí gakó bə bə à sono." ³³ Yezu zòm èta, n mə n byili n gá la ne cú.

³⁴ Lyì-zhā bé zè bə wò mò: "Bə byili nába Yi nyá né sébé ré wé bə Kristə mó bə n yè né twéé twéé, n tá n la cú yé. Byè yil n nə zè n ná n wəl bə wó nyǎ bə bə zhè Numbyíní Byí dē? Numbyíní Byí mú nımyé mó wó mǎ?"

³⁵ Yezu wò be: "Pwé dé m'a yè né ñd'ába dwá mangelé gwé. Sə zhəlnə ñd́ rə gwé n̄wéné ñd'ába, m̀ǹǹ ga cə-byín bə̀k'á b'e jàr ába yé. Lò m̀b̀b̀ ǹ ná ǹ zhèl cə-byín wé, rə-ná-cí yəl n gá la m̀g̀g̀ yé. ³⁶ Shènéna á zwé pwé dé ñd́ rə gwé n̄wéné ñd'ába, m̀ǹǹ ga á jirh rə lyì."

Yezu gá wò èta n zhè, n zhír n jé bə yé né.

Zhwifubá nánzhəzhǎ yə shèné bə zù Yezu yé

³⁷ Yezu yà n wèrhé m̄amyaarhe nánzhəzhǎ Zhwifubá yírh wə. Ñd́ rəmyé ga, bə y'à bə shè mo zú yé. ³⁸ Kcn yál èta, m̀ǹǹ ga Yi nyi-zwennə Ezəyi zòmè ré pyirh. N wòwə:

"Cinu, mǎ lò n zwé ná zòmà né?
Mǎ lò nè Cinu byili n jě jàn?"

³⁹ Ezəyi súlí n byili kcn dé tèbé rə ce bə wàr bə la nyí zò mó. N wòwə:

⁴⁰ "Yi ce bə yírhə né pyi, m̀ǹǹ ga nə bə̀k'á nə né yé; rə ce bə surhə né mye pyi, m̀ǹǹ ga bə bə̀k'á nyèè nə kùrə, bə pyirhí bə wun, a wárh be yé."

⁴¹ Wó Ezəyi gá no Yezu zùwá y mó è ce n zòm n yò èta. ⁴² Ñd́ rəmyé ga, Zhwifubá yó-cinā bé nánzhəzhǎ zù mù. Sə bə y'à n'è b̀l̀ bə Farezhēébá m'a vùr bə dwā-gùúlí jísí wé. Rəmyé ce bə y'à t'á yál bə zòm bə ce dē yé, ⁴³ bə bə y'à só numbyíná bé còrhó w du Yi nyǎ wá.

Lò n gə tá n zwé Yezu zòmà né, wó nəmyé cìcì nə b'a kə n b̀rsí

⁴⁴ Yezu zè n bya dē dē n wò: "Lò m̀b̀b̀ ǹ zù àmyé, è dà àmyé dúdú n zù yé. Wó àmyé ñd́ m̀b̀b̀ ǹ twí nı mú ga n zùwə. ⁴⁵ Lò m̀b̀b̀ ǹ n̄ àmyé, n n̄ m̀b̀b̀ ǹ twí nı mú mye. ⁴⁶ Á tú lū w wé, à la yè ò pwé, m̀ǹǹ ga lò m̀b̀b̀ ǹ zù àmyé, sə rə-ná-cí bə̀k'á n mē cə-byín wé yé. ⁴⁷ Lò m̀b̀b̀ ǹ nyèè à zòmà né, n zè n tá n wèrhé ñdə nə gá n'è byili ní, è dà àmyé à la n b̀rsí kó a ṕ còrhò-tum yé; b'a

yè twí à la còrhò-tum lū w ni pɔ yé. Wó ò wwār h yil à túwá.

⁴⁸ "Lò mòbɔ̀ ò bə shè àmyé zú, ò tá ò zwē à zòmà né mye, ò nə kɔn dèbé rə la ò búrsí kó. Zòmà né nyèbé à zòm mɔ́, wó nəmyé nə b'a ká ò búrsí dē ré nánkwéé ré yúwə. ⁴⁹ À yè nè zòm òndá à səpɔ̀wà jàn yé. Wó à Da mɔ́ ò twí ò ní mú ò pɔ nɛ dèbé à mē s'a zòm a byili mú nyí. ⁵⁰ Sə à yé bə kɔn dèbé ò ná ò pɛ rə nyí mú n'è pɛ nyú mē t'á la zhǎ. Èta, kɔn dèbé à n'á byili mú, wó dèbé à Da pɔ nɛ rə nyí mú."

Yezu sàm ò kwā-lyi bí nèsé

13 Pake y címsí gá tú e dāl nəkɔla, Yezu yà ò yé bə ò gá la lū w kɔbɔ́ wé zhír n vò ò Da sɔ́ mɔ́ yí yúwá. Ní yà ò só ò kwā-lyi bí bə ò wéné lū w wé mɔ́. Ní swéné be òndá sɔ́nó kɔbɔ́ ò bə dǒ zhe.

² Dàdèné y yí gá tú e yí, òmyé òndá ò kwā-lyi bí zè bə jě tḗ bə n'è jí kùjú. Rəmyé yí ní òndá Shətana zú Shəmə Es-əkarəyɔte byí Zhidə wé, e swèlè mò ò la Yezu myìnù n pə bə za. ³ Yezu yà ò yé bə ò Da cɔ kɔn gako ò jǎ wà; wó òmyé sono ò shí ní, wó òmyé sono ò ká ò la né. ⁴ N zè n zhí dē n lwār ò kàmə-zwí y n cí tḗ, n kwè kàmə-jè n lyé ò cá né, ⁵ n zè n tḗ nē n ló nəbwéné wé, n jì kùr ò ná ò sàm ò kwā-lyi bí nèsé, ò ná ò pɔpɔ́ sɛ òndá kàmə-jè yá.

⁶ Ní ò la Shəmə Pyeere nyésé sàm. Pyeere wò mò: "Cinu, òmyé ò m'á sǎ àmyé nər h?"

⁷ Yezu wò mò: "Ní gwě yèl kɔn dèbé à n'á wèrhé èlāsé́ mɔ́ kùr yé, sə dē òwéné ò b'á lwar rə kùrə."

⁸ Pyeere wò mò: "Gaga! Ní tá ò la àmyé nər h sàm yé."

Yezu wò mò: "À gə yè ò nèsé sàm, ò tá ò la kaka nɔ à sono yé."

⁹ Shəmə Pyeere wò mò: "Cinu, è gə wó èta, sə ò bəká sǎ à nèsé dúdú yé. Sàm à jèsé òndá à yó w ga ò súlí."

¹⁰ Yezu wò mò: "Lò mòbɔ̀ ò she nē, ò jír h zwézwé. Wó ò nər h zhəzhǎlɔ́ dúdú tum ò zhe. Á nyé zwézwé, sə è də á gako yé."

¹¹ Yezu yà ò yé lò mò ná-yil ò la mɔ́ myìnù n pə bə za. Wó rəmyé è ce n wò b'è də bə gako bə nyé zwézwé yé.

¹² Ní gá sàm bə nèsé n zhè, n ká n kwè ò kàmə-zwí y n zú, n jòm tḗ, n zè n wò be: "Á yé kɔn dèbé à wèrhé ába mɔ́ kùrə? ¹³ Á n'á byè nè bə Yó-cəbal, á j'á n'á byè nè mye bə Cinu, sə á n'á zòm zhənà. À wó èta zhən ga.

¹⁴ Ámyé gə wó Cinu, à wó Yó-cəbal, á j'a sǎ á nèsé, ámyé mē dwā s'á sǎ dwā nər h. ¹⁵ À wèrhé èta a m'á byili ába, m̀nì ga ámye wèrhé òndə à gá wèrhé ába né. ¹⁶ Zhən zhənà, à n'á wəl ába: t̀nt̀nnə bə ò yó-cəbal du yé, t̀nt̀m mye bə mòbɔ̀ ò twí mù mú du yé. ¹⁷ Á gá yé kɔn dèbé à byili ába èlāsé́ mɔ́ ce, á gə wèrhé èta, á b'á yè wu-nyǎ ciná.

¹⁸ È də á gako yò à n'á zòm yé. À yé byèbé à cír mɔ́ pàrá. E jà kɔn wó nyǎj bə kɔn dé tēbé Yí zòmè ré sébé ré byili mú pyír h. Bə kē rə wé bə wò: 'Lò mò mòbɔ̀ àmyé òndá òmyé y'á n'è jí nəzhǎ òdú wé mɔ́ pyír hí n zə nà n t́ nɛ.' ¹⁹ Á dāmà à n'á byili ri ába, òndá kɔn gwě yè yí yé, m̀nì ga, rə gə tú rə yúwá, s'á zwé nyí b'á wó mòbɔ̀ à wó mɔ́. ²⁰ Zhən zhənà, à n'á wəl ába: lò ò gə zwé lò mòbɔ̀ àmyé twí mú zhəəle, wó àmyé zhəəle ò zwé. Sə lò

mòbɔ̀ ò gə zwé àmyé zhəəle, wó mòbɔ̀ ò twí ò ní mú zhəəle ò zwé."

Yezu byili bə ò kwā-lyi bí mədù la mɔ́ myìnù

(Məco 26.20-25; Marke 14.17-21; Lwiki 22.21-23)

²¹ Yezu gá zòm n zhè, wu-zhìlù nánfìlò zə mɔ́. N zè n zòm pamparēé n wò: "Zhən zhənà, à n'á wəl ába: ámyé mədù la nɛ myìnù n pə bə za."

²² Ní kwā-lyi bí zè bə n'è nyí dwā. Bə yèl lò mòbɔ̀ ná-dwí yil yò ò ná ò zòm yé. ²³ Mòbɔ̀ ò yà ò só mɔ́ yà ò jě ò yala nɛ. ²⁴ Shəmə Pyeere zè n gwār mò, bə ò bwār h Yezu bə wó mǎ lò yò ò ná ò zòmà?

²⁵ Kwā-lò mò òmyé mɔ́ zè n jìni, n bwār h Yezu n wò: "Cinu, wó mǎ lò yò ò ná ò zòmà?"

²⁶ Yezu wò mò: "À la búru w fɔ́n a mór h nəzhǎ y wə, sə lò mò mòbɔ̀ à la mɔ́ w pɔ́ mɔ́, wó òmyé yò à n'á zòmà."

Rəmyé yó, n zè n fɔ́n búru w n mór h nəzhǎ y wə, n pə Shəmə Esəkarəyɔte byí Zhidə nɛ. ²⁷ Zhidə gá zwé búru w n zhè, Shətana j'a zú ò wé rəmyé yí ní. Yezu zè n wò mò: "Wèrhé kɔn dé tēbé ò la wòrhɔ́ mɔ́ lálà."

²⁸ Byèbé bə y'á tó bə jě gəà bə n'è jí kùjú w mú mədù ga yè kɔn dé tēbé rə ce n zòm òndá Zhidə èta mɔ́ kùr lwar yé. ²⁹ È gá wó Zhidə ò yà ò ná ò nyí bə wársé yò mò ce, bə jàlà y'á n'è búl bə Yezu wó yál ò ná ò yál n wò mò bə ò zhəl n yè kɔn dèbé bə zhe rə tum címsí yil mɔ́, ráá ò ná ò yál bə ò vúr kɔn ò pə nəm wà nɛ. ³⁰ Zhidə gá zwé búru w Yezu mór h nəzhǎ y wé mɔ́, n jà n zè n du, sə è y'á wó cəcē.

Yezu pɔ́ ò kwā-lyi bí nyí bə bə swéné dwā

³¹ Zhidə gá tú n shər, Yezu zè n wò: "Èlāsé́, Numbyíni Byí zúwá y m'á du, sə Yí mye zúwá y m'á tó ò denne e du. ³² Yí zúwá y gə tó ò denne e duwə, rə m'á ce òmye zúwá y du rə cìcì wé. Kɔn m'á yè nàmpólé, rə m'á ce e du. ³³ À bəscóná, à gwě b'a yè né ònd'ába nàmpólé. Sə à n'á wəl ába èlāsé́, òndə à gá y'á wò Zhwifubá yó-cìnə bé nɛ né: á b'á zè á n'á pyà nɛ, e jà á yír à gá la məgǎ mɔ́ yé.

³⁴ "À n'á pɛ ába nyí nándùl: swénénə dwā. Swénénə dwā òndə à gá só ába né. ³⁵ Á gə só dwā, lyi bí gako m'á lwar bə wó àmyé kwā-lyi ònd'ába."

Yezu wò bə Pyeere mà n wò bə ò yèl ò pár yé

(Məco 26.31-35; Marke 14.27-31; Lwiki 22.31-34)

³⁶ Shəmə Pyeere zè n bwār h mò n wò: "Cinu, yè ò la né?"

Yezu wò mò: "Ní wār ò la nɛ tó ò vò à gá la məgǎ mɔ́ èlāsé́ yé, sə tà-kwā nɛ, ò b'á tó nɛ ò vò."

³⁷ Pyeere wò mò: "Cinu, byè yil à wār à la mɔ́ tó èlāsé́? À b'a shènə à myəl lé jər ò yilə."

³⁸ Yezu wò mò: "Ní b'á shènə ò myəl lé jər àmyé yil zhənà? Zhən zhənà, à n'á wəl mɔ́: cə-bya b'á la m'è kùrh, òndá ò wò twər rətò bə ò yèl à pár yé."

Lò lò wār ò mà n wò Yí sǎ, òndá ò gə yè Yezu ò tó yé

14 Rəmyé yó, Yezu zè n wò ò kwā-lyi bí ni: "Á wun bə k'a zhìli yé. Zhínə Yí ni, s'á zhí àmye nɛ. ² Jààsè

nánzhəzhǐ ɲwéné à Da sǒ kèlé wa. Jààsè gə y'à téné, à y'à t'á la ába wál b'à la vò a kwərhe jàà a cí ába yé. ³ Sə à gə zhəl à kwərhe y à zhè, à m'a k'a b'a zə ába a m'a vò, m̀̀ni ga ámye yə à gə la m̀̀gǎ yál m̀̀. ⁴ Á yé à gə la m̀̀gǎ m̀̀ sómá y shò."

⁵ Tɔma zè n wò m̀̀: "Cinu, ná yəl ñ gə la m̀̀gǎ yé. Etər ná m'á tó né ná lwar sómá y shò?"

⁶ Yezu wò m̀̀: "Ámyé à wó sómá yá, a j'à wó zhənà, ñdǎ nyũ. Lò lò wàr ñ mà n vò à Da sǒ, ñdǎ ñ gə yə àmyé ne tó yé. ⁷ Á gə yé àmyé párá, á m'a lwar à Da mye párá. Sə kɔn zhí èlāsɛ́, á yé ñ párá, b'á nɔ m̀̀."

⁸ Shilipu zè n wò m̀̀: "Cinu, byili nába ñ Da párá, bə rəmyé dúdú yú nába."

⁹ Yezu wò m̀̀: "Shilipu, è dè zà ga à ɲwéné ñd'ába yé, ñ jà ñ gwě yəl à párá? Lò m̀̀bó ñ nɔ àmyé, rə-ná-cí nɔ à Da. Byè yil ñ nə nə ñ wəl b'à byili ába à Da párá? ¹⁰ Ñ tá ñ zwě nyí b'à ɲwéné à Da wé, à Da mye ɲwéné àmye wé? Zòmà né nyèbé à n'á zòm ñd'ába m̀̀ dè àmyé səp-wà zòmà yé. Wó à Da m̀̀ ñ ɲwéné à wé m̀̀ ñ né ñ twí ñ tumə. ¹¹ Á gə n'á wəl ába b'à ɲwéné à Da wé, à Da mye ɲwéné àmye wé m̀̀, á gə t'á zwě rəmyé nyí mye, s'á zwě nyí tumə né nyèbé à n'á twí mú yilə. ¹² Zhən zhənà, à n'á wəl ába: lò m̀̀bó ñ zhí àmyé ne, ñ m'á twí tumə né nyèbé à n'á twí mú. Á gə la à Da sǒ m̀̀ ce, ñ gaga m'á twí tumə nánfwàlè nə dwini nyèbé. ¹³ Sə kɔn dèbé gako á gə lwəl àmyé yil yilə, à m'a wèrhé re, m̀̀ni Byí mú ce ñ Da zùwá y du. ¹⁴ Á gə lwəl nè kɔn àmyé yil yilə, à m'a wèrhé re.

Yezu bwəl Eshirhə náàcèné nyí ñ kwā-lyi bí ni

¹⁵ "Á gə só ne, á m'á zwě à nyé né á cí á wé, ¹⁶ sə à m'a lwəl à Da ne, bə ñ pə ába sanna dǒ n bə n yə né ñd'ába twéé twéé. ¹⁷ Sanna m̀̀ ɲmyé m̀̀ wó zhən-cí Eshirhə. Lũ w lyi bí bə m̀̀ ce yé, bə j'à yəl ñ pár yé. Rəmyé ce, bə wàr m̀̀ bə la zǒ yé. Sə ámyé yé ñ párá, bə ñ ɲwéné ñd'ába, ñ jè á wé.

¹⁸ "Á t'á la ába yǒ á dúdú ñdə bətálse ne yé. Á m'a k'a bə á sono. ¹⁹ Kɔn m'a yə námpólé, lũ w lyi bí k'è t'á la ne nɔ yé. Sə ámyé gwě b'á nə ne, b'á zhe nyũ, rəmyé ce, ámye b'á zə nyũ m̀̀ t'á la zhǐ. ²⁰ Dè ré rəmyé gə yúwá, á m'á lwar b'à ɲwéné à Da wé, ámye ɲwéné àmyé wé, sə ámye ɲwéné á wé.

²¹ "Lò m̀̀bó ñ ná ñ zwě à nyé né, ñ jà ñ ná ñ wèrhé ñdə nə gə n'è byili ní, wó ñmyé ñ só ne. Sə lò m̀̀bó ñ só ne, à Da mà n swéné m̀̀, sə ámyé m'a swéné m̀̀, a ce ñ lwar à párá."

²² Zhidə m̀̀ dǒ m̀̀ zè n bwərh m̀̀ n wò: "Cinu, bəkón yil ñ m'á ce námyé lwar ñ párá, lyi bí dwā bé j'à t'á la ñ pár lwar?" (Lwarna bə nyí Zhidə m̀̀ m̀̀bó dè Es-əkarəyɔte m̀̀ yé.)

²³ Yezu wò m̀̀: "Lò m̀̀bó ñ só ne, ñ m'á zwě à zòmà né ñ cí ñ wé. Sə à Da mà n swéné m̀̀. Rəmyé ce, ámyé ñdǎ à Da ga m'a bə ñ sǒ, ná m̀̀ ñdǎ m̀̀. ²⁴ Lò m̀̀bó ñ bə ne só, ñ tá ñ zwě à zòmà né ñ cí ñ wé yé. Sə zòmà né á nyèé à zòm m̀̀ dè à səpwà zòmà yé. Wó à Da nyənà, bə wó ɲmyé ñ twí ni.

²⁵ "Á byili ába zòmà né nəmyé ñdǎ à gwě ɲwéné ñd'á-ba, ²⁶ sə à Da la sanna dǒ tũ n bə á sono. Wó ɲmyé ñ

mà n cèrhè ába kɔn gako, sə n lyírh ába kɔn dèbé gako à y'à byili ába m̀̀. Sə sanna m̀̀ ɲmyé wó Eshirhə náàcèné à Da la tũ e bə ámyé yil yilə.

²⁷ "Á n'á yé yə-zúlá ne à pə ába. Yə-zúlá né nəmyé shí ámyé cíci sǒ. Nə dè yə-zúlá né nyèbé lũ w lyi bí n'è pə m̀̀ yé. Rəmyé ce, á wun bək'a zhili, sə ywé bək'a zə ába yé. ²⁸ Á nyèé à gə wò ába b'à la, sə à m'a k'a bə á sono. Á gə y'á só ne, á wun y'á m'a yə nyèn dɛ́ dɛ́ á gə lwar bə wó à Da sǒ à la né m̀̀ yilə, b'à Da du ni. ²⁹ Sə à dāmá à n'á byili ába èlāsɛ́ ñdǎ kɔn gwě yə yí yé, m̀̀ni ga, rə gə tú rə yúwá, s'á zwě nyí. ³⁰ Á k'á t'á la zòm ñd'ába kɔn dene yé, bə lũ w k̀̀bó yó-cəbal m̀̀ bəná, sə ñ wàr ne kaka ñ la wərhó yé. ³¹ E jà kɔn wó nyǒ bə lũ w lyi bí lwar b'á só à Da, sə à n'á wèrhé ñdə ñ gə pɔ ne nyí ní. Zèná dɛ́ ná lyé nyòñ."

Yezu byili bə ñ wó sɛ́-cǒ nántwə

15 Yezu súlí n wò: "Ámyé wó sɛ́-cǒ nántwə. [†] Wó à Da ñ wó ò cəbal m̀̀. ² Cǒ w jè kèbé è ɲwéné àmyé wé e j'à t'á ce byá, à Da mà n kà y n ji tɛ́. Sə kèbé è n'è ce byá, ñ mà n gǒ y e k'a kwərhe e púrh e ce byá nánzhəzhǐ. ³ Kɔn wó èta ñd'ámye: zòmè ré à byili ába m̀̀ pú e ce á jír h wárhgáá. ⁴ Měna à wé, b'ámye b'a m̀̀ á wé. Ñdə cǒ jè gə wàr è m'a ce byá è dúdú ñdə è yə cǒ w ná y ne zhí ní, èta, ámye gə yə àmye ne zhí, á wàr byá à la co yé.

⁵ "Ámyé à wó sɛ́-cǒ w ná yá. Ámyé wó ò jèsé. Á wàr kaka á la wərhó ñd'á yə ámyé ne zhí yé. Sə lò m̀̀bó ñ ɲwéné ñdǎ ámyé, ámye ɲwéné ñdǎ m̀̀, ñ m'á ce byá nánzhəzhǐ. ⁶ Lò m̀̀bó ñ téné ñdǎ ámyé, bə m'a vür m̀̀ bə ce pwé nè, ñdə bə gə y'a kà cǒ jèrh bə ló tɛ́ sə kù, bə pwá sè bə ló dwā yó bə ji myín ta. ⁷ Á gə ɲwéné ñdǎ ne, á n'á zwě à zòmà né á cí á wé, kɔn dèbé á n'á yalá, s'á lwəl lè, b'á m'á nə re. ⁸ Á gə n'á ce byá nánzhəzhǐ, á m'á yə à kwā-lyi zhən zhənà. Èta, à Da mà n nə còrhó.

⁹ "Á só ába ñdə à Da gə só ne né. Rəmyé ce, mēna à sónó w wé. ¹⁰ Á gə n'á zwě à nyé né, á b'á m̀̀ à sónó w wé, ñdə ámye gə n'á zwě à Da nyé né, à ɲwéné ñ sónó w wé né. ¹¹ Á zòm zòmà né nyèbé ñd'ába, m̀̀ni á zə ámyé cíci wu-nyǒ w á wé, sə á wu-nyǒ w yə námpúm.

¹² "Swénénə dwā ñdə à gə só ába né. Wó rəmyé rə wó à nyí à n'á pə ába. ¹³ Lò gə shéné ñ pɔ ñ myəl ñ dɔwabá yilə, sónó dǒ téné ò du sónó w òmyé yé. ¹⁴ Á gə n'á wèrhé kɔn dèbé gako à pɔ ába nyí bə wèrhéna m̀̀, á m'á yə à dɔwabá.

¹⁵ "Á k'á t'á byè ába b'à tũntũnnə yé, bə tũntũnnə yəl kɔn dèbé ná-yil ñ yó-cəbal m̀̀ né ñ wèrhé yé. Sə à n'á byè ába b'à dɔwabá, b'à byili ába kɔn dèbé gako à Da byili ni mú. ¹⁶ È dè ámyé á cír ne yé. Wó ámyé à cír ába a twí, m̀̀ni á vò á ce byá byèbé bə t'á la cǒ gaga. Èta, kɔn dèbé gako á la à Da ne lwəl ámyé yil yil m̀̀, ñ mà n pə re ába. ¹⁷ Swénénə dwā. Wó rəmyé rə wó à nyí à n'á pə ába.

[†] Gwě bə gə byili zòmà né jàlà kùr m̀̀gǎ m̀̀. Bə byili sɛ́-cǒ gə wó né pamparɛ́ gə m̀̀.

Yezu byili n kwā-lyi bí ni bà lū w lyi bí b'a jí zùrì òdó bē

¹⁸ "Lū w lyi bí gə n'ê jí zùrì òd'ába, sə lwarna bà bà jèrè bə jí rì òdó àmyé. ¹⁹ Ámyé òdó lū w lyi bí gə y'á wó kɔn rə̀dù, bà y'á m'a swéné ába. Sə à cír ába lū w lyi bí wé. Rə̀myé ce, ámyé òdó bàmyé dè kɔn rə̀dù yé. Wó rə̀myé yil bà n'ê jí zùrì òd'ába.

²⁰ "Lyírhnə kɔn dèbé à y'á byili ába mó. À y'á wò ába bà lò m̀b̀b̀b̀ bà kwè n né n twí bə n yó-cábal mó du yé. Lū w lyi bí gə nwènè nè mó ce, bà m'a nwènè àmyé. Bà gə y'á zwé à zòmà né, bà y'á m'a zwé àmyé nyəná né. ²¹ Wó àmyé yil bà m'a nwènè ába, bà bà yèl m̀b̀b̀b̀ n twí nì mú pàr yé.

²² "À gə y'á yè twí a byili bi à Da zòmè ré, bà dwáoré y'á dè yò yé. Sə à gé byili ri mú ce, bà k'ê t'á la wál bà bà y'á yèl yé. ²³ Lò m̀b̀b̀b̀ n né n jí zùrì òdó àmyé, rə̀-ná-cí né n jí zùrì òdó à Da myé.

²⁴ "À gə y'á yè màmyaarhe tèbé lò dō gwě yè wèrhé gaga mó wèrhé bà cəcəl wə, bà dwáoré y'á dè yò yé. Sə bà yírhə nɔ rɛ, e jà bà n'ê jí zùrì òdó àmyé òdó à Da. ²⁵ Rə̀myé gə kó n'ê wèrhé m̀nì ga zòmè ré tèbé rə̀ wə bà nyá né sébé ré wé mó pyírh. Bà ké rə̀ wé bə wò: 'Bə n'ê jí zùrì òdó nɛ nánfò.'

²⁶ "À m'a twí sanna n shí à Da sono n bà. Sanna mó nmyé wó zhən-cí Eshirhə. Ní gə túwá, nì mà n byili zhən àmyé shò-kwā né. ²⁷ Sə ámyé gé yàl né òdó nɛ kùr-ju yi ní ga mó, ámyé m'á byili zhən à shò-kwā né.

16 "À byili ába rə̀myé m̀nì ga, rə̀ gə tú rə̀ yú ába, s'á wun bə́k'a gə yé. ² Bà m'a vùr ába dwā-guúfí jísí w bə ce pwě nè, e jà dē ŋwéné rə̀ bàna bà m'a gu ába, sə bà m'a bù bà kɔn dé tèbé bà n'ê wèrhé mó wó Yí tum. ³ Wó bà gé yèl à Da pára, e jà bà yèl àmyé pàr mó è ce, bà m'a wèrhé ába èta. ⁴ À byili ába rə̀myé m̀nì ga, dē ré gə tú rə̀ yúwá, s'á lyírh b'á jèrè a byili ába. Wó à gé y'á gwě ŋwéné òd'ába mó yilə, à yè kùr ji a byili ába rə̀myé yé.

Yezu byili kɔn dèbé Eshirhə náàcèné la wòrhó

⁵ "Èlâsē' à m'a zhír a vò m̀b̀b̀b̀ nì twí nì mú sono. E jà ámyé m̀d̀d̀d̀ ga tá nì bwèrh nè bà wó yè à la né yé. ⁶ À gé byili ába rə̀myé mó ce á wun zhìlì, ⁷ e jà wó zhən à n'á byili ába: wó ámyé sǎs yil à n'á zhír à la. À gə yè zhèl, m̀b̀b̀b̀ nì la ába sǎs mó tá nì bàn yé. Sə à gə zhèlè, à m'a twí mù n bà á sono.

⁸ "Ní gə tú nì túwá, nì mà n ce lū w lyi bí lwar bà bà yèl yè-bə̀l̀l̀l̀l̀ gé wó né, bà yèl cángá gé wó né, bà yèl b̀rsi kó myé yé-shò yé. ⁹ Ní mà n byili bi bà wó bà gé yè nɛ zhí mú è ce, bà yèl yè-bə̀l̀l̀l̀l̀ gé wó né yé. ¹⁰ Ní mà n byili bi bà wó à gé k'á la à Da sono, á k'á t'á la nɛ nɔ mó è ce, bà yèl cángá gé wó né yé. ¹¹ Ní mà n byili bi bà wó lū w k̀b̀b̀b̀ pý mó b̀rsi gé kó sə zhè mó è ce, bà yèl b̀rsi kó yé-shò yé.

¹² "À zhe zòmà nánzhəzhə gwě à la ába byilu, sə á wàr nè á la zō èlâsē' yé. ¹³ Sə zhən-cí Eshirhə gə tú è túwá, è m'a cí ába zhən gə kó sómá yó. Sə è dè è sə̀pwà zòmà è la zǎm yé. Wó kɔn dé tèbé gə kó è nyèè mó è la zǎm, e byili ába tèbé rə̀ bàna. ¹⁴ È b'a ce a nə còrhó, bà wó kɔn

dèbé gə kó è nyèè à sō mó è la ába byilu. ¹⁵ Kɔn dèbé gə kó rə̀ wó à Da kɔn, rə̀ wó àmyé nyān. Wó rə̀myé è ce, à wò bà Eshirhə y wó dèbé è nyèè à sō mó è la ába byilu.

Yezu byili n kwā-lyi bí ni bà wu-zhìlù w m'a jé, bə k'a nə wu-nyǎ

¹⁶ "Kɔn m'a yè nàmpólé, á k'á t'á la nɛ nɔ yé, sə rə̀myé kwā né, kɔn gə yàl nàmpólé, á m'á k'á nə nɛ."

¹⁷ Ní kwā-lyi bí jàl à zè bà n'ê zòm òdó dwā bà zhe: "Ní gə wò bà kɔn m'a yè nàmpólé, né k'é t'á la mɔ nɔ, sə rə̀myé kwā né, kɔn gə yàl nàmpólé, né m'á k'é nə mɔ mó kùr wó byè? Sə nì gə wò bà nì la nì Da sō mó, rə̀myé kùr wó byè? ¹⁸ Ní zhe bà kɔn m'a yè nàmpólé, rə̀ kùr wó byè? Ná bə̀ dèbé nì né nì zòm mó kùr nyé yé."

¹⁹ Yezu lwar bà bà y'á n'ê yál bə̀ bwèrh mò, n zè n wò bə: "Wó à gé wò ába bà kɔn m'a yè nàmpólé, á k'á t'á la nɛ nɔ, sə rə̀myé kwā né, kɔn gə yàl nàmpólé, á m'á k'á nə nɛ mó yil á n'á bwèrh dwā? ²⁰ Zhən zhənà, à n'á wèl ába: á m'á n'á kúrhə, á n'á wówélé, òdó lū w lyi bí n'ê fùù. Wu-zhìlù m'a zə́ ába, sə á wu-zhìlù w m'a bà o jír h wu-nyǎ. ²¹ Kē gə la lúl, wu-zhìlù zhe mo, bà nì yè bà nì nòn nò yi yúwá. Sə nì gə lùl nì byí mú nì zhè, n swé nì nòn wò yò. Wu-nyǎ zè o zhe mo, è gé wó numbyínì è tú lū w wé mó yilə. ²² Ámyé wó èta. Wu-zhìlù zhe ába èlâsē', sə à m'a k'a bà a nə ába. Rə̀myé yó, á b'á zə̀ wu-nyǎ nán-fìl̀l̀ k̀b̀b̀ lò lò wàr nì la vǔr.

²³ "Dē ré rə̀myé gə tú rə̀ yúwá, á k'á t'á la nɛ kaka kùr bwèrh yé. Zhən zhənà, à n'á wèl ába: kɔn dèbé gə kó á gə lwèl à Da nɛ àmyé yil yilə, nì mà n pə̀ rɛ ába. ²⁴ Sə kɔn m'è yí zà, á gwě yè kaka lwèl àmyé yil yil yé. Lwèl-nə, b'á m'á na. Èta, á wu-nyǎ w m'a yè nàmpúm.

²⁵ "À byili ába rə̀myé gə kó òdó səsəwale. Sə dē ŋwéné rə̀ bàna, à m'a zòm à Da yò òd'ába pamparēē. È k'è dè səsəwale à la m'a zòm òd'ába yé. ²⁶⁻²⁷ À t'á wèl ába b'á m'a lwèl kɔn à Da nɛ á yil yé, b'á Da cìcì sò ába. Rə̀myé ce, dē ré rə̀myé gə tú rə̀ yúwá, á cìcì wǎ á m'á lwèl mò àmyé yil yilə, á gé sò nɛ, á zwé nyí bà wó nmyé sō à shí ní mú yilə. ²⁸ À shí à Da sō a bà lū w wə, sə èlâsē', à m'a yé wə, á k'a vò nì sō."

²⁹ Ní kwā-lyi bí zè bə̀ wò mò: "Nyí mú nì né nì zòm pamparēē èlâsē'. È k'è dè səsəwale nì né nì jì yé. ³⁰ Ná lwar èlâsē' bà nì yè kɔn gə kó, nì ká nì tá nì dē bà bà bwèrh mó sǎ zè nì má zòm yé. Wó rə̀myé è ce nà r'è zwé nyí bà wó Yí sō nì shí ní."

³¹ Yezu zè n wò bə: "Á n'á zwé nyí èlâsē'? ³² Nyí nə dē ŋwéné rə̀ bàna, rə̀ gaga mó yúwá, á m'á làà dwā nɛ, lò gə kó vò nì dō-sō, á yè nɛ à dúdú. Sə à dè à dúdú yé, b'á Da ŋwéné òdó nɛ.

³³ "À byili ába rə̀myé gə kó m̀nì á tó nɛ á zə̀ yè-zùlá. Á b'á nwènè lū w wə, sə kámna á wun, b'á jú bele lū w yó."

Yezu lwèl Yi n kwā-lyi bí yilə

17 Yezu gé zòm n zhè, n kwě n nyí dē n wò: "À Da, yi rí yúwá. Ce nì Byí mú zùwá y du, m̀nì ga nmyé ce nì zùwá y du. ² Nì pɔ mɔ ŋwònó numbyíná bé gə kó yó

wə, m̀ni n pə nyũ mə t'á la zhǎ byèbé ñ pɔ mɔ mɔ ne.
³ E já nyũ mú mə t'á la zhǎ mɔ wɔ bæ lwar ñ párá, bæ lwar bæ wɔ ñmyé dúdú ñ wɔ Yi zhən zhənà, sə bæ lwar àmyé Yezu Kristə mó ñ twĩ mú mye párá. ⁴ À twĩ tumə né nyèbé ñ pɔ ne nyí b'á twĩ mú gakó a bááse, a m'a ce ñ zùwá y du ce yó. ⁵ À Da, èlãsé', zùwá y kèbé à y'á zhe ñ sɔ ñdá lü y'á gwě yə kùr ji mú, ce a k'a nə y ñ sɔ.

⁶ "À ce byèbé ñ vür lü w wé ñ pē mɔ lwar ñ párá. Ñmyé lyi ñdá be. Ñmyé ñ pɔ be ne, sə bæ zwě ñ zòmè ré. ⁷ Èlãsé', bæ yě bæ kɔn dèbé gakó ñ pɔ ne mɔ shí ñmyé cici sono. ⁸ À byili bi zòmà né nyèbé ñ byili ni mú, sə bæ zwě ne. Bə lwar bæ zhən ga, wɔ ñmyé sono à shí ní. Bə zě bæ zwě nyí bæ wɔ ñmyé ñ twĩ ni.

⁹ "À n'á lwəl mó bəmyé yilə; è dè lü w lyi bí yil yé. Sə wɔ byèbé ñ pɔ ne mɔ yil à n'á lwəl mó. Wɔ ñmyé lyi ñdá be. ¹⁰ Kɔn dèbé gakó rə wɔ àmyé nyân, rə wɔ ñmye nyân. Kɔn dèbé gakó rə wɔ ñmyé nyân, rə wɔ àmye nyân. Sə àmyé zùwá y tó bæ denne e du. ¹¹ Àmyé k'á t'á la lü w wé yál yé, sə bəmyé ñwéné ò wé. Àmyé bàn ñ sono. Da nántwə, yili bì ñdá ñ yil lé ñ pɔ ne mɔ jàn, m̀ni ga bæ yə kɔn rədu ñdə námyé ta. ¹² À gá y'á gwě ñwéné ñdá be yi ní, à y'á yili bì náacéné ñdá ñ yil lé ñ pɔ ne mɔ jàn. Bəmyé m̀du ga yə jé yé, è gə dè m̀bɔ ní yà ñ mə sə ñ jé mó. Kɔn yál èta, m̀ni kɔn dé tɛbé ñ zòmè ré sébé ré byili mú pyirh.

¹³ "Sə èlãsé', à bàn ñ sono. Sə à n'á zòm rəmyé ñdá à gwě ñwéné lü w wə, m̀ni à wu-nyũ w yə bæ wé nám-púm. ¹⁴ À byili bi ñ zòmè ré, sə lü w lyi bí n'è jí zùuri ñdá be, bæ bæ dè lü w lyi yé, ñdə àmyé gá dè ò lò né. ¹⁵ À t'á lwəl mó bæ ñ vür be lü w wé yé, sə à n'á lwəl mó bæ ñ yili bì, m̀ni lwele cəbal mɔ bəká n wèrhé be kaka yé. ¹⁶ Bə dè lü w lyi ñdə àmye gá dè ò lò né. ¹⁷ Ce bæ nám-púm yə ñmyé lyi ñdá ñ zòmè ré jàn, bæ ñ zòmè ré wɔ zhənà. ¹⁸ À twĩ bì lü w wé ñdə ñ gá twĩ ni ò wé né. ¹⁹ Wɔ bəmyé yil à kwè à cìn nám-púm à n'á pe mó, m̀ni bəmye yə ñmyé lyi nám-púm zhən zhənà.

²⁰ "Sə è dè bəmyé dúdú yil à n'á lwəl mó yé. Wɔ ñdá lü w lyi bí byèbé gakó bæ m'a tó bəmyé zòmà né denne bæ zù ni mú ga yilə. ²¹ À n'á lwəl mó bæ ñ ce bæ gakó yə kɔn rədu, ñdə ñmyé à Da gá ñwéné à wé, àmye ñwéné ñ wé né, sə bəmye yə kɔn rədu ná wé, m̀ni ga lü w lyi bí zwě nyí bæ wɔ ñmyé ñ twĩ ni. ²² À zhě bæ yó dē ñdə ñ gá zhě à yó dē né, m̀ni bæ yə kɔn rədu ñdə àmyé ñdá ñmyé gá wɔ kɔn rədu ní, ²³ a yə bæ wé ñdə ñmyé gá ñwéné à wé né, m̀ni bæ yə kɔn rədu nám-púm, sə lü w lyi bí lwar bæ wɔ ñmyé ñ twĩ ni, sə bæ lwar mye bæ ñ só be ñdə ñ gá só àmyé né.

²⁴ "À Da, wɔ ñmyé ñ pɔ be ne. Rəmyé ce, à n'á yál bæ bəmye yál à gá la m̀gǎ yál mɔ, m̀ni bæ nə zùwá y kèbé ñ pɔ ne mɔ ñdá bæ yírhá, bæ ñ swéné ne ñdá lü w gwě yə kùr ji yé.

²⁵ "À Da, ñ wɔ wu-cángá cəbal. Lü w lyi bí yəl ñ pár yé, sə àmyé yě ñ párá, sə byèbé ñ pɔ ne mɔ yě bæ wɔ ñmyé ñ twĩ ni. ²⁶ À ce bæ lwar ñ párá, sə à gwě b'a ce bæ lwar ñ pár bæ súlí, m̀ni ga sónó w kòbɔ ñ mə ñ só ne mɔ yə bəmye wé, sə àmye yə bæ wé."

Bə zɔ Yezu

(Məco 26.47-56; Marke 14.43-50; Lwiki 22.47-53)

18 Yezu gá zòm n zhè, ñmyé ñdá ñ kwā-lyi bí zhĩr bæ vò Sədərɔ bwĩ y èpákè, bæ zù bɔ́bɔ́ òdu wé gàà. ² E já Zhidə mó m̀bɔ́ ñ la mɔ myìnù mú yà ñ yě gàà mɔ shò, bæ Yezu yà ñ né ñ zə be ñ zhəl gàà. ³ Zhidə zě ñ zə shədéése ñdá Yi jì y yilnə bé byèbé vwĩ-zwálnə bé yé né cìnə bé ñdá Farezhěébá y'á twĩ mú n mə ñ vò gàà. Bə y'á zɔ pàntámse ñdá myìn-pyùùli ñdá búlá wé bæ m'e vò.

⁴ Yezu yà ñ yě kɔn dèbé gakó rə bàn mɔ zal mó. N zě n jəl be, n bwərh bè n wò: "Mɔ lò á n'á pyà?"

⁵ Bə wò m̀: "Nazarete lyi bal Yezu ná r'é pyà."

Yezu zě ñ wò be: "Nyĩnə ne. Wɔ àmyé."

Zhidə yà ñ tó be ñ zhĩ gàà. ⁶ Sə Yezu gá wò bè bæ wɔ ñmyé, rəmyé yi ní, bæ gakó twəh ñdá bæ kwərh bæ ló tɛ'.

⁷ N kə n bwərh bè n wò: "Mɔ lò á n'á pyà?"

Bə k'e wò: "Nazarete lyi bal Yezu ná r'é pyà."

⁸ N wò be: "À wò ába bæ wɔ àmyé. Sə è gə wɔ àmyé á n'á pyà, nyĩnə ne, s'á yě byèbé bæ dàl mó ne."

⁹ N wò èta, m̀ni zòmè ré ñ yà ñ zòm mɔ pyirh. N yà ñ wòwə: "À Da, à yə byèbé ñ pɔ ne mɔ m̀du ga ne yě ñ jé yé."

¹⁰ Shəmo Pyere yà ñ zhe shù. N fwərh wə, n za Yi jì y vwĩ-zwálnə bé yé né cìnə bé gakó náncə y kélé tuntu-nə m̀du jəjí zhě ñ pyir. Tuntu-nə mó ñmyé mɔ yà ñ yil Mələkuusi. ¹¹ Yezu zě ñ wò Pyere ne: "Ká ce ñ shù w ò pyá y wa! N ná ñ búl b'á t'á la zə ñnɔn ká-zòm à Da pɔ ne mɔ a m'a nyò?"

Bə zə Yezu bæ m'e vò Anne sono

¹² Rəmyé yi ní, shədéése ñdá sè yó-cəbal mó, ñdá Zh-wifubá Yi jì y yilnə bé zə Yezu bæ lyě, ¹³ bæ jèrè bæ zə mɔ bæ vò Anne sono. Anne yà ñ wɔ Kəyifu cəm-bal. Wɔ Kəyifu ñ yà ñ wɔ vwĩ-zwálnə bé yé né cìnə bé gakó náncə byin dí rəmyé wé. ¹⁴ Wɔ ñmyé ñ yà ñ cici Zhwi-fubá yó-cìnə bé, n wò bæ lò m̀du gə cù dwí rí púlápúlá yil cɔ́.

Pyere wò bæ ñ dè Yezu kwā-lò yé

(Məco 26.69-70; Marke 14.66-68; Lwiki 22.55-57)

¹⁵ E já Shəmo Pyere ñdá Yezu kwā-lò dō y'á tó mo. Sə Yi jì y vwĩ-zwálnə bé yé né cìnə bé gakó náncə y yà ñ yě Yezu kwā-lò mó ñmyé mɔ párá. Bə pɔ sómá ñ tó Yezu ni ñ zù kélé wa. ¹⁶ Shəmo Pyere zě ñ zhĩ pwè nè bwərà y nyí ni. Yezu kwā-lò mó ñmyé mɔ ká ñ du ñ wò kē-byí y è y'á n'è yili bwərà y ne mó ne, b'è ce Pyere zù kélé wa.

¹⁷ Kē-byí y zě e bwərh Pyere, e wò: "Ñmye dè bal mó kwā-lò?"

Pyere wò: "Ǐ, à dè ñ kwā-lò yé."

¹⁸ Wàr y'á ñwéné. Rəmyé ce, kélé y tuntu-nə bé ñdá Yi jì y yilnə bé y'á jéé myĩn tɛ' bæ n'è ywə̀l. Pyere mye zě ñ tó be ñ né ñ ywə̀l myĩn mú.

Anne bwèrh zòmà Yezu ni

(Mæco 26.59-66; Marke 14.55-64; Lwiki 22.66-71)

¹⁹ Yi jì y wǐ-zwálnə bé yé né ciná bé gakó nánce y yà n ná n bwèrh Yezu n kwā-lyì bí òdà kɔn dèbè n yà n ná n cèrhè lyì bí ni mú shò-kwā né.

²⁰ Yezu wò mò: “À zhì lyì bí gakó yé né a zòm òdà be. À cèrhè kàrmò lyì bí ni dē gakó dwā-gùúfí jisí wé, òdà Yi jì y kònú w wa, lyì bí gakó gé n'ê gùlí dwā mægã. À yè shèè a zòm kaka yé. ²¹ Byè yil n ná n bwèrh nè? Bwèrh byèbé bà cili à zòmà né m. Bà yè kɔn ná-dwí yil à y'á n'á zòm òdà be.”

²² Ní gé wò èta, òdà Yi jì y yìlnè mètù yà n zhǐ gàà, n mà mò jè-sà, n wò: “Wǐ-zwálnə bé yé né ciná bé gakó nánce y n ná n lyár èta?”

²³ Yezu wò mò: “À gə zòm à dó, sé byili à dóó wá. À gə k'á yè zòm a dó, wó byè yil n nə mà nè?”

²⁴ Anne ce bà zə Yezu òdà nyínsi gwě lyě mo bà m'è vò Kəyifu sono.

Pyεεε ká n wò bà n yàl Yezu pár yé

(Mæco 26.71-75; Marke 14.69-72; Lwiki 22.58-62)

²⁵ Bà gé y'á n'ê bwèrh Yezu yi ní, òdà Shəmo Pyεεε yà n jě myin mú nyí ni n ná n ywə̀lè. Lyì jàlà zě̀ bà bwèrh mò bà wò: “Nmye dà bal mój kwā-lò?”

N mà nyə̀-pǔ, n wò: “ǏǓ, à dè n kwā-lò yé.”

²⁶ Mòbó Pyεεε yà n zà n zhě̀ ré n pyir mój dwí lò mètù, n yà n wó wǐ-zwálnə bé yé né ciná bé gakó nánce y kélé tùntunnə, nmyé mój zě̀ n wò Pyεεε ne: “È dè nmyé à y'á nò n tó Yezu mú ni n wò bój w wé mój?”

²⁷ Pyεεε ká n mà nyə̀-pǔ, n wò b'è dè zhən yé. Rəmyé yi ní cìci, cá-bya kúrh.

Pyəlate kó Yezu bursi

(Mæco 27.1-2,11-31; Marke 15.1-20; Lwiki 23.1-5,13-25)

²⁸ Bà zě̀ bà zə Yezu bà zhǐr Kəyifu sǒ, bà vò cɔ w cábal mój sǒ kélé wa. È y'á wó nəkɔkólé shāā shāā. Sə Zhwifubá gé y'á bà sómá zhe bà n'ê zwì lò mòbó n dè Zhwifufu sǒ kélé w mój ce, bà yè shènə bà zù bursi jì y wé yé, mùni bà bə̀k'a pə̀ jimdì bà cìn nì yé, sə bà ηwənə̀nə̀ bà jí Pake y címsí kùjú wá.

²⁹ Rəmyé ce, cɔ w cábal Pyəlate zě̀ n du pwè nè, n bwèrh bè n wò: “Bəkɔn yò bal mój mòbó wèrhé, á m'á zə mɔ á bà nyònnò?”

³⁰ Bà wò mò: “Ní gə yà n yə̀ lwelə̀ wèrhé, ná y'á t'á zə mɔ ná bàn mój pɔ yé.”

³¹ N zě̀ n wò be: “Á cìci zəna mɔ á vò á ká n bursi sə tó òdà á nyə̀ né gé n'ê byili ní.”

Bà wò mò: “Nəmyé bà sómá zhe ná n'ê gwi lò yé.”

³² Kɔn yàl èta mùni zòmè ré Yezu yà n zòm n mə n byili n gé la né cú mú pyirh.

³³ Pyəlate ká n zù bursi jì y wé, n byè Yezu, n bwèrh mò n wò: “Ní wó Zhwifubá pyǔ?”

³⁴ Yezu mye bwèrh mò n wò: “Nmyé cìci n ná n bül rəmyé, ráá lyì dwā̀ bà zòm à yò òdà mój?”

³⁵ Pyəlate wò: “À wó Zhwifufu nà? Wó n dwí lyì bí òdà wǐ-zwálnə bé yé né ciná bé bà zə mój bà b'è pē. Bəkɔn n wèrhé?”

³⁶ Yezu zě̀ n wò mò: “À pyèlè ré dè lū w kòbó pyèlè yé. À pyèlè ré gə y'á wó lū w kòbó pyèlè, à shədə́ésé y'á m'á bú òdà Zhwifubá yó-ciná bé, mùni bà bə̀k'a zə ne yé. Sə à pyèlè ré dè lū w kòbó nyān yé.”

³⁷ Pyəlate zě̀ n bwèrh mò n wò: “Ní nə zě̀ n wó pyǔ?”

Yezu wò: “Nòdə̀ n gé zòm né, à wó pyǔ. Bà lùl nè a bà lū w wə̀, mùni a yə̀ zhən dé zhən-cínnə. Lò mòbó gakó n sò zhənà, rə̀-ńá-cí ná n cili à zòmà né.”

³⁸ Pyəlate zě̀ n bwèrh mò n wò: “Zhən wó byè?”

Ní gé zòm èta n zhè, n zě̀ n ká n du pwè nè n wò Zhwifubá ne: “Amyé bà kaka ne rə̀ n'ê byili bà bal mój mòbó dó yé. ³⁹ Á yè bà ná myèrhè ná n'ê wèrhé kɔn rə̀dù: Pake címsí gə yú gakó, à y'á vùr byənə̀-ji ciná bé mètù. Á nə̀ n'á yàl b'á dwí Zhwifubá pyǔ mój ne?”

⁴⁰ Bà gakó bya bà wò: “ǏǓ, bàká dwí mòbó ne yé! Vür Barabaase!” E jà Barabaase mój yà n wó wvə̀rhna.

19 Pyəlate zě̀ n pə̀ be nyí bà mój Yezu òdà dānə̀shāāre. ² Shədə́ésé kwè kāmə̀-zù-èdòlò nán-shǒ sə zù mù, sə jéé sɔr òdà pyèlè yə̀-pú ta sə pú n yó wə̀, ³ sə zě̀ sè n'ê twí n yé né sè zhe: “Ná r'é ce mój Zhwifubá pyǔ!” Sə zě̀ sè n'ê mà mò jè-sə̀rh.

⁴ Pyəlate ká n du pwè nè, n wò lyi-zhā̀ bé ne: “Nyīnə̀, à zə mɔ à bàn pwè nè mùni gə̀ á lwar b'á yə̀ kaka ne rə̀ n'ê byili bà n dó yé.”

⁵ Yezu du pwè nè òdà sɔrɔré bà pú n yó w mój, òdà kāmə̀-zù-shǒ w bà zù mù mú. Pyəlate zě̀ n wò be: “Nyīnə̀ bal mój!”

⁶ Wǐ-zwálnə̀ bé yé né ciná bé òdà Yi jì y yìlnə̀ bé gé nɔ mɔ, bà zě̀ bà búbwéé bà wò: “Ce bà pə̀pa mɔ dè-jɔrhó yó! Ce bà pə̀pa mɔ dè-jɔrhó yó!”

Pyəlate wò be: “Zwēnə̀ mɔ á cìci pə̀pa dè-jɔrhó yó, b'è gə̀ wó àmyé yilə̀, à bà n dóó ne yé.”

⁷ Bà wò mò: “Nəmyé zhe nyí rə̀dù, sə nyí rí rə̀myé gé n'ê byili ní mú, mòbó mē òdà gu, n gé ná n zə̀ n cìn n yàl Yí Byí mú yilə̀.”

⁸ Pyəlate gé nyèè rə̀myé, ywé kwərhe rə̀ zə mɔ. ⁹ N ká n zù bursi jì y wə̀, n bwèrh Yezu n wò: “Yè n shí ní?” Sə Yezu yè mɔ lyár bà kaka yé.

¹⁰ Pyəlate zě̀ n wò mò: “Amyé à n'á zòm òd'ám, n tá n lyár ne? N yèl b'á wó à ce bà yě mój, à k'á wó à ce bà pə̀pa mój dè-jɔrhó yó?”

¹¹ Yezu wò mò: “Yi gə̀ yə̀ dē zhì rə̀ pǔ jàn, n wàr n la ne kaka wòrhó yé. Wó rə̀myé è ce lò mój mòbó n zə̀ ne n pǔ mój yə̀-bə̀lòl w du nmyé nyǔ wá.”

¹² Kɔn zhí rə̀myé yi ní, Pyəlate yà n ná n yàl sə n ce bà yě Yezu ni. Zhwifubá zě̀ bà búbwéé bà wò: “Ní gə̀ yě bal mój mòbó ne, sé nyí n dè Səzaare dɔwa yé, bà lò mòbó gakó n ná n wə̀l bà nmyé wó pyǔ, rə̀-ńá-cí ná n jí zùurì òdà Səzaare.”

¹³ Pyəlate gé nyèè rə̀myé, n ce bà zə Yezu bà du pwè nè. N zě̀ n jòm n bursi də̀gwá y yó, jilú w kòbó bà n'ê byè bà “Nákulə̀ jilú” mú yó. Zhwifubá n'ê byè jilú w òmyé bà Gabata. ¹⁴ N wò Zhwifubá ne: “Nyīnə̀ á pyǔ mój!”

È y'á wó nə̀nyónó cə̀cəl, òdà bà Pake y címsí dāl bà nəkɔla. ¹⁵ Bà gakó tó dwā̀ bà búbwéé bà wò: “Ce bà gu mu! Ce bà gu mu! Ce bà pə̀pa mɔ dè-jɔrhó yó!”

Pyølate zẽ n bwàrh bè n wò: "À ce bæ pæpa á pyř mý dè-jrhhó yó?"
 Wwĩ-zwǎlnæ bé yé né cìná bé zẽ bæ wò: "Ná bæ pyř dõ zhe e súlí Sæzaare ne yé."
 16 Ràmyé yó, n pæ be nyí bæ bæ zæ Yezu bæ vò bæ pæpa dè-jrhhó w yó.

Bà pæpa Yezu dè-jrhhó yó
 (Mæco 27.32-56; Marke 15.21-41; Lwiki 23.26-49)

Bæ zẽ bæ zæ Yezu bæ zhĩr, 17 bæ ce n zhĩ n dè-jrhhó w n mæ n du c w wa, n vò jàà y kèbé bæ n'è byẽ bæ "Yó-kólló jàà" mý wa. Zhwifubá n'è byẽ jàà y èmyé bæ Gøløgta.
 18 Wó gàà bæ pæpa mæ dè-jrhhó w yó né. Sæ bæ súlí bæ pæpa lyi bælyè dè-jaárhæ dwã yó, màdù Yezu jèjĩ ni, màdù n jègwã nè.

19 Pyølate yà n ce bæ kè zòmà bwèlè yó, bæ pæpa dè-jrhhó w ne Yezu yá-pèlé wa. Bæ y'á kè bæ wò: "Nazarete lyi bal Yezu, Zhwifubá pyř mý". 20 Bæ gá y'á pæpa Yezu dè-jrhhó w yó màgã mý y'á bwál c w ne. Ràmyé ce Zhwifubá nánzhæzhõ kàrmà zòmà né nàmýé. Pyølate yà n kè ne ñdá ebərə ñdá latẽ ñdá gərəké. †

21 Zhwifubá wwĩ-zwǎlnæ bé yé né cìná bé zẽ bæ wò Pyølate ne: "Bàká kè bæ 'Zhwifubá pyř' yé. Kè bæ n wò bæ n wó Zhwifubá pyř."

22 Pyølate wò be: "Tèbé à kè mý, wó ràmyé à kè."

23 Shèdéésé gá pæpa Yezu dè-jrhhó w yó sæ zhè, sæ kwè n gándé sæ bòn kùrà nàna. Shèdáá èdù gako jí kùr ràdù. E dâl n kàmà-zù-èdòlò w dúdú. Kàmà-zwĩ y èmyé y'á wó námpúm, è bæ nyønyæe zhe yé. 24 Sæ zẽ sæ wò dwã ne: "Bànà ná bàk'á kâr y yé. Ná m'á tã tántéé, ná nyí wó mý lò n mà n ciní yá."

Kon tó èta, mùni ga kon dé dèbé Yi zòmè ré sébé ré byili mú pyirh. Bæ kè rà wè bæ wò:

"Bè tàl à gándé, bæ zẽ bæ tã tántéé, bæ nyí wó mý lò n mà n ciní à kàmà-zù-èdòlò wá."

Wó èta shèdéésé wèrhé né.

25 Yezu ná ñdá n ná nyẽ mý ñdá Kælpaase kè Mare, ñdá Magødala lyi bækó Mare †† y'á zhĩ Yezu dè-jrhhó w kùr wà.

26 Ní gá nc n ná ñdá n kwã-lò mó mòbó n yà n só mó n zhĩ n ná sarh ne, n zẽ n wò n ná ne: "Kè, nyí n byí mú."

27 N wò n kwã-lò mó mye ne: "Nyí n ná." Kon zhĩ dẽ ré ràmyé, Yezu kwã-lò mó nmyẽ mý já n zwè Mare n sono.

28 Yezu yà n yè bæ kon gako zhè, n zẽ n wò: "Nànyèlsè zhe ne." N zòm èta mùni ga dèbé bæ kè Yi zòmè ré sébé re wè mó pyirh.

29 Kòlló òdù y'á zhĩ tẽ gàà ò sú ñdá sè káré. Bæ mórhr ku mà wè, bæ ce lyéné ne bæ ce n nyí ni. 30 Yezu gá lálá sè mý káré mý, n zẽ n wò: "Kon gako zhè." N lwøl n yó tẽ n já n ci.

31 Shìrhá dẽ ré y'á dâl bæ nækola. Dẽ ré ràmyé y'á wó címsi nánfòlò dè. Zhwifubá yó-cìná bé y'á t'á yâl bæ lyi bí byèbé bæ pæpa dè-jaárhé yó mó mẽ gàà kon m'e yí dè ré yé. Ràmyé ce, bæ zẽ bæ vò bæ lwøl Pyølate ne, bæ n ce bæ vò bæ ká bæ cá né, † sæ bæ só be tẽ. 32 Shèdéésé yí lyi bí bælyè y bæ y'á súlí Yezu ni bæ pæpa dè-jaárhé yó mó ne

† Gwè bæ gá byili zòmà né jàlà kùr màgã mý. †† "Magødala lyi bækó Mare". Wó cò òdù ò yil Magødala. Wó òmyé wè Mare yà n shí ní.

sæ ká màdù y cá né, sæ lyẽ sæ ká n dõ mó mye cá né.
 33 Sæ gá yú Yezu ni, sæ pwírí n cùwà. Sæ k'è yè n cá né ké yé. 34 Shèdáá èdù zẽ e zæ swé e zò n sárpún ni. Ràmýé yó, jal ñdá nẽ du.

35 Mòbó n ná n byili ri mú nc re ñdá n yírhá, sæ kon dèbé n ná n byili mú wó zhànà. E jà n cìcì yè bæ dèbé n ná n byili mú wó zhànà, mùni ámye zwè nyí. 36 Kon tó èta, mùni kon dé tèbé Yi zòmè ré sébé ré byili mú pyirh. Bæ kè rà wè bæ wò: "Bè t'á la n kú òdù ga kó yé." 37 Bæ kè sébé ré ràmyé jàà dõ wè mye bæ wò: "Bè m'a kwè bæ nyí mòbó bæ zò mó."

Bæ co Yezu
 (Mæco 27.57-61; Marke 15.42-47; Lwiki 23.50-56)

38 Aræmate lyi bal màdù yà n ñwéné, n yíl Zhøzefu. Ní yà n wó Yezu kwã-lò, sæ Zhwifubá yó-cìná bé ywè gá y'á zhe mo mó ce, n yè shènè bæ lwar bæ n wó Yezu kwã-lò yé. N zẽ n vò Pyølate sò, n lwøl mò, mùni n pý sómá n vò n kwè Yezu. Sæ Pyølate pø mæ sómá n vò n kwè mò.

39 Nækodem mý mòbó n yà n tú Yezu sò ñdá cæcè y mý mye yà n zæ wè nánzhæzhõ rà lwè nànyønyèlé bæ n'è byè bæ myíiri ñdá alwéése n mæ n bà. 40 Bàmýé bælyè y sè dwã ne bæ kwè Yezu, bæ zhérhé wè dé rà lwè nànyønyèlé y n yó, bæ zẽ bæ zæ kàmà-jèrh bæ m'e pyípyíli mu ñdá Zhwifubá gá y'á n'è wèrhé né bæ m'e ce bæ cùuri.

41 Bæ gá y'á pæpa Yezu dè-jrhhó w yó màgã mý y'á bwál bój òdù ni. Sæ lú-bòl nándùl y'á ñwéné bój w òmyé mý wè, bæ y'á gwè yè lò mà wè ce yé. 42 Bòl mý gá y'á bwál gàà, e jà Zhwifubá shìrhá y dè ré y'á dâl bæ nækol mý ce, wó màmyé wè bæ kwè Yezu bæ vò bæ ce né.

Yezu tènè lú-bòl mý wè yé
 (Mæco 28.1-8; Marke 16.1-8; Lwiki 24.1-12)

20 Shìrhá dè ré zẽ nækokólé jè máásé yùwà, Magødala lyi bækó Mare pyè pyè n zẽ n vò lú-bòl mý yó ñdá ce y gwè yè wárh yé, n pwírí nækulu w ò y'á pyi bòi mý nyí ni mú púr. 2 N zẽ n dùr n vò Shæmco Pyere ñdá Yezu kwã-lò mó mòbó n yà n só mó sò, n wò be: "Bè vùr Cinu bòi mý wa, sæ ná yèl bæ gá cí mu má yé."

3 Ràmýé yó, Pyere ñdá Yezu kwã-lò mó dõ mó shár, bæ la bòi mý yó. 4 Bæ ga bælyè y y'á n'è dùrà, sæ Yezu kwã-lò mó dõ mó dùr n lyè Pyere, n jèrè mð n yí bòi mý yó, 5 n wùli n gwè, n næ kàmà-jèsé sæ y'á pyípyíli mu mú sæ pyè tẽ bòi mý wè, sæ n yè mà wè zwì yé. 6 Shæmco Pyere tà-kwã n yí, n zù bòi mý wa, n næ kàmà-jèsé sæ pyè tẽ. 7 Sæ kàmà-jè y kèbé bæ y'á m'e bæ Yezu yó w mó y'á pyípyíli è pyè jàà dõ w è dúdú.

8 Ràmýé yó, Yezu kwã-lò mó dõ mó n jèrè Pyere n yí bòi mý yó mó mye zẽ n zù. Ní yírhá na, n zwè nyí. 9 Bæ y'á gwè yè kon dé tèbé rà kè Yi zòmè ré sébé ré wè, bæ Yezu mà sæ n bwìrhì n du cùuri wè mó kùr swí yé.

10 Ràmýé kwã né, bæ k'a kwè bæ vò jè.

Wó Mare mý nmyè bæ n'è byè bæ Mare Madalè. † Bæ y'á n'è yâl bæ ká bæ cá né mùni ga bæ cì lálá. †† Zhwifubá y'á n'è kwì bæ lú-bòl bæ pyø nàbàn ne. Bæ y'á t'á kwì bì bæ zul tẽ yé. Wó lórh bæ n'è lórh pyø w ñdá myèlé ta, bæ zẽ bæ shar nækulu námpóp bæ m'e pyi mà nyí ni.

Yezu lyí Magədala lyi bàkó Mare

(Mæco 28.9-10; Marke 16.9-11)

¹¹ Rəmyé yó ñdá Mare yà ñ zhí pwě nè lú-bòl mót nyí ni ñ ná ñ kúrhá. N zě n wùli n gwě bòl mót wa, ¹² n nə màlékabá bàlyè bà zù gǎ-pwě, bà jě bà gá y'à cí Yezu mǎgǎ mót. Màléka y èdù y y'à jě ñ yó w gá y'à zâ má mót, è dō mót zě è jě ñ nèsé gá y'à zâ má mót. ¹³ Màlékabá zě bà bwərh mò bà wò: "Kĕ, bàkón rə zhe mót ñ má ñ kúrhá?"

N wò be: "Bə vùr à Cinu, sə à yəl bà gá cí mu mǎgǎ yé."

¹⁴ Ñ gá wò èta, n pyírhí n nə Yezu ñdá ñ zhí, sə ñ yè lwar bà wó ñmyé yé. ¹⁵ Yezu zě n bwərh mò n wò: "Kĕ, bàkón rə zhe mót ñ má ñ kúrhá? Mǎ lò ñ ná ñ pyà?"

Mare yà ñ ná ñ bül bà wó búú w yilnə mót, n zě n wò mót: "Ĕ gə wó ñmyé ñ vùr mò, sá byili ni ñ gá cí mu mǎgǎ, a vò a kwè."

¹⁶ Yezu wò mót: "Mare!"

N zě n pyírhí n wò Yezu ni ñdá ebərá: "Rəbuni!" (Rə kúr wót: "Yó-cábal".)

¹⁷ Yezu zě n wò mót: "Bàká jíírhí ni, b'à gwě yə à Da sō zhəl yé. Sə zhəl ñ wò à da-byā bé ne b'à la à Da mót ñ wò bəmye Da mót sō, à Yi rí rə wó bəmye Yi mú sō."

¹⁸ Mare zě n wò n wò Yezu kwā-lyi bí ni: "Á nɔ Cinu." N byili bi kɔn dé dèbé ñ zòm ñdá mót mót mye.

Yezu lyí ñ kwā-lyi bí

(Mæco 28.16-20; Marke 16.14-18; Lwiki 24.36-49)

¹⁹ Jəməásé səmyé yù w cici, dədənə yi gá yúwá, Yezu kwā-lyi bí y'à ñwéné jì èdù wé, sə bà y'à n'è dùr Zhwi-fubá yó-cinà bé ywé. Rəmyé ce, bà y'à sàáse bwələlé gako. Yezu bà n zhì bà cəcəl wə, n wò be: "Yə-zúlá yál né ñdába."

²⁰ Ñ gá wò èta n zhè, n zě n byili bi ñ jèsé ñdá ñ sápuńdí. Wu-nyǎ nánfǎlò zə be bà gá nɔ Cinu mú yilə.

²¹ N zě n ká n wò be: "Yə-zúlá yál né ñdába. Á n'á twí ába ñdá à Da gá twí àmye né."

²² Ñ gá zòm rəmyé n zhè, n zě n fùrh zho bà yó, n wò: "Zwəñə Eshirhə náàcənə. ²³ Lyi byèbé gako á gə pɔ be bà yə-bəlwáále súbri, bà m'a nə rə súbri, sə lyi byèbé gako á gə yə bə súbri pɛ, bà yə-bəlwáále gwě zhí ñdá bɛ."

Tɔma nɔ Yezu, n zě n zwě nyí

²⁴ Yezu kwā-lyi bí shí ñdá bàlyè y mədù y ñ yíl Tɔma, bà n'è byè bà "Nəcílí" mú, yà ñ tənə Yezu gá yà ñ tú bà sono mót yi ní yé.

²⁵ Ñ gá tú rəmyé kwā né, ñ dwā bé wò mót: "Nəmyé nɔ Cinu."

Tɔma zě n wò be: "Àmyé gə yə dādābsé bəlā bé ne ñ jèsé ne, a ce à jəfǎlé né, a ce à jě ñ sápuńdí bəl mót mye wa, à t'á la nyí zō yé."

²⁶ Ĕ dwā nyàlpyé y yùwə, Yezu kwā-lyi bí y'à k'è ñwéné jì y wé, sə Tɔma yà ñ ñwéné rəmyé yùwə. Yezu ká n bà ñdá jì y bwələlé sàáse, n zhì bà cəcəl wə, n wò be: "Yə-zúlá yál né ñdába."

²⁷ N zě n wò Tɔma ne: "Nyí dādābsé bəlā bé à jèsé ne. Ce ñ jəfǎlé y né ñ nyí, sá ce ñ jě y à sápuńdí bəl mót mye wa, ñ zwě nyí, sá yě tətóná co ne."

²⁸ Tɔma zě n wò: "Á Cinu ñdá à Yi."

²⁹ Yezu wò mót: "Wó ñ yírh gá nɔ yil ñ zwě nyí! Wu-nyǎ cinó wó lyi byèbé bà yírhá yə ne, bà j'a zwě nyí."

Zhã byili ñ sébé ré kùr ré

³⁰ Yezu wərhé màmyaarhe dwā nánzhəzhǎ ñ kwā-lyi bí yírh wə, sə bà yə rəmyé sébé ré tēbé wé ce yé. ³¹ Sə tēbé bà co sébé ré tēbé wé mót wó mùnì ga rə ce á zwě nyí bà Yezu wó Kristə, Yi Byí mú. Á gə zwě nyí, á b'á nə nyǎ mət t'á la zhǎ ñmyé jàn yilə.

Yezu lyí ñ kwā-lyi bí Təberəyaade mwǎ y yó

21 Rəmyé kwā né, Yezu ká n bà n lyi ñ kwā-lyi bí. Sə rəmyé y'à wó Təberəyaade mwǎ y yó. Nyíñə ñ gá tó né n mə n lyi bi: ² è y'à wó Shəməɔ Pyere ñdá Tɔma (bà n'è byè mò bà "Nəcílí") ñdá Natanayəə (ñ shí Kana, Gəlile tənə y wa) ñdá Zebede byā bé, ñdá Yezu kwā-lyi dwā bàlyè. Bà gako y'à zhí ñdá dwā.

³ Shəməɔ Pyere zě n wò be: "Á la vò a gwě."

Bə wò mót: "Nəmye m'á tó mót ná vò." Bə zhír bə vò bə zù bǔ-bwəl lé wə, bə gwě gwě, sə bà yə kaka zal cəcə y èmyé wé yé.

⁴ Cə y gá tú è n'è lé yó né, Yezu bà ñ zhí bǔ-cǔ w yó, sə ñ kwā-lyi bí y'à yəl bà wó ñmyé yé. ⁵ N zě n bwərh bə n wò: "Á bəśóná, á yə mómǔrh zal nà?"

Bə wò mót: "ǎǎ."

⁶ N zě n wò be: "Dulnə gǔndwí rí bǔ-bwəl lé jəjí sō, á b'á zə kɔna." † Bə zě bə dul le, bə zə mómǔrh nánzhəzhǎ, bà k'è wà rə sə bə vwé yé.

⁷ Yezu kwā-lò mót mǔbó ñ yà ñ só mót zě n wò Pyere ne: "Nyí wó Cinu."

E jə Shəməɔ Pyere yà ñ lwərh ñ kàmə-zwí y n cí tǎ. Sə ñ gá nyèè bà wó Cinu, n kwè y n zù, n kwè ñ cǎ-tǔn w n lyè ñ cǎ né, n zě n fwé mwǎ y wə. ⁸ Yezu kwā-lyi bí dwā bé y'à bə nyə ñdá bǔ-cǔ w yé. Bà y'à mət dwā ñdá mətər zǔm. Bə zě bə zhí bǔ-bwəl lé wé bə vwé gǔndwí rí, rə y'à sú ñdá mómǔsé mót, bə m'è bə bǔ-cǔ w nyí ni.

⁹ Bà gá du bǔ-cǔ w yó, bə pwírí myín bà jéé tǎ ñdá émǔrh mət wé. Bə nə búúri mye mət sarh ne.

¹⁰ Yezu zě n wò be: "Vǔrnə émǔsé á zɔ mót á m'á bà."

¹¹ Shəməɔ Pyere zě n ká n zù bǔ-bwəl lé wə, n lwərh gǔndwí rí bǔ-bwəl lé ne, n vwé dɛ n mə n du bǔ-cǔ w yó, rə y'à sú ñdá mómǔrh nánfwaàlɛ, zǔm ñdá shí-ènə ñdá sətɔ. Sə ñdá émǔsé y'à já dǎ dǎ ga, gǔndwí rí yə kār yé.

¹² Yezu wò be: "Bànà á dǎ émǔsé ñdá búru wá." Sə bà gá y'à yě bà wó Cinu mú ce, mədù ga yə ñwéné n bwərh mò bà ñmyé wó mót yé. ¹³ Yezu zě n yí n kwè búru w n mə n tə bé, n zě n kwè émǔsé mye n mə n tə bɛ.

¹⁴ Rəmyé yəl Yezu twər rətɔ nyàn dé ñ byili ñ cin ñ kwā-lyi bí ni ñ bǔrhù mú kwā né.

† Zhwifubá gǔndwə né y'à də ñdá nəmyé nyəná né ta yé. Nə y'à wə dǎ dǎ, e zě wó dúl bà y'à n'è dul ne bǔ w bà m'è zal mómǔsé.

Yezu zhər̀h ñdã Pyeere

¹⁵ Bè gá tú bæ d̄́ búru w ñdã móm̄s̄é bæ zhè, Yezu zè n bwər̀h Shə̀mɔ Pyeere n wò: “Zhã byĩ Shə̀mɔ, ñ só ne du byèbé bè ñwéné nyò̀nò m̄́ gako?”

Pyeere wò m̄́: “Ǿ̄̄, ñ yè b'á só mó.”

Yezu wò m̄́: “Kál à pyi-bwãlsé.”

¹⁶ N zè n ká n bwər̀h mò n wò: “Zhã byĩ Shə̀mɔ, ñ só ne?”

Pyeere ká n wò m̄́: “Ǿ̄̄, Cinu, ñ yè b'á só mó.”

Yezu wò m̄́: “Kál à pyiisí.”

¹⁷ N ká n bwər̀h mò kádò n wò: “Zhã byĩ Shə̀mɔ, ñ só ne?”

Yezu gá bwər̀h mò twər̀ ràtò ga bè ñ só mo mó ce ñ wu zhìlì. N zè n wò Yezu ni: “Cinu, ñ yè kɔn gako. Ñ yè b'á só mó.”

Yezu wò m̄́: “Kál à pyiisí. ¹⁸ Zhèn zhènà, à n'â wèl mó: ñ gé yà ñ gwě wó bal-byĩ yi ní, ñ yà ñ né ñ lyè ñ cã-tònò w ñ cã né ñ cìcì nì, ñ né ñ zhèl ñ gé só màgã. Sə̀ ñ gə̀ tú ñ ce ñ zhè, ñ b'â zhè ñ jèsé d̄́, lò d̄́ lyè w ñ cã né, n zə̀ m̄́ n vò ñ gé tá ñ yâl màgã.”

¹⁹ Yezu wò èta n mə̀ n byili Pyeere gá la né cú, sə̀ Yi zùwá y m'á tó ñ cu mú ðenne e du. Ñ gé wò èta ñ zhè, n zè n wò Pyeere ne: “Tó ne”.

²⁰ Bè gá zhĩr̀ bè la, Pyeere zè n pyĩrhí, n pwírí Yezu kwã-lò mó m̄́b̄́ ñ só mó ñ wɔ̀ bè kwã né ñ bànà. E ja wó ñmyè ñ yà ñ jè n shele Yezu ni kùjú w jú mú yi ní, n bwər̀h Yezu bè wó m̄́ lò ñ la mɔ myìnù mú. ²¹ Pyeere gá nɔ mɔ, n bwər̀h Yezu n wò: “Cinu, sə̀ m̄́b̄́, etər̀ kɔn la né tó ñmyè yilə̀?”

²² Yezu wò m̄́: “À gə̀ n'â yâl bè ñ yál né kɔn m'e yí à twírí y nánkwaá yá, ñ twər̀ ñwéné gàà? Ñmyé wírí ñ tó ne.”

²³ Nyí rí rə̀myé j'a yí Yezu kwã-lyì bí gako bè ñmyè m̄́b̄́ Yezu só mó tá ñ la cú gaga yé. E ja Yezu yə̀ Pyeere ne wèl bè ñ kwã-lò mó ñmyè tá ñ la cú gaga yé. Wó wó n wòwə̀: “À gə̀ n'â yâl bè ñ yál né kɔn m'e yí à twírí y nánkwaá yá, ñ twər̀ ñwéné gàà?”

²⁴ Wó Yezu kwã-lò mó ñmyè mó cìcì ñ kè ywè né nyèbé gako ñ ná ñ byili. Sə̀ né yè bè dèbé ñ ná ñ byili mú wó zhènà.

Zhã sébé ré yó-gurá

²⁵ Yezu wèrhé ywè dwã nánzhə̀zh̄́. Bè gə̀ y'á la òdù òdù gako kã̄̄, à n'â bùl bè nè sá bá né y'á wà̀r lū w wé yé.

Tùntúmá bé

Wó Lwiki gá kě yò-ècònò nyí rí sébé ré kwā né, n zě n kě sébé ré tèbé né n súlí, n mæ n byili kɔn dé dèbé rə wèrhé, Yezu Kristə gá zě n vò Arəzana w mɔ kwā né. Yezu gá tú n ná n yâl n vò Arəzana w yi ní, n byili n tùntúmá bé ne bə, Eshirhə náàcèné gə tú è só bə yó w yi ní, bə m'á yè n zhən-cínnə lū w cə-yala gako wé ().

Lwiki byili Eshirhə náàcèné gá só lyi bí byèbé bə zù Kristə mó yó w Pantəkɔte y yú w mú yò. N byili bə Kristə tùntúmá bé zě rəmyé yi ní, bə bwəl yò-ècònò nyí rí Zhərazalem né. Rəmyé kwā né, Zhwifubá jàlà zě bə n'è nwènə Kristə-lyi bí. Wó rəmyé è ce bə zě bə làà dě Zhide ndá Samare tənèsé wé. Ndá rəmyé ga, bə cəèlè bə bwəl yò-ècònò nyí rí. Sə kùr-ju yi ní, wó Zhwifubá dúdú ni bə y'á n'è bwəl lè bə byili. Dě rə̀dù, Yi zě rə byili Pyere ne bə rə n'è yâl sə lyi bí byèbé bə də Zhwifubá mó mye zù Yezu Kristə ().

Rəmyé kwā né, Lwiki byili bə Yi cír Pwəə ndá lyi dwā bə du bə vò e bwəl yò-ècònò nyí rí tənərh dwā wé. Lyi nánzhəzhǎ cili bə zòmá né bə zù Kristə. Sə bə gə du bə vò e bwəl lè mó, è yàl twər rətò ().

Rəmyé kwā né, Pwəə zě n ká n vò Zhərazalem. N gá yú gàà mɔ n zhè, Zhwifubá yé né cìná bé ce bə zə mɔ bə ce byəná-jù wə, bə zě bə ce n vò Orɔm, m̀̀ni ga pyǎ́ mɔ nyí n yò. Sə ndá rəmyé ga, n gá yú Orɔm mye, n cəèlè n ná n bwəl Yi zòmè ré n byili lyi bí ni, sə lò lò yè m̀̀ cə̀r yé ().

Yezu pɔ nyí n tùntúmá bé ne bə bə dě Eshirhə náàcèné

1 ¹² Cofyil, à zòm kɔn dèbé gako Yezu wèrhé ndá dèbé gako n cèrhè lyi bí ni kùr-ju yi ní, kɔn m'è yi dē ré tèbé Yi kwè mò n vò Arəzana w mɔ yò, à sébé ré náyéé ré à kě mɔ wé. N byili n zòmá né tùntúmá bé n cír mó ne ndá Eshirhə náàcèné ηwɔ̀nɔ̀, fòró n zě n vò Arəzana wa. ³ Wó bəmyé ne n byili n cìn n cu mú kwā né, n wèrhé wè nánzhəzhǎ n ce bə lwar pamparɛɛ̀ bə n ηwéné, tətɔ̀ná tənè yé. N lyi bi dwā shə-əna, sə n zòm Yi pyèlè ré yò ndá bə.

⁴ Dē rə̀dù, n yà n ná n tó be n jí kùjú, n zě n pə be nyí n wò: “Mēna Zhərazalem né, á dē kɔn dé dèbé à Da bwəl rə nyí mú, dèbé à byili ába mó. ⁵ Zhā wó nǎ́ n yà n má n pə nǎ́-shɔ̀, sə nyò̀nɔ̀ ndá dwā m̀̀ngelé, wó Eshirhə náàcèné wé ámyé b'á zwé nǎ́-shɔ̀ né.”

Yi kwè Yezu n vò Arəzana wa

⁶ Dē rə̀dù, Yezu ndá n tùntúmá bé y'á jě dwā yó. Bə zě bə bwərh mò bə wò: “Cinu, wó èlāsɛ́ n b'á zwé Esərayel lyi bí cɔ w n pə be bə cìn-cinú?”

⁷ N wò be: “Rəmyé yi rí ndá rə dē ré lwar mó də ámyé yé yé. Wó à Da ndá n səpwà jàn n cí rəmyé n cí. ⁸ Sə Eshirhə náàcèné gə tú è só á yó w yi ní, á m'á nə jàn, sə á m'á yè à zhən-cínnə Zhərazalem né, ndá Zhide ndá Samare tənèsé púlápúlá wə, kɔn m'è yí lū w cə-yala gako.”

⁹ N gá tú n zòm n zhè, Yi kwè mò n la dē ndá bə gwě zhí bə n'è nyí mu. Ébɔ́ círhí mu, bə k'è bə mɔ ne yé.

¹⁰ Lyi bəlyè bə y'á zù gǎ-pwè bə bə lyi bi, ndá bə gwě zhí bə n'è nyí n jàà wà. ¹¹ Lyi bí wò be: “Gəlile lyi, byè yil á zhí á n'á nyí dē èta? Yezu m̀̀bɔ́ Yi kwè n la Arəzana w mɔ, n mà n ká n bə èta, ndə á gá nə mɔ n la né.”

Tùntúmá bé cír Macaase bə cí Zhidə jàà wà

¹² Rəmyé yó, tùntúmá bé k'á shí pyò w bə n'è byè bə Olyivýər pyò mó yó bə só tɛ́ bə vò Zhərazalem. Pyò w òmyé ndá Zhərazalem bə nye ndá dwā yé. Kɔn b'á myerhe ndə coló òdù ta. ¹³ Bə gá yúwá, bə vò dē-yó jì y bə n'è gúlí dwā è wé twéé twéé mó wə. È y'á wó Pyere ndá Zhā ndá Zhake, ndá Andəre ndá Shilipu, ndá Tɔma ndá Bətələmyi ndá Məco, ndá Aləfe byí Zhake ndá yəwāl cìná bé gúlú w lò m̀̀dù n yíl Shəmo, † e súlí Zhake byí Zhidə. ¹⁴ Bəmyé ndá kana jàlà, ndá Yezu ná, ndá Yezu da-byā bé y'á wèrhé wu òdù bə n'è gúlí dwā bə ce Yi twéé twéé.

¹⁵ Dē rə̀dù, lyi bí byèbé bə y'á zù Yezu Kristə mó y'á tú dwā yó; bə y'á yú lyi zòm ndá shí-èlyè. Pyere zě n zhì bə gako yé né n wò be: ¹⁶ “Da-byā, bə kě Yi zòmè ré sébé ré wé bə Dəvyidi yà n dāmā n zòm kɔn rə̀dù Zhidə shò-kwā né. Wó nyó́ bə kɔn dé rəmyé mó pyírh. Wó Zhidə mó nmyé n zə lyi bí n bə bə zə Yezu mú. ¹⁷ N yà n ηwéné ná wé n ná n tó nába n twí tum dí Cinu co ná jǎ́ w mó.”

(¹⁸ N zə wársé shèbé bə kwě mɔ n zě n mæ n twí n lwele ré mɔ n vò n mæ n yə ce. Sə n tu tɛ́ ce y èmyé wé, n pwí y lá, n lyuuré gako sàrh rə pyé tɛ́. ¹⁹ Zhərazalem lyi bí gako nyèè yò w òmyé. Wó rəmyé è ce, bə co ce y èmyé yil ndá bə lū zòmá né bə Akelədama. Rə kùr wó: “Jal ce”.)

²⁰ “E jà bə y'á kě Nwíísí sébé ré wé bə wò:

‘N kèlé y kùr b'á jé;
lò lò tá n la gàà jòm kədò yé.’

Bə kě rə jàà dō mye wé bə wò:

‘Sə lò dō mà n zhì n jàà wà.’”

† “Yəwāl cìná bé gúlú wá” y'á wó Zhwifubá lyi bí bə y'á n'è yâl bə jì Orɔm lyi bí ndá jàn bə nyá né yilə. Bə t'á yâl sə dwí dō b'è cɔ̀ bə nyá né yé.

²¹⁻²² Πυεεε súlí n wò: “È gá wó èta, kɔn wó nyóó bà lò dō zwí ná wé, n tó nába n yà Yezu bùrhù mú zhèn-cín-nə. Lyì ηwéné bà y’á n’è tó nába Cinu Yezu gá yà n gwě ηwéné, námyé ñdá ñmyé n’è tó dwā ná zhəl ceme né wa, Zhā gá pɔ mɔ nē-shɔ mɔ yì ní, kɔn m’è yí Yì gá kwè mò n vò Arəzana w mɔ; ná b’á cír bàmyé mādù.”

²³ Bə vùr lyì bàlyè. È y’á wó Zhozefu mú m̀b̀b̀ bà n’è byè bà Barsabaase mɔ, n yà n zhe yil dō bà n’è byè bà Zhusətuusi; sə n dō mó yà n yíl Macaase. ²⁴ Bə gako zè bə tó dwā bə lwəl Yì bə wò: “Cinu, ñmyé n yè lò gako wu. Byili nába m̀b̀b̀ n cír byèbè bàlyè y wé ²⁵ bə n yál tùntúm n zhì Zhidə jàà y wa, n twí tum dí tēbè Zhidə zhír n yè n vò n səpwà jàà y w mɔ.”

²⁶ Bə zè bə tó tántéé bə la m’è cír mādù, sə tántéé y zɔ Macaase. Wó ñmyé bə ce n zù tùntúmá bé shí ñdá mādù y wé.

Eshirhə náàcèné só Kristə-lyì bí yó wə

2 Pantəkɔte y címsí yùwə, † lyì bí byèbè gako bà y’á zù Yezu Kristə mó y’á gúlí dwā jàà èdù wé. ² Sə twər ràdù sá, sò ñdə zho nánf̀l̀ ò n’ò wùl ta shí dè, o bə o sú jì y bà y’á jè è wé mó. ³ Bə j’á zè bə nə wé rə nyé ñdə myín m̀j̀j̀l̀ ta, rə pɔr dwā nɛ rə n’è swé lò gako yó wə. ⁴ Bə gako sú ñdá Eshirhə náàcèné, bə zè bə n’è zòm dwə dwā zòmà ñdə Eshirhə náàcèné gá pɔ be ηwònc̀ bə bə zòm né.

⁵ Zhwifubá dwā y’á shí lū w tənèsé gako w bə bà Zhərəzalem. Bə y’á wó lyì byèbè bə só Yì. ⁶ Bə gá nyèè sò wá, bə bə dwā yó nánzhəzhə, sə kɔn jàr bə, bə lò gako yà n nyé bə n’è zòm n’ dwí rí zòmà né. ⁷ Rəmyé jàr bə dè dè, bə zè bə wò: “Lyì bí byèbè èta bə n’è zòm mó, bə gako də Gəlile lyì nà? ⁸ Etər ná mādù mādù gako tó né n’è nyé bə n’è zòm n’ dwí rí zòmà né? ⁹ E jà ná wó dúdúmá dúdúmá: Partə ñdá Məede ñdá Elam lyì ηwéné; Mə-zopotəmyì ñdá Zhidə ñdá Kapadɔcəse lyì súlí bə ηwéné; P̄ ñdá Azhi lyì ηwéné; ¹⁰ Fərizhi ñdá Pəfyili lyì mye ηwéné; Ezhibti ñdá Lyibyi tənà y cɔ òdù ò yíl Shəreɛ, òmye lyì ηwéné; byèbè bə shí Orɔm bə jè nyəmə mɔ mye ηwéné; ¹¹ Kəreɛ ñdá Arəbyi lyì mye súlí bə ηwéné. Byèbè bə wó Zhwifubá páá mɔ ηwéné; byèbè bə zù Zhwifubá Yì-sómá y mɔ mye ηwéné; e jà ná gako nyé bə n’è zòm Yì tùm-fwààlé yò ñdá ná dwə né zòmà né.”

¹² Bə gako wun y’á zè dè dè. Bə k’è yəl bə gá m’á bù ní yé. Bə zè bə n’è zòm ñdá dwā bə zhe: “Bàkón ywè ñdá nyèbè èta mɔ?” ¹³ Sə jàà y’á n’è fulsi tùntúmá bé bə zhe: “Nyí wó sə-nyóóre.”

¹⁴ Πυεεε ñdá tùntúmá bé dwā bé shí ñdá mādù y zè bə zhì dè, n zòm dè dè n wò: “Amyé Zhwifubá, ñd’amyé byèbè gako á jè Zhərəzalem né mɔ, cilinə kɔn dèbè à la ába byilu mú, s’á lwar kɔn dé dèbè rə n’è wèrhé èta mɔ kùrə. ¹⁵ Nyínə byèbè á nə èta mɔ yə sɛ nywè ñdə á gá n’á bùl né yé. Yì rí gwě yə dè twí yé. ¹⁶ Wó kɔn dé dèbè Yì nyi-zwennə Zhouəə yà n byili mú rə n’è pyirh èlāsɛ. N byili bə Yì wòwə:

¹⁷ Dwā né nánkwaá né gə tú è yúwə,
à b’á ce à Eshirhə y só lyì bí gako yó wə.

† Gwé bə gá byili zòmà né jàà kùr m̀g̀ m̀. Bə byili címsí gako gá n’è jí ní gàà m̀.

Á byá bé ñd’á bàkwá bé m’á zòm zòmà nyèbè à byili bi mú.

Á m’á ce á bóbwa-dàlá bé yírhə nə kɔn dèbè numbyíni yírhə wàr nə nɛ.

Á m’á byili wé á náncesé nɛ dər̀hà wé.

¹⁸ Zhənà, rəmyé yì ní, à m’á ce à Eshirhə y só bala bé ñdá kana bé byèbè bə wó à tùntunnə mó yó wə, sə bə m’á zòm zòmà nyèbè à byili bi mú.

¹⁹ Á b’á ce wò-jààrè du dè yì wə, a ce màmyaarhə wèrhé tɛ ce y yó:

jəl ñdá myín b’á yè né;

nyèrh b’á du dè ñdə bában ta;

²⁰ nənyónɔ w b’á jír̀h námbyú;

cànà y b’á jír̀h nánsh̀ ñdə jəl ta,

fòró Cinu dè ré nánf̀l̀ w zè rə yí.

²¹ Sə lò m̀b̀b̀ gako n lwəl Cinu sã, n m̀à n wàrh m̀.’

²² “Esərayel lyì, cilinə kɔn dèbè à la ába byilu: wó Nazarete lyì bal Yezu yò wó. Amyé cici mú yè bə Yì tó màmyaarhə ñdá wò-jààrè tēbè n wèrhé á sò mó denne rə byili ába n’è gá wó lò ná-dwí yilə. ²³ Wó amyé nɛ bə myini mù bə pə á za, á ce lyì byèbè bə yəl Yì rí tēbè rə wó zhèn mó pár pəpa mɔ də-jr̀h yó bə gu. Yì y’á kó rəmyé rə cɛ, rə yè rə nyí ni, ²⁴ sə rə bwirhì mù, n du cu mú zúzúnú w wé, bə m̀ə y’á bə n’è yàà zhe yé. ²⁵ Dəvyidi cici yà n zòm n’è yò n wò:

‘À nə Cinu n’è ηwéné à nyí ni dè gako;

n’è zhì à sarh nɛ m̀ǹni ga à jàn dé bək’a gə yé.

²⁶ Rəmyé ce, à wu nyè dè dè;

wu-nyò zòmà n’è shí à nyú wə;

à yala né cici mú mye b’á zə yə-zúlá à lú-b̀l̀ mó wé.

Cinu, à n’á dè kɔn n’è sò,

²⁷ bə n’è tá n’è la nɛ yò a m̄ cùr̀ri wé yé;

n’è tá n’è la sh̀ǹǹ n’è lyi-twə y dèrhè lú-b̀l̀ w yé.

²⁸ N’è byili ni nyú m̀ə t’á la zh̀ sòmésé.

N’è b’á ce a nə wu-nyò námputm̀ n’è sò.’”

²⁹ Πυεεε súlí n wò: “Da-byá, yèna a zòm ná nambal Dəvyidi yò pamparɛ. N’è cùwə, sə bə co mo; n’è lú-b̀l̀ mó gwě ηwéné zà zà né dō sò. ³⁰ N’è yà n’è wó Yì nyi-zwennə; n’è yà n’è yè bə Yì y’á bwəl mo nyí rə wò: ‘N’è cici n’è b’á jí n’è pyèlè ré.’ ³¹ Dəvyidi dāmā n lwar Kristə bùrhù mú yò. N zè n wò:

‘Yì yè m̀ə yè n’è m̄ cùr̀ri wé yé.

N’è yè dèrhè lú-b̀l̀ w yé.’”

³² Πυεεε ká n súlí n wò: “Wó Yezu mú ñmyé Yì bwirhì mú, sə ná gako wó yò w’òmyé zhèn-cínə. ³³ Sə Yì kwè mò n vò dè n’è jè rə jèjì ni. N’è nɔ Eshirhə náàcèné y n’è Da yà n’è bwəl mo è nyí mú, n’è ce e só ná yó èlāsɛ. Wó èmyé tumə né á yírhə na, á zhā j’á nyé mó. ³⁴ È gə wó Dəvyidi cici mú, Yì yè mò kwè n vò Arəzana w’ò ñdá n’è yírhə yé. N jà n wò:

‘Cinu Yì wò à Cinu ni:

b’è jòm à jèjì ni;

³⁵ à b’á ce n’è n’è zwè bé tɛ n’è nər̀h kùr wə.’

³⁶ “Esərayel dwí rí lyì bí gako m̄ sə rə lwar pamparɛ bə Yezu mú á pəpa də-jr̀h yó mó, Yì ce n’è jír̀h Cinu ñdá Kristə mó.”

³⁷ Bə gá nyèè zòmà né nəmyé, bə wun kwě bə wé. Bə zé bə bwərh Pyeere ndá tùntúmá bé dwā bé bə wò: “Da-byā, wó bəkón ná b’á wèrhé?”

³⁸ Pyeere zé n wò be: “Pyirhínə á wun, s’á mədù mədù gako zwé nē-sho Yezu Kristə yil lé yilə, m̀ni Yi pə ába á yə-bəlwəálé sǔbri, sə rə pə ába Eshirhə náàcəné.

³⁹ Cinu ná Yi nyí rí rə bwəl mó wó lyi bí byèbé gako rí la byǒ mó yilə. Wó ámyé nd’á byā bé, ndá byèbé gako bə ɲwéné pyépyé mó mye yilə.”

⁴⁰ Pyeere zé n súlí rí ná rí zòm zòmà dwā nánzhəzhǒ rí má rí zal bə wun ni, m̀ni bə zwé nyí. Ní yà rí zhe: “Lū w kòbó lyi bí wó lwelə ciná. Vǔrnə á cin bə wé, m̀ni á nə vwārh.”

⁴¹ Byèbé gako bə shənén bə zwé Pyeere zòmà né mó j’á zwé nē-sho. Lyi bí byèbé bə súlí byèbé bə jèrè bə zù Kristə dǛ ré rəmyé yú w mú y’á bwəlse lyi m̀d̀rhè rətò.

⁴² Bə y’á zhe yəwāl bə t’á kwārh ndá tùntúmá bé kàrmó cilu yé; bə zhe dwā twéé twéé ndə da-byā ta sóno ndá nyi-dwiil wé; bə y’á n’è ké búru w bə təl ndá dwā; bə y’á n’è tó dwā bə ce Yi. ⁴³ Yi y’á n’è tó tùntúmá bé denne rə wèrhé mǎmyaarhe ndá wò-jààrè nánzhəzhǒ, sə rəmyé y’á n’è jàr lò gako. ⁴⁴ Byèbé gako bə y’á zù Kristə y’á zhe nyi-dwiil ndá dwā; bə y’á n’è ce bə kɔn gako dwā yó. ⁴⁵ Bə y’á n’è yé bə cəsé ndá bə wé dé, bə zé bə tə kɔn dé dèbé bə nɔ mó bə gako ne, lò gako ndə rí gá zhe rə tum ní. ⁴⁶ Bə y’á n’è wèrhé nyí rədù; bə y’á n’è gúlí dwā Yi jì y kòno w wé dǛ gako bə ce Yi. Bə y’á n’è ké búru w bə təl ndá dwā bə sǒ kǎlsé wé; bə y’á n’è jí bə kùjú w ndá wu-nyǒ; bə bə zwini zhe ndá dwā yé.

⁴⁷ Bə y’á n’è cèrhé Yi, sə lyi bí gako y’á só be. DǛ gako, Cinu yà rí ná rí ce byèbé n vwārh mó twí bə súlí bə gúlú w ni.

Pyeere ndá Zhā wārh gwànà èdù ndá Yezu yil lé jàn

3 Zhwifubá y’á myèrhè bə n’è wèrhé Yi-co twéé twéé yi-kár ne. DǛ rədù, Pyeere ndá Zhā zé bə la Yi jù w Yi-co w òmyé mó yilə. ² Bal mədù yà rí ɲwéné rí ná lùl mò gwànà. Twéé gako, bə y’á n’è kwè mò bə twí è cí tǛ Yi jì y kòno w bwərà y bə n’è byè bə “Bwərà náàcənén y” mó nyí ni, rí má rí lwəl warse byèbé bə n’è zwí Yi jì y kòno w wé mó ne. ³ Ní gá nɔ Pyeere ndá Zhā bə n’è lyé bə la zú, n zé rí ná rí lwəl bə kɔna. ⁴ Bə pyirhí bə nyí mu shéshé. Pyeere zé n wò mò: “Nyí nába!”

⁵ Bal mó zé n kwèrhé rí ná rí nyí bi shéshé. Ní yà rí ná rí búl bə wó kɔn bə la mɔ pɔ. ⁶ Pyeere wò mò: “Àmyé bə warse zhe yé, sə kɔn dèbé à zhe, wó rəmyé à la mó pɔ: Nazarete lyi bal Yezu Kristə yil lé yilə, zé rí zhí dǛ rí vò.”

⁷ N cèlè rí jǛ n zə bal mó jǎjí ni, n zhé mo dǛ. Rəmyé yó cici, bal mó nésé j’á k’á bə sò jàà y w náàcənén, ⁸ n zé pá n zhí rí nésé yó rí ná rí zhəlò. N tó Pyeere ndá Zhā ne n zù Yi jì y kòno w wa, rí ná rí zhəlò, rí ná rí fwé, rí má rí cèrhé Yi. ⁹ Lyi-zhā bé gako nə mɔ rí ná rí zhəlò ndá rí ná rí cèrhé Yi. ¹⁰ Lyi bí gá lwar bə wó rəmyé rí yà rí ná rí jòm Yi jì y kòno w bwərà y bə n’è byè bə “Bwərà náàcənén y” mó nyí ni rí lwəl mó, bə wun zé, ywé zé rə zhe be, kɔn dé dèbé rə wèrhé èta mó yilə.

¹¹ Bal mó ká rí yə Pyeere ndá Zhā kwā né kwé yé. Kɔn jàr lyi-zhā bé gako dǛ dǛ. Bə dùr bə vò Pyeere ndá Zhā

sono, zónó w kòbó bə n’è byè bə “Saləmo zónó” mó wé.

Pyeere zòm ndá lyi bí Yi jì y kòno w wa

¹² Pyeere gá nɔ rəmyé, n wò lyi-zhā bé ne: “Esərayel lyi, byè yil kɔn dé dèbé rə wèrhé èta mó jàr ába? Byè yil á n’á nyí nába èta ndə bal mó wó nəmyé səpwà jàn, ráá ná gá zhí Yi ni ndá né wun gako mó è ce n wārh ta?

¹³ Lwarna bə wó ná nambala bé, Abərahəmə ndá Yəzake ndá Zhakɔbɛ, ndá bə dwā bé gako Yi rí rə ce rə tùntùnə Yezu zúwə y du. Wó ámyé cici á zɔ mɔ á pə cɔ w yé né ciná bé ne. Pyəlate yà rí ná rí yəl n yé mo, sə á yə shənén yé. ¹⁴ Á zhǒ m̀bó rí wó Yi lò, n jà rí bə dóo zhe mó, á zé á lwəl Pyəlate ne n vùr m̀bó rí wó lyi-gurnə mó byənə-jù wə. ¹⁵ Á ce bə gu m̀bó rí ná rí pɛ nyú mú, sə Yi k’á bwirhí mù n du cùrì wé. Nəmyé wó rəmyé zhən-cinnə. ¹⁶ Ná zhí Yezu yil lé ne. Wó rəmyé è ce n pə jàn bal mó m̀bó á na, á j’á yé rí pár èta mó ne. Wó Yezu ni zhú mú è ce bal mó rí zhí á gako yé né èta mó nə bəsəzúlí námpúm.

¹⁷ “Zhənà, da-byā, à yé b’ámyé nd’á yó-ciná bé ga yəl kɔn dé dèbé á wèrhé Yezu ni èta mó kùr yé. ¹⁸ Sə Yi tó rəmyé denne rə pyirh kɔn dé dèbé rə y’á tó rə nyi-zwenə bé gako denne rə byili mú. Rə byili bə Kristə mó mà n nwènə. ¹⁹ Rəmyé ce, pyirhínə á wun, s’á k’á bə Yi sono, m̀ni rə pə ába á yə-bəlwəálé sǔbri. ²⁰ Èta, Cinu mà n twí Yezu n bə n súlí á jàn. Wó rímyé rí wó Zwenə mó rí yà rí tene á yil mó. ²¹ Ní gwé mà n jòm Arəzana w kɔn m’è yí kɔn gako gə tú è kwèrhé. Yi tó rə nyi-zwenə bé denne rə byili rəmyé shāā shāā ga. ²² Muiyisi yà rí wòwə: ‘Cinu á Yi rí mà n cír lò á wé n jirh rí nyi-zwenə ndə àmyé ta, s’á cili kɔn dèbé gako rí la ába byilu mú. ²³ Lò m̀bó gako n gə yə Yi nyi-zwenə mó rímyé mó zòmà né zwé, bə m’á vùr mó Yi dwí rí wé bə gu.’”

²⁴ Pyeere súlí n wò: “Yi nyi-zwenə bé byèbé gako bə lyé, kɔn zhí Saməwəə ndá byèbé bə zwé rí jàà y mó y’á jèrè bə zòm kɔn dé dèbé rə n’è wèrhé dwā né nyèbé wé mó yò. ²⁵ Kɔn dé dèbé Yi y’á tó rə nyi-zwenə bé denne rə bwəl rə nyí mú wó ámye yilə. Á twár j’á ɲwéné dɔbré tǛbé Yi zɔ nd’á nambala bé mó mye wé. Rə zòm ndá Abərahəmə rə wò: ‘Á b’á tó rəmyé nèmé né denne a cí bwəl lū w lyi bí gako yó wə.’ ²⁶ Lwarna bə è jèrè è wó ámyé yil Yi bwirhí rə tùntùnə mó, rə zé rə twí mù á sǒ, m̀ni n cí bwəl á yó, sə n ce á mədù mədù gako pyirhí rí wu n yé rí tùntùm-bəjǎálé ne.”

Bə zə Pyeere ndá Zhā bə bür

4 Yi jì y wí-zwálnə bé ndá Yi jì y yilnə bé ndá Sadəsənyebá bə ndá Pyeere ndá Zhā gwé n’è zòm ndá lyi bí. ² Bə lyimə zé nə n’è yì Pyeere ndá Zhā dǛ dǛ, bə gá n’è cèrhé kàrmó lyi bí ni, bə n’è byili bə Yezu gá bwirhí mú ce cùrì mye b’á bwirhí mú yilə. ³ Bə zé bə zə Pyeere ndá Zhā. Sə ce y gá y’á yil mú ce, bə ce be byənə-jù wə, bə m’è dǛ cə-lár. ⁴ Ndá rəmyé ga, byèbé bə cili Pyeere ndá Zhā kàrmó mó nánzhəzhǒ zù Kristə; sə bala bé mù dwā ne bə y’á yú lyi m̀d̀rhè rənu.

⁵ È zé nəkɔkólé y yùwə, Zhwifubá yó-ciná bé ndá náncesé, ndá Muiyisi nyé né byilnə bé byé dwā

Zhə̀əzələm né, ⁶ bə̀myé ñdá wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé gako náncə y Anne, ñdá Kəyifu ñdá Zhā ñdá Aləsādərə, e súlí lyi byèbé gako bə̀ ηwéné wĩ-zwálnə bé dwí rí wé, ⁷ bə̀ ce bə̀ zə̀ Pyeere ñdá Zhā bə̀ bə̀ bə̀ yé né, bə̀ bwə̀rh bə̀ bə̀ wò: “Mǝ̀ lò ñ pə̀ ába ηwò̀nǝ̀, ráá mǝ̀ lò yil yil á wárh nə̀bwé mǝ̀?”

⁸ Rə̀myé yó, Pyeere sú ñdá Eshirhə̀ náàcəné, n zé n wò be: ⁹ “Nə̀ wèrhé cənə̀ nə̀bwé mǝ̀dù nì. Ámyé cə̀ w yó-ciná bé ñdá ámyé náncəsé zé á n’á bwə̀rh nába zà, á la lwar ñ gá tó né n mə̀ n wárh. ¹⁰ Ámyé gako, e súlí Esə̀rayel lyi bí gako, lwarna pamparə̀xi bə̀ wó Nazarete lyi bal Yezu Kristə̀ mó á pə̀pa də̀-jə̀rhǝ̀ w yó n cì, Yi k’á bwirhì mù n du cùrì wé mó, wó ñmyé yil lé jàn yil bal mǝ̀ mǝ̀bǝ̀ wárh ñ zhǝ̀ á yé né. ¹¹ Bə̀ ké Yi zòmè ré sébé ré wé bə̀ wò:

‘Wó náku lu w kǝ̀bǝ̀ jì-lùrnə̀ bé vùr bə̀ dwí kwā né mó, ò jirh jì y jàn náku lu wə̀.’
Wó ámyé á wó jì-lùrnə̀ bé bə̀myé. Wó Yezu ñ wó náku lu wə̀. ¹² Wó ñmyé dúdú ñ wǝ̀ ñ mà n wárh nába. Lũ w púlápúlá wé, Yi yə̀ lò dǝ̀ lyi bí ni pə̀ ñ wǝ̀ ñ mà n wárh nába yé.”

¹³ Pyeere ñdá Zhā y’á n’è zòm ñdá wu-jǝ̀. Bùrsí gùlú w lyi bí j’á pwírì bə̀ wó lyi byèbé bə̀ yə̀ sébé cèrhè yé. Rə̀myé jàr bə̀, bə̀ zé bə̀ lwar mye, bə̀ bə̀ y’á n’è tó Yezu ni. ¹⁴ Bə̀ nə̀ bal mó ñ wárh mó mye ñ zhǝ̀ dǝ̀ Pyeere ñdá Zhā nyí ni, bə̀ k’è yə̀ ηwéné bə̀ lyár kaka yé. ¹⁵ Bə̀ ce bə̀ du bùrsí jì y wə̀, bə̀ zé bə̀ n’è zòm ñdá dwā bə̀ zhe: ¹⁶ “Etə̀r ná b’á wèrhé lyi bí byèbé né? Zhə̀əzələm lyi bí gako yírhá nǝ̀ màmyo w kǝ̀bǝ̀ bə̀ wèrhé mó, ce ná wàr nyə̀-pǝ̀ ná la mà yé. ¹⁷ Sə̀ ná m’á jì bi búlál, ná m’é cə̀r bə̀, bə̀ bə̀k’á k’è zòm Yezu yil lé yò ñdá lò gaga yé, mùni ga lyi bí bə̀k’á kwərhe bə̀ nyèè yò w kǝ̀bǝ̀ kádò yé.”

¹⁸ Bə̀ zé bə̀ k’á byè bə̀, bə̀ pə̀ be nyí, bə̀ bə̀ bə̀k’á k’è zòm, ráá bə̀ cèrhè lyi bí ni Yezu yil lé shò-kwā né yé. ¹⁹ Pyeere ñdá Zhā wò be: “Ámye téréna á nyí Yi yil mó: wó ámyé nyí ni ná mə̀ sə̀ ná shèné, ráá wó Yi nyí ni? ²⁰ È gə̀ wó námyé yilə̀, ná wàr ná b’á yé kən dé dèbé ná yírhá nǝ̀wa, ná zhǝ̀ j’á nyèè mó byilu mú ni yé.”

²¹ Bùrsí gùlú w lyi bí yə̀ kaka nɛ rə̀ b’á ce bə̀ pə̀ be bə̀ còrhò-tum yé. Bə̀ k’è jì bi búlál, bə̀ zé bə̀ yé be, bə̀ lyi bí y’á n’è cèrhé Yi, kən dé dèbé rə̀ wèrhé mó yilə̀. ²² Bal mó mǝ̀bǝ̀ bə̀ wárh èta mó, yà ñ du byinə̀ shə̀-èna, sə̀ è yàl kò-jàrmə̀ lyi bí yilə̀.

Kristə̀-lyi bí lwəl Yi bə̀ rə̀ pə̀ be jàn

²³ Bə̀ gá yé Pyeere ñdá Zhā nɛ kwā né, bə̀ shə̀r, bə̀ vò bə̀ tó-dwā bé sǝ̀, bə̀ byili bi nyí rí tēbé Yi jì y wĩ-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá náncəsé pə̀ be mó. ²⁴ Bə̀ tó-dwā bé gá nyèè rə̀myé, bə̀ gako mù dwā nɛ bə̀ n’è lwəl Yi bə̀ zhe: “Cinu, ñmyé ñ wèrhé dǝ̀ ñdá cə̀ y ñdá mwǝ̀ y ñdá wé dé tēbé gako rə̀ ηwéné rə̀ wé mó, ²⁵ wó ñmyé ñ tó Eshirhə̀ náàcənə̀ dɛnne ñ ce ná nambal Də̀vyidi, ñ wó ñ tũntũnnə̀ mó, zòm n wò:

‘Bye yil lü w tənèsé lyi bí n’è ηwǝ̀ηwǝ̀?
Bye yil bə̀ n’è bül bülə̀ nyèbé nə̀ bə̀ kùr zhe?
²⁶ Lũ w pyā bé gako zé bə̀ wèrhé nyí rə̀dù, bə̀ la m’é bú ñdá Cinu ñdá mǝ̀bǝ̀ ñ cír mó.’

²⁷ Zhən ga, Erɔ̀ɔde ñdá Pǝ̀s-Pyə̀late, e súlí lü w tənèsé dwā bé lyi bí, ñdá Esə̀rayel lyi bí gako wèrhé nyí rə̀dù cə̀ w kǝ̀bǝ̀ wé bə̀ m’e bú ñdá ñ tũntũnnə̀ nántwə̀ Yezu, mǝ̀bǝ̀ ñ cír mó. ²⁸ Bə̀ wèrhé èta, bə̀ m’e pyirh kən dèbé ñ yà ñ kó ñ cǝ̀ shǝ̀ ga ñdá ñ jàn dé, ñdá ñ gá ná ñ yál né mó. ²⁹ Cinu, nyí bə̀ gá n’è nwènə̀ námyé byèbé ná wó ñ tũntũnnə̀ bé né mó èlāsé. Sɛ̀ nába ná bwəl ñ zòmè ré ñdá wu-jǝ̀. ³⁰ Cèlè ñ jé ná yó, ñ ce ná wárh nə̀bwànə̀, sə̀ ná wèrhé màmyaarhe ñdá wò-jàarè, ñ tũntũnnə̀ nán-twə̀ Yezu mú yil yilə̀.”

³¹ Bə̀ gá lwəl Yi ni bə̀ zhè, jàà y kèbé bə̀ y’á ηwéné è wé mó zhízhǝ̀. Bə̀ gako j’á sú ñdá Eshirhə̀ náàcənə̀, bə̀ zé bə̀ n’è bwəl Yi zòmè ré ñdá wu-jǝ̀.

Kristə̀-lyi bí y’á zhe nyi-dwii ñdá bə̀ nɛré yá

³² Lyi bí byèbé gako bə̀ y’á zù Kristə̀ mó wun ní y’á wó rə̀dù. Bə̀ bülə̀ né mye y’á wó rə̀dù. Mə̀dù ga yà ñ tá ñ wəl bə̀ ñmyé kən dé wó ñ dúdú ñ cǝ̀ yé. Rə̀ y’á wó bə̀ gako nyàn. ³³ Tùntúmá bé y’á n’è byili zhən Cinu Yezu bürhù mú shò-kwā né ñdá jàn nánfǝ̀lò. Sə̀ Yi y’á n’è cǝ̀ bwəl bə̀ gako yó dǝ̀ dǝ̀. ³⁴ Bə̀myé mə̀dù ga yà ñ tá ñ mwiri kən dèbé ñ zhe rə̀ tum yé, bə̀ byèbé gako bə̀ y’á zhe cə̀rh ñdá kǝ̀se mó y’á n’è yè sè, bə̀ zə̀ sə̀ wársé bə̀ bə̀, ³⁵ bə̀ pə̀ se tũntúmá bé ne, bə̀ tə̀ bə̀ pə̀ lò gako ne shèbé ñ zhe sə̀ tum mú.

³⁶ Lò mə̀dù mye yà ñ ηwéné ñ yil Zhə̀zefu, ñ yà ñ wó Levyi dwí rí lò, ñ shí Shipiri. Tùntúmá bé y’á cə̀ ñ yi-lyéré y bə̀ Barnabaase. Rə̀ kùr wó: “Cícirna”. ³⁷ N yà ñ zhe cə̀. N yè yə̀, n zə̀ è wársé n bə̀ n pə̀ tũntúmá bé ne.

Ananyaase ñdá Safə̀ra gòm koma

5 Bal mə̀dù yà ñ ηwéné bə̀ n’è byè bə̀ Ananyaase, ñdá ñ ké Safə̀ra. N yà ñ zhe cə̀. Nmyé ñdá ñ ké mó zé bə̀ zòm nyí rə̀dù n mə̀ n yè yə̀. ² N bòn è wársé n cǝ̀, n zé n zə̀ sə̀ kùr ré n vò n pə̀ tũntúmá bé ne, sə̀ ñ ké mó mye yà ñ yé.

³ Pyeere bwə̀rh mò n wò: “Ananyaase, bə̀kǝ̀n yil ñ yé Shətana zù ñ wé, e ce ñ bòn cə̀ y wársé kə̀kàlā y ñ cǝ̀, ñ zé ñ gǝ̀ koma ñ pə̀ Eshirhə̀ náàcənə̀ nɛ? ⁴ N yəl bə̀ ñ cə̀ y y’á wó ñmyé nyā nà? N gá kə̀ yə̀ y mó, è wársé də̀ ñmyé ñ cǝ̀ si nà? N yà ñ wǝ̀ ñ zə̀ se ñ wèrhé ñdá ñ gá ná ñ yál né. È nə̀ zé wó etə̀r ñ téré né ñ wé ñ má twí èta mó? Lwar b’è də̀ numbyíni ni ñ gòm koma bé ñ pə̀ yé. Wó Yi ni ñ gòm ñ pa.”

⁵ Ananyaase gá nyèè zòmà né nə̀myé, n tu tǝ̀ n cì. Sə̀ ywé nánfǝ̀lò zə̀ lyi bí byèbé gako bə̀ nyèè yò w òmyé mó. ⁶ Èbwá-dàlá bə̀ bə̀ kwè mò bə̀ pyípyilí ñdá gònǝ̀ bə̀ vò bə̀ ce.

⁷ Kən dɛnə̀ ñdá lùr rətò ta, ñ ké mó mye bə̀. Sə̀ ñ yà ñ yəl kən dé dèbé rə̀ wèrhé mó yé. ⁸ Pyeere bwə̀rh mò n wò: “Wó á cə̀ y á yè mó wársé ga èta?”

Ké mó wò: “Wó sà ga.”

⁹ Pyeere zé n wò mò: “Etə̀r á téré né á wé, á m’á wèrhé nyí rə̀dù á pyā Cinu Eshirhə̀ y nyí? Lwar bə̀ lyi bí byèbé bə̀ kwè ñ byal mó bə̀ vò e ce mó zhǝ̀ bwə̀rə̀ y nyí ni. Bə̀ m’á kwè ñmye bə̀ vò bə̀ ce.”

¹⁰ N já n tu Pyεεε yé né rəmyé yi ní cìcì n cì. Ébwá-dálá bé zù kélé wa, bæ pwírí n cùwà, bæ kwè mò bæ vò bæ ce n byal mós nyí ni. ¹¹ Ywē nánfìlò zə Kristə-lyi gùlú w òndá byèbé gako bæ nyèè yò w òmyé mós.

Tùntúmá bé wèrhé màmyaarhe òndá wò-jààrè nánzhəzhǎ

¹² Tùntúmá bé y'à n'è wèrhé màmyaarhe òndá wò-jààrè nánzhəzhǎ lyi bí wé. Sə byèbé bæ y'à zù Kristə mós gako y'à n'è gùlú dwā Yi jì y kònó w wé, Saləmə zónó w wa. ¹³ Lò dō yà n kwàl bæ wé n ná n zwi ní yé, sə lyi bí gako y'à n'è cèrhé be d'è d'è. ¹⁴ Bala òndá kana nánzhəzhǎ y'à n'è zwi Cinu bæ súlú bi. ¹⁵ Lyi y'à n'è zə nəbwànà bæ twí bæ cí sòmésé vò nè pala òndá pyəndè wé, m̀ni Pyεεε gə tú n ná n lyé, sə n səsəyùlú w mye cìcì círhí bæ jàlà. ¹⁶ Lyi nánzhəzhǎ y'à n'è zə nəbwànà òndá lyi byèbé nəcìsi náməlwəlsə zhe, bæ m'è shí cəmə né nyèbé nə bwəl òndá Zhərazələm mós mye wé bæ twí, sə bæ gako y'à n'è wárhá.

Zhwifubá yó-cíná bé nwènè tùntúmá bé

¹⁷ Yi jì y wǎ-zwálnə bé yé né cíná bé gako nánce y òndá n kwā-lyi Sadəsənyebá gako zè tùntúmá bé yó, bæ n'è dùr bæ bwé. ¹⁸ Bə ce bæ zə be lyi bí gako yírh w bæ ce byəná-jù wə. ¹⁹ Sə ce y gə tú e yì, Cinu máléka bæ e pul byəná-jì y bwə̀lél, e ce tùntúmá bé du pwé nè, e wò be: ²⁰ "Zhəlnə Yi jì y kònó w wé, á bwəl nyũ mə t'á la zhǎ zòmà né á byili lyi bí ni."

²¹ Bə zwé nyí, bæ zè nəkwólé shāā shāā bæ vò bæ n'è cèrhé kàrmò Yi jì y kònó w wa. Wǎ-zwálnə bé yé né cíná bé gako nánce y òndá n kwā-lyi bí ce bæ byè cə w náncesé gako dwā yó, bæ jòm bæ bursí gùlú w nánfìlò wá. Bə zè bæ pə nyí bæ bæ zhəl bæ vùr tùntúmá bé byəná-jù w bæ m'è bæ. ²² Sə lyi bí byèbé bæ twí mú gə yú byəná-jì y wə, bæ pwírí tùntúmá bé təné yé. Bə k'a kwé bæ vò bursí gùlú w lyi bí yé né, bæ wò: ²³ "Ná yú ná nə byèbé bæ n'è yili byəná-jì y ni mú bæ jè è nyí ni. Ná pwírí bwə̀lél gako sàásə náàcəné. Sə ná gə pul bwə̀lél, ná pwírí lò lò təné byəná-jù w yé."

²⁴ Yi jì y yilnə bé yé né cábal mós, òndá wǎ-zwálnə bé yé né cíná bé gə nyèè bæ tùntúmá bé təné, rə jàr bæ d'è d'è; bæ zè bæ n'è téré yò w gə la né yál. ²⁵ Lò zè n bæ n wò be: "Nyína lyi bí byèbé á y'á cə byəná-jù w mú bæ ŋwéné Yi jì y kònó w wé bæ n'è cèrhé kàrmò lyi bí ni!"

²⁶ Yi jì y yilnə bé yé né cábal mós òndá n kwā-lyi bí zè rəmyé yó cìcì, bæ vò bæ zə tùntúmá bé bæ k'a m'è bæ. Bə gə y'à n'è dùr ywé bæ lyi bí b'a zə nákulə bæ dul be mós ce, bæ yə tùntúmá bé jàn wèrhé yé. ²⁷ Bə gə zə be bæ bæ bursí gùlú w lyi bí yé né bæ zhè, wǎ-zwálnə bé yé né cíná bé gako nánce y bwə̀rh bæ n wò: ²⁸ "Ná y'á pə ába nyí b'á gə la á kàrmó wòrhó, s'á bək'á k'á byé bal mós m̀bó yil lé yé. Á zè á cə, á zə á kàrmó màmyé mós á sú Zhərazələm púlápúlá, á zè á n'á yál á cí n cu mú yò w nəmyé yó wə!"

²⁹ Pyεεε òndá tùntúmá bé dwā bé wò: "Wó Yi nyí ni ná mē sə ná shəné né, sə è də numbyínsi nyí ni yé. ³⁰ Wó ámyé á pəpa Yezu mú də-jr̀hó yó á gu, sə né nambala

bé Yi rí bwírhì mù, ³¹ rə zhè n yó d'è n jè rə jəjí ni Arəzana wa, rə ce n wó pyó òndá Zwənnə, m̀ni ga Es-ərayel lyi bí pyírhí bæ wun bæ nə bæ yə-bəlwə̀lél súbri. ³² Nəmyé wó rəmyé gako zhən-cínnə, nəmyé òndá Es-hirhə náàcəné y Yi pə byèbé bæ n'è shəné rə nyí ni mú ni mú."

³³ Bursí gùlú w lyi bí gə nyèè zòmà né nəmyé, bæ ly-imə zè, bæ zè bæ n'è pyà tùntúmá bé gu. ³⁴ Bursí gùlú w lò m̀dù n yà n yíl Gamaləyəə, n yà n wó Fəzəzhé, n jà n yà n wó Muiyisi nyá né byilnə, lyi bí gako y'à n'è nyəm mō; nmyé mós zè n zhì d'è, n wò bæ bæ ce tùntúmá bé du pwé nè nampólé. ³⁵ N zè n wò bursí gùlú w lyi bí ni: "Es-ərayel lyi, d'èna á cìn òndá kən d'èbé á n'á yál á wèrhé lyi bí byèbé ne mós. ³⁶ Á cìcì yé bæ bal m̀dù yà n fwí t'è kən gwé bæ nyé yé, n yà n yíl Teda; n yà n zhe bæ nmyé wó lyi-fìlò. Sə bæ gu mu. Lyi y'à yú òndá zwā-àna ta bæ n'è tó mo, sə lyi bí bəmyé mós gako làà dwā ne. Bə k'è t'á zòm n yò yé. ³⁷ Rəmyé kwā né, gál mós yi ní, wó Gəlile lyi bal Zhidə, nmye zè n wé lyi nánzhəzhǎ bæ n'è tó mo; sə bæ gu nmye. Lyi bí byèbé bæ y'à n'è tó mo mós gako làà dwā ne.

³⁸ "Nyína kən dé d'èbé à n'á yál a byili ába èlāsé" mós: á bək'á ce á cìn byèbé èta mós yò w wé yé. Yənnə bæ vò, bæ tum dí òndá bæ tùntwə̀lè né gə wó numbyíni nyəná, sə nyí nə t'á la zhǎ yé. ³⁹ Sə nə gə wó Yi nyəná, sə nyí á wàr nə á la cərhé yé. Rəmyé ce, d'èna á cìnə, á bək'á jírh Yi zwə̀lél yé."

Sə bursí gùlú w lyi bí shəné t'èbé n byili mú. ⁴⁰ Bə zè bæ k'a byè tùntúmá bé, bæ ce bæ m̀a bæ, bæ pə be nyí, bæ bæ bək'á k'è zòm Yezu yò kádò yé. Bə zè bæ dwí bi.

⁴¹ Tùntúmá bé zhír bursí gùlú w lyi bí yé né òndá wu-nyó, bæ Yi ce bæ mē sə bæ nwènè bè, bæ fulsi bi Yezu yil lé yilə. ⁴² Sə bæ y'à cə̀lè bæ n'è bwəl yò-èc̀nò nyí rí d'è gako Yi jì y kònó w wa, òndá kálsé wé, bæ m'è byili bæ wó Yezu n wó Kristə mós.

Bə cír lyi bwə̀lpyè bæ la tùntúmá bé ne sǎ

6 Dwā né nəmyé wé, Kristə kwā-lyi bí y'à n'è súlú. Zhwifubá byèbé bæ n'è zòm gərəké mós zè bæ n'è ŋwóŋwó òndá byèbé bæ wó cə w lyi bí mú, bæ zhe: "D'è gako, bæ gə la kùjú w tál, bæ n'è swé nəmyé ejənə bé yò."

² Tùntúmá bé shí òndá bəlye y zè bæ ce bæ byè Kristə kwā-lyi bí dwā bé gako dwā yó, bæ wò be: "Nəmyé bæ mē sə ná yé Yi zòmè ré bwəl mós ne ná k'á n'è nyí kùjú tál yò yé. ³ Rəmyé ce, da-byā, círnə lyi bwə̀lpyé á wé, s'ə yə lyi byèbé á yé bæ bæ wó lyi-twə̀rh bæ zhe surhə, bæ sú òndá Eshirhə náàcəné, nə b'á pə be tum dí rəmyé. ⁴ Sə nəmyé j'á n'è nyí Yi-co w òndá Yi zòmè ré bwəl mós yò."

⁵ Bə gako shəné d'èbé tùntúmá bé byili mú, bæ zè bæ cír Ecé. N yà n zhí Yi ni d'è d'è, n jà n yà n sú òndá Es-hirhə náàcəné. Bə cír Shilipu mye, e súlú Pərwə̀kəre, òndá Nəkanəwəre, òndá Timo, òndá Parəmenaase, òndá Ancəwəse lyi bal m̀dù n yíl Nəkwala. N yà n zù Zhwifubá Yi-sómá y shāā ga. ⁶ Bə zə be bæ bæ tùntúmá bé sō. Tùntúmá bé cí jərh bæ yó, bæ lwəl Yi bæ yilə.

⁷ Yi zòmè ré y'à j'á n'ê yí jààsé gako wə. Kristə kwā-lyi bí y'à n'ê súlí Zhərazalem né. Zhwifubá wǝi-zwəlnə bé mye nánzhəzhə shənénə bə zù Kristə.

Bə zə Ecēē

⁸ Yi y'à cí bwəl Ecēē yó, rə pǝ jàn. N yà n' ná n' wèrhé màmyaarhe ñdá wò-jààrè lyi bí wé. ⁹ Rəmyé yó, lyi jàlà zé bə n'ê mà nyə-pàr ñdá mɔ. È y'à wó Zhwifubá byèbé bə shí Shərengə ñdá Alesādəri, bə wó dwā-gúlú jì y bə n'ê byè bə "Yómá bə nɔ bə cìn-cìnú" mú lyi, e súlí lyi byèbé bə shí Shilishi ñdá Azhi tənèsé wə. ¹⁰ Sə Eshirhə náàcənéné y'à n'ê pɛ mɔ surhə n' má n' zòmá. Rəmyé ce bə yə ŋwéné bə zòm bə jì mu tǝ yé. ¹¹ Bə zé bə kǝ lyi. Lyi bí bəmyé mɔ wò: "Ná nyèè n' nyú w n' ná n' túrh Muiyisi ñdá Yi ga."

¹² Cɔ w lyi bí ñdá náncesé ñdá Muiyisi nyé né byilnə bé lyimə zé, bə zə mɔ bə m'e vò bursí gúlú w nánfɔlɔ w lyi bí yé né, ¹³ bə ce lyi dwā mye yí bə n'ê gòm kɔma bə ce n' nyí ni bə zhe: "Bal mɔ mɔbɔ já n' ná n' fulsi Yi jì y ñdá Muiyisi nyé né ga. ¹⁴ Ná nyèè n' nyú w n' zòm bə Nazarete lyi bal Yezu mú mà n' wǝr Yi jì y n' jà n' lyér lùl-e-pwírí nyé né nyèbé Muiyisi byili nába mɔ."

¹⁵ Rəmyé yó, bursí gúlú w lyi bí gako kwé bə n'ê nyí mu shéshé, bə pwírí n' yé y nyé ñdə màléka yé ta.

Ecēē zòm ñdá bursí gúlú w lyi bí

7 Yi jì y wǝi-zwəlnə bé yé né cìnə bé gako náncɛ y zé e bwərh mɔ e wò: "Cà y kèbé bə n'ê ce n' nyí ni mú gako wó zhəná?"

² Ecēē wò: "À dabá ñdá à da-byā, cilinə kɔn dèbé à la ába byilu. Zùwá cəbal Yi byili n' cìn né nambal Abərahə mɛ, ñdá n' yà n' ŋwéné Mezopotəmyi ní, fòró n' zé n' vò n' jòm Arā né. ³ Yi y'à wò mò: 'Zhír n' yé n' da-dǝ wó, ñdá n' dwí lyi bí ni, n' vò cɔ w kɔbɔ à la mɔ byilu mú wé.' ⁴ N shənéné n' zhír Kaləde lyi bí cɔ w wa, n' vò n' jòm Arā né. N' da gə cùwə, rəmyé kwā né, Yi ce n' zhír Arā né n' bə n' jòm cɔ w kɔbɔ á ŋwéné ò wé zà zà mɔ wa. ⁵ Sə Yi yə mɔ jàà pɛ cɔ w òmyé wé bá námpólé mye cici yé, sə rə bwəl mɔ nyí bə rə b'a pǝ cɔ w òmyé púlápúlá n' cìní. Bá n' gə tú n' cù n' tənéné mye, n' byā b'a cìní wə. E jà rəmyé yó, ñdá n' yà n' gwé bə bə̀sɔbwélé zhe yé. ⁶ Rə wò mò: 'N' nèmé né b'a jòm cɔ kɔbɔ ò də bəmyé nyǝ wé, bə jír h yómá gàà mɔ. Lyi m'a nwènè bə byinə zwā-àna.' ⁷ Yi súlí rə wò: 'À b'a ká cɔ w kɔbɔ ò lyi bí la zə n' nèmé né bə wèrhé yómá mɔ bursi, a pə w ò còrhò-tum. Sə rəmyé kwā né, n' nèmé né b'a k'a zhír gàà, bə b'e cèrhé ne nyǝnɔ.'

⁸ "Rəmyé yó, Yi zə dɔbre ñdá Abərahə m. Rə pǝ nyí bə n' góm n' byā bé, e yə dɔbré rəmyé myrhc. Abərahə m zé n' lù n' byí Yəzake, n' gǝ mò n' dwā lyele yùwə. Yəzake lù n' byí Zhakɔbe, n' gǝ mò. Zhakɔbe lù n' byā bé shí ñdá bəlyè y bə wó nə nambala bé mɔ, n' gǝ bə.

⁹ "Ná nambala bé dūr bə nyé Zhəzefu bwé, bə zə mɔ bə yé. Byèbé bə yé mò mɔ zə mɔ bə vò Ezhibtí yómde jè, sə Yi y'à ŋwéné ñdá mɔ, ¹⁰ rə zwé mɔ n' nònɔ w wé, rə ce n' sú Ezhibtí pyǝ Faraǝ yír h, rə pǝ surhə n' má n'

zòm ñdá mɔ. Faraǝ pǝ pyèlè, n' ná n' nyí Ezhibtí púlápúlá ñdá n' myé Faraǝ cici kèlé y ga yò.

¹¹ "Sə nɔrh nánfɔlɔ tú mə tu Ezhibtí ñdá Kanā tənèsé púlápúlá wé. Kɔn y'à zum dǝ dǝ, nə nambala bé y'à k'è yír kaka bə n'ê jí yé. ¹² Zhakɔbe zé n' nyèè bə jíjí ŋwéné Ezhibtí ní, n' zé n' twí nə nambala bé gàà. ¹³ Rəmyé kwā né, n' ká n' twí bì kəddò. Zhəzefu zé n' byili n' pár n' zhəm-má bé nɛ. Pyǝ Faraǝ zé n' lwar Zhəzefu dwí rí párá.

¹⁴ Zhəzefu ce bə zə n' da ñdá n' byā bé púlápúlá bə m'e bə, sə bə gako y'à wó shə-shəlpəyè ñdá bənu.

¹⁵ Zhakɔbe zé n' bə Ezhibtí. Wó gàà n' cù ní. Ná nambala bé mye wó gàà bə cù ní. ¹⁶ Sə bə zə be bə k'a m'e vò Shəkem, bə ce be bəl mɔ mɔbɔ Abərahə m yà n' yé ñdá warse Amɔre byā bé sǝ mò wé.

¹⁷ "Sə Yi nyí rí rə y'à bwəl Abərahə m mɔ pyír h mɔ yi gə tú e bwəlse, nə dwí rí púl dǝ dǝ Ezhibtí ní.

¹⁸ Rəmyé kwā né, lò dǝ tú n' jír h Ezhibtí pyǝ, sə n' myé mɔ yə Zhəzefu pár lwar yé. ¹⁹ N' myini ná dwí rí, n' nwènè nə nambala bé. N' yà n' ná n' nyéé be n' ce bə pwə bə byi-shəmsé bə dwí, muni ga sə bə k'a yə né yé.

²⁰ "Wó rəmyé yi ní bə lùl Muiyisi. N' yà n' wó ébɔ, Yi y'à só mo, sə n' ná kɔn mɔ n' da sǝ kèlé w cànse sətɔ.

²¹ Rəmyé kwā né, bə kwè mò bə vò e dwí, sə pyǝ Faraǝ bə kɔ nɔ mɔ n' kwè, n' vò n' kǝ ñdə n' cici byí ta. ²² N' lwar Ezhibtí lyi bí tumə né gako yé-shò, n' jír h lyi-fɔlɔ n' zòmá né ñdá n' tumə né gako wé.

²³ "Muiyisi gə tú n' yí byinə shə-əna, dǝ rəddù, n' zé n' jòm tǝ, n' bə bə n' mà n' nyí n' da-byā bé yò. ²⁴ N' zé n' nə Ezhibtí lò màdù n' ná n' nwènè Esərayel lò, n' sǝ Esərayel lò mɔ ne, sə n' gu Ezhibtí lò mɔ. ²⁵ N' yà n' ná n' búl bə Esərayel lyi bí m'a tó rəmyé denne bə lwar bə Yi n'ê yál rə tó n' denne rə wərh be, sə bə yə lwar yé. ²⁶ È zé nəkɔkólé y yùwə, n' nɔ Esərayel lyi bəlyè bəmye n'ê bwí dwā. N' zé n' la be pɔr, sə bə nyèè dwā zòmá kùrə. N' wò be: 'À lyi, nyinə ámyé wó da-byā wé, wó byè yil á zé á n'á bwí dwā?' ²⁷ Sə mɔbɔ n' yà n' ná n' nwènè n' dǝ mɔ mɔ cìrh Muiyisi n' ce kwā né, n' wò: 'Mǝ n' pɔ mɔ nyí bə n' yál ná pyǝ n' ká ná bursi?' ²⁸ N' ná n' yál n' gu àmye ñdə n' gə gu Ezhibtí lò mɔ dəlànè né?' ²⁹ Muiyisi gə nyèè rəmyé, n' dūr n' vò cɔ òdù bə n'ê byè bə Majā. N' jòm gàà n' lù byā bəlyè.

³⁰ "È byinə shə-əna yó, màléka b'e zhì sòlò wé gɔ-elù èpòlò w wə, Sənəyi pyǝ w səta, e lyí mu. E jà myín y'à zhe sòlò w wé. ³¹ Muiyisi gə nɔ rəmyé, n' wu zé, n' twé n' bwəlse n' la nyú, sə n' nyèè Cinu cəl rə wò mò: ³² 'À wó n' nambala bé Abərahə m ñdá Yəzake ñdá Zhakɔbe Yi.' Ywé zé rə zhe Muiyisi n' ná n' kəkə, n' ká n' kwəl sə n' nyí gàà yé. ³³ Cinu wò mò: 'Vúr n' nəcilè né, bə jàà y kèbé n' zhí è wé mɔ wó àmyé jàà. ³⁴ Zhəná, à nə à dwí rí nònɔ w rə n'ê nwènè Ezhibtí ní mú. À nyé rə wówóló mɔ, sə à só tǝ à la re zǝ. Èlāsé' à la mɔ tú Ezhibtí ní.'

³⁵ "Wó Muiyisi mú mɔbɔ Esərayel lyi bí y'à zhǝ, bə wò: 'Wó mǝ lò n' pɔ mɔ nyí bə n' yál ná pyǝ n' ká ná bursi?' Wó n' myé mɔ cici Yi tó màléka y è tú e zhì sòlò w wé e lyí mu mú denne rə zwé be. ³⁶ Wó n' myé n' vùr Esərayel lyi bí Ezhibtí ní. N' wèrhé màmyaarhe ñdá wò-jààrè Ezhibtí ní, ñdá mwé y nánshə w wé, ñdá gɔ-elù èpòlò w wə, byinə shə-əna wé. ³⁷ Wó n' myé mɔ gwé n' wò Esərayel lyi

bí ni: 'Yi b'a cír lò màdù á wé n jírìh rə̀ nyì-zwennə̀ ñdə̀ àmyé ta.' ³⁸ Esə̀rayel lyì bí gá y'à zhí dwā̀ yó gə̀-elū̀ èpòlò w wé yi ní, ñ yà ñ tó ñ ñwéné. Wó ñmyé dənne màlė́ka y tó né e zòm ñdə̀ ná nàmbala bé Sə̀nə̀yi pyò w yó. Wó èta ñ tó né n mə̀ n zwḕ Yi zòmà né nə̀ n'è pə̀ nyū̀ mú n byili nába.

³⁹ "Sə̀ ná nàmbala bé y'à cḕ, bə̀ k'è t'ā̀ yā̀l bə̀ zwḕ ñ nyí rí yé. Bə̀ k'ā̀ n'è yā̀l bə̀ kwḕ bə̀ vò Ezhìbtì. ⁴⁰ Bə̀ zḕ bə̀ wò Arṑ nē: 'Zwìrhì wḕ rə̀ yə̀ ñdə̀ yə̀ ta rə̀ tó ná yé, bə̀ Muiyìsi mú m̀b̀b̀ ñ ce ná shə̀r Ezhìbtì ní mú, ná yə̀l ñ gá tó màgǎ̀ yé.' ⁴¹ Bə̀ zḕ bə̀ zə̀ sánámá bə̀ zwìrhì ku ñdə̀ nū̀-bwə̀lè ta, bə̀ m'è wèrhé bə̀ yi, bə̀ zwəl wvì bə̀ pə̀ rə̀. Bə̀ zḕ bə̀ fù̀ ñdə̀ wu-nyṑ, kɔ̀n dé dḕbé bə̀ cìcì wèrhé ñdə̀ bə̀ jèrh m̀ yilə̀. ⁴² Yi zḕ rə̀ pyìrhì rə̀ kwā̀ rə̀ m'è zā̀ bə̀, rə̀ yḕ bə̀ bə̀ n'è cèrhé cāmésǔ̀sə̀ sə̀ ñwéné dḕ yi w mú. Bə̀ kḕ Yi nyì-zwennə̀ bé sė́bé ré wé bə̀ wò:

'Esə̀rayel lyì, á pansé ñd'á vwāmá né á y'ā̀ m'á zwəl wvə̀ né gə̀-elū̀ èpòlò w wé byinə̀ né shə̀-ə̀na y wé mó, wó àmyé nē á y'ā̀ n'á zwəl nē á pə̀ nà? È dā̀ àmyé nē yé.

⁴³ Wó yi rí bə̀ y'à n'è byè̀ bə̀ M̀l̀kə̀ m̀ nē á zwəl wvə̀ né á pa.

Wó rə̀myé kòrhó w á y'ā̀ n'á zhì.

Á y'ā̀ n'á zhì á yi rí á n'á byè̀ bə̀ Erə̀fā̀ m̀ mye cāmésòwá yá.

Rə̀myé gako wó wé á zwìrhì á n'á wùlì tḕ rə̀ yé né.

Rə̀myé ce, à b'a ce lyì zə̀ ába bə̀ vò jàà kèbè è nye du Babyə̀lɔ̀nə̀ m̀ wé.'

⁴⁴ "Ná nàmbala bé y'à pú kòrhó gə̀-elū̀ èpòlò w wə̀. Muiyìsi yà ñ ce bə̀ pú w ñdə̀ Yi gá y'à byili mu ní. Yi dɔ̀bré kùlkó w ñwéné ò wé. ⁴⁵ Ná nàmbala bé kwā̀ né, wó bə̀ byā̀ bé nē bə̀ yḕ kòrhó w òmyé nē bə̀ pa, Zhozwə̀ yə̀ bə̀ yé né, bə̀ zə̀ w bə̀ vò cɔ̀ w k̀b̀b̀ Yi y'à bwəl be ò nyí mú wé. Sə̀ Yi jì cɔ̀ w òmyé m̀ lyì bí, rə̀ zwḕ bə̀ cɔ̀ w rə̀ pə̀ né nàmbala bé nē. Kòrhó w mḕ gā̀ kɔ̀n m'è yí Də̀nyidi pyè̀lè ré jú. ⁴⁶ Də̀nyidi yà ñ sù̀ Yi yírh. N zḕ n lwəl lè sómá ñ la jàà lú n pə̀ Zhakɔ̀bə̀ Yi rí ni, ⁴⁷ sə̀ wó Salə̀mɔ̀ ñ tú n lù̀ jì n pə̀ rə̀. ⁴⁸ E jà̀ Yi dḕ cə̀bal m̀ tá ñ zwì jì kèbè numbyìnsi lù̀ ñdə̀ bə̀ jèrh m̀ wé yé. ⁴⁹ Rə̀ tó rə̀ nyì-zwennə̀ màdù dənne rə̀ wò:

'Dḕ yi rí wó à də̀gwá,

ce y wó à nèrh cú jàà.

Jì dwí tḕ á wó á la lú á pḕ?

Wó jàà kḕ è b'a yə̀ à jòmá jàà?

⁵⁰ È dā̀ àmyé à wèrhé rə̀myé gako nà?" "

⁵¹ Ecḕ zḕ n sùlì n wò b̀rsì gùlú w lyì bí ni: "Á wó yó-kùlì cìná. Á bə̀ shè̀ Yi zòmè ré cilu s'á zwḕ nyí yé. Twéé gako á n'á cḕ Eshìrhə̀ náàcənè nyí ni ñdə̀ á nàmbala bé ta. ⁵² Yi nyì-zwennə̀ màdù ga tènè á nàmbala bé yə̀ nwènè yé. Bə̀ gaga m̀ gu byè̀bè bə̀ y'à dāmā̀ bə̀ n'è bwəl wu-cángá cə̀bal m̀ twírì y yò mó. Èlāsḕ, wó wu-cángá cə̀bal m̀ ñmyé á myìni á gu. ⁵³ Yi tó màlė́kabá dənne rə̀ byili ába rə̀ nyə̀ né, sə̀ á yə̀ nē zwḕ yé."

⁵⁴ B̀rsì gùlú w lyì bí gá nyè̀è rə̀myé, bə̀ lyimə̀ zḕ ñdə̀ Ecḕ, bə̀ zḕ bə̀ n'è pupwiri tḕ bə̀ m'è dòm bə̀ yálə̀ dwā̀ nē. ⁵⁵ Ecḕ yə̀ ñ sù̀ ñdə̀ Eshìrhə̀ náàcənè, n kwḕ ñ la dḕ nyū̀, n nə̀ Yi zùwá y ñdə̀ Yezu ñ zhì rə̀ jə̀jì ni. Ecḕ bya n wò: ⁵⁶ "Nyìnə̀ à nə̀ dḕ yi rí rə̀ pul, sə̀ à nə̀ Numbyìní Byì ñ zhì Yi jə̀jì ni."

⁵⁷ Bə̀ shì bə̀ zhǎ̀, bə̀ zḕ bə̀ búbwéé, bə̀ tó dwā̀ bə̀ dūr bə̀ cí jḕ ñ yó, ⁵⁸ bə̀ zə̀ mɔ̀ bə̀ du cɔ̀ w wa, bə̀ zḕ bə̀ zə̀ nákulə̀ bə̀ dul m̀ bə̀ jì tḕ. Sə̀ byè̀bè bə̀ dul m̀ mó y'à vūr bə̀ gándé bə̀ cí tḕ éb́-dāl màdù nyí ni, ñ yíl Swə̀. ⁵⁹ Bə̀ gá y'à n'è dul nákulə̀ né yi ní, Ecḕ yə̀ ñ ná ñ lwəl Yi ñ zhe: "Cinu Yezu, zwḕ à ywəlá y Arə̀zana wa."

⁶⁰ N zḕ n tu ñ nə̀dwónə̀ yó, n bya n wò: "Cinu, bə̀ká nyí lwelə̀ ré tḕbè bə̀ n'è wèrhé èta m̀ ñdə̀ yò ta yé." ñ gá zòm rə̀myé, ñ shìshìrhə̀ né j'á gu.

8 Swə̀ə̀ swéné Ecḕ gu mú.

Swə̀ə̀ nwènè Kristə̀-lyì bí

Kɔ̀n zhí dḕ rə̀myé yùwə̀, bə̀ j'a zḕ bə̀ jì kùr bə̀ n'è nwènè Zhə̀rə̀zələ̀m Kristə̀-lyì gùlú w dḕdḕ. Kristə̀-lyì bí gako dūr bə̀ làà dwā̀ nē bə̀ vò Zhide ñdə̀ Samarə̀ tənèsé wé; è gə̀ dā̀ tùntúmá bé dúdú bə̀ mḕ. ² Lyì byè̀bè bə̀ wó Yi lyì mú jàà kúrh Ecḕ nē dḕdḕ, bə̀ zḕ bə̀ kwè mò bə̀ vò bə̀ ce.

³ Sə̀ è gə̀ wó Swə̀ə̀ myé yilə̀, ñ yà ñ ná ñ pyà Kristə̀-lyì gùlú w cɔ̀ ñdə̀ ñ wu gako. ñ ná ñ tó kàlsé wé ñ pwa bala ñdə̀ kana byè̀bè bə̀ wó Kristə̀-lyì mú ñ pə̀ bə̀ ce byənə̀-jù wə̀.

Shilipu bwəl yò-èc̀nò nyí rí Samarə̀ né

⁴ Kristə̀-lyì bí byè̀bè bə̀ y'à dūr bə̀ làà dwā̀ nē m̀ zḕ bə̀ n'è zhəl jààsé gako w bə̀ bwəl yò-èc̀nò nyí rí. ⁵ Shilipu myé yà ñ zhəl Samarə̀ cə̀-f̀l̀l̀ w wa, ñ ná ñ bwəl Kristə̀ yò w ñ byili cɔ̀ w òmyé lyì bí ni. ⁶ Lyì bí gá nyè̀è bə̀ n'è zòm màmyaarhé tḕbè ñ ná ñ wèrhé m̀ yò, bə̀ cìcì yírhə̀ j'ā̀ n'è nē rə̀ m̀ ce, bə̀ y'à n'è twí dwā̀ yó nánzhə̀zhǎ̀, sə̀ bə̀ y'à n'è cili ñ zòmà né náàcənè. ⁷ Nə̀cìlsi námə̀lwəl-sə̀ y'à n'è búbwéé nyí sə̀ m'è dwi lyì nánzhə̀zhǎ̀ wé. Gwə̀nsé ñdə̀ lyì byè̀bè bə̀ n'è twi cə̀ nánzhə̀zhǎ̀ y'à n'è wárhá. ⁸ Sə̀ wu-nyṑ nánf̀l̀l̀ y'à ñwéné cɔ̀ w òmyé wé zhən zhənə̀.

⁹ Bal màdù yà ñ jèrè ñ ñwéné cɔ̀ w òmyé wé ñ yíl Shə̀mɔ̀. ñ yà ñ ná ñ wèrhé jə̀-myaárhe rə̀ jār Samarə̀ lyì bí, sə̀ ñ yà ñ zhe bə̀ ñmyé zhe jàn. ¹⁰ Lyì bí gako, bə̀sóná ñdə̀ nánceh, y'à n'è cili ñ zòmà né náàcənè, sə̀ bə̀ y'à n'è wəl bə̀ Yi jàn dé ñwéné ñdə̀ m̀, jàn dé tḕbè bə̀ n'è byè̀ bə̀ "jàn nánf̀l̀l̀ w" m̀.

¹¹ ñ gá yà ñ ñwéné gā̀ ñ ná ñ jār lyì bí ñdə̀ jə̀-myaárhé èta kɔ̀n dənə̀ m̀ ce, bə̀ y'à n'è cili ñ zòmà né náàcənè. ¹² Sə̀ Shilipu gá tú n bwəl Yezu Kristə̀ yil lé ñdə̀ Yi pyè̀lè rə̀ yò-èc̀nò nyí rí n byili mú, bala bé ñdə̀ kana bé ga zù Yezu Kristə̀, bə̀ zḕ bə̀ zwḕ nē-shɔ̀. ¹³ Shə̀mɔ̀ mye cìcì mú zwḕ nyí n zwḕ nē-shɔ̀, n já n zḕ ñ ñwéné ñdə̀ Shilipu twéé gako, sə̀ màmyaarhé ñdə̀ wò-jààrè tḕbè ñ yà ñ ná ñ nē Shilipu wèrhé m̀ y'à n'è jār m̀ dḕdḕ.

¹⁴ Tùntúmá bé byè̀bè bə̀ y'à ñwéné Zhə̀rə̀zələ̀m né m̀ gá nyè̀è bə̀ Samarə̀ lyì bí zwḕ Yi zòmè ré, bə̀ zḕ bə̀ twì Pyə̀rə̀ ñdə̀ Zhā̀ bə̀ sō. ¹⁵ Pyə̀rə̀ ñdə̀ Zhā̀ gá yú Samarə̀, bə̀ lwəl Yi byè̀bè bə̀ zù Kristə̀ mó yilə̀, m̀ni Eshìrhə̀ náàcənè só bə̀ yó, ¹⁶ bə̀ wó Cinu Yezu yil lé dúdú bə̀ y'à m'è zwḕ nē-shɔ̀, sə̀ Eshìrhə̀ náàcənè y'à gwḕ yə̀ bə̀myé

màdù ga yó swé yé. ¹⁷ Pyeere ñdá Zhā zē bā cǐ jèrh bà yó. Eshirhā náàcèné zē e só bà yó.

¹⁸ Shəməɔ gə pwírí Eshirhā náàcèné tó tùntúmá bé jèsé cú mú denne e só byèbé bà zù Kristə mó yó, n vùr wársé n ná n pə be, ¹⁹ n wò: “Zwēnə s’á pə ɲwòndó w òmyé àmye ne, mùni ga lò mòbó àmye gə cǐ jē n yó, se Eshirhā náàcèné só n yó.”

²⁰ Pyeere zē n wò mò: “Yi b’a cò ñmyé ñdá n wársé ga, n gá ná n bùl bà Yi pansé wǎ sà yè mó yilə. ²¹ N twár tēné yò w kòbó wé yé; n bə cəl zhe ò wé mye yé, bà n wu w dà cángá Yi yé né yé. ²² Rəmyé ce, pyirhí n wu, n lwəl Cinu ni. Dēga, n mǎ n pǎ n bùlè námməlwálsé sǔbri, ²³ b’a pwírí lwele ré wǎrhó shil sù n wu wá, n jǐrh rə yóm.”

²⁴ Shəməɔ zē n wò Pyeere ñdá Zhā ne: “Ámyé cǐci lwəlnə Yi à yilə, mùni tēbé á n’á byili èta mó ràdù ga bək’a zə ne yé.”

²⁵ Sə Pyeere ñdá Zhā bwəl Cinu zòmè ré bə byili lyi bí ni. Rəmyé kwā né, bə k’a kwè bà la Zhərazalem, sə bə y’á n’è bwəl yò-ècòndó nyí rí Samare tənà y ceme né wé bə m’è la.

Shilipu pɔ nǎ-shɔ Ecopyi pyə-kē mǔ jē-kɔn dé yilnə mó ne

²⁶ Cinu máléka wò Shilipu ni: “Zē n kwè sómá y kèbé è shí Zhərazalem e tó gɔ-elū w e lyé è la Gaza mó n vò lū jəjí sō.”

²⁷ Shilipu já n yáyélé n lyé. N gá yú sómá yó, n nə Ecopyi tənà y lò màdù, n yà n wó lyi-fɔlɔ. Wó nmyé n yà n ná n yilí Ecopyi pyə-kē mǔ bə n’è byè bà Kandaase mǔ jē-kɔn dé ne. N yà n zhəl Zhərazalem n vò n cèrhé Yi, ²⁸ n zē n ká n kwè n la jè. N yà n jè n shəshā zhírə wé, n ná n kàrmə Yi nyi-zwennə Ezəyi sébé ré.

²⁹ Eshirhā náàcèné zòm ñdá Shilipu e wò: “Dǔr n yí zhírə y kèbé èta mó nyí ni.”

³⁰ Shilipu dǔr n yí zhírə y nyí ni, n nyèè bal mó gá ná n kàrmə Yi nyi-zwennə Ezəyi sébé ré né. N zē n bwərh mò: “N nyé kɔn dèbé n ná n kàrmə mó kùrə?”

³¹ Bal mó wò mò: “Etər à b’a tó né a nyèè rə kùr ñdá lò gə yə ne byili?” N zē n lwəl Shilipu bà n zwí zhírə y wé n jòm n yala ne.

³² Bà y’á kē sébé ré jàà y kèbé n yà n ná n kàrmə mó wé bə wò:

“Bə zɔ mɔ ñdə pyirhə kèbé bə m’è la gu jàà w ta.

N shǐ n nyí ñdə pyi-bwélé kèbé bə n’è gɔrh è kur e j’á t’á kúrh ta.

³³ Bə yə mǔ nyí ñdə lò ta yé;

bə yə mǔ bwiri pə yé.

Bə vùr n myəl ce yó.

Wó mǔ lò n wǎ n b’á zòm n dwí rí yò?”

³⁴ Bal mó zē n bwərh Shilipu n wò: “Á n’á lwəl mó, wó mǔ yò Yi nyi-zwennə mó ná n zòmà? Wó nmyé cǐci yò n ná n zòm ráá wó lò dō yò n ná n zòmà?”

³⁵ Shilipu já n tó Yi zòmè ré sébé ré jàà y èmyé denne n bwəl Yezu yò-ècòndó nyí rí n byili mu. ³⁶ Bə vò vò bə yí jàà èdù wə, bə nə bwí èdù, nǎ y’á ɲwéné è wé. Bal mó wò Shilipu ni: “Nyí nǎ, à wàr à b’a zwé nǎ-shɔ nà?”

³⁷ [Shilipu wò mò: “N gə zwé nyí n zù Kristə ñdá n wu gako, n wǎ n b’á zwé nǎ-shɔ.” Bal mó wò mò: “Á zwé nyí bà Yezu Kristə wó Yi Byí.”]

³⁸ N zē n ce bə zə zhírə y e zhì. Nmyé ñdá Shilipu ga tó dwā bə só tē bə zù bwí y wə, Shilipu pǎ nǎ-shɔ. ³⁹ Bə gá k’a shí bwí y wé bə du, Cinu Eshirhā y kwé Shilipu e m’è jé. Bal mó kə n yə mɔ ne yé, sə n lyé n súlí n sómá y ñdá wu-nyǎ nánfɔlɔ. ⁴⁰ È gə wó Shilipu yilə, bə k’a vò bə nə mɔ cɔ òdù bə n’è byé bə Azɔte né, n lyé n ná n tó ceme né gako wé, n ná n bwəl yò-ècòndó nyí rí n má n la Səzare.

Swəə nɔ wu-pyirhú

(Tùntúmá bé 22.6-16; 26.12-18)

9 Swəə yà n wó Cinu kwā-lyi bí nòndó ñdá bà gu bùlè nà y’á ɲwéné n wé, n zē n vò n nə Yi jì y wǎ-zwəlnə bé yé né cínə bé gako nance yá, ² n lwəl mò sébé n má n la Zhwifubá dwā-gúulí jisí sà ɲwéné Damaase né mó wé, n gə yú n nɔ lyi bà n’è tó Yezu Kristə sómá yá, è gə wó bala, è gə wó kana mye, sə n zə be n lyé n ká n mə n bà Zhərazalem.

³ N yà n wɔ sómá y yó n la Damaase. N gá tú n bwəlse, pwé shí dǎ rə yər rə kákélé mɔ. ⁴ N tu tǎ, n zē n nyèè cəl rə n’è wəl mò: “Swəə, Swəə, byé yil n ná n nwènè n?”

⁵ Swəə bwərh n wò: “Nmyé wó mǔ lò yó-cəbal?”

Cəl lé wò mò: “Ámyé wó Yezu, mòbó n ná n nwènè mó. ⁶ Zē n zù cɔ w wé. N gə yúwə, bə m’a byili mú kɔn dèbé n mǎ sá wərhé.”

⁷ Byèbé bà y’á tó mo bà la mó zhí bà nyé né dǎ, bà yə kaka wəl yé. Bà y’á nyé cəl lé, sə bə y’á bə lò lò ne yé.

⁸ Swəə shí tǎ n zē, n yírhə né y’á shírh, nə j’á bə ná ne yé. Bə zə n jē nē bə m’è vò Damaase. ⁹ N jòm gàà dwā nətò ñdá n yírhə né bə ná ne yé. N yà n tá n jí kùjú, n tá n nywé nǎ mye yé.

¹⁰ Kristə kwā-lò màdù mye yà n ɲwéné Damaase né n yil Ananyaase. Cinu líyí mu, n wò mò: “Ananyaase!”

N wò: “Nyí ni Cinu.”

¹¹ Cinu wò mò: “Zē n kwé sómá y kèbé bà n’è byè bà ‘Sómá cángá’ mó, n vò Zhidə sō kélé wa. Tarse lyi bal màdù ɲwéné gàà n yil Swəə, n ná n ce Yi. N gə yú sá bwərh n yò. ¹² À ce n nə bal màdù n Yi-co w wé n yil Ananyaase n ná n zwí n la jèrh n yó cú, mùni ga n yírhə né púr.”

¹³ Ananyaase wò: “Cinu, lyi nánzhəzhǎ zòm bal mó nmyé mó yò ñdá ne. Bà byili n gá ná n nwènè n kwā-lyi bí ní Zhərazalem né. ¹⁴ Wó Yi jì y wǎ-zwəlnə bé yé né cínə bé bə pɔ mɔ nyí bà n bə nyòndó n zə lyi bí byèbé gako bə n’è cèrhé mó mó.”

¹⁵ Cinu zē n wò mò: “Zhəl, bə wó àmyé cǐci à cǐr bal mó nmyé à la ce n bwəl à yil lé n byili lū w tənèsé dwā bé lyi bí ñdá bə pyā bé, ñdá Esərayel lyi bí ni. ¹⁶ Ámyé cǐci m’a byili mu n gá mǎ sə n nwènè à yil né.”

¹⁷ N zē n vò, n yí n zù kélé wa, n cǐ n jèrh Swəə yó, n wò: “Da-byí Swəə, wó Cinu Yezu mú mòbó n líyí mú sómá y yó ñdá n bàn mó n twí nì n sō, mùni ga n yírhə né púr, sá sù ñdá Eshirhā náàcèné.”

¹⁸ Ràmýé yi ní cìcì, wě shí Swæ yírhá né w òdà yá-pùnà ta rà ló tǝ́. Ní yírhá né j'a púr, n zǝ́ n já n zwě nǝ́-sho. ¹⁹ Bə pǝ́ kùjú n jí, n yala né k'a bwèlé. N mǝ́ Kristə kwā-lyi bí bə òwéné Damaase né mó sǝ́ n wèrhé dwā mǎngélé.

Swæ bwəl yò-ècònò nyí rí Damaase né

²⁰ Swæ já n zǝ́ n ji kùr ràmýé yi ní n ná n bwəl Zhwifubá dwā-gùúlí jísí wé, bə Yezu wó Yi Byí, ²¹ sə kɔn jàr lyi bí byèbé gako bə y'à n'è cili n zòmà né mó dǝ́ dǝ́. Bə zǝ́ bə zhe: "È dà bal mó mǝ́bó n yà n ná n nwènè lyi bí byèbé bə n'è cèrhé Yezu Zhərazalem né mó nà? È gə è dà surhə n wèrhé n bə nyòndò n la be zal n mə n vò n pə Yi jì y wǝ́-zwǎlnə bé yé né cìná bé ne?"

²² Sə Swæ cə̀lè n ná n bwəl yò-ècònò nyí rí ndá wu-jǝ́. Ní n ná n byili Zhwifubá byèbé bə y'à òwéné Damaase né mó nə bə Yezu wó Kristə mó zhànà, sə bə y'à k'è yəl bə gə m'a lyár mɔ né yé.

²³ Dwā mǎngélé ràmýé kwā né, Zhwifubá zǝ́ bə n'è pyà Swæ gu, ²⁴ sə n lwar. Bə zǝ́ bə n'è yìli cɔ w kòndò w nyí rí ni cəcǝ́ ndá nənýónó ga, m̀ǹni ga bə òwéné bə zə mɔ bə gu. ²⁵ Ní kwā-lyi bí zǝ́ bə tó cəcǝ́ nə bə kwè mò bə ce sáyà wa, bə tó byílí kwā né bə cí pwè nè.

Swæ zhəl Zhərazalem

²⁶ Swæ lyǝ́ n vò Zhərazalem. Ní gá yú gə̀à, n yà n ná n yál n zù Kristə kwā-lyi bí wé, sə bə gako y'à n'è dùr ywé. Bə y'à t'á zwé nyí bə n'è jǝ́rh Kristə kwā-lò zhən ga yé, ²⁷ sə Barnabaase zǝ́ n zə mɔ n mə n vò Kristə tùntúmá bé sǝ́. N yí n byili bi Swæ gə́ nɔ Cinu sómá y yó né, ndá Cinu gə́ zòm ndá mɔ né. N byili mye, bə Swæ bwəl yò-ècònò nyí rí Damaase né ndá wu-jǝ́ Yezu yil lé yilə.

²⁸ Kɔn chí ràmýé yi ní, Swæ já n mǝ́ tùntúmá bé sǝ́ Zhərazalem né. Ní yà n ná n tó n zhəl n bwəl yò-ècònò nyí rí ndá wu-jǝ́, Cinu yil lé yilə. ²⁹ Ní yà n ná n zhəl Zhwifubá byèbé bə y'à n'è zòm gərə́ke mó sǝ́, n ná n zòm ndá be, sə bə y'à n'è pyà n gu. ³⁰ Kristə-lyi bí gə́ lwar ràmýé, bə zə mɔ bə vò Səzare, bə ce n lyǝ́ n vò Tarse.

³¹ Yà-zùlú y'à zǝ́ nà zhe Kristə-lyi bí gùlú w Zhide púlápúlá ndá Gə́lile ndá Samare tənèsé wé mó, sə ò lyi bí jàn y'à n'è súlí, bə n'è nyàm Cinu ndá bə wun gako, sə byèbé bə zù Kristə mó y'à n'è púl ndá Eshirhə náàcèné jàn.

Pyere wárh Ene ndá Yezu yil lé

³² Pyere yà n ná n byélé ceme né gako. N byélé byélé n bə n yí cɔ w kòbó bə n'è byè bə Lyidə mó Kristə-lyi bí sǝ́. ³³ N nə bal mǎdù n yíl Ene, n nèsé y'à cùwə, n wèrhé byinə lyele ndá wó tǝ́ n pyé né.

³⁴ Pyere wò mò: "Ene, Yezu Kristə wárh mó. Zǝ́ n píyíyíli n pyòndò wá."

N já n shí tǝ́ n zǝ́ ràmýé yó cìcì. ³⁵ Lyidə lyi bí gako ndá byèbé bə òwéné Sarǝ́ ceme né púlápúlá wé mó gə́ nɔ yò w òmýé, bə pyírhí bə wun bə zù Cinu.

Pyere bwirhì Dərkaase ndá Yezu yil lé

³⁶ Kǝ́ mǎdù yà n òwéné Zhope né n wó Kristə kwā-lò n yíl Tabyəta, rə kùr ndá gərə́ke wó "Dərkaase". (È gə́ wó lyèlé, wó "Eshəlà".) Ní yà n ná n wèrhé cènè dǝ́ dǝ́, n ná n sǝ́ nəm̀wà nè. ³⁷ Sə n tu cími dwā né nəmýé wé n cì. Bə gə́ she mɔ nǝ́ bə zhè, bə kwè mò bə vò e cí dǝ́-yó jì wə. ³⁸ Lyidə ndá Zhope bwəl dwā nɛ. Ràmýé ce, Kristə kwā-lyi bí bə y'à òwéné Zhope né mó lwar bə Pyere òwéné Lyidə né, bə zǝ́ bə twí lyi bəlyè n sǝ́, bə wò mò bə n bə ləlà.

³⁹ Pyere já n zhír ràmýé yi ní cìcì n tó be. Ní gá tú n yí, bə zə mɔ bə vò dǝ́-yó jì y wə. Ejənə bé gako j'a twé bə yí n nyí ni ndá yá-nàná, bə byili mu kàmə-zwísi shə̀bè dwí gako Dərkaase yà n nyal ndá n gwé òwéné mó.

⁴⁰ Pyere ce lyi bí gako du pwè nè, n zǝ́ n jòm n nàd-wáná yó n lwəl Yi. N zǝ́ n pyírhí n yé n zà kǝ́ mó n cù mú, n wò mò: "Tabyəta, zǝ́ dǝ́."

Kǝ́ mó púr n yírhá n nə Pyere, n zǝ́ n jòm n kùr yó. ⁴¹ Pyere zə n jǝ́ nè, n zhǝ́ mo dǝ́. N zǝ́ n byè Kristə-lyi bí ndá ejənə bé n byili bi kǝ́ mó n bwirhì mú.

⁴² Cɔ w lyi bí gako nyèè yò w òmýé, bə nánzhəzhǝ́ j'a zwé nyí bə zù Cinu. ⁴³ Pyere mǝ́ Zhope né bal mǎdù sǝ́ kɔn denɛ. Bal mó yà n yíl Shə̀mɔ. Ní yà n ná n twí tǎndè tum.

Eshirhə náàcèné ju kùr e só byèbé bə dà Zhwifubá mó mye yó

10 Bal mǎdù yà n òwéné Səzare né n yíl Kɔrɛɛ. Ní yà n wó shə̀dǝ́ɛɛ zòm yó-cábal, gùlú w kòbó bə n'è byè bə "Yítalyi shə̀dǝ́ɛɛ" mó wé. ² Nmyǝ́ ndá n kélé y lyi bí gako y'à só Yi, bə n'è nyàm dè. Ní yà n ná n sǝ́ Zhwifubá byèbé bə y'à wó nəm̀wà mó nɛ. Ní yà n ná n ce Yi twéé twéé.

³ Dǝ́ rə̀dù, n nə Yi mǎlɛ́ka pamparǝ́ɛ è tú e lyí mu n sǝ́ kélé w yi-kár bəl wà, e byè mò e wò: "Kɔrɛɛ."

⁴ N kwé n nyí mǎlɛ́ka yá, n wu zǝ́, n wò: "Yó-cábal, wó bə̀kɔn yò?"

Mǎlɛ́ka y wò mò: "Yi zwé n lwəl mó, sə n sǝ́ɛ́ y n ná n sǝ́ nəm̀wà bé nɛ mó yú rə̀ búlà, ce rə̀ t'á swé n yò yé.

⁵ Sə twí lyi Zhope né èlǎsǝ́, lò mǎdù òwéné gə̀à n yíl Shə̀mɔ Pyere, bə wò mò bə n bə. ⁶ N òwéné lò mǎdù sǝ́, nmye yíl Shə̀mɔ, sə nmyǝ́ mó ná n twí tǎndè tum. Ní kélé y òwéné mwá y nyí ni."

⁷ Mǎlɛ́ka y è y'à n'è zòm ndá Kɔrɛɛ mó gə́ zhír, n byè n tùntunnə bəlyè e súlí n shə̀dáá èdù, è y'à zhe yə̀wəl ndá n tumə né, e j'à y'à só Yi, ⁸ n byili bi kɔn dèbé gako rə̀ wèrhé mó, n zǝ́ n ce bə zhír bə la Zhope yá.

⁹ Bə vò vò bə zǝ́ sómá yó, bə dùlí bə la m'e yí Zhope, ndá yi rí yú yá-pèlè ecəl wə. Ràmýé yi ní, ndá Pyere mye zǝ́ n jì lyarh w n la Yi cò. ¹⁰ Nɔrh zǝ́ mə zhe mo, n ná n yál kùjú n jí. Kélé y lyi bí zǝ́ bə n'è tɛnɛ kùjú bə la mɔ pɔ. Ràmýé yi ní, kɔn j'a wèrhé mɔ. ¹¹ N nə dǝ́ yi rí rə̀ pul, n pwírí ku òdù ò nyé ndə kàmə-jǝ́ nánfwèlè ta, ò nyé né nàna y ga lyé dwā nɛ, ò shí dǝ́ ò bàn tǝ́. ¹² Wé dwí gako y'à òwéné ò wé: wwámá ndá dɔma ndá dǝ́ kúmsi.

¹³ N nyèè cəl rà wò mò: “Pyεεε, zè dǝ́ n gu wè dé tèbé èta mɔ́ n shè n dǝ́.”

¹⁴ Pyεεε wò: “Cinu, ʕʕ, à gwě yà kùjú kòbò ò súl òdà jú, o jà ò n'ò pe jìmdì mú à nyú w ce gaga yé.”

¹⁵ Cəl lé k'e wò mò: “Kɔn dèbé Yi zə rə yə kò-ècènè, sə òmyé bàká wò bà rà wò kɔn dèbé rà n'è pe jìmdì yé.”

¹⁶ Kɔn wèrhé èta twər rətò, ku w j'a k'a vò dǝ́.

¹⁷ Pyεεε zè n nà n téré n wé, n má n pyà kɔn dé dèbé n nɔ èta mɔ́ kùrè. Rəmyé yi ní, òdà lyi bí byèbé Kɔrneε twí mú bwərɔ́ bwərɔ́ bə byili bi Shəmə kèlé y shò, bə b'è zhí bwərɔ́ y wə. ¹⁸ Bə ce, bə zè bə bwərɔ́ bə wò nyòndò Shəmə mɔ́ mòbò bà n'è byè bə Pyεεε mɔ́ ŋwéné?

¹⁹ Rəmyé yi ní, òdà Pyεεε yà n gwě nà n téré kɔn dé dèbé n nɔ èta mɔ́ kùr ré, Eshirhə náàcènè wò mò: “Nyí lyi bàtò tú bà n'è pyà mɔ́. ²⁰ Zè n sò tǝ́ lalà n tó be, n bàká ce tətòná yé, bə wò àmyé à twí bi.”

²¹ Pyεεε zè n sò tǝ́ n vò bà sò n wò be: “Wò àmyé á n'á pyà nà? Nyí nə ne. Nánçòndò á n'á pyà nè?”

²² Bə zè bə wò mò: “Wò shədǝ́éε zəm yò-cəbal mədù n yíl Kɔrneε n twí nába. N wò wu-cángá cəbal, n nà n nyàm Yi. Zhwifubá gako n'è zòm n yil náàcènè. Yi málè-ka tú e wò mò bà n byè mɔ́ n bà n sò, sə n cili kɔn dé dèbé n la mɔ́ byilu mú.”

²³ Pyεεε ce bə zù kèlé wa, n pə be jàà bə zǝ́.

È zè nəkòkólé y yùwə, n zè n tó be. Sə Zhope Kristə-lyi jàlà mye y'á tó. ²⁴ Bə vò vò bə zǝ́ sómá yó, bə dúlì bə yí Səzare. Sə Kɔrneε yà n byè n dwí lyi òdà n dɔwabá byèbé n sò, bə b'è jè tǝ́ bà n'è dǝ́ bè. ²⁵ Bə gá tú bà n'è yí bwərɔ́ y wə, Kɔrneε zè n jəl Pyεεε, n tu n nədɔwóná yó n wùlì n yé né. ²⁶ Pyεεε zhǝ́ mo dǝ́ n wò mò: “Zè dǝ́, bə àmye wò numbyíni.”

²⁷ Bə zə dwā bà n'è zwì kèlé w òdà n gwě nà n zòm òdà Kɔrneε. Bə gá zù bə zhè, n pwírì lyi nánzhəzhǝ́ bə jè dwā yó. ²⁸ N wò be: “Á yè bə Zhwifubá nyé né wé, Zh-wifu bə sómá zhe n nà n dǝ́ lò mòbò n dè Zhwifu ni, ráá n zù n sò kèlé w yé; sə Yi byili àmyé ne b'á bàk'a nyí lò mədù ga, a wò bà n zhe jìmdì, à bə mē s'a jí òdà mɔ́ yé. ²⁹ Wò rəmyé è ce, á gá twí bə byè nè mó, à túwá, à yə tətòná ce yé. A zè à n'á yál s'á byili ni byèl lé kùrè.”

³⁰ Kɔrneε wò mò: “Á yà ŋwéné à sò jù w à n'á ce Yi, è zhe dwā nətò zà, e j'á y'á wò yi-kár ne òdà èlāsǝ́ ta. Bal mədù já n bə n zhi à yé né, n gəndé y'á n'è jəjəmé, n wò: ³¹ ‘Kɔrneε, Yi zwè n lwəl mó, sə rə t'á swè n sǝ́ǝ́ y n nà n sǝ́ nəmɔ́ bə né mɔ́ yò yé. ³² Sə twí lyi Zhope né, bə vò e byè Shəmə mɔ́ mòbò bà n'è byè bə Pyεεε mɔ́ n bà. N ŋwéné lò mədù sò, nmye yíl Shəmə, sə nmyé mɔ́ n nà n twí təndè tum. N kèlé y ŋwéné mwǝ́ y nyí ni.’ ³³ A j'a zhízhíli a twí lyi bí rəmyé yi ní cìcì bə bə zhəl bə byè mɔ́ n bà. Sə n gá tú mú, n wèrhé cènè. Èlāsǝ́, nà gako zhí Yi yé né nà la kɔn dé dèbé Cinu pɔ́ mɔ́ rà nyí bə n byili nába mɔ́ cilu.”

³⁴ Pyεεε zè n wò: “Zhən zhənà, à lwar bə lyi bí gako wò rədù Yi yírɔ́ wə. ³⁵ Lò mòbò gako n nà n nyàm Yi, n tumə né j'á wò cángá, bá n gə dè Zhwifu mye, wò nmyé n sú Yi yírɔ́. ³⁶ Yi zòm òdà Esərayel lyi bí. Rə tó Yezu Kristə denne rə bwəl yə-zúlá yə-ècòndò nyí rí. Wò Yezu mú nmyé n wò lyi bí gako Cinu mú. ³⁷ Á yè kɔn dé dèbé rà wèrhé Zhide tənà y púlápúlá w mɔ́, sə kɔn dé rəmyé

mɔ́ wò Gəlibe tənà y wé rà ju kùr né, Zhā gá yà n nà n bwəl n byili lyi bí ni bə bə zwè nǝ́-shɔ́ mɔ́ kwā né. ³⁸ Á yè bə Yi ce Eshirhə náàcènè sò Nazarete lyi bal Yezu mú yó, e pǝ́ jàn. N yà n nà n byélé ceme né gako, n nà n wèrhé cènè, n jà n nà n wárh lyi bí byèbé gako bə y'á ŋwéné Shətana jǝ́ w mɔ́, bə Yi y'á ŋwéné òdà mɔ́.

³⁹ “Námyé wò kɔn dèbé gako n wèrhé Zhəzəzəlem né òdà Zhwifubá ceme né dwā bé wé mɔ́ zhən-cínnə. Bə pəpa mɔ́ də-jrɔ́hó yó bə gu, ⁴⁰ sə Yi k'a bwírɔ́ mɔ́ n dwā nətò yùwə, rə ce n byili n cín lyi bí ni. ⁴¹ Sə è dè lyi bí gako ne n byili n cín yé. Wò námyé byèbé Yi jèrə rə cír nà wò n zhən-cínnə mɔ́ ne n byili n cín. Nà tó mɔ́ nà jí, nà nyò, n gá bwírɔ́ n zè cùuri wé mɔ́ kwā né. ⁴² Sə n pɔ́ nàba nyí bə nà bwəl nà byili Zhwifubá ne, bə wò nmyé Yi cír rə pǝ́ ŋwòndò bə n ká lyi-nyírɔ́ òdà cùuri bursi.

⁴³ Wò nmyé yò Yi nyi-zwennə bé gako zòm bə byili, bə lò mòbò gako n zwè n zòmè ré, n b'á nə n yə-bəlwáálé súbri nmyé yil lé yilə.”

⁴⁴ Eshirhə náàcènè sò lyi bí byèbé gako bə y'á n'è cili Pyεεε zòmà né mɔ́ yó òdà n gwě nà n zòmà. ⁴⁵ Kristə-lyi bí byèbé bə wò Zhwifubá, bə tó Pyεεε ne bə bə mɔ́ gá pwírì Eshirhə náàcènè y è n'è shí Yi sò mɔ́ sò byèbé bə dè Zhwifubá mɔ́ mye yó, kɔn jàr bə dǝ́ dǝ́, ⁴⁶ bə bə y'á nyé zòmà dwí dwā bà n'è zòmà, bə m'è cèrhé Yi.

⁴⁷ Pyεεε zè n wò: “Byèbé èta Eshirhə náàcènè sò bə yò òdà nà ta mɔ́, lò wǝ́ n b'á cə̀r bə nǝ́-shɔ́ zǝ́ yé ne?” ⁴⁸ N zè n pə nyí bə bə pə be nǝ́-shɔ́ Yezu Kristə yil lé yilə. Bə zè bə lwəl mò bə n mē bə sò dwā mangelé.

Pyεεε byili kɔn dé dèbé rà wèrhé Kɔrneε sò mó

11 Tùntúmá bé òdà Kristə-lyi bí dwā bé byèbé bə y'á ŋwéné Zhide né mɔ́ nyèè bə lyi byèbé bə dè Zhwifubá mye zwè Yi zòmè ré. ² Pyεεε gá ká n bə Zhəzəzəlem, Kristə-lyi bí byèbé bə wò Zhwifubá mɔ́ zè bə n'è bwí mu bə zhe: ³ “Byè yil n shènè n vò n zù lyi byèbé bə dè Zhwifubá sò kèlé w n tó be n jí kùjú?”

⁴ Pyεεε zè n byili bi kɔn gá tó né mɔ́ gako, n wò: ⁵ “Á y'á zhəl Zhope, sə dǝ́ rədù, à y'á n'á wèrhé Yi-co. Kɔn j'a wèrhé ne òdà dərɔ́hà ta. A nə ku òdù ò nyé òdà kàmə-jǝ́ nánfwélè ta, ò shí dǝ́ yi w ò bən à sətə. Ó nyə né nənə y ga lyé dwā ne. Ó gá tú o yí à nyí ni, ⁶ a nyí ò wé shéshé, a pwírì wò vwámá dwí gako òdà dɔma òdà dǝ́ kúmsi sə ŋwéné ò wé. ⁷ A zè a nyèè cəl rà wò nè: ‘Pyεεε, zè dǝ́ n gu wè dé tèbé èta mɔ́ n shè n dǝ́.’ ⁸ A wò: ‘Cinu, ʕʕ, à gwě yà kùjú kòbò ò súl òdà jú, o jà ò n'ò pe jìmdì mú à nyú w ce gaga yé.’ ⁹ Cəl lé k'e wò nè: ‘Kɔn dèbé Yi zə rə yə kò-ècènè, sə òmyé bàká wò bà rà wò kɔn dèbé rà n'è pe jìmdì yé.’ ¹⁰ Kɔn wèrhé èta twər rətò. Rə gako j'a k'a vò dǝ́.

¹¹ “Rəmyé yi ní cìcì, òdà bə twí lyi bàtò bə shí Səzare bə bə bə zhí kèlé y à y'á ŋwéné è wé mɔ́ bwərɔ́ y nyí ní.

¹² Eshirhə náàcènè wò nè: ‘Tó be n vò, bàká ce tətòná yé.’ Nà da-byá bé byèbé bwəldù y à zə a bə èta mɔ́ y'á tó ne bə vò Səzare, nà lyé nà vò Kɔrneε sò kèlé wa. ¹³ Sə Kɔrneε byili nába bə máléka tú e lyí mu n sò kèlé w e wò mò bə n twí lyi Zhope né, bə lò mədù ŋwéné gəà n yíl Shəmə Pyεεε, bə wò mò bə n bà, ¹⁴ bə nmyé gə túwá, n mɔ́ n byili mu zòmà nyèbé nà b'á ce nmyé òdà n kèlé y

lyi bí gako ná bà cìn vwârh. ¹⁵ Kɔrnee gá zòm n zhè, a zè a ji kùr à n'á zòm ñdá be. Eshirhə náàcèné j'a só bà yó ñdá è gá ju kùr e só námýe yó né. ¹⁶ A zè a lyírɔ kɔn dé débé Cinu yà n' byili mú. N yà n' wòwà: 'Zhā wó nǐ n' yà n' mǎ n' pɛ nǐ-shɔ, sǎ ámyé wó Eshirhə náàcèné wé á b'á zwé nǐ-shɔ né.' ¹⁷ Yi pɔ be pené y kèbé rə pɔ námýe ne ná gá zù Cinu Yezu Kristə yi ní mú. Ámyé nə wǎ à b'a cār Yi tum dí?"

¹⁸ Pyeere gá wò èta, byèbé bà y'à n'è cili n' zòmà né mǎ K'è yə kaka wəl yé. Bə zè bə cèrhé Yi bə wǎ: "Zhànà, rə pɔ sómá byèbé bà dè Zhwifubá mó mýe ne, bà wǎ bə pyirhí bə wun bə zù nyǔ nántwə wé."

Ancɔɔse Kristə-lyi gùlú w kùr-ju

¹⁹ Ecèè gu mú kwā né, bà y'à ji kùr bà n'è nwènè Kristə-lyi bí. Bè làà dwā ne, jàlà vò Fenishi, jàlà vò Shipiri, jàlà vò Ancɔɔse, Siri tənà y wa. Sə bə y'à n'è bwəl Yi zòmè ré bə byili Zhwifubá dúdú ni. ²⁰ Kristə-lyi dwā y'à ñwéné bə wé, bəmyé y'à wó Shipiri ñdá Shəre ne lyi. Bəmyé jàlà vò Ancɔɔse, bə n'è bwəl Cinu Yezu yò-ècò n' nyí rí bə byili lyi byèbé bə dè Zhwifubá ne mýe. ²¹ Cinu jàn dé y'à ñwéné ñdá be, sə lyi nánzhəzhǎ zwé nyí bə pyirhí bə wun bə zù mù.

²² Zhərazalem Kristə-lyi lyi bí gá nyèè rəmyé, bə zè bə twí Barnabaase Ancɔɔse né. ²³ N' gá yú n' pwírí Yi twí rə sónó tum dí ñdá Ancɔɔse Kristə-lyi bí èta, n' wu yə nyèn. N' cìcì bə gako bə bə j'a zhi bə nà y yó bə zhi Cinu ni kèkè. ²⁴ Barnabaase cìcì mú yà n' wó lyi-twə, n' sù ñdá Eshirhə náàcèné, n' jà n' zhi Cinu ni ñdá n' wu gako. Sə lyi nánzhəzhǎ zù Cinu.

²⁵ Rəmyé kwā né, Barnabaase lyé n' vò Swəə kwā né Tarse né. ²⁶ N' gá yú n' nə mɔ, n' ká n' zə mɔ n' bə Ancɔɔse. Bə wèrhé byin námpúm gəà, Kristə-lyi gùlú w wé, sə bə byili Yi zòmè ré lyi nánzhəzhǎ ne. Wó gəà bə ju kùr bə byè byèbé bə y'à zù Yezu Kristə mó bə Kristə-lyi.

²⁷ Dè rədù, Yi nyi-zwennə jàlà shí Zhərazalem bə bə Ancɔɔse. ²⁸ Mədù zè n' zhi dè, n' yíl Agəbuusi. Eshirhə náàcèné ce n' wò bə nɔrh b'a yə lú w púlápúlé wé. Sə zhən ga, nɔrh mó məmyé mó yàl né Orɔm pyǎ Kolote pyèlè ré yi ní. ²⁹ Kristə kwā-lyi bí zè bə wò bə lò gako sǎ pə n' jè-kɔn ñdá n' gá zhe né, m̀nì ga bə pə rə vò bə da-byá bé bə ñwéné Zhidə tənà y wé mó sǎ bə m'è sè be. ³⁰ Sə zhən ga bə pɔ bə sèé' y Barnabaase ñdá Swəə ne bə vò bə pə Kristə-lyi gùlú yé né cìná bé ne.

Bə gu Zhake, bə ce Pyeere byənə-jì wə

12 Rəmyé yi ní, pyǎ Erɔɔde zè n' ji kùr n' ce bə n'è nwènè Kristə-lyi gùlú w lyi bí jàlà. ² N' ce bə gu Zhā zhəm-bal Zhake ñdá shù. ³ N' pwírí rəmyé yàl Zhwifubá wu-nyǎ, n' ce bə zə Pyeere mýe. È y'à wó búru w bə yə sà-nəbyè ò wé ce mó címsí yùwə. ⁴ Bə gá zɔ Pyeere bə zhè, n' ce bə ce mo byənə-jù wə. N' ce shədéésé sənà sənà kùrə nənà n'è yìlì mù. N' yà n' n'è n' yàl sə Pake y gə lyé, sə n' bür n' bürsi lyi bí gako yé né. ⁵ Pyeere gá yà n' ñwéné byənə-jù w yi ní, Kristə-lyi bí y'à n'è lwəl Yi n' yil twéé twéé ñdá bə wun gako.

Yi màléka tú e vür Pyeere byənə-jì y wé

⁶ Dè ré tèbé Erɔɔde yà n' ná n' yàl n' bür Pyeere bürsi mú gá tú e dāl nəkɔla, bə y'à zə nyáná nəlyé bə lyé Pyeere. Bə c'í lyi byənə-jì y nyí ni bə n'è yìlì. Ce y gá tú e yìlì, Pyeere zè n' pyé tē' shədéésé səlyé cəcəl w n' dè.

⁷ Rəmyé yó, Cinu màléka j'a du. Pwè yâr rə sù jì y kèbé n' yà n' ñwéné è wé mó. Màléka y yí e dwèrh n' səpún ni, e zhàrh m̀, e wò m̀: "Zè tē' làlà."

Nyáná né j'a sá n' jèrh né rəmyé yi ní cìcì nə ló tē'. ⁸ Màléka y wò m̀: "Kwè n' cǎ-tò n' w n' lyé n' cǎ né, sǎ ce n' nəcìlè né n' nèrh né."

Pyeere zwé nyí. E k'è wò m̀: "Kwè n' kàmə-zwí y n' zù, sǎ tó à kùrə."

⁹ Pyeere zhír n' tó màléka y ne n' du byənə-jì y wə, sə n' yà n' tá n' bül bə tèbé màléka y n'è wèrhé mó wó zhən ga yé. N' yà n' ná n' bül bə wó dàrhà. ¹⁰ Bə yí bə tó byèbé bə n'è yìlì byənə-jì y mú kùr rədù nyí ni bə lyé. Bə vò bə yí bə tó bə dwā mýe nyí ni bə lyé. Bə yí bwèrə èdù è zà cɔ w wa. Bə cò còbò bòlò né, sə ò pul ò cìcì nì. Bə du, bə vò vò bə yí sómá èdù yó, màléka y j'a jé Pyeere yé né.

¹¹ Pyeere zè n' lwar kɔn dé débé rə wèrhé èta mó kùrə. N' wò: "Èlāsé', à lwar bə wó Cinu n' twí màléka e b'è zwé ne Erɔɔde jǎ wà, ñdá lwelè ré tèbé gako Zhwifubá y'à n'è pyà bə la ne wòrhó mó yé."

¹² N' gá lwar rə kùrə, n' zhír n' vò n' zù Zhā-Marke ná Mare sǎ kèlé wa. Sə nyí lyi nánzhəzhǎ jè dwā yó gəà bə n'è lwəl Yi. ¹³ N' yí n' kókwá bòlò wá. Kè-byí èdù è y'à wó kèlé y tùntùnnə, è yíl Oroode, èmyé mó twé e yí bòlò w nyí ni, e bwèrh bə wó mǎ n' n' kókwá bòlò wá? ¹⁴ È gá lwar bə wó Pyeere, è wu yə nyèn dè' dè'. E swé bòlò w pul mó yò, e k'a kwè e vò e byili lyi bí dwā bé kèlé w mó ne bə wó Pyeere n' ñwéné pwé nè. ¹⁵ Bə wò yà: "Nyənyààrè zhe mó nà?"

E kwèrhe e byili bi bə nyí wó zhən è n'è zòmà. Bə zè bə wò: "Rəmyé sǎ nyí wó n' màléka." ¹⁶ Sə rəmyé yi ní, ñdá Pyeere yà n' gwé ná n' kókwá bòlò wá. Bə zè bə pul wə. Bə gá nɔ mɔ, kɔn jār bə dè' dè'. ¹⁷ N' zə n' jè n' yíyí bi bə bə zhí shéé, n' ji kùr n' byili bi Cinu gá tó né n' vür mò byənə-jì y wə. N' zè n' pə be nyí bə bə byili Zhake ñdá Kristə-lyi bí dwā bé ne. Rəmyé kwā né, n' ká n' du n' vò jàà dǒ wə.

¹⁸ Ce y gá tú e lá, shədéésé tà-kwā sə zè sə n'è zhizhiri dè byənə-jì y wə, sə n'è ce sǎ sə m'è bwèrh Pyeere gá tó mǎgǎ. ¹⁹ Erɔɔde ce bə pyà pyà m̀ bə ga. N' ce bə bwèrh shədéésé shèbé sə n'è yìlì byənə-jì y ni mú kɔn gá tó né Pyeere mə n' du mú. N' zè n' pə nyí shədéésé dwā ne bə sə gu byèbé bə y'à n'è yìlì mù mú. Rəmyé kwā né, Erɔɔde zhír Zhidə né n' vò Səzare, n' mē gəà.

Erɔɔde cu

²⁰ Zùrì y'à ñwéné Erɔɔde ñdá Tiiri ñdá Shəḍḍ lyi bí bwəl wə. E j'a wó Erɔɔde tənà y wé bə nyí kùjú y'à n'è shí ní. Bə zè bə wèrhé nyí rədù bə la vò bə nə Erɔɔde m̀nì ga bə ce dwā yó. Sə bə gá yúwá, bə jèrè bə zə dɔbrè ñdá Erɔɔde kèlé y yìlì n' m̀dù n' yíl Bələsətuusi.

²¹ Bə zě bə vùr dē. Sə dē ré rəmyé mó gá tú e yí, Erɔɔde zù n pyèlè kàmà-zwí yá, n jòm n dàgwá y yó, n zòm ndá be lyi bí gako yé né. ²² Bə gako zě bə bya bə wò: “Nyí wó Yi rə n’è zòm ndá nába, sə è dà numbyíni yé.” ²³ Cinu màléka j’a mà mò rəmyé yi ní cici. Zəzómé j’a zù n wé, nə dǔ mò nə gu, n gá ce bə cèrhé mo ndə Yi ta mó yilə.

²⁴ Sə Yi zòmè ré y’a j’a n’è yí jààsé gako wə. ²⁵ Barnabaase ndá Swəə gá twí bə tum dí tēbé bə y’a twí bi rə yil Zhərazalem né mó bə zhè, bə k’a kwě. Bə zə Zhā mó mǔb bə y’a n’è byè bə Marke mó mye n tó be.

Eshirhə náàcèné cír Pwəə ndá Barnabaase yò-ècònò nyí rí bwəl yilə

13 Yi nyi-zwennə ndá Yi zòmè ré byilnə y’a ηwéné Ancɔɔse Kristə-lyi gúlú w wé. È y’a wó Barnabaase ndá Shəmənyǔ mó mǔb bə y’a n’è byè bə “Bal námbyín” mú, ndá Shəreɛ lyi bal Lushuusi, ndá Manayē mó mǔb bə kòn Gəlile pyǔ Erɔɔde da sǔ kələ w mó, ndá Swəə. ² Dē rədu, bə y’a lyé bə nyí, bə gúlí dwā bə n’è cèrhé Cinu. Eshirhə náàcèné zě e wò be: “Vürnə Barnabaase ndá Swəə á cí kwā né, bə twí tum dí tēbé à byè bə rə yil mó.” ³ Bə gwě súlí bə nyi-lyóó wá, ndá bə Yi-co wá. Bə zě bə cí bə jərh Barnabaase ndá Swəə yó, bə yě be bə vò.

Pwəə ndá Barnabaase bwəl yò-ècònò nyí rí Shipiri tənə y wa

⁴ Eshirhə náàcèné gá twí Barnabaase ndá Swəə, bə zhír bə vò Səlwisi. Bə zhì gàà bə zù bǔ-bwəl bə lyé bə la cɔ òdu ò ηwéné n-ɸlɔ w cəcəl wə, ò yíl Shipiri. ⁵ Bə zə zə bə yí Shipiri, bə só Shipiri cɔ òdu bə n’è byè bə Sələmyini wé, bə zě bə ji kùr bə n’è bwəl Yi zòmè ré Zhwifubá dwā-gùúlí jisi wə, sə Zhā-Marke yà n ηwéné ndá be n ná n sē be.

⁶ Bə vò vò bə lyé Shipiri nyí rí bə yí Pafɔɔse. Bə nə Zhwifu mǔdu n yíl Baare-Yezu. N ná n wèrhé jə-myaárhe, n yá n ce bə n’è nyí mu ndə Yi nyi-zwennə ta. ⁷ N yá n wó tənə y èmyé yó-cəbal mó kwā-lò. Yó-cəbal mó yá n yíl Sərzhuusi-Pwəə. N yá n wó surhə cəbal, e jə n yá n ná n yál Yi zòmè ré n cili, n zě n ce bə byè Barnabaase ndá Swəə bə bə n sǔ. ⁸ Jə-myaárhe cəbal Eləmaase yá n tá n yál bə cɔ w cəbal mó zwě nyí n zù Kristə yé. Rəmyé ce, n yá n bə shè bə Barnabaase ndá Swəə zǔm yé. Wó Baare-Yezu mú Gərekebá y’a n’è byè bə Eləmaase. ⁹ Swəə yá n zhe yil dǔ bə n’è byè bə Pwəə. Eshirhə náàcèné só n yó wə, n zě n nyí Eləmaase shéshé, ¹⁰ n wò mǔ: “N wó Shətana kwā-lò. N tènè zhən sómá yó yé, n ná n yūr lyi bí. N wó cènè dwí gako zù-bal. Cinu sómá y wó cángá, sə nmyé ná n jélé yə. N tá n la rəmyé mó ne yǔ? ¹¹ Èlāsē, lwar bə Yi la mó còrhò-tum pɔ. N b’a jirh lyilyó. N ká n tá n la nənyónɔ nɔ n nyí yé, sə rəmyé b’a yə dwā mangelé wé.”

Eləmaase yírhé né j’a lə rəmyé yi ní cici. Ce y jirh námbyú, n zě n ná n tətélé n mé n pyá lò n la mɔ vwā. ¹² Cɔ w cəbal mó gá nɔ kɔn dé dèbé rə wèrhé èta mó, n já n

zwě nyí n zù Yezu Kristə. Sə Pwəə ndá Barnabaase kàrmò bə y’a n’è cèrhé Cinu shò-kwā né mó mye jər mò.

Pwəə ndá Barnabaase bwəl yò-ècònò nyí rí Ancɔɔse né, Pyisidi tənə y wa

¹³ Pwəə ndá n tó-dwā bé zhír Pafɔɔse né bə zù bǔ-bwəl bə byerhe bə vò Pəfyili tənə y cɔ òdu bə n’è byè bə Perzhe. Sə Zhā-Marke zhír n yě be gàà, n ká n vò Zhərazalem. ¹⁴ Pwəə ndá Barnabaase j’a lyé bə vò Ancɔɔse, Pyisidi tənə y wa. Shírhé dē ré gá yúwá, bə zě bə vò Zhwifubá dwā-gúlú ji y wé, bə tó bə jě tē. ¹⁵ Lò mǔdu zě n kàrmə Muiisi nyé né ndá Yi nyi-zwennə bé sáábá né. Dwā-gúlú ji y yé né cəbal mó ce lò zě n yí Pwəə ndá Barnabaase nyí ni, n wò be: “Da-byā, á gə zhe cícú á la lyi bí ni pɔ, á wǔ á byili èlāsē.”

¹⁶ Pwəə zě n zhì dē, n zhě n jě n wò: “Esərayel lyi, nd’ámyé byèbé gako á n’á nyəm Yi mú, cilinə. ¹⁷ Nəmyé Esərayel lyi Yi rí, wó rəmyé rə cír ná nambala bé, rə ce bə vò bə jòm Ezhíbti ní, bə yə zhələ gàà, bə pù. Sə rəmyé kwā né, rə k’a vùr bə ndá rə jàn dé, ¹⁸ sə rə nyí bə yò gɔ-elú èpòlò w wə, byinə shə-èna wé. ¹⁹ Rə cɔ dwə kùrə nyəlpýe Kanāā né, rə zwě nə ceme né rə pə ná nambala bé ne bə ciní. ²⁰ Sə rəmyé gako wèrhé kɔn m’e yí byinə zwā-àna ndá shí-enu.

“Rəmyé kwā né, rə pɔ be bür-kárna bə ciní bi, kɔn m’e yí rə nyi-zwennə Saməwəə. ²¹ Ná nambala bé zě bə lwəl Yi ni bə rə pə be pyǔ, sə rə cír Cisi byí Səyuli Bēzhame kwálá y wé rə pə be. N ciní bi byinə shə-èna wé.

²² Rəmyé kwā né, rə yě Səyuli ni, rə zě rə cír Dəvyidi rə pə be bə n yál bə pyǔ. Rə zòm n yò rə wò: ‘Á pwíri Zhese byí Dəvyidi sú à yírh. N mà n wèrhé kɔn dèbé gako à n’á yálá.’

²³ “Wó Dəvyidi dwí rí wé Yi cír Zwennə rə pə Esərayel lyi bí ni ndə rə gá y’a bwəl nyí ní. Sə Zwennə mó nmyé mó wó Yezu. ²⁴ Zhā-Bətiisi yá n ná n bwəl n byili Esərayel lyi bí ni ndə Yezu gwě yə twí yé, bə bə pyírhí bə wun bə zwě nē-shɔ. ²⁵ Sə Zhā-Bətiisi tum dí gá tú è n’è zhè yi ní, n wòwə: ‘Á n’á búl bə àmyé wó mǔ lò? Nyinə àmyé də mǔb á n’á dē mó yé. Nmyé mó ηwéné kwā né n bəná. Àmyé yə yírh swí s’a lwər n nà nəcil mye cici yé.’

²⁶ “Da-byā, ámyé Abəraham nəmé né ndá byèbé bə ηwéné á wé bə só Yi mú, wó nəmyé gako vwār h yil zòmè ré tēbé shí Yi sǔ rə bə. ²⁷ Sə Zhərazalem lyi bí ndá bə yé né ciná bé yə lwar Yezu gá wó lò ná-dwí yil yé. Bə y’a n’è kàrmə Yi nyi-zwennə bé sáábá né shírhé dē gako, sə bə yə nə kùrə swí yé. Sə bə gá kó Yezu bürsí mú, bə pyírh kɔn dé dèbé gako nə n’è byili mú. ²⁸ Ndá bə yə yò ne n wèrhé ò m’a ce bə gu mu ga, bə lwəl Pyəlate ne bə n ce bə gu mu. ²⁹ Bə gá wèrhé kɔn dèbé rə kē Yi zòmè ré sébé ré wé mó gako bə zhè, bə só mo tē’ də-jrhh w yó bə ce lú-bəl wə. ³⁰ Sə Yi bwirhì mù n zě n du cùuri wé, ³¹ n lyí byèbé bə y’a tó mo bə zhì Gəlile né bə vò Zhərazalem mó dwā nánzhəzhǔ wé. Wó bəmyé bə jirh n zhən-cinnə bə n’è zòm n yò ndá Esərayel lyi bí èlāsē.

³²⁻³³ “Ná tú ná r’è bwəl yò-ècònò nyí rí tēbé ná byili ába, bə nyí rí tēbé Yi y’a bwəl ná nambala bé ne mó, rə bwirhì Yezu rə m’e pyírh nyí-bwəl lé rəmyé mó nəmyé

byèbé ná wó bà nèmé mú yilə. Bà kɛ Nwíísí sébé ré kəkàlsè sàlyè nyá y wé bà wò:

‘N wó à byí;

kɔn zhí zà, à jírɛ n Da.’

³⁴Yi bwírɛhì Yezu n zé n du cùurì wé, mùni ga n bàká n ká n vò lú-b̀l w n dèrhè yé. Rà y’á wòwò:

‘À m’a pə ába à cìcì wé dé tèbé à y’á bwəl rə nyí Dəvyidi ni mú.

‘À nyí-bwəl lé t’á la kwárh yé.’

³⁵Wó rəmyé è ce bà kɛ Yi zòmè ré sébé ré jàà dō mye wé bà wò:

‘N tá n la n l̀y-twə y ne yó e dèrhè lú-b̀l w yé.’

³⁶‘E jà Dəvyidi gá yà n ɛwéné yi ní, n yàl Yi tùntunnə n twí ñdə rə gá n’è yál né. N gá tú n cì, bà co mo n nàmbala bé yala nɛ, sə n mɛ lú-b̀l w n dèrhè. ³⁷Sə è gə wó Yezu yilə, Yi bwírɛhì mù. N yə lú-b̀l w mɛ n dèrhè yé.

³⁸‘Da-byá, kɔn rədu ɛwéné á mə s’á lwar: Muyiisi nyé né yə ɛwéné nɛ ce á cɛ dwáare zal yé, sə ná r’é bwəl ná byili ába zà b’á w’á á b’á nə á yə-bəlwáálé súbri Yezu jàn yilə, ³⁹bà lò m̀b̀b̀ gákó n zù Yezu, n ká n bə dóó zhe yé. ⁴⁰Sə dɛ́na á cinə, mùni ga kɔn dé dèbé Yi nyi-zwen-nə bé byili mú bàk’a zə ába yé. ⁴¹Bə byili bà:

‘Ámyɛ byèbé á n’á fulsi á dwā bé mú,

nyínə à la kɔn rədu nánf̀l̀ wòrhó.

Bá bà gə byili ába rə gá wó kɔn ná-dwí yil mye,

á t’á la nyí zó yé.

Rə b’á jàr ába, sə á b’á jé tɛ’.’”

⁴²Pwəwə gá zòm èta n zhè, n’myé ñdə Barnabaase zé bà n’è shərh dwā-gùlú jì y wé. Byèbé bà y’á ɛwéné gàà mú lwəl bè bà shirhá dɛ ré dwā nyàlpyè y zà mú, sə bà k’a zòm yò w òmyé cìcì kádò. ⁴³L̀yì bí gá tú bà n’è làà, Zhwifubá nánzhəzhə, ñdə byèbé bà y’á zù bà Yi-sómá y bà só Yi mú zhír bə tó Pwəwə ñdə Barnabaase nɛ. Sə Pwəwə ñdə Barnabaase y’á n’è cícì bi bà bə j’a cə̀lè bə zhí Yi sónó w ne kəkè.

Pwəwə ñdə Barnabaase byili bà wó byèbé bà də Zhwifubá mó sō bà la né èlāsɛ’

⁴⁴È dwā nyàlpyè shirhá dɛ ré kádò, è y’á nyé ñdə wó cɔ w l̀yì bí púlápúlá bà tú dwā yó ta, Cinu zòmè ré cilu yilə. ⁴⁵Zhwifubá gá nɔ l̀yì bí nánjəjóló w èta mú, bà zé bà n’è dūr bwé. Bà n’è túrh Pwəwə bà m’è fulsi n zòmà né. ⁴⁶Pwəwə ñdə Barnabaase zə wu-j̀j̀ bə zòm ñdə bə pamparɛɛ bə wò: “Wó ámyɛ Zhwifubá ne ná y’á mə sə ná jèrè ná bwəl Yi zòmè ré ná byili, sə á bə shè rə cilu yé. Èta, á n’á byili b’á bə mə ñdə nyú mə t’á la zhí mú yé. Rəmyé ce, wó byèbé bà də Zhwifubá mó sō ná la né èlāsɛ’.” ⁴⁷Wó rəmyé nyí Cinu pɔ nəba n zòmè ré sébé ré wé. N wòwò:

‘Á cír mó bà n yál pwé lū w l̀yì bí gákó yilə,

m̀ni ga n zə à wárh mú n yí lū w cə-yala gákó.’”

⁴⁸Byèbé bà də Zhwifubá mó gá nyèè rəmyé, bà wun yə nyèn, bà zé bà n’è cèrhé Cinu n zòmè ré yilə. Sə byèbé gákó Yi cír nyú mə t’á la zhí yil mó zwé nyí bə zù Yezu Kristə.

⁴⁹Cinu zòmè ré j’a yí tənà y èmyé púlápúlá wə. ⁵⁰Zhwifubá zé bə cìrh kana byèbé bà dwí rí wó l̀yì-fwààlè dwí, bə j’á só Yi mú, ñdə cɔ w l̀yì-fwààlè bə ce né, bà l̀y-

imə zé ñdə Pwəwə ñdə Barnabaase, bə jì bi bə du bà tənà y wa.

⁵¹Pwəwə ñdə Barnabaase pwə bà nərh Ancɔɔsɛ né bə yé Zhwifubá ne, bə l̀yɛ bə vò Yəkwəyɔm. ⁵²Sə è gə wó Ancɔɔsɛ Kristə kwā-l̀yì bí yilə, bà y’á sú ñdə Eshirhə náàcɛné, sə bə wun y’á nyé.

Pwəwə ñdə Barnabaase bwəl yò-èc̀ǹǹ nyí rí Yəkwəyɔm né

14 Pwəwə ñdə Barnabaase gá tú bə yí Yəkwəyɔm, kɔn yàl ñdə Ancɔɔsɛ né ta: bà l̀yɛ bə vò Zhwifubá dwā-gùlú jì y wé, bə bwəl Yi zòmè ré. Zhwifubá ñdə byèbé bà də Zhwifubá mó nánzhəzhə zwé nyí bə zù Kristə, ²sə Zhwifubá byèbé bà yə nyí zwé mó cìrh byèbé bà də Zhwifubá mó bə ce né, mùni ga bə bù lwele ñdə Kristə-l̀yì bí.

³Pwəwə ñdə Barnabaase jòm Yəkwəyɔm né kɔn dɛnɛ. Bà y’á zhí Cinu ni dɛ’ dɛ’, bà n’è bwəl n zòmè ré ñdə wu-j̀j̀. N yà n né n pɛ bə ɛwə̀ǹǹ bə m’è wèrhé wò-j̀à̀r̀è ñdə màmyaarhɛ. N tó rə dɛnne n má n byili bà n yò-èc̀ǹǹ w zòmè ré bà n’è bwəl mó wó zhənà. ⁴Cɔ w l̀yì bí pɔr dwā nɛ. Jàl à zù Zhwifubá, jàl à zù tùntúmá bé.

⁵Zhwifubá ñdə byèbé bà də Zhwifubá mó, è súlì bə yé né cinə bé zé bà n’è pyà Pwəwə ñdə Barnabaase nòn sə bə zə nəkulə bə dul be bə gu. ⁶Pwəwə ñdə Barnabaase gá tú bə lwar, bə dūr bə vò Lyisitiri ñdə Derbɛ, ñdə jààsɛ shèbé sə bwəl gàà mú wa, Lyikəwoni tənà y wa, ⁷bə zé bà n’è bwəl Yi zòmè ré gàà mye.

Pwəwə wárh bal m̀d̀d̀ Lyisitiri ní

⁸Bal m̀d̀d̀ yà n ɛwéné Lyisitiri ní, n nèsé cù n bəswéné yi ní ga, n yà n wàr n ná n zé n zhì dɛ’ n zhəl yé. ⁹Dɛ’ rədu, Pwəwə yà n ná n zòmà, sə bal mó yà n ná n cili n zòmà né. Pwəwə nyí mu shéshé, n pwírì n zhí Yi ni bà rə w’á rə m’a wárh mɔ. ¹⁰N zé n bya n wò m̀: “Zé n zhì dɛ’!” Bal mó jà n shí tɛ’ n zé pá n zhí n nèsé yó n ná n zhəl.

¹¹L̀yì-zhā bé gá nɔ kɔn dé dèbé Pwəwə wèrhé mó, bə bya ñdə Lyikəwoni l̀yì bí zòmà né bə wò: “Nyí wó yə né nə jírɛ numbyínsi nə só tɛ’ ná sō.” ¹²Bə zé bə ce Barnabaase yil bə Zeyuusi. È gə wó Pwəwə n yà n ná n zòm zòmà né mó ce, bà co n yil bə Erəməɛsɛ. ¹³Zeyuusi jì y vwí-zwálnə mó vò n zə nə-byərh bə co pùnə sə ywé né ne, n mə n bə cɔ w bwə̀r̀ə y nyí ní. N’myé ñdə l̀yì-zhā bé la b’è zwál vwí bə pə Barnabaase ñdə Pwəwə ne.

¹⁴Tùntúmá bé gá lwar bà wó bəmyé nɛ bà la vwí rí zwál bə pa, bə kàr bə gàndé, bə dūr bə zù l̀yì-zhā bé wé, bə bya bə wò: ¹⁵“Ná l̀yì, wó byè yil á n’á wèrhé èta mó? Námye wó numbyínsi ñdə á ta. Wó yò-èc̀ǹǹ nyí rí ná tú ná r’é bwəl ná byili ába. Yèñə yə né nyèbé nə bə kùr zhe mó ne, s’á pyirhí á wun á zù Yi nányi yá, bà wó rəmyé rə wèrhé dɛ’ ñdə cɛ y ñdə nə-f̀l̀l̀ wá, ñdə kɔn dèbé gákó rə ɛwéné rə wé. ¹⁶Shāã ga mó Yi y’á yé l̀yì bí gákó ne bà n’è tó bə səpwà sómɛ, ¹⁷è jà rə zhì dɛ’ rə ce dwà n’è nywé á yilə; f̀j̀ yì gə yúwá, rə ce á jòró w yə

† Gərekebá y’á zhe yə nánzhəzhə. Wó tèbé bà n’è byè bə Zeyuusi mú rə y’á cì nə gákó, sə wó tèbé bà n’è byè bə Erəməɛsɛ mó rə y’á wə yə né dwā bé nyi-zwennə.

cènè, rə pə ába á nyí kùjú; rə ce á wun zə nyèn dɛ́dɛ́. Rə tó rəmyé gako dɛnnɛ rə byili ába rə sónó wá.”

¹⁸ Bə gá zòm èta, bə cə̀r lyi-zhâ bé yé ne, bə yə̀ ɲwènɛ̀ bə zwəl wɪ́ rí yé, sə kɔn yə̀ nàná yàl yé.

¹⁹ Rəmyé yó, Zhwifubá shí Ancɔɔsɛ̀ ñdá Yə̀kɔnəyɔm, bə b'ɛ̀ cɪrɪh lyi-zhâ bé bə cɛ́, bə zə̀ nəkulə̀ bə dul Pwə̀ bə ji tɛ́. Bə y'à̀ bùl bə̀ ñ cùwə̀, bə fwəl̀ m̀ bə m'ɛ̀ du cɔ̀ w wa, bə ji tɛ́, bə zhɪr bə yé mo. ²⁰ Sə̀ Kristə̀ kwā-lyi bí tú bə̀ kəkélɛ̀ m̀. N shí tɛ́ n zɛ́ n ká n zù cɔ̀ w wa. É zɛ́ nəkɔ̀kɔ̀lé yá, ñmyé̀ ñdá Barnabaasɛ̀ vò Derbɛ̀.

Pwə̀ ñdá Barnabaasɛ̀ k'à vò Ancɔɔsɛ̀, Siri tənà y wa

²¹ Pwə̀ ñdá Barnabaasɛ̀ bwəl̀ yò-ècɔ̀nɔ̀ ñyí rí Derbɛ̀ né, sə̀ lyi nánzhəzhɪ́ jɪrɪh Kristə̀ kwā-lyi. Rəmyé kwā né, bə k'à vò Lyisitiri, bə lyɛ̀ bə̀ vò Yə̀kɔnəyɔm, bə zhì gàà bə lyɛ̀ bə̀ vò Ancɔɔsɛ̀, Pyisidi tənà y wa. ²² Bə y'à̀ n'ɛ̀ cící Kristə̀ kwā-lyi bí bə̀ m'ɛ̀ zal bə̀ wun ni, m̀nì ga bə̀ zhí Yì ni kəkɛ̀. Bə y'à̀ wə̀lə̀: “Kɔn wó nyóó bə̀ né nwènɛ̀ dɛ́dɛ́, m̀nì ga né zù Yì tənà y wa.” ²³ Bə zɛ́ bə̀ cír lyi bə̀ cí Kristə̀-lyi gùlú òdù gako yé né, bə zɛ́ bə̀ lyɛ̀ bə̀ nyí, bə̀ lwəl̀ Cinu bə̀ ñ yìlì bì, bə̀ gá zhí mu mú yilə̀.

²⁴ Bə zɛ́ bə̀ tó Pyisidi, bə lyɛ̀ bə̀ vò Pə̀fyili, ²⁵ bə̀ bwəl̀ Yì zòmɛ̀ ré Perzhe né, bə zɛ́ bə̀ zhɪr bə̀ vò Atəlyi. ²⁶ Bə zhì gàà bə̀ zù bũ-bwəl̀, bə̀ vò Ancɔɔsɛ̀, Siri tənà y wa. Wó cɔ̀ w òmyé wé́ Kristə̀-lyi gùlú w yé né ciná bé y'à̀ lwəl̀ Yì ní bə̀ rə̀ yìlì Pwə̀ ñdá Barnabaasɛ̀ nɛ̀ bə̀ m'ɛ̀ twɪ́ tum dí tɛ̀bé èta m̀.

²⁷ Bə̀ gá yú Ancɔɔsɛ̀, bə̀ byè̀ Kristə̀-lyi bí gako bə̀ cí dwā yó. Bə̀ byili bi kɔn dɛ̀bé gako Yì tó bə̀ dɛnnɛ̀ rə̀ wèrhé m̀, bə̀ súlì bə̀ byili bi myɛ̀ Yì gá tó né rə̀ pul sómá rə̀ pə̀ byè̀bé bə̀ dè Zhwifubá m̀ ne bə̀ zù Kristə̀ né. ²⁸ Sə̀ bə̀ mɛ́ Kristə̀ kwā-lyi bí sò gàà kɔn dɛnɛ̀.

Pwə̀ ñdá Barnabaasɛ̀ mà nyə̀-pâr ñdá Zhide lyi bí bə̀ tú Ancɔɔsɛ̀ m̀

15 Zhide lyi jàlà y'à̀ tú Ancɔɔsɛ̀, sə̀ bə̀ y'à̀ zɛ́ bə̀ n'ɛ̀ cèrhè kàrm̀ Kristə̀-lyi bí ni bə̀ zhe: “Lò m̀b̀b̀ ñ zhe ce bə̀ gō m̀ ñdá Muiyisi nyí rí gá n'ɛ̀ byili ní, ñ tá ñ la ñ cin vwàrh yé.” †

² Sə̀ Pwə̀ ñdá Barnabaasɛ̀ cɛ́, bə̀ yə̀ bə̀ nyə̀ná né zwì yé. Bə zɛ́ bə̀ n'ɛ̀ mà dwā nyə̀-pâr dɛ́dɛ́ rəmyé shò-kwā né. Bə̀ gako zɛ́ bə̀ wèrhé nyí rə̀dù, bə̀ wò bə̀ Pwə̀ ñdá Barnabaasɛ̀ ñdá Kristə̀-lyi jàlà b'à vò Zhə̀rə̀zələm bə̀ by-ili yò w òmyé tùntúmá bé ñdá Kristə̀-lyi gùlú w yé né ciná bé ne.

³ Ancɔɔsɛ̀ Kristə̀-lyi gùlú w pə̀ bɛ̀ kɔn dɛ̀bé bə̀ zhe rə̀ tum bə̀ sómá y zhəl̀ m̀ yilə̀. Bə zɛ́ bə̀ tó Fenishi, bə̀ lyɛ̀ bə̀ tó Samarɛ̀ bə̀ m'ɛ̀ la, ñdá bə̀ n'ɛ̀ byili Kristə̀-lyi bí ni bə̀ byè̀bé bə̀ dè Zhwifubá m̀ myɛ̀ pyirhí bə̀ wun bə̀ zù Kristə̀. Kristə̀-lyi bí gako wun yə̀ nyèn rəmyé yilə̀. ⁴ Bə̀ gá tú bə̀ yí Zhə̀rə̀zələm, Kristə̀-lyi bí ñdá tùntúmá bé ñdá yé né ciná bé zwè bə̀ zhə̀ale. Pwə̀ ñdá Barnabaasɛ̀ byili kɔn dɛ̀bé gako Yì tó bə̀ dɛnnɛ̀ rə̀ wèrhé m̀. ⁵ Fə̀rə̀zhɛ́ɛ̀bá byè̀bé bə̀ zù Kristə̀ m̀ jàlà zɛ́ bə̀ zhe: “Kɔn

wó nyóó bə̀ bə̀ góm Kristə̀-lyi bí byè̀bé bə̀ dè Zhwifubá m̀, sə̀ bə̀ pə̀ bɛ̀ nyí bə̀ bə̀ zwè Muiyisi nyé né.”

Tùntúmá bé ñdá Kristə̀-lyi bí yé né ciná bé dwā-gùlú Zhə̀rə̀zələm né m̀

⁶ Tùntúmá bé ñdá yé né ciná bé zɛ́ bə̀ jòm dwā yó m̀nì ga bə̀ nyí yò w òmyé m̀ yò. ⁷ Bə zòm ñdá dwā bə̀ dɛnɛ̀. Pyɛɛɛ zɛ́ n zhì dɛ́ n wò: “Da-byâ, á yé bə̀ Yì cír ne á wé kɔn dɛnɛ̀, b'à bwəl̀ yò-ècɔ̀nɔ̀ nyí rí a byili byè̀bé bə̀ dè Zhwifubá m̀ ne, m̀nì ga bə̀ nyè̀ rə̀, sə̀ bə̀ zwè nyí bə̀ zù Yezu Kristə̀. ⁸ Yì yé numbyíni gako wu. Rə̀ pɔ̀ bɛ̀ Eshirhə̀ náacɛ̀nɛ̀ ñdá nəmyɛ̀ ta, rə̀ m'ɛ̀ byili bə̀ rə̀ shènɛ̀ bə̀ yò. ⁹ É gə̀ wó rə̀ yilə̀, nəmyé ñdá bəmyé ga wó kɔn rə̀dù. Rə̀ vùr bə̀ lwɛɛ̀ ré rə̀ yé bə̀ wárhgáá, bə̀ gá zù Kristə̀ m̀ yilə̀. ¹⁰ Zhɪ́ tɛ̀bé né nambala bé yə̀ ɲwènɛ̀ bə̀ zhí, s'ɛ̀ b'ɛ̀ zòm nəmyé zòmá m̀, byè̀ yil á n'á yàl á cí di Kristə̀ kwā-lyi bí yó wə̀, á m'à n'á zhè Yì? ¹¹ Ná r'ɛ̀ zwè nyí bə̀ wó Cinu Yezu yò-ècɔ̀nɔ̀ w dɛnnɛ̀ nəmyé ñdá bəmyé ga tó né né nə̀ vwàrh.”

¹² Lyi bí gako y'à̀ jɛ̀ shéshé bə̀ n'ɛ̀ cili Barnabaasɛ̀ ñdá Pwə̀ zòmá né, sə̀ bə̀ byili màmyaarhé ñdá wò-jàaré tɛ̀bé gako Yì tó bə̀ dɛnnɛ̀ rə̀ wèrhé byè̀bé bə̀ dè Zhwifubá m̀ sò m̀.

¹³ Barnabaasɛ̀ ñdá Pwə̀ gá zòm bə̀ zhè, Zhake zɛ́ n wò: “Da-byâ, cilinə̀ kɔn dɛ̀bé à la ába byilu: ¹⁴ Shə̀mɔ̀ by-ili nába Yì gá tó né ñdá rə̀ cici pùbùlè, kùr-ju yì ní ga, rə̀ m'ɛ̀ cír lyi, byè̀bé bə̀ dè Zhwifubá m̀ wé, bə̀ la yə̀ rəmyé lyi. ¹⁵ Sə̀ rəmyé yàl ñdá Yì nyi-zwennə̀ bé gá y'à̀ byili ní. Bə̀ kɛ́ bə̀ Yì wòwə̀:

¹⁶ ‘Rəmyé kwā né, à m'à k'à bà, sə̀ à m'à k'à lù Də̀vyidi kèlé y è ló tɛ́ m̀; a kwɛrɛ̀ ñ jə̀-bwə̀èrɛ̀ a cí dɛ́,

¹⁷ sə̀ lyi bí byè̀bé bə̀ dàl m̀ gako ñdá tənèsɛ̀ shèbé gako à byè̀ sə̀ lyi bí bə̀ jɪrɪh àmyé lyi mú b'à pyà nɛ̀.

Wó Cinu ñ zòm èta.

¹⁸ Wó ñmyé ñ byili ywè né nəmyé kùr-ju yì ní ga.’”

¹⁹ Zhake súlì n wò: “Àmyé n'á bùl bə̀, è gə̀ wó byè̀bé bə̀ dè Zhwifubá, bə̀ pyirhí bə̀ wun bə̀ zù Yì mú yilə̀, kɔn bə̀ m̃ sə̀ bə̀ ce bə̀ zwini wé yé. ²⁰ Sə̀ ñdá rəmyé ga, bə̀nà ná kɛ́ sébé ná pə̀ bɛ̀ ná m'ɛ̀ byili bi bə̀ bə̀ bə̀k'à dɛ́ vwámá nyè̀bé bə̀ zwəl̀ wé tɛ̀bé rə̀ dè Yì yó nàmá yé, bə̀ nàmá bé bəmyé n'ɛ̀ pɛ̀ jɪm̀di; sə̀ bə̀ bə̀k'à fwəl̀ yé, sə̀ bə̀ bə̀k'à dɛ́ vwám m̀b̀b̀ shí yə̀ m̃ byā w ce yé, sə̀ bə̀ bə̀k'à jí jal yé. ²¹ Kùr-ju yì ní ga, lyi ɲwénɛ̀ bə̀ n'ɛ̀ bwəl̀ Muiyisi nyé né cɛmɛ̀ né gako wé, bə̀ n'ɛ̀ kàrm̀ nè bə̀ dwā-gùlú jìsì wé shirhə̀ dɛ́ gako, kɔn m'ɛ̀ yí zà.”

Tùntúmá bé kɛ́ sébé bə̀ pə̀ byè̀bé bə̀ dè Zhwifubá bə̀ j'à jɪrɪh Kristə̀-lyi mú ni

²² Rəmyé yó, tùntúmá bé ñdá yé né ciná bé ñdá gùlú w lyi bí púlápúlá wò bə̀ bə̀ m'à cír lyi bəmyé cici wé, bə̀ tó Pwə̀ ñdá Barnabaasɛ̀ nɛ̀ bə̀ vò Ancɔɔsɛ̀. Bə zɛ́ bə̀ cír Zhidə̀ m̀ m̀b̀b̀ bə̀ n'ɛ̀ byè̀ bə̀ Barsabaasɛ̀ m̀ ñdá Shə̀laasɛ̀, bə̀ bəmyé bə̀lyè y y'à̀ zhe nyòm̀ Kristə̀-lyi bí wé. ²³ Bə̀ kɛ́ sébé bə̀ pə̀ bɛ̀ bə̀ zhəl̀ bə̀ pə̀ Ancɔɔsɛ̀ Kristə̀-lyi bí ni. Bə̀ kɛ́ sébé ré wé bə̀ wò:

† Gwé̀ bə̀ gá byili zòmá né jàlà kùr màgá m̀. Bə̀ byili góm m̀ kùr gá n'ɛ̀ yàl e wò né gàà m̀.

“Námyě Kristə tùntúmá bé ñdá Kristə-lyi gùlú w yé né cíná bé ná r'é ce ámyě byěbé á wó ná da-byā á ñwéné Ancwose né, ñdá Siri ñdá Shilishi tənésé wě, á dà Zhwifubá mó. ²⁴ Ná nyěé bà lyi shí ná sō ñdá bà sàpwà zòmà bà b'è n'è jájèré ába bà m'è zhízhí á surhə né. Sə lwar-na b'è dà námyě ná twí bì yé. ²⁵ Wó rəmyé è ce, ná gako wèrhé nyí rədu ná vùr lyi bà tò ná da-byā nántwərh Barnabaase ñdá Pwəə ne bà à sō. ²⁶ Nyīnə Barnabaase ñdá Pwəə zhǐ bà myəlá né ná Cinu Yezu Kristə yilə. ²⁷ È gə wó Zhidə ñdá Shəlaase yilə, ná twí bì mùni ga bà byili ába kən dèbé ná kě sébé ré wě mó ñdá bà nyí bà súlí.

²⁸ “Námyě ñdá Eshirhə náàcənə cìcì n'è bùl bà kən bà mē bà ná pə ába zhíí dō ñdá è dà tēbé rə wó nyóó mó yé: ²⁹ á bàk'á dǐ vwámá nyèbé bà zwál wě tēbé rə dà Yi yó nāmá yé; á bàk'á jí jal yé; á bàk'á dǐ vwām mǐbó shí yə mē byā w ce yé; á bàk'á fwál yé. Á gə dǐ á cín ñdá rəmyé gako, á wèrhé cənə. Wó rəmyé rə wó nyóó. Wó rəmyé ná y'á n'è yál ná byili ába. Yi b'a sē ába.”

³⁰ Byèbé tùntúmá bé twí mú zhír bà vò Ancwose. Bà gə yúwá, bà ce bà byè Kristə-lyi bí gako dwá yó, bà kwé sébé ré bà pə be. ³¹ Bà zwé de bà kàrmò, sə bà gako wun yál nyèn, bà gə pə be cícú èta mó yilə. ³² Zhidə ñdá Shəlaase cìcì mú gə y'á wó Yi nyi-zwennə mó ce, bàmye súlí bà cící bi, bà zə bà wun ni ñdá zòmà nánzhəzhǐ. ³³ Bà denə gàà námpólé fòró bà nə sómá bà k'a kwé ñdá yè-zúlá bà vò byèbé bà y'á twí bì mú sō. ³⁴ [Sə Shəlaase pwírí kən mē bà n'è mē gàà.]

³⁵ Pwəə ñdá Barnabaase mē Ancwose né. Bàmyé ñdá lyi dwá nánzhəzhǐ y'á n'è bwəl Cinu zòmè ré, sə bà y'á n'è cèrhè kàrmò lyi bí ni.

Pwəə ñdá Barnabaase pər dwā ne

³⁶ Dwā mangelé rəmyé kwā né, Pwəə wò Barnabaase ne: “Bà ná k'á tó ceme né nyèbé gako ná bwəl Cinu zòmè ré nà wě mó wə, ná byélé Kristə-lyi bí, ná nyí wó etər kən nyé né bà yilə.”

³⁷ Barnabaase yà n'è ná n'è yál n zə Zhǎ mó mǐbó bà n'è byè bà Marke mó n tó be. ³⁸ Sə Zhǎ-Marke gə yà n'è pər bà kwā né Pəfyili ní, n'è yà bà tó n twí bà tumə né mó ce, Pwəə pwírí kən dà sómá bà n'è tó be yé. ³⁹ Sə n'emyé ñdá Barnabaase yə dwā yó lwé yé, bà pər dwā ne. Barnabaase zə Marke bà vò e zù bǐ-bwəl bà byerhe bà vò Shipiri. ⁴⁰ Pwəə zǐ n zə Shəlaase. Kristə-lyi bí lwəl Cinu bà n'è yilí mù. ⁴¹ N zhír n tó Siri ñdá Shilishi tənésé wə, n cící Kristə-lyi gùlú, n pə be wu-jǐ.

Pwəə ñdá n'è tó-dwā bé byélé ceme nánzhəzhǐ bà m'e bwəl yò-ècònò nyí rí

16 Rəmyé kwā né, Pwəə zhəl Derbe, n lyé n vò Lyisitiri. Kristə kwā-lò mədù yà n'è ñwéné gàà, n'è yilí Timote. N'è da yà n'è dà Zhwifu yé. Wó n'è ná n'è yà n'è wó Zhwifu, sə n'è yà n'è zù Kristə. ² Kristə-lyi bí byèbé bà y'á ñwéné Lyisitiri ñdá Yəkwəyəwə né mó y'á n'è zòm Timote yil náàcənə. ³ Pwəə yà n'è ná n'è yál bà n'è tó mo. Rəmyé ce, n'è zə mɔ n vò n gō, Zhwifubá byèbé bà y'á ñwéné gàà mó yilə, bà bà gako y'á yé bà n'è da dà Zhwifu yé.

⁴ Pwəə ñdá n'è tó-dwā bé y'á n'è tó ceme né w bà byili nyə né nyèbé tùntúmá bé ñdá Zhərazalem Kristə-lyi yé né cíná bé vùr mó bà da-byā bé ne. Sə bà y'á n'è lwəl bè bà zwé ne. ⁵ Kristə-lyi gùlú y'á zhí Yi ni dǐ dǐ, sə lyi dwá y'á n'è twí bà súlí bi twéé twéé.

⁶ Pwəə ñdá n'è tó-dwā bé y'á la Azhi tənà y wé tó bà bwəl yò-ècònò nyí rí, sə Eshirhə náàcənə cər bè. Rəmyé ce, bà tó Fərizhi ñdá Galəshi tənésé wě bà lyé. ⁷ Bà gə tú bà bwəlse Myizhi tənà yá, bà y'á n'è yál bà vò Byitini tənà y wa, sə Yezu Eshirhə y yə sómá pə yé. ⁸ Bà zǐ bà tó Myizhi bà lyé bà vò Tərwəase.

Yi twí Pwəə ñdá n'è tó-dwā bé bà zhəl bà bwəl yò-ècònò nyí rí Masədwanə tənà y wa

⁹ Cəcǐ èdù Pwəə dàrh Masədwanə lyi bal mədù n'è tú n'è zhí n'è yó w n lwəl mò ñdá n'è wu gako bà n'è bà Masədwanə n sē be.

¹⁰ Ná j'á zǐ né r'é pyà sə ná vò Masədwanə, bà ná y'á yə pamparǐ bà wó Yi rə n'è byé nába bà ná zhəl gàà mó ná bwəl yò-ècònò nyí rí.

¹¹ Ná zǐ né zù bǐ-bwəl Tərwəase né, ná byerhe ná j'á vò cə òdù ò ñwéné n-ǐlò w cəcəl w bà n'è byé bà Samtəraase. Ná mē gàà né zǐ, ná dúlí né vò Neyəpoli.

¹² Ná zhí gàà, né lyé né vò cə Orɔm lyi bí y'á já ò wé, bà n'è byé bà Shilipu cə mó wa. Ò y'á ñwéné Masədwanə tənà y nyí rí n'è yéé ré wé. Ná wèrhé dwā mangelé gàà.

Pwəə ñdá n'è tó-dwā bé bwəl yò-ècònò nyí rí Shilipu cə w wa

¹³ Shirhə y dǐ ré gə yúwá, ná du cə w wa, ná vò bwí èdù nà nē. Ná y'á n'è bùl bà dēga Zhwifubá Yi-co jàà ñwéné gàà. Ná yí ná pwírí kana jàlà y'á jǐ dwā yó gàà, ná jòm tǐ ná zòm ñdá be. ¹⁴ Kǐ mədù yà n'è ñwéné bà wé n'è yil Lyidi. N'è shí cə òdù bà n'è byé bà Tiyətiiri. Kǐ mó n'emyé mó yà n'è ná n'è dǐl kàmə-jǐ-shǐrh, sə y'á càn dǐ dǐ. N'è yà n'è só Yi. N'è yà n'è ná n'è cili ná zòmà né, sə Cinu pul n'è surhə n zwé kən dèbé Pwəə yà n'è ná n'è byili mú. ¹⁵ N'emyé ñdá n'è kélé y lyi bí ga zwé nǐ-shɔ. N zǐ n wò nába: “Á gə n'á bùl b'á zù Cinu zhənà, s'á bà á zul á sō.” N zòm zòm èta, n ñwéné n ce ná vò n'è sō kélé wa.

¹⁶ Dǐ rədu, ná y'á zǐ né la Yi-co jàà y wa. Kǐ-byí èdù è y'á wó kélé tùntunnə zǐ e bà e jəl nába. Nàcílí námmlə-wélé y'á zhe yə, e ce è wǐ è n'è byili ywé nyèbé nà bàna. È y'á n'è tó ywé né nəmyé mó byilu denne è ne warse nánzhəzhǐ è pə è yó-cíná ne. ¹⁷ E zǐ è j'a tó nəmyé ñdá Pwəə kùrə, è m'è bya è zhe: “Lyí bí byèbé wó Dǐ cəbal mó tùntunnə. Bà tú bà n'è byili ába sómá kèbé á b'á tó á vwārə á cín mú.”

¹⁸ Kǐ-byí y wèrhé èta dwā nánzhəzhǐ, sə Pwəə lyim zǐ, n pyirhí n zòm ñdá nàcílí y è zhe kǐ-byí y mú n wò: “Á n'á pə mó nyí Yezu Kristə yil lé yilə: yé kǐ-byí y ni.” E j'a yǐ kǐ-byí y ni rəmyé yi ní cìcì.

¹⁹ Kǐ-byí y yó-cíná bé gə pwírí è k'è t'á la warse nɔ e pə be, bà zǐ bà zə Pwəə ñdá Shəlaase bà m'e vò cə w yé né cíná bé sō, cə w lyi bí dwā-jolò jàà y wa, ²⁰ bà zə be bà lyé bà vò Orɔm bür-kárna bé yé né, bà wò: “Lyí bí byèbé èta mó wó Zhwifubá. Bà n'è gù cə w lyi bí dwā ne.

²¹ Bè n'ê byili lùl-e-pwírí dō, e ja námyě Oróm lyi bí lùl-e-pwírí y bæ shè ràmyé yò yé."

²² Lyi-zhâ bé lyim zě rə n'ê yi Pwəə ñdá Shəlaase. Bùr-kárna bé ce bæ lwār bæ kāmà-zwísí bæ mà bè ñdá dānəshàáre. ²³ Bə mà bè twər nánzhəzhǎ, bæ ce be byəná-jù wə, bæ pə nyí byəná-jì y yilnə mó ne bæ n' yili bí cənə. ²⁴ N' gá nɔ nyí rí ràmyé, n zě n zə be n vò n cí byəná-jì y tətway y kùr wə, n zə bæ nəsé n mə n lyé dār ne.

²⁵ Ce y gá tú e swəl yi ní, Pwəə ñdá Shəlaase zě bæ n'ê ce Yi, bæ n'ê nún bæ m'ê cərhé re. Bə dwā byəná-jì lyi bí y'á n'ê cili bæ gá n'ê nún bæ m'ê cərhé Yi ní. ²⁶ Rəmyé yó, ce y j'a zhizhì e zhízhí d'ě d'ě ñdá byəná-jì y ga. Bwəəlè gako pul, nyáná né bæ y'á m'ê lyé byəná-jì y lyi bí mú sá nə yé be. ²⁷ Byəná-jì y yilnə mó shí jě w n zě, n pwírí bwəəlè gako pul, n zě n ná n búl bæ byəná-jì y lyi bí gə è shár bæ dūr. N zě n kwè n búlá shù n má n la n cin gu.

²⁸ Pwəə zě n zhì jì y wé n bya d'ě d'ě n wò: "Ná gako ñwéné. Lò lò yə dūr yé. Bəká gu n cin yé."

²⁹ Byəná-jì y yilnə mó zě n lwəl myín, n mə n dūr n zù jì y wé ñdá n' gako ná n' pápá. N jòm n nədwáná yó Pwəə ñdá Shəlaase yé né, ³⁰ n ce bæ du pwè nè, n zě n ná n' lwəl bè n' zhe: "À lyi, wó etər à m'á tó né a nə vwār?"

³¹ Bə wò mò: "Zwé nyí n' zù Cinu Yezu. Èta, ñmyé ñdá n' kèlé y lyi bí ga b'á nə vwār."

³² Bə j'a tó ràmyé ñenne bæ bwəl yò-ècònò nyí rí bæ byili ñmyé ñdá lyi bí byèbé gako bæ y'á ñwéné n' sò kèlé w' m'ó ne. ³³ Byəná-jì y yilnə mó já n zə be ràmyé yó cìcì, n shàrh bæ yala né gə y'á mǎr mǎr mǎgǎ m'ó gako cəc' y wé. Bə j'a yáyélé bæ pə n'ě-sho ñmyé ñdá n' kèlé lyi bí gako ne. ³⁴ Rəmyé kwā né, n ce Pwəə ñdá Shəlaase zù n' sò jù wə, bæ pə be kùjú bæ jí. Sə wu-nyǎ nánfìlò zə ñmyé ñdá n' kèlé lyi bí gako, bæ gə zwé nyí bæ zhí Yi ni èta m'ó yilə.

³⁵ Ce y gá tú e lá, bùr-kárna bé zě bæ twí lyi byəná-jì y yilnə mó sò bæ n' vūr Pwəə ñdá Shəlaase. ³⁶ Byəná-jì y yilnə mó mye zě n byili Pwəə ne n wò: "Bùr-kárna bé pə nyí bæ bæ vūr ába. Rəmyé ce, á nɔ sómá. Dunə á vò."

³⁷ Pwəə zě n wò lyi bí bùr-kárna bé twí mú ni: "Námyé w' Oróm lyi, bæ zě bæ zə nába. Bə yə j'èrè bæ bùr ná bùrsí ñdə kɔn gá n'ê tó né yé, sə bæ ce bæ mà nába lyi bí gako yírh wə, bæ yáyélé bæ ce nába byəná-jù wə. Èlâs' bæ zě bæ shèè bæ la nába vūr ñdá lò lò yəl yé. È gə w' èta, kɔn wàr yé. Rəmyé yilə, sə bæ cìcì bæ bæ vūr nába."

³⁸ Lyi bí k'a vò bæ cí kɔn dé d'èbé Pwəə zòm m'ó bùr-kárna bé ne. Bùr-kárna bé gá lwar bæ Pwəə ñdá Shəlaase w' Oróm lyi, bæ wun zě, ³⁹ bæ zě bæ bæ Pwəə ñdá Shəlaase sò, bæ lwəl bè sùbri, bæ ce bæ du byəná-jì y wə, bæ lwəl bè bæ du cɔ w wa.

⁴⁰ Bə gá du byəná-jì y wé bæ zhè, bæ j'a lyé bæ vò Lyidi sono, bæ yí gàà be nə bæ da-byâ bé, bæ cìcì bi bæ zə bæ wun ni. Rəmyé kwā né, bæ k'e lyé bæ zhíli bæ sómá y bæ la.

Pwəə ñdá Shəlaase zhəl Tesəlóniki

17 Pwəə ñdá Shəlaase tó Anfyipoli ñdá Apoloni bæ lyé bæ vò Tesəlóniki. Zhwifubá dwā-gúlú jì èdù y'á ñwéné gàà. ² Shìrhá y d'ě ré gá tú e yí, Pwəə zě n vò dwā-gúlú jì y wə, ñdə n' gá ya n wèrhé né, sə n' zhəl gàà twər ràtò n zhərh ñdá lyi bí byèbé bæ ñwéné gàà m'ó Yi zòmè ré shò-kwā né. E j'a w'ó shìrhá d'ě d'ě n' yà n' ná n' zhəl. ³ N' yà n' ná n' byili bi bæ bæ k'ě Yi zòmè ré sébé ré wé bæ Kristə mó mà n nwènə n' cì, sə n' mà n ká n' bwìrhì. N zě n sùlí n wò bæ w'ó Yezu mú m'òbò n' ná n' bwəl n' yò w' èta m'ó n' w'ó Kristə mó.

⁴ Zhwifubá jalà shèné bæ zwé Pwəə ñdá Shəlaase zòmà né. Gərekebá byèbé bæ y'á sò Yi mú mye nánzhəzhǎ zwé nyí, e sùlí kana nánzhəzhǎ bæ y'á w'ó lyi-fwààlè.

⁵ Zhwifubá dwā bé zě bæ n'ê dūr bwé. Bə byè cɔ w' lyi-bəywàalè jalà ñdá lyi dwā nánzhəzhǎ bæ cí dwā yó. Lyi bí bəmyé m'ó ñdá Zhwifubá ga ce dweme cɔ w' wa, bæ vò Zhas' sò kèlé wa, bæ n'ê pyà Pwəə ñdá Shəlaase, bæ la m'ê vò cɔ w' lyi bí yé né, ⁶ sə bæ pyà pyà bè bæ ga. Bə zě bæ zə Zhas' ñdá Kristə-lyi dwā bæ m'ê vò cɔ w' bùr-kárna bé yé né. Bə gə zə be bæ yí bæ zhè, bæ zě bæ n'ê bya bæ zhe: "Lyi bí byèbé èta m'ó w'ó cə-lwəáre jààsé gako wə, sə bæ zə bæ cə-lwəáre bæ yí nyòñò. ⁷ Bə gako n'ê c'è Oróm pyǎ m'ó nyé né; bæ n'ê byili bæ pyǎ d'ò ñwéné n' yíl Yezu, sə Zhas' zwé be n' sò kèlé wa."

⁸ Zòmà né nəmyé m'ó zě lyi-zhâ bé ñdá cɔ w' bùr-kárna bé lyimə ne, ⁹ sə bùr-kárna bé ce Zhas' ñdá Kristə-lyi bí dwā bé kwé, fòró bæ dwí bì.

Pwəə ñdá Shəlaase zhəl Bere

¹⁰ Ce y gá yìl, Kristə-lyi bí j'a ce Pwəə ñdá Shəlaase lyé bæ vò Bere. Bə gá yú gàà, bæ lyé bæ vò Zhwifubá dwā-gúlú jì y wé. ¹¹ Sə Zhwifubá byèbé bæ ñwéné gàà m'ó pwèlè bæ wun du byèbé bæ ñwéné Tesəlóniki ní mú, bæ zwé Yi zòmè ré náàcənə, bæ zě bæ n'ê téré re, bæ la nyí ràmyé ñdá t'èbé bæ k'ě Yi zòmè ré sébé ré wé w'ó ràdù, m'ùnì ga bæ lwar ñdá kɔn dé d'èbé Pwəə ná n' byili mú gə w'ó zhəná, ¹² sə bæ nánzhəzhǎ zù Kristə. Gərekebá kana byèbé bæ w'ó lyi-fwàalè ñdá bæ bala nánzhəzhǎ mye shèné bæ zù Kristə.

¹³ Tesəlóniki Zhwifubá gá nyèè bæ Pwəə ná n' bwəl Yi zòmè ré Bere né mye, bæ twélè bæ vò gàà, bæ ce lyi bí zě bæ ce dweme. ¹⁴ Kristə-lyi bí j'a zhì d'ě bæ ce bæ zhìl Pwəə bæ cí mwá y sómá y yó. Sə Shəlaase ñdá Timote m'ě Bere né. ¹⁵ Byèbé bæ y'á n'ê zhìl Pwəə mó j'a zə mɔ bæ yí Atenne. N zě n lwəl bè, bæ bæ gə k'á yúwá, sə bæ wò Shəlaase ñdá Timote ne, bæ bæ ce jàn né bæ bæ n' sò làlà.

Pwəə zòm ñdá Atenne yé né ciná bé

¹⁶ Pwəə gá yà n' ñwéné Atenne né n' ná n' d'ě Shəlaase ñdá Timote yi ní, n pwírí cɔ w' òmyé lyi bí w'ó wé t'èbé rà d'è Yi dúdú bæ n'ê zwálá. Rəmyé ce n' wu zhìl d'ě d'ě'.

¹⁷ N zù Zhwifubá dwā-gúlú jì y wé n' ná n' zhərh ñdá be, ñdá lyi bí byèbé bæ d'è Zhwifubá bæ j'a sò Yi mú, sə n' yà

ń ná ń zhərħ ñdǎ lyi bí byèbé gako ń yà ń ná ń ne cɔ w lyi bí dwǎ-joló jààsé wé mó twéé twéé.

¹⁸ Surhǎ cinǎ kùrǎ nǎlyè mye y'à ńwéné, bǎ n'è byè bǎ Epyiciriyébǎ ñdǎ Esətoyishébǎ. Bǎmyé mó jàlà zǎ bǎ n'è zòm ñdǎ mɔ. Bǎ jàlà y'à zhe: "Wó bǎkón sò mǎbó ná ń ce myé?" Bǎ dwǎ mye y'à zhe: "È nyè ñdǎ wó yə dwǎ yò ń ná ń zòm ta." E j'à wó Yezu ñdǎ cùrì bǎrhù yò Pwǎ yà ń ná ń bwǎl. Wó rǎmyé è ce bǎ zǎ bǎ n'è zòm èta.

¹⁹ Bǎ zǎ mɔ bǎ vò cɔ w cinǎ bé gùlú w yé né. Bǎ bwǎrh mò bǎ wò: "N wó ñ b'ǎ byili nába kǎrmó nǎndùl mó ń tù ñ ná ñ cèrhè mó kùrǎ?" ²⁰ Kɔn dé dèbé ñ ná ñ byili nába mó wó kɔn nǎndùl, e zǎ ná só sǎ ná lwar rǎ kùrǎ."

²¹ Atenne lyi bí ñdǎ zhǎlǎ bé byèbé bǎ y'à tó be bǎ ńwéné gǎà mó gako y'à j'ǎ wó kɔn dé rǎmyé nǎndùl lé dúdú bǎ n'è cili, bǎ j'ǎ n'è byili ri dwǎ ne mye.

²² Pwǎ zǎ n zhì cɔ w cinǎ bé gùlú w yé né n wò: "Atenne lyi, à pwírì á wó lyi byèbé á n'á pyà Yi kɔn gako wé.

²³ À y'à tó á cɔ w wa à n'ǎ byélé wa, à n'ǎ nyí wǎ-jùulí tǎbé á n'ǎ zwǎl á wǎ né rǎ yó á m'á cèrhé á yə né mó. À nɔ wǎ-jilú òdù bǎ kǎ ò yó bǎ wò: 'Ná yèl Yi rí tǎbé pǎr yé.' Lwǎrnǎ bǎ Yi rí tǎbé á yèl rǎ pǎrǎ, á j'ǎ n'ǎ zwǎl wǎl á m'á cèrhé re mó, wó rǎmyé yò à tù à n'ǎ bwǎl à byili ába. ²⁴ Wó Yi rí tǎbé rǎ wèrhé lú w ñdǎ kɔn dèbé gako rǎ ńwéné ò wé mó, rǎ cǐ dǎ ñdǎ ce yá. Rǎ t'ǎ jòm jì kèbé numbyíná lù wé yé. ²⁵ Rǎ bǎ numbyíní sǎǎ tum zhe yé, bǎ kaka yè rǎ mwiri yé. Wó rǎmyé gaga mó rǎ ce numbyíní ńwéné; rǎmyé rǎ n'è pe y myǎl ñdǎ kɔn gako. ²⁶ Rǎ tó lò mǎdù sásá denne rǎ wèrhé numbyíná bé dwǎ né gako, mǎnì ga bǎ jòm lú w cǎ-yala né gako wǎ. Rǎ pǎ dwí gako jàà; rǎ ce shí ñdǎ fǎ ñdǎ nǎpwǎ ńwéné.

²⁷ "Rǎ wèrhé èta, mǎnì ga numbyíná bé pyà rǎ, sǎ dè-ga ñdǎ bǎ gǎ tǎ bǎ la re pyà, sǎ bǎ tǎtélè re bǎ na. Sǎ è gǎ wó zhàn yilǎ, Yi bǎ nye ñdǎ nǎmyé mǎdù ga yé, ²⁸ bǎ wó rǎmyé rǎ n'è pe nába myǎl; rǎmyé rǎ ce ná ńwéné; rǎmyé rǎ ce ná wó ná zhǎ ná nǎ ná jì. Á surhǎ cinǎ jàlà mye kǎ bǎ wò: 'Zhànǎ, ná wó rǎ byǎ.'

²⁹ "Sǎ ná gǎ wó Yi byǎ, ná bǎ mǎ sǎ ná bù bǎ kɔn dèbé numbyíní n'è téré e zǎ e zǎ sǎnǎmǎ, ráá kǎmɔ, ráá nákulú e wèrhé mó nyerhe dwǎ ñdǎ Yi yé. ³⁰ Lyi bí y'à n'è wèrhé wé dé rǎmyé mó shǎǎ ga, bǎ gǎ y'à yèl Yi gǎ wó kɔn ná-dwí yil né mó yilǎ, sǎ rǎ k'è t'ǎ nyí shǎǎ ga nyànǎ né nǎ lyé mó ñdǎ yò ta yé. Rǎ n'è byè lyi bí gako jààsé gako wé èlǎsǎ, bǎ bǎ pyirhí bǎ wun, ³¹ bǎ rǎ vùr dǎ rǎ la m'è tó mǎbó rǎ cǐr mó denne rǎ bǎr lyi bí gako bǎrsi ñdǎ cángǎ. Rǎ bwirhì mu, rǎ m'è byili lyi bí gako ne bǎ wó ńmyé ń la bǎrsi kó."

³² Bǎ gǎ nyèè Pwǎ ná ń zòm cùrì bǎrhù yò, bǎ jàlà zǎ bǎ n'è fulsi mu; jàlà zǎ bǎ zhe: "N zòmǎ né nǎmyé wó dǎ dǎ ná b'ǎ cili ni."

³³ Sǎ Pwǎ zhǐr n yǎ be. ³⁴ Ñdǎ rǎmyé ga, bǎ mǎngelé zwé nyí, bǎ zhǐr bǎ tó ń kùrǎ, bǎ zù Kristǎ. Bal mǎdù yà ń ńwéné bǎ wé, ń yíl Dǎni, ń yà ń wó Atenne yé né cinǎ bé gùlú w lò, ñdǎ kǎ mǎdù ń yà ń yíl Damare, e súlì lyi dwǎ.

Pwǎ bwǎl yò-ècòñò nyí rí Kǎrǎte né

18 Rǎmyé kwǎ né, Pwǎ zhǐr Atenne né n vò Kǎrǎte. ² N gǎ yú gǎà, n nǎ Zhwifu mǎdù ń yíl Akǎlaase, ń wó Pǎ tǎnǎ y lò, ńmyé ñdǎ ń kǎ Pǎrishii y'à shí Yitǎlyi bǎ bǎ dǎlǎdǎlì, bǎ Orɔm pyǎ Kolote yà ń pɔ nyí bǎ Zhwifubá gako du Orɔm né. Pwǎ lyé n vò bǎ sǎ. ³ Nmyé ñdǎ bǎmyé ga tum dí y'à wó rǎdù: bǎ y'à n'è swé wé dé tǎbé bǎ n'è pwí kwǎǎrhe mó. N yà ń ná ń zwé bǎ sǎ, bǎ m'è tó dwǎ bǎ twí. ⁴ Shǐrhǎ dǎ gako, Pwǎ yà ń ná ń zhǎl Zhwifubá dwǎ-gùlú jì y wǎ, ń ná ń zhərħ ñdǎ Zhwifubá ñdǎ Gǎrekǎbǎ, mǎnì ga n pul bǎ surhǎ.

⁵ Shǎlaase ñdǎ Timote shí Masedwane bǎ lyé bǎ bǎ. Pwǎ já n yǎ tumǎ né dwǎ bé gako ne, ń ná ń bwǎl Yi zòmè ré. N yà ń ná ń byili Zhwifubá ne pamparǎé bǎ wó Yezu ń wó Kristǎ mó. ⁶ Sǎ Zhwifubá y'à t'ǎ cili kɔn dèbé Pwǎ yà ń ná ń byili mú yé. Bǎ y'à n'è tǎrh mò. N zǎ n sǎ ń jǎrh n yǎ be, n wò: "Á gǎ dwí á cinǎ, wó ámyé cǐcì yò. Rǎmyé k'è dǎ àmyé yò yé. Sǎ kɔn zhí èlǎsǎ, wó byèbé bǎ dǎ Zhwifubá mó sǎ à la né."

⁷ N zhǐr gǎà n vò bal mǎdù sǎ. Bal mó yíl Ticuusi Zhusatuuusi. N yà ń só Yi. N kélé y y'à ńwéné dwǎ-gùlú jì y nyí ni. ⁸ Dwǎ-gùlú jì y yó-cǎbal Krisipuusi ñdǎ ń kélé y lyi bí gako j'a zù Cinu. Kǎrǎte lyi nǎnzhezǎ gǎ cili Pwǎ zòmǎ né, bǎmye j'a zù Kristǎ, sǎ bǎ pɔ be nǎ-shɔ.

⁹ Cǎcǎ èdù, Cinu lyi mu, n wò mò: "Bǎkǎ shǐ ñ nyí yé. Zòm, sǎ ñ bǎkǎ dǎr ywé yé, ¹⁰ bǎ àmyé cǐcì ńwéné ñdǎ mó. Lò lò wǎr ń la mó zal n wèrhé lwele yé, bǎ byèbé bǎ wó àmyé lyi mú já cɔ w kǎbó wa."

¹¹ Pwǎ mǎ Kǎrǎte né n wèrhé byin ñdǎ fwǎ, ń má ń byili Yi zòmè ré lyi bí ni.

¹² Rǎmyé kwǎ né, bal mǎdù ń yíl Galyǎ jǐrh Akǎyi tǎnǎ y yó-cǎbal. Zhwifubá zǎ bǎ n'è jí zùrì ñdǎ Pwǎ. Bǎ wèrhé nyí rǎdù bǎ zǎ mɔ bǎ m'è vò bǎrsi gùlú w yé né, ¹³ bǎ wò: "Bal mó mǎbó ná ń cǐrh lyi bí ń ce né, mǎnì ga bǎ bǎk'a k'è cèrhé Yi ñdǎ ná nyé né gǎ n'è byili ní yé."

¹⁴ Pwǎ zǎ ń la lyár. Galyǎ já n wò be: "Ámyé Zhwifubá, ciliǎ. È gǎ y'à wó èmǎ-byǎr tumǎ ń twí, ráá yò kǎbó ò jè ń wèrhé, à y'à b'ǎ cili á zòmǎ né ñdǎ kɔn gǎ mǎ né. ¹⁵ Sǎ è gǎ wó ámye zòmǎ ñd'ǎ yilǎ, ñd'ǎ nyé né shò-kwǎ né á n'ǎ mǎ nyǎ-pǎr né mó, rǎmyé ńwéné ámyé jǎ wǎ. Ámyé wǎr gǎà à la né zú yé."

¹⁶ N jì bǐ bǎrsi jì y wé n ce pwè nè. ¹⁷ Bǎ yáyélé bǎ zǎ dwǎ-gùlú jì y yó-cǎbal Sǎsǎtenne bǎrsi jì y nyí ni cǐcì bǎ mǎ. Sǎ Galyǎ yè rǎ gǎ yé.

Pwǎ shí ń sómǎ y n kǎ n vò Ancɔɔse, Siri tǎnǎ y wa

¹⁸ Rǎmyé kwǎ né, Pwǎ mǎ Kǎrǎte né gwé n dené, fòrò n zǎ n zhǐr n yǎ Kǎrǎte Kristǎ-lyi bí ni, ńmyé ñdǎ Pǎrishii ñdǎ Akǎlaase, bǎ vò Sǎncere. N yà ń bwǎl kɔn nyí Yi ni. Rǎmyé ce, bǎ gǎ yú gǎà, n fǎ ń yó wǎ. Bǎ zǎ bǎ zù bǎ-bwǎl bǎ la mwǎ y byɔrhɔ bǎ lyé bǎ vò Siri.

¹⁹ Bǎ gǎ byerhe mwǎ y bǎ zhè, bǎ só Efɛze né. N wò Pǎrishii ñdǎ Akǎlaase ne bǎ bǎ mǎ gǎà. N zǎ n lyé n vò Zhwifubá dwǎ-gùlú jì y wé n zhərħ ñdǎ be. ²⁰ Sǎ bǎ y'à n'è lwǎl mò bǎ ń mǎ bǎ sǎ dwǎ mǎngelé. ²¹ N cǎ, n wò be: "Kɔn gǎ wó Yi pǎbùlǎ, à m'a k'a bǎ."

Pwæ zè n zhír Efèeze né n ká n zù bŭ-bwæl ²² n byerhe n vò Səzəre. N zhì gàà n vò Zhərazəlem, n ce Kristə-lyi bí, n zè n ká n vò Ancwəse, ²³ n denə námpólé. N ká n zhír n tó Galəshi ñdá Fərizhi tənèsé wə, m̀ǹǹ ga n cìcì Kristə kwā-lyi bí gàà m̀ gakó, n s̀l̀l̀ bə wu-j̀.

Apwəse zhəl Efèeze n lyè n vò Kəřte

²⁴ Zhwifubá m̀d̀d̀ yà n tú Efèeze n yil Apwəse. N yà n wó Aləsādəri lyi byi. N yà n zhe surhə; n yè Yì z̀m̀è ré sébé ré z̀m̀à né náàcèné.

²⁵ Bə yà byili mu Cinu s̀m̀á yá. Sə è gə wó nĕ-sho m̀ shò-kwā né, wó Zhā nĕ-sho m̀ dúdú yò n yà n yè. Ñdá rəmyé ga, n yà n ná n b̀ẁl̀ Yezu yò-èc̀ǹǹ nyí rí ñdá n wu gako, n ná n byili rə k̀r̀ ré náàcèné. ²⁶ N vò Zhwifubá dwā-g̀l̀l̀ jì y wé, n jì k̀r̀ n ná n z̀m̀ ñdá wu-j̀. Sə Pərishii ñdá Akəlaase gə nyèè n z̀m̀à né, bə zə m̀ bə vò bə s̀, bə kwərhe bə byili mu Yi s̀m̀á y yé-shò pam-parĕĕ.

²⁷ Rəmyé kwā né, n zè n ná n yā n vò Akəyi tənə y wa. Efèeze Kristə-lyi bí wò bə kən cən. Bə zè bə kĕ sébé bə p̄, bə n gə yú sə n pə tənə y ɛmyé Kristə kwā-lyi bí ni, m̀ǹǹ ga bə zwē n zhəəle cən. N gə yú gàà, Yi sĕ m̀ n n̄wənə n sĕ Kristə-lyi bí byèbé bə n̄wənə gàà m̀ ne dĕ' dĕ'. ²⁸ N̄myé ñdá Zhwifubá gə la z̀m̀ gako, n ya n z̀m̀ n jì bi tĕ' lyi bí gako yírh wə. Sə n yà n ná n tó Yi z̀m̀è ré sébé ré z̀m̀à né denne n byili bi bə wó Yezu n wó Kristə mó.

Pwæ bwəl yò-èc̀ǹǹ nyí rí Efèeze né

19 Pwæ zhír ñdá Apwəse n̄wənə Kəřte né, n tó cemə né nyèbé n̄ n̄wənə pyààré w m̀ wa, n lyè n vò Efèeze. N yí n nə Kristə kwā-lyi jàlà gàà. ² N bwərth bə n wò: "Á gə zù Kristə mó, Eshirhə náàcèné só á yó?"

Bə wò m̀: "Ná gwĕ yəl bə Yi twi Eshirhə náàcèné e bə yé."

³ N zè n bwərth bə n wò: "Nĕ-sho m̄ á nə zwĕ?"

Bə wò m̀: "Wó Zhā nĕ-sho m̀ ná zwĕ."

⁴ Pwæ wò be: "Zhā yà n ná n pə nĕ-sho byèbé bə pyirhí bə wun m̀ ni, sə n yà n ná n wəl Esərayel lyi bí ni bə zú m̀b̀ n la tà-kwā n bə m̀. Wó Yezu yò Zhā yà n ná n z̀m̀à."

⁵ Bə gə nyèè rəmyé, bə j'a ce bə pə be nĕ-sho Cinu Yezu yil lé yilə. ⁶ Pwæ zè n cī n jərth bə yó, Eshirhə náàcèné j'a só bə yó. Bə zè bə nĕ z̀m̀ z̀m̀à dwi dwā, ñdá z̀m̀à nyèbé Yi byili bi m̀ mye. ⁷ Bə gako yà yú nunə shí ñdá bəlyè.

⁸ Pwæ wərth cənsə sətò ñdá n ná n zhəl Zhwifubá dwā-g̀l̀l̀ jì y wé, n ná n z̀m̀ ñdá wu-j̀ n má n b̀ẁl̀ Yi pyèlè ré yò, sə n yà n ná n ce jàn né m̀ǹǹ ga byèbé bə nĕ cili n z̀m̀à né m̀ zwĕ nyí bə zù Kristə. ⁹ Sə ñdá rəmyé ga, jàlà yà wó yó-k̀l̀l̀ ciná. Bə cĕ, bə yə nyí zwĕ yé. Bə yà nĕ z̀m̀ bə mĕ fulsi Cinu s̀m̀á y lyi bí gako yé né, sə Pwæ zə Kristə kwā-lyi bí n zhír n vò n ná n cĕrhə bə kərm̀ jì èd̀ wé, è cəbal m̀ yà n yil Tirənuusi. ¹⁰ N cĕrhə kərm̀ byinə n̄lyè. Èta, Zhwifubá ñdá byèbé bə dè Zhwifubá bə n̄wənə Azhi tənə y wé m̀ gako nyèè Cinu z̀m̀è ré.

¹¹ Yi yà nĕ tó Pwæ denne rə wərthə m̀myaarhe. ¹² Bá bə gə zə n yala gəndĕ, ráá kəm̀-ĵərth shĕbé n dwərth ñdá n jĕ mye cici bə dwərth n̄bwànə bə, bə y'a wárh. Nəcilsí námməlwāse mye yĕ lyi byèbé sə yà zhe mó ne.

¹³ Zhwifubá jàlà yà n̄wənə bə wó cəmə ciná. Bə yà nĕ tó dĕ bə zhələ. Sə bəmyé m̀ yà nĕ yā bə zə Cinu Yezu yil lé bə jì nəcilsí námməlwāse. Bə yà nĕ wəl nəcilsí ni: "Á n̄ wəl mó Yezu m̀ m̀b̀ Pwæ nə n b̀ẁl̀ n yò w m̀ yil lé yilə: du!"

¹⁴ È yà wó Zhwifubá wĭ-zwəl nə bə yé né cəbal m̀d̀d̀ n yil Seva. Wó n̄myé byā b̀ẁl̀pyè bə yà nĕ wərthə èta m̀. ¹⁵ Sə nəcilsí námməlwĕlé yà zhe bal m̀d̀d̀. È zĕ e wò be: "Á yĕ Yezu párá. Á yĕ Pwæ gə wó lò ná-dwí yilə. Sə ámyĕ, yĕ lyi ñd'ába?" ¹⁶ Bal m̀ m̀b̀ nəcilsí y yà zhe mó jà n zĕ bə yó wə, n n̄wənə bə gako, n n̄wənə bĕ, n cĕmĕ bĕ. Bə d̀r̀ bə du pwĕ nĕ nánlwərth.

¹⁷ Efèeze Zhwifubá ñdá byèbé bə dè Zhwifubá mó gə nyèè rəmyé, bə gako wun zĕ. Sə kən chí dĕ ré rəmyé, Cinu Yezu yil lé n còrhó. ¹⁸ Byèbé bə zù Kristə mó nánzhəzhĭ yà nĕ twi bə byili bə tumə né pam-parĕĕ. ¹⁹ Jə-myaarhe cinə nánzhəzhĭ pwā bə jə-myaarhé sába né bə b'e jì myin lyi bí gako yírh wə. Sə bə jəlè sába né n̄myé gako ye yə, bə pwiri nə wársé gako yà yú byinə z̀m̀ ñdá shí-enu tum wársə. ²⁰ Èta, Yi z̀m̀è ré yà nĕ yì jààsé gako wé ñdá Cinu jàn.

Efèeze lyi bí n̄wənə ñdá Pwæ

²¹ Rəmyé kwā né, Pwæ téré n wé bə n mà n zhír n tó Masədwane, n lyè n tó Akəyi n vò Zhərazəlem, bə sə n gə yú gàà, kən m̄ bə n lyè n vò Orəm. ²² N gə téré èta n zhĕ, n zĕ n twi n sanna bəlyè bə tó yé bə vò Masədwane, è yà wó Timote ñdá Eraase. Sə n cici m̀ mĕ Azhi tənə y wé gwĕ n wərthə dwā m̀ngelĕ.

²³ Rəmyé yi ní, lyi bí zĕ bə nĕ ce sò dĕ' dĕ' Cinu s̀m̀á y shò-kwā né. ²⁴ Cibyi-z̀r̀hnə m̀d̀d̀ yà n̄wənə n yil Dəmətəryuusi. N yà n ná n zə səbyi-k̀l̀l̀ n wərthə yi rí tĕbé bə yà nĕ byĕ bə Arətəmyiisi m̀ jì y nyaarhe námpólse. Sə yi rí rəmyé m̀ yà wó kĕ. Dəmətəryuusi ñdá n tó-dwā bə yà nĕ ne wársə dĕ' dĕ' tum dí rəmyé wé.

²⁵ Dĕ rədu, Dəmətəryuusi zĕ n byĕ n tó-dwā bə ñdá byèbé gako bəmye yà nĕ twi tum dí rəmyé m̀ dwā yó, n wò be: "Á yĕ bə wó nə tum dí èta m̀ wé nā r' é ne nyòrhé né. ²⁶ Sə á yírhá na, á zhā mye j'a nyĕ bə Pwæ mó zhe bə yə né nyèbé numbyinsi nĕ wərthə mó bə k̀r̀ zhe yé, sə Efèeze lyi nánzhəzhĭ zwĕ n z̀m̀à né n̄myé mó. Sə è dè Efèeze lyi bí dúdú yé. Kən nyĕ ñdə wó Azhi tənə y p̀l̀p̀l̀ ta. ²⁷ Sə rəmyé b'a ce nə tum dí k'ĕ t'ā la k̀r̀ zal yé. Rə b'a ce Arətəmyiisi còrhó w jì y mye k'ĕ t'ā la k̀r̀ zal yé. E jà Azhi tənə y lyi bí ñdá lū w p̀l̀p̀l̀ nĕ cĕrhə Arətəmyiisi."

²⁸ Bə gə nyèè rəmyé, bə lyimə zĕ, bə zĕ bə nĕ bya bə zhe: "Efèeze lyi yi Arətəmyiisi jàn bə swĕ zhe yé!"

²⁹ Cw w p̀l̀p̀l̀ j'a dom. Bə zə Gəyuusi ñdá Arəsə-tarke bə mĕ vò cw w lyi bí dwā-jolò jàà y wa. Bəmyé bəlyè y yà wó Masədwane lyi bə tó Pwæ ne. ³⁰ Pwæ yà n ná n yā n vò n z̀m̀ ñdá lyi bí, sə Kristə kwā-lyi bí dwā bə yə shĕné yé. ³¹ Azhi tənə y lyi-fwāllə jàlà yà wó Pwæ

dɔwabá, bàmye twí bə̀ bə̀ wál mɔ̀ bə̀ ń̀ bə̀ká ǹ vò dwā-joló jàà y wé yé. ³² Lyi bí gako y'á n'è bya, lò gako òndé n' nyəná. E jirh sò dúdú, sə̀ bə̀ nánzhəzhə́ y'á yəl̀ bə̀ dwā yó twírí y kùr yé. ³³ Zhwifubá vùr lò mədù lyi-zhā bé wé ń̀ yíl Alesādəre, bə̀ cìrh mò bə̀ ce yé né. Bə̀ jàlà zé bə̀ byili mu kɔn gá tó né. N zé n zhé ń̀ jé ń̀ ná ń̀ yál n zòm òndé lyi bí n mə̀ n zwé Zhwifubá nyí ni. ³⁴ Lyi-zhā bé gá tú bə̀ lwar bə̀ ń̀ wó Zhwifu, bə̀ zé bə̀ tó dwā bə̀ n'è bya bə̀ zhe: "Efəeze lyi yi Arətəmyiisi jàn bə̀ swé" zhe yé!" Sə̀ bə̀ wèrhé èta, kɔn bwəlse lùr rə̀lyè.

³⁵ Sə̀ lò mó m̀b̀b̀ ń̀ ná ń̀ nyí cɔ̀ w sába né yò mó ɲwéné n ce lyi bí yé bə̀ sò w ne. N zé n wò be: "Efəeze lyi, lyi bí gako yé bə̀ wó námyé Efəeze lyi bí ná r'è yilí yi rí nánfíl w bə̀ n'è byé bə̀ Arətəmyiisi mú òndé rə̀ nyɔrhɔ̀ w ò shí dɛ́ yi w o swərh tɛ́" m̀ jì y ni. ³⁶ Lò lò wàr rə̀myé nyə-p̄ ń̀ la mà yé. Rə̀myé ce, yéñə́ á sò w ne, á zhi shéé á téré á wé. ³⁷ Á zə̀ lyi bí byèbé á bə̀ nyòñ, bə̀ j'á yə̀ lwelə́ ná yi rí jì y ni wèrhé yé, bə̀ yə̀ ná yi rí mye túrh yé. ³⁸ Də̀mətəryuusi òndé ń̀ kwā-lyi bí gə̀ n'è yál bə̀ ce cà lò nyí ni, b̀ur-kárna bé ɲwéné, b̀ursí mye zhe dɛ́, sə̀ bə̀ zə̀ mɔ̀ bə̀ vò gàà. ³⁹ È gə̀ k'è wó kɔn dō rə̀ ɲwéné á la byilu, dwā-gùlú w nánfíl w lyi bí m'a nyí rə̀ yò. ⁴⁰ È gə̀ dè rə̀myé, bə̀ m'a cí kɔn dé dèbé rə̀ wèrhé zà èta mó yò ná yó wə̀, bə̀ wò bə̀ ná t'á nyàm cɔ̀ w yó-cinó bé yé. E jà kɔn tənè ná m'á byili bə̀ wó rə̀myé rə̀ ce ná bə̀ dwā yó yé."

⁴¹ ń̀ gá zòm èta n zhè, n já n ce lyi bí làà dwā ne.

Pwə̀ zhə̀l Masedwane n zhì gàà n lyé n vò Gə̀rese

20 Lyi-zhā bé gégǎ́ m̀ gá zhè kwā né, Pwə̀ zé n byé Kristə kwā-lyi bí n cí dwā yó n pə̀ be cícú, n ce bə̀ nə̀bána, n zé n zhír ń̀ la Masedwane tənà y wa. ² ń̀ gá yú gàà mó, ń̀ tó ceme né wa, n zhə̀rh òndé Kristə-lyi bí n dene, n mə̀ n pə̀ be cícú, n zé n lyé n vò Gə̀rese tənà y wa. ³ N mɛ́ gàà cànsé sətò, sə̀ rə̀myé kwā né, ń̀ yà ń̀ ná ń̀ yál n byerhe òndé bú-bwəl n vò Siri. Sə̀ n pwírí Zhwifubá sə̀ òndé dwā bə̀ n'è yál bə̀ zə̀ mɔ̀, ń̀ jà n gu ń̀ wé bə̀ ń̀ mà n ká n kwé n tó Masedwane. ⁴ ń̀ tó-dwā bé y'á wó: Bere lyi bal Pyiruusi byí Sɔpatere, òndé Tesə̀loni-ki lyi byā Arəsətarke òndé Səkunduusi, òndé Derbe lyi bal Gə̀yuusi, òndé Timote, e súlí Azhi lyi byā Tishiki òndé Tə̀rofyimi. ⁵ Bə̀myé tó yé bə̀ vò bə̀ dɛ́ nə̀ba Tə̀rə̀waase né. ⁶ È gə̀ wó námyé yilə̀, búru w ò yə̀ sà-nə̀byé ò wé ce mó címsí gá tú e lyé, ná zù bwəl Shilipu cɔ̀ w wa, ná wèrhé dwā nənə̀ ná byerhe ná vò bə̀ sō Tə̀rə̀waase né, ná wèrhé dwā nyàlpyé gàà.

Pwə̀ zòm òndé Tə̀rə̀waase Kristə-lyi bí

⁷ Shírhá y dɛ́ ré dèdèné y ná gùlí dwā m̀ni ga ná ká búru w ná tə̀ òndé dwā. Pwə̀ yà ń̀ mē sə̀ n zhír gàà è zé nəkəkólé yá. Rə̀myé ce, ń̀ zhə̀rh òndé Kristə-lyi bí kɔn b'è yí ecə-swélé. ⁸⁹ Ná y'á ɲwéné dɛ́-yó jì èdù wé. È jisí y'á wó sətò sə̀ zhílí dwā yó, sə̀ wó sətò nyā y wé ná y'á ɲwéné. Bə̀ y'á ju pàntámse nánzhəzhə́ bə̀ cí ní. Èbó-dál mədù yà ń̀ jé tákwə́rá y yó, ń̀ yíl Etiki. Jan y'á zù mù dɛ́ dɛ́, sə̀ Pwə̀ zòmá né gá dene dɛ́ dɛ́" mó ce, n dèè dèè n shí gàà n tu tɛ́. Bə̀ gá tú bə̀ la mɔ̀ kò, bə̀ pwírí ń̀

cùwə̀. ¹⁰ Pwə̀ j'á só tɛ́, n lwəl n kwè mò, n wò: "Á wun bə̀k'a zé yé. ń̀ yə̀ cí yé."

¹¹ Pwə̀ gá ká n jì dɛ́-yó jì y wə̀, n kwè búru w n ká dwā w ná tə̀ òndé dwā, n zé n jí kùjú, n ká n jì zòmá né kùr n zòm zòm kɔn b'è yí cə-lár, n zé n zhír. ¹² È gə̀ wó èbó-dál mó yilə̀, bə̀ zə̀ mɔ̀ bə̀ kwé òndé ń̀ yírhá. Sə̀ rə̀myé zò lyi bí gako wun ni.

Pwə̀ zhì Tə̀rə̀waase n vò Myə̀le

¹³ Rə̀myé yó, Pwə̀ yà ń̀ byili bə̀ ń̀ mà n kwè sómá y òndé ń̀ nə̀rh, námyé zé ná zù bú-bwəl ná tó yé ná la Asɔɔse; ná gə̀ yú gàà, sə̀ ná kwè mò. ¹⁴ Ná gá yúwá, Pwə̀ bə̀ n nə̀ nába gàà, ná kwè mò òndé bú-bwəl lé ná m'è vò Myətə̀lɛ́. ¹⁵ Ná zhì gàà ná k'è kwè bú-bwəl. È zé nəkəkólé yùwə̀, ná bwəlse Cɔɔse. È lyé yù w ná yí Samɔɔse; è dwā nətò yù w ná yí Myə̀le. ¹⁶ Pwə̀ yà ń̀ tá ń̀ yál n jírhí Azhi tənà y wé yé. ń̀ yírh y'á lum, bə̀ ń̀ yà ń̀ ná ń̀ yál òndé Yi gə̀ sɛ́ sə̀ n yí Zhə̀rə̀zalem Pantəkɔte címsí yilə̀. Rə̀myé ce, ń̀ yə̀ Efəeze tó yé.

Pwə̀ cícì Efəeze Kristə-lyi gùlú w yé né cinó bé

¹⁷ Pwə̀ zé n zhì Myə̀le né n twí bə̀ byé Efəeze Kristə-lyi gùlú w yé né cinó bé. ¹⁸ Bə̀ gá túwá, n wò be: "Á gá tú Azhi tənà y wé mó, á yé à t̀ntwə̀ òndé gá yàl né ònd'ába. ¹⁹ Á twí Cinu tum dí òndé cìn-lwəl òndé yə̀-nàná, òndé nòñ, bə̀ Zhwifubá y'á n'è pyà lwelə́ òndé ne. ²⁰ Á byili ába kɔn dèbé gako rə̀ wó rə̀ b'a sɛ́ ába. A bwəl Yi zòmè ré a byili ába á sō kálsé wé, òndé lyi bí gako yé né, a byili ába rə̀ kùrə̀. ²¹ A ce Zhwifubá òndé byèbé bə̀ dè Zhwifubá mó lwar bə̀ bə̀ mē sə̀ bə̀ pyírhí bə̀ wun bə̀ zā Yi, sə̀ bə̀ zù ná Cinu Yezu.

²² "Èlāsɛ́, à la Zhə̀rə̀zalem, sə̀ wó Eshirhə̀ náàcèné è n'è nyéé ne b'á zhəl. Á yəl̀ kɔn dèbé rə̀ la ne wòrhó gàà yé. ²³ Sə̀ ceme né nyèbé gako à tó nà wé mó, Eshirhə̀ náàcèné n'è byili ni bə̀ bə̀ m'a nwènè nɛ̀, bə̀ ce ne byə̀nə̀-jù wə̀. Wó rə̀myé dúdú à yé. ²⁴ È gə̀ wó àmyé yilə̀, à gə̀ cù ráá à gə̀ ɲwéné mye, rə̀myé dè kaka à yil yé, àmyé wírí a bwəl Yi sóno w yó-ècòñ nyí rí a bááse; bə̀ wó rə̀myé Cinu Yezu pɔ̀ ne b'á twí.

²⁵ "Á jòm á sō a bwəl Yi pyélè ré yò wá. Sə̀ èlāsɛ́, à yé b'ámyé mədù ga ká ń̀ tá ń̀ la ne nɔ̀ yé. ²⁶ Rə̀myé ce, à n'á wəl ába zà: á gə̀ zé á tú á yé kɔn dèbé à bwəl a byili ába mó ne, rə̀myé k'è dè àmyé yò yé, ²⁷ b'á byili ába kɔn dèbé gako Yi n'è yálá. Á yə̀ ába kaka shèè yé. ²⁸ Ámyé cícì mú dɛ́na á cinə̀. Yilínə̀ lyi bí Eshirhə̀ náàcèné pɔ̀ ába bə̀ yilínə̀ mó, òndə̀ vwǎ-èñn gá ná ń̀ yilí ń̀ vwámá ta, s'á nyí Yi gùlú w lyi bí yò. Yi tó rə̀ cícì Byí mú jal mó m̀è lò tɛ́" mó denne rə̀ cí bi.

²⁹ "Á yé bə̀ àmyé gə̀ tú à k'á tənè, lyi b'a fwí tɛ́ òndə̀ gɔ̀-kùl-bə̀lwálse ta, sə̀ bə̀ t'á la vwámá né ne yó yé. ³⁰ Èta mye, lyi b'a zé àmyé cícì wé òndé kɔma, bə̀ b'è vwé Kristə kwā-lyi nánzhəzhə́ bə̀ tó bə̀ kùrə̀. ³¹ Rə̀myé ce, dɛ́na á cinə̀, s'á lyírh b'á yàl né ònd'ába byinə̀ nətò, sə̀ à y'á n'á cícì ába twéé twéé òndé yə̀-nàná.

³² "Èlāsɛ́, à n'á yé ába à ce Yi j̄̀ wà, sə̀ rə̀ sóno zòmè ré yilí ába, bə̀ zòmè ré rə̀myé wó rə̀ b'a súlí á jàn, rə̀ ce á nə̀ cəl nə̀cèndé tèbé Yi cí rə̀ lyi bí ni mú wé. ³³ Á yə̀ lò

wéré ñdá lò sánámá ñdá lò gònò yâi yé. ³⁴ Á cìcì yě bà wó à jèsé shébé èta mọ́ à b'a twí a nà àmyé ñdá à tó-dwā bé ga nyí kùjú. ³⁵ À byili ába twéé gakò bà twína èta, m̀̀ni á ñwéné á sē nàmwà nē, s'á lyírh Cinu Yezu cìcì zòmè ré. Ní wòwà: 'Lò m̀̀bò ñ ná ñ pē, ñ wó wu-nyǒ cì du lò m̀̀bò bà n'è pē m̀̀.' "

³⁶ Pwəə gá wò èta, n jòm n nàdwóná yó, nmyé ñdá bàmyé ga tó dwā bà n'è ce Yi. ³⁷ Bà gakò j'a zḕ bà n'è kúrhá, bà m'è kwààlè mò. ³⁸ Wó Pwəə gá yà n wò bà bà k'è t'á la m̀̀ n m̀̀ è ce bà wun zhili dḗ dḗ. Bə zḕ bə zhii mù bə vò e ce bũ-bwəl lé wə.

Pwəə ñdá n tó-dwā bé la Zhərəzalem

21 Rəmyé kwā né, ná zhír ná yě Efəeze Kristə-lyi gúlú w yé né ciná bé ne, ná zù bũ-bwəl ná byerhe ná vò Kɔɔse. È zḕ nəkɔ́kólé y ná vò Oroode, ná zhì gàà ná lyé ná vò Patara. ² Ná gá yú gàà, ná nə bũ-bwəl rə la Fenishi, ná j'á zù rəmyé, ná lyé ná la. ³ Ná gá tú ná yí n-ñlì w cəcəl wə, ná cə̀r Shipiri ná ce ná jə̀g-wǎ nē, ná lyé ná la Siri. Ná yí ná só Tiiri ní, bà wó gàà bà y'á mē sə bə só bũ-bwəl lé wḕ dé né. ⁴ Ná nə gàà Kristə kwā-lyi bí, sə ná mḕ bà sō ná wèrhé dwā nyàlpyè. Es-hirhə náàcèné ce bà wò Pwəə ne bà n bə̀ká n vò Zhərəzalem yé. ⁵ Dwā né nyàlpyè y yùwə, ná zhír gàà, sə̀ bàmyé ñdá bà kana ñdá bà bə̀sóná gakò zḕ bà n'è zhii nába. Ná gá tú ná r'è dwi cɔ w wə, ná jòm ná nàd-wóná yó bũ-cũ w yó ná lwàl Yi, ⁶ ná zḕ ná ce dwā nə̀bána, bə̀ k'á la jè, námye j'á zù bũ-bwəl lé.

⁷ Ná zhír Tiiri ní ñdá bũ-bwəl lé ná vò Toleməyiisi, ná j'á du nḕ mọ́ wé gàà, ná vò é ce Kristə-lyi bí. Ná mḕ bà sō ná zǐ. ⁸ Ce y gá lówá, ná lyé ñdá ná nə̀rh ná vò Səzare, yò-ècò̀nò nyí rí bwə̀lnə̀ Shilipu sō kélé wa, ná mḕ n sō. Ní yà n wó lyi bí bwə̀lpyè y bà y'á cìr Zhərəzalem né mọ́ mə̀dù. ⁹ Ní yà n zhe bə̀kwá bə̀na, bà yə̀ byáná jí yé. Bà y'á wó lyi byèbé̀ bà n'è zòm zòmà nyèbé̀ Yi byili bí mú. ¹⁰ Ná wèrhé dwā nánzhəzhǐ gàà, sə̀ dḕ rə̀dù Yi nyi-zwennə̀ mə̀dù shí Zhide n bə̀ cɔ w wə, n yíl Agə̀buusi. ¹¹ N lyé n bə̀ ná sō, n kwè Pwəə cǎ-tò̀nò w n lyé n cìcì nésé ñdá n jèsé n wò: "Eshirhə náàcèné wòwə: 'Zhwifubá byèbé̀ bà ñwéné Zhərəzalem ne mọ́ b'a zə̀ cǎ-tò̀nò w kò̀bò cə̀bal mọ́ bə̀ lyé èta, bə̀ pə̀ lyi byèbé̀ bà dè Zhwifubá ne.' "

¹² Ná gá nyè̀è rə̀myé, námyé ñdá Səzare cɔ w Kristə-lyi bí zḕ ná r'è lwàl Pwəə ne sə̀ n yě, n bə̀ká n vò Zhərəzalem yé. ¹³ Pwəə zḕ n wò: "Wó bə̀kón yil á n'á kúrhá, á la á m'á zhili à wu ní? Bà gə̀ la ne zal bə̀ lyé, bà la ne zal bə̀ gu Zhərəzalem né mye Cinu Yezu yil lé yilə̀, à m'á shèné."

¹⁴ Ná gá pwírí ná cə̀r cə̀r mò ná ga, n yə̀ shèné mọ́ ce ná j'á yě mo, ná zḕ ná wò bà kɔn yál Cinu pùbùlè.

¹⁵ Ná wèrhé dwā mangelé Səzare né, sə̀ dwā né nə̀myé kwā né, ná zḕ ná tene ná zhír ná la Zhərəzalem.

¹⁶ Səzare cɔ w Kristə kwā-lyi jàlè zḕ bə̀ zhii nába bə̀ m'è vò bal mə̀dù sō, n shí Shipiri, n yíl Mənasǐ. Wó nmyé sō ná y'á mḕ sə̀ ná zul né. Ní yà n wó Kristə kwā-lò. Sə̀ n gá jírhh Kristə kwā-lò mọ́ denə.

Pwəə zhərhh ñdá Zhərəzalem Kristə-lyi bí yé né ciná bé Zhake sō

¹⁷ Ná gá tú ná yí Zhərəzalem yi ní, Kristə-lyi bí zwḕ ná zhə̀alé ñdá wu-nyǐ. ¹⁸ È zḕ nəkɔ́kólé y yùwə, Pwəə zə̀ nába n mə̀ n vò Zhake sō. Wó gàà Kristə-lyi gúlú w yé né ciná bé gakò y'á gúlú dwā né. ¹⁹ Pwəə ce be, n zḕ n byili bí kɔn dèbé̀ Yi tó n tum dí denne rə̀ wèrhé lyi bí byèbé̀ bà dè Zhwifubá ne mọ́ gakò yilə̀.

²⁰ Bà gá nyè̀è kɔn dèbé̀ Pwəə byili bí mú bə̀ zhè, bə̀ zḕ bə̀ cèrhé Yi, bə̀ wò Pwəə ne: "Da-byí, lwar bà Zhwifubá m̀̀dòrhè nánzhəzhǐ zù Yezu Kristə. Bà zhe yə̀wàl, bà gakò j'á n'è zwḕ Muiyiisi nyé né cènè. ²¹ Sə̀ bà nyè̀è bà n ná n byili Zhwifubá byèbé̀ bà ñwéné ceme né dwā bé wé̀ mọ́ ne, bà bə̀ yě Muiyiisi nyé né ne; n ná n byili bà bə̀ bə̀k'a gṑ bà bə̀sóná bé yé; sə̀ bà bə̀k'a zwḕ Zhwifubá lùl-e-pwírí y nyé né yé.

²² "Wó etər ná b'á wèrhé né? Bà m'á lwar pamparḕ bə̀ n ñwéné nyò̀nò, ²³ sə̀ ná la mọ́ kɔn rə̀dù byilu n wèrhé. Ná zhe lyi bə̀na nyò̀nò bà y'á bwəl kɔn nyí Yi ní. ²⁴ Zə̀ bə̀ n má vò, sá tó be á vò bà gá la bə̀ yò w kɔrhɔ ñdá Yi mə̀gǎ. Kɔn dèbé̀ bà zhe rə̀ tum yò w kɔrhɔ yilə̀, sá kwḕ de n pə̀ be, m̀̀ni bə̀ ñwéné bə̀ pə̀r bə̀ ywé̀ né. N gə̀ wèrhé èta, lyi bí gakò b'a lwar bà nmyé cìcì ná n zwḕ Muiyiisi nyé né, sə̀ bà m'á pwírí kɔn dèbé̀ bà n'è zòm n yil mọ́ dè zhən yé.

²⁵ "Sə̀ è gə̀ wó byèbé̀ bà dè Zhwifubá bà jírhh Kristə-lyi mú yilə̀, ná kḕ sébé̀ ná pə̀ be ná byili kɔn dèbé̀ bà bə̀ mḕ sə̀ bə̀ wèrhé. Nyí kɔn dèbé̀ ná byili bí mú: 'Á bə̀k'á dǐ̀ vwámá nyèbé̀ bà zwəl wḕ tḕbé̀ rə̀ dè Yi yó nàmá yé; á bə̀k'á jí jal yé; á bə̀k'á dǐ̀ vwám m̀̀bò shí yə̀ mə̀ byā w ce yé; á bə̀k'á fwəl yé.' "

²⁶ Rə̀myé yó, Pwəə zḕ n zə̀ lyi bí bàmyé bə̀na yá. È zḕ nəkɔ́kólé y yùwə, nmyé ñdá bàmyé ga kwerhe bà yò ñdá Yi, n zḕ n vò Yi jì y kò̀nó w wa, n byili dḕ ré tḕbé̀ bà yò w kɔrhɔ ñdá Yi mú tumə̀ né la zhǐ mọ́. Wó dḕ ré rə̀myé yù w bə̀ la bàmyé mə̀dù mə̀dù gakò wvì rí zwəl.

Bə̀ zɔ Pwəə Yi jì y kò̀nó w wa

²⁷ Dwā né nyàlpyè y bə̀ kwerhe bà yò ñdá Yi nà wé̀ mọ́ gá tú nə̀ bwə̀se zhǐ, Zhwifubá byèbé̀ bà shí Azhi tənà y wé̀ mọ́ jàlè nə̀ Pwəə Yi jì y kò̀nó w wa. Bə̀ zḕ bə̀ cìrh lyi-zhā bé bə̀ ce né, bə̀ zḕ sò ne Pwəə yó wə, bə̀ j'a tó rə̀myé denne bə̀ zə̀ m̀̀. ²⁸ Sə̀ bà y'á n'è búbwéé̀ bà zhe: "Esə̀rayel lyi, bə̀nà á sḕ nába. Nyí wó bal mọ́ m̀̀bò n ná n tó jààsé gakò wə, ñdá lyi bí gakò sō, n ná n cèrhé lyi bí ní bə̀ ná dwí rí ñdá ná nyé né ñdá Yi jì y bə̀ kùr zhe mọ́. Sə̀ èlāsḕ, n gaga mọ́ kwerhe ce n zə̀ lyi byèbé̀ bà dè Zhwifubá n zù Yi jì y kò̀nó w jàà y kèbé̀ Zhwifubá dúdú zhe sómá bə̀ zwì ní mú n cò yà."

²⁹ Bà y'á nɔ Efəeze lyi bal Terofyimi Pwəə kwā né cɔ w wa, bə̀ zḕ bà y'á n'è búl bà n gə̀ n zə̀ m̀̀ n zù jàà y èmyé wa. Wó rə̀myé è ce bə̀ zòm èta.

³⁰ Cɔ w gakò j'a dom. Lyi dùr bə̀ shí jààsé gakò w bə̀ bà, bə̀ zə̀ Pwəə Yi jì y kò̀nó w wé̀ bə̀ m'è du pwè̀ nè. Bə̀ j'a yéyélé̀ bə̀ pyi bwə̀alé. ³¹ Bà y'á n'è yàl bə̀ gu mu, sə̀ shə̀dèé́sé̀ yó-cə̀bal mọ́ gá nyè̀è bà dweme n'è dom

Zhə̀razalem púlápúlá wə, ³² n já n zé n zə shə̀déese ndá sà yé né ciná jàlà n dùr n vò dweme ré gá n'ê dom màgǎ́ mǎ́.

Lyì-zhâ bé gá nɔ shə̀déesé ndá sà yó-cábal mǎ́, bà k'è yə̀ Pwəə mà yé. ³³ Shə̀déesé yó-cábal mǎ́ yí Pwəə nyí ni, n ce bə zə mɔ bə lyé ndá nyáná nàlyè. N zé n bwə̀rh bà wǎ́ yě̀ lò̀ ndá mɔ, bà sə wǎ́ bə̀kóń n wə̀rhé?

³⁴ Lyì-zhâ bé gá kó zé̀ bà n'è bya, lò̀ gá kó̀ ndá n'è nyèná. Bà sǎ̀dɛ́ ce shə̀déesé yó-cábal mǎ́ yà n ká n bə̀ zǎ̀mà né kù̀rə̀ nyé yé. N ce bə zə Pwəə bə̀ vò shə̀déesé jàà y wa. ³⁵ Pwəə gá yú shə̀déesé jàà y nyí ni, sà gá n'è tó màgǎ́ sà̀ jil mǎ́, sə kwè̀ mò̀ sə̀ b'è̀ jì, lyì-zhâ bé gá y'á n'è wə̀rhé jà̀n mǎ́ yilə̀. ³⁶ Lyì bí gá kó y'á pú n kù̀rə̀ bà n'è bya bà zhe: "Gunə̀ mo! Gunə̀ mo!"

Pwəə zǎ̀m ndá Zhə̀razalem lyì bí

(Tùntúmá bé 9.1-19; 26.12-18)

³⁷ Bà gá tú̀ bà n'è yà̀l bə zə Pwəə bə̀ zù shə̀déesé jàà y wa, n zé̀ n wò shə̀déesé yó-cábal mǎ́ ne: "Á n'á lwə̀l mǎ́ sà̀ yě̀ a byili mǎ́ zǎ̀mè."

Shə̀déesé yó-cábal mǎ́ bwə̀rh mò̀ n wò: "N nyé̀ gə̀rəké? ³⁸ È dà̀ ñmyé̀ ñ wǎ́ Ezhìbtì lyì bal mǎ́ ñ ce zǎ̀mà né jòm cɔ w wa, n zə̀ lyì-gurnə̀ mǎ̀dɛ̀rhè̀ rə̀na n vò gɔ-elù̀ èpò̀lò̀ w w kɔn gwě̀ yə̀ dene mǎ́ nà?"

³⁹ Pwəə wò: "Ámyé wǎ́ Zhwifú. Bà lù̀l ne Tarse né, Shilishì tənà y wa. Á da-dǔ̀ w wǎ́ cə̀-fǎ̀lò̀. Á n'á lwə̀l mǎ́ sà̀ yě̀ a zǎ̀m ndá lyì bí."

⁴⁰ Shə̀déesé yó-cábal mǎ́ zé̀ n pǔ̀ sǎ́má̀ bà n' zǎ̀m. Pwəə já n zhì̀ dɛ́ gə̀à n zhé̀ n jé̀ n ce lyì bí ni. Bə̀ yě̀ bà sǎ̀ w ne, n zé̀ n zǎ̀m ndá̀ bə̀ ñdá Zhwifubá zǎ̀mà né n wò:

22 "Á dabá, à zhə̀m-má̀ ñdá̀ à nyáná, cilinə̀ kɔn dé̀ dè̀bé̀ à la ába byilu mǎ́ à cin-vwə̀rh yilə̀..."

² Bà gá pǔ̀wírì Pwəə wǎ́ bə̀ dwí rí zǎ̀mà né n nǎ́ n zǎ̀mà, bə̀ j'á kwərhè bə̀ zhí shéshé. Pwəə súlì n wò: ³ "Á wǎ́ Zhwifú. Bà lù̀l ne Tarse né, Shilishì tənà y wa, sə̀ wǎ́ Zhə̀razalem né nyǎ̀nɔ̀ bə̀ kɔn nè né. Wǎ́ Gamalə̀yə̀ə̀ n byili ni nǎ́ dabá lù̀l-e-pǔ̀wírì y nyé̀ né pamparɛ́. Á y'á n'á ce yə̀wǎ̀l né dɛ́ dɛ́̀ ñdá̀ Yì tum dí ñdá̀ ámye gá kó gá n'á wə̀rhé né zà mǎ́. ⁴ Á y'á n'á nwènè lyì bí byè̀bé̀ bà n'è tó Yezu Kristə̀ sǎ́má y mǎ́. Á y'á n'á ce bə̀ zà̀l bə̀ bala ñdá̀ bə̀ kana ga bə̀ lyé̀ bə̀ ce byə̀nǎ́-jù̀ wə̀. Á y'á n'á ce bə̀ gwi jà̀là mye. ⁵ Yì jì y vwǎ́-zwǎ̀l nǎ́ bə̀ yé̀ né ciná bə̀ gá kó nánce y ñdá̀ Zhwifubá nánce sǎ́ gá kó yě̀ bə̀ wǎ́ zhən à n'á zǎ̀mà. Bà y'á pɔ ne sá bǎ̀ à m'á la vò a pə̀ nǎ́ da-byá Zhwifubá byè̀bé̀ bà ñwéné Damaase né mǎ́ ne, m̀nì ga a ñwéné a zə̀ lyì bí byè̀bé̀ bà zù Yezu mǎ́ a k'á m'á bə̀ Zhə̀razalem bə̀ pə̀ bə̀ còrhò-tum.

⁶ "Á gá kwè̀ sǎ́má y a b'á n'á bwə̀lse, twə̀r rə̀dù̀ sá, nənɔ̀nɔ̀ cə̀cəl wə̀, pwě̀ nánfǎ̀lò̀ rə̀ n'è jə̀jə̀mè shí dɛ́ rə̀ yə̀r rə̀ ká kélé ne. ⁷ A tu tɛ́' a j'á nyè̀è cəl rə̀ n'è wə̀l nè: 'Swəə, Swəə, byè yil ñ nǎ́ ñ nwènè nè?' ⁸ Á zé̀ a bwə̀rh a wò: 'Ñmyé wǎ́ mǎ́ lò̀ yó-cábal?' Cəl lé wò: 'Ámyé wǎ́ Nazaretə lyì bal Yezu, m̀bǔ̀ ñ nǎ́ ñ nwènè mǎ́.' ⁹ Byè̀bé̀ bə̀ y'á tó ne mǎ́ nǎ́ pwě̀ dé, sə̀ bə̀ yə̀ m̀bǔ̀ ñ yà n' nǎ́ ñ zǎ̀m ndá ne mǎ́ cəl lé nyè̀è yé. ¹⁰ Á zé̀ a wò: 'Cinu, wǎ́ bə̀kón à mǎ́ s'á wə̀rhé?' N wò nè: 'Zé̀ n' vò Damaase. Ñ gə̀ yú gə̀à, bə̀ m'á byili mǎ́ kɔn dè̀bé̀ Yì n'è yà̀l bə̀ n' wə̀rhé.' ¹¹ Pwě̀ dé gá y'á n'è jə̀jə̀mè dɛ́ dɛ́' mǎ́ ce, rə̀ lyə̀

à yírhá né, nà y'á k'è bɛ́' ne yé, sə̀ à tó-dwǎ́ bə̀ zɔ̀ à jé̀ nè bə̀ m'è vò Damaase.

¹² "Bal mǎ̀dù̀ yà n' ñwéné gə̀à n' yíl Ananyaase. Ñ yà n' nǎ́ tó Yì ni ñdá n' wu gá kó, n' nǎ́ n' zwě̀ rə̀ nyé̀ né nǎ̀cənè, sə̀ Zhwifubá byè̀bé̀ bə̀ y'á ñwéné gə̀à mǎ́ gá kó y'á n'è zǎ̀m n' yil nǎ̀cənè. ¹³ N zé̀ n bə̀ à sǎ̀ n wò: 'Da-byí Swəə, ñ yírhá né m'á k'á púr!' Á yírhá né j'á púr rə̀myé yì ní cìcì, a nǎ́ mɔ pamparɛ́. ¹⁴ N zé̀ n wò nè: 'Nə̀ nǎ̀m-bala bə̀ Yì rí cír mǎ́ shǎ́ gá, m̀nì ga n' lwar rə̀ pù̀bù̀lè̀ né, sǎ́ nǎ́ wu-cángá cábal Yezu ñdá n' yírhá, sǎ́ nyè̀è n' cìcì nyì-zǎ̀mè, ¹⁵ bə̀ ñ b'á yə̀ ñ zhən-cín nǎ́ lyì bí gá kó yé̀ né, sə̀ ñ b'á bwə̀l kɔn dè̀bé̀ ñ yírhá nɔwa, ñ zhǎ́ j'á nyè̀è mǎ́ n' byili. ¹⁶ Èlǎ́sɛ́, bə̀kón ñ ká n' jè̀ ñ nǎ́ ñ dɛ́? Zé̀ dɛ́ n' zù Cinu, n' zwě̀ nɛ́-shɔ, m̀nì ga n' nǎ́ ñ yə̀-bə̀lwǎ́alé súbri.'

¹⁷ "Rə̀myé kwǎ́ né, a k'á kwě̀ a vò Zhə̀razalem. Dɛ́ rə̀dù̀, à y'á ñwéné Yì jì y kɔn w wa, à n'á ce Yì. Kɔn j'á wə̀rhé ne ñdə̀ dàrhà ta. ¹⁸ A nǎ́ Cinu, n wò nè: 'Zé̀ n' du Zhə̀razalem lǎ̀lǎ̀, bə̀ ò lyì bí t'á la shò̀nɔ̀ bə̀ zwě̀ kɔn dé̀ dè̀bé̀ ñ la byilu à shò̀-kwǎ́ né mǎ́ yé.' ¹⁹ Á zé̀ a wò: 'Cinu, bə̀ cìcì mǎ́ yě̀ b'á y'á n'á zhə̀l bə̀ dwǎ́-gù̀lì jìsì wé, a ce bə̀ zə̀ lyì bí byè̀bé̀ gá kó bə̀ zù ñmyé mǎ́, bə̀ ce bə̀ byə̀nǎ́-jù̀ w bə̀ mà. ²⁰ Bà gá gu ñ zhən-cín nǎ́ Ecɛ́ yì ní, àmyé cìcì y'á ñwéné gə̀à, sə̀ à nyí y'á ñwéné byè̀bé̀ bə̀ gu mu mǎ́ kwǎ́. Wǎ́ àmyé à y'á n'á yilì bə̀ kǎmə̀-zwǎ́sì ní.' ²¹ Cinu zé̀ n wò nè: 'Zhə̀! Á n'á twǎ́ mǎ́ yé̀ né yé̀ né, byè̀bé̀ bə̀ dǎ Zhwifubá mǎ́ sono.'"

Shə̀déesé yó-cábal mǎ́ lwar bə̀ Pwəə wǎ́ Orɔm lò

²² Lyì-zhâ bé cili cili Pwəə zǎ̀mà né kɔn m'è yí n' gə̀ wò bə̀ Cinu twǎ́ mù byè̀bé̀ bə̀ də̀ Zhwifubá sǎ́ mǎ́, bə̀ zé̀ bə̀ n'è bya bə̀ zhe: "Ce bə̀ gu bal mǎ́ m̀bǔ̀ n' jé̀ lū̀ w k̀bǔ̀ wé! Ñ bə̀ mǎ́ sə̀ n yə̀ né kádò yé."

²³ Bə̀ zé̀ bə̀ n'è búbwéé, bə̀ n'è vùr bə̀ kǎmə̀-zǔrh bə̀ dul dɛ́, bə̀ n'è tɛ́' shó bə̀ lɛ dɛ́. ²⁴ Shə̀déesé yó-cábal mǎ́ zé̀ n pə̀ nyí bə̀ bə̀ zə̀ Pwəə bə̀ zù shə̀déesé jàà y wa, sə̀ bə̀ mà mǎ́ ñdá̀ dǎnə̀shááre, m̀nì ga n' byili kɔn dé̀ dè̀bé̀ rə̀ ce lyì-zhâ bə̀ n'è búbwéé bə̀ m'è pyá n' lwelə̀ èta mǎ́.

²⁵ Bà gá lyé̀ mo ñdá̀ nyínsí bə̀ la mǎ́, n wò shə̀déesé zǎ̀m yó-cábal mǎ́ n' yà n' zhí gə̀à mǎ́ ne: "Á wǎ́ á mǎ́ Orɔm lò ñd'á yə̀ ñ búrsì bǔr?"

²⁶ Shə̀déesé zǎ̀m yó-cábal mǎ́ gá nyè̀è rə̀myé, n zhír n vò n wò sà gá kó yó-cábal mǎ́ ne: "Nyí ñ yà ñ la yò pyá. Bal mǎ́ wǎ́ Orɔm lò."

²⁷ Sà̀ yó-cábal mǎ́ zé̀ n yí n wò Pwəə ne: "Ñ gə̀ wǎ́ Orɔm lò zhən ga, sǎ́ wò nè."

Pwəə wò m̀: "Á wǎ́ Orɔm lò."

²⁸ Yó-cábal mǎ́ zé̀ n wò m̀: "Ámyé yil wǎ́ wǎ́rse nánzhə̀zhǎ̀ à kwě̀ a b'á jír h Orɔm lò."

Pwəə wò m̀: "Ámyé da wǎ́ Orɔm lò."

²⁹ Rə̀myé yó, byè̀bé̀ bə̀ y'á la mɔ mǎ́ mǎ́ j'á làà dwǎ́ ne bə̀ yě̀ mo. Yó-cábal mǎ́ gá tú n lwar bə̀ Pwəə wǎ́ Orɔm lò, n' wu zé̀, n' gá ce bə̀ zə̀ mɔ bə̀ lyé̀ ñdá̀ nyáná mǎ́ yilə̀.

Bə̀ zə̀ Pwəə bə̀ vò Zhwifubá búrsì gùlú w lyì bí yé̀ né

³⁰ Shə̀déesé gá kó yó-cábal mǎ́ yà n' nǎ́ n' yà̀l n lwar kɔn dé̀ dè̀bé̀ è ce Zhwifubá n'è ce cà Pwəə nyí ni mǎ́ kù̀rə̀

pamparëë. Ràmýé ce, è zë ñakókólé yá, n ce bæ byë Yi jì y wĩ-zwálná bé yé né ciná bé ñdá Zhwifubá bürsí gúlú w lyì bí bæ bà dwā yó. N zë n ce bæ lwâr nyáná né nyèbè bà y'à m'è lyë Pwæ mó, n ce bæ zə mɔ bæ bà bürsí gúlú w lyì bí yé né.

23 Pwæ nyí bürsí gúlú w lyì bí shéshé n wò: "Da-byâ, à tó Yi ni ñdá wu òdù kɔn m'è yí zà."

² Sə Yi jì y wĩ-zwálná bé yé né ciná bé gako náncɛ Ananyaase pə nyí byèbé bà y'à zhǐ Pwæ yala ne mɔ ne bæ bà mā hí nyí rí ni. ³ Pwæ zë n wò mɔ: "Myìnù cábal, ñ nyé ñdá wò byilí kèbé bæ pwèlè ta. Ñ jë gàà ñ la àmyé bürsí bür ñdá nyí rí gá n'è byili ní, hí zë hí wò bæ bà mā ne. Nyí rí j'à t'á byili èta yé. Ñmyé wò Yi rà la mɔ mā."

⁴ Byèbé bæ y'à zhǐ Pwæ nyí ni mú wò mɔ: "Yi jì y wĩ-zwálná bé yé né ciná bé gako náncɛ y ñ ná ñ túrhà?"

⁵ Pwæ zë n wò: "Da-byâ, à yə lwar bæ wò wĩ-zwálná bé yé né ciná bé gako náncɛ y yé. Bə kɛ Yi zòmè ré sébé ré wé bæ wò: 'Ñ bæ mɔ sá túrh ñ dwí rí yó-cábal yé.'"

⁶ Pwæ gá yà hí yé bæ bürsí gúlú w lyì bí wò Sadəsanýebá ñdá Farezhëëbá, n bya n wò: "Da-byâ, àmyé wò Farezhëë, à dabá mye wò Farezhëëbá. Á n'á zwë nyí ñdá Farezhëëbá ta, bæ cùuri b'a bwirhi. Wò ràmyé yil bæ zə ne bæ n'è búrà."

⁷ Ní gá wò èta, Farezhëëbá ñdá Sadəsanýebá j'a zë nyè-pâr ne ñdá dwā, bæ pɔr dwā ne. ⁸ (Sadəsanýebá y'á n'è wàl bæ cùuri t'á la búrhú yé. Bə t'á zwë nyí bæ málé-ka ñdá wè tèbé numbyíni yírhá wàr nə ne ŋwéné yé. E jà Farezhëëbá y'á n'è zwë nyí bæ ràmyé gako ŋwéné.)

⁹ Bə j'a zë bæ n'è ce sò d'è d'è. Muiyisi nyé né byilná bé byèbé bæ y'á wò Farezhëëbá mɔ jàlà zë bæ cè yò w kòbɔ bæ n'è cí Pwæ yó w mɔ, bæ wò: "Námýë bæ bal mɔ mɔbɔ dóó ne yé, sə è nə gə wò máléka ráá kɔn dō rà zòm ñdá mɔ?"

¹⁰ Sòòré j'a kwèrhe rə nyááse. Ywë zə shədəéésé gako yó-cábal mɔ, bæ dɛga bæ b'a mà Pwæ bæ zhəzhɛrɛ dwā jèrh wà. Ràmýé ce, n pə shədəéésé nyí bæ sò só t'è sə zə mɔ sə m'è du lyì bí wé sə k'a m'è vò sà jàà y wa.

¹¹ Cəcɛ y èmyé yù w cìci, Cinu bæ n lyí Pwæ n wò mɔ: "Kám ñ wu. Ñ yàl à zhən-cínnə Zhərəzalem né; ñ gwë b'á yə à zhən-cínnə Orɔm né mye."

¹² Cɛ y gá tú e lá, Zhwifubá jàlà zòm nyí ràdù bæ bwəl nyí Yi yé né bæ wò: "Né gə yə Pwæ gwi, kùjù ñdá n'è t'á la ná nyí ni dwârth yé." ¹³ Sə byèbé bæ wèrhé nyi-bwélé y èmyé mɔ y'á du nunə shá-èna. ¹⁴ Bə zë bæ vò e nə wĩ-zwálná bé yé né ciná bé ñdá Zhwifubá náncɛsɛ bæ wò be: "Né bwəl nyí Yi yé né bæ, ná gə yə Pwæ gwi, kùjù ñdá n'è t'á la ná nyí ni dwârth yé. ¹⁵ Èlâs'è, è dâl ámyë. Zhəlnə á nə búr-kárna bé dwā bé á wèrhé nyí ràdù á vò á lwəl shədəéésé gako yó-cábal mɔ ne bæ hí ce bæ k'a zə Pwæ bæ bà, ñdá wò hí yò w á n'á yâl á kwèrhe á nyí náàcɛné ta, s'á yë bæ námýë yé ná gá m'á wèrhé né ná gu mu ñdá hí gwë yə bürsí jàà y w yí yé."

¹⁶ Sə Pwæ ñakó-byí màdù lwar bæ bà wèrhé surhá bæ n'è yâl bæ gu mu. N zë n vò shədəéésé jàà y wa, n kù mù jëfɔ. ¹⁷ Pwæ já n byë shədəéésé zòm yó-ciná bé màdù n wò mɔ: "Zə bə̀sɔ̀bwəlɛ̀ y kèbé hí má vò á yó-cábal mɔ sò. È zhe zòmè è la mɔ byilu."

¹⁸ Shədəéésé zòm yó-cábal mɔ zə y n vò bæ gako yó-cábal mɔ sò n wò: "Pwæ mó hí ŋwéné byə̀nə̀-jù w mú hí byë̀ nè n wò b'a zə bə̀sɔ̀bwəlɛ̀ y kèbé a bæ ñ sò, è la mɔ zòmè byilu."

¹⁹ Shədəéésé gako yó-cábal mɔ zë n zə bə̀sɔ̀bwəlɛ̀ y jë̀ nè n mə̀ n vò kwā né bæ dúdú, n bwərth yə̀: "Wó bə̀kɔ̀n zòmè ñ zhe ñ la ne byilu?"

²⁰ Bə̀sɔ̀bwəlɛ̀ y wò: "Zhwifubá wèrhé nyí ràdù bæ bàn mɔ lwəl bæ ñ ce bæ zə Pwæ bæ bà bürsí gúlú w lyì bí yé né ñakɔ̀la, bæ kwèrhe bæ nyí hí yò w ma náàcɛné. ²¹ Bə̀ gə túwá, sə ñ bə̀ká cili bæ zòmá né yé. Lyì ŋwéné bæ du shá-èna bæ n'è d'è Pwæ bæ la gu. Bə̀myé mɔ bwəl nyí Yi yé né bæ, bæ gə yə̀ Pwæ gwi, kùjù ñdá n'è t'á la bæ nyí ni dwârth yé. Bə̀ tene bæ zhè. Èlâs'è wò ñmyé nyí bæ n'è d'è."

²² Shədəéésé gako yó-cábal mɔ zë n wò bə̀sɔ̀bwəlɛ̀ y ne, bæ è k'a vò jè, sə è bə̀k'a byili lò dō ne yé.

Bə̀ ce Pwæ la cɔ w cábal Fyilisi sò

²³ Ràmýé kwā né, shədəéésé gako yó-cábal mɔ zë n byë̀ shədəéésé zòm yó-ciná bə̀lyè n wò bə̀: "Zhəlnə á zə shədəéésé zwă-àlyè, ñdá shèbé sà n'è pâr eshesé mó shá-shə̀lpyè, ñdá shèbé sà zhe swé né mó zwă-àlyè á tene se. Də̀dènè lùr nə̀bɔ̀ gə yúwá, s'á zhìi shəshesé ciná bé á cí Səzare sómá y yó. ²⁴ Pyána shəshərh á m'á kwè Pwæ, mùni á zə mɔ á yí cɔ w cábal Fyilisi sò ñdá yə̀-zúlá."

²⁵ Shədəéésé yó-cábal mɔ zë n kè sébé n pə be, bæ gə yúwá, sə bæ pə cɔ w cábal mɔ ne. Ní kè rà wé n wò:

²⁶ "Àmyé Kolote Ləzhaase à n'á ce ñmyé cɔ cábal Fyilisi.

²⁷ Bal mɔ mɔbɔ̀ à ce bæ zə bæ bà ñ sò èta mɔ, wò Zhwifubá bæ y'á zɔ mɔ bæ la gu. Sə à gá lwar bæ wò Orɔm lò ñdá mɔ, a zë a zə shədəéésé nánzhəzhə a vò a zwë mo.

²⁸ Á y'á n'á yâl a lwar hí yò w kùrà. Á ce bæ zə mɔ bæ vò bæ bürsí gúlú w lyì bí yé né. ²⁹ Sə à pwíri yò w kòbɔ̀ bæ n'è cí hí yó w mó wò bə̀myé sə̀pwà Yi-sómá nyá, sə è də̀ yò kòbɔ̀ ò b'a ce bæ gu mu, ráá bæ ce mo byə̀nə̀-jù w yé.

³⁰ Á nyèè bæ Zhwifubá zòm nyí ràdù bæ n'è yâl bæ gu mu. Wó ràmyé è ce, à ce bæ zə mɔ bæ bà ñ sò lâlà, sə à pɔ nyí byèbé bæ n'è cí yò w hí yó w mó ne, bæ bæ zhəl ñ sò. Yi b'a sé mɔ."

³¹ Shədəéésé zə Pwæ sə m'è kwè sómá y cəcɛ y èmyé cìci, sə m'è yí Antipətiri ñdá sà yó-cábal mɔ gá byili ní.

³² È zë ñakókólé yá, bæ ce shəshesé ciná bé zə Pwæ bæ m'è lyë. Byèbé bæ dàl mɔ gako k'a kwë bæ bæ shədəéésé jàà y wa. ³³ Shəshesé ciná bé gá yú Səzare, bæ pə sébé ré cɔ w cábal Fyilisi ni, bæ p'ə Pwæ mye. ³⁴ Ní gá kàrmə sébé ré n zhè, n zë n bwərth Pwæ: "Tənà kè lò ñdá mɔ?" Pwæ wò: "Á wò Shilishi lò."

³⁵ Fyilisi gá lwar, n wò mɔ: "Byèbé bæ n'è cí yò w hí yó w mó gə túwá, à b'a zë a bwərth mó hí yò kùrà." N zë n pə nyí bæ bæ ce Pwæ Erɔɔdɛ pyèlè ré jì y wə, sə bæ yilì mù.

Bə̀ zə Pwæ bæ vò cɔ cábal Fyilisi yé né

24 Shədəéésé gá zə Pwæ sə vò sə pə cɔ w cábal Fyilisi ni, è dwā nənu yúwə, Yi jì y wĩ-zwálná bé yé né ciná bé gako náncɛ y Ananyaase ñdá Zhwifubá

náncésé jàlà zè bə vò bə nə cɔ w cəbal mɔ, bəmyé ñdó ló mədú n nyí yé zòmá búrsí jàà wà, n yil Tərtuluusi, mùni ga bə cí yò Pwəə yó w cɔ w cəbal mɔ yé né.

² Bə ce bə byè Pwəə n bà. Tərtuluusi zè n ji kùr n ná n cí yò Pwəə yó w n zhe: “Cɔ cəbal, ná zhe yà-zúló nán-twə ná cɔ w wé, sə wò ñmyé jàn yilə. Ñ tumə né ce ná cɔ w kwərhe dɛ dɛ.” ³ Ná nə cènè ré rəmyé mɔ twéé twéé, jààsé gakó, ná zè ná r'é ce n nəbán dɛ dɛ rəmyé gakó yilə. ⁴ À t'â yâl a lyèè mɔ dɛ dɛ yé, sə à n'â lwəl mɔ n wu-bònd w yilə, sá cili kɔn dɛbè ná la byilu mú nám-pólé.

⁵ “Ná pwírí bal mɔ m̀bɔ́ wɔ lyi-bəlwélé. N ná n lwe Zhwifubá dwā ne lū w púlápúlá wé. E jà n w Nazarete lyi bí gúlú w yé né cəbal. ⁶ N gaga mɔ yà n ná n yâl n wèrhé ywè jàlà rə n'è byili bə n tá n nyàm Yi jì y yé. Ná zè ná zə mɔ. [Ná y'â n'é yâl nà búr n búrsí sə tó ñdó ná nyí rí gá n'è byili ní, ⁷ sə shədəéésé yó-cəbal Ləzhaase zwé mo ná j̄ w ñdó jàn. ⁸ N zè n pə nəba nyí bə n zə mɔ ná b'è byili yò w ñmyé ne.] Bwərh mo n cici ni. N b'â lwar bə tèbé gakó ná r'é byili bə n wèrhé mɔ w zhanà.”

⁹ Sə Zhwifubá swéné tèbé Tərtuluusi byili mú. Bə wò bə wò èta cici.

¹⁰ Cɔ w cəbal mɔ zè n zhè n jè dɛ n wò Pwəə ne bə n zòm. Pwəə zè n wò m̀: “À yé bə n gá w dwí rí tèbé búrkárna mɔ byinə né já. Wó rəmyé è ce à zhí n yé né à n'â byili mú à yò w kùr ñdó wu-j̄, b'â yé bə n b'â nyèè ò kùrə. ¹¹ N cici mú wò n lwar re: à gá tú Zhərazalem Yi còrhó yil mɔ bə dwā shí ñdó nàlyè du yé. ¹² Bə yə ne ne à zhí Yi jì y kònó w ráá Zhwifubá dwā-gùlú jisí wə, ráá cɔ w wa, àmyé ñdó ló n'é mà dwā nyə-pār, ráá à ce lyi-zhà n'é bwí dwā yé. ¹³ Ywè né nyèbé gakó bə n'é cí à yò w mɔ, kaka tènè rə n'é byili bə n wò zhan yé.

¹⁴ “Cili kɔn dɛbè à la mɔ byilu mú: àmyé n'â tó Yezu Kristə sómá y à b'â cèrhé ná nambala bé Yi rí. À j'â n'â zwè kɔn dɛbè gakó rə kè Muiyisi nyé né sébé ré, ñdó Yi nyi-zwennə bé sáábá né wé mɔ nyí. Bəmyé zè bə n'é wəl bə sómá y èmyé dè zhan yé. ¹⁵ Kɔn rədu à n'â dɛ Yi s̄: byèbé bə n'é cí ywè né à yó w mɔ mye n'è dɛ kɔn dé rəmyé mɔ. Námyé ga yé bə Yi b'â bwirhì wu-cángá cíná, ñdó byèbé bə dè wu-cángá cíná ga. ¹⁶ Wó rəmyé è ce àmye n'â ce jàn né twéé gakó mùni ga à bə k'á gwar Yi ráá ló yé.

¹⁷ “À zhír Zhərazalem né, a wèrhé byinə nánzhəzh̄ ñdó à k'â yə gəà zhèl yé. Rəmyé kwā né, a zè a zə səbyí a bə à la m'a sə à dwí rí ni, s'a pə à jè-kɔn Yi ni. ¹⁸ À gá tó a wèrhé jimdì v̄r tum dí a zhè, wó Yi jì y kònó w wé bə nɔ ne né. Lyi-zhà y'â tènè gəà, búlú mye y'â tènè gəà yé.

¹⁹ “Azhi tənà y Zhwifubá jàlà y'â ŋwéné gəà. Kɔn gə y'â ŋwéné, wó bəmyé bə y'â m̄ sə bə zhì n yé né èlāsɛ' bə byili ri. ²⁰ Ráá bə gá zə ne bə vò Zhwifubá búrsí gúlú w nánf̄l̄ w lyi bí yé né mɔ yi ní, lyi bí byèbé bə ŋwéné nyòndó mɔ gə pwírí à wèrhé kɔn dɛbè rə bə càn, sə bə byili wè. ²¹ À zhì búrsí cíná yé né a bya a wò: ‘E zè wó à gá wò bə nyí à n'â zwè nyí bə Yi b'â bwirhì cùrì mú yil bə zə ne bə b'â yé né? Wó rəmyé dúdú à zòm.”

²² Bə y'â zòm Yezu Kristə sómá y zòmá Fyilisi s̄ n yé è yò zhanà. Sə n yè búrsí ké rəmyé yó yé. N zè n wò Zhwi-

fubá ne: “Shədəéésé gakó yó-cəbal Ləzhaase gə túwə, à b'â nyí á yò w ma.”

²³ N zè n pə nyí shədəéése zòm yó-cəbal mɔ ne bə n yil Pwəə ne, sə n bəká n lyè mo yé, bə n dɔwabá gə tú bə n'é yâl bə sé mɔ, sə n bəká n cəb be yé.

Pwəə cí n nyí yò Fyilisi ñdó n kè mɔ yé né

²⁴ Dwā mangelé rəmyé kwā né, cɔ cəbal Fyilisi ñdó n kè Dərashii bə. N kè mɔ rəmyé mɔ yà n wó Zhwifubá bəkó. N zè n ce bə byè Pwəə n bə n ná n zòm Yezu Kristə ne zhú mú yò, n zè n ná n cili. ²⁵ Sə Pwəə yà n ná n byili ló gá m̄ sé zə n cín ní, ñdó n gá m̄ sé wèrhé né, mùni ga n tuntwəè né sú Yi yírhá. Sə n byili n súlí bə nyí Yi b'â ká lyi bí gakó búrsí. Rəmyé ce ywè zə Fyilisi, n zè n wò Pwəə ne: “Yé èta sé vò. À gə tú à zhe n tum dɛ, à m'a byè mó.”

²⁶ N yà n ná n búl bə Pwəə gə n mà n p̄ wárse. Rəmyé ce, n yà n ná n byè mó n twí n s̄ bə zhərhə.

²⁷ Kɔn wèrhé byinə nəlyè, rəmyé kwā né, Porəshuusi Fesətuusi bə n zwè Fyilisi jàà yá. Sə Fyilisi gá yà n ná n yâl n wèrhé Zhwifubá pùbùlè mó ce, n já n yé Pwəə ne byənə-jì y wə.

Pwəə wò bə n ná n yâl bə Orɔm pȳ mɔ búr n búrsí

25 Fesətuusi gá tú tənà y èmyé wa, n dwā nət̄ yùwə, n zè n zhì Səzare n vò Zhərazalem. ² N gá yú gəà, Yi jì y wí-zwálnə bé yé né cíná bé, ñdó Zhwifubá lyi-fwàálé bə n s̄, bə n'é cí yò Pwəə yó wə. ³ Bə cəèlè bə n'é lwəl Fesətuusi ni bə n ce bə k'á zə Pwəə bə m'e vò Zhərazalem. Bə y'â wèrhé nyí rədu bə n'é yâl bə shèè bə gu Pwəə sómá yó. ⁴ Fesətuusi wò be: “Pwəə ŋwéné byənə-jù w Səzare né, sə àmyé cici k'â n'â yâl a vò dwā né nyèbé ne. ⁵ N'dá jàlà gə w, sə bə bə bə tó ne bə vò. Bə gə yúwə, kɔn dɛbè n wèrhé rə wó lwəle, bə m'a byili.”

⁶ Sə Fesətuusi yə dwā lyele ráá shí lyé Zhərazalem né yé, n ká n kwè n vò Səzare. N gá yú gəà, è zè nəkóklé y yúwə, n vò n jòm búrsí jàà y wa. N ce bə zə Pwəə bə bə. ⁷ Pwəə gá tú n yí, Zhwifubá byèbé bə tó bə shí Zhərazalem mɔ zè bə kákélé mɔ, bə n'é cí ywè nánzhəzh̄ nyèbé nà jè n yó wə. Bə j'â wār kaka bə n'é byili bə ywè né nəmyé mɔ wó zhan yé. ⁸ Pwəə zè n wò: “À yə Zhwifubá nyé né lyé yé. À yə Yi jì y cò yé. À yə Orɔm pȳ mɔ mye dwé yé.”

⁹ Sə Fesətuusi yà n ná n yâl n wèrhé Zhwifubá pùbùlè. N zè n bwərh Pwəə n wò: “N b'â vò Zhərazalem bə vò e búr n búrsí à yírh w gəà?”

¹⁰ Pwəə wò: “Wó Orɔm pȳ mɔ búrsí jì y wé bə zə ne bə zù ní. Wó gəà à búrsí m̄ sə sə búr né. Nmyé cici mú yé náàcènè b'â yə Zhwifubá ne dwé yé. ¹¹ À gə y'â dó dóó kòb̄ ò b'â ce bə gu ni, à y'â t'â la à gu mú yò cò yé. Sə ywè né nyèbé bə n'é cí à yó w mɔ òdu ga gə dè zhanà, ló bə sómá zhe n mà n zə ne n pə Zhwifubá ne yé. À n'â yâl bə Orɔm pȳ mɔ búr à búrsí.”

¹² Fesətuusi zè n zòm ñdó n sanna bé, n zè n wò Pwəə ne: “N gá wò bə n ná n yâl bə Orɔm pȳ mɔ búr n búrsí mú ce, wó rəmyé s̄ n b'â vò né.”

Bè zə Pwəə bæ bè pyʒ Agərəpa yé né

¹³ Dwā m̀àngelé r̀emyé kwā né, pyʒ Agərəpa ñdá ǹ nek̀ Bereniisi bè Səzare bè la Fesətuusi co, ¹⁴ sə bè deŋe g̀aà. Fesətuusi j̀á ǹ byili Pwəə yò ẁ pyʒ m̀ó ǹe ǹ ẁ: “Fyilisi yě l̀ò m̀əd̀ù ǹì byə̀nə-j̀ù ẁ nỳò̀ǹ. ¹⁵ À g̀á zh̀àl Zhərəzalem ỳó, Yi j̀ì ỳ ẁw̄-zwálnə bé yé né ciná bé ñdá Zhwifubá ǹáncəsé z̀òm̀ ǹ ỳò ñdá ǹe. Bè ǹé ỳá l̀ b̀á k̀á ǹ búrsi a p̄́ d̀óó, ¹⁶ sə à ẁò bè bè nỳ Orəm̀ lyi bí t̀á p̄́ s̀ómá bè k̀é l̀ò búrsi èta yé. Ǹmyé ñdá byè̀bé bè ǹé c̀í ỳò ẁ ǹ ỳó ẁ m̀ó ga m̀ê sə bæ j̀òm̀ t̄́́, ǹmye c̀í ǹ nỳ ỳò.

¹⁷ “Bə j̀á z̄́́ bæ t̀ó ne bæ bà. È z̄́́ nek̀k̀ólé yá, a v̀ò a j̀òm̀ búrsi j̀àà ỳ wa, a ce bæ zə bal m̀ó bæ bà. ¹⁸ Byè̀bé bæ ǹé c̀í ỳò ẁ ǹ ỳó ẁ m̀ó mye bà. Àmyé ỳà ǹâ búl̀ bæ ẁ ỳò k̀òb̀ ò j̀è ǹ ẁèrhé, sə à pwírí è d̀à èta yé. ¹⁹ Ẁs̀ bəmye Yi-s̀ómá nyə̀ná nyə̀-p̄̀ar̀ bæ ỳà ǹé m̀à, e súlì l̀ò m̀əd̀ù ǹ ỳil̀ Yezu, sə l̀ò m̀ó ǹmyé m̀ó c̀ùwə. Pwəə z̄́́ ǹ zhe bæ ǹ ǹwéné. ²⁰ Àmyé ỳà l̀ g̀á b̀a búr̀ búrsi s̀əmyé dwí rí ní yé. R̀emyé ce, a bwə̀rh̀ mò a nỳ ñdá ǹ gə ǹé ǹ ỳá l̀ ǹò Zhərəzalem bæ búr̀ ǹ búrsi g̀aà. ²¹ Sə ǹ ẁò bæ ǹ ǹé ǹ ỳá l̀ bæ Orəm̀ pyʒ m̀ó búr̀ si. Ẁs̀ r̀emyé è ce, a ce bæ yě mo byə̀nə-j̀ù ẁ gw̄́́, sə à b̀a ẁèrhé a ce bæ zə m̀ó bæ v̀ò Orəm̀ pyʒ m̀ó s̄́́.”

²² Agərəpa z̄́́ ǹ ẁ Fesətuusi ni: “Àmye ǹâ ỳá l̀ a cili ǹ z̀òmá ǹé.”

Fesətuusi ẁò m̀ò: “Nek̀l̀ à b̀a ce ǹ bæ ǹ z̀òm ǹ cili.”

²³ È z̄́́ nek̀k̀ólé ỳ ỳwə̀, Agərəpa ñdá Bereniisi ñdá bæ kwā-lyi bí b̀e z̀ù búrsi j̀ì ỳ wə, bæ j̀òm̀ t̄́́́, bəmyé ñdá shə̀d̀éésé ỳó-ciná bé, ñdá c̀ẁ lyi-fwààl̀é. Fesətuusi z̄́́ ǹ pə nỳ bæ zə Pwəə bæ bà. ²⁴ Ǹ z̄́́ ǹ ẁ: “Pyʒ Agərəpa, ñd̀ámyé byè̀bé gakó á t̀ó néba á j̄́́ nỳò̀ǹ m̀ó, nỳinə ẁ bal m̀ó m̀òb̀ yil̀ Zhwifubá ǹánzhəzh̄́́ t̀ú à s̄́́ Zhərəzalem né ñdá nỳò̀ǹ ga, bæ ǹé búbwéé bæ ǹ m̀ê ñdá gu mú. ²⁵ Sə àmyé pwírí kaka t̄́́́ r̀è ǹé byili bæ ǹ m̀ê ñdá gu yé. Sə ǹ cici byili bæ ǹ ǹé ǹ ỳá l̀ bæ Orəm̀ pyʒ m̀ó búr̀ ǹ búrsi. R̀emyé ce, à b̀a ce ǹ v̀ò g̀aà. ²⁶ Kəǹ j̀á t̄́́́ ǹə ǹə pampar̄́́́ à b̀a k̄́́ a byili pyʒ m̀ó ǹe ǹ ỳil̀ yé. Ẁs̀ r̀emyé yil̀ à ce bæ zə m̀ó bæ bæ á yé né. Kəǹ du, ǹ zh̄́́ ǹ yé né pyʒ Agərəpa. Bwə̀rh̀ mo. Ǹ gə byili kəǹ g̀á ẁó né, à m̀a z̄́́ a ǹwéné a nə kəǹ a k̄́́. ²⁷ È gə ẁó àmyé yil̀, ǹ gə ce byə̀nə-j̀ì l̀ò zh̀àl pyʒ yé né ñdá ǹ ỳò ǹ ỳò k̀ùr̀ ǹe ǹ byili, r̀ə bæ k̀ùr̀ zhe yé.”

Pwəə c̀í ǹ nỳ ỳò pyʒ Agərəpa ǹe
(Tùntúmá bé 9.1-19; 22.6-16)

26 Agərəpa ẁò Pwəə ǹe: “Ǹ ẁò ǹ z̀òm̀ èl̄́́s̄́́.”

Pwəə z̄́́ ǹ zh̄́́ ǹ j̄́́ d̄́́́ ǹ ẁ: ² “Pyʒ Agərəpa, à g̀á zh̄́́ ǹ yé né zà à la byili yw̄́́ né nyè̀bé gakó Zhwifubá ǹé c̀í à ỳó ẁ m̀ó ce à wu nyè, ³ bæ ǹ yé bæ l̀ùl̀-ewírí ỳ ñdá bæ nyə̀-pàáré g̀á ẁó né náàc̀éné. R̀emyé ce, à ǹâ lwàl̀ m̀ó, sə zhil̀ ǹ yala ǹe ǹ cili kəǹ d̀èbé à la z̀òm̀.

⁴ “Zhwifubá gakó yé à g̀á yàl̀ né à bəswéné yi ní ga à dwí rí wé ñdá Zhərəzalem né. ⁵ Bə yé à p̄́r̀ kəǹ deŋe. Bə yé b̀á ẁ Farezh̄́́́, e j̀á ẁ Farezh̄́́́́́́ bæ zum d̄́́́́́́́ Muiyisi nyə̀ né z̄́́ m̀ó yil̀ du bæ dwā bé. Zhwifubá gə ǹé yàl̀á, bæ ẁò bæ byili bæ nỳ r̀emyé ẁó zhə̀nə. ⁶ À ǹâ d̄́́́ kəǹ dé d̀èbé Yi bwəl̀ r̀ə nỳ ná ǹambala bé ǹe m̀ó. Ẁs̀ r̀emyé yil̀ bæ z̀ò ǹe èl̄́́s̄́́́ bæ m̀é búr̀. ⁷ Ná dwí rí

kwálsé shí ñdá sàlye ỳ lyi bí ǹé d̄́́́ kəǹ dé d̀èbé Yi bwəl̀ r̀ə nỳ mú, bæ m̀é c̀èrhé Yi cəc̄́́ ñdá ǹənỳóǹ. Pyʒ Agərəpa, àmye ǹâ d̄́́́ kəǹ dé r̀emyé m̀ó. Ẁs̀ r̀emyé yil̀ Zhwifubá ǹé c̀í yw̄́́ à ỳó wə. ⁸ Ẁs̀ byè̀ yil̀ àmyé Zhwifubá nə t̀á ỳá l̀ zwé nỳ bæ nỳ Yi m̀a bwirhì c̀ùr̀ì?

⁹ “Àmyé cici mú ỳà ǹâ búl̀ b̀á m̀ê s̀a ẁèrhé à g̀é ẁó né gakó a c̀ò Nazarete lyi bal Yezu yil̀ lé. ¹⁰ Ẁs̀ èta à ỳà ǹâ ẁèrhé né Zhərəzalem né. Yi j̀ì ỳ ẁw̄-zwálnə bé yé né ciná bé ỳà p̄́ ǹe s̀ómá à ǹâ zal Yi lyi ǹánzhəzh̄́́ à ce byə̀nə-j̀ù wə. Sə bæ gə p̄́ nỳ bæ bæ m̀ê ñdá gu, à wu ỳa zə nyèǹ r̀ə yil̀. ¹¹ À ỳà ǹâ t̀ó Zhwifubá dwā-gùúll̀ j̄́́s̀í wé à ǹwéné Kristə-lyi bí, à ǹâ ỳá l̀ a nyéé be bæ yé Yezu ni zhú mú ni. À lyim̀ ỳà z̄́́ d̄́́́́ ñdá be. A twélé a v̀ò a ǹwéné b̄́́ ceme dwā ẁ mye.

¹² “D̄́́́ r̀əd̀ù, ẁw̄-zwálnə bé yé né ciná bé ỳà twí ǹì à la Damaase a v̀ò a zə Kristə-lyi bí. ¹³ Pyʒ Agərəpa, à t̀ú a ỳì s̀ómá ỳó, ñdá yi rí ỳú yə̀-pèl̀é ecəl̀ wə, a j̀á nə pwè ǹán-f̀l̀l̀ r̀ə shí d̄́́́, rə ȳ̀r̀ rə kákélé àmyé ñdá byè̀bé bæ ỳà t̀ó ǹe m̀ó ga. R̀ə ỳà du ǹənỳóǹ pwé. ¹⁴ Ná gakó j̀á l̀ó t̄́́́. A nyè̀ cəl̀ r̀ə byè̀ ǹè ñdá né dwí rí z̀òmá rə ẁ: ‘Swəə, Swəə, byè̀ yil̀ ǹ nə ǹ ǹwéné n̄? Byè̀ yil̀ ǹ nə ǹ j̄́́́ ñd̀ə vw̄am̀ m̀òb̀ m̀è cábal ná ǹ m̀à ñdá d̀ə-d̀l̀l̀ ta?’

¹⁵ “A z̄́́ a bwə̀rh̀ a ẁ: ‘Ỳó-cábal, ǹmyé ẁó m̀ò l̀ò?’ Ǹ ẁò ǹè: ‘Àmyé ẁó Yezu. Ẁs̀ àmyé ǹ nə ǹ ǹwéné m̀ó. ¹⁶ Z̄́́́ ǹ zhì d̄́́́, b̀á c̀ír̀ m̀ó ǹ la ỳə à t̀untùnə. Ẁs̀ r̀emyé yil̀ à byili mú à cinə. Ǹ b̀â ỳə à zhə̀n-cinnə, m̀ùǹì ga ǹ byili lyi bí dwā bé n̄ kəǹ gə t̀ó né ǹ bá nə n̄ zà, sə byili bi kəǹ d̀èbé à gw̄́́́ la ce ǹ yírhá nə m̀ó mye. ¹⁷ À b̀a yil̀ì mú Zhwifubá ñdá byè̀bé bæ d̀ə Zhwifubá m̀ó wé. Ẁs̀ bəmyé s̄́́́ à la m̀ó né t̄́́́, ¹⁸ m̀ùǹì ǹ púr̀ bæ yírhá, bæ du cə-byíǹ wé bæ bæ pwé wə; bæ du Shətana j̄́́́ ẁ bæ z̀ù Yi, m̀ùǹì bæ nə bæ yə̀-bəlwáále s̄́́bri, sə bæ nə cəl̀ j̀àà ỳ k̀èbé Yi c̀í r̀ə lyi bí ni mú wé.’

¹⁹ “Pyʒ Agərəpa, kəǹ zhì r̀emyé yi ní ga, à ỳə kəǹ dé d̀èbé Yi zhì d̄́́́ rə byili ni èta m̀ó c̄́́́ yé. ²⁰ À j̄́́́ r̀ə a bwəl̀ Yi z̀òm̀é r̀é a byili Damaase lyi bí ni; a z̄́́́ a bwəl̀ l̀è a byili Zhərəzalem lyi bí ni; r̀emyé kwā né, a bwəl̀ l̀è a byili Zhidə tənə ỳ lyi bí gakó n̄; a z̄́́́ a bwəl̀ l̀è a byili ceme né dwā bé lyi bí ni, bæ bæ pyirhì bæ wun bæ z̀ù Yi, sə bæ twí t̀untwə́́́ nyè̀bé nə b̀a byili bæ bæ pyirhì bæ wun zhə̀nə.

²¹ “Ẁs̀ r̀emyé è ce Zhwifubá zə n̄e ñdá à ǹwéné Yi j̀ì ỳ k̀ò̀ǹ ẁ wa, bæ ỳà ǹé ỳá l̀ bæ gu ni. ²² Sə Yi s̄́́́ n̄e kəǹ m̀é ỳì zà, à gw̄́́́ zh̄́́́ à ẁò r̀ə zhə̀n-cinnə lyi-fwààl̀é ñdá byè̀bé bæ d̀ə lyi-fwààl̀é ga yé né. Ẁs̀ kəǹ dé d̀èbé Yi nỳ-zen-nə bé ñdá Muiyisi byili bæ r̀ə m̀ê sə rə ẁèrhé m̀ó ỳò à ǹâ z̀òmá, sə è d̀ə kəǹ d̄́́́ yé. ²³ Bə ẁò bæ bæ m̀a ǹwéné Kristə m̀ó, sə ẁó ǹmyé ǹ m̀à ǹ ỳə n̄yáá m̀ó ǹ bwirhì ǹ z̄́́́ ǹ du c̀ùr̀ì wé, ǹ bwəl̀ pwé dé ỳò ǹ byili Zhwifubá ñdá byè̀bé bæ d̀ə Zhwifubá m̀ó n̄.”

²⁴ Pwəə gw̄́́́ ná ǹ byili kəǹ g̀á t̀ó né m̀ó, sə Fesətuusi bya ǹ ẁò m̀ò: “Ǹ c̀èrhé d̄́́́́́; r̀emyé ce ǹ wu ẁ jé ǹ j̄́́́r̀h̀ nỳnỳà.”

²⁵ Pwəə ẁò m̀ò: “À ỳó-cábal m̀ó s̄́́́, à ỳə nỳnỳà j̄́́́r̀h̀ yé. Z̀òmá né nyè̀bé à ǹâ byili mú ẁó zhə̀nə. Nə d̀ə z̀òmá nyè̀bé nə bæ k̀ùr̀ zhe yé. ²⁶ Pyʒ Agərəpa d̀ə zhə̀-bal yw̄́́́ né nyè̀bé wé yé. Ǹ yé nə yé-shò. Nə ỳə shèè g̀ógwá ẁ nə m̀é ẁèrhé yé. Ẁs̀ r̀emyé è ce à m̀a z̀òm̀ kəǹ gakó ǹ

yé né ñdà à wu gako. ²⁷ Pyð Agərəpa, ñ ná ñ zwè kɔn dèbé Yi nyi-zwennə bé byili mú nyí? À n'á b̀̀l̀̀ b̀̀è nyí ñ ná ñ zwè rə nyí."

²⁸ Agərəpa wò: "Ñ ná ñ yál ñ ce a jĩrh Kristə-lò ñ kùr yó èlāsɛ́?"

²⁹ Pwəə wò m̀̀: "È gə wó èlāsɛ́", ráá kɔn m'a denɛ ñ má jĩrh Kristə-lò mye, ámyé n'á lwəl̀ Yi ni s'e b̀̀k'a yə ñ dúdú yé, s'e yə ámyé byèbé gako á zhí zà á n'á cili à zòmà né m̀̀, m̀̀ni ga ámye jĩrh ñdà ámye ta. Sə à t'á yál b̀̀ b̀̀ zə ámye bə lyè ñdà ámye ta yé."

³⁰ Rəmyé yó, pyð m̀̀ ñdà cɔ w cəbal m̀̀ ñdà Bereniisi, e súlí lyi bí byèbé b̀̀ y'á tó b̀̀ ñwéné gaa m̀̀ gako shí tɛ́ bə zɛ́, ³¹ bə zə dwā bə vò kwā né, bə n'è zòm ñdà dwā bə zhe: "Bal m̀̀ m̀̀b̀̀b̀̀ yə kaka wèrhé rə n'è byili b̀̀ ñ m̀̀ ñdà gu, ráá byənə-jù w cə yé."

³² Agərəpa zɛ́ n wò Fesətuusi ni: "Ñ gə yà ñ yə wəl̀ b̀̀ wó Orɔm pyð m̀̀ ñ mà n b̀̀r ñ b̀̀rsí, ná y'á b'á dwí mù."

Bə zə Pwəə bə m'è la Orɔm

17 Rəmyé kwā né, bə zɛ́ bə pə nəba sómá bə ná zhəl̀ ná zù b̀̀-bwəl̀ ná byerhe ná vò Yitəlyi. Bə ce Pwəə ñdà byənə-jì lyi dwā m̀̀ngelé tó shədəééɛ zòm yó-cəbal m̀̀dù ñ yíl Zhilyuusi ni. Nmyé ñdà ñ shədəééɛ ñwéné gùlú w k̀̀b̀̀ bə y'á n'è byè bə "Orɔm pyð shədəééɛ" m̀̀ wé. ² Ná yí ná nə b̀̀-bwəl̀ rədù rə y'á shí cɔ w k̀̀b̀̀ bə n'è byè bə Adərəmyiiti mú, rə n'è zhír rə la Azhi tənà y cəme né nyèbé nə bwəl̀ nə-f̀̀l̀̀ w nɛ m̀̀ wa. Masədwane tənà y cɔ w bə n'è byè bə Tesəloniki mú lyi bal m̀̀dù yà ñ tó nəba. N yíl Arəsətarkɛ.

³ È zɛ́ nəkɔkɔlé yá, ná yí Shəðš. Zhilyuusi yà ñ zhe Pwəə náàcənɛ. N pš sómá n vò n nə ñ dɔwabá, bə sɛ m̀̀ ñdà kɔn dèbé ñ zhe rə tum. ⁴ Rəmyé kwā né, ná zhír gaa né la, sə ná pwírí zho w zā né yé. Rəmyé ce, ná k'á byəbyélé ná tó cɔ w ò ñwéné nɛ́ m̀̀ cəcəl w ò yíl Shipiri mú kwā né. ⁵ Ná lyɛ́ ná tó nɛ́ m̀̀ w kɔn zā Shilishi tənà y ñdà Pəfyili tənà y sətə ná m'è yí Myəra, Lyisi tənà y wa. ⁶ Shədəééɛ yó-cəbal m̀̀ nə b̀̀-bwəl̀ rədù gaa rə y'á shí cɔ w bə n'è byè bə Alesādəri mú, rə n'è zhír rə la Yitəlyi, n já n ce ná zù rəmyé.

⁷ Ná wèrhé dwā nánzhəzhš ñdà b̀̀-bwəl̀ lé n'è zhəl̀ námpólé námpólé. Ná nwènə nwènə ná b'è bwəlse cɔ w k̀̀b̀̀ bə n'è byè bə Ciniidi mú. Zho w gə y'á zā ná yé m̀̀ ce, ná k'á tó jàà èdù sətə è yíl Saləmənnɛ. Ná lyɛ́ ná byəbyélé ná tó cɔ w ò ñwéné nɛ́ m̀̀ cəcəl w bə n'è byè bə Kəretɛ m̀̀ kwā né. ⁸ Ná kwè Kəretɛ b̀̀-c̀̀ w dwèlè, ná nwènə nwènə ñdà b̀̀-bwəl̀ lé ná vò ná yí jàà èdù bə n'è byè bə "B̀̀-bwələ zhš jàà kèbé è càn". Jàà y èmyé ñdà cɔ w k̀̀b̀̀ bə n'è byè bə Lazɛ m̀̀ bwəl̀ dwā nɛ.

⁹ Ná gə denɛ m̀̀ ce, yi-byíni cànə y nyi-lyðó w y'á lyɛ́. Kɔn zɛ́ e jĩrh zwini ñdà b̀̀-bwəl̀ m'è vò jàà wà. ¹⁰ Pwəə zɛ́ n wò: "À lyi, à yè bə zwini la né yál dɛ́ dɛ́ sómá y yó. B̀̀-bwəl̀ lé ñdà wè dé tɛ́bé rə ñwéné rə wé m̀̀ la zhìlù. Sə náyé cici mú gə yà dɛ́, ná t'á la lú yé."

¹¹ Shədəééɛ yó-cəbal m̀̀ yà ñ zhe lò m̀̀ m̀̀b̀̀b̀̀ ñ ná ñ d̀̀r b̀̀-bwəl̀ lé m̀̀ ñdà b̀̀-bwəl̀ lé cəbal m̀̀ zhən du Pwəə zòmà né. ¹² Kɔn súlí mye, è gə y'á wò wər̀ yí mú ce, bə y'á wər̀ bə b'a mɛ́ jàà y èmyé wé yé. Wó rəmyé è

ce, lyi bí byèbé bə y'á ñwéné b̀̀-bwəl̀ lé wé m̀̀ nánzhəzhš y'á n'è yál sə bə zhír gaa ñdà kɔn gə wš, sə bə lyɛ́ bə yí b̀̀-bwələ jàà dō wə. Bə n'è byè jàà y èmyé bə Fənishi. Èmye ñwéné Kəretɛ né. È zā yi-zúr sətə. Wó gaa bə y'á n'è yál bə mɛ́ né bə dɛ́ wər̀ yí rí gə tú è lyɛ́.

¹³ Rəmyé yi ní, zho zɛ́ o shí nə jəgwā nɛ́ ò n'ò ce námpólé námpólé. Lyi bí byèbé bə ñwéné b̀̀-bwəl̀ lé w m̀̀ pwírí kɔn b'a yə ñdà bə gə n'è yál né. Bə j'a zhír ñdà b̀̀-bwəl̀ lé bə kwè Kəretɛ b̀̀-c̀̀ w dwèlè bə m'è la. ¹⁴ Ná gə zhír námpólé, zho nánf̀̀l̀̀ k'a shí ná jəjí ni, Kəretɛ pyààré sətə, o zɛ́ ò n'ò ce. ¹⁵ Zho w j'a zə b̀̀-bwəl̀ lé ò la. O ce rə k'è wər̀ sə rə zā ná gə y'á n'è yál má yé. O j'a zə nəba ò m'ò la.

¹⁶ Cə-bwèlè èdù ñwéné nɛ́ m̀̀ cəcəl wə, è yíl Kɔda. Ná vò ná tó è sətə ná r'è lyɛ́. B̀̀-bwəl̀ námpólé y'á lyè nánf̀̀l̀̀ w kwā ñdà nyínsi lyi bí zō yilə. Sə ná gə yú cə-bwèlè y èmyé sətə, e cə̀r zho w yé nɛ, ce ná ñwéné ná nwènə nwènə ná vwé vwé b̀̀-bwəl̀ lé námpólé yá, ¹⁷ ná kwè y ná c'í nánf̀̀l̀̀ w wa. Lyi bí byèbé bə n'è d̀̀r rə m̀̀ zɛ́ bə zə nyínsi bə lyè nánf̀̀l̀̀ wá, bə zɛ́ bə n'è b̀̀l̀̀ bə b̀̀-bwəl̀ lé gə è bwəlse nyòrhó w ò ñwéné Lyibyi b̀̀-c̀̀ w sətə m̀̀ nɛ. Ywè zɛ́ rə zhe be bə, dèga rə b'a yí nyòrhó w nɛ rə tu. Dš nánf̀̀l̀̀ òdù y'á ñwéné rə wé. Ywè dé ce bə lyè w b̀̀-bwəl̀ lé nɛ, bə ji nɛ́ m̀̀ wa, o zə rɛ o zā zho w gə la m̀̀gá m̀̀.

¹⁸ Zho w j'a gwé cə̀lè ò n'ò nwènə nába dɛ́ dɛ́, rəmyé zɛ́ nəkɔkɔlé yá, lyi bí zɛ́ bə n'è v̀̀r wè dé tɛ́bé rə ñwéné b̀̀-bwəl̀ lé wé m̀̀ bə lwé nɛ́ m̀̀ wa. ¹⁹ È lyè yùwà, bə pwà b̀̀-bwəl̀ lé cici wu w wè dé bə dwí nɛ́ m̀̀ wa.

²⁰ Ná wèrhé dwā nánzhəzhš ñdà yi rí yə dwi lò nə rɛ ñdà ñ yírh yé; cə̀məsɔwá mye yə dwi cə̀cɛ́ nɛ lò nə y ñdà ñ yírh yé. Zho w y'á gwé n'ò ce dɛ́ dɛ́. Rəmyé ce, ná y'á k'è t'á b̀̀l̀̀ bə ná b'a lú gaga yé.

²¹ Lyi bí byèbé bə y'á ñwéné b̀̀-bwəl̀ lé wé m̀̀ j'a denɛ ñdà k̀̀jú jú. Rəmyé yó, Pwəə zɛ́ n zhì lyi bí gako yé né n wò bɛ: "À lyi, á gə y'á cili à zòmà né, ná mɛ́ Kəretɛ né, ná y'á t'á la zwini rí tɛ́bé nɔ yé, wè dé tɛ́bé rə jé m̀̀ mye y'á t'á la jó yé. ²² Sə èlāsɛ́, à n'á lwəl̀ ába s'á zə á wun, bə lò m̀̀dù ga tá ñ la cú á wé yé. B̀̀-bwəl̀ lé dúdú rə m'a jé. ²³ Yi rí tɛ́bé à n'á cèrhé, rə c'í ni mú twí rə m̀̀l̀̀kə cə̀cɔ wa, ²⁴ e wò nɛ: 'Pwəə, bəká d̀̀r ywé yé. Bə m'a zə m̀̀ bə vò bə m'è b̀̀r Orɔm pyð m̀̀ yé né. Yi m'a tə ñmyé yil rə ce lyi bí byèbé bə tó m̀̀ bə ñwéné b̀̀-bwəl̀ lé wé m̀̀ gako lú.' "

²⁵ N súlí n wò bɛ: "Rəmyé ce, à lyi, zəna á wun, b'a yè pamparɛ́ bə dèbé Yi byili ni mú b'a yə zhənà. ²⁶ Sə cɔ òdù ñwéné nɛ́ m̀̀ cəcəl wə. Nɛ́ m̀̀ b'a dul b̀̀-bwəl̀ lé ò b̀̀-c̀̀ w yó, ñdà né ga."

²⁷ Dwā shí ñdà nənà ñdà né ñwéné Mədətəranə nə-f̀̀l̀̀ w wé, zho w y'á n'ò lyèè nəba. Èmyé cə̀cɛ́ y yùwà, ce y gə tú e swəl̀, lyi bí byèbé bə n'è d̀̀r b̀̀-bwəl̀ lé m̀̀ y'á n'è b̀̀l̀̀ bə rə bwəlse cə y nɛ. ²⁸ Bə zɛ́ bə kwè nyíni y è y'á ñwéné b̀̀-bwəl̀ lé wé, bə lyè c̀̀b̀̀ nɛ m̀̀, bə ji nɛ́ m̀̀ w bə m'è myerhe m̀̀ lyimi rí. Bə pwírí m̀̀ lyimi rí yú m̀̀təre shə-ètə ñdà bwəl̀pyé. Bə gə twé bə yí yé né námpólé, bə k'è myerhe nɛ́ m̀̀ lyimi rí, bə pwírí rə b̀̀, rə jĩrh m̀̀təre shí-èlyè ñdà lyɛle. ²⁹ Ywé y'á zhe be, bə dèga b̀̀-bwəl̀ lé b'a zhèr nəmyin-pyàr nɛ. Bə zɛ́ bə kwè

nyínsi sàna sà y'à ñwéné bú-bwəl lé wé, bà lyě câbre nánfwààlè né, bæ zə ɾɛ bæ lyě bú-bwəl lé kwā né bæ ló nɛ́ mʷ wa, m̀̀ni ga bú-bwəl lé ñwéné ɾə zhì, bà m'è dɛ́ cə-lár ñdá cə̀c̀rɔ́.

³⁰ Lyì bí byèbé bà n'è dùr bú-bwəl lé mó y'à n'è yầl bæ shár bæ dùr m̀̀ni ga bæ lú. Bæ zɛ́ bæ shèè bæ vùr bú-bwəl lé námpólé y bæ jí nɛ́ mʷ wa, bæ zɛ́ bæ n'è wèrhé ñdá wʷ câbre dwā̀ bæ la bú-bwəl lé yé né lyõ̀ bæ ló nɛ́ mʷ wé ta. ³¹ Pwəə wò shədə́ésé ñdá sà yó-cábal mʷ nɛ: "Á gə yě̀ lyì bí byèbé èta mʷ shár bú-bwəl lé wə, á t'á la lú yé." ³² Shədə́ésé zɛ́ sə gō nyínsí shèbé sà lyě bú-bwəl lé námpólé y nɛ́ mʷ, nɛ́ mʷ zə ɾɛ mə lyě.

³³ Pwəə zɛ́ n wò lyì bí gako ne ñdá cɛ y gwě̀ yə̀ lé, bæ bà jí kùjú. Ñ wòwə̀: "Á gá n'á dɛ́ bæ zho w kwi mʷ, zà wʷ shí ñdá nàna, ñd'á gwě̀ yə̀ kùjú á nyú w ce yé. ³⁴ A zɛ́ à n'á lwəl ába s'á jí kùjú á b'á zwé á myəl lé, b'á màdù ga ywə̀ èdù mye cici t'á la tɛ́ tu yé."

³⁵ Ñ gá wò èta, n zɛ́ n kwè búru, n ce Yì nə̀báan lyì bí gako yé né, n zɛ́ n ká w dwā̀ w n ná n dɔ̀mà. ³⁶ Bæ gako wun za, bæmye zɛ́ bæ jí kùjú. ³⁷ Sə nómýé byèbé ná y'á ñwéné bú-bwəl lé wé mó gako y'á wʷ nunə zwằ-àlyè ñdá shá-shàlpyè ñdá bwə̀ldù. ³⁸ Bæ gá jú bæ sú, bæ pwə̀ jíjí-ywə̀ólé bæ ló nɛ́ mʷ wa, m̀̀ni ga bú-bwəl lé jírh fúlólá.

³⁹ Cɛ y gá lówá, byèbé bà n'è dùr bú-bwəl lé mó nə̀ bù-cũ wá, sə̀ bæ y'á yə̀l bù-cũ w òmyé mʷ pá r yé. Bæ zɛ́ bæ nə̀ nə̀-ɸlò w gógwá̀ èdù ñdá nyòrhú ò pyé dədóló nɛ́ mʷ wa, sə̀ bæ y'á n'è yầl ñdá bæ gə wʷ sə̀ bæ zə bú-bwəl lé bæ yí gaà, sə̀ bæ ce ɾə zhì. ⁴⁰ Bæ zɛ́ bæ lwâr câbré bæ ló mwé y wə, bæ j'a zhízhílí bæ bwélé bú-bwəl lé nənúsí nyínsí, bæ zɛ́ bæ twě̀ bú-bwəl lé kàmə-jɛ́ y nánfwèlè y e bæ dɛ́, zho w zɛ́ ò n'ó cìrh ɾə zâ nyòrhú w sətə. ⁴¹ Nɛ́ mʷ y'á n'è dùr mà jə̀l dwā̀ jàà èdù wé, sə̀ mà y'á pwə̀ nyòrhú mə́ c'í dwā̀ yó gaà. Bú-bwəl lé gá yú gaà, ɾə yé y mór. Rə̀ k'è wà r sə̀ ɾə twě̀ yé, sə̀ nə̀-zha y'á n'è wūr ɾə kwā yá.

⁴² Shədə́ésé zɛ́ sà n'è yầl sə̀ gu byə̀nə̀-jì lyì bí, m̀̀ni màdù ga bàká n tu nɛ́ mʷ wé n ñwéné n ye n jé yé. ⁴³ Sə shədə́ésé yó-cábal mʷ gá yà n ná n yầl n zwé Pwəə mó ce, n yə̀ shèné sə̀ gu bí yé. N pə̀ nyí shədə́ésé ñdá byə̀nə̀-jì lyì bí ga nɛ, bæ byèbé bæ gə yě nɛ́ yɔ, sə̀ bæ zɛ́ bæ fwě́ nɛ́ mʷ wa, bæ vò bù-cũ w ni, ⁴⁴ sə̀ byèbé bæ dàl mʷ zə tààbà r, ráá bú-bwəl lé yə̀ywaalé ɾə dàl mʷ bæ m'è vò. Wʷ èta né wèrhé né ná b'è ñwéné né yí bù-cũ w ni sə̀ ná gako lú.

Malte lyì bí zwé Pwəə ñdá n tó-dwā̀ bé náàcèné

28

Né gá lú ná zhè, ná zɛ́ ná lwar bæ cɔ w ò ñwéné nə̀-ɸlò w cə̀cəl w mó yíl Malte. ² Sə ò lyì bí zɔ ná-ba náàcèné. Dwā̀ y'á n'è nywè. Rə̀myé ce wà r ré y'á ñwéné. Bæ zɛ́ bæ jéé myín tɛ́, bæ byé nába, nómýé ñdá bæmyé ga ká kélé mʷ ná r'é ywə̀lə.

³ Pwəə zɛ́ n pwə̀ dà-bwā̀alé n la myín mú w co, sá nyí kùwə̀ y'á ñwéné dà-bwā̀alé wa. Myín mú lumi rí gá kwəl yə̀, e j'a shár e byə̀byélé n jɛ́ nè. ⁴ Cɔ w lyì bí gá nɔ kùwə̀ y è byə̀byélé n jɛ́ y nɛ, bæ zɛ́ bæ n'è zòm ñdá dwā̀ bæ zhe: "Dō dō mye bal mʷ mòbó mà n yə̀ lyì-gurnə̀. Ñ lú nə̀-ɸlò

w wa, sə̀ ñdá rə̀myé ga, Yi gá wʷ cángá mó ce, ɾə t'á yầl bæ n yál né yé."

⁵ Pwəə zhérhé kùwə̀ y n jí myín mú wə, sə̀ è yè mʷ ka-ka wèrhé yé. ⁶ Bæ gako y'á n'è b̀̀l bæ n mà n nyàlè, ráá n mà n tu tɛ́ n já n cì. Sə̀ bæ dɛ́ dɛ́ rə̀myé bæ ga, kɔn dɛnɛ, bæ pwírí kaka yə̀ mʷ wèrhé yé. Bæ b̀̀lè né k'a zhízhílí, bæ zɛ́ bæ wò bæ n wó yí.

⁷ Cɔ w ló mó mòbó n yà n wʷ lyì-ɸlò du lyì bí gako mó yà n zhe jàà bwə̀lbwəl gaà. Lò mó nmyé mó yà n yíl Pubyilyuusi. Nmyé mó ce né bæ n sō kélé wa, ná wèrhé dwā̀ nətò, sə̀ n zɔ nába cèné ñdá n dɔ̀wabá ta. ⁸ Ñ da já n yà n bæ jàn zhe yé. Pɔ́ɔ ñdá sába y'á zhe mo n pyé tɛ́. Pwəə vò n nə̀ mʷ, n c'í jèrh n yó, n lwəl Yi n yilə, n wárh.

⁹ Rə̀myé yó, cɔ w nə̀bwànə dwā̀ nánzhəzhɔ́ y'á n'è twí Pwəə sō, n wárh bɛ. ¹⁰ Sə̀ rə̀myé ce lyì bí y'á n'è nyàm nába. Né gá tú ná r'é zhírə, bæ pə̀ nába kɔn dɛ̀bé gako ná zhe ɾə tum sómá y kò yilə.

Pwəə yú Orɔm

¹¹ Ná wèrhé cànsè sətò Malte né, ná zɛ́ ná zhír. Bú-bwəl rə̀dù y'á shí Alesādəri, sə̀ è gé y'á wʷ wà r yí mú ce ɾə y'á mɛ́ Malte né. Wʷ rə̀myé ná j'á zù. Bæ y'á n'è byé dè bæ "Kasətɔɾɛ", bæ j'á n'è byé dè bæ "Poluusi" mye.

¹² Né gé yú Sə̀rə̀cuusi, né mɛ́ gaà ná wèrhé dwā̀ nətò. ¹³ Ná zhì gaà ná k'é zù bú-bwəl lé ná tó bù-cũ w vɔ̀ nè, ná lyě né vò Erəjo. È zɛ́ nə̀kɔ́kólé y yùwə̀, zho w j'a shí ná kwā ò n'ó cìrh nába, ná j'á yí Puzoole ná dwā̀ nàlyè yùwə̀. ¹⁴ Sə̀ né nɔ Kristə-lyì cɔ w òmyé wé. Bæ lwəl nába bæ ná mɛ́ bæ sō ná wèrhé dwā̀ nyàlpyè. Wʷ èta né Orɔm y zhə̀l mó tó né.

¹⁵ Cɛmɛ nàlyè y'á ñwéné sómá y yó; òdù w zhe ya, bæ n'è byé bæ Apyuusi-ya; ò dō mó yíl Zulá-jààsə-sətò. Sə̀ Orɔm Kristə-lyì bí gé nyèè bæ ná bàna, bæ b'è jə̀l nába jààsə sə̀myé wé. Pwəə gá nɔ bɛ, n ce Yì nə̀bána, sə̀ n wu k'a za. ¹⁶ Né gé yú Orɔm, bæ pə̀ jàà Pwəə ne n dúdú, ñdá shədə́áà èdù è la mʷ yilù.

Pwəə zòm Yezu yò n byili Zhwifubá byèbé bæ ñwéné Orɔm né mʷ yé né cìnó bé ne

¹⁷ Pwəə gá yú Orɔm n zhè, n dwā̀ nətò yù w n zɛ́ n byé Zhwifubá byèbé bæ ñwéné Orɔm né mó yé né cìnó bé bæ bæ n sō. Bæ gá tú bæ nə̀ dwā̀ n sō bæ zhè, n zɛ́ n wò bɛ: "À yə̀ ná dwí rí gwar, a j'á yə̀ ná nambala bé lùl-ɸwírí y mye nə̀ dwé yé. E jà ñdá rə̀myé ga, bæ zɔ nɛ Zhərə̀zalem né bæ pə̀ Orɔm lyì bí ni. ¹⁸ Orɔm lyì bí zɛ́ bæ bwə̀rh nè kɔn gá tó né, bæ pwírí à yə̀ kaka wèrhé ɾə n'è byili b'á m̄ ñdá gu yé. Bæ zɛ́ bæ k'á n'è yầl bæ dwì nì. ¹⁹ Zhwifubá zɛ́ bæ t'á yầl bæ bæ dwì nì yé. Wʷ rə̀myé è ce a zɛ́ a byili bæ wʷ Orɔm pyɔ́ mʷ à n'á yầl bæ n bú r à búrsí, sə̀ à yə̀ shèné a tə̀ rə̀myé yil a c'í yò à dwí rí yó w yé. ²⁰ Wʷ rə̀myé yil à n'á yầl sə̀ ná nə̀ dwā̀, a byili ába bæ wʷ à gá zhí mòbó Esə̀rayel lyì bí n'è dɛ́ mʷ ni mú è ce bæ zə̀ nɛ bæ lyě ñdá nyána né."

²¹ Bæ zɛ́ bæ wò mʷ: "Bə̀ yə̀ sébé rə̀dù ga kɛ́ ɾə shí Zhide ɾə bæ né sō nyònɔ̀ ɾə zòm n yò yé. Ná dwí rí lò màdù ga

† Gə̀rɛkə́bá y'á n'è b̀̀l bæ Kasətɔɾɛ ñdá Poluusi wʷ nàcílá, sə̀ bæ y'á zə bɛ bæ yə̀ bæ yə̀. Wʷ yə̀ né nàmyé mó bæ y'á n'è b̀̀l bæ nə̀ n'è yilì byèbé bæ n'è dùr bæ bú-bwə̀lə né mó ne.

mye ká n̄ yà twí n wò nába kaka, ráá n zòm n̄ yil nám-məlwèlé yé. ²² Ná yě bà jààsé gako lyi bí bæ sómá y kèbé n̄ zù mú só yé. Rəmyé ce, ná r'é yál sə n̄myé cici mú byili nába kən dèbé n̄ ná n̄ b̀l̀l̀."

²³ Bəmyé ñd́ Pwə ga z̄̀ bæ pə d̄̀ bæ la k'e m'e nə dwā. D̄̀ ré rəmyé yù w Zhwifubá bà Pwə s̄̀ nánzhəzh̄́ dwini shā́ ga m. Pwə byili zòmà nánzhəzh̄́; n̄ yà n̄ ná n̄ zòm Yezu yò n̄ byili bi, sə n̄ yà n̄ ná n̄ wèrhé n̄ gá w̄́ né, n̄ tó Muiysi nyá né ñd́ Yi nyi-zwennə bé sáábá né d̄̀nn̄e n̄ byili bi, m̀n̄n̄ ga bæ zwē nyí bæ zù Yezu Kristə. Sə bà jòm bæ cili zòmà né n̄myé nək̀k̀l̀é kən m'e yí d̄̀d̄̀n̄. ²⁴ Lyi jàlà sh̄̀n̄é bæ zwē kən d̄̀b̄̀ Pwə byili mú nyí, sə jàlà yè nyí zwē yé. ²⁵ Bə z̄̀ bæ k'á la jè ñd́ bæ bæ dwā zòmà k̀r̀ nyé yé.

Pwə z̄̀ n wò be: "Eshirhə náàc̄n̄é gá tó Yi nyi-zwennə Ezəyi d̄̀nn̄e e zòm ñd́ ná n̄mbala bé m, è y'a zhe bwiri. ²⁶ È tó n̄ d̄̀nn̄e e wò:

'Zhəl n̄ wò dwí rí t̄̀b̄̀ èta m n̄:

Á m'á cili náàc̄n̄é, sə á t'á la n̄ k̀r̀ nyè yé.

Á m'á nyí náàc̄n̄é, sə á yirh́ t'á la kaka n̄ yé.

²⁷ Bə dwí rí t̄̀b̄̀ lyi bí j̄̀rh̄́ yó-k̀l̀l̀ cìná.

Bə sh̄́ bæ zh̄́ né,

bə pyi bæ yirh́ né,

m̀n̄n̄ ga bæ yirh́ bək'a na,

sə bæ zh̄́ bək'a nyèè,

sə bæ surhə né mye bək'a pul,

bə pyirh́ bæ wun bæ k'a b'á s̄̀ yé.

Wó rəmyé è ce à yè ηw̄̀n̄é a wār̄h be yé.' "

²⁸ Pwə súl̄́ n wò: "Lwarna bæ Yi ce bà n'è byili rə vwār̄h m̄́ yò w lyi bí byèbé bæ d̄̀ Zhwifubá mó ne, sə lyi bí bəmyé m'á cili."

²⁹ [Pwə gá zòm n zhè, Zhwifubá z̄̀ bæ n'è ce s̄̀ d̄̀' d̄̀' ñd́ dwā bæ m'è la jè.]

³⁰ Pwə wèrhé byinə n̄lyè púlápúlá n̄ jàà y kèbé n̄ yà n̄ zwē n̄ ηw̄̀n̄é è wé mó wə. Sə n̄ yà n̄ ná n̄ zwē lyi bí byèbé gako bæ y'á n'è twí n̄ s̄̀ mó. ³¹ N̄ yà n̄ ná n̄ bwəl Yi pyèl̄́ ré yò n̄ byili, sə n̄ yà n̄ ná n̄ byili kən dèbé rə ηw̄̀n̄é Cinu Yezu Kristə sh̄̀-kwā ne m̄́ ñd́ wu-j̀, sə lò lò yè mò c̀r̀ yé.

bà wèrhé wè rà nyerhe kúmsi mye, rà tè nyerhe nàrh sàna wè, rà tè nyerhe d̄ma, bà n'è cèrhé.

24 Wó ràmýé è ce, Yi yě be bà j'á n'è twì tùntùm-bà-y-wààlè ñdà bà gá n'è yál né, bà m'è cù bà yala né bà cici ni ñdá bà cizhil tumə né. 25 Bà kwè zhàn dé bà m'è lyár k̄ma, bà k'á n'è wùli tē' bà cèrhé wè tēbé Yi wèrhé m, bà yě rà Wárhna m' cici mú ni. E ja wó n'emyé n' mē dwā ñdá còrhó byinə nà bà zhǎ zhe yilə! Amèn!

26 Wó ràmýé è ce, Yi yě be bà cizhil tùntwǎè né shilə né wé. Bà kana bé yě bà gá y'á mē sà bà pyè né ñdá bà byáná bé mó ne, bà k'á n'è zə dwā bà pyè. Numbyíni j'á bà mē s'è wèrhé èta yé. 27 Bà bala bé mye yě kana bé ne, k'á wó bà dwā bala bé shil rə zù bi, bà n'è zə dwā bà pyè. Bà n'è twì tùm-bəy-wààlè ñdá dwā, e ja numbyíni bà mē s'è wèrhé èta yé. Sə bà cici tùm-bəy-wààlè ce bà n'è ne còrhò-tum.

28 Bà gá yə shèné bà tó Yi ni mú ce, Yi yě be bà tó bà surhə né nambəjǎálé kùrə, bà n'è wèrhé k̄n dēbé bà bà mē sà bà wèrhé. 29 Bà wun ní sú ñdá tùntùm-bəjǎále dwí gako. Bà n'è twì lwelə; bà wó səcír-nyəla; bà n'è dūr bà dwā bé bwě. Bà wun nyé bǎrhé; bà wó lyi-gurnə; bà wó búlú ciná; bà n'è myini bà dwā bé; bà n'è wèrhé yaàyaà. 30 Bà n'è shèè bà dwā bé, bà m'è zòm bà sō. Bà wó Yi zwə. Bà n'è fulsi bà dwā bé; bà zhe cìn-còrhó; bà n'è zhě bà cìn dē. Bà wó surhə námməlwǎise ciná; bà t'á zwě bà dabá ñdá bà nábá nyi ni yé. 31 Bà wó bæ-surhə-zhe ciná; bà t'á pyirh bà nyi-bwelé yé. Bà wó bæ-wun-zhe ciná; bà wó wu-kùlì ciná. 32 Ñdá bà yě bà nyí Yi b'á ká lyi bí byèbé bà n'è wèrhé èta m' bürsi ñdá cu ga, bəmyé cici mú n'è wèrhé èta, bà j'á sô lyi bí dwā bé byèbé bəmye n'è wèrhé èta m'.

Yi n'è bür lyi bí gako bürsi ñdá zhənà

2 Ñmyé m̄b̄b̄ ñ nà ñ ké ñ dwā bé bürsi bà bà dó mó, wó ñ cici nyèsé ñ nà ñ ké. Bá ñ gə wó né yil mye, ñ gə nà ñ ké ñ dwā bé bürsi, ñmyé ñdá bəmyé ga tùntwǎè né j'á wó rədù mú ce, ñ tá ñ la bwiri nɔ yé. 2 Né yə bà Yi n'è bür lyi bí byèbé bà n'è wèrhé èta m' bürsi ñdá zhənà. 3 Ñ nà ñ bül bà ñ gə nà ñ ké ñ dwā bé byèbé bà n'è wèrhé èta m' bürsi, ñmyé ñdá bəmyé ga tùn-twǎè né j'á wó rədù, ñ b'á lú Yi bürsi yé né? 4 Yi wó wu-bònò cí, rə t'á pɔpweɛ ñdá yò yé. Sə ñ nə bəká tə rəmyé yil n' fulsi ri yé. Lwar bà rə gá n'è wèrhé wu-bònò èta m', wó yál rə n'è yál bà ñ pyirhí ñ wu.

5 Sə ñ nà ñ wèrhé yó-kùlù, ñ bə shè ñ wu pyirhú yé. Wó ràmýé è ce, Yi lyim b'á zè ñdá mó dē ré tēbé rə la bürsi k'á ñdá zhən m' yuwə. 6 Rə b'á kwě lò gako k̄n merhe ñdá ñ tùntwǎè né. 7 Rə b'á pə nyū mə t'á la zhǎ byèbé bà n'è ce jàn né ñdá cənè wòrhó, bà m'è pyà zùwá ñdá còrhó ñdá nyū mə t'á la zhǎ. 8 Sə rə lyim b'á cāàsè ñdá byèbé bà t'á shènə rə nyí ni, bà j'á bə shè zhən dé yò mó, bà gá n'è yě bà cìn ni bà pɛ lwelə ré ne m' yilə. 9 Lò m̄b̄b̄ gako ñ nà ñ twì lwelə, zwini ñdá wu-zhilú b'á zə m', sə wó Zhwifubá bà m'a yə nǎyáá bé, lyi bí dwā bé zè bə pú. 10 Sə Yi b'á pə zùwá ñdá còrhó ñdá yə-zúlú byèbé bà n'è wèrhé cənə m' mādù mādù gako ne, sə wó Zhwifubá bà m'a k'è yə nǎyáá bé, lyi bí dwā bé zè bə pú. 11 Zhənà, bəmyé ga wó k̄n rədù Yi yé né.

12 Byèbé gako bà n'è wèrhé yə-bəlwàále ñdá bà yəl Muiyisi nyə né ga mó mye b'á cì, ñdá nyə né yə bà bürsi ké yé. Sə byèbé bà yě ne, bà j'á n'è wèrhé yə-bəlwàále mó, Yi b'á ká bà bürsi ñdá nyə né gá n'è byili ní.

13 È dà byèbé bà sô Muiyisi nyə né cilu mú bà k'è bə dóo zhe yé. Wó byèbé bà n'è cili ni, bà zè bà n'è wèrhé ñdá nà gá n'è byili ní mú bà bə dóo zhe yé.

14 Byèbé bà dà Zhwifubá, bà yəl Muiyisi nyə né, bà j'á n'è wèrhé ñdá nà gá n'è byili ní mú, ñdá bà yəl nə ga, wó bà cici mú bà j'á wó ne. 15 Sə bà n'è tó bà tùntwǎè né nəmyé denne bà byili bà Yi nyə né ké bà wun ní wé. Bà yə rəmyé bà wé pamparɛɛ. Bà zhe surhə né nyèbé nà ce, bà gə dó mye, bà yě, bà gə yə dwé mye, bà yé. Rəmyé cici n'è byili bà nyə né ké bà wé. 16 Rəmyé gako b'á yə pamparɛɛ dē ré tēbé Yi la tó Yezu Kristə denne rə ká k̄n dēbé rə shèè numbyíni wu w wé mó bürsi mú, ñdá yò-ècònò nyí rí à n'á bwəl mó gá n'è byili ní.

Mǎ n' wó Zhwifu páá?

17 Ñmyé m̄b̄b̄ ñ nà ñ wəl bà ñ wó Zhwifu, ñ zhí Muiyisi nyə né ne, ñ nà ñ zhě ñ cìn dē bà ñ wó Yi lò, 18 ñ yě rə pùbùlè né, ñ nà ñ tó k̄n dēbé nyə né n'è byili mú denne ñ cìr tēbé rə mē. 19 Ñ nà ñ bül bà ñ wó lyilyār wvanna, bà ñ wó pwě lyi bí byèbé bà ŋwéné cə-byín wé mó yilə, 20 bà ñ nà ñ pul yəl-nə-kùrə ciná surhə, bà ñ wó byèbé bà wó ñdá bəśóná ta mó cərhñə. Ñ nà ñ bül ñdá ñ wu gako bà nyə né pul zhən ñdá k̄n gako lwar sómá nə p̄. 21 Ñmyé yě ñ dwā bé còrhò, byə yil ñ nə zè ñ wàr ñ cìn ñ nà ñ cèrhè? Ñ zhe bà lò bəká n ŋwə yé, ñmyé cici mú ja ñ nà ñ ŋwòlā. 22 Ñ nà ñ byili bà lò bəká n fwəl yé, ñmyé cici mú ja ñ nà ñ fwəlā. Wé tēbé rə dà Yi mú zwəl wó súsúlú ñ sō, n' ja ñ nà ñ ŋwəl wé tēbé rə ŋwéné wé dé rəmyé mó jisí wé mó ñ yé. 23 Ñ nà ñ zhě ñ cìn dē bà ñ yě nyə né, n' ja ñ tá ñ wèrhé ñdá nà gá n'è byili ní yé. Lwar bà èta mó wó Yi ñ nà ñ fulsi. 24 Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: “Wó ámyé Zhwifubá á ce byèbé bà dà Zhwifubá mó n'è tūrh Yi.”

25 Ñ gə nà ñ wèrhé ñdá nyə né gá n'è byili ní, ñ góm mó zhe kùrə, sə ñ gə tá ñ wèrhé ñdá nà gá n'è byili ní, ñmyé ñdá lò m̄b̄b̄ n' yə góm ga wó k̄n rədù. 126 Lò m̄b̄b̄ n' yə góm, n' ja n' nà n' wèrhé ñdá nyə né gá n'è byili ní, Yi t'á la mɔ nyū ñdá lò m̄b̄b̄ n' góm ta? 27 M̄b̄b̄ n' yə góm, n' ja n' nà n' wèrhé ñdá nyə né gá n'è byili ní mú, n' mà n' byili ñmyé m̄b̄b̄ ñ tá ñ wèrhé ñdá nyə né gá n'è byili ní mú ni bà ñ dówá, n' j'á gō, ñ zhe nyə né sébé ré.

28 È dà lò m̄b̄b̄ n' tùntwǎè né wó ñdá Zhwifu ta lyi bí yirhə w mó n' wó Zhwifu páá yé. È dà góm mó m̄b̄b̄ lyi bí yirhə nə m' mə wó góm mó páá mó yé. 29 Zhwifu páá mó, wó m̄b̄b̄ n' wó Zhwifu n' wu w wé mó. Góm mó páá mó mye wó m̄b̄b̄ mə ŋwéné ñ wu w wé, mə n'è shí Eshirhə náàcənə sō mó, sə è dà m̄b̄b̄ bà wèrhé ñdá bà gá ké nyə né sébé ré wé mó ta mó yé. Zhwifu páá tá n' pyà còrhó numbyínsi sō yé. Wó Yi sō n' nà n' ne còrhó né.

† Gwě bà gá byili zòmà né jalà kùr m̄gǎ m'. Bà byili góm mó kùr gá n'è yál e wò né gàà m'.

3 È gə wó èta, wó bàkón òndá rə dō Zhwifubá myé m'è du lyì bí dwā bé? Nà góm mó myé zhe kùrə? ² Zhənà, rə zhe kùr wě nánzhəzhǐ wě. Náyéé ré, wó Zhwifubá ne Yì jèrè rə pə rə nyá né, mùni ga nə yə bà sō. ³ Sə bà jàlà gə zě bà yə nyí zwē, rəmyé nə wó rə b'a ce Yì zhérhé rə nyi-bwelé yá? ⁴ Kɔn wàr yé. Lwarna bà numbyínsí gə n'è gòm kɔma mye, Yì t'ā gòm kɔma gaga yé. Bà kě rə zòmè ré sébé ré wé bà wò: "Bə n'è tó ñ zòmà né denne bə lwar bə ñ bə dóó zhe yé.

Ñ gə yú bùrsi jàà wà, ñ ná ñ jí bwiri." ⁵ Námýé lwele ré gə n'è ce bà lwar bə Yì wó cángá cí, wó bàkón ná b'ā wò? Nə wó ná b'ā wò bə rə tumə né dà cángá, rə lyim gá n'è zě ná yó w mó yilə? À zòmà né nyòñ m'ó wó numbyíní zòmà. ⁶ Zhənà, Yì wó cángá cí. È gə y'á dè rəmyé, etər rə y'á b'a tó né rə bùr lū w bùrsi? ⁷ Ámyé kɔma bé gə ce lyì bí lwar pamparɛɛ̀ bə Yì wó zhən cí, rə còrhó yilə, bàkón yil à bùrsi nə b'a k'è ká ñdə yə-bəlwàále cí ta? ⁸ Lyì jàlà n'è gòm kɔma bə ce ná nyí ni bə ná r'è wə̀lè: "Wèrhéna ná wèrhé lwele, mùni ga cènè tó rə denne rə yə né." È nə gə y'á wó zhənà, bàkón yil námýé cici mú nə t'á wèrhé lwele? Lyì bí byèbé bə n'è zòm èta mó mē dwā ñdá còrhò-tum.

Lò tènè ñ bə dóó zhe yé

⁹ À nə m'a wò bà byè? Námýé Zhwifubá nə du lyì bí dwā bé? Gaga! À jèrè a byili bə nyí Zhwifubá ñdá lyì bí dwā bé gə wó lwele yómá. ¹⁰ Bà kě Yì zòmè ré sébé ré wé bà wò:

- "Lò mədù ga tènè ñ wó cángá yé.
- ¹¹ Lò mədù ga mye tènè ñ zhe surhə yé.
- Lò tènè ñ né ñ pyà Yì ñdá ñ wu gə wó yé.
- ¹² Bà gə wó mú dwā ne bə ywər bə yě sómá y kèbé è càn mó ne bə jé bə tu pòró wa.
- Mədù ga tá ñ wèrhé cènè yé.
- ¹³ Bà byā-məgǔǔlé nyé ñdə lú-bàlà byèbé bə nyá yə pyi ta.
- Bə n'è zə bə mājə̀lè bə yŭr lyì bí.
- Bə nyi-zòmà né nə n'è dwi bə nyŭ w mú, wó ñdə kùwə swà ta.
- ¹⁴ Bà nyá né sú ñdá zòm-yàr ñdá bwəlse dúdú.
- ¹⁵ Bà nər̀h lum ñdá e vò e ló jal tɛ́.
- ¹⁶ Bà gə tó mǎgǎ gə wó, wó ce cǔ ñdá zúzúnú dúdú.
- ¹⁷ Bà yəl yə-zúlá sómá y shò yé.
- ¹⁸ Bà t'ā dŭr Yì yé."

¹⁹ E jà námýé yě bə kɔn dèbé gə wó nyé né n'è byili mú, wó byèbé nə cí mú yilə. Èta, numbyíní èdù ga wàr e b'a púr è nyí e jí bwiri yé, bə è gə wó Yì yilə, lyì bí gə wó zhe dwááre. ²⁰ Lò tènè ñ wó ñ mà n zhì Yì yé né n jí bwiri ñ gə ná ñ zwē rə nyá né yil yé, bə nyá né tum dí wó nə ce numbyíní lwar bə è wó yə-bə̀lǎlǎ cí.

Yì ce byèbé bə zhí Yezu Kristə ne mó k'è bə dwááre zhe yé

²¹ Èlāsɛ́, Yì byili rə gə n'è tó né rə ce ná k'è bə dwááre zhe mó, sə rəmyé dà nyá né jàn yil yé. Nyá né cici mú ñdá Yì nyi-zwennə bé ga jèrè bə jí rə yə-bya. ²² Lyì bí

byèbé gə wó bə zhí Yezu Kristə ne mó, Yì ce bə k'è bə dwááre zhe yé. Wó èta rə n'è wèrhé né ñdá lyì bí byèbé gə wó bə zhí mu mú, bə lyì bí gə wó kɔn rədù: ²³ lyì bí gə wó wèrhé yə-bəlwàále, ce bə twər k'è tènè Yì zùwə y wé yé. ²⁴ Sə Yì pɔ be rə pené y nánfò. Rə ce bə k'è bə dwááre zhe rə wu-bòñ w jàn yilə, bə wó Yezu Kristə ñ vŭr bə lwele ré wé. ²⁵⁻²⁶ Wó Yezu Kristə Yì cìr n yə wŭi-kɔ-na, ñ jal mó ló tɛ́ byèbé bə zù mù mú yə-bəlwàále sŭbri nɔ yilə. Yì tó wŭi rí rəmyé mó denne rə byili bə rə wó cángá cí. Shǎa ga, rə zhili rə yala ne, rə yə lyì bí còrhò-tum pə bə dwááre yil yé. Sə rə gwě n'è yál rə byili èlāsɛ́ bə rə wó cángá cí, rə ce lò mòbó ñ zù Yezu ká ñ bə dóó zhe yé.

²⁷ È nə gə wó èta, lò ká ñ wó ñ mà n zhě ñ cìn dɛ́? ²⁸ Wó kɔn wàr yé. Sə wó byè yilə? È dà nyá né zō mó è n'è jí yé. Wó Kristə ne zhú mú. ²⁹ Ná yé bə lò gə zhí Kristə ne, Yì n'è ce rə-ná-cí ká ñ bə dóó zhe yé, sə è dà nyá né zō yil yé. ³⁰ Yì rí wó Zhwifubá dúdú yil rə ñwéné nà? Rə tènè lyì bí dwā bé mye yil nà? Lwarna zhən zhənà, bə rə ñwéné lyì bí dwā bé mye yilə, ³¹ bə Yì rí wó rədù sá. Wó rəmyé rə n'è ce Zhwifubá k'è bə dwááre zhe, bə gə zhí Kristə ne mó yilə, e j'á wó rəmyé rə n'è ce lyì bí dwā bé mye k'è bə dwááre zhe, bə gə zhí mu mú yilə. ³² Námýé gə zhí Kristə ne mó, wó rəmyé rə nə b'a zě rə ce ná wò bə nyá né k'è bə kùr zhe? È dà èta yé. Námýé gaga mó n'è byili pamparɛɛ̀ bə nə wó zhənà.

Wó Abərahám gə yà ñ zhí Yì ni mú è ce, rə nyí mu ñdə ñ bə dóó zhe ta

4 Abərahám wó námýé Zhwifubá nambal. Bàkón ná b'ā zòm ñ shò-kwā né? Wó bàkón ñ nɔwa? ² È gə y'á wó ñ tùm-ècènà né yil Yì nyí mu ñdə ñ bə dóó zhe ta, ñ yà ñ wó ñ mà n zhě ñ cìn dɛ́. Sə è dà Yì yé né ñ mà n zhě ñ cìn ní yé. ³ Bà kě Yì zòmè ré sébé ré wé bà wò: "Abərahám zɔ Yì zhənà. Rə zě rə nyí mu ñdə ñ bə dóó zhe ta, ñ gə zhí ri mú yilə." ⁴ Lò gə twi tum, bə zě bə kwě mɔ, è dà kɔn bə pɔ mɔ nánfò yé. Wó ñ tum dí kwānde. ⁵ E jà lò mòbó ñ yə tùm-ècènà wèrhé, n zě n zhí Yì rí tɛ̀bé rə n'è ce yə-bəlwàále cìná k'è bə dwááre zhe mó ne, rə b'a nyí rə-ná-cí ñdə ñ bə dóó zhe ta.

⁶ Dəvyidi mye byili bə lò mòbó Yì nyí mu ñdə ñ bə dóó zhe ta, rə-ná-cí wó wu-nyǔ cí, sə è dà ñ tùm-ècènà yil yé. ⁷ Dəvyidi wòwə: "Wu-nyǔ cìná wó lyì byèbé Yì pɔ be bə dwááre sŭbri, rə vŭr bə yə-bəlwàále.

⁸ Wu-nyǔ cí wó lò mòbó Cinu yə ñ dwááre yó bwərh." ⁹ Wó byèbé bə gòm mó dúdú yil wu-nyǔ w òmyé ñwéné, ráá wó ñdá byèbé bə yə gòm mó ga yilə? Ná jèrè ná byili bə Abərahám yà ñ zhí Yì ni. Wó rəmyé yil Yì nyí mu ñdə ñ bə dóó zhe ta. ¹⁰ Sə wó dǔ yì ní Yì nyí mu ñdə ñ bə dóó zhe ta? Wó ñ gə gòm mó kwā né, ráá ñdá ñ gwě yə gòm? Wó ñdá ñ gwě yə gòm yé. ¹¹ Abərahám yà ñ zhí Yì ni. Rəmyé yil Yì nyí mu ñdə ñ bə dóó zhe ta. Wó rəmyé kwā né, ñ zě n gō né. Sə góm mó məmyé wó myɔrhɔ ò n'ò byili bə Yì jèrè rə nyí mu ñdə ñ bə dóó zhe ta, ñ gə zhí ri mú yilə. Rəmyé zě rə ce n jìrh byèbé bə yə gòm bə j'á zhí Yì ni mú gə wó da, bə wó rəmyé yil Yì nyí bi ñdə bə bə dwááre zhe ta. ¹² Abərahám jìrh byèbé bə

gòm mó mye da, sə è dè bà góm mó yil yé. Wó bà gá zhí Yi ni ñdà n ta mó yilə, bà nmyé cìci mú ju kùr n zhí Yi ni fòró n zè n gǒ.

Wó lò m̀b̀b̀ gakó ń zhí Yi ni ñdà Abərahā ta, ń bà n nə kɔn dèb́é Yi bwəl r̀è nyí mú

¹³ È dè Abərahā gá wèrhé ñdà nyá né gá n'ê byili ní mú è ce Yi bwəl nyí bà nmyé ñdà n nèmé né b'a cini lū w yé. Wó n gá zhí Yi ni rə zè rə nyí mu ñdà n bə dóo zhe ta mó yilə. ¹⁴ È gə y'á wó byèb́é Yi pɔ be r̀è nyá né mó bà m'a cini kɔn dé dèb́é Yi bwəl r̀è nyí mú, sá nyí Yi-ni-zhú mú y'á wó nánfò, r̀è nyi-bwelé y mye y'á bə kùr zhe yé, ¹⁵ bà wó nyá né nà n'ê ce Yi lyim zè. Sə nyá gá tènè m̀gǎ, lò mye tá n la nɛ cõ yé.

¹⁶ Wó r̀əmyé è ce, Yi bwəl r̀è nyí rí byèb́é bà zhí ri mú ni. Sə r̀əmyé wó pené Yi pɔ be, mùni r̀è nyi-bwelé y zə kùr Abərahā nèmé né gakó yilə. È dè byèb́é Yi pɔ be r̀è nyá né mó dúdú yil yé. Wó ñdà byèb́é bà zhí ri ñdà Abərahā ta mó ga yilə. Abərahā wó né gakó da.

¹⁷ Bà kè Yi zòmè ré sébé ré wé bà Yi wòwə: "À ce n jirh dwá nánzhəzhǎ da." Wó Abərahā gá zhí Yi ni mú è ce n jirh ná da. Wó Yi r̀è n'ê pe nyũ cùurì ni, rə ce kɔn dèb́é r̀è y'á tènè yè né.

¹⁸ Abərahā zhí Yi ni, n shènè n dè kɔn dèb́é n yà n ká n yèl r̀è nyí ni mú. R̀əmyé ce, n jirh dwá nánzhəzhǎ da. Bà kè Yi zòmè ré sébé ré wé bà wò: "Ñ b'á lù byá nánzhəzhǎ." ¹⁹ Abərahā yà n yú byinə zǎm. N yà n yé bà nyí n ce n bwəlse cu, Sara mye yà n ká n wàr n la lúl yé. Sə ñdà r̀əmyé ga, n yà n zhí Yi ni kèkè. ²⁰ N yè Yi nyi-bwelé y tátóná ce r̀əmyé gakó wé yé. N Yi-ni-zhú mú gaga kwərhe e súlí n jàn n cèrhé re. ²¹ N yà n yé náàcènè bà Yi wó jàn cəbal, r̀è wǎ r̀è b'a pyirh r̀è nyi-bwelé yá. ²² Wó r̀əmyé yil Yi nyí mu ñdà n bə dóo zhe ta.

²³ Bà gá kè Yi zòmè ré sébé ré wé bà "Yi nyí mu ñdà n bə dóo zhe ta" mú, r̀əmyé dè Abərahā dúdú yò bà zòm yé. ²⁴ Wó ñdà nəmyé ga yò bà zòm. Wó ná Yi-ni-zhú mú Yi n'ê nyí, bà ná zhí r̀əmyé t̀ébé r̀è bwirhì ná Cinu Yezu mú ni. ²⁵ Wó nəmyé dwóáré yil bà zɔ Yezu bə pə bə gu, sə Yi bwirhì mù rə b'e ce ná k'è bə dwóáre zhe yé.

Yà-zùlá ŋwéné nəmyé ñdà Yi bwəl wə

5 Ná gá zhí Yi ni mú ce ná k'è bə dwóáre zhe yé. Èlâsè', yə-zùlá ŋwéné nəmyé ñdà r̀əmyé bwəl wə, ná Cinu Yezu Kristə jàn yilə. ² N ce ná tó ná Yi-ni-zhú mú denne ná ŋwènè ná lwar r̀è sónó w gá nyé né. Èta, ná zhí ò wé kèkè. Ná wun j'á nyè, bà ná yé bà ná b'á nə cəl r̀è zùwá y wé. ³ Sə kɔn du, ná wun gá nyè mó, wó ná gá yé bà ná gə n'è nwènè mye, ǹǹǹ w òmyé b'a ce ná pyéné ná zhi kèkè. ⁴ Sə cin-pyónó mó m̀əmyé b'a ce, ná zhi ná nà yó yò-còlò yi ní. Èta, ná gə pyéné ná zhi ná nà y yó, ná b'á ŋwènè ná dè Yi nyi-bwelé y pyirh mó. ⁵ E jà r̀è nyi-bwelé y ná r'è dè è pyirh mó dà jáj̀̀r̀̀ kɔn yé, bà Yi ce r̀è sónó w sú ná wun ní, r̀è Eshirhə y r̀è pɔ nába m̀ jàn yilə.

⁶ Zhənà, yi rí t̀ébé Yi y'á cír mó gá tú e yí, ñdà ná y'á gwě wó bə-jàn-zhəəre ciná, Kristə cù lyi-bəlwáale yilə. ⁷ Kɔn zum ñdà lò la shènè n cì wu-cángá cí yilə, sə dè-ga, lò wǎ n mà n shènè n cì lyi-twə yilə. ⁸ Sə ñdà ná gá y'á gwě wó yə-bəlwáale ciná yi ní, Kristə cù ná yilə. Wó èta Yi tó né rə byili nába r̀è sónó wá. ⁹ N jàl mó m̀è ló t̀é' mó ce ná k'è bə dwóáre zhe yé; sə kɔn du, ná yé pamparèè bà n bà n zwè nába ná lú Yi lyim dí yé né. ¹⁰ Ná y'á wó Yi zwə, sə r̀è tó r̀è Byí mú cu mú denne rə kwərhe ná yò ñdà r̀è cìci. Sə kɔn du èlâsè', ná yò gá kwərhe ñdà re mó ce, r̀è b'a tó r̀è Byí mú bürhù mú denne rə vwàrh nába. ¹¹ Sə è dè r̀əmyé dúdú yé. Ná wun nyé ñdà Yi, ná Cinu Yezu Kristə jàn yilə, bà wó nmyé jàn yil ná yò kwərhe ñdà Yi.

Adəma dóo ce lyi bí gakó n'ê cì, sə Yi pɔ nába nyũ Yezu Kristə jàn yilə

¹² Wó lò m̀d̀d̀ sásá denne yə-bəl̀̀l̀ tó né o zù lū w wé. Lò mó nmyé mó wó Adəma. Sə wó yə-bəl̀̀l̀ ò zə cu o bà. Wó r̀əmyé è ce lyi bí gakó n'ê cì, bà bà gakó wèrhé yə-bəlwáale. ¹³ Yi gá pɔ r̀è nyá né Muiyisi ni mú, ñdà yə-bəl̀̀l̀ y'á jèrè ò ŋwéné lū w wə. Sə nyá gá y'á tènè mó ce, Yi y'á t'á nyí r̀əmyé ñdà yò ta yé. ¹⁴ E jà kɔn zhí Adəma e b'è yí Muiyisi yi ní, cu mú zɔ jàn. Adəma cè Yi nyí ni. Bá lyi byèb́é bà y'á yə-bəl̀̀l̀l̀ wèrhé ñdà n ta mó mye cìci y'á n'ê cì.

Adəma yà n wó m̀b̀b̀ n yà n m̀ə sə n bə mó nyɔrhɔ. ¹⁵ Sə Yi pené y ñdà Adəma yə-bəl̀̀l̀l̀ w bə dwá m̀ə yé. Zhənà, lò m̀d̀d̀ sásá dóo ce lyi nánzhəzhǎ n'ê cì, sə Yi pené y zhe kùr dè' dè' du. Wó Yezu Kristə jàn yil Yi wèrhé cènè dè' dè' ñdà lyi nánzhəzhǎ. ¹⁶ Kɔn dé dèb́é Yi n'ê pe mó ñdà yə-bəl̀̀l̀l̀ w lò m̀d̀d̀ m̀ə n bə mó nyàn dé dè r̀èd̀d̀ yé. Yə-bəl̀̀l̀l̀ w lò m̀d̀d̀ m̀ə n bə mó ce Yi ká lyi bí b̀rsi, rə pə be còrhò-tum. Zhənà, lyi bí wèrhé yə-bəl̀̀wáale nánzhəzhǎ, sə Yi ce bà k'è bə dwóáre zhe, r̀è gá pɔ be r̀è pené y mó yilə. ¹⁷ Lò m̀d̀d̀ sásá dóo yilə, cu mú zɔ jàn, sə Yi tó Yezu Kristə dúdú sá denne r̀è n'ê pe panse nánzhəzhǎ numbyíná bé ne. Yi n'ê wèrhé be cènè, rə ce bà k'è bə dwóáre zhe yé, sə bà m'a nə nyũ bà tó bə jí pyèlè Kristə jàn yilə.

¹⁸ Lò m̀d̀d̀ sásá dóo ce lyi bí gakó nə còrhò-tum. Èta mye, lò m̀d̀d̀ sásá cángá tumə ce bà k'è bə dwóáre zhe yé, sə bà zhe nyũ mye n jàn yilə. ¹⁹ Shǎa ga, wó lò m̀d̀d̀ sásá n yà n cè Yi nyí ni, lyi nánzhəzhǎ zè bə jirh yə-bəlwáale ciná. Èta mye, wó lò m̀d̀d̀ sásá n shènè Yi nyí ni, lyi nánzhəzhǎ zè bə jirh lyi byèb́é bà bə dwóáre zhe.

²⁰ Yi nyá né túwá, dwóáré j'a zè r̀è n'è súlí, rə jirh nánzhəzhǎ. Sə yə-bəlwáale gá súlí dè' dè' m̀gǎ, Yi yò-ècènà né súlí dè' dè' du. ²¹ Yə-bəl̀̀l̀l̀ w y'á zhe ŋwò̀̀ǹ ò n'ò gwi lyi bí. Èta mye, Yi yò-ècèǹ̀ w zhe ŋwò̀̀ǹ ò n'ò ce ná k'è bə dwóáre zhe, ná zè ná zhe nyũ m̀ t'á la zhǎ ná Cinu Yezu Kristə jàn yilə.

Ná nyě ndə ná cù ná du yə-bəlǝl wé ta, ná zē ná tó Kristə denne ná bwirhì

6 Sə wó bə̀kón ná b'á wò? Ná b'á tə̀ rə̀myé yil ná j'á n'é wə̀rhé yə-bə̀lwaáale, sə Yi yò-ècè̀nà né m'e súli d'éd'éd'?' 2 Ɔ̃, ná wà̀r ná b'á wə̀rhé èta yé. Námyě nyě ndə ná cù ná k'á shə̀r yə-bə̀lǝl w wé ta. Bə̀kón yil ná gwě́ b'á cə̀lè̀le ná n'é wə̀rhé wa? 3 Á yě̀ bə̀ námyě byè̀bé gako ná zwě́ n'è-sho Yezu Kristə wé́ mó, ná mù dwā ne ndə́ mó n' cu mú wé. 4 Bə̀ tó n'è-sho mó denne bə̀ mù nába dwā ne ndə́ Kristə, n' cu mú wé, bə̀ ce nába n' lú-bəl̀ mó wa. Sə Kristə bwirhì ndə́ n' Da zùwá y nánfɔ̀l w jàn dé, muni ga námye bwirhì, ná tuntuwií rí jirh nándùl.

5 Zhə̀nà, ná gé mù dwā ne ndə́ mo ná cì n' cu mú dwi rí mú ce, námye m'á bwirhì ndə́ n' ta. 6 Ná mē sə ná lwar kən rə̀dù: bə̀ mù ná shā́ ga tuntuwií rí Kristə ne, bə̀ súli bə̀ pə̀pa dè-jə̀rhó yó, muni yə-bə̀lǝl w swā́ y cì, sə ná bə̀k'á k'é yə̀ ò yómá yé. 7 Ná yě̀ bə̀ lò m̀bó n' cùwə̀, n' ká n' dè̀ yə-bə̀lǝl w yóm yé.

8 Ná gé tó Kristə ne ná cì mú ce, ná zwě́ nyí bə̀ ná b'á tó mo ná nə̀ nyū mye. 9 Ná j'á yě̀ bə̀ Kristə gé bwirhì mú, n' ká n' tá n' la cù yé, cu k'é bə̀ n' yalà zhe yé. 10 Wó yə-bə̀lwaáale wūr yil n' cù twər rə̀dù sá. Sə èlāsé', n' bwirhì n' ስwéné Yi yil námpúm. 11 Ámye wó èta. Lworna b'á nyě ndə́ á cù á shə̀r yə-bə̀lǝl w wé ta, á zḗ á tó Yezu Kristə denne á bwirhì á jirh Yi lyi.

12 Rə̀myé ce, á bə̀k'á k'á yě̀ yə-bə̀lǝl ciní á yala né yé, b'á la cù; s'á bə̀k'á shəné́ á shilə́ námmə̀lwālsé yò yé. 13 Á bə̀k'á shəné́ á zə́ á yala né kəkə̀lsé́ á m'á wə̀rhé lwele yé. Á gaga mó mḗ s'á ce á cin Yi j̃ w ndə́ lyi byè̀bé bə̀ cu bə̀ k'á bwirhì ta. Èlāsé', zə̀na á yala né á twí cángá tumə́. 14 È́ k'é̀ dè̀ nyə́ né nə̀ cì ába yé. Wó Yi sónó ò cì ába. Rə̀myé ce, yə-bə̀lǝl k'ó bə́ á yalà zhe yé.

Yi zwě́ nába yə-bə̀lǝl yómdé wé, ná zḗ ná r'é twí cángá tumə́

15 È́ k'é̀ dè̀ nyə́ né nə̀ cì nába yé. Wó Yi sónó w ò cì ná-ba. Ná nə̀ b'á tə̀ rə̀myé yil ná zḗ ná n'é wə̀rhé lwele? Ɔ̃, ná wà̀r ná b'á wə̀rhé èta yé. 16 Lworna bə̀ lò gə́ zwě́ nyí n' ce n' cin lò j̃ w n' ná n' twí n' pe mo, n' jirh rə̀-ná-cí yóm. Èta mye, á gə́ zwě́ nyí á tó yə-bə̀lǝl ne, wó cu jà̀ w ò zə́ ába ò la né; sə́ á gə́ n'á tó Yi ni, á k'á t'á la dwáə̀re zal yé. 17 Cenə́ ná ce Yi nə̀bána! Á y'á wó yə-bə̀lǝl yómá shā́ ga, sə èlāsé', á shəné́ á zwě́ kən dé dè̀bé bə̀ cə̀rhè ába mó nd'á wun gako. 18 Yi zwě́ ába yə-bə̀lǝl yómdé wé, á zḗ á n'á twí cángá tumə́. 19 Á gé wà̀r á n'á nyè̀ zə̀mà kùr nà́nà mó ce, à n'á zə̀m nd'ába ndə́ zə̀m nyè̀bé numbyíni w' è́ b'á nyè̀ nə̀ kùrə̀. Shā́ ga, á y'á shəné́ á jirh yə-bə̀lǝl yómá námpúm á m'á twí pwarha tumə́, á tuntuwə̀ n' gakó jirh yà̀yà̀. Sə èlāsé', zə̀na á cin námpúm á yə̀ Yi yómá á twí cángá tumə́. Èta, á m'á yə̀ lyi byè̀bé bə̀ sú Yi yirhá.

20 Á gé y'á wó yə-bə̀lǝl yómá yi ní, cángá tuntuwə̀ n' y'á dè́ á yé yé, 21 sə́ wó bə̀kón tuntuwə̀ n' nə̀myé mó pə́ ába? Zà mó, nə̀ cizhil zhe ába, bə̀ nə̀ yó-gurə́ y wó cu. 22 Sə èlāsé', Yi zwě́ ába yə-bə̀lǝl yómdé wé, á zḗ á n'á twí tuntuwə̀ n' nyè̀bé nə̀ sú Yi yirhá, sə́ nə̀ yó-gurə́ y wó

nyū mə́ t'á la zhǝ́. 23 Zhə̀nà, yə-bə̀lǝl kwā̀ndé wó cu, sə́ pené́ y Yi n'è́ pe nánfò mó, wó nyū mə́ t'á la zhǝ́, ná Cinu Yezu Kristə jàn yilə́.

Èlāsé', ná cì ná cinə̀; nyə́ né k'é́ bə́ nába cì yé

7 Da-byā́, á yě́ nyə́ né. Rə̀myé ce, à n'á bəl̀ b'á yě́ kən dé dè̀bé à n'á yā́l a byili ába mó: lò gə́ gwě́ yə́ cì, nyə́ né cì mu. 2 Á m'á byili ába myərho òdù: kḗ gə́ jú byal, byal mó gə́ gwě́ yə́ cì, nyə́ né ce n' bə́ mḗ sə́ n kə́ n jí byal dṓ yé. Sə́ byal mó gə́ tú n' cùwə̀, kḗ mó zḗ n' cì n' cinə̀. Nyə́ né k'é́ t'á cə̀r n' yé ne yé. 3 N' gə́ jú byal dṓ, ndə́ n' byal mó cicí mú gwě́ ስwéné, bə́ y'a byè́ kḗ mó ስmyé́ mó bə́ kə́-nə̀fòl. Sə́ byal mó gə́ cùwə̀, nyə́ né k'é́ t'á cə̀r rə̀myé yé. N zḗ n' cì n' cinə̀. N' w' n jí byal dṓ, bə́ rə̀myé də́ fwəl yé.

4 Da-byā́, kən wó èta nd'ámye. Á mù dwā ne Kristə yala né wé, e jirh ndə́ wó cù á cù ta, á du nyə́ né wé, á jirh n' lyi, ስmyé m̀bó n' cù n' ká n' bwirhì mú, muni ga ná ስwéné ná twí tumə́ nyè̀bé nə̀ sú Yi yirhá. 5 Zhə̀nà, shā́ ga, ná gé y'á gwě́ n'è twí ná yala né pùbùlè́ yi ní, nyə́ né y'a ce shilə́ námmə̀lwālsə́ ስwéné né wé. Sə́ rə̀myé yó-gurə́ y y'á wó cu. 6 Sə́ èlāsé', ná cì ná cinə̀, nyə́ né k'é́ bə́ nába cì yé, bə́ è nyě́ ndə́ wó cù ná cù ta, ná du kən dé dè̀bé rə́ y'a ce ná wó ndə́ yómá ta mó wé. Èlāsé', ná yě́ kən dé dè̀bé rə́ y'a kḗ nyə́ né sébé́ ré́ wé shā́ ga mó ne, ná zḗ ná ji kùr nə́ r'é twí Yi pùbùlè́ ndə́ Eshirhə́ náàcè̀nə́ jàn.

Wó nyə́ né nə̀ ce ná lwar yə-bə̀lǝl yò

7 Sə́ rə̀myé nə́ n'è́ yā́l e wò bə́ byè? Nyə́ né wó kə́-bə̀-wéle? Gaga! Wó nyə́ né nə̀ ce a lwar yə-bə̀lǝl yò. Nyə́ né gə́ y'á yə́ bwě́-dür mó yò zə̀m, à y'á t'á la lwar bə́ mə́ ስwéné yé. Nyə́ né wòwə̀: "Bə̀k'á yā́l n' dṓ kən ndə́ bwě́-dür yé." 8 Yə-bə̀lǝl j'a tó rə̀myé denne o ce bwě́-dür dwí gakó à wé. Nyə́ né gə́ y'á təné́, yə-bə̀lǝl y'á nyě́ ndə́ kən dè̀bé rə́ cù ta. 9 Shā́ ga, nyə́ né gə́ y'á təné́ mó, à y'á ስwéné. Á wu t'á zḗ yé. Sə́ nyə́ né gé tú kwā́ né, yə-bə̀lǝl zḗ ò ስwéné à wé. 10 A zḗ a jirh ndə́ cùu ta. Nyə́ né nyè̀bé nə́ y'á tú ni nyū pə́ mó, k'á wó cu nə́ pə́ ne. 11 Yə-bə̀lǝl tó kən dé dè̀bé nyə́ né n'è́ byili bə́ rə́ súl mó denne o swèlè́ nə̀ o ce a jirh ndə́ cùu ta.

12 È́ jà nyə́ né cicí mú wó kən dè̀bé rə́ càn; kən dè̀bé gakó nə́ n'è́ byili mú càn, rə́ wó cángá, rə́ mḗ. 13 Sə́ kən dè̀bé rə́ càn w' rə́ b'a ce àmyé́ jirh ndə́ wó cù à cù ta? Gaga! Wó yə-bə̀lǝl ò tó kən dè̀bé rə́ càn denne o ce a jirh ndə́ wó cù à cù ta. Ò tó nyə́ né denne o byili ni ò lwele ré́ jàn dé́ gə́ wó né.

À gə́ n'á yā́l cənə́ a twí gakó, k'á wó lwele ré́ à na

14 Zhə̀nà, ná yě́ bə́ nyə́ né wó Yi sṓ nə́ shí ní. Sə́ àmyé́ wó numbyíni, à jàn yə́ yí yé, à wó yə-bə̀lǝl yóm. 15 Á yə̀l kən dé dè̀bé à n'á wə̀rhé mó kùr yé. Á t'á wə̀rhé kən dé dè̀bé à n'á yā́l mó yé. Wó tḗbé à t'á yā́l mó à n'á wə̀rhé. 16 Sə́ è gə́ wó tḗbé à t'á yā́l mó à n'á wə̀rhé, sə́ nyí à n'á tó rə̀myé denne à byili bə́ nyə́ né càn. 17 Sə́ è gə́ wó zhən yilə́, rə̀myé də́ àmyé́ ndə́ à sə̀pwā́ à n'á twí rə̀myé yé. Wó yə-bə̀lǝl w ò ስwéné à wé mó ò n'ó twí. 18 Á yě́

b'à jàn dé gá yè yí mú ce, kò-ècèné dâ-byí tènè à wé yé. À n'â yâi cènè ré a twí, sà à wàr yé, ¹⁹ b'à t'â wèrhé cènè ré à n'â yâi mó yé. Wó lwele ré à t'â yâi mó à n'â wèrhé. ²⁰ Sà è gá wó tǝbé à t'â yâi mó à n'â wèrhé, ràmýé dâ àmyé ñdâ à sàpwà à n'â twí yé. Wó yà-bàlǝlǝ w ò ñwéné à wé mó ò n'ò twí ñdâ ne.

²¹ Èta, à pwírí kɔn rǝdù ñwéné ñdâ ne: ràmýé ce, à gá n'â yâi cènè a twí gako, k'â wó lwele ré rǝ n'è twí. ²² À só Yí nyá né à wu w wé dǝ' dǝ', ²³ sà à pwírí kɔn dǝ ñwéné à wé. Kɔn dé ràmýé mó ce a jírɔ yà-bàlǝlǝ w rǝ ñwéné à wé mó yóm. E jà kɔn dé ràmýé mó bǝ shǝ tǝbé à yǝ à surhǝ né wé bǝ rǝ wó zhǝn mó yò yé. ²⁴ Zwini zhe ne! À yala né wó numbyíni yala nǝ la cú. Wó mǝ ñ mà n zwǝ ne? ²⁵ Bàna ná tó ná Cinu Yezu Kristǝ ñenne ná ce Yí nǝbána!

Sà ràmýé gako n'è yâi rǝ byili b'à surhǝ né wé, à n'â shǝné Yí nyá né yò. Sà à gá wó numbyíni mú ce, à n'â shǝné yà-bàlǝlǝ w nyí ni.

Eshirhǝ náàcèné zwǝ nába yà-bàlǝlǝ ñdâ cu jǝ wà

8 Èlâsǝ', Yí k'è t'â la byèbé bǝ zù Yezu Kristǝ mó bursi kó rǝ pǝ be còrhò-tum yé, ² bǝ lò gá zù Yezu Kristǝ, Eshirhǝ náàcèné jàn dé rǝ n'è pɛ nyú mú zwǝ mó yà-bàlǝlǝ w ñdâ cu mú jǝ wà. ³ Muiiisi nyá né yè ñwéné nǝ zwǝ numbyíni y è wó bǝ-jàn-zhǝare cí mú yà-bàlǝlǝ ñdâ cu jǝ w yé. Sà Yí twí rǝ cici Byí mú n bǝ ñdâ yala nyèbé nǝ nyǝ ñdâ numbyíni y è wó yà-bàlwàále cí mú nyèná né ta, n mǝ n zhili yà-bàlǝlǝ w ò ñwéné numbyíni yala né wé mó yò. ⁴ Rǝ wèrhé èta, muni ga ná ñwéné ná twí ñdâ nyá né gá n'è byili ní, bǝ ná yǝ ná yala né pùbùlǝ né wòrhó ne, ná zǝ ná r'è tó Eshirhǝ y pùbùlǝ né ne.

⁵ Sà byèbé bǝ n'è twí ñdâ bǝ yala né gá n'è yâi né mó, wó bǝ yala né pùbùlǝ né tǝ yò ò zù bi. Byèbé mye bǝ n'è twí ñdâ Eshirhǝ y gá n'è yâi né mó, wó Eshirhǝ y pùbùlǝ né tǝ yò ò zù bi. ⁶ N gá ná ñ twí ñ yala né pùbùlǝ, wó cu sómá yó ñ ñwéné. Sà ñ gá ná ñ twí Eshirhǝ y pùbùlǝ, wó nyú mà t'â la zhǝ ñdâ yà-zúlǝ sómá yó ñ ñwéné. ⁷ Èta mye, byèbé bǝ n'è twí bǝ yala né pùbùlǝ né mó wó Yí zwǝ; bǝ t'â zwǝ Yí nyá né yé; bǝ wàr nǝ bǝ la zǝ mye yé. ⁸ Byèbé bǝ n'è twí bǝ yala pùbùlǝ tuntwǝ ñé mó wàr bǝ m'a sú Yí yírɔ yé.

⁹ Sà ámyé k'á t'â twí á yala né pùbùlǝ yé. Wó Yí Eshirhǝ y pùbùlǝ á n'â twí, bǝ è ñwéné á wé. Lò mòbó Kristǝ Eshirhǝ y tènè ñ wé, Kristǝ bǝ mó cí yé. ¹⁰ Kristǝ gá ñwéné á wé mó ce, bá yà-bàlǝlǝ gá ce á yala né la cu mye, á gá wó lyi byèbé bǝ k'è bǝ dwááre zhe mó ce, Eshirhǝ y n'è pɛ ába nyú. ¹¹ Yí bwírhi Yezu n du cùuri wé. Rǝ Eshirhǝ y gá ñwéné á wé, rǝ m'a bwírhi á yala né náncùurí rǝ pǝ ába nyú, rǝ Eshirhǝ y è ñwéné á wé mó jàn yilǝ, ñdâ rǝ gá bwírhi Kristǝ né.

¹² Èta mye, da-byâ, kɔn wó nyǝ bǝ ná twí Eshirhǝ náàcèné pùbùlǝ, sà ná bǝk'á twí ná yala né pùbùlǝ yé. ¹³ Á gá twí á yala né pùbùlǝ, á b'â ci. Sà á gá gu á yala né tuntwǝ ñé ñdâ Eshirhǝ y jàn, á b'â zǝ nyú. ¹⁴ Lyi bí byèbé gako bǝ n'è shǝné bǝ tó kɔn dǝbé Yí Eshirhǝ y n'è byili bi mú, bǝ wó Yí byâ. ¹⁵ Eshirhǝ y kǝbé è só á yó w mó dâ yómde éshirhá è la ce á j'á gwǝ n'â ñwé ñdâ

shǝã ga mó ta yé. È ce á jírɔ Yí byâ; e zǝ è n'è sǝ nába ná zhǝ ná cǝlǝ dǝ ná byǝ Yí bǝ "Aba", rǝ kùr wó: "À Da". ¹⁶ Yí Eshirhǝ y cici n'è byili ná wun ní wé pamparǝ bǝ ná wó Yí byâ. ¹⁷ Ná gá wó Yí byâ mó ce, ná b'â tó Kristǝ ne ná nǝ cǝl cènè ré tǝbé Yí bwǝl rǝ nyí rǝ lyi bí ni mú wé. Zhǝnǝ, ná gá tó Kristǝ ne ná nwènè, ná b'â tó mo ná zù ñ zùwá y mye wé.

Zùwá y kǝbé Yí la ce e du mú zhe kùr dǝ' dǝ'

¹⁸ À n'â búl bǝ zùwá y kǝbé Yí la ce e du ná yírɔ nǝ mó zhe kùr dǝ' dǝ' ná yilǝ, b'è du nòn ñ w kòbó ná r'è nwènè èlâsǝ' mó. ¹⁹ Kɔn dǝbé gako Yí wèrhé mó n'è dǝ' dǝ' ré tǝbé Yí la ce rǝ byâ bé zùwá y du mú. Sà wé dé ràmýé n'è yâi sà dǝ' ré yí lǝlǝ. ²⁰ Lǝ w ñwéné kɔn dǝbé rǝ bǝ kùr zhe jǝ wà, sà ràmýé yè ò cici sǝ shí yé. Wó Yí sǝ rǝ shí ní. Sà ñdâ ràmýé ga, dǝ bàna Yí la w vwârh. ²¹ Dǝ ré ràmýé yùwà, Yí b'â vwârh lǝ w kɔn dé dǝbé rǝ bǝ kùr zhe mó jǝ wà, o tó Yí byâ bé ne o nǝ ò cìn Yí zùwá y wǝ. ²² Ná yǝ bǝ, shǝã ga kɔn m'è yí zà, zwini zhe lǝ w wé dé pùlǝpùlǝ, rǝ n'è nwènè ñdâ kǝ pwí gá y'a yí ní. ²³ È dâ wé dé ràmýé dúdú rǝ n'è nwènè yé. Námyǝ byèbé Yí pǝ nába rǝ Eshirhǝ y è wó rǝ nyi-bwelé y kɔn náyéé ré mó mye n'è nwènè. Sà wó ná wun ní wé ná r'è nwènè né, ná m'è dǝ' dǝ' ré tǝbé Yí la ce ná jírɔ rǝ byâ, sà rǝ ce ná nǝ ná cìn páá mó.

²⁴ Zhǝnǝ, ná nǝ vwârh, sà rǝ wó kɔn dǝbé né gwǝ n'è dǝ' rǝ bàna. Lò yírɔ gá jòm kɔn dǝbé ñ ná ñ dǝ' yó ñ zhǝ, rǝ k'è dâ kɔn dǝbé ñ ná ñ dǝ' yé. Lò tá ñ dǝ' kɔn dǝbé ñ yírɔ nǝ yé. ²⁵ Wó ràmýé è ce ná r'è pyéné ná cìn ná zhì, ná dǝ' kɔn dé dǝbé ná yírɔ bǝ ne mó.

²⁶ Ná wó numbyínsi, ná wó bǝ-jàn-zhǝare cìnǝ. Ná yàl kɔn dé dǝbé ná b'â lwàl ná Yí-co wé sà kɔn tó rǝ sómá y yé. Wó Eshirhǝ náàcèné è n'è twí è sǝ nába ná Yí-co wé. Eshirhǝ y n'è zal Yí cǝ ne ná yilǝ, sà lò wàr ñ mà n byili kɔn dǝbé Eshirhǝ y n'è lwàl Yí ni mú ñdâ ñ nyi-zòmá yé. ²⁷ Yí gá nǝ numbyíni wu w mú ce, rǝ yǝ kɔn dǝbé Eshirhǝ y n'è yalá. È n'è zal rǝ cǝ ne, byèbé bǝ wó rǝ lyi bí mú yilǝ, kɔn yí rǝ búlǝ.

²⁸ Ná yǝ bǝ Yí n'è twí kɔn gako wé byèbé bǝ só re mó cènè yilǝ. Wó bàmýé rǝ byǝ ñdâ rǝ gá y'a gu rǝ wé rǝ cí ní. ²⁹ Zhǝnǝ, byèbé Yí dâmâ rǝ cír mó, rǝ dâmâ rǝ gu rǝ wé bǝ rǝ b'â ce bǝ nyerhe rǝ Byí mú, muni ga dwí nánzhǝzhǝ jírɔ ñ da-byâ, n yè bǝ náncɛ. ³⁰ Byèbé rǝ dâmâ rǝ cír èta mó, rǝ byǝ bǝ. Sà bàmýé byèbé rǝ byǝ mó, rǝ ce bǝ k'è bǝ dwááre zhe yé. Bàmýé byèbé rǝ ce bǝ k'è bǝ dwááre zhe mó, rǝ ce bǝ zù rǝ zùwá y wé.

Kaka wàr rǝ b'â cǝr Yí ñdâ nába sónó yé

³¹ Ná wál bǝ byè kádò? Yí gá ñwéné ñdâ nába, mǝ lò ñ zhe ná yalà? ³² Rǝ yè nába rǝ cici Byí mú vòm yé. Rǝ shǝné lyi zǝ mǝ bǝ gu ná gako yilǝ. Wó bǝkɔn yil rǝ nǝ b'â cǝ nába kɔn gako pǝ rǝ Byí mú ñmyǝ jàn yilǝ? ³³ Mǝ lò ñ wǝ ñ mà n cí yò byèbé Yí cír mó yó wǝ? Wó Yí cici rǝ ce bǝ k'è bǝ dwááre zhe yé. ³⁴ Mǝ ñ nǝ wǝ ñ mà n ké bǝ bursi n pǝ be còrhò-tum? Yezu Kristǝ cùwǝ; sà kɔn du, ñ ká n bwírhi, ñ jǝ Yí jǝjǝ ní, ñ ná ñ zal rǝ cǝ ne ná yilǝ. ³⁵ Bàkɔn rǝ wǝ rǝ b'â cǝr Kristǝ ñdâ nába sónó? Zwini

ráa wu-zěḗ ráa nònò? Nòrh ráa nàmòòrè? Yò-càèlè ráa cu? ³⁶ Bè ké Yi zòmè ré sébé ré wé bæ wò:

“Ná zhí cu nyí ni dé gako ñmyé yilə.

Bè n'è wèrhé nába ñdə pyiisi shèbé bæ m'è la gu jàa w ta.”

³⁷ Ñdá rəmyé ga, nə jú beɛ rəmyé gako yó, m̀b́b́ ń só nába mó jàn yilə. ³⁸ Zhənà, à yě bè ná gə cùwə, ráa né gə ɲwéné mye, màlékabá ñdá dḗ Arəzana jàn cinə bé, ráa ɲwónó cinə byḗbyḗ, kən dɛ̀b́é rə ɲwéné élàsḗ, ñdá dɛ̀b́é rə gwḗ bàn ga, ³⁹ dḗ jàn cinə bé, ñdá ce y kùr w jàn cinə bé, ñdá wḗ dwā tɛ̀b́é gako Yi wèrhé mó; rə̀d̀d̀ ga wàr rə b'a cə̀r sònó w k̀b́b́ Yi tó ná Cinu Yezu Kristə dənne rə byili nába mó yé.

Pwəə ná n byili bæ wu-zhilù nánf̀l̀ zhe mo Zhwifubá yilə

9 Kristə wó à zhənà. Rəmyé ce kən dé dɛ̀b́é à la byili mú wó zhənà; à t'ā la koma góm yé. Eshirhə náacənə mye n'è byili rəmyé à wḗ bæ wó zhənà: ² wu-zhilù nánf̀l̀ zhe ne, ò n'ò nwènè nè twéé gako. ³ À y'á só sə Yi zhilì àmyé yò, a pər Kristə kwā né, à da-byā Zhwifubá vwārḥ yilə. Àmyé ñdá bəmyé ga wó dwí rə̀d̀d̀. ⁴ Bè wó Esərayel lyi; Yi ce bæ jìrh rə byā; rə byili bi rə zùwá yé; rə zə dɔ̀bre ñdá be; rə pə be rə nyá né; rə byili bi bæ gé m'a cə̀rhé re né; rə bwəl be nyá. ⁵ Bè wó ná dwí rí nambala bé náncesé nèmé. Wó dwí rí rəmyé wḗ bæ lùl Kristə mó né. Ní wó Yi, ń du kən gako. Wó ñmyé ń m̄ dwā ñdá còrhó byinə nè bæ zhḗ zhe yilə! Amèn!

Wó byèbé Yi cír mó bæ wó rə lyi páá

⁶ Sə rəmyé gako t'ā yāl e wò bæ Yi nyi-bwelé y yə pyìrh yé. Lwarna bæ è dè byèbé bæ wó Esərayel nèmé né mó gako bæ wó Esərayel lyi páá yé. ⁷ È dè byèbé bæ wó Abərahāmye nèmé né mó gako bæ wó n byā páá yé. Wó rəmyé yil Yi zòm ñdá Abərahāmye rə wò: “Byā bé byèbé à bwəl mó bæ nyí mú, wó Yəzake ń la be lúl.” ⁸ Rəmyé n'è byili bæ è dè byā bé byèbé bal ñdá ké lùl mó gako bæ wó Yi byā yé. Wó byèbé bæ lul lé tó ñdá Yi nyi-bwelé y mó bæ wó rə byā. ⁹ Yi bwəl nyí rə wò: “Byin ní èta yi, à m'a k'ā bàn ñdá Sara lùl byí.”

¹⁰ Kən gwḗ yə zhè yé. Arəbəka yà ń lùl byā bəlyè. Bəmyé bəlyè y ga y'á wó ná nambal Yəzake nyənà. ¹¹⁻¹³ Bè ké Yi zòmè ré sébé ré wḗ bæ Yi wòwə: “À swéné Zhakɔ̀be a yḗ Ezəyu ni.” Rəmyé yi ní ñdá bæ gwḗ yə bə̀sóná bé gaga mó lùl, s'e m'e zòm bæ m'a wèrhé cənè ráa lwele yò yé. E jà ñdá rəmyé ga, Yi byili Yəzake ne bæ zhəm-bal mó bà n yə nyḗ mó tuntunnə. Sə kən yàl èta m̀ǹ ga kən dé dɛ̀b́é Yi y'á gu rə wḗ rə cí mú pyìrh. Bè rə t'ā nyí numbyíni tuntwīi yé. Rə n'è cír y ñdə rə gé n'è yāl né.

¹⁴ Rəmyé nə n'è yāl e wò bæ byè? È n'è yāl e byili bæ Yi dè cángá? È dè èta yé. ¹⁵ Zhənà, Yi zòm ñdá Muiisi rə wò: “Lò m̀b́b́ à n'ā yāl a d̀r ń nònò, wó ñmyé nònò à m'a d̀r. Lò m̀b́b́ à n'ā yāl a d̀r ń y-ghil, wó ñmyé y-ghil à m'a d̀r.” ¹⁶ Yi gə la lò nònò d̀r, kən t'ā tó ñdá rə̀nà-cí p̀b̀l̀, ráa ń tuntwḗḗ yé. Kən n'è tó ñdá rəmyé cici nònò-d̀r mó. ¹⁷ Bè ké Yi zòmè ré sébé ré wḗ bæ Yi

wò Ezhibtì lyi pyḗ mó ne: “À ce ń jìrh pyḗ, m̀ǹ ga a tó ń dənne a byili à jàn dé, sə à yil lé du lū w cə-yala gako wə.” ¹⁸ Rəmyé n'è byili bæ wó lò m̀b́b́ Yi n'è yāl rə d̀r ń nònò mó, wó ñmyé nònò rə n'è d̀r. Lò m̀b́b́ mye rə n'è yāl rə k̀ ń wu wá, wó ñmyé wu w rə n'è k̀l̀.

Wó námyé ná wó lyi bí byèbé Yi n'è d̀r bæ nònò mó

¹⁹ Sə lò gə bwārḥ nè bæ è nə wó byè yil Yi k'è n'è ji lyi bí búlál, bæ lò tənè ń wḗ ń mà n cḗ rə p̀b̀l̀ né, ²⁰ sə wó yḗ lò ñdá ñmyé ń la má mà nyə-p̀ ñdá Yi? Nəzhí m'a bwārḥ lò mó m̀b́b́ ń m̄ y mó bæ wó byè yil ń m̄ y èta? ²¹ Də-mɔ̀rna wàr ń wèrhé ń gé ń ná ń yāl né ñdá ń dɔ̀ wá? Ní wàr ń mà n zə òmyé cici ń m̄ nəzhí k̀b́é è càn ń cí dḗ, ń jà n zə w n m̄ nəzhí nánf̀ ń cí tḗ náá təra?

²² Yi y'á n'è yāl rə byili bæ nyí rə lyim n'è yì, sə rə ce lyi bí lwar rə jàn dé gé wó né mó. Sə rə zḗ rə k'a zhilì rə yala ne dḗ dḗ ñdá lyi bí byèbé rə lyim y'á n'è yì mú, bæ j'á y'á m̄ ñdá còrhò-tum pɔ̀, ²³ rə zḗ rə n'è yāl rə byili rə zùwá y nánf̀l̀ w byèbé rə n'è d̀r bæ nònò mó yilə. Rə y'á dāmā rə tene lyi bí bəmyé mó rə zùwá y èmyé nɔ̀ yilə. ²⁴ Wó námyé ná wó lyi bí byèbé Yi n'è d̀r bæ nònò mó, sə è dè Zhwifubá dúdú wḗ rə byḗ nába né yé. Rə byḗ nába byèbé bæ dè Zhwifubá mó mye wḗ. ²⁵ Yi zòm rəmyé yò rə nyi-zwenə Oze sébé ré wḗ rə wò:

“Lyi bí byèbé bæ y'á dè à lyi mú,

wó bəmyé à la byḗ b'á lyi.

Tənà y k̀b́é à y'á bæ só mó,

wó èmyé à la byḗ bæ tənà à só.

²⁶ Bè gé y'á byili bi bæ bæ dè àmyé lyi m̀gǎ mó,

wó gaa cici bæ m'a byḗ bè né bæ Yi nányi byā.”

²⁷ Ezəyi mye bwəl Esərayel lyi bí shò-kwā né n wò: “Bá Esərayel lyi bí gə p̀l̀ bæ jìrh nánzhəzhḗ ñdə nə-f̀l̀ w nyòrhó w ta mye, wó bæ kəkàlā bæ m'a nə vwārḥ.

²⁸ Zhənà, kən dé dɛ̀b́é Cinu byili bæ ń la wòrhó mó, t'ā la jìjìrhú yé. Ní mà n wèrhé rə gako lalà ce yó.”

²⁹ Ezəyi yà ń jèrè n wò:

“Cinu jàn-bə-swḗ-zhe cəbal ce ná dwí rí kəkàlā dàl.

È gə dè rəmyé, námye y'á b'á jìrh ñdə Sɔ̀ɔ̀m ñdá Gɔ̀mɔ̀re ta.”

Lò m̀b́b́ gako n zù Kristə, Yi ce ń ké n bæ dóo zhe yé

³⁰ Rəmyé nə n'è yāl e wò bæ byè? Wó lyi bí byèbé bæ dè Zhwifubá mó Yi ce bæ k'è bæ dwóəre zhe, bæ gé zhí ri mú yilə, e jà bæ y'á t'ā pyà rəmyé yé. ³¹ Esərayel lyi bí y'á n'è pyà nyó nyèbé nə b'a ce bæ bə̀k'a k'è zə dwóəre mó, sə bæ yə ɲwéné bæ wèrhé ñdə nə gé n'è byili ní yé. ³² Wó bə̀k̀n yil bæ yə ɲwéné? Bə̀ yə lwar bæ wó Yi ni bæ gə zhí f̀rò Yi ce bæ k'è bæ dwóəre zhe yé. Bə̀ y'á n'è búl bæ wó nyó né zō mó è m'a ce bæ k'è t'ā la dwóəre zal yé. Wó rəmyé è ce, bæ mà bæ nərḥ nákuɔ̀ w ò n'ò ce lyi bí lwé tḗ mó ne. ³³ Bè zòm nákuɔ̀ w òmyé mó yò Yi zòmè ré sébé ré wḗ bæ Yi wòwə:

“À n'ā cí nákuɔ̀ Səyḗ né ò n'ò lwé lyi tḗ,

sə lò m̀b́b́ ń zhí wə, cizhil t'ā la mó jú yé.”

10 Da-byā, à n'ā yāl ñdá à wu gako bæ Zhwifubá nə vwārḥ. Wó rəmyé à n'ā lwəl Yi ni bæ yilə. ² Zhənà,

à yě bà bà zhe Yi-ni-tó mó yàwâl dɛ́ dɛ́. Sə ñdá bà yàwâl lé ga, bà yè zhèn dé pár lwar pamparɛ́ yé. ³ Bà yè Yi gá n'è tó né rà ce numbyíni k'è bə dóó zhe mó kùr swí yé. Rəmyé ce, bà y'à zɛ̀ bà n'è pyà ñdá bà sàpwà jàn sà bà bàk'a k'è zə dwááre yé. Wó rəmyé è ce bà yě sómá y kèbé Yi n'è tó rà b'è ce numbyíni k'è bə dóó zhe mó ne. ⁴ Wó Kristə denne Muiisi nyá né tó né nə pyirh, m̀ni lò m̀b̀b̀ gakò ñ zhí Kristə ne, sə Yi ce ñ bàk'a ká zə dóó yé.

⁵ È gə wó numbyíni gá b'a tó nyá né zō denne è bàk'a k'è zə dóó mó yilə, Muiisi kɛ́ n wò: "Lò m̀b̀b̀ ñ wèrhé kɔn dɛ̀bé gakò nyá né byili mú, ñ b'á zə nyú nyá né jàn yilə."

⁶ Ñ zòm Yi gá m'a ce numbyíni k'è t'á la dóó zal è gá zhí ri jàn yil mó yò. Ñ wòwə: "Bàk'a zòm ñ wé ñ wò: wó m̀ m̀ ñ mà n zɛ̀ n vò dɛ́ Arəzana wa?" (Sə rəmyé n'è yàl e wò bà wó m̀ ñ mà n zə Kristə n ká n mə n bə ce yó?) ⁷ "Sə ñ bàk'a zòm ñ wé ñ wò: wó m̀ ñ mà n zù tɛ́ ce y kùr wə?" (Sə rəmyé n'è yàl e wò bà wó m̀ ñ mà n vùr Kristə cùrri wé n du pwè nè?) ⁸ Wó bàkón bà kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə byili rəmyé yilə? Bà wòwə: "Yi zòmè ré bà bwəl mó ñwéné ñ nyú wə, ñdá ñ wu w wé." Wó zòmè ré tɛ̀bé nə r'è bwəl ná byili Yi-ni-zhú mú shò-kwā né mó. ⁹ Ñ gə púr ñ nyí ñ byili bà Yezu wó Cinu, ñ gə zwě nyí ñ wu w wé bà Yi bwirhì mu, ñ b'á nə vwār. ¹⁰ Zhànà, numbyíni gə zhí Yi ni è wé, rà n'è ce è k'è bə dóó zhe yé. È gə púr è nyí è byili bà Yezu wó Cinu, Yi n'è vwār. ¹¹ Bà kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Lò m̀b̀b̀ ñ zhí Yi ni, cizhìl t'á la mó jú gaga yé." ¹² Rəmyé ce, Zhwifubá ñdá byèbé bà dè Zhwifubá ga jirh kɔn ràdù. Wó Cinu mú ñmyé m̀d̀d̀ y ñ cí bà gakò, ñ ná ñ pɛ ñ nəc̀ndé byèbé bà n'è lwəl mò mó ne. ¹³ Bà kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré jàà dō wé bə wò: "Lò m̀b̀b̀ gakò ñ lwəl Cinu sãṣ, ñ mà n vwār. ¹⁴ Sə lò nə gə yè Cinu zwì, wó etər ñ b'á tó né ñ lwəl ñ sãṣ? Bà gə yè ñ yò zòm ñdá mó, wó etər ñ b'á tó né ñ zù mù? Sə bà gə yè ñ yò bwəl bə byili, wó etər lò mà n tó né n nyèè ñ yò wá? ¹⁵ Sə bà gə yè lò twí ñ yò bwəl e byili yilə, wó etər ò b'a tó né o bwəl? Bà kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Ñ gə nɔ byèbé bà n'è bwəl yò-èc̀nɔ nyí rí mú bà n'è zhəl bà bàna, ñ já ñ só." ¹⁶ Ñdá rəmyé ga, lyi bí gakò yè yò-èc̀nɔ nyí rí zwě yé. Zhànà, Ezəyi bwəl n wò: "Cinu, wó m̀ ñ zwě nyí rí ná byili mú?" ¹⁷ Lwàrna bà wó Kristə zòmè ré bwəl e byili mú lò ya n cili, n zɛ̀ n zhí Yi ni rəmyé jàn yilə.

¹⁸ Sə è gə wó èta, à n'á yàl a bwər. a nyí Zhwifubá yè zòmè ré rəmyé mó nyèè nà? Zhànà, bà nyèè rə. Bà kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Bə nyèè zòmè ré bwəl nà bé cələ bà bwəl le rə yí lū w cə-yala gakò." ¹⁹ Zòmè dō ñwéné à n'á yàl a bwər kádò: Esərayel lyi bí yè rəmyé kùr nyèè nà? Yi tə rəmyé yil rə tó Muiisi denne rə zòm ñdá bə rə wò: "À m'a ce á yír. h zù lyi bí byèbé bà dè à lyi mú. À m'a ce á lyimə zɛ̀ bà yó, bə j'á wó lyi byèbé bà yèl nà kùrə yé." ²⁰ Ezəyi gaga mó kwərhe n bwəl n byili bà Yi wòwə:

"Wó lyi bí byèbé bà y'à t'á pyà nè mó, wó bəmyé bà nɔ ne.

À byili à cìn byèbé bà y'à t'á lwəl nè kaka mó ne."

²¹ Ñ zòm Esərayel lyi bí yò gwě, n wò bà Yi wòwə: "Cə gə ló gakò, à y'à cèlè à jèrh a byè byè lyi byèbé bà wó yó-kùlùl cìnə mó yi rí vò rə zù, sə bà bə shè nyí zō yé."

Yi yè Esərayel lyi bí zhě yé

11 A zɛ̀ à n'á yàl a bwər. a nyiwé: Yi nə zɛ̀ wó zhí rà zhí rà lyi bí? Gaga! Àmyé cici mú dè Esərayel lò nà? Wó Abərahám ñ Bəzhamə kwálá y wé bà lùl nè né. ² Yi yè rà lyi bí rà dāmā rə cír mó zhě yé. Lyírhnə kɔn dɛ̀bé bà kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə m'e zòm Elyi yò, ñ gə yà ñ ná ñ zhər. h ñdá Yi Esərayel lyi bí shò-kwā né ñdá wu-zhìlù mú yò. ³ Ñ wòwə: "Cinu, bà gu ñ nyi-zwennə bé gakò, bə wūr ñ wwi-jùlú. Wó àmyé dúdú à dàl. Sə bà n'è pyà àmye bà la gu." ⁴ Wó bàkón Yi zɛ̀ rə byili? Rə wòwə: "Lyi bí byèbé bà yè shèné bə wùli yi rí tɛ̀bé bà n'è byè bà Baale yé né mó wó nunə m̀d̀r̀hè tàlpyè. Wó bəmyé à cír à cici yilə." ⁵ Zà zà mye gwě wó èta. Lyi m̀ngelé gwě dàl, sə wó Yi sònó w ò ce rə cír be. ⁶ È dè bà tùm-èc̀enà yil rə cír be yé. Wó rà gə só be mó dúdú yilə. È gə y'à wó bà tùntwəṣ yilə, sə nyí rà sònó w y'à dè sònó páá yé.

⁷ Wó bàkón ná nə b'á wò? Esərayel lyi bí yè tɛ̀bé bà y'à n'è pyà mó ne yé. Wó byèbé Yi cír mó dúdú bà nɔ re, sə byèbé bà dàl mó y'à t'á yàl bə sú rà kùr yé. ⁸ Bà kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Rəmyé yi ní ga, Yi pyi bà surhə, rə pyi bà yír. h, rə shí bà zhǎ, kɔn m'e yí zà."

⁹ Dəvyidi mye wòwə: "Kùjú kòb̀b̀ bà la jú b'a yè zhě bà la b'e zhě bə; ò yə gó. r bə tu ò wé, bə nə còrhò-tum.

¹⁰ Bà yír. h b'a pyi, bə jirh lyilyə, sə dè-kúrhú b'a ká be, bà k'è wà. r bə kwě yé."

¹¹ È gə wó èta, à n'á yàl a bwər. gwě: Zhwifubá tu tɛ́. Sə rəmyé n'è byili bà bə k'è wà. r bà la zǎṣ gaga nà? ǎṣ, è dè èta yé. Zhànà, bà dówá; byèbé bà dè Zhwifubá mó zɛ̀ bə tó rəmyé denne bə nə vwār. Zhwifubá tə rəmyé yil bà n'è dūr bwě. ¹² Zhwifubá dóó w ce lū w lyi bí dwā bé nə cènè. Bà gə tu tɛ́ mó mye ce byèbé bà dè Zhwifubá mó nə cènè. È gə wó èta, sə nyí Zhwifubá púlápúlá gə k'a tú bà zù Yi, rà b'a pə be cènè ré kɔn lyé ce ne.

Yi n'è vwār. h lyi byèbé bà dè Zhwifubá mó

¹³ Èlāsɛ́, wó ámyé byèbé á dè Zhwifubá mó à ba. Wó ámyé yil à wó Yezu Kristə tùntúm. Sə tum dí rəmyé ñ pɔ ne mó zhe kùr à yilə. ¹⁴ Sə à n'á b̀l̀l̀ bà à dwí lyi bí b'a tə rəmyé yil bə zɛ̀ bà n'è dūr bwě. Èta, bà jàlā b'a tó rəmyé denne bə nə vwār. ¹⁵ Zhànà, Yi y'à yě Zhwifubá ne rə m'e kwərhe lū w lyi bí dwā bé yò ñdá rà cici. Sə rà gə k'á tú rà zwě be, etər kɔn b'a yè né? Kɔn m'a yè ñdà lò gə ya n cì, n zɛ̀ n ká n bwirhì ní!

¹⁶ Bà gə fón bú. r kàkàlā bà pɔ Yi ni, ò kùr ré rà dàl mó gakò wó rəmyé rà cí. Bà gə pɔ cò nər. h Yi ni, sə lwar bà rà j'á cí ñdá ò jèsé mye ga. ¹⁷ Esərayel lyi bí nyé ñdà cò bà zhele ta. Bà zɛ̀ bə gò ò jèsé jàlā. Nmyé m̀b̀b̀ ñ dè

Zhwifu mú nyë ñdà cõ kòbó ò lyí tē' nánfò jě ta, bà gòm bà m'e lyár kòbó ò zhele mó jèsé sà gòm mó. Èlâsē', ñmye zē ñ ná ñ tó ñ jí kɔn dèbé gakó rà n'ê shí cõ w bà zhele mó nèsé wé mó. ¹¹⁸ Ràmýe ce, ñ bà mâ sá zhě ñ cìn cõ w jèsé bà gòm mó sono yé. Ñmye zē ñ ná ñ yâl ñ zhě ñ cìn, lwar b'è dà ñmye ñ zà cõ w nèsé ñ zhí yé. Wó sàmýe sà zà mó sà zhí.

¹⁹ Dèga, ñ b'á wò: "Bà gòm cõ w jèsé m̀nì ga bà kwè àmyé bà m'e lyár se." ²⁰ Ñ gə byili èta, rà wó zhànà. Wó cõ w jèsé gá yè Yi ni zhí yil bà gòm sè, ñmye zē ñ zhí sà jàà w ñ gá zhí Yi ni mú yilə. Sə bàkà zhě ñ cìn dē yé. Ñ gaga mó mâ sá ce ywē zə mó. ²¹ Zhànà, Yi gə gòm cõ w kòbó ò zhele mó jèsé, sá lwar bà rà t'ā la ñmye ne yō yé. ²² Lwar bà Yi wó wu-b̀ǹǹǹ cábal, rə j'á zum mye. Rə n'ê gwirhi rà yé ñdà byèbé bà tu tē' mó. Sə è gə wó ñmye yilə, rà zhe wu-b̀ǹǹǹ ñdà mó. Ñ mâ sá já ñ ñwéné rà wu-b̀ǹǹǹ w wé. È gə dà ràmýe, rà b'a gō ñmye ñdà cõ jě ta rə ji tē'.

²³ Sə è gə wó Zhwifubá yilə, bà gə tú bà k'ā shèné bà zwē nyí bà zhí Yi ni, ràmýe yi ní, bà m'a lyár be cõ w ne bà zhí ñdà shāā ga mó ta; bà Yi zhe jàn, rà wó rà b'a k'a lyár be cõ w ne kádò. ²⁴ Zhànà, ñmye m̀b́b́ ñ dà Zhwifu, ñ wó cõ kòbó ò lyí tē' nánfò jě bà gòm bà m'e lyár kòbó bà zhele mó, e j'á dà èta kɔn mâ sə rə tó né yé. Sə è gə wó Zhwifubá yilə, bàmyé wó cõ w kòbó bà zhele mó jèrh. Ràmýe ce, Yi m'a lyár be cõ w bà y'á jèrè bà zhí ò yó mó ne náná.

Esərayel lyi bí púlúpúlú b'a nə wərh

²⁵ Da-byā, nyíne kɔn dèbé rà y'á shèè. Wó ràmýe à n'ā yāl a ce á lwar, m̀nì ga á bàk'á wò b'ā zhe surhə á yé kɔn gakó yé. Yi ce Esərayel lyi bí kəkàlà yə ñwéné bà sú rà kùr yé, kɔn la m'e yí lū w lyi bí dwā bé gakó ñwéné bà nə wərh mó. ²⁶ Ràmýe yi ní, Esərayel lyi bí púlúpúlú b'a zē bà nə wərh. Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bà Yi wòwə:

"Zwennə mó mà n shí Səyǝ,
sə ñ mà n vùr Zhakɔɔbe kwálá y lyi bí yó-kùùlí.
²⁷ Wó ràmýe rà wó dɔbré à la zal ñdà be mó,
à gə tú à vùr bà yə-bəlwáálé yi ní."

²⁸ Bà yə shèné bà zwē yò-èc̀ǹǹǹ nyí rí yé, bà jìrh Yi zwə, sə ràmýe yàl kɔn dèbé rà sē ámye byèbé á dà Zhwifubá mó ne. E jà wó bàmyé Yi tə bà nambala bé yil rə cír bà wó rà lyi rà só. ²⁹ Bà Yi t'ā pe rà k'ā zwē yé. Lyi byèbé rà byè, rà k'ē t'ā zhě bè yé. ³⁰ Shāā ga, á y'á cē Yi nyí ni. Sə zà zà, Zhwifubá gá yə rà nyí ni zwē mó yilə, rà dùr á ǹǹǹ. ³¹ Bà cē Yi nyí ni, rà m'ē dùr á ǹǹǹ èlâsē', sə rə dùr bàmye ǹǹǹ. ³² Yi ce numbyíná bé gakó cē rà nyí ni, m̀nì rə dùr bà gakó ǹǹǹ.

Yi du kɔn gakó

³³ Nyíne Yi cí kɔn gakó námpúm! Rə surhə né ñdà rà lwar mó bà swé' zhe yé. Mǝ lò ñ wǝ ñ mà n lwar kɔn dèbé Yi kó rə cí rà surhə wé? Mǝ lò ñ wǝ ñ mà n lwar rà

† Cõ w kòbó bà n'ê zòm ò yò nỳǹǹǹ mó, wó Zhwifubá cõ òdù bà n'ê byè bà olyivyé. Bà y'a gō ò jèsé bà lyár ò dō ne ñdà bà gá y'a lyár mángé y nē sō né mó.

gá n'ê wèrhé né yé-shò? ³⁴ Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bà wò:

"Mǝ ñ wǝ ñ mà n lwar kɔn dèbé Cinu ná ñ bùlè?
Mǝ lò ñ wǝ ñ mà n yə ñ cícírne?"

³⁵ Mǝ lò ñ jèrè n pə kɔn Yi ni,
sə ràmýe zē rə k'a m'e càrh mò?"

³⁶ Kɔn gakó wó Yi sō rà n'ê shí ní; wó Yi rà ce kɔn gakó ñwéné, e j'á wó ràmýe yil kɔn gakó ñwéné. Yi mâ dwā ñdà còrhò byinə nə bà zhí zhe yilə! Amèn!

Kristə-lò tuntwǝǝ gə mâ sə rə yə né

12 Da-byā, Yi zhe wu-b̀ǹǹǹ ñdà nába dē' dē'. Ràmýe ce, à n'ā lwəl ába: zəna á cìn á yə wǝ-kɔn dèbé Yi cí, rə j'a yí rà pùbùlè, á pə rɛ. Wó èta á mâ s'á cèrhé re né zhàn zhànà. ² Á tuntwǝǝ né bàk'á yə ñdà lū w kòbó ná ñwéné ò wé mó tuntwǝǝ né ta yé. Yēne Yi pyírhi á surhə né námpúm, m̀nì ga á ñwéné á lwar kɔn dèbé rà n'ê yàlà: tēbé rà càn, rà só, e jà rà yú rà pùbùlè.

³ Yi wu-b̀ǹǹǹ w ce rà pɔ ne rà pené y nánfò. Ràmýe yilə, à n'ā byili ába: á màdù ga bàk'á n cí ñ cìn jàà kèbé è du mu wé yé. Lò gakó sá cí ñ cìn jàà y kèbé è mâ ñdà mó wé, ñdà Yi gá ce ñmye zhí ri ní mú. ⁴ Zhànà, né yala né kəkàlsé já, sə kəkàlà èdù gakó zhe è tum. ⁵ Wó èta, ñdà námye já ga, né mù dwā ne Kristə wé ná jìrh kɔn ràdù. Lò gakó zhí ñ jàà wà, ñdə numbyíní yala né kəkàlsé ta.

⁶ Yi pɔ rà panse dúdú má dúdú má né màdù màdù gakó ne, rà gá só nába yilə. Ràmýe ce, lò m̀b́b́ ñ nɔ Yi nyi-zwennə pené, sá twí kɔn merhe ñdà ñ Yi-ni-zhú mú. ⁷ Lò m̀b́b́ ñ nɔ sǝj pené, sá sē ñ dwā bé ne. Lò m̀b́b́ ñ nɔ Yi zòmè ré còrhò pené, sá cèrhé rə ñ dwā bé ne. ⁸ Lò m̀b́b́ ñ nɔ cícú pené, sá cícú ñ dwā bé. Lò m̀b́b́ ñ ná ñ pe ñ kɔna, sá pwèlè ñ wu ñ pa. Lò m̀b́b́ ñ wó Kristə-lyi gúlú w yé né cábal, sá twí ñ tum dí ñdà yəwāl. Lò m̀b́b́ ñ ná ñ sē nəmwà nē, sá sē be ñdà wu-nyǝ.

⁹ Á mâ s'á swéné dwā ñdà wu-pō. Bàk'á shèné lwele wòrhó yò gaga yé. Wèrhéna cènè twéé twéé.

¹⁰ Swénéne dwā ñd'á wun gakó ñdà da-byā ta. Cenə yəwāl né, á nyé dwā. ¹¹ Twíne wárhé wárhé; bàk'á cí nəwàc̀r̀r̀ yé. Twíne Cinu tum dí náàc̀ǹǹ ñdà yəwāl.

¹² Cenə á wun yə nyèn á gá n'á dē Cinu nyi-bwelé y pyírh mó yilə. Ǹǹǹ gə tú mye, s'á pyéné á zhi kəkē. Lwəlnə Yi twéé twéé, á wun bàk'á gə yé. ¹³ Á gə pwírí á da-byā Kristə-lyi jàlà zhe á sē' tum, s'á sē be. Lò gə tú á sō, s'á zwē ñ zhəalé cènè.

¹⁴ Lwəlnə Yi bà rà cí bwəl byèbé bà n'ē nwènè ába mó yó, sə rà bàk'á zhili bà yò yé. ¹⁵ Lyi byèbé bà zhe wu-nyǝ, s'á tó be á ce á wun yə nyèn. Lyi byèbé bà n'ē kúrhá, s'á tó be á kúrh. ¹⁶ Cenə á nyí yə ràdù, s'á bàk'á zhě á cìn dē yé. Lwəlnə á cìn tē'; á bàk'á nyí á cìn ñdà surhə cìnə ta yé.

¹⁷ Lò gə wèrhé ába lwele, s'á bàk'á càrh mò lwele yé. Cenə jàn né á wèrhé kɔn dé dèbé rà càn lyi bí gakó yírh w mó. ¹⁸ Wèrhéna á gá wó né á jòm ñdà lyi bí gakó ñdà yə-zúlú. ¹⁹ Á dɔwabá nántwərh, á bàk'á pyà á jim cú yé. Yēne bursí sàmýe ne á ce Yi jǝ wà. Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bà Cinu wòwə: "Wó àmye à b'a ká lò gakó bursí a pǝ còrhò-tum." ²⁰ Bà ké rà jàà dō wé bà wò: "Nɔrh gə

zhe ñ zù-bal, sá p̄ kùjú n jí. Nànyèlsè gə zhe mo, sá p̄ n̄ n nyò. Èta, kɔn nyè ñdə wó myìn-cala bārhé ñ ló n yó w ta.”²¹ Bàk'á yě ñ cìn ni lwele wòrhó wé yé. Wèrhé cènè ñ má cèr lwele yé ne.

Zwēnə cɔ w yé né cìná bé nyó né

13 Lò gako m̄ sá zwē cɔ w yé né cìná bé nyó né, bà lò wàr ñ mà n jí pyèlè ñdà è dè Yi rə pɔ mɔ yé. Pyèlè dwí gako wó Yi sò rə n'è shí ní. ² Lò m̀b̀b̀ ñ ná ñ cē cɔ w yé né cìná bé nyó né, wó Yi nyí ni ñ ná ñ cē né. Sə lò m̀b̀b̀ ñ cē nyí ni, ñ b'á nə còrhò-tum. ³ Lò m̀b̀b̀ ñ ná ñ wèrhé cènè, cɔ w yé né cìná bé ywē bə mó zhe yé. Sə ñ gə ná ñ wèrhé lwele, bà ywē zhe mó. Ñ gə tá ñ yâl bà bə ywē zə mó, sá twí cènè. Èta, bà m'á cèrhé mó. ⁴ Zhànà, wó Yi rə cí bi ní bà n'è twí, m̀ǹǹni bə sē mó ñmye twí cènè. Ñ gə zē ñ ná ñ wèrhé lwele, sə bà ywē zə mó. È dè nánfò yil bà zhe ñwòñó bà n'è pɛ còrhò-tum lyí bí ni yé. Bà gə pɔ còrhò-tum lò nè, wó Yi tum bà twí, m̀ǹǹni ga bə tó rəmyé denne bə byili mu bà Yi lyim n'è yi mù. ⁵ Wó rəmyé è ce, cɔ w yé né cìná bé nyó né zõ n'è nyéé nába. È dè ná la m'é lú Yi lyim dí yé né dúdú yil yé. Wó ná gá yě ná wun ní wé bà wó èta né m̄ sə ná wèrhé né mó mye yilə.

⁶ Wó rəmyé cìcì mú è ce á n'á pɛ myêl-kwânde. Lyí bí byèbé bà vùr bə cí ní bà n'è zwē myêl-kwânde mó, wó Yi tum bà n'è twí. ⁷ Lò m̀b̀b̀ gako á m̄ s'á p̄ kɔna, s'á p̄ de. È gə wó myêl-kwânde ñdà lɔr w yilə, pana rɛ m̀b̀b̀ á m̄ s'á p̄ rɛ mó nɛ. È gə wó byèbé á m̄ s'á zwē bà nyó né mó yilə, zwēnə bà nyó né, s'á nyè bɛ.

Á gə só dwā, wó Yi nyó né gako á n'á zwē

⁸ Á bàk'á zə lò jim yé. Á gə la lò jim zal, s'è yè sònó w á m̄ s'á swéné dwā mó, bà lò m̀b̀b̀ ñ só ñ dwā bé, wó Yi nyó né gako ñ ná ñ zwē. ⁹ Bà k̄ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wó: “Bàk'á fwêl yé; bàk'á gu lò yé; bàk'á ñwò yé; bàk'á yâl ñ dō kɔn ñdà bwē-dūr yé.” Nyó né nəmyé ñdà nyèbè nà dāl mó kùr wó: “Swéné ñ dō ñdà ñ cìcì ta.” ¹⁰ Lò m̀b̀b̀ ñ só ñ dō, ñ tá ñ wèrhé mɔ lwele yé. Ñ gə só ñ dō, wó Yi nyó né gako ñ ná ñ zwē.

Zəna á cìn cènè á m'á d̄ Kristə twírí yá

¹¹ Á yě yi rí t̄bé ná ñwéné rə wé èlâsɛ́ mó. Kɔn yú b'á zē á jan dé wa, bà yi rí t̄bé Yi la lyí bí vwâr h mó bwəlse du né gə ju kùr ná zù Yezu Kristə yi ní mú. ¹² Cəcɛ́ y n'è lyé, ce y bwál ló. Rəmyé ce, bānà ná yě cə-byín tumə né ne, sə ná pwà búlú wé dé ná lyé ná m'é bú pwé dé wé. ¹³ Bānà ná zə ná cìn náàcènè ñdə ná gə n'è zal ná cìn nənyónó nɛ né, sə ná bàk'á yə lyí byèbé bà n'è jí d̄ d̄ kɔn lyé ce nɛ yé. Ná bàk'á nyò s̄ d̄ d̄ kɔn lyé ce nɛ yé. Ná yě fwêl ñdà dədalse námməlwəlse dwí gako ne, sə ná yě búlú ñdà bwē-dūr ne. ¹⁴ Zwínə Cinu Yezu Kristə ñdə kàmə-zwí ta, s'á bàk'á yě shilə námməlwəlsé yò zù ába yé.

Pyāna kɔn d̄bé rə b'á kwɛrɛ á da-byā bé yò

14 Zwēnə lò m̀b̀b̀ ñ Yi-ni-zhú mú gwē dè k̄k̄ mó cènè, s'á bàk'á wò bà kɔn d̄bé ñ ná ñ bùl mó bà

càn yé. ² D̄ega m̄ ñwéné ñ ná ñ bùl bà ñ wó ñ jí kùjú dwí gako, sə m̀b̀b̀ ñ Yi-ni-zhú mú gwē dè k̄k̄ mó bə shè nāmá yò yé; wó də-vɔr ñ ná ñ jí. ³ M̀b̀b̀ ñ ná ñ jí kùjú dwí gako mó bə m̄ sə n fulsi m̀b̀b̀ ñ tá ñ jí kùjú dwí gako mó yé, sə lò m̀b̀b̀ ñ tá ñ jí kùjú dwí gako bə m̄ sə n ká m̀b̀b̀ ñ ná ñ jí kùjú dwí gako mó b̀rsi yé, bà Yi shènè n zù rì. ⁴ Nmyé wó m̄ ñd'ám, ñ má ñ k̄ è lò dō tũntũnnə b̀rsi? Ñ gə zhí k̄k̄, ñ gə bə zhí k̄k̄ mye, wó ñ yó-cəbal mó rə cəl. E jà ñ mà n zhí k̄k̄, bà Cinu zhe jàn ñ wó ñ mà n s̄ mɔ.

⁵ Lò mwəlbə ñwéné ñ ná ñ bùl bà dwā ñwéné nà du nà dwā bé, ñ dō mye zē ñ ñwéné ñ ná ñ bùl bà dwā né gako wó kɔn rədu. Rəmyé ce, kɔn d̄bé lò gako ná ñ bùl mó, s'è yè ñdà ñ wu gako. ⁶ Lò m̀b̀b̀ ñ ná ñ bùl bà dwā ñwéné nà du nà dwā bé, wó Cinu yil ñ ná ñ bùl èta. Lò m̀b̀b̀ ñ ná ñ jí kùjú dwí gako, ñmye wó Cinu yil ñ ná ñ jí èta, bà wó Yi ñ ná ñ ce ñ má ñ jí. Lò m̀b̀b̀ ñmye tá ñ jí wé dwí gako, wó Cinu yil ñmye ná ñ wèrhé èta, bà ñmye ná ñ ce Yi nəbān rəmyé yilə.

⁷ Ná m̀d̀d̀ ga t̄né ñ cìn yil yé. Èta mye, ná m̀d̀d̀ ga tá ñ la cú ñ cìn yil yé. ⁸ Ná gə ñwéné mye, wó Cinu yil ná ñwéné; ná gə k'è cù mye, wó Cinu yil ná cùwə. Rəmyé ce, ná gə ñwéné ráá ná gə cù mye, wó Cinu ñ cí nába, ⁹ bà Kristə gə cù n ká n bwirhí mú, wó m̀ǹǹni ga n cìni cùrì ñdà lyí-nyisí ga. ¹⁰ Sə ñmyé, wó byè yil ñ ná ñ cí dōó ñ da-byí mú yò wə? Sə ñmyé, wó byè yil ñ ná ñ fulsi ñ da-byí mú? Ná gako b'á zhí Yi yé né, rə ká lò gako b̀rsi. ¹¹ Bà k̄ Yi zòmè ré sébé ré wé bà Cinu wòwə: “Wó àmyé Cinu, à wó n̄nyì.

À n'á wəl bà nunə dwí gako b'á wùl t̄ à yé né, bə cèrhé ne.”

¹² Èta, ná m̀d̀d̀ m̀d̀d̀ gako b'á byili Yi yé né kɔn d̄bé ñ cìcì wèrhé.

Pyāna ná pyà kɔn d̄bé rə b'á ce yə-zúlá yə né

¹³ Yēnə ná yě dwā b̀rsi kó nɛ. Nyīnə kɔn d̄bé á m̄ dwā s'á wèrhé: bàk'á shènè á wèrhé kɔn d̄bé rə b'á ce á da-byí mà ñ nà n tu lwele wé yé. ¹⁴ Á gə zhí Cinu Yezu ni mú ce, à yě kɔn rədu rə wó pampar̄ɛ̄: bà kɔn t̄né rə súl ñdà jú yé. Wó lò ñ gə bùl bà kɔn súl ñdà jú, fòró rə zē rə zhe súlú ñ yilə. ¹⁵ Ñ gə ná ñ jí kùjú ñ da-byí t̄ rəmyé yil ñ wu zhilì, sá lwar bà rəmyé də sònó tum yé. Ñ bàk'á t̄ kùjú yil ñ zhilì ñ da-byí mú Kristə cù ñ yil mó yò yé. ¹⁶ Kɔn dé d̄bé ámyé n'á bùl bà rə càn mó bàk'á jirh kɔn d̄bé rə bə càn lyí dwā la tó rə denne bə zòm á yil námməlwélé yé. ¹⁷ Yi pyèlè ré də e jí ráá e nyò nyəná yé. Rə pyèlè ré kùr wó: ná wèrhé ñdə Yi gə n'è yâl né, ná yə cángá, ná zə yə-zúlá ñdà wu-nyò Eshirhə náàcènè jàn yilə. ¹⁸ Lò m̀b̀b̀ ñ ná ñ tó Kristə ne èta, rə-ná-cí sú Yi yirh, lyí bí j'á só mo.

¹⁹ Rəmyé ce, pyāna ná pyà kɔn d̄bé rə b'á ce yə-zúlá yə né, sə rə j'á súlú ná gúlú w jàn. ²⁰ Zhànà, kùjú gako wó ò jí. Sə kùjú k̀b̀b̀ lò la jú, ñ dō zē n tó ò denne n tu lwele wé mó, bə càn yé. Rəmyé ce, lò bàk'á t̄ kùjú yil ñ cò Yi tum dí yé. ²¹ Ñ gə pwírí ñ gə dòm nāmá, ráá ñ gə nyò s̄, kɔn d̄bé gako ñ gə la jú, rə wó rə b'á ce ñ da-byí tu lwele wé, sá yě rə jú ni. Wó rəmyé rə wó kɔn d̄bé rə càn. ²² Kɔn dé d̄bé ñmyé dúdú zē ñ yé yò w òmyé

shò-kwā né mój, sá zə ɾɛ ñ wé ñmyé ñdà Yi. Lò gə zɛ́ ñ ná ñ wèrhé kɔn, rə dè dóó ñ wé, wu-nyǝ́ ñwéné ñdà rə-ná-cí. ²³ Sə lò gə ná ñ jí kùjú, n jà n zɛ́ ñ ná ñ bùl bà ñ gə ná ñ jí w mú, ñ tá ñ wèrhé cènè, Yi b'a pə rə-ná-cí dóó, bà ñ ná ñ wèrhé kɔn dèbé rə t'á tó ñdà ñ Yi-ni-zhú mú gə n'è yál né yé. E jà lò gə ná ñ wèrhé kɔn dèbé rə t'á tó ñdà ñ Yi-ni-zhú mú gə n'è yál né, wó yə-bəlǝ́lǝ́ ñ ná ñ wèrhé.

Kristə-lò mâ sá pyà ñ dǝ wu-nyǝ́

15 Námyé byèbé ná zhí Yi ni kéké mó, mâ sə ná sɛ́ byèbé bà Yi-ni-zhú mú dè kéké mó ne. Ná bæ mâ sə ná pyà wu-nyǝ́ ná cìn yil yé. ² Ná màdù màdù gako mà sá pyà kɔn dèbé rə b'a pə wu-nyǝ́ ñ dwā bé ne, bà cìn-zelé y yilə, m̀nì ga bà Yi-ni-zhú mú yə kéké. ³ Kristə yə ñ cìcì wu-nyǝ́ pyà yé. Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bà Yi wòwə: “Lyi bí t̀ùr̀hí t̀èbé bà n'è t̀ur̀h mó mó, wó àmyé bà ba.”

⁴ Kɔn dèbé gako bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé k̀ur̀-ju yi ní ga mój, wó námyé yil bà ké de, m̀nì ga rə byili nába sómá kèbé è càn. Wó rəmyé rə n'è pə nába cìn-pyónó ñdà wu-jǝ́ ná mé dɛ́ Yi nyi-bwelé y pyírh mó. ⁵ Wó Yi rə n'è pə nába wu-jǝ́ ñdà cìn-pyónó. Rə b'a ce á zə nyi-dwí ñdà dwā, á wèrhé ñdà Yezu Kristə ta, ⁶ m̀nì ga á mù dwā ne á púr á nyí á cèrhé Yi rí rə wó ná Cinu Yezu Kristə Da mó.

Kristə tú Zhwifubá ñdà byèbé bà dè Zhwifubá gako wwarh yilə

⁷ Zwəñə á dwā bé cènè, ñdà Kristə gə zwé ámye né, Yi còrhó yilə. ⁸ Zhəñà, à n'á wəl ába, Kristə jír̀h t̀unt̀unnə Zhwifubá yilə, n mə n pyírh Yi nyi-bwelé y rə y'á bwəl ná nambala bé ne mó. N tó rəmyé denne n byili bà Yi nyi-bwelé y t'á kwàrh yé. ⁹ Kristə tú m̀nì ga byèbé bà dè Zhwifubá mó mye cèrhé Yi rə wu-b̀ǹn w yilə. Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bà wò:

“Wó rəmyé yilə, à b'a cèrhé mó nunə dwí gako cəcəl wə;

à b'a nún a cèrhé ñ yil lé.”

¹⁰ Bà ké rə wé kádò bæ wò:

“Ámyé tənèsé dwā bé lyi bí, zèñà á tó Cinu lyi bí ni á f̀ùù ñdà wu-nyǝ́.”

¹¹ Bà k'è ké kádò bæ wò:

“Tənərh gako lyi, zèñà á cèrhé Cinu.

Ceme gako lyi, cèrhənə mo.”

¹² Ezayi mye ké n wò:

“Bə m'a lù lò màdù Zhese dwí rí wé, ñ mà n zɛ́ n ciní tənèsé dwā bé lyi bí, sə bà m'a zhí mu ñdà bà wun gako, bæ m'e dè ñ sɛ́ɛ́.”

¹³ Á gə zhí Yi ni mú ce, rə b'a pə ába yə-zúlá ñdà wu-nyǝ́ nampúm, bà kɔn dé dèbé á n'á dɛ́ mó, wó Yi sō rə lá né shú. Èta, á b'á dɛ́ kɔn dé dèbé Yi bwəl rə nyí mú, Eshirhə náàcèné jàn yilə.

Pwəə ná ñ zòm ñ cìcì tum dí yò

¹⁴ Da-byâ, à cìcì mú yé pamparɛ́ɛ́ b'á wó yò-c̀ǹn cìnə twéé twéé, á yé wè nánzhəzhǝ́, á j'á wó dwā á m'á cìcì.

¹⁵ Sə ñdà rəmyé ga, à zòm à sébé ré t̀èbé jààsè jàlà wé pamparɛ́ɛ́, à m'á lyírh ába kɔn dé dèbé á jèrè á yé mó. Wó Yi gə só ne mó è ce a ñwéné a zòm zòmà né nyèbé èta mó. ¹⁶ Rə ce a jír̀h Yezu Kristə t̀unt̀unnə lyi bí byèbé bà dè Zhwifubá mó yilə. Rə cír ne rə pɛ́ ñwónó, m̀nì a bwəl rə yò-èc̀ǹn nyí rí a byili byèbé bà dè Zhwifubá mó ne, m̀nì ga bæ jír̀h wí-kɔn dèbé rə sú Yi yírh. Wí-kɔn dé rəmyé jír̀h Yi kɔn Eshirhə náàcèné jàn yilə.

¹⁷ Rəmyé ce, à wó à b'a zhɛ́ à cìn Yezu Kristə wé Yi yé né. ¹⁸ Sə à gə púr à nyí a zòm zòmè, sá nyí è dè kɔn dǝ yò à n'á zòm yé. Wó t̀èbé Kristə tó à denne n wèrhé mó dúdú. Wó àmyé denne ñ tó né n ce byèbé bà dè Zhwifubá mó zù Yi, bà n'è wèrhé rə p̀b̀ùlə. Sə wó à zòmà né ñdà à t̀unt̀wə́ ñé, ¹⁹ ñdà màmyaarhe nánfwààlè, ñdà wò-jààrè; wó rəmyé gako denne ñ ce a tó né a twí èta, ñdà Yi Eshirhə y jàn. Sə kɔn ju k̀ur̀ Zhərazalem né e m'è vò Yiliri tənà y wa, à bwəl Kristə yò-èc̀ǹn nyí rí nampúm jààsè sàmyé gako wé. ²⁰ Èta, à gə la yò-èc̀ǹn nyí rí bwəl gako, à só s'a vò a bwəl lè a byili ceme né nyèbé bà gwé yə Kristə yò zòm nə wé mó lyi bí ni, m̀nì ga à bə́k'a twí a pyèlé lò dǝ tum yó yé. ²¹ Á n'á wèrhé ñdà Yi zòmè ré sébé ré gə byili ní. Bà ké rə wé bæ wò:

“Lyi bí byèbé bà y'á yè ñ yò bwəl bæ byili bi gaga mó, b'a nə mɔ ñdà bà yírhá,

sə byèbé ñ yò yə bà zhɛ́ w twi mú b'a nyèè rə k̀ur̀ə.”

²² Wó tum dí rəmyé rə cèr nè twər nánzhəzhǝ́, rə ce à yə ñwéné a bà á sǝ yé, ²³ sə à twí à tum dí ga a zhè ceme né nəmyé wé èlāsɛ́. Á sǝ twírí y yò gə zù nì dɛ́ dɛ́ mó byinə né já. ²⁴ Á n'á yál a vò Esəpanye; sə à gə tú à la gàà yi ní, à b'a tó á sǝ. Zhəñà, à n'á bùl bà à gə tú à la, à b'a tó á sǝ, a wèrhé dwā m̀ngelé, m̀nì ga á sɛ́ ne a m'a vò.

²⁵ Sə è gə wó èlāsɛ́-làsɛ́ mó yilə, à la Zhərazalem a sɛ́ Yi lyi bí bà ñwéné gàà mó ne, ²⁶ bà Masədwane ñdà Akayi Kristə-lyi bí zòm nyí rə̀d̀ù bæ ji bà jɛ́-kɔn dwā yó bà la Kristə-lyi bí byèbé bà wó nəm̀wà Zhərazalem né mó ne pɔ. ²⁷ Bə shèné ñdà bà p̀b̀ùlə bà la be sǝ; e jà bà gə la nyú, bà m'a pwírí bà mâ sə bæ sɛ́ be. Zhwifubá byèbé bà jír̀h Kristə-lyi Zhərazalem né mó sɛ́ byèbé bà dè Zhwifubá mó ne ñdà Yi nyəná né, ce byèbé bà dè Zhwifubá mó mye mâ sə bæ sɛ́ Zhwifubá byèbé bà jír̀h Kristə-lyi mú ni ñdà bà jɛ́-kɔn.

²⁸ Á gə kwərhe yò w òmyé, a pə kɔn dé dèbé bà pɔ ne b'á zhəl a pə Zhərazalem Kristə-lyi bí ni mú à zhè, rəmyé kwā né, à b'a zɛ́ a tó á sǝ a m'a lyɛ́ a vò Esəpanye. ²⁹ Sə à yé b'á gə tú á sǝ, Kristə bà n tó à denne n pə ába ñ pansé dwí gako.

³⁰ Da-byâ, á gə n'á lwəl Yi à yilə, sə àmyé ñdà ámyé ga wu yə òd̀ù ná mé lwəl lè ñdà né wun gako. Á n'á lwəl ába rəmyé, ná Cinu Yezu Kristə yil lé yilə, ñdà sónó w k̀b̀b̀ ò n'ó shí Eshirhə náàcèné sǝ mó jàn yilə. ³¹ Lwəlne Yi à yilə, m̀nì ga lyi bí byèbé bà ñwéné Zhide né, bà bæ shè Kristə zòmè ré zǝ mó bə́k'a wèrhé ne lwelè yé. Lwəlne Yi á súlí, m̀nì ga à gə yú Zhərazalem ñdà sɛ́ɛ́ yá, sə Yi lyi bí pwèlè bà wun bæ zwé yə. ³² Èta, ñdà Yi gə pɔ sómá, à m'a ñwéné a yí á sono ñdà wu-nyǝ́, a mɛ́ á sono a shír̀h nampólé. ³³ Wó Yi rə n'è pə yə-zúlá. Rə m'a yə né ñdà á gako! Amèn!

Pwəə ná n̄ ce Oròm Kristə-lyi bí

16 À n'â yâi a ce á lwar bà wó àmyé cìcì à twĩ ná nəkó Febe á sō. ¹ N̄ ɲwéné Kristə-lyi gùlú w Shənkəre né mó wé n̄ ná n̄ twĩ. ² Zwēnə n̄ zhəléé Cinu yil lé yilə, ñdə Kristə-lyi gá m̄ə sə bə wèrhé né. N̄ gə zhe kɔn tum á sō gakó, s'á sē m̄ə, bə n̄ sē lyi nánzhəzh̄ n̄, sə n̄ sē àmyé n̄ kɔn du.

³ Cenə Pərshii ñd́ Akəlaase á p̄. Bə tó ne bə twĩ Yezu Kristə tum dí. ⁴ Bə zh̄ bə myəlá né bə m'ə zwē à nyān dé. È dā àmyé dúdú ni bə wèrhé cènè yé. Bə wèrhé cènè Kristə gùlú lyi bí bə dā Zhwifubá mó gakó mye n̄. Rəmyé ce, wó n̄ gakó ná r'é ce bə n̄bána.

⁵ Cenə Kristə-lyi bí bə n'ê gùlí dwā bə sō kèlé w mó mye á p̄.

Cenə à da-byĩ Epəneete. Wó n̄myé n̄ yàl n̄yáá mó Azhi tənà y wé n zù Kristə. ⁶ Cenə Mare, bə n̄ twĩ d̄' d̄' n pə ába. ⁷ Cenə Andəronikuusi ñd́ Zhənyaase. Àmyé ñd́ bəmyé wó dwí. Ná tó dwā né twĩ byəná-jì. Bə j̄rè n̄ bə zù Kristə, sə bə j̄rh̄ n̄ tũntũmá. Lyi bí n'ê zòm bə yil náàcènè.

⁸ Cenə Ampəlyətuusi. N̄ wó à d̄wa Cinu wé. ⁹ Cenə ná tó-dō Yərabē mó ná ga n'ê twĩ Kristə tum dí mú, e súlí ná da-byĩ nántwə Sətəciisi. ¹⁰ Cenə Apeləse. N̄ tumə né n'ê byili bə n̄ zhí Kristə ne zhənà. Cenə Arəsəto buuli kèlé y lyi bí. ¹¹ Cenə Erɔjɔɔne. Àmyé ñd́ n̄mye wó dwí. Cenə Narshiisi kèlé y lyi bí byèbé bə zù Cinu mú.

¹² Cenə Tərafəene ñd́ Tərafɔse. Bə twĩ d̄' d̄' Cinu yilə. Cenə à nəkó nántwə Pərshiidi. N̄mye twĩ d̄' d̄' Cinu yilə. ¹³ Cenə Orofyiisi. N̄ wó Cinu tũntũnnə nām-púm. Cenə n̄ ná mó mye, bə n̄ ná mó wó ná ga ná.

¹⁴ Cenə Asəkiriiiti ñd́ Fələḡ ñd́ Erəmeese ñd́ Pətəraabaase ñd́ Erəmaase, e súlí ná da-byâ bé dwā bé bə ɲwéné bə sō mó. ¹⁵ Cenə Shələlooge ñd́ Zhəli ñd́ Nere, e súlí n̄ nəkó mó, ñd́ Oləpaase, e súlí Kristə-lyi bí dwā bé bə ɲwéné bə sō mó gakó.

¹⁶ Cenə dwā, á kwə̀lè dwā náàcènè ñd́ da-byâ ta. Kristə gùlú gakó lyi bí n'ê ce ába.

Pwəə ná n̄ cící Kristə-lyi bí

¹⁷ Da-byâ, à n'â lwəl ába: d̄əna á cìn ñd́ lyi bí byèbé bə n'ê zə p̄rā bə twí mú. Lyi bí bəmyé mó bə sh̄ kɔn dé d̄b̄é bə byili ába á zwē rə nyí mú yò yé. Èta, bə n'ê dwĩ Kristə-lyi bí. Rəmyé ce, á bək'á tó bə kùr yé. ¹⁸ Lyi bí bəmyé mó dwí rí t'â twĩ ná Cinu Kristə yil yé. Wó bə səp-wà súlné yil bə n'ê twĩ. Bə n'ê j̄j̄rè lyi bí byèbé bə bəb-wəl nyí zō mó ñd́ nyi-gwəl ñd́ zòm-fwàalé t̄b̄é lyi bí só cilu mú. ¹⁹ Lyi bí gakó yé b'â n'á twĩ ñd́ Cinu gá byili ní. Rəmyé ce, à wu nyè á yilə. Sə à n'â yâi b'â zə surhə á m'á twĩ cènè, s'á d̄é á cìn twéé twéé á bək'á zù lwelə wé yé. ²⁰ Kɔn k'ê t'â la d̄ɔɔ yé, Yi rí rə n'ê p̄e yə-zúlá né mó b'á zhìl Shətana yò á n̄rh̄ kùr wə.

Cinu Yezu mà n̄ cí bwəl á yó!

²¹ Timote mó àmyé ñd́ n̄myé n'ê twĩ Cinu tum dí mú ná n̄ ce ába. Lushuusi ñd́ Zhas̄ ñd́ Səsəpatəere mye n'ê ce ába, b'ám̄yé ñd́ bəmyé wó dwí.

²² Wó àmyé Təracuusi Pwəə ce a k̄é sébé ré t̄b̄é, à n'â ce ába Cinu mú n̄ ce ná mù dwā né mó yil lé yilə.

²³ Gəyuusi né n̄ ce ába. Wó n̄myé sō à n'â zwē né. Wó n̄myé sō byèbé bə zù Kristə mó mye gakó n'ê gùlí dwā né. Eraase mó n̄ ná n̄ nyí cɔ w səbyĩ mú yò mó ñd́ ná da-byĩ Kəratuusi n'ê ce ába.

²⁴ [Cinu Yezu Kristə mà n̄ cí bwəl á gakó yó!]

Pwəə ná n̄ cèrhé Yi n̄ má n̄ gwi n̄ sébé ré yó

²⁵ Cèrhénə ná cèrhé Yi. Wó rəmyé rə w̄ rə b'á tó Yezu Kristə yò-èc̄n̄ nyí rí à bwəl a byili ába mó denne rə ce á zhí mu k̄k̄. Rə tó yò-èc̄n̄ nyí rí rəmyé mó denne rə byili kɔn d̄b̄é rə y'á sh̄è sh̄ā ga mó. ²⁶ Sə èlās̄, Yi nyi-zwennə bé byili kɔn dé rəmyé mó kùr pampar̄é bə sába né wé, ñd́ Yi rí rə ɲwéné twéé twéé mó gá pɔ nyí ní, m̀n̄i ga tənərh̄ dwí gakó lyi bí lwar r̄, sə bə sh̄éné bə zwē nyí bə zù mù.

²⁷ Yi dúdú rə wó surhə cábal. Bànà ná tó Yezu Kristə denne ná cèrhé re twéé twéé byinə n̄ bə zh̄ zhe yilə! Amèn!

1 Kōrēte

Kōrēte y'à wó Gərese tənà y cə-ḥlò òdù. Dǎl mǎ y'à cí kùr dē' dē' gàà mǎ. Rəmyé ce, cɔ w lɪ bí jàjàn y'à jírḥ nəcènà. Sə bə nánzhəzhǎ y'à wó yómá. Kōrēte lɪ bí y'à zhe tũntwəǎ nánjəjóló, e súlí Yí sómse dúdúmé dúdúmé. Rəmyé ce, tùm-bəywààlè ñdá lwele dwí gako y'à já gàà.

Pwəə gé du n twər rəlye nyān dé n la yò-ècòñò nyí rí bwəl, n zhəl n jòm gàà mǎ n wèrhé cànse shí ñdá lyele. Cɔ w lɪ bí nánzhəzhǎ zwě nyí bə zù Yezu Kristə ().

Pwəə gé zhír Kōrēte né, lɪ tú bə byili mu ywě né nyèbé gako nə ḡwéné bə Kristə-lɪ gùlú w wě mó twər nánzhəzhǎ, ce Pwəə wu y'à bə jě yé. N zě n kě sáábá n pə be kɔn yí twər rəna. È gə wó zhən yilə, sébé ré tēbé ná r'é byè bə "Pwəə sébé náyéé ré n kě n pə Kōrēte Kristə-lɪ bí ni mú", wó nəlye nyān. Sə tēbé ná r'é byè bə "sáábá nəlye nyān dé mǎ" wó sáábá nəna nyān n kě n pə be. Sə lwarna bə sébé ré náyéé ré páá mǎ ñdá nətò nyān dé k'è tēné yé. Wó rəmyé è ce, bə n'è byè nyèbé nə ḡwéné mǎ rədù y bə "sébé náyéé", bə byè rə dǎ mó bə "sáábá nəlye nyān".

Pwəə byili Kōrēte lɪ bí ni bə pɔrá bə mē s'e yə bə cəcəl w yé. N lwəl bə, bə bə lwəl bə cìn tǎ, sə bə nyèè dwā zòmà kùrə. Rəmyé kwā né, n byili bi bə Kristə-lɪ bí bə mē sə bə fwəl yé. N cíci bi bə bə zə bə yala né cènè, sə bə zə nɛ bə pə còrhó Cinu ni.

Bə y'à bwərh zòmà Pwəə nɛ kě-jú, ñdá vwě né nyèbé bə n'è zwəl cémé né yó mó, e súlí Eshirhə náàcèné pansé shò-kwā né, sə n lyár be, n byili bi bə sóno du pansé gako. Rəmyé kwā né, n zòm Kristə bürhù mú yò, n byili bi bə lɪ bí byèbé bə zù Kristə mó mye m'a bwirhì.

Pwəə ná n ce Kōrēte Kristə-lɪ bí

1 ¹² Àmyé Pwəə, Yí byè nè ñdá rə pùbùlè b'á yál Yezu Kristə tũntúm. Wó àmyé ñdá ná da-byí Sɔsətenne ná r'é kě sébé ré tēbé ná la ámyé byèbé á wó Yí gùlú w lɪ bí, á ḡwéné Kōrēte né mǎ nɛ pɔ. Yí byè ába b'á yál rə lɪ Yezu Kristə jàn yilə, ñdá byèbé bə ḡwéné jààsé gako wé, bə n'è cèrhé Yezu Kristə mó, n wó námýé ñdá bəmyé ga Cinu.

³ Ná Da Yí ñdá Cinu Yezu Kristə b'a cí bwəl á yó, sə bə pə ába yè-zùlál!

Pwəə ná n ce Yí nəbán rə yò-ècènà né yilə

⁴ Á n'á ce Yí nəbán á yil twéé gako yò-ècènà né nyèbé rə wèrhé ába Yezu Kristə jàn yil mó yilə. ⁵ Zhənà, Yí pɔ ába rə panse nánzhəzhǎ Yezu Kristə yilə. Sə kɔn du, rə pɔ ába rə zòmè ré bwəl mó, rə j'a pə ába lárma. ⁶ Bə bwəl Kristə yò w bə byili ába, sə á zwě ò nyí zhənà.

⁷ Rəmyé ce, Yí pené èdù ga yə ámyé byèbé á n'á dǎ ná Cinu Yezu Kristə twírí y mú mwírí yé. ⁸ Wó Yí rə b'a ce á zhì kěkě kɔn m'e yí dǎ ré tēbé ná Cinu Yezu Kristə mà n ká n bə mó, sə yò t'á la á yó w yál n twírí y yù w yé. ⁹ Yí wó zhən-cí. Wó rəmyé rə byè ába b'á mú rə Byí ná Cinu Yezu Kristə nɛ mó.

Pɔrá bə mē s'e yə Kristə-lɪ gùlú w wě yé

¹⁰ Da-byâ, à n'á lwəl ába ná Cinu Yezu Kristə yil lé yilə: nyèènà dwā zòmà kùrə; pɔrá bək'a yə á bwəl w yé; cenə á nyí yə rədù námpúm; cenə á pùbùlè né yə rədù, sə á surhə né mye yə rədù. ¹¹ Zhənà, da-byâ, lɪ shí Kolowe dǎ sǎ bə b'e byili ni b'á nyí bə dwā mē yé. ¹² Kɔn dèbé à

n'á yál a wò mǎ, wó: á jàlà n'è wəl bə bəmyé wó Pwəə kwā-lɪ, jàlà wò bə bəmyé wó Apɔlɔɔse kwā-lɪ, jàlà mye wò bə bəmyé wó Kəfaase † kwā-lɪ, jàlà wò bə bəmyé wó Kristə kwā-lɪ. ¹³ Kristə bòn dwā w kəkàlsé nánzhəzhǎ nà? Wó Pwəə bə pəpa də-jrḥ w yó á yil nà? Nà wó Pwəə yil lé yil á zwě nǎ-shɔ wá?

¹⁴ Á n'á ce Yí nəbáná à gə yə nǎ-shɔ á mədù ga nɛ pɛ mó yilə. Wó Kərsəpuusi ñdá Gəyuusi dúdú ni àmyé pɔ nǎ-shɔ. ¹⁵ Èta, lò lò wàr n mà n wò bə wó àmyé yil lé yil n zwě nǎ-shɔ yé. ¹⁶ Zhənà, à pɔ nǎ-shɔ Sətəfanaase kélé y lɪ bí ni, sə à t'á búl b'á pɔ nǎ-shɔ lò dǎ nɛ yé. ¹⁷ Kristə yə nə twí b'á pə nǎ-shɔ yé. Ní twí ni b'á bwəl yò-ècòñò nyí rí, sə à bək'a bwəl lè ñdá numbyínsi lárma zòmà yé. Èta, n cu mú də-jrḥ w yó mó t'á la nánfò yál yé.

Yí tó Yezu Kristə denne rə byili nába rə cíci surhə né

¹⁸ Bə gé n'è bwəl bə Kristə cù də-jrḥ w yó mó, zòmà né nəmyé nyé ñdá nyənyààrè ta byèbé bə yò n'ò yál o zhilí mú yilə. Sə è gə wó námýé byèbé ná ḡwéné vwərh mǎ sómá y yó mó yilə, nə wó Yí jàn. ¹⁹ Bə kě Yí zòmè ré sébé ré wé bə Yí wòwə:

"Á b'a cò surhə cíná bé surhə né;

a ce lárma cíná bé lárma mó jírḥ nánfò."

²⁰ Surhə cəbal nə ká n zhe kùrə? Byèbé bə n'è byili nyé né bə dwā bé nɛ mó, ñdá byèbé bə yé lū w kòbó zòmà né zòm mó, bəmye nə k'è zhe kùrə? Nyínə Yí ce lū w surhə né jírḥ nyənyààrè kɔna.

²¹ Lū w lɪ bí nɔ Yí surhə né, sə bə yə ḡwéné bə lwar Yí pár ñdá bə cíci surhə né yé. Wó rəmyé è ce, rə zòmè ré rə nyé ñdá nyənyààrè kɔn ta mǎ, Yí pwírí kɔn mē bə rə

† Wó Shəmo Pyeere yò bə n'è zòmà. Kàrmə Zhā 1.40-42.

wwārḥ lyi bí byèbé bà zù rì zòmè ré rəmyé jàn yil mó. ²² Zhwifubá n'ê yâl bæ nə məmyaarhe; byèbé bà dè Zhwifubá mó n'ê yâl surhə zòmà. ²³ Sə nəmyé wó Kristə mó bà pəpa dè-jrḥ wó yó mó yò nə r'è bwəl nə byili. Zhwifubá bæ shè rəmyé yò yé; rə wó nyənyààrè kɔn byèbé bà dè Zhwifubá mó yilə. ²⁴ Sə è gə wó byèbé Yi byè mó yilə, n gə wó Zhwifu, n gə dè Zhwifu mye, Kristə wó Yi jàn ḥdà rə surhə. ²⁵ Tèbé bà n'ê bùl bà rə wó nyənyààrè kɔn Yi yil mó, du numbyíni surhə; tèbé bà n'ê bùl bà rə wó nəbwènè kɔn Yi yil mó, du numbyíni jàn.

²⁶ Da-byâ, nyĩnə ámyé byèbé Yi byè mó wé á nyiwé: è gə wó lū w nyəná né yilə, surhə ciná bæ já á wé yé, jàn ciná mye bæ já yé; e já lyi-fwàalè mye bæ já yé. ²⁷ Sə Yi cır kɔn dèbé rə wó nyənyààrè kɔn lū w yil mó, rə b'e ce surhə ciná cizhìlè. Rə cır kɔn dèbé rə wó bæ-jàn-zhəere kɔn lū w yil mó, rə b'e ce jàn ciná cizhìlè. ²⁸ Yi cır kɔn dèbé rə bæ kùr zhe, tèbé rə yə yırh swí, tèbé rə dè kaka lū w yil mó, rə b'e cò kɔn dèbé rə zhe kùr ò yil mó. ²⁹ Rə wèrhé èta, mùni ga lò lò bəká n zhè n' cìn dè rəmyé Yi yé né yé. ³⁰ Wó rəmyé rə mù ába dwā ne ḥdà Yezu Kristə. Wó Kristə n' jırh surhə né nə shí Yi sō nəmyé yil mó. Wó n'nyé jàn yil Yi ce ná k'è bæ dwáare zhe, rə ce ná jırh rəmyé lyi námpúm, rə zwè nába ná yə-bəlwáalé wé, ³¹ mùni kɔn yə ḥdə bæ gá kē Yi zòmè ré sébé ré wé né. Bə kē bæ wò: "Lò mòbú n' ná n' yâl n' cèrhé n' cìnə, sá cèrhé n' cìn kɔn dé dèbé Cinu wèrhé mó yilə."

Kɔn dé dèbé Pwəə yà n' bwəl n byili Kōrēte Kristə-lyi bí ni mú

2 Da-byâ, à gá y'á tú á sō a bwəl Yi zhən dé rə y'á shèè a byili ába mó, à yè rə bwəl ḥdà nyi-gwəl ráá lū w surhə yé. ² Rəmyé yi ní, kaka dō yò y'á yə nè zwì, è súlí Yezu Kristə yò w ne yé; kɔn du, Yezu Kristə dè-jrḥ w yó pəpa mó yò w ò zù ni. ³ Kɔn súlí mye, à gá y'á ḥwéné á sō yi ní, à yə à cìn zə a yə kàndɔ yé, ywé y'á zhe ne à n'á kəkə. ⁴ À yə à kàrmó cèrhé a bwəl yò-ècɔnɔ nyí rí ḥdà nyi-gwəl ḥdà numbyíni surhə yé. Wó Eshirhə náàcɛné è y'á n'ê byili è jàn dé nánfɔlɔ w pamparɛɛ à kàrmó wé. ⁵ Èta, á Yi-ni-zhú mú yə numbyíni surhə wé shí yé; wó Yi jàn dé wé mə shí ní.

Pwəə ná n' zòm surhə nyèbé nà n'ê shí Yi sō mó yò

⁶ E já wó surhə ná r'è bwəl ná byili lyi bí byèbé bà jırh námpwəalə Yi-ni-zhú mú wé mó ne. Sə è dè lū w kòbú surhə né, ráá ò pyā bé bà la tɛ́ jó mó surhə yé. ⁷ Wó surhə nyèbé nà n'ê shí Yi sō, sə nə shèè numbyínsi yé né. Yi y'á dāmā rə tene surhə né nəmyé rə c'í ḥdà lū w y'á gwě téné yé, rə la b'e ce ná tó ná nə rə zùwá yá. ⁸ Lū w kòbú pyɔ mədù ga yə surhə né nəmyé mó ne yé. Bə gə y'á nɔ ne, bæ gə yə Cinu mú n' wó zùwá cəbal mó dè-jrḥ yó pəpa yé. ⁹ Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bæ wò: "Yi tene kɔn rədù byèbé bà só re mó yilə, sə lò yırh gwě yə re ne yé, lò zhè gwé yə rə nyèè yé, numbyíni gwě yə rə bùl è wé mye yé."

¹⁰ Wó nəmyé ne Yi byili ri ḥdà rə Eshirhə y jàn, bæ Eshirhə y n'ê nyí kɔn gakó, bá tèbé rə shèè Yi surhə wé mó mye. ¹¹ Mɔ̀ lò n' wó n' mà n lwar kɔn dèbé rə ḥwéné numbyíni wu wé? È gə dè è cici, lò lò wàr n' mà n lwar yé. Èta mye, wó mɔ̀ n' mà n lwar kɔn dèbé rə ḥwéné Yi wé? Lò lò wàr n' mà n lwar, ḥdà è gə dè rə Eshirhə y yé. ¹² È dè lū w éshirhá y nəmyé nɔ yé. Wó Yi Eshirhə yá. Rəmyé ce, ná wó ná lwar pansé shèbé Yi pɔ nába mó kùrə. ¹³ Ná r'è zòm pansé səmyé mó yò ḥdà lū w surhə né yé. Ná r'è zòm sà yò ḥdà surhə né nyèbé Yi cici Eshirhə y n'ê pe nába mó. Èta, ná r'è zòm Eshirhə y yò ḥdà zòmà né nyèbé èmyé cici byili nába mó.

¹⁴ Lò mòbú n' ná n' bùl lū w nyəná né dúdú, n' tá n' zwè Yi Eshirhə y nyəná né yé. Yi Eshirhə y nyəná né nyé ḥdə nyənyààrè ta n' yilə; n' wàr nə kùrə n' la lwar yé. Wó Eshirhə y dúdú è n'ê ce lò ḥwéné n' lwar è nyəná né ḥdà lū w nyəná né pár dwā wa. ¹⁵ Lò mòbú Yi Eshirhə y ḥwéné ḥdà mó, n' wó n' lwar kɔn gakó pár dwā wa, sə lò wàr n' mà n lwar ḥmyé yé-shò yé. ¹⁶ Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bæ wò:

"Mɔ̀ lò n' yé kɔn dèbé Cinu ná n' bùlè?
Mɔ̀ lò n' wó n' mà n pō cícú?"

Sə nəmyé wó ná lwar Kristə bùlè né.

Pwəə ná n' byili bæ n'nyé ḥdà tuntúmá bé dwā bé twí tum dí tèbé Kristə pɔ bæ mədù gakó ne mó

3 Da-byâ, à yə ḥwéné a zòm ḥd'ába ḥdə lyi byèbé Eshirhə náàcɛné ḥwéné ḥdà be ta yé. À zòm ḥd'ába ḥdə lyi byèbé bà n'ê tó lū w nyəná né ne ta. Á y'á gwě wó ḥdə bə́sɔ́nà ta Kristə ne zhú mú wé. ² Wó rəmyé è ce, è y'á nyé ḥdə wó yil à n'á pe ába á nywə ta; è y'á dè kùjú nánkùlú yé. Á y'á wàr w á la zō yé; ḥdà zà mye cici, á gwě wàr w á la zō yé. ³ Á gwě n'á tó lū w nyəná né ne. Bwě-dür ḥdà búlú gá ḥwéné á cəcəl w mó, dè lū w nyəná né ne á n'á tó? Á tuntwəɛ́ né dè numbyinsi nyəná gwě? ⁴ Jàlà zhe bæ bəmyé wó Pwəə kwā-lyi, jàlà wò bæ bəmyé wó Apɔ́ɔ́sɛ kwā-lyi. Zòmà né nəmyé mó dwí rí dè numbyinsi nyəná?

⁵ Apɔ́ɔ́sɛ myé wó byè? Àmyé Pwəə wó byè? Nəmyé wó Yi tuntunnə á tó ná denne á zù Yezu Kristə. Ná twí tum dí tèbé Cinu pɔ ná mədù gakó ne mó. ⁶ Àmyé zhele, Apɔ́ɔ́sɛ zè n' ji nɛ́, sə wó Yi rə ce tèbé ná zhele mó púrḥ. ⁷ Mòbú n' ná n' zhele mó dè kaka yé; mòbú n' ná n' ji nɛ́ mó mye dè kaka yé. Wó mòbú n' ná n' ce rə púrḥ mó n' wó kɔn gakó. Sə n'nyé mó, wó Yi. ⁸ Mòbú n' ná n' zhele mó ḥdà mòbú n' ná n' ji nɛ́ mó ga wó kɔn rədù, sə Yi n'ê kwě lò gakó kɔn myerhe dwā ḥdà n' tum dí. ⁹ Nəmyé bəlyè y ga n'ê twí Yi kélé y wa, sə wó ámyé á wó kélé yá.

Kɔn súlí mye, á wó Yi jì. ¹⁰ Yi pɔ ne tum, sə rə nyé ḥdə wó jì-lurnə tum ta. Á c'í jì y kùr ré tɛ́ náàcɛné, lò dō zè n' ná n' lwì. Sə lò gakó mə sá dè n' cìn n' lùlwìiri wé. ¹¹ Lò wàr n' la jì y kùr dō tɛ́ c'ú e súlí tèbé rə jènè rə ḥwéné mó ne yé, sə tèbé rə jènè rə ḥwéné mó wó Yezu Kristə. ¹² Lyi jàlà n'ê zhíli jì-byòlò w yó ḥdà sánámá; jàlà n'ê zhíli w ḥdà kāmɔ; jàlà n'ê zhíli w ḥdà nákuuli tèbé rə càn dɛ́ dɛ́; jàlà wó dār, jàlà wó gɔ-shámá, jàlà wó shəshàr bæ m'è zhíli wə. ¹³ Sə lò gakó tum dí gá wó né

mɔ m'a du pwɛ nɛ pamparɛɛ bursi dɛ rɛ yuwɛ. Rɔmyɛ yuwɛ, myin nɔnɔlɔ b'a du, sɛ myin mu mɔmyɛ b'a ce bɛ lwar ndɔ lɔ gakɔ tum dɛ gɛ cɔn. ¹⁴ Lɔ n gɛ zhilɔ jɔ-byɔlɔ w yɔ ndɔ wɛ dɛ tɛbɛ myin bɛ rɛ yalɔ zhe, n b'a nɛ kwɔndɛ. ¹⁵ Sɛ lɔ mɔbɔ myin mu ju n tum dɛ, n tɔ n la kwɔndɛ nɔ yɛ. N b'a nɛ vwɔrh, sɛ kɔn m'a yɛ ndɔ lɔ gɛ tɔ myin wɛ n lyɛ n bɛ lu ta.

¹⁶ A yɛl b'a wɔ Yi jɛ, sɛ Yi Eshirhɛ y nɔwɛnɛ ɔ wɛ nɔ? ¹⁷ Lɔ mɔbɔ n wɔr Yi jɛ yɔ, Yi b'a wɔr nɔmyɛ. Lwɔrna bɛ Yi jɛ y wɔ Yi cici nyɔ, e jɔ wɔ ɔmyɛ ɔ wɔ yɔ.

¹⁸ Lɔ mɔdɔ ga bɛkɔ jɔjɛrɛ n cɔn yɛ. Lɔ gɛ nɔwɛnɛ ɔ wɛ n nɔ n bɔl bɛ n zhe lɔ w kɔbɔ surhɛ, sɛ n jirh ndɔ nyɔnyɔ ta, mɔnɔ ga n yɛ surhɛ nɔntwɛ cɛ. ¹⁹ Lwɔrna bɛ lɔ w kɔbɔ surhɛ nɛ wɔ nyɔnyɔarɛ Yi yilɔ. Bɛ kɛ Yi zɔmɛ rɛ sɛbɛ rɛ wɛ bɛ wɔ: "Yi n'ɛ tɔ surhɛ cɔnɔ bɛ cici surhɛ nɛ dennɛ rɛ zal bɛ." ²⁰ Bɛ kɛ rɛ jɔɔ dɔ wɛ myɛ bɛ wɔ: "Cɔnu yɛ surhɛ cɔnɔ bɛ wun bɔlɔ nɛ. N yɛ bɛ nɛ bɛ kɔr zhe yɛ."

²¹ Rɔmyɛ ce, lɔ mɔdɔ ga bɛkɔ pyɔ n cɔn cɔrhɔ num-byinɔ yil yɛ, bɛ kɔn gakɔ wɔ ɔmyɛ ɔ cɛ. ²² Pwɛ ga, Apɔɔɔɔɔ ga, Kɛfaase ga, lɔ w ga, myɔl ndɔ cu ga, kɔn dɛbɛ rɛ nɔwɛnɛ ɛlɔsɛ ndɔ kɔn dɛbɛ rɛ gwɛ bɔn mɔ ga, rɔmyɛ gakɔ wɔ ɔmyɛ ɔ cɛ ri. ²³ E zɛ wɔ Kristɔ n cɛ ɔmyɛ, Yi zɛ rɛ cɛ Kristɔ.

Kristɔ tuntum wɔ tum dɛ tɛbɛ Kristɔ pɔ mɔ mɔ n nɛ n twi

4 Lɔ gakɔ mɛ sɛ n nyi nɔba ndɔ Kristɔ tuntunnɛ byɛbɛ Yi ce bɛ n'ɛ byili rɛ ywɛ nyɛbɛ nɛ y'a shɛɛ mɔ ta. ² Bɛ gɛ pɔ tum lɔ nɛ, n gɛ mɛ sɛ wɛrhɛ nɛ mɔ, wɔ n twi tum dɛ ndɔ bɛ gɛ byili mu ni. ³ ɛ gɛ wɔ ɔmyɛ yilɔ, ɔmyɛ gɛ n'a kɛ ɔ bursi myɛ, lɔ w bursi cɔnɔ gɛ n'ɛ kɛ ɔ bursi myɛ, ɔ t'a gɛ rɔmyɛ nɛ yɛ. Sɛ ɔmyɛ cici mu myɛ t'a kɛ ɔ cɔn bursi yɛ. ⁴ A bɛ dɔɔ nɛ ɔ wɛrhɛ yɛ. Sɛ rɔmyɛ t'a yɔl e wɔ b'a bɛ yɔ zhe yɛ. Wɔ Cɔnu n mɔ n kɛ ɔ bursi. ⁵ Rɔmyɛ ce, ɔ bɛk'a cɛ dɔɔ lɔ lɔ yɔ w ndɔ Cɔnu gwɛ yɛ twi yɛ. Wɔ nmyɛ n mɔ n ce kɔn dɛbɛ rɛ shɛɛ cɔ-byin wɛ mɔ du pwɛ nɛ pamparɛɛ. N mɔ n byili num-byinsi wun bɔlɔ nɛ. Sɛ rɔmyɛ yi ni, Yi b'a pɛ lɔ gakɔ nɛ cɔrhɔ kɔbɔ ɔ mɛ dwɔ ndɔ mɔ.

⁶ Da-byɔ, ɔ zɔm ɔmyɛ ndɔ Apɔɔɔɔɔ yɔ mɔnɔ ga nɛ yɛ myɔrhɔ ɔ yilɔ. A n'a yɔl b'a tɔ nɛ dennɛ ɔ lwar zɔmɛ rɛ tɛbɛ kɔrɔ: "Bɛkɔ lyɛ dɛbɛ bɛ kɛ mɔ yɛ." A mɔdɔ ga bɛkɔ n zhɛ n cɔn dɛ n zɔ lɔ mɔdɔ, n yɛ n dɔ mɔ nɛ yɛ. ⁷ Mɔ lɔ n ce n du n dwɔ bɛ? Tɛbɛ n zhe mɔ gakɔ, dɔ Yi rɛ pɔ mɔ rɛ nɔ? ɛ nɛ gɛ wɔ Yi rɛ pɔ mɔ rɛ, wɔ byɛ yil n nɛ n zhɛ n cɔn dɛ ndɔ wɔ n sɛpwɔ jɔn n bɛ nɛ rɛ ta?

⁸ A pɔ ɔ wɔ nɛcɛnɔ, ɔ jirh pyɔ, ɔ zhe kɔn dɛbɛ gakɔ ɔ n'a yɔlɔ. Sɛ nɔmyɛ dɔ pyɔ yɛ. A gɛ y'a wɔ pyɔ zhɛn zhɛnɔ, nɔmyɛ y'a wɔ nɛ b'a tɔ ɔba nɛ yɛ pyɔ. ⁹ Sɛ ɔmyɛ n'a bɔl bɛ Yi ce nɔmyɛ byɛbɛ nɛ wɔ Kristɔ tuntumɔ mɔ nɔwɛnɛ lyi bɛ gakɔ kwɔ. Nɛ jirh ndɔ lyi byɛbɛ bɛ kɔ bɛ bursi bɛ la gu ta. Nɛ jirh lyi byɛbɛ lɔ w pɔlɔpɔlɔ ndɔ ɔ lyi bɛ ndɔ mɔlɛkɔbɔ la nyɔ. ¹⁰ Nɔmyɛ wɔ ndɔ nyɔnyɔarh ta Kristɔ sɔnɔ yilɔ, sɛ ɔmyɛ wɔ surhɛ cɔnɔ n wɛ. Nɔmyɛ bɛ jɔn zhe yɛ, sɛ ɔmyɛ jɛ. Bɛ n'ɛ nyɔm ɔmyɛ, sɛ bɛ t'a nyɔm nɔmyɛ yɛ.

¹¹ Ndɔ ɛlɔsɛ ga, nɔrh zhe nɔba; nɔnyɛlsɛ zhe nɔba; nɛ bɛ gɔnɔ zhe sɛ nɛ zɔ yɛ; bɛ n'ɛ nɔwɛnɛ nɔba; nɛ wɔr nɛ zhɛ jɔɔ ɛdɔ yɛ; ¹² nɛ r'ɛ nɔwɛnɛ nɛ cɔn nɛ twi nɛ m'ɛ pyɔ nɛ nyi kɔjɔ. Lɔ gɛ tɔrh nɔba myɛ, nɛ zɔm cɛnɛ nɛ pɔ. Bɛ gɛ n'ɛ nɔwɛnɛ nɔba, nɛ r'ɛ pyɛnɛ. ¹³ Lɔ gɛ zɔm nɛ yil nɔmmɔlwɛlɛ myɛ, nɔmyɛ n'ɛ pɛ cɛcɔ lyi bɛ ni. Nɛ jirh ndɔ lɔ w ywɔarhɛ ta, ndɔ kɔn dɛbɛ rɛ bɛ kɔr zhe ta numbyinsi yirhɔ wɛ, kɔn m'ɛ yɛ ɛlɔsɛ.

¹⁴ ɛ dɔ kɛ ɔ n'a kɛ sɛbɛ rɛ tɛbɛ ɔ la ɔba pɔ a b'a ce ɔba cɔzhil yɛ. Wɔ cɛcɔ ɔ la b'a pɛ ɔba, ɔ gɛ wɔ ɔ byɔ byɛbɛ ɔ sɔ mɔ yilɔ. ¹⁵ Bɛ lyi mɔdɔrhɛ shɛ gɛ zɛ bɛ n'ɛ cɛrhɛ ɔba Kristɔ nɛ tɔ mɔ shɔ-kwɔ nɛ myɛ, ɔ dabɔ dɔ nɔnzhɛzhɛ yɛ. Wɔ ɔmyɛ ɔ bɔwɔl yɔ-ɛcɔnɔ nyi ri ɔ byili ɔba, ɔ zɛ ɔ jirh ɔ byɔ Yezu Kristɔ wɛ. ¹⁶ Rɔmyɛ ce, ɔ n'a lɔwɔ ɔba ndɔ ɔ wu gakɔ, s'a kwɛ ɔ nɛ. ¹⁷ Sɛ ɔ n'a twi Timote ɔ sɔ. Nɛ wɔ ɔ byi-sɔnɔ Cɔnu wɛ, ɔ zhe n zhɛnɔ. Nɛ mɔ n lyirh ɔba kɔn dɛbɛ gakɔ ɔ n'a wɛrhɛ Kristɔ nɛ zhɔ mu wɛ. Wɔ rɔmyɛ ɔ n'a byili Kristɔ-lyi gɔulɔ rɛ nɔwɛnɛ jɔɔsɛ gakɔ wɛ mɔ lyi bɛ ni.

¹⁸ Lyi jɔlɔ n'ɛ bɔl b'a k'a t'a bɔn ɔ sɔ yɛ; bɛ zɛ bɛ n'ɛ zhɛ bɛ cɔn dɛ. ¹⁹ Sɛ kɔn gɛ wɔ Cɔnu pɔbɔlɔ, ɔ m'a bɛ ɔ sɔ dwɔ nɛ nyɛbɛ nyi ni. Sɛ ɔ gɛ tɔwɔ, ɛ dɔ cɔn-byilu cɔnɔ bɛ bɔmyɛ mɔ zɔmɔ nɛ dɔdɔ ɔ la cilu yɛ. A b'a nyi wɔ byɛ bɛ wɔ bɛ la wɔrhɔ? ²⁰ Zhɛnɔ, Yi pyɛlɛ rɛ dɔ zɔmɔ yɔ yɛ. Wɔ Yi jɔn. ²¹ Bɛkɔn ɔ n'a yɔl b'a m'a bɛ ɔ sɔ? A bɛ ɔ sɔ ndɔ bulɔ rɔɔ ɔ bɛ ndɔ sɔnɔ ndɔ wu-bɔnɔ?

Bɛ y'a byili Pwɛ nɛ bɛ Kɔrɛte Kristɔ-lyi jɔlɔ n'ɛ wɛrhɛ fwɔl tumɔ

5 Bɛ n'ɛ zɔm jɔɔsɛ gakɔ wɛ, b'a jɔlɔ n'a wɛrhɛ fwɔl tumɔ. E jɔ lyi bɛ byɛbɛ bɛ dɔ Kristɔ-lyi myɛ cici t'a wɛrhɛ fwɔl tumɔ nɛ nɔmyɛ mɔ dwi ri yɛ. Mɛ wɔ pɔrha tum. Bɛ wɔ b'a mɔdɔ nɔwɛnɛ ndɔ n da kɛ. ² A j'a n'a zhɛ ɔ cɔn dɛ! A wun y'a mɛ sɛ nɛ zhɛlɔ dɛ dɛ. A mɛ s'a vɔr lɔ mɔ mɔbɔ n nɛ n twi tumɔ nɛ nɔmyɛ ɛta mɔ ɔ wɛ. ³ ɔmyɛ cici mu tɛnɛ ɔ sɔ yɛ. Sɛ Eshirhɛ nɔɔcɛnɛ jɔn yilɔ, ɔ nɔwɛnɛ ɔ cɛcɔl wɛ, ce ɔ pɔ a kɛ lɔ mɔ mɔbɔ n nɛ n wɛrhɛ ɛta mɔ bursi ndɔ wɔ ɔ sɔ ɔ nɔwɛnɛ ta. ^{4,5} A gɛ jɔm dwɔ yɔ Cɔnu yil lɛ yilɔ, ɔmyɛ tɔ ɔ nɔwɛnɛ ɔ cɛcɔl w Eshirhɛ nɔɔcɛnɛ jɔn yilɔ. Vɔrnɔ lɔ mɔ mɔbɔ n nɛ n wɛrhɛ ɛta mɔ ɔ wɛ ɔ pɛ Shɔtana nɛ, nɛ Cɔnu Yezu jɔn yilɔ. ɛta, n yalɔ nɛ b'a cɔ, sɛ n ywɔlɔ y b'a nɛ vwɔrh Cɔnu twiri y yuwɛ.

⁶ A dɔ dɛ dɛ ɔ gɛ n'a zhɛ ɔ cɔn dɛ mɔ yilɔ. A yɛl bɛ sɔ-nɔbyɛ nɔmpɔlɛ wɛ ɛ ce mɔn nɔnzhɛzhɛ zɛ nɔ? ⁷ Yɔ-bɔlɔlɔ wɔ ndɔ sɔ-nɔbyɛ nɔndwɔl ta. Rɔmyɛ ce, vɔrnɔ nɛ ɔ wɛ, mɔnɔ ɔ jirh wɔrhgɔɔ. ɛta, ɔ b'a jirh ndɔ mɔn nɔndɔl sɔ-nɔbyɛ yɛ mɛ wɛ ce ta. A gaga mɔ j'a wɔ mɔn nɔndɔl dwɔl. Lwɔrna bɛ bɛ zwɔl Kristɔ ndɔ nɛ Pake pyi-bwɛlɛ ta. ⁸ Rɔmyɛ ce, nɛ b'a jɛ Pake y cɛmsi ɛlɔsɛ ndɔ bɔrɔ kɔbɔ sɔ-nɔbyɛ yɛ ɔ wɛ ce, ndɔ wu kɔbɔ ɔ wɛ pwɛ pwɛ ɔ zhe zhɛnɔ, sɛ ɛ dɔ ndɔ bɔrɔ kɔbɔ bɛ wɛrhɛ ndɔ sɔ-nɔbyɛ nɔndwɔl mɔ yɛ. Bɔrɔ w ɔmyɛ wɔ tuntum-bɔlwɔɔlɛ ndɔ lwɛlɛ dwi gakɔ kɔna. †

⁹ A y'a kɛ sɛbɛ dɔ a pɛ ɔba a m'a byili b'a bɛk'a jɛ ndɔ lyi byɛbɛ bɛ n'ɛ wɛrhɛ fwɔl tumɔ yɛ. ¹⁰ ɛ dɔ lɔ w lyi bɛ

† Gwɛ bɛ gɛ byili zɔmɔ nɛ jɔlɔ kɔr mɔgɔ mɔ. Bɛ byili cɛmsi gakɔ gɛ n'ɛ jɛ ni gɔɔ mɔ.

byèbé bà n'è wèrhé fwâl tumə mó, ñdá byèbé bà n'è ñwòl mó, ñdá byèbé bà wó bəcəncàlà mó, ñdá byèbé bà n'è zwál vwě wě tɛbé rà dà Yi yó mó yò à y'à n'á zòm yé. È gə y'à wó èta, kɔn y'à wó nyóó s'á du lū w wě. ¹¹ Sə è dà èta yé. Wó yál à n'á yâl a byili ába bà lò mòbó n'á n' wəl bà ñmyé wó Kristə-lò, n'jà n zɛ́ n'á n' wèrhé fwâl tumə, n'á n' ñwòl, n'á n' zwál vwě wě tɛbé rà dà Yi yó, n'á n' tũrh n'á dwā bé, n'á n' nywè sɛ́ dɛ́ dɛ́ kɔn lyɛ ce ne, n'á só wéré; s'á bə́k'á jí ñdá rə-ná-cí yé.

¹²⁻¹³ È dà àmyé à b'a ká byèbé bà dà Kristə-lyi mú bursi yé. Wó Yi cici rà b'a ká bà bursi. Sə ámyé m̄ s'á ká byèbé bà ñwéné á gúlú w wě mó bursi. Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wě bə wò: "Vũrnə lyi-bəlwélé y èmyé mó á wě á ce kwā né."

Kristə-lyi gə zhe zòmè, sə bə kwərhe yò w bà cəcəl wə

6 Ámyé m̄dù gə tú n' zhe zòmè ñdá n' dō, n' mà n yě mo byō Yi lyi bí yé né ne, n zɛ́ n' ká n' vò n byè mò lū w lyi bí bursi ciné sō? Rəmyé dà cizhilə? ² Á yəl bə Yi lyi bí m'a bür lū w lyi bí bursi nà? È gə wó ámyé á la lū w lyi bí bursi bür, á nə zɛ́ á wər zòmà námpólsé shèbé sə n'è twí mú bursi á la bür? ³ Á yəl bə né m'á bür málékabá mye cici bursi nà? S'e b'e zòm zòmà nyèbé n'è twí né cəcəl w lū w kòbó wě mó yò! ⁴ Á zɛ́ á gə zhe lū w kòbó zòmà, á k'á n'á zə ne á zhəl byèbé Kristə-lyi gúlú w yəl bə yò mó sono! ⁵ Á n'á wəl èta a m'a ce ába cizhilə. Lò m̄dù ga tənè á wě n' yé zòmè kùr n' wó n' mà n kwərhe zòmè tɛbé rà ñwéné Kristə-lyi bəlyè cəcəl wə? ⁶ Bà m̄ sə bə zə dwā bə vò lyi byèbé bà dà Kristə-lyi yé né?

⁷ Á gə n'á byè dwā bursi mú mye cici n'è byili b'á tu á tum dí wě. Byè yil á t'á pyéné á yě bə wèrhé ába kɔn dɛ́bé rà bə m̄? Byè yil á t'á yě bə ñwòl á wě dé? ⁸ K'á wó ámyé cici á n'á wèrhé kɔn dɛ́bé rà bə m̄, wó ámyé á n'á ñwòl lyi bí dwā bé; bə́ j'á wó á da-byā. ⁹ Á yəl bə byèbé bà n'è wèrhé kɔn dɛ́bé rà bə m̄, t'á la jàà nɔ Yi tənà y wě nà? Á bə́k'á jájèré á cin yé. Byèbé bà n'è fwəl, ñdá byèbé bà n'è zwál vwě wě tɛbé rà dà Yi yó mó, ñdá byèbé bà n'è wèrhé fwâl tumə dwí gakó, ñdá byèbé bà n'è zə bə dwā bala bə zwi ñdə kana ta mó, ¹⁰ ñdá ñwòl bé, ñdá bəcəncàlà bé, ñdá byèbé bà n'è nywè sɛ́ dɛ́ dɛ́ kɔn lyɛ ce ne mó, ñdá byèbé bà n'è tũrh bə dwā bé mó, ñdá byèbé bà n'è cə̀r bə dwā bé sómsé yó bə vwār̄h bə wě dé mó, t'á la jàà nɔ Yi tənà y wě yé. ¹¹ Á jàlà y'á wó èta shāā ga, sə Yi shār̄h á lwelē ré, rà tó Eshirhə náàcənè dənne rə cír ába b'á yál rà lyi, rə ce á jĩrh lyi byèbé bà bə dwáəre zhe, Cinu Yezu Kristə yil yilə.

Ná m̄ sə né zə ná yala né ná cèrhé Cinu

¹² Á jàlà n'á wəl: "À zhe sómá à wó à wèrhé kɔn gakó." Wó zhənà. Sə è dà rà gakó rà càn á yil yé. À wó à wəl b'á zhe sómá à wó à wèrhé kɔn gakó, sə à t'á yâl a yə kɔn dəl̀dəl̀ yóm yé. ¹³ Á n'á wəl mye: "Kùjú ñwéné sùlú yilə, sùlú mye ñwéné kùjú yilə." Rəmyé wó zhənà, sə Yi b'á zhili kùjú w ñdá sùlú w ga. Kɔn súlú mye, lò bə m̄ sé zə n' yala né n' wèrhé yàà yàà yé; bə́ ná yala né

ñwéné Cinu yilə, Cinu mye ñwéné ná yala né yilə. ¹⁴ Yi bwĩrhì Cinu n zɛ́ n du cùuri wě. Rəmyé ce, rà m'a bwĩrhì námye ñdá rà jàn dé.

¹⁵ Á yəl b'á yala né wó Kristə yala né kəkàlsè nà? À nə m'a zɛ́ a kwè Kristə yala né kəkàlà a m'a wèrhé kə-nə̀fóló yala kəkàlà? Kɔn wər yé. ¹⁶ Á yəl bə bal mòbó n' ñwéné ñdá kə-nə̀fóló, ñmyé ñdá òmyé ga jĩrh kɔn rə̀dù nà? Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wě bə wò: "Bəmyé bəlyè y ga b'a mù dwā ne bə jĩrh kɔn rə̀dù." ¹⁷ Sə lò mòbó n' ñwéné ñdá Cinu n wu w wě, ñmyé ñdá ñmyé ga jĩrh kɔn rə̀dù.

¹⁸ Dɛ́na á cinə, bə́k'á fwəl yé. Yə-bəlwāalé dwā bé tɛbé lò wó n' wèrhé mó, t'á zhili n' yala né yò yé. Sə lò mòbó n' ná n' fwəl, rə-ná-cí wó n' cici yala né n' ná n' cò. ¹⁹ Á yəl b'á yala né wó Eshirhə náàcənè jí nà? Wó Yi rà pɔ ába rà Eshirhə yá. È ñwéné á wě. Á bə á cin cí yé. ²⁰ Yi wèrhé kɔn nánfòl̄̀ rə m'e zwè ába. Rəmyé ce, zəna á yala né á cèrhé Yi.

Pwəə ná n' byili ké-jú gə wó kɔn ná-dwí yilə

7 Da-byā, è gə wó kɔn dé dɛ́bé á ké á sébé ré wě á pɛ́ mó yilə, á byili bə kɔn m̄ bə bal bə́k'á n' jí ké yé.

² Wó zhənà. Sə fwəl mó gə já dɛ́ dɛ́ mó ce, bal m̄ sə n zə n' sə̀pwà ké, ké mye m̄ sə n zə n' sə̀pwà byal, bə m'e cə̀r fwəl mó yé ne. ³ Bal mó m̄ sə n wèrhé byaale tum ñdá n' ké mó, ké mó mye m̄ sə n wèrhé kéde tum ñdá n' byal mó. ⁴ Ké mó wər n' mà n zə n' yala né n' wèrhé n' gə ná n' yâl né yé, bə́ n' yala né wó n' byal mó n' cí ni. Byal mó mye wər n' mà n zə n' yala né n' wèrhé n' gə ná n' yâl né yé, bə́ n' yala né wó n' ké mó n' cí ni. ⁵ Á bə́k'á cē dwā yò yé. Rəmyé wó á gə zòm á ló dwā yó, á yě bwəl ne námpólsé á b'á ce Yi. Rəmyé kwā né, á zɛ́ á k'á yə né ñdá dwā. È gə dà rəmyé, dɛ́ga á b'á pyéné pyéné á cin á ga, Shətana zɛ́ e tó rəmyé dənne e swèlè ába.

⁶ Tɛ́bé à n'á byili mú wó àmye gə n'á bül né. Sə è dà nyí à n'á pɛ́ yé. ⁷ Zhənà, à y'á n'á yâl sə lyi bí gakó yə ñdə àmyé ta. Sə lò gakó zhe n' pené Yi pɔ m̄. Rə pɔ pené èdù mòbó ne, rə pə è dō mòbó mye ne.

⁸ È gə wó ámyé byèbé á gwě yə kana ráá byə́nə́ jí mú, ñd'ámyé byèbé á kana ráá á byə́nə́ cù mú yilə, à n'á by-ili ába: kɔn y'á m̄ s'á j'á yě á yə ñdə àmyé ta. ⁹ Sə á gə wər á la pyónó, sə bala bé jí kana, sə kana bé mye jí byə́nə́. Rəmyé c̄́ yala né myĩn ju mú.

¹⁰ Ámyé bala bé byèbé á jú kana mó, ñd'ámyé kana bé byèbé á jú byə́nə́ mó, à n'á pɛ́ ába nyí, sə nyí rí rəmyé dà àmyé nyān yé. Wó Cinu nyí: ké mòbó n' jú byal, n' bə m̄ sé zhɛ́ n' byal mó yé. ¹¹ Sə dɛ́ga n' gə zhɛ́ m̄ mye, sə n' bə́k'á ká jí byal yé, ráá sə ñmyé ñdá n' byal mó k'á ló dwā yó. Bal mye bə m̄ sé zhɛ́ n' ké yé.

¹² È gə wó lyi bí dwā bé yilə, à n'á pɛ́ nyí, sə nyí rí rəmyé dà Cinu nyān yé: Kristə-lò gə zhe ké n' dà Kristə-lò, ké mó gə só mó n' ná n' yâl n' jòm ñdá mó, sə bə́k'á zhɛ́ m̄ yé. ¹³ Ké gə wó Kristə-lò, n' byal mó zɛ́ n' dà Kristə-lò, n' jà n' só mó n' ná n' yâl n' jòm ñdá mó, sə ñmye bə́k'á zhɛ́ m̄ yé. ¹⁴ Bà bal gə dà Kristə-lò, n' ké mó jà n' wó Kristə-lò, n' tó n' ké mó dənne n' bwəl Yi ni. Sə ké gə dà Kristə-lò, n' byal mó jà n' wó Kristə-lò, ñmye tó n' byal mó dənne n' bwəl Yi ni. È gə y'á dà rəmyé, á bə̀sóná

bé y'à t'â la Yi ni bwæse yé. Sə pamparēē m'ò bə bwəl Yi ni. ¹⁵ E ja lò mó mòb'ò ní dè Kristə-lò mó gə né ní yâl n shár, ní w'ò ní shárá. Èta, è gə w'ò kē mó ní w'ò Kristə-lò, ráá è gə w'ò bal mó ní w'ò Kristə-lò mye, bə k'è tènè òdà dwā yé. Bə Yi byè ába b'á jòm òdà yə-zúlá. ¹⁶ Nmyé mòb'ò ní w'ò kē, ní ja ò w'ò Kristə-lò mó, etər ò b'á tó né ní lwar bə ò b'á wwarh ò byal mó? Sə òmyé mòb'ò ní w'ò bal, ní ja ò w'ò Kristə-lò mó, etər ò b'á tó né ní lwar bə ò b'á wwarh ò kē mó?

Lò gako mə sə yə dèbé ò yà ò w'ò Yi b'è byè mó mó

¹⁷ Kɔn gə lyè dèbé à byili mú, Yi gá byè ába mó, òd'á y'á òwéné jaà y kèbé Cinu yà ní pɔ ába mó wé, lò gako mə sə zhì Cinu gá byè mó òdà ò òwéné məgǎ mó. W'ò nyí rí rəmyé à n'á pɛ Kristə-lyì gùúfì gako wé. ¹⁸ Yi gə byè mó òdà bə gòm mó, sə ja yə lò mòb'ò bə gòm. Sə Yi gə byè mó òdà bə yə mó gòm, sə ò bəká ce bə g'ò mó yé. ¹⁹ Bə gə gòm mó, bə gə yə mó gòm mye, rəmyé gako w'ò nánfò. Tèbè rə zhe kùr mó, w'ò Yi pùbùlè né w'òrh'ò. ²⁰ Lò gako mə sə zhì Yi gá byè mó òdà ò òwéné məgǎ mó. ²¹ Yi gə byè mó òdà ò w'ò yóm, sə ò wu bək'á zhìlì rəmyé yil yé. Sə ò gə w'ò ò b'á cinì ò cinè, sə cinì ò cinè. ²² Lwarna bə yóm mòb'ò Cinu byè, ní nɔ cin-cinú, n jìrh Cinu lò; sə Cinu gə byè lò mòb'ò ní cì ní cinè, rə-ná-cì jìrh Kristə yóm. ²³ Yi wèrhé kɔn nánfìlè rə m'e zwè ába. Rəmyé ce, á bək'á shènè á yə numbyínsi yómá yé.

²⁴ Da-byâ, lò gako mə sə zhì Yi yé né jaà y kèbé rə byè mó òdà ò òwéné è wé mó wə.

Bala byèbé bə yə kana jí òdà kana byèbé bə yə byáná jí

²⁵ Cinu yə nɛ nyí pɛ bala bé byèbé bə yə kana jí òdà kana bé byèbé bə yə byáná jí mú yil yé. Sə à m'a byili kɔn dèbé à n'á b'ùlè. Á w'ò lò mòb'ò á mə s'á cili ní zòmà né, bə Cinu d'ur à n'ò. ²⁶ Kɔn gá zum èlász' mó ce, à n'á b'ùlè bə lò gako gə ja ò yà òdà ò gá w'ò né mó c'ò. ²⁷ N gə zhe kē, sə ò bəká v'ur mò yé. N gə bə kē zhe, sə ò bəká pyà kē yé. ²⁸ Sə ò gə jú kē mye, rə dè dóó yé. Kē-byí gə jú byal, è yə dwé yé. Sə bala bé byèbé bə jú kana mó, òdà kana bé byèbé bə jú byáná mó, b'a nə zwini l'ú w kòb'ò wé. Sə à n'á yâl b'á l'ú zwini rí rəmyé yé né.

²⁹ Da-byâ, à n'á wəl ába: kɔn k'è bə nyè yé. Kɔn zhí zà, byèbé bə jú kana, sə bə yə òdà bə yə kana jí ta; ³⁰ byèbé bə n'è kúrhá, sə bə yə òdà bə t'á kúrh ta; byèbé bə zhe wu-ny'ò, sə bə yə òdà bə bə wu-ny'ò zhe ta; byèbé bə n'è yə wé, sə bə yə òdà bə bə t'èbé bə n'è yə mó cí ta; ³¹ byèbé bə zhe l'ú w wé nánzhəzh' bə m'è twì mú, sə bə yə òdà bə t'á zə kaka bə twì ta. Nyíñə l'ú w kòb'ò k'ò t'á la d'ɔnɔ yé.

³² Á t'á yâl b'á cí kaka twálá á wé yé. Lò mòb'ò ní yə kē jí, w'ò Cinu nyèná né yò ò zù mù. Kɔn dèbé ní ná ní pyà, w'ò Cinu pùbùlè w'òrh'ò. ³³ Sə lò mòb'ò ní jú kē, w'ò l'ú w nyèná né yò ò zù mù. Kɔn dèbé ní ná ní pyà, w'ò ní kē mó pùbùlè w'òrh'ò. ³⁴ Èta mó, è jìrh w'ò wé rəlyè yò ò zù mù. Kē mòb'ò ní yə byal jí, ráá kē-byí kèbé è yə byal jí, w'ò Cinu nyèná né yò ò zù mù. Kɔn dèbé ní ná ní pyà, w'ò n pə ní cin nampúm Cinu ni, n yə ní lò. Sə kē mòb'ò ní jú

byal, w'ò l'ú w nyèná né yò ò zù mù. Kɔn dèbé ní ná ní pyà, w'ò ní byal mó pùbùlè w'òrh'ò.

³⁵ Á n'á byili ába rəmyé ámyé cìcì ní s'á yilə. Sə è dà zhé à n'á yâl a zhé ába yé. Á n'á yâl b'á cí kɔn dèbé rə mə, m'uni á zhí Cinu dúdú ní òd'á wun gako.

³⁶ Bal-byí gə pyà è bóm, e zè e pwírì è gə yé mo, w'ò lwelè è wèrhé mɔ, è gə n'è b'ùlè bə bə mə sə bə jí dwā, sə e wèrhé òdà è gá n'è yâl né; bə jí dwā. Rəmyé dè yə-bəl'òl'ò yé. ³⁷ Sə bal-byí y gə gu è wé b'è t'á la è bóm mó jú, e j'á dè lò ní ná ní nyéé y b'è bək'á jí mu; è gə yé b'è w'ò è la pyónò, è gə gu rəmyé è wé zhən zhənà, è gə yə bóm mó jí, sə nyí è wèrhé cènè. ³⁸ Èta, lò mòb'ò ní gə pyà ní bóm, ní gə jú mu, ní wèrhé cènè. Sə lò mòb'ò ní pyà ní bóm, n zè ní yə mɔ jí, nímyé wèrhé cènè du.

³⁹ Kē gə jú byal, ní ká ní bə ní cin cí yé. N mə sə n jòm òdà mɔ twéé twéé, kɔn b'è yí byal mó cu. Sə byal mó gə tú ní cùwə, n zè ní cí ní cinè. N w'ò ní jí byal mòb'ò ní ná ní yàlá, òdà bal mó nímyé mó gə w'ò Kristə-lò. ⁴⁰ E ja àmyé n'á b'ùlè bə ní gə ká ní yə byal jí, ní mà n nə ní cin du. Á n'á b'ùlè bə Yi Eshirhə y òwéné òdà àmye.

Vwámá nyèbé bə zwəl wé t'èbé rə dè Yi yó námá

8 È gə w'ò vwámá nyèbé bə zwəl wé t'èbé rə dè Yi yó námá bé yilə, á n'á wəl bə: "Ná gako yé." Rəmyé w'ò zhənà. Sə lwar mó məmyé n'è ce cin-byilu numbyínì wé. W'ò sóno ò n'ò súlì ná Yi-ni-zhú mú jàn. ² Lò mòb'ò ní ná ò b'ùlè bə ò yé, sə lwar bə ò gwé yəl lò gá mə sə lwar né yé. ³ Sə lò mòb'ò ní só Yi, rə yé ò párá.

⁴ Á bwèrh nè òd'á gə w'ò á dòm vwè né námá bé. È gə w'ò námýé yilə, né yé náàcènè bə wé dè t'èbé lyì bí n'è zwəl l'ú w wé mó dè kaka yé. Yi w'ò rədu sásá rə òwéné. ⁵ Ná yé bə lyì jaà n'è wəl bə yə né nyè òwéné d'è, nə nyè òwéné t'è. W'ò zhənà, bə n'è b'ùlè bə yə né ja, bə n'è b'ùlè bə yə-cinè bé mye ja. ⁶ Sə è gə w'ò námýé yilə, Yi rí w'ò rədu. W'ò ná Da Yi. W'ò nímyé ní wèrhé kɔn gako. W'ò nímyé yil mye ná òwéné. Cinu mú mye w'ò mədu. W'ò Yezu Kristə. W'ò nímyé jàn yil kɔn gako òwéné. W'ò nímyé jàn yil námýe òwéné.

⁷ Sə Kristə-lyì bí ga gwé yəl rəmyé yé. Lyì jaà y'á myèrhè vwè zwəl wé t'èbé rə dè Yi yó. Bə gə gwé n'è dòm vwè námá zà, bə t'á zwé nyí bə rə bə kùr zhe yé. Bə gə gwé yə Yi ní zhí nampúm mú ce, bə n'è b'ùlè bə bə zhìlì bə yò òdà Yi. ⁸ E j'á dè kùjú w kòb'ò ná r'è jí mú ò b'a kwèrhé né yò òdà Yi yé. Ná gə yə w jí mye, ò t'á b'ò ná kaka yé. Ná gə jú w mye, ò t'á súlì ná kaka yé.

⁹ Á cí á cinè, á w'ò á wèrhé òdà á gə n'á yâl né. Sə d'è-na, byèbé bə gwé yə Yi ní zhí nampúm mú bək'á tó cin-cinú mú məmyé denne bə tu t'è yé. ¹⁰ Lò mòb'ò ní gwé yə Yi ní zhí nampúm gə tú n nɔ òmyé mòb'ò ní yé zhən dé gá w'ò né mó, ò jè jì kèbé bə n'è zwəl wé t'èbé rə dè Yi è wé mó wé, ní tó ò ná ò ní kùjú, nímye tá ní la ò denne tó n d'ò vwè né námá bé? ¹¹ Kɔn dé dèbé ò wèrhé ò gá yé zhən dé gá w'ò né mó, b'a zhìlì Kristə-lò mó nímyé mó ní gwé yə Yi ní zhí nampúm mú yò. E j'á w'ò òdà nímye ga yil Kristə cùwə. ¹² Á gə wèrhé èta, á b'á dó á da-byâ bé, bə Yi-ni-zhú mú tó á denne mə zhìlì, w'ò Kristə cìcì á gwar. ¹³ Rəmyé ce, àmyé gə pwírì kùjú b'a ce à da-byí tu

yè-bəlǝlǝ wa, sá nyí à k'á t'â la nàmá dóm gaga yé, m̀̀nì ga à da-byí mú bə̀k'á n tu tḗ yé.

Pwəə tá ǹ̀ bwəl̀̀ yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí k̀̀ǹ̀ yil̀̀ yé

9 Àmyé dà Kristə tuntúm nà? À bə̀ à cìn cǐ nà? À wà̀r à wèrhé k̀̀ǹ̀ dèbè̀ à n'â yalá? À yè nà Cinu Yezu ne ñdà à yírh nà? È dà àmyé tum dí à twí Cinu yil̀̀ mó rə̀ ce á jǐrh Kristə-lyi nà? ² Bə̀ lyi bí dwā̀ bé gə̀ t'â nyí ni ñdə̀ Kristə tuntúm ta mye, ámyé n'á nyí ni ñdə̀ ǹ̀ tuntúm ta. Ámyé gá zù Cinu mú n'ê byili b'á wó ǹ̀ tuntúm zhənà, sə̀ à twí à tum dí náàcèné Cinu jàn yilə̀.

³ Sə̀ è gə̀ wó byèbè̀ bə̀ n'ê shèè nè mó yilə̀, à n'â wəl̀̀ bè: ⁴ Ná bə̀ mē sə̀ nə̀ nə̀ kùjú nà jí, nə̀ nə̀ nḗ nə̀ nyò, nə̀ tum dí yil̀̀ nà? ⁵ Nə́myé wà̀r nə̀ b'á jí kḕ m̀̀b̀́b̀́ ǹ̀ wó Kristə-lò, n tó nə̀ba, ñdə̀ Kristə tuntúmá bé dwā̀ bé, ñdà Cinu da-byā̀ bé ñdà Pyeere gá n'ê wèrhé né nà? ⁶ È nə̀ wó àmyé ñdà Barnabaase dúdú nə̀ mē sə̀ nə̀ twí nə̀ m'é pyà nə̀ nyí kùjú? ⁷ Shə̀dā́á ḡwéné̀ bə̀ t'â kwḗ y è tum dí yilə̀? Lò gə̀ zhele cǝ̀, n bə̀ mē sə̀ jí ò byā̀ bé nà? Ráá vwā̀-èǹ̀ǹ̀ gə̀ nə̀ ǹ̀ cə̀r vwāmá, ǹ̀ bə̀ mē sə̀ n jí nə̀ yil̀̀ mó?

⁸ Á gá zòm né mó dà numbyíni surhə̀ dúdú nyəná yé. Muiyiisi nyá né sébé ré mye cici n'ê byili èta. ⁹ Bə̀ kḗ nyá né sébé ré wé bə̀ wò: "Nṑ gə̀ n'ò twí kélé́ wé jíjí jòró yi ní, sə̀ ǹ̀ bə̀k'á cə̀r w b'ò bə̀k'á dḗ jíjí rí yé." È nə̀ wó vwāmá né dúdú yò Yi n'ê nyí nà? ¹⁰ È nə̀ dà nə́myé yil̀̀ Yi zòm èta nà? Zhənà, wó nə́myé yil̀̀ bə̀ kḗ zòmá né nə́myé mó. Èta, lò gə̀ nə̀ ǹ̀ wwalà, ǹ̀ mē sə̀ bù bə̀ ǹ̀ m'â nə̀ jíjí ǹ̀ jə̀r. Lò gə̀ nə̀ ǹ̀ mà jíjí, ǹ̀ mē sə̀ bù bə̀ ǹ̀ m'â nə̀ kùjú tḕbè̀ ǹ̀ nə̀ ǹ̀ mà mó wé. ¹¹ Ná dù Yi Eshirhə̀ y k̀̀ǹ̀ dé á wé. Ná nə̀ zḗ nə̀ bə̀ mē sə̀ nə̀ jí á jḗ-k̀̀ǹ̀? ¹² Lyi bí dwā̀ bé gə̀ zhe sómá bə̀ n'ê zwḗ á jḗ-k̀̀ǹ̀ bə̀ jí, nə́myé nə̀ bə̀ sómá zhe nə̀ zwḗ á jḗ-k̀̀ǹ̀ nə̀ jí du lyi bí bə̀myé mó nà?

Sə̀ nə́myé yə̀ rə̀myé pyà yé. Ná shəné̀ k̀̀ǹ̀ gakó, m̀̀nì rə̀myé bə̀k'á cə̀r Kristə yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí bwəl̀̀ mó yé ne yé. ¹³ Á yé bə̀ byèbè̀ bə̀ n'ê twí Yi jù w mú wó bə̀ tum dí wé bə̀ n'ê jí ní; byèbè̀ bə̀ n'ê zwəl̀̀ vwí rí vwí-jilú w yó mó, bə̀mye n'ê ne bə̀ cəl̀̀ vwí rí wé. ¹⁴ Èta, Cinu pɔ̀ nyí bə̀ byèbè̀ bə̀ n'ê bwəl̀̀ yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí mú mye mē sə̀ bə̀ jí yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí bwəl̀̀ mó wé.

¹⁵ Sə̀ àmyé yə̀ rə̀myé ràdù ga pyà yé. È dà rə̀myé yil̀̀ à n'â kḗ sébé ré tḕbè̀ à la ába pɔ̀ mye yé. Á gə̀ cù cǝ̀ lò gə̀ la tḕbè̀ rə̀ wó à wu-nyò k̀̀ǹ̀ èta mó vūr̀̀ à wé. ¹⁶ Á gə̀ n'â bwəl̀̀ yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí, à t'â pyà à cìn còrhó yé. Bə̀ rə̀ wó à yó-lyéé tum. Á gə̀ yə̀ rə̀ bwəl̀̀, wó yò ò zhí à yó wə̀. ¹⁷ È gə̀ y'á wó à sə̀pwà pùbùlè̀ yil̀̀ à n'â bwəl̀̀ lè, à y'á mē s'á nə̀ kwā̀ndə̀. Sə̀ è dà à sə̀pwà pùbùlè̀ yil̀̀ à n'â bwəl̀̀ lè yé. Rə̀ wó à nyóó tum. ¹⁸ È nə̀ wó byè̀ rə̀ wó à kwā̀ndə̀? Á kwā̀ndé́ wó a bwəl̀̀ yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí nánfò; à bə̀k'á pyà k̀̀ǹ̀ dèbè̀ bə̀ y'á mē sə̀ bə̀ pḗ yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí bwəl̀̀ yil̀̀ mó yé.

¹⁹ Zhənà, à dè̀ lò m̀̀dù ga yóm yé. Sə̀ à zə̀ à cìn a yə̀ lyi bí gakó yə̀-bal, m̀̀nì ga a nə̀ lyi nánzhə̀zhə̀ bə̀ zù Kristə. ²⁰ Á gə̀ ḡwéné̀ Zhwifubá sò, à n'â wèrhé ñdə̀ bə̀ ta, m̀̀nì ga a yíni bi. Á gə̀ ḡwéné̀ byèbè̀ bə̀ n'ê zwḗ Muiyiisi nyá né mó sò, àmye n'â zwḗ ne, m̀̀nì ga a yíni bə̀mye. E jà̀ lò tá ǹ̀ nyéé ne yé. ²¹ Á gə̀ ḡwéné̀ byèbè̀ bə̀ yəl̀̀ Muiyiisi nyá né mó sò, à n'â wèrhé ñdə̀ àmye yəl̀̀ nə̀

ta, m̀̀nì ga a yíni bə̀mye. Sə̀ rə̀myé t'â yəl̀̀ rə̀ wò b'á t'â zwḗ Yi nyá né yé. Zhənà, à n'â zwḗ Kristə nyí rí. ²² Á gə̀ ḡwéné̀ byèbè̀ bə̀ yə̀ Yi ni zhí námpúm mú sò, à n'â wèrhé ñdə̀ àmye yə̀ Yi ni zhí námpúm ta, m̀̀nì ga a yíni bi. Èta, à yəl̀̀ ñdə̀ lò gakó ta, m̀̀nì ga a ḡwéné̀ a vwā̀rh lyi jà̀lè. ²³ Á n'â wèrhé rə̀myé gakó, m̀̀nì ga àmye nə̀ cəl̀̀ yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí nə̀cèndé́ wé.

²⁴ Á yé náàcèné̀ bə̀ lyi byèbè̀ bə̀ n'ê nyò dwā̀ ñdà ywəl̀̀ dūr̀̀, wó bə̀ gakó bə̀ n'ê dūr̀̀. Kwā̀ndé́ j'á wó lò m̀̀dù ǹ̀ la re nɔ̀. Rə̀myé ce, dūr̀̀nə̀ ywəl̀̀ mó náàcèné̀, m̀̀nì á nə̀ kwā̀ndə̀. ²⁵ Sə̀ byèbè̀ gakó bə̀ n'ê dūr̀̀ ywəl̀̀ mó mó n'ê pyéné̀ bə̀ cinə̀, bə̀ wèrhé ñdə̀ bə̀ gá wó né, m̀̀nì ga bə̀ nə̀ kwā̀ndə̀. E jà̀ kwā̀ndé́ rə̀myé mó n'ê cǝ̀ lalà, rə̀ t'â dene yé. Sə̀ nə́myé n'ê pyéné̀ nə̀ cinə̀, m̀̀nì ga nə̀ nə̀ kwā̀ndə̀ tḕbè̀ rə̀ t'â la cǝ̀. ²⁶ Wó rə̀myé è ce àmyé t'â dūr̀̀ yà̀yà̀ yé. È nyé ñdə̀ wó má à n'â mà ta, sə̀ à t'â mà cə̀k'á w yé. ²⁷ Á wó à yala né, rə̀myé ce, à n'â pyéné̀ à cìn dḗ dḗ, m̀̀nì ga Yi bə̀k'á vò nè kwā̀ndə̀, a jà̀ a bwəl̀̀ yò-èc̀̀ǹ̀ǹ̀ nyí rí a byili lyi dwā̀ ne yé.

Ná bə̀k'á shəné̀ ná tó ná zwəl̀̀ vwḗ wé̀ tḕbè̀ rə̀ dà Yi yó yé

10 Da-byā̀, à n'â yəl̀̀ b'á lyírh k̀̀ǹ̀ dèbè̀ rə̀ wèrhé ñdà né nàmbala bé tó Muiyiisi ni bə̀ ḡwéné̀ ḡo-elú èpòlò w wé mó yi ní. Ébǝ̀ zɔ̀ ò ywəl̀̀ o m'ò pyi bə̀ gakó; bə̀ gakó byerhe mwé́ y nánshǝ́ wá. ² K̀̀ǹ̀ nyé ñdə̀ wó nḗ-shɔ̀ bə̀myé ga zwḗ ébǝ́ w ñdà mwé́ y wé ta, m̀̀nì ga bə̀myé ñdà Muiyiisi jǐrh k̀̀ǹ̀ ràdù. ³ Bə̀ gakó jú kùjú w òmyé òdù w ò shí Yi sò mó; ⁴ bə̀ nyò nḗ mó m̀̀dù y mē shí Yi sò mó; nəkulu òdù y'á n'ò tó be ò zhəl̀̀. Wó òmyé nḗ bə̀ y'á n'ê nywḗ. Nəkulu w òmyé mó wó Kristə. ⁵ Sə̀ bə̀ nánzhə̀zhə́ y'á t'â wèrhé Yi pùbùlè̀ yé. Rə̀myé ce, bə̀ cù ḡo-elú èpòlò w wə̀.

⁶ Ywḗ né nə́myé wó myɔ̀rhɔ̀ nə̀ yilə̀, m̀̀nì ga shilə̀ námmə̀lwā̀sə̀ bə̀k'á zə̀ nə̀ba ñdə̀ bə̀ ta yé. ⁷ Á bə̀k'á shəné̀ á tó á zwəl̀̀ vwḗ wé̀ tḕbè̀ rə̀ dà Yi yó ñdə̀ bə̀ jà̀lè ta yé. Bə̀ kḗ Yi zòmè ré sébé ré wé bə̀ wò: "Lyi bí jòm tḗ bə̀ jí, bə̀ nyò, bə̀ zḗ bə̀ zhì dḗ bə̀ sa." ⁸ Bə̀ jà̀lè fwəl̀̀; lyi m̀̀d̀̀rhé shí-èlye ñdà ràt̀̀ j'á cì dḗ ràdù. Sə̀ nə́myé bə̀ mē sə̀ nə̀ wèrhé ñdə̀ bə̀ ta yé. ⁹ Ná bə̀ mē sə̀ nə̀ zhḗ Cinu ñdə̀ bə̀ jà̀lè gá wèrhé né, dɔ̀ma j'á dḗ bə̀ gu mú ta yé. ¹⁰ Bə̀ jà̀lè mye y'á n'ê ḡwóḡwó ñdà Yi; cu mālė́ka bə̀ e gu bi. Sə̀ è gə̀ wó ámyé yilə̀, á bə̀k'á wèrhé ñdə̀ bə̀ ta yé. ¹¹ Bə̀ gá nɔ̀ lwelə̀ ré rə̀myé èta mó mē sə̀ rə̀ yə̀ myɔ̀rhɔ̀ nə̀ yilə̀. Bə̀ kḗ ywḗ né nə́myé bə̀ m'ê lyə̀lyɔ̀ nə́myé jə̀fɔ́lė́, bə̀ yi rí tḕbè̀ nə́myé ḡwéné̀ rə̀ wé mó, wó lū-zhǝ́ mə̀ bwə̀sə̀.

¹² Èta, lò m̀̀b̀́b̀́ ǹ̀ nə̀ ǹ̀ b̀̀l̀̀ bə̀ ǹ̀ zhí kḗkḗ, sá dḗ ǹ̀ bə̀k'á tu tḗ yé. ¹³ Sòlò dwí tḕbè̀ gakó á nɔ̀ mó, lyi bí gakó n'ê ne re, sə̀ Yi wó zhən-cí. Rə̀ t'â la sh̀̀ǹ́ sòlò m̀̀b̀́b̀́ mə̀ du á jàn zə̀ ába yé. Sòlò yi ní, rə̀ b'á pə̀ ába wu-jǝ́ á ḡwéné̀ á pyéné̀ á cinə̀, á zhì, rə̀ pə̀ ába surhə̀ á b'á du mə̀ wé.

¹⁴ Rə̀myé ce, à lyi nántwə̀rh, dḗna á cinə̀, bə̀k'á shəné̀ á tó á zwəl̀̀ vwḗ wé̀ tḕbè̀ rə̀ dà Yi yó yé. ¹⁵ Á yé b'á gá n'â zòm ñd'ába mó, wó lyi byèbè̀ bə̀ zhe surhə̀ à n'â zòm ñdà be. Ámye téréna tḕbè̀ à zòm ñd'ába èta mó á nyiwé. ¹⁶ Ná gə̀ ḡulí dwā̀ nə̀ la búrú w kó nə̀ tə̀ ñdà dwā̀, nə̀ r'é ce Yi nə̀bàn sḗ ká-zǝ́m mó yilə̀. Ná gə̀ n'ê nywḗ m̀̀, è

dà Kristə jal mɔ wé ná r'é mwì dwā ne né nà? Sə búru w ná r'é ké ná təl ñdà dwā mɔ, ná gə n'é dòm wà, è dà Kristə yala né wé ná r'é mwì dwā ne né nà? ¹⁷ Búru w wɔ òdu; námyé ñdà ná wɔ nánzhəzhə ga, ná gako wɔ kɔn rədu, bə ná gako wɔ búru w òmyé òdu w ná r'é təl ñdà dwā.

¹⁸ Nyinə Esərayel lyi bí na. Bə n'é zə vwámá bə zwál vwə bə pe Yi ni. Sə byèbé bə n'é dòm vwə né nàmá bé mɔ, wɔ dwā ne bə n'é mwì ní ñdà Yi, vwə né nəmyé wé. ¹⁹ Sə èta mɔ wɔ bəkɔn à n'á yāl a wɔ? Wɔ wál à n'á yāl a wɔ bə wé dé tɛbé rə dà Yi bə n'é zwál vwə né rə yó mó ñdà nə nàmá bé ga wɔ kɔna? ²⁰ ㄓㄩ, à n'á yāl a wɔ bə vwə né nyèbé lyi bí byèbé bə yəl Yi rí tɛbé rə wɔ zhən mɔ pər mɔ n'é zwál mɔ, wɔ nəcíl sí námmləwálsé ne bə n'é zwál ne bə pe, è dà Yi ni yé. Sə à t'á yāl bə ámyé ñdà nəcíl sí yál kɔn rədu yé. ²¹ Á wər á b'á nyò Cinu kâ-zm mɔ wé, á zè á k'á vò á nyò nəcíl sí mye nyàn mɔ wé yé. Á wər á b'á jí Cinu kùjú wə, á zè á k'á vò á jí nəcíl sí mye nyɔ w yé. ²² Nà wɔ Cinu nyí ná r'é yāl ná pyà? Á n'á búl bə ná jàn du mu ráá etəra?

²³ Lyi jàlà n'é wəl bə kɔn gako wɔ rə wèrhé. Wɔ zhənà. Kɔn gako wɔ rə wèrhé, sə è dà rə gako rə cən yé. È dà rə gako rə wɔ rə súlí á gùlú w Yi-ni-zhú mú jàn yé. ²⁴ Lò gako bəká pyà ñ cin ni sã dúdú yé. Pyà ñ dwā bé ne sã.

²⁵ Á wɔ á dòm nàmá byèbé bə n'é yè ya yó mó, ñd'á yə kaka bwərh bə shò-kwā né mye muni ga á wun bək'á zè yé. ²⁶ Yi zòmè ré sébé ré n'é byili bə ce y ñdà kɔn dèbé gako rə ŋwéné è yó mó wɔ Cinu ní cǐ.

²⁷ Lò mɔbɔ́ ní dà Kristə-lò gə byè mó bə ñ bə jí kùjú ní sɔ, ñ gə shéné ñ zhəlà, kùjú kɔbɔ́ ní gə pɔ mɔ, sé jí, sə bəká bwərh kaka yé, muni ga ñ wu bək'á zè yé. ²⁸ Sə lò gə wò mó bə nyí wɔ vwì nàmá, sə ñ bəká dɔ́ yé, mɔbɔ́ ní byili mú mú yilə, e súlí wu-zɛɛ́ y mye yilə. ²⁹ Wɔ mɔbɔ́ ní byili mú mú wu-zɛɛ́ y zòmà à n'á zòmà, sə è dà ñmyé cǐ wu-zɛɛ́ yil yé.

Á wɔ à wèrhé kɔn dèbé à n'á yalá. Lò dɔ́ wu-zɛɛ́ nə wɔ è b'á ká à búrsi rəmyé yilə? ³⁰ Á gə n'á ce Yi nəbán à b'á jí kùjú, byè yil lò mà n zòm à yil námmləwélé kɔn dèbé à nɔ a zè à n'á ce Yi nəbán mɔ yilə?

³¹ Rəmyé ce, á gə la kùjú jú, á gə la nɛ́ nyó, kɔn dèbé gako á la wərhó, s'á wèrhé re Yi còrhó yilə. ³² Á tuntuwə̀ né bək'á ce lò tu tɛ́ yé. Nə bək'á ce Zhwifu, ráá lò mɔbɔ́ ní dà Zhwifu tu tɛ́ yé; sə nə bək'á ce Yi gùlú w lyi bí tu tɛ́ yé. ³³ Wèrhéna ñdà àmyé ta. Á n'á wèrhé à gə wɔ né, muni ga a wèrhé kɔn gako rə yè lyi bí gako pùbùlè. Á t'á pyà à dúdú sɛɛ́ yé. Á n'á pyà lyi bí gako sɛɛ́, muni ga bə nə vwərh.

11 Kwěna àmyé Pwəə nà ñdà à gə n'á kwè Kristə nà né.

Bala bé ñdà kana bé gə mə sə bə zə bə cìn ní Yi-co yi ní

² Á n'á cèrhé ába á gə n'á lyírh à yò twéé gako mó yilə, á j'á n'á zwé kɔn dé dèbé à cèrhé ába mó, á n'á wèrhé ñdà à gə byili ába né. ³ Sə à n'á yāl b'á lwar kɔn rədu: wɔ Kristə ní wɔ lò gako yó-cəbal, bal wɔ ké yó-cəbal, Yi zè rə wɔ Kristə yó-cəbal. ⁴ Bal gə pú yá-pú ní má ní wèrhé Yi-co, ráá ní má ní zòm zòmà nyèbé Yi y'á by-

ili mu, sé nyí ní tá ní nyàm Kristə mó ní wɔ ní yó-cəbal mó yé. ⁵ Ké gə yé ní yó ne nánfò ní má ní wèrhé Yi-co, ráá ní má ní zòm zòmà nyèbé Yi y'á byili mu, sé nyí ñmye tá ní nyàm ní yó-cəbal mó yé. Kɔn nyé ñdà ní yó w wɔ nánfò ta. ⁶ Ké gə tá ní yāl n bə ní yó ñdà kàmə-jè, sə n fɔ́ wà. Sə yó fɔ́n ráá ò kwar gə wɔ cizhil ké yilə, sə n bə w ñdà kàmə-jè.

⁷ Bal mye bə mə sə n pú yá-pú yé, bə Yi wèrhé mɔ ñdà rə cǐcǐ ta, muni ga rə còrhó w tó ñmyé denne o du. Bal còrhó zè ò n'ò tó ké denne ò dwi. ⁸ Ná yé bə Yi yə ké yala né fɔ́n rə m'e wèrhé bal yé. Wɔ bal yala né Yi fɔ́n rə m'e wèrhé ké. ⁹ Yi wèrhé ké bal yilə. Rə yə bal wèrhé ké yil yé. ¹⁰ Wɔ rəmyé è ce, ké mə sə n bə ní yó w malékabá yilə; rəmyé n'é byili bə ní zhe yó-cəbal. ¹¹ Sə è gə wɔ nəmyé byèbé ná zú Cinu mú yilə, bal gə yà ní təné, ké yà ní tá ní la né yál yé. Èta, ké mye gə yà ní təné, bal yà tá ní la né yál yé. ¹² Wɔ bal yala Yi fɔ́n rə m'e wèrhé ké, ké zè ní ná ní lùl bal, bəmyé ga wɔ Yi sɔ́ bə shí ní.

¹³ Ámye cǐcǐ téréna á nyi. Ké mə sə n wèrhé Yi-co ñdà ní yə ní yó be ñdà kàmə-jè? ¹⁴ Á cǐcǐ yé bə bal gə yé ní ywərh ne sə byil nándədwàalè ñdà ké ywərh ne, wɔ cizhilə. ¹⁵ Sə ké ywərh gə byil nándədwàalè, wɔ ñmye còrhó, bə Yi pɔ mɔ ywésé nándədwàalé muni ga sə yə ñdà ñmye yó kàmə-jè ta. ¹⁶ Sə lò gə ná ní yāl n mà nyə-pɔ́ yò w òmyé shò-kwā né gwé, sə n nyí nəmyé yə nyə-páaré rəmyé myèrhé yé. Yi gùlí lyi bí mye yə rəmyé myèrhé yé.

Nə gə mə sə nə zə nə cìn ní Cinu kùjú yi ní

(Məco 26.26-29; Marke 14.22-25; Lwíki 22.14-20)

¹⁷ Kɔn dèbé à la ába byilu èlāsɛ́ mɔ, à pwírí à wər à b'á cèrhé ába yé. Á pwírí á dwā-gùlí tɛbé á n'á wèrhé mó, wɔ lwele dúdú á n'á ne rə wé. Á t'á ne cènè rə wé yé. ¹⁸ Tɛbé à n'á yāl a jèrè a byili ába mó, à nyèé b'á gə gùlí dwā gako, pɔ́rá n'é yāl á cəcəl wə. Sə à n'á búl bə dɛga rəmyé wɔ rə yəl zhənà. ¹⁹ Pɔ́rá mə s'e yə á cəcəl wə, muni ga bə lwar byèbé bə ŋwéné á wé ñdà zhən mɔ pára.

²⁰ Á gə gùlí dwā, è dà Cinu kùjú w á n'á jí yé. ²¹ Á gə la kùjú jú, lò gako ná ní jí ní səpwà kùjú w kɔbɔ́ ní zə n mə n bə mɔ, nɔrh zè mà n'é gwi jàlà, jàlà j'á n'é nywè bə tətwi tɛ́. ²² È gə wɔ èta, á wər á jòm á sɔ́ kâlsé wé á jí s'á nyò nà? Ráá wɔ yál á n'á yāl á fulsi Yi gùlú w sə á ce byèbé bə bə kaka zhe mó cizhilə? Á n'á yāl b'á cèrhé ába? Á wər à b'á cèrhé ába yò w òmyé yil yé.

²³ Kɔn dé dèbé à cèrhé ába mó, wɔ Cinu sɔ́ à zwé de né. Cəcɛ́ y kèbé bə myini Cinu Yezu bə pə bə zə mó, ní kwè búru, ²⁴ n ce Yi nəbáná, n ké w dwā wa, n wɔ: "Zwěna á dɔ́. Tɛbé wɔ àmyé yala, à n'á pe á yilə. Wèrhéna èta, á m'á lyírh à yò." ²⁵ Èta mye, bə gə jú kùjú w bə zhè, n kwè sɛ́ kâ-zm, n wɔ: "Kâ-zm mɔ mɔbɔ́ n'é byili bə dɔbré nándùl lé Yi tó à jal mɔ mà ló tɛ́ mɔ denne rə zə ñd'ába mó wɔ zhənà. Á gə tú á la mɔ nyó gako, s'á wèrhé èta, á m'á lyírh à yò." ²⁶ Rəmyé ce, á gə tú á n'á dòm búru w òmyé, á n'á nywè sɛ́ mɔ məmyé, wɔ Cinu cu mú á n'á bwəl kɔn la b'e yí n ká n bə.

²⁷ Rəmyé ce, lò mɔbɔ́ ñ ná ñ dòm Cinu búru wə, ñ ná ñ nywè ní sɛ́ mɔ yààà, ñ ná ñ gwar Cinu yala né ñdà

ñ jal mó. ²⁸ Sə lò m̀b̀b̀ gako ñ gə la búru w òmyé dóm, ñ gə la sɛ́ mó m̀m̀yé nyó, ñ m̀ sá jèrè ñ téré ñ wé náàcèné sá zé ñ má jí ri. ²⁹ Lò m̀b̀b̀ ñ gə ná ñ dóm búru w òmyé, ñ ná ñ nywé sɛ́ mó m̀m̀yé, ñ ja ñ yàl Kristə yala né gá wó kɔn ná-dwí yilə, wó yò ñ ná ñ cí ñ cici yó w ñd́ ñ gə ná ñ jí ri. ³⁰ Wó rəmyé è ce, á nánzhəzhǎ wó nəbwànə, jàlà jàn bə já yé, nánzhəzhǎ mye ci. ³¹ Námyé cici mú gə y'á n'é nyí ná tuntwǎǎ né, Yi y'á t'á la ná búrsi búr yé. ³² Sə Cinu ná ñ búr ná búrsi ñ má ñ zwər nába, m̀ǹni ga ñ gə tú ñ la lú w lyi bí búrsi kó, sə ná twər bə'k'a yə gəà yé.

³³ Da-byà, è gə wó èta, á gə gúlí dwā ne Cinu kùjú w jú yilə, s'á dɛ́ dwā. ³⁴ Lò m̀b̀b̀ nɔrh zhe, sə n jí kùjú jɛ́, m̀ǹni ga Yi bə'k'a tó á dwā-gúlú w denne rə cí dóó á yó w yé.

È gə wó ywè né nyèbé nà dàl mó yilə, à gə tú á sɔ́, à b'a kwərhe ne.

Eshirhə náàcèné pansé

12 Da-byà, è gə wó Eshirhə náàcèné pansé yilə, à n'á yàl b'á lwar kɔn gá wó né pamparɛɛ.

² Á yé b'á gá y'á gwě yə Yi ni zhí mú yi ní, á y'á shèné bə jájèré ába, á kwè á cín á ce wé tɛ̀bé rə dè Yi bə n'é zwál rə t'á zòm mó jǎ wà. ³ Wó rəmyé yilə, à n'á yàl b'á lwar bə lò m̀b̀b̀ ñ ná ñ zòm ñd́ Yi Eshirhə y jàn, rə-ná-cí wàr ñ mà n bwəl lwɛɛ n pə Yezu ni yé; lò mye wàr ñ mà n wò bə Yezu wó Cinu, ñd́ è gə dè ñd́ Eshirhə náàcèné jàn yé.

⁴ Eshirhə y pansé wó dúdúmá dúdúmá, e j'á wó èmyé èdù y è n'é pɛ sə ga. ⁵ Tumə ná nə ñwéné mó wó dúdúmá dúdúmá, e j'á wó Cinu mú ñmyé m̀d̀d̀ y yil né r'é twí nì. ⁶ Yi tumə né wó dúdúmá dúdúmá, e j'á wó Yi rí rəmyé rədu y rə n'é twí nə gako, lò gako wé. ⁷ Eshirhə náàcèné n'é pɛ pené lò gako ne, e tó è denne e byili è jàn dé, lyi bí gako sǎ yilə.

⁸ È n'é pɛ lárma zòmà pené lò nè; e ja e pə surhə pul zòmà pené ñ dō ne; ⁹ e j'á wó èmyé èdù y è n'é ce lò zhí Yi ni námpúm; e pə nəbwànə wárh pené ñ dō ne. ¹⁰ Wó èmyé è n'é ce lò ñwéné n wərhé m̀m̀yaaarhe; e ja e pə Yi nyi-zwennə pené ñ dō ne; wó Eshirhə y è n'é ce lò ñwéné n lwar kɔn dɛ̀bé rə wó èmyé cici tum, ñd́ tɛ̀bé rə wó Shətana tum mú pər dwā wa; è n'é ce lò ñwéné n zòm zòmà dwí dō, e ce ñ dō ñwéné ñ byili zòmà né nəmyé kùrə. ¹¹ Wó Eshirhə y èmyé èdù y è ce tumə né nəmyé gako ñwéné, e zé è n'é təl nè è pɛ lò gako ne ñd́ è gá n'é yàl né.

¹² Numbyíni yala né wó kɔn námpúm, e ja nə zhe kəkàlsé nánzhəzhǎ. Sə ñd́ nə kəkàlsé já ga, nə wó kɔn rədu námpúm. Byèbé bə mù dwā ne ñd́ Kristə mó mye wó èta. ¹³ Rəmyé ce, námyé gako, Zhwifubá ñd́ byèbé bə dè Zhwifubá ga, byèbé bə cí bə cìnə, ñd́ byèbé bə bə cín cí ga, wó Eshirhə náàcèné y èmyé èdù y wé Yi co ná gako né, ná jírɔ kɔn rədu. Wó Eshirhə y èmyé èdù y ná gako zwé ná nyò.

¹⁴ Numbyíni yala né dè kəkàlà èdù yé. Nə zhe kəkàlsé nánzhəzhǎ. ¹⁵ Nə gə wòwə: "Ámyé gá dè jɛ́ mó ce, à dè yala né kəkàlà yé", rəmyé nə wó rə b'a ce nà y k'é dè yala né kəkàlà zhənà? ¹⁶ Zhɛ́ gə wòwə: "Ámyé gá dè yírɔ

mó ce, à dè yala né kəkàlà yé", rəmyé nə wó rə b'a ce zhɛ́ ré zé rə k'é dè yala né kəkàlà zhənà? ¹⁷ Numbyíni yala né gako gə y'á wó yírɔ, è y'á m'a zə bəkúku e m'e cili? Sə è yala né gako gə y'á wó zhɛ́, etər è y'á m'a tó né e nyèè lwé? ¹⁸ Zhənà, Yi wərhé numbyíni yala né kəkàlà èdù gako ñdə rə gá n'é yàl né. ¹⁹ Yala né gako nə gə y'á wó kəkàlà èdù sá, yala né y'á m'a shí yé? ²⁰ Zhənà, yala né kəkàlsé já, sə gako j'a mù dwā ne sə wó kɔn rədu.

²¹ Yírɔ wàr rə m'a wó jɛ́ nè bə rə bə è tum zhe yé. Yó wàr ò m'a wó nərɔ nè bə ò bə sə tum zhe yé. ²² Yala né kəkàlsé shèbé sə nyé ñdə sə bə kùr zhe ta mó, wó səmyé gaga mó sə zhe kùr du. ²³ Yala né kəkàlsé shèbé ná r'é bùl bə sə bə kùr zhe mó, wó səmyé sɔ́ ná r'é cili ní dɛ́ dɛ́ du. Ná yala né kəkàlsé shèbé ná t'á yàl bə lò yírɔ jòm sə yó mó mye, ná r'é zal səmyé náàcèné dɛ́ dɛ́ du. ²⁴ Sə kəkàlsé shèbé sə zhí wárhgáá mó, è dè nyóú bə ná cili səmyé sɔ́ yé. Wó Yi rə wərhé numbyíni yala né èta, m̀ǹni ga bə j'a n'é cili kəkàlsé shèbé ná r'é bùl bə sə bə kùr zhe mo sɔ́. ²⁵ Èta, pərə tènə yala né wé yé. Nə kəkàlà èdù gako n'é nyí è dō yò cènə. ²⁶ Numbyíni yala né kəkàlà èdù gə n'é nwenə, kəkàlsé dwā bé gako tó y sə n'é nwenə. Bə gə n'é cili kəkàlà èdù sɔ́, kəkàlsé dwā bé gako tó y sə só sə cìnə.

²⁷ Èta mye, ámyé gako wó Kristə yala. Á m̀d̀d̀ m̀d̀d̀ gako wó Kristə yala né kəkàlà. ²⁸ Wó èta ñd́ byèbé Yi cí rə cí Kristə-lyi gúlú w wé mó. Ná yáá bé, wó Kristə tuntúmá bé; byèbé bə pú mó wó Yi nyi-zwennə bé; byèbé bəmye k'e pú mó wó byèbé bə n'é byili Yi zòmè ré bə dwā bé ne mó; rəmyé kwā né, wó byèbé bə n'é wərhé m̀m̀yaaarhé mó, ñd́ byèbé bə nə nəbwànə wárh pené y mó, ñd́ byèbé bə nə dwā ne sǎ pené y mó, ñd́ yé né cíná bé, ñd́ byèbé bə n'é zòm zòmà dwí dwā mó. ²⁹ Lyi bí gako dè tuntúmá yé; bə gako dè Yi nyi-zwennə mye yé. È k'é dè bə gako mye bə n'é byili Yi zòmè ré bə dwā bé ne yé. È dè bə gako bə n'é wərhé m̀m̀yaaarhe yé. ³⁰ È dè bə gako mye bə nə nəbwànə wárh pené yé. È k'é dè bə gako mye bə n'é zòm zòmà dwí dwā yé. È dè bə gako mye bə wó bə byili zòmà né nəmyé kùr yé. ³¹ Pyā-na pansé shèbé sə du sə dwā bé mó.

Yènə a byili ába sómá y kèbé è du è dwā bé gako mó:

Wó sónó ò du kɔn gako

13 Bá à gə y'á yé dwá né gako zòmà né, numbyíni nyəná né ñd́ m̀l̀ékabá nyəná né ga,

a j'á bə sónó zhe, à zòmà né nyé ñdə wó gúlú bə n'é dwí ò n'ò ce sò, ráá lòmè bə n'é mà ta.

² Bá à gə zhe Yi nyi-zwennə pené, à zhe lárma dwí gako, à yé kɔn dɛ̀bé gako rə shèè kùrə, bá à gə zhí Yi ni,

à wó à b'a ce pyàr fwàr rə jààsè wà, à gə bə sónó zhe, à wó nánfò.

³ Bá à gə kwè à jɛ́-kɔn dé gako a tə nəm̀wà nè, a pə à cín bə ji myín, à gə bə sónó zhe, rəmyé gako wó nánfò.

⁴ Sónó cí ná ñ zhilí ñ yala ne.

Sónó cí ná ń sě ń dwā bé ne;
 ń tá ń òw bwẽ yé.
 Sónó cí tá ń cèrhé ń cìn yé;
 ń bə cìn-byilu zhe yé.
 5 Sónó cí tá ń twĩ kɔn dèbé rə bə m̃a yé.
 Sónó cí tá ń pyà ń dúdú sě̃ yé;
 ń lyim t'ā zě làlà yé;
 ń tá ń cí yò ń wé ń m̃a ń jí zùurì yé.
 6 Sónó cí wu bə nyè lwelē yil yé;
 ń wu nyè zhèn yilə.
 7 Sónó cí ná ń pɛ sũbri twéé gakó;
 ń chí Yì ni kɔn gakó wé;
 ń ná ń ðē Yì nyi-bwelé y pyĩrh mó kɔn gakó wé;
 ń ná ń zhìlì ń yala ne kɔn gakó wé.
 8 Sónó t'ā la zhǒ gaga yé.
 Yì nyi-zwennə pené b'a zhè ðē rədù;
 zòmà dwí dō pené b'a lyē;
 lárma b'a jé.
 9 Ná lwar m̃a wó nángwə̀má;
 zòmà né Yì n'è byili nába ná zòm m̃a mye wó náng-
 wə̀má.
 10 Sə dèbé rə wó námpúm mú gə túwá,
 tɛ̀bé rə wó nángwə̀má y mó b'a jé.
 11 À gá y'á wó bàsòbwèlè yì ní,
 à y'á n'á zòm bàswéné,
 à y'á n'á téré bàswéné,
 à surhə né y'á wó bàsòbwèlè surhə;
 sə à gá tú a jĩrh námpwəl mó,
 à dwĩ bàswéné ré ne.
 12 Námyē gá nə né èlāsḗ m̃a,
 wó ñdə̀ lò gá nə èsə̀yùlú zhèzhé wé né.
 Sə rə̀ yì gə̀ tú è yúwá,
 è b'a yè ñdə̀ lò gá ná ń nyĩ ń dō yé ta.
 Èlāsḗ m̃a, à lwar m̃a gwě̀ yə̀ bááse yé.
 Sə rə̀ yì gə̀ tú è yúwá,
 à b'a lwar námpúm ñdə̀ Yì gá yě àmye pár né.
 13 Èlāsḗ wó wé̀ rətò rə̀ ɲwéné:
 Yì-ni-zhú mú ñdə̀ rə̀ nyi-bwelé y pyĩrh mó ðǎǎ,
 e súlì sónó.
 Sə̀ rə̀myé rətò y ga wé̀ mó,
 wó sónó ò du.

Pwə̀ ká ń ná ń cíci Kɔrɛ̃te Kristə-lyì bí Eshirhə náàcèné pansé shò-kwā

14 Pyāna dwā sónó kɔn gakó wé, s'á ce jàn né mye á pyà Eshirhə náàcèné pansé; sə Eshirhə y pansé wé, pyāna Yì nyi-zwennə pené y du. ² Lò m̀b̀b̀ ń ná ń zòm zòmà dwí dō tá ń zòm ñdə̀ numbyíná bé yé. ń ná ń zòm ñdə̀ Yì. Lò lò bə ń zòmà né kùrə̀ nyé yé. ń ná ń zə̀ Eshirhə náàcèné jàn ń m̃a ń byili ywě̀ nyèbé nə̀ shèè.
³ Sə̀ lò m̀b̀b̀ ń ná ń zòm zòmà nyèbé Yì n'è byili, wó numbyíná bé ne ń ná ń byili ni, n súlì bə̀ Yì-ni-zhú mú jàn, n cíci bi, n zə̀ bə̀ wun ni. ⁴ Lò m̀b̀b̀ ń ná ń zòm zòmà dwí dō, wó ń cíci Yì-ni-zhú mú jàn dé ń ná ń súlì. Sə̀ lò m̀b̀b̀ ń ná ń zòm zòmà nyèbé Yì n'è byili mú, wó Kristə-lyì gùlú w pulápulá Yì-ni-zhú mú jàn ń ná ń súlì.
⁵ À y'á só s'á gakó zòm zòmà dwí dwā, sə̀ kɔn du, à n'á yā̀l b'á zòm zòmà nyèbé Yì n'è byili. Lwarna bə̀ lò m̀b̀b̀

ń ná ń zòm zòmà nyèbé Yì n'è byili mú, c̃ǎ̀ m̀b̀b̀ ń ná ń zòm zòmà dwí dō mó. Rə̀myé wó lò gə̀ ɲwéné ń wó ń m̃a n byili nə̀ kùrə̀ né m̀nì ga nə̀ súlì Kristə-lyì gùlú w pulápulá Yì-ni-zhú mú jàn.

⁶ Da-byā, à n'á yā̀l a bwə̀rh ába a nyiwé: àmyé gə̀ tú á sō a zě̀ à n'á zòm zòmà dwí dō ñd'ába, rə̀myé b'a sě̀ ába? À zòmà né gə̀ yə̀ ce á lwar kɔn dèbé rə̀ shèè mó kùrə̀, nə̀ yə̀ á surhə pul, nə̀ yə̀ ce á lwar kɔn dèbé Yì by-ili ni mú kùrə̀, nə̀ yə̀ ába kaka cèrhè, à twírí y á sō mó nə̀ b'a zə̀ kùrə̀?

⁷ Kɔn nyé ñdə̀ dèlè wé̀ dé bə̀ n'è dwí mú ta. Wí gə̀ y'á wó y'ǎ̀ bə̀ n'è wul yə̀, dàk̀ñ́ mye gə̀ y'á wó y'ǎ̀ bə̀ n'è dwí wə̀, wó etər bə̀ y'á wó bə̀ m'á tó né bə̀ lwar rə̀ cələ̀ né párá, bə̀ nyèè rə̀ zòmà né kùrə̀? ⁸ Lò mó m̀b̀b̀ ń ná ń wúl pólá y mó gə̀ yə̀ y wúl e du pamparɛ̀ɛ̀, wó m̃a ń m̃a n zě̀ ń ná ń tene búlú? ⁹ Ámye wó èta. Á gə̀ n'á zòm zòmà nyèbé lyì bí bə̀ nyé, etər bə̀ m'á tó né bə̀ lwar kɔn ná-dwí yil á n'á zòmà? Zòmà né nyèbé á n'á zòm m̃a, wó zho ne á n'á zòm ñe á pɛ. ¹⁰ Zòmà né nyèbé nə̀ ɲwéné lū w wé̀ mó kùrə̀ já, sə̀ rədù ga téné rə̀ bə̀ kùr zhe yé.

¹¹ Rə̀myé ce, lò gə̀ ná ń zòm ñdə̀ ne ñdə̀ zòmà nyèbé à bə̀ nyé, à n'á nyĩ mu ñdə̀ zhə̀-bal ta, ńmye ná ń nyĩ àmye ñdə̀ zhə̀-bal ta. ¹² Èta, ámye n'á pyà Eshirhə náàcèné pansé ñd'á wun gakó. Sə̀ cenə̀ jàn né á pyà shèbé sè̀ b'a súlì Kristə-lyì gùlú w Yì-ni-zhú mú jàn.

¹³ Wó rə̀myé è ce, lò m̀b̀b̀ ń ná ń zòm zòmà dwí dō, ñ m̃a sá lwəl Yì ni rə̀ p̃́ zòmà né nə̀myé kùrə̀ né byilu pené yá. ¹⁴ À gə̀ n'á wèrhé Yì-co ñdə̀ zòmà dwí dō, à wu w ɲwéné Yì-co w wé̀, sə̀ à bə̀ nə̀ kùrə̀ nyé yé. ¹⁵ Wó etər à nə̀ b'a wèrhé né? À b'a wèrhé Yì-co w ñdə̀ zòmà dwí dō, ñdə̀ nyèbé à nyé nə̀ kùrə̀ mó mye. À b'a nún ñdə̀ zòmà dwí dō, ñdə̀ nyèbé à nyé nə̀ kùrə̀ mó mye. ¹⁶ Sə̀ ñ gə̀ yə̀ èta wèrhé, ñ gə̀ zě̀ ń ná ń ce Yì nə̀bán ñdə̀ zòmà dwí dō, wó etər lyì-dùl m̀b̀b̀ ń tó Kristə-lyì bí ni ń jě̀ m̃a n tó né n lyár ń Yì-co w bə̀: "Amèn"? ń wà̀r kɔn dèbé ń ná ń zòm m̃a kùr ń la nyò̀ yé. ¹⁷ Yì-co w ń ná ń wèrhé m̃a gə̀ càn māmá mye, ò wà̀r ń Yì-ni-zhú mú jàn ò la súlú yé.

¹⁸ Ámye n'á zòm zòmà dwí dō du á gakó. À n'á ce Yì nə̀bán rə̀myé yilə. ¹⁹ Sə̀ è gə̀ wó Kristə-lyì gùlú w yé né, à gə̀ zòm zòmà nəñu nyèbé lò m̃a n nyèè nə̀ kùr pam-parɛ̀ɛ̀, m̀nì nə̀ sě̀ lyì bí dwā bé ne bə̀ kwərhe bə̀ chí Yì ni c̃ǎ̀, à gə̀ zòm zòmà kùrə̀ m̀d̀r̀hè shíyá lyì bí j'á bə̀ nə̀ kùrə̀ nyé.

²⁰ Da-byā, è gə̀ tú è wó kɔn á la t̃r̃ó, s'á bə̀k'á téré ñdə̀ bàsóná ta yé. Sə̀ è gə̀ wó lwelē nyəná, s'á yə̀ ñdə̀ bàsóná ta. Á gə̀ la t̃r̃ó, s'á téré ñdə̀ námpwəl tá. ²¹ Bə̀ k̃ē Muiy-isi nyé né sɛ̀bé ré wé̀ bə̀ wò:

"Cinu wòwə̀: à m'á zòm ñdə̀ Esə̀rayel lyì bí.

Sə̀ wó lyì byèbé bə̀ wó zhələ̀,

bə̀ zòmà né wó dwé dwā zòmà mó denne à la tó né a zòm ñdə̀ bɛ.

Sə̀ ñdə̀ rə̀myé ga, bə̀ t'ā la à zòmà né cilu yé."

²² Èta, zòmà dwí dwā wó lyì bí byèbé bə̀ də̀ Kristə-lyì yil bə̀ n'è zòm ñe. Nə̀ wó kɔn dèbé Yì n'è tó rə̀ denne rə̀ ce bə̀ lwar bə̀ rə̀ la bə̀ búrsi kó. Bə̀ t'ā zòm zòmà né nə̀myé Kristə-lyì yil yé. Sə̀ zòmà né nyèbé Yì n'è byili lò ñe, n zě̀

ń ná ń zòm mój, wój Kristə-lyi bí yil ń ná ń zòm nè, sə è dè byèbé bè dè Kristə-lyi mú yil yé.

²³ Nyĩnə myɔrhɔ òdù: Kristə-lyi bí gə tú bè gùlí dwā, á gako zè á tó dwā á n'á zòm zòmà dwí dwā, Kristə-lyi nándùlè ráá lyi byèbé bè dè Kristə-lyi gə tú bè zùwə, bè t'á la wál b'á wój nyənyərh? ²⁴ Sə lò m̀b̀b̀ ń dè Kristə-lò, ráá lò m̀b̀b̀ ń wój Kristə-lò nándùl gə tú ń zù á yó, ñdà á n'á zòm zòmà nyèbé Yi n'è byili mú m̀d̀d̀ m̀d̀d̀ á pwí dwā nɛ, kɔn dèbé gako ń la nyòz mój b'a pul ń surhə n lwar bè ń zhe dóó, bè bè la ń búrsí kó. ²⁵ Kɔn dèbé rə y'á shèè ń wé mój gako b'a jírɔ pamparɛɛ, n zè n jòm ń ǹd̀ẁǹá yó Yi yé né, n cèrhé re n wò: "Zhən zhənà, Yi ɣwéné ñd'ába!"

Kɔn gako m̄ sə rə tó rə sómá Kristə-lyi gùlú w wé

²⁶ Da-byâ, wój etər á m̄ s'á wèrhé né? Á gə tú á gùlí dwā á la Yi co, lò ɣwéné ń ná ń yâl n nún, ń dõ ná ń yâl n cèrhé kàrm̀, ń dõ ná ń yâl n byili Yi ywé nyèbé nè shèè, ń dõ ná ń yâl n zòm zòmà dwí dõ, ń dõ ná ń yâl n byili zòmà né nəmyé kùrə. Rəmyé gako m̄ sə rə súlí Kristə-lyi bí Yi-ni-zhú mú jàn. ²⁷ Sə bè gə la zòmà dwí dwā zòm, s'e yə lyi bəlyè ráá bət̀; kɔn bək'a lyé gaa yé. Bè gə la zòm, sə bè bək'a tó dwā yé, sə bə zòm m̀d̀d̀ m̀d̀d̀, sə lò yè né n pyírɔ zòmà né n byili. ²⁸ Lò gə tènè ń la nɛ pyírɔ ń byili, sə bə yé nɛ, bə jòm shéshé gùlú w wé. Bè gə la zòm, sə bə zòm nè bè wun wé bè dúdú bəmyé ñd'á Yi.

²⁹ È gə wój Yi nyi-zwennə pené y yilə, sə lyi bəlyè ráá lyi bət̀ zòm, sə lyi bí dwā bé cili kɔn dèbé bè n'è zòm mój, bə téré rɛ bə nyí ñd'á rə gə wój Yi zòmà zhən zhənà. ³⁰ Lò gə zè ń ná ń zòmà, ń dõ zè n nə Yi ywé nyèbé nè shèè ń la byilu, sə m̀b̀b̀ ń jèrè ń ná ń zòm mój yé. ³¹ Á gako wój á m'á zòm zòmà nyèbé Yi n'è byili á m'á zwé dwā, m̀ǹǹ lyi bí gako sú nə kùrə, bə zə yəwāl bè Yi-ni-zhú mú wé. ³² Lyi byèbé bè n'è zòm zòmà nyèbé Yi n'è byili mú, m̄ sə bə yə lyi byèbé bè n'è zal bè cìn ñd'á pené y kèbé Yi pɔ bɛ mój. ³³ Yi n'è ce yə-zúlá jòm lyi bí cəcəl wə. Rə t'á ce lyi wèrhé yàà yà yé. Wój èta kɔn n'è tó né Kristə-lyi gùlú dwā bé gako wé.

³⁴ Kɔn wój nyòz sə kana bé jòm shéshé á gùlú wé, bè sómá tènè sə kana bé zòm yé. Bè m̄ sə bə lwəl bè cìn tɛ́, ñdà bè gə ké Yi nyə né sébé ré wé né. ³⁵ Bè gə n'è yâl bə sú zòmè kùrə, sə bə bwərh bè byáná bé jé, bə kɔn bə m̄ sə ké zòm gùlú w wé yé.

³⁶ Á n'á búl bè Yi zòmè ré wój ámyé sō rə shí ní? Ráá wój ámyé dúdú sō rə yú ní? ³⁷ Lò gə ɣwéné ń ná ń búl bè ńmyé wój Yi nyi-zwennə ráá ń ná ń búl bè Eshirhə náàcènɛ ɣwéné ń wé, ń m̄ sə n lwar bè kɔn dèbé à ké a pə ába mój wój Cinu nyí. ³⁸ Lò gə yə zòmà né nəmyé yò shènɛ, rəmyé n'è byili bè Yi mye yəl rə-ná-cí pár yé.

³⁹ Da-byâ, rəmyé gako wé, pyâna Yi nyi-zwennə pené yá, s'á bək'a cər lò bè ń bək'a n zòm zòmà dwí dõ yé.

⁴⁰ Kɔn gako m̄ sə rə wèrhé náàcènɛ, rə bək'a wèrhé yàà yà yé.

Kristə bürhù mú

15 Da-byâ, à k'á n'á lyírɔ ába yò-èc̀ǹ nyí rí à bwəl a byili ába mój yò. Á zwé de á zhí kéké. ² Á gə zɔ rɛ ñdà à gə bwəl lè a byili ába né, wój rəmyé rə b'a vwərh ába. È gə dè rəmyé, sá nyí á Yi-ni-zhú mú wój nánfò.

³ Á byili ába kɔn dé dèbé bè byili àmye nɛ mój, sə wój rəmyé rə zhe kùr du, bè Kristə cù né yə-bəlwáálé yilə, ñdà bè gə ké Yi zòmè ré sébé ré wé né. ⁴ Bè co mo, n ká n bwírɔ ń dwā nètò yùwə, ñdà bè gə ké Yi zòmè ré sébé ré wé né. ⁵ ń byili ń cìn Pyeere nɛ, n zè n byili ń cìn ń t̀nt̀m̀á bé shí ñd'á bəlyè y nɛ. ⁶ Rəmyé kwā né, n byili ń cìn ń kwā-lyi bí jàl à nè ñd'á bè zhí dwā yó. Bè y'á du lyi zwā-ànu. Bè jàl à cùwə, sə bè nánzhəzhə gwé ɣwéné. ⁷ Sə rəmyé kwā né, ń byili ń cìn Zhake nɛ, n zè n byili ń cìn ń t̀nt̀m̀á bé gako nɛ.

⁸ Rəmyé gako kwā né, n zè n byili ń cìn àmyé m̀b̀b̀ à nyé ñdà byi-shémé kèbé bè lùl ñd'á è c̀ns̀é gwé yə yí ta mój nɛ, ⁹ b'á wój námpólé ń t̀nt̀m̀á bé gako wé. Á nwènɛ Yi lyi bí gùlú wə. Rəmyé ce, kɔn bə m̄ sə bə byé nè bè Kristə t̀nt̀m̀á yé. ¹⁰ Wój Yi gə wój sónó cəbal mój è ce, à wój à gə wój né, sə rə sónó w ò ɣwéné ñd'á nɛ mój yə nánfò yàl yé. Àmyé gaga mój twí du Kristə t̀nt̀m̀á bé gako. Sə è gə wój zhən wál yilə, è dè àmyé səpwà jàn à m'á twí yé. Wój Yi sónó w rə zɔ ñd'á nɛ mój. ¹¹ È gə wój àmyé ráá bəmyé, nəmyé ga wój yò-èc̀ǹ nyí rí rəmyé rədu y ná r'é bwəl ná byili. Wój rəmyé nyí ámye zwé.

Cùrí bürhù mú

¹² Da-byâ, ná r'é bwəl bè Kristə bwírɔ ń zè n du cùrí wé. Byé yil á lyi jàl à n'è wəl bè cùrí t'á la bürhù?

¹³ Cùrí gə t'á la bürhù, rəmyé sá nyí Kristə mye yə bwírɔ yé. ¹⁴ E jà Kristə gə yə bwírɔ, sá nyí kɔn dé dèbé ná r'é bwəl ná byili mú bə kùr zhe yé, sá nyí kɔn dé dèbé ámye zwé rə nyí mú wój nánfò. ¹⁵ Kɔn súlí mye, sá nyí nəmyé gə wò bè Yi bwírɔ Kristə mój, wój kɔma ná r'é gòm ná ce Yi nyí ni. Cùrí gə t'á la bürhù, sá nyí Yi yə Kristə mye bwírɔ yé. ¹⁶ Cùrí gə t'á la bürhù, rəmyé sá nyí Kristə mye yə bwírɔ yé. ¹⁷ E jà Kristə gə yə bwírɔ, sá nyí á Yi-ni-zhú mú mye bə kùr zhe yé, b'á gwé ɣwéné á yə-bəlwáálé wé. ¹⁸ Kɔn gə wój èta, sá nyí byèbé bè zù Kristə bə zè bə cì mú jé. ¹⁹ È gə wój lù w k̀b̀b̀ ná ɣwéné ò wé èlâsɛ́ mój dúdú yil ná zù Kristə ná r'é dè kɔn ń sō, sá nyí ná zhe zwini du lyi bí gako.

²⁰ Lwarna b'è dè èta yé. Kristə bwírɔ zhən ga, n zè n du cùrí wé, n m̄ n byili bè byèbé bè cù mú mye b'a bwírɔ. ²¹ Cu mú wój lò m̀d̀d̀ dɛnnɛ m̀d̀d̀ tó né m̄ bə. Sə wój lò m̀d̀d̀ jàn yil mye cùrí gako b'a tó né rə bwírɔ. ²² Wój Adəma dɛnnɛ cu mú tó né m̄ bə, lyi bí gako n'è cì. Sə wój Kristə jàn yil bè gako b'a k'a nə myəl. ²³ Wój Kristə ń tó yé n bwírɔ. Rəmyé kwā né, ń gə ká ń túwá, wój byèbé bè zù mú mú bè m'á bwírɔ. Wój èta kɔn gako la né tó. ²⁴ Kristə gə tú ń c̀ jàn cìná byèbé bè ɣwéné dɛ́, ñd'á ɣẁǹc̀ cìná bé dwí gako jàn dé yi ní, ń m̄ n pə ń pyèlè ré ń Da Yi ni. Rəmyé kwā né, kɔn gako b'a zhè.

²⁵ Sə kɔn wɔ nyɔ́ɔ̀ bə Kristə jí pyèlè ré, kɔn b'e yí dɛ́ ré tɛ́bé Yi la ce n nò rə zwə bé gakó n nərɔ́ kùr w mó. ²⁶ Sə zù-bal mó nánkwaá mó n la zhilù mú, wɔ́ cu. ²⁷ Bə kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Yi co kɔn gakó n nərɔ́ kùr wə." Sə ná yé pamparɛ́ɛ̀ bə, bə gə wò bə kɔn gakó ɔ́wéné n nərɔ́ kùr w mó, wɔ́ zhənà, sə Yi twər tɛ́né wé dé tɛ́bé gakó rə la Kristə nərɔ́ kùr w yál mó wé yé, bə wɔ́ Yi rə pɔ́ mɔ́ ɔ́wɔ́nɔ́ kɔn gakó yó. ²⁸ Byí mú gə tú n ná n jí pyèlè kɔn gakó yó, Da mó m̀b̀b̀ n pɔ́ mɔ́ ɔ́wɔ́nɔ́ kɔn gakó yó mó mà n jí pyèlè nmye yó wə. Èta, Yi b'a jí pyèlè nampúm kɔn gakó yó.

²⁹ Lyi jàlà ɔ́wéné bə n'è ce bə pə be nɛ́-shɔ́ cùùri yilə. Sə cùùri gə y'à t'á la bùrhù, wɔ́ bə́kɔ́n nyɔ́ɔ̀rhé bə nɛ́-shɔ́ mó èta mó la be pɔ́? ³⁰ Sə námyé cici mú, wɔ́ bə́kɔ́n yil ná j'á t'á gá ná myə́l lé ne twéé gakó? ³¹ Da-byâ, zhənà, dɛ́ gakó à t'á gá à myə́l lé ne yé. À wu nyé ñd'á-ba ná Cinu Yezu Kristə jàn yilə. Wɔ́ rəmyé è ce à n'á byili ába rəmyé. ³² À bú dwā ñd'á lyi Efɛ́zɛ ne, bə t̀ntwə́ɔ́ né nyé ñd'á gɔ́ vwámà t̀ntwə́ɔ́ ta. È gə wɔ́ lū w nyəná né dúdú yil à bú búlú né nəmyé, wɔ́ bə́kɔ́n nyɔ́ɔ̀rhé à la nɔ́? Cùùri gə t'á la bùrhù, sə ná wèrhé ñd'á səswalá èdù gá byili ní. È wòwə: "Ná jí sə ná nyò, bə nəkɔ́l ná la cú."

³³ Dɛ́na á cinè, bə wɔ́ dɔ́wa námə́lwəlè ní ná n cò yò. ³⁴ Káná bə á nà y yó, s'á yé yè-bə́lɔ́l wòrhɔ́ ne. Lyi jàlà ɔ́wéné á wé bə yəl Yi pár yé. À n'á wəl èta à la m'a ce ába cizhilə.

Wɔ́ etər cùùri la bùrhù rə yè né?

³⁵ Dèga, mɔ́ mà n zɛ́ n ná n bwərh n cinè: "Etər cùùri b'a tó né rə bwirhì? Wɔ́ etər yala né nyèbé nà la k'a b'e bwirhì mú m'a yè né?" ³⁶ Lò m̀b̀b̀ n ná n búl rəmyé bə surhə zhe yé. N gə kwé jíjí byí n dùwə, è wàr è m'a lyi ñd'á è yè bwár yé. ³⁷ È gə wɔ́ yál-byí ráá jíjí dwí dō byí n la dú, wɔ́ byí y n ná n dwi. E zɛ́ e lyi e byi e ce eshò. Sə byí y t'á la já e lyi eshò yé. ³⁸ Wɔ́ Yi rə n'è ce yál-byí lyi e byi e jirh yál-eshò ñd'á rə gá n'è yál né. Wɔ́ rəmyé rə n'è ce jíjí gakó ce rə shəshò.

³⁹ Wé dé gakó yala né dè rə̀dù yé. Numbyíni yala né ñd'á vwám mó yala né dè rə̀dù yé. Kúmi yala né ñd'á émwā mye yala né dè rə̀dù yé.

⁴⁰ Wé ɔ́wéné dɛ́, rə tɛ́ ɔ́wéné ce yó, sə tɛ́bé rə ɔ́wéné dɛ́ mó ñd'á ce yó nyān dé cənè ré dè rə̀dù yé. ⁴¹ Yi rí cənè ré ñd'á cànà y cənè ré ñd'á cāmásɔ́sɛ́ cənè ré dè rə̀dù yé. Cāmásɔ́sɛ́ mye gakó cənè ré dè rə̀dù yé. Cāmásɔ́wá gakó zhe è cənè.

⁴² Kɔn b'a yə èta cùùri mye gə tú rə̀dù bwirhì yi ní. Numbyíni gə cù bə ce y tɛ́ ce y wé, ñd'á bə gá y'a dù jíjí ní, è yala né n'è bwárá. Sə è gə k'a bwirhì, è k'è wàr è la bwár yé. ⁴³ Numbyíni yala né bə n'è ce górw wé mó bə kùr zhe yé. Sə è gə k'á la bùrhù, wɔ́ yala nyèbé nə zhe kùr è la m'e bwirhì. Nyèbé bə n'è ce górw w wé mó bə jàn zhe yé. Sə è gə k'á la bùrhù, wɔ́ yala nyèbé nə zhe jàn è la m'e bwirhì. ⁴⁴ Numbyíni yala né bə n'è ce górw wé ñd'á jíjí byí ta mó wɔ́ lū w nyəná né. Sə è gə k'á la bùrhù, wɔ́ Eshirhə náàcɛ́né nyəná né è la m'e bwirhì. Ce yó dúdú yala né mye ɔ́wéné. Nyèbé nə jirh Eshirhə náàcɛ́né nyəná mó mye ɔ́wéné.

⁴⁵ Bə kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Adəma náyáá mó wɔ́ numbyíni. Yi wèrhé mɔ́ rə pɔ́ nyú." Sə Adəma nánkwaá mó wɔ́ Eshirhə, è n'è pɛ nyú. ⁴⁶ È dè m̀b̀b̀ n wɔ́ Eshirhə y mó n jèrè n bə yé. Wɔ́ m̀b̀b̀ n wɔ́ numbyíni y mó n jèrè n bə. ⁴⁷ Adəma náyáá mó wɔ́ ce y shó w wé n shí ní, sə bə̀lyè nyān mó wɔ́ Arəzana w n shí ní. ⁴⁸ Byèbé bə wɔ́ lū w lyi bí mú wɔ́ ñd'á m̀b̀b̀ bə zə ce y shó w bə mɔ́ mó ta. Byèbé bə wɔ́ dɛ́ Arəzana w lyi bí mú wɔ́ ñd'á m̀b̀b̀ n shí dɛ́ Arəzana w mó ta. ⁴⁹ Èta mye, nə b'á nyerhe m̀b̀b̀ n shí Arəzana w mó, ñd'á nə gə nyerhe m̀b̀b̀ bə zə ce y shó w bə mɔ́ mó ta.

⁵⁰ Da-byâ, à n'á yál a wò bə kɔn dɛ́bé rə̀dù wɔ́ nāmá ñd'á jal kɔn t'á la jàà nɔ́ Yi tənà y wé yé. Kɔn dɛ́bé rə̀dù n'è cì rə̀dù bwár mó t'á la cəl nɔ́ nyú mə̀ t'á la zhɔ́ wé yé.

⁵¹⁻⁵² À m'a byili ába kɔn rə̀ kùr lwar zum: ná gakó t'á la cú yé. Lū zhɔ́ pólá y wúl mó yi ní, ná gakó b'á lyér twər rə̀dù sá, ñd'á yirh gá y'a kámse ní. Pólá y gə tú è wúl, byèbé bə cù mú gakó m'a bwirhì. Bə yala né k'è t'á la bwár yé, sə ná gakó b'á lyér. ⁵³ Wɔ́ nyɔ́ɔ̀ bə yala né nyèbé nə n'è cì nə bwár mó bə́k'á k'è cì nə bwár yé.

⁵⁴ Sə yala né nyèbé nə n'è cì nə bwár mó gə tú nə k'è t'á la cú nə bwár, rə̀myé yi ní, kɔn dé dɛ́bé bə kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé mó b'a pyirh. Bə kɛ́ rə̀dù wé bə wò:

"Cu mú jàn gɔ́wa, bə ɔ́wéné mɔ́.

⁵⁵ Cu, yé n jàn dé ɔ́wéné?

Cu, yé n swá y ɔ́wéné?"

⁵⁶ Wɔ́ yə̀-bə́lɔ́l ò wɔ́ cu mú swá yá. Sə wɔ́ Muiisi nyí rí rə̀dù wə̀-bə́lɔ́l w jàn dé. ⁵⁷ Cenə ná ce Yi nə́bána, bə wɔ́ rə̀myé rə̀dù ce ná jí bele ná Cinu Yezu Kristə jàn yilə.

⁵⁸ Rə̀myé ce, da-byâ nántwərh, zhínə á nà y yó kéké, á bə́k'á twé yé. Twínə Cinu tum dí twéé gakó ñd'á yə̀wəl. Á yé bə Cinu tum dí á n'á twi mú t'á la nánfò yál yé.

Wársé shèbé bə mə̀ sə bə ce dwā yó bə pə Zhərazalem Kristə-lyi bí ni mú

16 È gə wɔ́ wársé shèbé bə mə̀ sə bə ce dwā yó bə pə Zhərazalem Kristə-lyi bí ni mú yilə, à pɔ́ nyí Galəshi tənà y Kristə-lyi gùúli ní. Ámye mə̀ s'á tó nyí rí rə̀myé ne. ² Jəmááse gakó, lò gakó mə̀ sə̀ vùr wársé kɔn myerhe dwā ñd'á nmye gə nɔ́ né n cí kwā né, s'á bə́k'á yé à gə túwə, á zɛ́ á ji kùr á la la yé. ³ Sə à gə túwə, à b'a kɛ́ sébé a pə lyi bí byèbé á la cír mó ne bə súli á pansé ne, bə vò e pə Zhərazalem Kristə-lyi bí ni. ⁴ Sə kɔn gə mə̀ b'amyé cici zhəl, sə nyí ná b'a tó dwā ná vò.

Pwə̀ ná n byili bə́ n búlè zhe Korēte zhəl ne

⁵ À la Masedwanɛ tənà y wé tó. Rə̀myé ce, à m'a tó gə̀a à lyé a bə á sō. ⁶ À m'a wèrhé dwā m̀ngelé á sō, sə dèga à gaga mó b'a mɛ́ á sō kɔn b'e yí wàr ré lyɔ́. Rə̀myé yi ní, á wɔ́ á b'á sɛ́ ne a súli à sómá yá. ⁷ À t'á yál à gə tú à nɔ́ ába s'a zhì dɛ́ a lyé yé. Cinu gə pɔ́ sómá, à n'á búl b'á m'a dene á sō námplé.

⁸ Sə à gwé b'a mɛ́ Efɛ́zɛ né kɔn m'e yí Pantəkte címsí, ⁹ bə, ñd'á zwə bé já ga, Yi pul sómá rə̀ pɛ́ à la tum nánfɔ́l tɔ́ nyəmá.

¹⁰ Timote gə tú á sō, s'á nyí n yò náàcɛ́né, m̀nì á pɔ́ wu-jò, bə́ nmye ná n twi Cinu tum dí ñd'á àmye ta. ¹¹ Lò

lò bə̀ká n fulsi mu yé. Sɛ̃na mɔ n ká n yí à sɔ̃ ñdá yè-zùlá, b'á n'á dɛ̃ ñmyɛ̃ ñdá né da-byâ bé bə̀ tó mo mó.

¹² È gə̀ wɔ́ ná da-byí Apɔɔɔse yilə̀, à cící mu a k'á bwérhé, m̀ǹǹ ga n tó ná da-byâ bé dwā́ bé nɛ n bə̀ á sɔ̃, sə̀ n̄ cɛ̃ lyélyé bə̀ n̄ tá n̄ b̀n̄ èlâsɛ̃́ yé. N̄ gə̀ tú n̄ nɔ̀ b̀l, n̄ mà n bə̀.

Pwə̀ə ná n̄ ce Kɔrɛ̃tɛ Kristə-lyi bí, n cící bi n mə̀ n gu n̄ sébé ré yó

¹³ Zə̀na á yírhé. Zhínə̀ Yi ni kɛ̃kɛ̃. Zə̀na wu-j̀. Zə̀na á cìn kɛ̃kɛ̃. ¹⁴ Wèrhéna kɔn gakõ ñdá sónó.

¹⁵ Da-byâ, à gwě zhe kɔn rə̀dù à la ába byilu. Á yě bə̀ wɔ́ Esətə̀fanaase ñdá n̄ kèlé y lyi bí bə̀ wɔ́ Akəyi Kristə-lyi náyáá; sə̀ bə̀ n'è sɛ̃ Kristə-lyi bí dwā́ bé nɛ ñdá bə̀ wun gakõ. ¹⁶ Kɔn dèbé lyi bí bə̀myé dwí rí ñdá lyi byèbé gakõ bə̀ n'è tó be bə̀ twí mú gə̀ n'è byili ába, s'á zwě bə̀ nyí ni.

¹⁷ À wu nyè Esətə̀fanaase ñdá Forətunə̀tuusi ñdá Akəyikuusi gə̀ tú à sɔ̃ mó yilə̀. Bə̀ sɛ̃ nɛ ñdə́ ámyɛ̃ gə̀ y'á m̄ s'á sɛ̃ nɛ né. ¹⁸ Zhə̀nà, bə̀ zɔ̀ à wu ni, bə̀ zə̀ ámye wun ni. Á m̄ s'á nyè lyi bí byèbé bə̀ wɔ́ èta mó dwí rí.

¹⁹ Azhi tənà y Kristə-lyi gùúlí n'è ce ába. Akəlaase ñdá Pə̀rishii, ñdá Kristə-lyi bí bə̀ n'è gùlí dwā́ bə̀ sɔ̃ mó gakõ mye n'è ce ába Cinu yil lé yilə̀. ²⁰ Kristə-lyi bí byèbé bə̀ ŋwéné nyòñò mó gakõ n'è ce ába.

Cenə̀ dwā́, á kwə̀lè dwā́ náàcèné ñdə́ da-byâ ta.

²¹ Wɔ́ àmyé Pwə̀ə à n'á ce ába ñdá zòmà né nyèbé. Wɔ́ àmyé cìcì jɛ̃ è kɛ̃ nɛ.

²² Lò m̀b̀b̀ n̄ bə̀ Cinu só, sə̀ Yi zhìlì n̄ yò!

"Marana ta!" (Rə̀ kùr wɔ́: Cinu, bà!)

²³ Cinu Yezu mà n cí bwəl á yó!

²⁴ À só á gakõ Yezu Kristə yilə̀.

2 Kɔrēte

Pwəə gá kē n sɛbé ré bə n'ê byè bə "Sɛbé náyéé ré n kē n pə Kɔrēte Kristə-lyi bí ni mú" kwā né, n zhír n vò bə sɔ, sə n yè jíír hí yé. N gá yú gàà yi ní, bə jàlà yə shènə bə zwē n zòmà né yé. Rəmyé zhìlì nmyé òdà Kɔrēte Kristə-lyi bí dwā bé wun ni.

N zè n zhír gàà n lyé n vò Efɛeze; n yà n zhì gàà mɔ n kē sɛbé dɔ n pə Titi ni n la vò n pə Kɔrēte Kristə-lyi bí ni. N zòm n pə lyi bí byèbé bə bə n zòmà né só mó ne d'ɛ' d'ɛ' sɛbé ré rəmyé wé. Titi gá yà n zə sɛbé ré n má n la yi ní, Pwəə wu y'á bə jè yé, ce n yà n ná n d'ɛ' sə Titi ká n bà, m̀nì n lwar kɔn dèbé rə ŋwéné. Sə Titi gá ká n bà, n byili Pwəə ne bə Kɔrēte Kristə-lyi bí shènə bə zwē kɔn dèbé n kē n byili bi mú nyí.

Rəmyé kwā né, Pwəə zè n ká n kē sɛbé ré tèbé èta mɔ n pə be, n ce Yi nəbán rə gá n'ê zal ná wun ni ǹǹǹ dwí gako wé mó yilə. Sə wɔ Kristə cìcì n cír mo n wɔ n tuntúm. Rəmyé ce n zhe wu-j̀ twéé gako ǹǹǹ w wé ().

Rəmyé kwā né, n byili bi Yi gá tó Kristə denne rə kwərhe ná yò òdà rə cìcì ní, n zè n byili bə bə'k'a wèrhé òdà lyi byèbé bə yə Yi ni zhí ta yé (). N zè n zòm wársé shèbé bə y'á n'ê le bə la dwā yó co bə vò bə pə Zhərazalem Kristə-lyi bí ni mú yò. N lwəl bə, bə bə pə bə jè-kɔn dé òdà bə wun gako ().

Rəmyé kwā né, n zè n zòm zòmà nyèbé nà cè d'ɛ' d'ɛ' n pə lyi bí byèbé bə n'ê wəl bə n dè Kristə tuntúm zhən zhən ga mó ne. N tə rəmyé yil n zòm kɔn dèbé rə n'ê byili bə n wɔ Kristə tuntúm pamparɛɛ mó n byili ().

Pwəə ná n ce Kɔrēte Kristə-lyi bí

1 Àmyé Pwəə à wɔ Yezu Kristə tuntúm òdà Yi gá n'ê yál né. Wɔ àmyé òdà ná da-byí Timote ná r'ê kē sɛbé ré tèbé ná la Yi gúlú w lyi bí bə ŋwéné Kɔrēte né mó ne pɔ. È dà àmyé dúdú yé. Wɔ òdà Yi lyi bí byèbé gako bə ŋwéné Akəyi tənà y púlápúlá wé mó. ² Ná Da Yi òdà Cinu Yezu Kristə b'a cí bwəl á yó, sə bə pə ába yə-zúlá!

Pwəə ná n ce Yi nəbáná

³ Bànà ná cèrhé ná Cinu Yezu Kristə Da Yi rí! N wɔ ná Da òdà ná Yi. N zhe wu-b̀ǹǹ d'ɛ' d'ɛ'. N ná n pə nába wu-j̀ twéé twéé. ⁴ N ná n zal ná wun ni zwini dwí gako wé, m̀ǹǹ ga námye ŋwéné ná zə lyi byèbé bə ŋwéné zwini dwí gako wé mó wun ni òdà wu-j̀ w k̀b̀b̀ Yi n'ê pə nába mó. ⁵ Ná r'ê ne wu-j̀ d'ɛ' d'ɛ' Kristə jàn yilə, òdà ná gá n'ê tó mo ná nwènè d'ɛ' d'ɛ' né. ⁶ Sə ná gá n'ê nwènè èta mó, wɔ á wun ni zal òdà vwārh yilə. Ná gá nɔ wu-j̀ mó, wɔ m̀ǹǹ ga ná zə ámye wun ni, á ŋwéné á pyéné á zhì kēkē á ǹǹǹ w wé òdà námye ta. ⁷ Ná yé náàcèné b'á gá n'á tó á nwènè mó ce, á b'á tó á nə wu-j̀ w mye.

⁸ Da-byà, ná r'ê yál b'á lwar bə ná nwènè d'ɛ' d'ɛ' Azhi tənà y wa. Ǹǹǹ w k̀b̀b̀ ná nɔ gàà mó y'á du ná jàn. Ná y'á n'ê b̀l̀ bə ná m'á cì. ⁹ Ná y'á n'ê b̀l̀ bə bə kó ná b̀rs̀i bə la nába gu. Rəmyé ce, ná y'á k'è bə ná cìcì zhən zhe yé. Wɔ Yi zhən ná y'á zhe, bə rəmyé n'ê bwirhi cùrì. ¹⁰ Wɔ rəmyé rə zwē nába cu j̀ w rəmyé yi ní, sə rə gwě b'a zwē nába. Zhənà, ná yé náàcèné bə rə gwě b'a zwē nába. ¹¹ Ámye n'á sɛ nába òdà Yi lwəl. Èta, lyi nánzhəzhə Yi-co jàn yilə, Yi b'a wèrhé nába cènè, sə nunə nánzhəzhə m'á tó rəmyé denne bə ce Yi nəbán ná yilə.

Pwəə ná n byili kɔn dé dèbé rə ce n lyár n sómá y zhəl mó mó

¹² Kɔn dèbé rə n'ê pə nába wu-nỳ mó, wɔ ná gá pwèlè ná wun ná zə ná cìn lū w wé òdà cènè òdà zhən dé tèbé rə n'ê shí Yi sono mó. Sə kɔn du, wɔ ná gá n'ê wèrhé èta òdà ámye mó. Rəmyé wɔ Yi pənè, sə è dà numbyínì surhə tum yé. ¹³⁻¹⁴ Ná yə kɔn dɔ ná sába wé kē ná pə ába yé. Wɔ tèbé á n'á kàrmə á nyé rə kùr mó dúdú, sə à n'á b̀l̀ b'á m'á j'á sú rə gako kùr náàcèné. Èlāsɛ', á nyé rə kùr námpólé, sə d'ɛ' ré tèbé Cinu Yezu ká n b̀ǹǹ mó ỳwə, á wun b'a yə nyèn òdà nába, sə námye wun b'a yə nyèn òdà ámye.

¹⁵⁻¹⁶ Wɔ à gá y'á yé rəmyé pamparɛɛ mó è ce à y'á n'á yál a jèrè a tó á sono, s'á zhì á sono a lyé a vò Mased-wane; à gə shí gàà mó, s'á k'a tó á sono, m̀ǹǹ ga á wun kwərhe nə zə nyèn nə súlì, sə á sɛ ne a lyé a yí Zhide.

¹⁷ À gá byili b'á la rəmyé wòrhó mó, à yə téré a m'á byili ri nà? Nà a gə gu à wé à la kɔn wòrhó, a gə zè a wə bə "ɔ̀ɔ̀", a k'a wə bə "ɔ̀ɔ̀", wɔ numbyínì p̀b̀l̀ tum nà? ¹⁸ Yi wɔ à zhèn-cì. Rə cìcì yé bə kɔn dèbé à byili mú dè wə à wə bə "ɔ̀ɔ̀" a j'a k'a wə bə "ɔ̀ɔ̀" mye yé. ¹⁹ Àmyé òdà Shəlaase òdà Timote gá bwəl Yi Byí Yezu Kristə yò w ná byili ába mó, rə yə "ɔ̀ɔ̀" yàl rə k'a yáyélé rə yə "ɔ̀ɔ̀" yé. N zòmà né yàl "ɔ̀ɔ̀" twéé twéé yilə.

²⁰ Zhənà, Yezu zòmà né wɔ "ɔ̀ɔ̀" Yi nyé né rə bwəl mó gako yilə. Wɔ nmyé denne ná r'ê tó né ná cèrhé Yi ná wə bə: "Amèn". ²¹ Wɔ Yi cìcì rə n'ê súlì námyé òdà ámyé ga jàn Kristə jàn yilə. Wɔ rəmyé rə cír nába rə cí ná dúdú rə cìcì yilə. ²² Rə cí rə myrhcó ná yó, rə jèrè rə ce rə Eshirhə y né wun ní wé, rə m'è byili bə rə b'a pə nə-ba kɔn dèbé gako rə bwəl nába rə nyí mú.

²³ Zhən zhənà, Yi wɔ à zhèn-cì. À gə gòm kɔma, s'á cì! Wɔ à gá t'á yál a zhìlì á wun ni mú è ce, à k'a yə kwè a

bà Kɔrɛtɛ yé. ²⁴ Á zhí Yi ni kékè, ná zɛ̀ ná r'è yầl ná mù dwā ne ñd'ába ná pyà á wu-nyɔ̀, s'è dà yál ná r'è yầl ná byili ába á Yi-ni-zhú mú gá m̃ sà m̃ yè né yé.

2 Wó rəmyé è ce, à gu à wé à k'a yè á sô tó, m̀nì ga à bàk'a zhilì á wun ni kádò yé. ² Ámyé gə zhilì á wun ni, wó m̃́ ñ mà n pɛ́ wu-nyɔ̀? Wó ámyé byèbé à zhilì á wun ni mú á y'â m̃́ s'á pɛ́ wu-nyɔ̀. ³ Wó rəmyé è ce, à byili ába sébé ré tèbé à jèrè a kɛ́ a pə ába m̃́ wé, bà nyí à t'â yầl a bà á sô m̀nì byèbé bà y'â m̃́ sà bə pɛ́ wu-nyɔ̀ m̃́ wun bàk'a zhilì yé. Zhənà, à yé pamparɛ́ b'â wu gə nyè, ámye wun b'a yə nyèn. ⁴ Zhənà, wó wu-zhilù nánfɔ̀lò ñdà yá-nàná à m'a kɛ́ sébé ré rəmyé, s'è jà à yə rɛ́ kɛ́ à la m'a zhilì á wun ni yé. Á kɛ́ de a pə ába m̀nì á lwar b'â sô ába dɛ́ dɛ́.

Pwəə ná ñ́ cìcì Kɔrɛtɛ lɔ̀lì bí bà bə m̃́ sə bə pə m̀bò b́ ñ́ dó mó sũbri

⁵ Lò mó m̀bò b́ ñ́ ce wu-zhilù w ɣwéné m̃́, è dà à dúdú wu ni ñ́ zhilì yé. Wó á gako. Sə à t'â yầl a wò bà wó á gako á wun zhilì yé. Wó á jàlà wun nè zhilì. ⁶ Sə lɔ̀lì nánzhəzh̃́ gá pɔ́ mɔ́ còrhò-tum mú, rəmye dúdú já. ⁷ Rəmyé ce, á m̃́ s'á p̃ sũbri èlâsɛ́, s'á cìcì mu. È gə dà rəmyé, ñ́ wu gə zhilì ò lɔ̀lì ce ne, ñ́ wu w̃ ò gɛ́. ⁸ Wó rəmyé è ce à n'â lwəl ába, s'á ce n lwar b'â sô mo. ⁹ Á kɛ́ sébé ré a pə ába à la b'a dwé ába, a nyí ñd'á gə b'â zwé kɔ́n dèbé gako à byili ába mó. ¹⁰ M̀bò b́ á pɔ́ mɔ́ sũbri mú, àmye n'â pɛ́ mɔ́ sũbri. Á gə m̃́ s'á pə sũbri lò nè, à gə pɔ́ mɔ́, wó ámyé yil à pɔ́ mɔ́ sũbri Kristə yé né. ¹¹ Èta mó, Shətanà t'â la b̀lò nɔ́ è zù ná bwəl w yé. Zhənà, ná yé è surhə né gá wó né náàcɛ̀nɛ́.

Pwəə ná ñ́ byili kɔ́n dé dèbé rə y'â ce n zhír Tərəwaase ñ́

¹² Á gá yú Tərəwaase à la Kristə yò-èc̀nò nyí rí bwəl mó, à pwírí Cinu yà ñ́ pul sómá n pɛ́ m̀nì a ɣwéné a twí gàà. ¹³ Sə à gá yè à da-byí Titi ne mó ce, à wu yè nyèn yál yé. Wó rəmyé è ce a k'a zhír gàà a vò Masəd-wanɛ́.

Kristə ná ñ́ tó ná denne ñ́ byili bà ñ́ jú bele

¹⁴ Cèrhénà ná cèrhé Yi, bà rə tó Kristə mó ñ́ jú bele mó denne rə sɛ́ nába né ɣwéné Kristə mó ñ́myé m̀dù y kwā né twéé twéé. Rə n'è tó ná denne rə ce ñ́ pár lwar mó sáa jààsé gako wə, ñdə lwé ñ́nyènyèlè ta. ¹⁵ Zhənà, ná wó ñdə lwé ñ́nyènyèlè ta Kristə ná ñ́ pɛ́ Yi ni. Lwé dé rəmyé wó byèbé Yi n'è wwār̃h m̃́ ñdà byèbé bà yò n'ô yầl o zhilì mú yilə. ¹⁶ Sə lwé dé rəmyé mó wó cu lwé, rə n'è twí ñdà cu byèbé bà yò n'ô zhilì mú yilə. Rə zɛ́ rə wó nyũ lwé rə n'è pɛ́ nyũ byèbé Yi n'è wwār̃h m̃́ ne. Sə è nə wó m̃́ ñ́ w̃ ñ́ mà n twí tum dí rəmyé? ¹⁷ Námyé dà ñdə lɔ̀lì nánzhəzh̃́ byèbé bà n'è zə Yi zòmè ré bà d̃lì m̃́ ta yé. Námyé wó Yi rə twí nába ná r'è byili rə zòmè ré ñdà wu-p̃ò rə yé né, Kristə jàn yilə.

Dɔbré nándùl lé nyí rí bwəl

3 Ná gá zòm èta mó, á zɛ́ á n'á b̀lò bà wó ná cìn ná k'è ji kùr ná r'è zhɛ́ dɛ́ náá etəra? Ráá ná m̃́ sə ná

zə sába ná b'è byili ába m̀nì ga á lwar bà ná wó Kristə t̀nt̀m̃́, ráá ámye m̃́ s'á pə nába sába m̀nì ga lɔ̀lì bí lwar bə ná wó Kristə t̀nt̀m̃́, ñdə lɔ̀lì jàlà gá n'è wèrhé né? ² Wó ámyé cìcì á wó ná sébé, rə kɛ́ ná wun ní wé; lɔ̀lì bí gako w̃ bà lwar rə pára bə kàrmə. ³ Bà lwar pamparɛ́ b'â wó sébé Kristə cìcì kɛ́ ná zə ná m'è bà, sə è dà numbyínì è kɛ́ sébé ré rəmyé zòmà né yé. Wó Yi ñ́nyì y Eshirhə y è kɛ́ ne. Nə yə kɛ́ nákuulí yó yé. Wó numbyín-si wun wé nè kɛ́ né.

⁴ Ná r'è tó Kristə denne ná zòm èta ñdà zhən dé tèbé ná zhe ñdà Yi mú. ⁵ È dà búl ná r'è búl bà ná w̃ kɔ́n ná la w̃rhú ñdà ná səpwà jàn yé. Ná ɣẁnɔ́ wó Yi sô ò n'ô shí ní, ⁶ bà wó rəmyé rə ce ná ɣẁnɛ́ né jír̃h rə t̀nt̀ñ́nə ná r'è bwəl dɔbré nándùl lé nyí rí ná byili. Dɔbré nándùl lé rəmyé n'è shí Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ sô. Rə t'â shí nyá né nè kɛ́ nákuulí yó mó wé yé. Nyá né nè kɛ́ mó n'è zə cu nè twí, sə Eshirhə y n'è pɛ́ nyũ.

⁷ Muiyisi yà ñ́ ná ñ́ bwəl nyá né zòmà né nè kɛ́ nákuulí yó mó, sə nə y'â n'è zə cu nè twí. ñdà rəmyé ga, tum dí rəmyé mó y'â n'è byili Yi z̀wá yó. Rə z̀wá y èmyé y'â n'è ce Muiyisi yé y jájɛ́mɛ́. Rəmyé ce, Esərayel lɔ̀lì bí y'â k'è kwál ñ́ yé y bà n'è nyí yé. È jájɛ́m̃́ mó j'â y'â t'â dene yé, ⁸ sə z̀wá y kèbé Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ tum dí n'è pɛ́ mó já dɛ́ dɛ́ du. ⁹ Nyá né nyèbé nè y'â n'è zə cu nè twí mú bwəl e byili mú gə y'â n'è ce nè bwəl ñ́ mó nə z̀wá, sə nyí Eshirhə y è n'è ce ná k'è bə dwáɛ́rɛ́ zhe mó bwəl ñ́ bé nə z̀wá nánfɔ̀lò du. ¹⁰ Z̀wá y kèbé è ɣwéné èlâsɛ́ mó du shā́ ga nyá yá. Rəmyé ce shā́ ga nyá y k'è bə kùr zhe yé. ¹¹ Kɔ́n dèbé rə t'â dene rə m'è jé mó gə zhe z̀wá, sə nyí tèbé rə j'â ɣwéné gaga mó zhe z̀wá du.

¹² Ná gá n'è dɛ́ Yi nyi-bwelé y pyír̃h mó ce ná zhe wu-j̃. ¹³ Ná t'â wèrhé ñdə Muiyisi ta yé. Ñ́ yà ñ́ ná ñ́ zə kàmə-jɛ́ ñ́ m̃́ círhí ñ́ yé ne, m̀nì ga Esərayel lɔ̀lì bí bàk'a nə ñ́ yé y jájɛ́m̃́ mó gá la né zh̃́ yé, e j'â t'â dene yé. ¹⁴ Sə bə surhə né y'â pyi. Zà zà mye gwé wó èta. Bà gə n'è kàrmə dɔbré nándwál lé sébé ré, kàmə-jɛ́ y èmyé cìcì mú n'è pyi bà surhə né. Lò m̀bò b́ zù Kristə, wó ñ́myé dúdú surhə né kàmə-jɛ́ y èmyé t'â pyi yé.

¹⁵ Zà zà gwé, bà gə n'è kàrmə Muiyisi sába né, kàmə-jɛ́ gwé n'è pyi bà wun ní. ¹⁶ Bà kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Lò m̀bò b́ ñ́ pyír̃hí ñ́ wu ñ́ zù Cinu, kàmə-jɛ́ y n'è púrá." ¹⁷ Nỳñ, bà gə wò bà Cinu, wó ñ́ Eshirhə y yò bà n'è zòmà, sə Cinu Eshirhə y gə ɣwéné m̃́gá, cìn-cinú ɣwéné gàà. ¹⁸ Námyé byèbé gako kàmə-jɛ́ y yè ná yésé ne círhí mú, ná r'è ne Cinu z̀wá y ñdə lò gá ná ñ́ nyí ñ́ cìn zhèzhé wé ta. Ñ́myé m̀bò b́ ñ́ wó Eshirhə mó ce ná r'è ne z̀wá dɛ́ dɛ́. Èta, ná zɛ́ ná nyerhɛ́ ñ́ cìcì.

Ná nyé ñdə dɔ nəzhé ta Yi co rə pené y ná wé

4 Wó Yi gá wó ǹñ-dũr cábal mó è ce rə pə nába tum dí rəmyé. Rəmyé yilə, ná wun t'â ge yé. ² Ná zh̃́ t̀nt̀wə̃́ né nyèbé gako nə wó cizhil nyəná bà n'è shèè bà twí mú. Ná t'á wèrhé yũyũ yé, ná t'á lyár Yi zòmè ré rə gúlí kɔ́ma ne yé. Námyé gaga mó n'è byili rə zhən dé pamparɛ́, m̀nì ga lò gako tó ñ́ wu-cəl lé den-ne n lwar bà ná wó zhən-ciná Yi yé né. ³ Sə yò-èc̀nò nyí rí ná r'è bwəl mó gə shèè, wó lɔ̀lì byèbé bà yò la zhilù mú yil rə shèè. ⁴ Bà yə Yi ni zhí yé, bà lū w k̀bò lwelɛ

3 Ná r'é dɛ̀ né cinə, m̀nì ga lò lò bàkà n tu tɛ́, bə zɛ̀ bə tó rəmyé denne bə zòm ná sō ná tum dí shò-kwā né yé. 4 Ná r'é byili kɔn gako wé bə ná wó Yi túntúnnə. Ná r'é pyéné ná cin yò-cə̀lè ñdá zwini ñdá nònò dwí gako wé. 5 Bə n'è mà nába; bə n'è ce nába byə̀nə-jù wə; bə n'è ce lyi bí zɛ̀ búlā ne ñdá nába; bə n'è ce ná twí tùm-kúlà; ná t'á dɛ̀ né swí yé; ná t'á jí ná swí yé. 6 Ná wó wu-pō cinə; ná yé Yi zhən dé; ná zhe cin-pyón; ná zhe wu-bòñ; Eshirhə náàcɛ̀nə ɲwéné ñdá nába; ná zhe sóno zhən zhənə. 7 Yi n'è pe nába jàn ná m'é bwəl zhən dé ná byili. Cángá nyəná né nə wó ná búlā wé ná m'é bwí ná j'á m'é cə̀r ná cin yé ne. 8 Bə n'è cə̀rhé nába, bə j'á n'è ce nába cizhìlə. Bə n'è zòm ná yil náàcɛ̀nə, bə j'á n'è zhìlì ná yilə. Bə n'è nyí nába ñdə kòmdə ta, e jà wó zhən ná r'é zòmə. 9 Bə n'è wèrhé ñdə bə yəl ná pár ta, lyi bí gako j'á yé ná pár náàcɛ̀nə. Bə n'è nyí nába ñdə cùrì ta, ná j'á yè cì yé. Bə pɔ nába còrhò-tum, sə bə yə nába gwi yé. 10 Bə n'è nyí nába ñdə lyi byèbè bə wun zhìlì ta, ná wun j'á nyè twéé twéé. Bə n'è nyí nába ñdə nəmwə ta, e jà lyi nánzhəzhɛ́ tó ná denne bə jírɲ nəcənə. Bə n'è nyí nába ñdə ná bə kaka zhe ta, e jà ná zhe kɔn gako.

11 Da-byà Kɔrēte lyi, ná pul ná wun ná zòm ñd'aba pamparɛ́. 12 Ná yə kaka shèè ná wé yé. Wó ámyé á yə á wun ní pul ñdá nába yé. 13 Á n'á zòm ñd'aba ñdə lò gó ná n zòm ñdá n byā né. Wèrhéna ñdə námye ta: pulnə á wun ní pamparɛ́ ñdá nába.

Ná bàk'á wèrhé ñdə lyi byèbè bə yə Kristə zwì ta yé

14 Á bàk'á tó lyi byèbè bə yə Yi ni zhí ni á wèrhé ñdə bə ta yé. Kɔn dèbè rə wó cágá ñdá dèbè rə də cágá wó rə b'a tó dwā? Pwè ñdá cə-byín wó rə zhəl ñdá dwā? 15 Kristə ñdá Shətana nyí wó è m'a yə rədu? Ráá lò m̀b̀b̀ n zù Kristə ñdá m̀b̀b̀ n yə Kristə zwì túntwii wó è yəl rədu? 16 Yi jì y ñdá wé tɛ̀bɛ̀ rə də Yi mú jààsɛ́ wó è yəl rədu? Námyé wó Yi nányi y jì. Yi cici wòwə:

“Á b'a yə né ñdá be a tó be à n'á zhələ, a yə bə Yi, sə bə m'a yə à lyi.”

17 Wó rəmyé yil Cinu ké n wó:

“Dunə á yé be, á vò á jòm kwā né.

Á bàk'á dwərh kɔn dèbè rə zhe jìmdì yé.

Rəmyé yi ní, à m'a zwé ába.

18 Á m'a yə á Da,

sə ámye m'a yə à byā ñdá à bàkwá.

Wó Cinu jàn-bə-swé -zhe cəbal mó n zòm èta.”

7 Á lyi nántwərh, nyə né nyèbè Yi bwəl èta mó gako zhe kùr ná yilə. Wó rəmyé è ce, ná m̄ sə ná kwèrhə kɔn dèbè gako rə n'è pe jìmdì ná yala né ñdá ná ywálsé ne mó yò ñdá Yi, sə ná zɛ̀ né ce jàn né ná yə náàcɛ̀nə námpúm ná wèrhé Yi pùbùlè.

Pwəə ná n byili bə n wu nyè Kɔrēte Kristə-lyi bí yilə

2 Pulnə á wun ní ñdá nába, bə ná yə lò lò gwar yé, ná yə lò lò Yi-ni-zhú cò yé, ná yə lò lò kɔn zwé ná jí yé. 3 Á t'á zòm èta à la m'a c'í yò á yó w yé. À jèrè a byili bə nyí ná só ába dɛ́ dɛ́; è gə wó cu mye, ná ɲwéné ñdá dwā; è gə dè cu mye, ná ɲwéné ñdá dwā twéé twéé. 4 Á zhe á

zhən námpúm; à só á yò dɛ́ dɛ́. À wu zɔ kəkə; à wu nyè dɛ́ dɛ́ ná yò-cə̀lè ga yírɲ wə.

5 Zhənə, ná gə tú ná yí Masədwane ná zhè, ná yə shírɲə ne gaga yé. Nə nɔ zwini dwí gako: lyi pyə zòmə ná nyí ni, ywé mye y'á zhe nába. 6 Sə Yi n'è swé wu-zhìlù cinə wun ni. Rə tó Titi twíri y denne rə swé námye wun ni. 7 È də n twíri y dúdú yil ná wun swé yé. N byili nába mye b'á zɔ n wu ni. Wó rəmyé gako rə swé ná wun ní. N byili mye b'á n'á yəl á nə ne ñd'á wun gako. N zòm á wu-zhìlù w yò n byili nába; n byili mye b'á só à yò dɛ́ dɛ́ èlāsɛ́. Rəmyé ce à wu zɛ̀ o kwèrhə ò nyè.

8 Sébé ré dō mó à ké a pə ába mó gə zhìlì á wun ni mye, à t'á gə rəmyé ne kádò yé. Á gə nɔ re yi ní, rə y'á zhìlì á wun ni námpólé. Wó rəmyé yó à y'á n'á gə né.

9 Sə èlāsɛ́, à wu nyè. Sə è də á wun ní gə zhìlì yil à wu nyè yé. Wó á wu-zhìlù w gə ce á wun k'á pyírɲí mú yilə. Wó wu-zhìlù w òmyé dwí rí ò n'ò tó ñdə Yi pùbùlè né gə n'è yəl né. Rəmyé n'è byili bə ná yə lwelə wèrhé á mədú ga ne yé. 10 Zhənə, wu-zhìlù w òmyé dwí rí t'á yəl kɔn nánfò numbyíni yil yé. Ò n'ò ce è wu pyírɲí e nə vwərh.

Sə wu-zhìlù kòbɔ ò n'ò tó ñdə lū w pùbùlè né gə n'è yəl né mó, òmyé n'ò zə numbyíni ò zhəl è cu sómá yó. 11 Á wu-zhìlù w tó ñdə Yi pùbùlè né gə n'è yəl né zhən zhənə. Wó rəmyé rə co yəwəl á wé á pú á lwar làlā b'á dówá. Á wun zhìlì, ywé zə ába; á zɛ́ á n'á yəl á nə ne; á j'á n'á yəl á pə còrhò-tum m̀b̀b̀ n dó mó mye ne ñd'á wun gako. Zhənə, á tó rəmyé gako denne á byili bə dóo dwí-byí yə ába gùlì yé.

12 È də lò mó m̀b̀b̀ n dó mó yil à ké sébé ré yé, e j'á k'è də m̀b̀b̀ bə dó mó mó mye yil yé. À ké de m̀nì a byili Yi yé né bə nyí á shənə á zwé nyí, á n'á ce jàn né á twí ná yilə. 13 Wó rəmyé è ce ná wun swé.

È də rəmyé dúdú rə swé ná wun ni yé. Á gə zɔ Titi wu ni, n wu yə nyən mó, súlì e pə nába wu-nyə nánfɔlò.

14 Zhənə, à byili Titi ni bə nyí à wu nyè dɛ́ dɛ́ ñd'aba. Sə á yə nɛ cizhìl pe yé. Ná r'é zòm zhən ná byili ába twéé twéé. Rəmyé ce à zhe bwírì a m'a byili Titi ni bə nyí à wu nyè dɛ́ dɛ́ á yilə. 15 Titi gə lyírɲ á gə zwé mo á sono ñdá ywé ñd'á n'á kəkə, á gako zɛ́ á shənə á zwé nyí mú, n wu kwèrhə o nyè ñd'aba. 16 Á wu nyè dɛ́ dɛ́ b'á n'á nyí á yó w kɔn gako wé.

Pwəə ná n byili Kɔrēte Kristə-lyi bí ni bə bə m̄ sə bə sɛ́ bə da-byā bé Zhərazalem né mó ne

8 Da-byā, ná r'é yəl ná byili ába yò-ècònò w kòbɔ Yi wèrhé Masədwane Kristə-lyi gùulì ni mú. 2 Zwini zɔ be dɛ́ dɛ́, sə ñdá rəmyé ga, bə wun yəl nyən dɛ́ dɛ́. Bə wó nəmwə, sə ñdá rəmyé ga, bə pɔ bə jɛ́-kɔn dɛ́ dɛ́ ñdá bə wun gako. 3 Bə pɔ ñdə bəmye gə zhe né; bə gaga mó pɔ kɔn dwini bə gə zhe né. Ámyé cici mú nɔ bə gə pɔ né ñdá à yírɲ: bə pɔ ñdá bə səpwə pùbùlè. 4 Bə lwəl nába ñdá bə wun gako bə ná zwé bə pansé, ná vò ná pə Zhərazalem né bə m'é sɛ́ Kristə-lyi bí ni. 5 Bə jèrè bə pə bə cìn Cinu ni, fòrò bə zɛ́ bə pə bə cìn námye ne ñdə Yi gə n'è yəl né. Bə pɔ bə cìn dɛ́ dɛ́ kɔn lyɛ́ ná gə y'á n'è bul né. 6 Ná lwəl Titi bə n'á j'á n twí nònò-dür tum dí tɛ̀bɛ́ n ju rə kùr á sō Zhərazalem lyi bí yil mó, n báásɛ. 7 Á zhí Kristə ne ñd'á wun gako, á m'a n'á

wèrhé kɔn gakó cènè: á n'á bwəl Yi zòmè ré cènè, á yě zhèn dé gé wó né, á zhe yèwâl, á só nába. Ràmýé gakó wó nàcèndè nánfɔ̀lò á zhe. Sə ná r'é yâl s'á ce jàn né á zə yèwâl ñdà ñòn-ñ-dür tum dí ràmýé mól mye.

⁸ È dè nyí à n'á pè ába yé. Wó yál à n'á yâl b'ámye zə yèwâl ñdà Kristə-lyì guúli dwā bé ta, mùni ga á byili b'á zhe sònó zhànà. ⁹ Á yě né Cinu Yezu Kristə gé só nába né. Ní yà ní zhe kɔn gakó, sə ní shèné n zə ní cìn n yè nèmò ãmyé yilə, mùni n tó nèmòdré ràmýé denne n ce á jìrh nàcènà.

¹⁰⁻¹¹ Wó kɔn dèbé à n'á bùl yò w òmyé shò-kwā né mól à n'á byili ába. Wó ámyé á tó yé á téré tum dí ràmýé yò jè nè ga, á j'á jèrè lyì bí gakó á twí dì. Èlāsē', cə̀lènè à n'á twí tum dí ràmýé ñd'á wun gakó, á pə kɔn dèbé á zhe mól kɔn tó ñdà á gé ju kúr á bù ní. Wó ràmýé rà wó kɔn dèbé rà zhe kúr á yilə. ¹² Lò gə ná ñ pə kɔn dèbé ñ zhe ñdà ñ pùbùlè, Yi n'è zwè de. È dè tèbé ñ bə zhe mól rà n'è yí Yi pùbùlè yé. Wó tèbé ñ zhe ní pə rə mól rà n'è yí rà pùbùlè.

¹³ È dè yál à n'á yâl b'á kwě kɔn dèbé á zhe mól gakó á b'á sē lyì dwā ne, ámyé zè á jìrh zúúnú cíná yé. Wó yál à n'á yâl b'ámyé ñdà bəmyé ga myerhe dwā. ¹⁴ Èlāsē', ámyé gé zhe d'è d'è' mól ce, á w'á á m'á sē byèbé bə bə kaka zhe mól ne. Èta, ámye gə tú á k'á bə kaka zhe, ñdà bəmye gə zhe d'è d'è', bə w'á bə m'á sē ámye ne. Èta, á gakó b'á myerhe dwā. ¹⁵ Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Lò m̀b̀b̀ ní yà ní pwà kùjú d'è d'è' mye, ò myerhe ñdà ní jú. Lò m̀b̀b̀ ní yà ní kə ní pwà námpólé mye, ò yè ní jú mwiri yé."

¹⁶ Á n'á ce Yi nəbáná, bə wó ràmýé rà co yèwâl Titi wé ní ná ní yâl n sē ába ñdà ámye ta. ¹⁷ Titi shèné kɔn dé dèbé ná lwəl mò mól nyí. Ní zwè nyí ñdà ní səpwà pùbùlè ní bàn á sō ñdà ní wu gakó. ¹⁸ Sə ná b'á ce ná da-byí mə̀dù tó mo ní bà. Ná da-byí mú hmyé mól ná ní bwəl yò-ècònò nyí rí ñdà yèwâl, ce Kristə-lyì guúli n'è zòm ní yil náacènè. ¹⁹ Wó guúli lyì bí bə súli bə cír mo ní la nába tó ná zə pansé ná m'é vò ná pə Zhərazalem Kristə-lyì bí ni. Wó tum dí ràmýé ná r'é twí ná m'é sē lyì bí dwā bé ne Cinu yil lé còrhó yilə.

²⁰ Bə pə nába wárise d'è d'è' sə ná b'á nyí sè yò cènè. Wó ràmýé è ce ná t'á yâl sə bə tó sè denne bə zhili ná yil yé. ²¹ Ná r'é pyà sə ná twí cènè. È bə k'á yə Cinu dúdú yírɔ̀ w yé. Ná r'é pyà sə ná twí cènè numbyinsi mye yírɔ̀ wə.

²² Ná ce ná da-byí dō la be tó ní bà. Ní zhe dwā ne sã̄ tum dí yèwâl. Né cìcì mú nɔ̀ ràmýé twər nánzhəzh̄ ñdà né yírɔ̀. Ní gé zè ní zhe á zhèn d'è d'è' èlāsē' mól ce, ní gaga mól ná ní yâl n ce yèwâl né ñdà tum dí ràmýé dwini shã̄ ga. ²³ È gə wó Titi yilə, hmyé wó à tó-dō, ná r'é tó dwā ná twí á yilə. Sə byèbé bə tó mo bə bàn mól wó Kristə-lyì guúli rà twí bì. Bə wó lyì byèbé bə n'è twí Kristə yil lé còrhó yilə. ²⁴ Cenə bə lwar b'á sò be zhèn zhànà. Guúli lyì bí gə nyèè ràmýé, bə m'á lwar bə ná gé byili bi bə ná wun nyè ñd'ába mól wó zhànà.

⁹ È gə wó pansé shèbé bə n'è ce dwā yó bə la vò bə pə Yi lyì bí bə ñwéné Zhərazalem né mól yilə, kɔn dè nyó b'á kē sébé a pə ába ràmýé yil yé. ² Á yə b'á n'á yâl á pə zhèn zhànà. Wó ràmýé è ce à wu yál nyèn a

zòm á yò Masədwane Kristə-lyì bí sono, a wò bə nyí Akəyi tənà y Kristə-lyì bí wó jè nè ga bə ju kúr bə n'è yâl bə pa. Á gé n'á yâl á pə ñdà á wun gakó mól n'è ce yèwâl Kristə-lyì guúli lyì nánzhəzh̄ wé. ³ Wó à gé jèrè a zòm á yò mól è ce a twí né da-byā bé á sō, s'á ce jàn né á tene, mùni ga à gé zòm á yò a byili ní mú bə k'á yə koma yé. ⁴ È gə dè ràmýé, Masədwane Kristə-lyì bí gə tó ne bə tú á sō, bə pwírí á yə tene á zhè, è m'á yə cizhil ámyé m̀b̀b̀ à zhe á zhèn mól ñdà ámyé cìcì mú ga yilə. ⁵ Wó ràmýé è ce, à pwírí kɔn mə̀ b'á lwəl né da-byā bé bə tó yé bə bə á sō, mùni á tene pené y á bwəl è nyí mú á cí. Ná gə tú ná pwírí á tene á zhè, ná m'á lwar bə wó á pùbùlè á m'á pa, è dè lò ní nyéé ába yé.

Yi só lò m̀b̀b̀ ní ná ní pə ñdà wu-nyò

⁶ Kɔn ràdù ñwéné á mə̀ s'á lwar: lò m̀b̀b̀ ñ dù nám-pólé, wó nám-pólé ñ y'á jèr; sə lò m̀b̀b̀ ñ dù d'è d'è', wó d'è d'è' ñ y'á jèr. ⁷ Yi só lò m̀b̀b̀ ní ná ní pə ñdà wu-nyò. Ràmýé ce, kɔn dèbé lò gakó bùl ñ wé ñ la pə mól, sé pa. Ní bə k'á pə ñdà wu-zhilú ñdà wó lò ní ná ní nyéé mól ta yé. ⁸ Yi w'á rà m'á pə ába rà pansé shèbé dwí gakó á zhe sè tum mú sə yí ába d'è gakó sə dàl, á m'á twí tum-ècènà dwí gakó. ⁹ Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Ní ná ní pə ní kɔn nəmwà nè ñdà ní wu gakó; ní tum-ècènà né bə zhè zhe yé."

¹⁰ Wó Yi rà n'è pə jíjí dwí vwalnà nè ní dwí; wó ràmýé rà n'è pə nyí kùjú w mye. Rə b'á pə jíjí dwí ámye ne á dù, rə ce rə lyí rə byi rə ce byā nánzhəzh̄. Á tum-ècènà né mye b'á ce byā nánzhəzh̄ èta. ¹¹ Yi m'á tó ràmýé denne rə ce á jìrh nàcènà kɔn gakó wé, mùni ga á ñwéné á n'á pə ñd'á wun gakó. Èta, né gə zhèl ná pə be á jè-kɔn dé, bə nánzhəzh̄ b'á ce Yi nəbán á yilə. ¹² Pené y èmyé mól wó Zhərazalem Kristə-lyì bí ni á la m'á sē, tèbé rà mwiri bí mú yilə. Kɔn súli mye, bə nánzhəzh̄ b'á tó èmyé denne mye bə ce Yi nəbáná. ¹³ Kɔn dé dèbé á la be pə èta mól zhe kúr d'è d'è'. Ràmýé n'è byili b'á zhí Kristə ne ñd'á wun gakó yò-ècònò nyí rí jàn yilə. Á n'á tó ràmýé denne mye á byili b'ámyé ñdà Zhərazalem Kristə-lyì bí nyí wó ràdù, e súli Kristə-lyì bí dwā bé gakó. Á tum dí ràmýé m'á ce bə cèrhé Yi. ¹⁴ Sə bə m'á lwəl Yi á yilə, mùni ga á lwar bə bə wun ní ñwéné ñd'ába, yò-ècònò w nánfɔ̀lò w k̀b̀b̀ Yi wèrhé ñd'ába mól yilə. ¹⁵ Yi nə còrhó, rà pené y nánfɔ̀lò w è bə dō zhe mól yilə!

Pwəə ná ní byili bə ní wó Kristə tuntúm zhèn zhànà

¹⁰ Wó àmyé Pwəə à n'á lwəl ába ñdà wu-bònò w k̀b̀b̀ ò n'ò shí Kristə sono. Lyì jàlà n'è wəl bə à gə ñwéné á sono, à n'á zòm ñd'ába ñdà kwalmə-yúrhú cəbal ta, sə à gə K'á téné á sō, a zè à n'á zòm jàn. ² Á n'á lwəl ába, à gə tú á sō, s'á bə k'á pyéné ne á ce a zòm ñdà jàn yé. Á gə la jàn zòm mye, wó lyì bí byèbé bə n'è bùl bə né tuntwə̀̀ né wó numbyinsi nyəná mól yilə. ³ Zhànà, né wó numbyinsi, sə búlá né nyèbé né r'é bwí mú dè numbyinsi nyəná yé. ⁴ Búlá né wé dé tèbé ná m'é bwí mú mye dè numbyini nyàn yé. Wó Yi sō rà jàn dé n'è shí ní, ná m'é zhilú kɔn dèbé gakó rà t'á zwè Kristə nyí ní mú, ñdà bùlè nyèbé nə bə kúr zhe mól yò,

⁵ e súlí cìn-byilu zòmà nyèbé gako nè n'è càr lò yé ne ñdá Yi pár lwar mó. Né r'è yâl ná pyìrhí lyi bí wun ní mùni ga bə wèrhé Kristə pùbùlè. ⁶ Sə á gə tú á n'á wèrhé Kristə pùbùlè nàmpúm, ràmyé yi ní, lò mòbò ñ tá r' wèrhé Kristə pùbùlè ná m'á p̄ còrhò-tum.

⁷ Nyìnə, lò mòbò ñ yé ñ wé zhən zhən ga bə ñ wó Kristə lò, sá ce jàn né ñ lwar bə nàmye wó Kristə lyi ñdà ñ ta. Ràmyé wó pamparēē. ⁸ Cinu pɔ nàba ɣwónó, sə è dè á yò zhilù yil ñ pɔ nàba w yé. Wó á yò kòrhɔ yilə. Á zòm á yil nàacənéné, sə rə cizhil bə ne zhe yé. ⁹ Á sá bá né á n'á kē á pɛ ába mó, è dè yál á n'á yál a zə ne a ce ywé á wé yé. ¹⁰ Lyi jàlà n'è wəl b'á sá bá né zòmà né wó lyim nyəná, b'á zòmà né wó nánkùlè. E jà á cici gə tówó, a zè á n'á zòm ñdə nəbwé ta; à zòmà né cilu bə shíl zhe yé.

¹¹ Lò mòbò ñ ná ñ zòm ràmyé, ñ m̄ sə n lwar bə kɔn dèbé ná r'è kē sá bá né wé mó ñdá tēbé ná r'è twí ná zòm ná cici ni mú ga wó ràdù.

¹² Zhənà, lyi jàlà ɣwéné bə n'è cèrhé bə cìn d'è d'è. Nàmyé t'á yál ná zə ná cìn ná myerhe ñdə bə ta yé. Bə gə la zə bə cìn bə m'è myerhe kɔn, wó bə cici. Kɔn tənɛ bə n'è zə bə cìn bə myerhe ñdə è dè bə cici yé. Bə wó lyi byèbé bə bə surhə zhe yé. ¹³ Sə è gə wó nàmyé yilə, ná t'á yál ná zhě ná cìn d'è ná lyé ná swé' yé. Yi ce ná bə á sono. Rə byili nàba tum dí tēbé rə pɔ nàba mó swé' ré. ¹⁴ Ná gə tú á sō yi ní, ná yè tum dí twí ná lyé ná swé' yé. Wó nàmyé ná jèrè ná zə Kristə yò-ècònnò nyí rí ná yí á sono. ¹⁵ Ná yè ná cìn d'è zhě lyi dwā tum yil yé. Sə ná r'è bül b'á Yi-ni-zhú mú gə n'è súlí mú ce, ná tum dí b'á vò yé né á cəcəl wə, sə rə bə k'á lyé rə swé' yé. ¹⁶ Èta, ná b'á ɣwéné ná lyé ná vò ná bwəl yò-ècònnò nyí rí ceme né dwā bé wé. Ná t'á yál ná zù tumə nyèbé lyi dwā jèrè bə twí wé ná zhě ná cìn yé.

¹⁷ Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə wɔ: "Lò mòbò ñ ná ñ yál ñ cèrhé ñ cìnə, sá cèrhé ñ cìn kɔn dé dèbé Cinu wèrhé mó yilə." ¹⁸ È dè lò mòbò ñ ná ñ cèrhé ñ cìn mú ñ sú Yi yírh yé. Wó mòbò Cinu ná ñ cèrhé mó.

D'èna á cìn ñdá byèbé bə n'è gòm kɔma bə bə wó Kristə tuntuómá mó

11 Á y'á só s'á shənéné b'á zòmà né wó ñdə nyənyà zòmà ta! Zhənà, shənénal! ² Á nyé ñdə kē-byí kèbé è yəl bal pár ta, à kwè à la byal ne pɔ. Byal mó ñmyé mó wó Kristə. Á só ába d'è d'è', sə sónó w kòbò à zhe ñd'ába mó wó Yi sō ò n'ó shí ní. ³ Ywé zhe ne, dèga lyi b'á jájèrè ába á wun pyìrhí, á zè á yé á gə ju kùr á zhí Kristə ne ñdá wu-pō mó ne, ñdə Awa gə yé ñ cìn ni n pə dóm mó ne m̄ jájèrè ñdá m̄ kɔma bé né. ⁴ Lò dō gə tú ñ bwəl Yezu dō, mòbò nàmyé yə bwəl ná byili ába gaga mó yò ñ byili ába, á zè á n'á zwé nyí, ráá á shənéné á zwé éshirhá kèbé á gwé yə zwé gaga. Bə gə bwəl yò-ècònnò nyí tēbé á gwé yə rə yò nyèè gaga bə byili ába, á n'á shənéné á zwé nyí.

⁵ Á t'á bül b'á yə yírh swí á tuntuómá bé nánfwaàlè kùr w yé. ⁶ Dèga, wó à nyí rə wàr zòmà yé. Sə ñdá ràmyé ga, à yé kɔn dèbé à n'á zòm mó kùrə. Né ce á lwar ràmyé pamparēē twéé gako kɔn dèbé ná wèrhé gako wé.

⁷ Á gə tú a bwəl Yi yò-ècònnò nyí rí á sō yi ní, à lwəl à cìn t'è', mùni ga a zhě á yó d'è. Á bwəl lè nánfò. Á gə wèrhé èta mó wó dóó nà? ⁸ Á shənéné a yé Kristə-lyi gúúli dwā kwé ne. Wó bəmyé jè-kɔn à zwé a m'á sē ába. ⁹ Á gə y'á ɣwéné á sō yi ní, à y'á tú à zhe wéré tum, sə à yè lò yó w nyí yé. Wó ná da-byá bé bə shí Masədwane mó bə sē ne ñdá kɔn dèbé gako à y'á zhe rə tum mú. Á zò à cìnə, mùni à bə k'á nyí á yó w kɔn dèbé gako à zhe rə tum yil yé. Á n'á yál a j'á zhe à cìn èta twéé gako. ¹⁰ Lò lò wàr ñ la ne cār Akəyi tənà y v̄ òdù ga wé ñdá wu-nyí w òmyé byilu yé. Ràmyé wó zhən à n'á byili Kristə jàn yilə. ¹¹ Á gə n'á wèrhé èta mó, wó só à bə ába sô? È dè èta yé; Yi cici yé b'á só ába.

¹² Á m'á j'á n'á wèrhé kɔn dèbé à n'á wèrhé mó gaga, mùni ga lyi bí byèbé bə n'è yál bə zhě bə cìn d'è bə wèrhé ñdə ná ta mó lyé b̄l. ¹³ Lyi bí bəmyé dè Kristə tuntuómá yé. Bə wó tuntuonnə byèbé bə nyé yúyú. Bə n'è zə bə cìn bə yál ñdə Kristə tuntuómá ta. ¹⁴ Ràmyé t'á jàr lò yé, bə Shətatana cici n'è zə è cìn è yál ñdə màléka kèbé è shí pwè wé ta. ¹⁵ Ràmyé ce, è kwā-lyi bí gə n'è wèrhé ñdə bə tuntuwəè né wó cángá ta, rə t'á jàr lò yé. Sə bə yó-gurá yá, wó tēbé bə twí mú bə m'á na.

Pwəə ná ñ zòm nònnò w kòbò ò zò mɔ ñ gə wó Kristə tuntuómá mú yil mó yò

¹⁶ Á k'á bwérhé à n'á wəl ába: bə k'á bù b'á wó nyənyà yé. Á gə cē, s'á nyí ni ñdə nyənyà ta, mùni ga àmye ɣwéné a zhě à cìn d'è nàmpólé. ¹⁷ Zhənà, à t'á zòm ñdə Cinu gə ná ñ yál né yé. Á n'á zòm ñdə nyənyà ta, mùni ga a tó ràmyé denne a zhě à cìn d'è. ¹⁸ Lyi nánzhəzh̄ ɣwéné bə n'è tó numbyínsí tuntuwəè né dúdú denne bə zhě bə cìn d'è. ¹⁹ Ámyé byèbé á zhe surhə mó zé á shənéné á ɣwéné ñdá nyənyərh! ²⁰ Á yé bə n'è wèrhé ába ñdə yómá ta, bə n'è myìni ába, bə n'è zwé á wé dé, bə n'è tūrh ába, bə n'è mà ába jə-sār! ²¹ È gə wó nàmyé yilə, ná yə wu-j̄ zal ñdá ràmyé wərhó yé. Cizhil zhe ne ñdá rə zòm.

Ñdá ràmyé ga, kɔn gə ɣwéné lò wó ñ zhě ñ cìn rə yilə, sá nyí àmye wó à zhě à cìnə, bá ñdá à gə n'á zòm ñdə nyənyà ta, ²² Bə wó Ebərabá? Ámye wó Ebərə. Bə wó Esərayel lyi? Ámye wó Esərayel lò. Bə wó Abəraham dwí rí lyi? Ámye wó Abəraham dwí rí lò. ²³ Bə wó Kristə tuntuonnə? Ámyé wó Kristə tuntuonnə du bi. Á gə n'á byili ràmyé mó, wó zóm à n'á zòm ñdə nyənyà ta kɔn lyé ce ne. Á twí d'è d'è' du bi. Bə co ne byənə-jù w twər nánzhəzh̄ du bi. Bə mà nè d'è d'è' du bi. Twər nánzhəzh̄ mye kɔn y'á dàl nàmpólé y sə bə gu ni.

²⁴ Zhwifubá zə ne bə mà dàməshōr̄c yírhé shá-ètò ñdá n̄b̄b̄ n̄b̄b̄ kùrə n̄nu. ²⁵ Oróm lyi bí mye zə ne bə mà ñdá də-dàalè twər rətò. D'è ràdù, bə y'á zò nákuuli bə dul ne bə la gu. Á zù b̄-bwəl rə gə n̄é mó wé twər rətò. Sə d'è ràdù, à m̄ n̄é mó wé a z̄. ²⁶ Á zhə jààsè nánzhəzh̄ wé. Á y'á dàl nàmpólé y s'á m̄ b̄rh wé. Èmà-byá y'á la ne gu. Á da-byá Zhwifubá ñdá byèbé bə dè Zhwifubá ga y'á n'è pyà à gu. Bə y'á n'è pyà nè ceme né wé ñdá gɔ né bə la gu. Á y'á dàl nàmpólé y s'á m̄ n̄-ñl̄l̄ w wé. Byèbé bə n'è gòm kɔma bə bə wó Kristə-lyi mú mye y'á n'è pyà à gu.

²⁷ À twì tumə nyèbé nà jè, nà n'è lyèè numbyíni. Dədɛ̃ne, à t'â dèè yé. Nɔrh ñdà nɔnyɛ̃sɛ zɔ nɛ. Dədɛ̃ne, kɔn wó nyóó s'á zhě kùjú. Dədɛ̃ne, wàr y'à zə nɛ, gònɔ mye j'a tɛnɛ yé. ²⁸ Sə kɔn dé dèbé rə yò zù ni du rəmyé gakó mó, wó Kristə-lyi gùúlí. Wó rəmyé yò ò zù ni dɛ̃ gakó. ²⁹ Lò gə yə Yi ni zhí kéké, àmye y'a yə ñdə n ta. Lò gə tu yə-bəlɔlɔ wé, à wu y'a zhili dɛ̃ dɛ̃.

³⁰ È gə wó cin-dɛ̃-zhǒ yilə, wó à gé bə kùr zhe yil à n'â zhě à cinə. ³¹ Nə Cinu Yezu Da Yi yé bə wó zhən à n'â zòmà. N yil lé b'a nə còrhó twéé gakó! ³² À gé y'à ɲwéné Damaase né yi ní, cɔ w yó-cábal mó, pyɔ Arətaase yà n cí gàà mó, ce lyi zɛ̃ bə cəɾ cɔ w jààsɛ̃ gakó ne, mùnì ga bə zə nɛ. ³³ Rəmyé yó, bə zɛ̃ bə ce a zù sáyā wa, bə kwè nə bə tó byílí y bə lù bə m'è kákélé cɔ w mó túkwáɾ édu, bə cí pwè nɛ. Wó gàà mó à tó né a lù cɔ w cábal mó yé né. †

Pwəə ná n yâi n zhě n cìn dɛ̃ n bə-jàn-zhəəre yilə

12 À mē s'a zhě à cìn dɛ̃, sə rəmyé bə kùr zhe yé. E jà ñdà rəmyé ga, à m'a byili ába kɔn dèbé Cinu byili ni, n jà n ce a lwar rə pár mó. ² À yé Kristə-lò mǎdù párá. Yi kwè mò rə m'e vò dɛ̃ dɛ̃ è zhe byinə shí ñdà nə. È gə wó zhən zhən ga Yi kwè mò rə m'e vò dɛ̃, ráá wó ñdə dər̀hà ta, à yèl yé. Wó Yi dúdú rə yé. ³ Zhənà, à yé bə Yi kwè bal mó nmye rə m'e vò dɛ̃. Sə à n'â byili gwě, è gə wó zhən zhən ga Yi kwè mò rə m'e vò, ráá wó ñdə dər̀hà ta, à yèl rəmyé yé. Wó Yi dúdú rə yé. ⁴ N nyèè zòmà gàà, sə nə dè kɔn dèbé numbyíni wó è m'a byili yé. E j'â bə sómá mye zhe è zòm nə yé. ⁵ È gə wó bal mó nmye yilə, à m'a zhě à cinə. Sə à t'â la à cìn zhǒ à cìci yil yé. Ñdà à gə la à cìn zhǒ, wó à bə-jàn-zhəəré yilə. ⁶ Bá à gə la à cìn dɛ̃ zhǒ mye, rəmyé dè tum dèbé à n'â twì à yèl rə kùr yé, bə wó zhən à n'â zòmà. Sə à n'â dɛ̃ à cìn ñdà cìn dɛ̃ zhǒ mó, b'a t'â yâi sə lyi bí tó à tumə né ñdà à zòmà né denne bə bù b'â du bi yé.

⁷ Kɔn zù à yala né wé rə n'è yi ni. Kɔn wó ñdə wó Shə-tana è n'è mà nə ta. Kɔn dé dèbé Cinu byili ni mú zhe kùr dɛ̃ dɛ̃. Wó rəmyé è ce n yé nɔnɔ w òmyé yí ni, mùnì ga à bə k'a zhě à cìn dɛ̃ kɔn dé rəmyé yil yé. ⁸ À lwəl mò, twər rətò gakó, sə n vùr nɔnɔ w òmyé à yala nɛ. ⁹ Sə n wò nè: “À gé só mó mó mye dúdú já. Wó n bə-jàn-zhəəre yi ní à n'â ce à jàn dé yàl né ñdà mó dɛ̃ dɛ̃.” Wó rəmyé è ce à b'a zhě à cìn dɛ̃ à bə-jàn-zhəəre yilə, mùnì ga Kristə jàn dé yilì ni. ¹⁰ Wó rəmyé è ce, bə-jàn-zhəəre ga, tùùrhì ga, yò-cə̀ə̀lè ga, lyi bí gé n'è nwènè nə mó ga, twáíá né ga; à gə n'â nɛ rəmyé gakó Kristə yilə, à wu nyè. Zhənà, wó à bə-jàn-zhəəre yi ní à n'â nɛ jàn nɛ.

Pwəə ná n byili bə n nà n yâi n ká n vò n byéíé Kɔrɛ̃te Kristə-lyi bí ni

¹¹ À gə zɛ̃ à n'â zòm ñdə nyənyà ta, wó ámyé á ce à n'â wèrhé èta. Bə wó ámyé á y'â mē s'á zwé à nyí ni. Bá àmyé gə dè kaka mye, byèbé á n'â bùl bə bə wó Kristə tuntúmá nánfwaàlè mó mye bə nɛ du yé. ¹² À wèrhé kɔn dèbé rə b'a ce á lwar b'â wó Kristə tuntúm mó á yírhá na. À zhìlì à yala nɛ dɛ̃ dɛ̃. Wò-jààrè ñdà màmyaarhe

ñdà tum-fwaàlè gakó wèrhé á sò. ¹³ Wó bə kón à wèrhé Kristə-lyi gùúlí dwā bé nɛ du ámyé? Kɔn rədù à yé: à yə á yó w nyí yé. E zɛ̃ wó rəmyé á pwírí rə bə càn ná etəra? È gə wó èta, sá nyí à n'â lwəl ába sǔbri.

¹⁴ Nyínə à n'â tene à bàn á sò. Rəmyé b'a ce né wó twər rətò à gé n'â twì á sò né. Sə kɔn b'a yə ñdə twéé twéé mó ta, à t'â la ába lyòò ñdà kɔn dèbé à zhe rə tum yé. È dè á kɔn à n'â yâi yé. Wó á cìci mú à n'â yàlá. È dè bə sòb wèlé námpólé è n'è pyà è pɛ è da né yé. Wó da n ya n pyà n pə n bə sòb wèlé námpólé nɛ. ¹⁵ È gə wó àmyé yilə, à b'a pə ába kɔn dèbé à zhe, e súlí à cìci námpúm. E zɛ̃ wó à gé só ába dɛ̃ dɛ̃ mó yilə, á sónó w n'è bə ñdà nɛ?

¹⁶ Dèga lyi jàlà n'è zòm b'â dè cángá yé, bə wó kɔma à gòm a m'a jájèré ába. A j'â yə ába lyèè ñdà kɔn dèbé à zhe rə tum yé. ¹⁷ À gə n'â yâi s'á nyí lyi bí byèbé à twì á sò mó, à yè ce mǎdù ga yúr ába n zwé á kɔn n bə n pɛ yé. ¹⁸ À lwəl Titi a twì nmyé ñdà nə da-byí mó á yé n pár mó á sò. Bə nə gé tú mó, Titi yúr ába n zwé á kɔn nà? Á n'â bùl b'âmyé ñdà nmyé tuntwìlì rí yə rədù yàl, ráá nə bùlè né nə yə rədù yàl?

¹⁹ Dèga á ju kùr shāā shāā ga á n'â bùl á wé bə wó bwírí nə r'é pyà á sò? E j'â dè èta yé. Nə r'é zòm Yi yé nə ñdə Kristə gé nə n yâi né. Dɔwabá nántwərh, nə r'é zòm rəmyé gakó ámyé sāā yilə, mùnì ga á kwərhe á zhí Yi ni. ²⁰ Ywé zhe ne, dèga à gé m'a bə á sò, a pwírí á dè ñdə à gé n'â yâi né yé, dèga ámye pwírí àmye dè ñdə á gé n'â yâi né yé. Kɔn súlí mye, ywé zhe ne, n gə só a m'a pwírí nyə-pâr ñdà bwě-dúr, ñdà lyim, ñdà búlú, ñdà dwā yil zhìlù, ñdà wu-bárhé zòmà, ñdà cin-byilu, ñdà yàà yàà tumə ɲwéné á cəcəl wə. ²¹ Ywé zhe ne mye, à gé m'a k'a bə á sò, a zɛ̃ à la cizhìl nɔ Yi yé né á yilə. Dèga lyi jàlà ɲwéné bə gwě n'è fwəlá, bə n'è wèrhé lwɛɛ, bə n'è wèrhé yàà yàà ñdə bə shāā ga mó ta, bə yə shènɛ bə pyírhi bə wun yé. Rəmyé zɛ̃ rə la à wu ni zhìlù.

Pwəə ná n ce Kɔrɛ̃te Kristə-lyi bí, n cíci bi n mə n gu sébé ré yó

13 À bàn á sò, sə rəmyé b'a ce né wó twər rətò à gé n'â twì á sò né. Bə ké Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: “Yò gə la kɔrɔgakó, s'e yə zhən-cinə bəlye ráá bətò yírh wə.” ² À zhe zòmè à la byèbé bə wèrhé yə-bəl-wáálé shāā ga mó ñdà lyi bí dwā bé nɛ byilu. À gé y'â k'a bwèrhé a bə á sò yi ní, à y'â byili ri. Wó rəmyé à k'â n'â byili bi kádò ñdà à tɛnɛ á sò ga. À gə tú èlāsɛ̃, sǔbri t'â la né yál lò mǎdù ga yil yé. ³ Á n'â yâi b'â wèrhé kɔn dèbé rə b'a ce á lwar bə Kristə nà n tó à denne n zòmà. Sə à n'â byili ába, Kristə dè bə-jàn-zhəəre cí yé. Rəmyé ce, n gə la n tum dí tǔ á wé, n nà n byili n jàn dé. ⁴ Zhənà, n shènɛ n yə ñdə bə-jàn-zhəəre cí ta bə pəpa mɔ də-jɔrhó yó. Sə n bwírhi n ɲwéné Yi jàn yilə. Èta, nə mù dwā nɛ ñdà mɔ, nə shènɛ nə yə bə-jàn-zhəəre cinə. Sə á b'â tó nə tuntwǔɔ́ nɛ denne á lwar bə nə mù dwā nɛ ñdà Kristə nə ɲwéné Yi jàn yilə.

⁵ Bwərhə nə á cinə, s'á téré á wé á nyí ñdà á gə n'â wèrhé ñdə lyi byèbé bə zhí Kristə ne ta? Èta á m'â pwírí Yezu Kristə ɲwéné á wé. È gə dè rəmyé, sá nyí kaka tɛnɛ rə n'è byili b'â zhí mu yé. ⁶ È gə wó námyé yilə, kɔn

† Kàrmə Tùntúmá bé 9.23-25.

ɲwéné rə n'ê byili bə ná zhí mu. À n'â bùl b'â cìcì mú yě rəmyé. ⁷ Ná r'é lwəl Yi s'á bə̀k'á wèrhé kɔn dèbé rə bə càn yé. Ná t'á wèrhé rəmyé ná la m'é pə bwiri ná cìn nì yé. Wó yál ná r'é yál b'â wèrhé cènè. Á gə tə rəmyé yil á n'á wəl bə ná dówá, rəmyé də yò yé. ⁸ Ná wàr zhən dé yé ne ná la cêr yé. Kɔn dé dèbé ná wǎ́ m, wó ná twí zhən dé byilu yilə. ⁹ Ámyě gə wó jàn cìná, nomyě zě ná wó bə-jàn-zhəəre cìná, né wun nyè ná bə-jàn-zhəəré yilə. Sə kɔn dèbé ná r'é lwəl Yi ni á yil mó gako wó s'á yə náàcènà námpúm Yi yilə. ¹⁰ Wó rəmyé è ce à n'â kě sèbé ré tēbé à la ába pɔ̀ ñdá à gwě́ yə á sṓ yí yé. Bá à gə tú á sṓ mye, à t'á yál a ji ába búlú kɔn lyě ce ne yé. Zhənà,

Cinu pɔ̀ ne ɲwónó á yò kɔrhɔ yilə, sə è də á yò zhìlù yil yé.

¹¹ Da-byâ, tēbé rə dàl m, cenə á wun yə nyèn, s'á yə náàcènà námpúm. Cícínə dwā. Wèrhéna nyi-dwii, s'á jòm ñdá dwā ñdá yə-zúlá. Èta, Yi b'a yə né ñd'ába. Wó rəmyé rə wó sónó ñdá yə-zúlá cí mú.

¹² Cenə dwā, á kwə̀lè dwā náàcènə ñdə da-byâ ta. Yi lyi bí gako n'ê ce ába.

¹³ Cinu Yezu Kristə mà n cí bwəl á yó! Ná Da Yi sónó w ñdá nyi-dwii rí tēbé Eshirhə náàcènə n'ê pɛ́ mó b'a yə né ñd'á gako!

Galèshi

Pwəə gá yà n nà n byélé ceme né n má n bwəl yò-ècònnò nyí rí yi ní, n zhèl Galèshi tənà y ceme nánzhəzhə wé. Sə l̀yì nánjèjóló zwè n zòmà né bæ zù Yezu Kristə. N gá tú n zhír Galèshi ní, l̀yì dwā tà-kwā bæ vò gàà, bə n'è wəl l̀yì bí ni bə n də Kristə t̀nt̀úm páá yé. Bə y'à n'è cèrhè Kristə-l̀yì bí ni bə lò m̀b̀b̀ó gako n ̀h̀wéné bə wé, n jà n də Zhwifubá, bə m̀ə sə bæ gò mò, sə bæ ce n tó Zhwifubá l̀l̀-ewírí y nyé né. Pwəə yə rəmyé èta mó yò shèné yé, n zè n kè sébé ré t̀b̀é n mə n kwèrhe n byili bi pamparèè bæ nyí wó lò m̀b̀b̀ó n zù Kristə dúdú n m'á nə vwārh.

N byili bi bə yò-ècònnò nyí rí n nà n bwəl mó, wó Yezu Kristə cìcì n byili mu ri. N byili bi mye bə Kristə t̀nt̀úmá bə dwā bə shèné yò-ècònnò nyí rí n nà n bwəl mó yò ().

Rəmyé kwā né, n ce bæ lwar bə lò m̀b̀b̀ó n zhí Kristə ne, n gə wó Zhwifu, n gə də Zhwifu mye, n b'á nə vwārh, bə Yì zòmè ré sébé ré n'è byili pamparèè bə è də Muiyisi nyé né zò mó è m'a ce lò nə vwārh yé. Wó n gə zhí Yezu Kristə ne dúdú è m'a ce n nə vwārh ().

Pwəə byili bi bə Kristə zwè nába, nà zè nà cì nà cìnə. N zè n cìcì bi bə bək'a k'è shèné l̀yì bí cìrh bə bæ ce yómde wé kádò yé. N l̀wəl bə sə bə yé bə cìn nì Eshirhə nààcèné j̄ wà ().

Pwəə nà n ce Galèshi Kristə-l̀yì bí

1¹² Àmyé Pwəə, à wó Yezu Kristə t̀nt̀úm, sə à yə n t̀nt̀úm j̄rh ndá numbyíní p̀b̀l̀ə yé. È k'è də numbyíní cã ne à zc né a m'a j̄rh n t̀nt̀úm yé. Wó nmyé ndá nà Da Yì rí rə b̀wìrhì mù mù jàn yìl à j̄rh n t̀nt̀úm. Àmyé ndá nà da-byā bə bə ̀h̀wéné nyònnò mó gako, nà r'è kè sébé ré t̀b̀é nà la ámyé Yì guúlí rə ̀h̀wéné Galèshì ní mù l̀yì bí ni p̀, nà m'é ce ába. ³ Nà Da Yì ndá Cinu Yezu Kristə m'a cì bwəl á yó, sə bæ pə ába yə-zùlò!

⁴ Kristə p̀ n myəl lé n mə n vwārh nába nà yə-bəl-wàalé wé, m̀nì n zwè nába èlāsè l̀w è bə càn mó wé, ndə nà Da Yì gá nà n yā né. ⁵ Yì b'a nə còrhó byinə nə bæ zh̄ zhe yìlè! Amèn!

Yò-ècònnò nyí rí wó rədù sá

⁶ Yì byè ába Kristə sónó w yìlè. Sə k̀n jàr nè dè dè, á gá yàl l̀àl à pú á yè de, á k'á vò á zwè yò-ècònnò nyí dō mó yìlè. ⁷ À yé bə l̀yì ̀h̀wéné bə n'è zhizhiri á wun ní. Bə n'è yā bə l̀yèr Kristə yò-ècònnò nyí rí zòmà né, sə l̀wārnə bə yò-ècònnò nyí dō tènə yé. ⁸ K̀n gə l̀yè yò-ècònnò nyí rí t̀b̀é nà bwəl nà byili ába mó, lò gə bwəl k̀n dō, bá è gə wó nəmyé cìcì, bá è gə wó máléka è shí dè mye, sə Yì zhìlì rə-ná-cìnə bə yò! ⁹ Nà jèrè nà byili ába rəmyé, sə èlāsè, à k'á n'á byili ába rəmyé kádò: lò gə bwəl yò-ècònnò nyí dō n byili ába, rəmyé ndá t̀b̀é á zwè mó də rədù, sə Yì zhìlì rə-ná-cì yò!

¹⁰ Á n'á b̀l̀ bə à gá zòm èta mó, wó numbyíní p̀b̀l̀ə ráá Yì p̀b̀l̀ə wòrhò à n'á pyà? Wó numbyíní wu-nyò à n'á pyà nà? È gə y'à wó numbyíní wu-nyò à n'á pyà, à gə k'á də Kristə t̀nt̀unnə yé.

Wó Yì rə cìr Pwəə n j̄rh Kristə t̀nt̀úm

¹¹ Da-byā, à n'á yā s'a lwar bə yò-ècònnò nyí rí à n'á bwəl mó də numbyíní nyān yé. ¹² Wó Yezu Kristə n byili ri ni, sə è də numbyíní è cèrhè rə nè yé.

¹³ Á nyèè à t̀nt̀wì rí gá y'à wó né, ndá à y'à gwè ̀h̀wéné Zhwifubá Yì-sómá y wé mó. Á yé b'á y'à n'á nwènè Yì guúlú w l̀yì bí dè dè, à y'à n'á yā a zhìlì bə yò.

¹⁴ Rəmyé yì ní, à y'à n'á zwè Zhwifubá Yì-sómá y nyé né du à shí-dwā bə nánzhəzhə. À y'à zhe yəwāl dè dè du bi nà nambala bə l̀l̀-ewírí y nyé né wé.

¹⁵ Sə Yì cìr ne ndá à gwè ̀h̀wéné à nà wé, rə byè nè ndá wu-bònnò. ¹⁶ Rə y'à n'è yā rə byili ni rə Byí mù párá, m̀nì ga a bwəl n yò w a byili byèbé bə də Zhwifubá mó ne. Dè ré rəmyé gá yúwá, à k'á yè zhì s'a pyà bə lò sè nè ndá cìcú yé. ¹⁷ À yə Zhərazaləm zhèl a nə byèbé bə jèrè nə bə j̄rh t̀nt̀úmá mó mye yé, a j'a zhì à k̀r yó gàà mó, a vò Arəbyì, a zè a zhì gàà a kwè a bə Damaase. ¹⁸ A wèrhé byinə nətò. Rəmyé kwā né, a zè a vò Zhərazaləm m̀nì ga a lwar Pyere párá, a wèrhé dwā shí ndá nènu n sono. ¹⁹ À yə t̀nt̀úm dō ne gàà yé. Wó Cinu da-byí Zhake dúdú à k̀wa. ²⁰ K̀n dé dèbè à n'á kè à la ába p̀ èta mó, à n'á byili Yì yé né b'è də k̀ma à n'á gòm yé.

²¹ Rəmyé kwā né kádò, a zhír a vò Siri ndá Shilishì tənèsè wə, ²² sə rəmyé yì ní ndá Zhide tənà y Kristə-l̀yì guúlú y'à gwè yèl à pár yé. ²³ Sə wó nyé bə y'à nyé l̀yì jàlà n'è zòm à yò bə zhe: "Shāa ga, bal mó m̀b̀b̀ó èta mó yà n nà n nwènè nába, nmyé n zè èlāsè n nà n bwəl Yì-nì-zhú yò-ècònnò nyí rí, e jà n yà n nà n yā n cò rə yò." Wó rəmyé dúdú bə y'à yé, ²⁴ sə bə y'à n'è cèrhé Yì rəmyé yìlè.

Zhərazaləm Kristə-l̀yì guúlú w yé né cìnə bə byili bə bəmyé ndá Pwəə ga nyí wó rədù

2 Byinə shí ndá nənə rəmyé kwā né, à k'a kwè a vò Zhərazaləm, àmyé ndá Barnabaase. A zə Titi a m'a

súlí. ²Wó Yi rà byili ni ràmyé, sə à zhəl a nə Kristə-lyi bí gúlú w yé né cinə bé bə dúdú, a byili bi yò-ècònò nyí rí à n'á bwəl à byili byèbé bə dè Zhwifubá ne mó. À y'à t'á yál b'á tum dí à twí mú òdà tèbé à gwě n'á twí mú yál kòn nánfò yé.

³Titi mú n'á yà n'á tó ne mó wó Gəreke. Sə òdà ràmyé ga, bə yə mɔ nyéé bə ce góm mó wé yé. ⁴Sə lyi jàlà bə wó surhə námməlwáise cinə y'à tú bə zù ná wé òdà lyi-twərh ta, bə n'è gòm kɔma bə bə wó ná da-byā, e j'à wó ná yúr yil bə y'à túwá. Bəmyé mó y'à n'è yál bə n'á góm. Bə y'à n'è yál bə ce ná jírħ òdà yómá ta, e j'à cin-cinú mú mɔbɔ ná zhe mó wó Yezu Kristə sɔ mə shí ní. ⁵Sə ná yə shənə ná zwē bə nyəná né námpólé mye cici yé, bə ná y'á n'è yál b'á mē Kristə yò-ècònò nyí rí zhən dé wé.

⁶È gə wó byèbé Kristə-lyi bí n'è nyí òdà bə gúlú w yé né cinə bé ta mó yilə, bə yə ne nyéé b'á wərhé kòn dō a súlí yé. (Bə gə y'á wó né mó dè kaka àmyé yil yé, bə è gə wó Yi yilə, lyi bí gako wó kòn rədu.) ⁷Yé né cinə bé bəmyé mó lwar bə wó Yi rà pɔ ne nyí b'á bwəl yò-ècònò nyí rí a byili byèbé bə dè Zhwifubá mó ne, òdà rà gə pɔ nyí Pyere mye ne bə n'á bwəl yò-ècònò nyí rí n byili Zhwifubá ne né. ⁸Yi ce Pyere jírħ rà tuntúm Zhwifubá yilə, rə ce àmyé jírħ rà tuntúm byèbé bə dè Zhwifubá mó yilə.

⁹Kristə-lyi bí y'á n'è nyí Zhake òdà Pyere òdà Zhā òdà bə gúlú w yé né cinə ta, sə bəmye lwar bə wó Yi rà pɔ ne tum dí ràmyé mó rà sónó w yilə. Bə zē bə ce jē àmyé òdà Barnabaase jō wà, bə m'e byili bə námyé òdà bəmyé ga nyí wó rədu, bə námyé mē sə ná vò byèbé bə dè Zhwifubá mó sono, sə bəmyé vò Zhwifubá sono.

¹⁰Sə tèbé bə lwəl nába bə ná wərhé mó, wó ná lyírħ Zhərazalem gúlú w nəmwà bé yò, sə à y'á yál a wərhé ràmyé òdà à wu gako.

Lò mɔbɔ n'á zhí Kristə ne, n'á gə wó Zhwifu, n'á gə dè Zhwifu mye, n'á b'á nə vwārh

¹¹Sə Pyere gə tú n yí Ancwse, à bú mu lyi bí gako yé né, bə n'á yà n'á dówá. ¹²N'á yà n'á ju kùr n'á n'á tó Kristə-lyi bí byèbé bə dè Zhwifubá mó ne n'á jí. Ràmyé kwā né, lyi dwā zē bə shí Zhake sono bə bə. Ywē zē rà zhe mo, n'á ká n'á bə shə Kristə-lyi bí byèbé bə dè Zhwifubá mó ne tó n'á jí yé, bə byèbé bə y'á shí Zhake sɔ mó y'á n'è nyéé byèbé bə dè Zhwifubá mó bə bə góm. ¹³Kristə-lyi bí dwā bé byèbé bə wó Zhwifubá mó gako zē bəmye tó bə zù tuntwā òdà né nyébé nə yə tó òdà kòn dēbé bə yé bə rà wó zhən mó ne yé. Ràmyé ce Barnabaase mye tó n'á zù bə nyəná né. ¹⁴À gə pwírí bə t'á zhəl zhən sómá y yó òdà yò-ècònò nyí rí gə n'è byili ní mú, à wó Pyere ne lyi bí gako yé né: "N'ámyé wó Zhwifu, sə n'á jòm nyònò òdà lò mɔbɔ n'á dè Zhwifu ta. N'á yə wərhé òdà Zhwifubá ta yé. Bə kòn yil n'á zē n'á n'á yál n'á nyéé byèbé bə dè Zhwifubá mó bə wərhé òdà Zhwifubá ta?"

¹⁵Námyé wó Zhwifubá; ná dè òdà lyi bí dwā bé byèbé bə yə Yi nyé né mó ta yé. ¹⁶Sə òdà ràmyé ga, ná yé b'è dè Muiisi nyé né zō mó è b'á ce numbyíni cē dōó zal yé. Wó n'á gə zhí Yezu Kristə ne dúdú, fòró Yi ce n'á ká n'á bə dōó zhe yé. Wó ràmyé è ce, námye zù Yezu Kristə,

mùnì ga n'á gə zhí mu, sə Yi ce ná bə k'á k'è zə dwəəre yé; sə è dè Muiisi nyé né zō è b'á ce yé, bə nyé né n'ámyé zō mó wàr è b'á ce lò cē dōó zal yé.

¹⁷Námyé byèbé ná wó Zhwifubá, ná r'è pyə sə Yi ce ná bə k'á k'è zə dwəəre Kristə jàn yil mó, lyi bí gə tə ràmyé yil bə n'è nyí námye òdà yə-bəlwāále cinə ta, è n'á zē wó Kristə n'á ce ná jírħ yə-bəlwāále cinə? Ràmyé dè zhən yé. ¹⁸À gə zē à k'á zwē Muiisi nyé né à zhí mó, wó àmyé à n'á cí dōó à cici yó wə. ¹⁹Wó Muiisi nyé né cici n'á ce a jírħ òdà wó cú à cù ta, a du n'á wé. Kòn yál èta, mùni ga a yə né Yi yilə. À tó Kristə ne a cì dè-jrħ yó. ²⁰Àmyé cici mú k'á tənə yé. Wó Kristə n'á n'wéné à wé. À gə n'wéné ce yó èlāsē' mó, wó Yi Byí mú n'á swéné ne n'á pə n'á myəl à yil mó ne à zhí. ²¹À t'á yál a zhē Yi sónó w yé. Zhənà, Muiisi nyé né zō mó gə y'á w'è è ce lò cē dōó zal, sə nyí Kristə cu mú wó nánfò, mə bə kùr zhe yé.

Muiisi nyé né òdà Yi-ni-zhú mú dè rədu yé

3 Galəshi lyi, bə surhə zhe cinə, wó m'ò lò n'á pyírħí á surhə né èta mó? E jà bə byili bə gə pəpa Yezu Kristə dè-jrħ w yó né mó pamparēē á gako yé né á yírħ ná. ²À n'á yál a bwərh ába zòmè rədu sásá s'á lyár ne: wó Muiisi nyé né zō mó è ce Eshirhə náàcənə só á yó wə, ráá yò-ècònò nyí rí á nyéé á zē á zwē de mó è ce? ³Surhə mwírí ába nà? Á ji kùr òdà Eshirhə náàcənə jàn, èlāsē' á zē á n'á yál á bááse n'á səpwà jàn? ⁴Kòn dé tèbé Yi tó á denne rə wərhé mó gako b'á yə nánfò? Rə wàr rà b'á yə nánfò yé. ⁵Yi gə n'è ce rà Eshirhə y swé á yó wə, rə j'á n'è wərhé māmāarhe nánzhəzhí á sɔ mó, wó byé yilə? Wó Muiisi nyé né zō mó è ce, ráá yò-ècònò nyí rí á nyéé á zē á zwē de mó è ce?

⁶Abərahām mye yál èta. Bə zòm n'á yò Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "N'á zɔ Yi zhənà. Rə zē rə nyí mu òdà n'á bə dōó zhe ta, n'á gə zhí ri mú yilə." ⁷Lwarna bə wó byèbé bə zhí Yi ni mú bə wó Abərahām nēmé. ⁸Bə dāmā bə byili Yi zòmè ré sébé ré wé bə byèbé bə dè Zhwifubá mó gə zù Yi, rà b'á ce bə k'è t'á la dwəəre zal yé. Wó ràmyé è ce, rà dāmā rə byili yò-ècònò nyí rí Abərahām ne. Rə wò mò: "À b'á tó òmyé denne a cí bwəl lū w lyi bí gako yó." ⁹Abərahām gə yà n'á zhí Yi ni mú ce rà cí bwəl n'á yó. Èta, lò mɔbɔ gako òmye zhí ri òdà Abərahām ta, rà b'á cí bwəl n'á yó òdà rà gə cí bwəl Abərahām yó né.

¹⁰Sə lò mɔbɔ gako n'á n'á b'ul bə Muiisi nyé né zō mó b'á ce n'á vwārh, rə-ná-cí yò zhilì. Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Lò mɔbɔ n'á tá n'á wərhé òdà bə gə byili nyé né sébé ré wé né dē gako, n'á yò b'á zhilì." ¹¹Bə byili pamparēē bə Muiisi nyé né zō mó wàr è b'á ce lò cē dōó zal yé. Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Lò mɔbɔ n'á zhí Yi ni, rà b'á ce n'á ká n'á tá n'á la dōó zal yé. N'á b'á nə nyú." ¹²Muiisi nyé né zō mó òdà Yi-ni-zhú mú dè rədu yé. Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Lò mɔbɔ n'á wərhé kòn dēbé gako nyé né byili mú, n'á b'á zə nyú nyé né jàn yilə."

¹³Kristə lwərhə nába nyé né n'á y'á lyé nába mó wé. N'á zwē dēbé rà y'á zhilì ná yò mó n'á cí n'á cici yó wə. Bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Lò mɔbɔ n'á t'ər nyíni cō yó, n'á

²⁴⁻²⁵ Ràmýé n'è byili nába bà kana bé bàlyè y n'è myerhe dǒbré kùrè nàlyè yá. Agaare byâ bé wó yómá. Ní ná n' myerhe dǒbré tèbé Yi zǒ Sə̀nə̀yi pyò w yó mó. Pyò w òmyé ɲwéné Arə̀byi ní, n jà n' ná n' myerhe Zhərə̀zalem. Cǒ w òmyé ɲwéné zà zà, òmyé ñdà ò lyi bí ga wó yómá. ²⁶ Sə̀ Zhərə̀zalem, cǒ w kòbǒ ò ɲwéné d'è Arə̀zana w mó, cí ò cinà. Wó òmyé ò wó ná ná mó. ²⁷ Èta, bà k'è Yi zòmè ré sébé ré wé bà wò:

“Ñmyé k'è mó mǒbǒ ñ yà lùl mó, ce ñ wu yà nyən. Ñmyé mǒbǒ ñ yà byi lul zúzúnú pár lwar mó, búbwéé ñdà wu-nyǒ;

bà k'è mǒbǒ bà yàrh t'è, bà t'á cili n' sǒ, n' mà n nə̀ bə̀sóná nánzhə̀zhǒ du mǒbǒ n' byal mó só mó.”

²⁸ Da-byâ, è gə̀ wó ámyé yilə̀, á wó Yi nyi-bwelé y byâ ñdà Yə̀zake ta. ²⁹ Sə̀ shāã ga, byi mú mǒbǒ bà y'á lùl ñdà numbyini pùbùlè mó, yà n' ná n' nwènè mǒbǒ n' yàl Yi Eshirhə̀ y kɔn mó, sə̀ zà zà mye, kɔn gwě wó èta.

³⁰ Wó bə̀kón Yi zòmè ré sébé ré n'è byili? Rə̀ wòwà: “Vür yə̀-k'è mó ñdà n' byi mú ga ñ sono, bà yə̀-k'è mó byi mú bə̀ mē sə̀ n zə̀ cəl n' da j'è-kɔn dé wé yé. Wó da mó k'è mó páá mó byi mú n' mē sə̀ n ciní ri.” ³¹ Da-byâ, ná dè yə̀-k'è mó byâ yé. Ná wó k'è mó páá mó byâ.

Kristə̀ zwě nába, ná z'è ná cí ná cinə̀

5 Kristə̀ zwě nába, m̀nì ga ná ciní ná cin zhən zhənà. Ràmýé ce, zhìna k'èk'è, á bə̀k'á shènè á k'á ce á cin yómdé j'ǒ w yé.

² Cilinə̀ kɔn d'èbé àmyé Pwə̀ la ába byilu: á gə̀ ce bà n'è gòm ába, s'á lwar bà Kristə̀ nyəná né k'è t'á la kùr zal á yil yé. ³ Á gwě n'á wérhé à byili ába bà lò mǒbǒ gako ñ ná ñ ce bə̀ gòm mó, kɔn wó nyó sá zwě Muiysi nyé né gako. ⁴ Ámyé byèbé á n'á yál á zwě Muiysi nyé né m̀nì ga á bə̀k'á k'á zə̀ dwáəre mó, á pɔr Kristə̀ kwá né, ce á k'á wàr á b'á nə̀ Yi pené y yé. ⁵ Sə̀ è gə̀ wó námyé yilə̀, Yi b'á ce ná k'è t'á la dwáəre zal yé. Wó ràmýé ná r'è d'è ñdà Eshirhə̀ náàcènè jàn, ná gá zhí Kristə̀ ne mó yilə̀. ⁶ Lò ñ gə̀ zù Yezu Kristə̀, ñ gə̀ gòm ráá ñ yà gòm, ràmýé dè kaka yé. Tèbé rə̀ zhe kùr du mú, wó ñ gə̀ zhí Yi ni n' z'è ñ ná ñ twi sónó tumə̀.

⁷ Á ju kùr cènè. È nə̀ wó yè lò n' ce á y'è zhən dé zǒ mó ne? ⁸ Bùlè né nə̀myé mó yə̀ Yi rí tèbé rə̀ byè ába mó sǒ shí yé. ⁹ Bà y'a wò bà sǎ-nə̀byè námpólé gə̀ co mún wé, mə̀ gako n'è z'è. ¹⁰ Sə̀ Cinu jàn yil à zhe á zhənà. Ní ce à y'è pampar'è b'á bülè né ñdà à nyəná né ga wó rədù. Sə̀ è gə̀ wó lò mó mǒbǒ n' ná n' zhízhí á wun ní mú yilə̀, n' gə̀ wó māmá mye, Yi b'á pǒ còrhò-tum.

¹¹ Da-byâ, lwarna b'è gə̀ wó àmyé cici mú yilə̀, à gə̀ y'á gwě n'á bwəl à byili lyi bí ni bà kɔn wó nyó sə̀ bə̀ gǒ bə̀, wó bə̀kón yil bà y'á m'á cə̀lè bà n'è nwènè n'è? Á gə̀ y'á n'á byili èta, Kristə̀ dè-jr'hó w nyəná né y'á k'è t'á la yò yál lò lò sǒ yé. ¹² Sə̀ è gə̀ wó lyi bí byèbé bà ɲwéné á wé bà n'è zhizhiri á wun ní mú yilə̀, bà mē sə̀ bə̀ ce bə̀ kɔkwa bə̀!

Y'èna á cin nì á ce Eshirhə̀ náàcènè j'ǒ wà

¹³ Da-byâ, è gə̀ wó ámyé yilə̀, Yi byè ába m̀nì ga á ciní á cinə̀, sə̀ á bə̀ mē s'á zə̀ á cin-cinú mú mə̀myé á b'á twi á yala né pùbùlè yé. Zə̀na zòmè ré ràmýé á m'á s'è dwā ne ñdà sónó. ¹⁴ Kɔn d'èbé Muiysi nyé né n'è byili mú gako ɲwéné zòmè rədù wé. Zòmè ré ràmýé n'è wəlè: “Swéné ñ d'ò ñdà ñ cici ta.” ¹⁵ Sə̀ d'èna á cinə̀. Á gə̀ z'è á n'á vwar dwā ñdà kùlsi ta, á n'á nwènè dwā, á n'á cèmè dwā, lwarna b'á m'á zhili dwā yò.

¹⁶ Wó ràmýé è ce, à n'á wəl ába: y'èna á cin nì á ce Eshirhə̀ náàcènè j'ǒ wà, e zə̀ ába e m'è vò. Èta, á k'á t'á la á yala né shilə̀ námmə̀lwálsé pùbùlè wòrhó yé. ¹⁷ Lwarna bà kɔn d'èbé á yala né shilə̀ né n'è yál mó, Eshirhə̀ náàcènè t'á yál le yé. Tèbé Eshirhə̀ náàcènè mye n'è yál mó, á yala né shilə̀ né t'á yál le yé. Yala né shilə̀ né ñdà Eshirhə̀ náàcènè n'è bwí dwā. Wó ràmýé è ce, cènè ré á n'á yál á wèrhé mó, á wàr rə̀ s'á wèrhé yé. ¹⁸ Sə̀ è gə̀ wó Eshirhə̀ náàcènè è n'è zə̀ ába è zhèlè, á k'á t'á la nyé né yómá yál yé.

¹⁹ Á cici mú y'è kɔn ná-dwí yil yala né shilə̀ né nám-mə̀lwálsé n'è ce lyi bí wèrhé. Sə̀ n'è ce bà wèrhé fwəl tumə̀; bà n'è twi tuntum-bə̀ywàalè; bà n'è twi ñdà bə̀ gá só né; ²⁰ bà n'è wùli t'è' bà cèrhé wé tèbé rə̀ dè Yi; bà n'è wèrhé cə̀má námmə̀lwálsé; bà n'è súl dwā; bà n'è bwí dwā; bà n'è dūr dwā bwé; bà n'è kwè lyimə̀ ñdà dwā; bà n'è yál sə̀ lyi bí gako nə̀ b'è; bà n'è pɔr dwā ne kùkùl kùkùl, bà gə̀ bə̀ dwā zòmà kùr nyé yilə̀; ²¹ bà n'è dūr bà dwā bé wé dé bwé; bà n'è nywè s'è' kɔn lyé ce ne; bà n'è jí d'è' d'è'. Wé dé ràmýé dwí rí dwā mye súl rə̀ ɲwéné bà n'è wèrhé. Á k'á n'á byili ába, ñdà à gə̀ j'èr ə̀ a byili ní: lyi bí byèbé bà n'è wèrhé tumə̀ né nə̀myé mó dwí rí gako t'á la jàà nɔ Yi tənà y wé yé.

²² Sə̀ kɔn d'èbé Eshirhə̀ náàcènè n'è pɔr mó, wó dwā sónó, wu-nyǒ, yə̀-zùl, yala ne zhilù, cènè wòrhó, dwā ne sǎs, e zə̀ dwā zhənà, ²³ wu-bònn, ñdà cin-zal. Muiysi nyé né t'á c'è ràmýé yò yé. ²⁴ Byèbé bà zù Yezu Kristə̀ mó, bà pə̀pa bà yala né shilə̀ námmə̀lwálsé sə̀ n'è zə̀ bə̀ sə̀ zhəl mó dè-jr'hó yó. ²⁵ Wó Eshirhə̀ náàcènè è ce ná ɲwéné. Ràmýé ce, y'èna e zə̀ nába e m'è vò.

²⁶ Ná bə̀k'á yə̀ cin-byilu ciná yé. Ná bə̀k'á bú dwā yé, sə̀ ná bə̀k'á dūr dwā bwé mye yé.

S'èna dwā ne á yò-cə̀lè wé

6 Da-byâ, wó Eshirhə̀ náàcènè è n'è zə̀ ába è zhèlè. Ràmýé ce, á gə̀ nɔ lò mǒbǒ n' ná n' dwé, s'á k'á zə̀ mɔ ñdà wu-bònn á cí s'ómá k'èbé è càn yó. Sə̀ à n'á wəl ámyé cici mú mədù mədù gako ne: á y'á d'è á cinə̀, bà ñ cici mú w'ò ñ twi sòlò wé. ² S'èna dwā ne á yò-cə̀lè wé. Á gə̀ n'á wèrhé èta, wó Kristə̀ nyé né á n'á zwé. ³ Lò mǒbǒ ñ ná ñ bülè bà ñ wó kɔna, n' jà ñ dè kaka, wó ñ cin ñ ná ñ j'èj'èr. ⁴ Lò gako mē sá nyi tèbé ñ ná ñ wèrhé mó cènè. Rə̀ gə̀ b'á p'ǒ wu-nyǒ, s'è yə̀ ñ d'údú wé, sə̀ ñ bə̀k'á zə̀ rə̀ n' myerhe ñ d'ò nyàn ne yé, ⁵ bà lò gako mē sá cili ñ cici nyəná né sǒ.

⁶ Lò mǒbǒ bà n'è cèrhè kàrmò, n' mē sə̀ n vür n' j'è-kɔn n pə̀ mǒbǒ n' ná n' cèrhè mò mó ne.

† Gwě bà gá byili zòmà né jàlà kùr mǎgǎ mó. Bà byili góm mó kùr gá n'è yál e wò né gàà mó.

⁷ Á bàk'á jàjèré á cìn yé. Zhànà, Yi bə shè rə mǎn yò yé. Kɔn dèbé lò dùwə, wó rəmyé hí la jār. ⁸ Lò ò gə dù ò yala né shilə né, wó ò zhilù nà b'a ce rə yə ò lyààré kɔn hí jār. Sə ò gə dù tēbé rə wó Eshirhə náàcèné pùbùlè mó, è m'a ce hí jār nyũ mà t'á la zhǎ. ⁹ Bànà ná bàk'á gá lyààrè nè òdà cènè wòrhó yé. Zhànà, ná gə pyéné dē ré b'e yí, ná b'á nə kwāndε. ¹⁰ Rəmyé ce, bànà ná zə b̀l mó m̀b̀b̀ mà dàl ná yil mó, ná m'é twĩ cènè lyi bí gako ne, sə kɔn du, ná twĩ cènè byèbé bà wó ná da-byā Kristə-lyi mú ni.

Pwəə ná hí cící Galəshi Kristə-lyi bí hí má hí gwi hí sébé ré yó

¹¹ Á gə la nyũ èlāsé', á m'á pwírí kəkěě ré tēbé nyě nánfwààlè, bà wó àmyé cìcì à n'á kě dε. ¹² Byèbé bà n'è yàl bə nyéé ába bə ce góm mó wé mó, wó cìn-byilu bà n'è yàl bə tó numbyínsí nyèná né dεnne bə wèrhé. Tēbé

bə n'è pyà mó, wó bə cə̀r ǹǹǹ w k̀b̀b̀ bà la nɔ Kristə dè-jr̀h̀ w yil mó yé ne. ¹³ Bəmyé byèbé bà n'è ce bə góm bə mó cìcì t'á zwě Muiyisi nyé né yé. Bə j'á n'è yàl sə bə gō ába, sə bə zě bə zə rəmyé bà m'è zhě bə cìn dē. ¹⁴ Sə è gə wó àmyé yilə, à zhe ná Cinu Yezu Kristə dè-jr̀h̀ w zhànà, bə ò ce a zě à n'á nyĩ lū w òdə wó cú ò cú ta à yilə, òdə wó cú àmye cú ta lū w yilə. ¹⁵ Bə gə góm lò, bə gə yə m̀ góm mye, rəmyé dè kaka yé. Tēbé rə zhe kùr mó, wó ò gə jĩrh lyi-d̀l̀. ¹⁶ Yi b'a d̀r̀ byèbé bà n'è zwě nyi hí rəmyé mó, òdà rə dwi hí púlápúlá ǹǹǹ, sə rə yə-z̀l̀á né yə né òdà bε!

¹⁷ Sə kɔn zhí zà, lò bàk'á n kə n bə n nwènè nè yé, bə Yezu ǹǹǹ w dē ne à m'á zhàlè. Sə rəmyé n'è byili b'á wó hí t̀nt̀nǹ.

¹⁸ Da-byā, ná Cinu Yezu Kristə mà n cí bwəl á yó! Amèn!

Efɛɛzɛ

Efɛɛzɛ y'à wó Azhi tənà y cə-fɪ̀l̀. Pwəə gá du n twər rəlyè nyàn dé, yò-èc̀ǹǹ nyí rí bwəl yil mó, n mɛ̀ gàà dwā m̀àngelɛ̀ n zɛ̀ n zhír (). Rə̀myé kwā né, n ká n kwɛ̀ n bə̀ gàà, n wèrhé byinə̀ nət̀ò (). Sə̀ Kristə̀-lyì gùúli dwā nánzhəzh̃ mye ju kùr tənà y èmyé wé. Lyì bí n'è̀ b̀ul̀ b'è̀ dè̀ Efɛɛzɛ Kristə̀-lyì gùlú w dúdú ni Pwəə kɛ̀ sébé ré tɛ̀bé n pə̀ yé. N kɛ̀ de n pə̀ gùúli dwā bé rə̀ ɲwéné Azhi tənà y wé mó mye ne. N kɛ̀ de ndə̀ bə̀ co mo byənə̀-jù w Orɔm né. Wó Tishiki j̃̀ w n co re né n vò n pa.

N z̀m ywé né nyèbé nánfwààlé gakò Yi tó Kristə̀ denne rə̀ wèrhé rə̀ sónó w wé mó yò. N lwəl̀ Yi Kristə̀-lyì bí yilə̀, m̀unì ga bə̀ sú ywé né nə̀myé kùrə̀, sə̀ Yi sónó w ndə̀ rə̀ jàn dé yè né ndə̀ be nampúm. N byili Yi gá tó né rə̀ ce Zhwifubá ndə̀ byèbé bə̀ dè̀ Zhwifubá mó tó Kristə̀ cu mú denne bə̀ j̃r̀h dwí rə̀d̀ù Kristə̀ wé mó (). Rə̀myé gakò kwā né, n cíci Kristə̀-lyì bí bə̀ bə̀ ce jàn né bə̀ zə̀ nyi-dwì rí tɛ̀bé Eshirhə̀ náàcɛ̀né n'è̀ pɛ̀ mó. N byili bə̀ bə̀k'a k'è̀ wèrhé ndə̀ lyì byèbé bə̀ yəl̀ Yi rí tɛ̀bé rə̀ wó zhən mó pár ta yé (). Rə̀myé kwā né, n cíci bi bal ndə̀ n kɛ̀ ndə̀ bə̀ byā gá m̃ə̀ sə̀ bə̀ zə̀ bə̀ cìn ní bə̀ kèlé y jòmá y wé, e súli t̀unt̀unnə̀ bé ndə̀ bə̀ yó-cinə̀ bé mye gá m̃ə̀ sə̀ bə̀ zə̀ bə̀ cìn ní ndə̀ dwā. Rə̀myé kwā né, n cíci bi bə̀ bə̀ kwé Yi búlá wé dé bə̀ m'è̀ bú ndə̀ Shətana ().

Pwəə ná n ce Kristə̀-lyì bí

1 Àmyé Pwəə, Yi ce à wó Yezu Kristə̀ t̀unt̀úm ndə̀ rə̀ gá n'è̀ yál né. Wó àmyé à n'ā kɛ̀ sébé ré tɛ̀bé à la àmyé byèbé á wó Yi lyì, á ɲwéné Efɛɛzɛ né, á zù Yezu Kristə̀ mó ne pɔ̀. ² Nə̀ Da Yi ndə̀ ná Cinu Yezu Kristə̀ m'a cɪ̀ bwəl á yó, sə̀ bə̀ pə̀ ába yə̀-zùl̀!

Yi cɪ̀ bwəl dwí gakò ná yó Kristə̀ jàn yilə̀

³ Bànà ná cèrhé ná Cinu Yezu Kristə̀ Da Yi rí, bə̀ rə̀ cɪ̀ bwəl dwí tɛ̀bé gakò rə̀ n'è̀ shí dɛ̀ Arəzana w mó ná yó. Bwəl lé rə̀myé, wó Eshirhə̀ náàcɛ̀né s̃ə̀ rə̀ n'è̀ shí ní, Kristə̀ jàn yilə̀. ⁴ Yi tó Kristə̀ denne rə̀ cí rə̀ nába ndə̀ rə̀ gwé yè lū w wèrhé yé, rə̀ ce ná j̃r̀h rə̀ lyì zhənà, dóo bə̀k'a jòm ná yó w rə̀ yé né yé. ⁵ Rə̀ gá só nába mó ce, rə̀ gu rə̀ wé rə̀ n'è̀ yál bə̀ ná tó Yezu Kristə̀ denne ná j̃r̀h rə̀ byā. Rə̀myé yəl̀ rə̀ p̀ub̀l̀ə̀, rə̀ gá wó wu-b̀ǹǹ cí mú yilə̀. Rə̀ wèrhé èta ná yilə̀, ⁶ m̀unì ga né cèrhé re rə̀ gá tó rə̀ Byi-sónó w denne rə̀ pə̀ nába rə̀ pené y nánfɪ̀l̀ w mó yilə̀.

⁷ Kristə̀ zə̀ n cìn n yə̀ vw̃i-kona. Nə̀ zɛ̀ né tó n jal mó denne ná nə̀ ná cìnə̀, né jà né nə̀ ná dwə̀aré s̃ubri. Èta, Yi byili rə̀ yò-c̀ǹǹ w nánfɪ̀l̀ w rə̀ wèrhé ndə̀ nába mó. ⁸ Rə̀ yò-c̀ǹǹ w já dɛ́ dɛ́, rə̀ pɔ̀ nába surhə̀ ndə̀ lárma dwí gakò. ⁹ Kɔn ɲwéné rə̀ y'à shèè, Yi y'à dāmā rə̀ gu rə̀ wé rə̀ la tó Kristə̀ denne rə̀ wèrhé, rə̀ gá wó wu-b̀ǹǹ cí mú yilə̀. Wó rə̀myé Yi ce ná lwar. ¹⁰ Yi n'è̀ yál rə̀ pyirh kɔn dé rə̀myé mó ndə̀ rə̀ yi rí gə̀ tú rə̀ yúwá. Rə̀myé yi ní, Yi b'à mú kɔn dèbé rə̀ ɲwéné dɛ̀ ndə̀ ce yó mó dwí gakò dwā w rə̀ ce Kristə̀ j̃̀ w n cini.

¹¹ Yi n'è̀ wèrhé kɔn gakò rə̀ tó ndə̀ rə̀myé cíci gá n'è̀ yál né. Wó rə̀myé è ce rə̀ tó Kristə̀ denne rə̀ cí rə̀ nába m̀unì ná j̃r̀h rə̀ sə̀pwà lyì. Wó èta rə̀ y'à dāmā rə̀ gu rə̀ wé rə̀ la né wòrhó, ¹² m̀unì ga nə̀myé byèbé ná tó yé ná

r'è̀ dɛ̀ kɔn Kristə̀ s̃ə̀ mó cèrhé re rə̀ zùwá y nánfɪ̀l̀ w yilə̀.

¹³ Kɔn wó èta nd'ámye; á nyèè z̀m̀è ré tɛ̀bé rə̀ wó zhən mó. Wó rə̀myé rə̀ wó yò-èc̀ǹǹ nyí rí Yi tó rə̀ denne rə̀ vw̃arh ába mó. Á zù Kristə̀, Yi ce Eshirhə̀ náàcɛ̀né y rə̀ y'à bwəl è nyí mú só á yó wə. Eshirhə̀ y èmyé wó rə̀ cíci myɔr̀hɔ̀ rə̀ cɪ̀ á yala ne. ¹⁴ Yi gá ce Eshirhə̀ náàcɛ̀né só ná yó mó n'è̀ byili bə̀, dɛ̀ ré tɛ̀bé Yi lyì bí la vw̃arh nɔ̀ nám-púm mú gə̀ yúwá, rə̀ b'à pə̀ nába kɔn dé dèbé rə̀ bwəl nyí bə̀ rə̀ la nába pɔ̀ mó gakò, m̀unì ga né cèrhé re rə̀ zùwá y nánfɪ̀l̀ w yilə̀.

Pwəə ná n lwəl̀ Yi Efɛɛzɛ Kristə̀-lyì bí yilə̀

¹⁵ Wó rə̀myé gakò è ce, èlāsɛ́ à gá nyèè b'à zhí Cinu Yezu ní, á j'ā só byèbé bə̀ wó n lyì mú, ¹⁶ à n'ā ce Yi nə̀bán twéé gakò á yilə̀. À gə̀ la Yi-co wòrhó gakò, à t'ā swé á yó yé. ¹⁷ À n'ā lwəl̀ m̀b̀b̀ n wó ná Cinu Yezu Kristə̀ Yi rí, n jà n wó n Da, n m̃ə̀ ndə̀ còrhó mó ne, bə̀ n ce Eshirhə̀ náàcɛ̀né pə̀ ába surhə̀ á lwar n pár náàcɛ̀né. ¹⁸ À n'ā lwəl̀ mò bə̀ n pul á wun ní pamparɛ́, m̀unì á sú kɔn dèbé n byé ába á n'ā dɛ̀ n s̃ə̀ mó kùrə̀, s'á lwar kɔn dé nánfɪ̀l̀ w k̀b̀b̀ n bwəl nyí bə̀ n la n lyì bí ni pɔ̀ mó mye gá wó né, ¹⁹ s'á j'ā lwar jàn dé nánfɪ̀l̀ w rə̀ ɲwéné nə̀myé byèbé ná zù mú wé rə̀ n'è̀ twí mú yé-shò. Yi ce jàn nánfɪ̀l̀ w òmyé mó n'ò twí. ²⁰ Rə̀ tó rə̀ gá bwirhì Kristə̀ rə̀ ce n zɛ̀ n vò dɛ̀ Arəzana w n j̃̀ rə̀ j̃̀j̃̀ ní mú denne, rə̀ byili rə̀ jàn nánfɪ̀l̀ wá. ²¹ Èta, rə̀ ce Kristə̀ cɪ̀ jàn cinə̀ bé bə̀ ɲwéné dɛ̀ bə̀ zhe ɲwɔ̀n, bə̀ n'è̀ jí pyèlè mó dwí gakò. N zhe ɲwɔ̀n du kɔn dèbé dwí gakò rə̀ ɲwéné èlāsɛ́ lū w wé, ndə̀ tɛ̀bé rə̀ la lū w k̀b̀b̀ ò bàn mó wé yál mó gakò. ²² Yi co kɔn gakò Kristə̀ nər̀h kùr w n cí. Rə̀ ce n wó n lyì bí gùlú w yó-cə̀bal. ²³ Gùlú w wó Kristə̀ yala. N ɲwéné ò wé nampúm. Yi cíci zɛ̀ rə̀ ɲwéné Kristə̀ wé nampúm.

Yi ce ná tó Kristə né ná bwìrhì

2 Shāā ga á dwáaré ñd'á yè-bəlwàálé y'á ce á cì. ² Á y'á n'á nyí lū w kòbò lyi bí tuntwǎǎ né nà wó lwele nyèná mó, á zǎ á tó á n'á wèrhé ñdà bà ta. Á y'á n'á wèrhé jàn ciná námməlwálsé sà ñwéné dǎ mó yó-cábal mó pùbùlè. Wó ñmyé ñ ñwéné lyi bí byèbé bà t'á wèrhé Yi pùbùlè mó wé èlâsǎ' ñ ná ñ twí.

³ Shāā ga námyé gakó y'á wó ñdà lū w lyi bí ta. Ná tuntwǎǎ né y'á wó ñdà ná wun ní gá n'è yâl né. Èta, ná y'á n'è tó ná shilə námməlwálsé ñdà ná wun bùlè nám-məlwálsé gá n'è yâl né. Námyé gá y'á wó èta mó ce, Yi lyim y'á zǎ ñdà nába rà la nába còrhò-tum pò ñdà bà ta.

⁴ Sə Yi nòn-dǔr mó já dǎ dǎ'. Rə só nába kɔn lyé ce ne. ⁵ Ná dwáaré y'á ce ná cì, sə Yi ce ná tó Kristə né ná bwìrhì. Wó rə gá só ába dǎ dǎ' mó è ce rə vwārh ába. ⁶ Rə tó Yezu Kristə denne rə bwìrhì nába, m̀nì ná tó mo ná jòm Arəzana w ná jí pyèlè. ⁷ Èta, Yi wèrhé cènè ñdà nába Kristə jàn yilə, m̀nì ga byinə né nyèbé nà bàn mó gakó wé, lyi dwí gakó lwar bà rə tó Yezu Kristə denne rə byili rə nòn-dǔr mó ñdà rə sònó wá. ⁸ Wó Yi gá só ába dǎ dǎ' mó è ce rə vwārh ába, á gá zhí Kristə ne mó yilə. Rəmyé wó Yi pené. È dà ámyé sǎ rəmyé shí ní yé. ⁹ È dà á tùm-ècènà nà ce á nə vwārh yé. Èta, lò lò wàh ñ mà n zhǎ ñ cin dǎ yé. ¹⁰ Wó Yi rə wèrhé nába. Rə wèrhé nába Yezu Kristə jàn yilə, m̀nì ga ná twí tuntǔ-ècènà. Wó rəmyé cìcì rə dāmā rə tene tuntwǎǎ né nəmyé rə cí nába.

Kristə cu mú ce Zhwifubá ñdà byèbé bà dà Zhwifubá mó ga jìrh kɔn rədu

¹¹ Ámyé byèbé bà yə lùl Zhwifubá dwí rí wé mó, bà y'á t'á gòm ába yé. Sə bà gá y'á n'è gòm Zhwifubá mó ce, bà tə rəmyé yil bà n'è byé ába bà "lyi byèbé bà yə gòm", bə zǎ bà n'è byé bà cin bà "lyi byèbé bà gòm", kɔn dé dǎbé bà n'è gòm bà yala ne mó yilə. Lyírhə bà wó èta á y'á wó né shāā ga. ¹² Lwarna bà, rəmyé yi ní, á y'á gwě yə Kristə zwí yé; á y'á wó zhələ; á y'á tənè Yi lyi bí rə cí mó wé yé. Yi y'á zò dɔbre ñdà rə lyi bí, rə bwəl be nyí, sə ámyé twər y'á tənè nyi-bwelé y èmyé wé yé. Á y'á ñwéné lū w wé, á yəl Yi párá, á t'á dǎ kɔn rə sǎ mye yé. ¹³ Sə èlâsǎ', á gá zù Yezu Kristə mó ce, á tó ñ jal mó mà ló tǎ' mó denne á bwəlse Yi ni, e já shāā ga á y'á nye ñdà rə.

¹⁴ Wó Kristə cìcì ñ pò ñ myəl, n mə n ce yə-zúlá jòm Zhwifubá ñdà byèbé bà dà Zhwifubá mó bwəl wə. N vùr kɔn dé dǎbé rə y'á ñwéné bà cəcəl w rə n'è pɔr be dwā ne, e ce zùrì ñwéné bà bwəl w mó. N ce bəmyé kùrə nàlyè y ga dwā yó bə jìrh dwí rədu. ¹⁵ N ce Zhwifubá nyá né ñdà nà gá n'è byili ní mú gakó k'è bə kùr zhe yé. N wèrhé èta, n mə n ce dwá né nəmyé kùrə nàlyè y ga jìrh dwí nándul kùr rədu, bà gá zù mù mú yilə. Wó èta ñ tó né n ce yə-zúlá né ñwéné bà bwəl wə. ¹⁶ N cù dà-jrhhó yó n mə n vùr kɔn dǎbé rə y'á ce bà n'è súl dwā mó, bə zǎ bə jìrh kɔn rədu. N ce bəmyé kùrə nàlyè y ga yó k'a kwèrhe ñdà Yi. ¹⁷ Èta ñ zò yə-zúlá nyí rí n mə

n bà n byili ámyé byèbé á y'á nye ñdà Yi mú, ñdà byèbé bà y'á bwəl le mó ne. ¹⁸ Wó ñmyé denne námyé byèbé ná wó Zhwifubá mó, ñd'ámyé byèbé á dà Zhwifubá mó b'á tó né ná bwəlse Yi ni, Eshirhə náàcènè y èdu y jàn yilə.

¹⁹ Wó rəmyé è ce, á k'á dà zhələ yé. Á k'á dà lyi byèbé bà shí kwā né yé. Á zù Yi dwí rí wé èlâsǎ'. Ámyé ñdà rə dwí rí ga jìrh kɔn rədu. ²⁰ Bə zə ámye bə súlì bà m'è lwi Yi dwí rí jì yá, sə wó Kristə tuntúmá bé ñdà Yi nyi-zwen-nə bé bə m'è cí jì y kùr ré. Wó Yezu Kristə cìcì mú ñ wó jì-byóló w nákulu wá. ²¹ Wó ñmyé yó bà n'è zhílì jì y bək-wā bé ne bà lwi, m̀nì ga e zə è jàn nè, e yə Cinu nyā. ²² Á gá zù mù mú ce, bà zə ámye bə súlì bà m'è lwi jì y kǎbé Yi tó rə Eshirhə y denne rə ñwéné è wé mó.

Wó Yi rə ce Pwəə ná ñ bwəl yò-ècònò nyí rí ñ byili byèbé bà dà Zhwifubá mó ne

3 Wó rəmyé è ce ámyé Pwəə n'á lwəl Yi á yilə. Bə co ne byənə-jù wə, à gá n'á twí Yezu Kristə tum dí à pe ámyé byèbé á dà Zhwifubá ne mó yilə. ² Zhənà, à yé pamparǎ b'á nyè tum dí tǎbé Yi tó rə sònó w denne rə pǎ b'á twí á yil mó. ³ Yi byili ni kɔn dé dǎbé rə y'á n'è yâl rə wèrhé mó. Rə j'á yə ce lò lò lwar rəmyé shāā ga yé. Á zòm kɔn dé rəmyé mó yò ñd'ába námpólé. ⁴ Á gə kàrmə à sébé ré, á b'á pwírì à lwar kɔn dé dǎbé Yi byili ni rə y'á shèè Kristə shò-kwā né mó kùrə. ⁵ Shāā ga, Yi yə ce lyi bí lwar kɔn dé rəmyé kùr yé. Sə èlâsǎ', rə byili rì rə tuntúmá bé ñdà rə nyi-zwennə bé rə cí mó ne ñdà Eshirhə náàcènè jàn. ⁶ Kɔn dé rəmyé mó wó: byèbé bà dà Zhwifubá mó gá tó yò-ècònò nyí rí denne bə zù Yezu Kristə mó ce, bəmye b'a nə cəl kɔn dé dǎbé Yi y'á bwəl rə nyí rə la rə lyi bí ni pò mó wé. Bəmyé ñdà Zhwifubá ga jìrh kɔn rədu. Bəmye twər ñwéné kɔn dé dǎbé Yi bwəl rə nyí rə la pò mó wé.

⁷ Wó Yi rə ce à n'á bwəl yò-ècònò nyí rí. Wó rəmyé rə tó rə sònó w ñdà rə jàn dé nánfìlò w denne rə pǎ tum dí rəmyé. ⁸ Ámyé à wó Kristə-lyi bí gakó námpólé. Sə ñdà rəmyé ga, Yi pò ne sómá à n'á bwəl Kristə yò-ècònò nyí rí à byili byèbé bà dà Zhwifubá mó ne. Kɔn dé dǎbé yò-ècònò nyí rí n'è pe mó wó nəcèndè nánfìlò; rə kùr nyòò zum ñdà lyi bí. ⁹ Yi ce à n'á byili lyi bí gakó ne kɔn dé dǎbé rə y'á shèè shāā ga mó gá la né wòrhó. Wó Yi rí tǎbé rə wèrhé kɔn gakó mó rə y'á shèè kɔn dé rəmyé kɔn m'è yí zà. Lyi bí yə rə kùr lwar yé. ¹⁰ Yi wèrhé èta m̀nì ga, èlâsǎ', jàn ciná byèbé bà ñwéné dǎ bà zhe ñwònó mó dwí gakó tó Kristə-lyi gúlú w denne bə lwar bà Yi surhə né já dǎ dǎ'. ¹¹ Rə tó ná Cinu Yezu Kristə denne rə wèrhé rəmyé ñdà rə gá n'è yâl bà kɔn tó né ñdà lū w y'á gwě yə kùr jì yé. ¹² Ná gá mù dwā ne ñdà Kristə, ná zhí mu mú ce, ná wó ná bwəlse Yi ni ñdà ná wun gakó, ywé k'è bə nába zhe yé. ¹³ Wó rəmyé è ce, à n'á lwəl ába, á bək'á tə nònò w kòbò à n'á nwènè á yil mó yil á gá á wun yé. Nònò w òmyé b'a ce á nə cəl Yi zúwá y wé.

Pwəə ná ń lwəl Yi bà rə ce Kristə-lyi bi lwar Kristə sónó w gá wó né

¹⁴ Wó rəmyé è ce, à n'á wùli ná Da Yi yé né. ¹⁵ ń ce dwi tɛbé gako rə ɲwéné dɛ́ ńdá ce yó zhe rə yilə. ¹⁶ Yi zhe zùwá dɛ́ dɛ́, rə zhe kɔn gako. Wó rəmyé yil à n'á lwəl lè bà rə pə ába wu-jò, m̀nì á tó rə Eshirhə y denne á zə jàn nánfɔ̀l, ¹⁷ sə Kristə yə á wun ní wé, á gá zhí mu mú yilə. Zhíne kəkē, á swéné dwā, á nərɥ pə tɛ́, á bək'á zhízhí yé. ¹⁸ Èta, á b'á ɲwéné á tó Yi lyi bí dwā bé gako ne á lwar Kristə sónó w ò já dɛ́ dɛ́, ò dè zhǐ kɔn mú gá wó né. ¹⁹ Á b'á lwar ń sónó w ò kùr lwar zum mú gá wó kɔn ná-dwí yilə; e j'á wó kɔn dɛ̀bé numbyíní wàr è kùr è n'è swí yé. Èta, Yi cìcì b'á yə á wé nampúm.

²⁰ Yi nə còrhó! Rə jàn dé nánfɔ̀l w gá ɲwéné ńdá ná-ba mó ce, ná gə lwəl lè kɔn, rə y'a pə nába kɔn dwini ná gá lwəl né, ráá ná gá n'è b̀l né. ²¹ Yi nə còrhó twéé gako Kristə-lyi gùlú w wé Yezu Kristə jàn yilə, byinə nə bə zhǐ zhe yilə! Amèn!

Ná mē sə ná ce jàn né ná zə nyi-dwii tɛbé rə n'è shí Eshirhə náàcɛné sō

4 Ámyé m̀b̀b̀ bà co byənə-jù w à gá n'á twí Cinu tum dí yil mó, à n'á lwəl ába ńdá à wu gako Yi yò-ècɛnə né yilə: zəna á cìn cɛnə á yə ńdə Yi gá byè ába b'á yál né mó. ² Yálna cìn-lwəl ńdə wu-b̀ǹǹ ńdə cìn-pyónó cíná. Swénénə dwā, s'á zə cìn-pyónó ńdə dwā. ³ Cenə jàn né á tó yə-zùlú né nə co ába dwā né mó denne á zə nyi-dwii rí tɛbé rə n'è shí Eshirhə náàcɛné sō mó. ⁴ Ná gako wó kɔn rə̀d̀; ná zhe Eshirhə náàcɛné èd̀; kɔn dé dɛ̀bé Yi byè nába ná r'è dɛ́ rə sō mó mye wó rə̀d̀; ⁵ ná Cinu mú wó m̀d̀; ná Yi-ni-zhú mú wó m̀d̀; ná nɛ-sho mó mye wó m̀d̀; ⁶ ná Yi rí mye wó rə̀d̀; rə wó ná gako Da; rə cí ná gako, rə n'è tó ná gako denne rə twí, rə ɲwéné ná gako wé.

⁷ Ná gako nɔ Yi pené y ńdə Kristə gá təl n pə lò gako ne né. ⁸ Bà ké Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò:

“ń gá zè n vò dɛ́ yi ní,
ń zə yómá n mə n vò
n pə pansə lyi ni.”

⁹ ń dɛ́ zhəl mó n'è yál e wò bà byè? Rə n'è yál e wò bà nyí ń jèrè n shí dɛ́ dɛ́ n só tɛ́ ce y yó. ¹⁰ M̀b̀b̀ ń shí dɛ́ n só tɛ́ mó, wó ńmyé ń ká n vò dɛ́ n lyé ce ne gaga, m̀nì ga n sú lú w púlápúl.

¹¹ Wó ńmyé ń təl pansé n pə lò gako ne. ń ce lyi jàlà wó ń tuntúmá, jàlà wó Yi nyi-zwennə, jàlà wó yò-ècɛnə nyí rí bwəlnə, jàlà n'è nyí ń gùlú w lyi bí yò e ja bà n'è byili Yi zòmè ré. ¹² ń pɔ pansé səmyé mó ń lyi bí ni m̀nì bə ɲwéné bə twí ń tum dí cɛnə. Èta, gùlú w ò wó ń yala né mó m'á vò yé né.

¹³ Èta, ná gako b'á jirh kɔn rə̀d̀ ná Yi-ni-zhú mú ńdə Yi Byí mú pər lwar mó ga wé, ná yə nampwələ Kristə wé, ná yə ńdə ń ta nampúm. ¹⁴ Ná k'è t'á la yál ńdə bəsóná ta, sə bə m'è yáyélé nába dɛ́ ńdə zho nánfɔ̀l gə y'a zə bŭ-bwəl o m'ò vò, ò gá zà má ta yé. Èta, lyi bí byèbé bà n'è gòm kɔma mó k'è wàr nába bà la jəjɔ̀r ńdə zòmà dwí tàtəl yé. ¹⁵ Sə ná gə n'è byili zhən ná

dwā bé ne ńdə sónó, ná b'á byi kɔn gako wé ná jirh ńdə Kristə ta. Wó ńmyé ń wó ń lyi bí gùlú w yó wá. ¹⁶ Wó ńmyé jàn yil yala né kəkàlsé gako zhí dwā ne sà wó kɔn rə̀d̀. Yala né kəkàlsé já, sə sà gako zhí dwā ne, sə jirh kɔn rə̀d̀. Wó rəmyé è ce, yala né kəkàlà èd̀ gako gə n'è twí è tum dí cɛnə, nə gako n'è byil sónó wé.

Kristə-lò tuntwii bə mē s'e yə ńdə lò m̀b̀b̀ ń yəl Yi pər tuntwii ta yé

¹⁷ À n'á lwəl ába ńdá à wu gako Cinu yil lé yilə, s'á bək'á k'á wèrhé ńdə byèbé bà yəl Yi rí tɛbé rə wó zhən mó pər mó ta yé. Bà n'è tó bà wun b̀lè né nə bə kùr zhe mó ne. ¹⁸ Bà surhə né pyi, bà ywé né mye j'á nyé nánkùlì, bà yəl nə kùrə yé. Bà twár tɛné nyú mú m̀b̀b̀ Yi n'è pɛ mó wé yé. ¹⁹ Bà k'è yəl kɔn dɛ̀bé rə càn ńdə dɛ̀bé rə bə càn pər dwā w yé. Bà k'è yəl cizhìl mye pər yé. Bà n'è twí ywəl tumə, bà t'á d̀r ywé yé.

²⁰ Sə è dè èta bà byili ámyé ne né Kristə shò-kwā né yé. ²¹ Ámyé byèbé á mù dwā ne ńdə Yezu Kristə mó, bà yə ába zhən dé ń shò-kwā né mó byili ná? ²² Á mē s'á yé á shā ga tuntwə̀ né ne. Wó á yò zhilú jàà w tuntwə̀ né nəmyé y'á zə ába nə la né. Yénə ne ńdə lò gá y'á ji ń yala g̀ǹǹ k̀b̀ ò k'ò bə càn myín ní. ²³ Yénə Yi Eshirhə y pyirhí á surhə né ńdə è gá n'è yál né. ²⁴ Yálna lyi-dùlè, ńdə wó kàmə-zù-d̀r ə zù ta. Lyi-dùlè bé bəmyé mó wó Yi rə wèrhé be ńdə rə gá n'è yál né. Bà tó zhən dé denne bə jirh Yi lyi, wu-cángá cínə.

²⁵ Rəmyé ce, á bək'á k'á gō kɔma yé. Lò gako mē sə byili zhən ń dō ne, bà nəmyé gako wó kɔn rə̀d̀ Kristə yala né wé. ²⁶ Á lyimə gə tú è zè yi ní, s'á bək'á wèrhé yə-bəlìl yé. Bá á gə kwè lyim mye, sə yi bək'á zù ńdə rə gwé n'è yi yé. ²⁷ Á bək'á pə b̀l Shətana ne e zù á wé yé.

²⁸ Lò m̀b̀b̀ ń yà ń ná ń ɲwòl, sə ń bəká n ká n ɲwò yé, sə n ce jàn né n twí ńdə ń səpwə jèsé. ń bəká n wèrhé yŭyŭ yé. Èta, ń bà n ɲwéné n nə kɔn n mə n sɛ̀ lò m̀b̀b̀ ń bə zhe ne.

²⁹ Zòmà nyèbé nə bə càn bə mē sə nə shí á nyú w yé. Zòmna zòmà nyèbé nə zhe kùr nə wó nə b'á sɛ̀ lyi bí byèbé á n'á zòm nə á byili mú ni, m̀nì ga bà Yi-ni-zhú mú jàn dé súlí.

³⁰ Yi zə rə Eshirhə y rə cí rə cìcì myɔrhɔ á yala ne. Á bək'á zhilì è wu ni yé, bà wó èmyé è ce á yè bà Yi b'á vwārɥ ába nampúm á yə-bəlwəálé wé dɛ́ rə̀d̀.

³¹ Lò gə wèrhé ába lwelɛ, s'á bək'á cí di á wé yé. Á bək'á kwè lyim, á b'á pupwiri tɛ́ yé. Á bək'á bya dwā yé, á bək'á t̀rɥ dwā yé. Dɛ́na á cìn ńdə wu-bárhé tuntwə̀ dwí gako. ³² Wèrhéna cɛnə dwā ne, s'á zə wu-b̀ǹǹ ńdə dwā. Pəna dwā súbri ńdə Yi gá tó Kristə denne rə pə ába súbri ní.

Ná wó pwè lyi

5 Á wó Yi byi-swennə. Rəmyé ce, cenə jàn né á wèrhé ńdə rə ta. ² Swénénə dwā, ńdə Kristə gá só nába né. ń pɔ ń cìn Yi ni ńdə wŭ-kɔn dɛ̀bé rə zhe lwé nánnyənyélé rə sú Yi yirh ta ná yilə.

³ Á wó Yi lyi. Fwêl tumə ñdá tuntum-bəywaàlè ñdá nàcëndè pyà kɔn lyɛ ce ne, rəmyé èta mɔ yò bə mə s'ò púr nyú w mye cici á sɔ yé. ⁴ Á bə́k'á púr zòm-bəywaàlè ráá zòmà nyèbé nə bə kùr zhe mye cici á nyú w yé. Zòmà né nəmyé gako bə mə sə nə zòm yé. Á gə la zòm, s'e yə Yi nəbán co. ⁵ Lwarna bə nəfòlò ñdá lyi-bəyòlò ñdá bwě-dür cí t'á la jàà nɔ Kristə ñdá Yi tənà y wě yé, bə wě dé tèbé lò mó ná ñ dùr rə bwě mɔ n'è jìrh ñdə ñ yi ta.

⁶ Á bə́k'á yě lyi zə zòm-fwəáre bə m'e jàjèrè ába yé. Wó rəmyé gako yil Yi lyim n'è zě ñdá lyi bí byèbé bə t'á zwè rə nyí ni mú. ⁷ Á bə́k'á jí ñdá lyi bí bəmyé mɔ dwí rí yé. ⁸ Shāā ga, á y'á ñwéné cə-byín wə. Sə èlāsɛ́, á gə zù Cinu mú ce, á ñwéné pwè wə. Rəmyé ce, wèrhéna ñdə pwè lyi gə mə sə bə wèrhé né, ⁹ bə cənè dwí gako, ñdá cángá dwí gako, ñdá zhən dwí gako, wó pwè wé rə n'è shí ní. ¹⁰ Cenə jàn né á lwar kɔn dèbé rə wó Yi pùbùlè. ¹¹ Á bə́k'á ce á cìn cə-byú tuntwəè né wé yé, bə nə bə kùr zhe yé. Á gaga mɔ mə s'á byili byèbé bə n'è twí tuntwəè né nəmyé mɔ ne bə nyí nə bə mə yé. ¹² Kɔn dèbé bəmyé cíná bé n'è shèè bə wèrhé mɔ byilu mye wó cizhilè. ¹³ Sə pwè gə tú è yâr tuntwəè né nəmyé gako, kɔn gako n'è dwi pwè nè pamparɛɛ. ¹⁴ Zhənà, kɔn dèbé gako rə du pwè nè pamparɛɛ, rə n'è jìrh pwè. Wó rəmyé è ce, bə n'è wə̀lè:

"N'emyé mɔ́bɔ̀ ñ dɛ́ mɔ́, zɛ́ tɛ́;
zɛ́ ñ yě̀ cù̀rì ní;

Kristə mà n yâr mɔ ñdá ñ pwè dé."

¹⁵ Dɛ́na á cìn á tuntwəè né wé. Yálna surhə cíná, s'á bə́k'á wèrhé ñdə bə-surhə-zhe cíná ta yé. ¹⁶ Cenə jàn né á wèrhé cənè twéé twéé, bə lū w ná ñwéné ò wé èlāsɛ́ mɔ bə càn yé. ¹⁷ Wó rəmyé è ce, á bə́k'á yə̀ lyi byèbé bə yèl nə kùrə yé. Cenə jàn né á lwar kɔn dèbé Cinu ná ñ yál b'á wèrhé mɔ kùrə.

¹⁸ Á bə́k'á nyò sɛ́ kɔn lyɛ ce ne yé, bə sɛ́ nyú kɔn lyɛ ce ne n'è ce numbyíni yàà yàà tuntwəè wé. Cenə á wun ní sú ñdá Eshirhə náacənè. ¹⁹ Á gə tú dwā yó gako, s'á nún núr h shèbé gako sə n'è shí Eshirhə náacənè sɔ, ñdá núr h dwí gako, á m'á ce Cinu nəbán ñd'á wun gako. ²⁰ Cenə ná Da Yi nəbán twéé twéé kɔn gako wé, Cinu Yezu Kristə yil yilə.

Pwəə ná ñ cící kana bé ñdá bə byáná bé ga

²¹ Shènéna dwā nyí ni Kristə nyòmò w yilə. ²² Ámyɛ kana bé, zwənə á byáná bé nyí ni, ñdə á gə n'á zwè Cinu nyí ni ní, ²³ bə bal wó ñ kɛ́ yó-cábal ñdə Kristə gə wó ñ gúlú w yó-cábal né. Gúlú w wó Kristə yala. Wó ñmyɛ cici ñ wó ò Zwennə. ²⁴ Kana bé mye mə sə bə zwè bə byáná bé nyí ni, ñdə gúlú w gə n'ò zwè Kristə nyí ni ní.

²⁵ Ámyɛ bala bé, swénénə á kana bé, ñdə Kristə gə sò ñ gúlú w n pə ñ myəl lé ò yil né. ²⁶ N zə nɛ́ ñdá ñ nyi-zòmè n mə n shàrh w o jìrh wárhgáá ñdə Yi gə n'è yál né. ²⁷ N ná ñ yál b'ò yál cənè ò kɔn gako wé, o yə wárhgáá, dóo dwí-byí bə́k'á gúlú w o m'ó zhì ñmyɛ cici yé né yé.

²⁸ Èta mye, bala bé mə sə bə swénénə bə kana bé ñdə bə gə sò bə cici ní, bə lò mɔ́bɔ̀ ñ sò ñ kɛ́, wó ñ cici ñ sò.

²⁹ Lò tənè ñ ná ñ wəl bə ñ twər tənè ñdá ñ səpwà yala né yé. Lò gako ná ñ cili ñ yala né sɔ, n kwèrhe ne cənè, ñdə Kristə gə ná ñ wèrhé ñ gúlú w ní. ³⁰ Nəmyɛ wó Kristə yala né kəkàlsè. ³¹ Bə kɛ́ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wó: "Rəmyé yilə, bal mà n yě ñ da ñdá ñ ná ne, n jòm ñdá ñ kɛ́ mɔ, sə bəmyé bəlyè y ga b'a mù dwā ne bə jìrh kɔn rə̀dù." ³² Zòmè ré rəmyé n'è byili nəba kɔn nán-fìlò dèbé rə zhe kùrə, sə àmyé n'á búl bə wó Kristə ñdá ñ gúlú w yò rə n'è zòmà. ³³ Sə rə n'è zòm àmye yò, bə bal gako mə sə swénénə ñ kɛ́ ñdə ñ cici ta, sə kɛ́ mye mə sə nyè ñ byal.

Pwəə ná ñ cící bə̀sóná bé ñdá bə dabá bé ga

6 Ámyɛ bə̀sóná bé, zwənə á dabá ñd'á nábá nyí ni, ñdə Cinu gə ná ñ yál né. Rəmyé wó kɔn dèbé rə mà. ² Yi nyə né gako wé, wó nyí rí tèbé rə n'è wəl bə: "Nyám ñ da ñdá ñ ná" mɔ ne rə jènè rə bwəl nyí rə b'è súlí. ³ Rə wòwə: "N gə ná ñ nyám ñ da ñdá ñ ná, ñ b'á nə wu-nyò, ñ myəl j'a zə dwèlè ce yó."

⁴ Ámyɛ dabá, bə́k'á wèrhé á bə̀sóná bé, á ce bə lyima zě yé. Kónna be, s'á cící bi, á cèrhè bə, ñdə Cinu cici surhə né.

Pwəə ná ñ cící tuntunnə bé ñdá bə yó-cíná bé ga

⁵ Ámyɛ tuntunnə bé, zwənə á yó-cíná bé ce yó mó nyí ni. Nyámna be ñdá wu-pò, ñdə á gə n'á zwè Kristə nyí ni ní. ⁶ È bə́k'a yə̀ bə gə zhí bə yírhə, á zě á n'á twí á pe be ñdə wó numbyínsi pùbùlè wòrhó á n'á pyà ta yé. Wèrhéna kɔn dèbé Yi n'è yálá, ñd'á wun gako á tumə né wé, ñdə Kristə tuntunnə ta. ⁷ Twínə á pə á yó-cíná bé ne ñdá wu òdù, ñdə wó Kristə ne á n'á twí á pe ta, sə è bə́k'a yə̀ ñdə wó numbyínsi dúdú ni á n'á twí á pe ta yé. ⁸ Lwarna bə̀ lò mɔ́bɔ̀ ñ ná ñ wèrhé cənè, rə-ná-cí gə wó lò tuntunnə, ráá ñ gə cí ñ cìn mye, ñ b'a nə cənè ré ñ wèrhé mɔ Cinu sɔ.

⁹ Ámyɛ yó-cíná bé, ámye wèrhéna cənè ñd'á tuntunnə bé. Á bə́k'á bya be yé. Lwarna b'ámyɛ ñdá bəmyé ga zhe yó-cábal mədù, ñ ñwéné Arəzana w ñ cí ámyɛ ga. Lyi bí gako wó kɔn rə̀dù ñ sono.

Ná mə sə ná kwè búlá né wé dé Yi n'è pe mɔ

¹⁰ À zòmè nánkwééré à la byilu mú, wó lwál à n'á lwəl ába, s'á zhí Cinu ni á b'á pyà wu-jò ñ jàn dé nánfìlò w wé. ¹¹ Kwənə Yi búlá wé dé gako á zə á jǝ̀ wà, m̀nì á ñwéné á zhì á cɛ́ Shətana sòlò mó. ¹² Ná t'á bwí ñdá numbyínsi yé. Ná r'é bwí ñdá jàn cíná namməlwálsé shèbé dwí gako sə ñwéné dɛ́, yírhə wàr nə ne, sə zhe jàn ñdá ñwónɔ cə-byín lū w wé mó. ¹³ Rəmyé ce, kwənə Yi búlá wé dé gako á zə á jǝ̀ w èlāsɛ́, m̀nì dwā né nyèbé nə bə càn mɔ gə tú nə yúwə, s'á ñwéné á zhì á bú búlá né kɔn m'e yí nə zhǝ́, s'á zhì á nà y yó kəkè.

¹⁴ Zɛ́nà á zhì dɛ́ á dɛ́. Cenə zhən dé á cǝ́ né ñdə cǝ́-tɔ̀nò ta. Zwínə cángá tumə né nə yə̀ ñdə kàmə-zwí kɛ́bé á m'á cə̀r á cìn búlá jàà w ta. ¹⁵ Cenə yə̀wāl á nər h né ñdə nəcìlè ta, á m'á bwəl yò-ècònò nyí rí rə n'è pe yə̀-zúlá mó. ¹⁶ Zəna á Yi-ni-zhú mú mə yə̀ ku á m'á cə̀r á cìn kɔn gako wé twéé gako. Shətana gə tú è la zə è

swé ré ñdǎ rǎ myĩn mú e dul ába, sə ku w cǎr rǎ.

¹⁷ Zwǎnǎ Yi vwǎrh mú á pú ñdǎ cǎbǎ yǎ-pú ta, s'á zwǎ Yi zǎmǎ ré Eshirhǎ náàcǎnǎ n'ǎ pǎ ába ñdǎ búlá shù ta mú.

¹⁸ Cenǎ Yi dǎ gǎkó, á lwǎl lǎ ñdǎ Eshirhǎ náàcǎnǎ jǎn, s'á zhìlì á yala nǎ kǎn gǎkó wǎ, á lwǎl lǎ dǎ gǎkó rǎ lyì bí gǎkó yilǎ. ¹⁹ Lwǎlnǎ re àmyǎ yilǎ, mùnì à gǎ la zǎm, sə rǎ sǎ nǎ ñdǎ zǎmǎ nyǎbǎ nǎ m'a ce a byili yǎ-ǎcǎnǎ nyí rí rǎ y'ǎ shǎè mó ñdǎ wu-jǎ. ²⁰ Á wǎ yǎ-ǎcǎnǎ nyí rí rǎmyǎ bwǎlnǎ. Wǎ rǎmyǎ yil bǎ zǎ nǎ bǎ ce byǎnǎ-jǎ wǎ. Lwǎlnǎ Yi à yilǎ, mùnì a zǎm ñdǎ à gǎ mǎ s'a zǎm nǎ ñdǎ wu-jǎ.

Pwǎ nǎ n' ce Kristǎ-lyì bí n' mǎ n' gwi n' sébǎ ré yó

²¹ Tishiki wǎ nǎ da-byí nǎntwǎ. N' nǎ n' twǎ Cinu tum dí ñdǎ kǎn gǎ mǎ nǎ. N' mà n zǎm à yǎ ñd'ába, n byili ába kǎn dǎbǎ à n'ǎ wǎrhǎ. ²² Á n'ǎ twǎ mù á sǎ, mùnì n byili ába kǎn dǎbǎ rǎ ñwǎnǎ nǎ sono, sə n súlì n zǎ á wun ní.

²³ Ná Da Yi ñdǎ Cinu Yezu Kristǎ m'a ce bǎ yǎ-zǎlǎ nǎ ñdǎ bǎ sǎnǎ w yǎ nǎ ñd'ámyǎ ñdǎ nǎ da-byǎ bǎ gǎkó, á kwǎrhǎ á zhí bi. ²⁴ Yi m'a cí bwǎl lyì byǎbǎ gǎkó bǎ só nǎ Cinu Yezu Kristǎ ñdǎ sǎnǎ páá mó yó!

Shilipu

Pwæ gá du n twær ràlyè nyân dé, yò-ècònò nyí rí bwêl yil mó, nmyé òdá n tó-dwã bé tó ceme nánzhəzhǎ wé bæ m'e yí Masədwanə tənà y wa. Bè gé yú gàà, bè jèrè bæ bwəl yò-ècònò nyí rí cɔ òdù wé; bæ n'è byè cɔ w òmyé bæ Shilipu cɔ. Ò lyi jàlà zwè nyí bæ zù Yezu Kristə ().

Nmyé òdá n tó-dwã bé zè bæ zhír cɔ w òmyé wa, bæ gwě súlí yò-ècònò nyí rí bwêl mó ceme dwã òdá tənərh dwã wa. Sə Shilipu cɔ w lyi bí y'à n'è pe bæ jè-kɔn bæ zhəl bæ pe Pwæ ne bæ m'è sɛ mɔ n tum dí wé. Byinə mangelé ràmyé kwã né, bæ zə Pwæ bæ ce byənə-jù w yò-ècònò nyí rí bwêl mó yilə. Shilipu cɔ w Kristə-lyi bí zè bæ pə bæ jè-kɔn bæ lò mədù nì, n yil Epəfərəditi, n vò n pǔ. Pwæ zè n kɛ sébé ré tèbé n pǔ n ká n vò n pə be, n mə n ce bæ nəbána, n byili bi kɔn gá n'è tó né n yilə, n súlí n cíci bi.

N byili bi bæ nyí n byənə-jù w yál mʉ wà è m'a ce yò-ècònò nyí rí bwêl mó cɛ yé né zhəl yé. N cíci bi bæ bæ ce jàn né bæ zhì bæ nà y yó kéké, sə bæ zə nyi-dwiì òdá cìn-lwəl òdá dwã, sə bæ bù òdə Yezu Kristə ta, m̀nì ga bæ yè lyi byèbé bæ wʉ Yi byā nántwərh lū w wə ().

Rəmyé kwã né, n cíci Kristə-lyi bí bæ bæ dɛ bæ cìn òdá lyi byèbé bæ zòmà né òdá yò-ècònò nyí rí nyənà né dè rədù mú. N cíci bi mye bæ bæ wərhé òdə nmyé ta, sə bæ swé tèbé rə lyé mʉ, bæ ce jàn né bæ nə tèbé rə ŋwéné yé né mó, m̀nì ga bæ jīrh òdə Kristə ta. N cíci bi bæ bæ ce bæ tũntwəǎ né gako yə cángá, bæ Cinu twírí y bwəlse. N zè n ce bæ nəbán bæ gé sɛ mɔ mʉ yilə ().

Pwæ ná n ce Shilipu cɔ w Kristə-lyi bí

1 Àmyé Pwæ òdá Timote wʉ Yezu Kristə tũntũnnə. Wʉ nāmyé ná r'è kɛ sébé ré tèbé ná la ámyé byèbé á ŋwéné Shilipu cɔ w wa, á zù Yezu Kristə, á jīrh Yi lyi mú, òdá gùlú w yé né cìná bé òdá gùlú w tũntũnnə bé ne pɔ. ² Ná Da Yi òdá Cinu Yezu Kristə m'a cí bwəl á yó, sə bæ pə ába yə-zùl!

Pwæ ná n lwəl Yi Kristə-lyi bí yilə

³ À gə lyīrh á yò gako, à n'â ce à Yi rí nəbána. ⁴ À gə n'â lwəl lè á yil gako, à n'â lwəl lè òdá wu-nyǎ, ⁵ á gə ju á jè yò-ècònò nyí rí bwêl tum dí wé kùr-ju yi ní ga kɔn m'e yí zà mʉ yilə. ⁶ È gə wʉ Yi rə ju tùm-ècənà né nəmyé kùr á wun ní wé mó ce, à yè pamparɛɛ bæ rə m'a súlí ni rə bááse kɔn m'e yí dɛ ré tèbé Yezu Kristə mà n ká n bæ mʉ. ⁷ Kɔn mâ b'á búl ràmyé ámyé mədù mədù gako yilə, b'á kwè ába a ji à wé, Yi gə pɔ ába pené y kèbé rə pɔ àmyé ne mʉ yilə. Rə ce á sɛ ne byənə-jù wə, kɔn m'e yí à gə zòm a byili yò-ècònò nyí rí zhən dé mʉ. ⁸ Yi yè bæ wʉ zhənà, à só ába òdá à wu gako òdá Yezu Kristə cíci sónó wé.

⁹ Sə kɔn dèbé à n'â lwəl Yi ni á yil mó, wʉ bæ rə ce á sónó w j'â n'ò súlí gaga, sə á surhə né òdá lárma mʉ mye súlí, ¹⁰ m̀nì ga á ŋwéné á cír tèbé rə mâ. Èta, á m'a yə pwé'pwé', dóó t'â la á yó w yál, kɔn m'e yí dɛ ré tèbé Kristə mà n ká n bæ mʉ, ¹¹ sə á j'â tó á tùm-ècənà né á n'â twí mú denne á byili pamparɛɛ b'â k'á bæ dwəóre zhe Yezu Kristə jàn yilə. Rəmyé m'a ce Yi zùwá y òdá rə còrhó w du.

Bə cɔ Pwæ byənə-jù wə, sə ràmyé yə yò-ècònò nyí rí bwêl mó cə̀r yé

¹² Da-byâ, à n'â yâl a ce á lwar bæ kɔn dé tèbé rə wərhé ne mʉ gaga j'a ce yò-ècònò nyí rí kwərhe rə n'è yí lyi nánzhəzhǎ. ¹³ Èta, shədéésé shèbé sə n'è yili pyǎ mʉ kélé y ne mʉ òdá lyi bí dwã bé gako lwar bæ wʉ Kristə yil à ŋwéné byənə-jù wə. ¹⁴ Kɔn súlí mye, Kristə-lyi bí gə nɔ ne bæ cɔ byənə-jù w mú, nánzhəzhǎ j'a kwərhe bæ zhí Cinu ni, bæ n'è bwəl yò-ècònò nyí rí òdá wu-jǎ, ywé bæ be zhe yé.

¹⁵ Zhənà, lyi jàlà n'è bwəl Kristə yò w òdá bwě-dǎr òdá nyə-pâr, sə jàlà n'è bwəl w òdá surhə nyèbé nà càn. ¹⁶ Bəmyé cìná bé n'è twí òdá sónó, bæ bæ yè b'á gə ŋwéné byənə-jù w mú, wʉ Yi rə n'è yâl b'á byili yò-ècònò nyí rí zhən dé. ¹⁷ Sə bæ dwã bé n'è bwəl n yò w òdá nyə-pâr, sə è dè òdá wu-pǔ yé. Bə n'è búl bæ ràmyé n'è súlí à nòn w byənə-jù wə.

¹⁸ Sə ràmyé gako dè kaka àmyé yil yé. Bá è gə wʉ lyi yírhá yilə, ráá è gə wʉ òdá wu-pǔ mye, wʉ Kristə yò w bæ n'è bwəl. À wu nyè, o j'â gwé b'a yə nyèn o súlí, ¹⁹ b'á yè bæ wʉ ràmyé rə m'a vwârh ne, á Yi-co w òdá Yezu Kristə Eshirhə y jàn yilə. ²⁰ Kɔn dèbé à n'â yalá, a j'â n'â dɛ òdá à wu gako mó, wʉ à bə'k'a nə cizhil yé, s'a kwərhe a zə wu-jǎ: à gə ŋwéné mye, à gə cù mye, Kristə zùwá y m'a tó à tũntwəǎ né denne e du.

²¹ À gə ŋwéné mye, wʉ Kristə n cí ni; à gə cù mye, wʉ cu mú gaga mʉ wé à b'a nə à cìn ní. ²² Sə à lū w wé yál mʉ gə m'a ce a twí kɔn dèbé rə zhe kùrə, sé nyí à yèl tɛ yil à m'a cír yé. ²³ À ŋwéné ràmyé ga cəcəl wə. Àmyé à n'â yâl a zhír a vò a yè né òdá Kristə, bæ wʉ ràmyé rə cǎ. ²⁴ A j'â gə ŋwéné lū w wé à n'â sɛ ába mye, ràmyé k'è wʉ nyóú du. ²⁵ Sə à yè pamparɛɛ b'á m'a yə né òdá gako a

sɛ́ ába, m̀nì ga á j'á n'á ce jàn né á zhí Kristə ne ñdá wu-nyǎ. ²⁶ Èta, à gə k'â tú á sono, à twírí y b'a pə ába wu-nyǎ Yezu Kristə wé e súlí.

Cenə á t̀ntwəǎ né myerhe dwā ñdə Kristə yò-èc̀ǹǹ nyí rí gə n'ê byili ní

²⁷ È gə wó má má mye, ámyɛ́ wírí á ce á t̀ntwəǎ né myerhe dwā ñdə Kristə yò-èc̀ǹǹ nyí rí gə n'ê byili ní. Èta, à gə ñwénè à tú á sò, ráá à gə yè twí mye, s'a nyèè b'á zhí á nà y yó kəkə, á nyí wó rə̀dù, á mù dwā ne ñdá wu òdù, á n'á ce jàn né m̀nì ga kɔn dé dèbè á nyèè yò-èc̀ǹǹ nyí rí wé á zè á zwè rə̀ nyí mú j'á wó èta twéé twéé. ²⁸ Sə á bàk'á dùr á zwə bé ywé námpólé mye cìcì yé. Bə m'a tó rə̀myé denne bæ lwar bə wó jó sómá yó bə ñwéné, sə ámyɛ́ wó á cìn vwārsh sómá yó á ñwéné. Sə rə̀myé wó Yí sò rə̀ n'ê shí ní. ²⁹ Wó Yí rə̀ pə ába sómá b'á zwí Kristə; sə è dè ñ zú mú dúdú yé, wó á nwènè ñ yil mye. ³⁰ Ámye shèné á n'á nwènè ǹǹǹ w k̀b̀b̀ á nɔ ne à nwènè, á j'á yè b'á gwè n'á nwènè èlāsɛ́ ḿ.

Yálna cìn-lwəl cíná ñdə Yezu Kristə ta

2 Á Kristə ne zhú mú n'ê pə ába wu-jǎ. Ní sóno w n'ó zal á wun ní. Eshirhə náàcèné n'ê ce ába dwā yó. Á zhe wu-b̀ǹǹ ñdá ǹǹ-đũr ñdá dwā. Rə̀myé wó zhənà. ² Rə̀myé ce, zəna nyi-dwii ñdá sóno ñdá wu òdù ñdá b̀l̀l̀ rə̀dù. Èta, á m'a ce a zə wu-nyǎ námpúm. ³ Á bàk'á wèrhé kaka ñdá ñdunundi ráá cìn-còrhó yé; zəna cìn-lwəl ñdá dwā, sə lò gako nyí ñ dō ñdə ñ du mú ta. ⁴ Lò gako bàk'á nyí ñ dúdú yò yé; nyí ñ dwā bé mye yò. ⁵ Búlñə ñdə Yezu Kristə ta ñdá dwā. ⁶ Nímyɛ́ ñ wó Yí twéé twéé; ñmyɛ́ ñdá Yí wó rə̀dù; ñ jà ñ yè tə̀ rə̀myé yil ñ zhè ñ cìn dè yé. ⁷ N yè ñwò̀ǹ k̀b̀b̀ ñ yà ñ zhe mó ne, ñ zə ñ cìn ñ yè t̀nt̀ǹǹ ñ twí ñ pə lyi bí ní. Ní jírsh numbyíni, bæ nə mɔ ñ yàl numbyíni ñdə ná ta. ⁸ N shèné ñ lwəl ñ cìn tɛ́ kɔn gako wé, kɔn m'é yí ñ cu; ñ cì dè-jr̀h́ yó. ⁹ Wó rə̀myé yilə, Yí zhè ñ yó dɛ́, rə̀ ce mo yil dèbè rə̀ du yilə né gako, ¹⁰ m̀nì ga kɔn dèbè gako rə̀ ñwéné dɛ́, ñdá tɛ́ ñdá ce y k̀r̀ w ga, sə rə̀ ẁl̀l̀ tɛ́ rə̀ ñə̀dwáná yó Yezu yé né ñ yil lé nyòmò yilə, ¹¹ sə lyi dwí gako bwəl bæ byili bæ Yezu Kristə wó Cinu, ñ Da Yí còrhó yilə.

Yálna lyi byèbé bè wó Yí byā nántwār̀h lū w wə

¹² À dɔwabá, à gə y'á ñwéné á sò yi ní, á y'á n'á shèné á zwè Yí nyí rí twéé twéé. Èlāsɛ́ à k'â tènè á sò yé, sə kɔn m̂ b'á gwè cə̀l̀è á shèné á zwè rə̀ nyí rí. Twíñə t̀nt̀wəǎ nyèbé nə m'a byili b'á nɔ vwār̀h, s'á wèrhé ne ñdá ywé ñdá wu-zɛ́ɛ́, ¹³ bæ wó Yí cìcì rə̀ n'ê twí á wé m̀nì ga á ñwéné á cír kɔn dèbè rə̀ wó rə̀myé p̀b̀l̀ à wèrhé.

¹⁴ Kɔn dèbè gako á gə la wòrhó, s'á bàk'á wèrhé re ñdá ñwóñwó ráá ñdá sò yé. ¹⁵ Lū w lyi bí wó ỳỳỳ ñdá lwele cíná, sə ámyɛ́ yálna lyi byèbé bæ bæ yò zhe, wu-pò cíná;

á yè lyi byèbé bæ wó Yí byā nántwār̀h bæ cə̀cəl wə; á yè pwè lyi; á pwè dé yār bæ p̀l̀p̀l̀, ¹⁶ á m'á byili bi Yí zòmə ré rə̀ n'ê pə nyú mú. Á gə wèrhé èta, à lyààré t̀b̀é gako à lyèè mó t'á la nánfò yál yé, sə dɛ́ ré t̀b̀é Kristə ká ñ bàn mó, à wu b'a yè nyèn á yilə.

¹⁷ Á gə zhí Yezu Kristə ne mó nyé ñdə wó vwí á n'á zwəl á pə Yí ni ta. Bá à gə m̂ s'a cì mye, à cu mú b'a yè vwí rə̀ súlí á nyàn dé ne. È gə wó èta, à n'á f̀̀ ñdá wu-nyǎ, sə à n'á yál b'ámye tó ne á f̀̀. ¹⁸ Ámye f̀̀ǹ ñdá wu-nyǎ, sə àmye tó ába a f̀̀.

Pwəə ná ñ yál n twí Timote ñdə Epəfərəditi Shilipu cɔ w Kristə-lyi bí sò

¹⁹ Cinu Yezu gə sɛ́, à n'á b̀l̀ b'á m'a twí Timote á sò dwā né nyèbé ne, m̀nì ga n ká n bə n byili ni kɔn dèbè rə̀ n'ê wèrhé á sò, m̀nì à wu za. ²⁰ È gə dè ñmyɛ́ yilə, lò dō tènè ñ né ñ b̀l̀ á yò ñdá ñ wu gako ñdə àmyé ta yé. ²¹ È gə wó lyi bí dwā bé yilə, Yezu Kristə nyèná né yò yè bè zwí yé. Wó bæ sə̀pwə̀ nyèná né yò ò zù bì. ²² Sə è gə wó Timote yilə, á cìcì mú yé bæ ñ tó ne n twí yò-èc̀ǹǹ nyí rí yilə, ñdə bə̀s̀b̀wèlé gə n'ê sɛ́ è da ne né; ñ t̀nt̀wəǎ né yàl cángá. ²³ Á n'á b̀l̀ bæ, à gə tú à lwar kɔn gə la né yál à yilə, sé nyí wó ñmyɛ́ à b'a twí á sò. ²⁴ Sə à yé pamparɛ́ bæ, Cinu jàn yilə, àmyé cìcì m'a bæ á sò dwā né nyèbé ne.

²⁵ Á y'á twí né da-byí Epəfərəditi à sò ñdá kɔn dèbè á zhe rə̀ tum; ñ tó ne n twí, ñ tó ne n nwènè, sə à pwírí bæ kɔn wó nyóú b'á k'a ce n bæ á sò. ²⁶ Ní gə tú ñ lwar b'á nyèè ñ nə̀bwènè ré yò mó ce, ñ cìcì mú yà ñ né ñ yál ñdá ñ wu gako n bə n nə ába. ²⁷ Wó zhənà, ñ yá ñ bæ jàn zhe yé. Címí y y'á zù mù dɛ́ dɛ́, ñ yá ñ né ñ yál ñ cì. Sə Yí dùr ñ ǹǹǹ, sə è dè ñ dúdú ǹǹǹ rə̀ dùr yé, rə̀ dùr àmye ǹǹǹ, m̀nì ga à wu-zhìl̀ w bæk'a k'o súlí yé. ²⁸ Á n'á yál a ce n bæ á sò ləlà, á nə mɔ, m̀nì ga á wun k'a yè nyèn, sə àmye wu swé. ²⁹ Rə̀myé yilə, zwèñə mo ñdá wu-nyǎ nánf̀l̀ Cinu yil lé yilə. Zəna nyòm̀ ñdá lò m̀b̀b̀ gako ñ wó Cinu kwā-lò ñdə ñmyɛ́ ta mó, ³⁰ bæ ñ zhǎ ñ mỳl̀ lé Kristə tum dí yilə, ñ ñwéné ñ sɛ́ ne ñdá sɛ́ɛ́ kèbé á cìcì y'á wàr á m'a bàn ne sǎ́.

Pwəə ná ñ byili bæ wó ñ gə zhí Yezu Kristə ne è ce n ká n bæ dóó zhe yé

3 Da-byā, nyíñə kɔn dèbè à la ába byilu èlāsɛ́ ḿ: cenə á wun yè nyèn á gə zù Cinu mú yilə. Á t'á lyèè gaga ñd'ába rə̀myé byilu yé. Rə̀myé wó rə̀ b'a sɛ́ ába m̀nì ga á zhí kəkə.

² Dɛ́ña á cìn ñdá t̀nt̀ǹǹ námmə̀lwálsé. Bə wó k̀l̀sì. Wó bə̀myé bæ n'ê cìrh ába bæ ce né, á ce bæ n'ê gòm ába, e j'á wó kɔn dèbè rə̀ bæ k̀r̀ zhe yé. ³ Wó námyɛ́ né wó góm mó páá mó cíná, bæ námyɛ́ n'ê tó Yí Eshirhə y denne ná cèrhé re. Ná yè ná cìn ñi yè ná ce wè dèbè numbyínsi n'ê wèrhé jǎ w yé. Ná kwè ná cìn ná ce Yezu Kristə jǎ wà. ⁴ Ámye j'á y'á wó à m'a kwè à cìn a ce wè dé rə̀myé mó jǎ wà. Sə lò gə né ñ b̀l̀ bæ ñ nɔ ñ cìn ñ gə co ñ cìn wè dé rə̀myé jǎ w mó yilə, àmye y'á wó à b̀l̀ rə̀myé du, ⁵ bæ wó Esərayel lyi bí dwí rí wé bæ l̀l̀ nè né; à dwā nyàlpyè yù w bæ gò nè; à wó Bèzhamə kwálá y lò;

à wó Ebərə páá. È gə wó Muiyiisi nyá né zō yilə, à y'á wó Farezhǎǎ. ⁶ Á y'á n'á zwě ne náàcèné; rəmyé ce, à y'á n'á nwènè Kristə-lyi bí. Nyá né zō gə y'á n'é ce lò cě dóó zal Yi yé né, à y'á bə dóó dwi-byi zhe yé.

⁷ Á y'á n'á nyi wě dé rəmyé gakó ñdə kɔn dɛbɛ rə zhe kùr ta. Sə ɛlāsɛ́, à gə zù Kristə mó ce, à n'á nyi ri ñdə kɔn nánfò ta. ⁸ Á gə lwar à Cinu Yezu Kristə pár mó wó kɔn dɛbɛ rə zhe kùr du kɔn gakó; rəmyé ce à n'á nyi kɔn dɛbɛ gakó à zhe mó ñdə kɔn nánfò ta. Wó Kristə yil à yě kɔn gakó ne, à n'á nyi ri ñdə púlú yó ywəərɛ ta, m̀ni ga n yə kɔn dɛbɛ rə zhe kùr à yilə, ⁹ sə n cini ni nampúm. Á k'á t'á búl bə wó Muiyiisi nyá zō mó è ce à K'á bə dóó zhe Yi yé né yé. Wó Kristə ne zhú mú è ce. Sə rəmyé wó Yi rə n'é pɛ rɛ byɛbɛ bə zù Kristə mó ne. ¹⁰ Kɔn dɛbɛ à n'á yálá, wó a lwar Kristə párá, s'á lwar jàn dé tɛbɛ rə ce n bwirhi mú mye gə wó né, s'á tó mo a nwènè, a tó mo a cì. ¹¹ Èta, à n'á búl bə Yi m'a bwirhi àmye a dù cùuri wě.

¹² Zhənà, à t'á yál a byili b'á gwě nɔ dɛbɛ à n'á pyá mó yé; à cènɛ ré gwě yə pyirh kókó yé. Sə à n'á ce jàn né m̀ni ga a zə rəmyé gakó à j̄ wà, ñdə Yezu Kristə gə zhe àmyé n̄ j̄ w né.

¹³ Da-byâ, à t'á búl b'á gwě nɔ rɛ yé. Sə kɔn dé dɛbɛ à n'á wèrhé mó, wó a swě tɛbɛ rə lyɛ mó, s'á ce jàn né a nə tɛbɛ rə ñwéné yé né mó. ¹⁴ Á n'á ce jàn né ñdə ywəl, m̀ni ga a nə kwândé tɛbɛ Yi n'é byè nába rə la pɔ dɛ́ Arəzana w Yezu Kristə jàn yil mó.

¹⁵ Námyɛ byɛbɛ gakó ná zù Yezu Kristə kɔn dene mó, wó búlè né nəmyé nə mâ sə nə yə ná wě. Sə ámyɛ jàlà gə n'á búl kɔn dō, Yi b'á pul á surhə. ¹⁶ Sə sómá y kɛbɛ né gakó kwè kɔn m'e yí zà mó, bənà né j'á cə̀lè né yə ɛmyé yó.

¹⁷ Da-byâ, wèrhéna ñdə àmyé ta; nyinə lyi bí byɛbɛ bə tuntwə̀ɛ né n'é tó kɔn dɛbɛ né cèrhè ába mó ne mó, s'á kwè bəmyé nà yá. ¹⁸ Á y'á jèrè a byili ába twər nánzhəzhǎ, sə à K'á n'á bwérhé à byili ába ñdə yə-nàna, bə lyi nánzhəzhǎ ñwéné bə tuntwə̀ɛ né n'é byili bə bə wó Yezu Kristə dè-jɔrhó w zwə. ¹⁹ Sə bə yésé gə zà məgǎ mó, wó jó jàà w bə la né, bə bəmyé wó bə pwísi sə wó bə yi. Kɔn dɛbɛ rə wó cizhìl kɔn mó, wó rəmyé bə m'è yàl bə wu-nyǎ kɔna. Bə t'á búl kaka dō yò, e súli lú w kɔbɔ nyənà né dúdú ni yé.

²⁰ Sə è gə wó námyɛ yilə, wó Arəzana è wó ná da-dò. Wó gàà né r'è dɛ́ né Cinu Yezu Kristə ñdə ná wun gakó n̄ la né shú n bə n zwě nába. ²¹ N̄ mà n zə jàn dé tɛbɛ rə ce n̄ wó n̄ mà n ce kɔn gakó shènè n̄ nyi ni mú, n mə n ce ná yala né nyɛbɛ nə bə kùr zhe mó jirh ñdə n̄ nyənà né nə zhe zùwə mó ta.

Cenə à tuntwə̀ɛ né gakó yə cángá, bə Cinu twíri y bwəlse

4 Da-byâ nántwə̀rh, á n'á pɛ ne wu-nyǎ ñdə yó-dɛ́-zhǎ. Á só s'á k'á nə ába. Rəmyé ce, zhínə Cinu ni á zhi kəkə.

² È gə wó Evodi ñdə Sɛtiishi yilə, à n'á lwəl bə, bə bə ce jàn né bə ló dwā yó, bə yə wu òdù cinə ñdə da-bək-wá ta Cinu yil lé yilə. ³ Bə y'á n'é tó àmyé ñdə Kələma ñdə à dwā tuntunnə́ bə bə yilə né kɛ nyú mà t'á la zhǎ

sébé ré wé mó ne bə bwəl yò-èc̀n̄ nyi rí. Rəmyé ce, à n'á lwəl mó bə n̄ sɛ bɛ.

⁴ Á gə zù Cinu mú ce, fūnə ñdə wu-nyǎ. Á k'á bwérhé à n'á wəl ába: fūnə ñdə wu-nyǎ.

⁵ Wèrhéna wu-b̀n̄ ñdə lyi bí gakó, bə Cinu twíri y bwəlse. ⁶ Á bək'á cǐ kaka twəlá á wé yé. Cenə Yi kɔn gakó wé, á ce rə nəbána, s'á lwəl lè kɔn dɛbɛ gakó á zhe rə tum. ⁷ Sə Yi yə-zúlé né nə du numbyíni surhə dwi gakó mó b'á yilí á wun ní ñd'á búlè né Yezu Kristə wé.

⁸ Da-byâ, nyinə kɔn dé dɛbɛ rə dàl à la ába byilu mú: zəna kɔn dɛbɛ gakó rə càn, rə mâ dwā ñdə còrhó mó, á cǐ á wé: dɛbɛ gakó rə wó zhənà, dɛbɛ gakó rə mâ dwā ñdə nyòm̄, dɛbɛ gakó rə wó cángá, dɛbɛ gakó rə wó pwɛ́pwɛ́, dɛbɛ gakó rə mâ dwā ñdə sónó, dɛbɛ gakó rə wó yil-dɛ́-zhǎ kɔna; cínə rəmyé gakó á wé, ⁹ s'á ce jàn né á wèrhé kɔn dɛbɛ gakó á nyɛ̀ è à byili ába mó, ñdə dɛbɛ à wèrhé á yírhə nə mó, ñdə dɛbɛ à cèrhè ába á zwě mó; s'á yě bə Yi rí tɛbɛ rə n'è pɛ yə-zúlé mó b'á yə né ñd'ába.

Pwəə ná n̄ ce Shilipu cɔ w lyi bí nəbán bə gə sɛ mɔ mó yilə

¹⁰ Á wu yàl nyən Cinu wé, á gə gwě n'á lyirh à yò mó yilə. Á yě b'á y'á n'á búl à yò. Wó b̀l á yə ne á wèrhé kɔn à yil yé. ¹¹ È dè kɔn à n'á yál yil à n'á zòm̄ èta yé. Á wu nyè ñdə kɔn dɛbɛ à zhe mó. ¹² Á gə zhe dɛ́dɛ́, à gə bə kaka zhe mye, à yě à gə n'á zal à cin ní. Á gə zhe à n'á jí, à gə bə zhe à n'á jí mye, à gə zhe dɛ́dɛ́, à gə bə kaka zhe mye, à wu nyè rəmyé ga wé. ¹³ Á wó rəmyé gakó Kristə jàn yilə. ¹⁴ Sə ñdə rəmyé ga, á gə sɛ ne à yə-cə̀lè wé mó, á wèrhé cènè.

¹⁵ Shilipu cɔ lyi, á cici mú yě, à gə ju kùr a bwəl yò-èc̀n̄ nyi rí Masədwane tənà y wa, a zɛ́ a zhǎ, rəmyé kwā né, wó ámyɛ dúdú á yàl Kristə-lyi á sɛ ne. Lyi dwā yə ne tó nə sɛ́ dwā ne yé; wó ámyɛ dúdú. ¹⁶ Á gə y'á ñwéné Tesəloniki ní yi ní mye, á yə jíjírhi á m'á sɛ ne ñdə kɔn dɛbɛ à y'á zhe rə tum mú yé. Sə á gə sɛ ne èta mó yə twər rə̀dù yàl yé. ¹⁷ È dè kɔn à n'á yál yil yé. Tɛbɛ à n'á yál mó, wó sə tɛbɛ á n'á wèrhé mó zə nyǎrhə e pə ába.

¹⁸ Kɔn dɛbɛ gakó á pɔ rə bə mó, à nɔ rɛ. Wó rəmyé yil à n'á byili ába s'á lwar b'á nɔ rɛ. Èlāsɛ́, Epəfəraditi gə zə á pansé gakó n̄ yí mú ce, à nɔ kɔn dɛbɛ gakó à zhe rə tum mú. Rə gaga mó du à gə y'á n'á yál né. Kɔn dé dɛbɛ á pɔ ne mó, wó kɔn dɛbɛ rə sú Yi yírhə; rə wó ñdə wv̄-kɔn ta Yi swéné, sə rə zwě de. ¹⁹ Kɔn dɛbɛ gakó á zhe rə tum, à Yi rí rə zhe kɔn gakó mó m'á pə rɛ ába Yezu Kristə wé. ²⁰ Nə Da Yi mà n nə còrhó byinə nə bə zhǎ zhe yilə! Amèn!

Pwəə ná n̄ ce Shilipu cɔ w Kristə-lyi bí n̄ mé n̄ gwi n̄ sébé ré yó

²¹ Cenə lyi bí byɛbɛ gakó bə jirh Yi dwí mú Yezu Kristə yil lé yilə. Á da-byâ bé né ñwéné ñdə dwā nỳn̄ mó mye n'è ce ába. ²² Byɛbɛ gakó bə jirh Yi dwí mú n'è ce

ába. Sə wó byèbé bə ηwéné pyš mó sǒ kèlé w mó bə n'ê
ce ába du.

²³ Cinu Yezu Kristə mà n cí bwəl á gakó yó!

Kɔlɔɔsɛ

Kɔlɔɔsɛ y'à wó Azhi tənà y cɔ. Pwəə cìcì mú yà n gwě yè n nà Kɔlɔɔsɛ né ji yé. Wó n tó-dō mó m̀b́ bə n'é byè bə Epafəraase m̀ ń bwəl yò-èc̀ǹǹ nyí rí gàà. Sə Epafəraase cìcì mú yà n wó Kɔlɔɔsɛ lyi byí. Bə y'à zɔ Pwəə bə ce byənə-jù w Orɔm né. Wó gàà n zhì ní n kē sébé ré n pə Kɔlɔɔsɛ Kristə-lyi bí ni. Sə wó sébé ré rəmyé òdà rə dō mó n kē n pə Efəeze Kristə-lyi bí ni mú n tó dwā n kē. Sébé ré rəmyé wó Tishiki òdà Oneshim j̄́ w Pwəə co re né bə vò bə pa.

Dě rə̀d̀, Epafəraase yà n zhèl n wò Pwəə ne bə lyi y'à tú Kɔlɔɔsɛ, sə bə n'é byili zòmà lyi bí ni, nəmyé òdà yò-èc̀ǹǹ nyí rí nyənà né dè rə̀d̀ yé. Pwəə gə nyèè rəmyé, n z̄́ n kē sébé ré tēbé n pə Kɔlɔɔsɛ Kristə-lyi bí ni, n mə n byili bi bə nyí Yi gə tó Kristə ðenne rə vwār̀h nəba m̀ d̀d̀ú j̄́, b'è dè nyóó òdà nəba bə nə zwē nyé dwā né b'è nə vwār̀h yé.

Pwəə byili bi bə Kristə c̄́ kɔn gako, n du jàn cìná bé byèbé yírhə wà̀r nə ne m̀ gako. Wó nmyé d̀d̀ú n wó n gùlú w yó-cəbal (). Rəmyé kwā né, Pwəə lyəlyc̄́ jə̀f̄l̄é lyi bí byèbé bə n'é byili zòmà nyèbé nəmyé òdà yò-èc̀ǹǹ nyí rí nyənà né dè rə̀d̀ mú ni ().

Rəmyé kwā né, n byili byèbé bə tó Kristə ne bə cì, bə k'a tó mo bə bwìrhì mú gə m̄ sə bə zə bə cìn ní (), n z̄́ n byili bi bə gə m̄ sə bə jòm òdà dwā né, òdà bə gə m̄ sə bə jòm òdà lyi bí dwā bé mye né ().

Pwəə ná n ce Kɔlɔɔsɛ Kristə-lyi bí

1 ¹² Ámyé Pwəə, Yi ce à wó Yezu Kristə t̀nt̀m̀ òdà rə̀ gə n'è yál né. Ámyé òdà ná da-byí Timote n'é kē sébé ré tēbé ná la ámyé byèbé á wó ná da-byā á ηwéné Kɔlɔɔsɛ né, á zù Kristə á j̄́rh Yi lyi mú ni pɔ. Ná Da Yi m̀ n c̄́ bwəl á yó, sə n pə ába yè-zúlá!

Pwəə ná n ce Yi nəbán Kɔlɔɔsɛ Kristə-lyi bí yilə

³ Ná gə n'é lwəl Yi, ná Cinu Yezu Kristə Da m̀, á yil gako, ná r'é ce n nəbána. ⁴ Ná nyèè b'ā zhí Yezu Kristə ne, á j'ā só byèbé gako bə wó Yi lyi mú. ⁵ Á n'á d̄́ kɔn d̄́ d̄́b̄́ Yi tene rə c̄́ Arəzana w á yil mó, sə wó yò-èc̀ǹǹ nyí rí rə wó zhèn zòmè ré bə bwəl bə byili ába mó rə ce á lwar rəmyé. ⁶ Bə n'é bwəl yò-èc̀ǹǹ nyí rí rəmyé mó lū w púlápúlá wə, sə byèbé bə n'é zwē de mó j'ā n'é súlí twéé twéé. Wó èta kɔn wó né ámye sō, á gə ju kùr á nyèè Yi sónó zòmè ré, á sú rə kùr zhèn zhèn m̀ yi ní ga. ⁷ Wó ná tó-dō nántwə Epafəraase n byili ába rəmyé. Wó nmyé n ná n twí Kristə tum dí òdà kɔn gə m̄ né á sō ná yilə. ⁸ Nmyé n byili nəba sónó w Eshirhə náàcènè co á wun ní wé mó yò.

Pwəə ná n ce Yi Kɔlɔɔsɛ Kristə-lyi bí yilə

⁹ Wó rəmyé è ce, ná gə nyèè á Yi-ni-zhú mú yò w yi ní ga, ná r'é ce Yi á yil twéé gako. Ná r'é lwəl lè bə rə pə ába lárma òdà surhə nyèbé gako nə shí rə cìcì Eshirhə y sō mó, m̀ǹni ga á ηwéné á lwar rə p̀b̀l̀l̀ né nám-púm. ¹⁰ Èta, á t̀nt̀wə̀̀ né b'a tó Cinu p̀b̀l̀l̀ nè, sə á b'ā ηwéné á wèrhé kɔn d̄́b̄́ n ná n yálá, s'á wèrhé t̀m̀-èc̀ǹǹ d̄́wí gako, á kwerhe á lwar Yi párá. ¹¹ Ná r'é lwəl Yi m̀ǹni rə jàn dé rə du kɔn gako mó pə ába jàn, m̀ǹni ga á ηwéné á zhì òdà wu-j̄́, s'á zə á cinə. ¹² Cenə ná Da Yi nəbán òdà wu-nȳ́, bə n ce ámye w̄́ á ne cəl kɔn dé

tēbé n tene n c̄́ n lyi bí ni pwē jàà w mó wé. ¹³ N̄ vùr ná-ba cə-byín wə, cə-byín dí k'è bə ηwònó zhe né yó yé, n ce ná zù n Byi-sónó w tənà y wa. ¹⁴ Wó Byí mú nmyé ðenne ná tó né ná nə cìnə, ná nə ná yə-bəlwāálé s̄́bri.

Wó Yezu Kristə n c̄́ kɔn gako

¹⁵ Lò lò wà̀r Yi n la nɔ òdà n yírhə yé. Wó Kristə n ná n byili rə̀ gə wó né ma cìcì. Nmyé n wó Byi-ce, n c̄́ d̄́b̄́ gako Yi wèrhé m̀, ¹⁶ bə wó nmyé ðenne Yi tó né rə wèrhé kɔn d̄́b̄́ gako rə ηwéné d̄́ òdà ce yó, tēbé yírhə wó nə ne, òdà tēbé yírhə wà̀r nə ne, jàn cìná byèbé bə ηwéné d̄́ bə zhe ηwònó, bə n'é jí pyèlè mó dwí gako. Wó nmyé ðenne Yi tó né rə wèrhé kɔn gako, e j'ā wó nmyé yil Yi wèrhé re. ¹⁷ N̄ jèrè kɔn gako n ηwéné. Wó nmyé jàn yil kɔn gako zhí rə jàà wà. ¹⁸ Wó nmyé n wó yala né yó wá. Yala né nəmyé mó wó n lyi bí gùlú wá. Wó nmyé n wó kɔn gako kùr-jirá. Byèbé bə cù mú wé, wó nmyé n yàl náyáá mó n bwìrhì, m̀ǹni ga n yè kɔn gako yé né. ¹⁹ Kɔn yàl Yi p̀b̀l̀l̀ bə rəmyé cìcì yál rə Byí mú wé nám-púm. ²⁰ Bə pəpa rə Byí mú dè-jɔrhó yó n jal m̀ ló t̄́. Kɔn yàl rə p̀b̀l̀l̀ bə rə tó n jal m̀ m̄myé ðenne rə ce yə-zúlá yə né. Èta, rə tó nmyé ðenne rə kwerhe kɔn d̄́b̄́ gako rə ηwéné ce yó, òdà tēbé gako rə ηwéné d̄́ Arəzana w mó yò òdà rə cìcì.

²¹ Shāā ga, ámye y'ā nye òdà Yi; á b̀l̀l̀ nám-məlwálsé òd'á tumə nám-məlwálsé ce á y'ā wó rə zwə. ²² Sə Yi Byí mú j̄́rh numbyíní n cì. Èlās̄́, Yi tó n cu mú ðenne rə k'a kwerhe á yò òdà rə cìcì, m̀ǹni á yè rəmyé lyi, á yè wárhgáá, d̄́o bə k'a yə á yó w yé, á b'á ηwéné á zhì rə yé né. ²³ Sə á m̄ s'á pə á nà t̄́ á zhì kēkē á Yi-ni-zhú mú wé. Á bə k'á ȳ́ yò-èc̀ǹǹ nyí rí bə bwəl bə byili ába mó ne yé, bə wó rəmyé rə ce ná r'é d̄́ kɔn d̄́b̄́ Yi la

nába pɔ mó. Bə bwəl yò-ècònò nyí rí rəmyé mó bə byili lū w púlápúlá ne, sə àmyé w rəmyé yil à n'á twí.

Pwəə ná n' nwènè Kristə-lyi gùlú w yila

²⁴ À wu nyé èlāsɛ́ à gá n'á nwènè á yil mó. Ws nònò w kòbɔ́ Kristə nwènè n' yala né yil mó àmye n'á tó à nwènè. Yala né nàmyé w n' gùlú wá. ²⁵ Yi twí ni b'á bwəl rə zòmè ré á byili lyi bí ni. Ws rəmyé è ce à jírɔ́ gùlú w tùn-tùnnà, m̀nì a bwəl lè nàmpúm a byili ába. ²⁶ Lū w kùr-ju yi ní ga, Yi y'á shèè rə lyi dwí gako yé né. Sə èlāsɛ́, rə byili ri rə lyi bí ni pamparɛ́ɛ. ²⁷ Zòmè ré rəmyé mó zhe kùr dɛ́ dɛ́. Ws rəmyé è ce Yi byili rəmyé ndá rə zùwá y rə lyi bí ni nunə dwí gako yilə. Zòmè ré rəmyé n'è byili bə Kristə ɔwéné á wé; w n'ámyé n' ce á n'á dɛ́ cəl Yi zùwá y wé. ²⁸ Ws Kristə mó n'ámyé mó yò w ná r'é bwəl ná byili lyi bí gako ne. Ná r'é cici bi, ná r'é byili bi ndá surhə nyèbè gako ná zhe, m̀nì ga ná sɛ be bə ɔwéné bə yè náàcɛnà Yi yé né. ²⁹ Ws rəmyé yil à n'á ce jàn né à twí ndá jàn dé nánfɔ̀lɔ̀ w Kristə pɔ ne mó.

2 Zhənà, à n'á yál b'á lwar b'á n'á ce jàn né ndá à wu gako ámyé ndá Laɔdɛɛɛ lyi bí ndá byèbè gako bə gwě yè nè ne ndá bə yírɔ́ mó yilə, ² m̀nì ga ámyé ndá bəmyé ga wun swé, s'á zə sóno ndá nyi-dwi, s'á zə lár-mɔ dɛ́ dɛ́, á lwar Kristə mó n' wó kɔn dɛbɛ Yi y'á shèè mó párá. ³ Ws n'ámyé sɔ surhə ndá zhən pár lwar dwí gako ɔwéné né.

⁴ Á n'á byili ába rəmyé m̀nì ga á bə́k'á yě ló zə n' zòm-ènyèlà n mə n jájèrɛ ába yé. ⁵ Bá ná gə nyé ndá dwā mye, à wu w ɔwéné nd'ába. Á t'á swé á yò yé, sə à wu nyé à gə nyèè b'á zhí Kristə ne kəkè, á jě ndá dwā cènè mó yilə.

Zhínə Kristə ne kəkè

⁶ Á zù Yezu Kristə n' wó á Cinu, j'á n'á tó mo nd'á wun gako. ⁷ Zhínə n'ámyé ne kəkè ndə cò nərɔ́ gá y'a pə tɛ́ né, s'á yě á cìn nì nàmpúm á ce n' j'ə wà. Cə̀lənə á zhí mu ndə bə gə cèrhè ába né, s'á ce Yi nə́bán dɛ́ dɛ́.

⁸ Dɛ́na, ló bə́k'á n zə numbyínsi lármo ndá kɔma zòmà n jájèrɛ ába yé, bə rəmyé gako wó numbyínsi lùl-epwírí ndá lū w wé tɛbɛ yírɔ́ wàr nə ne wé rə n'è shí ní, sə è dà Kristə sɔ yé. ⁹ Lwarna bə Yi cici ɔwéné Kristə yala né wé nàmpúm. ¹⁰ Á gə mù dwā ne ndá n'ámyé mó ce, á nɔ kɔn gako n' sɔ, bə n' cɔ́ ɔwɔ̀nɔ́ cìnə ndá jàn cìnə byèbè gako yírɔ́ wàr nə ne mó.

¹¹ Ws n'ámyé wé bə gòm ába né, sə bə yè ába góm ndə numbyínsi gá n'è gòm né yé. † Ámyé góm mó shí Kristə sɔ, sə mə vùr kɔn dé dɛbɛ rə y'á ɔwéné á wé rə n'è ce á wèrhé lwele ré mó. ¹² Bə tó nɛ́-shɔ́ mó á zwé mó denne bə mù ába Kristə ne bə ce lú-b̀l wà, sə Yi bwírɔ́ m̀nì n zɛ́ n du cùrɔ́ wé. Á gə zhí Yi jàn dé nánfɔ̀lɔ̀ w ne mó ce, á k'á tó mo mye á bwírɔ́. ¹³ Shāá ga, á lwele ré ndá bə gə y'á yə ába gòm mó ce, á y'á cùwə. Sə èlāsɛ́, Yi k'á tó Kristə denne rə bwírɔ́ ába, rə pə nába ná yə-bəlwāálé gako súbri. ¹⁴ Sébé ré tɛbɛ ná yə-bəlwāálé y'á kɛ́ rə wé rə n'è byili bə ná mə ndá còrhò-tum mú, Yi kār ɛ. Kɔn

† Gwě bə gə byili zòmà né jàlà kùr mə̀gǎ́ mó. Bə byili góm mó kùr gə n'è yál e wó né gə̀à mó.

nyé ndə wó Kristə də-jɔrhó yó rə pəpa ɛ né ta. ¹⁵ Èta, Yi zwé ɔwɔ̀nɔ́ cìnə ndá jàn cìnə byèbè yírɔ́ wàr nə ne mó jàn dé, rə zə be rə m'è byili lyi bí gako yé né bə rə Byí mú jú bele bə yó.

¹⁶ Rəmyé yilə, ló bə mə sə n zòm á sɔ kùjú jú, ráá sɛ́ nyó shò-kwā né yé. Ló bə mə sə n zòm á sɔ mye címsi jú, ráá càn-dùlí, ráá shírɔ́ dɛ́ ré yil yé, ¹⁷ bə rəmyé gako wó kɔn dé dɛbɛ rə bàn mó èsɛ́yùlú, sə kɔn dé cici mú wó Kristə.

¹⁸ Lyi ɔwéné bə n'è wùli málékabá yé né bə n'è cèrhé be. Bə n'è b̀l bə kɔn dɛbɛ bə n'è ne bə dàrhà wé mó wó kɔn nánfɔ̀lɔ̀. Lyi bí bəmyé mó b̀lè né wó numbyínsi nyə́nə, nə zɛ́ nə ce bə n'è zhé bə cìn dɛ́. Á bə́k'á yě lyi bí bəmyé mó dwí ába á mwiri kwándé dɛbɛ Yi tene rə cí ába mó yé. ¹⁹ Bəmyé t'á pyéné bə zhí Kristə ne kəkè yé, e j'á wó n'ámyé n' wó yala né yó wə. Ws yó w ɔ́ n'ò pe yala né kɔn dɛbɛ gako nə zhe rə tum. Ws òmyé ò ce yala né kəkàlsé gako zhí dwā ne náàcɛnə, Yi zɛ́ rə ce nə r'è byil ndə rə gə n'è yál né.

Á tó Kristə ne á cì, á tó mo á bwírɔ́

²⁰ Ámyé tó Kristə ne á cì. Èta, á zwé á cìn lū w wé dé tɛbɛ yírɔ́ wàr nə ne mó j'ə wà. Byé yil á nə n'á wèrhé ndə lū w gwě cɔ́ ába ta? Byé yil á n'á yě bə pe ába nyé né nyèbè èta mó? ²¹ Nyé né nàmyé mó n'è byili: "Bə́k'á kwè tɛbɛ yé; bə́k'á jí tɛbɛ yé; bə́k'á dwərh tɛbɛ yé." ²² E j'á wó wé tɛbɛ n' gə kwè n' mə wèrhé kɔn, j'á wó rə ga; wó wé dé rəmyé yil bə n'è pe nyé né nàmyé, e j'á wó numbyínsi nyé. ²³ Zhənà, e wùli tɛ́ e cèrhé Yi ndá cìn-lwəl ndə n' gə né n' yál né, wó n' yala né nònò; rəmyé gako nyé ndə surhə kɔn ta. Nyé né nàmyé mó j'á bə kùr zhe yé. Nə wó numbyíni yala shil kɔna.

3 Á tó Kristə ne á bwírɔ́. Rəmyé ce, pyāna kɔn dɛbɛ rə ɔwéné dɛ́, n' gə jě Yi jájí ni mə̀gǎ́ mó. ² Cenə dɛbɛ rə ɔwéné dɛ́ mó pyā yò zù ába, s'á bə́k'á yě dɛbɛ rə ɔwéné ce yó mó pyā yò zù ába yé, ³ b'á cùwə, sə á nyú mú tó Kristə ne mə shèè Yi wé. ⁴ Ws Kristə n' wó á nyú mú. Sə n' gə ká n' túwə, rəmyé yó, ámye b'á tó mo á zù n' zùwá y wé.

⁵ Rəmyé ce, vurnə lū w nyə́nə né á wé: fwəl, ndá tùn-tùm-bəywāàlè, ndá b̀lè nàmməlwālse, ndá shilə nām-məlwālse, ndá nəcèndé pyā kɔn lyɛ ce ne, bə nəcèndé pyā kɔn lyɛ ce ne mó n'è twi é jírɔ́ ndə yi ta numbyíni yilə. ⁶ Ws rəmyé rə n'è zɛ́ Yi lyim ni ndá byèbè bə t'á zwé rə nyí ni mú. ⁷ Shāá ga, ámye gə y'á gwě ɔwéné wé dé rəmyé mó wé yi ní, wó èta á y'á n'á wèrhé né.

⁸ Sə èlāsɛ́, yèna wé dé tɛbɛ èta mó ne: lyim, ndá jàn tumə, ndá wu-bárhé. Dwā tùnrhì ndá zòm-bəywāàlè bə mə sə nə du á nyú w yé. ⁹ Á bə́k'á gə kɔma á pə dwā ne yé, b'á vùr á shāá ga tùn-twə̀̀ né ndə kàmə-zù-dwā́ ta. ¹⁰ Sə èlāsɛ́, kɔn nyé ndə wó kàmə-zù-dwə́ á k'á zù ta. Á jírɔ́ lyi-d̀lè, byèbè bə j'á wó nándulè twéé twéé, bə nyerhe bə Wārɔ́na mó, m̀nì ga bə lwar n' pár náàcɛnə. ¹¹ Èta, Zhwifubá ndá byèbè bə də Zhwifubá mó ga jírɔ́ kɔn rə̀dù; byèbè bə gòm mó ndá byèbè bə yə gòm mó ga jírɔ́ kɔn rə̀dù; zhələ ndá gə-má ndá yómá ndá byèbè bə cí bə cìn mú ga jírɔ́ kɔn rə̀dù. Sə Kristə wó kɔn gako, n' ɔwéné á gako wé.

¹² Yi só ába, rə cír ába, m̀nì ga á yə rəmyé lyì. Rəmyé ce, cenə jàn né á yə ǹǹ-đūr cíná, á swéné dwǎ. Yálna cín-lwəl cíná ñdá lyì-nyèmè, ñdá wu-b̀ǹǹ cíná, ñdá cín-pyónó cíná. ¹³ Zəna cín-pyónó ñdá dwǎ. Lò m̀d̀d̀ gə tú r̄ zhe zòmè ñdá r̄ d̀, s'á pə dwǎ sũbri. Cinu pə ába sũbri; ámye m̄ s'á pə dwǎ sũbri. ¹⁴ Sə kɔn du, swénéna dwǎ, bə w'ó sóno w ò n'ò ce nyì-dwii námpúm yal né.

¹⁵ Cenə yə-zúlá né nyèbé Kristə ná r̄ pə m'ó yə á wé. W'ó yə-zúlá né nəmyé yil Yi byè ába rə ce á ηwéné dwǎ yó, m̀nì ga á j̄rh kɔn rədu. Cenə rə nəbán twéé twéé.

¹⁶ Yěna Kristə zòmè ré jòm á wé námpúm. Byilinə dwǎ ne, s'á cíci dwǎ ñdá surhə nyèbé nə càn. Núnna núrhh shèbé sà n'è shí Eshirhə náàcèné sō, ñdá núrhh dwi gako á m'á ce Yi nəbán ñdá wun gako. ¹⁷ Kɔn dèbé gako á n'á zòmà, ñdá dèbé gako á n'á wèrhé, wèrhéna rə gako Cinu Yezu yil lé yilə, á tó r̄myé ðenne á ce ná Da Yi nəbáná.

Kristə-lyì kèlé jòmá

¹⁸ Ámyé kana bé, shènéna á byóná bé nyí ni, bə w'ó rəmyé rə w'ó Cinu p̀b̀l̀. ¹⁹ Ámyé bala bé, swénéna á kana bé, s'á bə'á gwirhi á yérh ñdá be yé. ²⁰ Ámyé bə'sóná bé, cilinə á dabá ñdá nába zòmà kɔn gako wé, bə w'ó rəmyé Cinu ná r̄ yalá. ²¹ Ámyé dabá, á bə'á kwè lyim twéé twéé ñdá bə'sóná bé yé, m̀nì ga bə wun bə'á gə yé.

²² Ámyé t̀nt̀nnə bé, shènéna á yó-cíná bé ce yó mó nyí ni kɔn gako wé. Shènéna bə nyí ni ñdá p̀b̀l̀, á gə n'á nyàm Cinu mú yilə. Sə è bə'á yə bə yírhh d̄r d̄d̄ yil á n'á shèné bə nyí ni, e j̄rh ñdá w'ó numbyínsi nyí ni shòno ta yé. ²³ Kɔn dèbé gako á n'á wèrhé m'ó, wèrhéna rə ñdá wun gako. Á yè bə w'ó Cinu yil á n'á wèrhé rə, sə è dè numbyíni d̄d̄ yil yé. ²⁴ Á yè b'á m'á nə cəl kwānde nəcèndé t̀bé Yi cí rə lyì bí ni mú wé, bə w'ó Kristə r̄ w'ó á yó-cəbal m'ó cíci mú; w'ó r̄myé nyí ni á n'á shèné né. ²⁵ Lò m̀b̀ ñ wèrhé lwelə, ñ b'á nə còrhò-tum rə yilə; bə lyì bí gako w'ó kɔn rədu Yi sono.

4 Ámyé yó-cíná bé, zəna á t̀nt̀nnə bé ñdá wu-cángá, s'á bə'á cír jàlà á só, á zè á bə jàlà só yé. Á yè b'ámye zhe Yó-cəbal m̀d̀ ñ ηwéné Arəzana wa.

Pwəə ná r̄ cíci Kɔlɔɔse Kristə-lyì bí

² Cenə jàn né ñdá Yi-co twéé gako; zəna á yírhh, s'á ce Yi nəbán twéé twéé. ³ Lwəlnə Yi námye yilə, bə rə pə

nəba sómá né bwəl rə zòmè ré, sə ná bwəl kɔn dèbé rə shèé Kristə shò-kwǎ né m'ó ná byili, bə w'ó zòmè ré rəmyé bwəl mó yil bə co ne byəná-jù wə. ⁴ Lwəlnə Yi m̀nì ga a ηwéné a byili rə zòmè ré pamparɛɛ ñdá à gə m̄ s'á byili ri ní.

⁵ Zəna á cín ñdá surhə nyèbé nə càn ñdá lyì bí byèbé bə dè Kristə-lyì mú, s'á wèrhé á gə w'ó né á zə á cín náàcèné twéé gako. ⁶ Cenə á zòmà né yə zòmà nyèbé nə càn twéé twéé, nə zhe shil, s'á lwar náàcèné á gə b'á lyár lò m̀b̀ gako r̄ la ába zòmè bwərh mó né.

Pwəə ná r̄ ce Kɔlɔɔse lyì bí r̄ m'á r̄ gwi r̄ sébé ré yó

⁷ Ná da-byì nántwə Tishiki mà n byili ába kɔn gə w'ó né à sō. Ní ná r̄ tó ne r̄ twi Cinu tum dí ñdá kɔn gə m̄ né. ⁸ W'ó rəmyé è ce à n'á twi m'ó á sō, m̀nì ga n byili ába kɔn gə w'ó né né sō, sə n pə ába cíci n súli. ⁹ Á n'á twi r̄myé ñdá Oneshim. Nímye w'ó ná da-byì nántwə. W'ó ámyé lò ñdá m̄. Bəmyé bəlyè y ga m'á byili ába kɔn gə w'ó né nyòno m'ó gako.

¹⁰ Arəsətarke né r̄ ce ába. Ní tó ne r̄ ηwéné byəná-jù wə. Barnabaase nəkó-byi Marke mye né r̄ ce ába. Né y'á zòm r̄ yò ñdá ába. Ní gə tú á sō, s'á zwé r̄ zhəalé cènè. ¹¹ Yezu mú m̀b̀ bə n'è byè bə Zhusətuusi mú mye né r̄ ce ába. Zhwifubá byèbé bə j̄rh Kristə-lyì mú wé, w'ó bəmyé bəto y bə n'è tó ne bə twi Yi pyèlè ré yilə, sə bə pə ne wu-jò.

¹² Epafəraase né r̄ ce ába. Nímye w'ó ámyé lò. Ní w'ó Yezu Kristə t̀nt̀nnə. Ní ná r̄ lwəl Yi á yil d̄é d̄é twéé gako, m̀nì ga á yə rə lyì nántwərh, s'á zhì kəkè á wèrhé Yi p̀b̀l̀ kɔn gako wé. ¹³ Ní ná r̄ twi d̄é d̄é ámyé ñdá Laɔɔese Kristə-lyì bí ñdá Yərapoli nyəná bé ga yilə. Ámyé cíci mú w'ó à wəl rəmyé. ¹⁴ Ná dɔwa Lwiki r̄ w'ó lyitwərh mó ñdá Demaase mye n'è ce ába.

¹⁵ Wálna Laɔɔese Kristə-lyì bí ñdá Nəmfə ñdá gúlú w lyì bí bə n'è jòm dwǎ yó r̄ sō kèlé w m'ó ne bə nyí ná r'è ce be. ¹⁶ Á gə kərmə sébé ré t̀bé á zhè, s'á pə rə Laɔɔese gúlú w lyì bí mye ne bə kərmə. Sə à sébé ré t̀bé bə la pə rə shí Laɔɔese rə bə á sō mó, sə ámye kərmə rə. ¹⁷ Wálna Arəcipi ni bə r̄ zə tum dí t̀bé Cinu pə m̄ mó cènè, sə n twi di náàcèné n bááse.

¹⁸ W'ó ámyé Pwəə à n'á zòm zòmà né nyèbé à m'á ce ába. W'ó ámyé cíci j̄ è ké ne. Lyírhnə bə nyí w'ó byəná-jù w à ηwéné.

Yi b'á cí bwəl á yó!

1 Tesaloniki

Wó Tesaloniki è y'à wó Masedwane tənà y púlápúlá cə-fɪ̀lò. Pwəə wèrhé dwă shí-èlyè òdà rədù, òdà n nà n pyà n gé mà n wèrhé né n ce Tesaloniki Zhwifubá zwě nyí bà wó Yezu n wó lò mó m̀b̀b̀ Yí y'à bwəl nyí bà rə la tũ n bà n zwě lū w lyi bí mú. Bà jàlà òdà lyi bí byèbé bà dè Zhwifubá mó nánzhəzh̃ zwě nyí bà zù Yezu. Sə Zhwifubá dwă bé y'à n'ê dùr bwě, bà pyà bà gé m'a wèrhé né bà ce zòmà jòm cɔ w wa. Rəmyé ce, Pwəə òdà n tó-dwă bé zhír Tesaloniki ní bà zhílí bà sómá y bà vò Bere, n ká n zhír gàà n vò Atenne. N zẽ n twí Timote Tesaloniki Kristə-lyi bí sō, m̀ǹǹ ga n lwar òdà bà gə gwě zhí Kristə ne ().

Rəmyé kwă né, Pwəə zhír Atenne né n vò Kɔrɛtə. Timote ká n shí Tesaloniki n bà òdà Pwəə ɣwéné Kɔrɛtə né, n byili mu Tesaloniki Kristə-lyi bí gə gwě zhí Kristə ne né, sə Pwəə wu yàl nyən, n zẽ n kɛ sɛbé ré tɛbé n pə be n mə n cíci bi, n zòm Kristə twíri y yò, òdà Kristə-lyi bí byèbé bà cù mú b̀r̀h̀h̀ mú yò n súlí.

Lwarna bà Pwəə nà n byè n tó-dwă bé m̀d̀d̀ n sáábá né jàlà wé bà Shəlvě. Sə Tùntúmá bé tumə né sɛbé ré wě, bà n'ê byè Pwəə tó-dō mó nmyé m̀s̀ bà Shəlaase.

Pwəə ju kùr n ce Yi nəbán Tesaloniki lyi bí gə zwě Yi zòmè ré m̀ yilə. N lyírh be n gə bwəl yò-èc̀ǹǹ nyí rí Tesaloniki ní mú, n zẽ n byili bi bà n nà n yâ n ká n nə be ().

Rəmyé kwă né, n byili Kristə-lyi bí ni bà gé m̃ə sə wèrhé né, m̀ǹǹ ga bà tùntwě̀ né yí Yi b̀l̀l̀ (). Rəmyé kwă né, n zòm Yezu Kristə twíri y yò òdà Kristə-lyi bí byèbé bà cù mú b̀r̀h̀h̀ yò ().

Pwəə nà n ce Tesaloniki Kristə-lyi bí

1 Wó àmyé Pwəə òdà Shəlvě òdà Timote nà r'é kɛ sɛbé ré tɛbé nà la àmyé Tesaloniki Kristə-lyi g̀l̀l̀ yò lyi bí ni pɔ. Á zhí nà Da Yi òdà Cinu Yezu Kristə ne. Yi b'a cí bwəl á yò, sə rə pə ába yè-zúlá!

Pwəə nà n ce Yi nəbán Tesaloniki lyi bí gə zwě Yi zòmè ré m̀ yilə

²Ná r'é ce Yi nəbán twéé twéé á gako yilə. Nə gə n'é ce Yi gako, ná t'á swé á yò yé. ³Ná r'é lyírh á Yi-ni-zhú tumə né òd'á sónó tùntwíi rí yò. Ná r'é lyírh á gə n'á pyéné á cìn á m'a dè nà Cinu Yezu Kristə twíri y mú mye yò ná Da Yi yé né twéé gako.

⁴Da-byâ, ná yè bà Yi swéné ába, rə cír ába á jírř nà lyi. ⁵Yò-èc̀ǹǹ nyí rí ná bwəl ná byili ába mó dè òdà nyi-zòmà dúdú yé; ná bwəl lè òdà jàn tɛbé rə n'ê shí Es-hirhə náàcɛné sō, sə ná yè pamparɛɛ̀ bà tɛbé ná bwəl mó wó zhənà. Á cíci yè ná gə y'á zhe ná cìn ní á sō, sə rəmyé y'á wó àmyé sã̃ yilə, ⁶sə á kwè nàmyé òdà Cinu nà. Á nwènè d'ɛ́ d'ɛ́, sə òdà rəmyé ga, á zwě Yi zòmè ré òdà wu-nỹ̀ k̀b̀b̀ ò n'ò shí Eshirhə náàcɛné sō. ⁷Èta, Masedwane òdà Akəyi tənèsé Kristə-lyi bí gako n'ê kwè àmye nà. ⁸Zhənà, è dè Masedwane òdà Akəyi ní dúdú Cinu zòmè ré shí á sō rə yí ní yé; lū w lyi bí gako yè b'á zhí Yi ni. Rəmyé ce, nàmyé k'é bà kaka zhe ná la byilu á Yi-ni-zhú mú shò-kwă né yé. ⁹Lyi bí gako n'ê zòm ná gə tú á sō á zwě ná zhəalé né mó, òd'á gə yè wè dé tɛbé bà n'ê zwál rə dè Yi mú ni mú yò. Bà n'ê zòm b'á zwě nyí á pyírhí á wun á n'á tó Yi rí tɛbé rə wó n̄nyí, rə j'á wó zhən mó nɛ, ¹⁰sə á n'á dè rə Byí Yezu n la shí Arəzana w n bà. Rə bwírři mù n du cùuri wé. Wó nmyé n mà n zwě nába búrsi sə bwalse Yi la kó mó yí ní.

Pwəə nà n byili n gə bwəl yò-èc̀ǹǹ nyí rí Tesaloniki ní mú

2 Da-byâ, á cíci yè bà ná twíri y á sō mó yè nánfò yàl yé. ²Á yè mye bà bà t̀r̀h̀ nàba, bà nwènè nàba Shilipu cɔ w wa, fòró ná zẽ ná yí á sō. Sə, òdà lyi nánzhəzh̃ y'á bà nába só ga, Yi pɔ nába wu-j̀ ná m'é bwəl rə yò-èc̀ǹǹ nyí rí ná byili ába. ³Kɔn dèbé ná r'é bwəl ná byili lyi bí ni mú tènè kɔma sómá yó yé. Rə dè lwele kɔn mye yé. È k'è dè lyi ná r'é yâ ná yŭr mye yé. ⁴Wó Yi rə pwírri ná m̃ə òdà yò-èc̀ǹǹ nyí rí bwəl, rə zẽ rə cír nàba. Wó rəmyé è ce ná r'é bwəl lè òdà Yi gə n'ê yâ né, bà wó rəmyé rə yè ná wun b̀l̀l̀ né; sə ná t'á bwəl lè òdà numbyíná bé gə n'ê yâ né yé.

⁵Á cíci mú yè bà ná zòmà né dè lyi jəj̀r̀r̀ zòmà yé; è dè wè ná y'á n'ê yâ lò sō è ce ná zòm nè yé. Yi mye cíci yè rəmyé. ⁶Ná yè còrhó pyà àmyé ráá lyi dwă sō yé; ná yè pyà sə lò cèrhé nába gaga yé, ⁷e jà ná gə wó Kristə tùntúmá mó ce, ná y'á wó ná ce á wèrhé rəmyé.

Òdà rəmyé ga, ná gə y'á ɣwéné á sō yi ní, ná wèrhé wu-b̀ǹǹ òdà kɛ gə ya n nyí n b̀s̀ǹ yò né. ⁸Ná bwəl yò-èc̀ǹǹ nyí rí rə shí Yi sō mó ná byili ába, sə ná gə só ába d'ɛ́ d'ɛ́ mó ce, ná y'á só sə ná pə ná cìn nàmpúm á yilə, b'á jírř ná lyi-twârř. ⁹Da-byâ, á gwě yè bà, ná gə y'á n'ê bwəl yò-èc̀ǹǹ nyí rí rə shí Yi sō mó ná byili ába yi ní, ná twí cəcɛ̀ òdà nən̄yónó ga, ná nwènè m̀ǹǹ ga ná bə́k'á lyèè àmyé m̀d̀d̀ ga òdà ná nyí k̀j̀j̀ yé.

¹⁰Ná zɔ ná cìn cènè òd'ámyé byèbé á zù Kristə mó; ná yàl wu-cángá cìnə, ná yè dóó zal yé. Á yè rəmyé, Yi mye yè re. ¹¹Á yè mye bà ná zɔ ná cìn òd'ába òdà da gə ya n wèrhé né òdà n byâ. ¹²Ná cíci ába, ná zɔ á wun ni, ná cɔ yəwâl á kùr w twéé gako, m̀ǹǹ ga á zhəzhə̀l̀ yè

ndə Yi gá n'ê yâl né. Wó Yi rí rəmyé rə n'ê byè ába m̀̀ni ga ámye zù rə tənà y ̀̀ndá rə zùwə y wə.

¹³ Ná k'é súlí ná r'é ce Yi nəbán mye, á gə yə zòmè ré ná tú ná bwəl ná byili ába mó zwè ndə numbyíni zòmè ta m̀́ yilə. Á zwè de b'â yè bə rə wó Yi zòmè zhən zhənà. Sə rə n'ê twí ámyé byèbè á zù Kristə mó wun ní wé.

¹⁴ Da-byâ, Zhwifubá nwènè Yi guúli rə ɲwéné Zhide né, rə lyi bí zù Yezu Kristə mó. Wó èta ámye dwí lyi bí nwènè ába né. ¹⁵ Wó Zhwifubá bəmyé bə gu Cinu Yezu ndá Yi nyi-zwennə bé, bə nwènè námye. Bə t'á pyà Yi pùbùlè wərhó yé. Bə wó lyi bí gako zwè. ¹⁶ Bə n'ê pyà sə bə cə̀r nába ná bə́k'á bwəl Yi zòmè ré ná byili lyi bí byèbè bə dè Zhwifubá mó ne m̀̀ni ga bə nə vwārh yé. Èta, bə súlí bə yə̀- bə̀lwaálé bə n'ê wèrhé twéé twéé mó, rə lyé ce ne. Rəmyé ce, Yi bə̀bē rə ga, rə lyim zè ̀̀ndá bə.

Pwəə byili bə́ n'á n'á yâl n ká n nə Tesaloniki Kristə-lyi bí

¹⁷ Da-byâ, né zhír ná yè ába kɔn la yə námpólé, sə ná yə á yò swé yé. Á shil zhe nába zhən zhənà. Rəmyé ce, ná r'é pyà ndá né wun gako sə ná k'á b'è nə ába.

¹⁸ Zhənà, né y'á n'ê yâl ná bə á sō. È gə wó ámyé Pwəə yilə, à myerhe á sō twí rí twə̀r nánzhəzhǎ, sə Shətana cə̀r nába.

¹⁹ Wó ámyé á súlí á ce ná zhe wu-nyǎ, á ce ná yè bə ná b'á nə yó-dě-zhǎ ná Cinu Yezu yé né n'á twí rí y dē ré. ²⁰ Zhənà, wó ámyé á n'á zhè ná yó dē; ámyé á ce ná zhe wu-nyǎ.

3 Rəmyé ce, ná wà̀r ná b'á yè kɔn de ne yé. Ná j'á pwí rí kɔn m̄́ b'ámyé ndá Shəlvě mē Atenne né. ² Wó rəmyé è ce ná twí Timote á sō. N'á wó ná da-byí n'á n'á tó nába n'á bwəl Kristə yò-èc̀ǹǹ nyí rí Yi yilə. Ná twí mù á sō m̀̀ni ga n sē ába á kwerhe á zhí Yi ní kēkē, sə n súlí á wu-jò. ³ Èta, á m̀̀dù ga bə́k'á n tē lū w kòbò ǹ̀ǹ w yil n gə n'á wu yé. Á cìcì yè bə ǹ̀ǹ w òmyé wó Yi pùbùlè. ⁴ Ná gə y'á ɲwéné á sō yi ní, ná y'á n'ê byili ába bə nyí ná b'á nwènè, s'á yè bə kɔn yà̀l ndə ná gə byili ní. ⁵ Á y'á k'á wà̀r á b'á dē yé. Wó rəmyé è ce a twí Timote á sō, m̀̀ni ga a lwar á gə zhí Yi ní. Ywé zhe ne. Dēga Shətana swèlè ába, sə è gə swèlè ába, sá nyí ná tum dí ná twí á sō mó bə kùr zhe yé.

⁶ Sə èlāsē', Timote ká n shí á sō n bə. N'á byili nába á gə zhí Kristə ne né, nd'á gə só dwā né. Rəmyé ce ná wun nyè. N'á byili nába b'á yə ná yò swé yé, sə á n'á yâl á nə nába, námye j'á n'ê yâl ná nə ába. ⁷ Da-byâ, á gə zhí Kristə ne èta mó n'ê zal ná wun ní ná wu-zhìlù w ndá ná ǹ̀ǹ w wé. ⁸ Èlāsē', ná wun k'á jè, á gə gwě zhí Cinu ní kēkē mó yilə. ⁹ Ná yà̀l ná gə m'á ce Yi nəbán né á yil yé, b'á n'á pə nába wu-nyǎ nánfìlè rə yé né. ¹⁰ Cəcē ndá nənyónó ga, ná r'é lwəl Yi ndá ná wun gako bə rə ce ná k'á nə ába, sə ná sē ába á lwar kɔn dèbè á yə ɲwéné á lwar á Yi-ni-zhú mú shò-kwā né mó.

¹¹ Ná Da Yi cìcì ndá ná Cinu Yezu b'á kwerhe ná sómá y m̀̀ni ga ná ɲwéné ná b'á sō! ¹² Cinu mà n ce á kwerhe á swéné dwā, s'á kwerhe á swéné lyi bí gako twéé twéé, ndə ná gə só ába né mó. ¹³ Èta, n'á mà n súlí á wu-

jò. Ná Cinu Yezu gə tú ndá n'á lyi bí gako ỳ̀wə, á m'á yə ná Da Yi lyi námpúm, dóó t'á la á yó w jòm yé.

Ná gə m̄́ sə ná wèrhé né m̀̀ni ga ná t̀̀ntwǎè né yí Yi b̀̀lè

4 Da-byâ, tèbè rə súlí mú, á yè bə ná byili ába á gə m̄́ s'á wèrhé né m̀̀ni ga á t̀̀ntwǎè né yí Yi b̀̀lè. Sə zhən ga, á n'á wèrhé ndə ná gə byili ába né. Sə cənə jàn né á j'á n'á wèrhé èta. Ná r'é lwəl ába ndá cìcì mú m̄́myé Cinu Yezu yil yilə. ² Á yè nyé né nyèbè ná pə ába Cinu Yezu jàn yil mó. ³ Kɔn dèbè Yi n'ê yâl mó wó b'á yə rəmyé lyi námpúm, s'á dē á cìn ndá fwəl tumə, ⁴ sə lò gako lwar n cìn zal cènè ndə kɔn gə m̄́ né, ⁵ s'á bə́k'á yè á cìn ní á pə shilə námməlwālsé ne ndə lyi byèbè bə yè Yi rí tèbè rə wó zhən mó pár ta yé. ⁶ Lò m̀̀dù ga bə́k'á yúyú n dō, ráá n'á myini mù yò w òmyé wé yé. Cinu la còrhò-tum byèbè bə n'ê wèrhé èta mó gako ne pə. Ná byili ába rəmyé, ná k'á bwérhé. ⁷ Yi yə nába byè bə ná wèrhé fwəl tumə yé; rə byè nába bə ná yál rəmyé lyi námpúm. ⁸ Wó rəmyé è ce, lò m̀̀bò n cē nyé né nəmyé, è dè numbyíni nyí ní n cē né yé; wó Yi cìcì nyí ní n cē né. Wó rəmyé rə n'ê pə ába rə Eshirhə náàcènè yá.

⁹ È gə wó dwā sóno w yilə, Yi cìcì byili ába á gə m̄́ s'á swéné dwā né. Rəmyé ce, kɔn k'è dè nyóú bə ná kē sébé ná pə ába ná m'é byili rəmyé yé. ¹⁰ Ná yè b'á só Kristə-lyi bí byèbè bə ɲwéné Masedwane tənà y wé mó pùlápùlá ndə Yi gə byili ába né. Da-byâ, ná r'é lwəl ába bə cənə jàn né á j'á n'á wèrhé èta twéé twéé. ¹¹ Cənə jàn né á jòm ndá dwā ndá yə-zùlú. Lò gako sá nyí n sə̀pwà tumə né yò, n'á twí n'á n'á nyí kùjú, ndə ná gə byili ába né. ¹² Á gə wèrhé èta, á t'á la lò yó w nyú yé, sə byèbè bə dè Kristə-lyi mú b'á nyé ába.

Yezu Kristə twí rí y yò

¹³ Da-byâ, ná r'é yâl b'á lwar kɔn gə la né yál byèbè bə cù mú yilə, m̀̀ni ga á wun bə́k'á zhìlì ndə lyi bí byèbè bə t'á dē kaka bə cu kwā né mó ta yé. ¹⁴ Ná r'é zwè nyí bə Yezu cù n ká n bwirhi; èta, ná r'é zwè nyí bə Yi m'á bwirhi byèbè bə cù ndá bə zù mù mú, bə yə né ndá m̄́.

¹⁵ Kɔn dé dèbè ná r'é yâl ná byili ába mó wó ndə Cinu gə byili ní: lwarna bə námyé byèbè n'á ká n bən zal ndá ná gwě yə cì mú t'á la byèbè bə cù mú j̀̀ǹǹ n'á sō yé.

¹⁶ Cinu gə ká n shí dē yi w n'á bənà, n'á mà n pə nyí màlék-abá yé né cəbal mó ne n bwəl; Yi pólá y súlí e dom.

Rəmyé yó, byèbè bə cù ndá bə zù Kristə mó b'á jèrè bə tó yé bə bwirhi. ¹⁷ Rəmyé yi ní, Yi b'á kwè námyé byèbè ná gwě yə cì mú ndá bəmyé ga ná vò bəban wé dē yi wə, ná jal Cinu. Èta, ná b'á yə né ndá m̄́ twéé twéé.

¹⁸ Zəna zòmà né nəmyé á cìcì dwā.

5 Da-byâ, kɔn dè nyóú bə ná kē sébé ná m'é byili ába yi rí ndá dē ré tèbè Cinu bən mó yé. ² Á cìcì mú yè pamparēè bə dē ré tèbè n'á bən mó, n'á mà n jà̀r nába ndə ɲwəl-bal gə ya n bə cəcē ne né. ³ Lwarna bə lyi bí gə tú bə n'ê wəl bə èlāsē' myé, yə-zùlú ɲwéné, bə kaka ywé bə be zhe, wó rəmyé yi ní cìcì zwini b'á zə bə ndə kē pwí gə y'á yì ní. Bə t'á la lú yé.

⁴ Da-byâ, ámyě tènè cə-byín wé sə dǝ ré rəmyé b'è jàr ába ñdà ηwàl-bal ta yé. ⁵ Á gako wó pwě ñdá ñənyónó lyì. Ná dà cəcǝ ráá cə-byín lyì yé. ⁶ Rəmyé ce, ná bə mē sə ná dǝ ñdà lyì bí dwā bé ta yé. Ná mē sə ná zə ná yírhá, sə ná zə ná cín cènè. ⁷ Lyì bí byèbé bə n'è dǝ mó, wó cəcǝ ne bə n'è dǝ. Byèbé bə n'è nywè sǝ' bə tutwi tǝ' mó, wó cəcǝ ne bə n'è nywè m̀. ⁸ Sə námyě wó pwě lyì; ná mē sə ná zə ná cín. Ná mē sə ná zə ná Yì-ni-zhú mú ñdá ná sónó w rə yə kɔn dǝbé ná la b'è cə̀r ná cìcì yé ne búlá jàà wà. Ná r'è dǝ ná vwār h m̀. Bànà ná zə rəmyé rə yə ñdà shədáá c̀bó yə-pú ta ná pú.

⁹ Yì yə nába byè rə la còrhò-tum pɔ yé. Rə byè nába mùni ga ná tó ná Cinu Yezu Kristə dənne ná nə vwār h. ¹⁰ Wó námyě yil ñ cùwə, mùni ga, ná yírhá gə ηwéné, ráá ná gə cù mye, sə ná tó mo ná zù nyũ mà t'â la zhǝ wé. ¹¹ Rəmyé ce, zəna dwā wun ni, s'á j'á n'á sǝ dwā ne ñdá cícú ñdà á gə n'á wèrhé né dwəl ga m̀.

Pwəə ná ñ cícì Tesaloniki Kristə-lyì bí

¹² Da-byâ, ná r'è lwəl ába bə nyámna byèbé bə ηwéné á yé né bə n'è twí mú, bə wó Cinu ñ cír be bə yál á yé né bə cícì ába. ¹³ Nyámna be, s'á swéné be dǝ' dǝ' tum dí tèbé bə n'è twí mú yilə. Jòmna ñdà dwā ñdá yə-zùlú.

¹⁴ Da-byâ, ná r'è lwəl ába: cícina byèbé bə n'è wèrhé yàà yàà m̀, s'á zə byèbé wu-zhilù zhe mó wun ni. Səna byèbé bə jàn bə já m̀ ne, s'á zə cín-pyónó ñdá lyì bí gako. ¹⁵ Dǝna á cínə, lò lò bəká cərh lwelə ñ dǝ ne yé, s'á pyà cènè ñdá dwā, ñdá lyì bí gako. ¹⁶ Cenə á wun yə nyèn twéé twéé. ¹⁷ Lwəl nə Yì dǝ gako. ¹⁸ Cenə Yì nəbán kɔn gako wé. Wó èta rə n'è yál b'amyě byèbé á mù dwā ne ñdá Yezu Kristə mó wèrhé né.

¹⁹ Á bək'á cə̀r Eshirhə náàcènè tum dí yé ne yé. ²⁰ Á bək'á fulsi zòmà né nyèbé è n'è tó lyì bí dənne è zòm m̀ yé. ²¹ Nyínə kɔn gako náàcènè, s'á cír tèbé rə càn m̀. ²² Dǝna á cín ñdá lwelə dwí gako.

²³ Wó Yì cìcì rə n'è pɛ yə-zùlú. Rə b'a ce á yə rəmyé lyì námpúm, sə rə yilì á ywálsé ñdá wun ní ñdá yala né, á m'á dǝ dǝ ré tèbé ná Cinu Yezu Kristə ká ñ bàn m̀, mùni ga dóó bək'a jòm á yó w yé. ²⁴ M̀bó ñ ná ñ byè ába mó wó zhən-cí. Wó ñmyě ñ mà n wèrhé rəmyé gako.

²⁵ Da-byâ, lwəl nə Yì námye yilə. ²⁶ Cenə Kristə-lyì bí gako á pə nába, bə ná wó da-byâ. ²⁷ À n'á lwəl ába Cinu yil lé yilə, s'á kərmə sébé ré tèbé á byilì Kristə-lyì bí gako ne.

²⁸ Ná Cinu Yezu Kristə mà n cí bwəl á yó!

2 Tesəlɔniki

Sébé ré tɛ̀bé wé, Pwəə byili kɔn gá m'á tó né dɛ̀ ré tɛ̀bé Yezu Kristə ká n̄ bān lū w b̀̀s̀i kó né. N z̄̀ n byili bi kɔn dɛ̀bé rə̀ la j̄̀r̄̀è rə̀ wèrhé, fòró Kristə z̄̀ n b̀̀ () .

Rə̀myé kwã né, n̄ cící Kristə-lyi bí bə̀ bə̀ zhí Yi ni k̄̀k̄̀ bə̀ m'e d̄̀ Kristə twírí yá, sə̀ bə̀ bə̀k'a tó byèbé bə̀ wó nə̀wàc̄̀nyela mó kùr yé () .

Pwəə ná n̄ ce Tesəlɔniki Kristə-lyi bí

1 Wó àmyé Pwəə òdó Shəlvě òdó Timote ná r'é k̄̀ sébé ré tɛ̀bé ná la ámyě Tesəlɔniki Kristə-lyi gùlú w lyi bí ni pɔ. Á zhí ná Da Yi òdó ná Cinu Yezu Kristə ne. ² Bə̀ m'á c̄̀í bwəl á yó, sə̀ bə̀ pə̀ ába yə̀-zúləl!

Pwəə ná n̄ ce Yi nə̀bān Tesəlɔniki Kristə-lyi bí yilə

³ Da-byā, ná m̄ dwā sə̀ ná ce Yi nə̀bān twéé twéé á yilə, b'ā Yi-ni-zhú mú n'è súlí, e jà á dwā sònó w mye n'ò súlí ò la gaga. Rə̀myé wó kɔn dɛ̀bé rə̀ càn. ⁴ Wó rə̀myé è ce, ná r'é zòm á yò, ná r'é jì á gar ná byili Yi gùlú dwā bé lyi bí ni. Ná r'é byili bə̀ ná wun nyè á gá zhí Cinu ni á zhí k̄̀k̄̀ nòn òdó zwini tɛ̀bé á n'á n̄e mó ga yír̄h w mó yilə.

⁵ Rə̀myé n'è byili pamparě́ bə̀ lyi bí b̀̀s̀i Yi la kó mó b'á yè cágá. Rə̀myé mó yilə, nòn w kòb́ á pyéné á n'á nwènè mó ce Yi b'á ce á zù rə̀ tənà y wa, bə̀ wó èmyé yil á n'á nwènè. ⁶ Zhənà, Yi b'á wèrhé kɔn dɛ̀bé rə̀ wó cágá: rə̀ b'á k'a ce byèbé bə̀ n'è nwènè ába mó nwènè. ⁷ Sə̀ è gə̀ wó ámyé byèbé á n'á nwènè zà zà mó yilə, Yi b'á pə̀ shirhə̀ námyé òd'ámyé ga n̄e, dɛ̀ ré tɛ̀bé Cinu Yezu ká n̄ bān mó yùwə̀. N̄ gə̀ tú n̄ ká n̄ bān yi ní, n̄ bā n zə̀ n̄ m̀l̀ékabá òdó bə̀ jàn nánf̀l̀ w n shí d̄̀, ⁸ n m̄ n bə̀ òdó myìn-zhù nánf̀l̀, n z̄̀ n pə̀ còrhò-tum byèbé bə̀ yə̀ Yi zwì, bə̀ j'á yə̀ ná Cinu Yezu yò-èc̀ǹn̄ ní rí zwè mó ne. ⁹ Nyĩnə̀ còrhò-tum dí Yi la lyi bí bə̀myé n̄e pɔ mó: rə̀ b'á zhilì bə̀ yò lyélyé; rə̀ b'á jì bì bə̀ vò pyépyé; bə̀ t'ā la rə̀ zùwá mye nyi ni bwə̀se yé. ¹⁰ Rə̀myé gako b'á wèrhé dɛ̀ ré tɛ̀bé Cinu ká n̄ bān mó yùwə̀. Rə̀myé yi ní, n̄ lyi bí byèbé bə̀ zwè n̄ nyi mú gako b'á cèrhé mo. Ámye b'ā tó á yə̀ bə̀ wé, á gá shènè á zwè zòmà né ná byili ába mó yilə.

¹¹ Wó rə̀myé è ce ná r'é lwəl Yi twéé twéé á yilə. È gá wó rə̀myé rə̀ byè ába mó ce, ná r'é lwəl lè bə̀ rə̀ s̄́ ába á ŋwènè á wèrhé kɔn gako rə̀ tó rə̀ p̀̀b̀̀l̀ n̄e. Kɔn dɛ̀bé gako á n'á yā́l á wèrhé, sə̀ Yi s̄́ ába òdó rə̀ jàn dé, m̀̀n̄̀ ga á wèrhé cən̄, sə̀ rə̀ s̄́ ába á twí á Yi-ni-zhú tumə̀ né á bááse. ¹² Èta, ná Cinu Yezu yil lé m'á tó á d̄̀nn̄e rə̀ du òdó còrhó, sə̀ n̄mye m̄ n̄ ce ámye yil du. Rə̀myé gako b'á wèrhé ná Yi òdó Cinu Yezu Kristə jàn yilə.

Kɔn dɛ̀bé rə̀ la j̄̀r̄̀è rə̀ wèrhé fòró Cinu z̄̀ n b̀̀

2 Da-byā, ná Cinu Yezu Kristə ká n̄ bānà, sə̀ ná m'á gùlí dwā òdó m̄. Rə̀myé yilə, ná r'é lwəl ába: ² lò gə̀ tú n̄ ná n̄ byili ába bə̀ Cinu twírí y d̄̀ ré yúwá, s'á wun bə̀k'á pú e z̄̀ á z̄̀ á n'á kəkə̀ yé. D̄̀ga mye, lò gə̀ n̄ byili ri ába òdó wó kɔn dɛ̀bé Yi y'á byili mu n z̄̀ n zòm ta, ráá n̄ gə̀ wò bə̀ wó námyé ná zòm, ráá námyé ná k̄̀ d̄̀ sébé wé mye, ³ sə̀ á bə̀k'á shènè lò zə̀ n̄ zòmà dwí t̄̀t̄̀ n̄ bə̀ n m̄ n j̄̀j̄̀r̄̀é ába yé. Zhənà, ywè nánzhəzh̄́ b'á wèrhé fòró d̄̀ ré rə̀myé yí. Lyi b'á shí t̄̀ bə̀ z̄̀ bə̀ c̄̀ Yi nyèná né yò. Lyi-bə̀lw̄l̄ y k̄̀bé Yi la è yò zhilù mú b'á du pwè nè pamparě́, lyi n̄a y òdó bə̀ yír̄h. ⁴ Lò mó n̄myé mó wó Yi zù-bal mó. N̄ m̄ n zh̄́ n̄ cìn d̄̀ dwini kɔn dɛ̀bé gako lyi bí n'è byè bə̀ yi, òdó kɔn dɛ̀bé gako bə̀ n'è cèrhé òdó Yi ta. Sə̀ n̄ gaga mó m̄ n vò n zù n jòm Yi jì y wə̀, n wò bə̀ wó n̄myé n̄ wó Yi.

⁵ À gá y'á gwě ŋwéné á s̄́ yi ní ga, à zòm yò w òmyé òd'ába. Á swè w nà? ⁶ Á yé kɔn dɛ̀bé rə̀ cèr lyi-bə̀lw̄l̄ y yé ne. È wàr è la du pamparě́ òdó è yi rí gwě yə̀ yí yé. ⁷ Kɔn ŋwéné rə̀ n'è cèr è yé ne. E z̄̀ è n'è shèè è m'è twí è tumə̀ né. Sə̀ kɔn dé rə̀myé mó gə̀ tú rə̀ k'è t̄̀n̄é, è k'è t'ā la shòò e m'e twí yé, ⁸ è m'á du pamparě́. Rə̀myé yi ní, Cinu Yezu m̄ n bə̀ òdó jàn nánf̀l̀, n zə̀ n̄ nyi-zho n m̄ n zhilì è yò, n gu yə̀. ⁹ Lyi-bə̀lw̄l̄ y èmyé m'á bə̀ òdó Shətana jàn, e wèrhé m̄myaarh̄e òdó wò-jààr̄è dwí gako òdó wé tɛ̀bé rə̀ n'è z̄̀ wu ni, e b'è j̄̀j̄̀r̄̀é lyi bí. ¹⁰ È m'á zə̀ t̄̀nt̄̀m-bə̀lw̄l̄s̄e dwí gako e bə̀ e m'è j̄̀j̄̀r̄̀é lyi bí byèbé bə̀ la jó mó. Lyi bí bə̀myé mó yə̀ zhən dé rə̀ y'á b'á vwār̄h b̄e mó swéné bə̀ zwè de yé. Wó rə̀myé è ce bə̀ la jó. ¹¹ Yi b'á ce kɔn dɛ̀bé rə̀ n'è dwé lò pyi bə̀ surhə̀ né, m̀̀n̄̀ ga bə̀ zwè kɔma nyi, bə̀ gá yə̀ rə̀ nyi rí zwè mó yilə. ¹² Rə̀ m'á wèrhé èta m̀̀n̄̀ ga lyi bí byèbé bə̀ swéné lw̄l̄e ré wòrhó mó, bə̀ z̄̀ bə̀ yə̀ zhən dé zwè mó n̄ còrhò-tum.

Zhínə̀ Yi ni k̄̀k̄̀

¹³ Da-byā, ámyé byèbé Cinu só mó, ná m̄ dwā sə̀ ná ce Yi nə̀bān twéé gako á yilə. Yi c̄̀r̄́ ába kùr-ju yi ní ga, m̀̀n̄̀ rə̀ tó rə̀ Eshirhə̀ y d̄̀nn̄e rə̀ vwār̄h ába, á gá shènè á zwè zhən dé mó yilə. Wó Eshirhə̀ y èmyé è ce á j̄̀r̄̀ Yi lyi. ¹⁴ Wó yò-èc̀ǹn̄ ní rí ná bwəl ná byili ába mó d̄̀nn̄e Yi tó né rə̀ byè ába, m̀̀n̄̀ ga á n̄ rə̀ vwār̄h mó. Rə̀ byè ába mye m̀̀n̄̀ ga á n̄ cəl ná Cinu Yezu Kristə zùwá y

wě. ¹⁵ Da-byâ, rəmyé ce kɔn dɛ̀bɛ́ gako ná kɛ́ sɛ́bɛ́ wě ná byili ába, ráá ná byili ába ñdá ná nyí, s'á zwě de á b'á zhì kékě.

¹⁶ Ná Da Yi swéné nába n pə nába wu-jò twéé gako ná m'é dɛ́ ñ nyí-bwelé y pyírh mó. ¹⁷ Ná r'é lwəĺ nmyé ñdá ná Cinu Yezu Kristə cìcì ñì bə̀ bə̀ pə̀ ába wu-jò ñdá jàn, m̀nì ga á ñwɛ̀né á wɛ̀rhé cɛ̀nɛ̀ twéé twéé á t̀n-twə́ǎ́ né ñd'á zòmà né ga wě.

Pwəə ná ñ lwəĺ Tesaloniki Kristə-lyì bí bə̀ bə̀ lwəĺ Yi ñ yilə

3 Da-byâ, tɛ̀bɛ́ rə̀ súlì èlâsɛ́' m̀, ná r'é lwəĺ ába, s'á lwəĺ Yi ná yilə, m̀nì ga rə̀ sɛ́ nába Cinu zòmɛ́ ré cə̀lè rə̀ yì lyì bí dwā́ bɛ́ làlà, bə̀ shɛ̀né bə̀ zwě de náacɛ̀né, ñdə́ ámye gá zwě de né. ² Lwəĺnə́ Yi ná yil gwě́, m̀nì ga rə̀ yilì nába lyì-bəl̀wā́sɛ́ yé né, b'è dà lyì bí gako bə̀ n'è shɛ̀né bə̀ zwì Cinu yé.

³ Cinu wó zhən-cí. Ñ mà n pə̀ ába jàn n sɛ́ ába m̀nì ga lwelé cə́bal m̀ bə́ká n ñwɛ̀né n wɛ̀rhé ába kaka yé. ⁴ Cinu ce ná zhe á zhənà. Ñ ce ná lwar pamparɛ́ɛ́ b'â n'á wɛ̀rhé kɔn dé dɛ̀bɛ́ ná byili ába mó, á j'â gwě́ b'â cə̀lè á wɛ̀rhé rɛ́. ⁵ À n'â lwəĺ Cinu bə̀ ñ byili ába Yi sóno sómá yá, sə̀ n ce á zə̀ cìn-pyónó ñdə́ Kristə ta.

Lò gako m̄́ sá twí́ ñ pyà ñ nyí kùjú

⁶ Da-byâ, ná r'é pə̀ ába nyí rí tɛ̀bɛ́ ná Cinu Yezu Kristə yil lé yilə: á bə́k'á shɛ̀né á tó Kristə-lyì bí byèbɛ́ bə̀ wó nɛ̀wə̀cə̀nyela mó kùr yé. Bə̀ t'â zwě zòmà né nyèbɛ́ ná

byili mó yé. ⁷ Á cìcì mó yě á gá m'â wɛ̀rhé né á kwè ná nà. Né gá y'â tú á sono mó, ná yè nɛ̀wə̀cə̀rò wɛ̀rhé yé.

⁸ Ná yè lò lò yó w nyí ñdá ná nyí kùjú yé. Ná twí́ cə́cɛ́ ñdá nɛ̀nyónó ga ná yè shírh yé, m̀nì ga ná bə́k'á lyèè á m̀dù ga yé. ⁹ È dè á kɔn ná y'â bə̀ m̄́ sə̀ ná jí yé, sə̀ ná twí́ èta m̀nì ga á kwè ná nà. ¹⁰ Á yě bə̀ ná gá yàl á sō yi ní, ná y'â pə̀ ába nyí ná wò: "Lò m̀bɔ́ ñ tá ñ yàl n twí́, sə̀ ñ bə́ká n jí mye yé."

¹¹ Ná nyèè bə̀ lyì jàlà ñwɛ̀né á wě̀ bə̀ wó nɛ̀wə̀cə̀nyela, bə̀ t'â yàl tum yé. Bə̀ j'â n'è zwì bə̀ dwā́ nyə̀ná wě́. ¹² Ná r'é pə̀ nyí lyì bí bə́myé mó nɛ́, ná m'é cìcì bí Cinu Yezu Kristə yil lé yilə, bə̀ bə̀ zhìlì bə̀ yala nɛ́ bə̀ twí́, bə̀ nə̀ bə̀ nyí kùjú bə̀ sə̀pwà nɛ́.

¹³ Sə̀ ámyé da-byâ, á bə́k'á gə̀ á wun yé. Cə̀lɛ̀nə̀ á n'á twí́ tumə́ nyèbɛ́ nə̀ càn. ¹⁴ Sə̀ lò m̀bɔ́ ñ tá ñ zwě tɛ̀bɛ́ ná kɛ́ sɛ́bɛ́ ré tɛ̀bɛ́ wě́ mó, s'á byili lyì bí gako nɛ́. Á bə́k'á k'á jí ñdá mɔ́ yé, m̀nì ga cizhìl zə̀ mɔ́, ¹⁵ s'á bə́k'á nyí mu ñdə́ á zù-bal ta yé. Cìcínə́ mo bə̀ ñ wó á da-byí.

Pwəə ná ñ gwi ñ sɛ́bɛ́ ré yó ñdá nɛ̀bán-co

¹⁶ Cinu mó ñ wó yè-zùlè́ cə́bal m̀ cìcì mà n pə̀ ába yè-zùlè́ kɔn gako wé! Ñ mà n yè né ñd'á gako!

¹⁷ Wó àmyé Pwəə à n'â ce ába ñdá zòmà né nyèbɛ́. Wó àmyé cìcì jɛ́ è kɛ́ nɛ́. À n'â kɛ́ à yil lé né ñdə́ à gá n'â kɛ́ de à sáábá né gako wě́ né. Á b'â tó à kəkɛ́ɛ́ ré dɛ̀nnɛ́ á lwar bə̀ wó àmyé à kɛ́ sɛ́bɛ́ ré tɛ̀bɛ́.

¹⁸ Ná Cinu Yezu Kristə mà n cí bwəĺ á gako yó!

1 Timote

Pwæa gá du n twær ràlyè nyân dé yò-ècònnò nyí rí bwêl yil mó, n zhèl n yí cò òdù wé bà n'é byè bà Lyisitiri, n nà ébò-dâl màdù gàà n yíl Timote. Krista-lyi bí byèbè bà y'à ñwéné gàà m'ó y'à n'é zòm n yil náàcèné (). Pwæa yà n ná n yâl bà n tó mo, bà vò jààsè nánzhèzh' wé bà bwèl yò-ècònnò nyí rí. Sà zwini gə tú è ñwéné Krista-lyi gùlú wé, n ya n ce Timote nyí rə yò ().

Pwæa yà n pò nyí Timote ne bà n mē Efēeze ne, m̀nì ga n c̀er lyi bí byèbè bà ñwéné gàà bà n'é byili kcn dèbè rəmýé ñdà Krista yò-ècònnò nyí rí dè ràdù mú. N cící mu, n byili mu n gé mē sà n zə n cìn ní ().

N byili Timote ne n súlí, n gé mē sà n cící lyi bí ní Yi-co w shò-kwā né. N zè n byili mu Krista-lyi gùúlí yé né cìná bé ñdà byèbè bà n'é twí gùlú w tum dí mú gé mē sà bà zə bà cìn ní ().

Rəmýé kwā né, n pò cícú náncesé, ñdà ejènnè bé, ñdà yómá bé ñdà bà yó-cìná bé, e súlí nàcènnà bé ñdà lyi bí byèbè bà n'é yâl bà yè nàcènnà m'ó shò-kwā né ().

Pwæa ná n ce Timote

1 ¹⁻² Timote, w'ó àmyé Pwæa à n'á k'è sébé ré tèbé à la m'ó pò. Ná Zwennə Yi ñdà Yezu Kristə m'ó ná zhí m'ú pò ne ñw'ón'ó à jír'h Yezu Kristə tũntũm. N' w'ó à byí zhàn zhànà Yi-ni-zhú m'ú wé. Ná Da Yi ñdà ná Cinu Yezu Kristə b'a cí bwəl n yó, sà bà dūr n n'ón', bà p'í yè-zúlá!

Câr byèbè bà n'é byili kcn dèbè rə dè zhàn m'ó

³ À n'á lwèl m'ó bà n mē Efēeze né, ñdà à gé pò m'ó nyí a b'a zhír a vò Masédwane né m'ó, m̀nì ga n c̀er lyi bí byèbè bà ñwéné gàà bà n'é byili kcn dèbè rəmýé ñdà Krista yò-ècònnò nyí rí dè ràdù mú. ⁴ Byili bi bà bà y'è k- ma bé ñdà né nàmbala bé nyènnà né n'è t'á zhè bà nyú w m'ú ni, bà n'è twí ñdà nyè-pâr. E jà nyè-pàaré t'á la ce Yi tum dí vò yé. W'ó Yi-ni-zhú dúdú m'è b'a ce rə vò. ⁵ Nyí rí tèbé à pò m'ó èta m'ó, w'ó m̀nì ga s'ónó w ò n'ò shí wu k'òb'ò bà d'óo zhe, ñdà Yi-ni-zhú páá wé m'ó yè né. ⁶ Lyi jàlà ywær bà y'è s'ómá y èmyé ne, bà k'á n'é zòm zòmà nyèbé n'è bà k'ùr zhe. ⁷ Bà n'é yâl bà yè Muiyisi nyé né byilnə, bà j'á y'èl n'è k'ùrè yé. Bà n'é zòm ñdà bà jàn gako, bà j'á y'èl dèbè bà n'é zòm m'ó mye k'ùr yé.

⁸ Ná y'è bà, ná gə n'é zə nyé né ná kwè nà s'ómá, n'è càn. ⁹ Ná mē sà ná lwar bà Yi yè rə nyé né pə wu-cángá cìná yil yé. Rə pò ne byèbè bà t'á zwé rə nyí ni mú, ñdà byèbè bà t'á nyàm dè m'ó, ñdà lyi-bəlwálsé ñdà yè-bəlwáálé cìná yilə, e súlí byèbè bà t'á dūr rəmýé ñdà kcn dèbè rə w'ó rəmýé nyàn m'ó, ñdà byèbè bà n'é gwi bà dabá ñdà bà nába m'ó, ñdà lyi-gurnə bé gako yilə. ¹⁰ Yi pò rə nyé né byèbè bà n'é fwəl m'ó ñdà bala bé byèbè bà n'é jí dwá ñdà bà gé y'a jí k'è né m'ó, ñdà byèbè bà n'é zal bà dwá bé bà yè m'ó, ñdà byèbè bà n'é gòm koma m'ó yilə, e súlí byèbè bà y'a bwəl nyí bà j'á t'á pyír'h rə m'ó, ñdà byèbè gako bà tũntwǎǎ né t'á tó k'arm'ó m'òb'ò m'è w'ó zhàn m'ó yilə. ¹¹ K'arm'ó m'əmyé m'ó n'é shí yò-ècònnò nyí rí rə ce ná lwar Yi zùwá y p'ár m'ó wé. W'ó Yi rí

tèbé rə ce à n'á bwəl yò-ècònnò nyí rí mú s'ò wu-ny'š w ò bà d'ò zhe m'ó n'ò shí ní.

Pwæa ná n ce Yezu Krista n'əb'án n wu-b'ònnò w yilə

¹² À n'á ce ná Cinu Yezu Kristə n'əb'áná, n' gé pò ne jàn, n jà n nyí ni, n bù b'á w'š n tum dí à la t'ú, n kwè rə n p'è m'ó yilə. ¹³ E jà shāā ga, à y'à n'á fulsi mu, à n'á t'úr'h m'ò, à n'á nwèn'è n kwā-lyi bí. Á gé y'à gw'è yè m'ó zhí m'ú ce à y'à y'èl dèbè à n'á w'èrhé m'ó k'ùr yé, sà ná Cinu dūr à n'ón'. ¹⁴ N' yò-ècònnò w j'á d'è' d'è' ñdà ne, n ce a zhí mu, n jà n p'è s'ónó k'òb'ò ò n'ò shí Yezu Kristə wé.

¹⁵ Bà n'é byili bà Yezu Kristə tú l'ũ w wé, m̀nì n vwàrh yè-bəlwáálé cìná. Sà zòm'è ré rəmýé w'ó zhàn cici. Lyi bí gako mē dwā sà bà zwé de. W'ó àmyé à yè-bəlwáálé j'á du. ¹⁶ Sà Yi gé dūr àmyé m'òb'ò à yè-bəlwáálé j'á m'ó n'ón'ò m'ó, w'ó m̀nì ga Yezu Kristə j'èr'è n tó àmyé denne n byili n wu-b'ònnò wá. Èta, àmyé jír'h myor'h lyi bí byèbè bà bàn m'ó zú bà n'ə ny'š m'è t'á la zh'š m'ó yilə. ¹⁷ Yi n'ə còrhó! Rə w'ó py'š m'òb'ò n' pyèlè ré bà zh'š zhe, n jà n tá n' cí yé. Lò lò w'ar m'ó n' la n'ò ñdà n' yír'há yé. W'ó n'myé dúdú n' w'ó Yi, n' mē ñdà còrhó ñdà zùwá, byinə n'è bà zh'š zhe yilə! Amèn!

¹⁸ À byí Timote, kcn dé dèbè à la m'ó byilu mú w'ó ñdà dèbè Yi nyi-zwennə bé y'à j'èr'è bà byili n shò-kwā né m'ó ne. Rə b'a s'è m'ó n' bú búlé nyèbé n'è càn ¹⁹ ñdà Yi-ni-zhú ñdà wu k'òb'ò w'ó w'arhgáá. Lyi jàlà t'á w'èrhé kcn dèbè bà n'é bùl bà wé bà rə càn m'ó yé, bà Yi-ni-zhú mú j'á tó gàà m'ə zhilí. ²⁰ Yimene ñdà Alesādərə ñwéné lyi bí b'əmýé m'ó wé, sà à co be Shətanə j'š wà, m̀nì ga bà lwar bà bà mē sà bà t'úr'h Yi yé.

Pwæa ná n cící Timote Yi-co shò-kwā né

2 Kcn dèbè à la j'èr'è a byili mú mú w'ó, bà lò gako w'èrhé Yi-co lyi bí gako yilə, n zə Yi c'ă ne, n lwèl lè, sà n ce rə n'əb'áná, ² n lwèl rə s'á y'ə bé ñdà lyi byèbè gako bà w'ó yé né cìná m'ó yilə, m̀nì ga ná ñwéné ná j'òm shéé ñdà yè-zúlá, ná zə ná cìn náàcèné ná m'é tó Yi ni. ³ W'ó rəmýé rə càn, rə m'á, sà rə yú Yi né Zwennə m'ó

pùbùlè. ⁴ Yi n'ê yâi bà lÿi bí gako nè bà cinè, sà bà lwar kòn dèbé rà wó zhèn m' gá wó né.

⁵ Zhèná, Yi wó ràdù sá, cá-zalna m' mye wó màdù sa, Yi ndá numbyíná bé cəcəl wə. Cá-zalna m' nmye wó numbyíni, wó Yezu Kristə. ⁶ N' pɔ́ n' cìn ndə wĩ-kɔn ta, m'ni lÿi bí gako nè bà cinè. Wó yi rí tɛbé Yi y'á cír m' gá yú yó n' wèrhé èta né, m'ni ga n yə yò w' òmyé zhèn-cínnə. ⁷ Wó ràmyé yil Yi cír ne b'á yál zhèn dé ràmyé bwəlñə ndá rà tùntúm, a byili Yi-ni-zhú m' ndá zhèn dé byèbé bà dè Zhwifubá m' ne. È dè koma à n'á gòm yé, wó zhèn à n'á zòmà.

⁸ Ràmyé ce, à n'á yâi bà jààsé gako bala bé zhě bà jèrh d'è bə ce Yi ndá wu-pō, sà lyim ndá bùlè námml-wálsə bək'a yə bà wé yé.

⁹ À n'á yâi bà kana bé mye ce bà gándé cènè. Bà m' sà bə ce gándé tɛbé rà m'á. È bək'a yə cìn-byilu gándé yé. Bà bə m'á sà bə ce sánámá cìbyür, ráá d'omsé ráá gándé tɛbé rà ye cè d'è d'è yé. ¹⁰ Bà m'á sà bə tó bà tùntwǐ-écènə denne bə byili bà cènè ré. Wó èta kana byèbé bà n'è wəl bà s'ó Yi m'á m'á sà bə wèrhé né.

¹¹ Kàrm' gə tú mà n'è wèrhé yi ní, sà kana bé jòm shéé bə cili ndá nyòm. ¹² Sómá tènè sà bə cèrhè kàrm' ráá bə byili kòn dèbé bala bé m'á sà bə wèrhé yé. Bà m'á sà bə j'á jě shéshé. ¹³ Yi wó Adəma rà jènè rə wèrhé, fòró rə zè rə wèrhé Awa. ¹⁴ È dè Adəma n' shènè jájǝró m' yé, wó k'è m' n' shènè n mə n c'è Yi n'í rí. ¹⁵ Sə k'è gə nɔ̀ bəsóná, ndá n' gə zhì n' à y'ó k'èk'è n' Yi-ni-zhú m' wé ndá sónó, kòn súl' mye ndá n' tùntwǐ-écènə né gə càn n' n'è swí Yi yír, n' mà n' nə vwâr.

Kristə-lyi gùlú yé né cìná bé

3 Nyíñə zòmè ré tɛbé à la byilu m' wó zhèn cìci: lò m'òb' n' n'á n' yâi n' yə Kristə-lyi gùlú yé né cəbal, w' tum tɛbé rà càn n' n'á n' yâi n' twí. ² Kristə-lyi gùlú yé né cəbal bə m'á sà n' yə lò m'òb' n' zhe yò bà n'è byili yé. N' m'á sà n' yə k'è màdù byal, n' bək'á n' nyí n' dō yó w' yé, sà n' yə lò m'òb' n' zhe n' cìn cènè, n' tumə né mye j'á n'è swí yír, sà n' yə lò m'òb' n' n'á n' zwè zhələ cènè. N' m'á sà n' yə lò m'òb' n' w' Yi zòmè ré n' n'á n' byili. ³ N' bə m'á sà n' yə sà-nyòró yé; n' bə m'á sà n' yə búl' cəbal yé; n' m'á sà n' yə wu-b'ònn' ndá sónó cəbal. N' bə m'á sà n' yə wéré yóm yé. ⁴ N' m'á sà n' nyí n' k'èlé yò cènè, sà n' byá bé yə lÿi byèbé bà n'è nyàm lò. ⁵ Lò gə wàr n' k'èlé yò n' n'á n' nyí cènè, etər n' b'á tó né n' nyí Yi gùlú w' yò cènè?

⁶ N' bə m'á sà n' yə lò m'òb' n' zù Kristə d'ülid'ül' yé, m'ni ga cìn-d'è-zh'ò bək'a ce n' jír n' də lyily' ta Yi nyəná né wé, n' tó ràmyé denne n' nə còrhò-tum ndə Shəтана ta yé. ⁷ Sə kòn w' ny'òs' bà lÿi bí byèbé bà dè Kristə-lyi m' tó n' tùntwǐ-écènə né denne bə nyè m'. Ràmyé m'á ce lò gako zòm n' yil náàcènè, m'ni n' bək'á n' tu Shəтана s'òlò wé yé.

Kristə-lyi gùlú tùntunnə bé

⁸ Kristə-lyi gùlú tùntunnə bé mye m'á sà lÿi bí nyè bə bà tùntwǐ-écènə né yilə, sà bə j'á yə zhèn-cíná. Bà bə m'á sà bə ny'òs' kòn lyé ce n' yé, sà bə bək'a pyà wársə ndá yúyú tumə yé. ⁹ Bà m'á sà bə zə kòn dèbé Yi byili ná Yi-

ni-zhú m' shò-kwā né m' k'èk'è ndá wu-pō zhèn zhèná.

¹⁰ Bà m'á sà bə j'èrə bə nyí bà tùntwǐ rí yò náàcènè. Bà gə pwír' bà bə yò zhe lò la byilu, e fòró bə zè bə pə bə sómá bə twí bà tum dí.

¹¹ Kana bé byèbé bà w' Kristə-lyi gùlú tùntunnə m' mye m'á sà lÿi bí tó bà tùntwǐ-écènə né denne bə nyè bə. Bà bə m'á sà bə zòm bà dwā bé yil námml-wélé yé. Bà m'á sà bə zə bà cìn náàcènè kòn gako wé.

¹² Kristə-lyi gùlú tùntunnə m' mye sə n' yə k'è màdù byal, n' bək'á n' nyí n' dō yó w' yé. N' m'á sà n' nyí n' k'èlé y' ndá n' byá bé yò náàcènè. ¹³ Kristə-lyi gùlú tùntunnə bé gə n'è twí bà tum dí náàcènè, lÿi bí gako m'á cèrhé bə. Bà gá zhí Yezu Kristə ne m'ó ce, bà m'á n'wènè bə byili Yi zòmè ré ndá wu-j'ò.

Kòn dé dèbé ná Yi-ni-zhú m' ce ná lwar m' já d'è d'è'

¹⁴ À n'á yâi a bà a nə m' dwā né nyèbé nyí ni, sà ndá ràmyé ga, à n'á k'è sébé ré tɛbé à la m' pɔ̀. ¹⁵ Sə à gə yə twí lalà, n' gə kàrmə sébé ré ràmyé, n' b'á lwar n' g'á m'á zə n' cìn ní ndá gùlú w' ò w' Yi n'nyí kwála y' m'. Wó gùlú w' òmyé ò zhe Yi zhèn dé ò n'ò byili. ¹⁶ Zhèná, kòn dé dèbé ná Yi-ni-zhú m' ce ná lwar m' já d'è d'è':

Kristə jír numbyíni n' ce bə lwar n' párá. Eshirhə náàcènè byili pampar'è bə n' bə dóo zhe yé. Málékabá mye cìci nɔ̀ mɔ̀. Bà bwəl n' yò w' bə byili lū w' lÿi bí gako ne. Lÿi bí zwé nyí bə zù mù ce yó, sà n' n'ò zùwá d'è Arəzana wa.

Kòn dèbé Yi wèrhé m' gako càn

4 Eshirhə náàcènè n'è byili pampar'è, bà lÿi jàlà m'á zè dwā né nánkwaá né wé, bə y'è Yi-ni-zhú ni, bə tó koma cínə ne bə zwé còrhò m'òb' mà n'è shí n'écìs'í námml-wálsé sono m'. ² Lÿi m'á yür bi ndá koma zòmà. Kaka k'è t'á la bà wun ní wé yál rə ce bə dùr cizhil ndá kòn w'òrh' yé. ³ Lÿi bí bəmyé m' n'è wəl bà k'è-jú w' k'ò-bəlwélé, bà kùjúr jàlà n'wénè rà j'ú súl'á, e jà kùjúr'í ràmyé m' w' Yi rà wèrhé rə. Lÿi bí byèbé bà zhí Yi ni, bà y'è rà zhèn dé gá w' né m' w' bà jí w'è dé ràmyé, bà m'è ce rà n'əbáná. ⁴ Zhèná, kòn dèbé Yi wèrhé m' gako càn. Lò wàr n' vùr w'è dé ràmyé òdù ga n' dwí kwā né yé. N' m'á sà n' jí rà gako n' mə n' ce Yi n'əbáná, ⁵ sà n' lwàl lè n' mə n' jí ri kòn tó ndə rà zòmè ré gá byili ní. Èta, ràmyé b'a ce kòn gako tó ndə rà gá n'è yâi né.

Yál Yezu Kristə tùntunnə nántwə

⁶ N' gə byili ràmyé gako ná da-byá bé n'è, n' m'á yə Yezu Kristə tùntunnə nántwə. Bà m'á lwar bà Yi-ni-zhú zòmè ré n' zwé n' n'á n' tó re m'ó pɔ̀ m'ó jàn, bà n' n'á n' byili ri ndə bà gá cèrhè m'ó Yi nyəná né zhèn dé né. ⁷ Sá zh'è koma zòmà né n'ə w' ndə səswalsə n'è m'. Ce jàn né n' zə yəwəl ndá Yi-ni-zhú k'èk'è. ⁸ Lò gə ná n' wèrhé n' yala né cènè, kòn càn, sə n'ə t'á s'è m' d'è d'è' yé. Wó Yi-ni-zhú k'èk'è mà zhe kùr du, bà Yi bwəl nyí bà né gə zhí ri k'èk'è, rà b'a pə nába nyū, élás'è' ndá byinə n'ə bə zh'è zhe yilə. ⁹ Zòmè ré ràmyé w' zhèná. Lÿi bí gako m'á dwā sà bə zwé de. ¹⁰ Wó ràmyé è ce, ná r'è pyénè ná cìn ná

twí, ná r'é twí jàn tumə, bə ná zhí Yi nányi y ni ñdá ná wun gako, ná r'é dɛ̀ rə nyi-bwelé y pyírh mó. Rə n'é yál rə zwě lò gako, sə wó lò mó mɔ̀bɔ̀ ñ zù rì mú rə n'é zwě.

¹¹ Wó rəmyé ñ mē sá byili lyi bí ni, sá ce bə zwě rə nyí. ¹² Bəká yě lò mədù ga fulsi mú ñ gá wó bəsɔ̀bwelé yil yé. Ce ñ zòmà né ñdá ñ tūntwə̀ə́ né, ñdá ñ sɔ̀nó w ñdá ñ Yi-ni-zhú mú, ñdá ñ wu-pō w yə myorho byèbé bə zù Kristə mó gako yilə.

¹³ Ce jàn né ñ ná ñ kàrmə Yi zòmè ré sébé ré ñ byili Kristə-lyi bí ni, ñ má ñ zal bə wun ni ñdá cícú, ñ má ñ dɛ̀ à twírí yá. ¹⁴ Bəká swé Eshirhə náàcɛ̀nɛ̀ pené y è pɔ̀ mó mó yò yé. Ñ nɔ̀ pené y èmyé mó Yi nyi-zwennə bé gá zòm è yò w, Kristə-lyi gùlú w yé né cìná bé zɛ̀ bə cèlè bə jèsé ñ yò w mó yi ní. ¹⁵ Twí tum dí rəmyé cɛ̀nɛ̀, sá twí dí ñdá ñ wu gako, m̀nì ga lyi bí lwar bə ñ tum dí n'é zhə̀l cɛ̀nɛ̀. ¹⁶ Dɛ̀ ñ cìn ñ tūntwə̀ə́ né ñdá ñ kàrmó wòrhó mó wé. Yál wu-cángá cə́bal rəmyé gako wé. Zhənà, ñ gə ná ñ wèrhé èta, ñ b'á zwě ñmyé cici, ñdá byèbé bə n'é cili ñ zòmà né mó ga.

Cíci Kristə-lò gako

5 Bəká zòm jàn ñdá náncɛ̀ yé. Zòm ñdá mɔ̀ ñdə ñ da ta, sá cíci ébwá-dàlá bé ñdə ñ da-byá ta. ² Zòm ñdá kana náncɛ̀sɛ̀ ñdə ñ nába ta, sá cíci kə-bwə̀ə́ bé gwě mó ñdə ñ nəkwá ta, ñdá wu-pō.

Ejənə sɔ̀ cilu

³ Ce jàn né ñ nyí ejənə bé byèbé bə bə lò zhe zhən zhən ga mó yò. ⁴ Sə ejə-kɛ̀ mɔ̀bɔ̀ ñ gə zhe byá ráa nɛ̀mɛ̀, bə mē sə bə wèrhé ñdə bə Yi-ni-zhú mú gá n'é byili ní. Bə dabá ñdá bə dabá náncɛ̀rh, ñdá bə nába ñdá bə nába náncɛ̀rh nyí bə yò. Rəmyé ce, bəmye mē sə bə nyí bə yò. Wó rəmyé Yi n'é yálá. ⁵ Ejə-kɛ̀ mɔ̀bɔ̀ ñ bə lò zhe ñ ná ñ cili ñ sɔ̀ zhən zhən mó, ñ kwè ñ cìn námpúm n pə Yi ni, ñ má ñ lwəl rə sǎɔ̀ nənyɔ̀nɔ̀ ñdá cə̀cɛ̀ ga. ⁶ Sə ejə-kɛ̀ mɔ̀bɔ̀ ñ ŋwéné e jà lū w wɛ̀ dé shil zù mù mú nyé ñdə ñ cù ta. ⁷ Wó rəmyé ñ mē sá byili bi, m̀nì ga bə bəká zə yò lò byili yé. ⁸ Lò mɔ̀bɔ̀ ñ tá ñ nyí ñ kɛ̀lɛ̀ y lyi bí cici sɔ̀, s'e b'e zòm dwí nánfò w yò, rə-ná-cí zhə̀ ñ Yi-ni-zhú mú, ce lò mɔ̀bɔ̀ ñ yə Kristə zwí mú gaga cɔ̀ mɔ̀.

⁹ Bəká súlí ejə-kɛ̀ dɔ̀ yil ejənə bé yilə né sébé ré wé ñdá ñ yə byinə shí-shə̀ldù lyé yé. Ñ mē sə n yə kɛ̀ mɔ̀bɔ̀ ñ yà ñ jú byal mədù, ñ yə ñ dɔ̀ yó w nyí yé, ¹⁰ sə n yə kɛ̀ mɔ̀bɔ̀ bə yé ñ tùm-ècɛ̀nə né nyèbé ñ twí mú yò: ñ kɔ̀n ñ byá bé cɛ̀nɛ̀, ñ zwě zhə̀lə ñ sɔ̀ náàcɛ̀nɛ̀, n sǎ Yi lyi bí nàrh, n sɛ̀ lyi byèbé bə y'á n'é nwènɛ̀ nɛ̀, n wèrhé tùm-ècɛ̀nə dwí gako.

¹¹ Bəká shənə ñ kɛ̀ ejənə bé byèbé bə gwě wó kə-bwə̀ə́ mó ejənə bé sébé ré wé yé, bə bə búlà né gə tú nə zhérhé bə n'é yál byóná bə jí, bə yě Kristə kùr tó ne. ¹² Rəmyé yi ní, yò b'a zhi bə yó wə, bə gá yə bə nyí-bwəl lé bə y'á bwəl Kristə kùr tó yil mó pyírh yilə. ¹³ Kɔ̀n súlí mye, bə myèrhə bə t'á wèrhé kaka yé, bə n'é tó kálsɛ̀ wé bə zhə̀lə, bə m'é ce sɔ̀, bə n'é twí tumə nyèbé nə də bə yé. ¹⁴ Wó rəmyé è ce, à n'á yál sə ejənə bé byèbé bə

gwě wó kə-bwə̀ə́ mó jí byóná bə lù byá, sə bə cili bə kálsɛ̀ sɔ̀, m̀nì ga ná zwə̀ bé bəká nə bəl bə zòm ná sɔ̀ yé. ¹⁵ Nyína ejənə jàlá yě sómá kɛ̀bé è wó zhən nyá y mó ne, bə k'á n'é tó Shətana ne.

¹⁶ Kɛ̀ mɔ̀bɔ̀ ñ wó Kristə-lò, ejənə j'á ŋwéné ñ sɔ̀ kɛ̀lɛ̀ wa, ñ bəká n yé be n ce Kristə-lyi gùlú w j'ə w yé, ñ mē sə n nyí bə yò, m̀nì ga Kristə-lyi gùlú w ŋwéné o nyí ejənə bé byèbé bə bə lò zhe ñ ná ñ sɛ̀ be mó yò.

Kristə-lyi gùlú yé né cìná bé tum

¹⁷ Kristə-lyi gùlú yé né cìná bé byèbé bə n'é twí gùlú w tum dí cɛ̀nɛ̀ mó, lyi bí mē sə bə nyè bə bə k'a bwérhé. Sə wó byèbé bə n'é bwəl Yi zòmè ré bə j'á n'é byili ri mú ni bə mē sə bə wèrhé rəmyé. ¹⁸ Bə kɛ̀ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: "Nɔ̀ gə n'ò twí kɛ̀lɛ̀ w jíjí jòró yi ní, sə ñ bəká cə̀r w b'ò bəká dɛ̀ jíjí rí yé." Bə k'e wò bə: "Tūntūnnə mē ñdá kwándé." ¹⁹ Bəká shənə bə cí dóó Kristə-lyi gùlú yé né cə́bal yó wə, ñdá lyi bəlyè ráa lyi bə̀tò yə ñ yò w zhən byili yé. ²⁰ Ji lyi bí byèbé bə wèrhé yə-bəlwə̀ə́lɛ̀ mó búlú lyi bí gako yé né, m̀nì ga ywé zə bə dwā bé.

²¹ Á n'á lwəl mó rəmyé ñdá à wu gako, Yi ñdá Yezu Kristə ñdá Yi mələkəbá yé né: wèrhé rəmyé gako ñdə à gə byili mú ní, sə bəká zə ñ yírh ñ cír lyi bí yé. ²² Bəká yə lələ ñ cèlè ñ jərh lò yó w ñ pɔ̀ tum Kristə-lyi gùlú w wé yé. Zə ñ cìn wárhgáá, ñ bəká ce ñ twér lyi dwā yə-bəlwə̀ə́lɛ̀ wé yé.

²³ Ñ wu w gə bə shè mó ce, bəká kə nyò nɛ̀ mó dúdú yé. Ná ñ nywɛ̀ sɛ́' mó mye námpólé námpólé ñ yala né gə bə nyè mó yilə.

²⁴ Bə n'é lwar lyi bí jàlá yə-bəlwə̀ə́lɛ̀ yò lələ, ñdá bə gwě yə bə búrsí kɛ̀ yé. Sə kɔ̀n y'a denɛ̀ fòró bə lwar jàlá nyān dé yò. ²⁵ Kɔ̀n wó èta ñdá tūntwə̀ə́ né nyèbé nə càn mó mye. Bə n'é lwar nə jàlá yò kùr yó, sə nə jàlá y'a denɛ̀ fòró bə lwar nə yò.

Yóm mē sə n nyè ñ yó-cə́bal

6 Lò mɔ̀bɔ̀ gako ñ wó yóm, ñ mē sá nyè ñ yó-cə́bal mó, m̀nì ga lyi bí bəká zòm Yi yil lé ñdá né kàrmó yò námməlwə̀lɛ̀ yé. ² Yómá bé byèbé bə yó-cìná bé wó Kristə-lyi mú, bəká tə bə bə wó da-byá yil bə cɛ̀ be nyám yé. Bə mē sə bə kwèrhə bə nyè bé, bə wó Kristə-lyi byèbé bə sɔ̀ ne bə n'é twí bə pɛ̀.

Wó shilə námməlwə̀lɛ̀ sə n'é dwí numbyíni

Kɔ̀n dɛ̀bé gako à byili mú mú, wó rəmyé ñ mē sá byili lyi bí ni, ñ ce bə wèrhé re.

³ Lyi jàlá ŋwéné bə kàrmó bə n'é cèrhə mó tə sómá yó yé. Bə t'á tó zhən dé tɛ̀bé ná Cinu Yezu Kristə kàrmó by-ili mú ni yé. Bə kàrmó còrhò mó t'á tó ná Yi-ni-zhú nyān mó ne yé. ⁴ Bə cìn-dɛ̀-zhə̀ mó ce bə wó ñdə lyilyār ta. Bə yə̀l kaka Yi nyəná né wé yé. Wó nyə-pār zòmà cími è zhe be. Wó rəmyé è ce bwé-dūr, búlú, dwā tū̀rhì, dwā cə̀rh ceré, ⁵ ñdá nyə-pār mē kɔ̀n lyé ce ne ŋwéné bə cə̀cəl wə. Bə jírh ñdə lyi byèbé bə surhə jé, bə k'é yə̀l zhən dé gá wó né ta. Bə zɛ̀ bə n'é búlú bə Yi-ni-zhú mú wó kɔ̀n dɛ̀bé rə m'a ce numbyíni jírh nəcɛ̀m-bal.

⁶ Sə zhənà, Yi-ni-zhú mú wó nàcèndè nánfǎlò numbyíni yilə, òdà è gə n'è bùl bà tèbé è zhe mó yú yə. ⁷ Ná yə kaka zal ná m'è bà ce yó yé. Ná k'è t'á la kaka zal ná m'è kwě mye yé. ⁸ Ná gə zhe kùjú ná r'è jí, ná zhe gònò ná m'è círhí ná yala ne, rəmyé já òdà nába. ⁹ Sə byèbé bà n'è pyà sə bə jírĥ nàcènà nánfwààlé m'è twi sòlò wě. Sə shilə né námməlwálsé shèbé sə bə kùr zhe sə n'è swèlè numbyíni è jé, è yò zhìli mú, n'è jójèré bε. ¹⁰ Zhənà, zwini tèbé gako rə n'è zal numbyíni mú kùr n'è shí wéré sónó dǛ' dǛ' wě. Lyì nánzhəzhǒ pyà y kɔn lyé ce ne. Wó rəmyé è ce bə jé bà Yi-ni-zhú mú wě, bə pə nònò nánfǎlò bà cìn nì, e j'á wó bà cìcì yò.

Zə Yi-ni-zhú zǎa y náacèné

¹¹ Nəmyé m̀b̀b̀ ò wó Yi lò mó, yě rəmyé gako né. Pyà sé yə wu-cángá cí, n'ə pə ò cìn námpúm Yi ni, n' zhí ri. Zə sónó òdà cìn-pyónó òdà wu-b̀ǹǹ. ¹² Zə Yi-ni-zhú zǎa y náacèné. Zə nyǔ mú m̀ə t'á la zhǒ m'ó kēkē, bà wó m̀əmyé yil Yi byè mó, ò gə wèrhé ò nyí-bwəl náacèné y zhèn-cìná nánzhəzhǒ yé né dǛ' ré yùwə. ¹³ Sə èlâsǛ', à n'á pε mó nyí Yi rí tèbé rə n'è pε myêl kɔn dwí gako ne mó yé né, òdà Yezu Kristə mó n' yàl Yi-ni-zhú mú zhèn-cìnnə P̄s-Pyəlatε yé né mó yírĥ wə: ¹⁴ zwě nyé né nəmyé, sé yə wárhgáá, dóó bàk'a yə ò yó w yé, kɔn m'ə yí dǛ' ré tèbé ná Cinu Yezu Kristə mà n ká n bà mó. ¹⁵ M̀b̀b̀ n' la ce Kristə bà òdà yi rí gə tú è yú mú, wó Yi.

Wó rəmyé sō wu-nyǒ w ò bə dō zhe mó n'ó shí ní. Rəmyé dúdú rə wó pyǒ, rə cí kɔn gako. Rə wó pyà bé gako pyǒ, yó-cìná bé gako yó-cábal. ¹⁶ Rəmyé dúdú rə t'á cì yé. Rə jě pwě wě. Lò lò wàr n' ná n' bwəlse re yé. Lò lò yírĥ gwě yə re ne yé, e jà lò lò yírĥ t'á la re nɔ mye yé. Wó rəmyé rə zhe zùwə òdà jàn, byinə nə bə zhǒ zhe yilə! Amèn!

Cíci nàcènà bé bə zə bà cìn cènè

¹⁷ Byili lǔ w k̀b̀b̀ nàcènà bé ne bà bà bàk'a zhě bà cìn dǛ', bə zə nàcèndé zhən yé, sə bə zə Yi zhən dé, bà wó Yi rə n'è pε nába kɔn dwí gako nánzhəzhǒ ná jí. ¹⁸ Byili bi bà bà twí cènè, sə bə yə nàcènà bà tuntwǎǎ né wě, sə bə tə bà jě-kɔn òdà lyì bí dwā bé òdà wu-nyǒ. ¹⁹ Èta, bà m'á ŋwènə bə tene nàcèndé tèbé rə càn rə t'á la zhǒ mó, m̀ǹǹ ga bə nə nyǔ mú páá mó.

Zə tèbé Yi pɔ mó mó cènè

²⁰ À byi-sónó Timote, zə tèbé Yi pɔ mó mó cènè. DǛ' ò cìn òdà z̀m-fwááré tèbé rəmyé òdà Yi-ni-zhú mú də rədu mú. Sá dǛ' ò cìn mye òdà kɔn dèbé lyì bí y'a wò bà bà yě, rə j'á bə kùr zhe mó. ²¹ Jàlà jójèré bà cìn bà bà yě, rəmyé ce bə jé bà Yi-ni-zhú mú wě dǛ' dǛ'. Yi b'a cí bwəl á gako yó!

2 Timote

Wó bà gé k'a bwérhé bæ ce Pwæa byèné-jù w twær ràlyè nyân dé òdà ní ná ní bwèl yò-ècònnò nyí rí Oròm né mó yó, ní kě sébé ré tèbé né. Ní yà ní ná ní nwènè gàà ní dúdú. Ní yà ní ná ní bùl bà ní gé la lū w kòbó wé zhír mó bwàlse. Wó ràmyé è ce ní yà ní ná ní yàl bà Timote zhí ní nà y yó kéké kàrmó mòbó bà cèrhè mò mó wé ().

Ní cící mu bà ní shèné n tó n zwè nònnò nyí òdà Yezu Kristà shèdáá nántwê ta, bà ní ce jàn né n yè lò mòbó ní tumà né sú Yí yírh ().

Ràmýé kwā né, ní byili mu lyi bí tùntwèè né nè bæ càn mó òdà byèbé bà bæ shè zhèn dé yò mó gé la né yál dwā né nánkwaá né wé. Ní byili mu bà ní bàká n shèné n tó lyi bí bàmyé mó kùr yé. N zè n cící mu bà ní zà Yí zòmè ré òdà kàrmó bà byili mu mú kéké. N lwèl mò bà ní bwèl Yí zòmè ré náàcèné ().

Pwæa né ní ce Timote

1 ¹⁻² À byi-sónó Timote, wó àmyé Pwæa à n'â kě sébé ré tèbé à la mó pò. À wó Yezu Kristà tùntúm òdà Yí pùbùlè. Yí twí ní b'â bwèl nyū mú rà bwèl mà nyí mú a byili. Nyū mú màmyé mó wó Yezu Kristà denne ná r'é tó né ná ne m. Nà Da Yí òdà ná Cinu Yezu Kristà b'a cí bwèl ò yó, sà bæ dùr ò nònnò, bæ p'j yè-zùlál!

Pwæa né ní ce Yí nèbán Timote yilè

³ À n'â lyírh ò yò à Yí-co wé cècè òdà nènnyónó ga. À n'â ce Yí nèbáná. Wó ràmyé tum à n'â twí òdà wu kòbó ò wó wárhgáá, òdà à nàmbala bé ta. ⁴ À gə lyírh ò yè-nà ná né yò, à só s'a k'a nà mó, m̀nì ga a wu yè nyèn nàmpúm. ⁵ À yè ò Yí-ni-zhú mú yò w à wé zhèn zhènà. Ní Yí-ni-zhú mú màmyé wó ò ná nánce Loyiisi òdà ò ná Eniisi nyân mó dwí rí. À yè bà ràmyé wó zhènà.

⁶ Wó ràmyé è ce, à n'â lyírh mó bà ò zə pené y Yí pò mó à gé cí à jèsé ò yó yí ní mú kéké. ⁷ Zhènà, Eshirhə y Yí pò nába mó t'â ce lò dùr ywé yé. È n'è pe jàn, òdà sóno, òdà cìn-pyónó. ⁸ Ràmýé ce, ò bàká dùr cizhil òdà zhèn cú Cinu mú shò-kwā né yé. Ní bàká dùr cizhil òdà àmyé mòbó à òwéné byèné-jù w ná Cinu mú yil mó myé yé. Nímyé wí rí ní shèné ní tó àmyé ne ní nwènè yò-ècònnò nyí rí yil òdà Yí jàn. ⁹ Wó Yí rà vwārh nába, rə byè nába bà né yál rà lyi, sà è dè ná tùntwèè yil yé. Wó ràmyé cici pùbùlè òdà rà yò-ècònnò w yilə. Rə wèrhé yò-ècònnò w òmyé Yezu Kristà jàn yilə, òdà lū w gwé yè kùr jì yé.

¹⁰ Sə èlāsé', yò-ècònnò w òmyé tó ná Zwennə Yezu Kristà twí rí y denne o du pamparéé. Wó nímyé ní zhìlì cu mú jàn dé, n tó yò-ècònnò nyí rí denne n byili nába nyū mú mà t'â la zhó mó.

¹¹ Yí cír ne b'â yál rà tùntúm, a bwèl rà yò-ècònnò nyí rí, s'a cèrhè rè lyi bí ní. ¹² Wó ràmyé è ce à n'â nwènè èlāsé', sà à t'â dùr cizhil yé. Ràmýé gako wé, à yè mòbó à zhe ní zhèn dé mó párá, sà à yè pamparéé bà ní zhe jàn ní bà n yilì kòn dèbé ní pò ne mó, kòn m'è yí dè ré nánkweé ré. ¹³ Zòmà né nyèbé à byili mú mú wó zhènà. Cí ní ò wé, sà wèrhé òdà nà gé n'è byili ní òdà Yí-ni-zhú, òdà sóno w kòbó Yezu Kristà pò nába mó. ¹⁴ Zə nyé né

nyèbé à pò mó mó, òdà Eshirhə náàcèné y è òwéné né wé mó jàn, bà nè zhe kùr d'è' d'è'.

¹⁵ Ní cici mú yé bà Azhi tənə y lyi bí gako dùr bæ yé ne, sə Shəzhəə òdà Erəmōzhéé myé dùr bæ yé ne. ¹⁶ Sə à n'â lwèl Cinu bà ní dùr Onəzhəfōwə òdà ní kélé y lyi bí nònnò, bà ní zə à wu ni twær nánzhəzhə; ní yè cizhil dùr b'â òwéné byèné-jù w yil yé. ¹⁷ Ní gé tú n yí Oròm yí ní, ní tó jààsé gako wé n pyà nè, n bà n mə n nə ne. ¹⁸ À n'â lwèl Yí bà rà dùr ní nònnò bursí d'è ré yù w Cinu Yezu Kristà jàn yilə. Ní yé kòn dèbé dwí gako ní wèrhé à yil Efēze né mó náàcèné.

Shèné nònnò òdà Yezu Kristà shèdáá nántwê ta

2 À byi Timote, pyā sá zə jàn ní zhì kéké Yezu Kristà sóno w wé twéé gako. ² Kàrmó mòbó à cèrhè mò zhèn-cíná nánzhəzhə yírh w mó, cèrhè mò lyi byèbé ò zhe bà zhènà, bàmyé j'ā w' mō bà la lyi dwā ne còrhò mó ne.

³ Shèné ní tó ní zwè nònnò w nyí, òdà Yezu Kristà shèdáá nántwê ta. ⁴ Shèdáá kèbé è n'è twí shèdááre tum, e zè è n'è yàl e tó è yó-cábal mó pùbùlè nè mó, wàr è m'a cili lyi dwā tumə sō yé. ⁵ Lò gə né ní zal zāā, ní wàr ní mà n yè zam-bya òdà ní gə yè zāā y nyé né zwè yé. ⁶ Vwàlnà mòbó ní ná ní twí d'è' d'è', wó nímyé ní ná ní jèrè ní ne nyòdèrhé. ⁷ À byi Timote, téré kòn dèbé à byili mú, bà Cinu mà n ce ní òwéné ní nyèè kòn gako kùr náàcèné.

Lyírh Yezu Kristà yò

⁸ Lyírh Yezu Kristà yò. Wó Dəvyidi dwí rí wé ní shí ní, ní bwírhì n zè n du cùrì wé òdà yò-ècònnò nyí rí à n'â bwèl mó gé n'è byili ní. ⁹ Wó yò-ècònnò nyí rí ràmyé yil à n'â nwènè, bà lyè à gaga mó òdà nyáná òdà èmà-byí ta, sà bà yè Yí zòmè ré lyé yé. ¹⁰ Wó ràmyé yil à n'â shèné kòn gako byèbé Yí cír mó yilə, m̀nì ga bàmye nə vwārh òdà zùwá kèbé è bæ zhó zhe Yezu Kristà jàn yilə. ¹¹ Nyí zòmè ré tèbé wó zhènà:

Nə gə tó Kristə ne ná cùwə, nə b'â tó mo nə nə nyū mye.

¹² Nə gə shèné né zhì kéké,

ná b'â tó mo ná jí pyèlè.
 Ná gə zhǐ mò,
 rímye bà n zhě nába.
¹³ Námyě gə bə ná nà y yó zhǐ mye,
 rímyě zhǐ n nà y yó,
 bə n zòmà né t'á lyár yé.

Ce jàn né n yè lò m̀b̀b̀b̀ n sú Yi yírĥ

¹⁴ Tèbé à byili mú mú, ná n lyírĥ re lyi bí gako ne, sá lwəl̀ bə̀ Yi yé né òdá yé-byí, bə̀ yě̀ zòmà nyèbé̀ nà n'è twi òdá búlá ne. Bə̀ búlá né bə̀ kùr zhe yé. Wó byèbé̀ bə̀ n'è cili ni mú yò zhilù yil nà òwéné. ¹⁵ Ce jàn né n yè lò m̀b̀b̀b̀ n tumə̀ né sú Yi yírĥ; yál̀ tùntùnnə̀ m̀b̀b̀b̀ n tá n dùr cizhìl̀ òdá n tum dí yé, n ná n bwəl̀ zhən zòmè ré, n byili ri cángá. ¹⁶ Dě̀, bə̀ká ce n cìn nyè-pâr zòmà né nyèbé̀ nà bə̀ kùr zhe, nà t'á tó Yi-ni-zhú nyəná né ne m̀ wé yé, bə̀ byèbé̀ bə̀ n'è wèrhé rə̀myé m̀ j'á n'è pər Yi kwā̀ né bə̀ la gaga. ¹⁷ Bə̀ zòmà né bə̀ n'è byili mú nyè òdə̀ nyə̀le nyí ta. Námpólé námpólé rə̀ n'è jírĥ nà-wérá. Yimene òdá Shiletoose òwéné lyi bí bə̀myé wé. ¹⁸ Bə̀ pər bə̀ vò kwā̀ né kwā̀ né bə̀ yě̀ zhən dé byilu ni, bə̀ n'è byili bə̀ Yi bwírĥi cùurí, bə̀ lò lò bə̀ká ká dĕ̀ cùurí b̀rĥu yé. Èta, bə̀ n'è dwi lyi nánzhə̀zhǐ bə̀ Yi-ni-zhú mú wé. ¹⁹ Sə̀ òdá rə̀myé ga, jì-byóló Yi cí ò nà y tĕ́ m̀ zhǐ kĕkĕ. Bə̀ kĕ ò yó bə̀ wò: "Cinu yé n lyi bí párá." Bə̀ súlí bə̀ kĕ: "Lò m̀b̀b̀b̀ n ná n byili bə̀ n zhí Cinu ni, n m̃ə̀ sə̀ n yě̀ lwele ne."

²⁰ Jì kèbé̀ è kwèrhe náàcèné, è də̀ sánámá òdá sə̀byi-kùli nə̀zhĕ̀ dúdú nà òwéné è wé yé. Də̀ òdá dār nə̀zhĕ̀ mye òwéné né. Sə̀ è gə̀ wó sánámá òdá sə̀byi-kùli nə̀zhĕ̀ yilə̀, wó címsi dĕ̀ bə̀ n'è vùr nə̀ bə̀ m'è jí kùjú, sə̀ nyèbé̀ nà dāl m̀ wó wó dĕ̀ gako kùjú bə̀ m'è jí. ²¹ Lò m̀b̀b̀b̀ gako n yě̀ koma zòmà né nə̀myé cilu ni, n nyé òdə̀ sánámá òdá sə̀byi-kùli nə̀zhǐ bə̀ n'è vùr címsi dĕ̀ bə̀ m'è jí kùjú ta. Lò m̀ó rímyé m̀ mà n yè Yi lò. N mà n yè lyi-twə̀ n yó-cə̀bal m̀ yilə̀, n twi tumə̀ nyèbé̀ nà càn.

²² Yé̀ bə̀swéné shilə̀ námmlə̀wə̀lsé ne, sá tó lyi bí byèbé̀ bə̀ n'è lwəl̀ Cinu òdá wu-pò m̀ó ne, n pyà wu-cángá òdá Yi-ni-zhú òdá sònó òdá yə̀-zúlá, ²³ sá yě̀ nyè-pâr zòmà nyèbé̀ nà bə̀ kùr zhe ne, bə̀ n yé̀ bə̀ nà n'è twi òdá búlá. ²⁴ E jà Cinu tùntùnnə̀ bə̀ m̃ə̀ sə̀ n yə̀ búlá cí yé. N m̃ə̀ sə̀ n swéné lyi bí gako, n òwéné n cèrhè kàrmò, sə̀ n pyéne yò-cə̀lè yí ní. ²⁵ N m̃ə̀ sə̀ n cíci lyi bí byèbé̀ bə̀ bə̀ shè nyí zò m̀ó òdá wu-bònd. Də̀ga dĕ̀ òwéné Yi b'á ce bə̀ wun pyírĥi, bə̀ lwar zhən dé gó wó né, ²⁶ m̀nì bə̀ surhə̀ né pul, bə̀ òwéné bə̀ vwārĥ bə̀ cìn Shə̀tana y è lyè be e ce bə̀ n'è twi è pùbùlè m̀ó j̃ wà.

Kɔn gə̀ la né yál dwā̀ né nánkwaá né wé

3 Lwar bə̀ zwini b'á yè̀ né dwā̀ né nánkwaá né wé. ² Lyi bí b'á jírĥ sə̀cìiri ciná, bə̀ swéné sə̀byi, bə̀ jírĥ cìn-byilu òdá cìn-dĕ̀-zhǐ ciná, bə̀ zĕ̀ bə̀ n'è túrĥ Yi; bə̀ m'á cĕ̀ bə̀ dabá òdá bə̀ nába nyí ni; bə̀ m'á yə̀ yè̀-cènè ciná; bə̀ t'á la kɔn dĕ̀bé̀ rə̀ wó Yi nyān nyám yé; ³ bə̀ m'á yə̀ yó-kùlì ciná; bə̀ t'á la nòn-dùr zal yé; bə̀ m'á yə̀ cə̀-lwə̀rse; bə̀ t'á la òwə̀nɔ̀ bə̀ zə̀ bə̀ cìn yé; bə̀ m'á yə̀ wu-myín ciná; bə̀ t'á la cènè sònó yé; ⁴ bə̀ m'á yə̀ myínù

cíná, yəl̀ cìn-dā́ cìná; cìn-byilu m'á pyi bə̀ surhə̀ né; bə̀ swéné lū w wu-nyǐ w du Yi. ⁵ Bə̀ m'á wèrhé òdə̀ bə̀ zhí Yi ni ta, e jà bə̀ t'á zwé nyí bə̀ Yi zhe jàn yé. Bə̀ká tó lyi bí bə̀myé m̀ kùr yé.

⁶ Lyi jàlə̀ òwéné bə̀ wé bə̀ n'è shèè bə̀ zhəl̀ kàlse wé bə̀ swèlè kana byèbé̀ bə̀ yəl̀ nà kùrə̀, yə̀-bə̀lwā́le n'è nwenè bə̀ m̀. Bə̀ gó yə̀ Yi ni zhí òdá bə̀ wun gako m̀ó ce, bə̀ n'è shènè shilə̀ dwi gako. ⁷ Twéé gako, kana bé bə̀myé n'è pyà sə̀ bə̀ lwar zhən dé gó wó né, sə̀ bə̀ wàr bə̀ n'è lwar rə̀ gó wó né gaga yé. ⁸ Wó èta Zhanéese òdá Zhambə̀reese wèrhé né shā́ ga. Bə̀ y'á t'á zwé Muiyisi nyí rí yé. Lyi bí byèbé̀ èta m̀ó mye wó èta bə̀ n'è wèrhé né. Bə̀ bə̀ shè zhən dé yò yé. Bə̀ surhə̀ né nyé nám-bə̀jə̀lè; bə̀ Yi-ni-zhú mú bə̀ kùr zhe yé. ⁹ Bə̀ t'á la yé né yú òdə̀ Zhanéese òdá Zhambə̀reese gó yə̀ yé né yí ní. Lyi bí gako b'á lwar bə̀ kùrə̀.

Zə̀ kɔn dé dĕ̀bé̀ bə̀ byili mú mú kĕkĕ

¹⁰ Sə̀ nmyé yé à gó n'á wèrhé né gako; n cili à kàrmò; n nɔ̀ à tùntwí́ rí gó yəl̀ né; n yé à pùbùlè né òdá à gó zhí Yi ni ní; n yé b'á n'á zhilì a yala ne; n yé b'á só lyi bí, a j'á n'á pyéne à cìnə̀. ¹¹ N yé bə̀ gó nwenè nè né; n jà n yé zwini tèbé̀ gako à nɔ̀ Ancɔ́se né, òdá Yə̀kɔ́nə̀yɔm né, òdá Lysisitiri ní mú. Zhənà, à nwenè dĕ́ dĕ́, sə̀ Cinu zwé ne rə̀myé gako wé. ¹² È gə̀ wó zhən yilə̀, lyi byèbé̀ gako bə̀ n'è yál bə̀ tó Yezu Kristə̀ ne òdá bə̀ wun gako, bə̀ m'á nə̀ nòn, ¹³ sə̀ lyi-bə̀lwā́lsé òdá myínù ciná bé lwele ré wòrhó m̀ b'á j'á n'è súlí. Bə̀ b'á myínì bə̀ dwā̀ bé, sə̀ lyi b'á myínì bə̀mye.

¹⁴ Zə̀ kɔn dé dĕ̀bé̀ bə̀ cèrhè m̀ó n j'á zwé rə̀ nyí mú kĕkĕ. N yé byèbé̀ bə̀ cèrhè m̀ó re m̀ó gó wó né. ¹⁵ Wó n bə̀swéné ga n ju kùr n lwar Yi zòmè ré sébé̀ ré. Wó rə̀myé rə̀ wó rə̀ m'á p̃́ surhə̀ nyèbé̀ nà b'á ce n nə̀ vwārĥ n gó zhí Yezu Kristə̀ ne m̀ó yilə̀. ¹⁶ Yi zòmè ré sébé̀ ré gako wó Yi rə̀ pul byèbé̀ bə̀ kĕ de m̀ó surhə̀ bə̀ m'è kĕ de, m̀nì rə̀ zə̀ kùrə̀, rə̀ sĕ̀ m̀ó n cèrhè zhən dé lyi bí ni; dóó gə̀ tú ò òwéné, sá byili ò cí mú ni, sá zwər mo, sá cèrhè lyi bí bə̀ yə̀ wu-cángá ciná, ¹⁷ m̀nì Yi lò m̀ó yè̀ lò m̀b̀b̀b̀ n byil cènè, n wó yò-ècònò dwi gako n mà n wèrhé.

Bwəl̀ Yi zòmè ré

4 À n'á lwəl̀ m̀ó òdá à wu gako Yi òdá Yezu Kristə̀ m̀ó n la lyi-nyírĥ òdá cùurì b̀rsi b̀r mú yé né, à n'á lwəl̀ m̀ó n twírí y òdá n pyèlè ré yilə̀: ² bə̀ n bwəl̀ Yi zòmè ré, sá ce jàn né twéé gako, jààsé gako, rə̀ náná òdá rə̀ zwini ga yí ní; byili lyi bí bə̀ dwááré, sá bú bi. Sá ce jàn né n zhilì n yala ne n cíci bi, n byili bi náàcèné, ³ bə̀ dĕ̀ òwéné rə̀ bənà, lyi bí cìci shilə̀ né b'á ce bə̀ k'è t'á la shò́nɔ̀ bə̀ cili kàrmò m̀b̀b̀b̀ m̀é wó zhən m̀ó yé. Bə̀ m'á pyà kàrmò byilnə̀ nánzhə̀zhǐ bə̀ ce bə̀ byili bi tèbé̀ bə̀myé n'è yál bə̀ cili mú. ⁴ Bə̀ k'è t'á la zhən dé cilu yé. Wó koma bé bə̀ la cilu. ⁵ Sə̀ nmyé m̃ə̀ sá dĕ̀ n cìn kɔn gako wé. Shènè nòn, sá twi yò-ècònò nyí rí bwəl̀ yilə̀. Twi tum dí Yi pɔ̀ m̀ó m̀ó cènè.

Pwəə twǐ ní tum dí n zhè

⁶ È gə wó àmyé yilə, à n'â pə à cìn Yi ni ñdə wǐ-kɔn ta, b'â zhír mó yi yúwá. ⁷ À zɔ zǎã nántwâ; à dùr ywál mó a zhè; à Yi-ni-zhú mú yàl kékè. ⁸ Èlâsǝ́, wó kwândé rə mə ñdá ne m'á à n'â dǝ́. Wó bursi cángá cábal Cinu ní la re ne pɔ bursi yùwə. Sə è dè àmyé dúdú ni ní la kwândé rəmyé pɔ yé. Ní mà n pə rɛ lyi bí byèbé gakó bə n'ê dǝ́ ní twíri y ñdá sónó mó mye ne.

Kɔn dǝ́bé rə yàl né Pwəə ñdá ní tó-dwā bé cəcəl wə

⁹ Ce jàn né ní bə à sǝ lalà. ¹⁰ Demaase dùr n yǝ ne n vò Tesəlóniki, bə lǐ w kòb' wǝ dé yò zù mù. Kərəsǝ lyǝ n vò Galəshi. Titi vò Dələməshi. ¹¹ Lwiki dúdú ní mǝ à sǝ. Zə Markɛ ní mé súlí ní bà, bə ní w' ní mà n sǝ ne à tum dí wǝ. ¹² À twǐ Tishiki Efɛzɛ né.

¹³ Ní gə bàn sá kwè à kàmə-zù-fwèlè y à yǝ Tərəwaase né Kərəpuusi sǝ mó, ñdá sá bá né, sə kɔn du, bəká swǝ tándé bə ké rə yó mó yò yé. ¹⁴ Yál-bal Alesādərə wèrhé ne kɔn dǝ́bé rə bə càn dǝ́ dǝ́. Sə Cinu mà n càrh mò ní

lwelɛ ré. ¹⁵ Nmyé cìcì mú yìlì ñ cìn ñdá mɔ, bə ní bə kàr-mó n'ê r'è byili mú só lyélyé.

¹⁶ Bə gá zɔ ne bə vò bursi jàà w twər náyéé ré yi ní, lò mǝdù ga yè ne sǝ yé. Bə gakó dùr bə yǝ ne, sə à n'â lwəl Yi bə rə bək'a cí dóó bə yó rəmyé yil yé. ¹⁷ Cinu yàl né ñdá ne, n pǝ jàn, a ɲwɛnɛ a bwəl yò-ècò n'nyí rí námpúm, rə yí byèbé bə dè Zhwifubá mó gakó. Cinu sǝ ne a lú bɔɔ w yé né. ¹⁸ Sə ní gwǝ mà n ce a lú lwelɛ dwí gakó yé né, n ce a zù Arəzana w ní tənà y wǝ. Ní mà n nə zùwá byinə nə bə zh' zhe yilə! Amèn!

Pwəə ná ní ce Kristə-lyi bí ní má ní gwi ní sébé ré yó

¹⁹ À n'â ce Pərishii ñdá Akəlaase, ñdá Onəzhəfɔɔɔ kélé y lyi bí. ²⁰ Eraase mǝ Kɔrɛtɛ né. Torofyimi yà ní bə jàn zhe yé. Rəmyé ce a yǝ mo Myələ né. ²¹ Sə ce jàn né ní bə ñdá wàr ré yi gwǝ yè yí yé. Ebuluusi ñdá Pə dǝãsɛ ñdá Lyinyuusi ñdá Kolojə ñdá ná da-byà Kristə-lyi bí gakó n'ê ce mó. ²² Cinu mà n yè ñdá mó, sə n cí bwəl á gakó yó!

Titi

Titi wó Pwəə kwā-lò mədù. Pwəə byili bà Titi wó n byí zhèn zhènà Kristə wé. Ní lyírh mo bà n yà n yě mo Kərete né m̀nì ga n kwərhe kɔn dɛ̀bé rə̀ dàl Kristə-lyì gùúlí rə̀ ŋwéné ceme né wé mó náàcèné, sə n cír lyì n cí gùlú gako yé né.

Ní ju kùr n byili mu Kristə-lyì gùúlí yé né cìná bé gá m̄ sə bə zə̀ bà cìn ní ().

Rə̀myé kwā né, n pɔ́ cícú bala bé òdà kana bé náncésé òdà ébwá-dàlá bé òdà yómá bé gako shò-kwā né. Ní byili bà Kristə pɔ́ n cìn ná yilə̀, m̀nì ga ná jírħ n lyì byèbé n shàrh bə̀ jírħ wárhgáá, bà só sə̀ bə̀ wèrhé cènè twéé twéé (). Rə̀myé kwā né, n byili Titi ni Kristə-lyì bí gako gá m̄ sə̀ bə̀ zə̀ bà cìn ní ().

Pwəə ná n ce Titi

1 Wó àmyé Pwəə à n'á kě sébé ré tɛ̀bé. À wó Yì tùn-tùnnà òdà Yezu Kristə tùntúm. Wó àmyé Yì wò b'á zə̀ byèbé rə̀ cír mó a bà bə̀ zù Kristə, s'a ce bə̀ lwar zhèn dé gá wó né, m̀nì ga bə̀ zhí mu kĕkĕ. ² Èta bà m'a dĕ nyú mà t'á la zhí m̀ rə̀ bwəl be mà nyí shāā ga m̀. Yì gə̀ bwəl nyí, rə̀ t'á kwàrh yé. ³ Sə̀ yì rí tɛ̀bé rə̀ y'á byili mú gá tú e yí, Yì ná Zwennə mó ce bə̀ lwar n zòmĕ ré. Wó zòmĕ ré rə̀myé Yì pɔ́ n nyí b'á bwəl a byili.

⁴ Titi, à n'á kě sébé ré tɛ̀bé à la m̀ pɔ́, bà ò wó à byí zhèn zhèn Kristə wé. Ná Yì-ni-zhú mú ce ná jírħ kɔn rədù. Ná Da Yì òdà ná Zwennə Yezu Kristə b'a cí bwəl n yó, sə̀ bə̀ p'á yə̀-zúlá!

Kristə-lyì gùúlí yé né cìná bé

⁵ À zhír a yě mó Kərete né m̀nì ga n kwərhe kɔn dɛ̀bé rə̀ dàl Kristə-lyì gùúlí ceme né wé mó cènè, sə̀ cír lyì n cí gùlú gako yé né. Lyírh kɔn dɛ̀bé à byili mú bà cír mó shò-kwā né m̀: ⁶ Kristə-lyì gùlú yé né cábal bə̀ m̄ sə̀ n yə̀ lò m̀b́b yò ŋwéné n yó w yé. Ní m̄ sə̀ n yə̀ kĕ m̀dù byal, n bàkà n nyí n dō yó w yé. Ní byā bé m̄ sə̀ bə̀ yə̀ Kristə-lyì nántwərh, lyì bí bàk'a zòm̀ bà yil námmə̀wèlé yé, sə̀ bə̀ yə̀ byā byèbé bà n'è nyàm lò.

⁷ Kristə-lyì gùlú yé né cábal wó Yì nyəná né sō n ná n cili ní. Rə̀myé ce, n bə̀ m̄ sə̀ n zə̀ yò bà n'è byili yé; n bàkà n yə̀ cìn-byilu cábal yé; n bàkà n yə̀ lyim cábal yé; n bàkà n yə̀ sà-nyòró yé; n bàkà n yə̀ búlé cábal yé; n bàkà n pyà wárese òdà yŷyŷ yé. ⁸ Ní m̄ sə̀ n zwĕ zhələ̀ náàcèné, sə̀ n swéné kɔn dɛ̀bé rə̀ càn; n m̄ sə̀ n yə̀ lò m̀b́b n zhe n cìn cènè; n m̄ sə̀ n yə̀ cángá cábal; n m̄ sə̀ n yə̀ lyì-ècèn námpúm, lò m̀b́b n yĕ n tum párá; ⁹ n m̄ sə̀ n yə̀ lò m̀b́b n zhe Yì zòmĕ ré zhèn dé n wé òdà bà gá cèrhè mò né. Èta n mà n ŋwéné n zə̀ lyì bí dwā bé wun ni òdà còrhò m̀b́b mà wó zhènà. Ní mà n tó rə̀myé denne n byili lyì bí byèbé bà bə̀ n kàrmó só mó ne bà bə̀ tènĕ zhèn sómá yó yé.

Lyì jàlá n'è byili kàrmò m̀b́b mà dè zhèn m̀

¹⁰ Zhènà, lyì nánzhəzh bə̀ shĕ nyí zō yé, sə̀ wó Zhwifubá byèbé bà zù Kristə mó bà du. Bà n'è jéjĕré lyì bí

òdà zòmà nyèbé nə̀ bə̀ kùr zhe. ¹¹ Bà n'è zhìli kàlse námpúmá yò. Bà n'è byili kɔn dɛ̀bé rə̀ bə̀ m̄, bà m'ĕ zwĕ wárese. Rə̀myé ce, cār be bà k'ĕ bà zòm yé. ¹² Bà y'á zhe bà lò m̀dù bà n'è nyí òdà Yì nyi-zwennə ta. Ní wòwə̀: "Kərete lyì bí n'è gòm kɔma twéé twéé; bà wó vwámá nyèbé nə̀ bə̀ càn; bà wó nə̀wàcànɣela; wó jú mú yò ò zù bì." ¹³ Sə̀ tɛ̀bé n zòm m̀ wó zhènà. Rə̀myé ce, bú bí náàcèné, m̀nì ga bà Yì-ni-zhú mú yə̀ zhèn sómá yó, ¹⁴ sə̀ bə̀ yĕ Zhwifubá nyəná né nə̀ dè zhèn m̀ nĕ. Bà m̄ sə̀ bə̀ yĕ lyì bí byèbé bà zhĕ zhèn dé m̀ nyá né nĕ.

¹⁵ Kɔn gako wó wárhgáá lyì bí byèbé bà wó wárhgáá m̀ yilə̀. Sə̀ byèbé bà zhe jìmdì, bə̀ zĕ̀ bà t'á yā̀ bə̀ zwĕ nyí mú, kaka dè wárhgáá bà yil yé. Bà wun ní òdà bà lármmó ga zhe jìmdì. ¹⁶ Bà n'è wəl̀ bà bə̀ yĕ Yì párá, e jà bà tùntwĕ̀ né n'è byili bà bə̀ yəl̀ rə̀ pá yé. Bà yò zhìli; bà t'á nyàm lò lò yé; bà wàr kɔn dɛ̀bé rə̀ càn bà n'è wèrhé yé.

Cíci Kristə-lò gako

2 Sə̀ è gə̀ wó òmyé yilə̀, cèrhè kàrmó m̀b́b mà ŋwéné zhèn sómá yó mó lyì bí ni. ² Byili bala bé náncésé nĕ, bà bə̀ m̄ sə̀ bə̀ zə̀ bà cìn cènè; lyì bí m̄ sə̀ bə̀ nyè bĕ̀ bà tùntwĕ̀ né yilə̀; bà tumə̀ né m̄ sə̀ nə̀ sú lyì bí yírħ; bà m̄ sə̀ bə̀ zhí Yì ni kĕkĕ, sónó òdà yala nĕ zhìlú wé. ³ Sá byili kana bé náncésé mye nĕ bà bə̀ zə̀ bà cìn cènè bə̀ wèrhé Yì pùbùlè; bà bə̀ m̄ sə̀ bə̀ zòm lyì bí dwā bé yil námmə̀wèlé; bà bə̀ m̄ sə̀ bə̀ yə̀ sĕ́ m̀ yómá yé; bà m̄ sə̀ bə̀ byili kɔn dɛ̀bé rə̀ càn, ⁴ m̀nì bə̀ tó rə̀myé denne bə̀ byili kə-bwā́ bé nĕ bà bə̀ swéné bà byéná bé òdà bà bàsóná bé. ⁵ Èta, bà m'a yə̀ wárhgáá, bə̀ yə̀ lyì byèbé bà m'a sú lyì bí yírħ. Bà m̄ sə̀ bə̀ nyí bà kàlse yò; lyì bí swéné be, sə̀ bə̀ shĕné bà byéná bé nyí ni. Èta, lò ká n wàr n bà n zòm Yì zòmĕ ré yò námmə̀wèlé yé.

⁶ Cíci ébwá-dàlá bé mye bə̀ zə̀ bà cìn cènè, bà tumə̀ né sú yírħ; ⁷ sə̀ òmyé cìcì mú yə̀ myrħc nántwĕ̀ n tùntwĕ̀ né òdà n kɔn gako wé, n zə̀ n cìn cènè, sə̀ byili kàrmó lyì bí ni zhèn zhènà òdà n wu gako. ⁸ Ní zòmà né gə̀ wó zhènà, lyì bí t'á la n sō zòm yé. Èta, cìzhil b'a zə̀ né zwĕ bé, bà t'á la kɔn dɛ̀bé rə̀ wó lwelĕ nɔ̀ bə̀ zòm né yil yé.

⁹ Cíci byèbé bà wó yómá mó bà zwē bà yó-cíná bé nyí ni kɔn gakó wé. Bà bàk'a cē bà nyí ni yé, sà bà wèrhé bà pùbùlò. ¹⁰ Bà bàk'a myìni bì yé, sà bà zà wu-pō ñdá be, mùni bà ce lyì bí nyè Yi ná Zwennə mó zòmè ré ná r'é byili mú kɔn gakó wé.

¹¹ Yi byili nába rà yò-ècònnò w ò n'ò vwārh lyì bí gakó mó. ¹² Yò-ècònnò w òmyé mó n'ò byili nába bà ná yé lwele ñdá lū w shilə námməlwālse dwí gakó ne, mùni ga ná yə lyi-twārh, ná yə wu-pō ñdá wu-cángá ciná, bà j'a zhí Yi ni. ¹³ Wó èta ná mē sà ná wèrhé né ná m'é dē wu-nyǝ dē ré tēbé ná Da Yi ñdá ná Zwennə Yezu Kristə zúwá y la du lyì bí yírhá w mó. ¹⁴ N pɔ́ n cìn námyé yilə, mùni ga n vwārh nába ná yə-bəlwāálé wa, n ce ná jírɔ́ n lyi byèbé n shàrh bà jírɔ́ wárhgáá, bà só sà bà wèrhé cènè twéé twéé.

¹⁵ Wó rəmyé n mē sá byili ñdá ŋwɔ́nnò w kòbò n zhe mó, mùni n cíci byèbé bà n'é cili n zòmà né mó. Bàká yě bəmyé mādù ga pɔ́ɔse mó yé.

Kristə-lyi bí gá mē sà bà zə bà cìn ní

3 Byili Kristə-lyi bí ni náàcèné bà bà zwē cɔ́ w yé né ciná bé ñdá lyi byèbé gakó bà zhe ŋwɔ́nnò mó nyí ni. Bà mē sà bà shènè bà wèrhé kɔn dèbé bà n'é byili, sà bà n'é wèrhé kɔn dèbé rà càn twéé twéé. ² Byili bì bà bà bàk'a zòm lò yil námməlwéle, sà bà bàk'a bú dwā mye yé. Bà yál wu-bònnò ciná, sà bà wèrhé cènè twéé twéé ñdá lyi bí gakó. ³ Shǎǎ ga námye y'â yəl kaka yé. Ná y'â t'á zwē nyí yé. Ná y'â tènè zhèn sómá yó yé. Wè tēbé rà bà càn yál shil y'à zù nába, ce ná y'â jírɔ́ ñdá yómá ta rà yilə. Ná y'â n'é dùr bwé, ná r'é twí tumə nyèbé nè bà càn. Ná y'â bà lyi bí dwā bé só yé, bəmye y'à bà námye só yé.

⁴ Sə Yi ná Zwennə mó byili numbyíná bé ne bà n' wó wu-bònnò ñdá sónó cí, ⁵ n zé n vwārh nába. È dà ná tumə né wó cángá yil yé. Wó n' gá zhe nònnò-dür ñdá nába mó yilə. N tó Eshirhə náàcèné dènne n shàrh ná yə-bəlwāálé, ná zé ná nə lul nándùl ñdá nyǝ nándùl. ⁶ Yi ce Eshirhə náàcèné só ná yó w námpúm ná Zwennə Yezu Kristə jàn yilə. ⁷ Wó Yi gá só nába mó è ce rə wèrhé èta, rà ce ná k'é bà dwááre zhe yé. Èta, ná b'â nə nyǝ mú mē t'â la zhí, ná r'é dē mó.

⁸ Zòmè ré rəmyé mó wó zhènà. À n'â yál bà n' byili ri náàcèné. Èta, byèbé bà zù Yi mú b'a twí tum-ècènə námpúm. Rəmyé b'a yə kɔn dèbé rà càn rə j'a zhe kùr lyi bí gakó yilə. ⁹ Sə è gə wó ná nàmbala bé yilə né, ñdá búlá né, ñdá nyə-pār nyəná Muyiisi nyá né shò-kwā né mó yilə, sà bàká ce n cìn gáà yé, bà nyə-pār mē rəmyé yil wó kɔn nánfò, rà bà kùr zhe yé. ¹⁰ Lò m̀bò n' ná n' lwe Kristə-lyi bí dwā ne, sá byili mu. N' gə yə yě, sá ká bwérhé n' byili mu. N' gə zé n' yə cili, rəmyé yi ní, sá vùr mò. ¹¹ Lwar bà lò m̀bò n' ná n' twí èta ŋwéné sómá kèbé è bà càn yó. N' gə cə̀lè n' ná n' wèrhé yə-bəlwáálé, n' ná n' cí dóó n' cìci yó wə.

¹² À m'a twí Arətəmaase ñdá Tishiki n sono. Sə bà gə túwá, sá ce jàn né n' bà n' nə ne Nikopoli ni. Wó gáà mó à n'â yál a jòm né a b'a dē wàr ré lyǎǎ. ¹³ Ce jàn né n' sē Zənaase mó n' yě nyá né náàcèné mó ñdá Apɔ́lwɔ́se ne, mùni kaka bàk'a mwiri bì bà sómá y kò yil yé. ¹⁴ Ná da-byā Kristə-lyi bí mye mē sà bà twí tumə nyèbé nè càn bà m'e sē lyi byèbé bà bà zhe ne.

¹⁵ Byèbé gakó bà ŋwéné ñdá ne mó n'é ce mó. Ce ná dɔ́wabá byèbé gakó bà wó Yi lyi ñdá né ta mó.

Yi b'a cí bwəl á gakó yó!

Shəlamɔ

Shəlamɔ yà n wó lyì-fìlò, sà n tú n jírɥ Kristə-lò. Ní yà n ηwéné Kɔlɔɔse Kristə-lyì gùlú w wé. Ní yà n wó Pwəə dɔwa. Ní yà n zhe yóm n yíl Oneshim. Oneshim zé n dùr n vò Orɔm, sà n gé yú gàà mɔ, rímyé òndá Pwəə lwar dwā párá, sà n jírɥ Kristə-lò. Pwəə zé n ná n yâ n ce n ká n vò Shəlamɔ sò. Wó rəmyé è ce n kē sébé ré tēbé n pə Shəlamɔ ne, n mə n lwəl mò bè n zwē Oneshim òndá wó rímyé Pwəə cìcì n zwē ta, bè n zù Kristə n jírɥ Shəlamɔ da-byí, n ká n dè yóm dúdú yé.

Pwəə yà n kē sébé dō n la Kɔlɔɔse Kristə-lyì bí ni pɔ. Oneshim tó Tishiki ni bə zə sáábá né bə vò Kɔlɔɔse, bə yí bə pə Kristə-lyì gùlú w lyì bí bè nyân dé, Oneshim zé n lyé n vò n pə Shəlamɔ n nyân dé.

Pwəə ná n ce Shəlamɔ

1 Àmyé Pwəə, bè co ne byə̀nə-jù w à gé n'â twí Yezu Kristə tum dí mú yilə. Shəlamɔ, wó àmyé òndá ná da-byí Timote ná kē sébé ré tēbé ná r'é pə òmyé m̀bɔ ná só dḗdḗ n ná n tó nába n twí mú, ² òndá ná nəkɔ Apya, òndá Arəcipi mú n ná n tó nába n nwènè mɔ, òndá Kristə gùlú w lyì bí bè n'ê twí bè gùlí dwā n sò kèlé w mɔ ne. ³ Ná Da Yi òndá ná Cinu Yezu Kristə b'a cí bwəl á yó, sà bə pə ába yə̀-zùlól!

Pwəə ná n ce Yi nə̀bán Shəlamɔ yilə

⁴ Shəlamɔ, à gə n'â lwəl à Yi rí gako, à t'â swé n yò yé. À n'â ce rə̀ nə̀bán n yilə. ⁵ Ní gé zhí Cinu Yezu ni ní mú, òndá n gé só byèbé gako bè wó Yi lyì bí ní mú, lyì bí n'ê zòm rəmyé gako yò à nyèè. ⁶ À n'â lwəl Yi ni, mùni ga àmyé òndá òmyé ga gé zhí Kristə ne nyì-dwìl wé mɔ sē mɔ n lwar cènè tēbé gako ná nɔ Kristə jàn yil mó. ⁷ Da-byí, n gé só byèbé bè wó Yi lyì bí mú swé à wu ni, e ce à wu nyè dḗdḗ, bè n pɔ be wu-jò.

Pwəə ná n lwəl Shəlamɔ ne bè n ká n zwē Oneshim òndá sónó

⁸ Rəmyé ce, à yé b'â zhe sómá Kristə wé à m'a byili mú tēbé n mē sá wèrhé mɔ, ⁹ sà à só s'e yè lwəl à n'â lwəl mó òndá sónó. Zhə̀nà, àmyé Pwəə, à wó náncə, e jà kɔn súlí mye, à ηwéné byə̀nə-jù w èlāsḗ Yezu Kristə tum dí à n'â twí mú yilə. ¹⁰ Wó Oneshim yil à n'â lwəl mó, bè n jírɥ à byí Yezu Kristə wé byə̀nə-jù w nyò̀nò. ¹¹ Ní yà n tá n sḗ mɔ shā́ ga yé, sà èlāsḗ, n mà n sḗ mɔ òndá n gé sḗ àmye ne né.

¹² Ní wó à wu byí, sà à ce n ká n bàn n sò. ¹³ À gé ηwéné byə̀nə-jù w yò-ècò̀nò nyí rí à n'â bwəl mó yil mó, à y'â n'â yâ a cèr mò n sḗ ne n yilə, ¹⁴ sà à bə só s'a wèrhé èta òndá à yè òmyé nyí ne yé. À t'â yâ a nyéé mó n bə wèrhé cènè ré rəmyé mó yé. À n'â yâ bè n wèrhé ré òndá n sə̀pwà pùbùlò.

¹⁵ Dēga Oneshim gé zhír n sò mó wó dwā m̀ngelé yilə, mùni ga n ká n bè n já n ηwéné n sò. ¹⁶ Ní ká n dè yóm dúdú yé. Ní wó da-byí nántwə̀ èlāsḗ. À só mo dḗdḗ, sà òmyé mḗ sá swéné mo dḗdḗ du, bè n wó numbyíni, n jà n wó Kristə-lò.

¹⁷ Rəmyé ce, n gə n'â n nyí ni òndá n dɔwa ta, sá zwē mo òndá wó àmyé cìcì n né n zwē ta. ¹⁸ Ní gə dó mó, ráá n gə zhe n jim, sá cí rəmyé gako àmyé yó wə. ¹⁹ Wó àmyé Pwəə cìcì jḗ è kē zòmà né nyèbé à m'â byili mú bè nyí à b'a kwé de. Sà à t'â yâ a lyírɥ mó bè nyí òmye zhe àmyé jim yé, sà jim dí rəmyé mó, wó n cìcì nándá yá. ²⁰ Zhə̀nà, da-byí, à n'â lwəl mó, sá wèrhé ne cènè ré rəmyé Cinu yilə: zə à wu ni Kristə wé.

²¹ À yé pamparḗ bè n b'â wèrhé kɔn dé dèbé à n'â lwəl mó mó, sà à yé bè n b'â wèrhé re kɔn dwini. Wó rəmyé è ce, à kē sébé ré tēbé à la mó pɔ. ²² Kɔn súlí mye, sá pyà jàà n cí ni, b'â n'â b̀l̀l̀l̀ bè Yi gə zwē á lwəl, à m'a k'a bè á sò.

Pwəə ná n ce Shəlamɔ n mɔ n gwi n sébé ré yó

²³ Epafəraase mó n tó ne n ηwéné byə̀nə-jù w Yezu Kristə tum dí yil mó ná n ce mó. ²⁴ Markə òndá Arəsə-tarke, òndá Demaase òndá Lwiki mú bè n'ê tó ne bè twí mú mye n'ê ce mó.

²⁵ Cinu Yezu Kristə mà n cí bwəl á yó!

Eberəbá

Lò lò yàl lò ná-yil í kě sébé ré tèbé èta mú yé, sə ná yě pamparǽǽ bè lò mó m̀b̀b̀ í kě de mú yà í wó Zhwifu, n zǽ n jĩrh Kristə-lò. Í yě Yi d̀b̀r̀é nándwál lé sébé ré kùr náàc̀èné. Í kě í sébé ré n pə í dwā Zhwifubá byèbé b̀m̀ỳe jĩrh Kristə-lyi mú ni. B̀m̀ỳe ìndá lyi nánzhəzhǽ nyí y'à d̀è r̀d̀d̀ yé, sə kɔn y'à n'ê jĩrh yə-byí. Í ju kùr n byili Kristə-lyi bí ni bè Yi tó r̀è Byí mú d̀enn̄e rə zòm ìndá nába èl̀às̄. N zǽ n byili bi bè Yi Byí mú du màl̀ékabá, bè wó Yezu cu mú d̀enn̄e Yi tó né rə v̀ur ná yə-bəlwàálé, rə zǽ rə zhǽ í yó d̄ǽ (). R̀m̀ỳé kwā né, í byili bi bè Yezu du Muiyisi ìndá Zhozwe (). Kɔn súlì mye, í du Zhwifubá vwĩ-zwálnə bé gako (). R̀m̀ỳé kwā né, í byili bi bè Yi tó Yezu d̀enn̄e rə zə d̀obr̄e nándul ìndá nába. R̀m̀ỳé n'ê byili bè d̀obr̄e nándwál lé k'ê bæ kùr zhe yé. N zǽ n byili bi bè Yezu Kristə pɔ í c̀ìn twər r̀d̀d̀ sá twéé gako yilə. R̀m̀ỳé ce, í vwĩ rí tú rə zwē d̀obr̄e nándwál lé vwē né jàà yá (). Í c̀ící bi bè b̀è zhí Yi ni kěk̄ ìndə b̀è nambala bé ta, sə bæ kwě bæ nyí Yezu, b̀è wun b̀ə'k'a gə yé (). N zǽ n c̀ící bi bè b̀è swéné dwā twéé twéé, sə bæ tó Yezu ni ìndá b̀è wun gako ().

Yi tó r̀è Byí mú d̀enn̄e rə zòm ìndá nába èl̀às̄

1 Shāā ga, Yi tó r̀è nyi-zwennə bé d̀enn̄e rə zòm ìndá ná nambala bé twər nánzhəzhǽ. R̀è tó tuntwə̀è nánzhəzhǽ d̀enn̄e mye rə zòm ìndá b̄e. 2 Sə èl̀às̄, r̀è tó r̀è Byí mú d̀enn̄e rə zòm ìndá námyé, dwā né nyèbé èta nánkwaá né wé. Wó ímyé d̀enn̄e mye rə tó né rə wèrhé lū w ìndá ò wè dé gako. Wó ímyé r̀è cí r̀è b̀è í c̀íní kɔn gako. 3 Wó ímyé í ná í byili í Da z̀wá yá. Í gako námpúm wó ìndə Yi gá wó né ma c̀ící. Í zə í z̀m̀à né jàn dé n kwé kɔn gako. Í v̀ur numbyíná bé yə-bəl-wàálé; r̀m̀ỳé kwā né, n zǽ n vò í jè Yi rí r̀è zhe z̀wá mó jǽí ni Arəzana wa. 4 Yi pɔ mɔ yil d̀èbé r̀è du màl̀ékabá yilə né; r̀m̀ỳé ce, í du màl̀ékabá d̄ǽ d̄ǽ.

Yi Byí mú du màl̀ékabá

5 Yi gá wòwə: “Í wó à byí; kɔn zhí zà, à jĩrh ì Da” mú, è d̀è màl̀éka èd̀u ga ne r̀è wò yé. R̀è gá wòwə: “À b'a yə í Da, sə í mà n yə à byí” mú mye, è d̀è màl̀éka yò r̀è zòm yé. 6 Sə r̀è gá tú e ce r̀è Byi-ce y b̀àn ce yó yi ní, r̀è wòwə: “Yi màl̀ékabá gako m̄ə sə bæ wùlì í yé né bæ c̀èrhé mo.”

7 È gə wó màl̀ékabá yilə, Yi wòwə: “À màl̀ékabá wó à tuntunnə, à n'á ce b̀è jĩrh ìndə zho ta;

b̀è lum ìndə myìn-zhù ta.”

8 Sə è gə wó r̀è Byí mú yilə, r̀è wò mò:

“Í wó Yi; ì ná ì jí pyèlè byinə nə bæ zhǽ zhe yilə.

Sə ì ná ì jí ì pyèlè ré ì lyi bí yó w ìndá wu-cángá.

9 Í só kɔn d̀èbé r̀è wó c̀ángá, sə lwelə wó ì súlú.

Wó r̀m̀ỳé è ce Yi rí r̀è wó ì Yi mú cí r̀è mó ì dwā bé wé, rə ló nwǽ è lwé nányənyèlè ì yó wə, rə ce í f̀ù ìndá wu-nyǽ.”

10 Yi súlì rə wò:

“Kùr-ju yi ní, wó ìmyé ì wó Cinu mú ì wèrhé ce yá.

D̄ǽ yi rí mye wó ìmyé j̄ è wèrhé r̄e.

11 Sə r̀m̀ỳé gako b'a jé, sə ìmyé já ì ñwéné.

D̄ǽ ìndá ce y b'a c̀ò ìndə g̀and̄è ta.

12 Í b'á pú rí ìndə g̀and̄è ta;

ì b'á lyər re ìndə g̀and̄è ta.

Sə ìmyé bæ zhǽ zhe yé; ì b'á já ì wó ìmyé twéé twéé.”

13 Yi gwé yə màl̀éka èd̀u ga ne wəl:

“B̄ə jòm à jǽí ni;

à b'a ce í nò ì zwə bé t̄ǽ ì nèrh kùr wə.”

14 Numbyíní yírhá t'á ne màl̀ékabá yé. B̀è wó Yi tuntúmá r̀è n'ê twĩ, m̀ùnì ga bæ s̄é lyi byèbé bæ m̄ə sə bæ nə vwār h mó r̀è y'à bwəl m̄ə nyí mú ne.

Vwār h mó bæ bwəl m̄ə yò w mó wó kɔn nánf̀l̀

2 Wó r̀m̀ỳé è ce, ná m̄ə sə ná d̄ǽ ná c̀ìn náàc̀èné ìndá z̀m̀à né nyèbé ná cili mú, ná zhì k̄k̄, m̀ùnì ga ná b̀ə'k'á jé yé. 2 Z̀m̀à né Yi twĩ màl̀ékabá bæ b'è byili mú n'ê twĩ n̄ə tum. Lò m̀b̀b̀ í yə ne zwē gako nə c̀òrhò-tum d̀èbé í m̄ə dwā ìndá r̄e. 3 Etər námyé b'á tó né ná lú c̀òrhò-tum dí yé né ìndá ná gə yə vwār h mó m̄ə zhe kùr d̄ǽ d̄ǽ mú yò sh̄èné. Wó Cinu c̀ící í j̄èr̀ n bwəl vwār h mó yò n byili lyi bí ni. Sə byèbé bæ nyèè m̄ə yò mó mye byili bæ m̄ə zhe kùr. 4 Sə Yi c̀ící y'à n'ê ce bæ wèrhé wò-jààr̀è, ìndá m̀am̄yaarhe, ìndá tum-fwààlè dwi gako, rə pə be Eshirhə náàc̀èné pansé mye ìndə r̀è gá n'ê yál né, rə m'è byili bæ tèbé bæ n'ê byili mú wó zhènà.

Yezu ǹǹǹ w ìndá í cu mú ce Yi zhǽ í yó d̄ǽ

5 Lū w ná r'è zòm ò yò ò b̀àn mó, d̀è màl̀ékabá ne Yi pɔ ò pyèlè ré yé. 6 B̀è k̄ Yi z̀m̀è ré sébé ré jàà èd̀u wé bæ lò m̀d̀d̀ wòwə:

“Yi, numbyíní wó byè, ì má ì bùl è yò?

Byè è wó, ì má ì nyí è yò?

7 Í ce màl̀ékabá dwini yə, sə kɔn yə d̀ene yé.

Í pɔ y z̀wá, í zhǽ è yó d̄ǽ,

8 ì ce è c̀í kɔn gako.”

B̀è gá wò bæ Yi ce numbyíní c̀í kɔn gako mó, r̀m̀ỳé n'ê byili bæ kɔn r̀d̀d̀ ga t̄èné è bæ c̀í yé. Ná j'á gwé bæ kɔn ne èl̀às̄ r̀è n'ê byili bæ numbyíní c̀í kɔn gako yé.

⁹ Sə tēbé ná yě mó, ná yě bà Yi gá ce màlékabá dwini Yezu dwā màngelé wé mó kwā né, rə pə mɔ zùwə, rə zhě́ n̄ yó d̄ě́ n̄ gá nwèn̄ n̄ cì mú yilə. Wó Yi sónó w yil n̄ shèn̄ n̄ cì, sə wó lyi bí gako yil n̄ cùwə. ¹⁰ Wó Yi rə wèrhé lū wá, rəmyé rə cì wə. Yi n̄ê yâl bà rə byâ bé nánzhəzh̄ mye nə rə zùwá yá. Rə ce m̀b̀b̀ n̄ la vwār h m̀ s̀m̀á y rə byâ bé n̄e byilu mú tó n̄ n̄n̄ w denne n yə cángá nampúm.

¹¹ Yezu ná n̄ vùr numbyínə bé yə-bəlwàálé bə j̄r̄h wárhgáá. M̀b̀b̀ n̄ ná n̄ vùr yə-bəlwàálé m̀ n̄d̄á byèbé n̄ vùr bə yə-bəlwàálé m̀ ga Da m̀ wó m̀d̀d̀. Wó rəmyé è ce, n̄ tá n̄ d̄ur cizhil n̄d̄á bə byõ̀ bə n̄ da-byâ yé. ¹² N̄ wòwə:

“À Yi, à m’a bwəl n̄ yil lé a byili à da-byâ bé n̄e.

À m’a cèrhé mó n̄ gúlú w lyi bí yé né.”

¹³ N ká n wò:

“À b’a zhí Yi ni n̄d̄á à wu gako.”

N ká n wò kádò:

“Nyí àmyé n̄d̄á byâ bé byèbé Yi pə nə mó.”

¹⁴ Sə byâ bé bəmyé wó numbyínsi. Shətana w̄ be è n̄ê gwi. Wó rəmyé è ce, Yezu mye j̄r̄h numbyíní n̄d̄á bə ta, n̄ cì. N zə n̄ cu mú n̄ zhilil Shətana yò. Wó èmyé è zhe cu mú jàn dé. ¹⁵ N̄ wèrhé èta m̀n̄i ga n̄ zwé byèbé cu mú ywé y’á ce bə nyé n̄d̄á yómá ta bə bəswéné yi ní ga m̀. ¹⁶ N̄ yə twí màlékabá n̄e s̄ā̄ yé. Wó Abərahām dwí rí ni n̄ tú s̄ā̄. ¹⁷ Wó rəmyé è ce, kɔn yàl nyóó bə n̄ nyerhe n̄ da-byâ bé nampúm, m̀n̄i ga n̄ j̄r̄h bə vwĩ-zwálnə nánce, n̄ twí Yi tum dí n̄d̄á wu-b̀n̄n̄ n̄d̄á rə gá n̄ê yâl né, m̀n̄i ga n̄ pə dwí rí yə-bəlwàálé s̄ub̄ri. ¹⁸ Zhənà, Shətana swèlè Yezu cìcì, n̄ nwèn̄. Rəmyé ce, n̄ wó byèbé Shətana n̄ê swèlè mó n̄e n̄ la s̄ā̄.

Yezu du Muiysi

3 Rəmyé ce, da-byâ Kristə-lyi, ámyé byèbé Yi byè mó, nyínə Yezu. Wó n̄myé n̄ wó vwĩ-zwálnə nánce y Yi twí, ná zě́ ná tó n̄myé denne ná zhí Yi ni. ² Wó Yi rə cír mo tum dí rəmyé yilə. N̄ wèrhé n̄d̄á rə gá n̄ê yâl né, n̄d̄á Muiysi ta. Bə k̄é Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: “Muiysi yàl Yi tuntunnə nántwə. N̄ wèrhé n̄d̄á rə gá n̄ê yâl né rə k̄élé y gako wé.” ³ Lò gə lù jì, bə m̄ə sə bə cèrhé m̀b̀b̀ n̄ lù y mú du yə. Èta mye, Yezu m̄ə n̄d̄á còrhó du Muiysi. ⁴ Jì gako wó lò n̄ ná n̄ lwí yə, sə m̀b̀b̀ n̄ wèrhé kɔn gako m̀, wó Yi. ⁵ Shā̄ ga, Muiysi yàl Yi tuntunnə nántwə. N̄ wèrhé n̄d̄á rə gá n̄ê yâl né rə k̄élé y gako wé. N yə kɔn dé d̄èbé rə y’á m’a byili lyi bí ni mú zhən-cínnə. ⁶ Sə Kristə wó Yi Byí. Rə ce n̄ cì rə k̄élé yá. Sə wó n̄myé ná wó rə k̄élé yá, n̄d̄á ná gə n̄ê zwé nyí n̄d̄á ná wun gako bə Yi nyi-bwelé y t’á la kwār h.

Shirhá jàà y wó byèbé bə zwé nyí mú yilə

⁷ Rəmyé ce, cilinə kɔn dé d̄èbé Eshirhə n̄àc̄èné byili mú. È wòwə:

“Ámyé gə nyèè Yi cəl lé zà,

s’á bək’á shī á zhǎ,

n̄d̄á á n̄ambala bé gá wèrhé né gɔ-elū èpòlò w wé mó ta yé.

Bə c̄é Yi nyənà né bə zhè rə,

bə m’e pyà rə nyí.”

⁹ Yi wòwə: “Á n̄ambala bé zhè n̄e gàà, m̀n̄i ga bə yírhə nə kɔn d̄èbé à la wòrhó mó. Sə bə yírhə nə rə byinə shá-èna.

¹⁰ Wó rəmyé è ce, à lyim zě́ n̄d̄á be a wò:

“Bə b̀l̀è né n̄wéné jó s̀m̀á yó d̄ě́ gako.

Bə t’á yâl bə lwar s̀m̀s̄é shé yil à byili bi yé.”

¹¹ À bwəl n̄d̄á lyim a pə be a wò:

à nyí bə t’á la shirhá jàà y à tene bə yil mó w yú yé.”

¹² Da-byâ, d̄ēna á cìnə, lò m̀d̀d̀ ga bəká n̄ yə á wé b̀l̀è n̄amməlwálsə ce n̄ yé Yi rí n̄n̄yì y ni n̄ c̄é rə zhú yé. ¹³ Yi zòmè ré sébé ré gá wò bə: “Á gə nyèè Yi cəl lé zà” mó, zəna zòmè ré rəmyé á cícì dwā, m̀n̄i ga yə-bəl̀l̀ shirhá shilə bək’á jójèré á m̀d̀d̀ ga, n̄ gə nyèè Yi cəl lé, sə n̄ shī n̄ zhǎ yé. ¹⁴ Ná gə j’á zə ná gá ju kùr ná zù Kristə né mó k̄ék̄é, sá nyí ná wó n̄ tó-dwā.

¹⁵ Bə k̄é Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò:

“Ámyé gə nyèè Yi cəl lé zà,

s’á bək’á shī á zhǎ,

n̄d̄á á n̄ambala bé gá wèrhé né gɔ-elū èpòlò w wé mó ta yé.”

¹⁶ Wó byé lyi bə nyèè Yi cəl lé bə zè bə zhè dè mó?

Bəmyé gako Muiysi mə n du Ezhibti ní mú. ¹⁷ Yi lyim dí gá zě́ byinə né shá-èna y wé mó, wó n̄d̄á byé lyi? Wó byèbé bə wèrhé yə-bəlwàálsə gɔ-elū èpòlò w wé bə cì mú. ¹⁸ Wó byé n̄e Yi bwəl rə pa bə bə t’á la shirhá jàà y rə tene bə yil mó w yú mó? Wó byèbé bə yə nyí zwé mó.

¹⁹ Sə ná pwírí bə gá yə pyéné bə zhí Yi ni mú ce, bə yə n̄wéné bə yí shirhá jàà y Yi y’á tene bə yil mó w yé.

4 Shirhá jàà y Yi y’á bwəl è nyí ná n̄ambala bé n̄e mó

gwé n̄ê jí n̄amyé yilə. Rəmyé ce, d̄ēna á cìnə, á m̀d̀d̀ ga bəká n̄ m̄é kwā né yé. ² Bə y’á bwəl yò-èc̀n̄n̄ nyí rí bə byili bəmye n̄e, n̄d̄á bə gá bwəl lè bə byili n̄amyé n̄e né. Sə bəmyé yə rə zwé yé. Rəmyé ce, rə yə be s̄é yé. ³ N̄amyé zwé nyí. Rəmyé ce, ná b’á zù shirhá jàà y wa. Yi zòm ná n̄ambala bé yò rə wò:

“À bwəl n̄d̄á lyim a pə be a wò:

à nyí bə t’á la shirhá jàà y à tene bə yil mó w yú yé.”

Yi j’á zhè rə tum dí rə gá wèrhé lū w yi ní ga. ⁴ Bə zòm Yi gá wèrhé lū w rə zhè dwā nyàlpye y yù w mú yò Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò: “Yi gá zhè rə tumə né gako, rə shirh dwā né nyàlpye y yùwə.” ⁵ Sə Yi k’è zòm shirhá d̄ě́ ré yò kádò. Rə wòwə: “Bə t’á la shirhá jàà y à tene bə yil mó w yú yé.”

⁶ Byèbé bə jèrè bə nyèè yò-èc̀n̄n̄ nyí rí mú yə rə zwé yé. Rəmyé ce, bə yə shirhá jàà y wé yí yé. Sə lyi dwā wó bə bə m’a zù è wé. ⁷ Wó rəmyé è ce, Yi pyà d̄ě́ d̄ō, rə zě́ rə n̄ê byé d̄ě́ ré rəmyé bə “Zà”. Rəmyé kwā né, rə k’è tó Dəyidi denne rə zòm d̄ě́ ré rəmyé mó yò kəkàlā y k̄ébé ná lyé mó wé rə wò:

“Ámyé gə nyèè Yi cəl lé zà,

s’á bək’á shī á zhǎ yé.”

⁸ Zhözwe gə yà n̄ zə Yi lyi bí n̄ nyí shirhá jàà y wa, Yi gə k’è yə d̄ě́ d̄ō yò zòm yé. ⁹ Rəmyé n̄ê byili bə shirhá gwé n̄wéné Yi lyi bí yilə. È nyé n̄d̄á dwā né nyàlpye y yù w shirhá y ta. ¹⁰ Lò gə zù shirhá jàà y Yi tene mó wé, n̄mye wó n̄ tumə né n̄ zhè, n̄ zě́ n̄ ná n̄ shirh, n̄d̄á Yi gá zhè rəmye tumə né rə zě́ rə shirh né. ¹¹ Rəmyé ce, cenə ná

ce jàn né, m̀ǹǹ ga né zù shirhá jàà y wa. Èta, lò lò tá n la byèbé bà yè Yi nyəná né zwě mó surhə námmləwálsé kò n jé yé.

¹² Yi zòmè ré wó nányi, rə zhe jàn. Rə zhe nyí du búlál shí kèbé è yésé ga zhe nyí. Rə n'è zwí numbyíni wu w wé, rə lyé rə zù è yala ciná né gakó wé. Rə n'è bür numbyíni wu-búlə né ñdá è shilə né gakó bürsi. ¹³ Kɔn rədu ga tənè lū w wé rə b'a lú Yi yé né yé. Kɔn rədu ga yə shèè rə yé né yé. Rə gə nə nába pamparɛ́é mó ce, rə b'a bwərh nába ná tũntwǎ́é né gə yàl né.

Yezu wó ná vwĩ-zwálnə nánce

¹⁴ Ná zhe vwĩ-zwálnə nánce, n du vwĩ-zwálnə bé gakó. Wó Yi Byí Yezu. Ná zè n vò dè Yi gə ɣwéné mǎgǎ. Rəmyé ce, zhínə ná zhí kɔn dé dèbé ná zwě rə nyí mú yó kéké, ¹⁵ bà vwĩ-zwálnə mó nánce y ná zhe mó wó n mà n dūr ná nòndə ná bə-jàn-zhəərə wé. Bə zhè mò kɔn gakó wé ñdə námye ta. Sə n yə yə-bəl̀l̀l̀ wərhé yé. ¹⁶ Rəmyé ce, bànə ná vò Yi jàn-bə-swé'-zhe ñdá yò-èc̀ǹǹ cəbal mó sɔ, m̀ǹǹ n dūr ná nòndə, ná gə zhe sɛ́́́ tum sə n sɛ́́́ néba.

5 Vwĩ-zwálnə nánce gakó wó lyi bí wé bà n'è cír mo né. N ná n lwəl Yi bə yilə. N ná n pə vwĩ pansé Yi ni lyi bí yə-bəl̀wáále súbri nɔ yilə. ² N wó n nyèè byèbé bà jé, bə zè bà n'è dwé ñdá bà yàl mó zòmà kùrə, n dūr bà nòndə, bà nmye cici mú wó bə-jàn-zhəərə cí. ³ Rəmyé ce, kɔn n'è nyéé mɔ bà n pə vwĩ pansé Yi ni nmyé cici mú ñdá lyi bí dwā bé yə-bəl̀wáále ga yilə. ⁴ Lò tá n pə ɣwənc w òmyé n cìn ni yé. Wó Yi rə n'è cír mo, rə byè mò ñdə rə gə byè Arɔ né. ⁵ Kristə mye wó èta. N gə jirh vwĩ-zwálnə nánce mó, è də nmyé cici n pə ɣwənc w òmyé n cìn ni yé. Wó Yi rə pə mɔ wa. Rə wò mò: "N wó à byí; kɔn zhí zà, à jirh n Da." ⁶ Sə rə zòm jàà dō wə, rə wò: "N wó vwĩ-zwálnə byinə nə bə zhǐ zhe yilə, ñdə Melcəsədeke ta."

⁷ Yezu gə yà n ɣwéné lū w wé yi ní, n yà n ná n lwəl m̀b̀b̀ n wó mɔ n la vwārh cu jǐ w mó ne ñdá wírhí nán-fwèlè ñdá yə-náná; sə n gə lwəl n cìn tɛ́́ Yi yé né mó ce, rə zwě n lwəl mó. ⁸ Ñdá n wó Yi Byí ga, n tó nòndə dwí tɛ́́bé gakó n nwènə mó denne n cèrhè nyí ni shòndə. ⁹ N gə pyirh kɔn gakó n zhè, n jirh byèbé bà n'è shènə n nyí ni mú zwennə twéé gakó yilə. ¹⁰ Yi cír mo n yə vwĩ-zwálnə nánce ñdə Melcəsədeke ta.

Děna á cinə, zhínə Kristə ne kéké

¹¹ Zòmà nánzhəzhǐ ɣwéné ná r'è yál ná byili Kristə gə wó vwĩ-zwálnə nánce y mó shò-kwā né, sə á gə t'á nyèè zòmè kùr náná mó ce, nə byilu b'a yə zwini. ¹² Á y'á mǎ s'á jirh kàrmə byilə shāā shāā ga, sə nyí ába, kɔn gwě wó nyóú bə bə k'a ji kùr bə cèrhè ába kùr-ju kàrmú Yi nyəná né shò-kwā né mó. Á k'a wàr kùjú nánkùlù á n'á jí yé. Wó yil bà mǎ sə bə ce á nyí ni. ¹³ E jà lò m̀b̀b̀ n gwě ná n nywè yil, n nyé ñdə byi-shèmé ta; n yàl cángá nyəná né yé-shò yé. ¹⁴ Sə kùjú nánkùlù wó lyi byèbé bà jirh námpwǎ́é nyǐ, bà bə nɔ ywè nánzhəzhǐ. Rəmyé ce, bà yé cènè ñdá lwəle pár dwā wa.

6 ¹⁻² Rəmyé ce, cèrhènə ná cèrhè còrhò m̀b̀b̀ mǎ wó námpwǎ́é nyām Kristə shò-kwā né, sə ná yé kùr-ju kàrmú ne. Bə byili ába bà yèñə tũntwǎ́é né nyèbé nə n'è zə lò nə zhəl cu jàà w mó ne, s'á zhí Yi ni. Bə zòm nɛ́-shaaré ñdá jèsé còlò lyi bí yó w mó, ñdá cùrí bürhù mú, ñdá bürsi kó dɛ́́ ré nánkwéé ré yò ñd'ába. Rəmyé ce, ná bə mǎ sə ná k'a ji kùr ná r'è zòm rəmyé yò ná byili ába yé. ³ Yi gə pə sómá, ná b'a cèrhè kɔn dèbé rə mǎ ñdá námpwǎ́é Kristə shò-kwā né.

⁴ Byèbé Yi pwè dé yār, bə nə Yi pené yá, Eshirhə náàcənə só bəmye yó, ⁵ bə pwíri Yi zòmè ré nyé, bə lwar lū w k̀b̀b̀ ò bàn mó jàn dé gə la né yál, ⁶ lyi bí bəmyé mó k'a zù tũntwǎ́é námmləwálsé wé, bà k'è wàr bə bə la ce bə pyirhí bə wun yé; bə kɔn nyé ñdə wó Yi Byí mú bə k'a kwərhe bə n'è pəpa də-jr̀h́ yó ta, lyi bí dwā bé zè bə nə sómá bà n'è túrh mò.

⁷ Cə kèbé è n'è ne dwà nɛ́ pɔncɔn, è n'è swé, wé dé tɛ́́bé bà dū è wé mó byi rə ce byi-èc̀ǹǹ è ciná bé bà n'è wəwəl y mó yilə, sə Yi n'è cí bwəl è yó. ⁸ Sə è gə k'a lyí sɔr ñdá gɔ dúdú, bà n'è wəl b'è bə càn yé. Yi t'á la dɔnc rə b'e zhili è yó yé, sə è yó-gurá y wó myín mǎ la y ju.

⁹ Ná dɔwabá nántwārh, ná r'è zòm èta, ná j'á yé náàcənə bà wó sómá kèbé è càn, è la vwārh jàà w yó á ɣwéné. ¹⁰ Yi wó cángá cəbal. Rə wàr rə la á gə só re mó, ñdá kɔn dé dèbé á n'á wèrhé mó yò sɔ yé. Á tó rə lyi bí á y'á n'á sɛ́́ shāā ga mó denne á byili b'a só re, sə wó èta á gwě n'á wèrhé né zà. ¹¹ Sə ná r'è yál b'a mǎdù gakó ce jàn né n j'á n'á n'á wèrhé èta, kɔn b'e yí Cinu dɛ́́ ré, m̀ǹǹ ga á nə kɔn dèbé gakó á n'á dɛ́́ Cinu sɔ mó. ¹² Á bək'á jirh nəwàcənyela yé. Yálna lyi byèbé bà zhí Yi ni, bà n'è zhili bà yala ne, bà lyi byèbé bà n'è wèrhé èta, bà m'a nə cəl kɔn dé dèbé Yi bwəl rə nyí mú wé.

Yi yàl rə nyi-bwelé y rə bwəl Abərahām ne mó zhən-cí

¹³ Yi gə bwəl nyí Abərahām ne mó, lò dō yə né yàl nmye ká n du Yi sə n mǎ n yə rə zhən-cí yé. Wó rə cici rə yàl rə cici zhən-cí, ¹⁴ rə wò mò: "Zhən zhənà, à b'a cí bwəl n yó, sə à b'a pǐ dwí rə pù." ¹⁵ Abərahām pyéné n dɛ́́ kɔn dé dèbé Yi bwəl mó rə nyí mú, sə n nɔ re.

¹⁶ Numbyíni gə la nyí bwəl, wó lò m̀b̀b̀ nmye ká n du èmyé n ná n yàl è zhən-cí. Sə rəmyé n'è vür tətɔnə è ce kwā né, zòmè k'è tənə yé. ¹⁷ Èta, Yi mye gə y'á n'è yál rə byili Abərahām dwí rí rə mǎ ñdá kɔn dé dèbé rə bwəl rə nyí mú ni pamparɛ́é bə nyí rə nyi-bwelé y t'á la lyór mó ce, rə cici yàl rə cici zhən-cí. ¹⁸ Nyi-bwelé kèbé è zhe zhən-cí t'á lyór yé. Yi cici wàr rə b'a yə rə nyi-bwelé y zhən-cí, e zè e yə kɔma yé. Èta, rəmyé n'è zal ná wun ní dɛ́́ dɛ́́ ná yé kɔn gakó ne, ná m'è dɛ́́ kɔn dé dèbé Yi bwəl nába rə nyí mú. ¹⁹ Kɔn dé rəmyé mó ce ná búlè né zhí kéké jàà èdù. Rəmyé ce, ná wó ná b'a zù Yi jì y jàà y kèbé è càn dɛ́́ dɛ́́ Yi gə jè mǎgǎ mó wé. ²⁰ Wó gəà Yezu tó yé n vò n jé né ná yilə, n jirh vwĩ-zwálnə nánce ñdə Melcəsədeke ta byinə nə bə zhǐ zhe yilə.

Yezu wó vwĩ-zwálnə ñdə Melcəsədeke ta

7 Melcəsədeke yà n wó Salem lyi pyš, e jà n yà n wó Yi rí tɛ́́bé rə bə dō zhe mó vwĩ-zwálnə. Abərahām

yà n zhəl n bú ñdá pyā n ηwənéné be, n ká n kwě n bàn jè, Melcəsədeke zē n vò n jəl mo sómá yó, n cí bwəl n yó.
² Rəmyé yó, Abərahā vùr wě dé tēbé n zwē búlá né jàà w mótò shí gako yó w n p̄. Melcəsədeke kùr wót: “Cángá pyō”. Kòn súlí mye, n yà n wót Salem lyi pyō. Rə kùr wót: “Yə-zúlá pyō”.³ Bə yə n da ñdá n ná pár lwar yé. Bə yəl dwí tē yil lò ñdá mō mye yé. Bə yə n lul lé yò zòm, bə yə n cu mú mye yò zòm yé. N nyerhe Yi Byí mú: n wót vwi-zwálnə twéé twéé.

⁴ Lwārna bə nyí Melcəsədeke du lyi bí gako! Ná nambal Abərahā cici mú vùr wě dé tēbé n zwē búlá né jàà w mótò kòn rədu shí gako yó w n p̄. ⁵ Wót Levyi dwí rí vwi-zwálnə bé ne bə y’á p̄ nyí bə bə ce Esərayel lyi bí vùr bə jē-kon dé kòn rədu shí gako yó w bə pə be. Bə n’è zwē rəmyé mót bə sō, bəmyé ga j’á wót Abərahā byā. ⁶ Abərahā vùr wě dé tēbé n zwē búlá né jàà w mótò kòn rədu shí gako yó w n pə Melcəsədeke ne. Melcəsədeke zē n cí bwəl mōbó Yi y’á bwəl mo rə nyí rí mú yó. Melcəsədeke jà n yà n dà Levyi dwí rí lò yé. ⁷ E jà è gə wót zhən yilə, wót náncə è n’è cí bwəl bəsbwélé yó. ⁸ Vwi-zwálnə bé byèbé bə y’á n’è zwē kòn rədu shí gako yó w mótò y’á cì. Melcəsədeke mye zwē kòn rədu shí gako yó wə, sə nmyé ηwənéné twéé twéé, ñdə bə gá kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə byili ní. ⁹ Wót Levyi nèmé né nà y’á n’è zwē kòn rədu shí gako yó w Esərayel lyi bí sō. E jà Levyi cici tó Abərahā denne n vùr kòn rədu shí gako yó w n pa, ¹⁰ bə Melcəsədeke gá zhəl n jəl Abərahā mót, ñdá bə gwě yə Levyi lùl yé, sə ñdá n ηwənéné n nambal Abərahā jal mót wa.

¹¹ Esərayel lyi bí nyó né wé, bə y’á byili bə wót Levyi nèmé né wé bə mē sə bə cí vwi-zwálnə bé né ñdə Arō ta. Sə bə vwi-zwálnə tuntwəə né y’á yə Yi pùbùlè yí yé. È gə dà rəmyé, wót byè yil bə y’á b’a k’e pyà vwi-zwálnə dō ñdə Melcəsədeke ta? ¹² E jà vwi-zwálnə tuntwəə né gə k’è dà nəmyé, sá nyí nyí rí mye mē sə rə lyér.

¹³ Zòmà né nəmyé wót ná Cinu mú yò nà n’è zòmà. E jà wót kwálá dō wé bə lùl mò né. Sə kwálá y èmyé mót lò mədù ga yə vwi-zwálnə yàl yé. ¹⁴ Lyi bí gako yé bə ná Cinu mú wót Zhidə kwálá y wé bə lùl mò né, e jà Muiyisi gá zòm vwi-zwálnə bé cí mót yò mó, n yə kwálá y èmyé yò zòm yé.

¹⁵ Èlāsé’, ná m’á byili kòn dèbé rə b’a ce kòn jírη pam-parēē du: vwi-zwálnə dō túwá, n nyerhe Melcəsədeke, ¹⁶ sə nmyé mót yə vwi-zwálnə jírη ñdə numbyínsi nyé né gə n’è byili ní yé. N jírη vwi-zwálnə nyū mē t’á la zhō jàn yilə. ¹⁷ Zhənà, bə kē Yi zòmè ré sébé ré wé bə wót: “N wót vwi-zwálnə byinə nə bə zhō zhe yilə, ñdə Melcəsədeke ta.” ¹⁸ Nyí rí nándwál lé y’á bə kùr zhe, rə gə y’á dà námpúm mú yilə. Rəmyé ce bə yé de. ¹⁹ Muiyisi nyé né yə ce kaka yə námpúm yé, sə Yi nyi-bwelé y ná r’è dē mót ce ná wót ná bwəlse re, bə kòn dé dèbé né r’è dē mót zhe kùr du.

Yezu wót vwi-zwálnə byinə nə bə zhō zhe yilə

²⁰ Kòn súlí mye, n gá jírη vwi-zwálnə mót, Yi cici yàl n zhən-cí. Sə vwi-zwálnə bé dwā bé yə zhən-cí zal yé. ²¹ Yi yàl Yezu zhən-cí. Rə zòm n yò rə wót:

“Cinu bwəl nyí n wót:

‘N b’á yə vwi-zwálnə byinə nə bə zhō zhe yilə.’

Sə n nyi-bwelé y t’á la lyér yé.”

²² Wót rəmyé è ce ná yé náàcənè bə nyí ná b’á tó Yezu denne ná nə dəbre tēbé rə càn du náyéé ré.

²³ Kòn dō ηwənéné rə n’è byili bə Yezu ñdá vwi-zwálnə bé dwā bé dà rədu yé: shāā ga vwi-zwálnə bé yàl nánzhəzhō, bə bə cù cù bə pú dwā né, bə yə ηwənéné bə súlí tum dí bə vò yé né yé. ²⁴ Sə Yezu gá ηwənéné twéé twéé mót ce, n wót vwi-zwálnə byinə nə bə zhō zhe yilə. ²⁵ Rəmyé ce, n wót n mē n vwarh lyi bí byèbé bə tó n ηwənéné twéé gako n ná n zal Yi cā ne bə yilə.

²⁶ Wót vwi-zwálnə náncə y èmyé dwí rí è mē ñdá nába. N wót náàcən námpúm; n bə yò zhe yé; n bə dōó mye zhe yé; n yə yə-bəlwáále cinə ne gúlí yé. Yi zhē mō dē kòn gako yá-pélé wa. ²⁷ N dà ñdə vwi-zwálnə bé náncəsé dwā bé ta yé. Bəmyé n’è jērè bə zwál vwi né bə pə Yi ni bə səpwà yə-bəlwáále yilə, fōró bə zē bə zwál lyi bí dwā bé yə-bəlwáále yilə, sə Yezu p̄ n cìn Yi ni n mē n zwál vwi twər rədu sá, twéé gako yilə. ²⁸ Vwi-zwálnə bé náncəsé shēbé bə y’á n’è cír ñdə Muiyisi nyé né gá byili ní mú wót bə-jàn-zhəare cinə. Sə rəmyé kwā né, Yi cici yàl rə Byí mú zhən-cí, bə n sú rə yírη, rə cír mót n wót vwi-zwálnə náncə byinə nə bə zhō zhe yilə.

Yi tó Yezu denne rə zə dəbre nándùl ñdá nába

8 Dèbé ná r’è byili mú gako n’è yàl e wót bə wót vwi-zwálnə náncə y èmyé dwí rí né zhe, n jē Yi rí rə jàn bə swé’ zhe mót jējī ni Arəzana wa. ² N ná n twí vwi-zwálnə náncə tum dí jàà y náàcənè y wé, Yi kòrhó w zhən zhən ga ò ηwənéné dē Arəzana w mót wé. Kòrhó w òmyé dà numbyíni jē tum yé, wót Cinu n pú wə.

³ Wót vwi panse Yi ni p̄ yil bə n’è cír vwi-zwálnə náncə gako. Yezu mye mē sə n pə kòn Yi ni. ⁴ N gə yə n ηwənéné ce yó, n gə yə vwi-zwálnə yàl yé, bə vwi-zwálnə jērè bə ηwənéné bə n’è p̄ vwi panse Yi ni ñdə Muiyisi nyé né gá n’è byili ní. ⁵ Vwi-zwálnə bé tumə né bə n’è twí mú wót Arəzana nyənà né nyorhə. Muiyisi gá yə n la kòrhó w pú yi ní, Yi zòm ñdá mō rə wót: “Zhili n yala ne n pú kòrhó w ñdə à gá p̄ mót nyí pyō w yó né ta.” ⁶ Sə tum dí tēbé bə p̄ Yezu ni mú du vwi-zwálnə bé dwā bé nyān dé. Wót nmyé denne Yi tó né rə zə dəbre tēbé rə càn du náyéé ré ñdá nába, bə kòn dèbé Yi bwəl nyí bə rə la nába p̄ mót zhe kùr du.

⁷ Dəbré náyéé ré gə y’á tó rə sómá y cənè, bə gə yə dəbre dō zal yé. ⁸ Wót rəmyé è ce, Yi ji búlá rə wót: “Cinu wòwə: dē ηwənéné rə bànà, à b’a zə dəbre nándùl ñdá Esərayel ñdá Zhidə lyi bí.

⁹ Rə t’á la yál ñdə dəbré tēbé à zò ñdá bə nambala bé à gá zò bə jē nē a ce bə shér Ezhibtí ní yi ní mú ta yé. Cinu ká n wót: wót bəmyé cici bə cò dəbré rəmyé. Rəmyé ce, àmye yé be.

¹⁰ Sə dē ré tēbé rə bàn mót gə tú è yúwá, à b’a ce à nyó né Esərayel lyi bí surhə né wé, a kē ne bə wun ní wé. À b’a yə bə Yi, sə bə b’a yə à lyi. Wót rəmyé rə b’a yə à dəbré à la zal ñdá be mót.

¹¹ Lò lò ká n tá n la n jè-dō ráá n da-byí ni wál bà n pyá Cinu pár lwar yé.

Bà nánceɾh ñdá bəsóná gako b'a lwar à párá.

¹² À b'a pə be bà dwááré súbri;

à k'á t'á la bà yə-bəlwáálé yò lýrh kádò yé."

¹³ Yi gá zòm dɔbre nándùl yò mó, n'è byili bà náyéé ré jírĥ nándwál. Zhənà, kɔn dɛbé rə jírĥ nándwál k'è bə jàn zhe yé; rə n'è lýĕ.

Kristə vwĩ rí tú rə zwě dɔbré nándwál lé vwě né jàà yá

9 Yi dɔbré náyéé ré yi ní, rə y'à pɔ nyá rə còrhó yilə, sə bà y'à wèrhé jàà èdù mye ce yó nyɔ̀nɔ̀ rə yilə.

² Bà y'à pú kòrhó òdù, † bə zə gɔ̀nɔ̀ bə gō w jì ñdá è jini. Bà y'à n'è byè ò jì-ná y bà "jàà náàcɛnɛ". Bə wèrhé ku bə cí è wé bà m'è cí pàntámse né. Bə wèrhé tabəle bə cí è wé bà m'è cí búru ní bà pɛ Yi ni.

³ Bə zĕ bà n'è byè ò jini y bà "jàà y kèbé è càn dĕ' dĕ' du". ⁴ Bə wèrhé ku bà n'è jì wè rə lwé nányènyèlè ò yó, bə zə sánámá bə pɔpɔ w bə cí jàà y èmyé wé. Dɔbré kùlkò w mye y'à ñwéné è wé, bà y'à zə sánámá bə pɔpɔ wa. Sə nəzhĭ y'à ñwéné ò wé, bà zə sánámá bə mɔ ya, bə ce mǎne è wé. †† Arĕ dè-dòlò w ò y'à púrĥ vɔr mɔ mye y'à ñwéné ò wé, e súlí nəkulə né nyèbé dɔbré zòmà né y'à kĕ nə yó mó. ⁵ Bə mɔ wé ñdə màlékabá ta bə cí kùlkò w yó, rə n'è byili bà Yi ñwéné gàà ñdá rə zùwá. Wé dé tèbé y'à zhe vòmè. Rə vòmè né ywál mó y'à n'è círhí ku w kòbɔ̀ bà y'à n'è lwé vwám jal mɔ ò yó yə-bəlwáále súbri lwəl yil mó. Sə ná wàr wé dé tèbé gako ná la byilu èlāsĕ' yé.

⁶ Wó èta bà tene kòrhó w né. Vwĩ-zwálnə bé n'è zwì ò jì-ná y wé twéé twéé bà twĩ bà tumə né. ⁷ Wó vwĩ-zwálnə bé yé né cìná bé gako nánce y dúdú n ná n zwì ò jini y wə, sə wó twər rədù byin gako. Ní gə la zú, n mē sə n zə vwĩ jal n zù n pə Yi ni, n cici yilə, ñdá lyi bí dwá bé yə-bəlwáále bà wèrhé ñdá bà yəl mó yilə. ⁸ Eshirhə náàcɛnɛ tó rəmyé denne è n'è byili bà kòrhó w nándó w gə gwě n'è jí, sómá tɛné sə lò zù jàà y kèbé è càn dĕ' dĕ' du páá mɔ wé yé. ⁹ Sə rəmyé wó myɔrhɔ èlāsĕ' mɔ yilə. Ò n'ò byili bà vwĩ pansé bà n'è pɛ Yi ni mú wàr sə ce lò mó mɔbɔ̀ n ná n pɛ se mɔ wu w pyrhí o zā Yi námpúm yé. ¹⁰ Sə nyá né nəmyé wó kùjú ñdá numbyíni gá mē s'è shàrh è yala né dwí gako né è yò kɔrhɔ ñdá Yi mú nyá nə pɔwa. Nyá né nəmyé pɔ nə m'è dĕ' dĕ' ré tèbé Yi kwerhe kɔn gako mó.

¹¹ Sə èlāsĕ', Kristə túwá. Nmyĕ n wó vwĩ-zwálnə mó nánce yá. Cɛnɛ tèbé Yi y'à bwəl nyí bà rə la néba pɔ mɔ gako wó nmyĕ denne nə tó né nə nə rɛ. Ní zù kòrhó w kòbɔ̀ ò zhe kùr du náyóó mó, o j'a sú yírĥ dĕ' dĕ' mɔ wa. Kòrhó w òmyé dā lū w kòbɔ̀ nyĭ yé, b'è dā numbyínsi sə pú yé. ¹² Ní zù jàà y kèbé è càn dĕ' dĕ' du mú wé twər rədù sá, twéé gako yilə. È dā bə-cĩlsi ñdá nə-byə-ətwáále jal n pɔ yé. Wó n' cici jal mɔ n pɔ n mə n vwārĥ nába twéé gako yilə.

¹³ Bà n'è zə bə-cĩlsi ñdá nə-byərĥ jal mɔ, bà n'è zə nà-cel bà n'è gwi bà fúl mó tòmɔ̀ w bə súlí, bà m'è zhérĥé

† Gwĕ bà gə byili zòmà né jàlà kùr màgǎ mɔ. Bà byili Yi kòrhó w gə y'à nyĕ né gàà mɔ. †† Gwĕ bà gə byili zòmà né jàlà kùr màgǎ mɔ. Bà byili dɔbré kùlkò w ñdá mǎne gə y'à nyĕ né gàà mɔ.

lyi bí byèbé bà dó mó yó bà kwerhe bà pwě né mó yò, sə rəmyé t'á wèrhé kaka bà wun ní wé yé. ¹⁴ È gə wó èta, lwarnə bà Kristə jal mɔ zhe jàn du rəmyé gako dĕ' dĕ', bà Kristə pɔ n cìn Yi ni ñdə vwĩ-kɔn dɛbé rə bə jìmdì zhe ta ñdá Eshirhə náàcɛnɛ jàn. Tüntwěĕ né nyèbé nə n'è cí lò cu sómá yó mó byèlè ná wun ní, sə n' jal mɔ vùr nə yə-bəlwáále nə jírĥ wárhgáá, mùni ná ñwéné ná twĩ Yi nányi y tum dí.

¹⁵ Wó nmyĕ denne Yi tó né rə zə dɔbre nándùl ñdá nə-ba. Ní shɛné n cì n mə n vwārĥ numbyíná bé bà yə-bəlwáále bà y'à n'è wèrhé dɔbré náyéé ré yi ní mú wé. Ní wèrhé èta mùni byèbé Yi byè mó ñwéné bə nə cɛnɛ ré tèbé rə t'á la zhĭ, Yi bwəl rə nyí mú.

¹⁶⁻¹⁷ Lò gə pɔ nyí bà n' gə cù sə bə wèrhé kɔn dɛbé èta, n' gə gwě yə cì, n' nyí rí rəmyé mɔ t'á jí yé. Sə n' gə tú n' cùwə, wó rəmyé yi ní, n' nyí rí zĕ rə n'è jí. ¹⁸ Wó rəmyé è ce, dɔbré náyéé ré gá tú è la zal, bà jĕrè bə ló vwám jal tĕ'. ¹⁹ Muiiisi jĕrè n byili nyá né púlápúlá lyi bí gako ne ñdə nə gá kĕ sébé ré wé né, n zĕ n kwè nə-byə-ətwáále ñdá bə-cĩlsi jal ñdá nĕ n kwé pyi-kur nándədwaàlè nán-shɛn ñdá dĭ ná-èkùlí n mórĥ né, n jĕrè n zhérĥé nyá né sébé ré yó, n zĕ n zhérĥé lyi bí gako yó, ²⁰ n zĕ n wò: "Jal mɔ mɔbɔ̀ wó dɔbré Yi zə ñd'ába mɔ myɔrhɔ." ²¹ Rəmyé kwā né, n zĕ n zhérĥé jal mɔ kòrhó w ñdá wé dé tèbé bà y'à m'è twĩ Yi tumə né mó gako yó. ²² È gə wó nyá né gá n'è byili ní mú, wó jal mə n'è ce kɔn gako jírĥ wárhgáá, sə rə jàlà ñwéné rə wàr yé. Jal gə yə tĕ' lwé, súbri pɔ tɛné yé.

Kristə pɔ n' cìn twər rədù sá twéé gako yilə

²³ Kɔn gə wó nyóó sə bə zwál vwě mùni wé dé tèbé rə wó Arəzana nyān dé nyaarhé mɔ jírĥ wárhgáá, sə nyĩ Arəzana nyān dé cici mú wó vwĩ tèbé rə zhe kùr dĕ' dĕ' mɔ bə mē sə bə zwál rə yilə. ²⁴ Zhənà, Kristə yə kòrhó kòbɔ̀ numbyínsi pú ò nyerhe kòbɔ̀ ò ñwéné dĕ' Arəzana w mɔ wé zwì yé. Ní zĕ n vò dĕ' Arəzana w Yi cici sō n' ná n' lwəl lè ná yilə.

²⁵ Zhwifubá vwĩ-zwálnə bé nánce y ná n' zə vwámá jal n' zwì kòrhó w jàà y kèbé è càn dĕ' dĕ' du mú wé byin byin gako, sə Kristə yə né zwì n pə n' cìn twər nánzhəzhĭ yé. ²⁶ Kɔn gə y'à yàl èta, n' yà n' mà n nwènə twər nánzhəzhĭ lū w kùr-ju yi ní ga. Sə n' byili n' cìn dwá né nyèbé nánkwaá né èta mɔ wé twər rədù sá twéé gako yilə, n pə n' cìn ñdə vwĩ kɔn ta n mə n vùr yə-bəlwáále. ²⁷ Lò gako mē sə n cì twər rədù sá, Yi zĕ rə bür n' bürsi. ²⁸ Èta, Kristə mye pɔ n' cìn ñdə vwĩ-kɔn ta twər rədù sá, n mə n vùr lyi nánzhəzhĭ yə-bəlwáále. Ní mà n ká n bə, sə è dā yə-bəlwáále vür yil kádò yé. Wó byèbé bà n'è dĕ' mɔ mɔ vwārĥ yilə.

10 Muiiisi nyá né wó cɛnɛ ré tèbé rə bàn mɔ èsĕyúlú, sə è dā rə cici mú yé. Nə n'è byili bà bə mē sə bə j'ā n'è zwál vwě né nəmyé cici bà k'á bwérĥé byin byin gako. Wó rəmyé è ce, nə wàr nə n'è ce byèbé bə n'è zwál vwě né nəmyé mɔ yə námpúm Yi yé né yé. ² Nə gə y'à wó nə ce bà yàl námpúm, bà gə k'è t'á zwál vwĩ yé. Vwě né nəmyé gə vùr bà yə-bəlwáále, rə yó y'à k'è t'á la bà wé yál yé. ³ Sə vwě né bà y'à n'è zwál mó y'à

ce bà n'ê lyírh bà yə-bəlwàálé yò byin byin gako, ⁴ bà nə-byərĥ ñdə bà-cĩsĩ jal wàr yə-bəlwàáale mà la vŭr yé.

⁵ Rəmyé ce, Kristə gə tú n' bən lŭ w wé yi ní, n' zòm ñdə n' Da n wò:

“Ñ tá ñ yál wə ñdə panse yé, sə ñ wərĥé numbyíní yala n' pĕ.

⁶ Ñ tá ñ yál wəmə né nyèbé bà n'ê zwəl bà ji myín wŭ-jílú w yó mó, ñdə wə né nyèbé bà n'ê zwəl yə-bəlwàáale vŭr yil mó yé.

⁷ Rəmyé yi ní, à wòwə: ‘Nyí ni, à Yi, à tú ñ pùbùlè wərĥú yilə, ñdə bà gə kĕ ñ zòmĕ ré sébé ré wé à shò-kwā né né.’”

⁸ Ñ ju kùr n wò: “Ñ tá ñ yál wə ñdə panse, ñdə wəmə né nyèbé bà n'ê zwəl bà ji myín wŭ-jílú w yó mó, ñdə wə né nyèbé bà n'ê zwəl yə-bəlwàáale vŭr yil mó yé.” E ja bà n'ê zwəl wə né nəmyé mó gako ñdə nyə né gə n'ê byili ní. ⁹ N zĕ n ká n wò: “Nyí ni, à tú ñ pùbùlè wərĥú yilə.” Èta, Kristə ce shāā ga wŭ né jé, sə n'nyĕ wŭ rí k'á zhĩ nəmyé gako jaà wə. ¹⁰ Yezu Kristə p n' yala né twər rədù sá, twéé gako yilə, n mə n pyírh Yi pùbùlè né. Ñ vŭr ná yə-bəlwàáálé, n ce ná jírĥ náàcĕnà námpúm.

¹¹ Wŭ-zwəlnə gako ná n' zhì dĕ Yi kòrhó w wé n' má n' twí Yi tum dí. Bà n'ê zwəl wə, sə wó nəmyé mó cìcì bà n'ê zwəl bà k'á bwérĥé. Sə nə wàr nə m'a vŭr yə-bəlłl gaga yé. ¹² Sə è gə wó Kristə yilə, n p n' cìn ñdə wŭ-kon ta, twər rədù sá, ná yə-bəlwàáálé yilə. Rəmyé kwā né, n zĕ n vò dĕ Arazana wa, n jĕ Yi jəjí ni twéé gako yilə, ¹³ n' mó n' dĕ Yi la ce n nò n' zwə bé tĕ' n' nərĥ kùr w mó. ¹⁴ Ñ tó n' cìn p n' twər rədù sá ñdə wŭ-kon ta mó denne n ce byèbé bà yə-bəlwàáálé shĕr mó tó n' denne bə jírĥ náàcĕnà námpúm.

¹⁵ Eshirĥə náàcĕnĕ mye ju kùr e zòm rəmyé yò e wò:

¹⁶ “Cinu wòwə: dĕ ré tèbé rə bən mó gə tú è yúwá, à b'a ce à nyə né Esərayel lŭ bí surĥə né wé, a kĕ ne bà wun ní wé.

Wó rəmyé rə b'a yə à dəbrĕ à la zal ñdə be mó.”

¹⁷ E zĕ e sŭlí e wò: “À k'á t'á la bà yə-bəlwàáálé ñdə bà dwáéré yò lyírh kədò yé.” ¹⁸ Sŭbri gə p rə zhĕ, bà k'ê bə wŭ zwəl tum zhe yə-bəlwàáale yil yé.

Á bàk'á yĕ Yi-ni-zhú mú ni yé

¹⁹ Da-byā, ná yĕ pamparĕĕ bà ná wŭ ná b'ā tó Yezu jal mó mà ló tĕ' mó denne ná zù jaà y kĕbé è càn dĕ' dĕ' du mó wé. ²⁰ Ñ púl sómá nándwə n pə nába, è wó nyŭ sómá. È n'ê tó gònò w ò bòn Yi kòrhó w dwā w mó wé. Rəmyé wó n' cìcì yala né myrĥə. ²¹ Ná zhe wŭ-zwəlnə náncĕ, wó n'nyĕ n' cĩ Yi kĕlé yá. ²² Bànà ná bwəlse Yi ni ñdə wu òdù, ná zhí ri ñdə ná wun gako, ñdə wu kòbú ò bə lwelɛ dwí-byí zhe, ñdə yala nyèbé bà shàrh ñdə nĕ zwézwé. ²³ Zana ná zə kon dé dĕbé ná bwəl rə yò w ná r'ê dĕ' mó kĕkĕ, bà Yi b'a pyírh kon dé dĕbé rə bwəl rə nyí bà rə la nába p n' mó. ²⁴ Sĕna ná sĕ dwā ne, ná zə dwā wun ni, ná swéné dwā ñdə tumə nyèbé nə càn. ²⁵ Ná bàk'á kwàrh ná dwā-guúlí jaà y wé zhəl ñdə lŭ bí jalà gə myerĥə bà k'ê t'á zhəl mó ta yé. Ná mə sə ná r'ê sĕ dwā ne twéé twéé, b'ā nə bà Cinu dĕ' ré bwəlse.

²⁶ Ná yĕ zhən dé gə wó né. Rəmyé ce, ná gə gwĕ cə̀lè ná r'ê wərĥé yə-bəlwàáale ñdə bəcà, sá nyí wŭ dō k'ê tĕnĕ rə la re vŭr yé. ²⁷ Wó wu-zĕĕ' dúdú è m'a zhe nába ná m'ê dĕ' kon dĕbé rə bən mó. Kon dé rəmyé mó wó lŭ bí bŭrsĩ kó ñdə myin-còlò w ò la Yi zwə bé jú mú. ²⁸ Lò mòbó gako n' yà n' cĕ Muiiisi nyə né, lŭ bəlyè ráá bətò zĕ bə yə n' yò w zhən-cinə, bà n'ê gwi rə-ná-cí. Bà t'á dŭr n' nònò yé. ²⁹ Rəmyé ce, lwarna bà lò mòbó n' tá n' nyàm Yi Byí mó mà n nə zwini nánfłl du, bà n' tá n' zə n' jal mó Yi tó mà denne rə zə dəbrĕ mó n' má n' yàl kò-twə, e ja wó məmyé denne n' yə-bəlwàáálé tó né rə shĕr n jírĥ wárhgáá. Kon sŭlí mye, n' ná n' tŭrh Eshirĥə náàcĕnĕ, sə wó ĕmyé è ce ná lwar bà Yi wó wu-bòn cəbal. ³⁰ Zhənà, ná yĕ bà Yi wòwə: “Wó àmyé à cĩ bŭrsĩ bŭr mó. Á n'á kĕ lò gako bŭrsĩ ñdə kon gə mə né.” N ká n' sŭlí n' wò: “Cinu mà n ká n' lŭ bí bŭrsĩ.” ³¹ Lò mòbó n' wərĥé rəmyé, n' gə tu Yi nányi y jĕ wə, zwini nánfłl b'a zə m!

³² Lyírhə kon dé dĕbé rə wərĥé ába shāā ga, á gə zù Yi pwĕ dé wé yi ní mó yò. Á ju kùr á nwènĕ dĕ' dĕ', sə á pyénĕ á zhì á nà yó kĕkĕ, á m'a bú búlú né nəmyé. ³³ Bə tŭrh á jalà, bə nwènĕ bə lŭ bí gako yírĥ wə, sə á jalà mye y'á n'á sĕ lŭ bí byèbé bà y'á n'ê nwènĕ èta mó ne. ³⁴ Zhənà, á tó byèbé bà y'á co byəná-jù w mó mye ne á nwènĕ, á shĕnĕ ñdə wu-nyò bə zə ába bə zwĕ á jĕ-kon dé gako, b'á yĕ b'á zhe nəcĕndĕ nánfłl rə ŋwénĕ twéé twéé.

³⁵ Á bàk'á gə á wun yé, b'á m'á tó rəmyé denne á nə pené nánfłl. ³⁶ Wərĥéna Yi pùbùlè ñdə cìn-pyónó, mŭni á nə kon dĕbé Yi bwəl rə nyí bà rə la ába p n' mó. ³⁷ Bà kĕ Yi zòmĕ ré sébé ré wé bə wò:

“È dāl námpóléé,
mòbó n' mə sə n' bà mó bànà;
n' tá n' la dɔnɔ yé.

³⁸ Lò mòbó n' zhí àmyé ne, n' ká n' bə dóo zhe yé;
n' Yi-ni-zhú mó b'a ce n' nə nyŭ.
Sə n' gə yĕ àmyé ne zhú mó ni,
à k'á t'á la n' sŭ cilu yé.”

³⁹ Námyĕ zhí Yi ni, ná m'á nə vwàrh. Ná tĕnĕ lŭ bí byèbé bà yĕ bà Yi-ni-zhú mó ni bə jé mó wé yé.

Kwĕnə ná nambala bé Yi-ni-zhú mú nà

11 Yi-ni-zhú mú n'ê yál e wò: bà n' yĕ bà n' b'ā nə kon dĕbé n' ná n' dĕ' mó, sə n' yĕ mye ñdə n' wu gako bà wĕ ŋwénĕ rə wó zhənà, yírĥə j'á bə re ne yé. ² Shāā ga lŭ bí wó bà Yi-ni-zhú mú mà ce Yi byili bà bə sŭ rə yírĥə.

³ Wó ná gə zhí Yi ni mó è ce, ná yĕ bà wó rə zòmĕ ré rə wərĥé lŭ wá. Èta, wĕ dé tèbé yírĥə nə mó, wó tèbé yírĥə bə ne mó denne Yi tó né rə wərĥé re.

⁴ Abyəə yà n' zhí Yi ni. Wó rəmyé è ce n' wŭ rí n' zwəl n pə re mó yí rə pùbùlè du Kĕĕ nyān dé. Wó n' Yi-ni-zhú mó è ce Yi zwĕ n' wŭ pené y rə m'ê byili bà n' bə dóo zhe yé. Wó n' Yi-ni-zhú mó mye mà ce n' cì n' ja n' gwĕ nyĕ ñdə n' ŋwénĕ n' nò n' zòm ta.

⁵ Enɔke yà n' zhí Yi ni. Wó rəmyé è ce rə kwè mò n' vò n' jĕ rə yala ne ñdə n' yə cì yé. Lò lò yírĥ k'ê yə mɔ ne yé, bà Yi kwè mò n' vò n' jĕ rə yala ne. Bà kĕ Yi zòmĕ ré sébé

ré wě̀ bə̀ Enɔke yà ní sù Yí yírh ñdá rə̀ gwě̀ yə̀ mò kwě̀ n vò rə̀ sò yé. ⁶ E jà lò m̀b̀b̀ ò yə̀ Yí ni zhí, ñ wà̀r ñ b'á sù rə̀ yírh yé. Lò m̀b̀b̀ ñ ná ñ yà̀l ní bwàlse Yí yé né, ñ m̄sə̀ zwě̀ nyí myè bə̀ rə̀ n'è kwě̀ byèbé̀ bə̀ n'è pyà̀ rə̀ mó.

⁷ Nəwee myè yà ní zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce Yí gá byili mu kɔ̀n dèbé̀ rə̀ la wòrhó m̀, ní yírh j'á y'á gwě̀ bə̀ re ne m̀, n zwě̀ nyí, n fwar kùlkó nánf̀l̀, nímyé̀ ñdá ní kèlé y lyí bí zù ò wě̀ bə̀ m'e lú. Sə̀ ní gá wèrhé̀ èta m̀, ní kó lú w lyí bí b̀rsi. Wó ní Yí-ni-zhú m̀ è ce Yí nyí mó ñdá ní bə̀ dóó zhe ta.

⁸ Abərahám yà ní zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce, Yí gá byè̀ mò, ní shèné n zwě̀ nyí, n zhír n yé̀ ní cici cɔ̀ w ne, n vò tənà kèbé̀ Yí y'á la m̀ pɔ̀ e jír̀h nímyé̀ nyā m̀ wa. E jà ní yà ní yè̀l ní gá la m̀gá yé. ⁹ Ní Yí-ni-zhú m̀ è ce n jòm cɔ̀ w Yí y'á bwəl m̀ ò nyí mó wə̀, ñdá zhə̀-bal ta, kwə̀árhé wě̀, nímyé̀ ñdá Yəzake ñdá Zhakɔ̀be, bə̀ bə̀myè y'á nɔ̀ Yí nyí-bwəl rə̀myé̀. ¹⁰ Abərahám yà ní ná ní dè cɔ̀ w k̀b̀b̀ Yí cici la lú náàcèné m̀.

¹¹ Wó ní kḗ Sara gá yà ní zhí Yí ni m̀ è ce n ŋwènè n lù byí ñdá ní yà ní ce ga yírh wə̀, bə̀ ní yà ní yé̀ bə̀ Yí nyí-bwəl lé t'á la kwā̀rh yé. ¹² Wó rə̀myé̀ è ce Abərahám yà̀l nàm-bal m̀d̀d̀ sásá, ñdá ní yà ní ce n bwàlse cu ga, ní nɔ̀ nèmé nánjə̀jóló ñdá cəm̀sə̀rh ta dè, ñdá nyòrhó ta mwě̀ nyí ni. Lò lò wà̀r bə̀ ní la gál n nə̀ bə̀ yó yé.

¹³ Sə̀ lyi bí bə̀myé̀ gakò cù bə̀ Yí-ni-zhú m̀ wě̀. Bə̀ yə̀ kɔ̀n dé dèbé̀ Yí y'á bwəl rə̀ nyí mó ne yé, sə̀ bə̀ nɔ̀ re pyépyé̀ bə̀ Yí-ni-zhú m̀ wě̀. Sə̀ rə̀myé̀ ce bə̀ y'á n'è byili bə̀ bə̀myé̀ wó zhə̀lə̀ ñdá sóm-zhèlənè ce yó. ¹⁴ Bə̀ gá wò èta m̀ n'è byili pamparḕ bə̀ bə̀ n'è pyà̀ bə̀ da-dò. ¹⁵ È dà cɔ̀ w k̀b̀b̀ bə̀ du bə̀ yé̀ mó yò bə̀ zòm yé. È gə̀ wó òmyé̀ yò bə̀ b̀l̀, bə̀ y'á w̄ bə̀ b'á kwě̀ bə̀ vò gàà. ¹⁶ Sə̀ zhənà, bə̀ pyà̀ da-dò k̀b̀b̀ ò càn du. Wó Arəzana. Rə̀myé̀ ce, Yí shèné, rə̀ yə̀ cizhìl d̀r, bə̀ bə̀ byé̀ de bə̀ bə̀ Yí yé, bə̀ rə̀ tene cɔ̀ d̀d̀ dè Arəzana w rə̀ cí bi.

¹⁷ Yí gá y'á zhè Abərahám bə̀ ní zə̀ ní byi-dùwə̀ Yəzake n m̀ n zwəl w̄ n pə̀ re m̀, wó ní Yí-ni-zhú m̀ m̀ è ce ní yà ní shèné ní la m̀ zwəl. ¹⁸ E jà Yí y'á bwəl nyí Abərahám ne rə̀ wò: "Wó Yəzake ní m̀ n nə̀ nèmé nánzhə̀zh̄ bə̀ yə̀ ñmyé̀ dwí." ¹⁹ Abərahám yà ní ná ní zwě̀ nyí zhən ga bə̀ Yí w̄ rə̀ b'á bwìrhì cùurì. Wó rə̀myé̀ è ce Yí k'á p̄ ní byí mó, sə̀ kɔ̀n nyé̀ ñdá wó bwìrhì ní bwìrhì ta.

²⁰ Yəzake yà ní zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce n bwəl kɔ̀n dèbé̀ rə̀ y'á gwě̀ bən n pə̀ Zhakɔ̀be ñdá Ezəyu ni.

²¹ Zhakɔ̀be yà ní zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce, ní cu mó gá tú e bwàlse, ní bwəl cènè n pə̀ Zhofefu byā bé ne n twélé dwā ne, n zè̀ n cii ní dà-d̀l̀l̀ w tḗ n wùlì tḗ n cèrhé̀ Yí.

²² Zhofefu yà ní zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce, ní gá tú ní la cú, n zòm yi rí tḗbé Esərayel lyi bí la Ezhìbti ní zhír mó yò, n zè̀ n byili bə̀ gá m̄sə̀ bə̀ wèrhé̀ m̀ né ñdá ní gə̀ tú ní cùwə̀.

²³ Muiyisi ná ñdá ní da y'á zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce, bə̀ gá lùl mò, bə̀ shèè mò cànsè sət̀. Bə̀ pwírì ní wó éb̀. Bə̀ yə̀ ywě̀ d̀r ñdá pȳ mó nyé̀ né cō yé.

²⁴ Muiyisi yà ní zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce, ní gá tú n jír̀h nāmpwəl yi ní, ní yà ní bə̀ shè bə̀ bə̀ wál bə̀ wó Ezhìbti lyi pȳ Faraṣ̀ bə̀k̀ byí ñdá m̀ yé. ²⁵ Ní gá shèné n tó Yí dwí rí ni n zù nònò wě̀ mó c̄ ní gə̀ nɔ̀ wu-nȳ yə̀-bə̀l̀l̀l̀ wé o

j'á t'á la dɔ̀nɔ̀ yé. ²⁶ Ní pwírì bə̀, ní gə̀ nɔ̀ fulsi ñdá bə̀ gá m̄sə̀ bə̀ wèrhé̀ Kristə̀ né mó zhe kùr dḗ dḗ du Ezhìbti nàcèndé, bə̀ ní yà ní ná ní téré kwā̀ndé tḗbé ní la nɔ̀ nək̀l̀ mó yò.

²⁷ Wó ní gá yà ní zhí Yí ni m̀ è ce, ní yə̀ pȳ mó ywě̀ d̀r ñdá Ezhìbti ní zhír yé. Ní yà ní zhí Yí ni kḗkē. Kɔ̀n y'á nyé̀ ñdá ní yírhə̀ y'á nə̀ Yí rí lò yírhə̀ wà̀r nə̀ ne m̀ ta. ²⁸ È k'è wó ní gá yà ní zhí Yí ni m̀ è ce, n ce Esərayel lyi bí wèrhé̀ Pake címsí, bə̀ zhérhé wwámá né jal mó bə̀ bwə̀rsé bwə̀lélé yó, m̀nì ga m̀léléka y è la Ezhìbti lyi bí byi-cesé gu mó bə̀k'á gu Esərayel lyi bí byi-cesé yé.

²⁹ Esərayel lyi bí y'á zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce bə̀ byerhe mwə̀ y nánsh̄ w ñdá wó cə̀-kùlì ta. Sə̀ Ezhìbti lyi bí gá tú bə̀ yí bə̀ zù bə̀ la byr̀hɔ̀, nḗ mó j'á mólé bə̀.

³⁰ Esərayel lyi bí y'á zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce bə̀ zhə̀l bə̀ kákélé Zheriko dwā nyā̀pyè, byílì y è y'á kákélé cɔ̀ w mó gakò j'á ló tḗ. ³¹ Kə̀-nə̀f̀l̀l̀ Arayaabe yà ní zhí Yí ni. Wó rə̀myé̀ è ce ní yə̀ byèbé̀ bə̀ y'á cḕ Yí nyí ni m̀ ni tó n cì yé, bə̀ ní yà ní zwě̀ Esərayel lyi bí bə̀ y'á twí bə̀ bə̀ zhəl bə̀ byé́lé cɔ̀ w mó cènè.

³² À b'á wò bə̀ byè kádò? À k'á t'á la yé nɔ̀ a zòm Zhə̀də̀ȳ ñdá Barake, ñdá Samə̀s̄, ñdá Zhə̀fə̀te, ñdá Də̀vyidi ñdá Samə̀wə̀, e súlì Yí nyi-zwennə̀ bé yò kádò yé. ³³ Bə̀myé̀ gakò gá y'á zhí Yí ni m̀ è ce, bə̀ bú ñdá tənə̀rh bə̀ ŋwènè sà lyi bí; bə̀ wèrhé̀ kɔ̀n dèbé̀ rə̀ wó cángá; bə̀ nə̀ kɔ̀n dèbé̀ Yí y'á bwəl be rə̀ nyí mó; bə̀ zə̀ bwaare bə̀ pyi rə̀ nyá; ³⁴ bə̀ cì myin-zhù nánf̀l̀; bə̀ y'á la be gu ñdá búlál shú, sə̀ bə̀ lú; bə̀ y'á bə̀ jàn zhe yé, sə̀ Yí pɔ̀ be jàn; bə̀ zɔ̀ wu-j̀, bə̀ ŋwènè bə̀ jì bə̀ zwə̀ bé búlál né yi ní. ³⁵ Kana jà̀là myè y'á zhí Yí ni. Rə̀myé̀ ce bə̀ nɔ̀ bə̀ lyi bí byèbé̀ bə̀ y'á cù mó bə̀ k'á bwìrhì.

Bə̀ nwènè lyi dwā mye; bə̀ yə̀ pyà̀ sə̀ byèbé̀ bə̀ y'á n'è nwènè bə̀ mó dwí bì yé, kɔ̀n m'e yí bə̀ gu bi. Bə̀ y'á yé bə̀ bə̀ m'á nə̀ nyũ nántwə̀ bə̀ cu mó kwā̀ né. ³⁶ Lyi jà̀là mye shèné fuuli; bə̀ m̀ bə̀ ñdá dānə̀shā̀are; bə̀ lyé jà̀là ñdá nyáná, bə̀ ce be byənə̀-jù wə̀. ³⁷ Bə̀ zə̀ nək̀ulə̀ bə̀ dul jà̀là bə̀ gu; bə̀ gō bə̀ jà̀là dwā w kùkùlè nə̀lyè nə̀lyè; bə̀ gu jà̀là ñdá búlál shìmì. Lyi bí nwènè bə̀ dḗ dḗ, bə̀ wèrhé̀ be lwelē. Jà̀là zə̀ pyiisì tändè bə̀ yə̀ kāmə̀-zùrh bə̀ zù; jà̀là zə̀ bòn tändè bə̀ yə̀ kāmə̀-zùrh bə̀ zù. Bə̀ y'á k'è bə̀ kaka zhe yé. ³⁸ Lū w y'á k'è bə̀ nyé̀ ñdá be yé. Bə̀ y'á n'è yiyiri dḗ jà̀sə̀ gakò; bə̀ zhəl gɔ̀-elù èpwə̀lè wə̀, bə̀ vò pyà̀r wə̀, bə̀ zù myə̀lə̀ wə̀, bə̀ zù gwááre wa.

³⁹ Wó bə̀ Yí-ni-zhú m̀ è ce Yí byili bə̀ bə̀ sù rə̀ yírhə̀. Bə̀ j'á yə̀ kɔ̀n dé dèbé̀ rə̀ y'á bwəl rə̀ nyí mó ne yé, ⁴⁰ bə̀ Yí y'á tene k̄-ècèné rə̀ n'è yā̀l rə̀ wèrhé̀ námyé̀ yil du. Rə̀myé̀ ce, rə̀ y'á t'á yā̀l bə̀ bə̀ dúdú nə̀ rə̀ cènè ré nām-púm, ñdá è gə̀ dè námyé̀ ñdá bə̀myé̀ ga yé.

Yò-c̀l̀b̀ yi ní, s'á wun bə̀k'á gə̀ yé

12 È gə̀ wó námyé̀ yilə̀, Yí-ni-zhú zhən-cínna nánzhə̀zh̄ kákélé nába. Rə̀myé̀ ce, bənà ná yé zhí dwí gakò ñdá yə̀-bə̀lwā̀alé rə̀ n'è cə̀r ná yé ne nānā nānā mó ne, sə̀ ná zè̀ ná d̀r ywəl mó bə̀ pɔ̀ nába m̀ nyí mó ñdá wu-j̀. ² Ná kwě̀ ná nyí Yezu. Wó nímyé̀ den-ne ná tó né ná zhí Yí ni. E jà wó nímyé̀ ní m̀ n ce ná Yí-ni-zhú m̀ pyirh. N shèné n cì də̀-jr̀hó yó, ní yə̀ cizhìl nè

gá yé, bà n̄ yà n̄ yě wu-nyǎ w kòbó n̄ yà n̄ la n̄c m̄ó yò, s̄ə èlāsɛ́, n̄ jě Yi jàjí ni r̄ə pyèlè ré d̄əgwá y yó.

³ Lyírhna yə-bəlwàálé cinə gə wèrhé Yezu ní yò. Bà jú zùurì òdà m̄c, bə nwènè m̄c, sə n̄ pyéné rəmyé gako wé. Rəmyé ce, ámye pyénéna á cinə, á wun bək'a gə yé.

⁴ Á gə n'á zhě yə-bəlwál w ga, á gwě yə w zhě kɔn b'e yí á myəl jər yé.

⁵ Á swé Yi gə cíci ába òdà rə byā ta né m̄ó? Rə wòwə: "Á byí, Cinu gə byili m̄ú n̄ yé, s̄ə d̄ɛ n̄ cinə.

N̄ gə ju m̄ú búlál, s̄ə n̄ wu bək'a gə rəmyé yil yé;

⁶ bə Cinu gə só lò, n̄ gə dówá, n̄ ya n byili m̄ú n̄ yé;

bə byébé n̄ yé bə bə w̄ n̄ byā m̄ó gə dówá, n̄ ya n ce j̄ɛ bə yala n̄ɛ."

⁷ Shénéna n̄n̄n̄ w yò, bə rəmyé w̄ á yé Cinu ná n̄ byili ába. N̄ n̄ yé wèrhé ába òdà n̄ byā ta. W̄ó byí m̄ó n̄ ŋwéné, n̄ gə dówá, n̄ da tá n̄ byili mu n̄ yé? ⁸ Yi gə yə ába á yé byili òdà rə byā bə gako ta, s̄ə nyí á dè rə byā yé, á w̄ó b̄óbwá-byā. ⁹ Shāā ga, n̄ gə dówá, n̄ dabá ce yó m̄ó y'a byili nába n̄ yé, n̄ j'á n'è nyàm b̄ɛ. Rəmyé ce, n̄ má s̄ə n̄ zwè né Da m̄ó n̄ ŋwéné Arəzana w m̄ó nyí ni du, m̀n̄ni ga ná zə myəl. ¹⁰ Ná dabá ce yó m̄ó y'a byili nába n̄ yé, s̄ə kɔn t'á dene yé, òdà bəmye surhə né gə m̄á né. Sə Yi w̄ó ná cènè yil, ná gə dówá, rə n'è byili nába n̄ yé, m̀n̄ni ná yə náàcènà òdà rə ta.

¹¹ Zhènà, ná gə dówá, bə z̄ɛ bə n'è byili nába n̄ yé, wu-nyǎ t̄ené yé; w̄ó wu-zhilù. Sə lò m̄ó m̀b̄b̄ n̄ shéné n pyéné n̄ cin rəmyé yi ní m̄ú, m̄à n nə yə-zúlá, d̄óó t'á la n̄ yó w yál yé.

Zhína Yi ni kēkē

¹² Rəmyé yilə, cenə jàn né á súlí á j̄esé òd'á n̄ədwáné né n̄ k'è bə j̄ɛ m̄ó jàn. ¹³ Kwənə sómá k̄ɛbé è càn, m̀n̄ni ga lò m̀b̄b̄ n̄ né n̄ twi cí, n̄ nà bək'a dom yé, s̄ə n nə bəsàzúlí.

¹⁴ Cenə jàn né yə-zúlá yə ámyé òd'á lyi bí gako bwəl wə, s'á t̄untwǎǎ né yí Yi p̄ubùlè. È gə dè rəmyé, lò lò tá n̄ la Cinu n̄c òd'á n̄ yírh yé. ¹⁵ D̄ɛna á cinə, m̀n̄ni lò m̄ədù ga bəká n̄ lyé Yi yò-èc̄n̄n̄ w yé, s'á d̄ɛ, lò bəká n̄ yə á wé, n̄ yə òd'á c̄c̄ k̄b̄b̄ ò n̄ɛ m̄ó nyé c̄ɛɛ ta, n̄ gúgú lyi bí dwā n̄ɛ, n̄ zhilì bə gako yò yé. ¹⁶ S'á d̄ɛ mye, n̄f̄óló ráá lò m̀b̄b̄ n̄ tá n̄ nyàm kɔn d̄ɛbé rə w̄ó Yi nyàn bək'a yə á wé yé. Á bək'á wèrhé òd'á Ezəyu ta yé. N̄ zə n̄ n̄anc̄w̄r̄é n̄ lyár k̄ur yó k̄újú. ¹⁷ Á yé bə rəmyé kwā né, n̄ yə n̄ né n̄ yāl bə n̄ da bwəl cènè n̄ p̄s̄, s̄ə n̄ da c̄ɛ. N̄ k̄urh yə-n̄aná, n̄ má n̄ né n̄ yāl s̄ə n̄ da b̄ulè né zhízhiíl, s̄ə n̄ gowa.

¹⁸ Ámyé gə bwəlse Yi ni m̄ú, kɔn yə yál òd'á Esərayel lyi bí ta yé. Bəmyé n̄c Sənəyi pyò wá, bə y'á w̄ó bə m'á zə bə j̄ərh bə dwərh wə, bə nə myín m̄ú, bə nə cə-byín dí, bə nə zho w nánf̄l̄l̄ w pyò w yó, ¹⁹ bə nyèè p̄lál cəl, bə nyèè cəl rə y'á n'è z̄m̄ òd'á b̄ɛ, bə z̄ɛ bə n'è lwəl s̄ə cəl lé yé èta, rə bək'a k'è z̄m̄ yé. ²⁰ Nyí rí rə y'á p̄c̄ bə lò m̀b̄b̄ n̄ ju n̄ nà pyò w yó, ráá vwām m̀b̄b̄ m̄ə ju m̄ə n̄ ò yó, s̄ə bə zə nákulə bə dul mo bə gu m̄ú, ce bə wun ga. ²¹ Kɔn d̄ɛ bə yírh y'á nə m̄ó y'á n'è z̄ɛ wu ni. Rəmyé ce Muyiisi w̄ó: "Ywé zhe ne d̄ɛ d̄ɛ", à n'á didi."

²² Sə ámyé w̄ó Səȳ pyò wá, † Yi n̄anyi c̄c̄ wá, Zhəzəzəlem y é ŋwéné d̄ɛ Arəzana w m̄ó n̄ɛ á bwəlse; w̄ó m̄alék-

abá m̀òrhè nánzhəzh̄ bə n'è jí címsi, ²³ òd'á lyi bí byébé bə yál Yi lyi n̄yáá bə bə yilə né k̄ɛ d̄ɛ Arəzana w m̄ó n̄ɛ á bwəlse. W̄ó Yi, lyi bí gako b̄ur-kárna m̄ó, òd'á lyi bí byébé bə k'è bə dwáəre zhe bə j̄irh náàcènà n̄ám-p̄úm m̄ú ni á bwəlse. ²⁴ W̄ó Yezu m̄ú né n̄c Yi d̄c̄bré nándùl lé n̄ jàn yil m̄ó n̄ɛ á bwəlse. N̄ ló n̄ jal m̄ó t̄ɛ́ n̄ m̄ə n̄ ce ná j̄irh wárhgáá, s̄ə rəmyé n'è yál rə w̄ó bə n̄ jal m̄ó zhe jàn du Abyəə nyàn m̄ó.

²⁵ D̄ɛna á cinə, á bək'á c̄ɛ lò m̀b̄b̄ n̄ ná n̄ z̄m̄ òd'ába nyí ni yé. Á yé bə byébé bə c̄ɛ lò m̄ó m̀b̄b̄ n̄ yə n̄ né n̄ byili bí Yi nyá né ce yó m̄ó nyí ni m̄ú yə lú còrhò-tum dí yé né yé. Námyé z̄ɛ w̄ó Yi rə zhí d̄ɛ rə n'è z̄m̄ òd'á nába. Ná gə c̄ɛ rə nyí ni, ná w̄ar n̄ b'á lú còrhò-tum dí yé né yé. ²⁶ Yi cəl lé y'á n'è zhízhi c̄ɛ yá. Sə èlāsɛ́, rə bwəl nyí rə w̄ó: "Á gwé b'á ce ce y zhízhi; s̄ə è k'è d̄ə è dúdú yé. W̄ó émyé òd'á d̄ɛ yi rí ga." ²⁷ "Á gwé b'á ce ce y zhízhi" z̄m̄à né n̄əmyé m̄ó n'è yál nə byili bə w̄é dé t̄ɛbé Yi wèrhé m̄ó b'á zhízhi, rə jé, m̀n̄ni ga w̄é dé t̄ɛbé rə w̄ar rə la zhízhi m̄ú yə né.

²⁸ Námyé n̄c tənà k̄ɛbé è t'á zhízhi gaga. Rəmyé ce, bənà ná ce Yi n̄əbána, s̄ə ná c̄ɛrhé re kɔn yí rə b̄ulè, s̄ə ná pə r̄ɛ ná cin n̄ám-p̄úm òd'á nyòm̄, ²⁹ bə ná Yi rí nyé òd'á myín m̄ə n'è jí d̄ódú ta.

T̄untwǎǎ nyébé n̄ sú Yi yírhá

13 Jána á zə sóno òd'á dwā twéé twéé òd'á da-byā ta Kristə wé. ² Lò gə tú á s̄ó, á m̄ə s'á zwé n̄ zhəəle cènè. Á bək'á swé yé. Lyi jàlā wèrhé èta, s̄ə bə zwé m̄alékabá zhəəle, bə j'á yə lwar yé. ³ T̄éréna byèné-jì cinə bé yò, òd'á ámye tó á ŋwéné byèné-jù w ta. T̄éréna byébé lyi bí n'è wèrhé lwelɛ m̄ó yò, òd'á bə n'è wèrhé lwelɛ ámye n̄ɛ ta.

⁴ Lyi bí gako m̄ə s̄ə bə nyə kɔn d̄ɛbé Yi byili k̄ɛ-jú shò-kwā né m̄ó. Bal m̄ə s̄ə jòm òd'á n̄ k̄ɛ m̄ó dúdú, k̄ɛ mye m̄ə s̄ə jòm òd'á n̄ byal m̄ó dúdú, bə Yi la byébé gako bə w̄ó n̄f̄wəálé, bə j'á n'è twí yàà yàá m̄ó, b̄ursi kó rə pə b̄ɛ còrhò-tum.

⁵ Á bək'á yə wársé yómá yé. Cenə á wun yə nyèn òd'á kɔn d̄ɛbé á zhe, bə Yi wòwə: "Á t'á la m̄ó ȳó yé; à t'á la à kwā b'á z̄á m̄ó gaga yé." ⁶ Rəmyé ce, ná w̄ó né wəl òd'á wu-j̄ò bə:

"Cinu bə n s̄ɛ n̄ɛ;

à t'á la ywé d̄ur yé.

Lò lò w̄ar n̄ n̄ la kaka w̄orhó yé."

⁷ Lyírhna á yé né cinə bé n̄yáá bə bə bwəl Yi z̄m̄ɛ ré bə byili ába m̄ó yò. Nyínə bə gə yál né kɔn m'è yí bə yó-gurá, s'á kwè bə n̄. ⁸ Yezu Kristə w̄ó n̄myé m̄ədù yá, n̄ yál né d̄əlànè òd'á zà, òd'á byinə nə bə zh̄ zhe yilə. ⁹ Á bək'á yé bə zə còrhò dwí t̄ɛ́t̄ɛ́ bə m'è j̄áj̄ér̄ ába yé. Còrhò m̄ó gə n'è shí Yi yò-èc̄n̄n̄ w ò n'ò p̄ɛ nába wu-j̄ò m̄ó wé, rəmyé càn. Sə è gə w̄ó nyá né nyébé bə n'è byili k̄újúurí shò-kwā m̄ó, nə gwé yə byébé bə n'è tó n̄ɛ m̄ó n̄ɛ s̄ɛ gaga yé.

¹⁰ Námyé zhe w̄wí-jilú, s̄ə Zhwifubá w̄wí-zwálnə bə bə n'è twí Yi kòrhó w wé m̄ó bə sómá zhe bə n'è jí ná w̄wí-jilú w k̄újú w yé. ¹¹ Vwámá né nyébé w̄wí-zwálnə n̄anc̄ɛ y

† Gwé bə gə byili z̄m̄à né jàlā k̄ur m̄əgá m̄ó. Bə byili Səȳ k̄ur gə n'è yál e wò né ḡà m̄ó.

nə́ n̄ zə̀ nə̀ jal mós n̄ zwi Yi kòrhó w jàà náàcèné y wé yə̀-
bəlwaáale vür yil mós, bə́ k'á n'ê zə̀ ne bə̀ dwi pwé n̄ bə̀
ji myĩn. ¹² Wós rə̀myé è ce bə̀ yə̀ Yezu mye gwí cɔ w wé
yé. Bə̀ gu mu kwá né, m̀n̄n̄ ga n zə̀ n̄ cìcì jal mós n shàrh
lyi bí yə̀-bəlwaáalé, bə́ jĩrh wárhgáá. ¹³ Rə̀myé ce, b̀n̄n̄
námye du pwé n̄ ná vò n̄ s̄o, námye shèné fulsi ñdə́ n̄
ta. ¹⁴ Kɔn nyé ñdə́ wós cɔ wé ná jé né ta ce yó, sə́ cɔ w
òmýé mós t'á la né mǎs̄ yé, ò la lyǎs̄. Ná z̄é ná r'é pyà cɔ
w kòb̄b̄ ò la tà-kwǎ o bə̀ mós. ¹⁵ B̀n̄n̄ ná pə́ wǎ t̄ébé rə̀
wós còrhó nyàn Yi ni twéé twéé Yezu jàn yilə̀. Rə̀ kùr wós
nwíisi shèbé sə́ wós rə̀ còrhó nyérh. ¹⁶ Á bə̀k'á swé cènè
wòrhó yò yé, s'á s̄é dwǎ ne, bə̀ wós rə̀myé rə̀ wós wǎ t̄ébé
rə̀ yú Yi p̀b̀l̀l̀.

¹⁷ Shènéna á yó-cìná bé nyí ni, s'á zwé bə̀ zòmà né, bə̀
bə̀ n'ê yili ába. Bə̀ m'a zhi Yi yé né bə́ byili kɔn gá tó né.
Rə̀myé ce, á gə́ n'á shèné bə̀ nyí ni, bə̀ m'a twí bə̀ tum
dí cènè. È gə́ dè rə̀myé, bə̀ m'a twí dì ñdə́ wu-zhilù, sə́
rə̀ t'á la ába sǎs̄ yé.

¹⁸ Lwə̀lnə́ Yi ná yil twéé twéé. Ná yě náàcèné bə̀ dóó
tènè ná yó w yé, bə̀ ná r'é yǎl ná wèrhé cènè twéé twéé.

¹⁹ Á n'á lwə̀l ába ñdə́ à wu gako: lwə̀lnə́ Yi m̀n̄n̄ rə́ s̄é ne
a k'a bə̀ á s̄o làlà.

Sébé ré yó-gurá

²⁰ Yi wós yə̀-zùlò panna. Wós rə̀myé rə̀ bwirhì né Cinu
Yezu mú n̄ wós pyiisí nènòn náncɛ y mós, n z̄é n du cùrì
wé. Rə̀ zɔ dɔbre ñdə́ nába n̄ wǎ rí jal mós jàn yilə̀, sə́
dɔbré rə̀myé t'á la zh̄ yé. ²¹ Yi b'a ce á ŋwèné á wèrhé
kɔn dèbé gako rə̀ càn, m̀n̄n̄ ga á wèrhé rə̀ p̀b̀l̀l̀, sə́ rə̀
pyirh rə̀ p̀b̀l̀l̀ né námyé wé Yezu Kristə́ jàn yilə̀. N̄ m̄
n nə́ zùwá byinə́ nə́ bə́ zh̄ zhe yilə̀! Amèn!

²² Da-byà, à n'á lwə̀l ába, s'á pyéné á cili cícú mú m̀b̄b̄
èta mós. Nyinə́ zòmà né nyèbé à k̄é à sébé ré wé mós bə́
já yé. ²³ Á n'á yǎl a byili ába bə̀ nyí bə̀ vür né da-byí Tim-
ote byə̀nə́-jù wə̀. N̄ gə́ tú à s̄o làlà, à b'a zə́ mɔ a bə̀ á
s̄o.

²⁴ Cenə́ á yé né cìná bé, ñdə́ Yi lyi bí gako. Yitəlyi
Kristə́-lyi bí mye n'ê ce ába.

²⁵ Yi b'a cí bwəl á gako yó!

Zhake

Lò mó m̀̀b̀̀b̀̀ n̄ k̄́ sébé ré t̀̀bé́ m̀́ ná n̄ bỳ́ n̄ cìn b̀̀ "Zhake, Yi ñdá Cinu Yezu Kristə t̀̀nt̀̀nn̄." Sə lyì bí n̄ é̀ b̀̀l̀̀ b̀̀ d̀̀ga è m̄'a ỳ̀ ȳezu da-byĩ mú. N̄ byili b̀̀ ẁ́ "Yi dwí rí kwálsé shí ñdá s̀̀lỳ̀ ȳ lyì bí b̀̀ làà l̄ũ w gako w̄́ m̀́" ne n̄ k̄́ n̄ sébé ré n pa. R̀̀mỳ́ n̄ é̀ byili b̀̀ ẁ́ Zhwifubá bỳ̀bé́ b̀̀ z̀̀ Yezu Kristə m̀́ ne n̄ k̄́ de n pa. D̀̀ga n s̀̀l̄i n ce Kristə-lyì bí bỳ̀bé́ b̀̀ d̀̀ Zhwifubá m̀́ mye né.

N̄ c̄́c̄́c̄́ lyì bí b̀̀ b̀̀ pyéné b̀̀ cìn ỳ̀-c̀̀l̀̀ yì ní. N̄ byili n̄m̀̀ ñdá ǹ̀c̀̀m̄-bal ga gé m̄̄ sə bə zə b̀̀ cìn ní. N̄ byili mye lò gé m̄̄ sə n zə n̄ cìn ní ỳ̀-c̀̀l̀̀ ráá s̀̀l̀̀ yì ní. N̄ c̄́c̄́c̄́ bi mye b̀̀ b̀̀k̄'a zə b̀̀ ỳ́rh̄́ bə cír lò Kristə-lyì g̀̀l̀̀l̀̀ w w̄́ b̀̀ n̄ c̄́́ n̄ d̄́́ yé ().

Zhake s̀̀l̄i n byili b̀̀ numbyíní Yi-ni-tó dà nyú w d̀́d̀́ è ẁ́ zh̀̀n yé. Ẁ́ è Yi-ni-tó tumə né n̄ é̀ byili b̀̀ è zhí Yi ni zh̀̀n zh̀̀nà ().

R̀̀mỳ́ kwā né, n̄ byili lw̄le dwí t̀̀bé́ gako numbyíní m̀̀j̀̀l̀̀l̀̀ w è nyú w mú n'ô zə ò twí, n z̄́ n k̄́ n z̀̀m̄ surhə né nỳ̀bé́ n̄ é̀ shí Yi s̄́ m̀́ ỳ̀ () . N z̄́ n bú lyì bí bỳ̀bé́ b̀̀ n̄ é̀ pyá z̀̀m̀̀ né, ñdá bỳ̀bé́ b̀̀ só l̄ũ wá, ñdá bỳ̀bé́ b̀̀ n̄ é̀ k̄́ b̀̀ dwā bé b̀̀r̀̀s̄́ m̀́ () . N c̄́c̄́c̄́ Kristə-lyì bí, b̀̀ b̀̀ pyéné bə zhì k̄́k̄́, bə lwəl Yi twéé twéé, sə bə s̄́ dwā ne Kristə nỳ̀nà né w̄́ () .

Zhake ná n̄ ce Yi dwí rí p̀̀l̀̀p̀̀l̀̀

1 Ámyé Zhake, à ẁ́ Yi ñdá Cinu Yezu Kristə t̀̀nt̀̀nn̄, à n'á k̄́ sébé ré t̀̀bé́ à m̄'a ce ámyé Yi dwí rí kwálsé shí ñdá s̀̀lỳ̀ ȳ lyì bí á làà l̄ũ w gako w̄́ m̀́.

Pyénéna á cìn ỳ̀-c̀̀l̀̀ yì ní

2 Da-byâ, ỳ̀-c̀̀l̀̀l̀̀ dwí gako gə pú ába, s'á nyĩ á cìn ñdá lyì bỳ̀bé́ b̀̀ zhe wu-nȳ́ námpúm ta. 3 Á ȳ́ b̀̀ zwi-ni gə n̄ é̀ zh̄́ á Yi-ni-zhú mú, r̀̀mỳ́ n̄ é̀ ce á wun t'á gə yé. 4 Cenə á cìn-pyónó m̀́ pyirh t̀̀m̄-èc̀̀nà w̄́, m̀̀n̄i ga á c̀̀n̄è ré ỳ̀ námpúm, ỳ̀ b̀̀k̄'a zhì á yó w yé, sə kaka b̀̀k̄'a mwiri ába yé.

Lwəl̄na Yi ñdá wun gako, s'á b̀̀k̄'a ce t̄̀t̄̀nà yé

5 Lármo gə mwiri ámyé m̀̀d̀̀, sə n lwəl Yi ni, b̀̀ rə b'a p̄́. Yi t'á nyĩ rə m'ə pə yé, rə t'á cír yé. 6 Sə n lwəl ñdá Yi-ni-zhú, n̄ b̀̀k̄'a n ce t̄̀t̄̀nà yé. Lò m̀̀b̀̀b̀̀ n̄ ná n̄ ce t̄̀t̄̀nà, n̄ nȳ́ ñdá n̄-f̄̀l̀̀l̀̀ n̄̄ ta, zho w gə n'ô ce, m̀̀ n̄ é̀ shii m̄̄ j'á n̄ é̀ z̄́. 7 Lò mó n̄myé m̀́ b̀̀k̄'a n b̀̀ b̀̀ n̄ m̀́ n nə k̄̀n Cinu s̄́ yé, 8 b̀̀ n̄ wu dà òd̀̀, n jà n̄ tá n̄ zhì n̄ èd̀̀ yó yé.

K̄̀n gé la né tó ǹ̀c̀̀nà bé yilə

9 Da-byĩ m̀̀b̀̀b̀̀ n̄ ẁ́ n̄m̀̀, n̄ m̄̄ sə n ce n̄ wu ỳ̀ nỳ̀n, Yi gé zh̄́ n̄ yó d̄́́ m̀́ yilə. 10 Sə m̀̀b̀̀b̀̀ n̄ ẁ́ ǹ̀c̀̀m̄-bal, n̄mye m̄̄ sə n ce n̄ wu ỳ̀ nỳ̀n, Yi gé lwəl n̄ yó t̄́́ m̀́ yilə, b̀̀ n̄ nȳ́ ñdá gə p̀̀n̄i ta. N̄ tá n̄ la né m̄́̄ yé. 11 N̄nyónó w gə byilə, ò lumi rí n̄ é̀ m̄̄ rə rə tu t̄́́, rə c̀̀n̄è ré jé. Èta mye, ǹ̀c̀̀m̄-bal m̀́ m̀́ n pỳ̀nè ñdá gə p̀̀n̄i ta n̄ tumə né w̄́.

Yi t'á cirh lò rə ce né n̄ w̄rhé lw̄le yé

12 Lò m̀̀b̀̀b̀̀ n̄ zhì k̄́k̄́ ỳ̀-c̀̀l̀̀ yì ní, n̄ b'a ỳ̀ wu-nȳ́ cí, b̀̀ ỳ̀-c̀̀l̀̀l̀̀ w gə zc m̀́ n̄ j'á n̄w̄n̄é n̄ zhì k̄́k̄́ m̀́ ce, n̄ b'a nə nyũ m̄̄ t'á la zh̄́. Nyũ mú m̀̀myé w̄ kwāndé t̀̀bé́ Yi bwəl rə nyí bỳ̀bé́ b̀̀ só re m̀́ ne m̀́. 13 S̀̀l̀̀l̀̀ gə tú ò zhe lò lw̄le w̄rh̄́ yilə, sə n̄ b̀̀k̄'a n b̀̀ b̀̀ w̄́ Yi rə n̄ é̀ cirh mò rə ce lw̄le ré w̄́ yé. Kaka w̄r̄ Yi rə la s̀̀l̀̀l̀̀ rə w̄rhé lw̄le yé, Yi mye t'á cirh lò lò rə ce lw̄le w̄́ yé. 14 Lò gako ẁ́ n̄ shil n̄amm̄lw̄lé y è n̄w̄n̄é n̄ w̄́ m̀́ è n̄ é̀ sw̄l̀̀l̀̀ m̀́ è ce n̄ w̄rhé lw̄le. 15 N̄ gə ȳ́ shil n̄am-m̄lw̄lé y ne n̄ w̄́, è n̄ é̀ ce n̄ w̄rhé yà-bə̀̀l̀̀l̀̀; sə n̄ gə c̀̀l̀̀l̀̀ n̄ ná n̄ w̄rhé wa, ẁ́ n̄ cu s̄́m̄á yó ò zə m̀́ ò n̄w̄n̄é.

16 À da-byâ n̄antw̄rh, á b̀̀k̄'a j̄̀j̄̀r̄é á cìn yé. 17 K̀̀-èc̀̀n̄é dwí gako, ẁ́ d̄́ yì w rə n̄ é̀ shí ní. Rə n̄ é̀ shí d̄́, Yi rí rə w̄rhé n̄nyónó w ñdá c̀̀nà y ñdá c̄̀m̄ás̄́s̄́ m̀́ s̄́. Cə-byũ t̄̀né Yi s̄́ yé; rə w̄ r̀̀myé twéé twéé, rə t'á lȳr námpóilé mye c̄́c̄́ yé. Rə s̄́ m̀́ è bə zhe b̀̀ c̄̀c̄́ ráá n̄nyónó yé. 18 Rə tó rə z̀̀m̄è ré rə ẁ́ zh̀̀n m̀́ denne rə pə nába nyũ ñdá rə s̀̀p̄wà p̀̀b̀̀l̀̀l̀̀, m̀̀n̄i ga ná yə n̄́ȳá w̄́ dé t̀̀bé́ gako rə w̄rhé m̀́ w̄́.

Yálna Yi z̀̀m̄è ré zwennə, s'á b̀̀k̄'a yə rə cilnə dúdú yé

19 À da-byâ n̄antw̄rh, lwarna b̀̀ lò gako m̄̄ dwā s̄́ cili z̀̀m̄è ré c̀̀n̄è, sə n̄ b̀̀k̄'a z̀̀m̄ l̄l̄à yé, sə n̄ lyim mye b̀̀k̄'a z̄́ l̄l̄à yé. 20 Lwarna b̀̀ lò m̀̀b̀̀b̀̀ n̄ zhe lyim tá n̄ w̄rhé k̄̀n d̄̀bé́ rə w̄ c̄̀ngá Yi ȳ́rh w yé. 21 R̀̀mỳ́ ce, zh̄́́na k̄̀n d̄̀bé́ gako rə w̄ j̄̀m̄d̄́, ñdá t̀̀nt̀̀m̄-b̄̀lw̄l̀̀se dwí gako. Zwēnə z̀̀m̄è ré Yi co á wun ní w̄́ m̀́ ñdá wu-b̀̀n̄, b̀̀ rə w̄́ ába rə la w̄rh̄́.

22 Yálna z̀̀m̄è ré zwennə, s'á b̀̀k̄'a yə rə cilnə dúdú yé. È gə dà r̀̀myé, ẁ́ ámyé c̄́c̄́ á n'á j̄̀j̄̀r̄é á cìn. 23 Lò m̀̀b̀̀b̀̀ n̄ ná n̄ cili Yi z̀̀m̄è ré n̄ z̄́ n̄ tá n̄ w̄rhé ñdá rə gə n̄ é̀ byili ní, n̄ nȳ́ ñdá lò m̀̀b̀̀b̀̀ n̄ ná n̄ nyĩ n̄ yé zh̄́zh̄́

wé ta, n nà n cìn òdà n gá wó né. 24 N gə nyí n cìn n zhè, n zhír n la, n pú n swé n gá wó né. 25 Yi nyí rí wó kò-ècènè, rə n'è pə cìn-cínú numbyíni ni è wu w wé. Rəmyé ce, lò mòbó n nà n cili nyí rí rəmyé, n téré re n wé, n zé n zhí n nà y yó rə wé, n nà n wèrhé òdà rə gá n'è byili ní, n tá n swé re, n b'á nə wu-nyí kən dèbè n nà n wèrhé mó wé.

26 Lò gə ná n bùl bà n ná n tò Yi ni cènè, n jà n wàr n məjòlò w n ná n zala, wó n cìn n ná n jàjèré, e jà n Yi-ni-tó mó mye wó nánfò. 27 Yi-ni-tó mó mòbó mà wó ná Da Yi pùbùlè mó, wó bə̀tálsə òdà èjənə nè sã̀s bə̀ zúzúnú w wé, sá dè n cìn òdà lú w jimdi dwí gako.

Á bàk'á zə á yírhá á cír lyi bí yé

2 Da-byâ, ámyé byèbé á zù ná Cinu Yezu Kristə mó n wó zùwá cəbal mó, á bàk'á zə á yírhá á cír lyi bí yé. 2 Dədə̀ne, lò mòbó n wó nàcəm-bal, n co sánámá cəbyí n jə̀fílé nɛ, n zù kàmə-zwí kèbé è n'è jàjémé gə tú á dwā-gulú w jàà wà. Nəmò mye zè n bà, n zù kàmə-zù-ebwərse. 3 Á zé á nyí mòbó n zù kàmə-zwí y è càn mó á na, á wò mò: "Bə̀ jòm nyònò, bə̀ jàà y èmyé càn," á zé á wò nəmò mó nɛ: "Zhí dè, ráá jòm té' shó w wə." 4 Á gə n'á wèrhé èta, è dè lyi bí á n'á zə á yírhá á cír? Èta mó, dè lyi bí bursi á n'á ké òdà bùlè námmləwálsə?

5 Da-byâ nántwərh, cilinə: Yi cír byèbé lú w lyi bí n'è nyí òdà nəmwà ta mó, muni bə̀ yə̀ rəmyé nɛ zhú mú nəcənə, sə bə̀ nə cəl tənə y rə bwəl è nyí rə lyi bí ni mó wé. 6 Sə ámyé t'á nyí nəmwà bə̀ á nɛ yé. K'á wó nəcənə bə̀ á n'á nyí á nɛ, e jà wó bə̀myé bə̀ n'è nwènè ába, bə̀ n'è zə ába bə̀ zhəl bursi. 7 Wó bə̀myé bə̀ n'è fulsi yil lé náacənə y Yi pə̀ ába mó.

8 Bə̀ ké Yi zòmè ré sébé ré wé bə̀ wò: "Swénè n dō òdà n cici ta." Nyí rí rəmyé wó Yi pyèlè ré nyí. Á gə zwé de, á wèrhé cènè. 9 Sə á gə zə á yírhá á cír lyi bí, wó lwele á n'á wèrhé; sə Yi nyí rí n'è ké á bursi, á gə t'á zwé de mó yilə. 10 Lò gə ná n zwé nyə̀ né gako, n zé n bə̀ dó rədù, wó nə̀ gako n dówá. 11 Yi wòwə̀: "Bàk'á fwəl yé." Rə k'è wò: "Bàk'á gu lò yé." N gə tá n fwəl, n j'á gu lò, wó Yi nyə̀ né gako n yə̀ zwé yé. 12 Zōmna s'á wèrhé òdà lyi byèbé Yi b'a zə̀ cìn-cínú nyí rí rə kə̀ bə̀ bursi ta. 13 Zhənà, Yi gə̀ la lò mòbó n tá n dūr n dwā bə̀ nònò bursi kó, rə̀ t'á la nmye nònò dūr yé. Sə̀ lò mòbó n zhe nònò-dūr, bursi ywé bə̀ mó zhe yé.

N gə zhí Yi ni, sé twí Yi-ni-zhú tuntwə̀

14 Da-byâ, lò gə̀ wò bə̀ n zhí Yi ni, n jà n tá n wèrhé kən dèbè rə̀ n'è byili bə̀ n zhí Yi ni mú, Yi-ni-zhú mú məmyé dwí rí wó bə̀ b'a wə̀rhə̀ mó? 15 Dədə̀ne, á da-byí ráá á nək'ò mə̀dù gə̀ bə̀ gònò zhe n la mə̀ n círhi n cìnə, n bə̀ kaka zhe n la n nyú w co, 16 á mə̀dù zè n wò mò: "Zhəl òdà yə̀-zúlá, n pyà kàmə-zwí n zù, n bə̀ cə̀r wàr ré yé nɛ, sá pyà kujú n jí," n jà n yə̀ mɔ̀ kən dé dèbè n zhe rə̀ tum mó pɛ, rə̀myé wó rə̀ b'a sɛ̀ mɔ̀? 17 Wó èta òdà Yi-ni-zhú mú mye. N tuntwə̀ né gə̀ t'á byili bə̀ n zhí Yi ni, sá lwar bə̀ n Yi-ni-zhú mú wó nánfò.

18 Lò gə̀ wòwə̀: "Lyí jàlà zhí Yi ni; jàlà wó tuntwə̀ náacənə̀ bə̀ n'è twí," á b'a wò rə̀-ná-cí ni: "N b'a wèrhé

etər n wò bə̀ n zhí Yi ni, òdà n gə̀ tá n twí tuntwə̀ né nyèbé nə̀ mə̀ dwā òdà Yi-ni-zhú mú? Ámyé wó à tuntwə̀ né dennə̀ à b'a tó né a byili mó b'á zhí Yi ni." 19 N ná n zwé nyí bə̀ Yi wó rədù sá? Kən càn. Nəcílsí námmləwálsé mye cici n'è zwé nyí rí rəmyé, sə ywé zhe se, sə n'è kəkə. 20 Bə̀-surhə-zhe cí, n yəl bə̀ n gə̀ zhí Yi ni, n jà n tá n wèrhé kən dèbè rə̀ n'è byili bə̀ n zhí Yi ni, n Yi-ni-zhú mú bə̀ kùr zhe nà? 21 Ná nə̀mbal Abə̀rahə̀m wó etər Yi tó né rə̀ nyí mu òdà n bə̀ dóó zhe ta? Wó n tuntwə̀ né dennə̀ rə̀ tó né, n gə̀ yə̀ n zɔ̀ n byí Yə̀zake n cí wvī-jilú w yó n la mə̀ n zwəl wvī rí n pə̀ Yi ni mó yilə. 22 N bə̀ nɛ? N Yi-ni-zhú mú òdà n tuntwə̀ né ga y'á n'è tó dwā. N tuntwə̀ né zé nɛ ce n Yi-ni-zhú mú jírɨ nám-púm. 23 Èta, kən dé dèbè bə̀ ké Yi zòmè ré sébé ré wé mó pyirh. Bə̀ ké bə̀ wò: "Abə̀rahə̀m zhí Yi ni. Rə̀myé ce, Yi nyí mu òdà n bə̀ dóó zhe ta." Rə̀ byè mò bə̀ rə̀ dɔ̀wa. 24 Á na? Numbyíni wó è tuntwə̀ né nə̀ n'è ce è k'è bə̀ dóó zhe Yi yírɨ wə̀. Sə̀ è dè è gá zhí ri mó dúdú yé.

25 Wó èta kən yəl né òdà kə̀-nə̀fóló Arayaabe mye. N yà n zwé Esə̀rayel lyi bí tuntúmá n sō kélé wa, n sɛ̀ bə̀ bə̀ k'a kwè sómá dō bə̀ vò jè. Rə̀myé ce Yi nyí mu òdà n bə̀ dóó zhe ta. 26 Shíshirhə̀ né gə̀ tənə̀, yala né cùwə̀. Èta mye, Yi-ni-zhú tuntwə̀ né gə̀ tənə̀, Yi-ni-zhú mú bə̀ kùr zhe yé.

Dè n cìn n nyi-púpwírí rí wé

3 Da-byâ, á bàk'á yə̀ nánzhə̀zhə̀ á n'á yəl á yə̀ kə̀rmò byilnə̀ yé. Á yə̀ bə̀ nə̀myé byèbé né wó kə̀rmò byilnə̀ bə̀ mó, ná bursi b'a yə̀ zwini du lyi bí dwā bə̀. 2 Ná gako n'è dwé wé nánzhə̀zhə̀ wé. Lò mòbó n ná n zòm n tá n dwé gaga, sé nyí n jà n wó wə̀rhə̀gáá, n wó n cìn nám-púm. 3 Ná gə̀ co cə̀má eshə̀rh nyú w muni ga sə̀ zwé nyí, ná r'è ce sə̀ zhəl ná gə̀ só mə̀gă. 4 Nyínə̀ bŭ-bwələ̀ né nánfwə̀alé mye. Nə̀ nyé nánfwə̀alé, zho nán-fɨlò ò n'ò zə̀ nɛ ò zhələ̀. Sə̀ òdà rə̀myé ga, wó dŭ nám-pólé bə̀ m'è swəl nɛ, nə̀ j'á vò mòbó n ná n dūr nə̀ mó gə̀ ná n yəl bə̀ nə̀ zhəl mə̀gă. 5 Mə̀jòlò w mye wó èta. Ò wó yala né kəkàlā nám-pólé, ò j'á wó ò zhé̀ ò cìn dè òdà wé nánfwə̀alé.

Nyínə̀ gɔ̀ w mye gə̀ wó né. Ò gə̀ wó s'ò byi ní yil mye, myín nám-pólé y'a nɔ̀wènə̀ w mə̀ jí. 6 Mə̀jòlò w wó òdà myín ta. Ò wó ná yala né kəkàlā, e jà wó òmyé wé lwele n'è shí ní, ò lwele ré n'è lyéé ná yala né gako nɛ. Myín-jì myín mó n'è shí ò wé mə̀ zhilí ná yò, ná lul yí ní ga, kən m'e yí ná cu. 7 Numbyíni wó è b'a ce gɔ̀ wvámá òdà kúmsi òdà dɔ̀ma dwí gako, òdà wé tɛ̀bé gako rə̀ nɔ̀wénə̀ bŭ w mó tó òdà è gə̀ n'è yəl né. È gaga mó n'è ce rə̀ tó òdà è gə̀ n'è yəl né. 8 Sə̀ lò lò wàr mə̀jòlò w yé. Ò wó kò-bə̀lwélé, ò t'á zhì shéé gaga yé. Ò sú òdà swā̀ kèbé è cə̀, è n'è gwi lò. 9 Ná r'è zə̀ w ná m'è cə̀rhé Cinu ná Da mó; e jà wó òmyé mye ná m'è bwəl lwele ná pə̀ numbyínsi Yi wèrhé rə̀ b'ə̀ nyerhə̀ rə̀ cici mó ni. 10 Nyí rí rə̀myé rədù y rə̀ n'è bwəl lwele, e jà wó rə̀myé rə̀ n'è bwəl cènə̀ mye. E jà kən bə̀ mə̀ s'ə̀ yə̀ èta yé da-byâ. 11 Nə̀-bùlì èdú wó è bŭl nɛ̀ mòbó mə̀ nyè, e j'á bŭ nɛ̀ mòbó mə̀ nyé cɛ́é mye? 12 Da-byâ, épyilú wó ò b'a ce shə̀? Nə̀ wó sɛ́-cò ò wó ò b'a ce épyilá? Èta mye, nə̀-bùlì gə̀ n'è bŭl nɛ̀ mòbó mə̀ nyé pàré, è wàr nɛ̀ mòbó mə̀ nyé è la búl yé.

Surhə né nyèbé nà n'ê shí dĕ Yi sō mó wó cìn-lwəl nyənà

¹³ Da-byâ, lò gə ɲwéné á wé ní ná ní bùl bà ní ló n jà ní zhe surhə, sə n zə cìn-lwəl ñdá tùm-ècènà n mə n byili ní lárma mó ñdá ní surhə né. ¹⁴ Sə bwě-dür gə ɲwéné á wun ní wé, á wun ní gə nyé bárhé, lò gako gə né ní pyà ní cìnə, s'á bàk'á zhě á cìn dĕ yé, s'á bàk'á zòm kɔn dĕbé rə dè zhən á b'á mà nyè-pâr ñdá zhən dé yé. ¹⁵ Surhə né nemyé mó dè dĕ Yi sō nà shí ní yé. Nà wó lū w numbyíná bé surhə. Wó Shətana sō nà n'ê shí ní. ¹⁶ Bwě-dür gə ɲwéné màgǎ, lò ká ní tá ní nyí ní dō sō yé, wó yaàyaà tũntwǎə dúdú ñdá lwelə dwí gako rə ɲwéné gàa.

¹⁷ Sə lò m̀b̀b̀ ní zhe surhə nyèbé nà shí dĕ Yi sō mó: náyéé ré, ní wó wárhgáá; rəmyé kwā né, ní ná ní pyà yè-zúlá; ní zhe wu-b̀ǹǹ; ní bə yó-kulù zhe yé; ní zhe ǹǹǹ-dür; ní ná ní pyà cènə twéé gako; ní tá ní lwe lyi dwā ne yé; ní tá ní myini ní dwā bé yé. ¹⁸ Byèbé bà n'ê pyà yè-zúlá mó ce yè-zúlá ɲwéné lyi bí cəcəl wə, sə wó cángá tũntwǎə né bà n'ê wèrhé mó nà wó yè-zúlá né bà n'ê pyà mó byâ.

Lò m̀b̀b̀ nà só lū w nyənà né, n wó Yi zù-bal

4 Wó yè búlú dwí gako shí ní á cəcəl wə? È dè á shilə námməlwálsé sè ɲwéné á wun ní wé mó sè n'ê nwènə ába? ² Á n'á yál kɔn, á gə t'á ne re mó ce, á pú á zĕ á jirh lyi-gurnə. Á zhe bwě-dür, á t'á ne tĕbé á n'á yál mó yé, á n'á mà nyè-pâr á m'á bwí dwā. Wó á gə t'á lwəl tĕbé á n'á yál mó Yi ní mú è ce, á t'á ne re yé. ³ Sə á gə n'á lwəl Yi ní, á zĕ á t'á ne kaka, sá nyí wó á lwəl mó mà bə mē yé. Á n'á lwəl kɔn dĕbé rə b'a pə wu-nyĕ á cici ní. ⁴ Á t'á zhi nà èdù yó yé. Á yəl bà n gə só lū w nyənà né, wó zùrì nà ní jí ñdá Yi nà? Lò m̀b̀b̀ ní ná ní yál n yè lū w dɔwə, rə-ná-cí jirh Yi zù-bal. ⁵ Bə kĕ Yi zòmĕ ré sébé ré wé bə wò: "Yi n'ê yál bà Eshirhə y rə cò ná wé mó dúdú cini nába." Á n'á bùl bà wó nánfò? ⁶ Sə pené y kĕbé Yi n'ê pə nába mó du kɔn gako. Bə kĕ Yi zòmĕ ré sébé ré jàa dō wé bə wò:

"Yi bə cìn-byilu cìnə só yé,
sə rə n'ê cĭ bwəl cìn-lwəl cìnə yó."

⁷ Rəmyé ce, shĕnéna Yi nyí ní, s'á zhĕ Shətana yá, b'è b'a dūr e vò kwā né kwā né e yĕ ába. ⁸ Bwəlsənə Yi ní, s'á yĕ bə rəmye b'a bwəlse ámye ne. Ámyĕ yè-bəlwáálé cínə bé, sámna á jĕsé, sə jirh wárhgáá. Ámyĕ myinú cínə bé, kwərhəna á wun ní nə jirh wárhgáá. ⁹ Cenə á wun ní zhili. Kúrhə. Cenə á m̀ǹǹ dé jirh yə-nàná, s'á ce á wu-nyĕ w jirh wu-zhilù. ¹⁰ Lwələnə á cìn tĕ' Cinu yé né, s'á yĕ bə ní mà n zhĕ ába dĕ.

Ñmyé m̀b̀b̀ nà ná n kĕ n dō b̀rs̀ n mú, etər nà nà n nyí n cìn ní?

¹¹ Da-byâ, á bàk'á zòm dwā yil námməlwélé yé. Lò m̀b̀b̀ nà ná n zòm n dō yil námməlwélé, ráá nà n kĕ n dō b̀rs̀, wó Yi nyé né yil námməlwélé nà n zòm. Wó nemyé b̀rs̀ nà n kĕ. E jà n gə ná n kĕ Yi nyé né b̀rs̀, n ká n dè nə zwennə yé; n jirh nà b̀r-kárna. ¹² Wó Yi dúdú rə n'ê pə nyé, rə j'á n'ê kĕ b̀rs̀. E jà wó

rəmyé dúdú rə wó rə n'ê wərhə lò, rə j'á wó rə n'ê gwi mye. Sə wó yĕ nemye ná n cĭ n cìn ní n mə nà n kĕ n dō b̀rs̀?

Á bàk'á zòm ñdə wó ámyĕ á cĭ á myəl lé ta yé

¹³ Èlāsĕ', ámyĕ byèbé á n'á wəlò: "Zà ráá nəkɔla, ná b'á vò cò w kòb̀; sə ná b'á wèrhé byin námpúm gàa, ná yé wé ná hízhíí, ná b'á nə wársə." Cilinə kɔn dĕbé à la ába byilu mú: ¹⁴ á yəl á gə la né yál nəkɔl dĕ ré yé. Á wó ñdə nəkɔkólé mỳǹǹ ta. Ò t'á jĭjirhí yé, èlāsĕ'-lāsĕ' ñdá ò tuwə. ¹⁵ Á y'á mē s'á wò: "Kɔn gə wó Cinu pùb̀l̀, ná b'á yé né, ná wèrhé èta ráá èta." ¹⁶ Sə ámyĕ t'á wəl èta yé, á zĕ á n'á zhĕ á cìn dĕ ñdá cìn-byilu zòmá dúdú. Cìn-dĕ-zhĕ mó m̀myĕ dwí rí wó k̀-əlwélé. ¹⁷ Lò m̀b̀b̀ nà yé cènə ré tĕbé nà yà n mē sá wèrhé mó, ní zĕ nà yè wèrhé, rəmyé wó yè-bəlwélé n wèrhé.

Ámyĕ nàcènə bé mē s'á kúrh

5 Èlāsĕ', ámyĕ nàcènə bé, cilinə kɔn dĕbé à la ába byilu mú: kúrhə á wówélé zwini rí rə bàn ába zal mó yilə. ² Á nàcèndé dĕrhĕ; cĭ jú á gàndé. ³ Á sánámá mó ñdá á wársé jú rə shèl. Sə rə jú mú b'a yə zhən-kɔn rə byili b'á yə cènə twí yé. Mà m'á jí ába ñdə myín ta. Lū w zhĕ bwəlse, á j'á gwĕ n'á pyà nàcèndé á cĭ dĕ. ⁴ Á kwĕ lyi bə jər á cesé, sə á yə bə kwĕ yé. Bà n'ê kúrhá, sə lū gako cĭnnə mó nyĕè bə cələ né. ⁵ Á pyà wu-nyĕ dwí gako ce yó, á jú kùjú á sú, á nù kɔn lyĕ ce ne, á jirh ñdə bə-tànse bə la gu ta. ⁶ Á kó wu-cángá cìnə b̀rs̀ á gu bi, bə yə cĕ yé.

Pyénéna á cìnə, bə Cinu twírí y bwəlse

⁷ Da-byâ, pyénéna á cìn á m'á dĕ Cinu twírí yá. Nyínə wəlnà gə ya n wèrhé né: ní ná ní dĕ tĕbé ní dù ce y wé mó byá náacènə; ní ná ní dĕ dwà náyéá y ñdá nánkwaá y ga ñdá cìn-pyónó. ⁸ Ámye pyénéna á cìnə, s'á zə wu-j̀, bə Cinu twírí y bwəlse.

⁹ Da-byâ, á bàk'á zə ɲwóɲwó ñdá dwā yé, m̀ǹǹ ga Yi bàk'á ká á b̀rs̀ rə pə ába dóo yé. Nyínə b̀r-kárna mó ɲwéné bwərhə y nyí ní. ¹⁰ Da-byâ, kwĕnə Yi nyi-zwennə bé bə zòm Cinu yil lé yil mó nà. Bə shĕné bə pyéné bə cìn bə nwènə. ¹¹ Téréna lyi bí byèbé bə shĕné ǹǹǹ w mó yò. Námyĕ n'ê wəl bə nyí bə wó wu-nyĕ cínə. Bə zòm Zhɔɔbe wu-j̀ w yò á nyĕ. Á yĕ kɔn dé dĕbé Cinu pə mɔ rəmyé kwā né mó. Cinu wó wu-b̀ǹǹ ñdá ǹǹǹ-dür cəbal zhənə.

¹² Da-byâ, kɔn du: á bàk'á bwəl nyí ñdá Yi yil lé, ráá ce yá, ráá kɔn dō yé. Á gə mē s'á wò bə ʒ̄í, s'ə yə ʒ̄í; á gə mē s'á wò bə ʒ̄í, s'ə yə ʒ̄í; m̀ǹǹ ga Yi bàk'á ká á b̀rs̀ rə pə ába dóo yé.

¹³ Á m̀d̀d̀ gə né ní nwènə, sə n lwəl Yi. Ní m̀d̀ gə zhe wu-nyĕ, sə n nún n cĕrhé Yi. ¹⁴ Ní m̀d̀ gə tú ní bə jàn zhe, sə n byĕ á gúlú w yé né cínə bé bə b'è lwəl Yi ní yilə, sə bə zə nwĕ bə tútú mu Cinu yil lé yilə. ¹⁵ Bə gə lwəl Yi ñdá bə wun gako, Yi-co w òmyé b'a zwĕ nəbwĕ mó. Cinu mà n wárh mɔ. Ní gə wèrhé yə-bəlwáále mye, ní mà n nə rə sũbri.

¹⁶ Byilinā á dwááré dwā ne, s'á lwèl Yi dwā yilə, m̀nì á nə bəsàzùlí. Wu-cángá cí gə lwèl Yi, n̄ Yi lwèl mó zhe jàn nánf̄l̄. ¹⁷ Elyi yà n̄ wó numbyíní ñdə né gakó ta, sə n̄ lwèl Yi ñdó n̄ wu gakó m̀nì ga dwà y bə̀k'á nyò yé. Sə zhèn ga dwà y wèrhé byinə nət̄ò ñdó fwá, ñdó è n̄é yè ce y yó twərh yé. ¹⁸ N ká n lwèl Yi, sə è nyòwà, jíjí lyí rə ce byā.

¹⁹ Da-byā, ámyě m̀dù gə ywə̀r zhèn dé sómá y yó n jé, sə da-byí m̀dù ká n zə mɔ n bà, ²⁰ lwarna bə̀ lò ñ ká n̄ zə yə-bə̀l̄l̄ cí n kwě n yě lwelə sómá y n̄ yà n̄ ηwéné è yó mó ne, n̄ zwě mo cu j̄s̄ wà, sə n̄ mà n nə n̄ yə-bə̀- wàále nánzhəzh̄ s̄bri.

1 Pyeere

Sébé ré tēbē wó Kristə tūntúúm Pyeere ní kě de. Rəmyé yi ní, Kristə-lyi bí y'à dūr bə làà dǝ tənərh nánzhəzhǝ wé. Lyi bí byèbē bə y'à jě ndá be mó y'à n'ê gòm koma bə ce bə nyí ni. Twéé gakó bə j'á n'ê nwènè bē. Wó rəmyé yil Pyeere zǝ n kě sébé ré tēbē n pə be, ní má ní cící bi, m̀̀nì ga bə bə̀k'a t̀̀è ǹ̀ǹǹ w yil bə gə bə wun yé. Pyeere ju kùr n lyirh be, bə Yi tó Yezu Kristə cu mú ndá ní b̀̀rh̀̀ù mú denne rə ce ná r'é dǝ kɔn dèbé gakó rə la ná-ba pɔ mó (). N zǝ n byili bi bə bə m̄ sə bə ce bə t̀̀ntwǝǝ né gakó yə náàcènà, sə bə nyè Yi kɔn gakó wé (). Rəmyé kwǎ né, ní byili bə, yò-còlò yi ní, sə bə zhí Kristə ne kėkė, sə bə lwar mye bə wó èta Kristə shènè n nwènè né né yilə, n mə n vwār h nába. Ní cící bi bə bə shènè bə zwē bə yó-cìná bé nyí ni, n súlí n cící kana bé ndá bə byáná bé mye, n byili bə gə m̄ sə bə zə bə cìn ní lyi bí byèbē bə t'á tó Yi ni mú yé né (). Rəmyé kwǎ né, ní cící Kristə-lyi guúlí yé né cìná bé, e súlí Kristə-lyi bí gakó. N byili bə bə zhí kėkė ǹ̀ǹǹ w wé, sə bə zwē nyí ndá bə wun gakó bə Yi b'a wèrhé kɔn dèbé rə bwəl rə nyí mú ().

Pyēere ná ní ce lyi bí byèbē Yi cír mó

1 Àmyé Yezu Kristə tūntúúm Pyeere, à n'á kě sébé ré tēbē à la ámyé byèbē Yi cír mó ne pɔ. Á làà dǝ á vó á wó zhə̀lə̀ Pǝ ndá Galəshi ndá Kapadɔɔse ndá Azhi, e súlí Byitini tənèsè wé. ² Ná Da Yi cír ába ndá rə gə y'à dāmā rə ká rə cí ní. Rə ce á jirh rə sə̀pwà lyi rə Eshirhə y jàn yilə, m̀̀ǹì á zwē Yezu Kristə nyí ni, sə ní jal mó vùr á yə̀-̀bəl̀wàá́l̄é á jirh wárhgáá.

Yi b'a cí bwəl á yó, sə rə yə̀-zúlá né j'á n'ê súlí á yó w twéé twéé!

Ná r'é dǝ nàcèndé tēbē Yi tene rə cí nába rə t'á cò mó

³ B̀̀ǹǹ ná cèrhé ná Cinu Yezu Kristə Da Yi rí! Rə ǹ̀ǹ-̀d̀ũr mó já. Rəmyé ce, rə tó Yezu Kristə b̀̀rh̀̀ù mú denne rə ce bə kwerhə bə lù nába. Èta, rə ce ná r'é dǝ kɔn dé tēbē rə la nába pɔ rə t'á cò mó. ⁴ Sə ná wun nyè nàcèndé tēbē Yi tene rə cí námyé byèbē ná wó rə lyi ni mú yilə. Nàcèndé rəmyé wàr rə la cǝ, rə wàr rə la jimdi zal, rə wàr rə la zhǝ mye yé. Yi tene rə cí ába Arəzana wa. ⁵ Sə á gə zhí Yi ni mú ce, rə n'ê yili ába ndá rə jàn dé, kɔn la m'é yí á nə rə vwār h mó. Sə lū zhǝ dǝ ré yùwə, rə b'a ce lò gakó nə rə vwār h mó ndá ní yírhá.

⁶ Wó rəmyé è ce á wun nyè dǝ' dǝ', nd'á yě bə wé nánzhəzhǝ b'a ce á nə wu-zhilù námpólé ga. ⁷ Wé dé rəmyé wó zhé rə n'ê zhé ába, m̀̀ǹì bə lwar nd'á gə zhí Yi ní kėkė. Sánámá wǝ m̄ cò, sə ndá rəmyé ga, bə y'a ce mo myin w bə nyí ndá m̄ gə çàn. Sə ámyé Yi-ni-zhú mú zhe kùr dǝ' dǝ' du sánámá. Wé dé gə n'ê zhé ába, bə m'a tó rəmyé denne bə lwar nd'á Yi-ni-zhú mú gə wó kėkė. Èta, Yezu Kristə gə túwá, á b'á tó á nə Yi còrhó w ndá rə zùwá yá. ⁸ Á yə̀ mɔ ne yé, á j'á só mo; á zhí mu, á yírhá j'á bə mɔ ne èlāsɛ́ yé, á n'á fùù ndá wu-nyǝ nán-fǝlǝ̀ kòbǝ̀ lò wàr ní la byilu ndá ní nyí, ⁹ bə ní ná ní vwār h ába. Wó rəmyé rə wó á Yi-ni-zhú mú kùr ré.

¹⁰ Yi nyi-zwennə bé y'à jèrè bə zòm vwār h mó m̄ wó pené y Yi tene á yil mó yò. Sə bə y'a n'ê pyà ndá bə wun gakó sə bə lwar rə gə la lyi bí ní vwār h. ¹¹ Kristə Es-

hirhə y y'à ḡwéné ndá be, e dāmā e byili bi ǹ̀ǹǹ w kòbǝ̀ Kristə mó la ǹ̀ǹǹ mó, ndá zùwá y kèbē ní la tà-kwā n nə ǹ̀ǹǹ w kwā né mó yò. Sə bə y'a n'ê pyà sə bə lwar yi rí tēbē ywè né nəmyé la wòrhó mó, ndá nə gə la né tó mó. ¹² Sə Yi ce rə nyi-zwennə bé lwar bə ywè né nyèbē bə byili èta mó də̀ bəmyé cici yil yé; wó ámyé yilə. Sə èlāsɛ́', byèbē bə bwəl yò-ècò̀ǹǹ nyí rí bə byili ába mó, tó rə denne bə byili ába ywè né nəmyé ndá Eshirhə náàcènè y è shí dǝ Arəzana w mó jàn. Mələkábá cici mú n'ê yäl ndá bə wun gakó sə bə lwar nə kùrə.

Ná m̄ sə ná ce ná t̀̀ntwǝǝ né gakó yə náàcènà

¹³ Rəmyé ce, zəna á surhə né nə zhí kėkė, s'á zə á cìn á m'á dǝ pené y nánfwèlè y kèbē Yi la ába pɔ Yezu Kristə twirí y yù w mú. ¹⁴ Zwènə Yi nyí ni, s'á bə̀k'a tó shilə námməlwə́lsé sə̀ y'a ḡwéné á wun ní wé shāá ga, nd'á gwě yə̀l Kristə pár mó ne yé. ¹⁵ Yálna náàcènà á t̀̀ntwǝǝ né gakó wé ndə̀ mòbǝ̀ ní byè ába mó gə wó náàcènè né. ¹⁶ Bə kě Yi zòmè ré sébé ré wé bə Yi wòwə: "Yálna náàcènà, b'ám̄yé wó náàcènè."

¹⁷ Yi t'á zə rə yírhá rə cí lyi bí yé. Rə n'ê ké lò gakó bursi kɔn myerhə dwǎ ndá n t̀̀ntwǝǝ né. Wó Yi rí rəmyé á n'á byè b'á Da á Yi-co wé mó. Rəmyé ce, á m̄ s'á tó á t̀̀ntwǝǝ né denne á byili, nd'á gwě ḡwéné ce yó, b'á n'á nyàm dǝ. ¹⁸ Lwarna b'è də̀ sánámá, ndá wáɾsɛ, ndá wé tēbē gakó rə n'ê cò mó, Yi b'è zwé ába t̀̀ntwǝǝ né nyèbē á dabá cèrhé ába nə bə kùr zhe mó wé yé. ¹⁹ Wó kɔn dèbé rə zhe kùr dǝ' dǝ' du mú Yi zɔ rə m'é vwār h ába. Sə kɔn dé rəmyé mó wó Kristə jal mó m̄ ló tǝ́ mó. Ní wó ndə̀ pyi-bwélé kèbē è bə yò zhe, e j'á bə jimdi zhe ta. ²⁰ Yi cír mo ndá rə gwě yə̀ lú w wèrhé yé. Wó ámyé yil Yi twi m̄ n bə dwǎ né nánkwaá né wé èlāsɛ́', rə ce á lwar ní párá. ²¹ Wó rəmyé jàn yil á zù Yi rí rə bwirhì m̄, rə pǝ zùwá mó; á zhí ri, á m'a dǝ̀ rə nyi-bwelé y pyirh mó.

²² Á gə zwé zhən dé mó ce, á yò kwerhə á jirh wárhgáá, á m'a ḡwéné á swéné á da-byā bé zhən zhənə. Rəmyé yilə, swénénə dwǎ nd'á wun gakó. ²³ Yi

zòmè ré ce bə k'a kwērhe bə lù ába, sə Yi zòmè ré də ñdə jíjí byí ta rə y'a lýí rə k'a cì yé. Rə wó nǎnyi, rə t'á cì yé. Rə j'á ñwéné gaga byinə nə bə zhǝ zhe yilə. ²⁴ Bə kǝ Yi zòmè ré sébé ré wé bə wò:

“Numbyíni wó ñdə gɔ ta.

É zùwá y mye wó ñdə gɔ pùnə ta.

Gɔ w n'ó kùlə, ò pùnə né n'ê shìl tǝ́,

²⁵ sə Cinu zòmè ré j'á ñwéné byinə nə bə zhǝ zhe yilə.”
Zòmè ré ràmyé mɔ wó yò-ècənò nyí rí bə bwəl bə byili ába mɔ.

2 Ràmýé ce, è gə wó wu-bárhé, ñdə dwā myinù, ñdə kɔma, ñdə bwě-dür, ñdə dwā tùrhì, yěna ràmýé mɔ dwí rí gakó ne. ² Yálna ñdə byí-shǝmse ta, á swéné Yi zòmè ré rə wó ñdə yil mɔbɔ mə yə kaka gùlí ta mɔ, mùnì ga á byì, á nə vwàrh, ³ b'á pwírí Cinu nyè dǝ́ dǝ́, ñdə bə gə kǝ Yi zòmè ré sébé ré wé né.

Ná wó dwí tǝbé Yi cír

⁴ Bwǝsenə Cinu Yezu ni. Wó ñmyé ñ wó nákuilu wó nǎnyi y cìcì numbyíni bə vùr bə dwí kwā né mɔ. E j'á wó òmyé ò sú Yi yírɥ rə cír. ⁵ Ámye wó ñdə nákuilu nǎnyirɥ ta. Ràmýé ce, bwǝsenə Cinu ni, bə zə ába bə lù Eshirhə náacənè jì, mùnì ga á yə Yi wǝi-zwǝlənə byèbé bə wó wu-pō cinə gùlú, á n'á zwǝl wǝi nyèbé nə wó Eshirhə náacənè nyəná, sə Yi b'á zwǝ ne Yezu Kristə yilə. ⁶ Bə kǝ Yi zòmè ré sébé ré wé bə Yi wòwə:

“Nyǝna à cír nákuilu kɔbɔ ò càn,

a cí Səyǝ né.

Wó òmyé ò wó jì-byòlò w nákuilu wá.

Lò mɔbɔ ñ zhí nákuilu w òmyé ne,

cìzhìl t'á la mɔ jú yé.”

⁷ Nákuilu w òmyé càn ámyé byèbé á zhí w mú yilə. Sə byèbé bə yə wó zhí mú, bə mē sə bə lwar bə:

“Nákuilu w kɔbɔ jì-lurnə bə vùr bə dwí kwā né mɔ,

wó òmyé ò jírɥ jì y jì-byòlò w nákuilu wá.”

⁸ Bə kǝ jàà dǝ́ wé bə “Wó òmyé ne lɥi n'ê mà bə nàrh né bə lwé tǝ́.” Ò n'ó lwé be tǝ́, bə gə yə shènè bə zwǝ Yi zòmè ré mɔ yilə. Wó ràmyé rə wó bəmye cəl.

⁹ Sə ámye wó dwí tǝbé Yi cír. Á wó pyǝ mɔ wǝi-zwǝlənə gùlú. Á wó Yi lɥi-ècənə dwí. Yi cír ába mùnì ga á bwəl tumə nánfwàlè tǝbé rə wērɥhé mɔ. Rə byé ába rə ce á du cə-byín wé á bə rə pwé dé nánfɔlɔ w wa. ¹⁰ Shǝá ga, á y'á də Yi lɥi yé; sə èlǝsǝ́, á wó rə lɥi. Shǝá ga, rə y'á gwé t'á dūr á nònò yé; sə èlǝsǝ́, rə n'ê dūr á nònò.

Ná wó ñdə zhələ ta cə yó

¹¹ Á dɔwabá nántwǝrh, á wó ñdə zhələ ta cə yó; á la lýǝ. Á n'á lwəl ába: á bək'á shènè yala né shilə nām-məlwǝlsé sə n'ê bwí ñd'á wun ní nyəná né mɔ nyí ni yé.

¹² Zəna á cin náacənè lɥi bí byèbé bə yə Yi pár mɔ wé, mùnì bá bə gə n'ê ce cərh á nyí ni b'á n'á wērɥhé lwelə mye, dǝ́ ré tǝbé Yi bən nába gwǝá mɔ, bə yírɥhé b'á nə á tum-ècənə né, bə cərhé re.

¹³ Zwēnə lɥi bí byèbé bə wó yó-cinə ce yó mɔ nyí ni Cinu yilə. Zwēnə pyǝ mɔ nyí ni, bə wó ñmyé ñ cí lɥi bí gakó, ¹⁴ s'á zwé ñ kwǝ-lɥi bí ñ ná ñ twí mú mye nyí ni. Í ná ñ twí bì bə bə pə còrhò-tum byèbé bə n'ê twí lwelə

mɔ ne, sə bə cərhé byèbé bə n'ê twí cənè mɔ. ¹⁵ Yi n'ê yál b'á twí tum-ècənə, mùnì zòm-bəywǝalè cinə bé bə yəl nə kùrə mɔ nyə cərhé, bə pyà pyà bə gə b'á lýár né bə ga. ¹⁶ Twínə á tüntwǝǝ né ñdə lɥi byèbé bə cí bə cin ta, sə cin-cinú mú məmýé bək'a yə tüntum-bəlwǝlse yó ne á la b'á pyi ní yé. Zəna á cin ñdə Yi tüntunnə ta. ¹⁷ Nyámna lɥi bí gakó. Swénénə á da-byā Kristə-lɥi bí. Dürnə Yi, s'á nyə pyǝ mɔ.

Kristə nwènə ná yilə, n pə nába myrɥo nántwə, mùnì né kwè ñ nà

¹⁸ Ámyé byèbé á ñwéné yó-cinə sǝ á n'á twí mú, zwēnə á yó-cinə bé nyí ni ñdə nyòmò, sə è bək'a yə byèbé bə wó lɥi-twǝrh bə bə zum mú dúdú sǝ yé. Zwēnə byèbé bə zum mú mye nyí ni. ¹⁹ Lò gə shènè ñ nwènè Yi nyòmò yilə, nònò w òmyé j'á də ñmyé ñ pyà wə, ràmyé wó kɔn dǝbé rə càn. ²⁰ Sə ñ gə dówá, ñ zǝ ñ shènè bə nwènè mɔ ñ dóo w yilə, ñ nònò w bə kùr zhe yé. Sə á gə twí tum-ècənə, á zǝ á shènè á nwènè ràmyé yil ñdə wu-bònò, ràmyé wó kɔn dǝbé rə càn Yi yírɥ wə. ²¹ Wó ràmyé yil Yi byé ába, bə Kristə cìcì nwènè á yilə, n pə ába myrɥo nántwə, mùnì á kwè ñ nà. ²² Í yə lwelə wērɥhé yé. Kɔma dá-byí yə ñ nyú w shí yé. ²³ Bə tǝrh mò, sə ñ yə tó n tǝrh yé. Bə nwènè mò, sə ñ yə lwelə bwəl n pə yé. Í yǝ ràmyé gakó ne n ce mɔbɔ ñ ná ñ bür bürsi cángá mɔ jǝ́ wə. ²⁴ Í cìcì zwé ná yə-bəlwǝalé n mə n cì də-jrɥó w yó, mùnì ga né yə ñdə wó cú ná cù ná yǝ né yə-bəlwǝalé ne ta, ná zǝ né jírɥ cángá. Wó ñmyé còmò mɔ mə zhè á címsí. ²⁵ Á y'á nyè ñdə pyiisi shèbé sə jé ta, sə èlǝsǝ́, á k'á bə á nənò mɔ nántwə y ñ ná ñ yili ába mɔ sono.

Kana bé ñdə bə byənə bé gə mē sə bə jòm ñdə dwā né

3 Kana, ámye zwēnə á byənə bé nyí ni. Èta, bá bə jàlà gə gwé t'á zwé Yi zòmè ré mye, á tüntwǝǝ né b'á ce bə zwé nyí ñd'á yə á nyí púr yé, ² bə bə m'á pwírí á zhe á cin cənè, á n'á nyám bə, á t'á wērɥhé yàəyàə yé. ³ Á bək'á pyà gəndè tǝbé rə càn zú, á bə á ywé, á ce sánəmə cibyür, á kwērɥé á yala né. E yə ràmyé dúdú á la m'á byili á cənè yé. ⁴ Á cənè ré mē sə rə yə á wun ní wé rə ñwéné, s'á zə wu-bònò, á yə kana byèbé bə nyé shéshé. Cənè ré ràmyé mɔ t'á lýé yé, e j'á wó ràmyé dwí rí Yi n'ê yàlá. ⁵ Wó èta shǝá ga kana bé byèbé bə y'á zhí Yi ni bə n'ê dǝ́ rə nyi-bwelé y pyírɥ mɔ y'á n'ê wērɥhé né, bə m'ê byili bə bə càn, bə gə y'á n'ê zwé bə byənə bé nyí ni mú yilə. ⁶ Wērɥhéna ñdə Sara ta. Í gə yà ñ ná ñ zwé Abərahám nyí ni mú ce, ñ yà ñ ná ñ byé mò bə ñ yó-cəbal. Ámye gə n'á twí cənè, á t'á dūr kaka ywé, sə nyí á wó Sara bəkwá.

⁷ Bala, ámye mē s'á jòm ñd'á kana bé cənè, á nyí bə yó. Á mē s'á lwar bə bə wó kana, bə jàn dé bə já yé. Zəna be ñdə nyòmò, b'ámýé ñdə bəmýé ga mē s'á tó dwā á nə nyú mà t'á la zhǝ pené y Yi sǝ. Á gə wērɥhé èta, kaka t'á la á yé ne cərh á Yi-co wé yé.

Ná m̄ s̄ ná j̄m̄ ñd̄á dw̄á ñd̄á yè-zùl̄á k̄n ḡakó w̄é

⁸ Tèbé r̄à dàl m̄ó, cen̄á á ḡakó bùl̄ò né yè ràdù, s̄á surh̄á né mȳe yè ràdù. Swénén̄á dw̄á ñd̄á da-bȳá ta. Z̄ona ñn̄n-d̄ür ñd̄á cin-lw̄al ñd̄á dw̄á. ⁹ Lò ḡá w̄èrhé m̄ó lwele, s̄á ñ b̄èk̄á w̄èrhé m̄ó lwele yé. Lò ḡá t̄ürh m̄ó, s̄á ñ b̄èk̄á t̄ürh mò yé. Ñ ḡaga m̄ó w̄ál b̄è Yì b̄'a cí bw̄al ñ yó, b̄è Yì ḡá byè ába m̄ó, r̄à bw̄al nyí b̄è r̄à b̄'a cí bw̄al á yó. ¹⁰ B̄è k̄é Yì z̄òm̄è ré sébé ré w̄é b̄à w̄ò: "Lò m̄òb̄ó ñ ná ñ ȳál ñ swéné ñ cin̄è, s̄á ñ wu mȳe j̄'a yè nyèn; s̄á ñ b̄èk̄á sh̄éné ñ m̄àj̄òlò w̄ p̄úr lwele ḡaga yé; s̄á ñ b̄èk̄á sh̄éné k̄oma mȳe shí ñ nyú w̄ yé. ¹¹ Ñ m̄é s̄á c̄é lwele w̄òrh̄ó yò, s̄á w̄èrhé c̄ènè; s̄á pȳà b̄è yè-zùl̄á ȳál né twéé twéé. ¹² Zh̄èná, Cinu yírh̄á pȳá wu-cángá cin̄á yó, ñ ná ñ zw̄é b̄è lw̄âl, s̄á ñ b̄è lyì bí byèbé b̄è n̄'é w̄èrhé lwele m̄ó só yé." ¹³ Á ḡá ce yèw̄âl né ñd̄á c̄ènè w̄òrh̄ó, m̄ó ñ mà ñ w̄èrhé ába lwele? ¹⁴ Á ḡá w̄èrhé c̄ènè, bá á ḡá n̄'é nwènè r̄àmyé yil mȳe, á b̄'à n̄'é wu-nȳò. Á b̄èk̄á ùr numbyíní yw̄é yé, s̄á b̄èk̄á cí tw̄alá á w̄é yé. ¹⁵ Nyám-na Krist̄á á wun ní w̄é, b̄è w̄ó ñmȳé ñ cí ába, s̄á ten̄e, lò ḡá tú ñ ná ñ bw̄èrh̄ ába k̄n d̄èbé r̄à ce á n̄'é d̄é k̄n Krist̄á s̄ó m̄ó, s̄á ñwènè á lyár m̄ó, ¹⁶ s̄'é yè ñd̄á wu-b̄ònd̄ ñd̄á cin-lw̄al. Cen̄á j̄àn né á yè lyì byèbé b̄è n̄'é nyàm Yì ñd̄á wu-p̄ò námpúm. Tw̄ín̄á á t̄ùm-èc̄ènà né Krist̄á j̄àn yil m̄ó ñd̄á wu òdù, m̄ùnì ga lyì bí byèbé b̄è n̄'é z̄òm̄ á yil námm̄lw̄élé m̄ó jí cizh̄il̄à. ¹⁷ Á ñn̄n̄ w̄ á t̄ùm-èc̄ènà né yil m̄ó ḡá w̄ó Yì p̄ùbùl̄à, r̄àmyé c̄í á ḡá n̄'é nwènè t̄ùm-b̄èlw̄àlse yil̄à. ¹⁸ Krist̄á mȳe c̄ìc̄ì nwènè, ñ c̄ì numbyíní bé yè-b̄èl-w̄áalé yil tw̄èr ràdù s̄á, twéé ḡakó yil̄à. Ñ yà ñ b̄è d̄óó zhe yé, s̄á ñ c̄ù lyì-b̄èlw̄àlse yil̄à, m̄ùnì ñ z̄á ába ñ vò Yì s̄ó. B̄è gu mu ñ ḡá w̄ó numbyíní m̄ú yil̄à, s̄á Eshirh̄á náàc̄ènè k̄'a bw̄ìrh̄ì mù. ¹⁹ Eshirh̄á y èmyé èdù y j̄àn yil ñ zh̄àl byèbé b̄è c̄ù ñd̄á b̄è yè cin-cinú ñe m̄ó s̄ó, ñ bw̄al Yì z̄òm̄è ré ñ byili bí. ²⁰ W̄ó byèbé b̄è c̄é Yì nyí ñi sh̄āā ga, N̄əw̄ee ḡá yà ñ ná ñ f̄war k̄ùlk̄ó w̄ yì ní m̄ú. Yì zh̄ìl̄ì r̄à yala ñe r̄à d̄é d̄é b̄è r̄à ga. Lyì bí byèbé b̄è z̄ù ò w̄é m̄ó ȳ'a w̄ó lyì m̄ànḡélé, nun̄á lyele s̄ásá. B̄èmyé dúdú b̄è zw̄é b̄è cin ñé m̄ó w̄á. ²¹ S̄á r̄àmyé w̄ó ñé-sh̄o m̄ó Yì n̄'é t̄ó mà ñe ñe r̄à w̄w̄arh̄ ába z̄à z̄à m̄ó nȳo rh̄o. Ñé-sh̄o m̄ó t̄'a sh̄àrh̄ yala jimdi yé. S̄á ñ ná ñ t̄ó mà ñe ñe ñ p̄e ñ cin námpúm Yì ñi ñd̄á ñ wu ḡakó, Yezu Krist̄á ḡá c̄ù ñ k̄á ñ bw̄ìrh̄ì m̄ú j̄àn yil̄à. ²² Ñ zh̄àl ñ j̄è Yì j̄àjí ñi, ñ ná ñ jí pyèlè m̄àl̄ékabá ñd̄á d̄é j̄àn cin̄á bé dw̄á bé yó w̄ Ar̄azana wa.

Ná t̄untw̄èñ né m̄é s̄á n̄'é yè lyì byèbé b̄è ȳé Yì p̄ár t̄untw̄èñ

⁴ Krist̄á ȳal numbyíní, ñ nwènè. R̄àmyé ce, ámye cen̄á j̄àn né á kwè ñ ná, s̄á lwar náàc̄ènè b̄è numbyíní k̄èbé è nwènè, r̄à-ná-cí du yè-b̄èl̄l̄ó w̄é. ² W̄èrh̄éna Yì p̄ùbùl̄à dw̄á né nyèbé n̄è dàl á la w̄òrh̄ó ce yó m̄ó w̄é, s̄á b̄èk̄á sh̄énè numbyíní shil̄à námm̄lw̄àlsé yò yé. ³ Á ȳ'a n̄'é w̄èrhé ñd̄á lyì byèbé b̄è yèl̄ Yì rí t̄èbé r̄à w̄ó zh̄èn

m̄ó p̄ár ta d̄é d̄é sh̄āā ga; á t̄untw̄èñ né ȳ'a nyè yààyàà, á ȳ'a zhe bw̄é-d̄ür, á ȳ'a w̄ó s̄à-nȳóre, á n̄'é jí d̄é d̄é, á n̄'é nywè d̄é d̄é, á j̄'a n̄'é c̄èrhé w̄é t̄èbé r̄à d̄à Yì, e j̄à w̄ó w̄é dé r̄àmyé c̄òrh̄ó m̄ó r̄à w̄ó lwele nánf̄l̄ò w̄á. ⁴ S̄á èl̄ásé, lyì bí byèbé b̄è yèl̄ Yì p̄ár m̄ó ḡá pwírí á k̄'a t̄'a t̄ó be á tw̄í b̄è t̄untw̄èñ né námm̄lw̄àalé m̄ó, r̄àmyé j̄àr b̄è, b̄è z̄è b̄è n̄'é t̄ürh̄ ába. ⁵ S̄á Yì ten̄e r̄à j̄è r̄à la lyì-nyìrh̄ ñd̄á c̄ùrì b̄ürsì b̄ür, b̄è m̄'a b̄'e byili b̄è ḡá tw̄í ní. ⁶ W̄ó r̄àmyé è ce, b̄è d̄ám̄á b̄è bw̄al yò-èc̄òñ nyí rí b̄è byili byèbé b̄è c̄ù m̄ú ñi. Yì k̄ó b̄èmye b̄ürsì ñd̄á r̄à ḡá n̄'é k̄é lò ḡakó b̄ürsì s̄à t̄ó ñ t̄untw̄èñ né ñe ñe. B̄è bw̄al yò-èc̄òñ nyí rí b̄è byili bí, m̄ùnì ga b̄è w̄èrhé Yì p̄ùbùl̄à ñd̄á Eshirh̄á náàc̄ènè j̄àn.

Ná m̄é s̄á sé dw̄á ñe ñd̄á pansé sh̄èbé Yì p̄ó nába m̄ó

⁷ L̄ũ zh̄š bw̄alse. R̄àmyé ce, pȳana surh̄á nyèbé ñè c̄àn. D̄éna á cin̄è, m̄ùnì ga á ñwènè á ce Yì. ⁸ S̄á k̄n du, swénén̄á dw̄á ñd̄á wun ḡakó, b̄è sóno n̄'ò v̄ür yè-b̄èl-w̄áalé nánzh̄zh̄. ⁹ Zw̄èna dw̄á zh̄əle, s̄á ñwón̄w̄ò b̄èk̄'a yè né yé. ¹⁰ Yálna t̄untunn̄è nántw̄èrh̄, s̄á lò ḡakó z̄ə pené y k̄èbé Yì p̄ó m̄ó m̄ó, ñ m̄é sé ñ d̄ò ñe náàc̄ènè. ¹¹ Lò m̄òb̄ó ñ zhe Yì z̄òm̄è ré bw̄al pené, ñ m̄é sé bw̄al lè ñ byili lyì bí ñi; lò m̄òb̄ó ñ zhe lyì bí ñi s̄āā pené, ñ m̄é sé sé be ñd̄á j̄àn dé t̄èbé r̄à n̄'é shí Yì s̄ó m̄ó; m̄ùnì ga Yì ñ z̄ùw̄á k̄n ḡakó w̄é, Yezu Krist̄á j̄àn yil̄à. W̄ó r̄àmyé r̄à c̄í c̄òrh̄ó ñd̄á j̄àn, byin̄ə ñè b̄è zh̄š zhe yil̄à! Amèn!

B̄è ḡá n̄'é nwènè nába mye, s̄á è b̄èk̄'a yè lwele ná w̄èrhé yé

¹² À d̄owabá nántw̄èrh̄, á ñwénè myìn-zh̄ù w̄é á n̄'é nwènè, s̄á yè r̄à nyí ñi. R̄à d̄à k̄ò-j̄arm̄á yé. Ñn̄n̄ ñ òmyé m̄ó b̄'a ce lyì bí lwar á ḡá m̄é né. ¹³ F̄ün̄á ñd̄á wu-nȳò á ḡá t̄ó Krist̄á ñe á nwènè m̄ó yil̄à. Ñ z̄ùw̄á y ḡá tú è ùw̄ə, á b̄'a f̄ùù ñd̄á wu-nȳò nánf̄l̄ò k̄n dwini. ¹⁴ Lyì bí ḡá n̄'é t̄ürh̄ ába á ḡá w̄ó Krist̄á-lyì m̄ú yil̄à, á b̄'a yè wu-nȳò cin̄á, b̄è Yì Eshirh̄á y è w̄ó z̄ùw̄á cí m̄ú só á yó. ¹⁵ Ámyé m̄èdù ga b̄èk̄á sh̄éné b̄è nwènè m̄ó b̄è ñ gu lò, b̄è ñ ñw̄l̄à, b̄è ñ w̄èrhé lwele, ráá ñ fw̄é ñ tu z̄òm̄á w̄é yil̄ yé. ¹⁶ B̄è ḡá n̄'é nwènè m̄ó ñ ḡá w̄ó Krist̄á-lò m̄ó yil̄à, s̄á b̄èk̄á ùr cizh̄il̄ yé, s̄á ce Yì ñèb̄áná, b̄è ḡá n̄'é z̄ə Krist̄á yil̄ lè b̄è byè m̄ó m̄ó yil̄à.

¹⁷ Zh̄èná, b̄ürsì yì yúw̄á, s̄á w̄ó Yì lyì bí b̄è la m̄'e jì s̄à k̄ür̄à. S̄á s̄á ḡá ju k̄ür̄ ñd̄á námyé, w̄ó et̄ar byèbé b̄è t̄'a zw̄é Yì yò-èc̄òñ nyí rí m̄ú yó la né gu? ¹⁸ B̄è k̄é Yì z̄òm̄è ré sébé ré w̄é b̄à w̄ò: "Byèbé b̄è n̄'é w̄èrhé c̄ènè m̄ó cin̄ ñeré ḡá b̄'a yè zwini; et̄ar k̄n ñè b̄'a yè né yè-b̄èlw̄áalé cin̄á bé ñd̄á byèbé b̄è t̄'a nyàm Yì nyá né m̄ó yil̄à?" ¹⁹ W̄ó r̄àmyé è ce, byèbé b̄è n̄'é nwènè b̄è ḡá n̄'é w̄èrhé Yì p̄ùbùl̄à né m̄ó yil̄ m̄ó m̄é s̄á b̄è j̄'a n̄'é w̄èrhé c̄ènè ḡaga, s̄á b̄è ce b̄è cin̄ námpúm b̄è w̄arh̄na m̄ó j̄ò w̄à; b̄è ñ w̄ó zh̄èn-cí.

Pyeere ná ñ c̄íci Krist̄á-lyì guúlí yé né cin̄á bé

⁵ Èl̄ásé, w̄ó byèbé b̄è w̄ó yé né cin̄á á w̄é m̄ó à n̄'é ȳal a c̄íci. Ámye w̄ó yé né c̄abal ñd̄á á ta; à w̄ó Krist̄á ñn̄n̄ ñ zh̄èn-cí, s̄á ñmye b̄'a t̄ó a ñ z̄ùw̄á y k̄èbé

è bàn du mú. ² Nyĩnə pyiisi Yi co á jǐ w mój yò náàcèné òdà wu-nyǐ, òdà Yi gá n'è yál né, sà è bàk'a yà òdà wój nyéé bà nyéé ába ne yé, sà è bàk'a yà wárese á n'á yál yé. Nyĩnə sà yò òdà sònó. ³ Á bàk'a yà yó-cinà byèbé bà zum òdà lyi bí byèbé Yi co bà jǐ w mój yé. Yálna myorho bà yilə. ⁴ Èta, nənən pyǐ mój gə tú n' túwá, á b'á nə zùwá e yà á kwāde twéé twéé.

Pyeeere ná n' cíci Kristə-lyi bí

⁵ Ámye byèbé á dàl mój, zwēnə yé né ciná bé nyi ni, s'á gako shèné dwā nyi ni òdà cin-lwəl. Bà kē Yi zòmè ré sébé ré wé bà wò: "Yi bà cin-byilu ciná só yé, sà rə n'è byili rə sònó w cin-lwəl ciná bé ne." ⁶ Lwəlnə á cin tē jàn-cí Yi yé né, m̀ni ga yi rí gə tú è yúwá, sà rə zhě á yó dē. ⁷ Yēnə twálá né nə zhe ába mój gako ne á ce Yi jǐ wà, bà rə n'è nyi á yò.

⁸ Dēna, á bàk'a yē á surhə né pyi yé, bà Shətana y è wój á zù-bal mój mój n'è jí dē è b'è swər òdà bɔɔ ta, è m'è pyà lò m̀bó è b'á nə s'e zhilì n' yò. ⁹ Zhínə Yi ni kēkē, è bàk'a ηwènə ába yé. Á yē b'á da-byà bé bà

ηwènə lū w púlápúlá wé mój mye n'è nwènə òdà á ta. ¹⁰ Á ǹǹ w t'á la yé né yú yé. Yi wój sònó cəbal. Rə byè ába m̀ni á zù rə zùwá y wé Yezu Kristə jàn yilə. Ǹǹ w kwā né, rə cici b'á ce á yə rəmyé lyi námpúm, á zə jàn á zhi kēkē, òdà wu-jǐ. ¹¹ Wój rəmyé rə wój jàn cəbal by-inə nə bà zhǐ zhe yilə! Amèn!

Pyeeere ná n' ce lyi bí n' má n' gwi n' sébé ré yó

¹² Wój àmye à ce ná da-byi nántwə Shəlvē ná n' kē sébé ré tēbé à la ába pɔ a b'á cíci ába. Sà à n'á yál s'á lwar bà pené y kēbé á nɔ mój wój Yi pené zhən zhənà, s'á j'á zə y kēkē.

¹³ Kristə-lyi bí Yi cí rə òdà ámye ta bà ηwènə Babyəɔne né mój n'è ce ába. † Markə mye ná n' ce ába. ¹⁴ Kwə̀lènə dwā, á ce dwā òdà sònó òdà da-byà ta.

Yə-zúlá b'á yə né òd'ámye byèbé gako á wój Kristə-lyi bí mú!

† Gwē bà gə byili zòmà né jàlà k̀r màgǎ mój. Bà byili Babyəɔne k̀r gə n'è yál e wò né gàà mój.

2 Pyeere

Lyi jàlà y'à shí tē' bə zē bə zù Kristə-lyi guúli wé bə n'ê gòm kɔma bə pe Kristə-lyi bí ni, bə wó kàrmò bə n'ê wèrhé. Lyi bí tē rəmyé yil bə zē bə zù ywâl tumə wé bə n'ê twí. Wó rəmyé yil Pyeere ké sébé ré tēbé n pə Kristə-lyi bí ni, n mə n cíci bi m̀nì ga bə cē kàrmó mə dè zhən m̀yò, sə bə zwē zhən dé Kristə tuntúmá bé byili mú òdà bə wun gakó ().

Ń zòm Yezu Kristə twírí y nánkwaá y mye yò. Ń byili bə lyi jàlà ŋwéné bə n'ê m̀n bə, bə zhe bə Yezu ké ní tá ní bàn yé, sə bə bə'k'a tē rəmyé yil bə gə bə wun yé, bə bə m̀ə sə bə pyéné, bə zhìli bə yala ne, bə dē Kristə twírí y nánkwaá yá ().

Pyere ná ní ce byèbé bə zù Yezu Kristə mó

1 Àmyé Shəmo-Pyeere, à wó Yezu Kristə tuntunnə òdà ní tuntúm, à n'â ké sébé ré tēbé. Yezu Kristə wó ná Yi òdà ná Zwennə. Ń wó wu-cángá cí. Wó rəmyé yilə, ní ce ámye zù mù òdà námyé ta. Wó ámyé ne à n'â ké sébé ré tēbé à la pə. 2 Yi òdà ná Cinu Yezu b'a cí bwəl á yó, sə bə yə-zùlá né j'â n'ê súlí á yó w twéé twéé, á gá yé bə pər m̀yò yilə!

Ná m̀ə sə ná ce ná tuntwəè né yí Yi pùbùlè

3 Yi gá wó jàn cábal mó ce, rə pə nába kɔn dēbé gakó rə b'a ce ná zhì ná nà y yó ná zhí rəmyé ne, sə ná zə myə. Rə ce ná lwar m̀bò ní byè nába m̀nì ná nə ní zùwá y òdà ní cènè ré mó gá wó né. 4 Èta, Yi pə nába rə cènè pansé nánfwàalè rə y'à bwəl nába sè nyí mú. Wó cènè pansé səmyé mó denne á b'â tó né á yé shilə nám-məlwálsé sè ŋwéné sè n'ê zhìli lyi bí yò lū w wé mó ne, á wu yə òdù òdà Yi cíci.

5 Rəmyé ce, cenə jàn né á twí tùm-ècènà á súlí á Yi-ni-zhú mú ni. Á gə n'á twí tùm-ècènà, s'á lwar Yi pùbùlè né mye á súlí. 6 Á gə lwar Yi pùbùlè né, s'á yə cìn-zal cìnə mye á súlí. Á gə wó cìn-zal cìnə, s'á yə cìn-pyónó cìnə mye á súlí. Á gə wó cìn-pyónó cìnə, s'á zhí Yi ni òd'á wun gakó á súlí. 7 Á gə zhí Yi ni òd'á wun gakó, s'á wèrhé cènè òdà dwā á súlí, s'á swéné dwā. 8 Á gə wó rəmyé gakó cìnə kɔn yí, rə b'a pə ába yəwəl rə ce á kwèrhe á lwar ná Cinu Yezu Kristə pára. 9 Sə lò m̀bò ní dè rəmyé gakó cí, ò wó òdà lyilyò ta, ò bə yé né ne yé. Ń ké ò yèl bə bə vùr ò shāá ga yə-bəlwàalé yé.

10 Da-byā, Yi cíci ába, rə byé ába. Rəmyé ce, cenə jàn né á zhì á nà y yó á shè rə byèl lé twéé twéé. Á gə n'á wèrhé èta, á t'á la tē' tu gaga yé. 11 Èta, á b'â nə sómá á zù ná Cinu òdà ná Zwennə Yezu Kristə tənà y è ŋwéné byinə nə bə zhí zhe yil mó wé nàná.

Ná m̀ə sə ná zhì ná nà y yó zhən dé bə byili nába mó wé

12 Wó rəmyé è ce, òd'á jèrè á yé ywè né nəmyé, á zhí á nà y yó zhən dé bə byili ába mó wé ga, à gwé n'â lyírh ne ába twéé twéé. 13 Á n'â b̀l b'á gá gwé ŋwéné lū w

wé mó, à m̀ə s'á sē ába á surhə né pul ywè né nəmyé shò-kwā né. 14 Ná Cinu Yezu Kristə ce a lwar b'á bwəl zhír lū w ò n'ò lyé mó wé. 15 Sə à b'a wèrhé à gá wó né gakó, m̀nì ga, à gə tú à tənè mye, s'á bə'k'a swé ywè né nəmyé gaga yé.

16 Ná gá byili ába né Cinu Yezu Kristə jàn dé òdà ní twírí y yò mó, è dè səswalə numbyíni téré òdà è surhə ná m'è byili ába yé. Ná cíci yírhə nɔ ní zùwá yə. 17 Ń Da Yi wòwə: "M̀bò wó àmyé Byí, à só mo dē' dē'. Wó ímyé à cíci." Wó rəmyé yi ní, Yi jàn-bə-swé'-zhe cábal mó pə m̀yò pyèlè òdà zùwá nánf̀l̀. 18 Ná gá y'â tó mó ná ŋwéné pyò w náàc̀nò w yó mó yi ní, wó rəmyé yó cəl lé rəmyé mó zhì dē rə zòm, ná cíci zhá nyèè.

19 Wó rəmyé è ce ná zwé Yi nyi-zwennə bé zòmà né ná zhí kékè, tət̀nà tənè yé. Ámye m̀ə s'á cili ni náàc̀nè, bə nə wó òdà pàntémé è yār cə-byín wé ta, kɔn la b'è yí cə-lár, cə-lár nəŋwə w du o yār á wun ní. 20 Sə kɔn du, lwarna bə lò tənè ní wó Yi nyi-zwennə zòmà né nə ké Yi zòmè ré sébé ré wé mó kùrə ní la byilu òdà ní səpwà jàn yé. 21 Lò tənè ní zòm nyi-zwennə zòmà òdà ní səpwà pùbùlè yé. Wó Eshirhə náàc̀nè è ce lyi zòm zòmà né nyèbé nə shí Yi sò mó.

Kàrmò byilnə nánkòmdé b'a nə còrhò-tum

(Zhidi 4-13)

2 Lyi y'à ŋwéné Esərayel lyi bí wé shāá ga, bə n'ê gòm kɔma bə bəmyé wó Yi nyi-zwennə. Èta mye, kàrmò byilnə nánkòmdé b'a shèè bə yə ámye wé bə n'ê cèrhè kɔma nyənà lyi bí ni. Bə gaga mó b'a zhé bə yó-cábal mó m̀bò ní vwārhe be mó. Sə bə m'á zhìli bə cíci yò lálà. 2 Lyi nánzhəzhí b'a tó be bə twí yààyàà, sə bə tuntwəè né b'a ce lyi bí túrh zhən sómá yá. 3 Bə m'á zə numbyínsi surhə nyənà bə jájéré ába, m̀nì bə nə kɔn. Sə bə b̀rsí kó mó ju kùr shāá ga, bə yò w zhìlù mú bwəlse.

4 Yi yə m̀lékabá byèbé bə wèrhé lwele mó ne yé yé. Rə co be ǹnò òdà cə-byú jàà y wa, rə ce bə lyé be òdà nyáná bə m'è dē b̀rsí kó dē ré. 5 Rə yə shāá ga lū w ni yé yé. Rə ce dwà nyò dē' dē', nē mó zhìli byèbé bə bə shè rə nyí ni zò mó lū wə, sə rə vwārhe Nəwee mó ní ná ní bwəl cángá yò-èc̀nò nyí rí mú, e súlí lyi dwā bwəlpýé.

6 Rə ké Sɔdɔm òdà Gɔmɔɔre b̀rsi, rə zə myín rə c̀

ce me né nàmyé. Ràmýé y'à m̄ s̄ r̄ a yè mycrhɔ byèbé b̄ è b̄ è sh̄ è nyí ni z̄ ò mó yilə, m̀n̄i b̄ è lwar kɔn d̄ èbé r̄ è la be w̄ r̄ h̄ ó. ⁷ S̄ è r̄ è zw̄ è L̄ t̄ e m̄ ó, n̄ ȳ à n̄ w̄ ó lyi-tw̄ è y, n̄ ñw̄ éné lyi bí byèbé b̄ è y'à b̄ è sh̄ è Yi nyí ni z̄ ò mó c̄ èc̄ əl w twéé twéé ñd̄ ə wu-zhilù m̄ ú. ⁸ Lyi-tw̄ è y èmyé ḡ ə y' à ñw̄ éné b̄ è w̄ é, n̄ yírh̄ ə n̄ ə b̄ è t̄ ùnt̄ ùm-b̄ əj̄ əlé, n̄ zh̄ ə mye j' à nyé n̄ ə yò twéé twéé mó, n̄ wu y' à zhilì.

⁹ Ràmýé n' è byili b̄ è Cinu w̄ ó n̄ zw̄ è byèbé b̄ è zhí mu b̄ è zhí b̄ è n̄ ə y yó mó n̄ ñn̄ ò j̄ ò w̄ à, n̄ z̄ è n̄ zhilì n̄ yala ne ñd̄ ə byèbé b̄ è b̄ è sh̄ è n̄ nyí ni z̄ ò mó, n̄ m̄ ə n̄ d̄ è b̄ ùrsi kó d̄ è ré, n̄ p̄ ə be còrhò-tum. ¹⁰ S̄ è w̄ ó byèbé b̄ è t' à zw̄ è n̄ nyí ni, b̄ è n' è w̄ èrhé ñd̄ ə b̄ è yala né shilə n̄ amm̄ əlw̄ əlsé ḡ ə n' è ȳ əl né mó ne, n̄ la còrhò-tum p̄ ə du.

K̄ ərm̄ ò byiln̄ ə bé n̄ ank̄ òmdé r̄ əmyé mó zhe r̄ è c̄ ici zhènà; b̄ è w̄ ó c̄ in-byilu c̄ inà; b̄ è n' è t̄ urh j̄ àn c̄ inà bé b̄ è ñw̄ éné d̄ è yi w̄ è zhe z̄ ùw̄ ə mó; b̄ è t' à nyàm be yé.

¹¹ M̄ àlékabá zhe j̄ àn ñd̄ ə ñw̄ ñn̄ ò du b̄ əmyé. S̄ è ñd̄ ə r̄ əmyé ga, b̄ è t' à c̄ í yò j̄ àn c̄ inà bé b̄ əmyé mó yó w̄ b̄ è t̄ urh b̄ è Cinu yé né yé. ¹² Lyi bí b̄ əmyé mó w̄ kɔn d̄ èbé b̄ è b̄ ùl b̄ è k̄ ùr yó b̄ è n' è w̄ èrhé ñd̄ ə vw̄ əm̄ ə ta. B̄ è b̄ ə surh̄ ə zhe yé. W̄ ó zal e gu dúdú yil b̄ è ñw̄ éné. B̄ è n' è t̄ urh kɔn d̄ èbé b̄ è ȳ əl r̄ è p̄ árà, s̄ ə b̄ è yò b' a zhilì ñd̄ ə vw̄ əm̄ ə ta. ¹³ W̄ ó r̄ əmyé r̄ è b' a yè b̄ è còrhò-tum b̄ è t̄ ùnt̄ ùm-b̄ əj̄ əlé yilə. B̄ è só s̄ ə b̄ è w̄ èrhé b̄ è shilə n̄ amm̄ əlw̄ əlsé p̄ ùb̄ ùlè n̄ ñȳ ñn̄ ò ne. R̄ əmyé n' è p̄ ə be wu-nȳ ò. B̄ è ḡ ə n' è tó ába b̄ è jí c̄ imsi, b̄ è só k̄ əma góm b̄ ə p̄ ə ába. B̄ è t̄ ùntw̄ ə ñé w̄ ó cizh̄ il nyèná, n̄ ə b̄ ə shil zhe yé.

¹⁴ B̄ è yírh̄ ə t' à nyí kaka d̄ ò j̄ à w̄ à, e súlì fw̄ əl tumə ne yé. B̄ è t' à lyèè ñd̄ ə yè-b̄ əlw̄ əále w̄ èrh̄ ó yé. B̄ è n' è j̄ àj̄ èré lyi bí byèbé b̄ è surh̄ ə né b̄ ə j̄ à èdù zhí m̄ ú, b̄ è n' è pyà w̄ árse twéé twéé, s̄ ə b̄ è yò b' a zhilì! ¹⁵ B̄ è ȳ è sómá y n̄ antw̄ ə y ne b̄ ə yw̄ èr b̄ ə jé. B̄ è kwè sómá y k̄ èbé B̄ əsw̄ əre byí Balaame kwè mó. Balaame w̄ ó Yi nyi-zwennə, s̄ ə n̄ swéné w̄ árse, n̄ shèn é n̄ zw̄ è se n̄ twí lwelə. ¹⁶ N̄ ḡ ə c̄ è Yi nyí ni mó ce, b̄ èna p̄ úr è nyí e z̄ òm ñd̄ ə m̄ ə ñd̄ ə num-byíni ta. B̄ èna j' à t' à z̄ òm yé. Èta, è c̄ èr n̄ t̄ ùm-fw̄ əáré yé ne.

¹⁷ K̄ ərm̄ ò byiln̄ ə bé b̄ əmyé mó w̄ ó ñd̄ ə b̄ ùrh shèbé s̄ ə b̄ è n̄ è zhe ta. B̄ è w̄ ó ñd̄ ə b̄ əban ta, zho n̄ ánfl̄ òl n' ò kwè, s̄ ə Yi t̄ ene j̄ à r̄ è c̄ í, è nyé n̄ ambyú fúrí, r̄ è la be né co.

¹⁸ B̄ è n' è z̄ ə b̄ è c̄ in-byilu z̄ òm-fw̄ əáré ñd̄ ə b̄ è yw̄ əl z̄ òm̄ ə né, b̄ è m' è vw̄ é lyi bí byèbé b̄ è ju k̄ ùr b̄ è sh̄ ər l̄ ũ w̄ lyi bí b̄ è jé mó w̄ é mó. ¹⁹ B̄ è n' è bw̄ əl nyí b̄ è b̄ è m' a p̄ ə be c̄ in-c̄ inú, b̄ əmyé c̄ ici m̄ ú j' à w̄ ó b̄ è yala shilə né n̄ ə la b̄ è yò zhilù m̄ ú yóm̄ ə, b̄ è kɔn j̄ àn ḡ ə du lò, n̄ w̄ ó r̄ è yóm.

²⁰ Byèbé b̄ è lwar ná Cinu ñd̄ ə ná Zwennə Yezu Kristə p̄ ár b̄ è sh̄ ər l̄ ũ w̄ t̄ ùnt̄ ùm-b̄ əlw̄ əále w̄ é mó, lyi bí b̄ əmyé ḡ ə ȳ è b̄ è c̄ in n̄ ò t̄ ùntw̄ ə ñé n̄ əmyé j̄ ò w̄ à, n̄ ə k' a ñw̄ éné be, b̄ è yò m' a kw̄ erhe o c̄ ò dwini sh̄ əá ga. ²¹ B̄ è ḡ ə y' à ȳ è sómá y cángá mó p̄ ár lwar c̄ ò b̄ è ḡ ə lwar è p̄ ár b̄ è z̄ è b̄ ə c̄ è Yi nyá né b̄ è byili bi m̄ ú. ²² S̄ əswalá èdù ñw̄ éné è n' è w̄ èlè: "K̄ ulí y' a t̄ əle, e k' a zhízhlí e jí è t̄ ət̄ əlé." È d̄ ò k' e w̄ ó: "B̄ è ḡ ə sh̄ ərh̄ k̄ úkú, o k' a vò o byíbyílì b̄ èb̄ èr̄ ò w̄ à." R̄ əmyé ce, kɔn dé d̄ èbé r̄ è yú bi m̄ ú n' è byili b̄ è s̄ əswalsé z̄ òm̄ ə né w̄ ó zhènà.

Né Cinu Yezu Kristə mà n ká n b̄ è zhèn zhènà

3 D̄ əwabá n̄ antw̄ ərh, t̄ èbé w̄ ó à s̄ abá n̄ əlyè nyàn dé à n' à k̄ è à la ába p̄ ə. S̄ ə n̄ əmyé n̄ əlyè y ga w̄ é, à n' à ȳ əl b' à tó k̄ ərm̄ ò à n' à lyírh̄ ə ába mó denne á surh̄ ə né pul pampar̄ è. ² Lyírh̄ ən̄ ə z̄ òm̄ ə né nyèbé Yi nyi-zwennə bé byili sh̄ əá ga mó, ñd̄ ə Cinu mó n̄ w̄ ó ná Zwennə mó nyó né t̄ ùnt̄ ùm̄ ə bé byili ába mó. ³ S̄ ə t̄ èbé r̄ è w̄ ó yò du mó, lwarna b̄ è dw̄ ə né n̄ ank̄ w̄ əá né w̄ é, lyi m' a z̄ è b̄ è n' è w̄ èrhé ñd̄ ə b̄ è shilə n̄ amm̄ əlw̄ əlsé ḡ ə n' è ȳ əl né. ⁴ B̄ è b' a m̀n̄ ə ába b̄ è w̄ ó: "Yezu yè w̄ əl b̄ è n̄ mà n ká n b̄ è n̄ à? S̄ ə w̄ ó ȳ è n̄ ə ñw̄ éné? Né n̄ ambala bé c̄ ùw̄ ə, l̄ ũ w̄ j' à gw̄ é w̄ ó ñd̄ ə ò ḡ ə w̄ ó né, kaka yè lyár yé."

⁵ W̄ ó Yi r̄ è z̄ ə r̄ è z̄ òm̄ è ré, r̄ ə w̄ èrhé d̄ è ñd̄ ə ce sh̄ əá sh̄ əá ga, r̄ ə ce ce y du n̄ è c̄ əc̄ əl w̄ ə, r̄ ə w̄ èrhé y ñd̄ ə n̄ è. B̄ è n' è w̄ èrhé ñd̄ ə w̄ ó swé b̄ è swé r̄ əmyé ta. ⁶ W̄ ó n̄ è mó m̄ əmyé c̄ ici Yi ce m̄ ə m̄ ólé sh̄ əá ga l̄ ũ w̄ m̄ ə c̄ ò w̄ à. ⁷ W̄ ó z̄ òm̄ è ré r̄ əmyé c̄ ici m̄ ú r̄ è gw̄ é z̄ ə d̄ è ñd̄ ə ce y r̄ è zhí z̄ à z̄ à, r̄ è m' è d̄ è lyi bí byèbé b̄ è b̄ è sh̄ è nyí z̄ ò mó b̄ ùrsi d̄ è ré. W̄ ó d̄ è ré r̄ əmyé yú w̄ Yi la d̄ è ñd̄ ə ce y mye yò zhilù ñd̄ ə myín.

⁸ D̄ əwabá n̄ antw̄ ərh, kɔn r̄ èdù ñw̄ éné á b̄ ə m̄ ə s' á swé yé: d̄ è r̄ èdù nyé ñd̄ ə byinə m̄ èrh̄ ò ta, byinə m̄ èrh̄ ò z̄ è n̄ ə nyé ñd̄ ə d̄ è r̄ èdù ta Cinu yilə. ⁹ Lyi j̄ àl à n' è b̄ ùl b̄ è Cinu ná n̄ dene ñd̄ ə n̄ nyí-bw̄ əl lé pyírh, s̄ ə è d̄ ə èta yé. N̄ ná n̄ ȳ əl b̄ è lyi bí ḡ akó pyírh̄ í b̄ è wun b̄ ə ȳ è lwelə w̄ èrh̄ ó ne. W̄ ó r̄ əmyé è ce, n̄ ná n̄ zhilì n̄ yala ne ñd' ába, m̀n̄ i lò m̄ ədù ga yò b̄ ək' a zhilì yé.

¹⁰ Cinu d̄ è ré b' a j̄ àr b̄ è ñd̄ ə ñw̄ òl-bal ta. S̄ ə r̄ əmyé ȳ ùw̄ ə, d̄ è yi rí b' a jé ñd̄ ə s̄ ò n̄ ánfl̄ òl k̄ èb̄ ò n' ò z̄ è wu ni. W̄ è t̄ èbé ḡ akó r̄ è ñw̄ éné d̄ è b' a sh̄ è b̄ árhé r̄ ə ȳ əl. Yi b' a ká lyi bí byèbé b̄ è ñw̄ éné ce y yó mó b̄ ùrsi b̄ è t̄ ùntw̄ ə ñé yilə.

¹¹ R̄ əmyé ḡ akó ḡ ə la j̄ ó èta mó ce, ámye c̄ ici m̄ ú m̄ ə s' á lwar á ḡ ə m' à z̄ ə á c̄ in ní á t̄ ùntw̄ ə ñé w̄ é. Á t̄ ùntw̄ ə ñé m̄ ə s̄ ə n̄ ə yí Yi p̄ ùb̄ ùlè, s' á zhí ri, ¹² á m' á d̄ è r̄ è d̄ è ré. Cenə j̄ àn né á t̄ ùntw̄ ə ñé ce d̄ è ré yí l̄ àl̄ ə. R̄ əmyé ȳ ùw̄ ə, myín m̄ ú b' a c̄ ò d̄ è yi rí, s̄ ə m̄ ə lumi rí b' a lyé r̄ ə ȳ əl w̄ è t̄ èbé ḡ akó r̄ è ñw̄ éné d̄ è. ¹³ Yi bw̄ əl nyí b̄ è r̄ è m' a ce d̄ è n̄ ándw̄ ə ñd̄ ə ce n̄ ándw̄ ə yè né, s̄ ə cángá tumə b' a yè r̄ è w̄ é. W̄ ó r̄ əmyé ná r' é d̄ è.

¹⁴ R̄ əmyé ce, d̄ əwabá n̄ antw̄ ərh, cenə j̄ àn né á yè w̄ árhḡ áá, d̄ ó b̄ ək' a yè á yó w̄ Yi yé né yé, s̄ ə yè-z̄ ùl̄ ə yè ámyé ñd̄ ə r̄ əmyé ga bw̄ əl w̄ ə, á b' á d̄ è d̄ è ré r̄ əmyé.

¹⁵ Lwarna b̄ è ná Cinu ḡ ə n̄ ə n̄ zhilì n̄ yala ne mó, w̄ ó m̀n̄ i ga á n̄ ə vw̄ ərh. W̄ ó èta ná da-byí n̄ antw̄ ə Pw̄ ə k̄ è n̄ byili ába né. N̄ z̄ òm̄ ñd̄ ə surh̄ ə né nyèbé Yi p̄ ə m̄ ə mó. ¹⁶ N̄ z̄ òm̄ yò w̄ òmyé s̄ abá né nyèbé ḡ akó n̄ k̄ è r̄ əmyé yil mó w̄ é. Z̄ òm̄ ə j̄ àl à ñw̄ éné n̄ s̄ abá né w̄ é n̄ k̄ ùr nȳ ò z̄ òm̄ ə. R̄ əmyé ce, lyi bí byèbé b̄ è b̄ è n̄ ə yó zhí k̄ èk̄ è b̄ è yè kaka k̄ ùr swí m̄ ú n' è lyár z̄ òm̄ ə né n̄ əmyé. B̄ è n' è w̄ èrhé èta Yi z̄ òm̄ è ré sébé ré j̄ às̄ è dw̄ ə mye w̄ é, s̄ ə r̄ əmyé w̄ ó b̄ è c̄ ici yò b̄ è n' è zhilì.

¹⁷ W̄ ó r̄ əmyé à d̄ am̄ ə à n' à byili ába èl̄ əs̄ é d̄ əwabá n̄ antw̄ ərh. R̄ əmyé ce, d̄ èna á c̄ inə, á b̄ ək' a ȳ è á c̄ in n̄ í p̄ ə byèbé b̄ è b̄ è sh̄ è Yi nyó né z̄ ò mó ne b̄ ə j̄ àj̄ èré yé, m̀n̄ i ga á ñw̄ éné á zhì k̄ èk̄ è. ¹⁸ Cenə j̄ àn né á c̄ èl̄ è á yè ná Cinu ñd̄ ə ná Zwennə Yezu Kristə sóno w̄ w̄ é, á lwar

ń pr  sl.  yil l b'a n crh ls' d byin n b
zh zhe yil! Amn!

1 Zhã

Lyì nánzhəzhǒ n'ê búl bà wó Yezu Kristə tuntúm Zhã n kě sébé ré tèbé. Rəmyé yi ní, lyì y'à shí tǝ́ bə zě̀ bə zù Kristə-lyì bí wě̀ bà n'ê byili bi bà Yezu dà Yi yé, bà yə-bəl̀l̀l̀l̀ wərhó dà kɔn dəbé rə b'a ce Yi wərhé kɔn lò nè yé, bà Kristə-lò wó n wərhé yàà yàà. Wó rəmyé yil Zhã kě sébé ré tèbé n pə Kristə-lyì bí ni n mə n cíci bi bà bə dǝ́ bə cìn ñdá lyì bí bəmyé, n zě̀ n byili bi Kristə-lò páá gə wó lò ná-dwí yilə.

Zhã byili Kristə-lò páá tuntwǝ̀ǝ̀ gə mə sə nə yè né:

1. Ní wó lò m̀b̀b̀b̀ n ɲwéné pwě̀ wě̀ ñdə Yi cíci gə wó pwě̀ cí ní ().
2. Ní só n dwā bé ñdə Yezu gə pɔ nyí ní (). Lò m̀b̀b̀b̀ n bə n dwā bé só, n bə Yi mye só yé, e jà n yəl̀ rə pár yé ().
3. Ní wó lò m̀b̀b̀b̀ n ná n zwě̀ nyí bà Yezu Kristə wó Yi Byí n jǝrh numbyíní. Kristə-lò páá wó lò m̀b̀b̀b̀ n zhí Kristə ne, n ná n wərhé Yi p̀b̀b̀l̀l̀ ().
4. Ní dà lò m̀b̀b̀b̀ n gwě̀ cə̀l̀è n ná n wərhé yə-bəlwáále yé ().
5. Ní wó lò m̀b̀b̀b̀ Yi Eshirhə y ɲwéné n wě̀ ().

Yi zòmè ré n'ê pɛ nyũ mà t'á la zhǒ

1 Wó zòmè ré rə n'ê pɛ nyũ mú yil ná r'é kě sébé ré tèbé ná la ába pɔ. Zòmè ré rəmyé jènè rə ɲwéné ñdá kaka y'à gwě̀ tənè yé. Rə zòm ná nyèè; ná cíci nə re ñdá ná yírhə; ná nyí ri náàcènè; ná zə ná jərh ná dwərh rə. ² M̀b̀b̀b̀ n wó nyũ mú mú byili n cìnə. Né nə mɔ, ná zě̀ ná r'é byili zhən nmyé m̀b̀b̀b̀ n wó nyũ mà t'á la zhǒ mɔ shò-kwā né. Ní yà n ɲwéné n Da mɔ sɔ, sə n byili nába n cìnə, ná zě̀ ná r'é bwəl̀ n yò w ná byili ába. ³ Tèbé ná nyèè ná j'á nə ñdá ná yírhə mɔ, wó rəmyé ná r'é byili ámye nɛ, m̀nì ga námyé ñdámyé ga mù dwā nɛ ná yə wu òdù, bà námyé ñdá ná Da Yi ñdá rə Byí Yezu Kristə mù dwā nɛ ná wó wu òdù. ⁴ Ná r'é kě sébé ré tèbé ná pɛ ába m̀nì námyé ñdámyé ga wu-nyǝ̀ w yə nampúm.

Yi wó pwě̀ cí

⁵ Ná nyèè Yezu Kristə nyú w bà Yi wó pwě̀, cə-byú nampólé mye yə rə gúlí yé. Wó rəmyé ná zě̀ ná r'é bwəl̀ ná byili ába. ⁶ Ná gə n'é wəl̀ bà námyé ñdá ná Da mɔ jǝrh wu òdù, ná j'á k'á ɲwéné cə-byín wě̀, wó kɔma ná r'é gòmə, ná tənè zhən sómá yó yé. ⁷ Sə ná gə ɲwéné pwě̀ wə, ñdə Yi cíci gə ɲwéné pwě̀ w ta, sá nyí ná wó wu òdù, sə rə Byí Yezu jal mɔ n'ê vür ná yə-bəlwáále gakó ná jǝrh wárhgáá.

⁸ Ná gə n'é wəl̀ bà ná bə yə-bəlwáále zhe, wó ná cìn ná r'é jǝjéré; zhən tənè ná wě̀ yé. ⁹ Yi wó zhən ñdá cángá cábal. Rəmyé ce, ná gə n'é byili ri ná dwááre, rə b'a pə nába rə gakó sǝbri, sə rə b'a vür lwele tèbé rə ɲwéné ná wě̀ mɔ gakó ná jǝrh wárhgáá. ¹⁰ Ná gə n'é wəl̀ bà ná yə yə-bəlwáále wərhé, ná r'é zə Yi ná yəl̀ kɔma cábal; rə zòmè ré tənè ná wě̀ yé.

2 À byá, à n'á kě ywě̀ né nyèbé à la ába byilu, m̀nì ga á bə'á wərhé yə-bəlwáále yé. Sə bá lò gə wərhé yə-bəlwáále mye, ná zhe lò ná Da Yi yé né n ná n zwě̀ ná nyí ni: wó Yezu Kristə. Ní bə dóo zhe, ² sə n pɔ n cìn n yə wǝ́-kɔn m̀nì ga ná nə ná dwááre sǝbri; sə è də námyé

dúdú dwááre sǝbri nɔ yil yé, wó námyé ñdá lǝ̀ w púlápúlá lyì bí dwááre ga sǝbri nɔ yilə.

Swénénə ná swéné dwá

³ Wó ná gə n'é zwě̀ Yi nyá né mɔ è ce ná lwar bà ná yé rə párá. ⁴ Lò gə wə̀ bə̀ n yé Yi párá, n jà n tá n zwě̀ rə nyá né, sá nyí n wó kɔma cábal, zhən tənè n wě̀ yé. ⁵ Sə lò m̀b̀b̀b̀ n ná n zwě̀ Yi nyá né, sá nyí rə sónó w ɲwéné n wě̀ nampúm. Nyínə kɔn dəbé rə ce ná wó ná wəl̀ bà ná zù Yi: ⁶ lò m̀b̀b̀b̀ n ná n wəl̀ bà n zù Yi, n tuntwǝ̀ǝ̀ né mə sə nə yə ñdə Yezu Kristə nyəná né ta.

⁷ À dɔwabá nántwərh, è də nyí nándùl à n'á kě à la ába pɔ yé. Wó nyí rí nándwəl̀ lé á nyèè kùr-ju yi ní ga mɔ. Nyí rí nándwəl̀ lé rəmyé mɔ wó zòmè ré tèbé á nyèè kùr-ju yi ní ga mɔ. ⁸ Rə j'á wó nyí nándùl à n'á kě à la ába pɔ. Yezu Kristə tuntwǝ̀ǝ̀ rí ñdá ámyé nyàn dé ga n'ê byili bà nyí rí rəmyé mɔ wó zhənà, bə cə-byú w n'ê lyé, sə pwě̀ dé páá mɔ pú è n'ê yàrə.

⁹ Lò m̀b̀b̀b̀ n ná n wəl̀ bà nmyé ɲwéné pwě̀ wə, n jà n ná n súl n da-byí, sá nyí n gwě̀ ɲwéné cə-byú w wě̀. ¹⁰ Lò m̀b̀b̀b̀ n zhe sónó ñdə n da-byí, n ɲwéné pwě̀ wə; kaka wər̀ rə b'a ce n tu tǝ́ yé. ¹¹ Lò m̀b̀b̀b̀ n súl n da-byí, rə-ná-cí ɲwéné cə-byú wə, n ná n zhəl̀ cə-byú wə. Cə-byú w ce n jǝrh lyilyǝ̀, n zě̀ n ká n yəl̀ n gə la má yé.

Á bə'á swéné lǝ̀ w nyəná né yé

¹² À byá, à n'á kě sébé ré tèbé à la ába pɔ, á gə nɔ á yə-bəlwáále sǝbri ñdá Yezu Kristə yil lé jàn mɔ yilə.

¹³ Dabá, à n'á kě sébé ré tèbé à la ába pɔ, á gə lwar m̀b̀b̀b̀ n yəl̀ né kùr-ju yi ní ga mɔ pár mɔ yilə.

Ébwá-dálá, à n'á kě sébé ré tèbé à la ába pɔ, á gə ɲwéné lwele cábal mɔ mɔ yilə.

¹⁴ À byá, à n'á kě sébé ré tèbé à la ába pɔ, á gə yé Da mɔ pár mɔ yilə.

Dabá, à n'á kě sébé ré tèbé à la ába pɔ, á gə lwar m̀b̀b̀b̀ n yəl̀ né kùr-ju yi ní ga mɔ pár mɔ yilə.

Ébwá-dàlá, à n'â kě sébé ré tèbé à la ába ɔɔ, á gá wó kàndar, Yi zòmè ré jě á wě, á gá ñwènè lwele cábál mọ́ mọ́ yilə.

¹⁵ Á bàk'á swéné lū w yé, s'á bàk'á swéné wě dé tèbé rə wó lū w nyān mọ́ mye yé. Lò mọ́bọ́ ñ só lū wá, sá nyí ñ bæ ná Da Yi só yé. ¹⁶ Wě dé tèbé rə wó lū w nyān dé mọ́ wó: shilə námməlwálsé, ñdá wě tèbé yírhá nə mọ́ yál, ñdá jě zhe kɔn cìn-byilu. Rəmyé rədu ga t'á shí Da mọ́ sọ́ yé. Wó lū w wě rə n'è shí ní. ¹⁷ Lū w n'ó lyé; wě dé tèbé rə ñwéné ò wě rə shil n'è zal lyi bí mọ́ mye n'è lyé. Sə lò mọ́bọ́ ñ ná ñ wèrhé Yi pùbùlè, rə-ná-cí já ñ ñwéné twéé gákó.

Kristə zwə bé

¹⁸ À byā, lū zhǐ bwəse. Á nyèè bà Kristə zù-bal mọ́ bàna. Sə èlāsé', Kristə zwə nánzhəzhǐ pú è ñwéné. Wó rəmyé è ce ná yě bà lū zhǐ bwəse. ¹⁹ Bà y'á dà námyé lyi yé. Wó rəmyé è ce bæ du ná wě. Bà gə y'á wó námyé lyi zhənà, bà y'á b'a mē ná wě. Sə bæ du ná wě, m̀nì ga e yə pamparɛɛ̀ bæ bəmyé m̀dù ga yà ñ dà námyé lə yé.

²⁰ Sə è gə wó ámyé yilə, Eshirhə náàcèné só á yó wə; sə wó Kristə ñ ce e só á yó wə. Wó rəmyé è ce ámyé gákó yě zhən dé yé-shò. ²¹ È dà á yèl zhən dé yé-shò yil à n'â kě sébé ré tèbé à la ába ɔɔ yé. Wó á gá yě rə yé-shò mó yilə. Á yě mye bà kɔma t'á shí zhən wě yé.

²² Lò mọ́bọ́ ñ ná ñ wəl bà Yezu dà Kristə mọ́, ñmyé mọ́ wó kòmò w páá mọ́, n já ñ wó Kristə zù-bal. Ñ zhǐ Da mọ́ ñdá Byí mọ́ ga. ²³ Lò mọ́bọ́ ñ zhǐ Byí mọ́, wó ñdá Da mọ́ ga ñ zhǐwà. Lò mọ́bọ́ ñ bwəl ñ byili bà ñ zù Byí mọ́, wó ñdá Da mọ́ ga ñ zùwə.

²⁴ Rəmyé ce, zəna kɔn dé dèbé á nyèè kùr-ju yi ní ga mọ́ á wun ní wě náàcèné. Dèbé á nyèè kùr-ju yi ní ga mọ́ gə mē á wě, ámye b'á yə né ñdá Yi Byí mọ́ ñdá Da mọ́ ga. ²⁵ Kɔn dèbé Yezu Kristə bwəl nába rə nyí mọ́, wó nyú m̀è t'á la zhǐ.

²⁶ À n'â kě sébé ré tèbé à la ába ɔɔ, m̀nì ga á dè á cìn ñdá byébé bà n'è yál bæ yŭr ába mó. ²⁷ È gə wó ámyé yilə, Kristə Eshirhə y ñ ce e só á yó mó ñwéné á wě. Rəmyé ce, è k'è dà nyóú sə lò cèrhè ába yé, bà Eshirhə y è só á yó mó n'è byili ába kɔn gákó, sə dèbé è n'è byili ába mó wó zhənà, è t'á gòm kɔma yé. Rəmyé ce, mēna Kristə wě ñdá Eshirhə y gə cèrhè ába né.

²⁸ À byā, èlāsé', mēna Kristə wě, m̀nì ñ gə ká ñ túwá, sə ná jí bele ná b'é zhì ñ yé né, ná bàk'á jí cìzhìl yé. ²⁹ Á yě bà Kristə mó bæ dóó zhe yé. Rəmyé ce, lwarna bà lò mọ́bọ́ gákó ñ ná ñ wèrhé kɔn dèbé rə wó cángá, rə-ná-cí wó Yi byí.

Ná wó Yi byā zhənà

3 Nyína Da mọ́ só nába d'èd'è, n zè ñ ná ñ byé nába bà ñ byā. Sə ná wó Yi byā zhənà. Lū w lyi bí gá yə Yi pár lwar mọ́ ce, bà yèl námye pár yé. ² À dɔwabá nántwərh, ná wó Yi byā èlāsé'. Ná gwě yèl ná gá la né yál pamparɛɛ̀ rəmyé kwā né yé. Sə ná yě bà Kristə gə ká ñ túwá, ná b'á nə mɔ ñdá ñ gə wó né. Rəmyé yó, ná b'á yə ñdá ñ ta. ³ Lò mọ́bọ́ gákó ñ ná ñ dè rəmyé Kristə

sò, ñ mē sə n jírɔ wu-pò cí ñdá Kristə cìci gə wó wu-pò cábál né.

⁴ Lò mọ́bọ́ gákó ñ ná ñ wèrhé yə-bəlɔlɔ, ñ tá ñ nyām Yi nyə né yé, bà yə-bəlɔlɔ wərhó, wó Yi nyə né cō. ⁵ Á yě bà Yezu Kristə tú lū w wě m̀nì n vŭr yə-bəlwáálé, ñ cìci mú já ñ yə yə-bəlɔlɔ wèrhé yé. ⁶ Lò mọ́bọ́ gákó ñ ñwéné ñdá Yezu Kristə, rə-ná-cí kə ñ tá ñ wèrhé yə-bəlwáálé yé. Lò mọ́bọ́ ñ gwě cəèlè ñ ná ñ wèrhé yə-bəlwáálé, rə-ná-cí yə Kristə ne yé, ñ yèl ñ pár mye yé.

⁷ À byā, á bàk'á yě lò jójèrè ába yé. Lò mọ́bọ́ ñ ná ñ wèrhé kɔn dèbé rə wó cángá, ñ wó wu-cángá cí ñdá Kristə cìci gə wó wu-cángá cábál né. ⁸ Lò mọ́bọ́ ñ gwě cəèlè ñ ná ñ wèrhé yə-bəlwáálé, ñ wó Shətana kwā-lò, bà Shətana n'è wèrhé yə-bəlwáálé kùr-ju yi ní ga, sə Yi Byí mú tú m̀nì n zhìlè è tumə né.

⁹ Lò mọ́bọ́ gákó ñ wó Yi byí, ñ kə ñ tá ñ wèrhé yə-bəlwáálé yé, bà Yi co rə jàn dé ñ wě. Ñ kə ñ wàr ñ wèrhé yə-bəlwáálé yé, bà ñ jírɔ Yi byí. ¹⁰ Kɔn dèbé rə n'è ɔɔr Yi byā bé ñdá Shətana byā bé dwā w mọ́ wó: lò mọ́bọ́ ñ tá ñ twí kɔn dèbé rə wó cángá, ñ bæ ñ dwā bé mye só, ñmyé mó dà Yi byí yé.

Ná mē sə ná swéné dwā

¹¹ Zòmè ré tèbé á nyèè kùr-ju yi ní ga mọ́ n'è wəl bà ná swéné dwā. ¹² Ná bæ mē sə ná wèrhé ñdá Kɛɛ́ né yé. Ñ yà ñ wó lwele cábál mọ́ kwā-lò, n zè ñ gu ñ nyé' mọ́. Wó byé yil ñ gu mu? Ñ səpwà tuntwəè né y'á dà cángá yé, ñ nyé' mọ́ nyənà né zè nə yə cángá.

¹³ Da-byā, lū w kòbọ́ lyi bí gə n'è súl ába mó bàk'á jàr ába yé. ¹⁴ Sə námyé gə só ná da-byā bé mọ́ ce, né yě bà ná du cu wě né zù nyú wě. Lò mọ́bọ́ ñ bæ ñ da-byí só, ñ gwě ñwéné cu mú wě. ¹⁵ Lò mọ́bọ́ gákó ñ bæ ñ da-byí só, ñ wó lyi-gurnə. Á j'á yě bà lyi-gurnə bæ nyú m̀è t'á la zhǐ zhe ñ wě yé. ¹⁶ Ná yě dō sóno gə wó kɔn ná-dwí yilə, bà Yezu Kristə ɔɔ ñ myəl lé ná yilə. Námye mē sə ná pə ná myəl lé ná da-byā bé yilə.

¹⁷ Lò mọ́bọ́ ñ zhe, ñ zè ñ nə ñ da-byí ñ ná ñ nwènè, ñ j'á pyi ñ yírhá ñ yó, wó etər Yi sóno w b'a tó né o yə ñ wé? ¹⁸ À byā, ná bæ mē sə ná swéné dwā ñdá nyi-gwəl ñdá zòm-fwər dúdú yé. Ná mē sə ná swéné dwā ñdá ná tuntwəè né. Wó ná tuntwəè né nə m'a byili bà ná só dwā zhənà.

¹⁹ Wó rəmyé denne ná b'á tó né ná lwar bà ná wó zhən dé lyi, m̀nì ga ná wun ní jòm. ²⁰ Bá ná gə téré ná wě ná pwírí ná dó mye, ná yě bà Yi jàn dé du ná tórú mọ́, sə rə yé kɔn gákó. ²¹ À dɔwabá nántwərh, ná wun ní gə yə ná bŭrsi ké, ná b'á zə wu-jò ná zhì Yi yé né. ²² Rə b'a pə nába kɔn dèbé gákó ná r'é lwəlè, ná gə n'è zwè rə nyə né, ná j'á n'è wèrhé rə pùbùlè mó yilə. ²³ Kɔn dé dèbé rə ɔɔ nába rə nyí mọ́ wó bà ná zhí rə Byí Yezu Kristə ne, sə ná swéné dwā ñdá ñ gə ɔɔ nába nyí ní.

²⁴ Lò mọ́bọ́ ñ ná ñ zwè Yi nyə né, ñ ñwéné ñdá Yi, sə Yi mye ñwéné ñdá mọ́. Zhənà, wó Eshirhə y Yi ɔɔ nába mọ́ è ce ná yě bà rə ñwéné ñdá nába.

Kɔn dèbé è m'a ce ní lwar Yí Eshirhà y òndá Kristà zù-bal m'ó éshìrhá y pàr dwā wa

4 À dɔwabá nántwār̀h, lyi bí byèbé bà n'è myini bà dwā bé bà bəmyé w'ó Yí nyi-zwennə mó sù lū w wé. Rəmyé ce, á bàk'á zwé lyi bí byèbé gako bà n'è wəl̀ bà Yí Eshirhà y ɲwéné bəmyé wé mó zòmà né yé. Zhilìnà á yala né á pyà bà yé-shò náàcènè, á nyí òndá è gə w'ó Yí Eshirhà y è ɲwéné bà wé zhənà. ² Nyínà á gá b'á tó né á lwar lò m̀b̀b̀ Yí Eshirhà y ɲwéné n' wé mó párá: lò m̀b̀b̀ gako n' ná n' wəl̀ bà Yezu Kristà jír̀h numbyíni n' bà lū w wé zhənà, Yí Eshirhà y ɲwéné n' wé. ³ Sə lò m̀b̀b̀ gako n' tá n' yàl n' zwé yò w òmyé Yezu Kristà shò-kwā né mó nyí, Yí Eshirhà y tènè n' wé yé. W'ó Kristà zù-bal m'ó éshìrhá y è ɲwéné n' wé. Á nyèè bà nyí Kristà zù-bal m'ó mà n' bà, sə èl̀às'̀, n' tú n' ɲwéné lū w wé. ⁴ Á byā, ámyé w'ó Yí lyi. Á jú beɛ lyi bí byèbé bà n'è myini bà dwā bé bà bəmyé w'ó Yí nyi-zwennə mó yó, bà Eshirhà y kèbé è ɲwéné á wé mó jàn dé du kèbé è ɲwéné bəmyé wé mó. ⁵ Bə gá w'ó lū w lyi mú ce, bà n'è zòm òndá lū w lyi bí ta. Rəmyé ce, lū w lyi bí n'è cili bà zòmà né. ⁶ Sə námyé w'ó Yí lyi. Lò m̀b̀b̀ n' yé Yí párá, n' ná n' cili ná zòmà né, sə lò m̀b̀b̀ n' yàl Yí párá, n' tá n' cili ná zòmà né yé. W'ó èta ná b'á tó né ná lwar zhən Eshirhà y òndá yŭr éshìrhá y pàr dwā wa.

Yi w'ó s'ónó

⁷ À dɔwabá nántwār̀h, swénéna ná swéné dwā, bà s'ónó w'ó Yí s'ò ò n'ò shí ní. Lò m̀b̀b̀ gako n' s'ò n' d'ò, n' w'ó Yí byí, n' ja n' yé Yí párá. ⁸ Lò m̀b̀b̀ n' bə n' d'ò s'ó, n' yàl Yí pár yé, bà Yí w'ó s'ónó. ⁹ Nyínà Yí gá byili nába rə s'ónó w'ó né: rə ce rə byi-dùwà y bà lū w wə, mùni ná tó òmyé denne ná nə nyú. ¹⁰ Sə s'ónó w'ó òmyé dè námyé ná swéné Yí yé. W'ó Yí rə swéné nába, rə ce rə Byí mú bà, n' pə n' cín n' yə w'í kɔn, mùni Yí pə nába ná dwááre súbri n' w'í rí jàn yilə.

¹¹ Á dɔwabá nántwār̀h, Yí gá s'ó nába èta mó ce, námye mē sə ná swéné dwā. ¹² Lò lò gwé yə Yí n'è òndá n' yír̀há yé. Sə ná gə s'ó dwā, rə ɲwéné òndá nába, rə s'ónó w'ó mye ɲwéné ná wé námpúm.

¹³ Ná gá tó m̀gá ná yé bà ná ɲwéné òndá Yí, sə Yí mye ɲwéné òndá nába mó w'ó, rə gá ce rə Eshirhà y ɲwéné òndá nába mó. ¹⁴ Ná Da Yí ce n' Byí mú bà lū w w'ār̀h yilə. Ná n' rəmyé òndá ná yír̀há, ná zè ná r'è byili rí zhənà. ¹⁵ Lò m̀b̀b̀ n' ná n' wəl̀ bà Yezu w'ó Yí Byí, Yí ɲwéné òndá mó, sə òmye ɲwéné òndá Yí. ¹⁶ Námyé yé s'ónó w'ó k̀b̀b̀ Yí b'e swéné nába mó gá w'ó né, sə ná r'è zwé ò nyí.

Yi w'ó s'ónó. Lò m̀b̀b̀ n' ɲwéné s'ónó wé, n' ɲwéné òndá Yí, sə Yí ɲwéné òndá òmye. ¹⁷ S'ónó gə ɲwéné ná wé námpúm, ná t'á la ywé òndá búrsí d'è r'è yú w yé, bà ná t̀ntwáè né lū w k̀b̀b̀ wé mó nyé òndá Yezu Kristà nyèna né ta. ¹⁸ S'ónó gə ɲwéné m̀gá zhən zhənà, ywé tènè gáa yé, bà s'ónó w'ó páá mó n'ò vùr ywé. Lò m̀b̀b̀ n' ná n' òndá ywé bə s'ónó w'ó páá mó zhe yé, bà w'ó còrhòtum rə n'è zə ywé rə twí.

¹⁹ Námyé s'ó dwā, bà Yí jènè rə swéné nába. ²⁰ Lò gə w'ó bà n' s'ó Yí, n' ja n' bə n' da-byí s'ó, w'ó kɔma, bà n' wər̀ n' b'á swéné Yí rí n' yír̀há bə n'è mó, n' ja n' bə n' da-byí mú n' yír̀há nə mó s'ó yé. ²¹ Kristà cici pə nába nyí n' w'ó: "Lò m̀b̀b̀ n' s'ó Yí, n' mē s'á swéné n' da-byí mye."

N' gə zwé nyí bà Yezu w'ó Yí Byí, n' b'á jí beɛ lū w yó

5 Lò m̀b̀b̀ gako n' ná n' zwé nyí bà Yezu w'ó Kristà, s'á nyí n' w'ó Yí byí. Lò m̀b̀b̀ n' s'ó ná Da Yí, n' s'ó rə byā bé mye. ² Ná gá s'ó Yí, ná r'è zwé rə nyá né mó ce, ná yé bà ná s'ó byèbé bà w'ó rə byā bé mó. ³ Ná gə n'è zwé Yí nyé né, rəmyé n'è byili bà ná s'ó re. Rə nyé né z'ò bə zum òndá nába yé. ⁴ Lò m̀b̀b̀ gako n' w'ó Yí byí, n' ná n' jí beɛ lū w yó, sə w'ó ná Yí-ni-zhú mú è ce ná r'è jí beɛ ò yó. ⁵ Lò m̀b̀b̀ n' ná n' zwé nyí bà Yezu w'ó Yí Byí, w'ó òmyé dúdú n' ná n' jí beɛ ò yó.

Kɔn dèbé rə ce ná yé bà Yezu w'ó Yí Byí mú

⁶ Yezu Kristà w'ó lò m̀b̀b̀ n' tó n'è òndá jal denne n' bà. Sə è dè n'è dúdú yé; w'ó n'è òndá jal ga. Eshirhà náàcènè w'ó rəmyé zhən-cínnə, b'è t'á gòm kɔma gaga yé. ⁷ Zhən-cínnə bé w'ó bət̀: ⁸ w'ó Eshirhà òndá n'è òndá jal. Bəmyé bət̀ y ga nyí w'ó rədù. ⁹ Numbyínsi gə w'ó zhən-cínnə yò yilə, ná r'è zwé ò nyí. Yí byili zhən rə Byí mú shò-kwā né, sə rə zhən-byilu mú du numbyíná bé nyàn mó. ¹⁰ Lò m̀b̀b̀ n' zù Yí Byí mú, n' zhe zhən-cú mú m̀myé mó n' wé. Sə lò m̀b̀b̀ n' tá n' zwé Yí nyí ni, rə-ná-cí ná n' zə Yí n' yàl kɔma cábal, bà n' tá n' zwé zhən dé t'èbé rə byili rə Byí mú shò-kwā né mó yé. ¹¹ Zhən-byilu mú m̀myé mó w'ó, Yí gá pə nába nyú mà t'á la zh'ó mó, sə w'ó rə Byí mú denne rə tó né rə pə mɔ nába. ¹² Lò m̀b̀b̀ Yí Byí mú ɲwéné n' wé, n' zhe nyú mú m̀myé mó, sə lò m̀b̀b̀ Yí Byí mú tènè n' wé, n' bə nyú mú m̀myé mó zhe yé.

Kɔn dèbé Kristà-lò mē s'á lwar

¹³ Á n'á k'è sébé r'è t'èbé à la ába pə, mùni á lwar b'ámyé byèbé á zù Yí Byí mú mú zhe nyú mà t'á la zh'ó. ¹⁴ Ná zhe Yí zhən námpúm bà ná gə lwəl̀ lè kɔn dèbé rə w'ó rəmyé cici p̀b̀b̀l̀, rə n'è cili. ¹⁵ Ná yé bà ná gə n'è lwəl̀ Yí gako, rə n'è cili. Rəmyé ce, ná yé bà kɔn dèbé gako ná r'è lwəl̀ mó, ná y'a nə rə.

¹⁶ N' gə n' da-byí n' ná n' wèrhé yə-bəl̀l̀ k̀b̀b̀ ò t'á cí lò cu s'ómá yó, s'á lwəl̀ Yí n' yilə, bà Yí b'á p'ə nyú, òndá n' yə-bəl̀l̀ w'ó wər̀ ò cí lò cu s'ómá yó zhənà. Yə-bəl̀l̀ ɲwéné ò w'ó ò cí lò cu s'ómá yó, sə è dè òmyé mó yil à w'ó bà lwəl̀nə Yí yé. ¹⁷ T̀nt̀m-bəl̀wél̀ dwí gako w'ó yə-bəl̀l̀, sə è dè yə-bəl̀wáálé ga rə w'ó rə cí lò cu s'ómá yó yé.

¹⁸ Ná yé bà Yí Byí mú ná n' yili byèbé gako bà w'ó Yí byā bé mó, bà k'è t'á wèrhé yə-bəl̀l̀ yé, bà lwelè cábal mó bə bà yàlà zhe yé.

¹⁹ Ná yé bà námyé w'ó Yí lyi, sə lū w'ó p̀l̀p̀l̀ w'ó lwelè cábal mó n' cí wə.

²⁰ Ná yé bà Yí Byí Yezu Kristà tú n' pul ná surhə, mùni ná lwar Yí rí t'èbé rə w'ó zhən mó párá. Sə ná mù dwā n'è

h̄d́e r̄e n̄ j̄an yil̄a, n̄myě m̀b́o n̄ ẃo Yi zh̄n̄a, n̄ n̄e n̄ p̄e
nyǔ m̀e t̄a la zhǔ m̀o.

²¹ À byâ, d̄ěna á cìn̄e, á b̀k'á c̀rhé w̄e dé t̀b́e r̀e d̀e
Yi mú yé.

2 Zhã

Sébé ré tèbé mye wó Zhã n kě de. Sə n byè n cìn rə wé bə “Kristə-lyi gùlú w yé né cábal”. N kě sébé ré n pə “kě mədù òdà n byâ” ne. Kě mó wó Yi rə cír mo. Lwarna b'è dè kě páa ne n kě sébé ré n pə yé. Wó Kristə-lyi gùlú òdù n byè bə “kě”, ò lyi bí zè bə wó “kě mó byâ bé”.

Lyì y'á tú Kristə-lyi gùlú w wé bə n'ê byili ò lyi bí zòmà nyèbé nàmyé òdà yò-ècònò nyí rí nyèná né dè rədù. Wó rəmyé è ce n kě sébé ré n pə be mùnì bə dè bə cìn òdà lyi bí bəmyé mó. N cíci bi bə bə swéné dwã, sə bə zə kɔn dèbé gakó bə cèrhè bə Yezu Kristə shò-kwã né mó kěkě.

¹ Kě, wó àmyé gùlú w yé né cábal mó, à n'â kě sébé ré tèbé à la òmyé mòbó Yi cír mó òdà n byâ bé ga ne pɔ. À só ába zhèn zhènà. È dè àmyé dúdú à só ába yé; lyi bí byèbé bə yè zhèn dé gé wó né mó mye só ába. ² Wó zhèn dé tèbé rə òwéné né wé mó rə ce né só ába, sə rə b'á j'á òwéné òdà nába twéé twéé.

³ Ná Da Yi òdà n Byí Yezu Kristə b'á cí bwəl ná yó, bə pə nába sùbri òdà yè-zùlá zhèn òdà sònó wé!

⁴ À pwírì n byâ bé jàlà òwéné zhèn sómá yó òdà ná Da mó gé pɔ nába nyí ní. Rəmyé ce à wu nyè d'è d'è. ⁵ Sə èlās'í, à n'â lwəl mó bə: swénénə ná swéné dwã. Rəmyé dè nyí nándùl à n'â kě à la ába pɔ yé. Wó nyí rí nándwəl lé ná nɔ kùr-ju yi ní ga mó. ⁶ Nyí rí tèbé á nyèè kùr-ju yi ní ga mó n'ê wəl: “Swénénə dwã.” E zè á gə só dwã, wó Yi nyé né á n'á zwè.

⁷ Lyi sú lū w wé, bə t'â zwè nyí bə Yezu Kristə jír h numbyínì zhèn ga yé, sə lyi bí bəmyé mó wó kòmde, bə j'á wó Kristə zwè. ⁸ D'èna á cìnə, á bək'á ce ná tum dí yè tùm-fóó yé, mùnì á nə á kwàndé gakó.

⁹ Lò mòbó n tá n yâl n zhì nà èdù yó Kristə kàrmó wé, n zè n ná n súlí kɔn dō né, Yi tènè n wé yé. Sə lò mòbó n zhì nà èdù yó Kristə kàrmó wé, Da mó òdà Byí mú ga òwéné n wé. ¹⁰ Lò gə bàn á sō, e j'á dè kàrmó məmyé n mə n bànà, s'á bək'á zwè n zhəəle yé, á bək'á ce mo náàcèné mye cíci yé. ¹¹ Lò n gə co mo náàcèné, n twér òwéné n lwelè ré wé.

¹² Ywè nánzhəzhǐ gwè òwéné à la ába byilu, sə à t'â yâl a kě ne sébé wé a pə ába yé. À n'â bùl b'á m'á bə á sō, ná jòm t'è n zòm, mùnì ga né wun yè nyèn nám-púm.

¹³ N ná-bàkó mó Yi cír mó byâ bé n'ê ce mó.

3 Zhã

Sébé ré tèbé mye wó Zhã ní kě de. Bal màdù yà ní ñwéné ní yíl Gəyuuusi. Ní yà ní zhí Kristə ne zhən zhənà, sə ní ná ní sě Kristə-lyì bí dwā bé ne dě'dě'. Wó rəmyé è ce Zhã kě sébé ré tèbé n pǝ n mə n cèrhé mo. Bal dō mye yà ní ñwéné ní yíl Jətərəfu. Bal mó ñmyé yà ní ná ní yâl n yè Kristə-lyì gùlú w yé né cəbal, e jà ní tumə né y'à bə càn yé, ní tá ní nyí Kristə-lò màdù ga sō yé. Zhã ju mu búlá sébé ré wě. Bal dō mye yà ní ñwéné ní yíl Dəmətərəyuuusi. Ní yà ní wó Kristə-lò nántwə. Zhã yə ñmye yò swě yé, ní cèrhé mo ní tùm-ècènà né yilə.

1 À dɔwa nántwə Gəyuuusi, à só mó zhən zhənà, wó àmyé gùlú w yé né cəbal mó à n'á kě sébé ré tèbé à la mó pɔ.

² Dɔwa nántwə, à n'á lwəl Yi ni bà rə ce kɔn gakó yè náàcènè ñ sō, sə rə pə ñ yala né bəsàzùlí ñdə ñ tùn-twəè né gé càn Yi yírh w né.

³ Lyì tú bə wò nè bà ñ zhí zhən dé sómá y yó kěkě, ñ ná ñ wèrhé ñdə rə gé n'è byili ní. Rəmyé ce, à wu nyè dě'dě'. ⁴ À gə nyèè b'á byá bé ñwéné zhən sómá yó, rəmyé n'è pə ne wu-nyǝ dě'dě' du.

⁵ Dɔwa nántwə, ñ ná ñ nyí Kristə-lyì bí yò ñdə Kristə-lò gé mē sə n wèrhé né, ñdə bà wó zhələ ga. ⁶ Bà byili ñ sóno w yò Kristə-lyì gùlú w yé né. Sě be ñdə Yi gé n'è yâl né bə b'e kwè bà sómá yá, ⁷ bà wó Kristə yil lé yil bà ñwéné sómá y yó. Sə bà yə shənè bə zwě lyì byèbé bà yəl Yi rí tèbé rə wó zhən mó pár jě-kɔn yé. ⁸ Námyé mē sə ná sě lyì bí bəmyé mó dwí rí ni ná twí zhən dé byilu yilə.

⁹ À kě zòmà màngelé a pə Kristə-lyì gùlú w lyì bí ni, sə Jətərəfu ná ní yâl n yə á gùlú w yé né cəbal mó. Ní tá ní

yâl n shənè n zwě kɔn dé dèbé à byili mú yé. ¹⁰ Rəmyé ce, à gə túwə, à b'a zòm kɔn dèbé gakó ní ná ní wèrhé mó yò. Ní ná ní tó dě ní zhìli ná yilə. Rəmyé yə ní yírh swí yé. Ní bə shè Kristə-lyì bí dwā bé zhəəle zō, n jà ní bə shè bà lò dō mye zwě bà zhəəle yé, n jà ní ná ní jì bì gùlú w mye wě.

¹¹ Dɔwa nántwə, bàká kwè lwelə sómá yé. Kwě cènè sómá, bà lò mǝbǝ ní ná ní wèrhé cènè, rə-ná-cí wó Yi lò, sə lò mǝbǝ ní ná ní wèrhé lwelə, rə-ná-cí yəl Yi pár yé.

¹² Lyì bí gakó n'è zòm Dəmətərəyuuusi yil náàcènè, bà ní ná ní wèrhé ñdə zhən dé gé n'è byili ní. Námye cìcì mú n'è zòm ní yil náàcènè. E jà ñ yě bà kɔn dé dèbé ná r'è byili mú wó zhənà.

¹³ Ywě nánzhəzhǝ gwě ñwéné à la mó byilu, sə à t'á yâl a kě ne sébé wě a pǝ yé. ¹⁴ À cìcì n'á yâl a bà á sō làlà, ná jòm tǝ' né zòm.

¹⁵ Yi m'a pǝ yə-zùlǝ! Ní dɔwabá gakó n'è ce mó. Ce námye dɔwabá byèbé bà ñwéné á sō mó màdù màdù gakó ní pə nába.

Zhidi

Lò mó mòbó n kē sébé ré tèbé mó yíl Zhidi. N ná n byè n cìn bà “Zhake nyé’ ndá Yezu Kristə tuntünnə”. Yò w kòbó n kē sébé ré ò yil mó ndá kòbó Pyere mye zòm n sába nelye nyān dé kəkalsè sèlye nyā y wé mó ga wò rədù. Zhidi byili Kristə-lyi bí ni bà bè dē bè cìn ndá lyi bí byèbé bè zē bæ zù Kristə-lyi gùúlí wé ndá koma bé mó. Bè t’ā byili zhèn lyi bí ni yé. Kɔn súlí mye, bè tumə né gako wó pwarha nyəná; bè wó lyi byèbé bè t’ā nyàm Yi. Rəmyé kwā né, n byili Kristə-lyi bí ni bà bè zə kɔn dèbé bè byili bi bæ zwé rə nyí mú kēkē.

Zhidi ná n ce Kristə-lyi bí

1 Àmyé Zhake nyé’ Zhidi, à wó Yezu Kristə tuntünnə, à n’á kē sébé ré tèbé à la ámyé byèbé ná Da Yi byè mó ne pɔ. N sá ába, n ná n yili ába Yezu Kristə jàn yilə. ²Yi b’á j’á n’è dùr á nònò, rə swéné ába, sə rə pə ába yə-zúló!

Dēna á cìn ndá kàrmò byilnə nánkòmdé
(2 Pyere 2.1-17)

³À dɔwabá nántwār, nà gako vwār mɔ wó kɔn rədù. Wó rəmyé è ce, à y’á n’á yāi ndá à wu gako s’á kē sébé a pə ába rəmyé yilə. Sə èlāsé’, à pwírí kɔn wó nyóú b’á kē de a pə ába, bè lyi-bəlwāise ŋwéné bè n’è jájéré lyi bí m̀nì ga bæ yé kɔn dé dèbé Yi byili nába nə zwé rə nyí mú ni. Sə à n’á yāi bè cənə lyi bí bəmyé mɔ nyəná né, m̀nì ga á zhì kēkē kɔn dé dèbé bè byili nába nə zwé rə nyí mú wé. Yi pɔ rəmyé rə lyi bí ni twər rədù sá, twéé gako yilə. ⁴Lyi-bəlwālsé səmyé shèè sə b’è ŋwéné á wé. Sə co Yi zòmè ré rə wó sónó zòmè mɔ yé né, sə m’è twí ywāl tumə. Sə n’è b̀l̀l̀ bè Yi t’ā nyí rəmyé ndə yò ta yé. Èta, sə n’è tó rəmyé denne sə zhé Yezu Kristə. Wó nmyé dúdú n wó ná Yó-cábal ndá ná Cinu. Bè zòm sə yò shāā shāā ga Yi zòmè ré sébé ré wé bè Yi la sə yò zhilù.

⁵Á yé kɔn dèbé à la ába byilu mú. Ndá rəmyé ga, à la ába kɔn rədù lyírh. Cinu vwār n lyi bí Ezhíbti ni, sə rəmyé kwā né, n ce byèbé bè yə n nyí ni zwé mó cì.

⁶Lyírhə kɔn gá tó né málékabá jàlà yilə: Yi y’á pɔ be ŋwòndò bè jàà y wa, sə bè zhír bæ yé jàà y èmyé nɛ. Wó rəmyé yil Yi ce bæ lyé be ndá nyáná cə-byú jàà y wa, bè m’è dē b̀rsì kó dē ré nánf̀l̀l̀ wá. ⁷Lyírhə mye Sɔdɔm ndá Gɔmɔre ndá cemé né nyèbé nà dē nɛ mɔ yò wə. Nəmye lyi bí wèrhé yə-bəlwāále ndə málékabá bəmyé mɔ ta. Bè zù fwəl tumə wé. Kɔn súlí mye, bè y’á n’è yāi bæ fwəl ndá wé dèbé rə dè numbyínsi. Sə èlāsé’, bè nɔ còrhò-tum, bè ŋwéné myín mòbò mɔ t’ā la cú gaga wé, sə rəmyé wó myɔrhò lò gako yilə.

⁸Lyi-bəlwālsé səmyé n’è wèrhé ndə cemé né nəmyé lyi bí ta. Sə n’è tó sə dàrhà né denne sə zə sə yala né sə m’è wèrhé tumə nyèbé nà n’è pɛ se jimdi; sə n’è nyí Cinu zòmà né ndə kɔn nánfò ta; sə n’è túrh jàn cíná bé bè ŋwéné dē yi w bæ zhe zúwá mó. ⁹Yi málékabá gako

nánce y n yíl Myishəə mó ndá Shətana vwé dwā Muiysi cùu w yó. Ndá rəmyé ga, Myishəə yə shənɛ n tə rəmyé yil n túrh Shətana y yé. Kɔn dèbé n púr n nyú w mú, n wòwə: “Yi m’á p̀s̀ còrhò-tum.”

¹⁰Lyi-bəlwālsé səmyé n’è túrh kɔn dèbé sə yəl rə pára. Kɔn dé dèbé sə yé mó, sə yé re nánkùkùlì sə kùr yò ndə vwámá ta. Sə wó rəmyé gaga mó rə zə se rə la sə yò zhilù jàà wà. ¹¹Sə twí ndə KĒĒ ta; sə tə wárese yil sə kwé sómá kèbé è də zhèn ndə Balaame ta; sə cē Yi nyí ní ndə Kɔre ta. Wó rəmyé è ce sə yò zhilì. Zwini b’á zə se! ¹²Wó sə twírí y á wé è ce á kùjú w á n’á twí dwā yó á jí mú k’ò bæ kùr zhe yé. Sə yəl cìzhìl pár yé; sə n’è jí dē dē; wó sə dúdú yò sə n’è b̀l̀l̀. Sə nyé ndə bəban gá tó zho ne rə lyé rə né yə tē twər ta. Sə nyé ndə cemé nyèbé nə byá co gə yú nà t’á ce byā ta; sə nyé ndə cemé nyèbé bè mūr bæ ló tē nə cì kókó ta. ¹³Sə n’è vùr sə cìzhìl tumə sə ce pwé nè, ndə nə-f̀l̀l̀ nē gá y’a vùr jimdi mà wé mə ce pwé nè né. Sə nyé ndə cāmásɔrh shèbé sə t’á zhì jàà èdù ta, sə Yi tene jàà rə cí, è nyé námbyú fúrí, rə la se né co byinə nə bæ zhé zhe yilə.

¹⁴Adəma kwā né, Enkə yəl ná nambala kùrə b̀wəlpyè nyām. Wó nmyé n dāmā n zòm lyi-bəlwālsé səmyé mɔ yò n wò: “Nyínə Cinu bàn ndá n málékabá m̀d̀rhè nánzhəzhé, ¹⁵n má n la lū w lyi bí púlápúlá b̀rsì b̀r. N mà n pə còrhò-tum lyi-bəlwālsé gako ne, tumə né nyèbé sə wèrhé nə yə n p̀b̀l̀l̀ yəl mɔ yilə. N mà n pə còrhò-tum yə-bəlwāále cíná byèbé bè yə m̀ d̀r bæ túrh mò mó ne.” ¹⁶Kɔn rədù ga tənɛ rə n’è swí lyi-bəlwālsé səmyé yír yé. Sə zhe ŋwóŋwó dē gako; sə n’è wèrhé ndə sə shilə namməlwālsé gá n’è yāi né; sə n’è zə sə cìn-byilu zòm-fwóaré sə m’è jájéré lyi bí, sə wó sə cìn yilə.

Zhina kɔn dé dèbé á zwé rə nyí mú ni kēkē

¹⁷À dɔwabá nántwār, è gə wó ámyé yilə, lyírhə zòmà né nyèbé ná Cinu Yezu Kristə tuntúmá bé byili ába shāā ga mó. ¹⁸Bè wòwə: “Dwā né nánkwāá né wé, lyi m’á zē bè n’è m̀ǹ ába, bè n’è wèrhé ndə bæ shilə namməlwālsé gá n’è yāi né, bæ twər tənɛ ndə Yi yé.”

¹⁹Bè b̀l̀l̀ né wó numbyínsi nyəná, nà t’á shí Yi Eshirə y sō yé. Wó bəmyé bæ n’è pɔr Kristə-lyi bí dwā nɛ.

²⁰À dɔwabá nántwār, ámyé cə̀l̀l̀nə á zhí Yi ni kēkē ndá kɔn dé dèbé rə byili ába á zwé rə nyí mú. Lwəlɛnə Yi

ndá Eshirhə náàcèné jàn. ²¹ Měna Yi sónó w wě, á m'á dề ná Cinu Yezu Kristə, bə́ n wó nònò-dǔr cí, n mà n pə́ ába nyũ mà t'á la zhǎ.

²² Dǔrnə byèbé bə́ n'ê ce tátòná mó nònò. ²³ Zwě̀nə be mùnì ga bə́ lú myĩn mú yé né. Dǔrnə lyì jàlà mye nònò, s'á dề á cinə, á bə́k'á shèné á tó á zù bə́ tùntwě̀ǎ né nə́ bə́ càn mó, nə́ ce á zə́ jìmdì yé.

Cèrhénə ná cèrhé Yi!

²⁴ Cèrhénə ná cèrhé Yi! Rə́ wǎ́ ába rə́ la yilù kən gakó wě́ á t'á la tǎ́ tu yé. Wó rə́myé rə́ m'a ce á bə́ á zhì rə́ yé né, rə́ zùwá y wě́, ndá wu-nyǎ́, dóó t'á la á yó w yál yé. ²⁵ Yi wó rə́dù sá. Wó rə́myé rə́ tó ná Cinu Yezu Kristə dɛnnɛ rə́ vwârh ába. Wó rə́myé rə́ zhe zùwá, rə́ du kən gakó, rə́ zhe jàn ndá ηwònó, shǎ́ ga, ndá èlâsɛ́, ndá twéé gakó byinə́ nə́ bə́ zhǎ́ zhe yilə́! Amèn!

Kɔn dèbè Zhā nɔ mós

Kristə-lyi nánzhəzhǎ y'à ɲwéné lyi bí n'ê nwènè bè. Orɔm pyǎ mós yà n ná n yâi sə lyi bí cèrhé mo ñdà lò gá ya n cèrhé Yi ní. Sə Kristə-lyi bí y'à bə shè rəmyé yò yé, n zǎ n ce bə n'ê zal be bə nwènè dǎ dǎ. Wó rəmyé yil Zhā kǎ sébé ré tǎbé n la mə n cíci bi, n zə bə wun ní, mùni ga bə pyéné bə zhì bə nà yó kǎkǎ.

Ñ zòm wě dé tǎbé Yi ɲy-zwennə bé zòm rə yò Yi dǎbré nándwál lé sébé ré wě mó kùrə nánzhəzhǎ yò n sébé ré wě. N byili bə wó Yi rə cí lū w púlápúlá. Dǎ ɲwéné rə m'a zhili Shətana yò, rə kə èmyé ñdǎ byèbé bə n'ê twí è tumə né mó gakó bùrsi. N zǎ n byili mye bə lò mǔbó n zhí Yi ni, rə n'ê yili rə-ná-cí cènè. Bá bə gə n'ê nwènè lò mó ɲmyě zà zà mye, dǎ ɲwéné Yi b'a kwě mɔ, sə n mǎ n tó Kristə ne n jí pyèlè byinə nə bə zhǎ zhe yilə.

Sébé ré kùr-jiré y wě, Zhā byili bə Eshirhə náàcènè só n yó, n nə Kristə n ɲwéné n zùwá y wě, n ná n zòm zòmà Kristə-lyi gùúlí tǎlpyé y rə ɲwéné Azhi tənà y wě mó yilə. Wó zòmà né nəmyé Zhā kǎ n pə gùúlí rəmyé òdù òdù gakó ne ().

Rəmyé kwǎ né, Zhā byili bə Yi Eshirhə y zə mɔ e m'e vò dǎ yi wə. N yí gǎà mós, n nə Yi pyèlè dəgwǎ yá, ñdǎ byèbé bə zhí bə kǎkǎlé y bə n'ê cèrhé re mó. N zǎ n nə Yi Pyi-bwélé yá, Yezu Kristə, n zhí bə cəcəl wə, n nyé ñdə wó zwál bə y'à zwál mo ta. Zhā nyèè byèbé bə zhí gǎà mós cələ bə n'ê cèrhé Pyi-bwélé yá, è gá tó è cu mú denne e zwě lyi dwí dwí, bə shí lū w tənèsé gakó wə, e ce bə jǐrh Yi lyi mú yilə ().

Rəmyé kwǎ né, n nə wě kùrə nánzhəzhǎ. Eshirhə náàcènè tó rə denne e zòm búlá né nə ɲwéné Kristə-lyi bí ñdǎ byèbé bə n'ê twí lwelə mós cəcəl w mó yò e byili Zhā ne. E zǎ e byili mu kɔn gá la né tó Yi Pyi-bwélé y m'e jí bele mós, ñdǎ Yi gá la Shətana ñdǎ byèbé bə n'ê twí lwelə ré mó bùrsi kó né ().

Rəmyé gakó kwǎ né, Yi zǎ rə byili dǎ nándwə y ñdǎ ce nándwə y rə n'ê tene mós Zhā ne, rə byili mu Zhərəzalem nándwə yó (). Rəmyé kwǎ né èlāsǎ, Kristə zǎ n byili bə n ká n tá n la jíjírhu n mə n bə yé, sə Zhā byili bə lò gakó mǎ sá nyí zòmà né nə kǎ sébé ré tǎbé wě mó ñdə kɔn tǎbé rə wó yá-byí ta. Wó rəmyé n zòm n mə n gu sébé ré yó ().

Zhā ná n byili n sébé ré kùrə

1 Wó kɔn dé dèbè rə y'à shèè Yezu Kristə zǎ n byili ri pamparǎé mós bə kǎ sébé ré tǎbé wě. Wó Yi rə ce n lwar rəmyé, mùni ga n byili kɔn dèbè rə bən rə k'è t'á la dɔnɔ mós n tuntunnə bé ne. Sə n twí n mǎléka e byili ri n tuntunnə Zhā ne. ² Zhā wó zhən-cínnə n ná n wəl bə kɔn dé dèbè n yirh nɔ mós wó Yi zòmè zhənà, bə wó Yezu Kristə n byili bə rə wó zhənà. ³ Lò mǔbó n gə kǎrmə sébé ré tǎbé, n b'a yə wu-nyǎ cí. Zòmà né nyèbé wó Yi sǔ nə shí ní, ce lyi byèbé bə n'ê cili ni, bə j'á n'ê zwě kɔn dèbè rə kǎ sébé ré wě, bə m'a yə wu-nyǎ cíná. Zhənà, dǎ ré tǎbé Yi y'à byili mú yú rə zhè.

Zhā ná n ce Kristə-lyi gùúlí tǎlpyé yá

⁴ Àmyé Zhā à n'á kǎ sébé ré tǎbé à la ámyé Kristə-lyi gùúlí tǎlpyé y rə ɲwéné Azhi tənà y wě mó lyi bí ni pɔ.

Yi rí tǎbé rə y'à ɲwéné, rə j'á gwě ɲwéné, rə j'á bən mós, ñdǎ rə éshirhə né nyǎlpyé y nə zhí rə pyèlè dəgwǎ y yé né mó b'a cí bwəl á yó, sə bə pə ába yə-zúlá!

⁵ Bəmyé ñdǎ Yezu Kristə mó n wó zhən-cínnə páá mós ga m'a pə ába yə-zúlá! Nmyé n wó nǎyáá mó n bwìrhì, n jà n wó lū w pyá bé gakó pyǎ.

N só nába, n ló n jal mós tǎé n mə n zwě nába nə yə-bəlwàálé wě, ⁶ n ce ná jǐrh n tənà y lyi, nǎ jǐrh vwí-zwál-nə n Da Yi tum dí yilə. Nmyé n zhe zùwá ñdǎ jàn, byinə nə bə zhǎ zhe yilə! Amèn!

⁷ Nyína mo n ɲwéné bában wě n bənà, lyi bí gakó b'a nə mɔ. Byèbé bə y'à zò mò mó mye cíci b'a nə mɔ, sə lū w lyi bí gakó wun b'a zhili n yilə. Kɔn b'a yə èta zhən zhənà! Amèn!

⁸ Cinu Yi wòwə: "Àmyé à wó Aləfa ñdǎ Omega, rə kùr wó: kɔn gakó kùr-jiré ñdǎ rə yó-gurá ga. À wó Yi tǎbé rə y'à ɲwéné, rə j'á gwě ɲwéné, rə j'á bənà. Wó àmyé à cí kɔn gakó."

Zhā nɔ Yezu Kristə ñdǎ n zùwá yá

⁹ Àmyé á da-byí Zhā, à n'á tó ába à nwènè, sə à tó ába à wó Yi tənà y lò, à n'á pyéné à cín Yezu yilə. À y'à bwəl Yi zòmè ré ñdǎ zhən dé Yezu Kristə byili mú. Wó rəmyé è ce bə zə ne bə vò bə cí cɔ w ò ɲwéné n-ɲlɔ w cəcəl w bə n'ê byè bə Patəmɔɔse mós wa. ¹⁰ Cinu dǎ ré yùwə, Eshirhə náàcènè só à yó wə, a nyèè cəl nánɲlɔ rə bya à kwǎ né ñdə pólá cəl ta, ¹¹ rə wó: "Kǎ kɔn dèbè n nə mós sébé wě, sá pə sébé ré rəmyé Kristə-lyi gùúlí tǎlpyé y ne. Gùúlí rəmyé wó Efəeze ñdǎ Səmyirni, ñdǎ Pərgame, ñdǎ Tiyətiiri ñdǎ Sarde, ñdǎ Filədelfi e súlí Laɔdɛese."

¹² A pyirhí à la nyí wó mǎ n ná n zòm ñdǎ ne. A pwírí sánámá pàntámse shàlpyé. ¹³ A nə lò n zhí sə cəcəl wə, n nyé ñdə numbyíni byí ta, n zù kámə-zù-èdɔlɔ, n lyé sánámá cǎ-tòɔn n nəbán ne. ¹⁴ N yó w ñdǎ n ywésé y'à nyé nǎmpwərh pwé'pwé' ñdə pyi-kur ta; n yirhə né y'à n'ê yâr ñdə myìn-zhú ta. ¹⁵ N nèsé y'à n'ê jájèmə ñdə wó kǎmɔ bə cə shǎ wě bə yêl ta; n cəl lé y'à n'ê dom ñdə

nà-fìlò gé y'a dom né. ¹⁶ Cǎmǎsǒrh shàlpyè y'à ñwéné ñ jǎjǐ y wə, búlǎ shù ò yésé ga zhe nyí ñdǎ fwènè ta n'ò shí ñ nyú w ò dwi. Ñ yé y y'à n'è jǎjémé ñdǎ nànyén-sàmpèrè ta.

¹⁷ À gé nɔ mɔ, a j'a tu tǝ́ ñ yé né a jǐrh ñdǎ cùu ta. N cí ñ jǎjǐ y à yó, n wò: "Bàká dūr ywè yé. Àmyé à wɔ kɔn gako kùr-jirá ñdǎ rə yó-gurá ga. ¹⁸ À wɔ nǎnyì. À y'à cùwə, sə à ñwéné èlǎsɛ́, byinə nə bə zhǐ zhe yilə. À zhe ñwɔnɔ cu mú ñdǎ cílú w ga yó. ¹⁹ Kɛ̀ tɛ̀bɛ́ ñ nə mɔ́: tɛ̀bɛ́ rə ñwéné èlǎsɛ́ mɔ́, ñdǎ tɛ̀bɛ́ rə bàn rəmyé kwǎ né mɔ́. ²⁰ È gə wɔ cǎmǎsǒsɛ́ shàlpyè y ñ nə à jǎjǐ y wé mɔ́ ñdǎ sánámá pǎntámsɛ́ shàlpyè y yilə, nyí kɔn dɛ̀bɛ́ rəmyé n'è yǎl e byili: cǎmǎsǒsɛ́ shàlpyè y wɔ Kristə-lyi gùulí tǎlpyè y mǎlɛ́kabá; pǎntámsɛ́ shàlpyè y zɛ́ sə wɔ gùulí tǎlpyè y cici mú.

Efɛɛzɛ Kristə-lyi gùlú w sébé ré

2 "Kɛ̀ sébé ñ pə Efɛɛzɛ Kristə-lyi gùlú w mǎlɛ́ka y nɛ, ñ byili bə mɔ̀bɔ́ cǎmǎsǒsɛ́ shàlpyè y ñwéné ñ jǎjǐ y w n jà ñ né ñ zhəl sánámá pǎntámsɛ́ cəcəl w mɔ́ wòwə: ² À yé ñ gé ná ñ twǐ ní mú gako. À yé ñ gé ná ñ nwènè né mɔ́, ñdǎ ñ gé ná ñ pyéné ñ cin ní mú gako; à yé bə ñmyé ñdǎ lyi-bəlwálsɛ́ wǎr dwǎ né yé. Jàlà n'è wəl bə bəmyé wɔ à tuntúmɛ́ sə ñ dwé be n nə bə kùrə né, ñ pwírí wɔ kɔma bə n'è gòmə. ³ Ñ né ñ pyéné ñ cinə, ñ nà ñ nwènè àmyé yilə, sə ñ tá ñ gɛ ñ wu yé. ⁴ Sə kɔn rədu ñwéné à la mɔ́ búlǎ ju rə yilə: ñ kə ñ bə nɛ só èlǎsɛ́ ñdǎ ñ gé yà ñ ju kùr né yé. ⁵ Ká lyǐrh ñ gé yà ñ ju kùr né mɔ́. Ñ yà ñ ju kùr náàcɛ̀nɛ́, sə ñ ká tu tǝ́. Pyǐrhí ñ wu, ñ wèrhé ñdǎ ñ gé yà ñ ju kùr ñ nə ñ wèrhé né. È gə də rəmyé, à b'a bə a kwè ñ pǎntémé y è jàà y wa. ⁶ È jà ñdǎ rəmyé ga, ñ nə ñ wèrhé kɔn rədu rə càn. Ñ zhǐ Nəkwala lyi bí tuntùm-bəlwálsɛ́ ñdǎ àmye gé zhǐ sɛ́ né. ⁷ 'Lò mɔ̀bɔ́ ñ zhe zhǎ, sé cili kɔn dé dɛ̀bɛ́ Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ n'è byili Kristə-lyi gùulí ni mú! 'Lò mɔ̀bɔ́ ñ la beɛ jú mú, à b'a pǝ́ sómá ñ jí nyũ cɔ́ w ò ñwéné Yi bóú w wé mɔ́ byá bé.'

Səmyirni Kristə-lyi gùlú w sébé ré

⁸ "Kɛ̀ sébé ñ pə Səmyirni Kristə-lyi gùlú w mǎlɛ́ka y nɛ, ñ byili bə mɔ̀bɔ́ ñ wɔ kùr-jirá ñdǎ yó-gurá ga, n jà ñ yà ñ cùwə, sə ñ ká n bwirhi mú wòwə: ⁹ À yé ñ nɔ̀nɔ̀ ñ ñdǎ ñ nəmɔ̀ɔ̀rɛ́ yò, ñ jà ñ wɔ̀ nəcəm-bal. À yé bə lyi jàlà n'è zhili ñ yilə. Bə n'è wəl bə bəmyé wɔ́ Zhwifubá, e j'a wɔ́ kɔma. Lyi bí bəmyé wɔ́ Shətana gùlú w lyi. ¹⁰ Bàká dūr ywè nɔ̀nɔ̀ ñ w kɔbɔ́ ñ la nɔ́ mɔ́ yil yé. Nyínə Shətana b'a ce á lyi jàlà byənə-jù wə, è la m'è dwé ába, sə á b'a nwènè dwǎ shíyá. Cə̀èlè ñ zhì nà èdu yó kɔn m'è yí ñ cu, sé yé b'a m'a pǝ́ nyũ mə t'á la zhǐ mə yə ñ kwǎnde. ¹¹ 'Lò mɔ̀bɔ́ ñ zhe zhǎ, sé cili kɔn dé dɛ̀bɛ́ Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ n'è byili Kristə-lyi gùulí ni mú! 'Cu mú twər rəlyə nyân mɔ́ wǎr kaka mə la mɔ̀bɔ́ ñ la beɛ jú mú ni wòrhó yé.'

Pergame Kristə-lyi gùlú w sébé ré

¹² "Kɛ̀ sébé ñ pə Pergame Kristə-lyi gùlú w mǎlɛ́ka y nɛ, ñ byili bə mɔ̀bɔ́ ñ zhe búlǎ shù w ò yésé ga zhe nyí mú wòwə: ¹³ À yé ñ gé ñwéné məgǎ. Wɔ́ Shətana è cí gàà mɔ́. Ñdǎ bə gu à zhən-cínnə Antəpaase á sɔ, Shətana y gé ñwéné məgǎ mɔ́ ga, ñ zhì ñ nà y yó ñ zhí ni. ¹⁴ Sə kɔn rədu ñwéné à la mɔ́ búlǎ ju rə yilə: lyi jàlà ñwéné ñ sɔ bə zù Balaame, e jà wɔ́ ñmyé ñ yà ñ wò Balake nɛ bə ñ swèlè Esərayel lyi bí bə dǝ́ vwámá nyèbɛ́ bə zwəl wé tɛ̀bɛ́ rə də Yi yó nàmá, sə bə zù fwəl tumə wé. ¹⁵ Lyi dwǎ mye ñwéné ñ sɔ bə n'è tó Nəkwala lyi bí kǎrmɔ́. ¹⁶ Pyǐrhí ñ wu, sé yé tuntwə̀ə̀ né nəmyé nɛ. È gə də rəmyé, kɔn gə yàl nǎmpólé à m'a bə ñ sɔ, sə à b'a zə búlǎ shù w ò n'ò dwi à nyú w mú a bú ñdǎ lyi bí bəmyé mɔ́. ¹⁷ 'Lò mɔ̀bɔ́ ñ zhe zhǎ, sé cili kɔn dé dɛ̀bɛ́ Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ n'è byili Kristə-lyi gùulí ni mú! 'Lò mɔ̀bɔ́ ñ la beɛ jú mú, à b'a pǝ́ máne è shèè, † sə à b'a pǝ́ nəkul-pə, yil nándul kɛ́ ò yó, sə lò lò tá ñ la yil lé rəmyé lwar, è gə də ñmyé mɔ̀bɔ́ à la mɔ́ nəkulu w pɔ́ mɔ́ dúdú.'

Tiyətiiri Kristə-lyi gùlú w sébé ré

¹⁸ "Kɛ̀ sébé ñ pə Tiyətiiri Kristə-lyi gùlú w mǎlɛ́ka y nɛ, ñ byili bə Yi Byí mú ñ yírhə né n'è jǎjémé ñdǎ myín ta, ñ nɛ̀sɛ́ jè ñdǎ wɔ́ lù bə m'è wèrhé sɛ nɛ mɔ́ wòwə: ¹⁹ À yé kɔn dɛ̀bɛ́ gako ñ nə ñ wèrhé mɔ́. À yé ñ gé só ñ dwǎ bé né; à yé ñ gé zhí Yi ni ní; à yé ñ tùm-ècɛ̀nə né yò; à yé ñ gé ná ñ pyéné ñ cin ní; à yé bə ñ nə ñ twǐ dɛ́ dɛ́ èlǎsɛ́ du ñ gé ju kùr ñ yà ñ nə ñ twǐ ní. ²⁰ Sə kɔn rədu ñwéné à la mɔ́ búlǎ ju rə yilə: ñ yé Zhəzabyəə nɛ ñ nə ñ twǐ. Kɛ́ mɔ́ ñmyé mɔ́ zhe bə ñmyé wɔ́ Yi nyi-zwen-nə, ñ nə ñ yür à tuntunnə bé bə yé Yi ni, bə zù fwəl tumə wé, sə bə dɔ́m vwámá nyèbɛ́ bə zwəl wé tɛ̀bɛ́ rə də Yi yó nàmá. ²¹ À y'a yé mo muni ga n zhérhé ñ tuntwə̀ə̀ né, sə n lwəl súbri ñ fwəl mɔ́ yilə, sə ñ tá ñ yǎl n lwəl súbri yé. ²² Nyínə à b'a ce n tu címí, n nwènè dɛ́ dɛ́, ñmyé ñdǎ byèbɛ́ bə n'è fwəl ñdǎ mɔ́ mɔ́ ga. Rəmyé wɔ́ bə gə yé bə tuntwə̀ə̀ né nyèbɛ́ bə n'è twǐ ñdǎ mɔ́ mɔ́ nɛ fòró a yé be. ²³ À b'a gu ñ bəsóná bé. Rəmyé yi ní, Kristə-lyi gùulí b'a lwar b'a yé numbyínsi wun bulə né ñdǎ sà shilə né. À m'a kwé á mǎdu mǎdu gako kɔn mɛrhə ñdǎ ñ tuntwə̀ə̀ né. ²⁴ 'Sə è gə wɔ́ ámyé Kristə-lyi bí byèbɛ́ á dəl Tiyətiiri ní, á zhǐ lyi bí bəmyé còrhò mɔ́, á j'a yə pyá s'á lwar ywè né nyèbɛ́ bə n'è byè bə Shətana ywè né nə shèè mɔ́ mɔ́ yilə, cilinə: à t'á la ába zhǐ dō zhū yé. ²⁵ J'a zə kɔn dé dɛ̀bɛ́ á cèrhè mɔ́ kɛ́kɛ́ á m'a dɛ́ à twírí yá. ²⁶⁻²⁷ Lò mɔ̀bɔ́ ñ la tǝ́ àmyé yil kɔn m'è yí cə-kólé y mɔ́, wɔ́ ñmyé ñ b'a jí beɛ. À m'a pǝ́ ñwɔnɔ̀ ñdǎ à Da gé pɔ́ àmye ñwɔnɔ̀ né ñ ciní tənərh, ñ kál sè lyi bí ñdǎ jàn nánkùlù. È b'a yə ñdǎ bə gé y'a lo dɔ́ nəkwanse né. ²⁸ Sə à b'a pǝ́ nəkɔ́kólé nə̀ɱwɔ́ wá.

† Gwé bə gé byili zòmá né jàlà kùr məgǎ mɔ́. Bə byili máne gé y'a wɔ́ kɔn ná-dwí yil gàà mɔ́.

29 ‘Lò mòbɔ̀ n zhe zhǎ, sá cili kɔn dé dɛ̀bɛ Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ n’ɛ̀ byili Kristə-lyi gùulí ni mú!’

Sarde Kristə-lyi gùlú w sɛ̀bɛ́ ré

3 “Kɛ́ sɛ̀bɛ́ n pə Sarde Kristə-lyi gùlú w màlɛ́ka y ne, n byili bà mòbɔ̀ n zhe éshirhá né nyàlpyɛ̀ y ndá cǎmásvsɛ́ shàlpyɛ̀ y mɔ́ wòwà: ‘À yɛ̀ n gá ná n twí ní mú gakó. Lyi bí n’ɛ̀ bùl bà n wɔ́ nányi, n já n wɔ́ cùu. 2 Zɛ̀ n wárh n yala ne làlà n Yi-ni-zhú mú wé, n zhì kɛ̀kɛ̀ m̀nì ga n nyənsé sà dàl mɔ́ bàk’a cì rə bááse yé. À pwírí, è gə wɔ́ à Yi ri yilə, n t̀n-twə̀ə né bə càn yé. 3 Lyírɔ́h zòmɛ́ ré bà y’á byili mú n zwɛ́ de mó yò. Zə rɛ́ náàcɛ̀nɛ́, sá zhérhé n t̀n-twə̀ə né wé. N gə yə zɛ̀ n wárh n yala ne, à m’á bà a jàr mɔ́ ndə ɔ̀wɔ̀l-bal ta, n tá n la à nyí ni lwar yé. 4 N lyi jàl à ɔ̀wɛ́nɛ́ Sarde né gàà, bà yə̀ bà gàndé byèlè yé. Bəmyé mɔ́ b’a tó ne ndá bà gə̀-pwɛ̀ndé, bà bə̀ mə̀ dwā sə̀ bə̀ tó ne. 5 ‘Lò mòbɔ̀ n la beɛ́ jú mú, nmye b’á zù kàmə̀-zù-pwā̀ èta. Sə̀ à t’á la n yil lé pɔ́pɔ́ nyú mə̀ t’á la zhǎ sɛ̀bɛ́ ré wé yé. À m’á byili à Da ndá n màlɛ́kabá yé né bà n wɔ́ àmyé lò. 6 ‘Lò mòbɔ̀ n zhe zhǎ, sá cili kɔn dé dɛ̀bɛ́ Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ n’ɛ̀ byili Kristə-lyi gùulí ni mú!’

Filədelphi Kristə-lyi gùlú w sɛ̀bɛ́ ré

7 “Kɛ́ sɛ̀bɛ́ n pə Filədelphi Kristə-lyi gùlú w màlɛ́ka y ne, n byili bà cɛ̀nɛ́ cə́bal mɔ́ n ná n zòm zhə̀nà, n já n zhe pyǎ́ Dəvyidi bwəl-byí yá; n gə pul bɔ̀lò w lò wàr w n ná n pyi; n gə pyi w lò wàr w n ná n pul mó wòwà: 8 ‘À yɛ̀ n gá ná n twí ní mú gakó. Nyí à pul bɔ̀lò n yilə, lò wàr w n la pyu yé. N jàn dé bə̀ já yé. Ndá rəmyé ga, n wə̀rhé ndə̀ à zòmɛ́ ré gá n’ɛ̀ byili ní, n yə̀ wəl̀ bà n yəl̀ à pàr yé. 9 Shətana gùlú w lyi bí zhe bà bə̀myé wɔ́ Zhwi-fubá, e j’á wɔ́ kɔ́ma. Nyiwé, à b’a nyéé bɛ̀ bə̀ jòm̀ bà nə̀dwáná yó n yé né, sə̀ bà m’á lwar b’á só mó. 10 N gá zwɛ́ à zòmɛ́ ré n zə̀ rɛ́ kɛ̀kɛ̀ mó ce, àmye b’a yili mú zwi-ni tɛ̀bé rə̀ bən lū w gakó wé rə̀ zhɛ́ lyi bí mú yé né. 11 À t’á la dɔ́nɔ́ a m’á bà yé. Ce jàn né n zə̀ tɛ̀bé n zhe mó kɛ̀kɛ̀, m̀nì ga lò dṑ bə̀ká n zwɛ́ kwā̀ndé tɛ̀bé rə̀ mə̀ ndá mɔ́ mó yé. 12 ‘Lò mòbɔ̀ n la beɛ́ jú mú, à b’a ce n yə̀ ndə̀ dā ta à Yi rí jì y wə̀. N tá n la du gə̀à gaga yé. À b’a kɛ́ à Yi rí ndá rə̀ cɔ́ w yilə̀ né n cìl lé yó. Cɔ́ w òmyé mɔ́ wɔ́ Zhərə̀zalem nándũ̀ w ò la dɛ́ yi w shú o só tɛ́’ mɔ́. À b’a kɛ́ à yil lé nándũ̀ lé mye n yó. 13 ‘Lò mòbɔ̀ n zhe zhǎ, sá cili kɔn dé dɛ̀bɛ́ Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ n’ɛ̀ byili Kristə-lyi gùulí ni mú!’

Laodɛɛse Kristə-lyi gùlú w sɛ̀bɛ́ ré

14 “Kɛ́ sɛ̀bɛ́ n pə Laodɛɛse Kristə-lyi gùlú w màlɛ́ka y ne, n byili bà lò mó mòbɔ̀ n wɔ́ zhə̀n-cí páá, n wɔ́ Yi zhə̀n-cínə̀, Yi tó n dɛ̀nne rə̀ wə̀rhé kɔn gakó mó wòwà: 15 ‘À yɛ̀ n gá ná n twí ní mú gakó. N də̀ tónónó, n já n də̀ bə̀rhé mye yé. N yə̀ n wɔ́ n b’á yə̀ tónónó ráá bə̀rhé!’ 16 Sə̀ n gá wɔ́ taltal, n də̀ tónónó n də̀ bə̀rhé mye mɔ́, à b’a tɔ́lɛ mɔ́ tɛ́’ ndá à nyí. 17 N ná n wəl̀ bà nmyé wɔ́ nəcɛ̀m-bal, bà n jɛ́ zhe kɔn dɛ́’dɛ́, bà kaka yə̀ mó mwiri yé. N já

n yəl̀ bà n wɔ́ zúzúnú cí yé; n yəl̀ bà n wɔ́ nònna yé; n yəl̀ bà n wɔ́ nəmò yé; n yəl̀ bà n wɔ́ lyilyə̀ yé; n yəl̀ bà n wɔ́ nánlwə̀ yé. 18 Rə̀myé ce, à n’á cíci mú sá b’á sɔ́ n zwɛ́ sánámá bà zə̀ myín bə̀ yəl̀ mə̀ jírɔ́h wárhgáá n yé, m̀nì ga n jírɔ́h nəcɛ̀m-bal, sá yə̀ gàndə̀ n bə̀ círhí n cinə̀. Èta, n kə̀ n tá n la nánlwə̀ yál yé, cizhìl k’ɛ̀ t’á la mó zal yé, sá yə̀ cəḿ n ce n yírɔ́h né wə̀, m̀nì ga nə̀ nɛ́ né pam-parɛ́ɛ. 19 Lyi byèbè à só mó, à y’a cíci bi, a j’á y’a pɛ̀ bɛ̀ còrhò-tum mye. Ce jàn né n zhérhé n t̀ntwə̀ə̀ né. 20 Nyí à zhí étwí-ényí ni à n’á kókwá. Lò mòbɔ̀ n nyèè à cəl lé, n pul n bɔ̀lò wə̀, à b’a zù n sɔ́, sə̀ nə̀ b’á tó dwā ná jí. 21 Àmyé jú beɛ́, a vò a jòm̀ à Da pyèlè də̀gwá y yó. Rə̀myé ce, lò mòbɔ̀ n la beɛ́ jú mú, àmye b’a zə̀ mó n vò n jòm̀ à pyèlè də̀gwá y yó. 22 ‘Lò mòbɔ̀ n zhe zhǎ, sá cili kɔn dé dɛ̀bɛ́ Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ n’ɛ̀ byili Kristə-lyi gùulí ni mú!’ ”

Kɔn dɛ̀bɛ́ rə̀ ɔ̀wɛ́nɛ́ dɛ́ yi w mú gakó n’ɛ̀ cə̀rhé Yi

4 Rə̀myé kwā̀ né, a k’a nə̀ kɔn dṑ. Bɔ̀lò pul dɛ́ yi wə̀. Sə̀ cəl lé à jèrɛ́ a nyèè rə̀ bya ndə̀ pólá cəl ta mó wò nɛ̀: “Zɛ̀ n bà dɛ́ nyò̀nò, à b’a byili mú kɔn dé dɛ̀bɛ́ rə̀ bən rə̀myé kwā̀ né mó.” 2 Rə̀myé yi ní cíci, Eshirhə náàcɛ̀nɛ́ só à yó wə̀, a nə̀ pyèlè də̀gwá è zhí dɛ́ yi wə̀, sə̀ lò yà n jè è yó. 3 Mòbɔ̀ n yà n jè è yó mó yà n ná n jájɛ̀mɛ́ ndə̀ nákul-ɛ̀cɔ̀nɔ̀ ò gùlì nampulú ndá nánshǎ ta. Sə̀ kɔn rə̀dù y’á kákélɛ́ pyèlè də̀gwá yá, rə̀ nyɛ́ ndə̀ dɔ̀m-cɛ́ ta, rə̀ n’ɛ́ jájɛ̀mɛ́ ndə̀ nákul-ɛ̀cɔ̀nɔ̀ nampulú ta. 4 Sə̀ pyèlè də̀gwárh shí-ɛ̀lyè ndá sə̀na mye y’á kákélɛ́ ya. Nánceɔ̀rh shí-ɛ̀lyè ndá sə̀na y’á jè sə̀ yó. Bà y’á zù kàmə̀-zù-pwə̀rh, bə̀ pú pyèlè yə̀-púr rə̀ wə̀rhé ndá sánámá. 5 Sə̀ pyèlè də̀gwá y y’á n’ɛ́ jájɛ̀mɛ́ ndə̀ wɔ́ dwā è n’ɛ́ lyályə̀ e j’á n’ɛ́ bya, è n’ɛ́ ce sò ta. Pàntámse shàlpyɛ̀ y’á ju sà zhí tɛ́’ è yé né. Sə̀ sə̀myé y’á wɔ́ Yi éshirhá y né nyàlpyɛ̀ yá. 6 Kɔn y’á pyɛ́ tɛ́’ è yé né, rə̀ nyɛ́ ndə̀ nə̀-fìl̀ ta, pamparɛ́ɛ́ ndə̀ bütóló nampɔ́ ta, ndə̀ zhə̀zhé ta. Wò-nyir rə̀na y’á zhí rə̀ kákélɛ́ ya, òdù gakó yala né y’á wɔ́ yírɔ́h dúdú, ò yé né ndá ò kwā̀ né ga. 7 Òdù w nyɛ́ ndə̀ bɔ́rɔ́ ta; rə̀lyè nyɛ́ w nyɛ́ ndə̀ nə̀-bya ta; rə̀tò nyɛ́ w yé y nyɛ́ ndə̀ numbyíni yé ta; rə̀na nyɛ́ w zɛ́ ò nyɛ́ ndə̀ ényelá ta. 8 Rə̀myé rə̀na y òdù gakó y’á zhe vòmɛ́ nyə̀ldù. Rə̀ vòmɛ́ né mye gakó y’á wɔ́ yírɔ́h dúdú. Rə̀ n’ɛ́ nún cə̀cɛ́ ndá nə̀nyónó ga rə̀ t’á shí yé, rə̀ zhe: “Cɛ̀nɛ́ cə́bal, cɛ̀nɛ́ cə́bal, cɛ̀nɛ́ cə́bal, Cinu Yi jàn-bə̀-swɛ́’-zhe cə́bal, nmyɛ́ n yà n ɔ̀wɛ́nɛ́, n já n gwɛ́ ɔ̀wɛ́nɛ́, n já n bən mó.” 9 Bà y’á n’ɛ́ cə̀rhé mòbɔ̀ n jè pyèlè də̀gwá y yó, n ɔ̀wɛ́nɛ́ twéé twéé mó, bà m’ɛ́ ce n nə̀bána. 10 Wò-nyùurí rə̀na y gə̀ cə̀rhé mo gakó, nánceɛ́ shí-ɛ̀lyè ndá sə̀na y n’ɛ́ twi sà nə̀dwáná yó, mòbɔ̀ n jè də̀gwá y yó n ɔ̀wɛ́nɛ́ twéé twéé mó yé né, sà n’ɛ́ cə̀rhé mo, sà n’ɛ́ dul sà pyèlè yə̀-púurí də̀gwá y yé né ndá sə̀ zhe: 11 “Ná Cinu ndá ná Yi, n mə̀ dwā ndá zùwá, ndá còrhó, ndá jàn. Nmyé n wə̀rhé kɔn gakó. Kɔn tó dwā ndá n pùbùl̀ n bá wə̀rhé rɛ̀ rə̀ ɔ̀wɛ́nɛ́.”

Kɔn dɛ̀bɛ̀ rɛ̀ ŋwɛ̀nɛ̀ dɛ̀ yi w mú gakó n'ɛ̀ cɛ̀rhɛ̀ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y bà zwál mɔ́

5 A nɛ̀ sɛ̀bɛ̀ rɛ̀ ŋwɛ̀nɛ̀ m̀b̀b̀ n̄ jɛ̀ pyɛ̀lɛ̀ dɛ̀gwǎ́ y yó mɔ́ jɛ̀jí y wɛ̀, rɛ̀ yé y ñdǎ́ rɛ̀ kwǎ́ y ga kɛ̀, sɛ̀ bà y'à pyípyílí rí, bɛ̀ pyál lɛ̀ ñdǎ́ pyálsɛ̀ shàlpyɛ̀ sɛ̀ cí myaarhɛ̀.

² A nɛ̀ màlɛ̀ka èdù è wɔ́ jàn cábal è n'ɛ̀ bya è m'ɛ̀ bwàrh è zhe: "M̄lò n̄ m̄ ñdǎ́ pyálsɛ̀ v̄ur sɛ̀ n púr sɛ̀bɛ̀ ré?"

³ Sɛ̀ lò yà n̄ tɛ̀nɛ̀ dɛ̀ yi wɛ̀, ráá cɛ̀ yó, ráá cɛ̀ y kúr w n̄ w̄ sɛ̀bɛ̀ ré n̄ la púr n kàrmà yé. ⁴ Á gá pwírí lò tɛ̀nɛ̀ n̄ m̄ ñdǎ́ sɛ̀bɛ̀ ré púr n kàrmà, a kúrɛ̀ yá-nàná. ⁵ Sɛ̀ nánce y èdù wò nɛ̀: "Bàká kúrɛ̀ yé. Nyí pyǎ́ Dɛ̀vyidi n̄ Zhidǎ kwálá y bɔɔ w jú bɛ̀lɛ̀. Ò w̄ sɛ̀bɛ̀ ré pyálsɛ̀ shàlpyɛ̀ y ò la v̄ur o púr re."

⁶ Rɛ̀myé yi ní, à nɔ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ † è zhí cɛ̀cəl w pyɛ̀lɛ̀ dɛ̀gwǎ́ y yé né, wò-nyùùrí rɛ̀na y ñdǎ́ nánce sɛ̀ zɛ̀ bɛ̀ kákɛ̀lɛ̀ ya. È nyɛ̀ ñdǎ́ wɔ́ zwál bà y'à zwál y ta; è nyimə né y'à wɔ́ nyàlpyɛ̀, è yírɛ̀hɛ̀ né myɛ̀ nyàlpyɛ̀. Sɛ̀ è yírɛ̀hɛ̀ né wɔ́ éshírɛ̀hɛ̀ né nyàlpyɛ̀ y Yi twí cɛ̀ yó jààsɛ̀ gakó wɛ̀ mɔ́. ⁷ E twɛ̀ e yí e zwɛ̀ sɛ̀bɛ̀ ré rɛ̀ y'à ŋwɛ̀nɛ̀ m̀b̀b̀ n̄ jɛ̀ pyɛ̀lɛ̀ dɛ̀gwǎ́ y yó mɔ́ jɛ̀jí y w mú. ⁸ È gá zwɛ̀ de, wɛ̀ dé rɛ̀na y ñdǎ́ nánce sɛ̀ shí-èlyè ñdǎ́ sàna y tu bà nɛ̀dwáná yó, bɛ̀ wùlì è yé né. Mɛ̀dù gakó zhe dákɔ̀n ñdǎ́ sánámá nɛ̀zhírɛ̀ n̄ j̄ wà, wɛ̀ rɛ̀ lwɛ̀ nányènyèlɛ̀ y'à sù nɛ̀zhísí. Rɛ̀myé n'ɛ̀ myerhɛ̀ Yi l̄yí bí Yi-cəəré. ⁹ Sɛ̀ bà ju nwá nándwɛ̀ bà n'ɛ̀ nún bà zhe:

"Ñmyé m̄ ñdǎ́ sɛ̀bɛ̀ ré tɛ̀bɛ̀ k̄, n̄ v̄ur rɛ̀ pyálsɛ̀ sɛ̀ pyál lɛ̀ mɔ́, bà wɔ́ ñmyé bà zwál.
Ñ zə ñ jal mɔ́ n̄ zwɛ̀ l̄yí dwí dwí, bà zòmá né wɔ́ dúdúmá dúdúmá, bà shí l̄yí w tənɛ̀sɛ̀ gakó wɛ̀.
¹⁰ Ñ cɛ̀ bɛ̀ jírɛ̀ Yi tənà y l̄yí, bɛ̀ jírɛ̀ w̄wí-zwálnə Yi tum dí yilə, sɛ̀ bà m'a jí pyɛ̀lɛ̀ l̄yí w wɛ̀."

¹¹ Á y'à gwɛ̀ n'á nyí. Sɛ̀ à nyɛ̀ è màlɛ̀kabá nánzhəzh̄ cələ, bà y'à wɔ́ m̀r̀h-fwààlɛ̀ nánjəjóló, bɛ̀ kákɛ̀lɛ̀ pyɛ̀lɛ̀ dɛ̀gwǎ́ y ñdǎ́ wò-nyùùrí rɛ̀na y ñdǎ́ nánce sɛ̀. ¹² Bà n'ɛ̀ bya bà zhe:

"Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y bà zwál mɔ́ m̄ ñdǎ́ ŋwɔ̀nɔ́, ñdǎ́ nɛ̀cɛ̀ndɛ̀, ñdǎ́ surhə, ñdǎ́ jàn, ñdǎ́ zùwá, ñdǎ́ còrhó!"

¹³ A nyɛ̀ è wɛ̀ dé tɛ̀bɛ̀ gakó Yi wɛ̀rhɛ̀ rɛ̀ ŋwɛ̀nɛ̀ dɛ̀ yi wɛ̀, ñdǎ́ cɛ̀ y yó ñdǎ́ cɛ̀ y kúr w mɔ́, ñdǎ́ n-ɛ̀l̄l̄ w wɛ̀ mɔ́, ñdǎ́ kɔ̀n dɛ̀bɛ̀ gakó rɛ̀ ŋwɛ̀nɛ̀ l̄yí w wɛ̀ mɔ́ cələ rɛ̀ n'ɛ̀ wəl̀:

"M̀b̀b̀ n̄ jɛ̀ pyɛ̀lɛ̀ dɛ̀gwǎ́ y yó mɔ́, ñdǎ́ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y yil b'a du ñdǎ́ còrhó, ñdǎ́ zùwá, ñdǎ́ ŋwɔ̀nɔ́, byinə nɛ̀ bɛ̀ zh̄ zhe yilə!"

¹⁴ Sɛ̀ wò-nyùùrí rɛ̀na y wòwə: "Amèn!" Nánce sɛ̀ tu sà nɛ̀dwáná yó sɛ̀ cɛ̀rhɛ̀ Yi ñdǎ́ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ yá.

Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y v̄ur sɛ̀bɛ̀ ré pyálsɛ̀ shàldù

6 Rɛ̀myé yó, à nɔ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y è v̄ur sɛ̀bɛ̀ ré pyálɛ̀ y n̄áyá yá. Rɛ̀myé yi ní, a zɛ̀ a nyɛ̀ è wɛ̀ dé rɛ̀na y

† Gwɛ̀ bà gá byili zòmá né jàlà kúr m̀gǎ́ mɔ́. Bà byili pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ gá w̄ kɔ̀n ná-dwí yil gáà mɔ́.

òdù cəl, ò n'ò bya ñdǎ́ dwà ta, o búbwéé o wò: "Bà!" ² Á la nyũ, a pwírí eshə-pwǎ́, m̀b̀b̀ n̄ jɛ̀ y mɔ́ zhe twá n̄ j̄ wà. Ñ jú bɛ̀lɛ̀, sɛ̀ bà pɔ́ mɔ́ bɛ̀lɛ̀ jú yá-pú, n zhír n̄ la vò n jí bɛ̀lɛ̀ kádò.

³ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y gá v̄ur pyálsɛ̀ sàlyè nyà yá, a nyɛ̀ è wɛ̀ dé rəlyè nȳ w cəl ò bya o wò: "Bà!" ⁴ Eshá dō du, è nyɛ̀ nánshɛ̀. Bə pə m̀b̀b̀ n̄ yà n̄ jɛ̀ y mɔ́ búlɛ̀ shù, n nə sómá n̄ la búlɛ̀ ju cɛ̀ yó, m̀n̄n̄ ga n ce l̄yí bí gu dwá.

⁵ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y gá v̄ur pyálsɛ̀ sət̄ nyà yá, a nyɛ̀ è wɛ̀ dé rət̄ nȳ w cəl ò bya o wò: "Bà!" Á k'á la nyũ, a pwírí eshə-byí. M̀b̀b̀ n̄ yà n̄ jɛ̀ y mɔ́ yà n̄ zhe ku k̀b̀b̀ bà m'ɛ̀ myerhɛ̀ kɔ̀n d̀m̀i n̄ j̄ wà. ⁶ A nyɛ̀ è dweme ñdǎ́ lò cəl ta rə shí wɛ̀ dé rəna y cəcəl w rə bya rə wò: "Búrú mún nɛ̀zhír yírɛ̀h wɔ́ dɛ̀ rədu tum wársɛ̀. Mún nánfɔ́ myɛ̀ nɛ̀zhír yírɛ̀h nət̄ wɔ́ dɛ̀ rədu tum wársɛ̀. Sə nw̄ y ñdǎ́ sɛ̀' mɔ́ twár tɛ̀nɛ̀ gáà yé."

⁷ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y gá v̄ur pyálsɛ̀ sàna nyà yá, a nyɛ̀ è wɛ̀ dé rəna nȳ w cəl ò bya o wò: "Bà!" ⁸ Á k'á la nyũ, a pwírí eshə-púlí. M̀b̀b̀ n̄ yà n̄ jɛ̀ y mɔ́ yil Bəcu. Sə cílú y'à tó mo. Bə pə bɛ̀ ŋwɔ̀nɔ́ l̄yí w yó. L̄yí w gə y'à w̄ ò la dwá w b̄n̄ k̀k̀l̄ n̄na, wɔ́ k̀k̀l̄ lɛ̀ rədu y bə y'à la ŋwɔ̀nɔ́ bə zə búlɛ̀ shù ñdǎ́ nɔrh ñdǎ́ címsi, e sùlì gə-wɛ̀, bə gu rə l̄yí bí.

⁹ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y gá v̄ur pyálsɛ̀ sànu nyà yá, a nɛ̀ byɛ̀bɛ̀ bə y'à ce bə gu bà gá bwəl Yi zòmɛ̀ ré, bə j'a yə Yezu zhən-cinnə yil mɔ́, w̄wí-jilú w kúr wə. ¹⁰ Bà y'à n'ɛ̀ bya ñdǎ́ bà jàn gakó bà zhe: "Ná yó-cabal, cɛ̀nɛ̀ ñdǎ́ zhən cábal, ñ ná ñ dɛ̀ kɔ̀n la m'ɛ̀ yí d̄ ñ bá b̄ur l̄yí w l̄yí bí b̄ursí, sɛ̀ tu ñ l̄yim ni bà gá ló ná jal mɔ́ tɛ̀' mɔ́ yilə?"

¹¹ Bə pə lò gakó kámə-zù-pwǎ́, bə zɛ̀ bə wò bə bə bə zhilì bà yala nɛ̀ námplé gwɛ̀, bà l̄yí dwá gwɛ̀ ŋwɛ̀nɛ̀ bà da-byá bɛ̀ byɛ̀bɛ̀ bəmyɛ̀ n'ɛ̀ twí Kristə tum dí mú wɛ̀, bà la gu ñdǎ́ bà gá gu bəmyɛ̀ né. Sə bà gakó gwɛ̀ tɛ̀nɛ̀ yé.

¹² Á k'a nɛ̀ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y kádò. E v̄ur pyálsɛ̀ shàldù nyà yá. Sə rɛ̀myé yi ní, cɛ̀ y j'a zhízhí dɛ̀' dɛ̀'. Nənyónɔ́ w jírɛ̀h námbyú fúrí, cànà y jírɛ̀h nánsh̄ ñdǎ́ jal ta. ¹³ Càməsɔ̀sɛ̀ n'ɛ̀ kwɛ̀ sɛ̀ lwé tɛ̀' cɛ̀ y yó ñdǎ́ zho nánf̄l̄l̄ gá y'a zɛ̀ ò n'ò lwé épyíl-gwár tɛ̀' né. ¹⁴ Dɛ̀ yi rí wɛ̀rhɛ̀ námplé námplé ñdǎ́ bà gá y'a pyípyílí sá-vɔ́ né rə jé. Pyààré ñdǎ́ cɛ̀mɛ̀ né nɛ̀ ŋwɛ̀nɛ̀ n-ɛ̀l̄l̄ cəcəl w mɔ́ gakó zhír rə jààsɛ̀ wa. ¹⁵ L̄yí w pyà bɛ̀ ñdǎ́ l̄yí-fwààlɛ̀, ñdǎ́ shədéésɛ̀ yó-cíná, ñdǎ́ nɛ̀cɛ̀nà, ñdǎ́ jàn cíná, ñdǎ́ yómá, e sùlì l̄yí byɛ̀bɛ̀ bà cɛ̀ bə cín mú gakó d̄ur bə shèè myəlɛ̀ wɛ̀ ñdǎ́ nákuulí bwəlɛ̀ w pyār wa. ¹⁶ Sə bà y'à n'ɛ̀ wəl pyààré ñdǎ́ nákuulí ni, bà rə w̄ur rə pú bi tɛ̀' rə shèè bè, m̀n̄n̄ m̀b̀b̀ n̄ jɛ̀ pyɛ̀lɛ̀ dɛ̀gwǎ́ y yó mɔ́ bàká n nə bɛ̀ yé, sə bə l̄yí Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y l̄yim dí yé né, ¹⁷ bà Yi ñdǎ́ Pɛ̀i-bwɛ̀lɛ̀ y l̄yí-shùùrí dɛ̀ ré nánf̄l̄l̄ w wɔ́ zà. Wɔ́ m̄ lò n̄ mà n ŋwɛ̀nɛ̀ n zhì?

L̄yí bí byɛ̀bɛ̀ bà cí Yi myrhc w bà cílɛ̀ né ne mɔ́

7 Rɛ̀myé kwá né, à nɔ màlɛ̀kabá bəna bà zhí l̄yí w vòmɛ̀ né nàna y wɛ̀. Bà y'à zhe l̄yí w zhəarɛ̀ rəna yá, m̀n̄n̄ rə bə k'a fúfú cɛ̀ y ráá n-ɛ̀l̄l̄ w ráá c̄ òdù ga myɛ̀ yé. ² A nɛ̀ màlɛ̀ka dō yi-pwírɛ̀h sətə, è y'à n'ɛ̀ zɛ̀ è la dɛ̀. Ku w k̀b̀b̀ bà la m'ɛ̀ cí Yi nányi y myrhc w rə l̄yí bí cílɛ̀ né ne mɔ́ ŋwɛ̀nɛ̀ è j̄ wà. E bya ñdǎ́ jàn e ce màlɛ̀kabá bəna y bà y'à nɔ sómá bà la cɛ̀ y ñdǎ́ n-ɛ̀l̄l̄ w lwele

wòrhó mɔ́ ne e wò: ³“Zhǐnə shéé, á bàk'á wèrhé lwelɛ ce y ñdǎ nè-fǐlǎ w ñdǎ cémé né ne, ñdǎ nə gwě yè ná Yi rí myɔrhɔ w rà tùntùnnà bé cílá né ne cí yé.”

⁴Sə bə byili ni lyi bí byèbé myɔrhɔ w cí bə cílá né ne mó yó. Bə y'á wɔ́ nunə m̀d̀rhè z̀m ñdǎ shá-èna ñdǎ r̀na (144.000). È y'á wɔ́ Esərayel kwálsé gakó lyi.

⁵Zhidá kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè (12.000),

Arəben kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè, Gaade kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè,

⁶Aseere kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè, Nəfətəlyi kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè,

Manase kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè, ⁷Shəmənyǔ kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè,

Levyi kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè, Yəsakaare kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè,

⁸Zabyəlɔne kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè, Zhozufu kwálá y wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè,

Bēzhame kwálá y mye wé, wɔ́ lyi m̀d̀rhè shí ñdǎ ràlyè. Wɔ́ bəmyé gakó cílá né ne bə cí Yi myɔrhɔ w né.

Tənərh dwí gakó lyi zhǐ Yi pyèlè dǎgwǎ y yé né

⁹Rəmyé kwá né, à k'á la nyǔ, a pwírí lyi nánjəjóló, lò wàr be ní la gál n nə bə yó yé. È y'á wɔ́ lǔ w tənəsé gakó lyi, dwé kùrè gakó lyi, dwé z̀mà dúdúmá dúdúmá lyi. Bəmyé gakó y'á z̀m kàmə-z̀m-pwərh, bə z̄ bə zhe kwá vɔr bə jərh w bə m'è zhǐ pyèlè dǎgwǎ y ñdǎ Pyi-bwèlé y yé né, ¹⁰bə n'è bya bə zhe: “Wɔ́ ná Yi rí rà j̄ pyèlè dǎgwǎ y yó mó ñdǎ Pyi-bwèlé y bə vwār h nába.” ¹¹Màlékabá gakó y'á zhǐ bə kákélé pyèlè dǎgwǎ y ñdǎ náncesé ñdǎ wò-nyùurì r̀na yá. Bə gakó tu bə nədwaná yó, bə wùlì t̄ bə cèrhé Yi, ¹²bə n'è wəlè:

“Zhəná, ná Yi rí m̄ ñdǎ còrhó ñdǎ z̀wá, ñdǎ surhə ñdǎ nəbán-co ñdǎ ŋwònnó ñdǎ jan, byinə nə bə zhǐ zhe yilə! Amèn!”

¹³Náncesé èdù z̄ e bwərh nè e wò: “Lyi bí byèbé bə z̀m kàmə-z̀m-pwèsé èta mɔ́ wɔ́ byé lyi? Yé bə shí ní?”

¹⁴A wò: “Yó-cəbal, wɔ́ ñmyé ñ yé wè!”

Nánce y wò nè: “Lyi bí bəmyé èta mɔ́ tó nònò nánfǐlǎ wé bə lyé, bə shàrh bə gǎndé Pyi-bwèlé y jal mɔ́ wé rə pwèlè. ¹⁵Wɔ́ rəmyé è ce bə zhǐ Yi pyèlè dǎgwǎ y yé né, bə n'è cèrhé re cəc̄ ñdǎ nənyónó ga rà ji y wé. Sə m̀bɔ́ n̄ j̄ pyèlè dǎgwǎ y yó mó mà n yili bì. ¹⁶Nɔrh ñdǎ nənyèlsé ñdǎ nənyónó ñdǎ cə-lumu k'è t'á la be zal yé, ¹⁷bə Pyi-bwèlé y è zhǐ cəcəl w pyèlè dǎgwǎ y yé né mó b'á yè bə nənnən e kál be e b'e vò n̄ m̀bɔ́ mà n'è pe nyǔ nə-bùlsì jàà wà. Yi b'á pópǔ bə yə-nàná né gakó.”

Pyálsé shàlpyè nyâ y vǔr

8 Pyi-bwèlé y gá vǔr pyálsé shàlpyè nyâ yá, kɔn j'á yə shéé d̄ yi wə, kɔn dɛne e yí lù òdù kəkàlǎ. ²A z̄ è a nə màlékabá bwàlpyè y bə zhǐ Yi yé né mó. Bə pə be pólse shàlpyè.

³Màléka d̄ bə e zhì vwǐ-jilú w sətə ñdǎ sánámá nəzhǐ bə n'è ji wé rà lwé nányənnyèlé è wé. Bə pə y wé nánzhəzhǐ rà lwé nányənnyèlé. E zə rɛ e mù dwā ne ñdǎ Yi lyi bí Yi-cəaré, e pə Yi ni sánámá vwǐ-jilú w yó pyèlè

dǎgwǎ y yé né. ⁴Wé dé rà lwé nányənnyèlé y nyèesé y'á n'è shí màléka y j̄ w sə dwi sə mwí dwā ne ñdǎ Yi lyi bí Yi-cəaré sə zhəl Yi yé né.

⁵Màléka y kwé wé dé rà lwé nányənnyèlé y nəzhǐ yá, e ce myín mú mà ju vwǐ-jilú w yó mó sú yə. E dwǐ nəzhǐ y t̄ ce y yó. Sə kɔn yàl ñdǎ wɔ́ dwā è bya e ce sò, e lyályǎ ta, ce y gakó j'á zhǐzhǐ.

Màlékabá bwàlpyè y wúl bə pólsé

⁶Màlékabá bwàlpyè y pólsé ŋwéné bə j̄ w mɔ́ y'á n'è tene bə la se wúl.

⁷Màléka y náyéé gá wúl è pólá yá, bədǔkwələ ñdǎ myín ñdǎ jal gulí dwā rə lò t̄. Ce y gə y'á bòn dwā ne kəkàlsé sətò, wɔ́ kəkàlǎ èdù è ju myín; cémé né mye gə y'á bòn dwā ne kùrə nətò, wɔ́ kùrə rədù rà ju myín. Golyò w gakó súlì o ji myín.

⁸Màlékabá bəlyè nyâ y gá wúl è pólá yá, ku òdù ò zhe myín, ò nyé nánfǐlǎ ñdǎ pyò ta, shí d̄ e tu nə-fǐlǎ w wa. Nə-fǐlǎ w y'á bòn dwā ne kùkùlè nətò. Kùkùlè rədù j̄rh jal. ⁹Bǔ wé dé rà y'á ŋwéné kùkùl lé rəmyé mó wé mó gakó j'á cì. Bǔ-bwələ né nyèbé nə y'á ŋwéné gàà mɔ́ mye cò.

¹⁰Màlékabá bətò nyâ y gá wúl è pólá yá, bə gə y'á bòn bwísì ñdǎ sə nə-bùlsì dwā w kùkùlè nətò, cǎmǎs̄ nánfǐlǎ òdù j'á shí d̄ è n'ò jí ñdǎ myín-pyilú ta, o tu rà kùkùl lé rədù yó. ¹¹Cǎmǎs̄ w òmyé mó yil “Cèé”. Bwísì ñdǎ sə nə-bùlsì kùkùl rədù gá j̄rh cèé mɔ́ ce, lyi bí byèbé bə nyò sə n̄ mɔ́ mɔ́ nánzhəzhǐ cùwə.

¹²Màlékabá bəna nyâ y gá wúl è pólá yá, nənyónó w gə y'á bòn dwā ne kəkàlsé sətò, wɔ́ kəkàlǎ èdù è cò. Cànə y mye gə y'á bòn dwā ne kùrə nətò, wɔ́ kùrə rədù rà cò. Cǎmǎs̄s̄e mye gə y'á bòn dwā ne kəkàlsé sətò, wɔ́ kəkàlǎ èdù è cò. Rə kəkàlsé shébé sə cò mɔ́ j̄rh námbyín. D̄ gakó mye gə y'á bòn dwā ne kəkàlsé sətò, wɔ́ kəkàlǎ èdù è cò. Cəc̄ y mye nyâ y yè èta.

¹³À k'á la nyǔ, a pwírí zhú ò ŋwéné d̄ d̄ yi wə. Ò n'ò bya d̄ d̄ è zhe: “Nyǐ wɔ́ zwini, wɔ́ zwini ce yó lyi bí yil t̄! Màlékabá bətò y bə dàl mɔ́ gə tú bə wúl bə pólsé yi ní, zwini b'á zə be!”

9 Màlékabá bənu nyâ y gá wúl è pólá yá, a pwírí cǎmǎs̄wá è shí d̄ e tu t̄. Bə pə y góró òdù bwəlbyí. Góró w òmyé nyé nánlyilyimú d̄ d̄, ò kùr t'á ne yé. ²Cǎmǎs̄wá y gá pul góró wá, nyèrh shí ò wé sə n'è dwi ñdǎ myín-c̀lǎ nyèrh ta, sə ce nənyónó w ñdǎ ce y ga j̄rh bǔrəmm. ³Səs̀mè shí nyèsé wé nə du nə sú ce yá. Bə pə ne swá è wɔ́ ñdǎ ce yó nèmè né swá y ta. ⁴Bə pə ne nyí bə nə bàk'á wèrhé kaka gaaré ñdǎ cémé né ñdǎ ka kèbé è n'è lyí t̄ gaga ne yé, sə nə wèrhé lwelɛ lyi bí byèbé Yi myɔrhɔ w t̄nè bə cílá né ne mó dúdú ni. ⁵Sə bə yə ne sómá pe bə nə gu bi yé. Wɔ́ nónó nə la be nònò cànse sənu wé, sə nònò w òmyé b'á yi bì ñdǎ n̄ gá y'á d̄ o yi ní. ⁶Cànse səmyé wé numbyíná bé b'á pyá cu, sə bə t'á la mɔ́ nɔ́ yé. Bə b'á n'è yál bə cì, sə cu mú b'á d̄r mə vò pyépyé.

⁷Səs̀mè né nəmyé nyé ñdǎ shəshərh shébé sə tene sə zhǐ búlǎ yil ta. Wé y'á pú nə yó w ñdǎ pyèlè yə-púr bə zə sánámá bə wèrhé rɛ ta. Nə yésé nyé ñdǎ numbyínsì yərh ta. ⁸Nə ywésé nyé ñdǎ k̄ ywār h ta. Nə yólá né

nyɛ̀ ñdɔ́ bɔɔɔ yálɔ́ ta. ⁹ Nɛ̀ zù wɛ̀ nɛ̀ nàbáná nɛ̀ ñdɔ́ cɔ̀brɛ ta, nɛ̀ vòmɛ̀ né wúlí rí wɔ́ ñdɔ́ shəshərh nánzhəzhǎ sɛ̀ n'ɛ̀ wwɛ̀ búlɔ́ zhírsi ta. ¹⁰ Nɛ̀ nàbyílɔ́ né nyɛ̀ ñdɔ́ nɛ̀mɛ̀ nàbyílɔ́ ta, nɛ̀ nyɛ̀ nánsásómsɛ̀. Bɛ̀ pɔ́ nɛ̀ sómá nɛ̀ la zə̀ nɛ̀ nàbyílɔ́ né nɛ̀ nwɛ̀nɛ̀ numbyíná bé cànɛ̀ sɛ̀nu wɛ̀. ¹¹ Wɔ́ górw w nánlyilyimú w málɛ́ka y è wɔ́ nɛ̀ pyɔ́. Bɛ̀ n'ɛ̀ byɛ̀ è yil lé ñdɔ́ ebə́rɔ́ bə̀ “Abadɔ́”; bə̀ byɛ̀ dè ñdɔ́ gərə́kɛ̀ bə̀ “Aɔɔɔyɔ́”. Rə̀ kùr wɔ́: “Cɔ̀rnà”.

¹² Zwini rí náyéé ré lyɛ̀, sá nyí zwini kùrè nàlyè gwɛ̀ ñwénɛ̀ kwá nɛ̀ bə̀nà.

¹³ Málɛ́kabá bwə̀ldù nyá y gá wúl è pólá yá, à nyɛ̀ɛ̀ cəl rə̀ shí sánámá wí-jílú w ò zhí Yi yé né mó vòmɛ̀ né nɛ̀nà y byíl-kwə̀nɔ́ né yó, ¹⁴ rə̀ wɔ́ málɛ́kabá bwə̀ldù nyá y è zhe pólá y mɔ́ nɛ̀: “Lwə̀r málɛ́kabá bə̀nà y bə̀ lyɛ̀ ñdɔ́ nyáná né Efə́ratɛ̀ bwí y yó mó n' yɛ̀.” ¹⁵ Bə̀ lwə̀r málɛ́kabá bə̀nà y nɛ̀ bə̀ yɛ̀. Numbyíná bé gə̀ y'á wɔ́ bə̀ la bɔ́n kùrè nɛ̀tɔ́, wɔ́ kùr rə̀dù málɛ́kabá bə̀myé y'á tɛ̀nɛ̀ bə̀ zhí bə̀ la gu ñdɔ́ bə̀ gu mú yí rí cìcì gə̀ tú rə̀ yúwə̀.

¹⁶ Shə̀bɛ̀ sà y'á jé eshesé mó yó w bə̀ byili ni mú y'á wɔ́ mɔ̀rh-fwààlè zwá-àlyè (200.000.000). ¹⁷ Á nɛ̀ eshesé ñdɔ́ sà jòmɔ̀nə̀ bé gá y'á wɔ́ né mó à dàrhà né wɛ̀. Sà jòmɔ̀nə̀ bé y'á zù cə̀brɛ kámə̀-zúrh nánshə̀rh ñdɔ́ myín ta, sə̀ j'á nyɛ̀ námpúlɛ̀sɛ̀ myɛ̀, sə̀ j'á nyɛ̀ nánsə̀mɛ̀sɛ̀ ñdɔ́ púrhú cəm ta. Eshesé ywɛ̀ né nyɛ̀ ñdɔ́ bwaare ywɛ̀ ta. Myín ñdɔ́ nyèrh ñdɔ́ púrhú cəm n'ɛ̀ shí sà nyú w rə̀ dwi. ¹⁸ Myín mú ñdɔ́ nyɛ̀sɛ̀ ñdɔ́ púrhú w cəm mó rə̀ n'ɛ̀ shí sà nyú w mú wɔ́ zwini nánfwààlè kùrè nɛ̀tɔ́. Rə̀myé j'á gu numbyíná bé bə̀ bɔ́n kùrè nɛ̀tɔ́ w mó kùr rə̀dù. ¹⁹ Eshesé lwele ré jàn dé wɔ́ sà nyá né ñdɔ́ sà nàbyílɔ́ né wɛ̀ rə̀ ñwénɛ̀. Sà nàbyílɔ́ né nyɛ̀ ñdɔ́ dɔ́ma ta, nɛ̀ zhe ywɛ̀, wɔ́ nàmyé sà b'ɛ̀ nwɛ̀nɛ̀ lyi bí.

²⁰ Sə̀ lyi bí byɛ̀bɛ̀ bə̀ dàl zwini rí rə̀myé yə̀ gwi mú, cə̀ bə̀ yə̀ bə̀ wun pyirhí yé, bə̀ j'á gwɛ̀ n'ɛ̀ zwál nɛ̀cílɛ̀sɛ̀ nám-mə̀lwáɛ̀, ñdɔ́ wɛ̀ tɛ̀bɛ̀ rə̀ dà Yi, nɛ̀ yírhá bɛ̀ nɛ̀, nɛ̀ zhǎ bə̀ nyɛ̀, nɛ̀ j'á t'á zhəl yé. Wɛ̀ dé rə̀myé mó wɔ́ bə̀myé cìcì bə̀ zə̀ sánámá ñdɔ́ cə̀byi-shǎ ñdɔ́ kámɔ́, ñdɔ́ dɔ́ ñdɔ́ nákuɔ́ bə̀ m'ɛ̀ wɛ̀rhɛ̀ rɛ̀. ²¹ Lyi bí bə̀myé mó j'á gwɛ̀ yə̀ lyi-guúrí ñdɔ́ cəl-tumə̀ né wɔ̀rhɔ́ mó ñdɔ́ fwəl mó ñdɔ́ ñwɔ̀lè ré nɛ̀ dwí yé.

Málɛ́ka dɔ́ shí dɛ̀, sá-pyíl y'á púr rə̀ ñwénɛ̀ è jǎ̀ wà

10 Rə̀myé kwá né, a pwírí málɛ́ka dɔ́ è shí dɛ̀ ñdɔ́ jàn nánfɔ̀lɔ́ è bə̀n tɛ̀. Ébɔ́ pú yə̀, dɔ́m-cɛ̀ kákélɛ̀ è yó w rə̀ n'ɛ̀ jájɛ̀mɛ̀, è yé y nyɛ̀ ñdɔ́ nənɛ̀yɛ̀nɛ̀ ta, è cə̀ né nyɛ̀ ñdɔ́ myín-zhúr ta. ² Sá-pyíl námpólɛ̀ y'á púr rə̀ ñwénɛ̀ è jǎ̀ wà. E cí è jə̀jí nà y nà-fɔ̀lɔ́ w yó, e cí è jə̀gwà nà y cɛ̀ y yó. ³ E bya dɛ̀dɛ̀ ñdɔ́ wɔ́ bɔɔɔ ò swər ta. Rə̀ yó, dwà j'á bya twər tálpyè, e zòm a nyɛ̀. ⁴ Rə̀myé kwá né, a zɛ̀ à la kɔ́n dé dɛ̀bɛ̀ dwà y byili twər tálpyè y mó kǎɔ́. Rə̀myé yó, cəl shí dɛ̀ yi w rə̀ wɔ́ nɛ̀: “Shèè kɔ́n dé dɛ̀bɛ̀ dwà y byili twər tálpyè y mó n' wɛ̀, sə̀ n' bə̀ká n' kɛ̀ dɛ̀ yé.”

⁵ Rə̀myé yi ní, málɛ́ka y à y'á nɛ̀ è zhí nà-fɔ̀lɔ́ w ñdɔ́ cɛ̀ y yó mó, zhɛ̀ è jə̀jí e cɛ̀ yi wə̀, ⁶ e bwəl nyí Yi rí tɛ̀bɛ̀ rə̀ ñwénɛ̀ twéé twéé, rə̀ wɛ̀rhɛ̀ dɛ̀ ñdɔ́ cɛ̀ ñdɔ́ nà-fɔ̀lɔ́ wá, ñdɔ́ wɛ̀ dé tɛ̀bɛ̀ gə̀kó rə̀ ñwénɛ̀ mó, yil yilə̀ e wɔ́: “Yi rí yúwá! ⁷ Málɛ́kabá bwə̀lpyè nyá y gə̀ tú è wúl è pólá yá, Yi b'á pyirh ywɛ̀ né nɛ̀ shèè mó ñdɔ́ rə̀ gá byili rə̀ nyi-zwennə̀ bé bə̀ n'ɛ̀ twí rə̀ tum dí mú ni.”

⁸ Cəl lé à jèrè a nyɛ̀è rə̀ shí dɛ̀ yi w mú k'ɛ̀ wɔ́ nɛ̀: “Zhəl n' zwé sá-pyíl lé námpólɛ̀ y rə̀ púr rə̀ ñwénɛ̀ málɛ́ka y è zhí nà-fɔ̀lɔ́ w ñdɔ́ cɛ̀ y yó mó jǎ̀ w mó.”

⁹ A zɛ̀ a yí málɛ́ka y nyí ni, a lwəl y sébɛ̀ ré. E wɔ́ nɛ̀: “Zwé n' dɔ́ n' lyi. Rə̀ b'á yə̀ jwərə̀ n' nyú w ñdɔ́ tūr ta, sə̀ rə̀ gə̀ yú n' wɛ̀, rə̀ b'á jírɔ́ cɛ̀.”

¹⁰ A j'á zwé de è jǎ̀ w a dɔ́ a lyi. Rə̀ y'á nyɛ̀ jwərə̀ à nyú w ñdɔ́ tūr ta, sə̀ rə̀ gə̀ yú à wɛ̀, rə̀ jírɔ́ cɛ̀.

¹¹ Bə̀ zɛ̀ bə̀ wɔ́ nɛ̀: “N' gwɛ̀ mə̀ sá byili kɔ́n dé dɛ̀bɛ̀ Yi n'ɛ̀ yál bə̀ n' byili lyi nánzhəzhǎ ñdɔ́ cɛ̀mɛ̀ nánzhəzhǎ ñdɔ́ dwá nánzhəzhǎ ñdɔ́ pyá nánzhəzhǎ shə̀-kwá né mó.”

Yi zhən-cínnə̀ bə̀lyè yé

11 Rə̀myé kwá né, bə̀ kwè nyɔ́ dɔ́ nándə̀dɔ̀lɔ́ bə̀ m'ɛ̀ mɛ̀rhɛ̀ wɛ̀ bə̀ pɛ̀. Bə̀ wɔ́ nɛ̀: “Zɛ̀ n' vò n' mɛ̀rhɛ̀ Yi jì y ñdɔ́ wí-jílú wə̀, sá gə̀ lyi bí byɛ̀bɛ̀ bə̀ ñwénɛ̀ Yi jì y wɛ̀ bə̀ n'ɛ̀ cə̀rhɛ̀ Yi mú, ² sá yɛ̀ Yi jì y kɔ̀nɔ́ w nɛ̀. Bə̀ká mɛ̀rhɛ̀ w yé, bə̀ bə̀ pɔ́ òmyé byɛ̀bɛ̀ bə̀ yə̀l Yi rí tɛ̀bɛ̀ rə̀ wɔ́ zhən mó pár mó nɛ̀. Bə̀ m'á zù cɔ́ w à cír mó wɛ̀ bə̀ zhìl w cànɛ̀ shé-ə̀nà ñdɔ́ sàlyè. ³ Sə̀ à b'á twí à zhən-cínnə̀ bə̀lyè bə̀ zù wu-zhìlú kámə̀-zúrh, bə̀ m'á byili zòmà né nyɛ̀bɛ̀ à byili bi mú dwá mɔ̀rhò ñdɔ́ zwá-àlyè ñdɔ́ shí-shə̀ldù (1.260).”

⁴ Zhən-cínnə̀ bé bə̀myé mó wɔ́ cɛ̀mɛ̀ né nyɛ̀bɛ̀ bə̀ n'ɛ̀ byè bə̀ olyivyər mó nàlyè y ñdɔ́ pàntámsɛ̀ sàlyè y sà zhí lū w Cinu mú yé né mó. ⁵ Lò gə̀ nɛ̀ n' yál n wɛ̀rhɛ̀ bɛ̀ lwele, myín n'ɛ̀ shí bə̀ nyú w mə̀ dwi mə̀ gu bə̀ zwə̀ bɛ̀. Zhənà, lò mɔ̀bɔ́ n' nɛ̀ n' yál n wɛ̀rhɛ̀ bɛ̀ lwele, wɔ́ èta mə̀ b'á gu n'nyɛ̀ né. ⁶ Zhən-cínnə̀ bé bə̀myé gə̀ tú bə̀ ju kùr bə̀ n'ɛ̀ byili zòmà né nyɛ̀bɛ̀ Yi byili bi mú, bə̀ zhe ñwɔ̀nɔ́ bə̀ wɔ́ bə̀ cə̀r dwà y è t'á la nyɔ́ rə̀myé yi ní yé. Bə̀ wɔ́ bə̀ cɛ̀ nɛ̀ jírɔ́ jal. Bə̀ gə̀ n'ɛ̀ yál gə̀kó, bə̀ wɔ́ bə̀ cɛ̀ zwini dwí gə̀kó zal lū wə̀.

⁷ Sə̀ bə̀ gə̀ tú bə̀ byili Yi zòmɛ̀ ré bə̀ zhè, gɔ́-ku w nán-jə̀gɔ́rw w ò shí górw w nánlyilyimú w ò bə̀ kùr zhe mó wɛ̀ o du mú, b'á zɛ̀ búlɔ́ nɛ̀ ñdɔ́ bɛ̀, sə̀ ò b'á ñwénɛ̀ bɛ̀, o gu bi o ló tɛ̀. ⁸ Bə̀ b'á mɛ̀ tɛ̀ cə̀-fɔ̀lɔ́ w lyi bí dwá-jóló jàə̀ wà, bə̀ gá pə̀pə̀ bə̀ Cinu mú də̀-jɔ́rhɔ́ w yó mə̀gá. Cɔ́ w òmyé nyerhe Sɔ́dɔ́m ñdɔ́ Ezhìbti, bə̀ zɛ̀ bə̀ zə̀ cɛ̀mɛ̀ né nàmyé yilə̀ né bə̀ m'ɛ̀ byè wə̀.

⁹ Rə̀myé yó, lū w tənə̀rh gə̀kó lyi, dwá kùrə̀ gə̀kó lyi, dwá zòmà dúdúmá dúdúmá lyi m'á bə̀ e nyí bə̀ cùrú tɛ̀ dwá nɛ̀tɔ́ ñdɔ́ fwá. Bə̀ t'á la yɔ́ bə̀ cɛ̀ bɛ̀ lú-bə̀lɔ́ wɛ̀ yé. ¹⁰ Sə̀ lū w lyi bí wun b'á yə̀ nyèn bə̀myé bə̀lyè y cu mú yilə̀. Bə̀ m'á fùù ñdɔ́ wu-nyɔ́, bə̀ m'á pə̀ pansɛ̀ dwá nɛ̀ bə̀ m'ɛ̀ cɛ̀ dwá, bə̀ lyi bí bə̀lyè y èta mó y'á nwɛ̀nɛ̀ bɛ̀ dɛ̀dɛ̀. ¹¹ Sə̀ dwá né nɛ̀tɔ́ y ñdɔ́ nángwə̀má y gá lyɛ̀, Yi cɛ̀ éshirhá só rə̀ nyi-zwennə̀ bé cùrú yó e pə̀ bɛ̀ nyú, bə̀ zɛ̀ bə̀ zhí dɛ̀. Ywɛ̀ nánfɔ̀lɔ́ zə̀ byɛ̀bɛ̀ bə̀ y'á n'ɛ̀ nyí bi mú.

¹² Rə̀myé kwá né, Yi nyi-zwennə̀ bé bə̀lyè y nyɛ̀ɛ̀ cəl nánfɔ̀lɔ́ rə̀ shí dɛ̀ yi wə̀, rə̀ wɔ́ bɛ̀: “Zɛ̀nà a bə̀ dɛ̀ nyɔ̀nɔ́.” Bə̀ j'á zɛ̀ bə̀ zù bában wɛ̀ bə̀ vò dɛ̀ yi wə̀, ñdɔ́ bə̀ zwə̀ bɛ̀ zhí bə̀ n'ɛ̀ nyí. ¹³ Rə̀myé yó cìcì, cɛ̀ y zhízhi dɛ̀dɛ̀. Cɔ́ w gə̀ y'á wɔ́ ò la dwá w bɔ́n kəkàlsɛ̀ shiyá, wɔ́ kəkàlɔ́ èdù è wūr. Sə̀ wɔ́ nunə̀ mɔ̀rhə̀ tálpyè (7.000) cɛ̀ y zhízhi mú

guwə. Ywē zə byèbé bà dàl mɔ, bə zē bə n'è cèrhé Yi rí rə ɲwéné dē mɔ.

¹⁴ Zwini kùrə nàlyè nyān dé lyé. Sá nyí kùrə nètò nyān dé mye yú rə zhè.

Màlékabá bwàlpyè nyā y pólá yá

¹⁵ Màlékabá bwàlpyè nyā y wúl è pólá yá. Cələ shí dē yi w nə bya nə wò: “Èlāsē, wó ná Cinu Yi ñdá rí Kristə mɔ bà cí lū wá. Yi b'a jí pyèlè byinə nə bə zhǎ zhe yilə.”

¹⁶ Nánceśé shí-èlyè ñdá sàna y sà jē sà pyèlè dàgwésé yó Yi yé né mɔ zē sə tu sà nədwanə yó, sə zə sà yərɬ sə pú tē, sà n'è cèrhé Yi ¹⁷ sà zhe:

“Cinu Yi jàn-bə-swē-zhe cəbal,
ñmyé mɔbɔ̀ ñ yà ñ ɲwéné, rí jà ñ gwě ɲwéné mɔ,
ná r'è ce ñ nəbána, ñ gə zə ñ jàn dé nánfɔ̀lɔ̀ w rí zwē lū
w ñ cí mú yilə.

¹⁸ Lū w lyi bí lyimə y'à zē dē dē,
sə èlāsē, wó ñmyé nyān dé rə zē.
Wó èlāsē ñ la byèbé bà cù mú bursí kó,
rí pə kwānde byèbé bà wó lyi-fwàalè
ñdá byèbé bà yè yírɬ swí,
bə j'à wó ñ nyi-zwennə bà twí ñ tum dí mú,
ñdá byèbé bà wó ñ lyi bí,
bə n'è nyām mɔ ñdá bà wun gakó mɔ ne.
Wó èlāsē ñ la byèbé bà n'è cò lū w mú yò zhilù.”

¹⁹ Yi jì y Arəzana w mɔ pul. Bə nə Yi dɔbré kùlkó w è wé. † Rəmyé yó, dwà ce dweme, è n'è lyályə, e ce sò; ce y zhižhi; dwà nánfwèlè nyò, e ló bədükwələ tē.

Màlékabá yírɬ Shətana ñdá è màlékabá ga bə ló tē ce yó

12 Myrɬo nánfɔ̀lɔ̀ du dē yi wə: à nɔ kē mədù rí zù nənyéné y ñdə kàmə-zwí ta. N nò cànə y tē ñdá rí nərɬ. N bə yó-kwəlá è zhe cāmásrɬ shí ñdá sàlyè.

² Ñ yà rí zhe pú, sə rí pwi y y'à n'è yi.

³ Myrɬo dō du dē yi wə: à nɔ dɔm nánjəgórú nánshò ñdá myín ta. Mə ywé né wó nyàlpyè. Mə nyimə né wó shíyá. Mə yó òdù gakó pú pyèlè yá-pú. ⁴ Mə n'è zə mə nəbyíl lè mə zwàr cāmásrɬ kùkùl rədù mə lwé tē ce y yó, ñdá bə gə y'à bòn sè kùkùlè nètò. Mə y'à zhí kē mɔ rí pwi y n'è yi mú yé né, m̀nì ga rí gə lùl, sə mə kwè rí bəsbwèlé y mə lyi. ⁵ Sə kē mɔ lùl bal-byí. Wó byí mú rímyé rí mà n cìn cəme né gakó lyi bí ñdá jàn nánkùlù. Sə bə gə lùl bəsbwèlé yá, Yi kwè y e vò dē rə sò, rə gə jē rə pyèlè dàgwá y yó mägã. ⁶ Kē mɔ dùr n vò gə-elū èpòlò w wə, bə Yi y'à tene jàà gàà mɔ rí yilə, m̀nì bə pɔ̀ kùjù n jí dwá m̀rɬò ñdá zwá-àlyè ñdá shí-shəldù (1.260).

⁷ Rəmyé kwā né, búl zē dē yi wə. Màléka Myishə ñdá rí tó-dwá bē zē búl ne ñdá dɔm mɔ nánjəgórú w ñdá òmyé màlékabá. ⁸ Sə bə ɲwéné dɔm mɔ. Məmyé ñdá mə màlékabá k'è yè jàà ne dē yi w yé. ⁹ Bə yírɬ məmyé ñdá mə màlékabá ga bə ló tē ce y yó. Dɔm mɔ məmyé j'a ɲwéné lū w kùr-ju yi ní ga. Bə n'è byè mò bà zù-bal ráá Shətana. Mə n'è yúr lū w lyi bí gakó.

† Gwé bə gə byili zòmà né jàlà kùr mägã mɔ. Bə byili Yi dɔbré kùlkó w gə y'à wó kɔn ná-dwí yil gəà mɔ.

¹⁰ A zē a nyèè cəl dē yi w rə bya rə wò: “Èlāsē, nə vwārɬ mɔ yi yúwá; èlāsē, nə Yi rí n'è jí pyèlè ñdá jàn nánfɔ̀lɔ̀; èlāsē, mɔbɔ̀ rə cír mɔ byili rí ɲwòndó wá. Nyinə bə yírɬ mɔbɔ̀ rí yà rí ná rí cí ywé né nə da-byā bē yó w Yi yé né cəcē ñdá nənyónó ga mɔ bə jí tē ce y yó. ¹¹ Ná da-byā bē ɲwéné mɔ Pyi-bwèlé y jal mɔ jàn yilə, ñdá bə gə yàl Yi zòmè ré zhən-cínə mɔ yilə. Bə shéné cu, bə yè bə myəlá né ne gá yé. ¹² Rəmyé ce, dē yi rí ñdámyé byèbé á ɲwéné rə wé mɔ ga, fūnə ñdá wu-nyò. Sə ámyé ce y ñdá nə-fɔ̀lɔ̀ wá, zwini b'a zə ámyé ga, bə Shətana y só tē á sò ñdá lyi-yír. È yé bə kɔn gə yàl nánpólé, è k'è t'á la yé nɔ yé.”

¹³ Dɔm mɔ gə pírí bə yírɬ mò bə jí tē ce y yó, mə zē mə pú kē mɔ rí lùl bal-byí y mú kùr mə n'è jí. ¹⁴ Bə pə zhú vòmè kē mɔ ne, n mə n zē n vò jàà y bə tene rí yil gə-elū èpòlò w wé mɔ wə, bə gə la mɔ kùjú w pɔ̀ n jí byinə né nètò ñdá fwá y mägã mɔ, m̀nì ga n lú dɔm mɔ yé né.

¹⁵ Rəmyé yó, dɔm mɔ carh nē tē kē mɔ kwā né, mə jírɬ ñdá nə-wùlmə ta, m̀nì mə kwè mò. ¹⁶ Ce y zē e wârɬ è nyí e nyò nē mɔ, e zwē kē mɔ e dwí. ¹⁷ Dɔm mɔ lyim y'à n'è yi mù dē dē, mə zē mə k'a kwè mə b'è n'è bwí ñdá rí byā bē byèbé bà dàl bà n'è zwé Yi nyá né, bə j'à zhí bə nà y yó zhən dé Yezu byili mú wé mɔ. ¹⁸ Mə zē mə j'a b'è zhí nə-fɔ̀lɔ̀ w vò nē.

Bū-ku w nánjəgórú w ò shí nə-fɔ̀lɔ̀ w wé mɔ

13 Rəmyé kwā né, a k'a nə bū-ku nánjəgórú ò shí nə-fɔ̀lɔ̀ w wé ò n'ò dwi. Ò ywé né wó nyàlpyè ñdá ò nyimə shíyá. Ò nyu òdù gakó pú pyèlè yá-pú. Bə kē yilə nyèbé nə n'è túrh Yi ò ywé né nyàlpyè y gakó ne.

² Bū-ku w à nɔ mɔ nyé ñdá jàl ta. Ò nə-pyilsí nyé nán-pápār ñdá cílá-kúlú nə-pyilsí ta. Ò nyí rí zē rə nyé ñdá bɔ̀rɔ̀ nyí ta. Dɔm mɔ nánjəgórú w pə w mə jàn dé nán-fɔ̀lɔ̀ w ñdá mə pyèlè ré, e súlì mə ɲwòndó w gakó. ³ Bū-ku w yó w òdù nyé ñdá ò y'à cəmə ò la cú ta, sə ò k'a wárɬ. Lū w lyi bí swéné rəmyé, bə j'a tó ò kùrə. ⁴ Lyi bí gakó wùlì tē bə cèrhé dɔm mɔ nánjəgórú wá, mə gə pɔ̀ ɲwòndó w bū-ku w ni mú yilə. Bə zē bə n'è cèrhé bū-ku w mye bə zhe: “Wó mǎ rí mà n zə rí cìn n myerɬe bū-ku wá? Mǎ lò rí wǎ rí mà n bú ñdá wa?”

⁵ Bə zē bə pə sómá bū-ku w ni, ò la m'ó zòm cìn-byilu zòmá, sə o fulsi Yi. Ò nɔ sómá ò la rəmyé tú cànse shə-èna ñdá sàlyè. ⁶ O jí kùr ò n'ò túrh Yi, ò n'ò fulsi rə yil lé, ñdá rə gə jē má mɔ, ñdá lyi bí byèbé gakó bə ɲwéné gəà Arəzana w mɔ. ⁷ Bə pɔ̀ w sómá ò la bú ñdá Yi lyi bí mye, s'ò ɲwéné bə. Ò nɔ ɲwòndó lū w tənèsé gakó lyi bí yó, dwá kùrə gakó lyi bí yó, dwá zòmá dúdúmá dúdúmá lyi bí yó. ⁸ Lū w lyi bí byèbé gakó bə yilə né yə nyù mə t'á la zhí sébé ré wé kē kùr-ju yi ní ga mɔ b'a wùlì tē ò yé né bə cèrhé wə. Sébé ré rəmyé wó Pyi-bwèlé y bə zwál mɔ è cí rí.

⁹ Lò mɔbɔ̀ ñ zhe zhǎ, sá cili! ¹⁰ Kɔn gə wó Yi pùbùlè bà lò twí byəná-jì, ñ b'a twí yà. Kɔn gə wó Yi pùbùlè bà bə gu lò ñdá shù, bə b'a gu mu ñdá wa. Rəmyé ce, byèbé bə wó Yi lyi bí mú mē sə bə pyéné bə zhí Yi ni.

Ku w kòbɔ̀ ò shí tɛ́ ce y wé mó

11 Rəmyé kwā né, à k'a nə ku dō ò shí tɛ́ ce y wé ò n'ô dwi. Ò y'à zhe nyimə nəlyè ñdə pyi-bwèlɛ̀ nyimə ta. Sə ò y'à n'ô zòm ñdə dɔm nánjǎgórú ta. 12 Ò y'à zhe bŭ-ku w jàn dé. Wó rəmyé ò y'à m'ô twì bŭ-ku w yé né. Bŭ-ku w y'à cèmè ò la cú, sə ò k'a wárh. Ku w kòbɔ̀ ò shí tɛ́ ce y wé mó nyéé lŭ w lŷi bí púlápúlá bə wùlɪ tɛ́ bə cèrhé bŭ-ku wá. 13 Ku w ò shí tɛ́ ce y wé mó y'à n'ô wèrhé wò-jààrè. O ce myĩn shí dɛ́ yi w mə só tɛ́ lŷi bí gakó yĩrh wə. 14 Ò y'à n'ô zə wò-jààré ò nɔ ɔwòɔnɔ o wèrhé bŭ-ku w yé né mó ò yŭr lŭ w lŷi bí, o wò be bə bə mɔ́ bŭ-ku w bə y'à cèmè ñdə swé ré o k'a wárh mɔ́ nyɔrhɔ. 15 Ku w ò shí tɛ́ ce y wé mó nə ɔwòɔnɔ o ce bŭ-ku w nyɔrhɔ w bə mɔ́ zɛ́ ò n'ô shírhə, ò n'ô zòmà. Lò mɔ̀bɔ́ gakó n tá n yâl n cèrhé wə, ò wò ò gwi mu. 16 O nyéé lŷi bí púlápúlá, nánceɾh ñdə bə̀sɔ̀nà, nəcènà ñdə nəm̀wà, lŷi byèbé bə̀ cí bə̀ cìnə, ñdə yómá ga, bə̀ cí nyɔrhɔ bə̀ jə̀jísí ráá bə̀ cílá né ne. 17 Nyɔrhɔ w òmyé mɔ́ w bŭ-ku w yil lé, ráá ò yil lé gál-byā bé. Lò mɔ̀bɔ́ ñ gə zɛ́ ñ bə nyɔrhɔ w òmyé mɔ́ zhe, ñ wàɾ ñ la dŷl yé.

18 Èlāsɛ́, wó surhə cìnə bə̀ wò bə̀ m'a lwar ywé né nyèbé kùrə. Bŭ-ku w yil lé gál-byā bé wó numbyíní yil. Ò gál-byā bé wó zŷ-nyə̀ldù ñdə shí-shə̀ldù ñdə bwə̀ldù (666). Lò mɔ̀bɔ́ ñ zhe lárma ñ wò ñ lwar rə̀ yé-shò.

Pyi-bwèlɛ̀ y lŷi bí n'ê nún nwé nándwə̀ bə̀ m'é cèrhé Yı

14 A zɛ́ à k'á la nyŷ, a pwírı́ Pyi-bwèlɛ̀ y è zhı́ Səyɔ́ pyɔ́ w yó. † Lŷi mɔ̀r̀rhè zòm ñdə shə̀-əna ñdə rə̀na (144.000) tó y bə̀ zhı́. Sə̀ èmyé ñdə è Da ga yilə̀ né y'à kɛ̀ bə̀ cílá né ne. 2 A zɛ́ a nyèè cəl rə̀ shí dɛ́ yi wə, ñdə wó nə̀-ɸlɔ̀ ñɛ́ mə̀ n'ê dom, ráá dwá è bya dɛ́ dɛ́ ta, rə̀ j'à nyé ñdə wó dəkɔ̀ndɛ̀ rə̀ cìnə n'ê dwí ta. 3 Lŷi bí bə̀myé nánjə̀jóló w zɛ́ bə̀ n'ê nún nwé nándwə̀ pyèlè də̀gwă y ñdə wò-nyùurı́ rə̀na y ñdə náncèsé yé né. È gə̀ də̀ lŷi bí mɔ̀r̀rhè zòm ñdə shə̀-əna ñdə rə̀na y (144.000) Yı vwārh ce yó mó dúdú, lò lò wàɾ nwé y èmyé nı́ la nún yé.

4 Lŷi bí bə̀myé mɔ́ wó lŷi byèbé bə̀ zɔ̀ bə̀ cìn nààcèné, bə̀ yə̀ kɛ̀ dwə̀rh gaga yé. Bə̀ n'ê tó Pyi-bwèlɛ̀ y nɛ̀ bə̀ zhəl è gá la mə̀gá gakó. Yı vwārh be ce yó, rə̀ cí bə̀ dúdú rə̀ cíci ñdə Pyi-bwèlɛ̀ y yilə̀. 5 Kɔ́ma dá-byı̀ yə̀ bə̀ nyú w shı́ yé. Bə̀ bə̀ yò zhe lò la byilu yé.

Màlékabá bə̀tò bwəl bə̀ byili bə̀ bŭrsı́ kó yı yúwá

6 Rəmyé kwā né, a nə màléka dɛ́ dɛ́ yi wə. Wó yò-èc̀nɔ̀ nyı́ tɛ̀bé rə̀ zhe kùr twéé twéé è y'à zhe è la byilu. Sə̀ wó lŷi w tənə̀rh gakó lŷi, dwá kùrə̀ gakó lŷi, dwá zòmà dúdú má dúdú má lŷi nı́ è la rɛ̀ byilu. 7 È y'à n'ê bya dɛ́ dɛ́ è zhe: "Nyámna Yı s'á cèrhé re, bə̀ bŭrsı́ kó yı yúwá. Cèrhéna mɔ̀bɔ́ n wèrhé dɛ́ yi rı́ ñdə ce y ñdə nə̀-ɸlɔ̀ w ñdə nə̀-bŭrsı́ mú."

8 Màléka dō pú, èmyé wò: "Babyə̀lɔ̀ne wŭr, ò wŭr, òmyé nánɸlɔ̀ w ò yŭr lŷi w cɛ̀mɛ̀ né gakó lŷi bí, bə̀ tó bə̀ nyò ò sɛ́ mɔ́ mə̀ wó ò fwəl tumə̀ mó." ††

† Gwé bə̀ gá byili zòmà né jàlà kùr mə̀gá mɔ́. Bə̀ byili Səyɔ́ kùr gá n'ê yâl e wò né gàà mɔ́. †† Gwé bə̀ gá byili zòmà né jàlà kùr mə̀gá mɔ́. Bə̀ byili Babyə̀lɔ̀ne kùr gá n'ê yâl e wò né gàà mɔ́.

9 Màléka dō k'e pú, èmyé bya e wò: "Lò mɔ̀bɔ́ ñ cèrhé bŭ-ku w ñdə ò nyɔrhɔ w bə̀ mɔ́ mɔ́, nı́ jà ñ zhe ò nyɔrhɔ ñ cíl yó, ráá ñ jɛ́ nɛ̀, 10 nmye b'a nyò Yı lyim sɛ́ mɔ́. Bə̀ yə̀ sɛ́ mɔ́ mə̀myé mɔ́ pùl ñdə nɛ́ yé. Yı ló mo rə̀ lyim dí ká-zòm mɔ́ wa. Bə̀ m'a zə̀ myĩn mú ñdə púrhú cəm mɔ́ bə̀ nwènè mɔ́ dɛ́ dɛ́ Yı màlékabá ñdə Pyi-bwèlɛ̀ y yé né.

11 Myĩn mú mə̀ n'ê nwènè bə̀ mɔ́ nyèésé n'ê dwi byinə̀ nə̀ bə̀ zhı́ zhe yilə̀. Zhənà, lò mɔ̀bɔ́ ñ cèrhé bŭ-ku w ñdə ò nyɔrhɔ w bə̀ mɔ́ mɔ́, ò yil lé nyɔrhɔ w j'à dɛ́ ñ yala nɛ̀, ñ b'a nwènè cə̀cɛ̀ ñdə nəǹyónɔ́ ga, ñ tá ñ la shı̀rhə̀ nɔ yé."

12 Rəmyé ce, byèbé bə̀ wó Yı lŷi, bə̀ n'ê zwé rə̀ nyá né, bə̀ j'a zhı́ Yezu ni mú m̃ə̀ sə̀ bə̀ zə̀ cìn-pyɔ̀nɔ́.

13 Rəmyé kwā né, à nyèè cəl dɛ́ yi w rə̀ wò nè: "Kɛ́ nı́ wò: 'Kɔn zhı́ èlāsɛ́', wu-nyŷ cìnə wó lŷi byèbé bə̀ cù ñdə bə̀ zù Cınu mú.' Eshırhə̀ nààcèné wòwə̀: 'Zhənà, bə̀ b'a yé bə̀ lyààré nɛ̀ bə̀ shı̀rh, sə̀ bə̀ tùm-ècènə̀ né tó be.'"

Lŷi w jíjı́ rı́ jòró wá

14 À gwé la nyŷ, a pwírı́ ébɔ́ nánpɔ̀ ò duwə̀, sə̀ à nɔ̀ lò ñdə wó numbyínı́ ta è jə̀ ò yó. È y'à pú sánámá pyèlè yə̀-pú, dāmə̀kɔ̀lɔ̀ ɔwéné è jŷ wà, ò zhe nyı́ dɛ́ dɛ́. 15 Màléka dō shı́ Yı jı́ y wé e du, e bya e ce mɔ̀bɔ́ n jə̀ ébɔ́ w yó mó nɛ̀ e wò: "Zə̀ ñ dāmə̀kɔ̀lɔ̀ w nı́ jə̀r, bə̀ jòró w yı yúwá. Lŷi w jíjı́ rı́ byil rə̀ yı jə̀r." 16 Rəmyé yó, mɔ̀bɔ́ n jə̀ ébɔ́ w yó mó dul nı́ dāmə̀kɔ̀lɔ̀ w lŷi w wé, e j'a yə̀ jòró lŷi w púlápúlá wé.

17 Màléka dō shı́ Yı jı́ y è ɔwéné dɛ́ Arəzana w mɔ́ wé e du. Dāmə̀kɔ̀lɔ̀ ɔwéné èmye jŷ wà, ò zhe nyı́ dɛ́ dɛ́.

18 Màléka dō zɛ́ e shı́ wí-jilú w sə̀ta. Wó èmyé è y'à cí myĩn mú. E bya e ce kə̀bé è zhe dāmə̀kɔ̀lɔ̀ w ò zhe nyı́ mú ni e wò: "Zə̀ ñ dāmə̀kɔ̀lɔ̀ w nı́ kwé sɛ́ -cò byā bé lŷi w wé mó pwə̀rhé, bə̀ rə̀ byilə̀." 19 Màléka y zhən ga dul è dāmə̀kɔ̀lɔ̀ w lŷi w wé, e kwé sɛ́ -cò byā bé, e ló Yı lyim dí kùlkó w nánɸlɔ̀ w bə̀ m'ê wèrhé sɛ́ mɔ́ mɔ́ wé. 20 Bə̀ zə̀ rɛ̀ bə̀ du cɔ̀ w wa, bə̀ nɔ̀ rɛ̀. Jal shı́ kùlkó w bə̀ m'ê wèrhé sɛ́ mɔ́ mɔ́ wé mə̀ du mə̀ dŭ̀r nə̀-glɔ̀l mə̀ yı́ ñdə coló zwằ-ətò ta, sə̀ mə̀ lŷimə̀. Eshằ gə̀ zù mə̀ wé, mə̀ b'a yı́ è nyı́-kwé nɛ̀.

Màlékabá bwə̀lpyè y zwini kùrə̀ nyə̀lpyè ɔwéné bə̀ jŷ w mɔ́

15 À k'a nə nyɔrhɔ dō nánɸlɔ̀ dɛ́ yi wə, ò n'ô zɛ́ wu ni: màlékabá bwə̀lpyè, zwini kùrə̀ nyə̀lpyè ɔwéné bə̀ jŷ wà. Wó zwini rı́ kùrə̀ né nyə̀lpyè y nə̀myé nə̀ b'a yə̀ Yı lyim dí yó-gurá.

2 A nə̀ nə̀-ɸlɔ̀ ò n'ô jə̀jɛ̀mɛ̀ ñdə zhə̀zhé ta, ò gúlı́ ñdə myĩn. A nə̀ byèbé bə̀ jú beɛ̀ bŭ-ku w ñdə ò nyɔrhɔ w bə̀ mɔ́ mɔ́, ñdə ò yil lé gál-byā bé yó mó. Yı dəkɔ̀ndɛ̀ ɔwéné bə̀ jŷ w bə̀ m'ê zhı́ nə̀-ɸlɔ̀ w yó. 3 Bə̀ n'ê nún Yı tùntùn- nə̀ Muiyiisı́ nwé y ñdə Pyi-bwèlɛ̀ y nwé y bə̀ zhe:

"Cınu Yı jàn-bə̀-swé -zhe cə̀bal,
 Nı́ tumə̀ né wó tùm-fwààlɛ̀,
 nə̀ j'a wó cèné dúdú.
 Tənə̀rh pyɔ́, ñ tumə̀ né sɔ́msé wó cángá,
 sə̀ j'a wó zhənà."

4 Mǎ ñ mà n wò bà ñ tá ñ la ñmyé nyám ñdǎ ñ wu gako?

Mǎ lò ñ mà n wò bà ñ tá ñ la ñmyé còrhó?

Zhàna, ñmyé dúdú ñ wó cènè cǎbal.

Ceme né gako lyi bí m'a bà bæ wùli tǎ ñ yé né bæ cèrhé mó,

bà bæ gako yírhá nɔ ñ cángá tumə né."

5 Rəmyé kwā né, à nɔ Yi jì y è ñwéné dǎ yi w mú è pul.

Yi jì y emyé mós wó kòrhó w ò n'ò myerhe dǎbré Yi zɔ

ñdǎ rə lyi bí mú. 6 Málékabá bwǎlpyè y zwini kùrə

nyǎlpyè y ñwéné bà jǐ w mós shí Yi jì y wé bæ du. Bà zù

kàmə-zù-pwərɔh sà bæ jimdí zhe, sà n'è jǎjmé, bæ lyè

sánámá cǎ-tàndè bà cǎrh né. 7 Wò-nyùurí rəna y òdú

kwè sánámá nəzhírɔ shǎlpyè o pə málékabá bwǎlpyè y

nɛ. Yi rí rə ñwéné twéé twéé mó lyim dí y'á sú nəzhísí.

8 Yi zúwá y ñdǎ rə jàn dé ce nyèèsè j'a sú Yi jì yá, sà lò

ká ñ yə ñwéné n zú Yi jù w kɔn m'e yí zwini rí kùrə né

nyǎlpyè y málékabá y'á m'e bæ mós yó-gurá.

16 A nyèè cəl rə zhì Yi jù w rə bya rə ce málékabá bwǎlpyè y nɛ rə wò: "Zhəlnə á ló Yi lyim dí nəzhísí shǎlpyè y wé mó tǎ ce y yó."

2 Máléka y nǎyá y vò e ló è nəzhǐ y nyân dé ce y yó. Nyəla náməlwǎlse j'a fwər lyi bí byèbé bú-ku w myɔrhɔ w ñwéné bæ yala nɛ, bæ j'á n'è cèrhé ò nyɔrhɔ w bæ mɔ mós, sə nà y'á n'è yi dǎ dǎ.

3 Málékabá bàlyè nyà y vò e ló è nəzhǐ y nyân dé n-ɔlɔ w wé. Nǎ mós gako j'a jǐrh jal ñdə cùu jal ta. Wè dé tǎbé rə y'á ñwéné mà wé mó gako j'a cì.

4 Málékabá bàtò nyà y vò e ló è nəzhǐ y nyân dé bwísí ñdǎ sà n-ɔlɔ w wé. Səmye náná bé jǐrh jal. 5 A zǎ a nyèè máléka y kèbé è cǐ nǎ mós mós cəl è wòwə: "Nmyé mǔbó ñ yà ñ ñwéné, ñ jà ñ gwé ñwéné mós, ñ gá bùr ñ búrsí sà yé mó n'è byili bà ñ wó cènè cǎbal, ñ wó cángá cǐ. 6 Lyi gu ñ lyi bí ñdǎ ñ nyi-zwennə bé, sə ñ pɔ rə-ná-cínə bé jal bæ nyò. Wó rəmyé rə wó bà kwāndə." 7 A zǎ a nyèè cəl rə zhì vwǐ-jilú w yó rə wò: "Zhəna, Cinu Yi, jàn-bə-swé-zhe cǎbal, ñ ná ñ bùr ñ búrsí cángá ñdǎ zhəna."

8 Málékabá bàna nyà y ló è nəzhǐ y nyân dé nənyónɔ w yó. O zǎ o nə sómá ò la zə ò myǐn mú o mǔr lyi bí.

9 Sə ò mǔr lyi bí dǎ dǎ ñdǎ ò lumi rí, bæ zǎ bæ n'è túrh Yi rí tǎbé rə zhe ñwónɔ zwini rí yó w mó, bæ j'á bæ shè bæ wun pyǐrhú bæ yǎ bæ lwele ré nɛ sə bæ cèrhé Yi yé.

10 Málékabá bànu nyà y vò e ló è nəzhǐ y nyân dé bú-ku w pyèlè dəgwǎ y yó. Rəmyé yó, ce y j'a yìl bú-ku w gá cǐ mǎgǎ nyí rí gako. Lyi bí zǎ bæ n'è nwènə, bæ m'è dòm bæ mǎjəlè. 11 Bə zǎ bæ n'è túrh Yi rí rə ñwéné dǎ mós bæ nɔnɔ w ñdǎ bæ nyəla né nə fwər be mó yilə. Sə ñdǎ rəmyé ga, bæ cəlè bæ gwé n'è wèrhé lwele.

12 Málékabá bwəldú nyà y vò e ló è nəzhǐ y nyân dé bwí y nánfwèlè y bæ n'è byè bæ Efərate mós wé. È nǎ mós ñwí. Èta, pyá bé bæ n'è shí yi-pwírí sətə mós ñwéné bæ lyé. 13 A zǎ a nə nəcísi náməlwǎlse sətə. Èdú shí dóm mós nánjəgórú w nyú w e du. È dǎ mós shí bú-ku w nyú w e du. È kèbé zǎ e shí mǔbó ñ ná ñ gòm koma bæ ñ wó Yi nyi-zwennə mó nyú w e du. Nəcísi səmyé nyè ñdə nyànswəle ta. 14 Nəcísi səmyé wó Shətana è twí sí. Sə n'è wèrhé wò-jàarə, sə vò sə nə lú w pyá bé gako, mùni

ga bæ wèrhé nyí rədu bæ m'e bú ñdǎ Yi jàn-bə-swé-zhe cǎbal mós búlə né nánfɔlɔ w dǎ ré yúwə.

15 Cinu zǎ n wò: "Nyínə à m'a bà ñdə ñwəl-bal ta. Sə lò mǔbó ñ zɔ ñ yírhá ñ yə dèè, ñ zù ñ gǎndé ñ mǎ ñ zhǐ, ñ m'a yə wu-nyǔ cǐ. Ñ tá ñ la zhəl nánlwè yé, e jà lyi bí gə nɔ mós mye, cizhil t'á la mós zal yé."

16 Nəcísi náməlwǎlse ce pyá bé gako jòm jàà èdú wé. Bà n'è byè jàà emyé ñdǎ ebərə bæ Arəməgədnɛ.

17 Málékabá bwǎlpyè nyà y vò e ló è nəzhǐ y nyân dé dǎ yi wə. Cəl nánfɔlɔ shí Yi jì y Yi gá jé mǎgǎ mós, rə wò: "Èlāsé, kɔn gako wèrhé rə zhé." 18 Rəmyé yi ní, dweme

ce, ñdə wó dwə è bya, e lyályó, e ce sɔ ta, ce y zhízhi

dǎ dǎ. Numbyínə bé gə ñwéné ce y yó yi ní ga, bæ gwé

yə ce y zhízhi mú məmyé dwí rí nɛ yé. 19 Cɔ w nánfɔlɔ

w bòn dwə w kùkùlə nətə. Tənèsə dwə bé ceme né

gako j'a wúr nə ló tǎ. Sə Yi yə cɔ w nánfɔlɔ w bæ n'è byè

bə Babyəlnɛ mó yò swé yé. Rə zǎ rə kwè rə lyim dí sǎ

ká-zǔm mós rə pə cɔ w òmyé lyi bí ni bæ nyò. 20 Ceme né

nə ñwéné n-ɔlɔ cəcəl w mó gako j'a jé. Bà k'è yə pyò

òdú ga nɛ yé. 21 Bədúkwlə nánfwəalè shí dǎ rə ló lyi bí

yó, bæ zǎ bæ n'è túrh Yi, bədúkwlə né gá n'è nwènə bæ

mós yilə, bæ zwini rí rəmyé y'á jà dǎ dǎ.

Yi kó Babyəlnɛ búrsi

17 Rəmyé yó, málékabá bwǎlpyè y nəzhísí shǎlpyè y ñwéné bà jǐ w mós èdú zǎ e yí à nyí ni, e wò nɛ:

"Bà, à m'a byili mú cɔ w nánfɔlɔ w ò wó ñdə kə-nəfɔlɔ ta, ò jé búrh nánzhəzhǐ yó mó búrsi gá la né tó. 2 Lú w pyá bé twí ywəl tumə ñdǎ wa. O pə ò sǎ mós lú w lyi bí ni bæ nyò dǎ dǎ. Sǎ mós məmyé wó ò ywəl tumə né."

3 Eshirhə náacənə bæ e só à yó. Máléka y kwè nɛ e

m'e vò gɔ-elú èpòlò wə. A nə kǎ mədú ñ jé bú-ku nán-

shǐ yó. Bú-ku w òmyé ywé né wó nyǎlpyè, ò nyimə né

wó shíyá, sə yilə nyèbé nə n'è túrh Yi y'á kǎ ò yala né

gako nɛ. 4 Kǎ mós yá ñ cɔ gònɔ nánshǐ ò càn, n ce

sánámá cìbyúr ñ jǎrh nɛ, n ce nəkulə dòmśə nánçəcən-

sə dwə nánzhəzhǐ. Sə wé náməywəalè y'á ñwéné

sánámá nəzhǐ ñ jǐ w mós wa. Wè dé rəmyé mós y'á wó ñ

ywəl mós tuntwǎš né. 5 Bà y'á kǎ yil rədu rə kùr nɔ zum

bə dǎ ñ cǐl nɛ bæ wò: "Á wó Babyəlnɛ, cɔ nánfɔlɔ, lú w

kə-nəfwəalè ñdǎ wé dé tǎbé numbyíní bæ m'ə wèrhé

mós ná."

6 A zǎ à la kǎ mós nyú, a pwírí ñ bæ ñ cín cǐ yé, bæ ñ nyò

Yi lyi bí bæ gu mú jal mós dǎ dǎ. Lyi bí bəmyé mós wó

Yezu zhən-cínna. Á gə nɔ mɔ, à wu zǎ dǎ dǎ. 7 Máléka y

zǎ e bwərɔh nɛ e wò: "Byè yil ñ wu zǎ èta mós? Lwar bæ kǎ

mós ñ jé bú-ku w ò ywé né nyǎlpyè y ò nyimə né shí y

mú: à m'a byili mú ñmyé ñdǎ òmyé ga gá wó kɔn ná-

dwí yilə. 8 Bú-ku w kǔbó ñ nɔ mós y'á ñwéné shǎā ga, sə

ò k'ò téné yé. Ò b'a du górú w nánlyilyimú w wé ò yò

zhilí. Ce yó lyi bí byèbé bæ yilə né yə nyú sébé ré wé kǎ

lú w kùr-ju yi ní ga mós gə nɔ bú-ku wá, bæ wun b'a zǎ,

b'ò y'á ñwéné, sə ò k'ò téné yé, o j'á k'á bàna.

9 "Nyónɔ wó surhə ñdǎ lárma cínə bæ wó bæ m'a lwar

ywé né nyèbé kùrə. Ywé né nyǎlpyè y wó pyàarə tǎlpyè

y kǎ mós jé rə yó mó. Nə j'á wó pyá bwǎlpyè mye. 10 Sə

bà ló pyá bé bəmyé mós bànu tǎ, bæ k'è téné yé. Wó

bwəldú nyân mós ñ cǐ èlāsé, sə bwǎlpyè nyân mós gwé

yè twí yé. Sə ní gə túwə, ní tá ní la dɔnɔ yé. ¹¹ W3 bú-ku w 0 y'à nɔwéné shāā ga, o zē 0 k'0 tənéné m3, 0 w3 pyā lyele nyān m3. O j'à w3 pyā bé bwālpɔyè y mye mədù, sə 0 la 0 yò zhilù jàà wà.

¹² “Nyimə né shí y 0 nɔ m3, w3 pyā bè gwě bə tənərh cí yé, sə bè m'a b'e nə nɔwɔn3 bə tó bú-ku w ni bə ciní tənərh lù 0dù sásá. ¹³ Sə kon dé dèbé pyā bé bəmyé gako n'è búl m3 w3 rədu; bə n'è yāl bə zə bə jàn dé 0d3 bə nɔwɔn3 w bə sē bú-ku w ni. ¹⁴ Bə m'a zē búl3 ne 0d3 Pɔy-bwélé yá, sə è b'a nɔwéné be, bə w3 ɛmyé è cí cinnə bé gako, e j'à w3 pyā bé gako pɔy. Sə è lyi bí byèbé è byè e cí bə zhí bə nà 0dù yó m3 b'a tó y bə jí bele.”

¹⁵ Mələka y k'e w3 nɛ: “Bwísí shébé 0 nɔ kə-nəfóló w jě sə yó m3 w3 dwə kùrə gako lyi, bə w3 nunə nánjəjóló, bə shí lú w tənésé gako wə, bə zòmà né w3 dúdúmá dúdúmá. ¹⁶ Nyimə né shí y 0 nɔ m3 0d3 bú-ku w cici mú b'a jí zùrì 0d3 kə-nəfóló wə, bə zwè 0 wè dé gako, bə lwə 0 gəndé bə yé w nánlwè. Bə m'a d3 0 gaga m3, bə jì 0 wé dé tɛbé rə dàl m3 myín rə jí d3d3. ¹⁷ W3 Yì cici rə co rə pùbùlè né pyírh m3 nyimə né wé, mùni ga nə wèrhé nyí rədu nə zə nə nɔwɔn3 w nə sē bú-ku w ni, kon m'e yí Yì zòmà né pyírh m3 dē ré. ¹⁸ Sə kē m3 0 nɔ m3 w3 cɔ w nánfíl3 w 0 cí ce yó pyā bé m3.”

Babyəlɔne wūr

18 Rəmyé kwā né, à nɔ mələka d3 è shí dē yi w è n'è swé tē' 0d3 jàn nánfíl3. È zùwá y pwé dé yā 0 ce y gako. ² E bya dē dē' e w3: “Babyəlɔne nánfíl3 w wūr, 0 wūr, 0 wūr o ló tē! 0 jàà y jír 0 cílsi námməlwālse jàà. Nə cílsi námməlwālse dwí gako n'è twí sə nɛ dwā gāà. Kúmdi námməwāàlé tɛbé l3 bə rə tum zhe dwí gako, [0d3 gɔ-wé námməwāàlé dwí gako] n'è twí rə nɛ dwā gāà. ³ 0 pɔ 0 sē' m3, mə w3 0 tuntùm-bəywāàlé nà lyé ce nɛ m3, lú w lyi bí ni bə ny3. Lú w pyā bé twí ywāl tumə 0d3 wa, sə ce yó d3lna bé tó 0 nəcəndé nánzhəzh3 w denne bə jír 0 nəcənà.”

⁴ A k'a nyèè cəl d3 rə zhì dē yi w rə w3: “À lyi, shərnə cɔ w k3b3 wé! Á twər bək'a yə 0 yə-bəlwāàlé wé yé, mùni á lú zwini rí tɛbé rə la w zal m3 yé né. ⁵ 0 yə-bəl-wāàlé púl lé zhì tē' rə yí dē yi wə, Yi zē rə lyír 0 tuntùm-bəywāàlé y3. ⁶ Wèrhéna w 0d3 0 gə wèrhé 0 dwā bé né. Cārhna w lwelé ré tɛbé 0 wèrhé m3 twər rəlyè. Kā-zəm m3 m3b3 0 co sē' m3 mə wé o pə 0 dwā bé nɛ m3, cenə sē' m3b3 mə jàn dé du 0 nyān m3 twər rəlyè m3 mə wé á pə wa. ⁷ 0 n'0 wəl 0 cìn nì 0 wé: 'À jě pyèlè dəgwá y3. À də ejə-kē yé, à t'á la cu wu-zhilù nɔ gaga yé.' Rəmyé ce, cenə 0 n3n3 w 0d3 0 wu-zhilù w, merhe 0d3 zùwá y 0d3 nəcəndé 0 jú mú ta. ⁸ Dē rədu, zwini b'a zə wə, sə zwini rí rəmyé m3 w3 cu 0d3 wu-zhilù 0d3 nɔrh; myín b'a jí wə; bə w3 Cinu Yi jàn cəbal m3 ní k3 0 bursí.”

⁹ Lú w pyā bé bə twí tuntùm-bəywāàlé 0d3 wa, bə j'a jí 0 nəcəndé nánzhəzh3 w m3 gə m'a nə w 0 zhe myín mə nyèrh la dē, bə m'a kúrh wə. ¹⁰ Zwini rí ywé b'a zə be, bə twər bə zhì kwā né kwā né bə w3wélé bə w3: “Nyí w3 zwini, nyí w3 zwini tã! Babyəlɔne, 0 w3 cɔ nánfíl3 0 zhe jàn, e jà bə kə 0 bursi lù 0d3 sásá!”

¹¹ Ce yó d3lna bé mye wun zhilù bə n'è kúrhə, l3 gə kə ní tənéné ní la bə wé dé y3 m3 yilə. ¹² Wé dé rəmyé y'a w3: sánəmá, 0d3 səbyí, 0d3 nákuuli ná-əcəndé, 0d3 d3msé, 0d3 kəmə-jě-shèrh ná-əcənsə, sə jàlà w3 nánlyəlyansə, sə jàlà nyé náməmərsə, 0d3 dār tɛbé rə t'á nɛ nəná yé, 0d3 wé kùrə nánzhəzh3 bə zə nantú yál3 bə m'e wèrhé, 0d3 dār ná-əcəndé, 0d3 kəmɔ, 0d3 lù, 0d3 nákuuli tɛbé rə n'è jájémé, ¹³ 0d3 myíri 0d3 əsá, 0d3 wé dwā rə lwé nānyənyélé, 0d3 sē' 0d3 nwě, 0d3 mún 0d3 jíjí byá, 0d3 nē 0d3 pyiisi, 0d3 shəshərh 0d3 eshə-zhírsi, e súlí numbyínsi. ¹⁴ D3lna bé zē bə n'è zòm 0d3 cɔ w bə zhe: “Wé dé tɛbé 0 yə 0 nə 0 yāl m3 gako jé 0 yé né. Wé dé tɛbé rə y'a zhe kùr rə j'a càn m3 gako jé 0 yé né. Bə k'è t'á la 0d3 ga nɔ gaga yé.”

¹⁵ D3lna bé byèbé bə d3l bə jír 0 nəcənà cɔ w 0myé wé m3 b'a v3 bə zhì pyépyé bə yé wə. 0 zwini rí ywé b'a zə be, bə kúrh 0d3 wu-zhilù, ¹⁶ bə w3: “Nyí w3 zwini, nyí w3 zwini cə-fíl3 w k3b3 yil tã! 0 y'a zú kəmə-zú-elyansə, 0d3 kəmə-jě-shèrh ná-əcənsə. O ce sánəmá cíbyúr. 0 y'a zhe nákulə ná-əcəndé kùrə nánzhəzh3 0d3 d3msé. ¹⁷ Nəcəndé rəmyé gako zē rə j'a c3 lù 0d3 sásá!”

Byèbé bə y'a cí bú-bwələ né nánfwāàlé nyèbé nə n'è dūr nə-fíl3 w wé m3, 0d3 lyi bí byèbé bú-bwələ né nəmyé n'è pwà m3, 0d3 byèbé bə n'è twí nə wé m3, e súlí byèbé gako bə n'è twí nə-fíl3 w wé bə m'è pyà bə nyí kújú mú gako zhì kwā né kwā né. ¹⁸ Bə gə nɔ cɔ w 0 n'0 jí myín 0 nyèrh la dē, bə búbwéé bə w3: “Cɔ gwě yə né yal 0 yú cə-fíl3 w k3b3 gaga yé!”

¹⁹ Bə zē bə pwà shó bə l3 bə yó wə, bə n'è kúrh 0d3 bə n'è búbwéé bə zhe: “Nyí w3 zwini, nyí w3 zwini, cə-fíl3 w k3b3 yil tã! W3 0myé denne byèbé bə cí bú-bwələ né nyèbé nə n'è dūr nə-fíl3 w wé m3 tó né bə jír 0 nəcənà. 0 nəcəndé rəmyé gako j'a zē rə c3 lù 0d3 sásá!”

²⁰ Ámyé dē yi cíná bé, 0d'ámyé Yi lyi bí, 0d3 rə tuntùmá bé 0d3 rə nyi-zwennə bé, fūnə 0d3 wu-ny3, bə Yi k3 cɔ w 0myé bursi lwelé tɛbé 0 wèrhé ába m3 yilə.

²¹ Rəmyé yi ní, mələka kèbé è jě kwè nákuulu nánfíl3 0d3 nəmú-byí nánfíl3 ta, e jì nə-fíl3 w wé e w3: “W3 èta bə b'a jì Babyəlɔne y, 0 w3 cə-fíl3 m3 tē' né. L3 l3 kə ní tá ní la w nɔ ní yír 0 yó gaga yé. ²² L3 kə ní tá ní la dāk3n-dúrnə, 0d3 núnna, 0d3 wúrh wúlnə, 0d3 pólse wúlnə dweme ny3 0 s3 gaga yé. Bə k'è t'á la l3 mədu ga nɔ 0d3 ní ná ní twí tum dwí tältəl gaga yé. Bə k'è t'á la nəmú cəl ny3 0 s3 gaga yé. ²³ Pàntémé pwé k'è t'á la né yál 0 s3 gaga yé. L3 kə ní tá ní la ny3 bə bal 0d3 kē jú dwā 0 s3 yé. N d3lna bé y'a w3 lyi-fwāàlé du lyi bí dwā bé ce yó m3 gako, ní jà ní zə 0 cəl-tumə né ní má yúr lyi bí gako. W3 rəmyé è ce rəmyé gako la w3rh3.

²⁴ Kon súlí mye, w3 nmyé s3 Yi nyi-zwennə bé 0d3 Yi lyi bí byèbé bə gu ce yó m3 gako jal m3 l3 né.”

Lyi nánjəjóló n'è cərhé Cinu dē yi wə

19 Rəmyé kwā né, a k'a nyèè cəl nánfíl3 0d3 lyi nán-jəjóló dweme ta, rə zhì dē yi w rə w3: “Álélɔyá! Cinu nə c3rh3! W3 ná Yi rí rə vwārh nába m3. Rə zhe zùwá, rə j'a w3 jàn cí. ² Rə n'è ké rə bursí cángá 0d3 zhənà. Rə pɔ c3rh3-tum kə-nəfóló w páá m3 nɛ, bə 0 y'a n'0 zə 0 fwəl tumə né 0 c3 lú wə. 0 gə gu Yi tuntùn-

nà bé mó ce rà zhili ò yò.”³ Bə k'e wò: “Àlélbyà! Cinu nà còrhó! Zhèná, cɔ w nánfɔlɔ w ò kwé' myín mú nyèrh la dɛ́ yi w byinà nà bə zhǎ zhe yilə.”

⁴ Rəmyé yi ní, náncésé shí-èlyè òdà sàna y òdà wò-nyùúrì rəna y ga tu bə nàdwáná yó, bə wùli Yi rí rà jě rà pyèlè dəgwǎ y yó mó yé né, bə zǎ bə n'è cèrhé re bə zhe: “Amèn! Àlélbyà! Cinu nà còrhó!”

⁵ Cəl ràdù zǎ rə zhì pyèlè dəgwǎ y gá zhǐ má rə wò: “Ámyé Yi tuntunnà bé, lyi-fwààlè òdà yə-yírh-swí ciná ga á n'á nyàm dè mɔ́, cèrhénə ná Yi rí!”

⁶ Rəmyé kwǎ né, a nyèè cəl òdà lyi-zhā nánjəjóló cələ ta, ráá òdà wò nǎ m̀ n'è wùli ta, ráá òdà wò dwà è n'è kúkwírì ta, rà zhe: “Àlélbyà! Cinu nà còrhó! Èlāsǎ, wó Cinu ná Yi jàn-bə-swé'-zhe cəbal mɔ́ dúdú n' wó pyǎ.

⁷ Bànà ná fùù òdà wu-nyǎ, ná cèrhé mo, bə èlāsǎ wó Pyi-bwèlè y kǎ-jú wá, è kǎ mɔ́ tɛnɛ n zhè. ⁸ Bə pɔ sómá kǎ mɔ́ nɛ n zù kàmə-zù-pwǎ è bə jìmdì zhe, è n'è jəjémé. È n'è myerhe Yi lyi bí tuntwǎè né nà wó cángá mɔ́.”

⁹ Màlɛ́ka y wò nè: “Kǎ n' byili bə byèbɛ́ bə byè Pyi-bwèlè y kǎ-jú w jàà w mɔ́ wó wu-nyǎ ciná.” E k'e wò: “Zhèná, zòmà né nyèbɛ́ wó Yi cìcì zòmà páá.”

¹⁰ A zǎ a tu à nàdwáná yó è yé né à la y còrhó. Sə è wò nè: “Dǎ n' cìnə, bəká wèrhé èta yé, b'á wó Yi tuntunnə òdà òmýé òdà ò da-byā bɛ́ bə zhí zhèn dé Yezu byili mú ni mú ta. Wó Yi yé né ò m̀ sá wùli ní, n' cèrhé re.”

Zhèn dé tɛ̀bɛ́ Yezu byili mú, wó rəmyé rà n'è ce yèwàl lyi bí bə n'è zòm zòmà né nyèbɛ́ Yi byili bi mú wé.

Lò n' jě eshǎ nǎmpwǎ n' n' bwi òdà bǔ-ku wá

¹¹ Rəmyé kwǎ né, a nə dǎ yi rí rà pul. A pwírì eshǎ nǎmpwǎ è duwə. Mòbɔ́ n' jě y mó yíl “Zhèn cəbal, lò mòbɔ́ n' zhǐ n' ná yó”. N' n' búr n' bursí cángá; n' búlǎ né n' n' bwi mú mye wó cángá. ¹² N' yírhá né n'è yār òdà myín ta. N' pú pyèlè yə-púr nánzhəzhǎ. Yil ràdù y'á kǎ rə dǎ mɔ́. È gə də òmýé cìcì, lò dǔ yəl yil lé rəmyé yé. ¹³ N' yà n' zù kàmə-zù-èdɔ̀lɔ, ò gákó wó jal dúdú. Bə n'è byè mò bə “Yi zòmè”. ¹⁴ Dǎ yi shədéésé tó mo òdà shəshərh nǎmpwərh. Shədéésé gákó zù kàmə-zù-pwərh pwé'pwé' sà bə jìmdì zhe yé. ¹⁵ Búlǎ shù ò zhe nyí dǎ dǎ n'ò shí mòbɔ́ n' jě eshǎ y mó nyú w ò dwi. N' la zə w n' mə n' zhìlì tənèsé lyi bí gákó yò. N' mà n' ciní bi òdà jàn nánkùlù. N' mà n' ce sǎ-cò byā kùlkó w kòbɔ́ bə m'è wèrhé sǎ' mɔ́ mɔ́ wé, n' zù n' nò bə òdà n' nərh. Kùlkó w òmýé n'ò myerhe Yi jàn-bə-swé'-zhe cəbal mɔ́ lyim dí nánfɔlɔ wá. ¹⁶ Bə y'á kǎ yil ràdù n' kàmə-zù-èdɔ̀lɔ w òdà n' cì rí ni. Bə n'è byè mò bə “Pyā bɛ́ gákó Pyǎ, òdà Cìnnə bɛ́ gákó Cinu”.

¹⁷ Rəmyé kwǎ né, a nə màlɛ́ka èdù è zhǐ nənýónɔ́ w wé, e zǎ e búbwéé dǎ dǎ' e ce dǎ yi kúmdí gákó nɛ e wò: “Bànà dwǎ yó á jí Yi cìmsí nánfɔlɔ w kújú wá.

¹⁸ Bànà á dǎ pyā bɛ́ òdà jàn ciná bɛ́ òdà eshesé òdà sà jòmna bɛ́ gákó, s'á dǎ yómá òdà byèbɛ́ bə cǐ bə cìnə, e súlì lyi-fwààlè òdà byèbɛ́ bə yə yírh swí ga.”

¹⁹ A zǎ a k'a nə bú-ku w òdà ce yó pyā bɛ́ òdà bə shədéésé gákó. Bə zhǐ dwǎ yó bə la bú òdà eshə-pwǎ y jòmna mó òdà n' shədéésé. ²⁰ Sə bə zə bú-ku w òdà mòbɔ́ n' yà n' n'è n' myini lyi bí bə òmýé wó Yi nyi-zwennə

mó. N' yà n' n'è n' wèrhé màmyaarhe bú-ku w yé né n' mɔ́ n' yúr lyi bí byèbɛ́ ò mycrhc w y'á wə bə yala nɛ, bə n'è cèrhé ò nycrhc w bə mɔ́ mɔ́. Bə zǎ bə ji bú-ku w òdà mòbɔ́ n' n'è n' myini lyi bí bə òmýé wó Yi nyi-zwennə mó ga púrhú cəm myín m̀ èlè tǎ' òdà bú-sà ta wé òdà bə yírhá ga. ²¹ Búlǎ shù w ò n'ò dwi mòbɔ́ n' jě eshǎ y nyú w mú gu byèbɛ́ bə dàl mɔ́ ga, kúmdí gákó bə rə jí bi.

Byèbɛ́ bə tó Yezu ni bə jí pyèlè byinà m̀rhò w mɔ́

20 Rəmyé kwǎ né, a nə màlɛ́ka è shí dǎ òdà górc w nánlyilyimú w bwəl-byí y òdà nyéné nánfɔlɔ è jǎ wà. ² E zə dɔm mɔ́ nánjəgórc w m̀ j'á òwéné lū w kùr-ju yi ní ga bə n'è byè bə zù-bal ráá Shətana mɔ́. E lyé mo kɔn la m'è yí byinà m̀rhò. ³ Màlɛ́ka y ji mu górc w nán-lyilyimú w wé, e zə bwəl-byí y e sàásə m̀ nyí ni, e cǐ mycrhc né, m̀ni byinà né m̀rhò w lyé òdà m̀ k'è yə òwéné m̀ myini lyi bí yé. Rəmyé kwǎ né, bə m'á zǎ bə vùr mò bə yé dwǎ m̀ngelé yilə.

⁴ Rəmyé kwǎ né, a nə pyèlè dəgwərh, lyi tú bə jě sà yó, bə pə be òwónɔ́ bə la m'è búr bursi. A nə byèbɛ́ bə zhí zhèn dé Yezu byili mú ni bə m'è bwəl Yi zòmè ré bə zǎ bə gu bi rəmyé yil mó. Bə yə shənə bə wùli bú-ku w òdà ò nycrhc w bə mɔ́ mɔ́ yé né bə cèrhé yé. Bə cǎ ò mycrhc w bə cǐlǎ né òdà bə jèsé nɛ cǐ yò. Bə k'a bwirhi bə la tó Kristə nɛ bə jí pyèlè byinà m̀rhò. ⁵ Wó m̀mýé m̀ wó búrhu mú nǎyáé mó. Cùurì dwǎ bɛ́ t'á la tó rə bwirhi òdà byinà né m̀rhò w yə yí yé. ⁶ Byèbɛ́ Yi la jèrə rə bwirhi mú b'á yə wu-nyǎ ciná, bə bə m'á yə Yi lyi. Cu mú mòbɔ́ m̀ k'á la bórhó m̀ bə mɔ́ k'è bə bə yalà zhe yé. Bə m'á yə Yi òdà Kristə wí-zwálnə, bə tó Kristə nɛ bə jí pyèlè byinà né m̀rhò w wé.

⁷ Byinà né m̀rhò w gə tú è lyé, bə m'á vùr Shətana y è byənə-ji y wé bə yé, ⁸ e du e vò lū w tənèsé gákó wé e yúr lyi bí. Bə n'è byè tənèsé səmyé bə Googé òdà Mə-googé. Shətana y b'á kal lyi bí gákó e cǐ dwǎ yó búlǎ yilə. Lyi bí b'á yə nánjəjóló òdà mwé y nyí ni nyòrhó ta. ⁹ Bə zǎ bə làà lū w cə-yala gákó w bə kákélé Yi lyi bí rà só mó jàà y bə ce ecəl wə. Sə myín shí dǎ yi w m̀ jí lyi bí byèbɛ́ Shətana y y'á kal e cǐ dwǎ yó mó. ¹⁰ Rəmyé yó, bə zə Shətana y è y'á n'è yúr be mó bə ji púrhú cəm myín mú m̀ èlè tǎ' òdà bú-sà ta mɔ́ wé, bú-ku w òdà mòbɔ́ n' yà n' n'è n' myini lyi bí bə ò wó Yi nyi-zwennə mó gə òwéné m̀gǎ. Bə m'á nwènə gəà dǎ dǎ' cǎcǎ òdà nənýónɔ́ ga, byinà nə bə zhǎ zhe yilə.

Cùurì bursi kó

¹¹ Rəmyé kwǎ né, a nə pyèlè dəgwǎ nǎmpwǎ pwé'pwé' nánfwèlè, lò jě è yó. Dǎ òdà ce y ga dúr n' nyí ni rə vò pyépyé, lò lò ká n' yə rɛ nɛ yé. ¹² A zǎ a nə lyi-fwààlè òdà byèbɛ́ bə yə yírh swí bə cù mú ga bə zhǐ pyèlè dəgwǎ y yé né. Sábá y'á púr nà zhǐ tǎ'. Nyú m̀ t'á la zhǐ sébɛ́ ré mye púr. Byèbɛ́ bə cù mú bursí j'á ká, lò gákó òdà n' tuntwǎè né gə yal né, òdà bə gə kǎ sáábá nɛ wé né. ¹³ Nə-fɔlɔ w cərh cùurì tɛ̀bɛ́ rə mǎ ò wé mó gákó o ce pwè nè. Cu mú òdà cǐlú w mye dwí rà nyàn dé nɛ. Bə zǎ bə ká lò gákó bursi òdà n' mye tuntwǎè né gə yal né. ¹⁴ Bə cǐrh cu mú òdà cǐlú w bə ló myín mú m̀ n'è jí

ndə̀ bù-sà ta mɔ́ wé. Wɔ́ myíń mú m̀əmyé mɔ́ m̀ə wɔ́ cu mú b̀əlyè nyān mɔ́. ¹⁵ Lò m̀əbɔ́ gakó ñ yil lé yè nyũ m̀ə t'á la zhǎ sɛ̀bɛ́ ré wé kɛ́, b̀ə m'á ji ñmye myíń mú m̀əmyé mɔ́ wé.

Dɛ́ náńdwə̀ y ńd́ ɛɛ y náńdwə̀ yá

21 R̀əmyé kwǎ né, à nɔ dɛ́ náńdwə̀ ńd́ ɛɛ náńdwə̀. Dɛ́ náńdwǎ y ńd́ ɛɛ náńdwǎ y k'è tɛ́né yé. Nə̀-ƒl̀ə w mye k'ò tɛ́né yé. ² À nɔ cɔ náàc̀ǹə ò shí dɛ́ Yi s̀ə ò n'ò swé tɛ́. Wɔ́ Zhərəzaleń náńdwə̀ yá. È kwərhe è cín ñdə̀ kə-dùl gá ya n kwərhe ń cín ń má ń dɛ́ ń byal né. ³ Sə̀ à nyèè cəl náńƒl̀ə rə̀ shí Yi s̀ə pyèlè d̀əgwǎ yó rə̀ wɔ́: “Nyíńə Yi lù rə̀ kèlè numbyíńá bé s̀ə. Rə̀ la jòm ńd́ be, sə̀ b̀ə m'á yè rə̀ lyi, rə̀ cici b'á yè né ńd́ be. ⁴ Rə̀ b'á pópɔ́ b̀ə yá-nàńá né gakó. Cu ńd́ cílá ńd́ wu-zhilù ńd́ zwini k'è t'á la né yál yé, b̀ə wé dé náńdwé dé nyí rí lyé.” ⁵ Sə̀ m̀əbɔ́ ń jè pyèlè d̀əgwǎ y yó m̀ə wòwə̀: “Nyíńə à n'á lyər kɔn gakó, rə̀ la jírĥ náńd̀ul.” N súl ń wò: “Kɛ́ z̀m̀à né ǹəmyé, b̀ə ǹə wɔ́ zhən pamparɛ́, ǹə b̀ə tət̀ǹá zhe yé.”

⁶ N ké n wò nè: “Èlāsɛ́, kɔn gakó wèrhé rə̀ zhè. Àmyé wɔ́ Aləfa ńd́ Omega, rə̀ kùr wɔ́: kɔn gakó kùr-jirə̀ ńd́ rə̀ yó-gurə̀ ga. Lò m̀əbɔ́ ǹənyèl̀ə zhe, à b'á pɔ́ nyũ m̀ə t'á la zhǎ ǹə-b̀ul̀i n̄ ń nyũ náńfò. ⁷ Lò m̀əbɔ́ gakó ñ ģwèné ń jí bele, à m'á pɔ́ pené y èmyé. À m'á yè ñ Yi, sə̀ ñ m'á yè à byí. ⁸ Sə̀ è gə̀ wɔ́ byèbé b̀ə wɔ́ bəywə̀-nəp-wənə̀ m̀ə, ńd́ byèbé b̀ə yè Yi ni zhí mú, ńd́ byèbé b̀ə n'è wèrhé t̀unt̀um-bəywə̀àlè, ńd́ lyi-gurnə̀ bé, ńd́ nəfwə̀álé, ńd́ byèbé b̀ə n'è wèrhé cəl-tumə̀, ńd́ byèbé b̀ə n'è zwál vwə̀ wé t̀əbɛ́ rə̀ d̀ə Yi yó, ńd́ k̀əmdé yilə̀, b̀ə m'á ce b̀ə gakó vò púrĥú cəm myíń mú m̀ə lèlè tɛ́ ñdə̀ bù-sà ta mɔ́ wé. Wɔ́ r̀əmyé rə̀ wɔ́ cu mú b̀əlyè nyān mɔ́.”

Zhərəzaleń náńdwə̀ yá

⁹ R̀əmyé yi ní, à nɔ m̀alékabá bwə̀lpyè y b̀ə zhe ǹəzhísi shə̀lpyè y zwini rí náńkwaá ré kùrə̀ né nyə̀lpyè y sú si mú èd̀ù. M̀aléka y zè e wò nè: “Bà! À m'á byili mú kɛ́ m̀ə m̀əbɔ́ Pyi-bwèlè y jú mú.”

¹⁰ Eshirĥə̀ náàc̀ǹé s̀ə̀ à yó. M̀aléka y zə̀ nɛ e jì pyò dɛ́ dɛ́ yó, e byili ni cɔ náàc̀ǹə. Sə̀ cɔ w òmyé mɔ́ wɔ́ Zhərəzaleń; ò shí dɛ́ Yi s̀ə̀ ò n'ò swé tɛ́. ¹¹ Sə̀ Yi z̀wá y pwè dé y'á n'è jájèmé ò wé. Cɔ w cici mú y'á n'ò jájèmé ńdə̀ nákulu náàc̀ǹə ta, o jà ò n'ò jájèmé ńdə̀ nákulu námp̀ulú mye ta. Ò nyé ńdə̀ bútoló ta, námp̀ō pwɛ́pwɛ́. ¹² Bə̀ y'á lù byíli náńkə̀oro e vò dɛ́ dɛ́ bə̀ m'è kəkélé wa. O ce ò bwə̀rsè shí ńd́ sàlyè. M̀alékabá shí ńd́ b̀əlyè y'á n'è yil bwə̀rsé ne, sə̀ Esə̀rayel lyi bí kwál-sé shí ńd́ sàlyè y yilə̀ né y'á kɛ́ bwə̀rsé yó. ¹³ Ò bwə̀rsé sət̀ə̀ y'á zà yi-pwírĥí sətə̀, sət̀ə̀ zà yi-z̀ur sətə̀, sət̀ə̀ zà lù jèjí sətə̀, sət̀ə̀ zà lù jə̀gwǎ sətə̀. ¹⁴ Bə̀ y'á zə̀ nákulə̀ shí ńd́ ǹəlyè bə̀ m'è ji ò byíli y jì-byòlò wá, sə̀ Pyi-bwèlè y t̀unt̀umá bé shí ńd́ b̀əlyè y yilə̀ né y'á kɛ́ nákulə̀ né ǹəmyé shí ńd́ ǹəlyè y yó.

¹⁵ M̀aléka y è y'á n'è z̀m̀ə ńd́ nɛ m̀ə y'á zhe sánə́má d̀ə-d̀l̀ə è j̄̀ wá, è la m'è merhe cɔ w ńd́ ò bwə̀rsé, ńd́ ò byíli yá. ¹⁶ Ò v̀m̀è né ǹəna y ga dwèlè ré m̀ə dwá.

M̀aléka y zə̀ sánə́má d̀ə-d̀l̀ə w e m'è merhe cɔ w twər m̀əbɔ́rhè shí ńd́ rə̀lyè (12.000). Ò dwèlè ré ńd́ ò wèń dé ńd́ ò dɛ́-zhiyá y ga wɔ́ kɔn rə̀d̀ù. ¹⁷ M̀aléka y zè e merhe byíli y jə̀-tórhó yírĥá z̀m̀ə ńd́ shá-əna ńd́ ǹəna (144), ńdə̀ lyi bí gá y'á n'è merhe né gaga m̀ə.

¹⁸ Bə̀ y'á zə̀ nákulə̀ námp̀ulsi bə̀ m'è lù cɔ w byíli yá. Cɔ w cici mú y'á nyé ńdə̀ sánə́má páá m̀ə nɛ, è n'è jájèmé ńdə̀ zhə̀zhé ne. ¹⁹ Bə̀ y'á zə̀ nákulə̀ námp̀ulsi kùrə̀ náńzhə̀zhǎ bə̀ m'è kwərhe byíli y jì-byòlò w nákulə̀ né nə̀ jírĥ námp̀ōp̀òlè. Nákulə̀ w náyóó w yala né y'á nyé ńdə̀ yá-vɔ ta; ǹəlyè nȳ́ w y'á nyé námp̀ulú; nət̀ə̀ nȳ́ w y'á nyé námp̀ōp̀òlə; ǹəna nȳ́ w yala né y'á nyé ńdə̀ yá-vɔ ta ò n'ò jájèmé; ²⁰ ǹənu nȳ́ w y'á nyé náńshǎ ńdə̀ jal ta; nyə̀ld̀ù nȳ́ w y'á nyé náńshǎ gwɛ́gwɛ́; nyə̀lpyé nȳ́ w yala né y'á nyé ńdə̀ yá-vɔ ta, o j'á g̀ulí námp̀wá; lyelə̀ nȳ́ w y'á la ńdə̀ náńshǎ ta; nət̀ə̀ nȳ́ w y'á nyé nán-shimú; shí nȳ́ w mye y'á nyé náńshimú, o j'á y'á la ńdə̀ yá-vɔ ta; shí ńd́ òd̀ù nȳ́ w y'á nyé náńshǎ, o j'á y'á la ńdə̀ náńshimú ta; shí ńd́ ǹəlyè nȳ́ w y'á nyé ńdə̀ nyam ta. ²¹ Bwə̀rsé shí ńd́ sàlyè y'á wɔ́ nákuuli ńdə̀ d̀əmsè náńfwə̀àlè shí ńd́ sàlyè ta bə̀ m'è lù si. Bwə̀rə̀ èd̀ù gakó wɔ́ d̀əmə̀ èd̀ù bə̀ m'è lù yə̀. Cɔ w lyi bí dwá-jolò jàà y nyé ńdə̀ sánə́má páá m̀ə nɛ, è n'è jájèmé ńdə̀ zhə̀zhé ne.

²² À yè Yi jì nɛ cɔ w wé yé; wɔ́ Yi jàn-bə̀-swɛ́-zhe cə̀bal m̀ə ńd́ Pyi-bwèlè y bə̀ wɔ́ ò Yi jì. ²³ Ò bə̀ ǹənyóń ráá cànà pwè tum zhe yé; wɔ́ Yi z̀wá y pwè dé rə̀ n'è yər wə̀, sə̀ wɔ́ Pyi-bwèlè y è wɔ́ ò pàntémé. ²⁴ Ò pwè dé b'á yər lù w tənésè lyi bí bə̀ m'è zhèlè. Cɛ̀ yó pyá bé gakó b'á zə̀ bə̀ ǹəc̀ndé bə̀ bə̀ ò wé. ²⁵ Ò bwə̀lè pul twéé twéé. Rə̀ k'è t'á la pyu gaga yé, b̀ə ce k'è t'á yil gàa yé. ²⁶ Bə̀ m'á zə̀ lù w lyi bí ǹəc̀ndé ńd́ kɔn d̀əbɛ́ gakó rə̀ n'è zhè bə̀ yó dɛ́ m̀ə bə̀ m'è bə̀ gàa. ²⁷ Kɔn d̀əbɛ́ rə̀ zhe jìmdí t'á la cɔ w òmyé wé zú yé. Lyi bí byèbé bə̀ n'è twí tumə̀ námməywə̀àlè m̀ə ńd́ k̀əmdé mye t'á la ò wé zú yé. Wɔ́ byèbé bə̀ yilə̀ né kɛ́ nyũ sɛ̀bɛ́ ré wé m̀ə dúdú bə̀ m'á zú ò wé. Sɛ̀bɛ́ ré r̀əmyé wɔ́ Pyi-bwèlè y nyān.

22 M̀aléka y zè e byili ni bwí è n̄ m̀ə n'è pe nyũ. M̀ə nyé zwézwé ńdə̀ bútoló námp̀ō ta. M̀ə n'è shí Yi ńd́ Pyi-bwèlè y pyèlè d̀əgwǎ y kùr wə̀. ² M̀ə n'è d̀ur m̀ə tó cɔ w lyi bí dwá-jolò jàà y cə̀cəl wə̀. Bwí y'á ywər dwá nɛ nə̀gwə̀àlè rə̀lyè. Wɔ́ r̀əmyé cə̀cəl w cɔ w k̀əbɔ́ ò byá bé n'è pe nyũ mú y'á zhí ní. Ò n'ò ce byá twər shí ńd́ rə̀lyè byin gakó. Ò n'ò ce byá cànà cànà gakó, sə̀ ò vɔcɛ̀ mye wɔ́ cəm rə̀ n'è shili lù w lyi bí. ³ Sə̀ kɔn d̀əbɛ́ rə̀ n'è ce Yi zhilì numbyíńi yò m̀ə k'è t'á la né yál gaga yé.

Yi ńd́ Pyi-bwèlè y pyèlè d̀əgwǎ y b'á zhì cɔ w wa, sə̀ Yi t̀unt̀unnə̀ bé b'á cèrhé re. ⁴ Bə̀ m'á nə̀ re ńd́ bə̀ yírĥá, sə̀ rə̀ yil lé b'á kɛ́ bə̀ cílá né yó. ⁵ Cə̀-byú k'è t'á la né yál, sə̀ bə̀ m'è zə̀ pàntémé ráá ǹənyóń pwè tum yé, bə̀ Cinu Yi m̀ə n ce ń pwè dé yər be, bə̀ jí pyèlè byinə̀ nə̀ bə̀ zhǎ zhe yilə̀.

Yezu twírí yá

⁶ M̀aléka y k'è wò nè: “Z̀m̀à né nyèbé wɔ́ zhənà, nə̀ bə̀ tət̀ǹá zhe yé. Cinu Yi m̀əbɔ́ ń ná ń pe ń Eshirĥə̀ y ń nyi-

zwennə bé ne mó twí ní màlɛ́ka y e bà e byili kɔn dɛ̀bɛ́ rə̀ bàn rə̀ k'ê t'â la jíjírú mɔ́ ní tùntùnnə̀ bé ne."

⁷ Yezu wòwə̀: "Nyí à k'â t'â la jíjírú a m'á bà yé. Lò m̀b̀b̀ ní zwě̀ Yí zòmà né nà ñwéné sɛ́bé ré tɛ̀bé wě̀ mó, ñ m'â yə̀ wu-nyǔ̀ cí."

⁸ Wó àmyé Zhǎ à nyèè ywě̀ né nyèbé a j'a nə̀ ne ñdà à yírú mɔ́. Á gá nyèè nɛ̀ a j'a nə̀ ne ñdà à yírú, rə̀myé kwǎ́ né, a zě̀ a wùli màlɛ́ka y è byili ni ywě̀ né nə̀myé mɔ́ yé né à la y còrhó, ⁹ sə̀ è wò nɛ̀: "Dě̀ ñ cinà, bàkà wèrhé èta yé, b'á wó Yí tùntùnnə̀ ñdà ñmyé ñdà ñ da-byá Yí nyi-zwennə̀ bé ñdà lyi bí byèbé gakò bà n'ê zwě̀ Yí zòmà né nà ñwéné sɛ́bé ré tɛ̀bé wě̀ mó ta. Wó Yí yé né ñ m̃ sá wùli ní, ní cèrhé re."

¹⁰ E k'e wò nɛ̀: "Bàkà shèè Yí zòmà né nà ñwéné sɛ́bé ré tɛ̀bé wě̀ mó yé, bà yi rí tɛ̀bé Yí y'á byili mɔ́ yú rə̀ zhè."

¹¹ Lò m̀b̀b̀ ní ná ní twí lwelɛ̀, sə̀ n já n cə̀lè ní ná ní twí dī. Lò m̀b̀b̀ ní só tùntùm-bə̀ywaàlè tǔ, sə̀ n já n cə̀lè ní ná ní twí dī. Sə̀ lò m̀b̀b̀ ñ wó wu-cángá cábal, sá cə̀lè ñ ná ñ wèrhé rɛ̀. Sə̀ lò m̀b̀b̀ ñ wó Yí lò, sá já ní cə̀lè ñ wó rə̀ lò."

¹² Yezu wòwə̀: "Nyí à k'â t'â la jíjírú a m'á bà yé, sə̀ à m'á bà a kwě̀ lò gakò kɔn merhe ñdà ñ tùntwǎ̀ né."

¹³ Àmyé wó Aləfa ñdà Omega; à wó náyə́á mɔ́ ñdà nánkwaá mɔ́, kɔn gakò kùr-jiré ñdà rə̀ yó-gurá ga."

¹⁴ Wu-nyǔ̀ ciná wó byèbé bà shàrh bà gándé mɔ́, bà bà m'á nə̀ sómá bà jí nyǔ̀ cǔ w byá bé, sə̀ bà ñwéné bà tó

cɔ w bwə̀rsé bà zù ò wě̀. ¹⁵ È gə̀ wó byèbé bà n'ê twí tùntùm-bə̀ywaàlè mɔ́, ñdà byèbé bà n'ê twí cəl-tumə̀ né mɔ́, ñdà nə̀fwə̀lè, ñdà lyi-gurnə̀ bé, ñdà byèbé bà n'ê cèrhé wě̀ tɛ̀bé rə̀ dà Yí mɔ́, ñdà byèbé gakò bà nyí só kɔma góm mɔ́ yilə̀, bà m'á ce be pwě̀ nɛ̀, bà t'â la cɔ w wě̀ zú yé.

¹⁶ "Àmyé Yezu, à twí à màlɛ́ka y b'è bwəl rə̀myé e byili ába á gùlí wě̀. Wó àmyé à wó pyǔ̀ Də̀vyidi dwí rí lò mó, à wó cə̀-lár nə̀ɱwə̀ ò n'ò jǎjémé."

¹⁷ Eshirhə̀ náàcɛ̀né ñdà kə̀-dùl mɔ́ zě̀ bà wò: "Bà!"

Lò m̀b̀b̀ ñ nyèè zòmà né nyèbé, sə̀ ñmye wò: "Bà!"

Lò m̀b̀b̀ nə̀nyɛ̀sɛ̀ zhe mɔ́, sá bà. Lò m̀b̀b̀ ñ gə̀ ná ñ yàlá, sá bà ní zwě̀ nɛ̀ m̀b̀b̀ m̃ n'ê pɛ̀ nyǔ̀ mɔ́ ní nyò nán-fò.

¹⁸ Àmyé byèbé gakò á nyèè Yí zòmà né nà ñwéné sɛ́bé ré tɛ̀bé wě̀ mó, àmyé Zhǎ, à n'á wəl ába: lò m̀b̀b̀ ñ súlí kɔn zòmà né nə̀myé yó wə̀, Yí b'á pǔ̀ còrhò-tum ñdà zwini rí bà zòm rə̀ yò w sɛ́bé ré tɛ̀bé wě̀ mó ta. ¹⁹ Lò m̀b̀b̀ ñ gə̀ ká ñ vùr kɔn Yí zòmà né nà kɛ̀ sɛ́bé ré tɛ̀bé wě̀ mó wə̀, Yí b'á vǔ̀ mɔ́ kɔn dé dɛ̀bé rə̀ bwəl rə̀ nyí sɛ́bé ré tɛ̀bé wě̀ mó: ñ tá ñ la cəl nɔ́ nyǔ̀ cǔ w byá bé wě̀ yé, ní jà ñ tá ñ la jàà nɔ́ Yí cɔ w wě̀ yé.

²⁰ M̀b̀b̀ ní wó ywě̀ né nə̀myé zhən-cínnə̀ mɔ́ ná ní wəl: "Zhənà, à k'â t'â la jíjírú a m'á bà yé."

Wó zhənà. Cínu Yezu, bà!

²¹ Cínu Yezu mà n cǔ bwəl á gakò yó!